Diuusi ñiooquidʌ utuducami oodamicʌdʌ

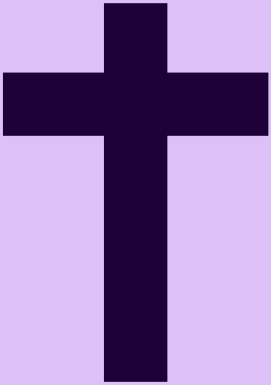

New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan, Northern)

Diuusi ñiooquidʌ utuducami oodamicʌdʌ
New Testament in Tepehuan, Northern
(MX:ntp:Tepehuan, Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421

Contents

MATAIVO 1
MARCUSI 93
RUUCASI 146
VUAANA 240
HECHOS 312
ROMANOS 397
1 CORINTIOS 435
2 CORINTIOS 472
GÁLATAS 497
EFESIOS 511
FILIPENSES 525
COLOSENSES 534
1 TESALONICENSES 543
2 TESALONICENSES 551
1 TIMOTEO 556
2 TIMOTEO 567
TITO 575
FILEMÓN 580
EBREOS 582
SANTIAGO 612
1 PIIDURU 622
2 PIIDURU 633
1 VUAANA 639
2 VUAANA 648
3 VUAANA 650
UUDASI 652
APOCALIPSIS 656

Mataivo ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi aimʌraitadai tami oidigi daama

1 Potʌʌtʌgiducatadai ʌʌqui aaduñdʌcarudʌ Suusi Cristo is-
maacʌdʌ ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru dai Davicaru ʌrcajiudadʌ
Avraañicaru.
2 Avraañicaru ʌroogadʌ Isaacaru, Isaacaru ʌroogadʌ Jaco-
caru, Jacocaru ʌroogadʌ Judacaru dai aa ismaacʌdʌ maama-
rai ʌgai.
3 Judacaru ʌroogadʌ Paaresicaru daidʌ Saaracaru daidʌ
ʌdʌʌdʌ Tamara tʌʌgiducatadai, Paaresicaru ʌroogadʌ
Esinomicaru, Esinomicaru ʌroogadʌ Aramacaru.
4 Aramacaru ʌroogadʌ Aminadabacaru, Aminadabacaru
ʌroogadʌ Naasonacaru, Naasonacaru ʌroogadʌ
Salmonacaru,
5 Salmonacaru ʌroogadʌ Boosocaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Raaba
tʌʌgiducatadai, Boosocaru ʌroogadʌ Obedicaru daidʌ ʌdʌʌdʌ
Ruuta tʌʌgiducatadai, Obedicaru ʌroogadʌ Isaícaru.
6 Isaícaru ʌroogadʌ ʌraí Davicaru, daidʌ ʌraí Davicaru
ʌroogadʌ Salomoñicaru daidʌ ʌdʌʌdʌ ʌrUriiasicaru ooñigadʌ.
7 Daidʌ Salomoñicaru ʌroogadʌ Roboamicaru, Roboami-
caru ʌroogadʌ Aviiasicaru, Aviiasicaru ʌroogadʌ Asacaru,
8 Asacaru ʌroogadʌ Josapaatacaru, Josapaatacaru ʌroogadʌ
Joramacaru, Joramacaru ʌroogadʌ Usiasicaru,
9 Usiasicaru ʌroogadʌ Jotamacaru, Jotamacaru ʌroogadʌ
Acasicaru, Acasicaru ʌroogadʌ Esequiiasicaru,
10 Esequiiasicaru ʌroogadʌ Manaseesicaru, Manaseesicaru
ʌroogadʌ Amoñicaru, Amoñicaru ʌroogadʌ Josiiasicaru,
11 Josiiasicaru ʌroogadʌ Jeconiiasicaru dai aa ismaacʌdʌ
maamarai ʌgai. Ʌgai oidacatadai aidʌsi ʌraígadʌ Bavilooniana
oidacami divia dʌvʌʌragadʌana ʌjudidíu dai maisapicami
vuucai mui gʌdʌvʌʌragamu.
12 Dai gooquiʌrʌ Jeconiiasicaru ʌroogadʌ Salatielicaru,
Salatielicaru ʌroogadʌ Sorovaveelicaru,
13 Sorovaveelicaru ʌroogadʌ Aviudicaru, Aviudicaru
ʌroogadʌ Eliaquiimicaru, Eliaquiimicaru ʌroogadʌ
Asoracaru,
14 Asoracaru ʌroogadʌ Sodocaru, Sodocaru ʌroogadʌ
Aquimicaru, Aquimicaru ʌroogadʌ Eliudacaru,
15 Eliudacaru ʌroogadʌ Eleasaracaru, Eleasaracaru
ʌroogadʌ Matanacaru, Matanacaru ʌroogadʌ Jacocaru,

16 Jacocaru ʌroogadʌ Osee ismaacʌdʌ ʌrcunadʌ María dai
María ʌrdʌʌdʌ Suusi ismaacʌdʌ ʌrʌCristo.
17 Tami gʌaagai baivustaama dan maacova oodami is-
maacʌdʌ oidacatadai aidʌsi oidacatadai Avraañicaru abi-
aadʌrʌ asta aidʌsi oidacatadai Davicaru uucami tomasi
maivʌʌsi ʌʌpana oidacatadai dai ʌʌpʌ baivustaama dan
maacova Davicaru abiaadʌrʌ asta aidʌsi ʌraí Bavilooniʌrʌ
oidacami maisapicami vuucai ʌjudidíu Bavilooniamu ʌgai
maivʌʌscatai ʌʌpana oidacatadai dai ʌʌpʌ baivustaama dan
maacova aidʌ abiaadʌrʌ asta aidʌsi vuusai ʌCristo, ʌgai
maivʌʌscatai ʌʌpana oidacatadai.

———

18 Aduucai ʌpʌdui tai divia Suusi Cristo: María ʌrdʌʌdʌ
dai casi ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai ʌʌmadu ʌOsee dʌmos
maiquia ʌmapai oidacatadai, taidʌ María nonoatu guvu-
cadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ.
19 ΛOsee ʌrʌmo cʌʌli cʌʌga tuigacami dai maitipʌliditadai
ismatiagi ʌoodami isnonoacatadai ʌMaría, baiyoma
ipʌliditadai ʌgai isʌstocai dagituagi sai maisoimaa
taatatuldana ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ.
20 Dai aidʌsi quiaa tʌtʌgitoitadai ʌOsee gomaasi, tai coosi-
gadʌrʌ gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Osee Davicaru cajiudadʌ, maitiduaadicuda vʌʌnañi
ʌMaría vaidʌ ʌrgʌooñiacana, Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ
viaaca agai ʌgai ʌali oodami.
21 Λgai marata agai ʌmo ali gʌʌli pai Suusi tʌʌtʌ. ΛSuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami soimaascamigadʌaiñdʌrʌ
ismaacʌdʌ vaavoitudagi cascʌdʌ potʌʌgiduca agai ʌgai
—astʌtʌdai.
22 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diu-
usi gʌñiooqituldiadamigacʌdʌ saidʌ icaiti:
23 Λmo ali tʌji nonoatumu dai maratamu ʌmo ali gʌʌli dai
Emanuel aagadamu oodami.
Ascaiti Diuusi. Emanuel itʌiya ʌlidi: Diuusi gʌrʌʌmadu daa-
cana.
24 Dai aidʌsi nʌnʌa ʌOsee poduucai idui isducatai aagidi
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ, vʌʌna ʌgai ʌMaría.
25 Dʌmos maiaabana voo ʌgai asta aidʌsi marai ʌMaría. Λgai
ʌrtuucamidʌrʌ maradʌ tai Suusi tʌʌtʌ.

2

———

1 ΛSuusi Beleenʌrʌ vuusai Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, aidʌsidʌ
ʌEroodʌsi ʌrraícatadai ami dʌvʌʌriʌrʌ. Tai ami Jerusaleenʌrʌ
Judeea dʌvʌʌriʌrʌ dada chiʌʌqui cʌcʌʌli. Jerusaleenʌrʌ
siooma muidu oidacami siaa ʌʌmapʌcʌrʌ Judeea dʌvʌʌriʌrʌ.

ΛcΛcΛΛli ismaacΛdΛ ami dada cΛΛ maatΛ nΛidi sisiaavugai.
Siaalico padΛrΛ dada ΛcΛcΛΛli,
2 dai gatΛcacaimi daidΛ icaitimi:
—Vaaco daja aapimΛ judidíu gΛnraíga ismaacΛdΛ vuusai,
nΛidi aatΛmΛ siaavugaigadΛ cascΛdΛ dada aatΛmΛ dai siaa
duutuda ragai —ascaiti ΛcΛcΛΛli.
3 Dai aidΛsidΛ Λraí EroodΛsi maí gomaasi aliΛ duaadimu
Λgai. Λgai poΛliditadai isoidaca agai Λmai raí siΛgai
camaitatΛaanΛda agaitadai. Dai vΛΛsi Λoodami JerusaleenΛrΛ
oidacami aliΛ duduaadimu ΛΛpΛ. Λgai poΛliditadai
isΛtΛtΛaanΛdami istutuiditadai isgΛncocodagi.
4 TaidΛ ΛEroodΛsi Λmpagi vΛΛsi Λpapaali
baitΛguucacamigadΛ, ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi
sΛΛlicamigadΛ dai tΛcacai saaco vuusia agaitadai ΛCristo.
5 Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:
—BeleenΛrΛ tami Judeea dΛvΛΛriΛrΛ, dai Diuusi
ñiooquituldiadamigadΛ ooja sai pocaiti Diuusi:
6 IsmaacΛdΛ BeleenΛrΛ oidaca agai Judeea dΛvΛΛriΛrΛ aa ju-
didíu vaamioma siaa duutuadamu siaa judidíu.
Λgai saagida vuusia agai Λmo gΛΛ tΛaanΛdami.
Dai Λgai tΛaanΛdamu Λjudidíu.
Ascaiti Diuusi —astΛtΛdai Λgai.
7 TaidΛ ΛEroodΛsi Λstocai vaí ΛcΛcΛΛli ismaacΛdΛ dada siaal-
ico padΛrΛ, dai cΛΛga tΛcacai suu duucu gΛmaasitu Λsiaavugai.
8 Dai gooquiΛrΛ ootoi ΛEroodΛsi ΛcΛcΛΛli Beleenamu daidΛ
itΛtΛdai:
—Iimivurai dai gaaga Λali siΛΛñi dai mΛsiΛΛscadΛ tΛgiagi
vΛrai dadacai giñaagida nai aanΛ ΛΛpΛ mΛΛ siaa duutudagi
—astΛtΛdai ΛEroodΛsi.
9-10 PotΛtΛdai Λraí taidΛ ΛcΛcΛΛli iji. DaidΛ Λsiaavugai is-
maacΛdΛ tΛΛ Λgai vaasΛquioma mosbaitΛqui imΛitadai. Taida
cΛquiva Λsiaavugai daama siaaco daacatadai Λali siΛΛñi. Dai
aidΛsi ΛcΛcΛΛli tΛΛ Λsiaavugai aliΛ baigΛnΛΛli.
11 Dai vaapacΛcai ami quiiyΛrΛ tΛΛ Λgai Λali siΛΛñi ΛΛmadu
ΛdΛΛdΛ. Dai gΛntootonacΛdΛ guuquiva dai siaa duutuli Λgai
Λali siΛΛñi dai gooquiΛrΛ cuupioco Λgai gΛncajojooñiga dai
oi ooro, dai cubimadali dai mirra. Mirra ΛrΛmo istumaasi
chigian uuvadami.
12 Dai gooquiΛrΛ Diuusi aagidi ΛcΛcΛΛli coosigadΛrΛ sai
camaiiimΛna siaaco daacatadai ΛEroodΛsi tai cascΛdΛ Λmai
voiyamu sΛΛli noonora Λgai.

———

13 Dai aidΛsi canoonora ΛcΛcΛΛli, Λmo Diuusi tΛaañicarudΛ
gΛmaasitu coosigadΛrΛ ΛOsee daidΛ itΛtΛdai:
—Vañigiñi dai vaidacai goali siΛΛñi ΛΛmadu godΛΛdΛ
voopoivurai Ejiipituamu dai momΛΛca avΛr daraaja asta

siʌʌscadʌ gʌnaagida aanʌ. ΛEroodʌsi gaaga agai goali siʌʌñi dai muaa ʌlidi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
14 Taidʌ ʌOsee vañi dai tucarʌ vaidacai ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ Ejiipituamu.
15 Dai anaasi daraaja ʌgai asta aidʌsi muu ʌEroodʌsi. Aidʌsi poduucai idui ʌgai poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi ʌʌquioma gʌñiooquituldiadamigacʌdʌ dai pocaiti: “Aagidamu aanʌ giñmara sai vuusaiña Ejiipituaiñdʌrʌ”, ascaiti Diuusi.

———

16 Dai aidʌsi maí ʌEroodʌsi isyaatagi ʌcʌcʌʌli aliʌ baamu, dai gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali ismaacʌdʌ viaacatadai googo uumigi coidamacoga ismaacʌdʌ Beleenʌrʌ oidacatadai dai vʌʌsi sicoli Beleena oidacami. ΛcʌcʌʌIi sastuduacʌdʌ caaagidi ʌEroodʌsi siʌʌquidʌ tʌʌtadai ʌgai ʌsiaavugai dai poduucai ʌʌsitu ʌEroodʌsi siʌjudidíu raígadʌ ismaacʌdʌ gaagai ʌgai cayoga viaacatadai gooca uumigi. Dai cascʌdʌ gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali ismaacʌdʌ viaacatadai googo uumigi coidamacoga.
17 Poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja gʌraduñicaru Jeremiiasi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduucai ooja:
18 Muidutai judidíu ooqui suaanʌda agai muiyapʌrʌ oidacami.
Λooqui suaanʌda agai gʌcooditudacai maamaradʌ.
Dai maitipʌliadamu ʌooqui isaa baiʌʌliatudagi.
Cacoimu maamaradʌ cascʌdʌ.
Ascaiti Jeremiiasicaru.
19 Dai aidʌsi camuu ʌEroodʌsi, tai ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ gʌmaasitu ʌOsee coosigadʌrʌ Ejiipitʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
20 —Vañigiñi dai vaidacai goali siʌʌñi ʌʌmadu dʌʌdʌ ʌpamu avʌr iimi gʌndʌvʌʌragamu casi atcoi ʌgai ismaacʌdʌ muaa ʌliditadai goali siʌʌñi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
21 Taidʌ ʌOsee vañi dai vuaa ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ tami Isireli dʌvʌʌriʌrʌ.
22 Dʌmos aidʌsi maí ʌOsee siʌʌArquelao ʌrtʌaanʌdamicatadai Judeeʌrʌ gʌooga Eroodʌsi vʌʌtarʌ, duaadicuitadai ʌgai isimiagi gaamucu, tai coosigadʌrʌ aagidi Diuusi tʌaañicarudʌ sai Galileeamu iimʌna.
23 Dai aʌcai Galileeʌrʌ dʌvʌʌriʌrʌ Nasareeta oidatu. Aidʌsi poduucai idui ʌgai poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ saidʌ ʌoodami pocaitiada agai saidʌ ʌSuusi ʌrNasareetʌrʌ oidacami.

3

———

1 Aidʌ tuigaco oidigana Judeea dʌvʌʌriʌrʌ divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami,
2 daidʌ itʌtʌdai:

—Λma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada casia miaadʌimi istuigaco Diuusi soiña agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai.

3 Idi Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ aagai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru aduucai ooja ʌgai:

Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai gaaagidamu ʌgai:

“Caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada”.

Asduu ooja Isaía.

4 ΛVuaana yuucusidʌ cameyu vopodʌcʌdʌ duñisicatadai dai givuradʌ ogicʌdʌ duñisicatadai, dai soosoyi cuaadana ʌVuaana ʌʌmadu saivoli.

5 Vai daivʌiña oodami vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dai aa ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ caʌca ʌliditai istumaasi aagai ʌVuaana dai ismaacʌdʌ miaanai oidacatadai ʌaqui Jordán ʌʌpʌ.

6 Dai ismaacʌdʌ daanʌiña Diuusi sai oigʌldana soimaas-camigadʌ ʌVuaana vapaconaiña ami ʌgʌʌ Jordán aquiʌrʌ.

7 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌVuaana ismuidutai fariseo ʌʌmadu saduseo daivimi sai ʌgai vapaconana tai ʌgai itʌtʌdai:

—Aapimʌ ismaacʌdʌ daivʌi tami ansai gʌnvapaaconana ʌpan ducami coocoyi ismaacʌdʌ vopooyi siuu duucu camʌʌjidagi vasoi, poʌliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gʌntaatatulda agai. ΛʌpʌGa gʌaagai issʌʌlicʌdʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi.

8 Cʌʌgacʌrʌavʌr oidaca vai nʌidiña aa mʌssʌʌlicʌdʌ caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai.

9 Dai maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ mʌsaidʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌ sai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi Diuusi. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai Diuusi istutuidi isiduñiagi Avraañicaru cajiudadʌ asta idi ojoodiaiñdʌrʌ isipʌliadagi.

10 Diuusi cabaigʌduu issoimaa taatatuldagi maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌpan duucai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ guicutai uusi ismaacʌdʌ maicʌʌgadu iibiadʌ dai mʌmʌidi. Poduucai Diuusi ootosamu ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi mʌʌca siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí.

11 Aanʌ gia suudagicʌdʌ gʌnvapaconai sai nʌidiña aa mʌsai caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dʌmos divia agai ʌmai ismaacʌdʌ gʌnvapacona agai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai gʌnʌʌmadu daacana Diuusi Ibʌadʌ. Dai ʌgai vaa nʌida agai oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Λgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai.

12 Λmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌlivai tʌligi bai tueeyi ʌtʌligi daidʌ
ʌcosadʌ mʌmʌidi. Poduucai iduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ divia
agai ʌoodamicʌdʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai iimia agai
tʌvaagiamu dai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diaavora ʌʌmadu
iimia agai ʌgai siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí —astʌtʌdai
ʌVuaana ʌoodami.

———

13 Vaidʌ ʌSuusi Galilea dʌvʌʌri amaadʌrʌ imʌitadai dai aayi
ami ʌgʌʌ Jordán aquiʌrʌ siaaco daacatadai ʌVuaana sai ʌgai
vacuaanana.
14 ΛVuaana maitipʌlidimi tuucamidʌrʌ isvacuaanagi daidʌ
itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Aanʌava ʌgai dai gʌaagai pʌsgiñvacuaanagi. ¿Tuipʌsi aapi
ipʌlidi isaanʌ gʌvacuaanagi? —astʌtʌdai ʌVuaana.
15 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi maiñioocada sioomʌ ʌrcʌʌgai tʌsiduñiagi istumaasi
Diuusi ipʌlidi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌVuaana ipʌli.
16 Dai aidʌsi mosvacoi ʌVuaana ʌSuusi taidʌ ʌSuusi vuusai
suudagiaiñdʌrʌ. Tai otoma gʌcupiooco ʌtʌvaagi taidʌ ʌSuusi
tʌʌ Diuusi Ibʌadʌ vai tʌvai siaaco uucami daacatadai ʌgai ʌpa
maasi ʌmo tugu.
17 Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ icaiti:
—Idiavʌr giñmara nai aliʌ oigʌdai aanʌ. Dai aanʌ aliʌ
baigiñʌlidi goocʌdʌ —ascaiti ʌñiooqui.

4

———

1 Taidʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌSuusi oidigamu, sabai
ʌDiaavora iduiñtuldana ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi
maitipʌlidi.
2 Daidʌ Suusi maitauu goo coobai tasai dai goo coobai
tucagi dai cascʌdʌ biuugimucatadai.
3 Taidʌ ʌDiaavora miaadʌrʌ cʌquiva siaaco daacatadai
ʌSuusi nʌida ʌliditai sabai iduiñtuldana ʌmo istumaasi istu-
maasi Diuusi maitipʌlidi daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tʌaañiñi goojoodai vai tascali
gʌnaatona —astʌtʌdai ʌDiaavora.
4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ is-
tutuidi oodami isoidacagi, gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ”,
ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami
ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daama tʌsagi,
6 daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tabiaadʌrʌ mʌtana gʌʌsi
tuduidʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ di:

Diuusi ootosamu gʌtʌtʌaañicaru vaidʌ gʌnuucaticana.
Sigʌdaagiadamu ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ pai maisaraana aapi
gʌʌʌcaso ʌmo odiana.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora.
7 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ di: “Maitʌaagai pʌsaagiadagi Diuusi saidʌ iduuna ʌmo istumaasi mosnʌida ʌliditai sabai giduuna”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Tai ʌpamu ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu dai abiaadʌrʌ tʌtʌʌgidi vʌʌsi gʌgʌr tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama dai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌtʌtʌaanʌdami,
9 daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌmaquiagi oigaragai pai tʌaanʌda vʌʌsi goovai pʌsgiñvuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquivagi dai giñsiaa duutudagi —astʌtʌdai ʌDiaavora.
10 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ Diaavora, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi dai mosʌca ʌgai ʌʌgiadagi”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
11 Taidʌ ʌDiaavora ii abiaadʌrʌ, tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai nuucagi ʌSuusi.

———

12 Aidʌsi maí ʌSuusi ismaisapicatadai ʌVuaana ii Galilea dʌvʌʌriamu.
13 Dʌmos camaivii ʌgai Nasareetʌrʌ baiyoma Capernauumamu ii ʌgai dai mʌʌca oidaca agai. Capernauuma ʌrgʌʌ suudagi ugidiana. Ʌgʌʌ suudagi ugidiana ʌrNepatalicaru dʌvʌʌragadʌcatadai dai abaana Nepatalicaru dʌvʌʌragadʌ ʌrSebulonacaru dʌvʌʌragadʌcatadai.
14 Aidʌsi ʌSuusi ii gamucu aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru daidʌ icaiti:
15 Mui oodami sibʌaadʌrʌ oidacami oidaca agai Galileeʌrʌ
Sebulonacaru dʌvʌʌragadʌrʌ dai Nepatalicaru
dʌvʌʌragadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi abaana Jordán aqui maigovai.
16 Dai ʌgai maimaatʌcamu Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌ soimaasi
ivuaadamu.
Dʌmos gooquiʌrʌ caʌcamu ʌgai istumaasi gamamaatʌtulda
agai ʌcʌʌgacʌrʌ vuviaadami dai baigʌnʌliadamu ʌgai.
Ascaiti Isaíacaru.
17 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi potʌtʌdaiña ʌoodami:
—Ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada.
Casia miaadimi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdaiña ʌSuusi.

———

18 ΛSuusi gʌʌ suudagi ugidiamu sʌʌli imʌitadai Galileeʌrʌ,
dai tʌʌ gooca gʌnsiʌʌgʌmʌ. Λmoco Simuñi Piiduru tʌʌgidu,
dai ʌgʌmai Aandʌrʌsi. Λgai ʌrvatopa vuudamicatadai, dai
suudarʌ dadaitudai gʌnvatopa vuicaru.
19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai nai aanʌ gʌnmaatʌtuldana mʌsducatai gaa-
gada aapimʌ oodami vaidʌ giñvaavoitudana —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Tai ʌgai otoma anaasi viaa gʌnvatopa vuicaru dai oí
ʌSuusi.
21 Dai baitʌquiooma tʌʌ ʌSuusi ʌʌpʌ gooca gʌnsiʌʌgʌmʌ.
Jacovo ʌʌmadu Vuaana Sevedeo maamaradʌ. Vai ʌmo vaarcu
ʌraana daraajatadai ʌʌmadu oogadʌ dai daraasdi gʌnvatopa
vuicaru. Taidʌ ʌSuusi vaí.
22 Tai ʌgai otoma anaasi viaa ʌvaarcu ʌʌmadu gʌnooga dai
oí ʌSuusi.

———

23 ΛSuusi vʌʌsi Galilea dʌvʌʌriana aimʌraitadai, dai vʌʌsi
judidíu quiquiuupaigadʌrʌ gaaagidimi isDiuusi soiña agai
oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Vʌʌsi istumaasi gaaagidiña
ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ ʌrcʌʌgaducami. Dai Suusi duduaaidimi mui
oodami naana maasi coocodagai viaacami.
24 Tai otoma maí vʌʌsi Siria dʌvʌʌriʌrʌ oidacami istu-
maasi ivuaadana ʌSuusi, dai otoma vuaapi ʌgai ʌSuusi
vʌʌsi ʌcoococoidadʌ sai duduaaidana tomastuma coocoda-
gai viaacami dai ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñʌdagi
vaidʌ ʌSuusi duduaaidiña vʌʌscatai dai vuvaitu Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
25 Tai oí mui oodami ʌSuusi Galileeaiñdʌrʌ, dai
Decapolisi dʌvʌʌriaiñdʌrʌ, dai vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ
Jerusaleenaiñdʌrʌ dai aa ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ, ʌgʌʌ aqui
Jordán vasoñiomaiñdʌrʌ.

5

———

1 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi vʌʌsi ʌoodami, tʌsai ʌmo giidiana
dai ami daiva. Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ gʌnʌmpagi ʌSuusi
sicoli dai vʌʌsi ʌoodami.
2 Vaidʌ ʌSuusi mamaatʌtuldi daidʌ itʌtʌdai:

———

3 —Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ maatʌ
istʌgito isDiuusi soiñagi vaidʌ ivuaada ʌgai istumaasi Diuusi
ipʌlidi. Diuusi soiñamu vai ʌgai ivuaadana istumaasi Diuusi
ipʌlidi.
4 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ sivi soigʌʌlidi
soimaasi ivuaadatai ʌgai Diuusi bai ʌʌliatudamu.

5 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi, ʌgai tʌaanʌdamu oidigi utudiʌrʌ siʌʌscadʌ ugitiagi idi oidigi.

6 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌlidi, Diuusi soiña agai ʌgai vai poduucai oidacana.

7 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ soigʌnʌlidi aacʌdʌ, Diuusi soigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.

8 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maisoimaasi ivuaada ʌlidi. Ʌgai Diuusi ʌʌmadu iimimu.

9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ soicʌi ʌcocoadami sai camaitʌncocodaiña. Diuusi gʌmaamara duucai nʌijadamu.

10 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ aa soimaa taatamituldi ivuaadatai ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Diuusi soiñamu vaidʌ apiaivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.

11 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ siʌʌscadʌ ʌoodami gʌnaagiadagi soimaasi ñiooqui dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai mʌsiʌʌscadʌ gʌnyaatagʌdagi, giñvaavoitudaitai aapimʌ.

12 Dʌmos baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ, poduucai ʌʌpʌ soimaa taata ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga dada isaapimʌ.

———

13 Ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ oodami maitipʌliadamu isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai ʌmo oodami maitipʌlidiña iscuaadagi cuaadagai maiyoovicami. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Nʌiditai aa iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ poduucai ipʌliadamu ʌgai isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ aidʌ gia maisoicʌi aapimʌ oodami dai Diuusi gajiaadʌrʌ gʌnviaamu aapimʌ.

14-16 Aliʌsi ʌrsoiñi cuudagi tucarʌ. Poduucai ʌʌpʌ aliʌsi ʌrsoiñi aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai vai poduucai maatʌna aa isducatai Diuusi ipʌlidi isoidacagi. Vʌʌsi oodami gʌntʌgito nʌidi isaapimʌ ʌrvaavoitudadami. Daidʌ ʌoodami nʌiditai iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

———

17 Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ iñsaanʌ divia dai maiʌʌgiada iñagai Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ aagidi ʌgai Moseesacaru dai gʌñiñiooquituldiadamiga, baiyoma divia aanʌ dai ʌʌgiada iñagai.

18 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌsi uucami cʌaacagi oidigi
vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi moduucai imʌda agai maitʌviaa
agai tomalaachi tomali ʌmo oojai maimaigovai gʌdaasa agai
asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui vʌʌsi ismaacʌdʌ viaa siʌpʌduñiagi.
19 Cascʌdʌ sioorʌ ʌmapiadʌrʌ viaagi ʌmo istumaasi Diu-
usi sʌʌlicamigadʌaiñdʌrʌ, tomasi ʌgai poʌlidi ismaisi gʌaagai
isiduñiagi dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai po-
duucai ivuaadana ʌgai maicʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi
ipʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ
dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucai
ivuaadana ʌgai gia cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
20 Aanʌ angʌnaagidi aapimʌ sai ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo poʌlidi iscʌʌgacʌrʌ
oidaga dʌmos maitʌrvaavoi. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai issʌʌlicʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ oidacagi maisiu ʌpan duucai ʌgai. Dʌmos
istʌtʌgitoda aapimʌ ʌpan duucai ʌgai, Diuusi maitʌnsoiñamu
iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ.

———

21 Aapimʌ cajioma mʌsaidʌ itʌtʌdai gʌnʌʌqui aaduñicaru:
“Maitavʌr gacoodada, isʌmaadutai gamuaagi ʌdudunucami
gʌaagai isgatʌaañiagi muaaragai ʌgai ʌʌpʌ”.
22 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ baa-
muagi gʌaduñi vui, dai sioorʌ galnaasi ñioocadagi gʌaduñi
vui, dai sioorʌ vuiirugami aagadagi gʌaduñi Diuusi soimaa
taatatuldamu tomasi gʌnmamaatʌtuldiadamiga maipoduu-
cai gʌnmamaatʌtuldiadagi.
23 Poduucai isʌmaadutai imiagi ʌgʌʌ quiuupiamu dai siaa
duutuda agadagi Diuusi dai ami tʌgituagi saidʌ idui ʌmo is-
tumaasi soimaascami gʌaduñi vui vai cascʌdʌ vui baamucagi
ʌaduñdʌ,
24 gʌaagai isvuusia ʌgai abiaadʌrʌ dai mʌʌ nʌidagi gʌaduñi
dai baiduñiagi ñiooqui ʌgai ʌʌmadu. Dai aidʌ gia ʌpamu imiagi
ʌgai ʌgʌʌ quiuupiamu dai ami siaa duutudagi Diuusi.
25 Isʌmaadutai soimaasi iduñiagi gʌaduñi vui vaidʌ
ʌaduñdʌ vaidaquiagi dudunucamiʌrʌ dʌmos baiyoma
gʌaagai isbai duñia ʌgai ñiooqui ʌgai ʌʌmadu voiyamu vai
ʌgai maivaidaquiagi dudunucamiʌrʌ vaidʌ ʌdudunucami
tʌʌgidan tada ʌsandaaru vaidʌ ʌsandaaru maisagi.
26 Aanʌ gia gʌnaagidi sai maivuusian tada ʌgai abiaadʌrʌ
asta siʌʌscadʌ gaaa namʌqui vʌʌsi mʌsiʌʌsi tañiagi.

———

27 Aapimʌ cajioma sai ʌʌqui abiaadʌrʌ aduucai gʌaa: “Sai
maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi oodami”.

28 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ galnaasi
gʌntʌtʌgitodagi ʌmo ooqui vui tomasi mʌʌcasdʌrʌ nʌidi ʌgai,
ʌgai caʌpan ʌʌsi soimaasi ivueeyi isʌʌmadu voimudai.
29 Isʌmaadutai nʌijadagi ʌmo istumaasi dai gaʌʌsida
ʌliadagi siʌʌpʌ ʌma maasi soimaascami baiyoma gʌaagai
ismainʌijadagi dai Diuusi ʌʌmadu imiagi dai maisiu
ʌDiaavora ʌʌmadu imiagi.
30 Isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi soimaas-
cami gʌnoonovicʌdʌ baiyoma gʌaagai ispoʌliadagi ʌgai is-
mainoonovʌ dai Diuusi ʌʌmadu imiagi dai maisiu ʌDiaavora
ʌʌmadu imiagi. Poduucai aagai ʌSuusi sai ʌoodami ca-
maisoimaasi ivuaadana.

———

31 Ʌʌqui aduucai gʌaagai ʌʌpʌ: “Tomasioorʌ sioorʌ dagitu-
agi gʌooñiga gʌaagai ismaquiagi ʌmo oojai siaaco aagadagi
iscadagito”.
32 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai isʌmo cʌʌli dagituagi
gʌooñiga, maiviaacatai istuisidʌ dagituagi, oodami
poʌliadamu isʌooqui gogoosi gʌducami sai cascʌdʌ dagito
ʌcʌʌli dʌmos ʌcʌʌli ʌrduñidʌ ispoduucai tʌtʌgitodagi ʌoodami,
dai sioorʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui dagitobarui ʌgai soimaasi
ivueeyi ʌʌpʌ.

———

33 Aapimʌ cajioma ʌʌpʌ mʌsaidʌ itʌtʌdai gʌnʌʌqui
aaduñicaru: “Siʌʌscadʌ ʌmaadutai pocaitiadagi sai maatʌ
Diuusi sai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai ʌmo istumaasi Diuusi vʌʌtarʌ
aliʌsi gʌaagai isiduñiagi”.
34 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai maitʌaagai isaagadagi
Diuusi tomastumaasicʌdʌ. Gʌaagai isaagadagi Diuusi
mosʌcaasi siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ gʌaagadagi dai sai siʌʌscadʌ
aagadagi isʌmo istumaasi ʌrvaavoi maiaagadagi tʌvaagi
mʌʌca gatʌaanʌi Diuusi cascʌdʌ,
35 tomali maiaagadagi dʌvʌʌrai ami daja Diuusi
cascʌdʌ, tomali Jerusaleena ami gatʌaanʌda agai Diuusi
gʌrbaitʌcʌaacamiga cascʌdʌ.
36 Dai tomali maiaagadagi gʌnmoomo aapimʌ maitistutuidi
istojatudagi siʌʌpʌ tucutudagi tomali ʌmo cuupai.
37 Mosavʌr cho caitiada siʌʌpʌ ʌjʌ dai maitʌrcʌʌgai is-
vaamioma aagadagi.

———

38 Aapimʌ cajioma isʌʌqui gʌaagai aduucai: “Isʌmaadutai
gʌgʌgʌʌviagi gʌvuji pai camainʌaada aapi gʌvujicʌdʌ
ʌdudunucami viaa ispoduucai iduñiagi ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ
dai isʌmaadutai gʌgʌgʌʌviagi dai daitudagi gʌtaatamu
ʌdudunucami viaa ispoduucai iduiñiagi ʌʌpʌ ʌgaicʌdʌ”.

39 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi: Maitʌaagai pʌsvui gʌsia aapi
ʌoomaligami baiyoma isʌmoco gʌgʌgʌʌviagi gʌvuivasana
dagitoñi vai ajadʌrʌ gʌgʌgʌna ʌʌpʌ.
40 Isʌmoco vaama gʌcʌʌsagi dai gʌyaatagʌdagi gʌvoopoida
ʌliditai gʌvaasaraga dagitoñi vai bʌʌcaiña gʌdaan vaasaraga
ʌʌpʌ.
41 Isʌmaadutai gʌaagidagi issoiña bʌʌquia aapi cusuvidʌ
tomasi daan duucu uucami soiñañi asta uruunoco uucami.
42 Tomasioorʌ sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi maacañi
aapi, dai sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi tañiuvidicami
tañiuvidañi.

———

43 Aapimʌ cajioma ʌʌpʌ sai aduucai gʌaa ʌʌqui: “Oigʌadañi
gʌaduuñi dai cʌʌdada gʌsaayu”.
44 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi: Oigʌadavurai gʌnsasayu,
cʌʌgavʌr ñioocada vui ʌgai ismaacʌdʌ gʌnñiooquidi, cʌʌgavʌr
ivuiidiada sioorʌ gʌncʌʌdadagi, gamamadadavurai ʌgai
vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ soimaasi ñiooqui gʌnsuuligiadagi dai
soimaasi gʌntaatamituldiadagi.
45 Poduucai gʌmaatʌ isaapimʌ ʌrmaamaradʌ gʌrooga is-
maacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja. Ʌgai ootosdi tonoli cʌʌga tuutiacami
dai maicʌʌga tuutiacami, dai ʌgai ootosdi duuqui ismaacʌdʌ
siaa duutudai dai ismaacʌdʌ maisiaa duutudai.
46 Dai isaapimʌ oigʌadagi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ
gʌnoigʌdai aapimʌ poduucai siaadʌrʌ gʌnoidana Diuusi
ʌmo istumaasi. Asta maicʌʌga tuutiacami ʌʌpʌ poduucai
ivueeyi di.
47 Dai isviaatuldiada aapimʌ mosʌca gʌnaaduñi tuma cʌʌga
ivueeyi aapimʌ asta ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi
ʌʌpʌ poduucai ivueeyi di.
48 Cʌʌgavʌr ivuaada aapimʌ ʌpan duucai gʌrooga is-
maacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

6

———

1 Siʌʌscadʌ aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi maitavʌr po-
duucai ivuaada mosipʌliditai isgʌnnʌijadagi ʌoodami dai
cʌʌga ñioocadagi aapimʌ gʌnvui, mʌspovuaada aapimʌ aidʌ
gia gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoidamu tomali
ʌmo istumaasi.
2 Cascʌdʌ mʌsiʌʌscadʌ oidiadagi soituutuigami ʌmo
istumaasi maitavʌr poduucai ivuaada mosipʌliditai
isgʌnnʌijadagi oodami poduucai isduucai ivueeyi ʌgai
ismaacʌdʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana.
Quiquiuupiʌrʌ dai cacaayana poduucai ivuaadana ʌgai sai
cʌʌga ñioocaiña oodami ʌgai vʌʌtarʌ. Dʌmos aanʌ angʌnaagidi

sai ʌgai ismaacʌdʌ povuaadagi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maioidamu tomali ʌmo istumaasi.

3 Dʌmosmʌsiʌʌscadʌ aapimʌ oidiadagi ʌmo istumaasi soituutuigami maitavʌr poduucai ivuaada ipʌliditai isgʌnnʌijadagi aa.

4 Dai Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ nʌidi mʌstumaasi ivueeyi ʌgai gʌnoidamu ʌmo istumaasi aapimʌ.

———

5 Dai mʌsiʌʌscadʌ gamamadada aapimʌ, maitavʌr ʌpan duucai ivuaada ʌgai ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi, ʌgai oojoidi isgugucaitai gamamadadagi quiquiuupiʌrʌ dai cacaayana sai nʌidiña ʌoodami. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoidamu tomali ʌmo istumaasi.

6 Dʌmosaapimʌmʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi iimivurai siaaco maitiipu oodami dai gamamadada. Dai Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ nʌidi mʌstumaasi ivueeyi ʌstocai ʌgai gʌnsoicʌdamu.

7 Mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi maitavʌr muiyoco aagada ʌmo istumaasi isduucai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai poʌlidiña ʌgai sai ʌmomoono caʌca agai aliʌ tʌvʌpi ñioocaitai ʌgai tomasi maicaʌ.

8 Maitavʌr potuutiaca aapimʌ, Diuusi gʌrooga maiquiaa aagidacai aapimʌ abiaadʌrʌ camaatʌcana mʌstumaasi tʌgito aapimʌ.

9 Cascʌdʌaduuquiavʌr gamamadada:

Gʌroogaaapipʌsmaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja, aatʌmʌ ipʌlidi isʌoodami gʌsiaa duutuadagi.

10 Vai otoma aʌna istuigaco gatʌaanʌda agai aapi ʌʌgi tami oidigi daama.

Vaidʌ ʌpʌduuna pʌstumaasi aapi ipʌlidi tami oidigi daama poduucai isduucai ʌpʌvueeyi tʌvaagiʌrʌ.

11 Gʌrsoiñañitʌtai viaaca aatʌmʌ cuaadagai tʌsiʌʌsi tʌgito sivi vʌʌtarʌ.

12 Gʌroigʌldañigʌrsoimaascamiga tʌsmaacʌdʌ ivueeyi poduucai tʌsduucai oigʌldi aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi gʌrvuiididi.

13 Maiti dagito isʌDiaavora gʌraagiadan taadacagi isiduñia aatʌmʌ soimaasi.

Cʌʌmaatʌaatʌmʌ isaapi ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama tomastuigaco, dai aapi vaamioma viaa guvucadagai tomastuigaco istomali ʌmo ʌmai dai isaliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami gʌsiaa duutuadagi tomastuigaco.

Vʌʌsigomaasisʌʌlicʌdʌ ʌpʌduñia agai poduuquiavʌr gamamadada.

14 Mʌsaapimʌ oigʌldiadagi aa siʌʌscadʌ soimaasi
gʌnvuiidiada ʌgai, Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ
daja gʌnoigʌldiadamu aapimʌ gʌnsoimaascamiga ʌʌpʌ,
15 dai mʌsaapimʌ maioigʌldiadagi aa aidʌ gia tomali Diuusi
gʌrooga maitʌnoigʌldiadamu gʌnsoimaascamiga.

———

16 Mʌsiʌʌscadʌ aapimʌ gayunandudagi maitavʌr
soigʌnʌliadan vuaada ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ aagai
ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi, ʌgai soigʌnʌliadan
vuaadana sai nʌidiña oodami isyunandui ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ
angʌnaagidi sai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja
maioidamu tomali ʌmo istumaasi.
17 Dʌmos aapimʌ mʌsiʌʌscadʌ gayunandudagi maitʌaagai
mʌssoigʌnʌliadan vuaadagi,
18 vai maimaatʌna oodami mʌsgayunandui. Vai mosʌca
Diuusi gʌrooga maatʌcana dai poduucai ʌgai gʌnoidamu ʌmo
istumaasi cʌʌgaducami.

———

19 Maitʌaagai istʌtʌgitodagi oodami isʌmpaidiadagi mui
naana maasi tami oidigi daama siaaco maamaradʌ uugiugai
dai siaa gʌvueeyi istumaasi dai tami siaaco ʌʌsivogami va-
pacʌi dai gaʌʌsidi.
20 Baiyoma gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi istumaasi Diuusi
ipʌlidi dai ʌgai maaquimu istumaasi tʌgito tʌvaagiʌrʌ.
21-23 Isʌmpaidiada oodami mui naana maasi dai riricutuagi
aidʌ gia mostʌtʌgitodamu ʌgai gʌnvustuidaga dai poduucai
ʌʌgi gʌnvupuiirumadai dai maisoicʌi aa dai maitistutiadamu
istʌtʌgitodagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada ʌgai. Dai
camaitʌtʌgitoi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai apia-
soimaasi ivuaadana. Baiyoma gʌaagai istʌtʌgitodagi oodami
istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi poduucai gia soicʌi ʌgai
aa.

———

24 Sioorʌ mostʌtʌgitodagi isducatai gamaitʌcʌdagi mui tu-
miñsi ʌgai gia maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi.

———

25 Gʌnaagidiana maitavʌr vuam ʌnʌliada cuaadagaicʌdʌ
mʌsmaacʌdʌ ugia agadagi siʌʌpʌ mʌstumaasi iiya agadagi
dai oidacagi, tomali yuucusicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gʌnaada
agadagi. Diuusi gʌndui aapimʌ Diuusi gʌnmaa iibʌdagai
ʌgai gʌnsoiñamu isviaacagi cuaadagai dai yuucusi.
26 Nʌidavurai ujuurugi. Goovai maita ʌsai tomali maita
yoovai, tomali maibai tueeyi gʌnyoova troojʌrʌ, vai vʌʌscʌrʌ
Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maacai cuaadagai.
Ʌoodami vaamioma namʌga siujuurugi.

27 Cascʌdʌ maitʌrsoiñi isnaana maasi tʌtʌgitodagi
oodami. Tomali maitistutuidi istaajucami metro vaamioma
gʌtʌcavaldiagi, tomasi naana maasi gʌtʌtʌgitoi.
28 ¿Tuisidʌ mosʌʌsi tʌtʌgitoiña oodami yuucusi? ʌoodami
gʌaagai isnʌijadagi isducatai gʌʌrai yoosigai oidigana maita
aata vuaadatai dai tomali maita iilutaitai.
29 Dai vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌraí Salomoñicaru
ismaacʌdʌ viaacatadai yuucusi cʌcʌʌgaducami vʌʌscʌrʌ yuu-
cusidʌ maiʌpan ʌʌsi chigiamaasi yoosigai.
30 Gʌaagai isgʌntʌgito nʌijadagi oodami vasoi. Chiʌʌqui
tasai dʌjiana guucacana dai gaacʌcai gʌmʌmʌidi ooroñiʌrʌ
maitiipucatai cuaagi vai vʌʌscʌrʌ Diuusi sigia maastudai,
vʌʌsi vaamioma soiñana ʌgai oodami isyuucustada. Vʌʌscʌrʌ
ʌoodami maicʌʌga vaavoitudai isDiuusi nuucada.
31 Cascʌdʌ gʌaagai ismaivuam ʌnʌliadagi oodami dai
maitʌaagai ispocaitiadagi: “¿Istumaasi ugimu aatʌmʌ?”
Siʌʌpʌ: “¿Istumaasi iimu aatʌmʌ?” Siʌʌpʌ: “¿Istumaasi
gʌraadamu aatʌmʌ?”
32 Vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi mosʌca
gomaasi gʌntʌtʌgitoiña, dʌmos gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ
daja camaatʌ isvʌʌsi gomaasi tʌgito aatʌmʌ.
33 Baiyoma gʌaagai isipʌliadagi oodami sai Diuusi soiñana
vai cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌgai isducatai Diuusi ipʌlidi, siDiuusi
soicʌdamu siviaacamu ʌgai istumaasi tʌgitocagi.
34 Maitʌaagai issoimaasi gʌntaatamituldiadagi oodami
naana maasi gʌntʌtʌgitoitai. Vʌʌs tasai naana maasi oidacana
dai vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrnuucada aatʌmʌ.

7

———

1 Maitavʌr pocaitiadai: “Dañi tʌʌ soimaasi idui ʌgai maivi-
aacatai istuisidʌ pocaitiadagi”. Ispocaitiada aapimʌ Diuusi
potʌimu sai maicʌʌga ivueeyi aapimʌ pocaititai.
2 Isʌmaadutai gʌtʌgito nʌijadagi ʌsoimaasi ismaacʌdʌ
ivuaadagi ʌaduñdʌ aidʌ gia Diuusi gʌtʌgito nʌijadamu
ʌsoimaasi ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌʌpʌ.
3 ¿Tuipʌsi gʌtʌgito nʌidi issoimaasi ivueeyi gʌaduñi dai
maitʌtʌgito nʌidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
4 ¿Tuipʌsi maisiaa ʌrai aapi?, sai potʌtʌdai gʌaduñi: “Dañi
aliʌ soimaasi ivueeyi aapi”, tʌtʌdai.
Dai maitʌtʌgito nʌidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi.
5 Aapi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma
maasi ivueeyi. Ʌʌpʌga gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaada
aapi dai gooquiʌrʌ aagidagi gʌaduñi sai camaisoimaasi
ivuaadana. Mʌsapiaaagiadamudai aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ
ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌdai Diuusi mosgalnasi ñioocadamudai

ʌgai Diuusi vui dai soimaasi ivuiidiadamudai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ.
6 Cascʌdʌ maitʌaagai mʌsapiaaagiada Diuusi ñiooquidʌ
ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌdai Diuusi dai maivaavoituda ʌlidi.

———

7 Aliʌsi gʌaagai mʌsiapiataanʌdagi Diuusi istumaasi
tʌgitocagi siʌgai gʌnsoicʌdamu sai viaacana istumaasi
tʌgitocagi.
8 Sioorʌ apiataanʌdagi Diuusi istumaasi tʌgitocagi Diuusi
sʌʌlicʌdʌ soicʌdamu ʌgai sai viaacana istumaasi tʌgitocagi.
9 ¿Baisoidaga ʌmaadutai aapimʌ isgʌntaañiagi gʌnmara ʌmo
paana baisoidana aapimʌ ʌmo odai?
10 ¿Siʌʌpʌ isbaioidana aapimʌ ʌmo cooyi isgʌntaañia ʌgai
vatopa?
11 Mʌsaapimʌ ismaacʌdʌ maicʌʌ tuutuiga maatʌ oidi
gʌnmaamara istumaasi cʌʌgaducami, siooma cʌʌga
gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja ʌgai maacai istumaasi
cʌcʌʌgaducami sioorʌ taanʌdagi.
12 Pocaiti Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ dai pocaiti ʌʌpʌ Diu-
usi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Mʌstumaasi ipʌliada aapimʌ
isgʌnvuiidiadagi aa poduuquiavʌr ivuiidiada aapimʌ ʌgai
ʌʌpʌ.

———

13-14 Sʌʌlicʌdʌ avʌr ipʌliada aapimʌ isDiuusi gʌnsoicʌdagi
isʌʌgiada aapimʌ. Muidutai maitipʌlidi isDiuusi soicʌdagi.
Siooma maisijaiga isʌgai ivuaadagi istumaasi ipʌlidi dʌmos
ʌgai gia iimimu Diaavora ʌʌmadu. Aliʌ sijaiga oodami
vʌʌtarʌ isipʌliadagi isDiuusi soicʌdagi isʌʌgiada ʌgai Diuusi,
dai vaamioma chiʌʌquidu sioorʌ ʌʌgidi Diuusi dai ʌgai gia
iimimu Diuusi ʌʌmadu.

———

15 Gʌnnuucadacavurai dai maitivuaada istumaasi
gʌnaagiadagi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai
gʌnʌʌmadu gʌnʌmpaidi ducami isvaavoitudadagi Diuusi
ñiooquidʌ dʌmos maitʌrvaavoi isvaavoitudai ʌgai. Ʌgai ipʌlidi
isgʌnvupuiirumadagi mʌsaidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana
dai oidiña mui naana maasi mʌstumaasi viaacagi.
16 Aapimʌ istutuidi ismatiagi isbai sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌgai ischo ʌʌpʌ, ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ
ivuaada ʌgai. Cʌʌga maatʌ aapimʌ ismaitʌyoovai uuvasi
uupariaiñdʌrʌ, tomali iigosi uuvasi dʌʌdʌdʌaiñdʌrʌ,
poduucai ʌʌpʌ ʌoodami yaatavogami maitistutuidi
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
17 Poduucai ʌʌpʌ oidaga uusi ismaacʌdʌ yoovi iibiadʌ dai
oidaga aa uusi ismaacʌdʌ maiyoovi iibiadʌ.

18 Λmo uusi cΛΛgaducami maitistutuidi issoimaascagi
iibiadΛ, dai ΛmO uusi maicΛΛgaducami maitistutuidi
iscΛΛgaducagi iibiadΛ.
19 VΛΛsi uusi ismaacΛdΛ maicΛcΛΛgaducagi iibiadΛ tami
gΛrdΛvΛΛragΛrΛ gΛguicumai dai taiyΛrΛ gΛmΛmΛidi. Poduu-
cai ΛΛpΛ Diuusi soimaa taatatuldamu ΛmamaatΛtuldiadami
yaatavogami ΛgΛΛ taiyΛrΛ ΛDiaavora ΛΛmadu.
20 NΛiditai issoimaasi ivueeyi Λgai poduucai gΛmaatΛ isΛgai
ΛryaatavogamI.

———

21 Maisiu vΛΛscatai ismaacΛdΛ pocaitiadagi sai aanΛ
ΛrtΛaanΛdamigadΛ iimia agai siaaco gatΛaanΛi Diuusi mosΛca
Λgai ismaacΛdΛ ivueeyi istumaasi ipΛlidi Diuusi gΛrooga
ismaacΛdΛ tΛvaagiΛrΛ daja.
22 SiΛΛscadΛ ajiagi istuigaco nΛida iñagada aanΛ vΛΛsi
oodami ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ
ΛrmaicΛΛga ivuaadami amaasi muidutai povai iñtΛtΛadamu:
“TΛaanΛdami aatΛmΛ gamamaatΛtuldiña gΛñiooqui, dai
gΛguvucadagacΛdΛ vuvaidiña Diaavora tΛtΛaañicarudΛ
oodamiaiñdΛrΛ, dai gΛguvucadagacΛdΛ ivuaadana aatΛmΛ
mui naana maasi gΛgΛrducami”, iscaitiadamu Λgai.
23 DΛmos aanΛ potΛΛdamu: “AapimΛ tomali ΛmO imidagai
maitiñvaavoitu. Iimivurai tabiaadΛrΛ. AapimΛ ΛrsoimaasI
ivuaadami”, antΛΛdamu aanΛ —astΛtΛdai Suusi.

———

24 DaidΛ itΛtΛdai ΛΛpΛ:
—SioorΛ giñcaΛcagi daidΛ ivuaadagi istumaasi aagai aanΛ
Λgai ΛrΛpan ducami ΛmO cΛΛli ismaacΛdΛ aliΛ saituduga daidΛ
idui ΛmO vaaqui dΛmos ΛΛpΛga cΛΛga cooco dΛvΛΛrai dai
cΛΛgaducami darai simientogadΛ.
25 Tai duudu dai gΛΛpi daivusai suudagi dai cavami ΛvΛ tai
vΛΛscΛrΛ maigΛi ΛvaaqUi cΛΛgaducatadai Λgai simientogadΛ
cascΛdΛ.
26 DΛmos sioorΛ giñcaΛcagi dai maitivuaadagi istumaasi aa-
gai aanΛ Λgai ΛrΛpan ducami ΛmO cΛΛli vuiirugami ismaacΛdΛ
mosoorai daama idui ΛmO quii.
27 Tai duudu dai gΛΛpi daivusai suudagi dai cavami ΛvΛ tai
gΛi ΛvaaqUi dai camaitΛrsoiñi —astΛtΛdai ΛSuusi.
28 AidΛsi canaatocai ñioo ΛSuusi, vaidΛ ΛoodamI camaitΛΛ
isducatai gΛntΛtΛgituagi caΛcatai siΛΛ cΛΛga ñioocai ΛSuusi.
29 Λmo sΛΛlicami viaacami duucai mamaatΛtuldi Λgai
dai maisiu Λpan duucai ΛmO mamaatΛtuldiadami Diuusi
sΛΛlicamigadΛ ismaacΛdΛ aagai ΛmO istumaasi dai Λma maasi
ivueeyi cascΛdΛ.

8

———

1 Aidʌsi ʌSuusi tʌvai giidiaiñdʌrʌ tai oí mui oodami.

2 Tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaaldi gatuucuga dai siaa duutuli ʌSuusi, daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌaanʌdami pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

3 Taidʌ ʌSuusi taata gʌnovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi, duaadicami ivii —astʌtʌdai ʌSuusi.

Mospotʌi ʌSuusi taidʌ ʌcoocoadʌ duaadicami vii.

4 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Dañi, maitiaagiada tomali ʌmaadutai pʌsducatai dueeyi mosaiimi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vai nʌidiña ʌoodami pʌscadueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

5 Aidʌsi mosaayi ʌSuusi Capernauumʌrʌ tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ. Ʌgai ʌrromanu dai daañimi,

6 daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌaanʌdami giñmara quiiyʌrʌ caatʌ maitistutuidi isaimʌrdagi dai aliʌ soimaa taataca coocodagai —astʌtʌdai.

7 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ gaamu imimu dai duaaidamu —astʌtʌdai.

8 Taidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌaanʌdami aapi vaamioma tʌaanʌi iñsaanʌ cascʌdʌ maitʌaagai pʌssoigʌvuaadagi mosai potʌi sai duaadʌna giñmara siʌgai duaadimu.

9 Aanʌ viaa giñtʌaanʌdamiga, dai aanʌ viaa ʌʌpʌ giñsandaaruga ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ, siʌʌscadʌ aagida aanʌ ʌmoco sai imʌna vai aimʌrai, dai siʌʌscadʌ aagida aanʌ ʌmai sai diviana vai didivai, dai siʌʌscadʌ tʌaañia aanʌ ʌmo istumaasi giñpiooñiga vaidʌ ivueeyi —astʌtʌdai ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ.

10 Aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi, maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi daidʌ itʌtʌdai ʌjudidíu ismaacʌdʌ oiditadai:

—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, sai gʌraaduñi saagida maiquiaa nʌidi aanʌ tomali ʌmoco ispocaasi vaavoitudadagi siʌʌsi vaavoitudai idi cʌʌli.

11 Aanʌ angʌnaagidi sai mui ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aipaco oidacami vaavoituda agai Diuusi ñiooquidʌ. Dai ʌgai iimia agai tʌvaagiamu mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi dai ʌʌmadu daraaja agai Avraañicaru dai Isaacaru, dai Jacocaru.

12 Dʌmos ʌjudidíu ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi sai iimia agai
mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi Avraañicaru cajiudadʌcatai,
ʌgai gia maiviaacamu oigaragai isiimiagi. Diuusi ootosa agai
ʌgai mʌʌca siaaco tomastuigaco tucamuga dai suaanʌda agai
ʌgai dai aliʌ soimaa taataca agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Dai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ:
—Imʌdañi gʌquiiyamu dai pʌstumaasi vaavoitudai poduu-
cai ʌpʌduuñimu —astʌtʌdai.
Dai mospotʌi ʌSuusi tai dueeyi maradʌ ʌsandaaru
tʌaanʌdamigadʌ.

———

14 Taidʌ ʌSuusi ii Piiduru quiidiamu vai ami caatʌcatadai
ʌPiiduru tuumudʌ aliʌ oiditadai toiñdagai.
15 Taidʌ ʌSuusi mostaata novidʌ tai dagito toiñdagai tai
otoma vañi ʌgai dai bibi gʌdadidacami.

———

16 Dai aidʌsi catuca taidʌ ʌoodami vuaapi ʌSuusi mui
oodami ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ, taidʌ
ʌSuusi mosali ʌmo ñiooquicʌdʌ vuvaitu vʌʌsi ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ dai duduaadi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ.
17 Aidʌsi ʌpʌdui imaasi poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai
Isaía Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduucai ooja aagaitai
ʌCristo: “Ʌgai gʌrduduaaidamu”, ascaiti Isaía.

———

18 Aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isaliʌ muidu oodami ʌgai sicoli, aagidi
ʌgai gʌmamaatʌrdamiga sai daivuñdana vaasadʌrʌ ʌgʌʌ su-
udagi Galilea.
19 Tai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ mi-
aadʌrʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami aanʌ gʌoidatucuda iñʌlidi tomasi-
aaco siaaco aimʌrda aapi —astʌtʌdai.
20 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cacaasiocai viaa gʌntʌʌtʌjoga dai ujuurugi viaa
gʌncoocosa, dʌmos aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
maivaacʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
21 Dai ʌmai ismaacʌdʌ ʌrʌSuusi ma-
maatʌrdamigadʌcatadai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Tʌaanʌdami giñdagitoñi nai ʌʌpʌga mʌʌ yaasa aanʌ
giñooca dai gooquiʌrʌ gʌoidatucudagi —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoidañi dai dagito vai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami
coidadʌ maitiñʌʌgiditai yaasana gʌncoidadʌga —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

23 Amaasi ʌSuusi tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ʌʌmadu aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ ʌgai.

24 Dai aidʌsi gʌʌ suudagi daama iimʌitadai ʌgai tai aliʌ
cavami ʌvʌ vai tai tʌʌsadʌi suudagi dai vaarcu ʌraana vaacʌi.
Vaidʌ ʌSuusi coosocatadai.
25 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai iji dai mʌʌ nʌnʌitu
daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ igʌrvuvaida casiatʌ yooga du-
udupi —astʌtʌdai aatʌmʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi duduaadimuca? Aapimʌ maivaavoitudai
iñsaanʌ istutuidi isgʌnnuucadacagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai vañi dai dodoligitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi tai
vʌʌsi dodoli vii.
27 Tʌtai aatʌmʌ maitʌʌ isducatai gʌrtʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Istuma cʌʌli idi vai asta ʌʌvʌʌli dai gogʌʌ suudagi ʌʌgidi?
—caiti aatʌmʌ.

———

28 Dai amaasi vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi
dai aayi Gadara dʌvʌʌriʌrʌ, tai vuvaaja gooca cʌcʌʌli cam-
posantuaiñdʌrʌ ʌgai viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
dai aliʌ oomaliga tomali oodami maitistutuidiña ismiaanai
dʌgavuscʌdagi.
29 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌgai siaaco cʌaacatadai
ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—¿Tuipʌsi gʌrʌʌmadu vapacʌi aapi Suusi Diuusi maradʌ
maitiquiaa aʌcai istuigaco soimaasi gʌrtaatatulda agai aapi?
—ascaiti ʌgai.
30 Dai bai miaanai abiaadʌrʌ ajioopaitadai mui tataisoli,
31 vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi daidʌ
itʌtʌdai:
—Pʌsgʌrvuvaidagi idi cʌcʌʌliaiñdʌrʌ pai gʌrdagito tʌtai
vaapaquia aatʌmʌ gotataisoliʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Iimivurai tudu —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvuaaja ʌcʌcʌʌliaiñdʌrʌ
dai tataisoliʌrʌ vaapa, taidʌ ʌtataisoli koidam voopoi dai gʌʌ
suudarʌ suuli dai vʌʌsi baicoi.
33 Taidʌ ʌnuucadacami tataisoli voopoi dai duduaadimu-
tugai, dai mʌʌca gaaagidi quiiquiana vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui,
dai isducatai ʌpʌdui ʌcʌcʌʌlicʌdʌ ismaacʌdʌ viaacatadai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
34 Tai vʌʌscatai ʌoidacami iji siaaco daacatadai ʌSuusi, dai
tʌʌgacai daañimi sai imʌna ami dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.

9

———

1 Tai amaasi ʌSuusi tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ, dai daivusai
vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai ʌpamu aayi ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ.
2 MʌtaI uusiʌrʌ vuaapi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuid-
itadai isoiñʌdagi. Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isaliʌ vaavoitudai
ʌoodami potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Maiti soigʌʌliada giñaduñi, casiant oigʌli aanʌ vʌʌsi is-
tumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana aapi —astʌtʌdai
ʌSuusi.
3 Amaasi ʌʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ aduucai gʌntʌtʌgitoitadai: “Idi cʌʌli poʌlidi
isʌrDiuusi”, asʌnʌlidi.
4 Vaidʌ ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoi ʌgai
daidʌ itʌtʌdai:
—¿TuimʌSi mosʌʌ soimaasi gʌntʌtʌgitoi?
5-6 Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai cascʌdʌ viaa guvucadagai
isoigʌldiadagi vʌʌsi soimaascamigadʌ oodami. DʌMos
maisijaiga ispoduucai aagagi tomasioorʌ cascʌdʌ sivi
gʌntʌʌgidamu aanʌ issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucadagai
isduaaidagi idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
Dai amaasi itʌtʌdai ʌSuusi ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai noragi gʌquiiyamu
—astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌcoocoadʌ vañi dai nora gʌquiiyamu.
8 Aidʌsi tʌʌ ʌoodami imaasi, aliʌ duduaadimu dai siaa
duutuli Diuusi, maacacai ʌgai guvucadagai ʌmo cʌʌli.

———

9 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ dai giñtʌʌ iñsaanʌ daacatai gavu-
uyi tumiñsi, dai povai iñtʌtʌdai:
—Mataivo, giñoidañi —iñtʌtʌdai.
Antai aanʌ cʌquiva dai oí.
10 Dai ʌmo imidagai gacuaadatadai ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ
tai mui tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami dada
dai ami meesa vuidʌrʌ daraaja Suusi ʌʌmadu dai aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ʌʌpʌ.
11 DʌMos tʌʌgacai ʌfariseo gʌrtʌcacai aatʌmʌ ʌSuusi ma-
maatʌrdamigadʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—¿TuisidʌI gacueeyi gʌnmamaatʌtuldiadamiga tumiñsi vuu-
dami dai soimaasi ivuaadami ʌʌmadu? —gʌrtʌtʌdai.
12 Vaidʌ ʌSuusi caʌ gomaasi daidʌ itʌtʌdai:
—ΛʌgI coococoidadʌ tʌgito gaduduaaidiadami
ʌmaicoococoidadʌ maitʌgito.
13 MaatʌVurai aapimʌ istʌiya ʌlidi idi ñiooqui Diuusi
ñiooquidʌrʌ: “AanʌI maitipʌlidi isʌoodami giñoidiadagi
naana maasi tomali maitipʌlidi aanʌ isʌoodami coodadagi
tutuuru tomali sisiivatu aanʌ giñvʌʌtarʌ, baiyoma ipʌlidi
aanʌ sai soigʌnʌlidiña oodami aacʌdʌ”. AanʌI andivia

tami oidigi daama vai ʌsoimaasi ivuaadami ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana. Ismaacʌdʌ poʌlidi ismaisoimaasi ivueeyi siaadʌrʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitona —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—Aatʌmʌ ʌʌmadu ʌfariseo duudatai maitacueeyi. ¿Tuisidʌ aapi gʌmamaatʌrdamiga gacueeyi? —astʌtʌdai.

15 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌ gia ʌʌmadu aimʌrai giñmamaatʌrdamiga cascʌdʌ gacueeyi goovai, dʌmos siʌʌscadʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñvuidʌrʌ vʌʌtʌ giñmuaagi aidʌ gia maitaugimu giñmamaatʌrdamiga.

16-17 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai apiavaavoitudadagi gʌvaavoidaraga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

18 Aidʌsidʌ ʌSuusi aagaitadai imaasi tai ami divia ʌmo judidíu tʌaanʌdamigadʌ dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Giñmara ooqui utudama muu dai isaapi imiagi dai daama daasagi gʌnovi ʌpamu duaacan tada ʌgai —astʌtʌdai ʌjudidíu tʌaanʌdamigadʌ.

19 Taidʌ ʌSuusi cʌquiva dai ii ʌgai ʌʌmadu dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ oí.

20 Amaasi ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan gooca uumigi soimaascatadai masaadaigadʌ miaadʌrʌ cʌquiva ʌgai ʌSuusi abaana dai gooquiamadʌrʌ mostaata ugidiana daama vaasaradʌ.

21 Povʌʌliditadai ʌgai: “Tomasi mosʌca daama vaasaradʌ taata aanʌ cascʌdʌ caduaadian tada aanʌ”, asʌʌlidi ʌooqui.

22 Dʌmos ʌSuusi gooquiamaco nʌnʌava daidʌ itʌtʌdai ʌooqui:

—Baigi gʌʌliada giñmara giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi —astʌtʌdai.

Dai aidʌ todian duucai ʌooqui dueeyi.

23 Aidʌsi aayi ʌSuusi quiidiʌrʌ ʌtʌaanʌdami tʌʌ ʌgai ʌiivadami cabaigʌnducacatadai dai iivitulda agaitadai aidʌmʌsi yaasa agaitadai ʌali tʌji dai tʌʌ mui oodami vai gʌgʌrʌ suaanʌitadai.

24 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Vuvaaquivurai tabiaadʌrʌ, goali tʌji maitʌrmuuquiadʌ mosacooso goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

Dʌmos ʌoodami mosasʌi pocaititai ʌSuusi.

25 Aidʌsi cavʌʌsi vuvaja ʌoodami taidʌ ʌSuusi vaa dai bʌi ʌmuuquiadʌ novidʌ tai ʌgai vañi.

26 Dai vʌʌsi aipacoga sicoli oidacami maí istumaasi ʌpʌdui.

———

27 Aidʌsi vuusai ʌSuusi abiaadʌrʌ gooca mainʌnʌaadami oí
ʌgai dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Aapi Davicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo
sʌʌlicami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌmainʌnʌaicʌdʌ.
28 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi vaa ʌmo quiiyʌrʌ taidʌ
ʌmainʌnʌaicʌdʌ abaana guuquiva taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Vaavoitudaimʌsi aapimʌ iñsaanʌ istutuidi
isgʌnduduaaidagi? —tʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —tʌtʌdai.
29 Amaasi ʌSuusi taata ʌgai vuupuidʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Povʌduñia agai isducatai vaavoitudai aapimʌ —tʌtʌdai.
30 Tai povʌdui caduduaadicami vii. Amaasi ʌSuusi cʌʌga
aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr aagiada aapimʌ tomali ʌmaadutai istumaasi
idui aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
31 Dai mosutudama vuvacʌcai abiaadʌrʌ tomasioorʌ
aagidimi aipacoga istumaasi iduitadai ʌSuusi.

———

32 Aidʌsi quiaa vuvaquimi ʌcʌcʌʌli tai aa vuaa ʌmo cʌʌli
muudugami sai duaaidana ʌSuusi. Ʌgai viaacatadai ʌmo
Diaavora tʌaañicarudʌ.
33 Dai vuvaidacai ʌSuusi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai bo-
vasdʌrʌ gʌaagacai ñioo ʌcʌʌli. Taidʌ ʌjudidíu maitʌʌ istumaasi
gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—Tomali ʌmo imidagai maitʌnʌidiña ʌmo istumaasi po-
maasi vʌʌsi gʌrdʌvʌʌragʌrʌ —caiti ʌjudidíu.
34 Dʌmos ʌfariseo vui ñioocai ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Gocʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ guvucadadʌcʌdʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ —caiti.

———

35 Vaidʌ ʌSuusi aimʌraiña vʌʌsi aali quiiquiana dai aipaco
ami dʌvʌʌriʌrʌ uugidiana mamaatʌtuldiña ʌgai ʌoodami ju-
didíu quiquiuupaigadʌrʌ. ʌSuusi aagidiña ʌoodami sai Diuusi
soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai duduaaidiña
ʌSuusi tomastuma coocodagai viaacagi oodami.
36 Tʌʌgacai ʌSuusi mui oodami aliʌ soigʌʌli ʌgaicʌdʌ. Ʌgai
aliʌ soigʌʌli vaamioma gatʌaanʌitai ʌromamano dai maiti-
ipu sioorʌ soiñagi vai ʌʌgi gatʌaanʌdagi ʌgai. Ʌgai ʌpan
ducami cañiiru maipastutuuruacami, maiviaacatai sioorʌ nu-
ucadacagi.
37 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ismaacʌdʌ
ʌrmamaatʌrdamigadʌ:

—Tami oidigi daama oidaga mui oodami ismaacʌdʌ vaavoituda ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ, dʌmos maitiipu sioorʌ aagidagi, chiʌʌquidu oodami ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ. Vai ismaacʌdʌ caʌca ʌlidi ʌpan ducami gʌʌpi yoovaragai dai yoovadami chiʌʌquidu.

38 Cascʌdʌ daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdami vai ootosana aa gʌñiñiooquituldiadamiga vai aagidana ʌgai ñiooquidʌ ʌoodami —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Amaasi ʌSuusi gʌrvaí aatʌmʌ baivustaama dan gooca tʌsaidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana dai gʌrmaa sʌʌlicami sai vuvaidiña aatʌmʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai duduaaididana oodami tomastuma coocodagai viaacami.

2 Dai potʌʌtʌgidu aatʌmʌ baivustaama dan gooca ʌSuusi ojootosadʌ. ʌʌpʌgadadʌ ʌrSimuñi mʌsmaacʌdʌ Piiduru aagaiña ʌʌpʌ, dai Aandʌrʌsi Piiduru suculidʌ, dai Jacovo ʌʌmadu Vuaana Sevedeo maamaradʌ,

3 dai Piili, dai Bartolomé, dai Tomás, dai aanʌ Mataivo ismaacʌdʌ ʌrvuudamicatadai tumiñsi, dai Jacovo Alfeo maradʌ, dai Leveo mʌsmaacʌdʌ Tadeo aagaiña ʌʌpʌ,

4 dai Simuñi ʌgai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcana ʌromamano, dai Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrioma gatʌʌgi ʌSuusi.

———

5 Daidʌ ʌSuusi gʌrootoi vʌʌscatai aatʌmʌ tʌsai gaaagidana Diuusi ñiooquidʌ dai povʌrtʌtʌdai ʌgai:

—Maitavʌr iimi siaaco oidaga ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu, tomali maivapacʌda quiiquidʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami,

6 baiyomavʌr iimi gʌraaduñi judidíu ʌʌmadu. ʌjudidíu camaiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ ʌjudidíu ʌrʌpan ducami cañiiru sibʌ iimiadʌ.

7 Iimivurai dai aagida sai camiaadimi istuigaco Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

8 Aanʌ gʌnmaa guvucadagai mʌsai duduaaidiña ismaacʌdʌ viaacagi ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dai ismaacʌdʌ ʌma maasi coocodagai viaacagi ʌʌpʌ dai duduaacaldavurai coidadʌ dai vuvaidavurai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ. Aanʌ gʌnmaa idi guvucadagai dai maitʌntai tumiñsi, cascʌdʌ aapimʌ avʌr maitaanʌda ʌʌpʌ mʌsmaacʌdʌ duduaaidagi.

9 Dai maitavʌr vuucai tumiñsi,

10 tomali maivuucai gʌnmoraraaliga gaamu voiyamu. Mosali ʌʌmo vaapasaragai avʌr vuucai dai maitavʌr vuucai aa

susuusacai tomali giicai. Λaata vuaadami viaa sΛΛlicami mΛsbibiaadagi.

11 MΛsiΛΛscadΛ ajiagi aapimΛ ΛmO ali quiiyΛrΛ vΛrai gaaga ΛmO oodami cΛΛ tuigacami ismaacΛdΛ vΛΛsi oodami siaa duutuadagi dai ami quiidiΛrΛ Λgai avΛr gΛnuuliña asta mΛsiΛΛscadΛ iji aapimΛ abiaadΛrΛ.

12 MΛsiΛΛscadΛ aiya ΛmO quiiyΛrΛ vΛrai aagida ΛoidacamI sai Diuusi ipΛlidi isiibΛstudacan taadacagi Λgai iibΛadΛ.

13 Dai isami oidacami caΛca Λliadagi Diuusi ñiooquidΛ dai sΛΛlicΛdΛ ipΛliadagi isDiuusi soiñagi vai gΛniibΛstacan tadacagi Λgai aidΛ gia gΛniibΛstacan tadacamu Λgai. Dai ismaicaΛca Λliada Λgai aidΛ gia maitΛniibΛstacan tadacamu Λgai.

14 Dai mΛsiaaco maitΛnmiaadΛgida agadagi dai tomali maitΛncaΛca Λliadagi vΛrai vuvaaqui abiaadΛrΛ dai gigigida ΛdΛvΛΛrai gΛnΛΛcasuaiñdΛrΛ vai poduucai maatΛna Λoodami ismaicΛΛga idui.

15 SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi sai siΛΛscadΛ Diuusi nΛidagi ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu Λgai Λoodami ismaacΛdΛ maitΛnmiaadΛgidagi siΛoodami ismaacΛdΛ SodoomΛrΛ dai GomoorΛrΛ oidacatadai.

———

16 GΛnootosai aanΛ Λoodami saagida dai ΛΛmoco aliΛ oomaliga dai soimaasi gΛntaatatulda agai poduucai isduucai sΛΛsΛyi soivueeyi cañiiru. CΛΛga avΛr gΛntΛtΛΛgitoca dai cΛΛga tuutiaca vΛΛscatai vui.

17 DΛmos aapimΛ gΛaagai mΛsΛjΛΛgi gΛnnuucadacagi, gΛntΛΛgida magai dudunucami dai gΛngΛgΛΛgΛtudamu aapimΛ quiquiuupiΛrΛ.

18 Dai asta vaama gΛntutusadamu oodami tΛtΛaanΛdami vuidΛrΛ dai raraí vuidΛrΛ giñvaavoitudaitai aapimΛ, poduucai istutiadamu aapimΛ isgiñaagadagi Λgai vuitapi dai Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu vuitapi ΛΛpΛ.

19-20 DΛmos mΛsiΛΛscadΛ vaama gΛntutusadagi aapimΛ dudunucamiΛrΛ maitavΛr vuaam ΛnΛliada maimaatΛcatai istΛiyagi. Diuusi IbΛadΛ gΛnsoicΛdamu vΛrai aagada mΛstumaasi tΛgitocagi amaasi.

21 Dai oodami gatΛtΛgiada agai ΛΛgi gΛnsusuuculi dai gΛnsiisiΛgi dudunucamiΛrΛ mΛsai coodaiña, dai dΛΛdΛdΛ gatΛtΛgiada agai ΛΛgi gΛnmaamara, dai maamaradΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛca agai gΛndΛΛdΛ dai gatΛaanΛdamu coodaragai ΛΛpΛ.

22 Dai vΛΛsi oidigi daama oidacami gΛncΛΛdada agai giñvaavoitudaitai aapimΛ. DΛmos sioorΛ apiagiñvaavoitudadagi siΛΛscadΛ uucami oidacagi oidigi daama Λgai cΛΛgacΛrΛ vuvaaquimu.

23 Mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi ʌmo ali
quiiyʌrʌ iimivurai sibʌaacoga ʌmai ali quiiyʌrʌ. Sʌʌlicʌdʌ
angʌnaagidi sai maiquiaa naatocai iimia agai aapimʌ vʌʌsi
aali quiiquidʌrʌ ʌjudidíu sidivimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami.
24 Tomali ʌmo mamaatʌrdami maivaamioma maatʌ
siʌmaatʌ gamamaatʌtuldiadami dai tomali ʌmo pioоñi
maivaamioma gatʌaanʌi siʌʌsi gatʌaanʌi gatʌaanʌdami.
25 Isoimaasi taatamadagi ʌmamaatʌtuldiadami
ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ soimaa taatamaiña. Dai
issoimaasi taatamadagi gatʌaanʌdamiga ʌpioоñigadʌ
soimaasi taatamaiña ʌʌpʌ cascʌdʌ aapimʌ soimaasi
taatamadamu ʌʌpʌ ʌpan duucai aanʌ. Ʌoodami Diaavora
giñaagaiña dai vaamioma galnaasi ñiooqui gʌnaagiadamu
ʌgai aapimʌ giñmamaatʌrdamiga.

———

26 Dʌmos maitavʌr ʌʌbiada ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi
gʌnduiñda ʌliadagi. Cʌʌ maatʌ Diuusi vʌʌsi istumaasi iduñia
ʌliada ʌgai aapimʌ gʌnvui dai Diuusi maasiuldamu vʌʌsi
gomaasi siʌʌscadʌ nʌidagi ʌgai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami
dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
27 Vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌʌgi daraajatai aatʌmʌ
aagidavurai aapimʌ ʌoodami vʌʌsi aipacoga oidacami.
28 Maitavʌr ʌʌbiada ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyi gatuu-
cuga dʌmos maitistutuidi ismuaagi gaibʌdaga. Baiyomavʌr
ʌʌbiada Diuusi ismaacʌdʌ istutuidi isootosagi gaibʌdaga
ʌʌmadu gatuucuga mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
29-31 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isgʌgaagarai gooca ujuurugi ʌmo
sintaavucʌdʌ dʌmos Diuusi vʌʌscʌrʌ nuucadacana. Ʌoodami
maitistutuidi ismuaagi tomali ʌmo urugi maimaacacai
oigaragai Diuusi. Dai Diuusi vaamioma gʌnnuucada
aapimʌ siʌ ujuurugi cascʌdʌ maitavʌr duduaadicuda Diuusi
gʌnnuucadaca agai. Diuusi maatʌ vʌʌscatai asta siʌʌjʌquidu
ʌʌmadutai cuucupadʌ.

———

32 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnmaasiuldagi oodami vuitapi is-
giñvaavoitudai aanʌ ʌʌpʌ aagamu giñooga vuitapi ismaacʌdʌ
tʌvaagiʌrʌ daja isʌgai ʌrgiñmaamara.
33 Dai ismaacʌdʌ giñʌstocadagi oodami vuitapi aanʌ
aagamu Diuusi gʌrooga vuitapi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja
sai ʌgai maitʌrgiñmaamara.

———

34 Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ ansai aanʌ divia sai
siooma oidacana vʌʌsi oodami maitavʌr vaavoi baiyoma di-
via aanʌ vai oidacana cocodi. Ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudai
cocoadamu ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.

35 Is∧mo c∧∧li giñvaavoitudagi marad∧ vuid∧r∧ caat∧camu.
Dai is∧mo ooqui giñvaavoitudagi ooqui marad∧ vuid∧r∧
caat∧camu. Dai is∧mo ooqui giñvaavoitudagi caasd∧∧d∧
vuid∧r∧ caat∧camu.
36 Dai poduucai aipaco g∧nvupui v∧∧t∧camu ∧oodami ∧∧gi
g∧naadunum∧.
37 Tomasioor∧ sioor∧ maitiñvaavoituda ∧liadagi
baamucai d∧∧d∧ maimaaquimu aan∧ oigaragai
is∧rgiñmamaat∧rdamicagi dai tomasioor∧ sioor∧
maitiñvaavoituda ∧liadagi baacoicai maamarad∧
maitip∧liditai isgiñvaavoitudagi oogad∧ maimaaquimu aan∧
oigaragai is∧rgiñmamaat∧rdamicagi.
38 Dai sioor∧ maibaig∧ducagi isoimaa taatagi dai asta
muquiagi ∧mo curusiaba giñvaavoitudaitai maimaaquimu
aan∧ oigaragai is∧gai ∧rgiñmamaat∧rdamicagi.
39 Dai sioor∧ giñvaavoitudadagi vai casc∧d∧ ∧oodami
muaagi ∧gai Diuusi ∧∧madu oidacamu tomastuigaco d∧mos
sioor∧ duaadicudagi m∧smuaagi dai casc∧d∧ pocaitiadagi
sai maitiñvaavoitudai ∧gai gia maiimimu Diuusi ∧∧madu
t∧vaagiamu.

———

40 Dai sioor∧ ∧∧giditai g∧nca∧cagi aapim∧ ∧gai ∧∧giditai
giñca∧ aan∧ ∧∧p∧ dai sioor∧ ∧∧giditai giñca∧ aan∧ ∧gai ∧∧giditai
ca∧ g∧rooga ismaac∧d∧ giñootoi.
41 Dai sioor∧ ∧∧giditai ca∧ ∧mo Diuusi ñiooquituldiadamigad∧
Diuusi ootosad∧catai ∧gai, ∧gai ismaac∧d∧ ∧∧giditai ca∧ Diuusi
maaquimu ∧mo istumaasi ∧pan duucai g∧ñiooquituldiadamiga.
Dai sioor∧ ∧∧giditai ca∧ ∧moco ismaac∧d∧ siaa duutudai Diu-
usi, siaa duutudaitai ∧gai Diuusi, Diuusi maaquimu ∧mo is-
tumaasi c∧∧gaducami poduucai isduucai maa ∧gai ismaac∧d∧
siaa duutudai Diuusi.
42 Dai tomasioor∧ sioor∧ baig∧∧liarac∧d∧ vasidagi ∧mo av∧si
suudagi ∧moco ismaac∧d∧ giñvaavoitudai, giñ∧∧giditai ca∧ ∧gai
s∧∧lic∧d∧ Diuusi maaquimu ∧gai ∧mo istumaasi c∧∧gaducami,
tomasi mosvasidagi ∧mo av∧si suudagi —g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.

11

———

1 Dai aid∧si naatocai g∧rmaamat∧tuli ∧Suusi aat∧m∧
mamat∧rdamigad∧ iji abiaad∧r∧ dai aagida ragai Diuusi
ñiooquid∧ v∧∧si aipaco sicoli oidacami.
2 ∧Vuaana ismaac∧d∧ vapaconaitadai ∧oodami ∧g∧∧
aqui Jordáñi∧r∧ maisacari∧r∧ daacatadai dai maí v∧∧si
istumaasi ivuaadatadai ∧Suusi. Amaasi ootoi gooca
g∧mamaat∧rdamiga siaaco daacatadai ∧Suusi

3 sai tʌcacana sabai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaa-
catadai isdiviagi sabai gʌaagai isnʌnʌracagi ʌmai.

4 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Mʌʌcavʌŕ aagida ʌVuaana vʌʌsi mʌstuma nʌidi dai caʌ.

5 Dai aagidavurai isducatai ismaacʌdʌ mainʌnʌaitadai
casi istutuidi isnʌadagi dai ismaacʌdʌ maiajioopaitadai
caajioopai, dai ismaacʌdʌ viaacatadai gocoocodagai
ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga duduaadʌi, dai ismaacʌdʌ
maitʌtʌcaidacatadai catʌtʌcaidaga, dai coidadʌ duduaacarʌi
dai soituutuigami vʌʌsi gʌmamaatʌtuldi isducatai cʌʌgacʌrʌ
gʌvuvacʌi.

6 Baigʌʌliadamu sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi —tʌtʌdai
ʌSuusi.

7 Dai aidʌsi caiji ʌgai ismaacʌdʌ ootoi ʌVuaana taidʌ ʌSuusi
gʌaagacai aagidi ʌoodami aagaitai ʌVuaana dai potʌtʌdai ʌgai
ʌoodami:

—Aapimʌ iji mʌʌ oidigana siaaco daacatadai ʌVuaana.
Aapimʌ maatʌcatadai sai ʌgai maitʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai
ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi.

8 Aapimʌ iji mʌʌca siaaco daacatadai ʌVuaana. Aapimʌ
maatʌcatadai sai ʌgai maitʌrʌmoco ismaacʌdʌ cʌʌga dada-
pacami yuucustai. Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ cʌʌga
dadapacami yuucustai cʌcʌʌgaducami quiiquiʌrʌ oidaga
gʌgʌr raí baabaquidʌrʌ.

9 Aapimʌ iji mʌʌ oidigana nʌida ʌliditai ʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai Vuaana aa
duiñdadʌ vaamioma namʌga siʌ aa duiñdadʌ vʌʌsi ʌgaa Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ.

10 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti aagaitai ʌVuaana:

Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi Cristo gʌbaitʌqui vai
ʌgai aagidana ʌoodami sai divia agai aapi daidʌ
ʌoodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitomu dai camaisoimaasi
ivuaadamu.

Ascaiti Diuusi.

11 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi oodami saagidaiñdʌrʌ
ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami viaa goaa
duiñdagai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga sitomasmaascʌdʌ
oodami aa duiñdadʌ, dʌmos vaamioma baigʌnʌlidi ʌgai
ismaacʌdʌ giñnʌidi dai giñvaavoitudai siʌVuaana.

12 Aidʌsi divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapacoi ʌoodami
abiaadʌrʌ ʌoodami gʌnaajagʌi vaavoituda ʌliditai
gocʌʌgaducʌdʌ ñiooqui isducatai Diuusi soicʌi oodami sai
cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.

13 Aidʌsi maiquia divia ʌVuaana Moseesacaru ʌʌmadu ʌgaa
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi gʌrʌʌqui aaduñicaru dai

ooja liivruʌrʌ isducatai Diuusi divia agaitadai dai gatʌaanʌda agaitadai tami oidigi daama ʌmo imidagai.

14 Dai isaapimʌ vaavoitudagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia maatʌmu aapimʌ isʌrvaavoi isʌVuaana ʌʌpʌga divia iñsaanʌ dai gaaagidimi ansai aanʌ gooquiʌrioma divia iñagaitadai. Ʌgai idui ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi ʌʌquioma Eliiasicaru isiduñia agaitadai.

15 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ.

16 Sivi gʌnaagidamu aanʌ istumaasi ʌpan ducami ʌoodami sividadʌ. Ʌgai ʌpan ducami ʌaali ismaacʌdʌ plaasʌrʌ gatʌtʌvʌiña dai iiñoquidiña gʌaaduñi daidʌ itʌtʌdaiña:

17 “Iiva aatʌmʌ muusicocʌdʌ mʌtai maitatuutudai. Susuañi aatʌmʌ mʌtai aapimʌ maisoigʌnʌʌli”, astʌtʌdaiña.

18 Diviacai Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami dai ʌgai aliʌ duudatai gayunanduiña dai tomali ʌmo imidagai maitayʌʌdana istumaasi navamudaga. Mai aapimʌ pocaitiña sai ʌgai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.

19 Dai diviacai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai maiduudatai gayunandui dai gayiʌʌyi mai pocaiti aapimʌ giñparunaitai ansaidʌ ʌrtuu naacʌdami dai iitʌracami tomasi tomali ʌmo imidagai mainavamucurui aanʌ, dai ansaidʌ ʌraduuñdʌ tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami. Vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi aapimʌ isducatai Diuusi gʌrsoi Vuaana ʌʌmadu aanʌ sai maatʌna aatʌmʌ istumaasi gʌaagai tʌsiduñiagi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami siʌʌ soimaasi ivuaadana Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami dai siʌʌ soimaa taata agai ʌgai. Ʌsuusi ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami Corasiiñiʌrʌ dai Betasaidʌrʌ tai vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai apiasoimaasi ivueeyi ami oidacami cascʌdʌ ʌSuusi bagaimi daidʌ itʌtʌdai:

21 —Soogigi aapimʌ Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Ʌoodami ismaacʌdʌ Tiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacatadai maitʌrjudidíu dai maivaavoitudai Diuusi. Istʌʌgimudai ʌgai istumaasi gʌgʌrducami mʌsmaasi tʌʌ aapimʌ ʌgai gia ʌma duucai gʌntʌtʌgitomudai dai camaisoimaasi ivuaadamudai dai gʌnaadamudai yuucusi tutuucucami dai gʌncocomaivadamudai mataicʌdʌ dai poduucai tʌʌgidamudai aa oodami iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimassi ivuaada agai.

22 Dʌmosiʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma

soimaasi gʌntaatatuldamu ʌgai aapimʌ siʌTiiroʌrʌ dai
Sidooniʌrʌ oidacami.
23 Dai aapimʌ judidíu Capernauumʌrʌ oidacami povai
ʌnʌlidi mʌsai iimia agai Diuusi ʌʌmadu baiyoma mʌiimia
agai Diaavora ʌʌmadu. Ʌoodami ismaacʌdʌ Sodoomʌrʌ
oidaga maitʌrjudidíu dai maivaavoitudai Diuusi dʌmos isʌgai
tʌʌgimudai istumaasi gʌgʌrducami mʌsmaasi tʌʌ aapimʌ aidʌ
gia Diuusi maiugititudamudai Sodoomʌrʌ oidacami quiaa
oidacamudai oodami Sodoomʌrʌ.
24 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma
soimaasi gʌntaatatuldamu ʌgai aapimʌ siʌSodoomʌrʌ oida-
cami —tʌtʌdai ʌSuusi.
25 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai Diuusi gʌooga:
—Giñooca aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ siaa gʌduutudai aapi
apʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama.
Aapi apʌtmaimaatʌtuli idi maasi ismaacʌdʌ poʌlidi
isʌrsastudugami, aapi maatʌtuli mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ
maatia ʌlidi gʌmamaatʌtuldaraga.
26 Cʌʌgaduava giñooca poduucai ipʌli aapi dai poduucai idui
—tʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.
27 Dai apiamamaatʌtuldi ʌSuusi ʌoodami dai potʌtʌdai:
—Giñooca giñmaa vʌʌsiaʌcatai. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ
dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga giñmaatʌ mosʌca giñooca
dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga maatʌ giñooca mosʌca aanʌ
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌ ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ oidaga aa is-
maacʌdʌ maatʌ giñooca mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ aanʌ ipʌlidi
sai maatʌna.
28-29 Vʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ caoojogi ʌʌgiditai
mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi
quiquiuupiʌrʌ, aapimʌ maitʌniibʌstacan tadaga
gʌniibʌdaga gomaasicʌdʌ, giñvaavoitudavurai dai giñdagito
nai aanʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi dai ʌʌgiadavurai
istumaasi gʌnmamaatʌtuldiada aanʌ. Aanʌ maioojodai
giñmamaatʌrdamiga dai maigʌʌducʌdʌ giñʌlidi aanʌ dai
gʌniibʌstacan taadacamu aapimʌ.
30 Maisijaiga isʌʌgiada aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga
—tʌtʌdai ʌSuusi.

12

———

1 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ ʌsicami saagida imʌitadai
ʌSuusi tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi
muuradʌ dai gʌrnoonovicʌdʌ cʌlivaimi aatʌmʌ dai cuumimi.
2 Vai ʌʌmoco ʌfariseo tʌʌgacai gomaasi potʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi:

—Dañi gʌmamaatʌrdamiga ivueeyi aa duiñdagai ismaacʌdʌ maitiipu oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌfariseo.

3 DʌmosʌSuusi potʌtʌdai:

—Canʌidiaapimʌʌoojaisiaacoaagaiismaasiidui Davicaru ʌmo imidagai aidʌsi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ biuugicoi.

4 Vaa ʌgai ʌquiiyʌrʌ siaaco siaa duutudaiña gʌrʌʌqui aaduñicaru Diuusi dai uu ʌpaana daasdaradʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi ʌʌgi poduucai viituli Moseesacaru cascʌdʌ. Tai vʌʌscʌrʌ vui Davicaru dai uu dai gomaasi maitʌrsoimaascami.

5 SiʌpʌcanʌidiaapimʌoojaisiaacoojisiMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ saidʌ ʌpapaali ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu aata vuaadana ibʌstaragai tasʌrʌ dai gomaasi maitʌrsoimaascami.

6 Dʌmosaanʌangʌnaagidisaiaanʌcadivia dai vaamioma gʌaagai aanʌ siʌdudunucami ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ.

7 Aapimʌ maimaatʌ caʌ istʌiya ʌlidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ pocaiti: “Aanʌipʌlidiisaapimʌsoigʌnʌliadagi aacʌdʌ maisiu mosʌcaasi giñdadaadiadagi naana maasi istumaasi dai coodadagi tutuuru dai sisiivatu dai giñdadasdiadagi”, ascaiti Diuusi. Ismaatʌ caʌcamudai aapimʌ gomaasi aidʌ gia maigʌʌpiʌrʌ vuupadamudai giñmamaatʌrdamiga. Goovai maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi soimaascami.

8 Aanʌviaaʌmosʌʌlicaamicascʌdʌviaaanʌsʌʌlicami isaagagi istumaasi ʌpʌduñiagi ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

9 Amaasi ii ʌSuusi abiaadʌrʌ dai vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu.

10 Vai ami cʌaacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai ʌmo novidʌ, vaidʌ ʌfariseo gaagaitadai istuucʌdʌ gʌʌpiʌrʌ vuaajagi ʌSuusi dai tʌcacai dai potʌtʌdai:

—¿Oidagasi oigaragai isduaaidagi ʌmo coocoadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ cho sio?— tʌtʌdai ʌfariseo.

11 TaidʌʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—¿Maacʌdʌaapimʌmaiotomavañigidanagʌnsoigacañiiru issibʌcai dʌʌcarʌ gʌsiagi ʌgai tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ?

12 Dai ʌmo oodami vaamioma namʌga isʌmo cañiiru. Poduucai tudu oidaga oigaragai isivuaadagi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

13 AmaasipotʌtʌdaiʌSuusiʌcʌʌli:

—Giñuuliñdañi gʌnovi —ʌtʌdai.

Dai mosuuliñi ʌgai gʌnovi tai cacʌʌga duaadicami vii ʌpan duucai ʌgʌmai novidʌ.

14 Amaasi vuvaaja ʌfariseo abiaadʌrʌ daidʌ icaiti:

—Isducatai iduuñimu aatʌmʌ dai muaamu goSuusi —ascaiti.

———

15 Dai aidʌsi maí ʌSuusi gomaasi, ii abiaadʌrʌ tai mui oodami oí. Taidʌ ʌSuusi duduaadi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ.
16 Dai aagidi ʌgai ʌoodami sai maiaagaiña sioorʌ ʌgai.
17 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Isaía sai pocaiti Diuusi:
18 Idi ʌrgiñpiooñiga ismaacʌdʌ ʌco vuusaitu aanʌ.
Dai aliʌ oigʌdai aanʌ goovai dai baigiñʌlidi goocʌdʌ.
GiñIbʌdaga imia agai goovai ʌʌmadu.
Dai goovai aagida agai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Diuusi oigʌldi ʌsoimaasi ivuaadami.
19 Dai goovai maicocoaada agai oodami dai maiiiñacada agai caayana.
20 Dai duduaaidiada agai ʌcoococoidadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai ʌsoimaasi ivuaadami.
Dai ʌmo imidagai goovai taiyʌrʌ daituda agai ʌDiaavora siaaco tomastuigaco mʌʌcana.
21 Dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoituda agai istumaasi aagai giñpiooñiga dai poduucai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu daraaja agai.
Ascaiti Diuusi, asduu ooja Isaía.

———

22 Amaasi mʌtai vaidacai ʌmo cʌʌli mainʌaadami dai muudugami mʌʌca siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌcʌʌli viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ taidʌ ʌSuusi duaadi ʌmuudu tai ʌgai istui isñiooquiagi.
23 Taidʌ ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi tʌʌgacai gomaasi, daidʌ icaiti:

—Davicaru cajiudadʌ lienʌ goovai ismaacʌdʌ catʌvʌpi ʌpʌdui isnʌnʌra aatʌmʌ, ismaacʌdʌ Diuusi daasa agai saidʌ ʌrraícana ʌpan duucai gʌraduuñi Davicaru ʌrraícatadai —ascaiti ʌoodami.
24 Dʌmos aidʌsi ʌfariseo caʌ gomaasi pocaiti:

—Idi cʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ —ascaiti ʌfariseo.
25 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai potʌtʌdai:

—Isʌdudunucami mosaipaco gʌncocoadagi camaitistutuidi isapiagatʌaanʌdagi, isaipaco gʌncocoadagi ʌmapʌcʌrʌ oidacami ugitimu ʌoodami dai baabaquidʌ suuligimu. Dai isaipaco gʌncocoadagi ʌmo adunumʌ vʌʌsi ugitimu ʌgai.

26 Poduucai ʌʌpʌ isʌDiaavora ʌʌgi vuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ poduucai isduucai icaiti aapimʌ ʌgai poduucai ʌʌgi gʌcocodagi otoma camaitatʌaanʌdan tada ʌgai.
27 Aapimʌ pocaiti ansai aanʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ. SiʌrvaavoicamudaiisDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aidʌ gia aapimʌ gʌnaaduñi vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ ʌʌpʌ. Ʌʌgi ʌgai gʌnaagidamu ismaitʌrvaavoi isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aanʌ ʌʌmadu ʌgai.
28 Baiyoma Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaaayi istuigaco Diuusi soicʌda agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
29 Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isʌDiaavora cascʌdʌ istui isvuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
30 Sioorʌ maitiñvaavoitudadagi ʌgai giñvuidʌrʌ vʌʌtʌ, sioorʌ maitiñsoiña aagiadagi ʌoodami isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai, ʌgai sobicʌi sai maivaavoitudana dai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
31 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌoodami gʌoigʌldi dai vʌʌsi istumaasi galnaasi ismaacʌdʌ aagadagi oodami gʌoigʌldi dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa gʌoigʌldaraga.
32 Dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ giñvui ñioocadagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌgai gʌoigʌldi dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa gʌoigʌldaraga tomali ʌmo imidagai.

———

33 Ispoʌlidi aapimʌ ansai aanʌ ivueeyi Diaavora aa duiñdadʌ mosavʌr gʌntʌgito nʌijada aapimʌ istumaasi ivueeyi aanʌ dai poduucai maatʌmu aapimʌ sai istumaasi ivueeyi aanʌ ʌrDiuusi aa duiñdadʌ maisiu ʌDiaavora aa duiñdadʌ. Poduucai isduucai ʌmo uusi cʌʌgaducami cʌʌgaducami iibiatai dai ʌmo uusi maicʌʌgaducami maicʌʌgaducami iibiatai. Vʌʌsi uusi cʌʌga gʌmaatʌ iibiadʌrʌ.
34 Aapimʌ ivuaadana naana maasi soimaascami. Siaadʌrʌ istuidʌna aapimʌ isaagagi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami soimaasi ivuaadatai. Vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai ʌmo oodami ibʌadʌaiñdʌrʌ vusacʌi.
35 Ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami viaa naana maasi cʌcʌʌgaducami gʌibʌdagʌrʌ cascʌdʌ aagai naana maasi cʌcʌʌgaducami. Dai

ʌmo cʌʌli maicʌʌ tuigacami viaa naana maasi soimamaas-
cami gʌibʌdagʌrʌ cascʌdʌ aagaiña ʌgai naana maasi soima-
maascami.
36-37 Dai aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami ʌgai soimaa taatatuldamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ
galnaasi ñioocai, dai Diuusi maisoimaa taatatuldamu is-
maacʌdʌ cʌʌga ñioocai —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami nʌida ʌrʌlidi aatʌmʌ siduñia aapi
ʌmo istumaasi gʌducami —tʌtʌdai.
39 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌoodami maicʌʌga tuutiacami giñaagidi ansaidʌ iduuna
ʌmo istumaasi gʌducami ʌgai vuitapi dʌmos maitʌʌgimu ʌgai
ʌmai istumaasi gʌducami mosʌca ʌistumaasi gʌducʌdʌ is-
maacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi gaamu Ñiñiviamu.
40 Dai poduucai isduucai Joonasi ʌraana daacatadai
ʌvatopa gʌducʌdʌ vaica tasai dai vaica tucagi poduucai
aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami yaasapicamu vaica tasai
dai vaica tucagi.
41 Dai siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌida agadagi
oodami sividadʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi sai ismaacʌdʌ
Ñiñiviʌrʌ oidacatadai ʌʌqui maitʌrgʌpiʌrʌ vʌʌtʌcami dʌmos
aapimʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌpiʌrʌ vʌʌtʌ, ʌÑiñiviʌrʌ oidacami ʌma
duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidʌsi
Joonasi aagidi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ. Dai tami daja aanʌ
sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siJoonasi dai aapimʌ
maitiñʌʌgiditai caʌ.
42 Dai siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌida agadagi
oodami sividadʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi isʌooqui
ʌʌquidʌ ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai mʌʌ Siipʌrʌ
cʌʌga gʌtʌgito ʌgai mʌʌcasdʌrʌ divia dai caʌca agai istumaasi
aagai ʌSalomoñi ismaacʌdʌ ʌrʌmo tʌaanʌdami saitudugami.
Dai tami daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ
siʌSalomoñi mai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

43-45 Ʌoodami sividadʌ soimaasi ivuaadami ʌrʌpan
ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ibʌadʌrʌ daja ʌmo Diaavora
tʌaañicarudʌ. Siʌʌscadʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ vuusiagi
ʌcʌʌliaiñdʌrʌ oidigana aimʌraiña dai gaagaiña siaaco
gʌibʌstagi dai siʌʌscadʌ maitʌʌgia ʌgai siaaco povʌ ʌʌlidiña:

“Λpamu animiagi giñquiiyamu iñsiaadʌrʌ vuusai”, asʌʌlidiña. Dai siʌʌscadʌ ʌpamu ami divia ʌgai dai tʌtʌʌgaiña ʌcʌʌli ʌpan duucai ʌmo quii siaaco maitiipu oidacami dai cʌʌga voisiquicami dai cʌʌga baiduñisicami. Dai amaasi ʌgai aimʌraiña dai vuaapaiña ʌʌpʌ cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ, ismaacʌdʌ ʌrvaamioma soimaascami siʌgai. Dai ʌgai ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa vapacʌiña ami cʌʌliʌrʌ dai ami oidacana dai poduucai vaamioma soigʌ vuaadana ʌgai isvaasʌquioma. Poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ idi oodamicʌdʌ sividadʌ soimaasi ivuaadami, ʌgai maitiñʌʌgiditai caʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

46 Daidʌ ʌSuusi quiaa ñiooquiditadai ʌoodami aidʌsi ami dada ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌmadu susuuculidʌ. Dʌmos quiidigana guucacatadai ʌgai dai nʌida ʌliditadai ʌSuusi.

47 Tai ʌmoco aagidi ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—Gʌdaada ʌʌmadu gʌsusuuculi quiidigaiñdʌrʌ guuca dai gʌaatagida ʌlidi —tʌtʌdai.

48 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi giñvaavoitudaitai tomasi ʌrgiñdaada dai giñsusuuculi —tʌtʌdai ʌSuusi.

49 Amaasi gʌrvui nʌnʌava ʌSuusi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai ʌoodami:

—Idi ʌʌpʌ ʌrgiñaaduñi.

50 Tomasioorʌ sioorʌ ivuaadagi istumaasi ipʌlidi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja ʌgai ʌʌpʌ ʌrgiñaaduñi —tʌtʌdai ʌSuusi.

13

———

1 Λgai vaa tasʌrʌ ii ʌgai ami quiiyaiñdʌrʌ dai mʌʌ gʌʌ suudagi ugidiana daiva.

2 Tai mui oodami gʌnʌmpagi ami siaaco daacatadai ʌSuusi. Taidʌ ʌSuusi ʌmo vaarcu ʌraana vaa dai ami daiva. Tai vʌʌsi ʌoodami anaasi gʌʌ suudagi ugidiana vii.

3 Tai naana maasi istumaasi mamaatʌtuli ʌSuusi cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:

—Λmo ʌsadami gaʌsimu

4 dai gaʌsaimi ʌgai tai chiʌʌqui tʌligi voiyʌrʌ suuli tai dada ujuurugi dai uu.

5 Tai aa tʌligi ojoodai saagida suuli siaaco maitiipucatadai gʌʌpi dʌvʌʌrai. Tai otoma vuvaja ʌtʌligi maituucavi dʌvʌʌracatadai ʌdʌvʌʌrai cascʌdʌ.

6 Tai mosvuusai tasai tai gaquisa maitatacatadai ʌgai cascʌdʌ.

7 Aa tʌligi vasoi saagida suuli taidʌ ʌvasoi maidagito
isgʌʌliagi.
8 Tai aa tʌligi cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai gʌʌ dai cʌʌga
iibaji asta ʌmo siento litro vuvaja ali ʌmo litroaiñdʌrʌ. Dai aa
vaicobai litro vuvaja ʌmo litroaiñdʌrʌ. Dai aa asta ʌmo coobai
dan baivustaama litro vuvaja ʌmo litroaiñdʌrʌ.
9 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi
aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

10 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ gu-
uquiva dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi ñiooquidi gooodami cuentocʌdʌ? —tʌtʌdai
aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ.
11 Tai ʌgai gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Diuusi gʌnmaatʌtuldamu aapimʌ mʌstumaasi maimaatʌ
isducatai ipʌlidi Diuusi issoicʌdagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oida-
cana dʌmos gogaa maiviaa oigaragai ismatiagi.
12 Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma
maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai
maitiñʌʌgidi tomasi palʌʌpi maatʌ ʌgai aanʌ vʌʌscʌrʌ
maitʌgitoldamu istumaasi maatʌ ʌgai.
13 Cascʌdʌ gʌnñiooquidi aanʌ cuentocʌdʌ. Ʌgai canʌidiña is-
tumaasi ivuaadana aanʌ dai maitipʌlidi isgiñvaavoitudagi dai
cacaʌcana istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai maitipʌlidi
ismaatʌ caʌcagi.
14 Ʌgaicʌdʌ casi ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai pocaiti:
Caʌcamu aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ dʌmos tomali ʌmo imida-
gai maimaatʌ caʌcamu.
Nʌijadamu aapimʌ istumaasi ivueeyi Diuusi dʌmos
maimaatʌ nʌijadamu.
Ducami iscuupicagi gʌnvuupuji. Aapimʌ maitipʌlidi is-
vaavoitudagi cascʌdʌ.
15 Aapimʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi.
Tomali maitʌntʌgito caʌ aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
Mainʌijada ʌlidi aapimʌ tomali maicaʌca ʌlidi tomali maiʌma
duucai gʌntʌtʌgitua ʌlidi dai camaisoimaasi ivuaadagi
isaanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana.
Astʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ ʌIsaía sai potʌʌna.
16 Dʌmos Diuusi gʌnmaa oigaragai mʌsai aapimʌ
giñmamaatʌrdamiga gia nʌidiña naana maasi istumaasi
ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ dai mʌsai caʌcana istumaasi
gamamaatʌtuldi aanʌ cascʌdʌ baigʌnʌlidi aapimʌ.
17 Sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai mui Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ dai aa oodami cʌʌ tuutiacami nʌida

ʌliditadai istumaasi nʌidi aapimʌ dʌmos mainʌidi. Ʌgai caʌca ʌliditadai dʌmos maicaʌ.

———

18 CaʌcavurAi aapimʌ istʌiya iñʌlidi aanʌ aagaitai ʌsadami.
19 IsmaacʌdʌcaʌDiuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai istumaasi Diuusi ipʌlidi issoiñagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maimaatʌ caʌ ʌgai vaa ʌrʌgai daidʌ ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli. ʌDiaavora didivai dai maitʌgitoldi Diuusi ñiooquidʌ.
20 Daidʌ ʌtʌligi ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga baigʌnʌliaracʌdʌ ʌʌgidiña,
21 dʌmos maisiguupuacana ʌgai vaavoidaragadʌ. Vaavoitudaiña chiʌʌqui tasai dai siʌʌscadʌ parunadagi aa vaavoitudaitai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ vai cadadagitoi gʌnvaavoidaraga.
22 Daidʌ ʌtʌligi ismaacʌdʌ vasoi saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai mostʌgitocana tumiñsiʌrʌ dai istumaasi tʌgito vʌʌsi tasai dai mui aa naana maasiʌrʌ dai poduucai maitivueeyi ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ maiiibiatai.
23 Dʌmosʌtʌligiismaacʌdʌ cʌʌga dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌgai ʌrʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai mamaatʌtuldi aa ʌgai ismaacʌdʌ vʌtʌmʌ mamaatʌrʌi ʌgai ʌgai daidʌ ʌrʌpan ducami iibiadʌ. ʌʌmoco ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ cʌʌga iibaji asta ʌmo siento litro vuvaja ʌmo litroaiñdʌrʌ dai aa ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ iibaji vaicobai litro dai aa ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ iibaji ʌmo coobai dan baivustaama litro —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌpan ducami aidʌsi ʌmo oodami ʌi tʌligi cʌʌgaducami gʌdʌvʌʌragʌrʌ.
25 Dai gooquiʌrʌ coi ʌgai ʌʌmadu gʌpipiooñiga tai tucarʌ divia ʌmo saayudʌ ʌʌsʌcami dai tʌligi saagida ʌi ʌgai vasoi dai ʌpamu nora.
26 Dai aidʌsi cagʌʌ ʌtʌligi dai muuradagai moguucacatadai ʌvasoi ʌʌpʌ.
27 Amaasi iji ʌpipiooñigadʌ dai mʌʌ aagidi gʌaamu dai potʌtʌdai: “Cʌliodamiʌiaapitʌligicʌʌgaducami. ¿SiaadʌrʌvuvaJa idi vasoi?” astʌtʌdai.

28 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: “Ʌmoco giñsaayu ʌi gomaasi”, astʌtʌdai. Amaasi ʌpipiooñigadʌ itʌtʌdai: “¿Ipʌlidipʌsi isiimia aatʌmʌ dai vooponagi ʌvasoi?” astʌtʌdai ʌpipiooñigadʌ.
29 “Cho”, astʌtʌdai ʌgai. “Isvoopona aapimʌ ʌvasoi vooponan tada aapimʌ ʌtʌligi ʌʌpʌ.
30 Baiyomavʌr dagito vai vʌʌsi baigʌduuna vʌrai amaasi iimi dai ʌʌpʌga voopona ʌvasoi dai mʌida dai gooquiʌrʌ voopona ʌtʌligi dai baitua giñtroojogʌrʌ”, astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpipiooñiga —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

31 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ sai poduucai maatʌna ʌoodami isducatai Diuusi ñiooquidʌ aipacoga imʌi oidigi daama dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ ʌpa maasi coravi caidʌ ismaacʌdʌ ʌi ʌmo oodami gʌdʌvʌʌragana.
32 Goovai ʌraliducʌdioma uusi caidʌ oidigi daama ismaacʌdʌ gʌʌsai. Vai gʌgʌrʌ dai gʌgʌrʌ mamartai. Dai asta ujuurugi daivʌi dai ami maamaradʌrʌ coocosatai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

33 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ ʌʌpʌ sai poduucai maatʌna ʌoodami isducatai Diuusi ñiooquidʌ aipaco imʌi oidigi daama, dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana, gomaasi ʌrʌpan ducami navaiti ismaacʌdʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui vaica muuli tʌligi tuicami tai copoda. Vʌʌsi tui saagida ii ʌnavaiti dai poduucai vʌʌsi aipacoga oidigi daama imʌi Diuusi ñiooquidʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

34 Vʌʌsi gomaasi aagidi ʌSuusi ʌoodami cuentocʌdʌ dai tomastuigaco mamaatʌtuldiña ʌSuusi ʌoodami cuentocʌdʌ.
35 Aidʌsi poduucai ivuaadana ʌSuusi poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti:

Ñiooquidamu aanʌ ʌoodami cuentocʌdʌ.
Aagidamu aanʌ naanʌ maasi istumaasi ismaacʌdʌ maimaatʌ tomali ʌmo oodami mosʌʌgi aanʌ.
Ascaiti Diuusi.

———

36 Amaasi ʌSuusi diosagi ʌoodami dai vaa ʌmo quiiyʌrʌ tʌtai ami miaadʌrʌ guuquiva aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai aatʌmʌ:

—Gʌraagidañi aapi istʌiya ʌlidi gocuento ʌvasoi ismaacʌdʌ gʌʌi tʌligi saagida —tʌtʌdai aatʌmʌ.
37 Amaasi ʌSuusi povai gʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ ʌi ʌtʌligi.
38 Daidʌ ʌdʌvʌʌrai ʌrʌpan ducami ʌoidigi. Daidʌ ʌtʌligi ʌrʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ gʌndagito sai Diuusi soicʌiña iscʌʌga gʌntʌtʌgitoca ʌgai daidʌ ʌvasoi ʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ iimia agai mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
39 Daidʌ giñsaayu ismaacʌdʌ ʌi ʌvasoi ʌrʌpan ducami ʌDiaavora. Ʌyoovaragai ʌrʌpan ducami siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi. Dai ʌpipiooñi ismaacʌdʌ voopoi ʌtʌligi ʌrʌpan ducami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
40 Poduucai isduucai ʌvasoi gʌvoopo dai gʌmʌmʌji poduucai ʌʌpʌ ʌpʌduñia agai siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi.
41 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ootosamu giñtʌtʌaañicaru siʌmpaidamu ʌgai vʌʌsi soimaasi ivuaadami dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtuldi aa vai ʌcovai vuvaidana ʌgai sai camaiʌʌmadu daraajana ʌgai ismaacʌdʌ aanʌ soicʌi sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.
42 Dai mʌʌca taiyʌrʌ siaaco oidaga ʌDiaavora ootosamu Diuusi ʌgai sisuaanʌdamu ʌgai dai aliʌ soimaa taatacamu.
43 Amaasi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dadadacʌda agai ʌgai ʌpan duucai tasai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi gʌrooga. Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai ʌʌgiadavurai.

———

44 Ʌgai ismaacʌdʌ ipʌlidi sai Diuusi soicʌiña sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tʌʌ tumiñsi yaasapicami ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ, dai ʌpamu yaasa anaasi. Dai baigʌʌliditai imʌi dai gagara vʌʌsi istumaasi viaacatadai dai gasavʌʌli ʌdʌvʌʌrai.

———

45 Ʌgai ismaacʌdʌ ipʌlidi sai Diuusi soicʌiña sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami ʌmo riicugami ismaacʌdʌ gaagaimi soorʌ viaa aali ojoodai namʌacami.
46 Dai aidʌsi tʌʌ ʌmoco ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo odai vaamioma namʌacami sivʌʌsi ʌgaa ii ʌgai dai gagaara vʌʌsi gʌvustuidaga dai gasavʌli ʌali odai.

———

47 Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana dai gomaasi ʌrʌpan ducami ʌmo gʌʌ vatopa vuicarui ismaacʌdʌ dadaitudai ʌvatopa vuudami ʌgʌʌ suudarʌ dai vuuyi mui naana maasi vatopa.

48 Siu duucu suudagi ʌvatopa vuicarui ʌvatopa vuudami
bʌʌ ajioopai gʌʌ suudagi ugidiana dai ami dadarʌi dai ʌcovai
vuvaidi ʌvatopa cʌcʌʌgaducʌdʌ dai asarʌrʌ tueeyi dai maigo-
vai suuligai ʌvatopa maicʌcʌʌgaducʌdʌ.
49 Poduucai ʌpʌduñia agai ugitʌcai oidigi. Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ dadimu dai ʌcovai vuvaidamu ʌoodami
soimaasi ivuaadami dai ʌgai ismaacʌdʌ camaitʌrsoimaasi
ivuaadami.
50 Dai maigovai suuligamu ʌsoimaasi ivuaadami taiyʌrʌ
siaaco oidaga ʌDiaavora sisuaanʌdamu ʌgai dai soimaa taat-
acamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

51 Amaasi ʌSuusi gʌrtʌcacai dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Maatʌmʌs caʌ aapimʌ vʌʌsi gomaasi? —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.
Tai aa noragi aatʌmʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ tʌaanʌdami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
52 Amaasi ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ʌmoco ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ istumaasi aagai
judidíu sʌʌlicamigadʌrʌ dai cʌʌ maatʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ
gamamaatʌtuldi aanʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai
cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌgai gia cabai gʌnduuduna isaagidagi
aa Diuusi ñiooquidʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

53 Aidʌsi naato gʌraagidi ʌSuusi ʌcuento ii abiaadʌrʌ
54 gaamucu siaaco gʌʌ ʌgai. Dai judidíu quiuupaigadʌrʌ
gʌaagacai gamamaatʌtuldi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Taidʌ
ʌoodami camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai istutuidi goovai ismosʌʌ cʌʌga tʌtʌgitodagi daidʌ
ivueeyi goovai istumaasi gʌgʌrducami?
55 Idiavʌr ʌuusi ivisumadami maradʌ dai María ʌrdʌʌdʌ.
Dai susuuculidʌ ʌrJacovo, dai Osee, dai Simuñi, dai Uudasi.
56 Dai susuuculidʌ ooqui ʌʌpʌ tami gʌrsaagida oidaga.
¿Siaacoga maí goovai vʌʌsi imaasi? —caiti ʌoodami.
57 Aliʌ mui naana maasi maatʌcatadai ʌSuusi cascʌdʌ baa-
coican tada ʌoodami ʌgai vui. Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ mosʌca ʌʌgi dʌvʌʌragadʌana oidacami
gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
58 Daidʌ ʌSuusi maitidui mui naana maasi gʌgʌrducami
ami. Ʌoodami maivaavoitudaiña ʌgai cascʌdʌ.

14

———

1 Aidʌ tuigaco ʌEroodʌsi ʌrcaigicatadai Galileeʌrʌ dai maí
istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi.

2 Daidʌ ʌErooddʌsi aagidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraa-
jatadai dai potʌtʌdai:
—Gooviava ʌrVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami
dai caduaaca ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ viaa
ʌgai guvucadagai daidʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami
—astʌtʌdai ʌEroodʌsi.
3 ʌEroodʌsi ʌʌquioma gatʌjaitadai mʌsai bʌʌcaiña
ʌVuaana dai maisacarui vuurana cadeenacʌdʌ. ʌErodiiasi
ʌrduñidʌcatadai. ʌErodiiasi ʌrooñigadʌcatadai ʌPiili ʌEroodʌsi
suculidʌ. Dʌmos ʌEroodʌsi ʌʌsi gʌsuculi ooñigadʌ.
4 Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Maitavʌaagai pʌsʌʌsiadagi gʌsuculi Piili ooñigadʌ
—astʌtʌdai ʌVuaana.
5 Eroodʌsi aidʌ otoma muaa ʌliditadai ʌVuaana dʌmos
ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami. ʌoodami vaavoitudai isʌVuaana
ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ.
6 Dʌmos tasagadʌrʌ ʌEroodʌsi idui ʌgai ʌmo vagimi dai ʌmo
ali tʌji Erodiiasi maradʌ vaa dai gatuudai ʌvapaidadʌ vuitapi
vaidʌ ʌEroodʌsi aliʌ oojoidi tuudaidadʌ ʌali tʌji.
7 Daidʌ itʌtʌdai ʌEroodʌsi ʌali tʌji:
—Maatʌ Diuusi nai gʌmaquiagi pʌstumaasi giñtañiagi
—astʌtʌdai.
8 Amaasi ii ʌgai siaaco daacatadai ʌdʌʌdʌ taidʌ ʌdʌʌdʌ
aagidi istumaasi tañia ʌgai ʌEroodʌsi. Dai ʌpamu divia ʌgai
daidʌ itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Giñmaacañi ʌmo aasocoliʌrʌ moodʌ ʌVuaana ismaacʌdʌ
vapaconaiña ʌoodami —astʌtʌdai ʌali tʌji.
9 Taidʌ ʌraí sʌʌlicʌdʌ soi gʌʌli. Dʌmos caaagiditadai ʌgai sai
maatʌ Diuusi sai maquia agai ʌʌgi istumaasi tañia ʌgai. Daidʌ
ʌvapaidadʌ caʌcatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ.
10 Amaasi gatʌjai ʌEroodʌsi mʌsai guicutana ʌVuaana cu-
sivodʌ amʌʌ maisacariʌrʌ.
11 Boodʌrʌ ʌmo aasocoliʌrʌ vuaa dai maa ʌali tʌji, taidʌ ʌali
tʌji maa gʌdʌʌ.
12 Amaasi dada ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ dai mʌʌ bʌi
ʌVuaana tuucugadʌ dai bʌʌcai dai yaasa. Dai gooquiʌrʌ iji
siaaco daacatadai ʌSuusi dai aagidi istumaasi ʌpʌdui.

———

13 Aidʌsi maí ʌSuusi gomaasi ii abiaadʌrʌ ʌmo vaarcuʌrʌ
ʌmapʌcʌrʌ siaaco maitiipu oidacami. Dʌmos ʌoodami maí
isii ʌSuusi, gooquiʌrʌ iji aali quiiquiaiñdʌrʌ. Dʌmos ʌgai
dʌvʌʌrapi sʌʌli iji.
14 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tʌʌ ʌgai mui oodami
dai soigʌʌldan tada ʌgaicʌdʌ, dai duduaadi ʌcoococoidadʌ
ismaacʌdʌ vaidaticatadai ʌgai.
15 Dai aidʌsi casi ʌrurunococatadai miaadʌrʌ guuquiva
aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Casiat urui dai tomali ʌmaadutai maioidaga tanai. Ootosañi gooodami vai iimʌna aali quiiquiamu siaaco miaaga vai gasavʌdana cuaadagai dai gaugaana —tʌtʌdai aatʌmʌ ʌSuusi.
16 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Maita viaa goovai isiimiagi. Bibidavurai aapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
17 Tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Mosʌca taama paana dai gooca vatopa viaa aatʌmʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ.
18 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Baigovai avʌr giñvuaapida —gʌrtʌtʌdai.
19 Dai amaasi ʌgai aagidi ʌoodami sai vasoi saagida daraivana. Dai amaasi ʌSuusi vui ʌtaama paana dai tai nʌnʌava tʌvaagiamu dai gamamagi dai saasasacai gʌrmaa aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌsai taacogidana ʌoodami.
20 Dai vʌʌscatai gauu dai tataascovai. Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami saasaquigadʌ ʌpaana ʌʌmadu vatopa.
21 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrtaama milicatadai, dai ʌcovai ooqui dai aali.

———

22 Taidʌ ʌSuusi gʌraagidi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌsai tʌʌtʌidʌna vaarcuʌrʌ dai dʌgavunʌna vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ʌʌpʌga isʌgai dai ʌgai dioosaidimi ʌoodami quiaa.
23 Dai aidʌsi cadioosagi ʌgai ii ʌmo tuvidacamu dai ʌʌgi gamamada agai. Dai aidʌsi cadidiaimi ʌSuusi quiaa ʌʌgi daacatadai amʌʌca.
24 Daidʌ ʌvaarcu caʌran ʌʌsi imʌitadai ʌgʌʌ suudagi. Daidʌ ʌvaarcu vuidʌrʌ vustai ʌʌvʌʌli dai tai vapañigʌi suudagi dai mʌʌ vaarcuaba astʌcʌi.
25 Dai casiaalimodʌ ʌSuusi cayoga gʌraayitadai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ mossuudagi daama imʌitadai ʌgai.
26 Dai aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ issuudagi daama imʌitadai ʌgai aliʌ duduaadimu aatʌmʌ dai ijiiña daidʌ icaiti:
—Gooviava ʌrʌmo suiñali —caiti aatʌmʌ.
27 Dʌmos ʌSuusi gʌrñiooqui dai povʌrtʌtʌdai:
—Maitavʌr vuaam ʌnʌliada aanʌana. Maitavʌr duduaadicuda —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
28 Amaasi ʌPiiduru ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami isʌraapi giñtʌaañiñi isimia aanʌ suudagi daama dai mʌʌca gʌajiagi —tʌtʌdai Piiduru.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giimi tudu —tʌtʌdai.
Amaasi tʌvai ʌPiiduru vaarcuaiñdʌrʌ dai gʌaagacai aimʌrai suudagi daama dai mʌʌ vuidʌrʌ ajia agai ʌSuusi.
30 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai isaliʌ cavami ʌvʌʌlimi aliʌ duaadimu, dai casuudagi uta vaaquimi dai iiña daidʌ itʌi:

—Tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ igiñvuusaida —caiti ʌgai.
31 Taidʌ ʌSuusi otoma bʌi novidʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga giñvaavoitudai aapi. ¿Tuipʌsi maicʌʌga giñvaavoitudai? —tʌtʌdai ʌgai.
32 Aidʌsi tʌʌtʌsai vaarcuʌrʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌSuusi otoma gʌʌʌpitu ʌvʌʌli.
33 Amaasi aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaarcuʌrʌ daraajatadai gʌrtootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ aapi apʌrmaradʌ Diuusi —tʌtʌdai aatʌmʌ.

———

34 Dai vaasadʌrʌ dʌgavusai aatʌmʌ ʌgʌʌ suudagi dai aayi Genesareta dʌvʌʌriʌrʌ.
35 Dai aidʌsi maí ʌoodami isʌgai ʌrSuusi otoma aagidi vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ oidaçami. Taidʌ ʌoodami otoma vuaa vʌʌsi ʌcoococoidadʌ ami siaaco daacatadai ʌSuusi.
36 Daidʌ ʌoodami daañimi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌdagitoñi tʌtai taata aatʌmʌ gʌyuucusi tomasi ugidiana gʌyuucusi taata aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌoodami.
Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ taata yuucusidʌ duduaadicami vii.

15

———

1 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada, daidʌ itʌtʌdai:
2 —¿Tuisidʌ maitivueeyi gʌmamaatʌrdamiga istumaasi gʌrviituli gʌrʌʌqui aaduñicaru dai maitʌrʌpan duucai vapaconai gʌnnoonovi siuu duucu gaugia aagadagi? —tʌtʌdai ʌgai.
3 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi aapimʌ maiʌʌgidi istumaasi ipʌlidi Diuusi baiyoma ʌʌgidi aapimʌ istumaasi gʌnviituli gʌnʌʌqui aaduñicaru?
4 Mospoduucai icaiti Diuusi: “Siaavʌr duutuada gʌndʌʌdʌ”, dai pocaiti ʌʌpʌ: “Sioorʌ maicʌʌga ñioocadagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ vui, ʌgai gʌaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti Diuusi.
5 Dʌmos aapimʌ pocaitiña sai ʌmo oodami istutuidi isitʌʌdagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ: “Maitan istutuidi isgʌnsoiñagi tomali istumaasicʌdʌ vʌʌsi istuma viaa aanʌ ʌrDiuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ”.
6 Dai ispotʌiya ʌmaadutai mai aapimʌ pocaitiña sai camaiviaa ʌgai issoicʌdagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ. Dai poduucai aapimʌ mosgajiaadʌrʌ vipieeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi ducami isiʌrʌmo istumaasi maicʌʌgaducamicagi. Dai baiyoma ivueeyi aapimʌ itumaasi gʌnviituli gʌnaaduñicaru.
7 Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai Isaíacaru Diuusi

ñiooquituldiadamigadʌ gʌnaagaitai aapimʌ dai ʌgai ooja istumaasi aagidi Diuusi dai poduucai ooja:

8 Aapimʌ pocaiti mʌsai giñsiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.

9 Gomaasi gia maitʌrsoiñi tomali ʌmaadutai vʌʌtarʌ.

Aapimʌ maigamamaatʌtuldi giññiooqui baiyoma gamamaatʌtuldi aapimʌ istumaasi oodami gʌnviituli.

Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru.

10 Amaasi ʌSuusi aagidi ʌoodami sai miaadʌrʌ guuquivana daidʌ itʌtʌdai:

—Giñcaʌcavurai dai cʌʌga maatʌ caʌca:

11 Tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tʌgitoidagadʌaiñdʌrʌ vusacʌi mui naana maasi soimaascami dai poduucai gʌmaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami —tʌtʌdai ʌSuusi.

12 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva daidʌ itʌtʌdai:

—¿Maatʌpʌsi isaliʌ baacoi ʌfariseo caʌcai istumaasi aagai aapi? —tʌtʌdai aatʌmʌ.

13 Dʌmos ʌgai povʌrtʌtʌdai:

—Tomastuma mamaatʌtuldiaragai istumaasi gamamaatʌtuldiadagi oodami ismaacʌdʌ maitʌrDiuusi mamaatʌtuldaragadʌ vʌʌsi gomaasi ugitimu.

14 Dagitovurai aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi gomaasi. Ʌgai ʌpan ducami ʌmoco mainʌaadami ismaacʌdʌ vaidaquia ʌlidi ʌmai mainʌaadami, isvaidaquia ʌgai vʌgoocatai sibʌ dʌʌcarʌ suuligian tada ʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

15 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Gʌraagidañi aapi istʌiya ʌlidi gocuento —tʌtʌdai ʌPiiduru.

16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Tomali aapimʌ mʌsmaimaatʌ caʌ?

17 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai vʌʌsi cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi oodami gavoocʌrʌ vapacʌi dai gooquiʌrʌ vusacʌi?

18 Dʌmos istumaasi aagai oodami ʌgai gia gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi, gomaasi ʌgai dai soimaasi iduiñtuldi oodami.

19 Gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi gosoimaasi tʌgitoidagai cascʌdʌ, dai gomuaaragai, dai goʌʌmadu voidagai aa ooqui, dai goʌʌsidaragai, dai goyaatagidaragai, dai goñiooquidaragai.

20 Vʌʌsi gomaasi ʌristumaasi soimaascami. Dʌmos isʌmo oodami maivacuanagi gʌnoonovi poduucai isduucai ivueeyi ʌfariseo siuu duucu gaugia agadagi gomaasi maitʌrsoimaasi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Daidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ gamu Tiiroamu dai Sidooni-
amu.
22 Tai ʌmo ooqui Cananeeaiñdʌrʌ divia siaaco daacatadai
ʌSuusi dai iiña ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, aanʌ anvaavoitudai sai aapi ʌrDavicaru
cajiudadʌ ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ nʌnʌracatadai aatʌmʌ
daidʌ ʌrraícamu aapi. Ali tʌji giñmara sʌʌlicʌdʌ soimaa taat-
aca viaacatai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. Soigi gʌʌlda dai
duaaida —tʌtʌdai ʌooqui.
23 Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui. Amaasi
aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dada dai daañimi daidʌ
itʌtʌdai:
—Ootosañi idi ooqui mosʌrgooquiʌrʌ aimʌraiña goovai dai
iiñacaiña —tʌtʌdai aatʌmʌ.
24 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌooqui:
—Diuusi giñootoi ansai aagidana aanʌ ʌgai ñiooquidʌ
mosʌca judidíu. Ʌgai ʌrʌpan ducami cañiiru sibʌ iimiadʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.
25 Taidʌ ʌooqui miaadʌrʌ cʌquiva dai gʌtootonacʌdʌ
cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami giñsoiñañi —tʌtʌdai ʌgai.
26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr cʌʌgai isʌʌsiadagi oodami gʌmaamara tascalidʌ
dai oidiadagi googosi —tʌtʌdai ʌgai.
27 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:
—Vaavuava isʌjudidíu googosi gʌraagai dʌmos vʌʌscʌrʌ
ʌgoogosi cuaadana vʌʌsi istumaasi gʌʌsʌi meesagadʌaiñdʌrʌ
sosiaacami, cascʌdʌ tomasi maitʌrjudíu aanʌ giñsoiñañi aapi
sivi —tʌtʌdai ʌooqui.
28 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapi ooqui aliʌ cʌʌga vaavoitudai, cascʌdʌ ʌpʌduuñia
agai istumaasi ipʌlidi aapi —tʌtʌdai.
Dai aidʌ todian duucai ʌooqui maradʌ dueeyi.

———

29 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ dai ugidiana daivusai ʌgʌʌ
suudagi dai ʌmo giidian tʌsai dai ami daiva.
30 Tai ami aayi mui oodami dai vaidaticatadai
chuchuecogami dai momochugami dai mainʌnʌaadami
dai mumuudugami dai mui naana maasi coococoidadʌ.
Daidʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana tuaa ʌcoococoidadʌ tai ʌgai
duduaadi.
31 Dai poduucai ʌoodami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi
tʌʌgacai isʌmumuudu ñioocai dai duduaadʌcai
ʌmomosiucʌdʌ ʌʌpʌ, dai ajioopaitai ʌchuchuecocʌdʌ, dai
nʌnʌaavacai ʌmainʌaadami. Daidʌ ʌoodami gʌnaagacai siaa
duutudai gʌrDiuusiga.

———

32 Amaasi ʌSuusi gʌrvai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai
daidʌ ʌpʌrtʌtʌdai:
—Soigiñʌlidi aanʌ idi oodamicʌdʌ caaayi vaica tasai istami
giñʌʌmadu daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi. Dai
maiootosa iñʌlidi aanʌ sai noonoigʌna goovai maitaugacai,
susuiquituan tada goovai voiyamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
33 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Ducatai tʌʌgimu aatʌmʌ cuaadagai mosʌʌqui oodami
vʌʌtarʌ, dai tami maioidaga tomali ʌmo oodami —tʌtʌdai
aatʌmʌ.
34 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Mʌʌqui paana viaa aapimʌ —gʌrtʌtʌdai.
Tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Cuvaracami paana dai chiʌʌqui vatopa —tʌtʌdai aatʌmʌ.
35 Tai amaasi ʌSuusi aagidi ʌoodami sai dʌvʌʌrapi
daraivana.
36 Dai ʌgai vui ʌcuvaracami paana dai ʌvatopa dai
gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai dai gʌrmaa aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ ʌgai tʌtai aatʌmʌ taacogi ʌoodami.
37 Tai vʌʌscaitai gauu dai tatascovai. Dai gooquirʌ ʌmpagi
cuvaracami aasarai ismaacʌdʌ baivito.
38 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrmaacova miilicatadai,
dai ʌcovai ooqui dai aali.
39 Dai gooquirʌ ʌSuusi dioosagi ʌoodami dai vaarcuʌrʌ vaa
dai iji aatʌmʌ gamu Magadaalamu.

16

———

1 Taidʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌsaduseo mʌʌ nʌidamu ʌSuusi
mosnʌijada ʌliditai astuma duuna ʌSuusi gaagaitadai ʌgai
isducatai gʌpiʌrʌ vuaajagi dai aagidi saidʌ iduuna ʌmo istu-
maasi gʌducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
2 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ urunoco vʌʌgicagi icomai aapimʌ icaitiña sai
cʌʌgaduca agai tasai.
3 Dai siʌʌscadʌ quiaamoco vʌʌgicagi icomai aapimʌ icaitiña
sai maicʌʌgaduca agai tasai. Aapimʌ aagaiña ʌmo istumaasi
dai ʌmamaasi ivuaadana. Cʌʌga maatʌ nʌidi aapimʌ oidigi
siʌʌscadʌ duuduquia aagadagi dai siʌʌscadʌ maiduuduquia
agadagi dʌmos maimaatʌ nʌidi aapimʌ istumaasi ʌpʌvueeyi
sivi oidigi daama.
4 Aapimʌ sivi oidacami ʌrsoimaasi ivuaadami dai
maivaavoitudadami dai giñtʌaanʌi aapimʌ isiduñia aanʌ ʌmo
istumaasi gʌducami dai poduucai nʌijada ʌlidi aapimʌ sabai
aanʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra aapimʌ dʌmos maitʌʌgimu
aapimʌ ʌmai istumaasi gʌducami mosʌcaasi ʌistumaasi

gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi gamu Ñiñiviamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
Dai anaasi viaa ʌgai dai ii.

———

5 Dai aidʌsi aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ vaasmocorad ʌrʌ dʌgavusai tʌgito ismaivuucaticatadai paana.
6 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Gofariseo navaitigadʌ dai gosaduseo navaitigadʌ maicʌʌgadu —gʌrtʌtʌdai.
7 Tʌtai aatʌmʌ gʌraagacai aipaco gʌraatagidimi daidʌ icaiti:
—Maivuucati aatʌmʌ paana cascʌdʌ pocaiti goovai —caiti aatʌmʌ.
8 Taidʌ ʌSuusi maí istumaasi aatagaitadai aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocaiti mʌsai maivuucati paana? Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ.
9 ¿Maitamʌsquiaa maatʌ nʌidi tomali maitʌgito aapimʌ aidʌñsi bibi aanʌ ʌtaama mil oodami taama paanacʌdʌ mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ?
10 ¿Tomali maitamʌstʌgito aapimʌ aidʌñsi bibi aanʌ ʌmaacova mil oodami cuvaracami paanacʌdʌ mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ?
11 ¿Ducatai maitʌntʌgito caʌ aapimʌ aidʌsi gʌnaagidi aanʌ mʌsai gʌnnuucadacana ʌfariseo navaitigadʌ dai ʌsaduseo navaitigadʌ aanʌ maiaagaitadai paana? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
12 Amaasi gia maatʌ caʌ aatʌmʌ isʌSuusi maiaagaitadai navaiti paana vʌʌtarʌ baiyoma aagaitadai ʌgai ʌmamaatʌtuldaragadʌ ʌfariseo dai ʌsaduseo sai maicʌʌgadu.

———

13 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi aayi Sesarea Filiposi dʌvʌʌriʌrʌ gʌrtʌcacai daidʌ pʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dʌmos ʌoodami, ¿voorʌ giñaagai? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
14 Tʌtai aatʌmʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaanacaru ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasicaru, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrJeremiiasicaru siʌʌpʌ ʌmai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ.
15 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—¿Dai aapimʌ moorʌ giñaagai? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
16 Amaasi ʌSimuñí Piiduru itʌtʌdai:
—Aapi apʌrʌCristo ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai aapi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga —tʌtʌdai ʌPiiduru.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi Simuñi, Joonasi maradʌ tomali ʌmo oodami maitʌmaatʌtuli gomaasi mosʌca Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiana daja ʌgai gia gʌmaatʌtuli gomaasi.

18 Dai aanʌ angʌaagidi sai aapi Piiduru aagiada agai oodami ansai aanʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami dai muidutai giñvaavoituda agai dai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu aanʌ, dai tomasi coiyagi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai ʌpamu duduaacamu vʌʌscatai.

19 Dai aanʌ gʌmaaquimu ʌmo sʌʌlicami pai aagida ʌoodami sai sioorʌ giñvaavoitudagi soicʌda aagai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana Diuusi vai poduucai tomasioorʌ sioorʌ maitiñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama maidagitomu aanʌ isvaquia ʌgai tʌvaagiʌrʌ dai tomasioorʌ sioorʌ giñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama ʌgai gia dagitomu aanʌ isvaquia tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

20 Amaasi ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrdaí aatʌmʌ mamaatʌrdami sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai siʌgai ʌrʌCristo.

———

21 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi gʌaagacai gʌraagidi aatʌmʌ mamaatʌrdami sai ʌgai viaacatadai isimiagi Jerusaleenamu dai sai soimaa taatatulda agai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu ʌʌmadu ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai gʌraagidi ʌSuusi sai ʌgai muaa agaitadai dʌmos bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaaca agaitadai.

22 Amaasi ʌPiiduru ʌcovai vaidacai dai vui ñiooquimi daidʌ itʌtʌdai:

—Chu cʌliodami Diuusi maitipʌldana dai maitʌdagitona. Tomali ʌmo imidagai maitiʌpʌduuna imaasi —tʌtʌdai ʌPiiduru.

23 Taidʌ ʌSuusi ajaco cʌquiva daidʌ itʌtʌdai ʌPiiduru:

—Maitigiñʌʌmadu aimʌrda aapi Diaavora giñsobicʌi aapi. Aapi pocaiti sai maitʌaagai isivuaadagi aanʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi —tʌtʌdai ʌSuusi.

24 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ:

—Isʌmaadutai giñʌʌgiada ʌliada maitʌaagai isʌʌgi gʌtʌgitocagi dai gʌaagai isvʌʌs tasai baigʌducagi siʌduñiada gʌmuaatuda ʌgai giñvaavoitudaitai daida giñʌʌgiadagi.

25 Sioorʌ ivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌliadagi ʌgai gia imimu Diaavora ʌʌmadu, dʌmos sioorʌ baigʌducagi dai muquiagi giñvaavoitudaitai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu.

26 ¿Tumaasi ʌrsoiñi ʌmo oodami vʌʌtarʌ isgamaitʌagi vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama vai iibʌadʌ imiagi Diaavora ʌʌmadu? Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaaanamʌquidagi dai cʌʌgacʌrʌ vuusiagi.

27 Dai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami divimu ʌmaadu
mui Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai giñooca dadadaquigadʌ
gʌrsicoli dadadaquida agai. Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi
ʌgai nʌidamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
28 Sʌʌlicʌdʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ tami guuca dai
maicoiya agai asta siʌʌscadʌ tʌʌ goovai ismaasca iñagai aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami siʌʌscadʌ gatʌaanʌdagi Diuusi
ʌʌmadu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

17

———

1 Daidʌ ʌSuusi bonaadami tasaicʌdʌ vaidacai ʌPiiduru
ʌʌmadu ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana Jacovo suculidʌ ʌmo tʌca
giidiana.
2 Dai ami ʌSuusi ʌmapʌdui vuitapi gʌmamaatʌrdamiga. Dai
vuivasadʌ dadadaquitu ʌpamaastu tasai, dai yuucusidʌ cʌʌga
tootuatu.
3 Dai todian duucai tʌʌ ʌgai Eliiasicaru ʌʌmadu
Moseesacaru vai gaaatagaitadai ʌʌmadu ʌSuusi.
4 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌSuusi:
—Tʌaanʌdami vʌʌsi ʌrcʌʌgai istami daraaja aatʌmʌ
isipʌliada aapi tʌtai duuñi vaica uucusai, ʌmoco aapi
gʌvʌʌtarʌ dai ʌmai Moseesa vʌʌtarʌ dai ʌmai Eliiasi vʌʌtarʌ
—astʌtʌdai ʌPiiduru.
5 Dai quiaa ñioocaitadai ʌgai tai divia ʌmo icomai
dadadacʌdami dai iiña vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai.
Tai icomiaiñdʌrʌ caidatu ʌmo ñiooqui daidʌ icaiti:
—Idi Suusiava ʌrgiñmara nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai
baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ. ʌʌgiadavurai aapimʌ —ascaiti
ʌñiooqui.
6 Moscaʌcai ʌmamaatʌrdami ʌñiooqui dʌvʌʌrapi cuiiqui dai
aliʌ duduaadimu.
7 Amaasi ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Vaapaigivurai aapimʌ maitavʌr duduaadimu —astʌtʌdai
ʌSuusi.
8 Dai aidʌsi aipaco nʌnʌaava ʌgai camaitʌʌ ʌgai ʌcʌcʌʌli
mosʌca ʌʌgi ʌSuusi.
9 Dai aidʌsi tʌaapañimi ʌgai ʌgʌʌ giidiaiñdʌrʌ ʌSuusi dai
ʌmamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr aagiada tomali ʌmaadutai istumaasi tʌʌ aapimʌ
asta siʌʌscadʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami caduaacagi
coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai ʌSuusi daidʌ
itʌtʌdai:

—¿Tuisidʌ icaiti ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ saidʌ ʌEliiasicaru viaacatadai isdiviagi ʌʌpʌga isaapi? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.

11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Vaavoava istumaasi aagai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai Eliiasi viaacatadai isʌʌpʌga diviagi dai baiduñiagi oodami iibʌadʌ.

12 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai cadivia Eliiasi dai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ maimaí dai soimaa taatatuli ʌgai isducatai ipʌli. Poduucai ʌʌpʌ ʌoodami sividadʌ soimaasi giñtaatatuldamu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi.

13 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ maatʌ caʌ isʌSuusi aagaitadai ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami.

———

14 Dai aidʌsi aayi ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌoodami ʌmo cʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

15 —Tʌaanʌdami soigi gʌʌlda aapi giñmaracʌdʌ. Susuiquitʌrʌi ʌgai dai aliʌ soimaa taatamai. Muiyoco imidagai taiyʌrʌ gʌgʌsʌi dai suudarʌ.

16 Tami vuaapi aanʌ gʌmamaatʌrdamiga ismaacʌdʌ tami vii tai goovai maitistui isduaaidagi —tʌtʌdai ʌcʌʌli.

17 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Aapimʌ oodami maivaavoitudadami dai soimaasi ivuaadami catʌvʌpi gʌnʌʌma daja aanʌ mai aapimʌ vʌʌscʌrʌ maitiñvaavoitudai. Aliʌsi ʌroojodaragai aapimʌ. Baigovai avʌr giñvuaapidi goali gʌʌli —gʌrtʌtʌdai.

18 Dʌmos ʌSuusi aagidi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ sai dagitona ʌali gʌʌli dai camaiʌʌmadu daacana. Tai ʌgai vuusai ʌali gʌʌliaiñdʌrʌ, tai ʌali gʌʌli todian duucai duaadicami vii.

19 Dai gooquiʌrʌ aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aatagi ʌgai ʌʌgi dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tuisidʌ maitistui aatʌmʌ isvuusaidagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ? —tʌtʌdai aatʌmʌ.

20 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Aapimʌ maicʌʌga giñvaavoitudai cascʌdʌ. Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Sai iscʌʌga giñvaavoitudadamudai aapimʌ aidʌ gia istutiadamudai aapimʌ isivuaadagi istumaasi tomasi sʌʌlicʌdʌ sijaiga.

21 Gomaa Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aliʌ sijaiga vuvaidaragai oodamiaiñdʌrʌ cascʌdʌ avʌnacai maitaugacai gamamadagi vai poduucai vuvacʌi goovai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

22 Dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi gʌrʌmpaidimi Galileeʌrʌ taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami mʌgiñtʌʌgida aagai aa oodami
23 siʌgai giñmuaamu dʌmos vaica tasaicʌdʌ duaacamu aanʌ
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Tʌtai aliʌ soigʌrʌʌli aatʌmʌ imaasicʌdʌ.

———

24 Aidʌsi aayi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ Capernauumʌrʌ
ʌtumiñsi vuudami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu iji siaaco daa-
catadai ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—¿Gʌmamaatʌtuldadamiga isgamaacai ʌʌpʌ tumiñsi ʌgʌʌ
quiuupai vʌʌtarʌ? —astʌtʌdai ʌtumiñsi vuudami.
25 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —astʌtʌdai.
Amaasi utudama vaacʌcai ʌPiiduru quiiyʌrʌ ʌSuusi ʌʌpʌga
ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma tʌtʌgitoi aapi? ¿Maacʌdʌ oodami taanʌi
ʌtʌtʌaanʌdami tumiñsi, ʌʌgi gʌnaaduñi sisibʌacoga
oidacami? —tʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌsibʌadʌrʌ oidacami —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Amaasi aaduñdʌ maitʌaagai ismamaacadagi tumiñsi.
27 Dʌmos vʌʌscʌrʌ maaquimu aanʌ tumiñsi vai poduu-
cai maibaacuagi ʌtumiñsi vuudami. Imiñi aapi ʌgʌʌ su-
udagi ugidiamu dai daituda ʌmo babaidacarui dai vuu-
saida ʌvatopa ismaacʌdʌ ʌʌpʌga bʌiya gobabaidacarui. Ʌgai
vatopa tʌñiʌrʌ tʌʌgimu aapi tumiñsi. Ʌtumiñsi gʌraimu is-
gaaanamʌquida aanʌ dai aapi ʌʌpʌ. Bʌcaiñi aapi dai mʌʌca
aa namʌquida —tʌtʌdai ʌSuusi.

18

———

1 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ gu-
uquiva dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Siʌʌscadʌ gatʌaanʌdagi aapi vʌʌsi oidigi daama
maascʌdʌ aatʌmʌ gʌmamaatʌrdamiga vaamioma
gatʌaanʌda ragai? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
2 Amaasi ʌSuusi vaí ʌmo ali dai gʌrsaagida cʌi,
3 dai povʌrtʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isaapimʌ maiʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi dai camaigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi ʌpan
duucai idi ali poduucai gia maiiimimu aapimʌ siaaco tʌaanʌi
Diuusi.
4 Poduucai gia ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi mʌʌca
siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidi ʌpan duucai idi ali.

5 Tomasioor^ sioor^ vaavoitudai giñmamaat^tuldaraga dai
casc^d^ oig^dai idi ali oodami ^gai gia giñoig^dai aan^.

———

6 Tomasioor^ sioor^ soimaasi iduiñtulda ^liadagi ^moco
ismaac^d^ utudama giñvaavoitudagi siooma ^rc^^gai ^gai
v^^tar^ m^scusivuana vulidagi ^mo g^^ mauturui dai g^^
suudar^ daitudagi.
7 S^^lic^d^ maic^^gadu oodami v^^tar^ isoidacagi
naana maasi ismaac^d^ soimaasi iduiñtuldiadagi ^oodami.
V^^sc^r^ oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi
oodami d^mos soimaasi taatamu ^gai ismaac^d^ soimaasi
iduiñtuldiadagi ^oodami.
8 Is^maadutai iduñia ^liadagi ^mo istumaasi soimaascami
g^novic^d^ si^^p^ g^^casoc^d^ baiyoma g^aagai ispo^liada
^gai ismainov^ si^^p^ mai^caso dai maisiu Diaavora ^^madu
imiagi.
9 Dai is^maadutai iduñia ^liada ^mo istumaasi soimaascami
g^vuupujic^d^ baiyoma g^aagai ispo^liada ^gai ismaivu-
upuju. Siooma ^rc^^gai ispo^liada ^gai ismaivuupuju dai
maisiu Diaavora ^^madu imiagi.

———

10 C^^gac^r^ av^r n^ijada aapim^ v^^scatai ismaac^d^
giñvaavoitudagi. Aan^ ang^naagidi sai Diuusi t^t^aañicarud^
ismaac^d^ t^vaagi^r^ daraaja Diuusi ^^madu c^^ga nuucada
^gai ismaac^d^ giñvaavoitudai tami oidigi daama.
11 Dai aan^ ismaac^d^ viaa ^mo s^^licami divia dai
c^^gac^r^ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami ^gai ^rsib^
iimiad^ Diuusi v^^tar^.
12 Is^maadutai viaacagi ^mo siento cañiiru vai sib^ imi-
agi ^moco siaad^r^ maianaasi viaana ^gai ^gaa maaco
coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna
^sib^imiaad^.
13 Dai ist^giagi s^^lic^d^ vaamioma baig^^liatugadagi
^gaic^d^ si^gaa ismaac^d^ maisib^ iimiagi.
14 Poduucai ^^p^ Diuusi g^rooga t^vaagi^r^ daja dai ^gai
maitip^lidi isiimiagi Diaavora ^^madu tomali ^moco is-
maac^d^ giñvaavoitudai.

———

15 Is^maadutai soimaasi duiñdagi ^mai, ^gai g^aagai
isaagidagi ^^gi ^gai sai soimaasi duñi. Dai is^gai c^^ga
baiduñia ^liadagi ñiooqui aid^ gia ^rg^naadunum^camu
^gai.
16 Dai is^gai maibaiduñia ^liadagi aid^ gia g^aagai is-
vaidaquiagi ^moco si^^p^ gooca g^aaduñi vai poduucai oida-
cana n^ijadami ismaitip^lidi ^gai isbaiduñiagi ñiooqui.

17 Dai isapiaquiaa maibaiduñia ʌliada ʌgai aidʌ gia
gʌaagai isaagidagi vʌʌsi ʌvaavoitudadami, dai isapiaquiaa
maibaiduñia ʌliada ʌgai aidʌ gia gʌaagai isʌpan duucai
nʌijadagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai siʌʌpʌ ʌpan duucai
tumiñsi vuudami.
18 Dai aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ aagiada
aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami tomasioorʌ sioorʌ
maitiñvaavoitudagi aagiditai aapimʌ ʌgai maidagitomu aanʌ
isvaquiagi tʌvaagiʌrʌ, dai tomasioorʌ sioorʌ giñvaavoitudagi
aagiditai aapimʌ ʌgai gia dagitomu aanʌ isvaquiagi
tʌvaagiʌrʌ.
19 Dai aanʌ angʌnaagidi ʌʌpʌ sai isgoocatai aapimʌ
gʌnaagidagi dai daañiagi isDiuusi gʌnsoiñagi, Diuusi gʌrooga
gʌnsoiñamu.
20 Tomasiaaco siaaco gʌnʌmpaidadagi gooca siʌʌpʌ vaica
dai giñsiaa duutuada agadagi dai gamamadada agadagi ami
daacamu aanʌ ʌʌpʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
21 Amaasi ii ʌPiiduru dai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, ¿vʌʌquiojo imidagai gʌaagai isoigʌldada
aanʌ ʌmoco giñaduñi ismaacʌdʌ soimaasi giñvuiidadagi? ¿Parʌ
cuvaracamiojo? —tʌtʌdai ʌPiiduru.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Chu aanʌ anmaitʌaagidi sai cuvaracamiojo baiyoma
angʌaagidi aanʌ sai maiʌcaldacai gaoigʌliada.

———

23 Isducatai ʌpʌvueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami
iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi ʌpan ducami istumaasi idui ʌmo
tʌaanʌdami. Ʌtʌaanʌdami ipʌliditadai isʌpipiooñigadʌ aa
namʌquidagi.
24 Utudama gʌaagacai taañimi ʌgai gʌpipiooñiga ismaacʌdʌ
vupuaatulditadai mʌtai vuaapi ʌmo piooñigadʌ ismaacʌdʌ
mui mil vuaatulditadai.
25 Daidʌ ʌpiooñigadʌ maiviaacatadai istucʌdʌ aa
namʌquidagi. Taidʌ ʌaamudʌ aagidi sai gagaarana vʌʌsi
gʌvustuidaga dai gʌmaamara dai gʌooñiga dai ʌʌgi ʌgai dai
vuvaidana tumiñsi dai ʌcʌdʌ aa namʌquidana.
26 Amaasi ʌpiooñigadʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva gʌaamu
vuidʌrʌ dai daañimi daidʌ itʌtʌdai: “Giñaamu giñnʌnʌracañi
aapi gʌaa namʌquidamu aanʌ vʌʌsi”, astʌtʌdai.
27 Taidʌ ʌaamudʌ soigʌʌʌli dai oigʌli dai camaitaí aidʌ, dai
dagito isimiagi ʌgai.
28 Tai ii ʌgai dai moo maigovai tʌʌ ʌmoco gʌaduñi ismaacʌdʌ
vuaatulditadai chiʌʌqui tumiñsi. Dai cuchivuana bʌi dai
cayoga vuliji daidʌ itʌtʌdai: “Aata giñnamʌquida pʌsmaacʌdʌ
giñvuaatuli”, astʌtʌdai.

29 Amaasi ʌaduñdʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai vuidʌrʌ
dai daañimi daidʌ itʌtʌdai: “Giñnʌnʌracañi aapi gʌaa
namʌquidamu aanʌ vʌʌsi”, astʌtʌdai.
30 Taidʌ ʌgʌmai maitipʌli, baiyoma vaidacai dai gatʌjai
maisaragai dai gaaagidi mʌsai anaasi maisacana asta
siʌʌscadʌ aa namʌqui ʌgai vʌʌsi.
31 Amaasi ʌgaa pipiooñigadʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami tʌʌ gomaasi
dai sʌʌlicʌdʌ soigʌnʌʌli dai iji dai mʌʌ aagidi ʌtʌaanʌdami
vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui.
32 Amaasi ʌtʌaanʌdami gatʌjai mʌsai mʌʌ vaidana ʌgai
daidʌ itʌtʌdai: “Aapi gia sʌʌlicʌdʌ maicʌʌ tuiga. ¿Duu-
caidʌ aanʌ gʌoigʌli vʌʌsi pʌsmaacʌdʌ giñvuaatulditadai aapi,
giñdaañimi aapi cascʌdʌ?
33 ¿Duucaidʌ aapi maisoigʌʌli gʌaduñicʌdʌ, poduucai isduu-
cai soigiñʌli aanʌ aapicʌdʌ?” astʌtʌdai.
34 Dai sʌʌlicʌdʌ baamu ʌaamudʌ dai gatʌjai maisaragai dai
gaaagidi mʌsai anaasi maisacana asta siʌʌscadʌ aa namʌqui
ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi.
35 Cuugatʌrʌ povʌrtʌtʌdai ʌSuusi:

—Poduucai iduñia agai gʌrooga tʌvaagiʌrʌ aapimʌcʌdʌ
issʌʌlicʌdʌ maitʌnoigʌliada aapimʌ aipacoga —gʌrtʌtʌdai.

19

———

1 Caaagacai ʌSuusi imaasi ii ami Galileeaiñdʌrʌ dai aayi mʌʌ
Judeea dʌvʌʌriʌrʌ vaasadʌrʌ Jordán aqui.
2 Dai mui oodami oiditadai tai ami duduaadi ʌSuusi cooco-
coidadʌ.
3 Amaasi ʌʌmoco fariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daa-
catadi ʌSuusi dai mossoimaasi ñiooquituda ʌlidi ʌgai cascʌdʌ
tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Oidagasi oigaragai siʌmo cʌʌli dagituagi gʌooñiga tomas-
tucʌdʌ? —tʌtʌdai ʌfariseo.
4 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aapimʌ canʌidi Diuusi ñooquidʌ siaaco oojisi sai aidʌsi
Diuusi idui oodami idui ʌgai cʌʌli dai ooqui.
5 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti ʌʌpʌ: “Cascʌdʌ cʌcʌʌli dagit-
omu gʌndʌʌdʌ dai ʌʌmadu oidacamu gʌooñiga dai vʌgoocatai
ʌmo oodami gʌnducamicamu ʌgai”, asduucai oojisi Diuusi
ñiooquidʌrʌ.
6 Cascʌdʌ ʌmo cʌʌli maitʌaagai isdagituagi gʌooñiga tomali
ʌmo ooqui gʌcuuna. Diuusi ipʌlidi isʌmapai oidaca ʌgai asta
siʌʌscadʌ coi —tʌtʌdai ʌSuusi.
7 Amaasi tʌcacai ʌfariseo daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tuisidʌ Moseesacaru gamaa oigaragai isʌmo cʌʌli dagitua ʌliada gʌooñiga saidʌ istutuidi isbaiduñiagi ʌmo oojai dudunucamiʌrʌ dai poduucai dagituagi? —tʌtʌdai ʌfariseo.

8 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Gʌnʌʌqui aaduñicaru vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi cascʌdʌ Moseesacaru maa ʌgai oigaragai isdadagitoda gʌnooñiga dai poduucai gʌnviituldi ʌgai. Dʌmos tucamʌrʌ maitiipucatadai oigaragai poduucai.

9 Dai aanʌ angʌnaagidi sioorʌ dagituagi gʌooñiga maigogoosi gʌducamicatai ʌgai dai vʌʌnagi ʌmai ooqui ʌgai gia gogoosi gʌducami —tʌtʌdai ʌSuusi.

10 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌtʌdai:

—Siʌrvaavoi ismaitiipu oigaragai isdagituagi ʌmo cʌʌli gʌooñiga aidʌ gia siooma ʌrcʌʌga ismaicuucuntadagi oodami —tʌtʌdai aatʌmʌ.

11 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Maisiu vʌʌscatai istutuidi ismaiooñtadagi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi soicʌi.

12 Ʌʌmo cʌcʌʌli maiooñtai soimaa vuvacʌi ʌgai cascʌdʌ dai aa mʌscacaapuñtudagi maiooñtai, dai aa maiooñtai aipaco ajioopaitai gaaagiada ʌliditai isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Tomasioorʌ sioorʌ istutiadagi ismaiooñtadagi cʌʌgadu ismaiooñiacatai oidaca ʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Mʌtai aidʌ vuaapi ʌSuusi chiʌʌqui aali sai taatana ʌgai moomodʌ dai mamatuldana. Taidʌ aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai bagaidimi ʌoodami ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.

14 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanʌ dai maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ ʌpan ducami aali ʌgai gia Diuusi soicʌi ʌgai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

15 Daidʌ ʌSuusi taata ʌaali moomodʌ dai gooquiʌrʌ ii abiaadʌrʌ.

———

16 Ʌmo gʌʌli ii dai mʌʌ nʌidamu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldadami cʌʌ tuigacʌdʌ. ¿Tumaasi istutuidi aanʌ isiduñiagi dai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu? —tʌtʌdai ʌgai.

17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Tuipʌsi cʌʌ tuigacʌdʌ giñaagai? Aliʌmadugava cʌʌ tuigacami dai ʌgai ʌrDiuusi. ¿Ipʌlidipʌsi isimiagi Diuusi ʌmaadu? ʌʌgiditai caʌca vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

18 Taidʌ ʌgʌʌli itʌtʌdai:

—¿Tumaasi ʌgai? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr gacoodada, dai maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr gaʌʌsiada gavustuidaga, dai maitavʌr yaatavoaca,
19 dai siaa duutuada gʌndʌʌdʌ dai oigʌadavurai gʌnaaduñi poduucai mʌsduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌgʌʌli itʌtʌdai:
—Vʌʌsi gomaasi ansiaa duutudai aanʌ aliducatai abi-aadʌrʌ. ¿Tumaasi viʌʌga isiduñia aanʌ? —tʌtʌdai ʌgʌʌli.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ipʌlidipʌsi isiduñiagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi aidʌ gia imiñi dai gagaara vʌʌsi pʌstumaasi viaa dai oida ʌtumiñsi ʌsoituutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui naana maasi tʌvaagiʌrʌ dai gooquiʌrʌ divia dai giñoidatucuda —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai aidʌsi moscaʌ ʌgʌʌli gomaasi aliʌ soigʌʌli dai soigʌʌliatugai aliʌsi ʌrgʌviidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
23 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi.
24 Dai aanʌ angʌnaagidi ʌʌpʌ sai siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isvaquiagi ʌmo oi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo gʌviidacami dagitoagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌtʌgitocagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
25 Mosaagai ʌSuusi gomaasi tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdami maitʌʌ isducatai gʌrtʌtʌgituagi dai aipaco gʌrtʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Voorʌ istutuididʌo iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —caiti aatʌmʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi gʌrvui nʌnʌava dai povʌrtʌtʌdai:
—Oodami gia maitistutuidi isiduñiagi imaasi dʌmos Diuusi gia istutuidi isiduñiagi. Diuusi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstumaasi viaacatadai gʌoidatucuda ʌrʌliditai, ¿tumaasi viaacamu aatʌmʌ? —tʌtʌdai ʌPiiduru.
28 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi, siʌʌscadʌ Diuusi utuldagi vʌʌsi istumaasi dai siʌʌscadʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami gatʌaanʌdagi daacatai ʌmo daicarui dadadacʌdamiʌrʌ aapimʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ giñoidatucudagi gatʌaanʌdamu ʌʌpʌ ʌchigiamaasi daraicarʌrʌ daraajatai. Aapimʌ baivustaama dan goocadu dai ʌmoco tʌaanʌdamu Ruvenicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Danacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Gadacaru cajiudadʌ,

dai gʌmai tʌaanʌdamu Nefatalicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Aseracaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Isaacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Judacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Zavulonicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Simioñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Benjamiñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Efraíñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Manaasesicaru cajiudadʌ.

29 Dai tomasioorʌ sioorʌ dagituagi gʌvustuidaga siʌʌpʌ gʌaaduñi ivuaadatai giñaa duiñdaga ʌgai viaacamu ʌmo siento vaamioma dai siʌʌscadʌ imiagi ʌgai idi oidigiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.

30 Dai mʌʌca siaaco tʌaanʌi Diuusi muidutai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi tami, mʌʌca siooma maitʌaanʌdamu dai ismaacʌdʌ siooma maitʌaanʌi tami mʌʌca vaamioma tʌaanʌdamu.

20

———

1 Isducatai ʌpʌvueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami istumaasi idui ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gʌʌpi viaacatadai dʌvʌʌrai ʌʌqui quiaamoco ii ʌgai dai gaaga agai pipiooñi sai yoovana uuvasi.

2 Dai baidui ʌgai gʌpipiooñiga ʌʌmadu sai ʌmo coobai piisu aa namʌquida agai ʌmo tasaicʌdʌ. Dai otoma ootoi sai mʌʌca gayoovana.

3 Dai laascʌdioma ii ʌcʌʌli plaasamu dai mʌʌca tʌʌ aa oodami mosdaraacami,

4 daidʌ itʌtʌdai: “Iimʌdavurai dai gaaata duñi giñʌʌsiʌrʌ dai aanʌ gʌnaa namʌquidamu siʌʌsi cʌʌgaducagi”, astʌtʌdai. Tai ʌgai iji.

5 Dai dan duucu ʌpamu ii ʌʌsʌcami dai ʌpua ootoi aata vuaadami, dai coi gʌʌsʌcai tasai ii ʌgai dai ʌpua ootoi.

6 Dai cauruñimodʌ ii ʌgai plaasamu dai mʌʌca tʌʌ aa oodami ismosdaraaja daidʌ itʌtʌdai: “¿Tuimʌsi mosdaraaja ʌmo tasai dai maitaaata vueeyi?” astʌtʌdai.

7 Taidʌ ʌoodami itʌtʌdai: “Tomali ʌmaadutai maitʌrmamacai aa duiñdagai cascʌdʌ”, astʌtʌdai. Amaasi itʌtʌdai ʌʌʌsʌcami: “Iimʌdavurai aapimʌ vʌʌsi dai mʌʌca aata duuñi giñʌʌsiʌrʌ dai aanʌ gʌnaa namʌquidamu siʌʌsi cʌʌgaducagi”, astʌtʌdai.

8 Dai caaʌcai siuu duucu gʌnʌʌpidagi ʌpipiooñi taidʌ ʌʌʌsʌcami aagidi ʌgai ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌpipiooñi daidʌ itʌtʌdai: “Baigovai vaida goaata vuaadami dai aa namʌquida. Gʌaagacai aa namʌquida ʌʌpʌga ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ

gʌnaaga dai ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaaga vʌʌsia gooquiɪrʌ aa namʌquida aapi”, astʌtʌdai.

9 Amaasi dada ʌgai ismaacʌdʌ gooquiɪrʌ gʌnaagacai gaaata dui mʌtai ʌʌmo coobai piisu aa namʌqui.

10 Dai gooquiɪrʌ caaa namʌquida agai ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaagacai gaata dui vai ʌgai povʌnʌliditadai mʌsi vaamioma aa namʌquida agaitadai, mʌtai ʌgai ʌʌmo coobai piisu aa namʌqui ʌʌpʌ.

11 Dai aidʌmʌsi mosaa namʌqui vai ʌgai ñiooquimi ʌʌʌsʌcami vui.

12 Daidʌ itʌtʌdai: “Goovai ismaacʌdʌ gooquiɪrʌ gʌnaaga ali ʌmo oora aata dui mʌtai vʌʌscʌrʌ gʌrʌpan ʌʌsi aa namʌqui dai aatʌmʌ ʌmo tasai soimaa taata toiñdagai”, astʌtʌdai.

13 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai ali ʌmoco ʌʌgi ʌgai: “Giñaduñi aanʌ maisoimaasi gʌvuiididi. ¿Maitasiɪrvaavoi iñsaanʌ gʌnaagidi sai ʌmo coobai piisu gʌnaa namʌquiada iñagaitadai isgaaata duñia aapimʌ giñʌʌmadu?

14 Naa, gʌaa namʌquidaraga imʌdañi. Aanʌ ipʌlidi isgʌnʌʌpan ʌʌsi maquiagi goovai ismaacʌdʌ gooquiɪrʌ gʌnaaga.

15 ¿Maitisviaa aanʌ sʌʌlicami isiduñia giñtumiñsigacʌdʌ istumaasi ipʌliadagi? ¿Tuipʌsi muuquimudadʌ caiti aapi nʌiditai iscʌʌga dui aanʌ gogaa vʌʌtarʌ?” astʌtʌdai ʌaamudʌ.

16 Poduucai ismaacʌdʌ ʌoodami soi duu nʌidi tami oidigi daama vaamioma namʌga mʌʌca siaaco tʌaanʌi Diuusi, dʌmos ismaacʌdʌ poʌlidi isvaamioma namʌga tami oidigi daama ʌgai gia maisii namʌacamu siaaco tʌaanʌi Diuusi. Diuusi ñiniooquituldadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dʌmos Diuusi chiʌʌqui ʌʌco vuvaitu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

17 Dai ʌmo imidagai voiyamu imʌitadai ʌSuusi catʌsadimi Jerusaleenamu daidʌ ʌSuusi ʌcovai gʌrvaí aatʌmʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai povʌrtʌtʌdai:

18 —Aapimʌ nʌidi tʌscatʌʌtʌidimi aatʌmʌ Jerusaleenʌrʌ mʌsiaaco giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami giñtʌʌgida magai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami isʌgai gatʌaañimu mʌsaidʌ giñmuaana,

19 dai giñtʌʌgidamu ʌgai aa sibʌadʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu siʌgai giñparunadamu dai saasasamu giñtuucuga dai giñsiisamu curusiaba. Dai bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Amaasi ʌJacovo dai ʌVuaana ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi. ʌJacovo dai ʌVuaana

ʌrSevedeo maamaradʌ. Taidʌ ʌdʌʌdʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva
ʌSuusi vuidʌrʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi aagai aapi? —tʌtʌdai ʌgai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ aapi vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacamicagi
giñoigʌdacai darasa aapi giñmaamara vaidʌ
ʌrtʌtʌaanʌdamicana goovai —tʌtʌdai ʌgai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ mʌstumaasi giñaagidi. ¿Baisistuidʌna
aapimʌ issoimaa taatagi siʌʌ soimaa taata iñagai aanʌ?
—tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Istutuidiatʌta —tʌtʌdai ʌgai.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ gia soimaa taatamu siʌʌsi
soimaa taata iñagai aanʌ dai vʌʌscʌrʌ aanʌ maitistutu-
idi isdaraasagi tʌtʌaanʌdami baiyoma ʌʌgi Diuusi gʌrooga
daraasamu tʌtʌaanʌdami —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Aidʌsi aatʌmʌ baivustaama cai gomaasi aliʌ baacoi
aatʌmʌ ʌgaa gooca gʌraaduñi vui.
25 Taidʌ ʌSuusi gʌrvaí aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida
ʌbaitʌcʌaacami gʌpipiooñiga duucai nʌidi gʌaaduñi dai is-
maacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sʌʌlicʌdʌ tʌtʌaañicui.
26-27 Dʌmos aapimʌ gʌnsaagida maitʌaagai ispoduucai
ivuaadagi baiyoma sioorʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai is-
soicʌdagi vʌʌscatai.
28 Poduucai isduucai ivueeyi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami. Aanʌ gia divia oidigʌrʌ maisiu isgiñsoicʌdagi
aa baiyoma divia aanʌ dai soicʌdʌ iñagai oodami dai
muquia iñagai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mui oodami
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

29 Aidʌsi vuvaquimi aatʌmʌ Jericooaiñdʌrʌ mui oodami oí
ʌSuusi.
30 Vai voi ugidiana daraajatadai gooca mainʌnʌaadami. Dai
maí ʌgai isami daivusai ʌSuusi dai iiñoqui daidʌ itʌtʌdai:
—Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami
soigi gʌʌlda aapi aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌgai.
31 Taidʌ ʌoodami bagaimi sai camaiiiñacaiña vaamioma.
Dʌmos ʌgai vaamioma iiñacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo
sʌʌlicami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌgai.
32 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai vaí ʌmainʌnʌaadami dai
tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tumaasi ipʌlidi aapimʌ isgʌnduiñda aanʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—TʌaanʌdamiI, nʌada ʌrʌlidi aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌgai.
34 Amaasi ʌSuusi soigʌʌli ʌgaicʌdʌ dai taata vuupuidʌ. Tai bovasdʌrʌ ʌismaacʌdʌ mainʌnʌaitadai istui isnʌnʌavagi dai oí ʌSuusi.

21

———
1 Aidʌsi camiaadimitadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ aayi Betapagiʌrʌ miaanai ʌgiidi siaaco Oliivosi tʌʌgidu, ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga,
2 dai potʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌ aali quiiquiʌrʌ ismaacʌdʌ mʌʌmojoro guuca dai aʌcai tʌʌgimu aapimʌ ʌmo asñiitu maracami vulicami vʌrai uupana dai vuaapa vʌgoocai.
3 Dai isʌmaadutai gʌnaagidagi mʌsai maiuupanana vʌrai potʌʌda ansai aanʌ tʌgito dai ansai otoma ʌpamu ootosda iñagai —tʌtʌdai ʌSuusi.
4 Poduucai ʌpʌdui saidʌ ʌpʌduuna ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquituldadamigadʌ dai poduucai ooja:
5 Aagidavurai Jerusaleenʌrʌ oidacami dai potʌʌda:
“Dañi bʌrimʌi gʌraí. Maigʌducʌdʌ gʌʌlidi goovai,
ʌmo asñiitu mara daama daitugai”, astʌʌda.
Asduucai ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
6 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ iji daidʌ idui isducatai aagidi ʌSuusi.
7 Dai vuaa ʌasñiitu ʌʌmadu ʌmaradʌ dai ʌgai daama darai gʌnsosuaa dai daama daí ʌSuusi.
8 Dai voiyʌrʌ ajioopaitadai mui oodami ismaacʌdʌ voiyʌrʌ ʌʌligaimi gʌnsosuaa dai aa guicuma uusi maamaradʌ dai voiyʌrʌ tuajaimi sai daama daivunʌna ʌSuusi.
9 Dai ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai dai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ iimʌitadai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Aliʌ cʌʌ tuiga goraí Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami. Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tuiga Diuusi —caitimi ʌoodami.
10 Aidʌsidʌ ʌSuusi vaa Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌoodami sisioli dai muidutai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ goovai? —caiti.
11 Vai aa aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Gooviava ʌrSuusi Diuusi ñiooquituldadamigadʌ daidʌ ʌrNasareetʌrʌ oidacami Galilea dʌrʌʌriʌrʌ —tʌtʌdai.
———

12 Tai gooquirʌ vaa ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌ tuisicʌrʌ
siaaco siaa duutudai Diuusi dai vuvaitu ʌjudidíu ismaacʌdʌ
ami gagaagaraitadai dai ismaacʌdʌ gasaapʌdaitadai. Dai
aipaco suuli memesagadʌ ʌgai ismaacʌdʌ cambiando
ʌjudidíu quiuupaigadʌ tumiñsigadʌ dai aipaco suuli
daraicarudʌ ismaacʌdʌ gagaagaraitadai tutuugu.
13 Daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ aduucai oojisi: “Ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ
idui ʌoodami dai ami giñsiaa duutuada agai itʌʌgiducamu quii
mamaadaragai vʌʌtarʌ”, mai aapimʌ ʌʌsivogami tʌjogadʌ
duucai nʌidi —tʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
14 Tai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judiuíu ʌʌmoco
mainʌnʌaadami ʌʌmadu chuchuecogami miaadʌrʌ
guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi tai ʌgai duduaadi.
15 Dai aidʌsi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ nʌidi ʌistumaasi
gʌʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌSuusi dai aidʌsi caʌ isducatai
iiñacai ʌaali ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ daidʌ icaiti: “Aliʌ cʌʌ
tuiga goraí Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo
sʌʌlicami”, caiti ʌaali. Ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sʌʌlicʌdʌ baacoi
ʌSuusi vui,
16 daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—¿Maitapʌscaʌ istumaasi aagai goaali? Dodoligitudañi aapi
—tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ caʌana. Dai canʌidi aapimʌ isduucai oojisi Diuusi
ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:
Aali aliʌ cʌʌga ñioocada agai Diuusi vui.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
17 Amaasi ʌSuusi anaasi viaa dai ii Jerusaleenaiñdʌrʌ Betaa-
niamu dai anaasi siaa.

———

18 Dai siaadiqui caʌpamu ajacoga imʌitadai ʌSuusi
Jerusaleenamu dai biuugimu.
19 Dai tʌʌ ʌmo iigosi dʌʌdʌ voi ugidiana dai abaana cʌquiva
dai maitʌʌ iigosi mosʌca aagadʌ. Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌiigosi
dʌʌdʌ:
—Aapi gia tomali ʌmo imidagai maiiibiatamu —tʌtʌdai
ʌSuusi.
Tai otoma gaquisa ʌiigosi dʌʌdʌ.
20 Dai aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ mamaatʌrdami gomaasi camaitʌʌ
istumaasi gʌrtʌtʌgituagi dai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Ducatai mosʌʌ otoma gaquisa goiigosi dʌʌdʌ —tʌtʌdai
aatʌmʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:

—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Iscʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ maisiu mosʌcaasi istutiadamudai isiduñia gomaasi ismaacʌdʌ idui aanʌ goiigosi dʌʌdʌcʌdʌ asta istutiadamudai aapimʌ ʌʌpʌ isivuaadagi naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ sijiacami.

22 Dai vʌʌsi istumaasi taanʌi aapimʌ Diuusi mamadaitai issʌʌlicʌdʌ vaavoitudada aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Amaasi ʌSuusi vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai ami gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ tai miaadʌrʌ guuquiva ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali daidʌ ʌtʌtʌaanʌdami judidíu dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tuma sʌʌlicamicʌdʌ vuvaitu aapi ʌjudidíu tabiaadʌrʌ? ¿Toorʌ gʌmaa gosʌʌlicami? —tʌtʌdai ʌgai.

24 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi mʌscʌʌga giñaa noragidagi istumaasi gʌntʌcaca iñagai aanʌ nai aanʌ ʌʌpʌ gʌnaagidagi istumaasi sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi.

25 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami Diuusi oodami sio? Aago vʌrai iñnoragida —tʌtʌdai ʌSuusi.

Vai ʌgai ʌʌgi aipaco gʌnaatagidi dai pocaiti:

—Ispotʌʌda aatʌmʌ sai Diuusi ootoi goovai gʌraa noragidamu dai povʌrtʌʌdamu: “¿Tuimʌsi maivaavoitu?”

26 Dai ispotʌʌda aatʌmʌ sai oodami ootoi, gʌrvui baacoimu gooodami. Goovai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ —caiti.

27 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Maitatʌmaatʌ aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌgai.

Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Tomali aanʌ anmaitʌnaagidagi istumaasi sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

28 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Ʌmo cʌʌli maamaracatadai gooca, daidʌ itʌtʌdai ʌmoco gʌmara: “Giñmara imʌdañi sivi dai mʌʌ yoova uuvasi giñʌʌsi”, astʌtʌdai.

29 Taidʌ ʌmaradʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Aanʌ maiimia iñʌlidi”, astʌtʌdai. Dai gooquiʌrioma gia caʌma duucai gʌtʌgito ʌgai dai mʌʌca aata duñimu.

30 Taidʌ ʌoogadʌ ii dai mʌʌ aagidi ʌgʌmai gʌmara dai potʌtʌdai ʌʌpʌ. Tai ʌgai itʌtʌdai: “Ʌjʌʌ”, astʌtʌdai. Dai maiii.

31 ¿Maacʌdʌ vʌgoocatai idui istumaasi tʌgitocatadai ʌoogadʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.

Tai ʌgai itʌtʌdai:

—Ʌʌpʌgadadʌ —tʌtʌdai ʌgai.

Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ aanʌ gʌnaagidi ʌrvaavoi. Sai ʌtumiñsi vuudami daidʌ ʌooqui taatacaligami caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada aagai vaavoitudacai istumaasi aagai ʌVuaana. Diuusi soicʌiña ʌgai sai cʌʌga gʌntʌgitocana. Dai aapimʌ gia cho.
32 ΛVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami gʌnmamaatʌtuldi isducatai gʌaagai isoidacagi mʌtai aapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito maivaavoitudacai tomasi nʌidi aapimʌ isʌgaa oodami sʌʌlicʌdʌ vaavoitu. Poduucai aapimʌ maidadagitoi isDiuusi gʌnsoicʌidagi iscʌʌga gʌntʌgitocagi aapimʌ.

———

33 Caʌcavurai aapimʌ idi cuento: Λmo oodami ismaacʌdʌ viaacatadai dʌvʌʌrai ʌi uuvasi dai sicoli curarai daidʌ idui siaaco vuusiadagi uuvasi varagadʌ daidʌ idui ʌʌpʌ ʌmo vaaqui tʌcavacami dai abiaadʌrʌ nuucadaca agai vʌʌsi gʌʌʌsi.
Dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa gʌʌʌsi aa oodami dai mʌʌcasi ii.
34 Dai aʌcai yoovaragai ootoi ʌgai chiʌʌqui gʌpipiooñiga sai mʌʌ taanʌna ʌoodami ʌyoovi siʌʌqui aʌcatadai.
35 Taidʌ ʌoodami vui ʌpipiooñigadʌ dai saasarai tuucugadʌ ʌmoco, dai ʌmai muaa, dai ʌmai maicacarai.
36 Taidʌ ʌaamudʌ vaamioma muiyoma ootoi situcamidʌrʌ taidʌ ʌoodami poduucai idui ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.
37 Dai mʌʌ gooquiʌrʌ ootoi ʌgai gʌmara dai povʌ ʌliditadai: “Goovai gia siaa duutudan taada ʌgai”, asʌʌlidi.
38 Amaasi tʌʌgacai ʌoodami ʌmaradʌ aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti: “Gooviava ʌrʌgai ismaacʌdʌ ajiagai vʌʌsi vustuidadʌ ʌoogadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti ʌoodami.
39 Dai bʌi dai dʌjoi ugidiana vuusaitu dai muaa —tʌtʌdai ʌSuusi.
40 Amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Siʌʌscadʌ diviagi ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai istumaasi iduuñimu ʌgai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
41 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Coodamu ʌgai ʌmaicʌʌga tuutiacʌdʌ maisoigʌʌliaracʌdʌ dai taajucamicʌdʌ maaquimu ʌmai gʌdʌvʌʌraga siʌgai gia cʌʌga maacadamu siʌʌsi aajʌdagi ʌgai —tʌtʌdai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu.
42 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapimʌ cʌʌ maatʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:
Λsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daasi aagai Diuusi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gajiaadʌrʌ viaa agai.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌda agai

Diuusi iduñia gomaasi.
Dai gomaasi ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducamicamu ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
43 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi sai Diuusi camaitʌnsoiña agai mʌsai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Aapimʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌgai cascʌdʌ. Baiyoma soiña agai ʌgai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌoodami ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.
44 Dai sioorʌ giñvui vʌʌtʌcagi soimaa taatamu dai aanʌ vui caatʌcamu ʌgai aidʌ gia iimimu ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
45 Aidʌsi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌfariseo cai ʌcuento ismaacʌdʌ aa ʌSuusi, dai gʌntʌgito cai siʌgai aagada mʌʌlidi ʌSuusi ʌcuentocʌdʌ.
46 Dai cascʌdʌ bʌiya ʌliditadai ʌgai ʌSuusi dʌmos ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami. Ʌoodami povʌnʌliditadai siʌSuusi ʌrDiuusi ñiooquituldadamigadʌ.

22

———

1 Taidʌ ʌSuusi aagidi ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
2 —Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌrʌpan ducami isducatai idui ʌmo raí ismaacʌdʌ idui ʌmo vagimi aidʌsi ooñigai maradʌ.
3 Ootoi ʌgai gʌpipiooñiga sai vuaapana ʌvapaidadʌ taidʌ ʌvapaidadʌ maitipʌli isdadiagi.
4 Tai ʌgai ʌpamu ootoi aa gʌpipiooñiga daidʌ itʌtʌdai: “Aagidavurai giñvapaida sai casi gatʌjai aanʌ coodaragai giñsosoiga giicoligadʌ dai sai cuaadagai cavʌʌsi baigʌduu vai otoma baigovai iimʌna idi cunataragʌrʌ”, astʌtʌdai.
5 Dai vapaidadʌ maitaʌʌgi. Ʌmoco mʌʌ nʌidamu gʌdʌvʌʌraga dai ʌmai viaacatadai ʌma maasi isnʌidagi.
6 Daidʌ ʌgaa vui ʌpipiooñigadʌ ʌraí dai soi vuujimi dai vʌʌsi coi.
7 Taidʌ ʌraí aliʌ baamu dai ootoi gʌsandaaruga sai mʌʌ coodana ʌgai ʌgacoodacami dai mʌmʌidana baabaquidʌ.
8 Amaasi ʌraí itʌtʌdai aa gʌpipiooñiga: “Quiaa baigʌduu gocunataragai dai giñvapaida camaiviaa sʌʌlicami isdadiagi.
9 Iimʌdavurai caayamu dai vapaida vʌʌsi mʌsioorʌ tʌʌgiagi vai dadana idi cunataragʌrʌ”, astʌtʌdai ʌraí.
10 Taidʌ ʌpipiooñigadʌ aipaco voiyamu iji dai ʌʌmpagi vʌʌsi siʌʌqui tʌʌ oodami cʌʌga tuutiacami dai maicʌʌga tuutiacami dai poduucai suuda ami gʌʌ tuucavi oodami.

11 Taidʌ ʌraí vaa dai nʌnʌidi gʌvapaida dai gʌtʌgito tʌʌ
siami cʌaacatadai ʌmoco ismaacʌdʌ maitʌ aadaca yuucusi
ismaacʌdʌ maa ʌraí gʌvapaida sai gʌnaadana cunataragʌrʌ.
12 Daidʌ itʌtʌdai: “¿Ducatai vaa aapi maitʌaadacatai yuucusi
ismaasi gʌaadai cunataragʌrʌ?” astʌtʌdai ʌraí. Taidʌ ʌgai
maiñiooqui.
13 Taidʌ ʌraí itʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ gabibiditadai: “Vu-
ravurai noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ dai quiidigana daasa siaaco
tucagamu siami aliʌ soimasi taatacamu goovai dai suaa-
cadamu”, astʌtʌdai ʌraí.
14 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi dʌmos Diuusi chiʌʌqui ʌʌco
vuvaitu —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

15 Taidʌ ʌfariseo iji dai gʌnaagi sabai aagatudana ʌgai
ʌSuusi ʌmo istumaasi vai poduucai viaaca ʌgai isducatai
gʌʌpiʌrʌ vuaajagi dudunucamiʌrʌ.
16 Dai cascʌdʌ ootoi ʌfariseo gʌnaaduñi ʌʌmadu ʌʌmoco
ʌEroodʌsi aaduñdʌ sai mʌʌ aatagidana ʌSuusi vai ʌgai
itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌga maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi
gaaagidi aapi dai gamamaatʌtuldi ʌrvaavoi. Dai maivuaamʌ
ʌlidi aapi oodamicʌdʌ siʌrgʌnviipidacami siʌrsoituutuigami
ʌʌpʌ, mosgamamaatʌtuldi aapi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
17 Gʌraagidañi: ¿Cʌʌgaisi tʌsaa namʌquiada aatʌmʌ
gocuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano chio sio?
—tʌtʌdai ʌgai.
18 Dʌmos ʌSuusi maatʌ tʌʌ isʌgai vuiirumada ʌliditadai dai
potʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi. ¿Tu-
imʌsi giñvuiirumada ʌlidi aapimʌ?
19 Giñtʌʌgidavurai ʌmo tumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ aa
namʌquidi aapimʌ ʌcuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ
romamano —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai tʌʌgi ʌmo tumiñsi.
20 Taidʌ ʌSuusi mostʌʌ dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ moodʌ dai voorʌ tʌʌtʌaradʌ tumiñsiʌrʌ daja?
—tʌtʌdai ʌSuusi.
21 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgʌʌ baitʌcʌaacami moodʌ dai tʌʌtʌaragadʌava —tʌtʌdai
ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maacavurai ʌgʌʌ baitʌcʌaacami istumaasi ʌrtuidadʌ dai
iduuñivurai istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi ʌʌpʌ, ʌgai
ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigʌrʌ ʌʌpʌ cascʌdʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.

22 Amaasi caʌ ʌgai imaasi dai maitʌʌ istumaasi
gʌntʌtʌgituagi dai dagito dai iji.

———

23 Ʌgai vaa tasʌrʌ ʌʌmoco saduseo iji siaaco daacatadai
ʌSuusi. Ʌsaduseo pocaiti sai maioidaga coidadʌ duaacaradʌ
cascʌdʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
24 —Mamaatʌtuldiadami, ʌMoseesacaru oojisicami gʌrvii
gʌsʌʌlicamiga vai pocaiti sai ismuquiagi ʌmo cʌʌli dai viaagi
gʌooñiga maiquiaa maratacai abaana, saidʌ ʌsuculidʌ ʌcʌʌli
gʌaagai isvʌʌnagi ʌviuudu dai maratagi abaana ʌsiʌʌgidʌ
vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ muu.
25 Dai tami gʌrsaagida oidacatadai cuvaracami ʌmo
siʌʌgʌmʌ. Dai ʌʌpʌgadadʌ ooñigai dai muu maiquiaa
maamatacai. Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌviuudu dai muu
ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai.
26 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌgai vaa ooqui dai muu ʌʌpʌ
maiquiaa maamatacai. Vʌʌ cuvaracami podui dai vʌʌsi coi
maimaamatacai tomali ʌmaadutai.
27 Dai amaasi muu ʌooqui ʌʌpʌ.
28 Dai duduaacacai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. ¿Ismaacʌdʌ
ʌrcunadʌcamu ʌooqui vʌʌsi ʌrcuucunadʌcatadai ʌgai di?
—tʌtʌdai ʌsaduseo.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Maicʌʌga gʌntʌtʌgitoi aapimʌ maimaatʌcatai iscaiti Di-
uusi ñiooquidʌ dai tomali maimaatʌcatai siʌʌsi guvucadagai
viaa Diuusi.
30 Siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ camaicuucuntada agai
tomali maiooñtada agai mosʌpan ducamicana ʌgai Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ.
31 Canʌidi aapimʌ oojai istumaasi gʌnaagidi Diuusi sai
oidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ.
32 Tomasi catʌvʌpi ʌpʌdui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru
dai Jacocaru vʌʌscʌrʌ pocaiti Diuusi: “Aanʌ anʌrDiuusigadʌ
Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ʌʌpʌ”, astʌtʌdai Diuusi.
Ʌgai Diuusi ʌʌmadu daraaja tʌvaagiʌrʌ. Diuusi ʌrDiuusigadʌ
ismaacʌdʌ catʌvaagiʌrʌ daraaja dai ismaacʌdʌ iimia agai
tʌvaagiamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Moscaʌcai ʌoodami imaasi vʌʌscatai maitʌʌ istumaasi
gʌntʌtʌgituagi ʌSuusi mamaatʌtuldaragadʌcʌdʌ.

———

34 Aidʌsi ʌfariseo maí siʌSuusi cʌʌga aa noragi ʌsaduseo tai
ʌgai maitʌʌ isducatai aa noragidagi ʌfariseo ʌʌgi gʌnʌmpagi.
35 Dai ʌmoco ʌgai saagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ
ʌrmamaatʌtuldadamicatadai Diuusi sʌʌlicamigadʌ
vuiirumada ʌliditadai ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

36 —¿Mamaatʌtuldadami vʌʌsi ismaacʌdʌ ipʌlidi Diuusi
tʌsivuaadagi tumaasi vaamioma gʌaagai tʌsivuaadagi?
—tʌtʌdai ʌgai.
37 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—“Oigʌadañi ʌcʌliodami gʌDiuusiga vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ dai
vʌʌsi gʌguvucadagacʌdʌ dai vʌʌsi gʌtʌgitoidagacʌdʌ.
38 Gooviava ʌgai dai siooma gʌaagai isivuaadagi”.
39 Dai gooquiʌrdadʌ baitoma pocaidaga ʌʌpʌ: “Oigʌadañi
gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi”.
40 Tomasioorʌ sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ʌʌgidi idi ñiooqui
ʌgai gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai
Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ dai istumaasi aagai Diuusi
ñiñiooquituldadamigadʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

41 Vai quiaa ʌmapai guucacatadai ʌfariseo
42 taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai tʌtʌgitoi aapimʌ voorʌ cajiudadʌ ʌCristo?
—tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Davicaru cajiudadʌava —tʌtʌdai ʌgai.
43 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tuisidʌ ʌgai vaa Davicaru aagai isducatai aagidi Diuusi
Ibʌadʌ daidʌ icaiti: “ΛCristo ʌrgiñDiuusiga”. Daidʌ Davicaru
icaiti ʌʌpʌ:
44 Diuusi potʌtʌdai ʌCristo:
“Gʌmaaquimu aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma
namʌga.
Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi”.
Ascaiti Davicaru aagaitai ʌCristo.
45 ¿Ducatai istutuidi ʌCristo siʌrcajiudadʌcagi ʌDavicaru vai
ʌʌgi ʌDavicaru giñDiuusiga aagai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
46 Dai tomali ʌmaadutai maitistutuiditadai isaa noragidagi
tomali ʌmo ñiooqui dai aidʌ abiaadʌrʌ vʌʌscatai ʌʌbʌidiña
istʌcacadagi ʌmo istumaasi.

23

———

1 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami dai aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ:
2 —Λmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu
ʌfariseo povʌnʌlidi siʌgai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌ
istumaasi ooja Moseesacaru dai siʌʌgi ʌgai viaa sʌʌlicami
isgamamaatʌtuldiadagi sʌʌlicamigadʌ Moseesacaru.
3 Cʌʌgadu isʌʌgiada aapimʌ dʌmos mosʌcaasi siʌʌscadʌ
gʌnaagiada ʌgai mosʌcaasi istumaasi aagai Moseesacaru

dʌmos maitivuaada aapimʌ ismaasi ivueeyi ʌgai. Ʌgai aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi.

4 Pocaiti ʌgai sai gʌaagai isiduñiagi mui naana maasi istumaasi dai ʌgai ʌʌgi maitivueeyi isduucai aagai.

5 Ʌgai aliʌ oojoidi isoojadagi Diuusi ñiooquidʌ papepeeliʌrʌ dai ali cajiitʌrʌ daraasaiña dai gʌncovana vupuraiña dai gʌnʌʌcana. Ʌgai maisiaa duutudai Diuusi mospovuaadana ʌgai sai pocaitiña ʌoodami isʌgai aliʌ siaa duutudai Diuusi. Dai ʌgai oojoidi isgʌnaadadagi yuucusi ismaacʌdʌ tʌʌtʌvʌdu naanacadʌ uugidiana. Ʌʌgi poduucai gʌnaadaiña sioorʌ siaa duutudagi Diuusi dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo maisiaa duutudai Diuusi mosgʌnaadaiña ʌgai ʌyuucusi sai pocaitiña ʌoodami isʌgai aliʌ siaa duutudai Diuusi.

6 Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gagaagai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui siu duucu gaugia agadagi muidutai dai quiquiuupiʌrʌ.

7 Dai oojoidi sioodami cucuaasada gʌnvapanamu dai viaatuldiada cacaayana dai siaa duutuadagi dai ʌgai aadʌrʌ maioojoidi ispoduucai ivuaadagi.

8-10 Aapimʌ mosʌmo aadunumu duucami dai mosʌca aanʌ Cristo ʌrgʌnbaitʌcʌaacamiga cascʌdʌ maitʌaagai isaagiada aapimʌ oodami sai siaa gʌnduutudaiña tʌtʌaanʌdami duucai. Diuusi gʌrooga vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacami cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma siaa duutuadagi ʌgai sioodami.

11 Ismaacʌdʌ soicʌdagi aa ʌgai ʌrgʌducʌdʌcamicamu aapimʌ gʌnsaagida.

12 Ʌgai ismaacʌdʌ siooma gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia siooma maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai ʌgai ismaacʌdʌ siooma maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia siooma ʌrgʌducʌdʌcamicamu.

13 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ mamaatʌtuldi oodami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Aapimʌ mamaatʌtuldadami maitipʌlidi isDiuusi gʌnsoicʌdagi mai cʌʌga gʌntʌtʌgitoca aapimʌ dai aapimʌ sobicʌi aa oodami sai maitipʌlidiña isDiuusi soicʌdagi vai cʌʌga gʌntʌtʌgitoca ʌgai tomasi ʌgai gia ipʌlidi isDiuusi soicʌdagi sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.

14 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Tuimʌsi voopoidi baabaquidʌ ʌvipiuudu? Dai tʌvʌpi gamamadaiña aapimʌ sai pocaitiña ʌoodami isaliʌ siaa duutudai

aapimʌ Diuusi dʌmos maitʌrvaavoi. Cascʌdʌ aapimʌ aliʌ soimaasi gʌntaatatuldamu Diuusi.

15 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ tomasiaaco ajioopai dai gaagai oodami dai vaavoitulda ʌlidi gʌnʌpan duucai dai siʌʌscadʌ vaavoituda ʌgai gʌnʌpan duucai ʌgai vaamioma soimaasi ivueeyi isaapimʌ dai aapimʌ ʌrgʌnduñi.

16 Siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ dʌmos tomali aapimʌ maimaatʌ istʌiya ʌlidi. Dai gamamaatʌtuldi aapimʌ sai isʌmo oodami aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌgʌʌ quiuupai aidʌ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dʌmos ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ooro ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ viaaca isiduñia istumaasi aagai.

17 Vupuiiruga aapimʌ dai maimaatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Vaamioma ʌrsoiñi ʌgʌʌ quiuupai siʌooro ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ daja. Ʌooro quiuupai ʌrana daja cascʌdʌ siaa duutudi ʌgai.

18 Dai aapimʌ gamamaatʌtuldi ʌʌpʌ sai isʌmo oodami aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌmo altar ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ aidʌ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dʌmos ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga istumaasi Diuusi daasdaradʌ ʌaltar daama aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ viaaca isiduñia istumaasi aagai.

19 Vupuiiruga aapimʌ dai maimaatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Vaamioma ʌrsoiñi ʌaltar siDiuusi daasdaradʌ. Diuusi daasdaradʌ ʌaltar daama daja cascʌdʌ siaa duutudi ʌgai.

20 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌmo altar ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ dai poduucai aagai ʌgai vʌʌsi istumaasi oidaga ʌaltar daama.

21 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia aagai ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌgʌʌ quiuupai dai poduucai aagai ʌgai vʌʌsi Diuusi, ʌgai quiuupiʌrʌ daja cascʌdʌ.

22 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia aagai ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai

isduucai ʌrvaavoi isoidaga tʌvaagi dai poduucai aagai ʌgai
vʌʌsi Diuusi, ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja cascʌdʌ.

23 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Di-
uusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo
istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi. Vʌʌsi istumaasi viaa
aapimʌ aa oidiña oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ asta
ivaagi mʌsmaacʌdʌ bʌʌjʌi. Cʌʌgadu isoidiada aapimʌ oodami
Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ mʌstumaasi viaacagi dʌmos
maitivueeyi aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi gomaasi gia
maicʌʌgadu. Aapimʌ maicʌʌga oidaga tomali maisoigʌnʌlidi
aapimʌ aacʌdʌ tomali maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ Diuusi
ñiooquidʌ poduucai aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ.
24 Aapimʌ ʌrʌpan ducami mainʌnʌaadami ismaacʌdʌ
vaidaquia ʌlidi oodami ʌmapʌcʌrʌ. Aapimʌ ivueeyi
istumaasi maisi gʌaagai dai maitivueeyi istumaasi
vaamioma gʌaagai.

25 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldadami Di-
uusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ cʌʌ tuutia-
cami gʌnvueeyi oodami vuitapi dʌmos aliʌ soimaasi ivueeyi
aapimʌ. Ʌʌsivuacatai dai coimudadʌ tuutiacatai.
26 Aapimʌ sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ Diuusi
ñiooquidʌ aliʌsi gʌaagai isʌʌpʌga daanʌda aapimʌ Diuusi
vai ʌgai gʌnoigʌlda gʌnsoimaascamiga dai poduucai
camaitʌrsoimaasi iduucamicamu aapimʌ.

27 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Di-
uusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo
istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ʌrʌpan ducami
siaaco gʌyaasapai coidadʌ dai aliʌ cʌʌga baiduñisi daamadʌrʌ
dai ʌrana aliʌ sigalnaasi.
28 Pomaasi aapimʌ aliʌ cʌʌga tuutiacami gʌnvueeyi oodami
vuitapi dai gʌntʌgitoidagʌrʌ aliʌ soimaasi aagaiña ʌmo istu-
maasi dai ʌma maasi ivuaadana.
29 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai
ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ivuiididi
baabaquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ coi
gʌnʌʌqui aaduñicaru dai siaaco yaasapi dai gʌnaaduñicaru coi
ʌʌpʌ aa oodami cʌʌ tuutiacami ʌgai ami daama ʌsai aapimʌ
yoosigai.
30 Dai pocaiti aapimʌ: “Isoidacamudai aatʌmʌ ʌʌquioma
aidʌsi oidacatadai gʌrʌʌqui aaduñicaru maisoiña coodamudai
aatʌmʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ”.
31 Poduucai ʌʌgi aapimʌ aagai mʌsidʌ ʌrcajiudadʌ
dai ʌpan tuutuiga aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ coi Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ.

32 Isapiasoimaasi ivuaada aapimʌ otoma ʌpan ʌʌsi gʌpiʌrʌ
vʌʌtʌcamu aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru.
33 Sʌʌlicʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aapimʌ. Aapimʌ gia
maicʌʌgacʌrʌ vuvaquimu baiyoma iimimu aapimʌ mʌʌca
siaaco oidaga ʌDiaavora.
34 Cascʌdʌ ootosamu aanʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
dai oodami sastuduacami, dai mamaatʌtuldiadami. Dʌmos
aapimʌ coodamu ʌʌmoco dai aa curusiaba siisisamu dai aa
gʌviarsamu quiquiuupiʌrʌ, dai aa soimaa taatatuldamu aali
quiiquiʌrʌ.
35 Dai poduucai aapimʌ gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu vʌʌsi gocʌʌ
tuutiacamicʌdʌ ismaacʌdʌ gʌncooditu. Aidʌsi abiaadʌrʌ
gʌmuaatu Aveelicaru cʌʌ tuigacʌdʌ asta aidʌsi gʌmuaatu
Zacaríasi Berequiiasi maradʌ ʌgai ismaacʌdʌ muaa ʌgai ʌgʌʌ
quiuupai vuidʌrʌ ʌaltar abaana.
36 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ sivi oida-
cami gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu vʌʌsi gomaasicʌdʌ.

———

37 Aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami aapimʌ mʌsmaacʌdʌ
coodai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ojoodaicʌdʌ, mosʌʌ
muiyoco imidagai ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌmpaidagi dai
gʌnnuucadacagi ʌpan duucai ʌtacucu ʌmpaidi gʌmaamara
gʌaana uta mʌtai maitipʌli aapimʌ.
38-39 Dañi aapimʌ sivi gʌndagitomu aanʌ dai
camaitiñtʌʌgimu aapimʌ ʌpamu asta siʌʌscadʌ aiyagi
istuigaco potʌiya aapimʌ: “Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ
ismaacʌdʌ borimʌi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ” —tʌtʌdai ʌSuusi.

24

———

1 Daidʌ ʌSuusi vuusai ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌjudidíu
dai caimia agaitadai tai miaadʌrʌ guuquiva aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ ʌgai dai aagidi sai aliʌ chigiamaasi ʌgʌʌ
quiuupai.
2 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Nʌidimʌsi aapimʌ vʌʌsi idi? Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ
ʌrvaavoi sai tomali ʌmo odai maiviiya agai ʌmai daama, vʌʌsi
siaa gʌduuñimu goovai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

3 Amaasi iji aatʌmʌ Oliivosi giidiamu dai ami daiva ʌSuusi.
Mosʌcaasi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai
ami daacatadai tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ipʌlidi pʌsgʌraagida aapi siʌʌscadʌ ʌpʌduñia
agai gomaasi ismaacʌdʌ aagai aapio. ¿Duucatai maatʌcamu
oodami iscayo divi agai aapi dai cayo ugitimu oidigi?
—tʌtʌdai aatʌmʌ.

4 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—GʌnnuucadacavuraI vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña.

5 Muidutai dadia agai daidi caitiadamu ʌgai: “AanʌanʌrCristo”, dai muidutai vupuiirumadadamu ʌgai.

6 Cajiomacamu ʌoodami muiyapʌrʌ cocodi, dai aa cayo gʌncocoda ʌʌpʌ, maitavʌr duduaadicuda gomaasi ʌpʌduñia agai ʌpʌga, dʌmos maiquia aayi cuugatʌrʌ tasʌrʌ.

7 Ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocuadamu ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga dai aliʌ cavami gigivucudamu ʌʌmapʌcʌrʌ gooidigi.

8 VʌʌSi gomaasicʌdʌ utudama gʌaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

9 Dai amaasi ʌoodami tʌʌgidamu ʌvaavoitudadami dudunucamiʌrʌ mʌsaidʌ gʌʌgʌna dai coodana. Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami cʌʌdadamu giñvaavoitudaitai ʌgai.

10 Siʌʌscadʌ aiyagi amaasi tasʌrʌ muidutai camaitiñvaavoitudada agai, dai aipaco gʌncʌʌdadamu dai aipaco gʌntʌtʌgiadamu dudunucamiʌrʌ.

11 Dai oidacamu mui yaatavogami ismaacʌdʌ pocaitada agai saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai vupuiirumadadamu mui oodami.

12 Dai sʌʌlicʌdʌ oidacamu soimaasi dai cascʌdʌ mui oodami camaitʌnoigʌadamu aipacoga.

13 DʌmosʌgaI ismaacʌdʌ apiagiñvaavoitudadagi siʌʌsi uucami oidacagi oidigi daama ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.

14 Dai vʌʌsi oidigʌrʌ gʌaagadamu gocʌʌ caidacʌdʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana sipoduucai vʌʌsi oidigi daama oidacami maatʌcamu. Dai amaasi gia caugitimu oidigi.

15-16 Tai Daniel ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ poduucai ooja sai divia aagai ʌmoco ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi iduñia agai ʌmo istumaasi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu ʌrana. Siʌʌscadʌ nʌijada oodami ispomaasi ʌpʌvuimi, amaasi ʌgai ismaacʌdʌ tami Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidiamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

Sioorʌ nʌijadagi idi oojai gʌaagai ismaatʌ caʌcagi.

17 DaidʌʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Sioorʌ vaaqui daama daacagi aidʌ tasʌrʌ aliʌsi gʌaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gʌvustuidaga tuucavidʌrʌ,

18 dai sioorʌ dʌjiana ajioopadagi maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiquiamu dai vuiyagi gʌnyuucusi.

19 SiʌʌSoimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ noonoacagi siʌʌpʌ viaacagi aali siisiʌdami, aidʌ tasʌrʌ.

20 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi vai
maitʌrtoomococana mʌsiʌʌscadʌ voopiagi, tomali
maitʌrʌmo ibʌstaragai tasʌrʌcana.
21 Aliʌ soima taata agai ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.
Vaamioma soimaasi gʌtaatamu amaasi sitomali ʌmo
imidagai aidʌsi abiaadʌrʌ Diuusi idui oidigi dai gooquiʌrʌ
tomali ʌmo imidagai maipomaasi gʌtaatamu.
22 Isbai tʌvʌpi ʌpʌduñiagi gomaasi aidʌ gia vʌʌsi coiyan-
tada oodami dʌmos Diuusi maidagitomu istʌvʌpi ʌpʌduñia
gomaasi ʌgai aliʌ oigʌdai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu cascʌdʌ.
23 Amaasi isʌmaadutai povʌntʌtʌadagi: “Dañi tami daja
ʌCristo”, mʌsiʌpʌ povʌtʌtʌadagi: “Dañi mʌʌca daja”, maitavʌr
vaavoitudada.
24 Dadia vagai yaatavogami dai pocaitiada agai
saidʌ ʌrʌCristo dai pocaitiada agai saidʌ ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ, daidʌ ivuaada agai naana maasi
gʌgʌrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta ʌgai
ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌgi ʌcovai vuvaitu isistutiadagi.
25 Dʌmos aanʌ ʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌaagidi.
26 Cascʌdʌ isaagiada ʌgai dai povʌtʌtʌadagi: “Dañi mʌʌca
oidigana daja ʌCristo”. Maitʌaagai isiimiagi ʌoodami daida
isaagiadagi ʌgai dai povʌtʌtʌdai: “Dañi tami quiiyʌrʌ daja”,
maitʌaagai isvaavoitudadagi.
27 Poduucai ismaascana siʌʌscadʌ vʌpʌdocʌdagi oidigi po-
duucai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami giññʌida agai siʌʌscadʌ ajiagi istu-
igaco diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
28 Tomasiaaco siaaco caatʌcagi baabaidi duvaligadʌ
ami gʌnʌmpaidiña nuunui, poduucai ʌrvaavoi ʌʌpʌ saidʌ
ʌpʌduuñi agai vʌʌsi istumaasi aagai aanʌ.

———

29 Dai amaasi siʌʌscadʌ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai
tasai tucapi viiya agai dai masaadai gʌiiña agai, dai sisiaavu-
gai suuligia agai tʌvaagiaiñdʌrʌ, dai vʌʌsi istumaasi oidaga
tʌvaagiʌrʌ gigivucudamu.
30 Dai amaasi tʌʌgimu oodami tʌvaagiʌrʌ ʌmo istumaasi
dai poduucai maatʌmu iscadivia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami dai vʌʌsi oidigi daama oidacami suaanʌda agai
daidʌ giñtʌʌgimu ʌgai istʌvaagiaiñdʌrʌ imʌdamu aanʌ icomai
saagidaiñdʌrʌ guvucadagaicʌdʌ dai Diuusi dadadaquigadʌ
ʌʌmadu.
31 Dai ootosamu aanʌ giñtʌtʌaañicaru vai ʌgai cavami iivana
trompeetacʌdʌ dai poduucai ʌmpaida aagai vʌʌsi ʌoodami
ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi
tʌvaagiaiñdʌrʌ.

32 Maatʌvurai aapimʌ idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidia
iñagai aanʌ aagaitai ʌiigosi. Siʌʌscadʌ momiacagi iigosi maa-
maradʌ dai iipoidagi aagadʌ poduucai camaatʌca iscami-
aadimi taaco.
33 Poduucai ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasi ʌpʌvuidagi
gomaasi ismaacʌdʌ caaagidi aanʌ camaatʌca iscayoga ugida-
gai oidigi.
34 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai gomaasi ʌpʌduñia
agai maiquiaa ugitʌcai oodami sivi oidacami.
35 Tʌvaagi dai dʌvʌʌrai ugitimu dʌmos giññiooqui
maiugitimu.
36 Dʌmos tomali ʌmaadutai maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali
siuu duucu tomali Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ daraajatai
maimaatʌ, tomali aanʌ Diuusi maradʌcatai. Mosʌʌgi gʌrooga
Diuusi ʌgai dai maatʌ.
37 Poduucai isduucai ʌpʌdui aidʌsi oidacatadai ʌNoé po-
duucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ cadivia iñagada aanʌ is-
maacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
38 Ʌʌqui aidʌsi maiquiaa cavami duudu dai maiquiaa gʌiiña
oidigi suudagicʌdʌ ʌoodami gacuaadana dai gayʌʌdana dai
cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gʌnmaamara ooqui mʌsai
ooñtaiña asta aidʌ uucami sivaa ʌNoé gʌvaarcugʌrʌ.
39 Sai moduu maimaí ʌgai asta aidʌsi caduuquimi tai vʌʌsi
ʌoodami coi. Poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ divia aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
40 Dai amaasi gooca cʌcʌʌli oidigana daraajamu siDiuusi
vaidacaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
41 Dai gooca ooqui gatuaadamu siDiuusi vaidacaimu ʌmoco
dai ʌgʌmai viaamu.
42 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai isbaigʌnduca aapimʌ maimaatʌcatai
tomali siuu duucu divia aagai ʌtʌaanʌdami.
43 Dʌmos cʌʌga maatʌ aapimʌ sai isʌmo oodami maatʌcagi
siuu duucu ami quiidiʌrʌ divia agadagi ʌmo ʌʌsivogami
maicosian tada ʌgai nuucadacatai sai maivaacʌna quiidiʌrʌ
dai ʌʌsidana.
44 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌn ducagi,
siuu duucu siooma maitʌgitoca aapimʌ iñsidivimu aanʌ is-
maacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ʌmoco gaaamu vʌʌscʌrʌ gaagaiña ʌmoco ʌʌgidaracami
dai saituduacami saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana pipiooñigadʌ
dai bibidiña siuu duucu gʌaagadagi.
46 Baigʌʌliadamu ʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ iducagi vʌʌsi
cʌʌga siuu duucu diviagi ʌaamudʌ.

47 S^^licadˆ angˆnaagidi saidˆ ^aamudˆ tˆaanˆdami duucai viituldamu v^^si istumaasi viaacagi.
48 Dˆmos siˆpiooñi ismaacˆdˆ tˆaanˆdami duucai viaagi ^aamudˆ maic^^ga tuigacagi dai pov^^ldagi siˆaamudˆ maiotoma divia aagai
49 dai gˆaagacai soivuaadagi ^gaa pipiooñi dai ^gai gacuaadagi dai gay^^dagi dai navamuagi aa navacoidadˆ ^^madu.
50 Dai poduucai ^aamudˆ diviagi siuu duucu ^pioooñigadˆ siooma mainˆnˆracagi dai siuu duucu ^gai maimaatˆcagi.
51 Dai s^^licˆdˆ soima taatatuldamu ^gai daidˆ iduuñimu ^gaicˆdˆ isducatai ^pˆvueeyi ^gaicˆdˆ ismaacˆdˆ aagai ^mo istumaasi dai ^ma maasi ivueeyi. Amaasi susuaaquimu ^gai dai aliˆ soimaasi taata agai.

25

———

1 Isducatai ^^pˆ vueeyi si^^scadˆ Diuusi soicˆdagi oodami sai c^^ga gˆntˆgitocana ^rˆpan ducami istumaasi idui baivustaama aali tˆtˆ^ji ismaacˆdˆ iimi agaitadai ^mo cunataragiamu dai b^^ iimˆi gˆncuucudacaru. Dai ^gai ajia agai ^noovio ^mapˆcˆrˆ.
2 Dai taamatai ^gai maic^^ga gˆntˆtˆgito dai taamatai ^gai aliˆ c^^ga gˆntˆtˆgito.
3 ^gai ismaacˆdˆ maic^^ga gˆntˆtˆgito maibˆcai asaiti istucˆdˆ suusudadagi gˆncuucudacaru siuu duucu caugitiagi asaitigadˆ ^cuucudacarui.
4 Dai ^gai ismaacˆdˆ c^^ga gˆntˆtˆgito ^gai gia bˆcai asaiti istucˆdˆ suusudadagi gˆncuucudacaru.
5 Daidˆ ^noovio camaiotoma divia sai cav^^scatai s^^licˆdˆ coocosimu dai coocoi.
6 Sai caˆran tucarˆ sibˆ iiña istumaasi saidˆ icaiti: “Casibˆdˆrˆ imˆi lienˆ ^noovio, mˆcavˆr vuidˆrˆ aji”, ascaiti.
7 Tai v^^scatai ^aali tˆtˆ^ji vaapañi dai baidui gˆncuucudacaru.
8 Daidˆ ^taama ismaacˆdˆ maic^^ga gˆntˆtˆgito itˆtˆdai ^gaa ismaacˆdˆ c^^ga gˆntˆtˆgito: “Gˆrcuucudacaru cayoga tuu gˆrmaacavurai laalachi asaiti”, astˆtˆdai.
9 Sai aa noragi ^gai ismaacˆdˆ c^^ga gˆntˆtˆgito daidˆ itˆtˆdai: “Chu, aidˆ gia maitˆrajia goovai dai tomali aapimˆ ^^pˆ. Baiyoma avˆr iimi aapimˆ m^^ca siaaco gˆgaagarai dai savˆda aapimˆ gˆnv^^tarˆ”, astˆtˆdai.
10 Dai aidˆsi utudama m^^ca gasavˆdamu ^gai ^asaiti sai aayi ^noovio. Dai ^aali tˆtˆ^ji ismaacˆdˆ c^^ga gˆntˆtˆgito vaapa ^noovio ^^madu ami cunataragiˆrˆ, dai cuu ^cuuparagai.

11 Sai gooquiᴧrᴧ dada ᴧgaa aali tᴧtᴧᴧji daidᴧ icaiti:
“CᴧliodamiCᴧliodami gᴧrcupioquidañi”, astᴧtᴧdai.
12 Sai ᴧgai aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai: “Maitanᴧnmaatᴧ”,
astᴧtᴧdai ᴧgai —tᴧtᴧdai ᴧSuusi.
13 Taidᴧ ᴧSuusi povᴧrtᴧtᴧdai aatᴧmᴧ mamaatᴧrdami:
—Cascᴧdᴧ baigavᴧr gᴧnduca aapimᴧ maitamᴧmaatᴧ
siᴧᴧscadᴧ tomali siuu duucu divia iñagai aanᴧ ismaacᴧdᴧ
viaa ᴧmo sᴧᴧlicami.

———

14 Siᴧᴧscadᴧ Diuusi soicᴧdagi oodami sai cᴧᴧga
gᴧntᴧgitocana gomaasi ᴧrᴧpan ducai isduucai idui ᴧmo
cᴧᴧli ismaacᴧdᴧ imia agaitadai ᴧmai dᴧvᴧᴧriamu dai vaí
gᴧpipiooñiga dai maa tumiñsi.
15 ᴧmoco maa ᴧgai taama mil piisu, dai ᴧgᴧmai goo mil,
dai ᴧgᴧmai ᴧmo mil. ᴧᴧpᴧgadagᴧ siooma saituduga cascᴧdᴧ
vaamioma mui maa ᴧgai tumiñsi daidᴧ ᴧgaa siooma maisas-
tuduga cascᴧdᴧ vaamioma chiichiᴧqui maa ᴧgai tumiñsi. Dai
ii ᴧgai ᴧmai dᴧvᴧᴧriamu.
16 ᴧpiooñigadᴧ ismaacᴧdᴧ viaacatadai taama mil piisu
gamaitᴧ ᴧᴧpᴧ taama mil piisu ᴧtumiñsicᴧdᴧ.
17 Poduucai ᴧᴧpᴧ ᴧgᴧmai ismaacᴧdᴧ viaacatadai goo mil
gamaitᴧ ᴧᴧpᴧ goo mil.
18 Tai ᴧgai ismaacᴧdᴧ viaacatadai ᴧmo mil ii dai ᴧsto
ᴧtumiñsigadᴧ gᴧaamu dᴧvᴧᴧrai uta.
19 Tᴧvᴧpicᴧdᴧ ᴧpamu divia ᴧaamudᴧ dai vaí ᴧgai
gᴧpipiooñiga dai maatᴧca aagai sᴧᴧjᴧqui gamaitᴧ ᴧᴧmadutai.
20 ᴧᴧpᴧga divia ᴧgai ismaacᴧdᴧ viaacatadai taama mil
piisi dai tᴧᴧgi ᴧtumiñsi ismaacᴧdᴧ gamaitᴧ daidᴧ itᴧtᴧdai:
“Giñaamu, aapi giñmaa taama mil piisu dai tami daja ᴧᴧpᴧ
taama mil piisu ismaacᴧdᴧ gamaitᴧ aanᴧ”, astᴧtᴧdai.
21 Taidᴧ ᴧaamudᴧ itᴧtᴧdai: “Cᴧᴧgaduava, aapi ᴧrᴧmo cᴧᴧ
piooñi cacᴧᴧga idui aapi laachicᴧdᴧ sivi gia gᴧmaaquimu
aanᴧ gᴧᴧpioma. Miaadᴧi dai baigᴧᴧliada aanᴧ giñᴧᴧmadu”,
astᴧtᴧdai.
22 Tai gooquiᴧrᴧ ami divia ᴧpiooñigadᴧ ismaacᴧdᴧ viaa-
catadai goo mil piisu daidᴧ itᴧtᴧdai: “Giñaamu giñmaa aapi goo
mil piisu dai tami daja ᴧᴧpᴧ goo mil ismaacᴧdᴧ gamaitᴧ aanᴧ”,
astᴧtᴧdai.
23 Taidᴧ ᴧaamudᴧ itᴧtᴧdai: “Cᴧᴧgaduava, aapi apᴧrᴧmo cᴧᴧ
piooñi cacᴧᴧga idui aapi laachicᴧdᴧ sivi gia gᴧmaaquimu aanᴧ
gᴧpioma. Miaadᴧi dai baigᴧᴧliada giñᴧᴧmadu”, astᴧtᴧdai.
24 Tai gooquiᴧrᴧ ami divia ᴧgᴧmai piooñigadᴧ ismaacᴧdᴧ
viaacatadai ᴧmo mil piisu, ᴧgai itᴧtᴧdai gᴧaamu: “Giñaamu
cᴧᴧ maatᴧ aanᴧ sialiᴧ oomaliga aapi dai aa gᴧᴧsituldiña pai
aapi mosvuudana yoovisicami dai maita aata vueeyi aapi dai
vᴧᴧscᴧrᴧ vuuyi tumiñsi.

25 Cascʌdʌ gʌʌʌbʌñi aanʌ dai ii dai ʌsto gʌtumiñsiga dʌvʌʌrai
uta dai tami daja”, astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Aapi ʌrʌmo
piooñi maicʌʌ tuigacami dai parʌgami camaatʌcatadai aapi
isaa giñʌituldi dai iñsaanʌ mosvuuyi yoovisicami dai ismaita
aata vueeyi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi.
27 Cascʌdʌ sibʌaco gamaaquimudai aapi gotumiñsi
mʌsiaaco maitʌtuldamudai simuiyoma vuimudai aanʌ
diviacai”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.
28 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ ami guucacatadai:
“Bʌivurai gotumiñsi dai maaca ʌgai ismaacʌdʌ viaa baivus-
taama mil”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.
29 “Tomasioorʌ cʌʌga aata vueeyi istucudʌ Diuusi gʌroidi
vaamioma viaaca aagai. Dai sioorʌ maicʌʌga aata vueeyi
istucʌdʌ viaa, ʌgai gia ootoma maiviaaca agai.
30 Dai idi giñpiooñiga maicʌʌ tuigacʌdʌ vuusaidavurai qui-
idigamu dai poduucai ʌʌpʌ Diuusi ootosamu vʌʌsi ʌsoimasi
ivuaadami mʌʌca siaaco oidacagi ʌDiaavora sisuaanʌdamu
ʌgai dai aliʌ soimaasi taata agai”, ascaiti ʌaamudʌ.

———

31 Siʌʌscadʌ divia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami vʌʌsi
giñtʌtʌaañicaru ʌʌmadu daidʌ ʌrraícamu aanʌ amaasi. Diuusi
giñdaasamu baitʌcʌaacami sitʌaanʌdamu aanʌ vʌʌsi oodami
oidigi daama oidacami.
32-33 Dai vʌʌsi oidacami gʌnʌmpaidamu giñabaana dai
ʌcovai vuvaidamu aanʌ ʌvaavoitudadami dai sʌʌlisapadʌrʌ
daraasamu dai ʌsoimaasi ivuaadami oogisapadʌrʌ poduucai
isduucai ʌmo pastuuru judidíu ʌcovai vuvaidiña cañiiru sisi-
ivatu saagidaiñdʌrʌ.
34 Amaasi aanʌ ismaacʌdʌ ʌrraí aagidamu ismaacʌdʌ
sʌʌlisa padʌrʌ daraaja: “Aapimʌ ismaacʌdʌ Diuusi
gʌrooga cʌʌgacʌrʌ nʌidi giñʌʌmadu daraajamu dai aanʌ
gʌnmaaquimu sʌʌlicami isaapimʌ giñʌʌmadu tʌaanʌdagi.
Aidʌsi abiaadʌrʌ idui Diuusi oidigi aagai sai aapimʌ
gatʌaanʌda agai aanʌ iñʌʌmadu.
35 Biuugimu aanʌ mʌtaidʌ imbii. Tonomu aanʌ
mʌtaidʌ iñvasiibi suudagi. Aanʌ aimʌraitadai mai aapimʌ
maitiñmaatʌcatadai dai vʌʌscʌrʌ giñmaa aapimʌ oigaragai
isgʌnquiiyʌrʌ tiñuuliña aanʌ.
36 Dai camaiviaacatadai aanʌ yuucusi mʌtai aapimʌ giñmaa
yuucusi, dai coococatadai aanʌ mʌtai aapimʌ giñdadiji,
dai maisapicatadai aanʌ mʌtai aapimʌ giñdadiji ʌʌpʌ”,
povʌntʌtʌaadamu aanʌ.

37 Amaasi ʌvaavoitudadami giñaa noragidamu dai povai
iñtʌʌdamu: “¿Tʌaanʌdami, vʌquidʌ gʌnʌidi aatʌmʌ isbiu-
ugimucatadai aapi siaatʌmʌ gʌbii? ¿Vʌquidʌ gʌnʌidi aatʌmʌ
istonomucatadai aapi siaatʌmʌ gʌvasiibi suudagi?
38 ¿Vʌquidʌ daivusai aapi siaatʌmʌ maitʌmaatʌcatadai dai
vʌʌscʌrʌ gʌmaa oigaragai isgʌrquiiyʌrʌ coi aapi? ¿Vʌquidʌ
gʌnʌidi aatʌmʌ ismaiyuucusu aapi dai gʌmaa yuucusi?
39 ¿Vʌquidʌ coococatadai aapi dai vʌquidʌ maisapi-
catadai aapi sigʌdadiji aatʌmʌ?” Povai iñtʌtʌadamu
ʌvaavoitudadami.
40 Dai aanʌ aa noragidamu daidʌ itʌʌdamu: “Ismaacʌdʌ
gʌnaadidi aanʌ ʌrvaavoi tomastumaasi cʌʌgaducami
ismaacʌdʌ aapimʌ giñaaduñi gʌnvuiididiña aipacoga
gʌnsoicʌitai ducami isgomaasi iduuñimudai aapimʌ aan
imvʌʌtarʌ”, povʌntʌʌdamu aanʌ.
41 Amaasi aanʌ gʌʌ raí, itʌʌdamu ʌgai ismaacʌdʌ
giñoogisa padʌrʌ guuca: “Iimʌdavurai aapimʌ tabiaadʌrʌ
Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ, iimʌdavurai siaaco
tomastuigaco mʌʌcana taí, mʌʌca siaaco baidui Diuusi
ʌDiaavora vʌʌtarʌ dai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌtarʌ:
42 Biuugimu aanʌ mʌtai maitiñbii, tonomu aanʌ mʌtai
maitiñvasiibi suudagi,
43 dai gʌndiviji aanʌ maiaapimʌ maitiñmaatʌcatadai dai
casʌcʌdʌ maitiñmaa oigaragai isgʌnquiiyʌrʌ giñuuliña aanʌ.
Dai maiyuucusucatadai aanʌ mʌtai maitiñoi yuucusi, cooco-
catadai aanʌ mʌtai maitiñdadiji, maisapicatadai aanʌ mʌtai
maitiñdadiji”, potʌʌdamu aanʌ.
44 Amaasi ʌgai povaiñtʌtʌadamu: “Tʌaanʌdami, ¿vʌquidʌ
biuugimu aapi, dai tonomu, dai gʌrdiviji, dai maiyuucusu,
dai cooco, dai maisapicatadai simaitʌ soi aatʌmʌ?” po-
vaiñtʌtʌadamu ʌgai.
45 Siaanʌ gʌʌ raí aa noragidamu daidʌ itʌʌdamu:
“Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi tomastumaasi
cʌʌgaducami ismaacʌdʌ maitidui aapimʌ govaavoitudadami
vʌʌtarʌ tomasi maisi gʌaagai goovai gomaasi maitidui
aapimʌ aanʌ giñvʌʌtarʌ”, potʌtʌadamu aanʌ.
46 Daidʌ ʌsoimaasi ivuaadami iimia agai siaaco tomas-
tuigaco Diuusi soimaasi taatamituldiadamu daidʌ ʌcʌʌga
tʌgitocami iimia agai tʌvaagiamu siaaco oidacamu Diuusi
ʌʌmadu tomastuigaco —tʌtʌdai ʌSuusi.

26

———

1 Aidʌsi canaato aa ʌSuusi vʌʌsi gomaasi, ʌgai povʌrtʌtʌdai
aatʌmʌ mamaatʌrdami:

2 —Cʌʌ maatʌ aapimʌ sigoo tasaicʌdʌ aiya agai ʌsiaa duudagai ismaacʌdʌ pascua tʌʌgidu, siamaasi giñbʌimu ʌoodami dai mʌʌca iñtʌʌgidamu mʌsaidʌ giñsiisana curusiaba poduucai iñmuaamu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —gʌrtʌtʌdai ʌgai.

3 Amaasi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu Caifási quiidiana tuisicana gʌnʌmpagi. Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcatadai papaaligadʌ ʌjudidíu.

4 Dai vʌʌscatai ʌgai gʌnaatagi isducatai yaatagidagi ʌSuusi dai bʌjiagi dai muaagi.

5 Daidʌ icaiti:

—Baiyoma nʌnʌraca aatʌmʌ vai daivuñiagi gosiaa duudagai tʌtaida bʌiya aatʌmʌ vai maitʌrvui baacoagi oodami —ascaiti.

———

6 Vaidʌ ʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai Simuñi quiidiʌrʌ. ʌSimuñi ʌʌquioma viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos cadueeyi ʌgai.

7 Tai ami divia ʌmo ooqui dai bʌʌcati ʌmo tucayu alavastrocʌdʌ duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Daacatadai ʌSuusi mesa abaana taidʌ ʌooqui tʌi ʌasaiti moodʌrʌ.

8 Aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ gomaasi aliʌ baacoi aatʌmʌ dai aipaco gʌraatagidimi daidʌ icaiti:

—¿Istuisidʌ siaa doodai goovai goasaiti?

9 Cʌʌga gʌgagaramudai goovai mui tumiñsicʌdʌ dai ʌcʌdʌ soiñamudai soitutuigami —caiti aatʌmʌ.

10 Vaidʌ ʌSuusi caʌ istumaasi aagai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai daidʌ povʌrtʌtʌdai:

—¿Tuimʌsi pocai nʌidi aapimʌ idi ooqui? Gomaasi ismaacʌdʌ giñduñi goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

11 Soitutuigami vʌʌscʌrʌ viaacamu aapimʌ gʌnsaagida dai aanʌ gia maisiu vʌʌscʌrʌ giñnʌijadamu aapimʌ.

12 Idi ooqui giñtʌi asaiti giñmooana otoma muquia iñagai aanʌ cascʌdʌ.

13 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gaagiadagi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi oidigi daama gaaagiadamu ʌʌpʌ istumaasi idui idi ooqui sipoduucai vʌʌsi oodami maatʌcamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 Tai amaasi ʌUudasi Iscaliote, ʌmoco ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ii dai gaaataga ʌgai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu,

15 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Mʌʌqui giñmaquiagi tumiñsi isgʌntʌʌgida aanʌ ʌSuusi?
—astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa namʌqui ʌmo coobai dan baivustaama piisu
plata.
16 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌUudasi gaagai isducatai gatʌʌgidagi
ʌSuusi.

———

17 Tai aayi ʌsiaa duudagai istuigaco gʌtʌgitoi ʌjudidíu aidʌsi
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Ejiipituaiñdʌrʌ. Tai aatʌmʌ ʌSuusi
mamaatʌrdamigadʌ miaadʌrʌ guuquiva ʌSuusi dai tʌcacai
daidʌ itʌtʌdai:
—Vaacoga ipʌlidi aapi tʌsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa du-
udagai vʌʌtarʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ.
18 Tai ʌgai povʌrtʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌca gʌgʌr quiiquiʌrʌ dai aagida ʌcʌʌli is-
maacʌdʌ caaagidi aanʌ dai aagidavurai sai aanʌ pocaiti sai
camiaadimi mʌsiʌʌscadʌ giñmua aagai sai quiidiʌrʌ gaugia ra-
gai aatʌmʌ aanʌ ʌʌmadu aapimʌ idi siaa duudagʌrʌ cuaada-
gai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
19 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai idui isducatai
gʌraagidi ʌSuusi dai baidui ʌcuaadagai siaa duudagʌrʌ
vʌʌtarʌ. Idi siaa duudagʌrʌ tʌtʌgitoi ʌjudidíu aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ.
20 Dai aidʌsi catuca mesa vuidʌrʌ daacatadai
ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ ʌbaivustaama dan gooca
mamaatʌrdamigadʌ ʌgai.
21 Dai gacuaadatadai aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi, ʌmaadutai aapimʌ
giñtʌʌgida agai ʌdudunucami siʌgai giñmuaamu —gʌrtʌtʌdai
ʌgai.
22 Tʌtai aatʌmʌ aliʌ soigʌrʌʌli dai aipaco gʌraagidimi dai
pocaitimi aatʌmʌ.
—Tʌaanʌdami, aanʌ gia cho —tʌtʌdai aatʌmʌ.
23 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ giñʌʌmadu gacueeyi ʌgai vaa plaatʌrʌ goovi-
ava ʌgai daidʌ giñtʌʌgida agai dudunucami.
24 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ivueeyi istumaasi
aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dʌmos siʌʌ soimaa taatamu gocʌʌli
ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai siooma ʌrcʌʌgaicamudai gocʌʌli
vʌʌtarʌ ismaivuusaimudai tami oidigi daama —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.
25 Amaasi ñioo ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai
ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Giñmamaatʌtuldiadamiga, aanʌ gia cho —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Λjʌ aapiapa —tʌtʌdai ʌsuusi.

26 Dai aidʌsi gacuaadatadai aatʌmʌ, taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai saasarai dai gʌrmaa aatʌmʌ mamaatʌrdami daidʌ povʌrtʌtʌdai:

—Ugavurai. Idi ʌrgiñtuucuga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

27 Dai bʌi ʌʌpʌ ʌmo vaasu uuvasi varagadʌ dai gamamadacai gʌrmaa ʌʌpʌ daidʌ povʌrtʌtʌdai:

—Iivurai idi vʌʌscatai aapimʌ.

28 Idi ʌrʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai muucucai aanʌ sipoduucai gʌoigʌldamu soimaascamigadʌ, tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. Iñsiʌʌscadʌ muquiaagi vai aastiagi giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagamu goñiooqui utudui ismaacʌdʌ gaaagidi isduucatai gaoigʌldi soimascami dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

29 Dai aanʌ angʌnaagidi ansai camaiyʌʌda iñagai aanʌ uuvasi varagadʌ asta iñsiʌʌscadʌ iiyagi utudui aapimʌ gʌnʌʌmadu mʌʌca siaaco gatʌaanʌi gʌrooga Diuusi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

30 Dai canʌʌcai ʌmo Diuusi nʌidadʌ siaa duutudaitai Diuusi, iji aatʌmʌ Oliivosi giidiamu.

31 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Vʌʌscatai aapimʌ voopoimu dai ʌʌgi giñdagitomu sivi tucarʌ, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Dagitomu aanʌ isgʌmuaatudamu pasturu sicañiirugadʌ aipaco iimimu”, caiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

32 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌpamu duaaca aanʌ ʌʌpʌga aimu aanʌ Galileeʌrʌ isaapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

33 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Tomasi vʌʌscatai gogaa voopiagi dai ʌʌgi gʌdagituagi aanʌ gia maiʌʌgi gʌdagituagi —tʌtʌdai ʌPiiduru.

34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai sivi tucarʌ maiquiaa cuujuicai tacucu aapi vaicojo potʌiya agai pʌsai maitiñmaatʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

35 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Tomañsi aapi gʌʌmadu muu maitanpotʌiyagi iñsmaitʌmaatʌ —tʌtʌdai ʌPiiduru.

Tʌtai vʌʌscatai aatʌmʌ potʌi ʌʌpʌ.

———

36 Dai amaasi aayi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco Getasemani tʌʌgidu taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Tamiavʌr daraaja naida aanʌ mʌʌca gamamadagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

37 Dai vaidacai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgooca Sevedeo maamaradʌ dai aliʌ soigʌʌlidi dai camostʌgitocan tada isdadiagi ʌtʌtʌaanʌdami dai bʌʌquiagi.
38 Daidʌ itʌtʌdai:
—Camuquiadan tada aanʌ soigiñʌliditai. Tanasiavʌr vii aapimʌ dʌmos maitavʌr coocosi —tʌtʌdai.
39 Dai baitʌquioma ii dai cupulia voi dʌvʌʌrapi dai daanʌi Diuusi dai potʌtʌdai:
—Giñooca isbaigaca ismaisii soimaa taata aanʌ dʌmos vai maitʌʌpʌ duuna istumaasi aanʌ ipʌlidi mosʌcaasi istumaasi aapi ipʌldagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Dai amaasi ʌpamu ii ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌgai coocosʌcatadai, daidʌ potʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—¿Maitapʌs istui isnʌaagagi tomasi ʌmo oora aanʌ giñʌʌmadu?
41 Maitavʌr coocosi dai gamamadada vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana ʌDiaavora. Aapimʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ maiquiaa cʌʌga vaavoitudai cascʌdʌ maitivueeyi —astʌtʌdai.
42 Dai imʌcai gamamagi ʌSuusi ʌpamu dai poduucai gamamagi:
—Giñooca ismaibaigacagi ismaisoima taata aanʌ isducatai cabaidui aatʌmʌ aidʌ gia ʌpʌduuna isducatai aapi ipʌliadagi —asduucai gamamadai.
43 Dai otoma ʌpamu ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌpamu coocosʌcatadai aliʌ coocosimucatadai ʌgai mossusuligʌi vuupuidʌ.
44 Dai dagito ʌgai dai imʌcai gamamagi ʌpamu ʌgai vaa ñiooquicʌdʌ.
45 Amaasi ʌpamu ii ʌgai siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Siviavʌr gia coocosi daidʌ gʌniibʌsta. Casiat aayi mʌsiuu duucu giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Giñtʌʌgida mʌaagai soimaasi ivuaadami.
46 Vaapaigivurai. Tiimʌda. Casia boodʌrʌ imʌi ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

47 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai ami divia ʌUudasi. Ʌgai ʌrʌmoco gʌraduñi aatʌmʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamaastai dai uusi. Ʌgai ʌrojootosadʌcatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu dai ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu.

48 Uudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi casi itʌtʌdai
ʌʌquioma ʌgai ʌoodami:
—Ismaacʌdʌ usupiga aanʌ ʌgiava ʌgai vʌrai bʌi —tʌtʌdai
ʌUudasi.
49 Amaasi miaadʌrʌ cʌquiva ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Baiga giñmamaatʌtuldiadamiga —tʌtʌdai ʌUudasi.
Dai usupi.
50 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Giñaduñi pʌtuma duñia agai dai divia? —tʌtʌdai ʌgai.
Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌoodami dai bʌi ʌSuusi.
51 Amaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami guucacatadai
Suusi ʌʌmadu vuusaitu gʌcusiru dai iquitʌ ʌmo naacadʌ
ʌbaitʌcʌaacami papaali piooñigadʌ.
52 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌcuviertagʌrʌ icʌʌsa gʌcusiru. Vʌʌscatai sioorʌ gaco-
coadagi cusiruicʌdʌ cusiruicʌdʌ coimu ʌgai.
53 ¿Maitapʌs maatʌ aapi iñsaanʌ istutuidi istaañiagi giñooca
ʌmo soiñi vai ʌgai cʌʌga istutuidi isgiñootosdagi mui mil
gʌsandaaruga tʌvaagiaiñdʌrʌ?
54 Isʌgai giñootosdagi aidʌ gia camaitʌʌpʌduñia go
ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
55 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi dada aapimʌ dai vuucati uusi dai mamaastai?
¿Dai tuimʌsi giñbʌʌquia agai ducami siaanʌ ʌrʌmo
ʌʌsivogamicagi? Vʌʌs tasai gʌnsaagida daacana aanʌ ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ judidíu dai gʌnmamaatʌtuldiña Diuusi
ñiooquidʌ mʌtai tomali ʌmo imidagai maimaisapicami giñbʌi.
56 Dai vʌʌsi gomaasi idui aapimʌ vaidʌ ʌpʌduuna isdu-
catai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.
Tʌtai vʌʌscatai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ voopoi dai ʌʌgi
viaa ʌSuusi.

———

57 Tai ʌgai ismaacʌdʌ bʌi ʌSuusi bʌʌcai mʌʌca siaaco
daacatadai ʌCaifási. Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ
ʌjudidíu. Ami casi gʌnʌmpaidacatadai ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu.
58 Vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oiditadai ʌgʌʌ
baitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu tuisiquigadʌrʌ
ucami dai amaasi vaa dai daiva ʌsandaaru ʌʌmadu dai
nʌijada aagai istumaasi iduñia ʌgai ʌSuusicʌdʌ.
59 Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali
vʌʌscatai ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ uusi dadagʌcʌdʌ
dudunucami ʌjudidíu gaagai ʌmo istumaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ
vuaajagi tomasi maitʌrvaavoi dai poduucai gatʌaañia agai
muaaragai.

60 Dai vʌʌscʌrʌ maitʌʌ tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ
gʌpiʌrʌ vuaajagi tomasi muidutai dada dai yaatagʌi. Dai
cuugatʌrʌ dada gooca nʌijadami yaatavogami
61 daidʌ icaiti:
—Gocʌʌli icaiti: “Aanʌ istutuidi isdaitudagi ʌgʌʌ quiuupai
dai vaica tasaicʌdʌ ʌpamu vañigidagi”, caiti gocʌʌli —ascaiti
gonʌijadami.
62 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali judidíu cʌquiva
daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Maitapʌs gaaa noragida agai tomali ʌmo istumaasi? ¿Tu-
maasi goovai ismaacʌdʌ aagai goovai gʌvui? —astʌtʌdai.
63 Taidʌ ʌSuusi maiñioocacai vii. Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ
ʌpapaali judidíu itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌaagidi pʌsaidʌ gʌraagidana Diuusi vuitapi is-
maacʌdʌ tomastuigaco oidaga pʌsabai aapi ʌrʌCristo Diuusi
maradʌ siʌʌpʌ cho —astʌtʌdai.
64 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌ Diuusi maradʌana poduucai isducatai aagai aapi.
Dai aapimʌ giñtʌʌgimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
siDiuusi sʌʌlisa padʌrʌ daacamu aanʌ dai giñtʌʌgimu
aapimʌ siʌʌscadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ imʌda aanʌ icomai saagida
—astʌtʌdai ʌSuusi.
65 Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu saasarai
gʌyuucusi. Aliʌ baamu ʌgai caʌcatai istumaasi aagai ʌSuusi.
Daidʌ itʌtʌdai ʌbaitʌcʌaacami:
—Gocʌʌli poʌlidi isʌrDiuusi maradʌ di. Dai vui ñioocai
Diuusi camaitʌgito aatʌmʌ vaamioma nʌijadami. Aapimʌ
cacaʌ isducatai vui ñioocai goovai Diuusi.
66 ¿Tʌtuma duuna gocʌʌlicʌdʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Gʌpiʌrʌ caatʌcamiava goovai gatʌaañivurai muaaragai
—astʌtʌdai.
67 Daidʌ ʌoodami sisividimi ʌSuusi vuivasadʌ dai capi-
acarai. Dai aa vuivasana capiacarai.
68 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi poʌlidi isDiuusi gʌmaa ʌmo sʌʌlicami. Maatʌñi
toorʌ gʌʌgʌ —astʌtʌdai.

———

69 Vaidʌ ʌPiiduru maigovai tuisicana daacatadai tai ʌmo
cusñiirugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali ami divia daidʌ
itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Aapiapa ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Galileeʌrʌ oida-
cami —astʌtʌdai ʌcusñiiru.
70 Dʌmos ʌPiiduru yaatagi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitan maatʌ aanʌ pʌsioorʌ aagai aapi —astʌtʌdai.

71 ΛPiiduru cavuusaimi maigo quiidigamu, tai ʌʌpʌ ʌmai
ʌgai vaa cusñiirugadʌ tʌʌ ʌPiiduru ʌʌpʌ daidʌ itʌtʌdai is-
maacʌdʌ ami daraajatadai:
—Gocʌʌli ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Nasareetʌrʌ oida-
cami —astʌtʌdai ʌali tʌji.
72 DʌmosʌPiiduru ʌpamu yaatagi daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ Diuusi ismaimaatʌ aanʌ gocʌʌli —astʌtʌdai
ʌPiiduru.
73 Dai laachicʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ami daraajatadai abaana
guuquiva ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ aapiapʌ ʌrʌmoco ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ
ʌʌpʌ. Asta ʌpamaasi ñioocai aapi ʌSuusi —astʌtʌdai.
74 Vaidʌ ʌPiiduru galñaasi ñiooquimi daidʌ icaitimi:
—Maatʌ Diuusi nai aanʌ maimaatʌ gocʌʌli —ascaiti.
Tai aidʌ otoma cuujui ʌtacucu.
75 Taidʌ ʌPiiduru tʌgito istʌtʌdai ʌSuusi sai maiquiaa cu-
ujuicai ʌtacucu ʌgai vaicojo itʌiya agaitadai sai maimaatʌ
ʌSuusi. Daidʌ ʌPiiduru ii abiaadʌrʌ dai soigʌʌldacai sosua.

27

———

1 Dai mosmaasicai vʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali
ʌʌmadu ʌpipiscali judidíu gʌnaatagi isducatai muaagi ʌSuusi.
2 Dai vulicami bʌʌcai ʌSuusi dai mʌʌ tʌʌgi ʌPilaato, ʌgai
ʌrtʌaanʌdamigadʌ Judeeʌrʌ oidacami.

———

3 AidʌsidʌʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi tʌʌ
mʌscamuaa agaitadai ʌSuusi aliʌ soigʌʌli dai ʌma duucai
gʌtʌgito. Dai ʌpamu vuidacai vʌʌsi goʌmo coobai dan
baivustaama piisu ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judiuíu
ʌʌmadu ʌpipiscali.
4 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aliʌ soimaasi idui aanʌ gatʌʌgidacai ʌmo cʌʌli maigʌpiʌrʌ
caatʌcami mʌsai muaana —astʌtʌdai ʌUudasi.
Dʌmosʌgaiaanoragidaidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai gomaasi tumaasi ʌrgʌrvʌʌtarʌ aatʌmʌ? Aapi ʌʌgi
ʌrgʌduñi —astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌUudasi ami ʌgʌʌ quiuupai ʌrana suuli ʌtumiñsi, dai
ii dai gʌvuliji.
6 Taidʌ ʌbaitʌguucacami ʌpapaali ʌmpagi ʌtumiñsi daidʌ
itʌtʌdai:
—Maibaiga isvʌʌnaida aatʌmʌ gogaa tumiñsi ismaacʌdʌ
gʌoidi oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Idi tumiñsi
ʌrnamʌgadʌ ʌʌrai cascʌdʌ —astʌtʌdai.

7 Dai aipaco gʌnaagi sai ʌgai tumiñsicʌdʌ savʌda agai ʌmo
dʌvʌʌrai siaaco Aajatadami tʌʌgidu dai ami viaaca aagai
siaaco yaasapadagi ismaacʌdʌ maitʌroidacami ami.
8 Dai DʌvʌʌrAi ʌʌrai tʌʌgidu asta sivi ucami.
9 Poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ʌʌquioma aagai
Jeremiiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ daidʌ icaiti:
“Ʌjudidíu tʌtʌaanʌdamigadʌ vuuquia agai goʌmo coobai
dan baivʌstaama piisu plaata ismaacʌdʌ baiga duu dai aa
namʌquida gocʌʌli ismaacʌdʌ gatʌʌgi gogʌmai cʌʌli.
10 Dai ʌgaicʌdʌ gasavʌli agai ʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ
Aajatadami tʌʌgidu, poduucai isduucai giñaagidi
giñtʌaanʌdamiga”, ascaiti Jeramiiasicaru.

———

11 Tai vaidacai ʌgai ʌSuusi ʌgʌʌ tʌaanʌdami vuitapi tai ʌgai
tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ judidíu? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vaavuava, ʌjʌ —astʌtʌdai.
12 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali
gʌpiʌrʌ vuupai dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo
ñiooqui.
13 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Maitapʌs caʌ aapi vʌʌsi goovai mʌsmaacʌdʌ aagai gʌvui?
—astʌtʌdai.
14 Taidʌ ʌSuusi vʌʌscʌrʌ maiaa noragi tomali ʌmo is-
tumaasi, dai poduucai ʌgʌʌ tʌaanʌdami maitʌʌ istumaasi
gʌtʌgituagi.

———

15 Vaidʌ ʌPilaato dadagitoiña ʌmo maisapicami aidʌ
siaa duudagʌrʌ ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai
isdadagitoldiadagi ʌoodami ʌʌgi ismaacʌdʌ ipʌliadagi ʌgai.
16 Vai ami maisacariʌrʌ cuupicatadai ʌmo cʌʌli Baraavási
tʌʌgiducami ismaacʌdʌ tomasioorʌ cajiomacatadai.
17 Tai aidʌsi ʌoodami gʌnʌʌmpagi ʌPilaato tʌcacai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ ipʌlidi aapimʌ isdagitua aanʌ Baraavási
siʌSuusi ismaacʌdʌ Cristo aagai? —astʌtʌdai.
18 Ʌgai maatʌcatadai ismoscoimudadʌ tadacatadai
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali dai cascʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi.
19 ƛPilaato quiaa daacatadai ʌdudunucamiʌrʌ taidʌ
ʌooñigadʌ ootosi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Maitigʌvapasada aapi gocʌʌli cʌʌ tuigacami ʌʌmadu. Tu-
ucarʌ tʌʌtʌquimi aanʌ ʌmo istumaasi soimasi ʌgai vʌʌtarʌ
—asducai ootosi ñiooqui Pilaato ooñigadʌ.

20 Dʌmos ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali
avʌnaqui ʌoodami sai baiyoma gataanʌna mʌsdagituagi
Baraavásɨ dai sai muaana ʌSuusi.
21 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌpamu ñɨoo dai tʌcacai ʌoodami
didʌ itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ goovai vʌgoocai siooma ipʌlidi aapimʌ
isgʌndagitolda aanʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi didʌ itʌtʌdai:
—Baraavásɨ —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai didʌ itʌtʌdai:
—¿Dai goSuusi mʌismaacʌdʌ Cristo aagai ducatai iduuna
aanʌ? —astʌtʌdai.
Tai vʌʌscatai aa noragi didʌ itʌtʌdai:
—Siisañɨ curusiaba vai poduu muucuna —astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasɨ soimaasɨ iducami goovio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai ʌpamu ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañɨ curusiaba, vai poduu muucuna —astʌtʌdai.
24 Aidʌsɨ ʌPilaato catʌʌ iscamaitistui ʌoodamicʌdʌ
cavaamioma galcaititai ʌgai, dai gatai suudagi dai gʌico
vʌʌsɨ ʌoodami vuitapi didʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia maitʌrgiñduñɨ gocʌʌlicʌdʌ. Goovai gia
maitʌrgʌʌpɨʌrʌ caatʌcami, goovai gia ʌʌgɨ aapimʌ ʌrgʌnaa
duiñdaga —astʌtʌdai ʌPilaato.
25 Tai vʌʌscatai ʌoodami aa noragi didʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ʌʌmadu gʌrmaamara tʌrgʌʌpɨʌrʌ vʌʌtʌcamicagi
—astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌPilaato dagitoli Baraavásɨ didʌ ʌPilaato gatʌjai
mʌsai gʌicarsana iquisanaicʌdʌ ʌSuusi dai tʌʌgɨ ʌoodami sai
curusiaba siisana sai poduu muucuna.
27 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami sandaarugadʌ vaidacai
ʌSuusi gamu Pilaato quiidiamu dai vaí vʌʌsɨ ʌsandaaru dai
ami siaaco cʌacatadai ʌSuusi vʌʌsɨ sicoli guuquiva.
28 Mʌtai uupasi yuucusidʌ ʌSuusi dai aadi aa yuucusi
vʌpʌgicami sai ʌpʌa maascamu ʌmo raí,
29 dai moo daama daí ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ
duñɨsicami dai maa ʌmo tʌʌvʌli sʌʌlisa padʌrʌ noviʌrʌ. Daidʌ
gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai parunai didʌ
icaiti:
—Sivi gia tʌvʌpi oidacamu aapi raígadʌ ʌjudidíu —ascaiti.
30 Dai sisividimi ʌʌpʌ dai bʌbʌyi tʌʌvʌli dai ʌgaicʌdʌ
moodʌana gʌvai.
31 Dai canaato parunacai ʌpamu uupasi ʌyuucusi
vʌpʌgicʌdʌ dai ʌpamu aadi ʌʌgɨ yuucusidʌ. Dai boodʌrʌ
vaidacai dai mʌʌ siisa agai curusiaba sai poduu muucuna.

———

32 Dai aidʌsi utudama iji ʌgai abiaadʌrʌ vuidʌrʌ aayi ʌmo
cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami Sireñiʌrʌ oidacami mʌtai aagidi sai
bʌʌcaiña ʌgai ʌcurusigadʌ ʌSuusi.
33 Dai poduucai aayi mʌʌca siaaco Gólgota tʌʌgidu. Gólgota
icaidaga moodʌ muuquiadʌ.
34 Dai ami oidi uuvasi varagadʌ vʌʌnagʌcami ʌmo doad-
igami aliʌ ʌʌcocami sai ʌgaicʌdʌ palʌpioma soimaa taatana.
Taidʌ ʌSuusi mosdʌʌ dai camaitipʌli isiiyagi.
35 Dai casiisacai curusiaba dʌmos maiquiaa muu ʌgai
tai gooquiʌrʌ nʌʌnʌitudai volao dai poduucai nʌida agai
isioorai ajia agai yuucusidʌ ʌSuusi. Dai poduucai ʌpʌdui
istumaasi aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ daidʌ icaiti: “Sai
nʌʌnʌituda agai volao dai poduucai nʌida aagai isioorai ajiagi
ʌyuucusidʌ”.
36 Dai ami daraajatai nuucada.
37 Dai curusiaba moo daama daí ʌmo oojai ismaacʌdʌ
gatʌjai ʌPilaato dai aagai mʌstuisidʌ gatʌjai muaaragai daidʌ
icaiti: “Idiava ʌrʌSuusi, raígadʌ judidíu”, ascaiti ʌoojai.
38 Dai abaana ʌSuusi siisisa gooca ʌʌsivogami ʌmoco sʌʌlisa
padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai oogisa padʌrʌ ʌmai curu-
siaba.
39 Dai ismaacʌdʌ amui dʌgavusai galnaasi ñiooqui suuligidi
ʌSuusi dai gidai gʌnmoomo,
40 daidʌ itʌtʌdai:
—Epa aapi pʌsmaacʌdʌ dadaitudai ʌgʌʌ quiuupaigadʌ
ʌjudidíu dai vaica tasaicʌdʌ ivueeyi ʌpamu cʌʌgacʌrʌ
igʌvuusaida aapi ʌʌgi. Siaapi ʌrDiuusi maradʌ tʌvañiñi
bocurusiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
41 Poduucai ʌʌpʌ parunai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali
ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu
ʌfariseo ʌʌmadu ʌpipiscali dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
42 —Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai goovai ʌʌgi gia maitis-
tutuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌvuusaidagi. Issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai
ʌrgʌrraíga aatʌmʌ judidíu vai tʌvanʌna curusiaiñdʌrʌ tʌtai
poduucai vaavoituda aatʌmʌ ʌʌpʌ.
43 Goovai povʌʌlidi siDiuusi nuucada. SiDiuusi sʌʌlicʌdʌ
oigʌdai cʌʌgacʌrʌ vuusaidana tuduidʌ sivi. Gocaasi gʌraagidi
goovai saidʌ ʌrDiuusi maradʌ —ascaiti ʌgai.
44 Dai asta ʌʌʌsivogami ismaacʌdʌ cucurusiaba siisisapi-
catadai ami sonuana ʌSuusi galnaasi ñiioocai ʌgai vui vʌʌsi.

———

45 Dai dan duucu vʌʌsi oidigi tucapi vii vaic oora.
46 Dai aidʌ coi gʌʌsʌco gʌgʌrʌ iiña ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Eloi, Eloi, lama sabactani —ascaiti. Asmaacʌdʌ itʌiya
ʌlidi giñDiuusiga, giñDiuusiga ¿tuipʌsi giñdagito? astʌiya ʌlidi.

47 Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai caʌ ispocaiti ʌgai
daidʌ icaiti:
—Dañi vapaidi goovai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi
—ascaiti.
48 Tai otoma ʌmaadutai mʌʌ dai bʌi ʌmo visiocoli dai
vadʌitu uuvasi varagadʌ ʌʌcocamicʌdʌ dai ʌmo tootoicami
cuugʌrʌ daí ʌvisiocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai vi-
siusuna.
49 Dʌmos aa itʌtʌdai:
—Tʌdagito sabai diviana Eliiasi dai cʌʌgacʌrʌ vuusaidana
—astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña dai muu.
51 Vaidʌ ʌgʌʌ icusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu
sagiʌcatadai ʌpan ʌʌsi covocami ʌmo sueeyi dai ʌraana sʌʌli
sarai tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ mʌtana ucami. Dai dʌvʌʌrai gi-
givuli dai ojoodai taatapai.
52 Daidʌ gʌcuucupioco siaaco yaasapicatadai ʌcoidadʌ dai
mui oodami ismaacʌdʌ vaavoitudaitadai Diuusi duduaca
ʌcoidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
53 Dai caduaacacai ʌpamu ʌSuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ
daidʌ ʌgaa vʌʌsi vuvaja coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai mʌʌ
Jerusaleenʌrʌ vaapa tai mui oodami tʌʌ.
54 Tai amaasi ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru ʌʌmadu ʌgaa
ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌSuusi aidʌsi tʌʌ ʌgai isgigivuli
dʌvʌʌrai dai tʌʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ ʌpʌdui sʌʌlicʌdʌ dudu-
aadimu, daidʌ icaiti:
—Baivaavoi idi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maradʌcatadai is-
maacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ —ascaiti.
55 Dai ami guucacatadai mui ooqui mʌʌcasdʌrʌ nʌiditadai
ʌʌpʌ ismaacʌdʌ Galileeaiñdʌrʌ oidatucuitadai ʌSuusi dai
soicʌitadai.
56 Ʌgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María
Jacovo dʌʌdʌ dai Osee dʌʌdʌ, dai Zevedeo maradʌ dʌʌdʌ.

———

57 Dai caurui tai ami divia ʌmo cʌʌli gʌviidacami
Osee tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrArimateeʌrʌ oidacami, ʌgai
ʌrvaavoitudadami ʌSuusi ʌʌpʌ.
58 Dai amaasi ʌgai nʌidamu ʌPilaato dai taí ʌSuusi tuucu-
gadʌ. Taidʌ ʌPilaato gatʌjai mʌsai tʌʌgidana.
59 Dai tʌvañdacai ʌSuusi ami curusiaiñdʌrʌ dai ʌmo icusi
maitucuracamiʌrʌ biisa.
60 Daidʌ ʌOsee casi gatʌjaitadai coocodagai ʌmo vavuana
mʌsai ami yaasana siʌʌscadʌ muquiagi ʌgai dʌmos ʌSuusi
ami tʌʌ ʌgai. Dai cacuupacai ʌquitaagiña ʌmo gʌʌ odaicʌdʌ
daivunu ii.
61 Vai ami daacatadai ʌMaría Madaliña ʌʌmadu ʌgʌmai
María siaaco yaasapicatadai ʌSuusi sonuana.

———

62 Aidʌ ʌrʌtasaicatadai istuigaco baivuaadana ʌgai vʌʌʌsi
dai siaadiqui ʌribʌstaragaicatadai istuigaco maitistuma
vuaadana ʌgai. Dai siaadiqui ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali
judidíu, ʌʌmadu ʌfariseo mʌʌ nʌidamu ʌPilaato
63 daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌgito aatʌmʌ ʌyaatavogami Suusi aidʌsi quiaa oida-
catadai ʌgai iscaititadai sai vaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai
ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
64 Cascʌdʌ gatʌaañiñi mʌsai cʌʌga nuucadacana mʌʌca
siaaco yaasapi ʌSuusi vaica tasai uucami vai poduucai
maidadana ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ tucarʌ vai
maibʌʌna ʌtuucugadʌ vai gooquiʌrʌ maipocaitiada ʌgai
iscaduaaca. Dai poduucai ʌgooquiʌrdadʌ yaatagi vaamioma
maicʌʌgaducagi siʌtuucamidʌrʌ —astʌtʌdai.
65 Daidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—Moguuca giñsandaaruga. Vaidacai aapimʌ dai mʌʌca
siaaco cayaasa ʌSuusi cʌʌ bai duñia isistutuidi di vai poduucai
maibʌʌna ʌmuuquiadʌ —astʌtʌdai ʌPilaato.
66 Dai iji dai mʌʌ cʌʌga baidui siaaco yaasapicatadai
ʌSuusi dai seeracʌdʌ bidasa dai ami seeraba daí ʌseeyogadʌ
ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano. Vai ami daraajatadai
ʌsandaaru ʌʌpʌ.

28

———

1 Dai cadaivunucai ʌibʌstaragai tasʌrʌ dai camaasimi oidigi
tumiñoco daidʌ ʌMaría Madaliña ʌʌmadu ʌgʌmai María iji
mʌʌca siaaco yaasapicatadai ʌSuusi.
2 Tai todian duucai gigivuli dʌvʌʌrai, ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ cascʌdʌ. Dai aʌcai mʌʌca
siaaco yaasapicatadai ʌSuusi maigovai daitu ʌodai istucʌdʌ
cuupicatadai ʌgai dai daama daiva ʌodai.
3 Dadadacʌi ʌgai ʌpan duucai pʌpʌdocʌdami dai yuucusidʌ
ʌpan ʌʌsi tootuaja cʌvai.
4 Mostʌʌgacai ʌsandaaru ʌDiuusi tʌaañicarudʌ giigivuli dud-
uaadimucai dai camoscoidadʌ duucai vii.
5 Dai amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌooqui:
—Maitavʌr duduaadicuda. Aanʌ cʌʌga maatʌ isgaagai
aapimʌ ʌSuusi ismaacʌdʌ curusiaba gʌsiisatu.
6 Dai ʌgai maitiipu tami casiat duaaca isduucai aagaitadai
ʌgai. Baigovai avʌr iimi dai ñʌida siaaco caatʌcatadai ʌgai.
7 Iimʌdavurai otoma dai mʌʌ aagida ʌmamaatʌrdamigadʌ
iscaduaaca ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai sivi imia agai ʌgai
gʌnbaitʌqui Galileeamu dai ami tʌʌgimu aapimʌ. Goovai
ʌrvʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagida iñagai aanʌ —astʌtʌdai.

8 Taidʌ ʌooqui otoma iji abiaadʌrʌ baigʌnʌliatugai dai duduaadimutugai. Dai voopoigi dai mʌʌ gʌraagida agai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vʌʌsi istumaasi aagidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
9 Dai aidʌsi voopoigitadai ʌgai tai vuidʌrʌ aayi ʌSuusi dai viaatuli. Tai ʌgai abaana gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi dai siaa duutuli dai taata ʌʌcasodʌ.
10 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Maitavʌr duduaadicuda. Iimivurai dai mʌʌ aagida giñaaduñi vai iimʌna Galileeamu dai ami giñtʌʌgimu ʌgai —astʌtʌdai.

———

11 Aidʌsi ʌooqui gamu iimʌitadai taidʌ ʌsandaaru chiʌʌqui caayamu iji dai aagidi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaligadʌ ʌjudidíu vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui.
12 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ iji dai mʌʌ aatagi ʌgai ʌpipiscali ʌʌmadu dai nʌida aagai isducatai iduñiagi. Dai gooquiʌrʌ aa namʌqui ʌgai mui tumiñsi ʌsandaaru
13 daidʌ itʌtʌdai:
—Aagidavurai aapimʌ situcarʌ coocosʌcatadai aapimʌ sai dada ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dai bʌʌcai ʌtuucugadʌ ʌSuusi.
14 Isʌgʌʌ tʌaanʌdami maatia goovai aatʌmʌ atʌbai duñiagi ʌgai ʌʌmadu cascʌdʌ maitʌsiʌnduñia ʌgai —astʌtʌdai.
15 Taidʌ ʌsandaaru vui ʌtumiñsi dai iji dai mʌʌ aagidi istumaasi aagidi ʌgai. Dai poduucai aagai ʌjudidíu asta sivi ucami.

———

16 Dai poduucai iji aatʌmʌ baivustaama dan ʌmoco mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi gamu Galileeamu ʌmo quiidiamu siaaco aagai ʌSuusi.
17 Dai aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi siaa duutuli dʌmos ʌʌmoco gʌraaduñi maicʌʌga vaavoitudaitadai.
18 Taidʌ ʌSuusi abaana cʌquiva aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ via ʌmo sʌʌlicami dai vaamioma gatʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ dai tami oidigʌrʌ.
19 Iimʌdavurai aapimʌ dai aagida oodami vʌʌsi oidigʌrʌ oidacami sai aliʌsi gʌaagai isvaavoitudai iñsaanʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai ʌrgiñmamaatʌrdamicagi. Ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai gia vapaconavurai Diuusi gʌrooga guvucadadʌcʌdʌ dai giñguvucadagacʌdʌ, aanʌ ʌrDiuusi maradʌ, dai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vai poduucai maatiagi aa iscavaavoitudai ʌgai.
20 Dai maatʌtuldavurai sai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ. Maatʌcavurai aapimʌ iñsaanʌ gʌnʌʌmadu

daaca iñagai vΛΛs tasai ugitΛcai oidigi ucami —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

MosΛcaasi.

Marcusi ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi aimʌraitadai tami oidigi daama.

1 ΛʌquIoma ooja Isaíacaru ʌmo ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ is-
maacʌdʌ istutuidi isbaiʌliatuda oodami aagaitai ʌSuusi Cristo
Diuusi maradʌ.
2 Isaía ʌrñiooquituldiadamigadʌcatadai Diuusi dai aagai sai
Diuusi pocaiti:
Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi Cristo gʌbaitʌqui
Vai ʌgai aagidana ʌoodami sai divia agai aapi.
Daidʌ ʌoodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitodamu
Dai camaisoimaasi ivuaadamu.
3 Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña
dai poduucai aagidamu ʌgai oodami:
“Caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ ʌma duucai
avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada”.
Asduu ooja Isaía.
4 Tai divia ʌVuaana dai oidigana vapaconaimi ʌoodami,
dai aagidi sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai
isgʌnvapaconacagi dai camaisoimaasi ivuaadagi sai
poduucai Diuusi oigʌldana soimaascamigadʌ.
5 Tai ami oidigʌrʌ dada vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ oidacami
dai Jerusaleenʌrʌ oidacami dai caʌca agai istuma aagaiña
ʌVuaana; vaidʌ ʌVuaana vapaconaiña ami ʌgʌʌ aqui
Jordánʌrʌ ismaacʌdʌ aagaiña ʌsoimaascami ismaacʌdʌ
ivuaadana sai Diuusi oigʌldana.
6 Daidʌ ʌVuaana yuucusidʌ cameyu vopodʌcʌdʌ
duñisicatadai dai givuradʌ ogicʌdʌ duñisicatadai dai cuaadana
ʌgai soosoyi dai saivoli.
7 Dai aagidiña ʌgai ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ daidʌ
itʌtʌdaiña:
—Gooquiʌrʌ divia agai ʌmai ismaacʌdʌ vaamioma viaa gu-
vucadagai iñsaanʌ. Aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami iscuiquiagi
dai uupasdagi susuusacadʌ gigiaragadʌ, aanʌ maitistutu-
idi siʌʌsi istutuidi ʌgai dai ʌgai vaamioma namʌga iñsaanʌ
cascʌdʌ.
8 Aanʌ gʌnvapaconai aapimʌ suudagicʌdʌ dʌmos ʌgai di-
vimu dai maaqui agai oodami guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ
—astʌtʌdaiña ʌVuaana.

———

9 Tai aidʌ tuigaco ii ʌSuusi Nasareetaiñdʌrʌ Galilea
dʌvʌʌriaiñdʌrʌ mʌʌça siaaco daacatadai ʌVuaana taidʌ
ʌVuaana vacoi ʌSuusi ami ʌaqui Jordánʌrʌ.

10 Amaasi mosvuusai ʌSuusi suudagiaiñdʌrʌ dai tʌʌ tʌvaagi
taidʌ gʌcupioco dai Diuusi Ibʌadʌ ʌmo tugu maasi tʌvai ʌgai
daama.
11 Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ daidi caiti:
—Aapiapʌ ʌrgiñmara ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aanʌ dai aliʌ
baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ —ascaiti ʌñiooqui.

———

12 Tai gooquiʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌSuusi oidigamu.
13 Tai ʌgai ii dai oidigana daja goo coobai tasai cʌcʌisi
saagida vaidʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliditadai
ʌSuusi. Tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai nuucada ʌSuusi
sai maisoimaasi iduiñtuldana ʌDiaavora.

———

14 Aidʌ tuigaco sidʌ ʌEroodʌsi maisa ʌVuaana, ii ʌSuusi
Galileeamu, dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai isducatai
gatʌaanʌi Diuusi.
15 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌʌpʌ ʌoodami:
—Casi atyoga aayi istuigaco soiña agai Diuusi oodami
sai cʌʌgacʌrʌ oidacana cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito
vuitapi Diuusi dai vaavoituda isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida
agai oodami —astʌdai Suusi.

———

16 Ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ Galilea tʌʌgidu ugidiana sʌʌli
imʌitadai ʌSuusi dai tʌʌ gooca gʌnsiʌʌgʌmʌ Simuñi ʌʌmadu
Aandʌrʌsi. Ʌgai ʌrvatopa vuudamicatadai dai suudarʌ dadai-
tudai gʌnvatopa vuicaru.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai nai aanʌ gʌnmaatʌtuldana mʌsducatai gaa-
gadagi oodami vaidʌ giñvaavoitudaiña —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Tai ʌgai otoma anaasi viaa gʌnvatopa vuicaru dai oí
ʌSuusi.
19 Vaidʌ ʌSuusi apiaimʌi dai baitʌquioma tʌʌ ʌJacovo
Sevedeo maradʌ dai Vuaana Jacovo suculidʌ, vai ʌmo vaarcu
ʌrana daraajatai darasdi gʌnvatopa vuicaru.
20 Taidʌ ʌSuusi vaí ʌgai sai oidana tai ʌgai anaasi vaarcu
ʌrana viaa gʌnooga ʌʌmadu ʌpipiooñigadʌ dai oí ʌSuusi.

———

21 Amaasi aayi ʌgai Capernauumʌrʌ; dai mosaayi
ibʌstaragai tasʌrʌ tai vaa ʌSuusi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ
dai gʌaagacai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ.
22 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ maitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi caʌcatai siʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi. Ʌmo
sʌʌlicami viaacami duucai gamamaatʌtuldi ʌgai dai maisiu
ʌpan duucai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
23 Dai ami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ daacatadai ʌmo cʌʌli
ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ daidʌ

ʌDiaavora tʌaañicarudʌ iiñaquitu ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai ʌgai Suusi:
24 —¿Tuipʌsi gʌrsaagida vapacʌi aapi Suusi Nasareetʌrʌ
oidacami? ¿Gʌrcoodapʌsi agai dai divia? Aanʌan gia cʌʌga
gʌmaatʌ dai maatʌ aanʌ pʌsiʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ
tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi —astʌtʌdai ʌcʌʌli
ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
25 Taidʌ ʌSuusi bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Maitiñioocada mosaivuusai dai dagito gocʌʌli —astʌtʌdai
ʌSuusi.
26 Tai amaasi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ suiquituli ʌcʌʌli dai
gʌgʌrʌ iiñaquimi dai vuusai ʌcʌʌliaiñdʌrʌ.
27 Tai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai aliʌ dudu-
aadimu, dai aipaco gʌntʌcacaimi daidʌ icaitimi:
—¿Tumaasi goovai? ¿Tuma utudui gʌrmamaatʌtuldi goovai?
Gocʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai asta ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ ʌʌgidi dai vuuvacʌi oodamiaiñdʌrʌ
—ascaiti ʌoodami.
28 Tai otoma gʌmaí vʌʌsi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ istumaasi
ivuaadatadai ʌSuusi.

———

29 Aidʌsi vuvaja ʌjudidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌSuusi
ʌʌmadu ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana oí ʌgai ʌSimuñi dai
ʌAandʌrʌsi quiidiamu.
30 Vaidʌ ʌSimuñi tuumudʌ aliʌ coococatadai oiditai
toiñdagai dai caatʌcatadai, mʌtai aagidi ʌSuusi sai ʌgai
coococatadai.
31 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai noviaiñdʌrʌ bʌi dai
vañigi. Mospodui ʌgai tai dagito ʌtoiñdagai, dai ʌgai vaa ooqui
ʌgai dai bibi.

———

32 Dai aidʌsi catuca, mʌtai vuaapi ʌSuusi vʌʌsi
ʌcoococoidadʌ dai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ.
33 Dai vʌʌsi ʌoodami gʌnʌmpagi ami quitaagiña.
34 Taidʌ ʌSuusi duduaadi muidutai naana maasi
coocodagai viaacami dai vuvaitu oodamiaiñdʌrʌ mui
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ gia
maatʌcatadai ʌSuusi dʌmos ʌgai maidadagitoiña isñioocada
ʌgai sai maimaasico vuajana ʌoodami vuitapi sioorʌ ʌgai.

———

35 ʌSuusi siaalimodʌ vañi quiaa tucagamucatai dai ii
oidigamu dai mʌʌca gamamada agai.
36 Taidʌ ʌSimuñi ʌʌmadu ʌaaduñdʌ gaagamu ʌSuusi.
37 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai potʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodamiava ʌgaagai —astʌtʌdai.

38 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Timʌda sibʌacoga dai ami gaaagida ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌ.
Gomaasi ivuaada iñagai aanʌ dai divia tami oidigi daama
—astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai ii vʌʌsi ʌjudidíu quiquiuupaigadʌrʌ Galilea
dʌvʌʌriʌrʌ dai ami gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai
vuvaidimi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.

———

40 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ vi-
aacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga, dai
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai
ʌcʌʌli coocoadʌ ʌSuusi.
41 Taidʌ ʌSuusi soigʌʌldan tadatu dai taata gʌnovicʌdʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi, duaadicami ivii —astʌtʌdai.
42 Mospotʌi ʌSuusi tai maigo ii ʌcʌʌli coocodadʌ dai cacʌʌ
duaadicami vii.
43 Taidʌ ʌSuusi ootoi dai sʌʌlicʌdʌ daí isaagada ʌgai gomaasi
daidʌ itʌtʌdai:
44 —Dañi, maitiaagiada tomali ʌmaadutai pʌsducatai
dueeyi mosai imi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida
istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vai nʌidiña
ʌoodami pʌscadueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.
45 Taidʌ ʌcʌʌli mosii dai otoma aagidimi vʌʌscatai isducatai
ʌpʌdui. Cascʌdʌ ʌSuusi maitistutuiditadai isvaquiagi tomali
ʌmapʌcʌrʌ vʌʌsi oidacami vuitapi dai baiyoma mosugidi-
ana aimʌraiña siaaco maitiipucatadai oidacami, vai vʌʌscʌrʌ
muidutai aipadʌrʌ ajioopaiña siaaco ucami daaca ʌgai.

2

———

1 Dai bochiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌSuusi ʌpamu ii Capernau-
umamu; tai otoma maí ʌoidacami isgʌquiiyʌrʌ daacatadai
ʌgai.
2 Dai otoma sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami tomali
maiaʌcatadai siaa sʌʌli vaapaquiagi aa; vai ʌgai
gamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ.
3 Amaasi aayi maacova cʌcʌʌli dai uusiʌrʌ bʌcaiticatadai
ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiagi.
4 Dʌmos maitʌtʌgaitadai ʌgai isducatai aitudagi ʌcoocoadʌ
siaaco daacatadai ʌSuusi mosʌʌ muiducatai oodami, dai
amaasi vaaqui daama tʌʌtʌsai dai siaaco daacatadai ʌSuusi
sʌʌli daama cupioco dai amui sʌʌli tʌvañi ʌcoocoadʌ uusiʌrʌ.
5 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi tʌʌ siʌʌ cʌʌga vaavoitudaitadai ʌgai,
itʌtʌdai ʌgai ʌcoocoadʌ:
—Giñmara gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.

6 Dʌmos ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ismaacʌdʌ
ami daraajatadai ʌpʌnʌlidi:
7 “¿Istuisidʌ poduucai ñioocai gocʌʌli? Parundan
caiti goovai Diuusi, tomali ʌmaadutai maitistutuidi
isgaoigʌliadagi gasoimaascamiga mosʌʌgi Diuusi”, asʌnʌlidi
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
8 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai
ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi poduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ?
9 ¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagidagi gocoocoadʌ:
“Gʌsoimaascamiga caoigʌldi”, siʌpʌ potʌʌdagi: “Vañigiñi
dai bʌi gʌvaacosi dai imʌda”?
10 Gʌntʌʌgidamu aanʌ iñsaanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami viaa guvucadagai ʌʌpʌ tami oidigi daama
isgaoigʌldiada gasoimaascamiga —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
11 —Aapi angʌaagidi vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai noragi
gʌquiiyamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Taidʌ ʌcoocoadʌ otoma vañi; dai bʌi gʌvaacosi dai vuusai
abiaadʌrʌ vʌʌscatai vuitapi. Tai vʌʌscatai camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgitoagi tʌʌgacai goomasi dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi
vʌʌtarʌ daidʌ icaiti:
—Tomali ʌmo imidagai mainʌidiña aatʌmʌ gomaasi —as-
caitimi ʌoodami.

———

13 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌpamu ʌgʌʌ suudagi ugidiana; dai
aidʌsi vʌʌsi ʌoodami miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai
ʌSuusi tai ʌgai mamaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ.
14 Dai aidʌsi daivusquimi ʌSuusi ʌmapʌcʌrʌ tʌʌ ʌmo cʌʌli
Leví tʌʌgiducami Alfeo maradʌ vai daacatadai ami siaaco
gavuudana ʌgai tumiñsi. Ʌgai ʌrtumiñsi vuudamicatadai,
taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidáni —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌLeví otoma cʌquiva dai oí.
15 Dai aidʌsidʌ gacuaadatadai ʌSuusi Leví quiidiʌrʌ ʌʌmadu
muidutai tumiñsi vuudami ʌʌmadu aa soimaasi ivuaadami.
Vʌʌscatai mesa vuidʌrʌ daraajatadai ʌʌmadu ʌSuusi dai
vʌʌsi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ. Aliʌ muiducatadai
ismaacʌdʌ oidatucuiña.
16 Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ʌʌmadu ʌfariseo
tʌʌgacai isʌSuusi vʌʌscatai ʌʌmadu gacuaadatadai itʌtʌdai
ʌgai ʌmamaatʌrdamigadʌ:
—¿Tuisidʌ gʌnmamaatʌtuldiadamiga ʌʌmadu gacueeyi
daidʌ yʌʌyi tumiñsi vuudami dai soimaasi ivuaadami
ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
17 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi itʌtʌdai:

—Ismaacʌdʌ maicoococoñi maitʌgito duduaaidiadami mosʌcaasi ismaacʌdʌ coococoñi. Dai poduucai aanʌ maisiu cʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ divia. Aanʌ divia dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

18 Ʌmo imidagai gayunanducai ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo mamaatʌrdamigadʌ, tai dada ʌʌmoco oodami siaaco daacatadai ʌSuusi dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tuisidʌ gayunandui ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo mamaatʌrdamigadʌ, vai aapi gʌmamaatʌrdamiga vʌʌscʌrʌ gacuadana? —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.

19 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Istutuidisi isgayunanduagi ʌvapaidarsicʌdʌ ʌmo cunataragiʌrʌ siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcucuntadami? Siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcucuntadami maitʌaagai isgayunandudagi ʌvapaidarsicʌdʌ.

20 Dʌmos istodian duucai gʌmuaatudagi ʌcʌʌli aidʌ gia gayunanduan tada ʌvapaidarsicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

21-22 Dai vaamioma aagidi daidʌ itʌtʌdai:

—Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai apiavaavoitudadagi gʌvaavoitudaraga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ tʌligi ʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi; vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ saagida iimʌitai.

24 Vaidʌ ʌfariseo itʌtʌdai ʌSuusi:

—Dañi ¿tuisidʌ ivueeyi gʌmamaatʌrdamiga aa duiñdagai ismaacʌdʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ aagai sai maitiipu oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌfariseo.

25 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Tomali ʌmo imidagai mʌsmaiquiaa nʌidi aapimʌ ʌoojai siaaco aagai istumaasi idui ʌDavi ʌʌmadu ʌaaduñdʌ ʌmo imidagai aliʌ oidacai biuugigai?

26 Siaaco aagai sai vaa ʌDavi quiuupiʌrʌ aidʌsidʌ ʌAbiaataʌrʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌcatadai papaali, dai bʌi ʌgai ʌcuaadagai Diuusi dasdaradʌ ismaacʌdʌ ʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai isugiagi tai ʌgai uu dai aa oí gʌaaduñi —astʌtʌdai ʌSuusi.

27 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌSuusi ʌfariseo:

—Ibʌstaragai tasai ʌrsiaa duutudaragai Diuusi vʌʌtarʌ. Vaamioma namʌga oodami siʌibʌstaragai tasai.

28 Cascʌdʌ aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌʌpʌ viaa
guvucadagai isgaaagiadagi istumaasi gʌaagai isivuaadagi
ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

3

———

1 Taidʌ ʌSuusi vaa ʌpamu ʌmo quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu vai
ami daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapi ʌmo novidʌ.
2 Vai aa soobidacatadai ʌSuusi dai nʌida agai sabai du-
aaidana ʌgai ʌcʌʌli ibʌstaragai tasʌrʌ vai poduucai viaaca
ʌgai istucʌdʌ gʌʌpi ʌrvuaajagi.
3 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapi ʌcadʌ:
—Vañigiñi dai ʌran ʌʌsi cʌquiva —astʌtʌdai.
4 Dai amaasi itʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami ismaacʌdʌ ami daraa-
jatadai:
—¿Tumaa aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ? ¿Isoidaga
oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ ʌmo istumaasi
cʌʌgaducami maicʌʌgaducami sio? ¿Cʌʌgacʌrʌ vuusaidagi
ʌmo oodami muaagi sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dʌmos ʌgaa maiñiooca vii.
5 Vaidʌ ʌSuusi baamudacʌdʌ nʌnʌidi dai soiʌliaragaicʌdʌ
maimaatʌ caʌcatai ʌgai istumaasi aagidi ʌSuusi. Amaasi
ʌSuusi itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai noovidʌ:
—Sʌʌliñañi gʌnovi —astʌtʌdai.
Tai ʌgai sʌʌli dai cacʌʌga duaadicami vii.
6 Tai amaasi otoma vuvaja ʌfariseo abiaadʌrʌ dai
avʌnaquida agai ʌEroodʌsi aaduñdʌ dai muaa agai ʌSuusi.

———

7 Dʌmos ii ʌSuusi ʌʌmadu ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌgʌʌ su-
udagi ugidiamu, tai mui oodami Galileeʌrʌ oidacami oí.
8 Dai aidʌsi aa oodami maí ʌʌpʌ isivuaadatadai ʌSuusi
istumaasi gʌgʌrducami muidutai dada siaaco daacatadai
ʌgai dai nʌida agai Judeeaiñdʌrʌ, dai Jerusaleenaiñdʌrʌ, dai
Idumeaiñdʌrʌ dai vasmocoradʌrʌ ʌgʌʌ aqui Jordán dai Tiiro
dʌvʌʌriaiñdʌrʌ dai Sidooniaiñdʌrʌ.
9 Vaidʌ ʌSuusi caʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ aagidi
gʌmamaatʌrdamiga sai baiduiñdacana ʌmo vaarcu, vai ami
daaca agai ʌgai sai mainuituscʌiña mosʌʌqui oodami.
10 ʌSuusi casʌʌlicʌdʌ mui duduaadi oodami
gʌguvucadacʌdʌ vai cascʌdʌ aa coococoidadʌ aipaco
nuituscʌiña ʌSuusi vʌʌscatai taata ʌliditai.
11 Vaidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ mostʌtʌʌgaiña ʌSuusi dai vuidʌrʌ
gʌtootonacʌdʌ guguucaiña vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ
iiñaquitudaiña vai ʌgai itʌtʌdaiña:
—Aapiapʌ ʌrDiuusi maradʌ —astʌtʌdaiña.

12 Dʌmos ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ismaasiuldagi sioorʌ ʌgai.

———

13 Dai gooquiʌrʌ tʌsai ʌSuusi ʌmo giidiamu, dai vaidacai ismaacʌdʌ ʌgai ipʌli tai ʌgai oí.
14 Dai amaasi ʌcovai vuvaitu baivustaama dan gooca ʌoodami saagidaiñdʌrʌ sai ʌʌmadu ajioopaiña, dai sai gooquiʌrʌ gaaagidiña ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
15 Dai maa guvucadagai sai duduaaidiña coococoidadʌ dai sai vuvaidiña Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
16 Λcovai vusaitu ʌSuusi, Simuñi Piiduru, dai
17 Jacovo dai siʌʌgidʌ ismaacʌdʌ Vuaana tʌʌgidu ʌgai ʌrSevedeo maamaradʌ, dai Suusi Boanerges aagai ʌgai ismaacʌdʌ tʌiya ʌlidi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ cavami ñioocai ʌpan duucai covoñdami.
18 Dai Aandʌrʌsi, dai Piili, dai Bartolomé, dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo. Alfeo maradʌ dai Tadeo, dai Simuñi ismaacʌdʌ ʌrʌmoco ismaacʌdʌ vuvaida ʌliditai ʌromamano.
19 Dai Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gatʌʌgi ʌSuusi mʌsai muaana.

———

Dai gooquiiʌrʌ vaa ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu ʌgai.
20 Tai ʌpamu sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami ami quiiyʌrʌ vai ʌgai tomali maitistutuiditadai isgaugiagi.
21 Dai aidʌsi maí ʌSuusi aaduñdʌ gomaasi dada dai vaidaquia agai pocaititai sai vuiirutu ʌgai.
22 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dada icaiti:

—Idi cʌʌli viaa Beelsevú ismaacʌdʌ ʌrDiaavora vai ʌgai guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi goovai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ —ascaiti ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
23 Tai amaasi ʌSuusi vaí ʌoodami dai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

—¿Siaadʌrʌ istuidʌna ʌDiaavora isʌʌgi gʌvusaidagi oodamiaiñdʌrʌ?
24 Isʌmapʌcʌrʌ oidacami ʌʌgi gʌncocodagi otoma aipacoga gʌncoodian tada ʌgai.
25 Isʌmo quiiyʌrʌ oidacami ʌʌgi gʌncocodagi otoma aipaco gʌncoodian tada ʌgai.
26 Dai siʌDiaavora ʌʌgi gʌvui gʌsiaa ʌliada siaadʌrʌ istuidʌna ʌgai, baiyoma mosugitian tada ʌgai.
27 Tomali ʌmaadutai maivaquian tada ʌmo cʌʌli omaligami quiidʌrʌ dai ʌʌsidagi, ismaivuliagi ʌʌpʌgʌ; avʌnacai isvulia gia gʌdagituan tada ʌgai mʌsʌʌsdagi.

28 Sʌʌlicʌdʌ aan gʌnaagidi sai baiga isoigʌldagi oodami
vʌʌsi soimaascamigadʌ dai issoimaasi ñiooqui ñioocada ʌgai
ʌʌpʌ;
29 Dʌmos sioorʌ vui ñioocadagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia
maiviaa oigʌldaragai tomali ʌmo imidagai poduucai ʌgai
ʌrduñidʌ tomastuigaco —astʌtʌdai ʌSuusi.
30 ʌSuusi poduucai aagidi ʌoodami pocaititai ʌgai saidʌ
ʌSuusi viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.

———

31 Tai gooquiʌrʌ ami dada ʌSuusi susuculidʌ ʌʌmadu
ʌdʌʌdʌ, dʌmos quiidigaiñdʌrʌ vii ʌgai dai abiaadʌrʌ ootosi
ñiooqui ʌSuusi sai diviana.
32 Vai ʌgai ismaacʌdʌ sonuana daraajatadai ʌSuusi itʌtʌdai:
—Quiidigaiñdʌrʌ daraaja gʌdaada ʌʌmadu gʌsusuculi
daidʌ gʌgaagai —astʌtʌdai.
33 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Voorʌ ipʌlidi aapimʌ isʌrgiñdaada daidʌ giñsusuculi?
—astʌtʌdai.
34 Dai amaasi nʌnʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami sicoli daraa-
jatadai siaaco daacatadai ʌgai daidi tʌi:
—Idi ʌʌpʌ ʌrʌpan ducami giñdaada dai giñsusuculi.
35 Tomasioorʌ sioorʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
ʌgai ʌʌpʌ ʌrʌpan ducami giñdaada ʌʌmadu giñsusuculi —ascaiti
ʌSuusi.

4

———

1 ʌʌpʌ ʌmo imidagai gamamaatʌtulditadai ʌSuusi ʌgʌʌ su-
udagi ugidiana, tai sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami ami
siaaco daacatadai ʌgai. Dai sʌʌlicʌdʌ muiducatadai ʌgai tai
cascʌdʌ ʌSuusi ʌmo vaarcu ʌraana daiva gʌʌ suudagi daama.
Tai vʌʌsi ʌoodami ooratana vii.
2 Taidʌ ʌSuusi aagidi mui naana maasi cuentocʌdʌ dai
aidʌsi mamaatʌtuldi ʌgai itʌtʌdai:
3 —Caʌcavurai aapimʌ imaasi: ʌmo imidagai ʌmo oodami
gaʌi,
4 tai chiʌʌqui ʌstucai voiyʌrʌ suuli; tai dada ujuurugi dai
cuucu.
5 Tai aa ʌstucai ojoodai saagida suuli, siaaco maisi tiipu
dʌvʌʌrai; dai otoma vuvaja maisi tuucavi suuli ʌgai cascʌdʌ.
6 Dai mosvuusai tasai tai vuaama dai maisi tataaca ʌgai
cascʌdʌ mosgaquisa.
7 Dai aa ʌstucai uuparai saagida suuli taidʌ ʌuuparai gʌʌ dai
mosvuaamatu, tai poduucai ʌtʌligi maiiibaji.
8 Tai aa ʌstucai cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai vuvaja
dai cʌʌga gʌʌ, dai cʌʌga iibaji. ʌmo caidʌaiñdʌrʌ ʌmo

coobai dan baivustaama vuvaja, dai ʌmiaiñdʌrʌ vaicoobai, dai ʌmiaiñdʌrʌ ʌmo siento.
9 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

10 Amaasi caiimʌcai ʌoodami tai ʌʌgi vii ʌSuusi ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ sonuana daraajatadai ʌSuusi tʌcacai astʌiya ʌlidi ʌgai ʌcuentocʌdʌ.
11 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi gʌnmaatʌtuldamu aapimʌ mʌstumaasi maimaatʌ isducatai ipʌlidi Diuusi issoicʌdagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dʌmos gogaa mamaatʌtuldi aanʌ cuentocʌdʌ.
12 Ʌgai canʌidiña istumaasi ivuaadana aanʌ dai maitipʌlidi isgiñvaavoitudagi dai caʌcana istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai maitipʌlidi ismaatʌ caʌcagi, cascʌdʌ Diuusi maioigʌldi soimaascamigadʌ dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamu ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌʌpʌ:
—¿Maitamʌsmaatʌ caʌ aapimʌ idi cuento? ¿Ducatai maatʌ caʌca agaidʌ aapimʌ ʌgaa cuentoo?
14 ʌcʌʌli ʌsadami ʌrʌpan ducami ʌmoco ismaacʌdʌ aagidiña oodami Diuusi ñiooquidʌ.
15 Ʌʌmoco oodami ʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ vai didivai ʌDiaavora dai maigovai dadasai ʌñiooqui ibʌadʌaiñdʌrʌ sai maivaavoitudana.
16 Dai aa oodami ʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitudaiña,
17 dʌmos maiquiaa sigupucatʌrdan vuaadana ʌgai vaavoidaragadʌ cascʌdʌ mosparunaiña aa ʌñiooquicʌdʌ dai soimaa taatamituldiña vai ʌgai caugiatʌi vaavoidaragadʌ.
18 Dai aa oodami ʌpan duucami ʌʌstucai ismaacʌdʌ uuparai saagida suuli caʌcana ʌgai Diuusi ñiooquidʌ,
19 dʌmos aliʌ tʌtʌgitoiña ʌgai istumaasiʌrʌ ismaacʌdʌ oidaga tami oidigi daama, tumiñsiʌrʌ dai vʌʌsiaʌcatai viaaca ʌlidiña ʌgai dai mosgomaasiʌrʌ tʌtʌgitoiña dai camaitʌtʌgitoiña Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌi.
20 Daidʌ ʌʌstucai ismaacʌdʌ cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitudaiña daidʌ ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi. Ʌʌmoco ʌrʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ ʌmo coobai dan baivustaama vuvaja ʌmo

caidʌaiñdʌrʌ dai ʌmiaiñdʌrʌ vaicoobai dai ʌmiaiñdʌrʌ ʌmo siento —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Tomali ʌmo oodami maicucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ iiñapai tomali maivoicarui uta dadasai. Baiyoma tʌcavi gʌdadasai vai cʌʌga maasicagi.

22 Poduucai istumaasi aanʌ gamamaatʌtuldi vʌʌsi gʌmaasiuldi, sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌoodami dʌmos gooquiʌrioma gia vʌʌsi maatʌ caʌcamu ʌgai.

23 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

24 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Ʌʌgiditai avʌr caʌca aapimʌ vʌʌsi mʌstuma caʌ. Iscʌʌga ʌʌgiditai caʌca aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcamu vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.

25 Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi voopoidamu aanʌ istumaasi maatʌ gʌʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

26 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌoodami:

—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitona. Gomaasi ʌrʌpan ducami aidʌsi ʌmo oodami ʌi tʌligi.

27 Dai gooquiʌrʌ nonoragʌi dai cocosʌi, vaidʌ chiʌʌqui tasaicʌdʌ vuvacʌi ʌtʌligi dai gʌʌrai, vaidʌ ʌcʌʌli maimaatʌcana isducatai.

28 Ʌdʌvʌʌrai ʌʌgi baivueeyi cuaadagai ʌcʌʌli mosʌcaasi nuucada ʌʌsicami. Ʌʌpʌga vuvacʌi aagadʌ dai gooquiʌrʌ muuradʌ, dai gooquiʌrʌ ibiadʌ.

29 Dai siʌʌscadʌ cacaibia ʌgai vai aiyagi yoovaragai otoma gʌyoovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌSuusi ʌoodami:

—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Dai aanʌ cuentocʌdʌ gamamaatʌtuldi isducatai ivueeyi gomaasi.

31 Gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ ʌpʌa maasi coravi caidʌ. Goovai ʌraliducʌdioma uusi caidʌ oidigi daama

32 ismaacʌdʌ gʌʌsai vai gʌgʌrʌ dai gʌgʌrʌ mamartai vaidʌ ʌujuurugi ʌʌcagidʌrʌ gʌniibʌstaiña —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

33 Poduucai mamaatʌtuldiña ʌSuusi Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami goʌʌ cuentocʌdʌ tomasi maimaatʌ caʌcana ʌgai.

34 Maitiipucana ʌmo imidagai ismaiaagiada ʌSuusi ʌmo
istumaasi cuentocʌdʌ dʌmos gooquiʌrʌ vʌʌsi aagidiña ʌgai
gʌmamaatʌrdamiga istʌiya ʌlidi cuento.

———

35 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ aidʌsi catucaimi ʌSuusi itʌtʌdai
gʌmamaatʌrdamiga:
—Tiimʌda vaasadʌrʌ gogʌʌ suudagi —astʌtʌdai.
36 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ anaasi viaa ʌoodami dai
vaidacai ʌSuusi ʌvaarcuʌrʌ ismaacʌdʌrʌ daacatadai ʌgai, tai
aa oodami oí ʌʌpʌ aa vaarcuʌrʌ.
37 Tai caavami ʌvʌ daidʌ ʌʌvʌli nuituscʌi suudagi vai vaarcu
ʌraana vaacʌi dai cayoga suuda ʌvaarcu suudagicʌdʌ.
38 Vaidʌ ʌSuusi ʌvaarcu gooquiamadʌrʌ coosocatadai.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ nʌñitu ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitapʌs vuaamʌ ʌlidi tʌsbaicoagi?
—astʌtʌdai.
39 Tai vañi ʌSuusi dai dodoligitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌgʌʌ su-
udagi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌʌʌpidañi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌʌvʌʌli gʌʌʌpitu tai vʌʌsi dodoli vii
40 amaasi ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Tuimʌsi duduaadimuca dai maivaavoitudai iñsaanʌ istu-
tuidi isgʌnnuucadajagi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
41 Vai ʌgai aliʌ duduaadimuca dai aipaco gʌnaagidi daidʌ
icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli vai asta ʌʌvʌʌli dai gogʌʌ suudagi ʌʌgidi?
—ascaiti.

5

———

1 Dai amaasi vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi
Gadara dʌvʌʌriʌrʌ.
2 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tai otoma ami divia
ʌmo cʌʌli caposantuaiñdʌrʌ. Ʌcʌʌli viaacatadai ʌmo Diaavora
tʌaañicarudʌ.
3 Ʌcʌʌli moscaposantuana oidacana vai tomali ʌmaadutai
maitistutuidiña isvuracagi tomali cadeenacʌdʌ.
4 Muiyoco imidagai vupuraiña aa oodami cadeenacʌdʌ
noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ dʌmos ʌgai otoma ʌʌquitudaiña vai
tomali ʌmaadutai maitistutuidiña isdodoli daasacagi.
5 Dai tasʌrʌ dai tucarʌ oidigana dai caposantuana
aimʌraitai iiñacaiña ʌgai dai saasasaiña gʌtuucuga
ojoodaicʌdʌ.
6 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌSuusi mʌcasdʌrʌ vuidʌrʌ mʌʌ dai
vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva.
7 Dai iiñaquidatai itʌtʌdai:

—¿Tuipʌsi divia aapi Suusi tami siaaco aimʌrai aanʌ? Aapi ʌrDiuusi baitʌcʌaacami maradʌ. GʌdaanʌI aanʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ pai maitiñoiñiada —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

8 Pocaiti ʌgai itʌtʌdaitai ʌSuusi:

—Aapi Diaavora tʌaañicarudʌ dagitoñi idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.

9 Daidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:

—¿TʌʌgIdu aapi? —astʌtʌdai.

Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Legión antʌʌgidu aanʌ. Muidu aatʌmʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai.

10 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi sai ʌgai maiootosana ami dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.

11 Vai muiducatadai tataisoli ami giidʌrʌ daida cuaayitadai.

12 Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌSuusi:

—GʌrdagitoñI tʌtai vaapaquia aatʌmʌ gotataisoliʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.

13 Taidʌ ʌSuusi maa oigaragai isvaapaquia ʌgai tataisoliʌrʌ, taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvuaaja ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ vaapa. Ʌtataisoli ʌrgoo milʌcatadai dai coidam voopoi dai gʌʌ suudarʌ suuli dai baicoi.

14 Taidʌ ʌnuucadacami ʌtataisoli aliʌ dudaadimu dai voopoi dai mʌʌca gaaagidi quiiquiana dai dʌjiana. Tai dada ʌoodami dai nʌida agai astumaasi ʌpʌduitadai.

15 Dai aidʌsi aayi ʌgai ami siaaco daacatadai ʌSuusi, tʌʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vai cacʌʌga dodoli daacatadai dai cacʌʌga yuucusu taidʌ ʌoodami aliʌ duduaadamu.

16 Dai ʌgai ismaacʌdʌ nʌiditadai isducatai ʌpʌdui ʌcʌʌlicʌdʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ ʌtataisolicʌdʌ aagidi ʌoodami gomaasi.

17 Taidʌ ʌoodami goguama oi ʌSuusi sai imʌna abiaadʌrʌ.

18 Dai aidʌsi tʌsai ʌSuusi ʌpamu vaarcuʌrʌ vaidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi sai dagitona isoidagi.

19 DʌmOs ʌSuusi maimaa oigaragai, baiyoma itʌtʌdai:

—ImʌdañI gʌquiiyamu siaacoga daraaja gʌaaduñI dai aagida vʌʌsi istuma idui aanʌ aapicʌdʌ dai isducatai soigiñʌʌli aanʌ aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

20 Taidʌ ʌcʌʌli ii dai mʌʌca gaaagidi Decápolisi dʌvʌʌriʌrʌ vʌʌsi istumaasi idui ʌSuusi ʌgaicʌdʌ vai vʌʌscatai maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai istumaasi aagidi ʌgai.

———

21 Dai aidʌsi vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi divia ʌSuusi ʌpamu tai ami dada mui oodami siaaco daacatadai ʌgai. Taidʌ ʌSuusi anaasi vii ʌgʌʌ suudagi ugidiana.

22 Tai amaasi ami divia ʌmo baitʌcʌaacami ʌjudidíu quiu-
upaigadʌrʌ Jairo tʌʌgiducami; dai aidʌsi mostʌʌ ʌgai ʌSuusi
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana.
23 Dai sʌʌlicʌdʌ daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñmara ooqui atcayooga muu. Tinda pai daama daraasa
gʌnoonovi vai duaadʌna ʌgai dai oidacana —astʌtʌdai ʌJairo.
24 Taidʌ ʌSuusi oi ʌJairo; vai mui oodami oidatucuitadai
ʌSuusi, dai asta nuitusquimi ʌgai ʌSuusi.
25 Daidʌ ʌoodami saagida imʌitadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ
cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai gʌʌʌracʌdʌ.
26 Dai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatacatadai ʌgai mosʌʌ mui dudu-
aaidiadami ʌʌmadu aimʌraitai dai casiaa dodai vʌʌsi istuma
viaacatadai. Dai vʌʌscʌrʌ maidueeyi, baiyoma vaamuimi
ʌgai.
27 Aidʌsi cajioma ʌooqui siʌSuusi gaduduaaidiña, miaadʌrʌ
cʌquiva ʌoodami saagida dai gooquiamadʌrʌ taata ʌgai
ʌSuusi yuucusidʌ.
28 Dai poʌlidi ʌooqui: “Tomasi mosʌca yuucusidʌ taata aanʌ
cascʌdʌ caduaadian tada aanʌ”, asʌliditadai ʌooqui.
29 Dai aidʌsi mostaata ʌgai otoma uu ʌʌradʌ dai otoma
maatʌ taata ʌgai gʌtuucugʌrʌ iscamaigo ii coocodadʌ.
30 Taidʌ ʌSuusi maí isduaadi ʌgai ʌmaadutai
gʌguvucadacʌdʌ dai amaasi gooquiamaco nʌnʌaava ʌgai
daidʌ icaiti:
—¿Toorʌ taata giñyuucusi? —ascaiti.
31 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Canʌidi aapi isaipadʌrʌ gʌnuituscʌi gooodami pai
vʌʌscʌrʌ gatʌcacai soorʌ gʌtaata —astʌtʌdai.
32 Dʌmos ʌSuusi aipaaco nʌʌjimi dai nʌida agai soorʌ taata.
33 Vaidʌ ʌooqui gigivuquimi duaadimucai dai maatʌcatadai
ʌgai isducatai ʌpʌduitadai ʌgaicʌdʌ, ii dai gʌtootonacʌdʌ
cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ, dai aagidi vʌʌsi isducatai
ʌpʌduitadai.
34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌooqui:
—Giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi. Imʌdañi dai maivuaamʌ
ʌliatugada dai caduaadicami vii —astʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui.
35 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai dada ojootosicami Jairo
quiidiaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai ʌali ooqui oogadʌ:
—Casi atmuu gʌmara. Casi maivaidacai goma-
maatʌtuldiadami —astʌtʌdai ʌojootosicami.
36 Dʌmos ʌSuusi moscaʌ istumaasi aagaitadai ʌgai daidʌ
itʌtʌdai ʌgai ʌbaitʌcʌaacami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ:
—Maitiduaadicuda; mosai giñvaavoituda —astʌtʌdai.
37 Daidʌ ʌSuusi maidagito ʌoodami isoidagi mosʌcaasi
ʌPiiduru dai Jacovo daidʌ ʌVuaana Jacovo suculidʌ.

38 Dai aidʌsi aayi ʌgai ʌbaitcʌcʌaacami quiidiʌrʌ, caí ʌgai
ʌoodami vai siaa caiti gʌgʌrʌ suaanʌi dai iiñacai.
39 Taidʌ ʌSuusi vaa daidʌ itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi mosʌʌ sisiocai dai tuimʌsi mosʌʌ gʌgʌrʌ
suaanʌi? Goali ooqui maitʌrmuuquiadʌ mosacooso
—astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Vaidʌ ʌoodami parunai pocaititai ʌSuusi. Taidʌ ʌSuusi
vuvaitu vʌʌsi ʌoodami abiaadʌrʌ, dai mosʌca ʌali ooqui
dʌʌdʌdʌ dagito isvaapaquiagi ʌʌmadu ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ vai-
daticatadai ʌgai. Dai vaapa siaaco caatʌcatadai ʌali ooqui.
41 Taidʌ ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi ʌali ooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Talita cumi —astʌtʌdai. Gomaasi itʌiya ʌlidi: Ali ooqui,
aapi angʌaagidi vañigiñi.
42 Tai otoma vañi ʌali ooqui dai gʌaagacai aimʌrai. Baivus-
taama dan gooca uumigi viaacatadai ʌgai. Taidʌ ʌoodami
maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi.
43 Taidʌ ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌoodami sai maiaagidiña
tomali ʌmaadutai gomaasi. Dai gatʌjai biidaragai ʌali ooqui.

6

———
1 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ gʌdʌvʌʌragamu, ʌʌmadu
gʌmamaatʌrdamiga.
2 Dai aidʌsi aayi ibʌstaragai tasʌrʌ, ʌSuusi gʌaagaca gama-
maatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ.
Dai muidutai ismaacʌdʌ caʌcatadai camaitʌʌ istumaasi
gʌntʌtʌgitoagi daidʌ icaiti:
—¿Siaaco maí goovai vʌʌsi imaasi? ¿Ducatai istutuidi goovai
ismosʌʌ cʌʌga tʌtʌgitodagi daidʌ ivueeyi goovai istumaasi
gʌgʌrducami?
3 Dai idiava ʌrʌuusi ivisumadami, María marad daidʌ
ʌrsiʌʌgidʌ ʌJacovo daidʌ ʌOsee daidʌ ʌUudasi ʌʌmadu
ʌSimuñi, daidʌ ʌsusuculidʌ ooqui ʌʌpʌ tami gʌrsaagida
oidaga —ascaiti ʌoodami.
Aliʌ mui naana maasi maatʌcatadai ʌSuusi cascʌdʌ baa-
coican tada ʌoodami ʌgai vui.
4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ mosʌca ʌʌgi dʌvʌʌragadʌana oidacami
gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Dai maitidui mui istumaasi gʌgʌrducami ami mosdaama
daarai gʌnoonovi chiʌʌqui coococoidadʌ dai duduaadi.
6 Daidʌ ʌSuusi maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌtʌgitoagi
nʌiditai isʌoodami maivaavoitudai. Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi
vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ aipaco uugidiana dai gaaagidimi Diuusi
ñiooquidʌ.

———

7 Dai amaasi vai ʌbaivustaama dan gooca
gʌmamaatʌrdamiga, dai aipaco ootoi mosgoogocatai, dai
maa guvucadagai sai vuvaididana Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
oodamiaiñdʌrʌ.
8 Dai aagidi sai maivuucaiña tomali istumaasi voiyʌrʌ
vʌʌtarʌ, mosʌca gʌngigiica sai maivuucaiña tomali morarali,
tomali biitugai tomali tumiñsi.
9 Dai sai gʌnadacaiña sususacai maisiu sasaputusi, dai sai
maivuucaiña aa yuucusi.
10 Daidʌ itʌtʌdai:
—Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai anaasi gʌnuuliñaca
asta mʌsiʌʌscadʌ iimiagi ʌgai dʌvʌʌriañdʌrʌ.
11 Dai mʌsajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi
dai tomali maitʌncaʌca agadagi, vʌrai vuvaqui abiaadʌrʌ dai
gigigida ʌdʌvʌʌrai gʌnʌcasuaiñdʌrʌ vai poduucai nʌijada ʌgai
ismaicʌʌga idui. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi
nʌida agadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
maitʌʌrcʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu
ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi siʌSodoomʌrʌ
ʌʌmadu Gomoorʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai aagidimi ʌoodami sai
gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgitoagi vuitapi Diuusi.
13 Dai vuvaitu ʌʌpʌ mui Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodami-
aiñdʌrʌ, dai mui duduaadi coococoidadʌ mostʌiditai asaiti.

———

14 Taidʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Eroodʌsi maí gomaasi aidʌsi
cavʌʌsi aipaco gʌaagaitadai ʌSuusi. Vaidʌ ʌEroodʌsi icaiti:
—Duaacatiqui ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai oodami
cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadagai —ascaiti ʌEroodʌsi.
15 Vai aa icaiti:
—Eliiasicaru lienʌ ʌgai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ —as-
caiti.
Vai aa icaiti:
—Ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌava ʌpan duucai ʌʌquidʌ
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
16 Dai aidʌsidʌ ʌEroodʌsi caʌ imaasi icaiti:
—Gooviava ʌrVuaana di, ʌgai ismaacʌdʌ gatʌjai aanʌ cui-
cutaragai moodʌ, dai sivi duaaca ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ
—ascaiti ʌEroodʌsi.
17 ʌEroodʌsi ʌʌquioma gatʌjaitadai mʌsai bʌʌcaiña ʌVuaana
dai maisacarui ʌrana vuunana cadeenacʌdʌ. ʌErodiiasi
ʌrduñidʌcatadai. ʌErodiiasi ʌrooñigadʌcatadai ʌPiili Eroodʌsi
suculidʌ. DʌmosʌEroodʌsi ʌʌsi gʌsuculi ooñigadʌ.
18 Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Maitavʌaagai pʌsʌʌsiadagi gʌsuculi Piili ooñigadʌ
—astʌtʌdai.

19 Vai cascʌdʌ ʌErodiiasi cʌʌdaitadai ʌVuaana dai muaa
ʌliditadai dʌmos maitistutuiditadai.
20 ʌEroodʌsi cʌʌga maatʌcatadai isʌVuaana ʌrʌmoco
cʌʌ tuigacami dai maitʌrsoimaasi ivuaadami. Dai ʌgai
ʌʌbʌiditadai ʌVuaana cascʌdʌ maidadagitoitadai ʌgai
issoimaasi iduiñdagi ʌErodiiasi ʌVuaana, tomasi maicʌʌga
maatʌ caʌcatadai ʌEroodʌsi istumaasi aagaitadai ʌVuaana
vʌʌscʌrʌ baigʌʌliaragacʌdʌ caʌcatadai.
21 DʌmosʌErodiiasi ʌmo imidagai tʌʌ isducatai muaagi
ʌVuaana. ʌmo imidagai tasagadʌrʌ ʌEroodʌsi, tai ʌgai
idui ʌmo vagimi daidʌ idui cʌʌgaducami cuaadagai dai
vapai gʌsonʌrguucacamiga, ʌʌmadu baitʌguucacamigadʌ
ʌsandaaru, ʌʌmadu aa gʌnviipidacami Galileeʌrʌ oidacami.
22 Taidʌ ʌErodiiasi maradʌ ooqui vaa ami siaaco gacuaa-
datadai ʌvapaidarsicʌdʌ dai gatuudai. Taidʌ ʌEroodʌsi
ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌʌmadu gacuaadatadai oojoida tʌʌ ʌali
ooqui. Taidʌ ʌEroodʌsi itʌtʌdai ʌali ooqui:
—Giñtaañiñi pʌstumaasi ipʌliadagi iñsaanʌ gʌmaaquimu
—astʌtʌdai.
23 Daidʌ itʌtʌdai ʌpamu:
—Maatʌ Diuusi naidʌ gʌmaquiagi pʌstumaasi giñtaañiagi
tomapʌs giñtaí tajucami dʌvʌʌrai ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ
—astʌtʌdai ʌEroodʌsi ʌali ooqui.
24 Taidʌ ʌali ooqui vuusai daidʌ itʌtʌdai gʌdʌʌ:
—¿Istumaasi taanʌna aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—Taañiñi ʌVuaana moodʌ ismaacʌdʌ vapaconaiña oodami
—astʌtʌdai ʌdʌʌdʌ.
25 Taidʌ ʌali ooqui otoma vaa ʌpamu siaaco daacatadai ʌraí
EroodʌsiʌEroodʌsi, daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidianapʌsisivioitomagiñmaquiagi ʌmo aasocoliʌrʌ
ʌVuaana moodʌ —astʌtʌdai ʌali ooqui.
26 Taidʌ ʌraí sʌʌlicʌdʌ soigʌʌʌli. Dʌmosʌcaaagaitadaisaiʌ
maatʌ Diuusi gʌvapaida vuitapi cascʌdʌ maitistutuiditadai
ʌgai ismaimaquiagi istumaasi taanʌi ʌali ooqui.
27 Taidʌ ʌraí otoma ootoi ʌmo sandaaru dai aagidi sai
vuaapidana ʌVuaana moodʌ.
28 Taidʌ ʌsandaaru ii maisacaruamu, dai mʌʌ guicuta
ʌVuaana moodʌ dai ʌmo aasocoliana vuaa. Taidʌ ʌraí maa
ʌali ooqui, taidʌ ʌali ooqui tʌʌgi gʌdʌʌ.
29 Dai aidʌsidʌ ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ maí imaasi,
mʌʌ bʌi ʌVuaana tuucugadʌ dai bʌcai dai yaasa.

———

30 Tai gooquiʌrʌ ʌSuusi ojootosadʌ ʌpamu aayi siaaco daa-
catadai ʌSuusi dai aagidi vʌʌsi istumaasi idui, dai istumaasi
gamamaatʌtuli ʌgai ʌoodami saagida.

31 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Tinda dai gʌriibʌsta siaaco maitiipu oodami —astʌtʌdai.
Aliʌ mui oidatucuitadai oodami cascʌdʌ ʌgai maiajʌitadai tasai tomali ugidagai vʌʌtarʌ.
32 Taidʌ ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga ʌʌgi iji ʌmo vaarcuana ʌmapʌcʌrʌ siaaco maitiipu oidacami.
33 DʌmosmuidutaitʌʌisijiʌgaidaimaíisʌrʌSuusidai mosdʌvʌʌrapi sʌʌli voopai vʌʌsi aipadʌrʌ oidacami, dai ʌpʌga aayi isʌgai.
34 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tʌʌ mui oodami dai soigʌʌldan tadatu ʌgaicʌdʌ, ʌgai tʌgitocatadai sioorʌ aagidagi duucatai gʌaagai isoidacagi. Dai gʌaagacai mamaatʌtuldimi mui naana maasi.
35 Dai aidʌsi casi ʌrurunococatadai taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Casiat urui dai tomali ʌmo oodami maioidaga tanai.
36 Ootosañi gooodami vai iimʌna aali quiiquiamu siaaco miaaga dai savʌdana cuaadagai daida ugana, maitavuucati goovai istuma ugiagi —astʌtʌdai mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi.
37 DʌmosʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Bibidavurai aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—¿Savʌdatʌsi ʌragai goo siento piisu aʌcami paana gooodami vʌʌtarʌ? —astʌtʌdai.
38 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mʌcavʌrnʌidamʌsʌʌqui paana viaa —astʌtʌdai.
Dai aidʌsi camaí ʌgai siʌʌquidu itʌtʌdai:
—Taama tʌviaa paana dai gooca vatopa —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
39 Tai amaasi ʌgai tʌjai ʌoodami sai vasoi saagida daraivana chʌchʌʌquiatai aipaco;
40 Taidʌ ʌoodami daraiva ʌʌmo siento dai tataucami siento.
41 Tai amaasi ʌSuusi vui ʌtaama paanʌ ʌʌmadu ʌgooca vatopa dai taí nʌnʌaava dai gamamagi dai saasasacai paana maa gʌmamaatʌrdamiga sai taacogidana ʌoodami. Dai ʌgooca vatopaiñdʌrʌ ʌʌpʌ taacogi vʌʌscatai.
42 Dai vʌʌscatai gauu dai tatascovai.
43 Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami paana saasaquigadʌ ʌʌmadu vatopa.
44 Daidʌ ismaacʌdʌ gauu ʌtaama paanaiñdʌrʌ ʌrtaama mil cʌcʌʌli.

———

45 Taidʌ ʌSuusi aagidi gʌmamaatʌrdamiga sai tʌtʌidʌna vaarcuʌrʌ dai dʌgavunʌna vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai aʌna

Betasaida dʌvʌʌriʌrʌ ʌʌpʌga isʌgai. Dai ʌgai diosaidimi ʌoodami quiaa.

46 Dai aidʌsi cadiosagi ʌgai ii ʌmo giidiamu dai gamamada agai.

47 Dai aidʌsi cadidiaimi ʌvaarcu caʌran ʌʌsi imʌitadai ʌgʌʌ suudagi vaidʌ ʌSuusi ʌʌgi ugidiana cʌaacatadai.

48 Dai tʌʌ ʌgai siʌmamaatʌrdamigadʌ camaitistutuiditadai isimitudagi ʌvaarcu vuidʌrʌ vustaitai ʌʌvʌʌli. Dai casiaal-imodʌ ʌSuusi caaijimitadai gʌmamaatʌrdamiga mossuudagi daama imʌitai dai mosdaivuñia ʌliditadai.

49 Dai aidʌsi tʌʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ issuudagi daama imʌitadai ʌgai poʌliditadai ʌgai sidʌ ʌrʌmo suiñali dai vʌʌscatai ijiña tʌʌgacai.

50 Vʌʌscatai tʌʌ ʌgai cascʌdʌ aliʌ duduaadimu. Dʌmos ʌSuusi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:

—Maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada aanʌana maitavʌr dudu-aadicuda —astʌtʌdai.

51 Dai tʌsai ʌvaarcuʌrʌ ismaacʌdʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai otoma gʌʌpitu ʌʌvʌʌli. Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌtʌʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi.

52 Dai aidʌ maiquiaa tʌtʌʌgaitadai ʌgai isducatai idui ʌSuusi ʌpaanacʌdʌ, aidʌ maiquiaa cʌʌga vaavoitudai ʌgai cascʌdʌ.

———

53 Dai vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Genesareta dʌvʌʌriʌrʌ, dai ʌgʌʌ suudagi ugidiana vuu ʌgai ʌvaarcu.

54 Dai aidʌsi mostʌaapai ʌgai ʌvaarcuaiñdʌrʌ, taidʌ ʌoodami maí ʌSuusi.

55 Dai ootoma voopoi dai uusiʌrʌ vuaapaimi ʌcoococoidadʌ siaaco cajiomacatadai ʌgai isdaacatadai ʌSuusi.

56 Dai tomasiaaco siaaco daacagi ʌSuusi gʌgʌrʌ quiiquiana siʌpʌ ali quiiquiana siʌpʌ dʌjiana ʌoodami vuvaidiña ʌcoococoidadʌ cacaayana dai daanʌiña ʌgai ʌSuusi sai gʌdagitona istaatagi ʌcoococoidadʌ tomasi mosʌcaasi yuucusidʌ, dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ mostaata dodoi.

7

———

1 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami. Ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada.

2 Dai ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌʌmoco ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi maitʌniicomai poduucai isduucai ivuaadana ʌgai siuu duucu gaugia agadagi cascʌdʌ ñiooquidi ʌgai.

3 Λfariseo ΛΛmadu vΛΛsi ΛgaaΛjudidíu Λpan duucai
gΛnviidacatadai gΛnΛqui aaduñicaru. ΛΛpΛga gΛniicomaiña
Λgai muioco dai gooquiΛrΛ gacuaadana.
4 Dai siuu duucu dadiagi Λgai plaasaiñdΛrΛ, maitacuaadana
asta siuu duucu vapacoi gΛnnoonovi isducai gΛnviidacatadai
Λgai. Dai quiaa ivueeyi Λgai mui naana maasi gΛnviituldaraga
duucami isducatai vacuanai Λgai gΛnajaasocoli dai gΛnajaa
dai gΛniidoracaru dai gΛnvopoicaru.
5 Tai amaasi ΛmamaatΛrdami sΛΛlicami ΛΛmadu Λfariseo
tΛcacai ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:
—¿Tuisid Λ gΛmamaatΛrdamiga maitivueeyi mΛsducatai
gΛrviituli dai maitΛrΛpan duucai vacuanai gΛnnoonovi siuu
duucu gaugia agadagi? —astΛtΛdai.
6 Taid Λ ΛSuusi aa noragi daid Λ itΛtΛdai:
—Aapim Λ aagai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivueeyi.
SΛΛlicΛdΛ ΛrvaavoiistumaasiaagaiIsaíacaru Diuusi
ñiooquituldiadamigad Λ gΛnaagaitai aapim Λ dai ooja istumaasi
aagidi Diuusi dai poduucai Λooja:
Aapim Λ pocaiti mΛsai giñsiaa duutudai dai maisiaa
giñduutudai.
7 Gomaasi gia maitΛrsoiñi tomali Λmaadutai vΛΛtarΛ.
Aapim Λ maigamamaatΛtuldi giññiooqui
baiyoma gamamaatΛtuli aapim Λ istumaasi oodami
gΛnviituli.
Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru.
8 Aapim Λ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi, ivuaada
Λliditai istumaasi oodami gΛnviituli, isducatai vacuanadagi
gΛnajaa ΛΛmadu gΛnajaasocoli, dai mui aa naana maasi.
9 Daid Λ itΛtΛdai ΛΛpΛ:
—Mosivuaada Λlidi aapim Λ gΛnviituldaraga cascΛdΛ
maitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi.
10 Moseesacaru icaititadai: “Siaav Λr duutuada gΛnooga
ΛΛmadu gΛndΛΛ”, dai “Sioor Λ maicΛΛga ñioocadagi gΛooga
siΛpΛ gΛdΛΛ vui Λgai gΛaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti
Moseesacaru.
11 DΛmos aapim Λ pocaitiña sai Λmo oodami istutuidi
isitΛΛdagi gΛooga siΛpΛ gΛdΛΛ: “Maitan istutuidi isgΛsoiñagi
tomali istumaasicΛdΛ. VΛΛsi istumaasi viaa aan Λ Λrcorvan”,
ismaacΛdΛ itΛiya Λlidi vΛΛsi ΛrDiuusi aa duiñdad Λ vΛΛtarΛ.
12 Dai ispotΛiyagi Λmaadutai mai aapim Λ pocaitiña sai ca-
maiviaa Λgai issoicΛdagi gΛooga siΛpΛ gΛdΛΛ.
13 Dai poduucai aapim Λ mosgajiaad Λr Λ vipieeyi istumaasi
ipΛlidi Diuusi ducami ismaicΛΛgaducagi, mosvuaada Λliditai
gΛnviituldaraga dai mui naana maasi pomaasi ivuaadana
aapim Λ —astΛtΛdai ΛSuusi.
14 Taid Λ ΛSuusi Λpamu vaí Λoodami daid Λ itΛtΛdai:

—Giñcaʌcavurai vʌʌscatai dai gʌntʌgito caʌca:
15 Tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tʌgitoidagadʌaiñdʌrʌ vusacʌi mui naana maasi soimaascami dai poduucai gʌmaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami.
16 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
17 Dai aidʌsi anaasi viaa ʌSuusi ʌoodami dai quiiyʌrʌ vaa ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai astʌiya ʌlidi ʌcuento.
18-19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tomali aapimʌ mʌsmaimaatʌ caʌ sai istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami? Gomaa cuaadaga. Mosgavoocʌrʌ vapacʌi dai gooquiʌrʌ vusacʌi gatuucugaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Poduucai aagidi ʌgai aagidi ʌliditai sai cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami.
20 Daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi ʌʌpʌ:
—Gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi gosoimaasi
21 tʌgitoidagai cascʌdʌ, dai goʌʌmadu voidagai aa ooqui, dai oodami ipʌlidiña isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, gomuaaragai,
22 dai goʌʌsidaragai, dai viaaca ʌlidiña gavustuidaga, dai yaatagidaragai, dai muuquimudagai, dai ñiooquidaragai, dai soiducai nʌijadagi soitutuigami, dai maicʌʌga tʌtʌgitoiña oodami, dai aa naana maasi istumaasi soimaascami.
23 Vʌʌsi gomaasi gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi dai soimaasi iduiñtuldi oodami —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Tai amaasi ii ʌSuusi abiaadʌrʌ Tiiroamu dai Sidooniamu dai ami vaa ʌmo quiiyʌrʌ dai maitipʌliditadai ismatiagi oodami isami daacatadai ʌgai, dʌmos maitistui isgʌʌstuagi.
25 Otoma maí ʌmo ooqui dʌʌdʌ ʌmo ali tʌji ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dai divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai ʌʌcasodʌ abaana gʌtootonacʌdʌ cʌquiva.
26 Daidʌ ʌooqui ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ daidʌ ʌrSiropeniisiʌrʌ oidacamicatadai. Divia ʌgai dai daañimi ʌSuusi sai vusaidana ʌDiaavora tʌaañicarudʌ maradʌaiñdʌrʌ.
27 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagai isoodami dagitoagi ismaamaradʌ tatascoñiagi ʌʌpʌga maitavʌr cʌʌgai isʌʌsiadagi oodami gʌmara tascaldʌ dai maacadagi googosi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Taidʌ ʌooqui aa noragi daidi tʌtʌdai:
—Vaavuava isʌjudidíu googosi gʌraagai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgoogosi ismaacʌdʌ mesa uta vʌʌtʌcana cuaadana ʌsaasaquigadʌ ismaacʌdʌ suuligaiña aali —astʌtʌdai ʌooqui.

29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Cʌʌga pʌaagai. Dai casi istutuidi aapi pʌsnoragiagi
ʌDiaavora tʌaañicarudʌ atcavuusai gʌmaraiñdʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.
30 Dai aidʌsi aayi ʌooqui gʌquiiyʌrʌ ʌmaradʌ caatʌcatadai
daidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ cavuusai ʌgiaiñdʌrʌ.

———

31 Taidʌ ʌSuusi ii Tiiroaiñdʌrʌ dai Sidooniamu sʌʌli daivusai
dai ʌmapʌcʌrʌ Decápolisia dʌvʌʌriʌrʌ sʌʌli dai aayi ʌgʌʌ su-
udagi siaaco Galilea tʌʌgidu.
32 Mʌtai ami vuaapi ʌmo cʌʌli maitʌcaidacami dai sa-
saimʌliacami, dai daañimi sai daama daasana ʌSuusi gʌnovi.
33 Taidʌ ʌSuusi ʌcovai vaidacai siaaco maitiipucatadai
oodami dai naanacadʌ ʌraana vaapai gʌmamasquiga dai
sisivi gʌnovi dai taata nʌnʌdʌ.
34 Dai tʌvaagiamu nʌnʌaava dai sobʌvʌi daidʌ itʌtʌdai:
—Efata —astʌtʌdai. Gomaasi itʌiya ʌlidi gʌcupiocoñi.
35 Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌmaitʌcaidacʌdʌ naanacadʌ
gʌcupioco, dai nʌʌnʌdʌ cacʌʌga gʌdui dai ʌgai cacʌʌga istui
isñiooquiagi.
36 Taidʌ ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌoodami sai maiaagidiña
tomali ʌmaadutai. Dʌmos siʌʌscadʌ vaamioma daidiada ʌgai
ʌoodami vaamioma aipaco aagaiña.
37 Vaidʌ ʌoodami maitʌtʌgaiña isducatai gʌntʌtʌgitoagi
daidʌ iscaitiña:
—Vʌʌsiaʌcatai cʌʌga ivueeyi goovai asta maitʌtʌcaidacʌdʌ
tʌtʌcaidatudai dai mumudu ñiooquitudai —ascaitiña ʌoodami.

8

———

1 Dai aidʌ tuigaco mui gʌnʌmpagi oodami siaaco daacatadai
ʌSuusi dai maiviaacatadai istuma ugiagi. Tai amaasi ʌSuusi
vaí gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
2 —Soigiñʌlidi aanʌ idi oodamicʌdʌ, caaayi vaica tasai is-
tami giñʌʌmadu daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi.
3 Dai ismaitaugacai ootosa aanʌ sai noonoigʌna goovai
susuiquituan tada goovai voiyamu. Ʌʌmoco aliʌ mʌcasdʌrʌ
dada di —ascaiti ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ bibidana mosʌʌqui oodami tanai siaaco
maitiipu istumaasi dai tomali oidacami? —astʌtʌdai
ʌmamaatʌrdamigadʌ.
5 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidi tʌtʌdai:
—¿Mʌʌqui paana viaa aapimʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Cuvaracami atʌviaa —astʌtʌdai.

6 Tai amaasi ʌSuusi tʌjai ʌoodami sai dʌvʌʌrapi daraivana,
dai ʌgai vui ʌpaana dai gamamagi. Dai gooquiʌrʌ saasarai dai
maa ʌgai gʌmamaatʌrdamiga tai ʌgai taacogi ʌoodami.
7 Dai viaacatadai ʌgai chiʌʌqui vatopa ʌʌpʌ taidʌ ʌSuusi
pocaiti sai baigʌʌlidi Diuusicʌdʌ dai gatʌjai taacogidaragai
ʌʌpʌ.
8 Vʌʌscatai gauu dai tatascovai. Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi
cuvaracami aasarai saasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito.
9 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrparʌ maacova
milʌcatadai. Taidʌ ʌSuusi ootoi sai noonoigʌna.
10 Dai ʌgai tʌsai vaarcuʌrʌ ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga dai
iji Dalmanuta dʌvʌʌriamu.

———

11 Tai amaasi dada ʌfariseo siaaco daacatadai ʌSuusi
dai gaaatagaimi ʌʌmadu ʌSuusi. Daidʌ ʌfariseo mosnʌida
ʌliditadai sabaig ʌrvaavoi isʌSuusi istutuidi isivuaadagi is-
tumaasi aagai oodami saidʌ ivueeyi ʌgai, dai aagidi sai
tʌʌgidana ʌmo istumaasi gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ.
12 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ sobʌvʌi daidʌ itʌi:
—¿Tuimʌsidʌ giñtaanʌi aapimʌ istumaasi gʌgʌrducami?
Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai maitʌʌgimu aapimʌ tomali ʌmo
istumaasi gʌducami —astʌi ʌSuusi.
13 Dai anaasi viaa ʌgai ʌoodami dai ʌpamu tʌsai vaarcuʌrʌ
dai ii vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi.

———

14 Dai maitʌgito ʌgai isbʌquiagi cuaadagai dai mosaliʌmo
paana bʌcaiticatadai vaarcuʌrʌ.
15 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Gofariseo navaitigadʌ dai Eroodʌsi navaitigadʌ
maicʌʌgadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco gʌnaatagidimi daidi
caiti:
—Maiviaa aatʌmʌ paana cascʌdʌ pocaiti goovai —ascaiti.
17 Taidʌ ʌSuusi maí istumaasi aatagaitadai ʌgai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocaiti mʌsai maiviaa paana? ¿Maitamʌsquiaa
maatʌ caʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ? ¿Tomali maitʌntʌgito
nʌidi istumaasi ivueeyi aanʌ? Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga vaavoitu-
dai aapimʌ.
18 ¿Maitamʌsnʌnʌeeyi aapimʌ dai maitamʌstʌtʌcaidaga?
19 ¿Maitamʌstʌgito aidʌñsi bibi aanʌ ʌtaama mil oodami
ʌtaama paana mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ?
—astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Baivustaama dan gooca —astʌtʌdai.

20 —Dai aidʌñsi bibi aanʌ ʌmaacova mil oodami cuvaracami paanacʌdʌ, ¿mʌtʌʌqui aasarai susudacami ʌmpagi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌgai itʌtʌdai:
—Cuvaracami —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Vʌʌscʌrʌ mʌsmaiquiaa maatʌ caʌ? —astʌtʌdai.
Suusi maiaagaitadai navaiti paana vʌʌtarʌ baiyoma aagaitadai ʌgai ʌmamaatʌtuldaragadʌ ʌfariseo dai Eroodʌsi sai maicʌʌgadu.

———

22 Dai gooquiʌrʌ aayi ʌgai Betasaidʌrʌ, mʌtai ami vuaapi ʌSuusi ʌmo cʌʌli mainʌaadami, dai daañimi sai taatana.
23 Taidʌ ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi ʌcʌʌli dai vaidacai ugidiana ʌBetasaida. Dai ami vuupujiana tʌi gʌsisivaraga dai vuupuidʌ daama darai gʌnoonovi, dai tʌcacai sabaig istuiditadai isnʌaadagi tomasi palʌpi.
24 Taidʌ ismaacʌdʌ mainʌaadatadai nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai:
—Nʌidi aanʌ oodami ʌpa maasi uusi dʌmos ajioopai —ascaiti.
25 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu vuupuidʌ daama darai gʌnoonovi, vaidʌ ʌcʌʌli cʌʌga gʌtʌgito nʌnʌʌnai dai cacʌʌga istui isnʌnʌaavagi dai cʌʌga nʌidi vʌʌsiaʌcatai.
26 Taidʌ ʌSuusi ootoi ʌcʌʌli sai noragʌna daidʌ itʌtʌdai:
—Maiti vaaqui Betasaidʌrʌ, dai tomali maiaagiada imaasi tomali ʌmaadutai —astʌtʌdai.

———

27 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga vʌʌsi ʌmapʌcʌrʌ Sesareeʌrʌ Filiposi dʌvʌʌriʌrʌ. Dai voiyamu tʌcacai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ giñaagai ʌoodami? —astʌtʌdai.
28 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaiña oodami dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasicaru, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
29 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Dai aapimʌo moorʌ giñaagai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrʌCristo dai Diuusi gʌootoi —astʌtʌdai.
30 Dʌmos ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai.

———

31 Dai amaasi ʌSuusi gʌaagacai mamaatʌtuldimi dai aagidi sai ʌgai viaacatadai ʌmo sʌʌlicami dai viaacatadai issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi dai aagidi sai mosgajiaadʌrʌ viaa

agaitadai ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu ʌpapaali tʌtʌaanʌdamigadʌ dai ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami. Dai aagidi ʌʌpʌ mʌsai muaa agaitadai dai aagidi sai bovaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai.

32 VʌʌSi gomaasi cʌʌ sʌʌli aagidi ʌgai gʌmamaatʌrdamiga. Taidʌ ʌPiiduru ʌcovai vaidacai dai bagaidimi.

33 Taidʌ ʌSuusi ajaco cʌquiva dai nʌnʌidi gʌmamaatʌrdamiga dai bagaimi ʌPiiduru aduucai:

—Maitigiñʌʌmadu aimʌrda aapi Diaavora. Aapi pocaiti sai maitʌaagai isivuaadagi aanʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi —astʌtʌdai.

34 Dai amaasi vaí ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:

—Isʌmaadutai giñoidatucuda ʌliada maitʌaagai isʌʌgi gʌtʌgitocagi, dai gʌaagai isvʌʌscʌrʌ baigʌducagi siʌduñiada gʌmuaatuda giñvaavoitudaitai daida giñoidatucuda.

35 DʌmOs sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi, ʌgai gia imimu Diaavora ʌʌmadu. DʌmOs sioorʌ baigʌduu dai muquiagi giñvaavoitudaitai dai ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vusaimu.

36 Tumaasi ʌrcʌʌgai oodami vʌʌtarʌ isgamaitʌagai vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama vai ibʌadʌ Diaavora ʌʌmadu imiagi.

37 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaaa namʌquidagi dai cʌʌgacʌrʌ vuusiagi.

38 Isʌmaadutai siaa ʌradagi isgʌmaasiuldagi oodami vuitapi dai soimaasi ivuaadami vuitapi isgiñvaavoitudai dai ismaatʌ giññiooqui aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌʌpʌ siaa ʌrogiadamu ʌgaicʌdʌ siʌʌscadʌ giñooga tʌʌgidagi isaliʌsi viaa aanʌ guvucadagai dai diviagi aanʌ ʌtʌtʌaañicarudʌ ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

9

1 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Sʌʌlicʌdʌ aangʌnaagidi sai oidaga ʌʌmadutai tami ismaacʌdʌ maicoiya agai asta siʌʌscadʌ tʌʌ ismaasi siaaco tʌaanʌi Diuusi gʌguvucadacʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

2 Daidʌ ʌSuusi bonaadami tasaicʌdʌ vaidacai ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo, ʌʌmadu ʌVuaana, ʌmo tʌca tuvidacʌrʌ dai ami ʌSuusi ʌmapʌdui vuitapi gʌmamaatʌrdamiga.

3 Daidʌ ʌyuucusidʌ dadadaquitu dai cʌʌga tootoatu ʌpa maastu cʌvai tomali ʌmo vacuandami oidigi daama maipocasi tootoatudai yuucusi.

4 Dai ʌmamaatʌrdami tʌʌ ʌEliiasicaru ʌʌmadu Moseesacaru vaidʌ gaaatagai ʌSuusi ʌʌmadu.

5 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, vʌʌsi ʌrcʌʌgai istami daraaja aatʌmʌ tʌtai duuñi vaica uucusai ʌmoco aapi gʌvʌʌtarʌ dai ʌmai Moseesa vʌʌtarʌ dai ʌmai Eliiasi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
6 Ʌmamaatʌrdami aliʌ duduaadimucatadai, daidʌ ʌPiiduru maimaatʌcatadai istumaasi aagaitadai.
7 Tai amaasi divia ʌmo icomai dai iiña, daidʌ ʌicomai saagida caidatu ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ icaiti:
—Idiavʌr giñmara ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aanʌ cʌʌgavʌr ʌʌgiada —ascaiti ʌñiooqui.
8 Dai otoma aipaco nʌnʌaava ʌgai dai camaitʌʌ ʌcʌcʌʌli mosʌca ʌSuusi ʌʌgi.
9 Dai aidʌsi tʌaapañimi ʌgai ʌtuvidacaiñdʌrʌ, ʌSuusi daí gʌmamaatʌrdamiga sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai istuma tʌʌ ʌgai asta siʌʌscadʌ duaacagi ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
10 Cascʌdʌ maiaagidi ʌgai tomali ʌmaadutai, dʌmos aipaco gʌntʌcacaitadai ʌgai istʌiya ʌlidi ʌSuusi aagaitai isduaaca agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
11 Dai amaasi tʌcacai ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ icaiti ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami saidʌ ʌEliiasi ʌʌpʌga viaacatadai isdiviagi isaapi? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdami.
12 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavuava istumaasi aagai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai ʌEliiasi viaacatadai isʌʌpʌga diviagi dai soiñagi oodami sai vaavoitudana Diuusi. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ giñaagaitai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ansai aliʌ soimaa taata iñagai dai mʌsai ʌmapiadʌrʌ giñviaa agai.
13 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi saidʌ ʌEliiasi cadivia, mʌtaidʌ idui ʌgaicʌdʌ vʌʌsi istumaasi ipʌli, poduucai isduucatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ mʌsaidʌ iduñia agaitadai ʌgaicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

14 Dai gooquiʌrʌ ʌpamu aayi ʌgai siaaco daraajatadai ʌgaa mamaatʌrdami, dai tʌʌ mui oodami ʌgai sicoli. Dai ami ʌʌmadu gaaatagaitadai ʌʌpʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
15 Dai aidʌsidʌ ʌoodami tʌʌ ʌSuusi vʌʌscatai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi dai vui voopoi dai viaatulda agai.
16 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Mʌtumaasi aatagai aapimʌ ʌʌmadʌ giñmamaatʌrdamiga? —astʌtʌdai.
17 Tai ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, gʌvuaapianta giñmara ismaacʌdʌ viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dai goDiaavora tʌaañicarudʌ muudutuli.
18 Tomasiaaco dʌvʌʌrapi dadaitudaiña goDiaavora tʌaañicarudʌ dai totostudai tʌñidʌ dai cʌcʌrʌntudai taatamudʌ, vai cascʌdʌ goovai maiviaa gʌguvucadaga dai aanʌ caaagidi gʌmamaatʌrdamiga sai vusaidana goDiaavora tʌaañicarudʌ tai maitistui —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
19 Taidʌ ʌSuusi baamuan tada daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ oodami maivaavoidaracami, ¿asta siʌʌscadʌ uucami viaacamu aanʌ isgʌnʌʌmadu daacagi? Giñvuaapidavurai goali gʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Mʌtai vuaapi siaaco daacatadai ʌgai. Dai aidʌsidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ tʌʌ ʌSuusi suiquituli ʌgai ʌali gʌʌli taidʌ ʌali gʌʌli dʌvʌʌrapi gʌi, dai aipaco yaalimi, dai totostuimi tʌñidʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌoogadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vʌquiidʌ abiaadʌrʌ povʌvueeyi goovai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌoogadʌ itʌtʌdai:
—Aliducatai abiaadʌrʌ.
22 Dai goDiaavora tʌaañicarudʌ muiyoco imidagai taiyʌrʌ dadaitudaiña dai suudarʌ muaa ʌliditai. Dai pʌsaapi istutiadagi isiduñiagi istumaasi goovai vʌʌtarʌ, soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ dai gʌrsoiña —astʌtʌdai ʌoogadʌ.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pʌsistutiadagi isvaavoitudagi di, vaavoitudadami vʌʌtarʌ tomali ʌmo istumaasi maisijaiga —astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Taidʌ ʌali gʌʌli oogadʌ gʌgʌrʌ iiña daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudiana. Giñsoiñañi nai vaamioma vaavoituda aanʌ —astʌtʌdai.
25 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isami gʌnʌmpaidimi mui oodami ʌgai bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Diaavora tʌaañicarudʌ maiñioocadami dai maitʌcaidacami aanʌ angʌtʌaanʌi pʌsai vusaiña. Dagitoñi idi ali gʌʌli dai camaivapacʌda ʌpamu idiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ gʌgʌrʌ iiña dai ʌpamu suiquituli ʌali gʌʌli, dai vuusaicai muuquiadʌ ducai viaa ʌgai ʌali gʌʌli vai muidutai pocaitimi sai casi ʌrmuuquiadʌcatadai.
27 Dʌmos ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi taidʌ ʌali gʌʌli cʌquiva.
28 Taidʌ ʌSuusi vaa ʌmo quiiyʌrʌ, taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌcovai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tuisidʌ maitistui aatʌmʌ isvusaidagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aliʌ sijaiga vusaidaragai cascʌdʌ avʌnacai maitaugacai gamamaadagi vai poduucai vuvacʌi goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Dai aidʌsi iji ʌgai abiaadʌrʌ Galileeamu sʌʌli dʌgavusai
dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai ismatiagi tomali ʌmo oodami,
31 mamaatʌtulditadai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga cascʌdʌ dai
aagiditadai sai ʌgai viaacatadai ʌmo sʌʌlicami dai mʌsai
tʌʌgida agaitadai aa oodami sai ʌgai muaa agaitadai sai
vʌʌscʌrʌ ʌgai bovaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai.
32 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌcatadai is-
tumaasi aagidi ʌSuusi dai duduaadicuitadai ʌgai iscʌʌga
tʌcacagi.

———

33 Dai amaasi aayi ʌgai Capernauumʌrʌ. Dai aidʌsi
caʌmo quiiyʌrʌ daraajatadai ʌgai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai
gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Mʌtumaasi aatagaimi aapimʌ voiyaiñdʌrʌ iimʌtai?
—astʌtʌdai.
34 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ mosdodoli vii, voiyamu aa-
gaimitadai ʌgai sai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga cascʌdʌ.
35 Tai amaasi daiva ʌSuusi dai vaí ʌbaivustaama dan gooca
gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Isʌmaadutai vaamioma namʌaca ʌliadagi ʌgai gʌaagai
ismaigʌducʌdʌ ʌliadagi dai gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai
—astʌtʌdai ʌSuusi.
36 Amaasi bʌi ʌSuusi ʌmo ali gʌʌli daidʌ
gʌmamaatʌrdamiga saagida cʌi dai gooquiʌrʌ mootoi daidʌ
itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
37 —Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga
dai cascʌdʌ oigʌdai idi ali oodami, ʌgai giñoigʌdai aanʌ
ʌʌpʌ. Dai ʌgai ismaacʌdʌ giñoigʌdai aanʌ ʌgai oigʌdai ʌgai
ismaacʌdʌ giñootoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌVuaana itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tʌʌ aatʌmʌ ʌmo cʌʌli vai aagai
gʌtʌtʌaaraga dai poduucai vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
oodamiaiñdʌrʌ. Dʌmos maigʌrʌʌmadu aimʌrai ʌgai tʌtai
cascʌdʌ daí —astʌtʌdai ʌVuaana.
39 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr daidiada. Maitatiipu tomali ʌmaadutai
isivuaadagi istumaasi gʌgʌrducami aagaitai giñtʌʌtʌaraga
dai gooquiʌrʌ giññiooquiadagi.
40 Sioorʌ maitʌrvui caatʌcagi ʌgai gʌrʌpa maasi tʌgito.
41 Tomasioorʌ sioorʌ baigʌʌliaragacʌdʌ gʌnoidagi tomasi
ʌmo avʌsi suudagi giñvaavoitudaitai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ Diuusi
maaquimu ʌgai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

———

42 Tomasioorʌ sioorʌ soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌmoco
ismaacʌdʌ utudama giñvaavoitudagi sioomʌ ʌrcʌʌgai ʌgai
vʌʌtarʌ mʌscusivuan vulidagi ʌmo gʌʌ mouturui dai gʌʌ su-
udarʌ daitudagi.
43-48 Dai isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi
soimaascami gʌnoonovicʌdʌ siʌpʌ gʌʌʌcasocʌdʌ siʌpʌ
gʌvuupujicʌdʌ baiyoma gʌaagai ispoʌliada ʌgai
ismainoonovʌ siʌpʌ maiʌʌcaso siʌpʌ maivuupuju dai maisiuu
ʌDiaavora ʌʌmadu imiagi siaaco tomastuigaco soimaasi
gʌtaatacana dai tomastuigaco mʌʌcana tai baiyoma isimiagi
Diuusi ʌʌmadu.
49 Dai tomasioorʌ sioorʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌliadagi aliʌsi
soimaasi taatatuldia agai aa oodami.
50 Aliʌsi gʌaagai aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai aa oodami
ipʌliadagi isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai
ʌmo oodami siooma cueeyi cuaadagai yoovicami —astʌtʌdai
ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

10

———

1 Tai amaasi ʌSuusi ii Capernauumaiñdʌrʌ. Judeea
dʌvʌʌriamu vaasadʌrʌ ʌaqui Jordán. Tai ʌpamu gʌnʌmpagi
oodami siaaco daacatadai ʌSuusi vai ʌgai mamaatʌtuldimi
poduucai isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌscʌrʌ.
2 Tai ʌʌmoco ʌfariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai
ʌSuusi dai mossoimaasi ñiooquituda ʌlidi ʌgai ʌSuusi cascʌdʌ
tʌcacai sabai oidaga oigaragai isʌmo cʌʌli dagitoagi gʌooñiga.
3 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi gʌntʌjai Moseesacaru? —astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌfariseo itʌtʌdai:
—ΛMoseesacaru gʌrmaa oigaragai isdadagitodagi ooqui
dʌmos sai gʌaagai ismamaacadagi ʌmo oojai siaaco aagadagi
iscadagito —astʌtʌdai ʌfariseo.
5 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami oodami cascʌdʌ poduucai
aagidi ʌgai ʌMoseesacaru.
6 Dʌmos aidʌsi tucamidʌrʌ idui Diuusi gooidigi, idui cʌʌli
dai ooqui,
7 cascʌdʌ ʌcʌʌli viaa isdagitoagi gʌooga ʌʌmadu gʌdʌʌ dai
vʌʌnagi ʌmo ooqui.
8 Dai poduucai ducami si ʌraliʌmo oodamicagi ʌgai.
9 Cascʌdʌ ismaacʌdʌ ʌmapagidi Diuusi ʌoodami maitʌagai
isdadagitodagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.
10 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ taidʌ
ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌpamu tʌcacai astʌiya ʌlidi ʌgai
ismaacʌdʌ aagaitadai ʌgai.

11 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ dagitoagi gʌooñiga dai vʌʌnagi ʌmai ooqui ʌgai
soimaasi ivueeyi gʌooñiga ʌpʌgadadʌ vui.
12 Dai isʌmo ooqui dagitoagi gʌcuna dai vʌʌnagi ʌmai cʌʌli
ʌgai ʌʌpʌ soimaasi ivueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Mʌtai aidʌ vuaapi ʌSuusi chiʌʌqui aali sai taatana. Dʌmos
ʌmamaatʌrdamigadʌ bagaidimi ʌoodami ismaacʌdʌ vuaa-
paimi ʌaali.
14 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi aliʌ baamu daidʌ itʌtʌdai ʌgai
gʌmamaatʌrdamiga:
—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanʌ dai
maitavʌr daidiada. Siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌrʌgai vʌʌtarʌ
ismaacʌdʌ ʌpan ducami aali.
15 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai sioorʌ maivaavoitudagi Diuusi
ʌpan ducai ʌmo aliducami ʌgai maiimimu siaaco gatʌaanʌi
Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai moomotoi ʌgai ʌaali dai daama darai gʌnoonovi dai
siaa duutuli.

———

17 Dai aidʌsi apiaimʌitadai ʌSuusi, tai voiyʌrʌ mʌraitai aayi
ʌmo cʌʌli dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌ tuigacami, ¿tuma duuna aanʌ dai
vʌʌscʌrʌ oidacana Diuusi ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
18 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi cʌʌ tuigacami giñaagai? Aliʌmadugava cʌʌ tuiga-
cami dai ʌgai ʌrDiuusi.
19 Aapi cʌʌga maatʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi isivuaadagi
oodami maitigaʌʌsiada gaooñiga, dai maitigacoodadai, dai
maitigaʌʌsiada gavustuidaga, dai maitiyaatagʌda, dai mait-
igavupuiirumadada dai siaa iduutuada gʌooca dai gʌdaada
—astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, vʌʌsi gomaasi ansiaa duutudai
aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ —astʌtʌdai.
21 Taidʌ ʌSuusi baigʌʌliaragacʌdʌ nʌnʌidi ʌcʌʌli daidi
tʌtʌdai:
—Ʌmo istumaasi aviʌʌga pʌsiduñiagi. Imiñi dai gagara vʌʌsi
pʌstuma viaa dai oida ʌtumiñsi ʌsoitutuigami dai poduucai
viaacamu aapi mui naana maasi tʌvaagiʌrʌ. Dai gooquiʌrʌ
divia daidʌ iñooida. Dʌmos ʌʌpʌga gʌaagai pʌsbaigʌducagi
siʌduñiada gʌmuaatudagi giñvaavoitudaitai —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌcʌʌli imaasi aliʌ soigʌʌli dai imʌcai
soigʌʌliatugai aliʌsi ʌrgʌvidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
23 Tai amaasi ʌSuusi aipaco nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai
gʌmamaatʌrdamiga:

—Gia sijaiga isgʌnviipidacami gʌndagituagi isDiuusi tʌaanʌdagi dai soicʌdagi sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana —astʌtʌdai.
24 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi pocaititai ʌSuusi, dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai ʌpamu:
—Giñaaduñi gia sijaiga isʌgai ismaacʌdʌ mosʌcaasi gʌnvustuidagʌrʌ tʌtʌgitoi dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi aliʌsi gʌnviipidacatai ʌgai.
25 Siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isvaquiagi ʌmo oyi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo gʌviidacami dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌtʌgitocagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Dai aidʌsi caʌ ʌgai imaasi maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Voorʌ istutuididʌo iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —ascaiti.
27 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌava daidʌ itʌtʌdai:
—Oodami gia maitistutuidi isiduñia imaasi, dʌmos Diuusi gia istutuidi. Diuusi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Tai amaasi itʌtʌdai ʌPiiduru:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstuma viaacatadai gʌoidatucuda ʌrʌliditai —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ dagitoagi gʌquii dai gʌsisiʌʌgi, dai gʌsusuculi, dai gʌooga, dai gʌdʌʌ, dai gʌooñiga, dai gʌmaamara, dai gʌdʌvʌʌraga giñvaavoitudaitai aanʌ dai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ,
30 ʌgai viaacamu idi oidigʌrʌ ʌmo siento vaamioma baabaqui, dai siisiʌʌgi, dai susuculi, dai dʌʌdʌcamu, dai maamaracamu, dai dʌdʌʌvʌracamu, tomasi soimaa taatamaitai. Dai siʌʌscadʌ imiagi ʌgai idi oidigaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
31 Dʌmos mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi muidutai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi tami mʌʌca siooma maitʌaanʌdamu dai ismaacʌdʌ siooma maitʌaanʌi tami, mʌʌca vaamioma tʌaanʌdamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

32 Dai ʌmo imidagai voiyamu iimʌitadai ʌgai catʌʌtʌidimi Jerusaleena ʌSuusi baitʌqui imʌitadai gʌmamaatʌrdamiga, vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌntʌtʌgitoagi dai duduaadimutugaitai oidi. Taidʌ ʌSuusi ʌpamu ʌcovai vuvaitu ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga, dai aagidi isducatai ʌpʌduñia agaitadai ʌgaicʌdʌ.
33 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ nʌidi tʌscatʌtʌidimi Jerusaleenʌrʌ, mʌsiaaco giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

Giñtʌʌgida magai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami isʌgai gatʌaañimu mʌsaidʌ giñmuaana. Giñtʌʌgidamu ʌgai aa sibʌadʌrʌ oidacami.

34 Dai giñparundada magai dai saasasa magai giñtuucuga dai giñsisiviada magai dai giñmuaa magai. Dʌmos bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidañdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

35 Tai amaasi ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana ʌSevedeo maamaradʌ miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ ipʌlidi pʌsiduñiagi tʌsducatai gʌaagida ragai —astʌtʌdai.

36 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Tumaasi ipʌlidi aapimʌ isiduñia aanʌ? —astʌtʌdai.

37 Tai ʌgai itʌtʌdai:

—Siʌʌscadʌ aapi vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacamicagi gʌrmaacañi oigaragai tʌtaidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamica aatʌmʌ —astʌtʌdai.

38 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aapimʌ maimaatʌ mʌstumaasi giñaagidi. ¿Baisi istutuidʌna aapimʌ issoimaasi taatagi siʌʌ soimaa taata iñagai aanʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.

39 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Istutuidiatʌta —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ gia soimaa taatamu siʌʌsi soimaa taata iñagai aanʌ.

40 Dʌmos aanʌ maitistutuidi isdaraasagi tʌtʌaanʌdami baiyoma ʌʌgi Diuusi gʌrooga daraasamu tʌtʌaanʌdamicagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

41 Dai aidʌsidʌ ʌgaa baivustaama mamaatʌrdami cai gomaasi baacoi ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana vui.

42 Dʌmos ʌSuusi vaí ʌgai daidʌ itʌtʌdai:

—Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacami gʌpipiooñiga duucai nʌidi gʌaaduñi dai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sʌʌlicʌdʌ tʌtʌaañicui.

43-44 Dʌmos aapimʌ gʌnsaagida maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioorʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai.

45 Poduucai isduucai ivueeyi aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Aanʌ gia divia oidigʌrʌ maisiu isgiñsoicʌdagi aa baiyoma divia aanʌ dai soicʌda iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mui oodami —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

46 Amaasi aayi ʌgai Jericooʌrʌ dai aidʌsi cavuvaquimi abi-
aadʌrʌ ʌSuusi ʌʌmadu ʌmamaatʌrdamigadʌ dai muidutai aa
oodami, vai ʌmo cʌʌli mainʌaadami Vatimeo tʌʌgiducami
Timeo maradʌ, voi ugidiana daacatai gataanʌi oidicami.
47 Dai aidʌsi caʌ ʌcʌʌli ismiaadimi ami ʌSuusi otoma
iiñoquidimi daidʌ itʌtʌdai:
—Suusi Davi cajiudadʌ soigigʌʌlda aanʌcʌdʌ —astʌtʌdai.
48 Tai muidutai bagaimi sai maitadacana, dʌmos ʌcʌʌli
vaamioma iiñacai daidʌ icaiti:
—Davi maradʌ soigigʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti.
49 Taidʌ ʌSuusi cʌquiva, daidʌ itʌtʌdai gʌaaduñi:
—Baigovai avʌr vaida —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌoodami vaí ʌmainʌaadami dai avʌnaquidimi daidʌ
itʌtʌdai:
—Baigi gʌʌliada, otoma icʌquiva, gʌvaidiava ʌSuusi
—astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌcʌʌli otoma maigovai daitu gʌsuaa dai otoma
cʌquivacai ii siaaco daacatadai ʌSuusi.
51 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapi isgʌduiñda aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌmainʌaadacʌdʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, nʌada iñʌlidi aanʌ —astʌtʌdai.
52 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi aapi istutuidi isimʌdagi, giñvaavoitu aapi cascʌdʌ
canʌnʌaava —astʌtʌdai.
Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌcʌʌli istui isnʌnʌaavagi, dai oí ʌSuusi
voiyamu.

11

———

1 Dai aidʌsi camiaadimi ʌgai Jerusaleenʌrʌ ugidana iimʌitai
Betapagi dai Betania vuidʌrʌ ʌOliivosi giidi, taidʌ ʌSuusi ootoi
gooca gʌmamaatʌrdamiga.
2 Daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai mʌmocoro ali quiiyʌrʌ, dai mʌsiuu duucu
aiyagi tʌʌgimu aapimʌ ʌmo asñiitu vulicami. Ʌgai maiquiaa
dadaʌjʌi tomali ʌmaadutai. Upanavurai dai vuaapa.
3 Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi mʌstuisidʌ povueeyi vʌrai
aagida ansai aanʌ tʌgito, ansai otoma ʌpamu ootsoda iñagai
—astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
4 Tai ʌgai iji, dai tʌʌ ʌasñiitu vai ʌmo quitaagiña vulicatadai
voiyʌrʌ, dai uupai.
5 Tai ʌʌmadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai itʌtʌdai:
—¿Mʌtuma vueeyi? ¿Tuimʌsi uupaisai goasñiitu?
—astʌtʌdai.
6 Tai ʌgai aa noragi dai aagidi istʌtʌdai ʌSuusi tai ʌgai dagito
mʌsbʌquiagi ʌasñiitu.

7 Tai ʌgai otoma bʌidacai ʌasñiitu ʌSuusi. Dai asñiitu daama
darai gʌnsusuaa, taidʌ ʌSuusi daamioma daiva.
8 Tai muidutai aa oodami voiyʌrʌ ʌligaimi gʌnsusuaa dai aa
guicuta uusi maamaradʌ dai voiyʌrʌ tuajaimi dai poduucai
tʌtʌgidi ʌgai ʌSuusi isaliʌ siaa duutudai.
9 Dai ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai dai ismaacʌdʌ
gooquiʌrʌ iimʌitadai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Aatʌmʌ ipʌlidi sai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadana goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi
guvucadadʌcʌdʌ.
10 Dai aliʌ baigʌnʌliadamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌaanʌda
goovai. Goovai ʌrʌraí Davicaru cajiudadʌ. Sʌʌlicʌdʌ siaa
duutudai aatʌmʌ Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga —ascaitimi ʌgai.
11 Taidʌ ʌSuusi aayi Jerusaleenʌrʌ, dai vaa ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu. Dai aipaco nʌnʌaava dai nʌnʌidi
istumaasi oidaga ami, dai gooquiʌrʌ ii Betaaniamu
ʌʌmadu ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ, casi
ʌrurunococatadai cascʌdʌ.

———

12 Dai siaadico aidʌsi iji ʌgai Betaaniaiñdʌrʌ tai aayi biuugi-
gai ʌSuusi.
13 Dai ʌgai mʌcasdʌrʌ tʌʌ ʌmo iigosi dʌʌdʌ cʌʌga tʌtʌdogi
aagadʌ. Dai ʌgai ii dai nʌnʌidi sabai ibaidaga, dʌmos maitʌʌ
tomali ʌmo iibiadʌ mosgoʌʌgi aagadʌ maiquiaa aayi istuigaco
ibiatai ʌgai cascʌdʌ.
14 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌiigosi dʌʌdʌ:
—Tomali ʌmo imidagai camaiugimu tomali ʌmaadutai
gʌibaidaga —astʌtʌdai.
Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ caʌ.

———

15 Dai gooquiʌrʌ aayi ʌgai Jerusaleenʌrʌ. Dai aidʌsi vaa
ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu, dai vuvaidimi vʌʌscatai
ismaacʌdʌ ami gagaagarai dai ismaacʌdʌ gasaapʌdai. Dai
aipaco suuli memesagadʌ ismaacʌdʌ cambiando ʌjudidíu
quiuupaigadʌ tumiñsigadʌ ʌʌmadu daraicarudʌ ismaacʌdʌ
gagaagarai tutugu;
16 Dai maidagito tomali ʌmaadutai iscucuuspʌticagi
gʌvustuidaga quiuupai ʌraana.
17 Dai gʌaagacai mamaatʌtuldimi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ aduucai oojisi: “Giñquii itʌʌgiducamu
quii mamaadaragai vʌʌtarʌ tomastuma oodami ami gama-
maadadamu”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dʌmos aapimʌ ʌpan
duucai ivueeyi ʌʌsivogami tami Diuusi quiidʌrʌ —astʌtʌdai
Suusi ʌoodami.

18 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu
ʌmaatʌtuldiadami sʌʌlicami caʌ iscaiti ʌSuusi, dai
otoma gaagaimi isduucatai muaagi, poʌliditadai isvʌʌsi
oodami vaavoituda aagaitadai. Vaidʌ ʌoodami vʌʌscatai
maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai isducatai
mamaatʌtuldi ʌSuusi.
19 Dʌmos ʌSuusi mostuca tai ii abiaadʌrʌ.

———

20 Dai siaadico quiamoco dʌgavusai ʌgai dai tʌʌ ʌiigosi
dʌʌdʌ vai cagaquisapi tatacadʌaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ.
21 Taidʌ ʌPiiduru tʌgito daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, dañi goiigosi dʌʌdʌ ismaacʌdʌ
ñiooquidi aapi tacavo ticagaquisa —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudadavurai Diuusi.
23 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, sai tomasioorʌ sioorʌ sʌʌlicʌdʌ
cʌʌga giñvaavoitudadagi cʌʌga istutuidi isivuaadagi naana
maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ sijiacami.
24 Cascʌdʌ angʌnaagidi sai mʌsiʌʌscadʌ taanʌdagi Diu-
usi ʌmo istumaasi gʌnmamaadiʌrʌ dai mʌssʌʌlicʌdʌ vaavoi-
tudadagi isʌgai istutuidi isgʌnmaquiagi viaacamu aapimʌ
mʌstumaasi taañiagi.
25 Dai mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi mʌsviaacagi ʌmoco
gʌnsaayu oigʌldavurai, vai giñooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja
gʌnoigʌldana gʌnsoimaascamiga ʌʌpʌ.
26 Dai mʌsiaapimʌ maioigʌldagi, tomali gʌnooga ismaacʌdʌ
tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoigʌldamu ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

———

27 Dai amaasi aayi ʌgai ʌpamu Jerusaleenʌrʌ. Dai aidʌsidʌ
ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu ʌrana aimʌraitadai, tai
miaadʌrʌ guuquiva ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌʌmadu ʌsonʌrʌ guucacami,
28 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aapi imaasi? ¿Toorʌ gʌmaa
sʌʌlicami pʌsai pomaasi ivuaadana? —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi mʌscʌʌga giñaa
noragidagi dai giñaagidagi istumaasi giñtʌcaca iñagai, nai aana
ʌʌpʌ gʌnaagidagi istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi.
30 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami, Diuusi,
oodamisio? Aagavʌrai, noragida —astʌtʌdai ʌSuusi.
31 Vaidʌ ʌcʌcʌʌli aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:
—Ispotʌiya aatʌmʌ sai Diuusi ootoi ʌVuaana goovai
povʌrtʌʌdan tada tʌsai tuisi maivaavoitu.
32 Isbai potʌʌna aatʌmʌo sai oodami ootoi —ascaiti
ʌtʌtʌaanʌdami.

Aliʌ ʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami cascʌdʌ. CʌʌGa maatʌcatadai ʌgai siʌoodami sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai.

33 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Maitatʌmaatʌ sioorʌ ootoi ʌVuaana —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Tomali aanʌ anmaitʌnaagidagi tuduidʌ istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi —astʌtʌdai ʌSuusi.

12

———

1 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai mamaatʌtuldimi cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli dai ʌi uuvasi gʌdʌvʌʌragana, dai sicoli curarai. Daidi idui siaaco vusiadagi uuvasi varagadʌ. Daidʌ idui ʌʌpʌ ʌmo vaaqui tʌcavacami dai abiaadʌrʌ nuucadaca agai vʌʌsi gʌʌʌsi.

Dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa gʌʌʌsi aa oodami dai mʌcasi ii.

2 Dai aidʌsi aayi yoovaragai ootoi ʌgai ʌmoco gʌpiooñiga sai mʌtaanʌna ʌaata vuadami ʌuuvasi varagadʌ siʌʌqui aʌcatadai.

3 DʌmOs ʌaata vuadami bʌi ʌootosicami dai soidoodai dai saasarai tuucugadʌ dai maimaa toma laachi dai ootoi.

4 Taidʌ ʌaamudʌ ootoi ʌmai piooñi, mʌtai ʌgai maicacarai, dai saasarai moodʌ dai galnaasi ñiooqui aagidi dai mosootoi ʌʌpʌ.

5 Taidʌ ʌaamudʌ ootoi ʌmai gʌpiooñiga, mʌtai ʌgai muaa. Dai gooquiʌrʌ ʌaamudʌ ootoi mui aa pipiooñi mʌtai ʌʌmoco soidoodai dai saasarai tuutucugadʌ dai aa coi.

6 Dai maracatadai ʌcʌʌli ʌmo cʌʌli dai aliʌ oigʌdaitadai dai cuugatʌrʌ ootoi poʌliditai: “Giñmara gia siaadʌrʌ maisiaa duutudana ʌgai”, asʌʌlidi.

7 DʌmOs ʌaata vuadami tʌʌgacai, aipaco gʌnaatagidimi daidʌ icaiti: “Gooviava ʌgai ismaacʌdʌ ajiagai vʌʌsi oogadʌ vustuidadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti.

8 Dai bʌi dai muaa dai dʌjoi ugidiana daitu ʌtuucugadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

9 Dai amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌtʌtʌaanʌdami daidʌ itʌtʌdai:

—¿Isduuñimu ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai ʌpipiooñi? Divimu ʌgai dai codimu ʌaata vuadami dai maaquimu ʌgai ʌdʌvʌʌrai aa oodami.

10 Aapimʌ cʌʌ maatʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:

Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daasa aagai Diuusi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gajiaadʌrʌ viaa agai.

Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌda agai.
11 Diuusi iduñia gomaasi. Dai gomaasi ʌrʌmo istumaasi
cʌʌgaducamicamu ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ
vaavoitudagi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Dai maatʌ caʌ ʌtʌtʌaanʌdami isʌgai aagada mʌʌlidi
ʌSuusi cascʌdʌ aagai ʌcuento. Dai bʌiya ʌliditadai
ʌtʌtʌaanʌdami ʌSuusi dai maisagi dʌmos ʌbʌiditadai ʌgai
ʌoodami dai dagito dai iji.

———

13 Dai gooquiʌrʌ ootoi ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmoco ʌfariseo
ʌʌmadu ʌʌmoco ʌEroodʌsi aaduñdʌ sai nʌidana sabai aa-
gatudana ʌgai ʌSuusi ʌmo istumaasi istumaasi vui caatʌcagi
ʌjudidíu vaavoidaragadʌ vai poduucai gʌʌpiʌrʌ vuaajagi ʌgai
dudunucamiʌrʌ.
14 Tai ʌgai aayi siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi
aagai aapi ʌrvaavoi. Dai maivuaamʌ ʌʌlidi aapi
oodamicʌdʌ siʌrgʌnviipidacami siʌrsoituutuigami ʌʌpʌ.
Mosgamamaatʌtuldi aapi istumaasi Diuusi ipʌlidi. ¿Cʌʌgaisi
tʌsaa namʌquiada aatʌmʌ gocuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ
ʌromamanu cho sio? —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.
15 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai ismosvuiirumada ʌliditadai
ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Tu-
imʌsidʌ giñvuiirumada ʌlidi? Giñtʌʌgidavurai ʌmo tumiñsi is-
maacʌdʌcʌdʌ gaaa namʌquidi aapimʌ ʌcuota nai nʌida aanʌ
—astʌtʌdai.
16 Mʌtai tʌʌgi. Vaidʌ ʌSuusi nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ moodʌ dai voorʌ tʌʌtʌaragadʌ viaa gotumiñsi?
—astʌtʌdai.
Taidʌ ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgʌʌ maitʌcʌaacami moodʌ dai tʌtʌaragadʌava
—astʌtʌdai.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maacavurai ʌbaitʌcʌaacami istumaasi ʌrtuidadʌ, dai
iduuñivurai istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi ʌʌpʌ, ʌgai
ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌcʌcʌʌli maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai isd-
ucatai aa noragidi ʌSuusi.

———

18 Tai amaasi iji ʌʌmoco saduseo siaaco daacatadai ʌSuusi.
Ʌsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ,
cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
19 —Mamaatʌtuldiadami, Moseesacaru oojisicami gʌrvii
vai pocaiti sai isʌmo cʌʌli muquiagi dai viaagi gʌooñiga
maiquiaa maamatacai abaana, saidʌ ʌsuculidʌ gʌaagai

isvᴧᴧnagi ᴧviuudu dai maamatagi abaana ᴧgai ismaacᴧdᴧ muu vᴧᴧtarᴧ.
20 Cuvaracamicatadai gᴧnsiᴧᴧgᴧmᴧ. Taidᴧ ᴧvᴧᴧsi gasiᴧᴧgi ooñigai dai muu maiquiaa maamatacai.
21 Tai ᴧmo suculidᴧ vᴧᴧna ᴧviuudu dai muu ᴧᴧpᴧ maiquiaa maamatacai. Taidᴧ ᴧgᴧmai suculidᴧ vᴧᴧna dai podui ᴧᴧpᴧ.
22 Vᴧᴧ cuvaracami podui ᴧgai vaa ooqui dai vᴧᴧsi coi maimaamatacai, taida muu ᴧooqui ᴧᴧpᴧ.
23 Dai siᴧᴧscadᴧ duduaacagi ᴧgai dai ᴧpamu oidacagio ismaacᴧdᴧ ᴧrcunadᴧcamu ᴧooqui vᴧᴧ cuvaracami ᴧrcucunadᴧcatai tami oidi daama —astᴧtᴧdai ᴧsaduseo.
24 Tai amaasi ᴧSuusi aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:

—Maicᴧᴧga gᴧntᴧtᴧgitoi aapimᴧ maimaatᴧcatai iscaiti Diuusi ñiooquidᴧ dai tomali maimaatᴧcatai isDiuusi viaa guvucadagai.
25 Siᴧᴧscadᴧ duduaacagi coidadᴧ camaicucuntai tomali maiooñtai, mosᴧpan ducamicana ᴧgai Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ tᴧvaagiᴧrᴧ.
26 Gᴧnaagidamu aanᴧ ᴧmo istumaasi aagaitai goduaacaragai. Canᴧidi aapimᴧ Moseesacaru oojadᴧ siaaco ooja ᴧgai istumaasi aagidi Diuusi ᴧmo uusi iipoadᴧaiñdᴧrᴧ siaaco mᴧᴧcatadai taí dai aagidi sai oidaga duaacaragai. Tomasi catᴧvᴧpi ᴧpᴧdui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru vᴧᴧsicᴧrᴧ pocaiti Diuusi: “Aanᴧ anᴧrDiuusigadᴧ Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ᴧᴧpᴧ” —astᴧtᴧdai Diuusi.
27 ᴧgai Diuusi ᴧᴧmadu daraaja tᴧvaagiᴧrᴧ Diuusi ᴧrDiuusigadᴧ ismaacᴧdᴧ catᴧvaagiᴧrᴧ daraaja dai ismaacᴧdᴧ iimia agai tᴧvaagiamu. Cascᴧdᴧ gᴧnaagidi aanᴧ mᴧsai maicᴧᴧga gᴧntᴧtᴧgitoi aagaitai sai maioidaga duaacaragai coidadᴧ —astᴧtᴧdai ᴧSuusi ᴧsaduseo.

———

28 Tai ami divia ᴧᴧpᴧ siaaco daacatadai ᴧSuusi ᴧmoco ᴧmamaatᴧtuldiadami sᴧᴧlicami, ᴧgai caᴧ istumaasi aatagaitadai ᴧSuusi ᴧᴧmadu ᴧsaduseo dai maatᴧcatadai ᴧgai isᴧSuusi cᴧᴧga aa noragi, cascᴧdᴧ itᴧtᴧdai ᴧgai ᴧSuusi:

—Vᴧᴧsi ismaacᴧdᴧ ipᴧlidi Diuusi tᴧsivuaadagi ¿tumaasi vaamioma gᴧaagai tᴧsivuaadagi? —astᴧtᴧdai ᴧmamaatᴧtuldiadami sᴧᴧlicami.
29 Taidᴧ ᴧSuusi itᴧtᴧdai:

—Pocaiti Diuusi ñiooquidᴧrᴧ: “Giñcaᴧcavurai Isireliᴧrᴧ oidacami ᴧcᴧliodamiava ᴧrgᴧrDiuusiga dai mosᴧca ᴧmadugava Diuusi.
30 Oigᴧadañi ᴧcᴧliodami gᴧDiuusi vᴧᴧsi gᴧibᴧdacᴧdᴧ, dai vᴧᴧsi gᴧtᴧgitoidacᴧdᴧ, dai vᴧᴧsi gᴧguvucadacᴧdᴧ”. Goovai ᴧrᴧgai ismaacᴧdᴧ vaamioma gᴧaagai isivuaadagi.

31 Dai gotordadʌ baitoma pocaidaga ʌʌpʌ. “Oigʌadañi
gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi”. Goovai
vʌgoocai ʌgai dai vaamioma gʌaagai isʌʌgiadagi —astʌtʌdai
ʌSuusi.
32 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami itʌtʌdai:
—Gia cʌʌga aagai aapi mamaatʌtuldiadami. Vaavuava is-
maacʌdʌ aagai aapi, sai mosʌca ʌmaduga Diuusi sai maitiipu
ʌmai mosʌca ʌmoco.
33 Dai sai gʌaagai tʌsoigʌadagi Diuusi vʌʌsi gʌribʌdacʌdʌ,
dai vʌʌsi gʌrtʌgitoidacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌrguvucadacʌdʌ, dai
tʌsai oigʌdaiña gʌraaduñi poduucai tʌsduucai gʌroigʌdai
aatʌmʌ ʌʌgi. Vʌʌsi gomaasi vaamioma namʌga isʌvustaqui
dai aa naana maasi ismaacʌdʌ coodaiña oodami dai
mʌmʌidiña Diuusi vʌʌtarʌ siaa duutudaitai Diuusi —astʌtʌdai
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
34 Dai aidʌsi caʌ ʌSuusi iscʌʌga aa noragi
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami itʌtʌdai:
—Baitoma maatʌ caʌcan caiti aapi isducatai gatʌaanʌi Diu-
usi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai tomali ʌmaadutai camaitʌpʌʌli istʌcacagi vaamioma.

———

35 ΛSuusi mamaatʌtulditadai ʌoodami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ
ʌjudidíu, daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ pocaiti mamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, saidʌ
ʌCristo ʌrDavi cajiudadʌ?
36 Vai ʌgai vaa Davi aagai isducatai aagidi Diuusi Ibʌadʌ
daidʌ icaiti: “ΛCristo ʌrgiñDiuusiga”, ascaiti.
Diuusi potʌtʌdai ʌCristo:
“GʌmaaquimU aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma
namʌga.
Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi”,
astʌtʌdai Diuusi.
Ascaiti Davicaru aagaitai ʌCristo.
37 ¿Ducatai istutuidi ʌCristo siʌrDavi cajiudadʌcagi vai ʌʌgi
ʌDavi giñDiuusiga aagadagi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌoodami sʌʌlicʌdʌ muiducatadai dai
baigʌnʌliaragacʌdʌ caʌcatadai istumaasi aagai ʌSuusi.

———

38 Daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami aidʌsi mamaatʌtulditadai:
—Maitavʌr ʌpan duucai ivuaada aapimʌ goma-
maatʌtuldiadami sʌʌlicamicʌdʌ, ismaacʌdʌ oojoidi
iscʌcʌʌgaducami gʌnaadadagi yuucusi, dai oojoidi
mʌscucuanadagi gʌnvapanamu dai viaatuldiadagi cacayana.
39 Dai goovai gaagaiña cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui
ʌjudidíu quiquiuupaigadʌrʌ, dai siaaco gacuaada goovai
cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui oojoidi isdadarʌdagi.

40 Dai ʌʌsidiña goovai vipiuudu baabaquidʌvio dai tʌvʌpi
gamamaadaiña sai maimaatʌcana oodami issoimaasi ivueeyi
ʌgai. Goovai tuduidʌ ʌgai dai vaamioma soimaa taatatul-
damu Diuusi —astʌtʌdai Suusi ʌoodami.

———

41 Ʌmo imidagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daacatadai
ʌSuusi vuidʌrʌ ʌcajojoñi siaaco gʌtuaadana tumiñsi Diuusi aa
duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Daacatai nʌidi ʌgai vaidʌ ʌgʌnviipidacʌdʌ
muumuji tueeyi tumiñsi ami cajojoñiʌrʌ.
42 Tai ami aayi ʌʌpʌ ʌmo viuudu soitigami dai ʌmo cajoñiʌrʌ
tuaa goo sintavo.
43 Tai amaasi ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai idi viuudu soitigami siooma
mui motuaa tumiñsi sivʌʌscatai gogaa ismaacʌdʌ muumuji
motueeyi tumiñsi.
44 VʌʌscatAi goovai motueeyi ismaacʌdʌ cababaivitocʌi,
dʌmos goooqui soitigamicatai motuaa vʌʌsi ismaacʌdʌ viaa-
catadai istucʌdʌ oidacagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

13

———

1 Dai aidʌsi vuusai ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ
ʌjudidíu tai ʌmaadutai ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, dañi vʌʌ sigiamaasi goojoodai is-
maacʌdʌ ʌcʌdʌ duñisi gogʌʌ quiuupai dai gogʌgʌrʌ baabaqui
—astʌtʌdai.
2 DʌmOs ʌSuusi itʌtʌdai:
—CanʌIdi aapimʌ idi gʌgʌrʌ baabaqui tami. Maiviimu
tomali ʌmo odai daama ʌmai. VʌʌSi siaa gʌduuñimu goovai
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

3 Amaasi iji ʌgai Oliivosi giidiamu, ʌgai ʌrvuidʌrʌ ʌgʌʌ
quiuupaigadʌ ʌjudidíu. Dai aidʌsi ami daiva ʌSuusi, taidʌ
ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo, ʌʌmadu ʌVuaana, ʌʌmadu
ʌAandʌrʌsi, ʌcovai itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
4 —AatʌmʌIpʌlidi pʌsgʌraagidagi aapi siʌʌscadʌ ʌpʌduñia
agai gomaasi. ¿Ducatai maatʌcamu aatʌmʌ isvʌʌsi gomaasi
casi ʌpʌduñia agadagi? —astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—GʌnnuucadacavurAi, vai tomali ʌmaadutai
maitʌnvupuiirumadaiña.
6 Muidutai dadia agai daidi caitidamu: “AanʌanʌrʌCristo”,
dai muidutai vupuiirumadamu ʌgai.
7 DʌmOs mʌsiʌʌscadʌ cajiomacagi aapimʌ cocodi
muiyapʌrʌ maitavʌr duduaadicuda. VʌʌSi gomaasi gʌaagai
isʌpʌduñiagi. DʌmOs gomaasi maiquiaa ʌrcuugadʌ.

8 Λmo oodami cocoda agai aa oodami, dai ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocoda agai ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Dai muiyapʌrʌ gigivucudamu dʌvʌʌrai. Dai oidacamu biuugigai, dai siaa caitadamu cocoadami. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ utudama gʌaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

9 Dʌmos aapimʌ gʌaagai mʌsʌjʌʌgi gʌnnuucadacagi; gʌntʌʌgida magai baitʌguucacami, dai gʌngʌgʌgʌtudadamu aapimʌ quiquiuupiʌrʌ. Dai viaacamu aapimʌ isvan guguucadagi dudunucami vuidʌrʌ dai raraí vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ. Poduucai istuidimu aapimʌ isgiñagadagi ʌgai vuitapi.

10 Dʌmos maiquiaa aʌcai cuugatʌrʌ tasʌrʌ gʌaagai isaagidagi vʌʌsi oidigi daama oidacami isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.

11 Dai mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntuutusagi aapimʌ dudunucamiʌrʌ, maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada maimaatʌcatai istʌiyagi, tomali maitʌaagai mʌstʌtʌgitodagi. Diuusi gʌnsoicʌdamu vʌrai aagada mʌstumaasi tʌgitocagi aidʌpʌcʌ. Aapimʌ maiñiooquia agai mosʌʌgi Diuusi Ibʌadʌ gʌnñiooquitudamu.

12 Dai oodami gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnsusuculi dai gʌnsisiʌʌgi mʌsai coodaiña. Dai dʌʌdʌdʌ gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnmaamara. Dai maamaradʌ vui vʌʌtʌcamu gʌndʌʌdʌ dai asta gatʌaanʌdamu coodaragai.

13 Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami gʌncʌʌdada agai giñvaavoitudaitai aapimʌ. Dʌmos sioorʌ moʌʌ cʌʌga giñvaavoitudadagi siʌʌsi ucami oidacagi oidigi daama ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.

14 ΛDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Daniel ooja sai divia agai ʌmoco ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi iduñia agai ʌmo istumaasi ʌmapʌcʌrʌ siaaco maiviaa ʌgai oigaragai isvapacʌdagi (sioorʌ nʌidagi idi oojai gʌaagai ismaatʌ caʌcagi). Siʌʌscadʌ nʌijada oodami ispomaasi ʌpʌvuimi, amaasi ʌgai ismaacʌdʌ tami Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidamu.

15 Dai amaasi sioorʌ vaaqui daama daacagi aidʌ tasʌrʌ aliʌsi gʌaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gʌvustuidaga tuucavidʌrʌ.

16 Dai sioorʌ dʌjiana ajioopadagi, maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiyamu dai vuiyagi gʌnyuucusi.

17 Siʌʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ noonoacagi siʌpʌ viaacagi aali sisiʌdami aidʌ tasʌrʌ.

18 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi vai maitʌrtoomococana mʌsiʌʌscadʌ voopiagi.

19 Aliʌ soimaa taata agai oodami cascʌdʌ. Vaamioma soimaasi gʌtaatamu amaasi sitomali ʌmo imidagai aidʌsi abi-

aadʌrʌ idui Diuusi oidigi, dai gooquiʌrʌ tomali ʌmo imidagai
maipomaasi gʌtaatama.
20 Isbai tʌvʌpi ʌpʌduñiagi gomaasi aidʌ gia vʌʌsi coiyantada
oodami dʌmos Diuusi maidagitomu istʌvʌpi ʌpʌduñi gomaasi
ʌgai aliʌ oigʌdai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu cascʌdʌ.
21 Amaasi isʌmaadutai povʌntʌtʌdagi: “Dañi tami daja
ʌCristo”, mʌsiʌpʌ povʌntʌtʌadagi: “Dañi mʌca daja”, maitavʌr
vaavoitudada.
22 Dadiav agai yaatavogami dai pocaitiada agai
saidʌ ʌrʌCristo dai pocaitiada agai saidʌ ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ, daidʌ ivuaada agai naana maasi
gʌgʌrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta ʌgai
ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌgi ʌcovai vuvaitu isistuidiagi.
23 Dʌmos aapimʌ avʌr baigʌnduca cascʌdʌ ʌʌquiasdʌrʌ abi-
aadʌrʌ gʌnaagidi aanʌ gomaasi.

———

24 Dai amaasi siʌʌscadʌ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai,
tasai tucapi viiya agai dai masaadai gʌiiña agai.
25 Dai sisiaavugai suuligia agai tʌvaagiañdʌrʌ, dai vʌʌsi
istumaasi oidaga tʌvaagiʌrʌ gigivucudamu.
26 Dai amaasi giñtʌʌgimu oodami aanʌ iñsimaacʌdʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami, iñsimʌʌcadʌrʌ imʌʌdamu icomai saagida gu-
vucadagaicʌdʌ, dai Diuusi dadadaquigadʌ ʌʌmadu.
27 Dai ootosamu aanʌ giñtʌtʌaañicaru sai ʌgai ʌmpaidana
vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi oidi-
giaiñdʌrʌ dai vʌʌsi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
28 Maatʌvurai aapimʌ idi ñiooqui iñsmaacʌdʌ gʌnaagidia
iñagai aanʌ aagaitai ʌiigosi: Siʌʌscadʌ momiacagi mamaaradʌ
dai iipoidagi aagadʌ poduucai camaatʌca iscamiaadimi
taaco.
29 Poduucai ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasi ʌpʌvuidagi
gomaasi ismaacʌdʌ caaagidi aanʌ camaatʌca iscayoga ugida-
gai oidigi.
30 Iñsmaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai gomaasi
ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai oodami sivi oidacami.
31 Tʌvaagi dai dʌvʌʌrai ugitimu, dʌmos giññiooqui
maiugitimu.
32 Dʌmos tomali ʌmaadutai maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu
duucu, tomali ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ daraajatai
maimaatʌ, tomali aanʌ Diuusi maradʌcatai. Mosʌʌgi gʌrooga
Diuusi ʌgai dai maatʌ.
33 Cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnducagi, dai gamamadadagi
maitavʌmaatʌ siʌʌscadʌ ajia agai ʌcaa duucu.
34 Gomaasi ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli siʌʌscadʌ imiagi
sibʌcai mʌʌcasi. Maiquiaa imʌcai vipiidiña ʌgai gʌpipiooñiga

ʌʌmadutai aa duiñdagai, dai quitaagiña vipieeyi nuucadacami.
35 Dai aanʌ ʌʌpʌ imia iñagai dai maimaatʌ siuu duucu divia iñagai cascʌdʌ baigavʌr gʌnduca maimaatʌcatai siuu duucu divia iñagai aanʌ siʌmo imidagai urunuco, siʌpʌ ʌran tucarʌ, siʌpʌ cuujuicai tacucu, siʌpʌ maasicai.
36 Todian duucai divimu aanʌ dai cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnducagi.
37 Istumaasi gʌnaagidi aanʌ aapimʌ ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ. Baigavʌr gʌnduca —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

14

———

1 Dai gooca tasai viʌʌgacatadai gopascua vʌʌtarʌ. Gopascua ʌrʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. Vaidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami gaagaitadai isducatai yaatagidacai bʌjiagi ʌSuusi dai muaagi.
2 Dʌmos icaititadai ʌgai:
—Baiyoma asta siʌʌscadʌ daivuñiagi gosiaa duudagai vai poduucai maitʌrvui baacoagi ʌoodami —ascaiti.

———

3 Vaidʌ ʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai Simuñi quiidiʌrʌ. ʌSimuñi ʌʌquioma viaacatadai ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos cadueeyi ʌgai. Dai aidʌsi mesa vuidʌrʌ daacatadai ʌSuusi, tai ami divia ʌmo ooqui dai bʌʌcati ʌmo tucayu alavastrocʌdʌ duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Dai taapai ʌtucayu dai ʌSuusi moodʌrʌ tʌi ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ.
4 Tai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai aliʌ baacoi dai aipaco gʌnaatagidimi daidʌ icaiti:
—¿Istuisidʌ siaa doodai goovai goasaiti sigian uuvadami?
5 Cʌʌga gʌgagaramudai goovai vaamiomacʌdʌ isvaica siento piisu dai ʌcʌdʌ soiñamudai soitutuigami —ascaiti.
Dai sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌooqui vui.
6 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casiavʌr maiñioocada aapimʌ gooqui vui. Goovai ismaacʌdʌ iñduñi goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
7 Soitutuigami vʌʌscʌrʌ viaacamu aapimʌ gʌnsaagida, daidʌ istutuidi aapimʌ iscʌʌga iduiñdagi mʌsiʌʌscadʌ ipʌliadagi. Dʌmos aanʌ gia maisiuu vʌʌscʌrʌ giñnʌijada agai aapimʌ.
8 Idi ooqui giñduñi istumaasi istui. Tʌi goovai giñtuucuga sigian uuvadami otoma muquia iñagai aanʌ cascʌdʌ.

9 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomasiaacoga
siaaco gʌaagadagi Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi oidigi daama
gʌagada agai ʌʌpʌ istumaasi idui idi ooqui vʌrai poduucai
tʌtʌgitoda —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

10 Tai amaasi ʌUudasi Iscaliote, ʌmoco ʌbaivustaama dan
gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi, ii daidʌ gaaataga agai
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu dai baiduñia agai
ñiooqui dai tʌʌgida agai ʌgai ʌSuusi.
11 Dai aidʌsidʌ caʌ ʌbaitʌguucacami imaasi aliʌ baigʌnʌʌli
dai aagidi ʌgai ʌUudasi sai aa namʌquida agai. Taidʌ ʌUudasi
gʌaagacai gaa isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi mʌsai muaana.

———

12 Tai aayi ʌtucamidʌrʌ tasʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco
tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipitu-
aiñdʌrʌ dai istuigaco gʌcuaadana paana maicopodatudicami,
dai gʌmumueeyiña ʌmo ali cañiiru dai aa gʌdadaasdiña Diu-
usi. Taidʌ ʌSuusi mamaatʌramigadʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Vaacoga ipʌlidi aapi tʌsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa du-
udagai vʌʌtarʌ —astʌtʌdai.
13 Taidʌ ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga daidʌ
itʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌca gʌgʌrʌ quiiquiana, dai ami tʌʌgimu
aapimʌ ʌmo cʌʌli vai vaigʌtica agai ʌmo aayi suudagi vʌrai
oida.
14 Dai siaaco vaquiagi ʌgai vʌrai ami itʌʌda ʌquiʌʌcami:
“Ʌmamaatʌtuldiadami icaiti saaco cʌʌca ʌtucavi siaaco gaugia
agai ʌgai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai ʌʌmadu aatʌmʌ avʌr
tʌʌda”.
15 Siʌgai gʌntʌʌgidamu ʌmo tuucavi gʌducami gocua
daama vaquiʌrʌ tʌcaviacoga, cabaiduñisicami, vʌrai ami
baiduuñi ʌcuaadagai —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai aayi ʌgʌgʌrʌ qui-
iquiʌrʌ, dai vʌʌsi tʌʌ isducatai aagidi ʌSuusi. Dai baidui
ʌcuaadagai ʌsiaa duudagai vʌʌtarʌ.
17 Dai aidʌsi cadidia ami divia ʌSuusi ʌʌmadu
gʌmamaatʌrdamiga.
18 Dai aidʌsi mesa vuidʌrʌ daraajatai gacueeyi ʌgai, taidʌ
ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai ʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ
giñʌʌmadu gacueeyi giñtʌʌgida agai dudunucami siʌgai
giñmuaamu —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
19 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aliʌ soigʌnʌʌli, dai vʌʌscatai
tʌcacaimi daidʌ itʌtʌdaimi:
—¿Aanʌnsi ʌʌpʌ? —astʌi ʌmoco.
Tai ʌmai potʌi ʌʌpʌ:

—¿Aanʌnsio? —astʌi ʌgʌmai.
20 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmaadutai aapimʌ baivustaama dan goocaiñdʌrʌava. Goovai ismaacʌdʌ giñsoiña cueeyi ʌgai vaa asocoliʌrʌ.
21 Aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ivueeyi istumaasi aagidi Diuusi ñiooquidʌrʌ dʌmos siʌsoimaa taatamu gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai sioomʌ ʌrcʌgaicamudai gocʌʌli vʌʌtarʌ ismaivuusaimudai tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai aidʌsi gacuaadatadai ʌgai, taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai saasasacai maa gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Ugavurai idi paana. Idi ʌrgiñtuucuga —astʌtʌdai.
23 Dai bʌi ʌʌpʌ ʌmo viaacami uuvasi varagadʌ dai gamamadacai maa ʌʌpʌ tai vʌʌscatai ii ʌvaasuaiñdʌrʌ.
24 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi ʌrgiñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai muucucai aanʌ sipoduucai gʌoigʌldamu soimaascamigadʌ tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. Dai gomaasicʌdʌ canamʌaca agai Diuusi ñiooquidʌ gooquirdadʌ.
25 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, ansai camaiyʌʌda iñagai uuvasi varagadʌ asta iñsiʌʌscadʌ iiyagi utudui mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

26 Dai canʌʌcai ʌmo nʌidagai iji Oliivosi giidiamu.
27 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌscatai aapimʌ ʌʌgi giñviaa agai sivi tucarʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Gʌmuaatudamu pastuuru sicañiirugadʌ aipaco iimimu”.
28 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌpamu duaaca aanʌ ʌpʌga aimu aanʌ Galileeana isaapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Tai amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tomasi vʌʌscatai gʌdagito aanʌan gia maitʌdagitoagi —astʌtʌdai.
30 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi sai sivi tucarʌ maiquiaa goocuaja cuujuicai tacucu aapi vaicojo maimaasi aag agai pʌsgiñmaatʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
31 Dʌmos ʌPiiduru vaamioma guvucamicʌdʌ ñioo daidʌ icaiti:
—Tomañsi aapi gʌʌmadu muu maitanʌstuagi iñsigʌmaatʌ —astʌtʌdai.
Tai vʌʌscatai potʌi ʌʌpʌ.

———

32 Dai amaasi aayi ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco Getasemani tʌʌgidu, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:

—Tami avʌr daraiva naida aanʌ mʌʌca gamamaadagi
—astʌtʌdai.
33 Dai vaidacai ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo, ʌʌmadu
ʌVuaana, dai duaadicudan tadatuimi dai soigʌʌlidi.
34 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:

—Sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi giñibʌdaga muquiadan tada. Tanasi
avʌr vii aapimʌ, dʌmos maitavʌr coocosi —astʌtʌdai.
35 Dai baitʌquioma ii, dai cupuliaco voi dʌvʌʌrapi daanʌi
Diuusi sai isbaigacamudai iducai maisoimaa taatamudai ʌgai
istumaasi casi ʌpʌduñia agaitadai aidʌ.
36 Daidʌ aduucai gamamadai ʌSuusi:

—Giñooga, aapi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi maitidagito
issoimaa taata aanʌ dʌmos vai maitʌpʌduna iducatai aanʌ
ipʌliadagi mosʌca isducatai aapi ipʌlidi —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌooga.
37 Dai amaasi ii ʌgai siaaco daraajatadai
ʌmamaatʌrdamigadʌ vai coocosʌcatadai, daidʌ itʌtʌdai ʌgai
ʌPiiduru:

—Simuñi, ¿coosopʌsi? ¿Maitapʌsistui isnʌaadagi tomas ʌmo
ora?
38 Maitavʌr coocosi dai gamamadadavurai vai maisoimaasi
gʌnduiñtuldana ʌDiaavora. Aapimʌ iduñia ʌlidi istumaasi
Diuusi ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ maitistui isnʌaadagi dai maidaanʌi
aapimʌ Diuusi sai gʌnsoiñana —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai imʌcai gamamagi ʌSuusi ʌpamu ʌgai vaa ñiooquicʌdʌ.
40 Dai ʌpamu ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ
vai ʌpamu coocosʌcatadai, aliʌ coocosimucatadai ʌgai
mossusuligʌi vupuidʌ. Dai maimaatʌcatadai ʌgai isducatai
aa noragidagi ʌSuusi.
41 Dai ʌpamu gamamada agai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai
gʌmamaatʌrdamiga:

—Siviavʌr gia coocosi daidʌ gʌniibʌsta. Casia cʌʌgadu, casi
ataayi mʌsiuu duucu giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami giñtʌʌgida magai soimaasi ivuaadami.
42 Vaapaigivurai, timʌda. Casia bodʌrʌ imʌi ismaacʌdʌ
giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

43 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai ami divia ʌUudasi.
Ʌgai ʌrʌmoco ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamastai dai
uusi. Ʌgai ʌrojootosadʌcatadai ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ
ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌjudidíu
sonʌrguucacamigadʌ ʌʌmadu.
44 Daidʌ ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi
caaagiditadai ʌgai ʌoodami:

—Ismaacʌdʌ usupiga aanʌ ʌgiava ʌgai vʌrai bʌi dai cʌʌga vulicami bʌcai —astʌtʌdai.
45 Dai mosaayi siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, mamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
Dai usupi.
46 Mʌtai otoma bʌi dai vulicami bʌʌcai.
47 Dʌmos ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai vusaitu gʌcusiru dai iquitʌ ʌmo naacadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali piooñigadʌ.
48 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi dada aapimʌ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimʌsi giñbʌquia agai, ducami siaanʌ ʌrʌmo ʌʌsivogamicagi?
49 Vʌʌs tasai gʌnsaagida daacana aanʌ ʌgʌʌ quiuupagadʌrʌ ʌjudidíu dai gʌnmamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ, mʌtai tomali ʌmo imidagai maitimbʌi. Dʌmos poduucai idui aapimʌ vaidʌ ʌpʌduuna isducatai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
50 Tai vʌʌscatai ʌmamaatʌrdamigadʌ voopoi dai ʌʌgi viaa ʌSuusi.

———

51 Dʌmos ʌmo gʌʌli apiaoiditadai ʌSuusi dai maitʌaadacatadai yuucusi mosʌmo icuusi tʌigigi mʌtai bʌi ʌgai ʌicusdʌaiñdʌrʌ.
52 Tai ʌgai anaasi viaa gʌicuusi dai mosmʌʌ.

———

53 Mʌtai bʌidacai ʌSuusi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali, taidʌ gʌnʌmpagi vʌʌsi ʌpapaali tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌʌmadu ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
54 Vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oiditadai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ papaali tuisiquigadʌrʌ ucami. Anaasi tuisicana vii ʌgai ʌʌmadu sandaaru gʌucada taí.
55 Vaidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ papaali ʌʌmadu vʌʌs ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu dudunucami gatʌcacaitadai astuma soimaasi idui ʌSuusi daida gatʌaañia agai muaragai. Dʌmos maitʌʌ ʌgai istumaasi soimaascami vui ʌSuusi.
56 Vai muidutai mosyaatagʌi ʌSuusi, dai maiʌmadugan duucai aagai.
57 Vai aa mosyaatagʌi daidi caiti:
58 —Aatʌmʌ caʌ vaidi icaiti goovai: “Aanʌan daitudagi gogʌʌ quiuupagadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ idui oodami dai vaica tasaicʌdʌ ʌpamu iduñimu aanʌ ʌmai quiuupai dai ʌgai maitʌroodami duñidʌca agai”, pocaiti goovai —ascaiti ʌoodami.
59 Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiʌmaduga maasi ñioocai ʌoodami.

60 Tai amaasi ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali cʌquiva
vʌʌscatai saagida daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—¿Tumaasi goovai ismaacʌdʌ aagai goovai gʌvui? ¿Maitapʌs
gaaa noragida agai? —astʌtʌdai.
61 Dʌmos ʌSuusi maiñioocacai vii, dai apiamaitadaga. Taidʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌpamu tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ? Diuusi gia siaa duu-
tadai aatʌmʌ —astʌtʌdai.
62 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌʌ Diuusi maradʌana. Dai aapimʌ giñtʌʌgimu aanʌ
siʌʌscadʌ Diuusi ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai
giñmaaquiagi ʌmo sʌʌlicami dai giñtʌʌgimu aapimʌ siʌʌscadʌ
tʌvaagiaiñdʌrʌ imʌda aanʌ iicomai saagida —astʌtʌdai
ʌSuusi.
63 Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali saasarai gʌyuucusi
baamucai caʌcatai istumaasi aagai ʌSuusi daidʌ itʌi:
—¿Tuisidʌ gaagaiña aatʌmʌ vaamioma nʌijadami?
64 Aapimʌ cacaʌ isducatai caiti goovai sai ʌpan tuiga Diuusi.
¿Mʌtumaasi tʌtʌgitoi? —astʌtʌdai.
Vai vʌʌscatai aagidi sai gatʌaanʌna muaaraga.
65 Vai ʌʌmoco sisividimi, dai iiñapai vuivasadʌ dai gʌvai
daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌñi toorʌ gʌgʌgʌ —astʌtʌdai.
Vaidʌ ʌsandaaru vuivasana gʌvai.

———

66 Vaidʌ ʌPiiduru maigotana tuisicana daacatadai, tai ami
divia ʌmo cusñirugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali.
67 Dai nʌiditai istaicovai daja ʌPiiduru cʌʌga gʌtʌgito
nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Nasareetʌrʌ
oidacʌdʌ —astʌtʌdai.
68 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto daidʌ itʌtʌdai:
—Maitan maatʌ aanʌ ʌgai, tomali maimaatʌ aanʌ
pʌstumaasi agai aapi —astʌtʌdai.
Dai ii ʌPiiduru abiaadʌrʌ dai quitaagiña cʌquiva. Tai cuujui
ʌmo tacu cʌliadʌ.
69 Taidʌ ʌcusñiru ʌpʌpʌ vui nʌnʌaava ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai
ʌgai ismaacʌdʌ ami daraajatadai:
—Gooviavʌr aduñdʌ gomaisapicʌdʌ —astʌtʌdai.
70 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto. Tai bolaascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ami
daraajatadai ʌpamu itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Sʌʌlicʌdʌ pʌraduñdʌ aapi goSuusi. Galileeʌrʌ oidacami
aapi ʌʌpʌ di, dai ʌpa maasi ñioocai aapi goSuusi aaduñdʌ
—astʌtʌdai.
71 Vaidʌ ʌPiiduru galnaasi ñiooquimi daidʌ icaiti:
—Maatʌ Diuusi nai aanʌ maimaatʌ gocʌʌli ismaacʌdʌ agai
aapimʌ —astʌtʌdai.

72 Tai ʌpʌpʌ cuujui tacu cʌliadʌ, taidʌ ʌPiiduru tʌgito istʌtʌdai ʌSuusi sai maiquiaa cuujuicai tacucu goocuaja ʌgai vaicojo itʌiya agaitadai sai maimaatʌ ʌSuusi. Dai tʌgito ʌgai gomaasi dai sosua.

15

———

1 Dai mosmaasicai gʌnʌmpagi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali, ʌʌmadu ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌʌmadu vʌʌscatai tʌtʌaanʌdami. Dai vulicami bʌcai ʌSuusi dai tʌʌgi ʌPilaato.

2 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ ʌjudidíu? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Ʌjʌ, poduuquiava pʌsducatai agai —astʌtʌdai.

3 Vaidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali naana maasicʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupaimi.

4 Vaidʌ ʌPilaato ʌpamu itʌtʌdai ʌSuusi:

—¿Maitapʌs gaaa noragida agai tomali ʌmo ñiooqui? Dañi vʌʌ naana maasicʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai goovai —astʌtʌdai.

5 Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui. Cascʌdʌ ʌPilaato maitʌtʌgaitadai istumaasi tʌgitoagi.

———

6 Vaidʌ ʌPilaato dadagitoiña ʌmo maisapicami aidʌ siaa duudagʌrʌ ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai isdadagitoldiadagi ʌoodami ʌʌgi ismaacʌdʌ ipʌliadagi ʌgai.

7 Vai ami maisacariʌrʌ cuupicatadai ʌmo cʌʌli Baraavási tʌʌgiducami ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ coitadai oodami ʌmo cocodiʌrʌ.

8 Tai ami dada ʌoodami dai aagidimi ʌPilaato saidʌ iduuna poduucai isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌsi uumigi.

9 Taidʌ ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Ipʌlidimʌsi isgʌndagitolda aanʌ gʌnraíga? —astʌtʌdai.

10 ʌPilaato maatʌcatadai isʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali vui baacoicatadai ʌSuusi. Ʌgai cʌʌdaitadai ʌSuusi oidatucuitai mui oodami dai cascʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi.

11 Dʌmos ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali avʌnaqui ʌoodami sai baiyoma gataanʌna ʌBaraavási.

12 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidi tʌtʌdai:

—¿Dai tumaasi ipʌlidi aapimʌ isiduñia aanʌ goocʌdʌ ismaacʌdʌ ʌjudidíu raígadʌ aagai aapimʌ? —astʌtʌdai ʌPilaato.

13 Tai ʌgai ijiña daidʌ itʌtʌdai:

—Siisañi curusiaba —astʌtʌdai.

14 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:

—¿Tumaasi soimaasi iducami goovaio? —astʌtʌdai.

Tai ʌgai ʌpamu ijiña daidʌ itʌtʌdai:

—Siisañi curusiaba —astʌtʌdai.
15 Vaidʌ ʌPilaato maitipʌliditadai isvui baacoagi ʌoodami
cascʌdʌ dagitoli Baraavási, dai gatʌjai mʌsai gʌicarsana
ʌSuusi dai gooquiʌrʌ gatʌjai curusiaba siisaragai.
16 Taidʌ ʌsandaaru vaidacai ʌSuusi tuisicamu dai ami
ʌmpagi vʌʌsi ʌsandaaru.
17 Dai aadi yuucusi moraduacami daidʌ iduñi ʌmo cooronai
uuparaicʌdʌ dai cʌʌsi sai ʌpa maascana ʌmo raí dai poduucai
parunai.
18 Dai vʌʌscatai iiñacai daidʌ icaiti:
—Tan cʌʌca ʌraígadʌ ʌjudidíu —ascaiti.
19 Dai ʌmo ali uusicʌdʌ moodʌrʌ gʌvai. Dai sisividi, dai
gʌntootonacʌdʌ guguucai dai siaa duutudadan vueeyi.
20 Vʌʌsi poduucai parunai ʌgai dai gooquiʌrʌ uupasi
ʌyuucusi moraduacʌdʌ dai ʌʌgi yuucusidʌ aadi. Dai
gooquiʌrʌ vusaitu abiaadʌrʌ dai curusiaba siisa agai.

———

21 Vai ʌmo cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami Simuñi tʌʌgiducami ʌgai
ʌroogadʌ Lejandro ʌʌmadu Rufo. Dai oidigaiñdʌrʌ imʌitadai
ʌgai dai amui daivusai mʌtai goguama cusuvi ʌcurusi is-
maacʌdʌ cusuvaticatadai ʌSuusi.
22 Mʌtai bʌʌcai ʌSuusi ʌmapʌcʌrʌ siaaco Gólgota aagaiña
saidʌ itʌiya ʌlidi oodami moodʌ.
23 Dai oida agaitadai ʌgai uuvasi varagadʌ ʌʌcocami
vʌʌnacami miira taidʌ ʌSuusi maitipʌli isiiyagi.
24 Mʌtai curusiaba siisa. Vaidʌ ʌsandaaru nʌʌnʌitudai
volao dai nʌida agai sooriatai vuiya agai ʌSuusi yuucusidʌ dai
astumaasi ajia agai ʌʌmadutai.
25 Quiaa ʌrquiaamococatadai aidʌmʌsi curusiaba siisa
ʌSuusi.
26 Daidʌ ʌoojai mʌsmaacʌdʌ ooja curusiaba dai agai
mʌstuisidʌ gatʌjai muaaragai, icaiti ʌʌpʌ: “Raígadʌ judidíu”.
27 Dai abaana ʌSuusi ticurusiaba siisisa gooca ʌʌsivogami
ʌʌpʌ ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai oogisa
padʌrʌ ʌmai curusiaba.
28 Poduucai ʌpʌdui saidʌ ʌpʌduuna ismaacʌdʌ aagai oojiʌrʌ
ismaacʌdʌ icaiti: “Oodami soimaasi ivuaadami duucai nʌidi
ʌCristo”.
29 Dai ismaacʌdʌ amui dʌgavuscʌi galnaasi ñiooqui suuligidi
ʌSuusi dai gidai gʌnmoomo parunaitai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Epa aapi pʌsmaacʌdʌ pocaiti pʌsaidʌ istutuidi isdai-
tudagi ʌgʌʌ quiuupagadʌ ʌjudidíu dai vaica tasaicʌdʌ ivueeyi
ʌpamu,
30 cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi dai tʌvañi curusiaiñdʌrʌ
—astʌtʌdai.

31 Poduucai ʌʌpʌ parunai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ papaali
ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami dai aipaco gʌnaagidi
daidʌ icaiti:
—Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai goovai ʌʌgi gia maitistu-
tuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌvuusaidagi.
32 Isnʌijada aatʌmʌ goCristo raígadʌ ʌjudidíu issivi tʌvañiagi
curusiaiñdʌrʌ, aidʌ gia vaavoitudan tada aatʌmʌ —ascaiti.
Dai asta ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ saigiʌcatadai soimaasi ñiooqui
suuligidi ʌSuusi.

———

33 Dai dan duucu vʌʌsi oidigi tucapi vii coigʌsʌco tasai
uucami.
34 Dai aidʌ uruno tadaco gʌgʌrʌ iiña ʌSuusi daidi caiti:
—Eloi, Eloi, ¿Lama sabactani? —ascaiti.
Sai ʌgai itʌiya ʌlidi: GiñDiuusiga, giñDiuusiga, ¿Tuipʌsidʌ
giñdagito?
35 Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai caʌ ispocaiti ʌgai
daidʌ icaiti:
—Dañi, vapaidi goovai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi
—ascaiti.
36 Tai ʌmaadutai mʌʌ dai bʌi ʌmo visocli dai vadʌitu uuvasi
varagadʌ ʌʌcocamicʌdʌ, dai ʌmo uusi tʌvʌducami cuugʌrʌ
daí ʌvisocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai visiusuna daidʌ
icaiti:
—TʌdagitO sabai diviana Eliiasi dai tʌvaiñdana —ascaiti.
37 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña daida muu.
38 Vaidʌ ʌgʌʌ icuusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupagadʌrʌ ʌjudidíu
sagiʌcatadai ʌpan ʌʌsi covoca ʌmo sueeyi dai ʌrana sʌʌli sarai
tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ mʌtana ucami.
39 Daidʌ ʌcapitán romanu ismaacʌdʌ vuidʌrʌ cʌaacatadai
ʌSuusi tʌʌgacai isducatai iiña ʌgai dai isducatai muu icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ qui ʌrDiuusi maradʌcatadai gocʌʌli —ascaiti.
40 ΛʌmOco ooqui mʌcasdʌrʌ nʌiditadai ʌʌpʌ. Λgai saagida
daraajatadai María Madaliña, dai María ismaacʌdʌ ʌrdʌʌdʌ
Jacovo ʌʌmadu Osee. Vai ali Jacovo aagaiña oodami Jacovo.
Dai modaja ʌʌpʌ Salomé.
41 Idi ooqui oidatucuiña ʌSuusi dai soicʌiña aidʌsi
Galileeana aimʌraiña ʌgai. Dai muiducatadai aa ooqui
ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ uucami.

———

42 Dai caurui dai aidʌ baivuaadana ʌjudidíu vʌʌsiaʌcatai dai
siaadico ibʌstaragaicatai maitistuma vuaadana.
43 Tai ami divia Osee ArimateeʌrʌO oidacami, dai ʌgai
ʌrʌmo gʌʌ tʌaanʌdamicatadai ʌʌpʌ. Dai ʌgai nʌnʌracatadai
siʌʌscadʌ gatʌaanʌda agai Diuusi. Dai maiduaadicuitai vaa
siaaco daacatadai Pilaato dai taí oigaragai dai tʌvaiñda agai
ʌSuusi tuucugadʌ dai yaasa agai.

44 Taidʌ Pilaato maitʌʌ isducatai tʌgituagi maicʌʌga
maatʌcatai isbai camuu ʌgai. Dai vaí ʌcapitán dai tʌcaca
agai sabai camuu.
45 Vaidʌ ʌcapitán aagidi sai camuu. Taidʌ Pilaato maa
oigaragai ʌOsee isyaasagi ʌSuusi.
46 Taidʌ Osee savʌli ʌmo icuusi namʌacami dai tʌvañi
ʌmuuquiadʌ dai ʌicuusiʌrʌ biisa. Dai ʌmo aitʌana siaaco
cadʌgarsicatadai ami tʌʌ. Dai taagiña daí ʌmo gʌʌ odai.
47 Vaidʌ María Madaliña ʌʌmadu María Osee dʌʌdʌ nʌidi
mʌsiaaco tʌʌ ʌSuusi.

16

———

1 Dai cadaivunucai ʌibʌstaragai tasʌrʌ, taidʌ María
Madaliña ʌʌmadu María Jacovo dʌʌdʌ ʌʌmadu Salomé, ʌgai
savʌli sigian uuvadami dai toida agai ʌmuuquiadʌ.
2 Dai tumiñoco ʌʌqui iji ʌgai siaaco yaasapicatadai ʌSuusi.
Tasai vusaico aayi ʌgai.
3 Dai aipaco gʌnaagidimi ʌgai daidʌ icaitimi:
—¿Sioorʌ maigovai daasamu ʌgʌʌ odai sivaapaquimu
aatʌmʌ? —ascaitimi.
4 Dai nʌnʌaavacai tʌʌ ʌgʌʌ odai vai camaianaasi daacatadai.
5 Tai ʌgai vaapa siaaco yaasapicatadai ʌSuusi, dai ami
tʌʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ. Ʌgai ʌpa maasi ʌmo gʌʌli vai
sʌʌlisa padʌrʌ daacatadai, dai mʌtana ugurui yuucusidʌ dai
tootoaja. Taidʌ ʌooqui aliʌ duduaadimu.
6 Dʌmos ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr duduaadicuda. Aapimʌ gaagai ʌSuusi is-
maacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai, ʌgai mʌsmaacʌdʌ curusi-
aba siisa. Dʌmos ʌgai caduaaca maitatiipu tami. Nʌidavurai
movai mʌsiaaco tʌʌ.
7 Iimivurai dai aagida ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgaa
mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi saidʌ ʌSuusi ʌpʌga ajiagai
Galileeʌrʌ isaapimʌ. Ami tʌʌgimu aapimʌ poduucai isduucai
gʌnaagidi ʌgai —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
8 Taidʌ ʌooqui voopoi abiaadʌrʌ duduaadimucai dai gii-
givuquimi. Dai maiaagidi ʌgai tomali ʌmaadutai aliʌ dudu-
aadimucai.

———

9 Aidʌsi duaaca ʌSuusi ʌʌpʌga gʌmaasitu ʌgai María
Madaliña vuitapi ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaitu ʌgai cuvaracami
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ.
10 Tai ʌgai ii dai aagidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu ajioopaiña
ʌSuusi. Ʌgai aliʌ soigʌnʌliditadai dai suaanʌitadai.
11 Dai aidʌsi caʌ ʌgai isduaaca ʌSuusi, dai isnʌidi ʌooqui ʌgai
maivaavoitu.

———

12 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi gʌmaasitu ʌma duucai gooca
gʌoidatucudami vuitapi. Ʌgai oidigamu iimʌitadai.
13 Tai ʌgai iji dai aagidi ʌgaa, dai tomali poduucai
maivaavoitu ʌgai.

———

14 Tai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌSuusi ʌbaivustama dan
ʌmoco mamaatʌrdami vuitapi aidʌsi mesa vuidʌrʌ
daraajatadai ʌgai. Daidʌ ʌSuusi bagaimi gʌmamaatʌrdamiga
maivaavoidaracatai ʌgai maivaavoitudacai ʌgai ʌgaa
ismaacʌdʌ aagidi isnʌidi isduaaca.
15 Daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai vʌʌsi oidigi daama dai aagida vʌʌsi oidigi
daama oidacami sai casi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
16 Dai sioorʌ vaavoitudagi dai gʌnvapaconagi ʌgai
cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu. Dai sioorʌ maivaavoitudagi ʌgai
Diaavora ʌʌmadu iimimu.
17 Dai naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ivuaadamu
sioorʌ giñvaavoitudagi. Vuviadamu ʌgai oodamiaiñdʌrʌ Di-
aavora tʌtʌaañicarudʌ giñguvucadacʌdʌ dai ʌmamaasi ñiooqui
ñioocadamu ismaacʌdʌ maimaatʌcana ʌgai.
18 Dai gʌnnoonovicʌdʌ vuudamu ʌgai gʌgʌrʌ coocoyi.
Dai isyʌʌda ʌgai muuquigami maigalvuaadamu. Dai
coococoidadʌ daama daraasadamu ʌgai gʌnnoonovi
sidʌ ʌcoococoidadʌ duduaadʌdamu —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga.

———

19 Dai aidʌsi canaatocai ñiooqui gʌrtʌaanʌdamiga Suusi
gʌmamaatʌrdamiga, taidʌ Diuusi vaidacai tʌvaagiamu dai
maa ʌmo gʌʌ sʌʌlicami.
20 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco iji dai aagidi oodami
sai casi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudacai
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai ʌgai vaa Suusi Cristo
soicʌiña aa duiñdadʌrʌ vai ʌgai naana maasi gʌgʌrducami
ivuaadana dai poduucai maasiuldi sai ismaacʌdʌ aagaiña
ʌgai ʌrvaavoi.
Dai mosʌcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo aimʌraitai oidi daama

1 Giñaduñi Teoopilo ʌmo istumaasi gʌoojidi aanʌ. Mui
oodami caooja isducatai ʌpʌdui aatʌmʌ gʌrsaagida.
2 Ʌgai ooja ismaacʌdʌ aagidi aa ismaacʌdʌ ʌrnʌijadami.
Ʌgai nʌidi isducatai ʌpʌdui tucamʌrʌ abiaadʌrʌ, dai ʌgai vaa
ʌrgamamaatʌtuldiadamicatadai Diuusi ñiooquidʌ.
3 Aanʌ ʌʌpʌ cʌʌga giñtaatacai gatʌcacai isducatai ʌpʌdui
tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ, dai cʌʌgadu ʌlidi aanʌ isgʌoojidagi
vʌʌsi gomaasi,
4 pai cʌʌga maatʌca aapi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi dai sai maisiu
vʌʌsi mʌsmaacʌdʌ gʌaagidiña ʌrvaavoi.

———

5 Aidʌsidʌ ʌEroodʌsi ʌrgʌʌ tʌaanʌdamicatadai Judeeʌrʌ,
vai ami oidacatadai ʌmo paali Zacaría tʌʌgiducami, daidʌ
ʌraduñdʌcatadai ʌAviaasicaru. Daidʌ ʌooñigadʌ ʌZacaría Elis-
abeeta tʌʌgidu, dai vʌgoocatai ʌraaduñdʌ ʌpaali Aaróñicaru.
6 Dai vʌgoocatai aliʌ cʌʌ tuutuiga Diuusi vui, dai cʌʌga
ʌʌgidiña daidʌ ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai po-
duucai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ vuupaiña tomali ʌmo
istumaasicʌdʌ.
7 Dʌmos maimaamaracatadai ʌgai, ʌElisabeeta maitistu-
tuiditadai ismaamatadagi cascʌdʌ. Casi ʌroocodamicatadai
ʌgai daidʌ ʌcʌʌli casi ʌrcʌliodamicatadai.
8 Dai ʌmo imidagai aʌʌcatadai ʌZacaría ʌʌmadu ʌaaduñdʌ
isiduñiagi gʌnaa duiñdaga ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu. Diu-
usi pipiooñigadʌ ʌgai.
9 Dai tʌcavi daitu ʌmo tumiñsi ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai
ʌpapaali dai nʌida agai soorʌ vaacʌna ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ
ʌjudidíu siaaco siaa duutudai Diuusi dai mʌidana
ʌcuubimidali. Taidʌ ʌZacaría aayi isvaquiagi ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ
dai mʌidagi ʌcuubimidali.
10 Dai aidʌsi mʌmʌiditadai ʌZacaría ʌcuubimidali vʌʌscatai
ʌgaa quidigaiñdʌrʌ guucacatai gamamadai.
11 Tai todian duucai tʌʌ ʌZacaría ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ
vai bo cʌaacatadai sʌʌlisia padʌrʌ siaaco gʌmʌmʌidi cuubim-
idali.
12 Dai aidʌsi ʌZacaría tʌʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ maitʌʌ isdu-
catai gʌduñiagi dai aliʌ duaadimu.
13 Dʌmos ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Zacaría, maitiduaadicuda cacaʌ Diuusi ismaacʌdʌ taanʌi
aapi daanʌitai cascʌdʌ gʌooñiga maraata agai ʌmo ali gʌʌli
vʌrai Vuaana tʌʌtʌi gʌnmara.

14 Dai baigʌnʌliadamu aapimʌ dai muidutai ʌʌpʌ diviacai
ʌali oodami,
15 Diuusi tʌaanʌdami duucai nʌijada agai ʌgai cascʌdʌ. Dai
ʌgai gia maitayʌʌda agai uuvasi varagadʌ tomali ʌma maasi
ismaacʌdʌ navamudaga dai maiquiaa vuusaicai ʌgai aidʌ
abiaadʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu.
16 Dai ʌgai vaa aagida agai ʌjudidíu sai cʌʌga vaavoitu-
daiña Diuusi ʌpan duucai ʌʌqui aaduñdʌcardu dai muidutai
ʌma duucai gʌntʌtʌgitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu dai
vaavoitudamu Diuusi.
17 Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrVuaanaca agai ʌʌpʌga imimu ʌgai
isʌtʌaanʌdami dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu sipo-
duucai viaacamu ʌgai guvucadagai ʌpan duucai ʌDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasicaru dai aagidamu ʌgai vʌʌsi
oodami dʌʌdʌdʌ sai ʌpamu oigʌdaiña gʌnmaamara dai ʌgai
ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona
Diuusi vuitapi ʌpan duucai aa ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi.
Dai poduucai cabai gʌnducamu ʌoodami iibʌadʌ siʌʌscadʌ
diviagi ʌtʌaanʌdami Cristo —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ
ʌZacaría.
18 Amaasi ʌZacaría tʌcacai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Isducatai maatʌna aanʌ siʌrvaavoi ismaacʌdʌ giñaagidi
aapi casi ʌrcʌcʌʌliocoidadʌ aatʌmʌ vʌgoocatai di —astʌtʌdai
ʌZacaría.
19 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌrGavriel daidʌ ʌrootosadʌ Diuusi. Ʌgai giñootoi
ansaidʌ gʌaagidana goñiooqui ismaacʌdʌ casi gʌaagidi aanʌ.
20 Dʌmosmaivaavoituaapiismaacʌdʌgʌaagidiaanʌ
cascʌdʌ muudutumu aapi dai maiñiooquimu asta siʌʌscadʌ
divia gʌmara. Idi gia povʌduñia agai ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ
siʌʌscadʌ Diuusi ipʌliadagi —astʌtʌdai Gabriel.
21 Vaidʌ ʌoodami quiidigamadʌrʌ guucacatai nʌnʌra
ʌZacaría dai maitʌtʌʌgaitadai isgʌnʌldagi maiootoma
vuusaicai ʌZacaría ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ judidíu.
22 Aidʌsi vuusai ʌZacaría maitistui isñiooquiadagi ʌoodami
ismaacʌdʌ quiidigana guucacatadai. Dai poduucai maí ʌgai
istʌʌ ʌgai ʌmo istumaasi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai
cascʌdʌ muudutu. Dai seeñacʌdʌ ñiooquidi.
23 Aidʌsi caaitu ʌZacaría siʌʌqui tasai gaaata duñia
agaitadai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ, nora gʌquiiyamu.
24 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ tʌʌ Elisabeeta ʌmo ali siʌʌñi.
Dai taama masaadai maivuusai ʌgai gʌquiiyaiñdʌrʌ. Dai
poduucai gʌtʌgito ʌgai:
25 “ʌʌgi poduucai giñduñi Diuusi dai sivi maraatamu aanʌ
sicamaitiñcʌʌdadamu oodami”, asʌʌlidi Elisabeeta.

———

26 Dai bo naadami masaadaicʌdʌ Diuusi ootoi ʌGavriel
Nasareetamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ,
27 sai aagidana ʌmo ñiooqui ʌmo ali tʌji María tʌʌgiducami.
Nasareetʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Osee tʌʌgiducami dai ʌgai
ʌrcajiudadʌ Davicaru. Casi ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai
dʌmos maiquiaa ʌmapai oidacatadai.
28 Aidʌsi aayi ʌGavriel mʌʌca siaaco daacatadai María
itʌtʌdai:
—Baiga, Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi dai vʌʌscʌrʌ gʌʌmadu
daja, Diuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi istomas-
maascʌdʌ ooqui —astʌtʌdai ʌGavriel.
29 Aidʌsi tʌʌ María ʌGavriel dai caí istumaasi aagidi ʌgai
maitʌʌ isducatai gʌtʌgituagi. “Tuisi povai iñtʌtʌdai goovai sai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi”, asʌʌlidi ʌMaría.
30 Tai amaasi itʌtʌdai ʌgai:
—María maitiduaadicuda, Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi.
31 Aapi María maraatamu ʌmo ali gʌʌli dai Suusi tʌʌtʌmu
aapi.
32 Dai siaa duutuadamu muidutai ʌSuusi. Dai
pocaitiadamu gooviava ʌrDiuusi maradʌ ʌvaamioma gʌʌ
baitʌcʌaacami. Dai Diuusi maaquimu ʌSuusi sʌʌlicamigadʌ
gʌaduñi Davicaru.
33 Dai vʌʌscʌrʌ tʌaanʌdamu ʌgai ʌjudidíu. Dai tomali ʌmo
imidagai maiugitimu ʌgai sʌʌlicamigadʌ —astʌtʌdai Gavriel.
34 Tai amaasi ʌMaría tʌcacai ʌGavriel:
—¿Ducatai ʌpʌduñia agai goovai ismaacʌdʌ giñaagidi aapi?
Maiquiaa ʌrvʌʌnacami aanʌ cʌʌli di —astʌtʌdai María.
35 Tai aa noragi Gavriel daidʌ itʌtʌdai:
—TʌvaañimU Diuusi IbʌadʌU dai gʌʌmadu daacamU. ʌgai
sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Cascʌdʌ siʌʌscadʌ vuusiagi ʌali
gʌʌli ismaacʌdʌ Suusi tʌʌgiduca agai, pocaitiadamu oodami:
“Gooviava ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivueeyi”.
36 Dañi gʌaduñi Elisabeeta maraata agai ʌmo ali gʌʌli casi
ʌrooquimudadʌcatai ismaacʌdʌ pocaidacatadai sai maitistu-
tuiditadai ismaamatagi vai sivi caviaa naadami masaadai
istʌʌ ʌmo ali siʌʌñi.
37 Diuusi ivueeyi ʌʌgi istumaasi iduñia ʌliada —astʌtʌdai
Gavriel.
38 Taidʌ María itʌtʌdai:
—Aanʌ iduuñimu ʌʌgi istumaasi giñaagidagi Diuusi. Vai Diu-
usi iduuna aanʌcʌdʌ pʌstumaasi giñaagidi —astʌtʌdai María.
Bodʌrʌ daivunu ii Gabriel.

———

39 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ cavami ii María gaamu
ucoidigamu ʌmo ali quiiyamu Judeea dʌvʌʌriʌrʌ.

40 Dai Zacaría quiidiʌrʌ vaa dai viaatuli Elisabeeta.
41 Aidʌsi María viaatuli Elisabeeta maatʌ taata ʌElisabeeta
isoiñi maradʌ ʌraana. Dai aidʌ Diuusi Ibʌadʌ divia dai
ʌʌmadu daaca agai.
42 Amaasi gʌgʌrʌ ñioo Elisabeeta dai potʌtʌdai:
—Diuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi istomas-
maascʌdʌ ooqui. Dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi gʌmara ʌʌpʌ.
43 Noorʌ aanʌ sidiviacai giñdiviji cʌʌgacʌrʌ giñvuviaadamiga
dʌʌdʌ.
44 Mosiñviaatuli aapi antai otoma maatʌ taata aanʌ isoiñi
giñmara giñʌraana baigʌʌldacai.
45 Aliʌ baigʌʌlidi aapi vaavoitudacai siʌpʌduñia agai ʌgai is-
maacʌdʌ gʌaagidi Diuusi tʌaañicarudʌ —astʌtʌdai Elisabeeta.
46 Amaasi icaiti María:
Aliʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi.
47 Dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
giñvusasdi.
48 Aanʌ ʌrsoitigami vai Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi.
Dai sivi abiaadʌrʌ baitʌacoga vʌʌsi ʌoodami aduucai
giñiimʌdamu “Ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi”.
49 Ʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai idui mui naana
maasi gʌgʌrducami aanʌ giñvʌʌtarʌ.
Sʌʌlicʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi ʌgai.
50 Diuusi vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi vʌʌscataicʌdʌ ismaacʌdʌ siaa
duutudai ʌgai.
51 Mui naana maasi gʌgʌrducami ivueeyi Diuusi
gʌtʌgitoidacʌdʌ.
Diuusi aliʌ siaa ʌʌratudai ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidi.
52 Diuusi camaitipʌli siʌrtʌtʌaanʌdamicagi ʌgai ismaacʌdʌ
vaamioma gatʌaanʌi, dai cascʌdʌ maa ʌsʌʌlicamigadʌ
ʌsoituutuigami.
53 Dai ʌsoituutuigami ismaacʌdʌ biuugicoñicatadai Diuusi
maa mui naana maasi istuucʌdʌ tataasconʌca ʌgai.
Daidʌ ʌriricu soituutuigamiʌrʌ viaa.
54 Diuusi cʌʌga nuucada ʌjudidíu ʌgai ʌrpipiooñigadʌ dai Diu-
usi aliʌ soigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ cascʌdʌ.
55 Vʌʌsi gomaasi idui ʌgai poduucai bai duí ʌgai Avraañicaru
dai ʌaaduñdʌ ʌʌmadu cascʌdʌ.
Dai goñiooqui ismaacʌdʌ bai duí ʌgai ʌrtomastuigaco vʌʌtarʌ.
Ascaiti María.
56 Daidʌ María vaica masaadai daja Zacaría quiidiʌrʌ daida
ʌpamu nora gʌquiiyamu.

———

57 Dai caaayi istuigaco maraata agai Elisabeeta dai marai
ʌmo ali gʌʌli.

58 Aidʌsi marai ʌgai ʌaaduñdʌ ismaacʌdʌ miaanioma oidacatadai iji dai mʌʌ dadiji dai nʌnʌidi dai poduucai camaí ʌgai isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tuiga Elisabeeta vuí. Dai baigʌnʌʌli vʌʌscatai.
59 Dai bo mamacova tasaicʌdʌ ʌpamu iji ʌgai dai mʌʌ iquitʌ tuucugadʌ ʌali gʌʌli dai ʌaaduñdʌ Zacaría tʌʌtʌa agaitadai potʌʌgidu ʌoogadʌ cascʌdʌ.
60 Taidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—Cho, Vuaana tʌʌtʌmu aatʌmʌ —astʌtʌdai.
61 Taidʌ itʌtʌdai ʌaaduñdʌ:
—Tomali ʌmoco gʌaaduñi maipotʌʌgidu di —astʌtʌdai.
62 Daidʌ ʌaaduñdʌ seeñamagi Zacaría maatʌca ʌliditai istʌʌgiduca agai ʌgai.
63 Taidʌ ʌZacaría seeñacʌdʌ taí gʌaaduñi ʌmo istumaasi istuucʌdʌ oojagi dai poduucai ooja: “Vuaana tʌʌgiducamu goovai”, asduucai ooja ʌgai. Tai camaitʌʌ ʌaaduñdʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai ismaacʌdʌ ooja ʌZacaría.
64 Aidʌsi quiaa nʌnʌidi ʌaaduñdʌ ismaacʌdʌ ooja ʌZacaría taidʌ ʌZacaría ʌpamu ñioo dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga siaa duutuli Diuusi.
65 Taidʌ ʌaaduñdʌ sʌʌlicʌdʌ duduaadimu ʌpamu ñioocacai ʌZacaría, vai vʌʌsi ucoidigana Judeeʌrʌ vʌʌsi aipacoga gʌnaagidi ʌoodami isducatai ʌpʌdui ami Judeeʌrʌ.
66 Vʌʌsi ismaacʌdʌ caí isducatai ʌpʌdui naana maasi gʌntʌtʌgitoi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioor maatʌ istumaasicamu goovai? Sʌʌlicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai —ascaiti ʌoodami.

———

67 Dai Diuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daja Zacaría ʌVuaana oogadʌ. Aidʌ ʌZacaría aagidi ʌgaa oodami istʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ ʌZacaría dai potʌtʌdai:
68 Diuusi cadivia gʌrʌʌmadu dai casi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu cascʌdʌ aliʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi.
Aatʌmʌ ʌrjudidíu Diuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
69 Diuusi gʌrootosi ʌmo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadamiga ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Dai ʌgai ʌrcajiudadʌ Davicaru ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiditadai Diuusi.
70 Poduucai ʌʌqui utu oidigʌrʌ idui Diuusi gʌaatagi gʌñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu.
71 Tai ʌgai aagidi gʌraaduñicaru iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai Diuusi.
Dai maidagito agai issoigʌrvuaada agai gʌrsasaayu dai vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌroigʌdai.
72 Dai sai Diuusi soigʌʌliada agaitadai gʌraaduñicarucʌdʌ.
Dai sai maiugu tʌgitoca agai Diuusi gʌaatagi ismaacʌdʌ idui tucamʌrʌ.

73 Goovai ʌrgoaatagi cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi Diuusi
gʌraduñi Avraañicaru dai pocaiti sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
74 Dai sai Diuusi gʌrsoiña agai sai maisoimaasi
gʌrtaatamituldiña gʌrsasaayu.
Dai tʌsai siaa duutudaiña aatʌmʌ Diuusi maiduduaadicuitai.
75 Dai cʌʌ vuaadatai Diuusi vui.
Dai cʌʌga ʌʌgiditai aatʌmʌ Diuusi siʌʌsi uucami oidacagi
aatʌmʌ amaasi uucami.
76 Dai aapi giñmara poduucai gʌiimʌdamu oodami Diuusi
ʌbaitʌcʌaacami ñiooquituldiadamigadʌ.
Aapi baitʌqui imia agai ʌtʌaanʌdami dai mʌʌ aagida agai
oodami sai bai gʌnduucana dai siʌʌscadʌ mʌʌ diviagi
ʌtʌaanʌdami sai cʌʌgacʌrʌ miaadʌgidana.
77 Dai maatʌtulda agai aapi oodami sai Diuusi ʌgai dai
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
Dai gʌroigʌldi vʌʌsi gʌrsoimaascamiga.
78 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai dai soigʌʌlidi
aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ gʌrootosi gʌmara tʌvaagiaiñdʌrʌ.
79 Sai gʌraagidana isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga
gʌntʌtʌgitocana tʌsai vaavoitudacai maiiimʌna Diaa-
vora ʌʌmadu.
Cascʌdʌ povueeyi Diuusi tʌsai ʌʌmadu ajioopaiña.
Ascaiti Zacaría.
80 Dai gʌʌlimi ʌali gʌʌli dai vʌʌs tasai vaamioma bʌʌjimi
gʌtʌgitoidaga. Dai aidʌsi cagʌʌ ʌgai oidigana oidatu asta
aidʌsi gʌaagacai aagidi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu. Dai
mʌʌ diviacai aagidi ʌgai ismaacʌdʌ aagidi Diuusi isaagida
ʌgai.

2

———

1 Aidʌsi vuusai Vuaana aidʌ Augusto ʌrgʌʌ
baitʌcʌaacamicatadai Roomʌrʌ. Dai ʌgai tʌjai gʌsonʌrʌ
guucacamiga sai ʌʌcaldana ʌoodami dai oojana istʌʌtʌgidu.
2 Aidʌ ʌrtucamidʌrʌcatadai mʌsiʌcalda agai vʌʌsi ʌoodami
oidi daama oidacami. Aidʌmʌsi ʌcali ʌoodami aidʌ ʌSireñio
ʌrcaigicatadai Siriana.
3 Mʌtai tʌjai ʌoodami sai iimʌna siaaco vuvaaja mʌsai
ʌcaldana.
4 Cascʌdʌ ii ʌOsee Nasareetaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ
Beleenamu Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. Davicaru ʌrBeleenʌrʌ vu-
usaicami dai ʌOsee ʌrcajiudadʌ Davicaru cascʌdʌ ii ʌgai
Beleenamu mʌsai ʌcaldana.
5 Dai ʌOsee vaidacai María Beleenamu. Casi
ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai dʌmos maiquiaa ʌmapai
oidacatadai. Dai María cayoga dueeyitadai.

6-7 Aidʌsi aayi ʌgai Beleenʌrʌ camaitiipucatadai siaaco
gʌnuuliña ʌgai cascʌdʌ caapayu quiidiʌrʌ gʌnuuli ʌgai. Dai
aidʌsi quiaa mʌʌca daraajatadai ʌgai, tai caaayi istuigaco
duaadia agaitadai María dai dueeyi. Ʌgai ʌrtuucamidʌrʌ
maradʌcatadai tai biisa dai ami siaaco gacuaadana caapayu
ami vooda.

———

8 Dai Beleena maigovai oidigana ajioopaitadai pastutuuru
dai nuucadacatadai gʌnsosoiga cañiiru tucarʌ.
9 Tai todian duucai gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ
ʌpastutuuru vuitapi. Tai Diuusi gʌguvucadacʌdʌ cuudan duí
ami siaaco daraajatadai ʌgai tai duduaadimu ʌpastutuuru.
10 Tai potʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ:
—Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ. Aanʌ angʌnbʌidati
cʌʌga ñiooqui dai idi ñiooquicʌdʌ aliʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ
dai vʌʌsi ʌoidacami oidi daama.
11 Ʌʌquiapo moquiiyʌrʌ siaaco oidacatadai Davicaru
ʌʌquioma movuusai ʌmo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuviaadamiga.
Ʌgai ʌrgʌntʌaanʌdamiga Cristo. ʌCristo icaidaga ʌmo gʌʌ
tʌaanʌdami ismaacʌdʌ ʌcovai vuusaitu Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ
gavuvaidiña.
12 Mo siaaco gacuaadana ʌcaapayu mo caatʌcamu ʌali gʌʌli
biisapicami sitʌʌgimu aapimʌ dai poduucai maatʌmu aapimʌ
sai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi —astʌtʌdai
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
13 Mosai cuugaida ñioo ʌgai tai mui vaamioma gʌnmaasitu
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌpastutuuru:
14 Mʌʌ tʌvaagiʌrʌ vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ cʌʌga ñioocai
Diuusi vui.
Dai sivi tami oidigi daama Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami.
Cascʌdʌ sivi gia cacʌʌga gʌniibʌstacan taadacamu gooida-
cami.
Ascaiti ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ.
15 Aidʌsi iji ʌgai abiaadʌrʌ tʌvaagiamu vaidʌ ʌpastutuuru
aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Tiimʌda gaamu moocoro Beleenamu dai nʌida istumaasi
asducatai ʌpʌdui goovai ismaacʌdʌ gʌraagidi Diuusi —ascaiti
ʌpastutuuru.
16 Dai otoma iji dai cavami iji dai mʌʌca tʌʌ ʌgai ʌMaría
dai ʌOsee dai ʌali siʌʌñi mo caatʌcatadai siaaco gacuaadana
ʌcaapayu.
17 Mostʌʌgacai ʌpastutuuru ʌgai otoma aagidi ʌMaría
ʌʌmadu ʌOsee iscaiti ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ aagaitai ʌali
siʌʌñi.
18 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caí ismaacʌdʌ aagai ʌpastutuuru
camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi.
19 Dai ʌMaría maiugu tʌgitocana istumaasi ʌpʌdui.

20 Aidʌsi caʌpamu aa suuli ʌpastutuuru voiyamu iimʌitai
siaa duutudaimi ʌgai Diuusi dai cʌʌga aatagi aatagaimi ʌgai
Diuusi vʌʌtarʌ vʌʌsicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai dai caʌ. Vʌʌsi
povʌdui isducatai aagidi ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ cascʌdʌ.

———

21 Mʌtai bo mamacova tasaicʌdʌ iquitʌ tuucugadʌ ʌali siʌʌñi
dai Suusi tʌʌtʌi. Maiquiaa nonoacatai María abiaadʌrʌ aagidi
Diuusi tʌaañicarudʌ sai Suusi tʌʌtʌna cascʌdʌ Suusi tʌʌtʌ ʌgai.
22 Dai aidʌsi casi idui ʌgai vʌʌsi isducatai aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ saidʌ ivuaadana vʌʌsi ʌooqui
siʌʌscadʌ maamatadagi amaasi bʌʌcai ʌgai ʌali gʌʌli
Jerusaleenamu. Dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu itʌtʌdai
ʌgai Diuusi:
—Aatʌmʌ ipʌlidi sai gʌrmara vʌʌscʌrʌ gʌʌʌgidiña
—astʌtʌdai.
23 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sai vʌʌsi judidíu
maamaradʌ tucamidʌrʌ isʌrcʌcʌʌlicagi sai viaacatadai
isivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ.
24 Iji ʌgai dai dasda agai Diuusi gooca vautu dai gooca
tutuugu poduucai isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
25 Mo Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi
tʌʌgiducami. Dai cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi dai siaa duutudai.
Dai ʌgai ʌrʌmoco ʌʌpʌ ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai isdiviagi
ʌmaadutai dai soiñagi ʌjudidíu vai ʌgai ʌʌgi gatʌaanʌdagi
gʌndʌvʌʌragʌrʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai
Simuñi.
26 Dai caaagiditadai Diuusi Ibʌadʌ Simuñi sai maiquiaa
muucucai ʌgai tʌʌgia agaitadai ʌCristo ismaacʌdʌ ootosa agai
Diuusi.
27 Dai Diuusi Ibʌadʌ ootoi Simuñi ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu
judidíu. Tai aidʌ ami dada Osee ʌʌmadu María dai bʌʌcati ʌali
gʌʌli daidʌ iduñia agai isducatai viituli Moseesacaru.
28 Tai ʌSimuñi bʌi ʌali siʌʌñi dai siaa duutuli Diuusi dai
potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
29 Tʌaanʌdami, aanʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi giñaagidi aapi.
Sivi gia cacʌʌga baigiñʌliaracʌdʌ muuquimu aanʌ. Casi
iñtʌʌgi aapi ismaacʌdʌ giñaagidi cascʌdʌ.
30 Catʌʌ aanʌ idi cʌʌgacʌrʌ vuviaadami
31 Ismaacʌdʌ ootosi aapi vʌʌsi oidi daama oidacami.
32 Idi maatʌtuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu gʌñiooqui.
Dai idi cʌʌga ñioocadamu gʌmaamara judidíu vʌʌtarʌ.
Astʌtʌdai Simuñi.
33 Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ Suusi maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi
caʌcai istumaasi aagai Simuñi aagaitai ʌmaradʌ.
34 Taidʌ ʌSimuñi itʌtʌdai:
—Vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña —astʌtʌdai.

Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌgai ʌMaría ʌʌgi:

—Siʌʌscadʌ gʌʌliagi idi ali siʌʌñi ismaacʌdʌ ootoi Diuusi muidutai judidíu cʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu idicʌdʌ dai aa mui maicʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu dai muidutai vui ñioocadamu.

35 Dai poduucai gʌmaatʌmu isducatai gʌntʌtʌgitoi ʌoodami.
Dai aapi sʌʌlicʌdʌ gʌaimu soiʌliaragai —astʌtʌdai Simuñi
ʌMaría.
36 Ami Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌmo oocodami
Aana tʌʌgiducami. Λgai ʌrPanuelicaru maradʌcatadai
daidʌ ʌrcajiudadʌ Asielicaru. Dai ʌgai ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌcatadai. Aidʌsidʌ ʌrtʌjicatadai cunai
ʌgai ʌmo cʌʌli. Dai bo cuvaracami uumigicʌdʌ viuudutu.
37 Dai aidʌ camaaco coobai dan maacova uumigi viaa-
catadai. Dai vʌʌs tasai maitacuaadatai aimʌraiña ʌgai ʌgʌʌ
quiuupaigadʌamu ʌjudidíu dai daanʌiña Diuusi sai soicʌiña
dai siaa duutudaiña Diuusi.
38 Aidʌsi quiaa ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guuca-
catadai Suusi dʌʌdʌdʌ ʌʌmadu Simuñi tai ami divia ʌAana
dai ʌʌpʌga siaa duutuli Diuusi dai gooquiʌrʌ ii dai mʌʌ aagidi
vʌʌsi ʌJerusaleenʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai isDi-
uusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi aagaitai ʌSuusi.

———

39 Aidʌsi canaato Osee ʌʌmadu María vʌʌsi ismaacʌdʌ
aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ canoonora Nasareetamu Galilea
dʌvʌʌriʌrʌ.
40 Vaidʌ ʌali gʌʌli gʌʌlimi dai cʌʌga bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga dai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi.

———

41 Vʌʌsi uumigi mosaajʌiña ʌgʌʌ siaa duudagadʌ judidíu vai ajioopaiña dʌʌdʌdʌ ʌSuusi Jerusaleenamu.

42 Dai ʌmo imidagai caviaacatadai ʌSuusi baivustaama dan gooca uumigi aidʌsi aayi istuigaco ajioopaiña ʌgai Jerusaleenamu.

43 Dai cadaivunucai ʌgʌʌ siaa duudagai tai cavʌʌsi noonora
ʌoodami tai ʌSuusi anaasi Jerusaleenʌrʌ vii. Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ
maimaatʌcatadai ismomʌʌca vii ʌSuusi.
44 Povʌnʌliditadai ʌdʌʌdʌdʌ sidʌ ʌSuusi ʌoodami saagida imʌitadai dai ʌmo tasai iji. Dai gaa ʌgai ʌSuusi ʌoodami saagida dai tʌcacaimi gʌnaaduñi dai aa oodami ismaacʌdʌ maatʌcatadai ʌgai,

45 dai maitʌʌ. Dai ʌpamu aa suuli Jerusaleenamu dai gaaga agai.

46 Vaica tasai gaa daida tʌʌ vai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daacatadai Suusi ʌʌmadu ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Dai cʌʌga gʌtʌgito caʌ dai tʌcacai ʌʌpʌ.

47 Dai vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ caᴧ ismaacᴧdᴧ aagai ᴧSuusi ca-
maitᴧᴧ isducatai gᴧntᴧtᴧgituagi. Dai povᴧnᴧlidi ducatai mosᴧᴧ
cᴧᴧgadu goovai moodᴧ dai mosᴧᴧ cᴧᴧga gaaa nonoragidi
mᴧstumaasi tᴧcacai, asᴧnᴧlidi.
48 Aidᴧsi ᴧdᴧᴧdᴧdᴧ tᴧᴧ ᴧSuusi poduucai gᴧntᴧtᴧgitoi:
“¿Ducatai tanai daja goovai?” asduucai gᴧntᴧtᴧgitoi. Daidᴧ
ᴧdᴧᴧdᴧ itᴧtᴧdai:
—¿Giñmara tuipᴧsi povᴧrduuñi? Gᴧooca ᴧᴧmadu aanᴧ aliᴧ
duduaadimucatadai gᴧgaagaitai —astᴧtᴧdai María.
49 Taidᴧ ᴧSuusi itᴧtᴧdai:
—¿Tuimᴧsidᴧ giñgaagai? ¿Maitamᴧsmaatᴧ aapimᴧ isviaa aanᴧ
isiduñiagi istumaasi giñtᴧjai giñooca? —astᴧtᴧdai.
50 Taidᴧ ᴧdᴧᴧdᴧdᴧ maimaatᴧ caí istumaasi aagidi ᴧSuusi
maimaatᴧcatadai ᴧgai isDiuusi gᴧooga aagai ᴧgai.
51 Taida oí ᴧSuusi gᴧdᴧᴧdᴧ gaamu Nasareetamu dai
apiamoᴧᴧsi cᴧᴧga ᴧᴧgidi gᴧdᴧᴧdᴧ. Daidᴧ ᴧdᴧᴧdᴧ maiugu
tᴧgitocana vᴧᴧsi isducatai ᴧpᴧvueeyi dai istumaasi aagaiña
ᴧSuusi.
52 Daidᴧ ᴧSuusi gᴧᴧlimi dai vaamioma bᴧᴧjimi gᴧtᴧgitoidaga
dai Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi ᴧSuusi daidᴧ ᴧoodami ᴧcaa
cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi ᴧᴧpᴧ.

3

———

1 Aidᴧsi ᴧTiverio Sesara ᴧrᴧgᴧᴧ baitᴧcᴧaacamicatadai
Roomᴧrᴧ. Cabaivustaama dan taama uumigi daacatadai
ᴧgai, vaidᴧ Ponsio Pilaato ᴧrcaigicatadai Judeeᴧrᴧ, vaidᴧ
Eroodᴧsi ᴧrcaigicatadai Galileeᴧrᴧ, vaidᴧ ᴧPiili Eroodᴧsi
suculidᴧ ᴧrcaigicatadai Itureeᴧrᴧ ᴧᴧmadu Traconiitᴧrᴧ, vaidᴧ
Lisaaniasi ᴧrcaigicatadai Aviliiñiᴧrᴧ,
2 vaidᴧ Aanasi ᴧᴧmadu Caifasi ᴧrbaitᴧguucacamigadᴧcatadai
ᴧpapaali. Dai aidᴧ ᴧVuaana Zacaría maradᴧ oidigana
oidacatadai taidᴧ Diuusi ootosi ᴧmo ñiooqui.
3 Daidᴧ ᴧVuaana muiyapᴧrᴧ aimᴧraiña ᴧaqui Jordán
ugidiana, dai aagidiña ᴧoodami sai ᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgitona
dai camaisoimaasi ivuaadana sai Diuusi oigᴧldana vᴧᴧsi
soimaascamigadᴧ dai sai gᴧnvapaconana sai nᴧidiña
ᴧoodami iscaᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgito dai camaisomaasi
ivuaada agai.
4 Isducatai aagaitadai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧ
siduuñia agai Vuaana mospovᴧdui. ᴧgai aduucai ooja:
Diuusi ootosa agai ᴧmo cᴧᴧli sai oidigana gamamaatᴧtuldiña
dai poduucai gaaagidamu ᴧgai:
“Siᴧᴧscadᴧ ᴧoodami nᴧnᴧracagi isdiviagi ᴧmo baitᴧcᴧaacami
gᴧaagai isbaiduiñdiagi voogᴧdᴧ.

Poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsbaiduiñdiagi gʌniibʌdaga caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ.
5 Siʌʌscadʌ baiduiñdiagi ʌbaitʌcʌaacami voogʌdʌ siaaco dʌdʌcagiga gʌaagai iscʌʌga tʌpaalicadagi.
Dai siaacoga tuutuvidaca gʌaagai iscʌʌga tʌpaalicadagi.
Dai siaacoga noonoliñicagi voi gʌaagai issʌʌli tʌquiagi.
Dai poduucai ʌʌpʌ gʌaagai isbaiduiñdiagi ʌoodami gʌniibʌdaga.
6 Dai vʌʌsi ʌoodami oidi daama oidacami maatʌmu isDiuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gavuvaidi”.
Ascaiti Isaía oojadʌ.
7 Aidʌsi vuvaaja ʌoodami gʌnquiiquiaiñdʌrʌ sai vapaconana ʌVuaana taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Aapimʌ ismaacʌdʌ daivʌi tami ansai gʌnvapaconana ʌpan ducami coocoyi ismaacʌdʌ vopooyi siuu duucu camʌʌjidagi vasoi poʌliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gʌntaatatulda agai. Ʌʌpʌga gʌaagai issʌʌlicʌdʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi.
8 Gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ vai nʌidiña aa mʌscaʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai maitavʌr gʌnaagiada aapimʌ aipacoga mʌsaidʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌ sai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi Diuusi. Aanʌ angʌnaagidi sai asta goojoodai ismaacʌdʌ modaraaja cʌʌga istutuidi Diuusi isiduñiagi Avraañicaru cajiudadʌ isipʌliadagi.
9 Diuusi cabai gʌduu issoimaa taatatuldagi maicʌʌ tuutiacʌdʌ ʌpan duucai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ guicutai uusi ismaacʌdʌ maicʌʌgadu iibiadʌ dai mʌmʌidi. Poduucai Diuusi ootosamu ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi mʌʌca siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí —astʌtʌdai ʌVuaana.
10 Amaasi ʌoodami tʌcacai ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma duuna aatʌmʌ sividʌo? —astʌtʌdai.
11 Taidʌ ʌVuaana aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgai ismaacʌdʌ gʌviida gooca vaapasaragai gʌaagai isoidagi ʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ maiviaa dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌviidacagi cuaadagai gʌaagai isaa oidagi ismaacʌdʌ maitʌviida —astʌtʌdai ʌVuaana.
12 Tai dada ʌʌmoco tumiñsi vuudami sai vapaconana ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿tuma duuna aatʌmʌ? —astʌtʌdai.
13 Taidʌ ʌVuaana aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitavaamioma gʌtaanʌi tumiñsi mosʌcaasi siʌʌsi maigarsi mʌsgataanʌdagi —astʌtʌdai ʌVuaana.
14 Tai dada sandaaru ʌʌpʌ dai tʌcacai ʌʌpʌ:
—¿Dai aatʌmʌ tuma duuna? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai:
—Maitavʌr ʌʌsiada aapimʌ ʌoodami tomali ʌmo istumaasi guvucadacʌdʌ tomali maitʌaagai mʌsgʌpiʌr vuupada ismaacʌdʌ maigʌpiʌrʌ vʌʌtʌ, baiyomavʌr baigʌnʌliada ʌgaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gamaitʌcʌi —astʌtʌdai.
15 VʌʌSi ʌoodami camaatʌcatadai isDiuusi ootosa agai ʌCristo dai canʌnʌracatadai dai cascʌdʌ povʌnʌliditadai saidʌ ʌVuaana ʌrʌgai.
16 DʌMos ʌVuaana potʌtʌdai vʌʌscatai:
—Aanʌ gia suudagicʌdʌ gʌnvapaconai dʌmos divia agai ʌmai ismaacʌdʌ gʌnvapacona agai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai gʌnʌʌmadu daacana Diuusi Ibʌadʌ. Dai ʌgai vaa nʌida agai oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami isuupasdagi susuusacadʌ gigiaaragadʌ.
17 Ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌlivai tʌligi bai tueeyi ʌtʌligi daidʌ ʌcosadʌ mʌmʌidi. Poduucai iduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ divia agai ʌoodamicʌdʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai iimia agai tʌvaagiamu dai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diaavora ʌʌmadu iimi agai ʌgai siaaco tomali ʌmo imidagai maitutucui ʌtai —astʌtʌdai ʌVuaana ʌoodami.
18 Dai poduucai dai mui vaamioma ñiooqui cʌʌgaducami aagidi ʌVuaana ʌoodami.
19 Dai aagidi ʌgai ʌʌpʌ ʌcaigi Eroodʌsi sai aliʌ soimaasi idui ʌgai ʌʌsidacai gʌsuculi Piili ooñigadʌ Erodiiasi, dai sai ʌma maasi soimaascami idui ʌgai ʌʌpʌ.
20 Gooquiʌrʌ vaamioma soimaasi idui ʌEroodʌsi maisacai ʌVuaana.

———

21 DʌMos aidʌsi maiquiaa gʌmaisatu ʌVuaana ʌgai vapacoi mui oodami dai vacoi ʌSuusi ʌʌpʌ. Vaidʌ ʌSuusi gadaanʌitadai Diuusi dai aidʌsi gadaanʌitadai ʌgai Diuusi tai gʌcupiooco ʌtʌvaagi,
22 tai Diuusi IbʌadʌtʌvaiʌSuusi daama ʌmo tugu maasi. Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti:
—Aapiapʌ ʌrgiñmara nai aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ —ascaiti ʌñiooqui.

———

23 Suusi viaacatadai parʌ ʌmo coobai dan baivustaama uumigi aidʌsi gʌaaga gʌaa duiñdaga. Dai poʌliditadai ʌoodami isʌgai ʌrOsee maradʌ. ʌOsee ʌrmaradʌ Elicaru,
24 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maatatacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Levícaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Melquicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Anacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oseecaru,

25 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matatiiasicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Amoosicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Naumacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eslicaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nagaicaru,
26 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maatacaru, is-
maacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matatiiasicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Semeicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Oseecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Uudacaru,
27 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oanacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Resacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Sorovaveelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salatieelicaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nelicaru,
28 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Melquicaru, is-
maacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Adicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Cosaamacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Elimoodamacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eracaru,
29 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Osuecaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Elieesicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Oorimacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Mataatacaru,
30 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Levícaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Simeoñicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Uudacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oseecaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Onanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Eliaaquimacaru,
31 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Meliacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Mainanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Mataatacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nataanacaru,
32 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Davicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Isaícaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Obedicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Boosocaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salimoonocaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Naasonocaru,
33 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Aminadaavacaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Araamacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Esiroomacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Pareesicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Uudacaru.
34 Ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Jacocaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Isaacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Avraañicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Tarecaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nacoracaru,
35 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Serugacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Raagaucaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Peleegacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eveelicaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salacaru,
36 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru, is-
maacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Arapaajadacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Semicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Noecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Lamecaru,

37 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matusaleenacaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoococaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Areedicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Maalaleelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru,
38 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoosicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Setacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Adáñicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Diuusi ʌgai idui Adáñi
cascʌdʌ.

4

———

1 Taidʌ ʌSuusi ii ʌaqui Jordánaiñdʌrʌ vaidʌ Diuusi Ibʌadʌ
ʌʌmadu daacatadai dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ vaidacai
oidigamu.
2 Amaasi aidʌsi mʌʌ oidigana divia ʌgai anaasi daja goo
coobai tasai. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai camosaagidiña
ʌDiaavora siduñia ʌgai soimaasi. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai
oidigana ʌcaaqui tasai maitauu ʌgai. Dai asta ʌcaaqui ta-
saicʌdʌ aayi biuugigai.
3 Amaasi ʌDiaavora itʌtʌdai:
—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di aagidañi goojoodai vai tascali
gʌnaatona —astʌtʌdai ʌDiaavora.
4 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ
istutuidi oodami isoidacagi, gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ”,
ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai Suusi.
5 Aidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu
dai abiaadʌrʌ tʌtʌʌgidi vʌʌsi gʌgʌr tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ
oidaga oidigi daama dai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi
ʌtʌtʌaanʌdami.
6 Daidʌ ʌDiaavora itʌtʌdai:
—Vʌʌsi goovai ismaacʌdʌ gʌtʌtʌgidi aanʌ, aanʌrgiñtuidaga.
Aanʌ istutuidi ismaquia ʌʌgi sioorʌ maquia iñʌliada aanʌ.
Aapi angʌmaquiagi vʌʌsi goovai paidʌ ʌrtʌaanʌdamica.
7 Isaapi gʌtootonacʌdʌ cʌquivagi giñvuidʌrʌ daidʌ
giñsiaa duutudagi vʌʌsi ʌrgʌtuidacamu goovai —astʌtʌdai
ʌDiaavora.
8 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ aapi Diaavora poduucai oojisi Diu-
usi ñiooquidʌrʌ: “Siaavʌr duutuada aapimʌ gʌnDiuusiga dai
mosʌca ʌgai ʌmoco avʌr ʌʌgiada” —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Dai gooquiʌrʌ vaidacai ʌDiaavora ʌSuusi Jerusaleenamu.
Dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daama tʌsagi daidʌ
itʌtʌdai:
—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tabiaadʌrʌ mʌtana gʌʌsi
tuduidʌ.
10 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Diuusi ootosamu gʌtʌtʌaañicaru vaidʌ gʌnuucaticana.
11 Sigʌdaagiadamu ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ pai maisaraana
gʌʌʌcaso ʌmo odiaba.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora.
12 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ di: “Maitʌaagai pʌsaagiadagi Diuusi saidʌ iduuna ʌmo istumaasi mosnʌida ʌliditai sabai giduuna” —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi ʌDiaavora camaitʌʌgacai isducatai soimaasi iduiñtuldagi ʌSuusi dagito chiʌʌqui tasai.

———

14 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu aa gʌi Galileeamu. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadadʌ Diuusi. Dai vʌʌsi Galileeʌrʌ oidacami dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ sicoli Galilea oidacami maí istumaasi ivuaadatadai ʌgai.
15 Dai ami Galileeʌrʌ ʌSuusi aipaco aimʌraiña judidíu quiquiuupaigadʌrʌ dai gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌscatai goʌʌ cʌʌga ñiooqui aagaiña aagaitai ʌSuusi.

———

16 Amaasi ʌSuusi aayi Nasareetana siaaco gʌʌ ʌgai. Dai aidʌsi aayi ibʌstaragai tasʌrʌ ii ʌgai judidíu quiuupaigadʌamu ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai cascʌdʌ. Dai cʌquiva dai aaga agai oojai.
17 Taidʌ ʌnuucadacami ʌliliivru maa ʌliivru ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ. Vai ʌgai nʌnʌidi dai tʌʌ siaaco aduucai oojisi:
18 Diuusi Ibʌadʌ giñʌʌmadu daja.
Diuusi ʌcovai giñvuusaitu ansai aanʌ imʌna dai aagidana
ʌcʌʌgaducʌdʌ ñiooqui ismaacʌdʌ tʌgito sioorʌ soicʌdagi
vaidʌ ivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
Dai ansai aagidana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maamaisaca
ʌDiaavora sai casi istutuidi isvuvaquiagi.
Dai ansai nʌnʌaavatudana ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi.
Dai ansai soiñana mʌsmaacʌdʌ soi duucai nʌidi.
19 Dai ansai aagidana aanʌ ʌoodami sai caaayi istuigaco Diu-
usi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai vʌʌscatai.
Ascaiti ʌoojai.
20 Amaasi ʌSuusi cuu ʌliivru dai gatʌʌgi dai daiva. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai apianʌnʌidi ʌSuusi.
21 Tai ʌgai ñioo daidʌ itʌi:
—Siviat caaayi aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Vai vʌʌscatai cʌʌga ñioocai aagaitai ʌSuusi dai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai ismosʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi. Dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:

—Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ idi cʌʌli sidʌ ʌrOsee maradʌ daidʌ ʌrtami oidacami —ascaiti ʌoodami.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ povai iñtʌtʌaadamu aapimʌ: “Pʌssʌʌlicʌdʌ istutuidi isiduñiagi gomaasi di, iduuñiñi”. Dai povai iñtʌtʌaadamu aapimʌ ʌʌpʌ: “Tami siaaco ʌrgʌʌracami aapi igiduuñi ʌʌpʌ istumaasi caʌ aatʌmʌ saidʌ idui aapi Capernauumʌrʌ”, iñtʌtʌaadamu aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Daidʌ ʌSuusi vaamioma ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌava ʌrvaavoi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai siʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ maiʌʌgiditai caʌcana ʌoodami.
25 Goovai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Ʌʌquioma aliʌ ii biuugigai Isireli dʌvʌʌriʌrʌ, maiduudu vaica uumigi dan taaucami cascʌdʌ. Vai aidʌ oidacatadai Eliiasicaru dai muiducatadai vipiuudu ʌʌpʌ.
26 Taidʌ Diuusi maiootoi Eliiasicaru tomali ʌmo viuudu quiidiamu anaasi issoiñagi ʌgai dai baiyoma sibʌacoga ootoi ʌgai ʌmo viuudu quiidiamu Sareepatʌrʌ Sidóni dʌvʌʌriʌrʌ sai soiñana.
27 Dai aidʌsi quiaa oidacatadai Eliiasicaru mui judidíu viaacatadai ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga. Tai vʌʌscʌrʌ tomali ʌmaadutai ʌgai maiduaadi Eliiasicaru dai baiyoma duaadi ʌmai sibʌaco oidacami Naamán tʌʌgiducami Siriʌrʌ oidacami —ascaiti ʌSuusi.
28 Dai goovai ismaacʌdʌ aa ʌSuusi caʌ ʌoodami dai sʌʌlicʌdʌ baacoi vui.
29 Dai vʌʌscatai guuquiva dai goguaama vaidacai ʌSuusi dai vuusaitu Nasareetaiñdʌrʌ. Nasareeta ʌruranacatadai. Mʌtai tʌsagi ʌSuusi ʌmo vavuana dai abiaadʌrʌ mʌtana daituda agaitadai.
30 Taidʌ ʌSuusi mossaagida daivusai ʌoodami dai daivunu ii.

———

31 Amaasi ii ʌSuusi Capernauumamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ.
32 Tai camaitʌʌ ʌoodami isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai isducatai gamamaatʌtuldi ʌgai dai ʌpan ʌʌsi cʌʌga ñioocaitai ʌmo guvucadagai viaacami.
33 Dai ami judidíu quiuupaigadʌrʌ daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dai gʌgʌrʌ iiña daidʌ icaiti:
34 —Gʌrdagitoñi. ¿Tuipʌsi divia aapi dai gʌroojotuldi aapi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami? ¿Gʌrugiuga pʌsiʌlidi aapi diviacai? Aanʌ gia cʌʌga gʌmaatʌ aapi. Aapiapʌ ʌrʌco vuusaidadʌ

Diuusi ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi
—ascaiti ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
35 Taidʌ ʌSuusi bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Maitiñioocada. Dagitoñi gocʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daitu ʌcʌʌli vʌʌsi
ʌoodami vuitapi dai vuusai ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai daivunu ii. Dai
vʌʌscʌrʌ tomali ʌmo soimaasi maitiduuñi.
36 Tai vʌʌsi ʌoodami duduaadimu dai aipaco gʌnaagidi
daidʌ icaiti:
—¿Ducatai istutuidi goovai ispoduucai ñioocadagi? Ducatai
istutuidi gocʌʌli istʌaanʌdagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ mosʌʌ
guvucadacʌdʌ vai goDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌgidi dai otoma
vuvacʌi —ascaiti ʌoodami.
37 Daidʌ ʌoodami vʌʌsi aipaco oidacami aatagaiña dai aa-
gaiña ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌSuusi vuusai ami judidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ
dai ii Simuñi quiidiamu. Vaidʌ ʌSimuñi tuumudʌ sʌʌlicʌdʌ
coococatadai oiditadai toiñdagai. Vaidʌ ʌaaduñdʌ ʌcoocoadʌ
daañimi ʌSuusi sai duaaidana.
39 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai duaadi tai otoma dag-
ito ʌtoiñdagai. Tai otoma vañi ʌooqui dai bibi gʌdadidacami.

———

40 Dai aidʌ ʌcʌrʌ urunoco duupidatai tasai mʌtai mui
vuaapi ʌSuusi coococoidadʌ mui naana maasi coocodagai
viaacami. Vaidʌ ʌSuusi mostaatamai ʌcoococoidadʌ tuutucu-
gadʌ gʌnoonovicʌdʌ vai duduaadʌi.
41 Dai muidutai ʌcoococoidadʌaiñdʌrʌ vuvaja Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ. Dai gʌgʌrʌ ñioocai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ
daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Aapiapʌ ʌrmaradʌ Diuusi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi bagaimi dai camaidagito isvaamioma ñioocada
ʌgai. ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ maatʌcatadai isʌgai ʌrʌCristo
dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai isaaga ʌgai cascʌdʌ maidagito
isvaamioma ñiooquiagi.

———

42 Dai camaasidatai ii ʌSuusi ami Capernauumaiñdʌrʌ bai
mʌʌcasi oidigana siaaco maioidaga oodami. Taidʌ ʌoodami
gaagamu daidʌ aayi siaaco daacatadai ʌgai. Maitipʌliditadai
ʌoodami isimia ʌgai.
43 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌ tʌgito aanʌ isimiagi sibʌaco gʌgʌr quiiquiamu ʌʌpʌ
dai aagidagi ʌoodami sai Diuusi soicʌi ʌoodami sai cʌʌgacʌrʌ
oidacana, cascʌdʌ giñootoi Diuusi idi oidigʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.

44 Daidʌ ʌSuusi gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ quiquiuu-
paigadʌrʌ ʌjudidíu Galileeʌrʌ.

5

———

1 Ʌmo imidagai ʌSuusi gʌʌ suudagi ugidiana daacatadai
siaaco Genesareta tʌʌgidu ʌgʌʌ suudagi. Tai mui dada oodami
dai camogʌvisa ʌoodami dai sʌʌlicʌdʌ abaana gugucai asta
baitoma maioiñitudai caʌca ʌliditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ
cascʌdʌ.
2 Taidʌ ʌSuusi tʌʌ gooca vaarcu ʌgʌʌ suudagi ugidiana su-
udagi daama simosguuca. Ʌvatopa vuviadami cavuvajatadai
abiaadʌrʌ dai vapaconaitadai gʌnvatopa vuicaru.
3 Taidʌ ʌSuusi ii dai tʌsai vaarcugadʌrʌ Simuñi dai potʌtʌdai
ʌSuusi ʌSimuñi sai mʌʌcasioma imitudana ʌsuudagi ugidi-
aiñdʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi ami vaarcuʌrʌ daiva dai abiaadʌrʌ
mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ.
4 Dai aidʌsi canaato ñioo ʌSuusi potʌtʌdai ʌgai ʌSimuñi:
—Imitudañi govaarcu siaaco vaamioma tuucavaga dai suu-
darʌ avʌr suuliga gʌnvatopa vuvaidacaru dai vuvaida vatopa
—astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ Simuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami ʌmo tucagi gʌraaga aatʌmʌ dai
maivui tomali ʌmoco, isaapi pocaiti di vʌʌscʌrʌ atʌsuudarʌ
suuligagi govatopa vuvaidacarui —astʌtʌdai ʌSimuñi.
6 Dai mospodui ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ mui vuvaitu vatopa asta
saasaquimi ʌvatopa vuvaidacarui.
7 Tai mooguvidʌ ʌgai gʌnaaduñi ismaacʌdʌ ʌgʌmai
vaarcuʌrʌ daraajatadai sai dadana dai soiñana. Tai ʌgai
dada dai cʌʌga suusudagi vʌgoocai vaarcu dai asta baitoma
dupiquimi ʌvaarcu vʌʌtʌcatai.
8 Tʌʌgacai imaasi ʌSimuñi Piiduru gʌtootonacʌdʌ cʌquivʌ
ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, iñdagitoñi, aanʌrʌmo cʌʌli soimaasi
ivuaadami —astʌtʌdai ʌSimuñi.
9 ʌSimuñi aliʌ duaadimucatadai cascʌdʌ. Dai vʌʌsi ʌgaa
ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai vʌʌscatai duduaadimu-
catadai mosʌʌ mui tʌʌgacai vatopa.
10 Jacovo dai Vuaana Sevedeo maamaradʌ
ʌraaduñdʌcatadai ʌSimuñi dai duduaadimucatadai ʌʌpʌ.
Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai ʌSimuñi:
—Maiti duaadicuda sivi uucami ʌrvatopa vuudamicamu
aapi dai sivi abiaadʌrʌ gaagadamu aapi oodami vaidʌ
giñoidatucuiña aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
11 Dai amaasi cavuvaidacai ʌvaarcu ʌgʌʌ suudagi ugidiana
anaasi viaa vʌʌsiaʌcatai dai oí ʌSuusi.

———

12 Λmo imidagai ʌSuusi ʌmo ali quiiyʌrʌ daacatadai tai
ami aayi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai
ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga. Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌSuusi
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai dʌvʌʌrapi cuiqui dai daañimi
daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami pʌsipʌliadagi istutuidi aapi
isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcoocoadʌ.
13 Taidʌ ʌSuusi taata gʌnoovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi. Duaadicami vii —astʌtʌdai.
Mospotʌi ʌgai tai maigo ii ʌcʌʌli coocodadʌ.
14 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai
imaasi dai potʌtʌdai:
—Mosai imi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istu-
maasi aagai Moseesacaru sipoduucai maatʌcamu ʌoodami
iscadueeyi aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
15 Dai aidʌsi duduaaidiña ʌSuusi ʌmo coocoadʌ vai
vaamioma aipaco imimi goñiooqui vai vaamioma mui oodami
gʌnʌmpaidimi vʌʌs tasai caʌca ʌliditai Diuusi ñiooquidʌ. Dai
sai duduaaidana ʌgai coococoidadʌ ʌʌpʌ.
16 Dʌmos ʌSuusi ʌcovai vusacʌiña siaaco maitiipu oodami
dai ami daanʌiña Diuusi sai soiñana.

———

17 Λmo imidagai ʌSuusi gamamaatʌtulditadai Diuusi
ñiooquidʌ vai ami daraajatadai ʌʌmoco fariseo ʌʌpʌ dai
ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ
vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌiñdʌrʌ Galilea dada dai vʌʌsi Judeeaiñdʌrʌ
dai Jerusaleenaiñdʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ
duduaadi ʌcoococoidadʌ.
18 Tai ami dada ʌʌmoco cʌcʌʌli dai bʌʌcaticatadai uusiʌrʌ
ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiagi vai ʌgai
vaasa ʌliditadai tuucavi siaaco daacatadai ʌSuusi.
19 Dʌmos maitʌtʌʌgaitadai siaa sʌʌli vaasagi ʌgai ʌcoocoadʌ
gʌvistudicatadai oodami cascʌdʌ. Dai vaaqui daama tʌʌtʌsai
dai abiaadʌrʌ cupiooco dai amui sʌʌli tʌvañi ʌcoocoadʌ
sueeyiʌrʌ vʌʌsi ʌoodami saagida sʌʌli dai aitu siaaco daa-
catadai ʌSuusi.
20 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi siʌʌsi vaavoitudaitadai ʌgai,
potʌtʌdai ʌgai ʌcoocoadʌ:
—Giñaduñi gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
21 Amaasi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ
ʌʌmadu ʌfariseo ʌʌgi gʌntʌtʌgitoimi dai povʌnʌlidi: “Sioorʌ
idi cʌʌli dai pomaasi ñiioocai. Vui ñiioocai Diuusi tomali
ʌmaadutai maitistutuidi isgaoigʌldiadagi gasoimaascamiga
mosʌʌgi Diuusi”, asʌnʌlidi ʌgai.
22 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai ispomaasi gʌntʌtʌgitoitadai
ʌgai dai potʌtʌdai:

—¿Tuimʌsi poduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ?
23 ¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagagi: “Gʌsoimaascamiga caoigʌldi”, siʌʌpʌ potʌʌdagi: “Cʌquivañi dai aimʌrda”?
24 Gʌntʌʌgidamu aanʌ aapimʌ iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai viaa guvucadagai tami oidigi daama isgaoigʌldiadagi gasoimaascamiga —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Aapi angʌaagidi vañigiñi dai bʌi gʌsuaa dai imʌda gʌquiiyamu —astʌtʌdai.
25 Mospotʌi ʌSuusi tai otoma vañi ʌcoocoadʌ vʌʌscatai vuitapi dai bʌi gʌsuaa istuucʌrʌ caatʌcatadai dai nora gʌquiiyamu dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui.
26 Dai vʌʌscatai ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui. Dai duduaadimucatai pocaiti:
—Sivi gia tʌʌ aatʌmʌ istumaasi gʌgʌrducami —ascaiti.

———

27 Dai amaasi vuusai ʌSuusi abiaadʌrʌ dai tʌʌ ʌmo cʌʌli tumiñsi vuudami. Ʌgai Leví tʌʌgidu dai daacatadai quiiyʌrʌ siaaco gʌvuudana tumiñsi dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Giñoidañi —astʌtʌdai.
28 Amaasi ʌLeví cʌquiva dai anaasi viaa vʌʌsiaʌcatai dai oí ʌSuusi.
29 Dai gooquiʌrʌ ʌLeví idui ʌmo gʌʌ vagimi gʌquiiyʌrʌ ʌSuusi vʌʌtarʌ dai ami daraajatadai mui tumiñsi vuudami dai aa oodami meesa vuidʌrʌ ʌgaa ʌʌmadu.
30 Vaidʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aatagidi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ gacueeyi dai gayʌʌyi aapimʌ gotumiñsi vuudami dai gosoimaasi ivuaadami ʌʌmadu? Aapimʌ maicʌʌga ivueeyi —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ.
31 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maitʌrcoococoidadʌ maitʌgito duduaaidiadami mosʌʌgi coococoidadʌ.
32 Poduucai aanʌ ʌʌpʌ maicʌcʌʌgaducʌdʌ vʌʌtarʌ divia mosʌʌgi soimaasi ivuaadami vʌʌtarʌ antdivia aanʌ vai ʌmaa duucai gʌntʌtʌgitona —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

33 Amaasi ʌgai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Tuisidʌ mosʌʌ maitacueeyi dai mosʌʌsi gamamadaiña ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana daidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌfariseo. Dai aapi gʌmamaatʌrdamiga vʌʌscʌrʌ gacueeyi dai gayʌʌyi —astʌtʌdai ʌgai.
34 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Istutuidisi ismaitaugiagi ʌvapaidarsicʌdʌ ʌmo cunataragiʌrʌ siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcuucuntadami?

35 Dʌmos todian duucai gʌmuaatudamu ʌcʌʌli amaasi
maitaugimu ʌvapaidarsicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
36 Dai apiamamaatʌtuldi dai potʌtʌdai:
—Tomali ʌmaadutai maisaranan tada ʌmo ipuurui utuudui
dai ʌcʌdʌ daasdagi ʌmo ipuurui cʌliñdadʌ. Ispoduuñiagi ʌgai
siaa tuidimu ʌipuurui utuuducʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ ʌicuusi utu-
uducʌdʌ maicʌʌga viimu ʌipuurui cʌliñdadʌrʌ.
37 Tomali ʌmaadutai maitueeyi valienti utuudui
ojoogi cʌcʌʌliocoidadʌrʌ ispoduuñiagi ʌvalienti utuudui
cocopoñtudamu ʌojoogi dai siaa tuidimu vʌʌsi siʌʌsi ʌvalienti
ʌcaasi ʌojoogi.
38 Cascʌdʌ gʌaagai isoojogi uutuducamiʌrʌ tuaadagi va-
lienti utuudui dai poduucai maisiaa tuidʌrʌi ʌvalienti tomali
ʌojoogi.
39 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ yʌʌyi valienti cʌliñdadʌ gooquiʌrʌ
maiaagaiña valienti utuudui pocaitiña sai siooma vʌʌñiga
cʌliñdadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
Gomaasi aagidi ʌSuusi ʌoodami cʌʌga maatʌcatai
isʌoodami apiavaamioma cʌʌga vaavoitudai ʌʌquidʌ
gʌnvaavoidaraga dai maisiu utuuducʌdʌ ma-
maatʌtuldaragadʌ ʌSuusi.

6

———

1 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌsicami saagida
imʌitadai ʌSuusi vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi
tʌligi muuradʌ dai gʌnnoonovicʌdʌ cʌlivaimi dai cuumimi.
2 Tai ʌmaadutai ʌfariseo itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ ivueeyi aapimʌ aa duiñdagai ismaacʌdʌ maiti-
ipu oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai.
3 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maitamʌsquiaa nʌidi aapimʌ oojai siaaco aagai ismaasi
idui Davicaru ʌmo imidagai aidʌsi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ
biuugicoi?
4 Vaa ʌgai ʌquiiyʌrʌ siaaco siaa duutudaiña ʌjudidíu Diuusi
dai vui ʌpaana daasdaradʌ Diuusi dai uu ʌgai dai oi gʌaaduñi
ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai. Daidʌ ʌpaana mosʌʌgi pa-
paali viaacatadai oigaragai iscuaadagi ʌʌgi poduucai viituli
Moseesacaru cascʌdʌ, tai vʌʌscʌrʌ vui ʌDavicaru dai uu.
5 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami
isaagagi istumaasi ʌpʌduuñiagi ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

6 Ʌʌpʌ ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ judidíu quiuupaigadʌrʌ vaa
ʌSuusi dai gʌaagacai mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ.

Tai ami vaa ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai novidʌ
sʌʌlisia padʌrʌ.
7 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu
ʌfariseo soobidacatadai ʌSuusi sabai duaaidana ibʌstaragai
tasʌrʌ dai poduucai viaacagi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi ʌgai
ʌSuusi.
8 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai ismaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai
daidʌ itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai novidʌ:
—Cʌquivañi dai mʌʌ ʌran ʌʌsi cʌquiva —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli cʌquiva dai ami cʌquiva siaaco aagidi ʌSuusi.
9 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌgaa:
—Giñaagidavurai ʌmo istumaasi: ¿Tumaasi oidaga oigara-
gai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ istumaasi cʌʌgaducami
maicʌʌgaducami sio, cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi oodami coodagi
sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi ʌSuusi nʌnʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraa-
jatadai dai potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli:
—Giñuuliñdañi gʌnovi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli uuliñi gʌnovi dai cacʌʌga duaadicami vii.
11 Taidʌ ʌgaa sʌʌlicʌdʌ baacoi dai aipaco gʌntʌcacaimi astu-
maasi istutuidi isiduuñiagi ʌSuusi vui.

———

12 Amaasi ii ʌSuusi ʌmo giidiamu dai daañia agai Diuusi sai
soiñana dai ʌmo tucagi anaasi siaa daanʌitai Diuusi.
13 Dai aidʌsi camaasi ʌgai vaí gʌmamaatʌrdamiga dai
ʌcovai vuvaitu baivustaama dan gooca ʌgai saagidaiñdʌrʌ
saidʌ ʌrojootosadʌcana.
14 Dai potʌʌtʌgidu ʌgai: Ʌmoco ʌrSimuñi taidʌ ʌSuusi Pi-
iduru tʌʌtʌi ʌʌpʌ, dai Aandʌrʌsi ʌʌpʌ Simuñi suculidʌ, dai
Jacovo, dai Vuaana, dai Piili, dai Bartolomé,
15 dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo Alfeo maradʌ, dai
Simuñi ʌgai ʌrʌmoco zelolote saagidaiñdʌrʌ,
16 daidʌ Uudasi Jacovo suculidʌ, daidʌ Uudasi Iscaliote
ismaacʌdʌ gooquiʌrioma gatʌʌgi ʌSuusi.

———

17 Daidʌ ʌSuusi tʌvai giidiaiñdʌrʌ vʌʌscatai ʌgai ʌʌmadu.
Dai ʌmapʌcʌrʌ siaaco tʌpaalica cʌquiva ʌSuusi mui
gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu dai oidacatadai ʌʌpʌ mui
oodami vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ dai Jerusaleenaiñdʌrʌ
dai coostaiñdʌrʌ siaaco Tiiro tʌʌgidu dai Sidóni ʌʌpʌ. Vʌʌsi
idi ami dada caʌca ʌliditai Diuusi ñiooquidʌ dai duduaadia
ʌliditai ʌʌpʌ cascʌdʌ dada ʌgai.
18 Dai ismaacʌdʌ soimaa taatacana viaacatai Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ vʌʌsi duduaadi ʌSuusi.
19 Vʌʌsi ʌoodami taata ʌliditadai ʌSuusi. Ʌgai duduaaidiña
ʌcoococoidadʌ gʌguvucadacʌdʌ cascʌdʌ.

———

20 Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌava gʌmamaatʌrdamiga daidʌ
itʌtʌdai:
—Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ giñmamaatʌrdamiga.
Aapimʌ cʌʌga maatʌ istʌgito sioorʌ gʌnsoiñagi maidʌ ivuaada
aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.
21 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ biuugicoñi
sivi gooquiʌrʌ tatasconʌca agai aapimʌ cascʌdʌ.
Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ suaanʌi sivi,
gooquiʌrʌ asʌda agai aapimʌ cascʌdʌ.
22 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ
gʌncʌʌdai oodami dai siʌʌscadʌ maitʌnñiooquiadagi, daidʌ
gʌnñiooquiadagi, dai tomali maicaʌca ʌliadagi gʌntʌʌtʌaraga
vʌʌsi goovai povʌduuñimu giñoidatucuitai aapimʌ.
23 Vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌavʌr baigʌnʌliada amaasi. Poduucai
idui ʌʌqui aaduñdʌcardu gooodami maicʌʌ tuutiacʌdʌ Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌcʌdʌ. Mʌʌ tʌvaagiʌrʌ gʌnmaaquimu
Diuusi mui naana maasi cʌcʌʌgaducami.
24 Dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌriricu gooquiʌrʌ, sivi gia
viaa ʌgai istucʌdʌ baigʌnʌliadagi.
25 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ tatasconʌ sivi,
gooquiʌrʌ biuugicoñicamu ʌgai. Siʌʌ soimaa taatamu
ʌgai ismaacʌdʌ sivi asʌi, gooquiʌrʌ suaanʌdamu ʌgai
soiʌliaragaicʌdʌ.
26 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai siʌʌscadʌ vʌʌscatai cʌʌga
ñioocadagi ʌgai vui, poduucai idui ʌʌqui aaduñdʌcardu
ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ poduucai yaatagʌi saidʌ ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ.

———

27 Dʌmos aapimʌ mʌsmaacʌdʌ giñcaʌ aapimʌ angʌnaagidi:
Oigʌadavurai gʌnsasaayu, dai cʌʌgavʌr ivuiidiada ismaacʌdʌ
gʌncʌʌdai.
28 Cʌʌgavʌr ñioocada ʌgai vui ismaacʌdʌ maicʌʌga ñioocai
aapimʌ gʌnvui. Isʌmaadutai gʌnñiooquiadagi daanʌdavurai
Diuusi ʌgai vʌʌtarʌ.
29 Isʌmaadutai gʌngʌʌgʌviagi ʌmapiadʌrʌ gʌnvuivasa vʌrai
ajadʌrʌ vui daasa ʌʌpʌ. Dai isʌmaadutai bʌiyagi gʌsuaa
dagitoñi vai bʌʌcaiña gʌvaasaraga ʌʌpʌ.
30 Dai sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi pai oidiada.
Isʌmaadutai bʌiyagi istumaasi ʌrgʌtuidaga maititaanʌda.
31 Ivuiidiadavurai aa mʌstumaasi aapimʌ ipʌliadagi
isgʌnvuiidiada ʌgai ʌʌpʌ.
32 Mʌsaapimʌ oigʌadagi mosʌcaasi ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai
aapimʌ, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai poduucai? Asta ʌgai ismaacʌdʌ
maicʌʌga tuutuiga ʌʌpʌ poduucai ivueeyi.

33 Mʌsiʌʌpʌ cʌʌga ivuiidiadagi mosʌcaa ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌnvuiididi aapimʌ, ¿tumaa cʌʌga ivueeyi aapimʌ poduucai? Maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ poduucai ivueeyi.
34 Dai mʌstaañiupiadagi mosʌcaa ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaa noragidadan tadacagi, ¿tumaasi cʌʌga ivueeyi aapimʌ poduucai? Maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ taañiupidi ʌgaa maicʌʌga tuutiacʌdʌ dai nʌnʌracana isaa noragidagi.
35 Dʌmos aapimʌ gʌaagai isoigʌadagi gʌnsasaayu dai cʌʌga ivuiidiadagi dai taañiupiadagi dai maitʌgitocagi mʌsaa gʌnnoragidagi. Poduucai Diuusi naana maasi gʌnmaaquimu dai poduucai aapimʌ maamaradʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌvaamioma baitʌcʌaacami gʌnducamicamu. Diuusi cʌʌtuiga maicʌʌga ivuaadami vui dai ismaacʌdʌ maiDiuusiatʌnamʌquidana caitiña.
36 Oigʌldiadavurai aapimʌ aa poduucai isduucai Diuusi gʌnooga oigʌldi ʌmaicʌʌga tuutiacʌdʌ.

———

37 Maitavʌr pocaitiada: “Dañi tʌʌ soimaasi idui ʌgai”, mʌsimaipovʌntʌtʌadamu aapimʌ ʌʌpʌ. Maitavʌr pocaitiada siʌrgʌpiʌr caatʌcami ʌgai mʌsimaipovʌntʌtʌadamu aapimʌ ʌʌpʌ. Oigʌldiadavurai aa mʌsaapimʌ gʌnoigʌldiadamu ʌʌpʌ.
38 Oidiadavurai aapimʌ aa mʌsiaapimʌ gʌnoidiadamu gʌnbaimocorʌrʌ ʌmo ʌpavidacarui cʌʌgaducamiʌrʌ cʌʌ suudacami gigigidicami, dai cʌʌ gʌisatudicami dai vʌʌtʌncʌacami. Ʌpavidacaruicʌdʌ ismaacʌdʌcʌdʌ gamaacai aapimʌ istumaasi ʌgai vaacʌdʌ gʌnmaaquimu ʌgai ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai ʌSuusi aduucai gamamaatʌtuldi:

—¿Istutuidisi ʌmo mainʌaadami isvaidaticagi ʌmai mainʌaadami? ¿Maisiu suuligia ʌgai vʌgoocatai sibʌ dʌʌcarʌ?
40 ʌmo mamaatʌrdami maivaamioma maatʌ isʌmamaatʌtuldiadamigadʌ, dai siʌʌscadʌ cacʌʌga maatia ʌgai ʌpan ʌʌsi maatʌcamu gʌmamaatʌtuldiadamiga.
41 ¿Tuipʌsi gʌtʌgito nʌidi aapi issoimaasi ivueeyi gʌaduñi dai maitʌtʌgito nʌidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
42 Ducatai maisiaa ʌʌrai aapi ispotʌtʌadagi gʌaduñi: “Dañi aliʌ soimaasi ivueeyi aapi”. Dai maitʌtʌgito nʌidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi. Aapi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi daidʌ ivueeyi ʌma maasi. Ʌʌpʌga gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiʌrʌ aagidagi gʌnaduñi sai camaisoimaasi ivuaadana.

———

43 Maioidaga uusi cʌcʌʌgaducami issoimaasi iibiatadagi dai ʌmo uusi maicʌʌgaducami maitistutuidi iscʌʌgaducagi iibiadʌ.

44 VΛΛsi uusi gΛmaatΛ iibiadΛrΛ. MaitavΛyoovai iigosi tomali
uuvasi uupariaiñdΛrΛ.
45 Λmo cΛΛli maisoimaasi ivuaadami maisoimaasi ñioocaiña,
ibΛadΛrΛ daja gocΛΛ tΛgitoidagai cascΛdΛ. Dai ΛcΛΛli
maicΛΛga ivuaadami goΛΛgi soimaasi ñioocaiña, ibΛadΛrΛ
daja gosoimaasi tΛgitoidagai cascΛdΛ istumaasi aagai Λgai
gΛtΛñicΛdΛ vΛΛsi ibΛadΛaiñdΛrΛ vusacΛi.

———

46 ¿TuimΛsi pocaitiña ansai aanΛ ΛrgΛnaamu dai vΛΛscΛrΛ
maitiñΛΛgidiña?
47 GΛnaagidamu aanΛ sioorΛ Λpan ducami Λgai ismaacΛdΛ
giñΛΛgiditai caΛ daidΛ ivueeyi istumaasi aagidi aanΛ.
48 Λgai Λpan ducami Λmo cΛΛli ismaacΛdΛ idui Λmo vaaqui
dΛmos ΛΛpΛga cΛΛga tuucavi cooco Λgai dai cΛΛgaducami daí
simiento dai aidΛsi gΛpi daivusai suudagi vΛΛscΛrΛ maioiñitu
aliΛ cΛΛgaducatadai simientogadΛ cascΛdΛ.
49 Dai ismaacΛdΛ giñcaΛ dai maitivueeyi istumaasi tΛaanΛi
aanΛ Λgai Λpan ducami Λmo cΛΛli ismaacΛdΛ idui Λmo vaaqui
mosdΛvΛΛrapi maidarasacai ojoodai uta tai gooquiΛrΛ gΛpi
daivusai suudagi dai daitu taidΛ Λvaaqui camaicΛΛgaducami
vii —astΛtΛdai ΛSuusi Λoodami.

7

———

1 AidΛsidΛ ΛSuusi naato ñiooqui Λoodami ii Capernau-
umamu.
2 Vai ami oidacatadai Λmo sandaaru tΛaanΛdamigadΛ Λgai
ΛrromanU dai Λgai viaacatadai Λmo pioоñi ismaacΛdΛ aliΛ
oigΛdai Λgai vai Λgai aliΛ coococatadai cayoga muu.
3 DaidΛ Λsandaaru tΛaanΛdamigadΛ cajioomacatadai isami
aimΛraitadai ΛSuusi dai ootoi chiΛΛqui tΛtΛaanΛdamigadΛ ju-
didíu sai mΛΛ daanΛna ΛSuusi sai diviana dai duaaidana
Λpioоñigad Λ.
4 Tai Λgai miaadΛrΛ guuquiva siaaco daacatadai ΛSuusi dai
sΛΛlicΛdΛ goguaama oidatucui dai potΛtΛdai:
—Idi sandaaru tΛaanΛdamigadΛ gia gΛaagai pΛssoiñagi.
5 Λgai gia siaa gΛrduutudai aatΛmΛ judidíu dai Λgai vaa Λgai
dai gatΛjai duiñdagai gΛrquiuupaiga —astΛtΛdai.
6 TaidΛ ΛSuusi ii Λgai ΛΛmadu dΛmos aidΛsi cayoga aayi Λgai
quii taidΛ ΛtΛaanΛdamigadΛ sandaaru ootoi aa gΛaaduñi sai
potΛΛdana ΛSuusi:
—MamaatΛtuldiadami maitisoi gΛvuaada aanΛ tomali
maiviaa sΛΛlicami pΛsvaquiagi giñquiiyΛrΛ,
7 cascΛdΛ maitipiñΛli aanΛ isΛΛgi mΛΛca gΛgaagamuagi. Mo-
sai potΛi sai duaadΛna sidΛ giñpioоñiga caduaadimu, asduucai
ootosi Λsandaaru tΛaanΛdamigadΛ ñiooqui.

8 Aanʌan ʌʌpʌ viaa giñtʌtʌaanʌdamiga dai poduucai ʌʌpʌ
viaa aanʌ giñsandaaruga ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ siuu duucu
potʌʌda aanʌ ʌmoco sai imʌʌna vai aimʌrai dai siuu duucu
potʌʌda aanʌ sai diviana vai didivai, dai siuu duucu tʌaañia
aanʌ giñpiooñiga saidʌ iduuna ʌmo istumaasi vaidʌ ivueeyi.
9 Aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi
ʌcʌʌli vui dai vui nʌnʌaava ʌoodami ismaacʌdʌ oiditadai dai
potʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ tomali judidíu saagida mainʌidi aanʌ tomali
ʌmoco ispocaasi vaavoitudai siʌʌsi vaavoitudai idi cʌʌli
—astʌtʌdai.
10 Dai aidʌsidʌ ʌojootosicami quiiyʌrʌ dada vaidʌ ʌpiooñi
coocoadʌ caduaadicatadai.

———

11 Dai cadaivunucai imaasi vaidʌ ʌSuusi Naína amaco
imʌitadai vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ oiditadai dai mui aa
oodami ʌʌpʌ.
12 Dai aidʌsi cayoga aayi ʌgai ami Naínʌrʌtʌʌ
mʌsbʌʌcaticatadai ʌmo muuquiadʌ dai yaasa agai dai ʌgai
ʌmaaduacatadai maradʌ ʌooqui viuudu vai mui oodami ami
dʌvʌʌriʌrʌ oidacami oiditadai.
13 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi soigʌʌli ʌooquicʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Maiti suaacada —astʌtʌdai.
14 Dai miaadʌrʌ cʌquiiva dai taata ʌcajooñi tai guuquiva
ʌgai ismaacʌdʌ bʌʌcaticatadai taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌgʌʌli
muuquiadʌ:
—Gʌʌliaanʌangʌaagidi vañigiñi —astʌtʌdai.
15 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrmuuquiadʌcatadai sʌʌli daiva dai
gʌaagacai ñiioocai taidʌ ʌSuusi tʌʌgi ʌdʌʌdʌ.
16 Dai tʌʌgacai ʌoodami imaasi vʌʌscatai duduaadimu dai
siaa duutudaimi Diuusi dai pocaitimi:
—Gʌrsaagidatigʌmaasituʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ
—ascaiti.
Daidʌ icaiti ʌʌpʌ:
—Diviatiqui Diuusi dai soiña agai gʌmaamara —ascaiti
ʌoodami.
17 Dai vʌʌsi Judeeʌrʌ dai vʌʌsi uugidiana gʌmaí istumaasi
idui ʌSuusi.

———

18 Taidʌ ʌVuaana maí vʌʌsi gomaasi, ʌmamaatʌrdamigadʌ
aagidi cascʌdʌ. Taidʌ ʌVuaana vaí gooca gʌmamaatʌrdamiga.
19 Dai ootoi siaaco daacatadai ʌSuusi sai tʌcacana sabai
ʌgai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaacatadai isdiviagi sabai
gʌaagai isnʌnʌracagi ʌmai.
20 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana miaadʌrʌ guuquiva
ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—ΛVuaana, ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami, gʌrootoi tʌsai gʌtʌcacana pʌsabai aapi ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaa isdiviagi siʌʌpʌ sabai gʌaagai tʌsnʌnʌracagi ʌmai —ascaiti ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ.

21 Dai aidʌsi mosaayi ʌgai ami ʌSuusi duduaadi mui oodami coococoidadʌ dai ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ duduaadi ʌʌpʌ dai mui ismaacʌdʌ mainʌnʌeeyitadai ʌgai nʌnʌaavatu.

22 Dai poduucai ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—MʌʌcavʌR aagida ʌVuaana vʌʌsi mʌstumaa nʌidi dai caʌ. Dai aagidavurai isducatai ismaacʌdʌ mainʌnʌeeyitadai casi istutuidi isnʌaadagi dai ismaacʌdʌ maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacʌdʌ viaacatadai gocoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga duduaadʌi, dai ismaacʌdʌ maitʌtʌʌcaidacatadai catʌtʌʌcaidaga, dai coidadʌ duduaacarʌi, dai soituutuigami vʌʌsi gʌmamaatʌtuldi ismaacʌdʌ ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.

23 BaigʌʌliadamU sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi —ascaiti ʌSuusi.

24 Dai aidʌsi caiji ʌgai ismaacʌdʌ ootoi ʌVuaana taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami dai aagai ʌVuaana dai potʌtʌdai ʌoodami:

—¿MʌtUmaasi nʌidamU aapimʌ oidigamU? ¿MʌsbaI nʌidamU aapimʌ ʌvasoi ismaacʌdʌ mosaipaco oiñidi ʌvʌʌli?

25 ¿MʌtUmaa nʌidamU aapimʌ, ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌʌga dadaapacami yuucustai? Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ cʌʌga dadaapacami yuucustai cʌcʌʌgaducami quiiquiʌrʌ oidaga gʌgʌR raí baabaquidʌrʌ.

26 ¿MʌtUmaasi nʌidamU, ʌmo DiUusi ñiooquituldiadamigadʌ? ʌjʌʌ sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, daidʌ ʌrasta vaamioma isʌmo DiUusi ñiooquituldiadamigadʌ.

27 Vuaana ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagai DiUusi ñiooquidʌrʌ dai pocaiti: “OotosamU aanʌ ʌmo ootosicami aapi gʌbaitʌqui vai ʌgai aagidana giññiooqui ʌoodami dai poduucai ʌgai cabai gʌnducamU dai vaavoitudamU ismaacʌdʌ aagida aapi”, ascaiti DiUusi.

28 GʌnaagidianA aanʌ sai VuaanA vaamioma tʌaanʌi istomaliʌmaadutai DiUusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gatʌaanʌda agai siaaco tʌaanʌi DiUusi vaamioma gatʌaanʌda agai isVuaana —astʌtʌdai ʌSuusi.

29 Dai aidʌsi caʌ imaasi vʌʌsi ʌoodami ʌʌmadU ʌtumiñsi vuudami ismaacʌdʌ gʌnvapacoinaitadai ʌVuaana vacuanaragadʌcʌdʌ maatʌ tʌʌ sai istumaasi aagai DiUusi ʌrvaavoi.

30 DʌmOs ʌfariseo ʌʌmadU ʌmamaatʌtuldiadami DiUusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maitʌnvapacoi VuaanA vacuanara-

gadʌcʌdʌ mosʌmaapiadʌrʌ viaa istumaasi Diuusi ipʌliditadai isiduñiagi ʌgai vʌʌtarʌ.

31 Vaidʌ ʌSuusi pocaiti:

—¿Tumaasi ʌpan ducami ʌoodami sividadʌ?

32 ʌpan ducami ʌaali ismaacʌdʌ plaasʌrʌ gatʌtʌʌvʌiña dai iiñoquidiña gʌnaaduñi daidʌ itʌtʌdaiña: “Iiva aatʌmʌ muusicocʌdʌ mʌtai maitatuutudai. Susuaañi aatʌmʌ mʌtai aapimʌ maisusuaañi”, astʌtʌdaiña.

33 Diviacai Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami dai maitacueeyi tascali tomali maitayʌʌyi istumaasi guvuucami, mai aapimʌ pocaiti sai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.

34 Dai diviacai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai gacueeyi dai gayʌʌyi mai pocaiti ansaidʌ ʌrtuu naacʌdami daidʌ ʌriitʌracami, dai ansaidʌ ʌraduñdʌ tumiñsi vuudami dai ʌmaicʌʌga ivuaadami.

35 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi cʌʌ maatʌ isaliʌ cʌʌgadu Diuusi maatʌdagadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

36 Ʌmaadutai ʌfariseo vaí ʌSuusi sai quiidiʌrʌ gaugaana taidʌ ʌSuusi ii quiidiamu dai meesa vuidʌrʌ daiva.

37 Tai ʌmo ooqui ʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ gogoosi gʌducamicana maí siʌSuusi ii fariseo quiidiamu dai ʌʌmadu gaugia agai. Ʌgai ami divia dai bʌʌcati ʌmo tucayu suudacami asaiti sigian uuvadami. Ʌtucayu alavastrocʌdʌ duñisi. Ʌgai ʌrodai namʌaacami.

38 Dai suaaquimi daidʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana daiva dai vacuañdimi ʌʌcasodʌ gʌoogacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gʌcuupacʌdʌ gaqui dai usupi dai gooquiʌrʌ tʌi ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ.

39 Aidʌsidʌ ʌfariseo ismaacʌdʌ vaí ʌSuusi tʌʌ imaasi povʌʌli: “Isidi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcamudai maatʌmudai goovai ismaa ooqui goovai dai taatamai. Goovai gogoosi gʌducami”, asʌlidi ʌfariseo.

40 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌfariseo:

—Simuñi gʌaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌfariseo aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Giñaagidañi —astʌtʌdai.

41 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Ʌmo cʌʌli tañiuuvi tumiñsi goocatai cʌcʌʌli. Ʌmaadutai tañiuuvi ʌgai taan siento daidʌ ʌgʌmai taajucan siento.

42 Dai tomali ʌmaadutai vʌgoocatai maitistutuiditadai isaa noragidagi taidʌ ismaacʌdʌ gatañiuuvi mosoi ismaacʌdʌ vuaatulditadai ʌgai. Sivi giñaagidañi ¿ismaacʌdʌ vʌgoocatai vaamioma oigʌdai? —astʌtʌdai ʌSuusi.

43 Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma mui oi —astʌtʌdai ʌfariseo.

Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Vaavuava ismaacʌdʌ aagai aapi —astʌtʌdai.

44 Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌooqui dai potʌtʌdai ʌSimuñi:

—¿Nʌidipʌsi idi ooqui? Vaa aanʌ gʌquiiyʌrʌ pʌtai maitiñmaa suudagi istuucʌdʌ vacuana aanʌ giñʌʌcaso poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai idi ooqui vapacoi giñʌʌcaso gʌoogacʌdʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui.

45 Dai aapi maitiñusupi poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ, vai goovai aidʌsi abiaadʌrʌ vaa aanʌ maidagitocai uusupigai giñʌʌcaso.

46 Dai aapi maitiñtʌi asaiti giñmooana poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai goovai giñtʌi asaiti sigian uuvadami giñʌʌcasoana.

47 Cascʌdʌ angʌaagidi sai idi ooqui tʌtʌgidi vʌʌscatai isaliʌsi iñoigʌdai aliʌsi ʌrsoimaasi iducami goovai cascʌdʌ dai vʌʌsi soimaascamigadʌ caoigʌldi. Dʌmos ʌmai oodami ismaacʌdʌ ʌrmaisi soimaasi iducami gatʌtʌgidi ismaisi iñoigʌdai maitʌrgʌpi soimaascamigadʌ cascʌdʌ dai cavʌʌsi oigʌldi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.

48 Amaasi potʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui:

—Gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.

49 Vaidʌ ʌvapaidarsicʌdʌ ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌʌgi aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:

—¿Sioorʌ idi cʌʌli dai asta gasoimaascamiga oigʌldi? —ascaiti.

50 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌooqui:

—Vaavoitu aapi cascʌdʌ cacʌʌgacʌrʌ vuusai, imʌʌdañi dai maivuamʌ ʌliatugada —astʌtʌdai.

8

———

1 Dai cadaivunucai imaasi ii ʌSuusi mui ʌʌmapʌcʌrʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ dai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai vʌʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ oidatucuitadai ʌSuusi.

2 Dai oidatucuitadai ʌʌpʌ chiʌʌqui ooqui ismaacʌdʌ duduaadi ʌSuusi. Ʌʌmoco viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai aa ʌma maasi coocodagai. Dai ami ʌʌmadu imʌitadai María ismaacʌdʌ ʌrMadaliña ʌgai ooquiaiñdʌrʌ vuvaaja cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ,

3 dai Vuañiita ʌʌpʌ ooñigadʌ Chusa. Chusa ʌrʌmo tʌaanʌdamigadʌ Eroodʌsi pipiooñigadʌ, dai Susaana, dai

mui aa ooqui ismaacʌdʌ soicʌitadai istucʌdʌ viaacatadai ʌSuusi.

———

4 Muidutai oodami vuvaaja gʌndʌdʌʌvʌragaiñdʌrʌ dai nʌida agai ʌSuusi dai aidʌsi gʌnʌmpagi mui oodami taidʌ ʌSuusi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:

5 —Ʌmo ʌsaadami gaʌsimu dai gaʌsaimi ʌgai tai chiʌʌqui ʌstucadʌ voiyʌrʌ suuli mʌtai cʌjiata tai dada ujuurugi dai uu.

6 Tai aa ʌstucai ojoodai saagida suuli dai aidʌsi vuvaaja ʌgai gaquiisa viʌʌgacatadai vaagidagai cascʌdʌ.

7 Tai aa ʌstucai uuparai saagida suuli dai vuvaaja taidʌ ʌuuparai ismaacʌdʌ ʌʌmadu vuvaaja gaquiistu.

8 Tai aa ʌstucai cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai gʌʌ dai cʌʌga iibaji asta ʌmo siento litro vuvaaja aliʌmo litroaiñdʌrʌ.

Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi gʌgʌrʌ ñioo dai potʌtʌdai:

—Mʌsaapimʌ tʌtʌcaidacagi vʌrai caʌca —astʌtʌdai.

———

9 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌiya ʌlidi aapi idi cuentocʌdʌ —astʌtʌdai.

10 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Aapimʌ Diuusi gʌnmaatʌtuldamu istumaasi maimaatʌ aapimʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana, dʌmos gogaa poduucai ñiooquidi aanʌ vai nʌijada goovai dai ducami ismaiñʌijadagi dai caʌca dai ducami ismaicaʌcagi.

———

11 Gʌnaagidamu aanʌ istʌiya ʌlidi gocuento:

—Goʌstucai ʌpan ducami Diuusi ñiooquidʌ.

12 Goʌstucai ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ vai didivai ʌDiaavora dai maigovai dadasai ibʌadʌaiñdʌrʌ sai maivaavoitudaiña dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.

13 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga baigʌnʌliaracʌdʌ ʌʌgidiña dʌmos maisi guupuacana ʌgai vaavoidaragadʌ. Vaavoitudaiña ʌgai chiʌʌqui tasai dai siʌʌscadʌ parunadagi aa vai cadadagitoiña gʌnvaavoidaraga.

14 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ uuparai saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgidiña momaasi gʌtʌgitocana dai gaquiistudai gʌnvaavoidaraga mosʌʌ tʌgitocatai tumiñsiʌrʌ dai gʌnvagimadagʌrʌ dai mui aa naana maasiʌrʌ dai poduucai maitivueeyi ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌpan ducami ʌstucai ismaacʌdʌ maiiibiatai.

15 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌgai ʌrʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌca ʌlidiña Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi ʌʌgidiña istumaasi mamaatʌrʌi Diuusi ñiooquidʌrʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudai dai mamaatʌtuldi aa ʌgai ismaacʌdʌ vʌtʌmʌ mamaatʌrʌi ʌgai ʌgai daidʌ ʌriibiadʌ gʌnducami.

———

16 Tomali ʌmo oodami maicucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ iiñapai tomali maivoicarui uta dadasai, baiyoma tʌcavi dadasai vai cuudagidaca ʌgai vʌʌscatai sioorʌ vapacʌdagi.

17 Poduucai istumaasi aanʌ gamamaatʌtuldi vʌʌsi gʌmaasiuldi, sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌoodami gooquiʌrioma gia vʌʌsi maatʌ caʌcamu ʌgai.

18 Poduucai tudu cʌʌgavʌr caʌca. Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi poopoidamu aanʌ istumaasi maatʌ gʌʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Amaasi ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌmadu susuuculidʌ ami dada siaaco daacatadai ʌgai dʌmos maitistutuiditadai ʌgai ismiaadʌrʌ ajiagi aliʌ muiducatai oodami.

20 Tai ʌmaadutai aagidi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—Gʌdaada ʌʌmadu gʌsusuuculi quiidigaiñdʌrʌ guuca dai gʌnʌida ʌlidi —astʌtʌdai.

21 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:

—Sioorʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi ʌgiava ʌgai daidʌ ʌrgiñdaada ducami ʌʌmadu giñsusuuculi ducami —astʌtʌdai.

———

22 Ʌmo imidagai tʌsai ʌSuusi ʌmo vaarcuʌrʌ ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai ʌgai:

—Tiimʌda vaasadʌrʌ gogʌʌ suudagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

Tai bodʌrʌ iji.

23 Dai aidʌsi gʌʌ suudagi ʌraana iimʌitadai ʌgai taidʌ ʌSuusi coí. Tai todian duucai cavami ʌvʌ vai taí tʌʌsadʌi suudagi daidʌ ʌvaarcu casuudaimi suudagi dai asta cayoga duupi.

24 Tai ʌgai iji dai nʌnʌitu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, Mamaatʌldiadami, casiatʌ yooga duudupi —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi vañi dai ʌʌpitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌsuudagi tai vʌʌsi gʌʌʌpitu dai vʌʌsi dodoli vii.

25 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:

—¿Tʌdui gʌnvaavoidaraga? —astʌtʌdai.

Vai ʌgai duduaadimucatadai dai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:

—¿Sioorʌ idi cʌʌli dai tʌaanʌi ʌvʌʌli ʌʌmadu gosuudagi vai ʌʌgidi? —ascaiti.

———

26 Daida aayi ali quiiyʌrʌ. Gadarʌrʌ tʌʌgidu ali quii. Vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ʌrGadara ajaadʌrʌ ʌrGalilea.

27 Mostuvanʌcai ʌSuusi dʌvʌʌrapi tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli Gadarana oidaacami dai catʌvʌpi ʌpʌduitadai isʌcʌʌli viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai maitʌaadaiña yuucusi tomali maioidacatadai quiiyʌrʌ mosʌcaasi siaaco gʌyaasapai coidadʌ.

28 Dai mostʌʌgacai ʌgai ʌSuusi vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai iiñaquimi dai potʌtʌdai:

—¿Tuipʌsidʌ giñʌʌmadu vapaacʌi aapi Suusi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami maradʌ? Gʌdaanʌi aanʌ pai maitiñoiñiada —astʌtʌdai.

29 Pocaiti ʌgai tʌaanʌitai ʌSuusi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ sai vuvaacʌna ʌgiaiñdʌrʌ. Muiyoco imidagai bʌbʌʌjʌiña ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vaidʌ ʌoodami vupuuraiña noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ cadeenacʌdʌ sai maiuupanʌna vai ʌgai ʌʌquitudaiña ʌcadeena. Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ mosmʌmʌlitudaiña ʌgai oidigamu.

30 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tʌʌgidu aapi? —astʌtʌdai.

Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:

—Legión antʌʌgidu aanʌ —ascaiti.

Poduucai aagai ʌgai aliʌ muiducatai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgiʌrʌ vaapa cascʌdʌ.

31 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ potʌtʌdai ʌSuusi sai maiootosana siaaco tuucavaga ami siaaco oidaga vʌʌsi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.

32 Dai muiducatadai tataisoli ami giidiʌrʌ daida cueeyitadai. Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ potʌtʌdai ʌSuusi sai dagitona isvaapaquiagi ʌtataisoliʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi maa oigaragai.

33 Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvaaja ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ vaapa. Tai vʌʌsi ʌgai gʌʌ vaapavuana sʌʌli suuli gaamu taana dai gʌʌ suudarʌ suuli dai baicoi.

34 Tai ʌgai ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌtataisoli aliʌ duduaadimu aidʌsi tʌʌ imaasi dai voopoi dai mʌʌca gaaagidi quiiquiana dai dʌjiana.

35 Taidʌ ʌoodami vʌʌscatai iji dai nʌida agai astumaasi ʌpʌdui dai aidʌsi aayi ʌgai siaaco daacatadai ʌSuusi tʌʌ ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaaja ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vai

ʌʌcasodʌ abaana daacatadai ʌgai ʌSuusi cʌʌga yuucusu dai cacʌʌga dodoli daja tai ʌgai aliʌ duduaadimu.
36 Daidʌ ʌtataisoli nuucadacami ismaacʌdʌ nʌiditadai aagidi vʌʌsi isducatai dueeyi ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
37 Imaasicʌdʌ vʌʌsi ʌoodami ami Gadarʌrʌ oidacami gʌnaaga daañimi ʌSuusi sai imʌʌna abiaadʌrʌ aliʌ duduaadicuitadai ʌgai cascʌdʌ. Taidʌ ʌSuusi tʌsai vaarcuʌrʌ dai ii abiaadʌrʌ.
38 Daidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌiñdʌrʌ vuvaaja ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ goguaama oí sai dagitona isoidagi dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai sai viʌʌna dai potʌtʌdai:
39 —Noragiñi gʌquiiyamu dai mʌʌca gaaagida vʌʌsi istumaasi idui Diuusi aapicʌdʌ —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌcʌʌli nora dai mʌʌca gaaagidi vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ siʌ cʌʌga idui ʌSuusi ʌgai vʌʌtarʌ.

———

40 Aidʌsidʌ ʌSuusi vaasadʌrʌ divia ʌpamu ʌgʌʌ suudagi tai vʌʌscatai baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi canʌnʌracatadai ʌgai cascʌdʌ.
41 Tai ami divia ʌmo cʌʌli Jairo tʌʌgiducami ʌgai ʌrtʌaanʌdamicatadai quiuupaigadʌrʌ judidíu dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai daañimi sai imʌʌna quiidiamu.
42 Ali ʌmaaduacatadai ʌgai maradʌ daidʌ ʌrooqui parʌ baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai dai cayoga muutadai. Dai imʌcai ʌSuusi oí mui oodami dai asta gʌisatudaimi.
43 Dai ʌgai saagida imʌitadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai gʌʌʌracʌdʌ dai casiaa doodai vʌʌsi istumaasi viaacatadai duduaadigamiʌrʌ vai tomali ʌmaadutai maitistutuiditadai isduaaidagi.
44 Tai ʌgai miaadʌrʌ cʌquiva ʌSuusi dai gooquiamadʌrʌ mostaata yuucusidʌ taidʌ ʌʌradʌ gʌʌʌpitu.
45 Vaidʌ ʌSuusi gatʌcacaimi daidʌ icaitimi:

—¿Toorʌ giñtaata? —ascaiti ʌSuusi.

Vai vʌʌscatai pocaiti sai tomali ʌmaadutai vaidʌ Piiduru ʌʌmadu ʌaaduñdʌ potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, mosʌʌquidu oodami dai gʌgʌgʌisatudai dai aipaco gʌnuituscʌi paidʌ gatʌcacai soorʌ gʌtaata —astʌtʌdai.
46 Dʌmos ʌSuusi potʌi:

—Ʌmaadutai atgiñtaata, maiyanta aanʌ iñsiduaadi ʌmaadutai giñguvucadacʌdʌ —ascaiti ʌSuusi.
47 Dai mostʌʌgacai ʌooqui iscamaasico vuaa ʌSuusi divia dai gigivuquimi dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva vuidʌrʌ ʌSuusi

dai vʌʌsi oodami vuitapi aagidi istuisi taata dai isducatai caduaadicami vii mostaatacai.
48 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Giñaduñi vaavoitu aapi cascʌdʌ cadueeyi. Imʌʌdañi dai maivuamʌ ʌliatugada —astʌtʌdai.
49 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai divia ʌmaadutai Jairo quiidiaiñdʌrʌ dai potʌtʌdai ʌgai ʌJairo:
—Casiatmuu gʌmara casi maisoi vuaada goma-maatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
50 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda mosai giñvaavoituda sigʌmara duaadimu —astʌtʌdai.
51 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi quiiyʌrʌ maidagito ʌgai ʌoodami isvaapaquiagi ʌʌmadu tuucavi mosʌcaa Piiduru dai Jacovo dai Vuaana ʌʌmadu ʌali ooqui dʌʌdʌdʌ.
52 Vʌʌscatai suaanʌitadai dai aliʌ soigʌnʌliditadai ʌali ooquicʌdʌ dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitavʌr suaanʌda goali ooqui maitʌrmuuquiadʌ mosacooso —astʌtʌdai.
53 Dʌmos ʌoodami mosparunai pocaititai ʌSuusi. Ʌoodami maatʌcatadai isiʌrmuuquiadʌ ʌgai cascʌdʌ parunai.
54 Taidʌ ʌSuusi bʌi novidʌ dai gʌgʌrʌ ñioo dai potʌtʌdai:
—Ali ooqui vañigiñi —astʌtʌdai.
55 Tai ʌgai ʌpamu duaaca dai otoma vañi taidʌ ʌSuusi gatʌjai mʌsai biidana.
56 Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌntʌtʌgituagi. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai istumaasi ʌpʌdui.

9

———
1 ʌSuusi ʌmapagi ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga dai maa guvucadagai dai sʌʌlicami sai vuvaidiña vʌʌsi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai sai duduaaididana gacoocodaga.
2 Dai Suusi ootoi ʌgai sai gaaagidana sai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai duduaaididana cooco-coidadʌ.
3 Dai potʌtʌdai:
—Maitavʌr vuucai tomali ʌmo istumaasi voiyʌrʌ vʌʌtarʌ tomali gʌngiica tomali gʌnmoraaliga tomali biitugai tomali tumiñsi dai mosaliʌʌmoco vaapasaragai avʌr gʌnaadatica maisiu googoca.
4 Tomastuma quiiyʌrʌ mʌsiaaco gʌnuuliñagi anaasiavʌr gʌnuuliñaca asta mʌsiʌʌscadʌ iji ʌgai dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.

5 Dai mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi vʌrai vuvaaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai gʌnʌʌcasoaiñdʌrʌ vai poduucai maatʌna ʌgai ismaicʌʌga idui —astʌtʌdai ʌSuusi.

6 Tai iji ʌgai dai mosʌʌmapʌcʌrʌ iimʌi dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai duduaaidimi coococoidadʌ vʌʌsi aipacoga.

———

7 Taidʌ ʌtʌaanʌdami Eroodʌsi maí vʌʌsi istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi dai maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌtʌgituagi. Dai ʌʌmoco pocaititadai saidʌ ʌVuaana duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.

8 Dai aa pocaititadai saidʌ ʌrʌEliiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ daidʌ maasitu. Dai aa pocaititadai saidʌ ʌrʌmoco ʌʌquidʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai duaaca.

9 Dʌmos ʌEroodʌsi pocaiti:

—Aanʌ ʌʌgi antgatʌjai guicutaragai moodʌ ʌVuaana ¿dai idio sioorʌ ismaacʌdʌ mosʌʌ naana maasi caʌ aanʌ aatagi? —ascaiti ʌEroodʌsi.

Daidʌ ʌEroodʌsi gʌaajagʌi isnʌidagi.

———

10 Dai aidʌsi dada ʌSuusi ojootosadʌ aagidi ʌgai ʌSuusi vʌʌsi istumaasi idui. Taidʌ ʌSuusi vaidacai ʌmaapʌcʌrʌ siaaco baitoma maitiipu oidacami Betasaidamacoga.

11 Dai aidʌsi maí ʌoodami isii ʌSuusi gooquiʌrʌ iji taidʌ ʌSuusi miaadʌgi dai aagidi sai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana daidʌ ʌSuusi duduaadi ʌcoococoidadʌ.

12 Dai aidʌsi cauruñimi ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdami miaadʌrʌ guuquiva dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Ootosañi gooodami vai gʌniibʌstana dai gaagana cuaadagai aali quiiquiana siaaco vaamioma miaagacagi. Tami siaaco daraaja aatʌmʌ maitiipu tomali istumaasi —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdami.

13 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Bibidavurai aapimʌ —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Maitatʌviaa vaamioma mosaltaama paana dai gooca vatopa. Siʌgisgiaa mʌʌca savʌʌda aatʌmʌ cuaadagai vʌʌsi idi oodami vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.

14 Daidʌ ʌoodami parʌ taama miil aʌcatadai. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:

—Aagidavurai gooodami sai daraivana chiichiʌquiatai aipacoga parʌ taataucami siento —astʌtʌdai ʌSuusi.

15 Tai podui vʌʌscatai daraiva.

16 Taidʌ ʌSuusi vui ʌtaama paana daidʌ ʌgooca vatopa dai tʌvaagiamu nʌnʌaava dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai ʌpaana dai ʌvatopa dai maa gʌmamaatʌrdamiga sai taacoidana ʌoodami.

17 Tai vʌʌscatai gauu dai tataascovai dai gooquiʌrʌ suusudagi baivustaama dan gooca aasarai saasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito.

———

18 Ʌmo imidagai aidʌsi ʌcovai daanʌitadai Diuusi ʌSuusi vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu daraajatadai taidʌ ʌSuusi tʌcacai gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:

—¿Voorʌ giñaagai ʌoodami? —astʌtʌdai.

19 Tai ʌgai itʌtʌdai:

—ʌʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconaiña ʌoodami, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasi, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌʌquidʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai duaaca —astʌtʌdai.

20 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—¿Dai aapimʌo mʌcaiti ansoorʌ aanʌ? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aapiapʌ ʌrDiuusi Cristogadʌ ismaacʌdʌ ʌgai ʌcovai vuusaitu —astʌtʌdai.

———

21 Dʌmos ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí sai maiaagidiña imaasi tomali ʌmaadutai.

22 Dai potʌtʌdai:

—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami viaacamu issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi dai mosʌmapiadʌrʌ giñviaamu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu ʌʌmadu baitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai giñmuaaa magai vʌʌsi dai vʌʌsʌcʌrʌ bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ —astʌtʌdai.

23 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai vʌʌscatai:

—Sioorʌ giñʌʌgiada ʌliada maitʌaagai isʌʌgi gʌtʌgitocagi dai vʌʌs tasai gʌaagai isbai gʌducagi siʌduñiada gʌmuaatuda giñvaavoitudaitai daida giñʌʌgiadagi.

24 Sioorʌ ivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi, ʌgai gia imimu Diaavora ʌʌmadu, dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ bai gʌduu dai muquiagi giñvaavoitudaitai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu.

25 Tumaasi ʌrcʌʌgai ʌmo oodami vʌʌtarʌ isgamaitʌagi vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama vai ibʌadʌ imiagi Diaavora ʌʌmadu.

26 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiaiñdʌrʌ divia dai ʌpamu noragia iñagai dai gooquiʌrʌ ʌpamu divimu aanʌ ʌʌmadu mui Diuusi tʌtʌaañicarudʌ. Dai giñooga dadadaquigadʌ gʌrsicoli dadadaquida agai. Isʌmaadutai siaa ʌradagi giñvaavoitudaitai aanʌ ʌʌpʌ siaa ʌrogiadamu amaasi iñsiʌʌscadʌ diviagi.

27 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai oidaga ʌmaadutai
ismaacʌdʌ tami guuca sai maicoiya agai asta tʌʌgacai ismaasi
siaaco tʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

28 Dai aidʌsi potʌi ʌSuusi bo mamacova tasaicʌdʌ tʌsai ʌmo
giidiʌrʌ dai gamamada agai dai ʌʌmadu iimʌitadai Piiduru
dai Jacovo dai Vuaana.
29 Dai aidʌsi daanʌitadai Diuusi ʌSuusi vuivasadʌ ʌmapʌdui
dai yuucusidʌ cʌʌga tootuatu dai dadadacʌdami gʌnaato.
30 Tai gʌmaasitu gooca cʌcʌʌli abaana ʌSuusi dai ʌʌmadu
gaaatagitadai ʌgai ʌrMoseesacaru ʌʌmadu Eliiasi.
31 Dai sicolimadi ʌmo cuudagi dadadacʌdami dai aa-
gaitadai issoimaa taata agai ʌSuusi dai isducatai muquia agai
Jerusaleenʌrʌ.
32 Tomasi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌaaduñdʌ aliʌ coocosimu-
catadai vʌʌscʌrʌ maicoocoi dai tʌʌ isducatai dadadacʌi ʌSuusi
sicoli dai vʌgoocai cʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌʌmadu guucacatadai.
33 Dai aidʌsidʌ ʌcʌcʌʌli mʌʌcasioma iimimitadai ʌSuusi
sonuaiñdʌrʌ taidʌ ʌPiiduru potʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, vʌʌsi ʌrcʌʌgai istami daraaja
aatʌmʌ tʌtai duuñi vaica uucusai ʌmoco aapi gʌvʌʌtarʌ dai
ʌmai Moseesa vʌʌtarʌ dai ʌmai Eliiasi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌPiiduru maimaatʌcatadai iscaititadai.
34 Dai quiaa ñiioocaitadai ʌgai tai divia ʌmo icomai dai iiña
vʌʌscatai tai ʌgai aliʌ duduaadimu tʌʌgacai isicomai saagida
iji ʌcʌcʌʌli.
35 Tai icomiaiñdʌrʌ caidatu ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ icaiti:
—Idiavʌr giñmara dai aanʌ aliʌ oigʌdai. Ʌʌgiadavurai
aapimʌ —ascaiti ʌñiooqui.
36 Dai aidʌsi capotʌi ʌñiooqui ʌgai gʌntʌgito tʌʌ sidʌ ʌSuusi
caʌʌgi cʌacatadai. Dai vʌvaicai mamaatʌrdamigadʌ ma-
iaagidi tomali ʌmaadutai tomali ʌmo ñiooqui istumaasi tʌʌ
ʌgai.

———

37 Dai siaadiqui aidʌsi tʌaapai ʌgai giidiaiñdʌrʌ tai mui
oodami vuvaaja dai vuidʌrʌ aayi ʌSuusi.
38 Tai ʌmo cʌʌli ʌoodami saagida gʌgʌrʌ ñiooqui daidʌ
itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, giñoigʌdañi dai nʌida giñmara, idi
caʌmaduga giñmara cʌʌli.
39 Vai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ bʌbʌjʌi dai iiñaquitudai
dai susuiquituldi dai totosacatudai tʌñidʌ dai soi vueeyi dai
maidagitua ʌlidi.
40 Casiant goguama oí gʌmamaatʌrdamiga sai vuusaidana
ʌgai goDiaavora tʌaañicarudʌ dʌmos ʌgai maitistui
—astʌtʌdai.

41 Tai aa noragi ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Dañi aapimʌ sivi oidacami maivaavoidaracami dai maiʌʌgidaracami siʌʌ tʌvʌpi vaamioma viaacamu aanʌ isgʌnʌʌmadu daacagi dai gʌnnʌijadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai potʌtʌdai ʌgai ʌoogadʌ:
—Baigovai vuaapa gʌmara —astʌtʌdai.
42 Dʌmos aidʌsi ʌali gʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daitu dai suiquituli. Dʌmos ʌSuusi dodoligitu ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dai duaadi ʌali gʌʌli dai tʌʌgi oogadʌ.
43 Tai vʌʌscatai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi tʌʌgacai istumaasi mosʌʌ gʌducami ismaacʌdʌ idui Diuusi.

———

Dai maiquiaa tʌtʌgaitadai ʌgai istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌSuusi tai ʌgai potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
44 —Cʌʌgavʌr caʌca idi dai mostʌgitoca. Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami mʌgiñtʌʌgida agai aa oodami —ascaiti ʌSuusi.
45 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌcatadai istumaasi aagidi ʌgai, maimaaquiarsicatadai ʌgai oigaragai ismaatʌ cajiagi cascʌdʌ, dai ʌgai duduaadicuitadai isaagidagi sai cʌʌga aagidana isducatai maatʌ cajiagi ʌgai istumaasi aagaitadai ʌgai.

———

46 Vaidʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌgi gʌnaatagidi dai pocaiti sai sioorʌ ʌgiaiñdʌrʌ cʌʌgadu isvaamioma gatʌaanʌdagi.
47 Dʌmos ʌSuusi maí istumaasi gʌntʌtʌʌgitoitadai ʌgai dai bʌi ʌmo ali oodami dai gʌabaana cʌi
48 dai potʌtʌdai:
—Tomasioorʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga dai cascʌdʌ oigʌdai idi ali oodami ʌgai giñoigʌdai aanʌ ʌʌpʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ giñoigʌdai aanʌ ʌgai oigʌdai ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi. Ismaacʌdʌ poʌlidi ismaisi gatʌaanʌi ʌgai vaa ʌgai dai vaamioma gatʌaanʌi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

49 Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tʌʌ aatʌmʌ ʌmoco ismaacʌdʌ potʌi sai gʌguvucadacʌdʌ vuvaiditadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ tʌtai daí sai camaivuvaidiña maitʌrʌʌmadu aimʌraitai ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.
50 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ maitʌrvui caatʌ ʌgai gʌrʌpa maasi tʌtʌgitoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

51 Aidʌsi camiaadimi istuigaco tʌsadia agaitadai ʌSuusi tʌvaagiamu ʌgai pocaiti:
—Aanʌ angia imia iñagai Jerusaleenamu —ascaiti ʌSuusi.
52 Dai baitʌqui ootoi ojootosicami tai ʌgai iji ʌmo ʌmapʌcʌrʌ Samaalia dai gaagida agai siaaco gʌuuliñagi ʌSuusi.
53 Dʌmos ʌSamaaliʌrʌ oidacʌdʌ maitipʌli ismiaanai daasagi maatʌcai isJerusaleenamaco imʌitadai ʌgai.
54 Aidʌsidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi Jacovo ʌʌmadu Vuaana tʌʌ imaasi potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿ipʌlidipʌsi tʌsgatañiagi taí tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ugititudagi gooodami poduucai isduucai idui Eliiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? —astʌtʌdai.
55 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌaava dai bagaimi dai potʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ ismaasi gʌniibʌdaga.
56 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maidiviacai cooda iñagai oodami baiyoma moscʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai amaasi iji sibʌaacoga.

———

57 Dai aidʌsi voiyʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai ʌmo cʌʌli potʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌoidatucuda iñʌlidi aanʌ vʌʌsi pʌsiaaco aimʌrdagi —astʌtʌdai.
58 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cacaasiocai viaa gʌntʌʌtʌjoga vaidʌ ʌujuurugi gʌncoocosa, dʌmos aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maiviaa tomali siaaco mootagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
59 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌmai cʌʌli:
—Giñoidañi —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌcʌʌli potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, giñdagitoñi quiaa ʌʌpʌga anmʌʌ yaasagi giñooca —astʌtʌdai.
60 Dʌmos ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Dagitoñi vai ʌgai ismaacʌdʌ ʌpan ducami coidadʌ maiʌʌgiditai Diuusi yaasana gʌncoidadʌga, dai aapi imi dai gaaagida sai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai ʌSuusi.
61 Tai ʌmai cʌʌli potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌoida iñʌlidi aanʌ dʌmos giñdagitoñi quiaa nai mʌʌ diosagidagi giñaaduñi —astʌtʌdai.
62 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ gasicuandagi dai aa nʌʌjidagi maisʌʌli sicuanai, poduucai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñoidatucuda ʌliada dai otoma imia ʌlidi gʌquiiyamu ʌgai maitʌrcʌʌga aata vuaadami Diuusi aa duiñdadʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Dai cadaivunucai imaasi taidʌ ʌSuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌpʌ
vaic coobai dan baivustaama oodami dai mosgoogocatai
baitʌqui ootoi vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco viaacatadai ʌgai isimi-
agi.
2 Dai potʌtʌdai:
—MʌsiaacO iimia agai aapimʌ mui oodami
cabaigʌnduuduna iibʌadʌ dai caʌca agai Diuusi ñiooquidʌ
ʌpan duucai gʌpi ʌsicami ismaacʌdʌ casi gʌaagai yoovaragai.
Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ chiʌʌquidu cascʌdʌ
daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami
ʌʌsʌcami vai ootosana aa gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ
ʌrʌpan ducami pipiooñi vai aagida ʌgai ñiooquidʌ ʌoodami
ismaacʌdʌ baigʌnduuduna iibʌadʌ ʌgai ʌpan ducami ʌsicami.
3 Iimivurai aapimʌ. Dañi aanʌ ʌpan duucai gʌnootosai
cañiiru sʌʌsʌyi saagida.
4 Maitavʌr vuucai gʌnmoraraaliga tomali gʌntumiñsi
daraasacaru tomali aa susuusacai, dai maitavʌr guguquida
voiyʌrʌ mʌsiaaco ajiagi oodami.
5 Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai aagida ʌoidacami
sai Diuusi ipʌlidi isiibʌstudacan tadacagi ʌgai iibʌadʌ.
6 Dai isami daacagi ʌmaadutai dai nʌnʌracagi isDiu-
usi soiñagi vai gʌiibʌstacan tadaca ʌgai ibʌadʌ aidʌ gia
gʌiibʌstacan tadacamu ʌgai. Dai ismaitiipucagi tomali
ʌmaadutai ami isnʌnʌracagi isDiuusi soiñagi vai gʌiibʌstacan
tadacagi ʌgai vʌʌscʌrʌ aapimʌ gʌaagai isaagididagi gomaasi
aa oodami.
7 Dai anaasi mʌsiaaco cʌʌga gʌnmiaadʌgidagi ʌgai vaa
quiiyʌrʌ avʌr gʌnuuliña dai ugaavurai dai ii istumaasi vi-
aacagi ʌgai, ʌmo piooñi viaa sʌʌlicami mʌsaa namʌquidagi.
Dai maitavʌr mosquiiquiʌrʌ ajioopada.
8 Dai mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsicʌʌga
gʌnmiaadʌgidagi ugaavurai mʌstumaasi gʌnbiidagi.
9 Dai duduaaidavurai ʌcoococoidadʌ ismaacʌdʌ ami
oidacagi dai poviavʌr tʌʌda ʌoidacami: “Cadivia Diuusi
dai gʌnʌʌmadu daaca agai daidʌ ipʌlidi isgʌnsoiñagi mai
cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ”.
10 Dai mʌsajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi
vʌrai vuvaqui caayʌrʌ dai potʌʌda:
11 “Asta dʌvʌʌragadʌ gʌnoidaga ismaacʌdʌ gʌrʌʌcasuana
saí gigigidamu aatʌmʌ vʌrai poduucai maatʌca aapimʌ
mʌsmaicʌʌga idui. DʌmOs maatʌcavurai sicayooga aayi
siʌʌscadʌ gatʌaanʌda agai Diuusi”.
12 Dai quiaa ñiOocai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—Aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaasi taatatulda agai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi vaamioma soimaasi taatatuldamu ʌgai siʌ Sodoomʌrʌ oidacami.

———

13 Aapimʌ Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami siʌ soimaa taatamu aapimʌ. IsTiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacami tʌʌgimudai istumaasi gʌgʌrducami mʌsmaasi tʌʌ aapimʌ ʌgai gia caʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnaadadamudai yuucusi tutucucami dai gʌncocoomaivadamudai mataicʌdʌ dai poduucai maasiuldamudai iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai.

14 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami gʌngʌʌgʌvituldaraga vaamioma soimaascamu isʌTiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ.

15 Dai aapimʌ Capernauumʌrʌ oidacami. ¿Povai mʌsiʌnʌlidi mʌstʌvaagiʌrʌ ucami tʌʌtʌidia agai? Baiyoma mʌtʌapañia agai dʌvʌʌrai utamacoga —astʌtʌdai ʌSuusi.

16 Dai potʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:

—Ismaacʌdʌ ʌʌgiditai gʌncaʌ aapimʌ ʌgai giñʌʌgiditai caʌ aanʌ ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ gʌnvipieeyi aapimʌ ʌgai gajiaadʌrʌ giñvipieeyi aanʌ ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ giñvipieeyi aanʌ ʌgai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

17 Taidʌ ʌvaic coobai dan baivustaama ʌpamu dadacai baigʌnʌliatugai dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Mamaatʌtuldiadami, asta Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌsi gʌrʌʌgi aagaitai aatʌmʌ gʌtʌʌtʌaraga —astʌtʌdai ʌojootosicami ʌSuusi.

18 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Aanʌ annʌidi isducatai gʌi ʌDiaavora tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan duucai ʌmo siitañi.

19 Aanʌ angʌnmaa guvucadagai aapimʌ mʌsai cʌcʌisapaiña gʌgʌr coocoyi dai nanacasʌrai dai poduucai vaamioma viaa aapimʌ guvucadagai isgʌrsaayu Diaavora. Dai aapimʌ maisoimaa taatamai tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.

20 Maitavʌr baigʌnʌliada cascʌdʌ gʌnʌʌgiditai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Baiyoma mosgʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi oojisicatai gʌntʌʌtʌaraga mʌʌ tʌvaagiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Aidʌ otoma baiʌliatu Diuusi Ibʌadʌ ʌSuusi tai ʌgai potʌtʌdai:

—Giñooca aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ siaa gʌduutudai, aapiapʌ ʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Aapi apʌtmaimaatʌtuli idi maasi ʌsastudugami tomali ʌgai ismaacʌdʌ naana maasi mamaatʌrʌi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ maisi sastuduga dai ismaacʌdʌ mainaana maasi mamaatʌrʌi. Cʌʌgaduava giñooca poduucai ipʌli aapi dai poduucai idui —astʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.

22 Dai apiamamaatʌtuldi ʌSuusi ʌoodami dai potʌtʌdai:

—Giñooca giñmaa vʌʌsiaʌcatai. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga giñmaatʌ mosʌca giñooca dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga maatʌ giñooca mosʌca aanʌ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌ ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ oidaga aa ismaacʌdʌ maatʌ giñooca mosʌca ismaacʌdʌ aanʌ ipʌlidi sai maatʌna.

23 Amaasi ʌgai vui nʌnʌava gʌmamaatʌrdamiga dai ʌʌgi ʌgai potʌtʌdai:

—Baigʌnʌlidi aapimʌ nʌiditai mʌstumaa nʌidi.

24 Aanʌ angʌnaagidi sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu mui raraí nʌida ʌliditadai mʌstumaasi aapimʌ nʌidi dai maitʌʌ, dai ʌgai caʌca ʌliditadai mʌstumaasi aapimʌ caʌ dai maicaʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

25 Amaasi ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ cʌquiva dai ii dai mʌʌ aatagida agai ʌSuusi. Mosnʌida ʌliditadai ʌgai sabai aagana Suusi ʌmo istumaasi istumaasi vui caatʌcagi ʌvaavoidaragadʌ dai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, ¿tumaasi istutuidi aanʌ isiduñiagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu daacagi Diuusi? —astʌtʌdai.

26 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tumaasi ʌgai dai oojisi sʌʌlicamiʌrʌ? Aapi nʌnʌidiña oojai vʌʌs tasai giñaagidañi iscaiti —astʌtʌdai ʌSuusi.

27 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—“Oigʌadañi gʌDiuusiga vʌʌsi gʌiibʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌguvucadacʌdʌ dai vʌʌsi gʌtʌgitoidacʌdʌ, dai oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi” —astʌtʌdai.

28 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Cʌʌga pʌtgiñaa noragi isvʌʌsi gomaasi iduñia aapi, aapi vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

29 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌgi gʌsoiña ʌliditadai dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—¿Voorʌ ʌrgiñaaduñi? —astʌtʌdai.

30 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Ʌmo imidagai ʌmo cʌʌli tʌvañimitadai ʌmo voi Jerusaleenaiñdʌrʌ Jericooamu tai voiyʌrʌ aayi ʌʌsivogami

dai baitoma gʌviji dai ʌʌsi istumaasi vuucaticatadai ʌgai asta yuucusidʌ dai sʌʌlicʌdʌ soidoodai dai baitoma muuquiadʌ viaa dai iji.

31 Dai aidʌpʌcʌ amui imʌitadai ʌmo paaligadʌ judidíu ʌgai vaa voiyʌrʌ dai tʌʌgacai mossʌʌli daivusai.

32 Dai ʌmo leviita ʌʌpʌ amui sʌʌli daivusai dai aidʌsi tʌʌ ʌgai mosdaivusai ʌʌpʌ.

33 Dai ʌmai cʌʌli Samaaliaiñdʌrʌ ʌgai vaa voiyamu imʌitadai dai tʌʌgacai soigʌʌldian taada.

34 Dai miaadʌrʌ cʌquiva siaaco caatʌcatadai ʌcʌʌli dai duaadi istuidana saasaquicatadai asaiticʌdʌ dai valieenticʌdʌ, dai vipiosolicʌdʌ vuupuli dai ʌʌgi gʌsoiga daama daí dai bʌʌcai ʌmo quiiyamu dai ami gʌuuli ʌʌmadu dai nuucagi.

35 Dai siaadiqui aidʌsi caimia agaitadai ʌSamaaliʌrʌ oidacami vuuvaitu goo piisu dai maa ʌoidacami dai potʌtʌdai: “Nuucadacañi idi cʌʌli dai pʌsvaamioma siaa duadagi gʌaa namʌʌquidamu aanʌ iñsiʌʌscadʌ ʌpamu diviagi”, astʌtʌdai ʌSamaaliʌrʌ oidacʌdʌ ʌoidacami.

36 Dai sivi maacʌdʌ idi vʌvaicai cʌcʌʌli ʌraduñdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ baitoma gʌviji ʌʌsivogami —astʌtʌdai ʌSuusi.

37 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ itʌi:

—Ʌgai ismaacʌdʌ soigʌʌli tʌʌgacai —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Imiñi aapi dai poduuñi ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

———

38 Dai apiaimʌi ʌSuusi dai aayi ʌmaapʌcʌrʌ. Vai ami oidacatadai ʌmo ooqui Maaruta tʌʌgiducami dai miaadʌgi gʌquiiyʌrʌ.

39 Daidʌ ʌMaaruta siʌgʌcatadai ʌmai ooqui María tʌʌgiducami. Tai ʌgai vuidʌrʌ daiva ʌSuusi dai caʌca agai istumaasi aagaitadai ʌgai.

40 Dʌmos ʌMaaruta aliʌsi istumaa vuaadatadai cusiñiʌrʌ dai miaadʌrʌ cʌquiva siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitapʌsvuamʌ ʌlidi tomalaachi isgiñsiisi ʌʌgi giñvidagi mosʌʌsi aa duiñdagai? Aagidañi tudu vaidʌ giñsoiñana —astʌtʌdai ʌMaaruta.

41 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Maaruta, Maaruta, maitivuamʌ ʌliada aapi mosʌʌ naana maasicʌdʌ.

42 Mosaliʌmo istumaasi oidaga ismaacʌdʌ vaamioma gʌaagai dai goMaría gia bʌi cʌʌgaducʌdioma aa duiñdagai dai tomali ʌmaadutai maivoopoidamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

11

———

1 Λmo imidagai ʌSuusi gamamadaitadai ʌmo ʌmaapʌcʌrʌ.
Dai aidʌsi canaato mamagi ʌgai tai ʌmaadutai
ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌrmaatʌtuldañi mamadaragai
poduucai isduucai ʌVuaana maatʌtuli gʌmamaatʌrdamiga
—astʌtʌdai.
2 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi vʌrai aduucai gama-
madada:
Gʌrooga aapi pʌsmaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja, aatʌmʌ ipʌlidi
isʌoodami gʌsiaa duutuadagi, dai maatʌna isaapi
maisoimaasi ivueeyi vai otoma aʌna istuigaco
gatʌaanʌda agai aapi tami oidigi daama vaidʌ
ʌpʌduuna pʌstumaasi aapi ipʌlidi tanai oidigi daama
ʌpan duucai tʌvaagiʌrʌ.
3 Gʌrsoiñañi tʌtai viaaca aatʌmʌ cuaadagai siʌʌsi tʌgito sivi
vʌʌtarʌ.
4 Dai gʌroigʌldañi vʌʌsi gʌrsoimaascamiga aatʌmʌ ʌʌpʌ
oigʌldi vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi gʌrvuiididi.
Maiti dagito isʌDiaavora gʌraagiadan tadacagi isiduñia
aatʌmʌ soimaasi poduucai vʌrgamamadada.
Astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ducami isʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmoco gʌnaduñi
pai aapi imiagi quiidiamu ʌrantucarʌ pai potʌʌda aapi:
“Giñaduñi giñtañiuvidañi vaica tascali,
6 utudama giñdiviji ʌmoco giñaduñi mʌʌcasdʌrʌ imʌʌdami
dai aanʌ maiviaa istumaasi biidagi”.
7 Dai ducami siʌgʌmai aa gʌnoragidagi tuucavidʌrʌ dai
povʌtʌʌdagi: “Maitigiññiooquiada casia cuupi quitaagiña dai
giñmaamara giñʌʌmadu vʌʌtʌ giñvaacosiʌrʌ nai cascʌdʌ maitis-
tutuidi aanʌ isvañigʌcai gʌmaquiagi tomali ʌmo istumaasi”.
8 Aanʌ angʌnaagidi tomasi maivañigʌcai gʌmaa ʌgai
istumaasi gʌaduñicatai baiyoma vañigian taada ʌgai dai
gʌmaquiagi vʌʌsi istumaasi tʌgitoca aapi maicaʌca ʌliditai
ñioocadami.
9 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi mʌsai daanʌiña Diuusi sai
gʌnsoicʌiña mai viaaca aapimʌ tʌgitocagi dai gʌaagai
mʌscʌʌga vaavoitudadagi sai Diuusi gʌnsoicʌda agai.
10 Sioorʌ daanʌdagi Diuusi sai soicʌiña gia soicʌiña.
11 Λmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrgaooga ¿mʌsbai oidana
aapimʌ gʌnmara ʌmo odai isgʌntaanʌda ʌgai paana? ¿Siʌpʌ
oidagi ʌmo cooyi isgʌntaanʌda ʌgai vatopa?
12 ¿Isgʌntaanʌda ʌgai ʌmo tacunono isbai oidana aapimʌ
ʌmo nacasʌrai?
13 Mʌsaapimʌ ismaacʌdʌ maicʌʌ tuutuiga maatʌ oidi
gʌnmaamara istumaasi cʌʌgaducami siooma cʌʌga gʌnooga

ismaacᴧdᴧ tᴧvaagiᴧrᴧ daja gᴧnootosdamu gᴧIbᴧdaga vai gᴧnᴧᴧmadu daacana vᴧᴧscatai sioorᴧ ipᴧliadagi isᴧᴧmadu daaca ᴧgai —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

———

14 ᴧSuusi vusaasditadai ᴧmo cᴧᴧliaiñdᴧrᴧ ᴧmo Diaavora tᴧaañicarudᴧ. ᴧDiaavora tᴧaañicarudᴧ muudutu ᴧcᴧᴧli. Dai aidᴧsi vuusai ᴧDiaavora tᴧaañicarudᴧ taidᴧ ismaacᴧdᴧ muudutu istui isñiooquiagi ᴧpamu. Taidᴧ ᴧoodami maitᴧᴧ isducatai gᴧntᴧtᴧgituagi tᴧᴧgacai imaasi.

15 Dᴧmos ᴧᴧmoco pocaiti:

—Idi cᴧᴧli vuvaidi Diaavora tᴧtᴧaañicarudᴧ Beelsevú guvucadadᴧcᴧdᴧ —ascaiti ᴧoodami. Beelsevú ᴧrDiaavora dai aliᴧ guvuca.

16 Dai aa mosnᴧijada ᴧlidi astumaa duuna ᴧSuusi dai cascᴧdᴧ potᴧtᴧdai sai tᴧᴧgidana ᴧmo istumaasi gᴧducami tᴧvaagiaiñdᴧrᴧ.

17 Dᴧmos ᴧSuusi maatᴧcatadai istumaasi gᴧntᴧtᴧgitoitadai ᴧgai dai potᴧtᴧdai:

—Isaipaco gᴧncocodagi ᴧmapᴧcᴧrᴧ oidacami ugitimu ᴧoodami dai baabaquidᴧ suuligimu.

18 Poduucai ᴧᴧpᴧ isᴧDiaavora ᴧᴧgi gᴧcocodagi otoma camaitatᴧaanᴧdan tada ᴧgai cascᴧdᴧ poduucai gᴧnaagidi aanᴧ pocaititai aapimᴧ ansai aanᴧ vuvaidi Diaavora tᴧtᴧaañicarudᴧ Beelsevú guvucadadᴧcᴧdᴧ.

19 Siᴧrvaavoicamudai isDiaavora guvucadadᴧcᴧdᴧ vuvaidi aanᴧ Diaavora tᴧtᴧaañicarudᴧ aidᴧ gia aapimᴧ gᴧnaaduñi vuvaidi Diaavora tᴧtᴧaañicarudᴧ Diaavora guvucadadᴧcᴧdᴧ ᴧᴧpᴧ. ᴧᴧgi ᴧgai gᴧnaagidamu ismaitᴧrvaavoi isDiaavora guvucadadᴧcᴧdᴧ vuvaidi aanᴧ ᴧᴧmadu ᴧgai.

20 Baiyoma Diuusi guvucadadᴧcᴧdᴧ vuvaidi aanᴧ Diaavora tᴧtᴧaañicarudᴧ dai poduucai cᴧᴧ maatᴧ aapimᴧ iscaaayi istuigaco Diuusi soicᴧda agai oodami sai cᴧᴧgacᴧrᴧ oidacana.

21 Siᴧᴧscadᴧ ᴧmo oodami guvuacami dai cᴧᴧga gagatocami nuucadacagi gᴧquii dai vᴧᴧsi istumaasi oidaga ami poduucai maitiipu sioorᴧ gaᴧᴧsidagi ami.

22 Dᴧmos isdiviagi ᴧmai vaamioma guvuacami dai vaamioma istuidiagi dai ᴧᴧsidagi vᴧᴧsi gagatodᴧ istuucᴧdᴧ gᴧtᴧgitocatadai ᴧgai isgᴧsoiñagi dai gataacogida ᴧgai vᴧᴧsi istumaasi gaᴧᴧsidagi.

23 Sioorᴧ maitᴧrgiñᴧᴧmaducagi ᴧgai giñvuidᴧrᴧ caatᴧ sioorᴧ maitiñsoiña aagiadagi ᴧoodami isducatai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaqui ᴧgai sobicᴧi sai maivaavoitudana dai maicᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaacᴧna.

———

24 Siᴧᴧscadᴧ ᴧmo Diaavora tᴧaañicarudᴧ vusiagi ᴧmo cᴧᴧliaiñdᴧrᴧ oidigana aimᴧraiña dai gaagaiña siaaco

gʌibʌʌstagi dai siʌʌscadʌ maitʌgia ʌgai siaacoga povʌ ʌʌlidiña: “Ʌpamu animiagi giñquiiyamu iñsiaadʌrʌ vuusai”, asʌʌlidiña.
25 Dai siʌʌscadʌ ʌpamu ami diviagi ʌgai dai tʌtʌʌgaiña ʌcʌʌli ʌpan duucai ʌmo quii cʌʌga voisiquicami dai cʌʌga bai duñisicami.
26 Dai amaasi ʌgai aimʌrai dai vuaapai ʌʌpʌ cuvaracami Di-aavora tʌtʌaañicarudʌ. Dai ʌgai ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa vapacʌiña ami cʌʌliʌrʌ dai ami oidacana dai poduucai ʌcʌʌli vaamioma soi gʌvuaadana isvaasʌquioma —ascaiti ʌSuusi.

———

27 Aidʌsidʌ ʌSuusi aagaitadai imaasi, tai ʌmo ooqui oodami saagida iiña dai pocaiti:
—Siʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌmarai dai gʌsiitu —astʌtʌdai ʌooqui ʌSuusi.
28 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ʌcaasi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

29 Daidʌ ʌoodami apiagʌnʌmpaidimi ami ʌSuusi sicoli taidʌ ʌSuusi gʌaagacai mamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai potʌtʌdai:
—Oodami sivi oidacami aliʌ maicʌʌga tuutuiga dai giñaagidi ansaidʌ iduuna ʌmo istumaasi gʌducami ʌgai vuitapi, dʌmos maitʌʌgimu ʌgai ʌmai istumaasi gʌducami mosʌcaasi ʌistumaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi Ñiñiviamu vai ʌgai aagidi ʌoidacami sai ugitia agai ʌgai ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.
30 Poduucai ʌʌpʌ giñootoi Diuusi. Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai aagidamu aanʌ sivi oidacami sai ugitia agai ʌʌpʌ ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.
31 Siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌidagi oodami sividadʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai Siipʌrʌ divimu dai gʌpiʌrʌ suuligamu ʌoodami sivi oidacami. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ mʌʌcasdʌrʌ divia dai caʌca agai istumaasi aagai ʌSalomoñi. Ʌgai ʌrʌmo tʌaanʌdami saitudugami dai tami daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siSalomoñi mai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ.
32 Ismaacʌdʌ Ñiñiviʌrʌ oidacatadai dadimu siʌʌscadʌ Diuusi nʌida agadagi sivi oidacami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, daidʌ ʌÑiñiviʌrʌ oidacami gʌpiʌrʌ suuligamu ʌoodami sivi

oidacami ʌʌpʌ mai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ ʌgai gia caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidʌsi ʌJoonasicaru aagidi Diuusi ñiooquidʌ, dai tami daja aanʌ dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siJoonasi.

———

33 Tomali ʌmaadutai cucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ ʌstoquicʌrʌ dadasai tomali ʌmo cajooñi uta baiyoma tʌcavacamiʌrʌ gʌdadasai vai sioorʌ vapacʌdagi istutiadagi isnʌaadagi.

34 Gavuupuji ʌrʌpan ducami ʌmo cuudacarui gatuucuga vʌʌtarʌ isgʌvuupuji cʌcʌʌgaducagi vʌʌsi gʌtuucuga ʌʌpʌ viaa cuudagi, dai isgʌvuupuji maicʌcʌʌgaducagi gʌtuucuga ʌʌpʌ ducami istucagamucagi.

35 Goovai ismaacʌdʌ maatʌ aapimʌ Diuusicʌdʌ ʌpan ducami ʌmo cuudagi gʌntʌgitoidagʌrʌ gʌnnuucadacavurai aapimʌ vai maituucuna dai poduucai tucapi viimu aapimʌ.

36 Iscʌʌga cuudagʌcagi vʌʌsi gʌntʌgitoidagʌrʌ dai maiti-ipucagi tomalaachi tucapi dai poduucai cʌʌga maatʌ caʌcamu aapimʌ ʌpan duucai mʌsduucai nʌidi ʌmo tuucavi siaaco cʌʌga cuudagʌcagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

37 Dai aidʌsi cadagito ñioo ʌSuusi tai ʌmo fariseo vaí sai quiidiʌrʌ gaugana. Taidʌ ʌSuusi ii dai meesa vuidʌrʌ daiva.

38 Taidʌ ʌfariseo maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi tʌʌgacai siʌSuusi maivacoi gʌnoonovi isducatai viituli Moseesacaru ʌjudidíu.

39 Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:

—Aapimʌ fariseo vuaanai gʌnajaasocoli ʌʌbʌadʌrʌ dʌmos aapimʌ tuculimadai gʌnʌranaga muuquimudagaicʌdʌ dai soimaascamicʌdʌ.

40 Vupuiiruga aapimʌ, ¿maitamʌs maatʌ tʌtʌgitoi maitamʌs maatʌ sai sioorʌ idui ʌʌbʌadʌrʌ idui ʌʌpʌ ʌraviadʌrʌ?

41 Gaoidiadavurai oidicami baigʌnʌliaracʌdʌ dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ.

42 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo vʌʌsi istumaasi viaa aapimʌ aa oidi oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ, asta ivaagi mʌsmaacʌdʌ bʌʌjʌi. Cʌʌgadu isoidiada aapimʌ oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ mʌstumaasi viaacagi dʌmos aliʌ soi duucai nʌidi aapimʌ gʌnaaduñi dai maioigʌdai Diuusi gomaasi gia maicʌʌgadu.

43 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo. Oojoidi aapimʌ iscʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ dadaarʌdagi judidíu quiquiuupaigadʌrʌ dai oojoidi aapimʌ isvʌʌsi oodami siaa gʌnduutuadagi.

44 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo dai aapimʌ
mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Aagai aapimʌ
ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ʌrʌpan
ducami siaaco gʌyaasapai coidadʌ dai camaimaatʌgia
maasi daamadʌrʌ vaidʌ ʌoodami daama dʌgavuscʌiña
maimaatʌcatai siʌ sigalnaasi uta, pomaasi aapimʌ ʌraviadʌrʌ
ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

45 Tai ʌʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ
aa noragi dai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, aagaitai aapi imaasi asta aatʌmʌ
vʌʌsi gʌrñiooquidi —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.

46 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:

—Siʌ soimaa taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ ʌʌpʌ. Aapimʌ pocaiti sai gʌaagai siduñiagi
mui naana maasi istumaasi maiaagai Moseesacaru. Ducami
isvaamioma cucuspiada aapimʌ asta siʌʌsi uucami maitistu-
tuidi ʌoodami dai aapimʌ maicucuspʌi tomalaachi.

47 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ ivuiididi
baabaquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ coi
gʌnʌʌqui aaduñicaru.

48 Cʌʌga maatʌ aapimʌ vʌʌsi gomaasi dai soicʌdʌ mʌnʌlidi
aapimʌ gʌnaaduñicaru. Ʌgai coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
mai aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ.

49 Cascʌdʌ Diuusi ismaacʌdʌ maatʌ vʌʌsiaʌcatai pocaiti:
“Gʌnootosdamu aanʌ giñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu
giñojootosa mʌsiaapimʌ coodamu ʌʌmoco dai aa soimaa
taatatuldamu”, ascaiti Diuusi.

50 Diuusi soimaasi gʌntaatatulda agai aapimʌ sivi oidacami
vʌʌsicʌdʌ ʌñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gʌncooditu
aidʌsi abiaadʌrʌ cʌquiva gooidigi.

51 Aidʌsi abiaadʌrʌ gʌmuaatu Aveelicaru asta aidʌsidʌ
gʌmuaatu Zacariiasicaru ʌgai ismaacʌdʌ gʌmuaatu ʌgʌʌ
quiuupai abaana vai ajadʌrʌ cʌʌca ʌooroñi mʌsiaaco
mʌmʌidiña vustaaqui isducatai gatʌjai Diuusi. Sʌʌlicʌdʌ
angʌnaagidi sai Diuusi gʌpiʌrʌ gʌnsuuliga agai aapimʌ sivi
oidacami ʌʌpʌ.

52 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diu-
usi sʌʌlicamigadʌ. Ducami iscuupaca aapimʌ candaadocʌdʌ
siaaco oidaga Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ, dai aapimʌ viaa
yaavigadʌ dai maivapacʌi aapimʌ dai tomali maidadagitoi aa
isvaapaquiagi tomasi vaapaquia ʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

53 Aidʌsi aagidi ʌSuusi imaasi taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo aliʌ baacoi ʌgai vui dai
gʌnaagacai tʌcacaimi mui naana maasi,

54 sabai aagana ʌgai ʌmo istumaasi vaavoidaragadʌ vui vai
poduucai gʌpiʌrʌ vuaaja ʌgai.

12

———

1 Tai amaasi mui miil oodami gʌnʌmpagi sʌʌlicʌdʌ muidu
dai asta gʌncʌcʌisapai aipacoga. Taidʌ ʌSuusi gʌaagacai
aagidi ʌʌpʌga gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca aapimʌ. Maitavʌr ʌpan duucai
ivuaada gofariseo. Goovai aagai ʌmo istumaasi dai ʌma
maasi ivueeyi vai aa nʌidiña dai poduucai ivuaada ʌlidiña
ʌʌpʌ dʌmos aapimʌ maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi.
2 Maioidaga tomali ʌmo istumaasi ʌstoquicami tomasi du-
udusali gʌaagai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gʌmamaatʌi, dai maioidaga
tomali ʌmo istumaasi ʌstoquicami ismaitʌmaasiuldagi.
3 Vʌʌsi mʌsmaacʌdʌ aagai aapimʌ tucarʌ vʌʌsi gomaasi
gʌcaʌcamu tasʌrʌ, dai mʌsmaacʌdʌ duudusali aagai aapimʌ
cuupacatai quitaagiña goovai vʌʌsi iiñacaitai gʌaagadamu
baabaqui daamadʌrʌ.

———

4 Aapimʌ giñaaduñi angʌnaagidi sai maitʌaagai
mʌsʌʌbiadagi ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyi gatuucuga, dai
gooquiʌrʌ ʌgai camaitistutuidi isiduñiagi vaamioma.
5 Dʌmos gʌnaagidamu aanʌ sioorʌ gia gʌaagai
mʌsʌʌbiadagi. Ʌʌbiadavurai ʌgai ismaacʌdʌ viaa
guvucadagai isbʌʌquiagi muuquiadʌ ibʌadʌ Diaavor
ʌʌmadu. Ʌjʌ, ʌgai gia gʌaagai mʌsʌʌbiadagi.
6-7 Diuusi vaamioma gʌnoigʌdai aapimʌ siʌ ujuurugi
cascʌdʌ maitavʌr duduaadicuda cʌʌ maatʌ aapimʌ
isgʌgaagarai taama ujuurugi gooca sintaavucʌdʌ vai Diuusi
vʌʌscʌrʌ nuucadacana. Diuusi maatʌ vʌʌsiaʌcatai asta
siʌʌjʌquidu ʌʌmadutai cuupadʌ.

———

8 Gʌnaagidiana sai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnmaasiuldi
oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aanʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami maiʌstocadamu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi
mosaagamu aanʌ isʌgai ʌrgiñmaamara.
9 Dai ismaacʌdʌ giñʌstocadagi oodami vuitapi aanʌ ʌʌpʌ
ʌstocadamu ʌgai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi.
10 Dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ giñvui ñioocadagi aanʌ is-
maacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami istutuidi isoigʌldagi. Dʌmos
sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia
maiviaa gʌoigʌldaraga.
11 Mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntuutusa agadagi ʌmo quiuu-
paigadʌrʌ judidíu siʌʌpʌ baitʌguucacami dai aa sʌʌlicami

viaacami vuidʌrʌ, maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoiñamu.
12 MʌSiuu duucu caviaacagi isñiooquiagi mʌsducatai
gaaa noragidagi dai mʌstʌiyagi —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga.

———

13 Tai ʌmaadutai ʌoodami saagidaiñdʌrʌ potʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, aagidañi giñsiisi tʌtaidʌ ʌrtaacoida
aatʌmʌ gʌrvustuidaga —astʌtʌdai.
14 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Giñaduñi, ¿toorʌ giñdaí aanʌ dunucami duucai siʌʌpʌ
taacogiadami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ? —astʌtʌdai.
15 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Dañi gʌnnuucadacavurai dai maicoimudadʌ tuutiaca
tomasi naana maasi viaa ʌmo oodami maimosʌca ʌgaicʌdʌ
duaaca —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai amaasi aagidi ʌSuusi ʌmo ñiooqui ʌoodami cuen-
tocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Oidacatadai ʌmo cʌʌli riicuacami, daidʌ ʌʌsidʌ sʌʌlicʌdʌ
cʌʌga gʌduitadai.
17 Vaidʌ ʌriicu gʌtʌtʌgitoi dai povʌʌlidi: “Istumaa duuñimu
aanʌ maiviaa aanʌ siaaco baituagi giñyoova”.
18 Daida povʌʌli: “Casian maatʌ istumaa duñiagi. Su-
uligamu aanʌ gotroojo daidʌ iduuñimu aa gʌgʌrducamioma
dai ami baituamu aanʌ vʌʌsi giñyoova dai vʌʌsi iñstumaa viaa.
19 Dai amaasi povaiñtʌʌdamu aanʌ”, ascaiti ʌriicu. “Mui
naana maasi apʌviaa baidarajami mui uumigi vʌʌtarʌ sivi gia
gʌibʌstañi gacuaadañi dai baigʌliada”, ascaiti ʌriicu.
20 Dʌmos Diuusi potʌtʌdai: “Vuiirugami aapi idi vaa tucarʌ
pʌmuquia agai dai vʌʌsi istumaasi viaa aapi, ¿sioorʌ vʌʌtarʌ
viimu goovai?” astʌtʌdai Diuusi.
21 Ʌʌgi poduucai ʌpʌvueeyi ʌoodamicʌdʌ isʌmpaidiadagi
mui naana maasi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ ʌgai mossoitigamiʌrʌ
vipiʌʌyi Diuusi vuitapi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

22 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga:
—Gʌnaagidiana maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada cuaadagaicʌdʌ
mʌsmaacʌdʌ ugia agai dai oidaca agai, tomali yuucusicʌdʌ
mʌsmaacʌdʌ gʌnaada agai.
23 Gaibʌdaga vaamioma gʌaagai sicuaadagai, dai gatuu-
cuga vaamioma gʌaagai siyuucusi.
24 Gʌntʌgitovʌr nʌida coocoñiʌrʌ, ʌgai maitaʌsai tomali
maitayoovai tomali maiviaa gʌntroojoga, dʌmos Diuusi ʌgai
dai maacai cuaadagai. Sʌʌlicʌdʌ vaamioma namʌʌga aapimʌ
siujuurugi.

25 ¿Dai voor^ aapim^ tomasi^^si naana maasi g^nt^t^gitoi
istutuidim^si istaajucami metro vaamioma g^nt^cavaldagi?
26 M^smaitistutuidi isiduñiagi istumaasi maisijaiga
maitav^r vuam^ ^n^liada ^ma maasic^d^.
27 G^nt^gitov^r n^ida yoosigi^r^ ducatai g^^rai maitaaata
vuaadatai tomali maitaiilutaitai, dai v^^sc^r^ g^naagidi aan^
sai tomali ^raí Salomoñi ismaac^d^ viaacatadai yuucusi
c^c^^gaducami v^^sc^r^ mai^pa maasi g^ai goyoosigai.
28 G^nt^gitov^r n^ida yoosigi^r^ ^mo imidagai oidigana
guucacana dai siaadiqui m^icana, vai v^^sc^r^ Diuusi sigia
maasi yuucustudai, v^^si vaamioma g^nyuucustudana ^gai
aapim^ tomasi maic^^ga vaavoitudai aapim^.
29 Casc^d^ av^r maivuam^ ^n^liada gaagaitai istumaasi
ugiagi dai istumaasi iiyagi.
30 V^^si ^oodami oidigi daama oidacami mos^ca
gomaasi^r^ g^nt^t^gitoiña, d^mos aapim^ viaa ^moco
g^nooga ismaac^d^ camaat^ ist^gito aapim^ v^^si gomaasi.
31 Baiyomav^r ip^liada aapim^ sai Diuusi g^nsoic^iña vai
c^^gac^r^ oidaca aapim^ siDiuusi g^nsoic^damu siviaacamu
aapim^ istumaasi t^gitocagi.

———

32 Maitav^r duduaadicuda aapim^ ^r^pan ducami
giñsosoiga cañiiru dai chi^^quidu aapim^. Dai ali^ baig^^lidi
Diuusi g^nmaacacai oigaragai isgat^aan^da aapim^ siaaco
t^aan^i ^gai.
33 Gaagardavurai aapim^ m^stumaa viaa dai oidiada soitu-
utuigami poduucai ivuaadamu aapim^ Diuusi aa duiñdad^
vai g^ntumiñsiga maisiaa g^vueeyi dai poduucai ^^p^ bai
darasaidamu aapim^ g^nvustuidaga t^vaagi^r^ siaaco maiu-
ugiat^i dai siaaco maivapac^i ^^sivogami tomali vatopadagai
isugiugagi.
34 Ami siaaco ^mpaidiada aapim^ g^nvustuidaga mosami
g^nt^gitocana.

———

35 Aan^ imia iñagai t^vaagiamu ^mo imidagai dai ^pamu
divimu aan^. Baigav^r ^nduuca dai giñn^n^raca.
36 Λpan duucai ^pipiooñi n^n^racana g^naamu isdiviagi
^mo cunataragiaiñd^r^ vai cupioquidagi ^gai quitaagiña
mosa^cai ^gai dai quitaagiña ñiooquiagi.
37 Si^^ baig^n^liadamu ^pipiooñi ismaac^d^
maicoocos^cagi a^cai aamud^. S^^lic^d^ ang^naagidi sai
^^gi gaaamu bai g^duuñimu dai meesa vuid^r^ daraasamu
g^pipiooñiga dai bibidamu.

38 Tomasi ʌran tucarʌ divia ʌgai siʌpʌ sialimadʌ, siʌʌ
baigʌnʌliadamu ʌpipiooñi ismaacʌdʌ nʌaadagi vai diviagi
ʌaamudʌ.
39 Dai maatʌcavurai aapimʌ idi ʌʌpʌ —ascaiti ʌSuusi—.
Ducami isʌmo oidacami ʌmo quiiyʌrʌ ismaatʌcagi isiuu
duucu ami quiidiʌrʌ divia agadagi ʌmo ʌʌsivogami maicosian
tada ʌgai nuucadacatai sai maivaacʌna quiidiʌrʌ dai
ʌʌsidana.
40 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ gʌaagai mʌsbai gʌnducagi siuu
duucu aapimʌ siooma maitʌgitocagi divimu aanʌ ismaacʌdʌ
viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

41 Tai amaasi ʌPiiduru tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿voorʌ vʌʌtarʌ aagai aapi idi cuento
mosʌca aatʌmʌ vʌʌscatai sio? —astʌtʌdai.
42 Taidʌ ʌSuusi itʌi:
—Ʌmoco gaaamu vʌʌscʌrʌ gaagaiña ʌmoco ʌʌgidaracami
dai saituduacami saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana pipiooñigadʌ
dai bibidiña siuu duucu gʌaagadagi.
43 Baigʌʌliadamu ʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ ivueeyi vʌʌsi
cʌʌga siuu duucu diviagi ʌaamudʌ.
44 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi saidʌ ʌaamudʌ tʌaanʌdami duucai
vituldamu vʌʌsi istumaasi viaaca ʌgai.
45 Dʌmos siʌpiooñi ismaacʌdʌ tʌaanʌdami duucai viaagi
ʌaamudʌ povʌʌldagi siʌaamudʌ maiotoma divia agai, dai
gʌaagacai soi vuaadagi ʌgaa pipiooñi ʌʌmadu ʌcusñiñiru dai
ʌgai gacuaadagi dai gayʌʌdagi dai navamuagi.
46 Dai poduucai ʌaamudʌ divimu siuu ducuu ʌpiooñigadʌ
siooma mainʌnʌracagi, dai siuu duucu ʌgai maimaatʌcagi dai
sʌʌlicʌdʌ soimaa taatatuldamu ʌgai daidʌ iduuñimu ʌgaicʌdʌ
isducatai ʌpʌvueeyi ʌmaiʌʌgidaracʌdʌ ʌʌmadu.
47 Daidʌ ʌpiooñi ismaacʌdʌ maatʌ istumaasi ʌaamudʌ
ipʌlidi isiduñiagi dai maibai gʌducagi dai maiʌʌgidagi vʌʌsi is-
maacʌdʌ tʌjai ʌaamudʌ, ʌgai soimaa taatamu gʌgʌʌgʌtudacai.
48 Dʌmos ʌpiooñi ismaacʌdʌ maimaatʌcagi daidʌ iduñiagi
istumaasi soimaascami ʌgai vʌʌscʌrʌ maisi soimaa taatamu.
Dai ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma maatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai
maiʌʌgidi ʌgai vaamioma soimaasi taatatuldamu Diuusi.

———

49 Divia aanʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai vʌʌsi oidi daama
oidacami vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñvaavoitudagi oigʌldamu aanʌ
vʌʌsi soimaascamigadʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudagi
ugitimu. Sʌʌlicʌdʌ canʌijada iñʌlidi aanʌ idi cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidaragai iscaaipaco imʌdagi ʌpan duucai taí.

50 Aliʌ soimaa taatamu aanʌ chiʌʌqui tasai, dai
soigiñʌliadamu asta siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco soimaa taata
iñagai aanʌ.
51 Aapimʌ povʌnʌlidi ansai aanʌ divia sai siooma oidacana
vʌʌsi oodami, maitavʌr vaavoi baiyoma divia aanʌ vai oida-
cana cocodi aanʌcʌdʌ.
52 Dai sivi baitʌacoga oidacamu taama ʌmo quiiyʌrʌ oida-
cami dai vaica vuidʌrʌ vʌʌtʌcamu gooca.
53 Ʌoogadʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌmara cʌʌli daidʌ ʌmaradʌ
gʌooga, daidʌ ʌdʌʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌmara ooqui daidʌ
maradʌ gʌdʌʌ, daidʌ tuumudʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌcaa dʌʌ
daidʌ ʌcaa dʌʌdʌ gʌtuumu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

54 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ ʌoodami:
—Siuu duucu nʌijada aapimʌ iicomai isuruñi amadʌrʌ vu-
vacʌi otoma pocaitiña aapimʌ sai duuduquia agai, vai povʌ
vuaadana.
55 Dai siʌʌscadʌ dʌvʌʌrai toñiamadʌrʌ ʌvʌrdagi pocaitiña
aapimʌ sai toñica agai, vai povʌ vuaadana.
56 Aapimʌ ismaacʌdʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma
maasi ivuaadana. ¿Ducatai maatʌ aapimʌ ismaasca agai
oidigi mosnʌiditai mʌstumaa nʌidi? Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ
nʌidi tomali maimaatʌ caʌ istumaasi ʌpʌvueeyi sivi aapimʌ
gʌnsaagida.

———

57 ¿Tuimʌsi maitʌntʌtʌgitoi aapimʌ istumaasi
ʌrcʌʌgaducami?
58 Isʌmaadutai gʌpiʌrʌ gʌvuupadagi dai gʌvaidaquiagi
dunucamiʌrʌ baigi duuñi ñiooqui ʌgai ʌʌmadu voiyamu
vai ʌgai maitʌvaidaquiagi dunucamiʌrʌ vaidʌ ʌdunucami
gʌtʌʌgidagi ʌsandaaru vaidʌ ʌsandaaru gʌmaisagi.
59 Dai abiaadʌrʌ gia siaadʌrʌ vuusaiña aapi asta pʌsiʌʌscadʌ
gaaa namʌqui vʌʌsi mʌsiʌʌsi gʌtañiagi —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌoodami.

13

———

1 Amaasi tuigaco ami dada chiʌʌqui cʌcʌʌli siaaco
daacatadai ʌSuusi dai aagidi isducatai ʌPilaato coi chiʌʌqui
cʌcʌʌli Galileeana oidacami dai bʌi ʌʌradʌ dai saagida
vʌʌnagi vustaaqui ʌʌradʌ ismaacʌdʌ coitadai ʌcʌcʌʌli
Galileeana oidacʌdʌ maiquiaa gʌncooditudacai ismaacʌdʌ
daasda agaitadai ʌgai Diuusi.
2 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:

—¿Povai mʌsiʌnʌʌlidi aapimʌ ispomaasi ʌpʌdui ʌcʌcʌʌlicʌdʌ
Galileeʌrʌ oidacami vaamioma soimaasi ivuaadamicatai ʌgai
siʌgaa anaasi oidacami?
3 Aanʌ angʌnaagidi sai cho, dai mʌsaapimʌ maiʌma du-
ucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vʌʌscatai
ugitimu aapimʌ ʌʌpʌ.
4 ¿Povai mʌsiʌnʌʌlidi aapimʌ siʌbaivustaama dan
mamacova ismaacʌdʌ coi daama gʌʌsʌcai ʌgʌʌ vaaqui
tʌcavacʌdʌ Siloeʌrʌ siʌgai vaamioma ʌrduñidʌcatadai isʌgaa
Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ?
5 Aanʌ angʌnaagidi sai cho dai mʌsaapimʌ maiʌma du-
ucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vʌʌscatai
ugitimu aapimʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

6 Daidʌ ʌSuusi aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli ʌʌsʌcatadai ʌmo iigosi gʌdʌvʌʌragana, dai ʌmo
imidagai mʌʌ nʌidamu sabai iibaidaga, dʌmos maitʌʌ tomali
ʌmo iibiadʌ.
7 Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucatuldacatadai ʌgai gʌdʌvʌʌraga: “Dañi cavaica uumigi miaad oidacai didivai aanʌ dai gaagaiña goiigosi iibiadʌ dai maitʌtʌgai mosʌʌgi cʌʌca goovai maiiibiataliacatai”, astʌtʌdai ʌʌʌsʌcami gʌpiooñiga. “Daitudañi”, astʌtʌdai.
8 Dʌmos ʌnuucadacami aa noragi dai potʌtʌdai: “Dagitoñi quiaa tomasi mosʌca idi uumigi, moicadagena godʌvʌʌragadʌ dai daasdagi ʌpua dʌvʌʌrai duaadidicami.
9 Sabai poduucai iibiatana, dai ismaiiibiatagi aidʌ gia daitudagi”, astʌtʌdai ʌnuucadacami.

———

10 Dai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ʌSuusi gamamaatʌtulditadai
Diuusi ñiooquidʌ ʌmo judidíu quiuupaigadʌrʌ.
11 Vai ami daacatadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivus-
taama dan mamacova uumigi coococatadai. Ʌmo Diaa-
vora tʌaañicarudʌ topostudacatadai vai ʌgai maitistutuidi-
tadai isgʌsʌʌliñagi tomali palʌpi.
12 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ʌooqui vaí dai potʌtʌdai:
—Giñaduñi casiapʌt duaadicami vii —astʌtʌdai.
13 Mosdaama darai ʌgai gʌnoonovi taidʌ ʌooqui gʌsʌʌli, dai
gʌaagacai cʌʌga ñioo Diuusi vui.
14 Dʌmos ʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ sʌʌlicʌdʌ
baamu duaaidacai ʌSuusi ʌooqui ibʌstaragai tasʌrʌ, dai
potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Oidagava naadami tasai aa duiñdagai vʌʌtarʌ dai istutuidi
aapimʌ isdadacai gʌnduduaaidagi, dai maisiu ibʌstaragai
tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami ʌoodami.
15 Tai amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Aapimʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Istutuidimʌsi aapimʌ ismaiuupanagi gʌnsoiga vooyisi siʌpʌ gʌnsoiga asñiitu ibʌstaragai tasʌrʌ dai iitudagi suudagi?

16 Dai idi ooqui ismaacʌdʌ ʌrcajiudadʌ Avraañicaru vaidʌ ʌDiaavora vuracatadai idi coocodagaicʌdʌ cabaivustaama dan mamacova uumigi. ¿Dai maitisbaiga tomali isduaaidagi coocodadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.

17 Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi, vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai siaa ʌʌran tadatu dʌmos vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌliditadai nʌiditai istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadatadai ʌSuusi.

———

18 Amaasi potʌi ʌSuusi:

—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana

19 gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ coravi tʌʌgidu ismaacʌdʌ ʌmo cʌʌli gʌdʌjoogana ʌi. Taidʌ ʌali caidʌ gʌʌ dai gʌʌ uusi gʌnaato. Vaidʌ ʌujuurugi maamaradʌrʌ dadarʌiña dai ami gacoocosatai. Poduucai siʌ otoma gʌʌ ʌali caidʌ poduucai otoma gʌmaatʌmu aipacoga isducatai soicʌi Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Dai potʌi ʌSuusi ʌʌpʌ:

—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana

21 gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasicʌdʌ ʌooqui avocamadai tʌligi tuicami dai gooquiʌrʌ ivueeyi paana. Ʌmo ooqui vʌʌnaidi gocopodacarui vaica muuli tʌligi tuicami vai copodarʌi. Vʌʌsi tui saagida aimʌrai gocopodacarui dai poduucai vʌʌsi oidigi daama imʌi Diuusi ñiooquidʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

22 Vaidʌ ʌSuusi apiaimʌitadai Jerusaleenamu dai aijimi quiiquiʌrʌ dai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ.

23 Tai ʌmaadutai tʌcacai dai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitasmuidu ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

24 —Gʌnaagavurai dai vaapaqui goquitaagiña ismaacʌdʌ alidu gajiaacoga. Aanʌ angʌnaagidi sai muidutai vaapaquia ʌliadamu dai maitistuidimu aliʌ sijaiga isvaapaquiagi siaaco tʌaanʌi Diuusi cascʌdʌ.

25 Dai siuu duucu ʌquiʌʌcami cacuupagi gʌquii, dai aapimʌ mʌsmaacʌdʌ quiidigana guuca ñiooquiadamu aapimʌ dai potʌtʌadamu: “Cʌliodami gʌrcupioquidañi”. Dʌmos ʌgai

gʌnaa noragidamu dai povʌntʌʌdamu: “Maitanmaatʌ aanʌ
mʌsiaadʌrʌ aapimʌ”.
26 Mʌsi aapimʌ potʌʌdamu: “Gʌʌʌmadu gacuaadana
aatʌmʌ dai gayʌʌdana dai aapi gamamaatʌtuldiña tʌsiaaco
oidaga aatʌmʌ”.
27 Dʌmos ʌgai gʌnaa noragidamu dai povʌntʌʌdamu:
“Casian gʌnaagidi ansai maimaatʌ mʌsiaadʌrʌ aapimʌ.
Ʌcovai avʌr iimi giñabaiñdʌrʌ, vʌʌscatai aapimʌ mʌsmaacʌdʌ
soimaasi ivueeyi”, astʌʌdamu ʌgai.
28 Dai ami suaanʌdamu aapimʌ dai aliʌ soimaa taata
agai, nʌiditai ʌAvraañi ʌʌmadu Isaa, dai Jaco dai vʌʌsi Di-
uusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu daraaja Diuusi siaaco
gatʌaanʌi ʌgai, mai aapimʌ quiidigamu gʌnvuvaidagi.
29 Aipadʌrʌ dadimu oodami dai daraivacai gaugimu ami
siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
30 Amaasi ʌʌmadutai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga tami
oidigi daama mʌʌca siooma maiñamʌacamu dai ʌʌmadutai
ismaacʌdʌ maiñamʌga tami oidigi daama mʌʌca siooma
namʌacamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

31 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ ami dada ʌʌmoco fariseo siaaco daa-
catadai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—Imʌdañi tabiaadʌrʌ ʌEroodʌsi gʌmuaa ʌlidi —astʌtʌdai
ʌfariseo.
32 Dʌmos ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Iimivurai dai mʌʌ aagida ʌcʌʌli ismaacʌdʌ aliʌ saituduga
mosʌca soimaasi iduiñdagai vʌʌtarʌ. Quiaa anvuvaidagi Di-
aavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai duduaaidagi cooco-
coidadʌ dai asta naatomu aanʌ giñaa duiñdaga daida api-
aimʌdamu Jerusaleenamu.
33 Tomali ʌmaadutai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
maitʌcooditudai sibʌaacoga mosʌca Jerusaleenʌrʌ cascʌdʌ
aliʌsi gʌaagai isimia aanʌ Jerusaleenamu.
34 Aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ, aapimʌ mʌsmaacʌdʌ
coodai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai maisai ojootosi-
cami ismaacʌdʌ gʌnootosdi ʌgai. Mosʌ muiyoco imida-
gai ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌmpaidagi dai gʌnnuucadacagi
ʌpan duucai ʌtacucu ʌmpaidi gʌmaamara gʌaana uta mʌtai
maitipʌli.
35 Aapimʌ sivi gʌndagitomu aanʌ dai camaitiñtʌʌgimu
aapimʌ ʌpamu asta siʌʌscadʌ aayi istuigaco potʌiya aapimʌ:
“Aliʌ baigʌʌlidi goovai ismaacʌdʌ borimʌi Diuusi guvu-
cadadʌcʌdʌ”, astʌiya aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

14

———

1 Λmo ibʌstaragai tasʌrʌ ii ʌSuusi ʌmo fariseo baitʌcʌaacami
quiidiamu dai ʌʌmadu gaugia agai, vaidʌ ʌgaa fariseo
soobidacatadai sabai giduuna ʌmo istumaasi istucʌdʌ istuti-
ada ʌgai isgʌpiʌrʌ vuaajagi.
2 Vai ami ʌSuusi vuidʌrʌ daacatadai ʌʌpʌ ʌmo coocoadʌ
ismaacʌdʌ vaiguuguñicatadai.
3 Tai amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo dai potʌtʌdai:
—¿Oidagasi oigaragai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ isduaaidagi
ʌmo coocoadʌ chio sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Dʌmos ʌgaa mosdodoli vii. Tai amaasi ʌSuusi bʌi
ʌcoocoadʌ dai duaadi dai potʌtʌdai sai noragʌna.
5 Dai potʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo:
—¿Maacʌdʌ aapimʌ maiotoma vañigidana gʌnsoiga asñiitu
siʌpʌ gʌnsoiga vooyisi issibʌcai dʌʌcarʌ gʌsiagi ʌgai tomasi
ʌribʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Taidʌ ʌfariseo tomali ʌmaadutai maitʌʌ istʌʌdagi.

———

7 Tʌʌgacai ʌSuusi siʌvapaidarsicʌdʌ cʌcʌʌgaducʌdioma
daraicariʌrʌ daraivaimi meesa vuidʌrʌ, aagidi idi ñiooqui
cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
8 —Siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌnvaidagi ʌmo cunataragiʌrʌ
maitavʌr cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ daraiva. Divian
tada ʌmai vaidarsicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga
isaapimʌ.
9 Vai ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvapai divian tada dai povʌntʌʌdagi
ʌmaadutai aapimʌ: “Maacañi godaicarui idi gʌmai”. Amaasi
ʌgai siaa ʌratugaitai cʌquivan tada dai cugatʌrʌ daicariʌrʌ
daivagi.
10 Baiyoma mʌsiʌʌscadʌ gʌnvaidagi vʌrai soimaascʌdioma
daraicariʌrʌ daraiva, dai poduucai divimu ʌgai ismaacʌdʌ
gʌnvapai dai povʌntʌʌdamu: “Giñaaduñi vaamioma
cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ avʌrdaraiva”. Dai poduucai
vaamioma gʌducʌdʌ gʌʌldamu ʌgai vuitapi ismaacʌdʌ
ʌʌmadu daraajagi meesa vuidʌrʌ.
11 Λgai ismaacʌdʌ siooma gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai siooma
maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai ʌgai ismaacʌdʌ siooma
maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai siooma ʌrgʌducʌdʌcamicamu
—astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
12 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ vaí:
—Pʌsiʌʌscadʌ gabibida ʌliada maitivapiada gʌaaduñi
tomali gʌsiisiʌgi tomali gʌsusuuculi, tomali gʌaaduñi riricu
ʌgai ʌʌpʌ gʌvaidan tada dai poduucai viaacamu aapi gʌaa
noragidaraga.

13 Baiyoma pʌsiʌʌscadʌ gabibida ʌliada pai vapaida
soituutuigami ismaacʌdʌ maiviaa istumaasi, dai ismaacʌdʌ
maitistutuidi isgaaata vuaadagi, dai ismaacʌdʌ maitistutuidi
isajioopadagi, dai ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi.
14 Dai baigʌʌliadamu aapi maitistutuiditai ʌgai isgʌaa nor-
agidagi. Viaacamu aapi gʌaa noragidaraga siʌʌscadʌ dud-
uaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

15 Dai caʌcai imaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ
daacatadai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Baigʌʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ gacuaadagi mʌʌca siaaco
gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai.
16 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli idui gʌpi cuaadagai, dai ootoi sioorʌ vapaidagi
mui oodami.
17 Dai aidʌsi caayi siuu duucu gʌugia agai, taidʌ ʌcʌʌli
ootoi ʌmoco gʌpiooñiga sai potʌʌdana ʌvapaidarsicʌdʌ sai
cadadana sai cabaigʌduu vʌʌsiaʌcatai.
18 Dʌmos vʌʌsi ʌvapaidarsicʌdʌ maiiimia ʌlidi cascʌdʌ
potʌtʌdai sai oigʌldana. Ʌʌpʌgadadʌ potʌtʌdai: “Utudama
savʌʌli aanʌ ʌmo dʌvʌʌrai dai viaa ismʌʌ nʌidagi aagidañi
vaidʌ giñoigʌldana siviʌrʌ”, astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌgʌmai potʌtʌdai: “Savʌʌli aanʌ taama vuupuli-
cami vopooyisi dai viaa aanʌ isnʌidagi sabai cʌcʌʌgadu aagi-
dañi vaidʌ giñoigʌldana”, astʌtʌdai.
20 Tai ʌmai potʌtʌdai: “Utudama antooñigai dai cascʌdʌ
maitistutuidi isimiagi”, astʌtʌdai.
21 Dai aidʌsidʌ ʌpiooñi ʌpamu quiiyʌrʌ divia dai aagidi
vʌʌsi imaasi gʌaamu tai ʌgai sʌʌlicʌdʌ baamu dai potʌtʌdai
gʌpiooñiga: “Imiñi otoma cacayamu dai plaasamu dai baigo-
vai vuaapa vʌʌsi ʌsoituutuigami ismaacʌdʌ maiviipia istu-
maasi dai ʌgai ismaacʌdʌ maitistutuidi isgaaata vuaadagi
dai ʌgai ismaacʌdʌ maitistutuidi isajioopadagi dai ismaacʌdʌ
maiñʌnʌeeyi”, astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpiooñiga.
22 Tai bo laascʌdʌ potʌtʌdai ʌpiooñigadʌ: “Casiant idui
pʌsducatai giñaagidi, vai quiaa oidaga siaacoga aa vʌʌtarʌ”,
astʌtʌdai ʌpiooñigadʌ.
23 Tai amaasi ʌaamudʌ potʌtʌdai gʌpiooñiga: “Imiñi ʌpamu
voiyamu dai dʌjiamu dai goguama vapaida aa vai vaapacʌna,
vai poduucai suudana giñquii.
24 Gʌnaagidiana sai tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ vapai
aanʌ ʌʌpʌga maiugimu giñcuaadagaiga”, astʌtʌdai ʌaamudʌ
gʌpiooñiga —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

25 Mui oodami oidatucuitadai ʌSuusi, dai ʌgai aa nʌnʌaava
dai potʌtʌdai:
26 —Isʌmaadutai giñoidatucuda ʌliada dai vaamioma
oigʌadagi gʌooga dai gʌdʌʌ, dai gʌooñiga, dai gʌmaamara,
dai gʌsusuuculi, dai gʌsiisiʌgi, dai asta ʌʌgi gʌibʌdaga isaanʌ,
ʌgai maitistutuidi isʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
27 Dai sioorʌ maibaigʌ ducagi issoimaa taatagi dai
asta muquiagi curuusiaba giñvaavoitudaitai maitistutuidi
isiʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
28 Isʌmaadutai aapimʌ iduñia ʌliada ʌmo quii siaadʌrʌ
maiʌʌsitudana aapimʌ ʌʌpʌga siʌʌsi gʌaagai mʌsabai aitu-
dadan tada ʌcaasi.
29 Ʌma duucai isdarasa aapimʌ ojoodagadʌ dai maivi-
aacagi istuucʌdʌ naatuagi dai vʌʌscatai sioorʌ nʌijadagi
gʌnparunadamu
30 dai pocaitiadamu: “Gocʌʌli mosgʌaaga gʌquii dai maitis-
tui isnaatuagi”, caitiadan tada oodami.
31 Siʌpʌ ʌmo raí cocoda agadagi ʌmai raí siaadʌrʌ
maiʌʌsitudana ʌgai ʌʌpʌga sabai istuidiadan tada iscocodagi
baivustaama miil sandaarucʌdʌ vui ʌgʌmai ismaacʌdʌ viaa
ʌmo coobai miil.
32 Dai ismaitistuidiadan tadaca ʌgai ootosan tada ʌgai
ojootosicami siʌʌscadʌ quiaa mʌʌcasdʌrʌ imʌdagi ʌgʌmai, sai
baiduuna ñiooqui.
33 Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ maidagituagi vʌʌsi istumaasi viaa
maitistutuidi isʌrgiñmamaatʌrdamicagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

34 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Gomaa onai aliʌ vʌʌñiga dʌmos iscamaiyoovica ʌgai,
¿ducatai yoovituna ʌgai ʌpamu?
35 Camaicʌʌgaducamu ʌgai duaaidaragai dʌvʌʌrai vʌʌtarʌ
mosʌ daituda ʌgai. Aapimʌ mʌsmaacʌdʌ tʌtʌcaidaga
caʌcavurai —astʌtʌdai ʌSuusi.

15

———

1 Vʌʌscatai ʌtumiñsi vuudami ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai vaavoidaragadʌ ʌfariseo miaadʌrʌ guuquiva
siaaco daacatadai ʌSuusi dai caʌca agai istumaasi aagaitadai
ʌgai,
2 vai cascʌdʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ ñiooquidi ʌgai ʌSuusi dai pocaiti:
—Idi cʌʌli miaadʌgidi soimaasi ivuaadami dai ʌʌmadu
gacueeyi —ascaiti.
3 Taidʌ ʌSuusi aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:

4 —Voorʌ aapimʌ isviaacagi ʌmo siento cañiiru vai sibʌ
imiagi ʌmoco siaadʌrʌ maianaasi viaana aapimʌ ʌgaa maaco
coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna ʌsibʌ
imiaadʌ asta siuu duucu tʌʌ.
5 Dai tʌʌgacai bʌiyagi dai baigʌʌliatugaitai mootiagi dai
bʌʌquiagi.
6 Dai aʌcai gʌquiiyʌrʌ ʌmpaidagi gʌaaduñi dai potʌʌdagi:
“Baigavʌr ʌnʌliada giñʌʌmadu casiantʌʌ giñsoiga ismaacʌdʌ
sibʌ iitadai”.
7 Aanʌ angʌnaagidi sai poduucai ʌʌpʌ vaamioma oidaga
baiʌliaragai mʌʌ tʌvaagiʌrʌ ʌmo soimaasi ivuaadamicʌdʌ
ismaacʌdʌ ʌma duucai gʌtʌgituagi dai camaisoimaasi
ivuaadagi isbai maaco coobai dan baivustaama dan
tustaamacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrsoimaasi ivuaadami dai
maitʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi
ivuaadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

8 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Siʌpʌ ʌmo ooqui viaacagi ʌgai ali baivustaama piisu dai
sibʌ vuaajagi ʌmoco siaadʌrʌ maicuudana ʌgai ʌmo cuudagi
dai voisicana dai cʌʌga gʌtaatacai gaagana asta siuu duucu
tʌʌ.
9 Dai tʌʌgacai ʌmpaidagi gʌaaduñi dai potʌʌdagi:
“Giñʌʌmadu avʌr baigʌnʌliada casiantʌʌ ʌtumiñsi ismaacʌdʌ
sibʌ vuaatadai aanʌ”.
10 Aanʌ angʌnaagidi sai poduucai ʌʌpʌ aliʌ baigʌnʌlidiña
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ʌmo soimaasi ivuaadamicʌdʌ siʌʌscadʌ
ʌma duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Ʌmo cʌʌli maamaracatadai gooca cʌcʌʌli,
12 taidʌ ʌgooquiʌrdadʌ potʌtʌdai gʌooga: “Giñooca
giñmaacañi gʌvustuidaga siʌʌsi giñajʌga”, astʌtʌdai. Taidʌ
ʌoogadʌ maa gʌvustuidaga siʌʌsi aʌcatadai.
13 Tai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌmaradʌ gooquiʌrdadʌ ʌmpagi
vʌʌsi gʌvustuidaga dai daivunu ii mʌʌcasi ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ,
dai ami vʌʌsi soimaasiʌrʌ siaa doodai gʌvustuidaga.
14 Dʌmos aidʌsi cavʌʌsi siaa doodai ʌgai tai divia gʌʌ biuugi-
gai ami dʌvʌʌriʌrʌ, vai ʌgai bibiuugʌi.
15 Dai amaasi gaagamu aa duiñdagai ʌmo cʌʌli ami
dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ʌʌmadu, tai ʌgai ootoi sai nuucadana
tataisoli.
16 Tascoñia ʌliditadai ʌuuparai iibiadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ cuaa-
datadai ʌtataisoli dai tomali ʌmaadutai maibibiditadai toma-
laachi.

17 Tai amaasi divia tʌgitoidadʌ dai ʌgai povʌʌli: “Mosʌʌ
muidu giñooca quiidiʌrʌ pipiooñi vai vʌʌscʌrʌ babaivitocʌi
cuaadagai, dai aanʌ tanai cayooga muu biuugimucai.
18 Imimu aanʌ giñooca quiidiamu dai potʌʌdamu: Giñooca,
soimaasi idui aanʌ Diuusi vui dai aapi gʌvui,
19 camaiviaa aanʌ sʌʌlicami siʌrgʌmaracagi, tomasi ʌmoco
gʌpiooñiga duucai giñnʌijada aapi istʌʌdamu aanʌ”, asʌʌlidi.
20 Dai amaasi voiyʌrʌ cʌquiva dai ii gʌooga quiidiamu.

Dai quiaa mʌʌcasdʌrʌ imʌi tai tʌʌ ʌoogadʌ dai aayi
soiʌliaragai tʌʌgacai gʌmara dai mʌʌ dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi dai
coomitu dai usupi.
21 Taidʌ ʌmaradʌ potʌtʌdai gʌooga: “Giñooca, soimaasi idui
aanʌ Diuusi vui dai aapi gʌvui, camaiviaa aanʌ sʌʌlicami
siʌrgʌmaracagi”, astʌtʌdai.
22 Dʌmos ʌoogadʌ potʌtʌdai gʌpipiooñiga: “Otomavʌr vu-
vaida cʌcʌʌgaducʌdioma yuucusi dai aadida dai daasdavurai
ʌmo aniyu noviʌrʌ, dai aadidavurai sasapatusi ʌʌpʌ.
23 Dai vuaapavurai ʌvaaca mara giʌcʌdioma dai muaa
tʌtaidʌ iduuñi vagimi.
24 Idi giñmara casi ʌrmuuquiadʌcatadai dai ʌpamu duaaca
casi ʌrsibʌ imiadʌcatadai goovai tʌtai ʌpamu tʌʌ”, ascaiti
ʌoogadʌ daidʌ idui vagimi.

25 Vaidʌ ʌmaradʌ gʌducʌdioma dʌjiana aimʌraitadai dai
aidʌsi divia ʌgai cayoga aijimitadai quii dai cai iivaragai dai
tuutudacʌdami.
26 Dai amaasi vaí ʌgai ʌmaadutai ʌgʌgʌʌli dai tʌcacai astu-
maasi ʌpʌduitadai.
27 Taidʌ ʌgʌʌli potʌtʌdai: “Casi atdivia gʌsucuuli cascʌdʌ
gʌooca gatʌjai muaaragai ʌvaaca mara giʌcʌdioma cʌʌgacʌrʌ
diviacai ʌgai dai maicoocotugaitai”, astʌtʌdai ʌgʌʌli.
28 Dʌmos ʌsiʌʌgidʌ sʌʌlicʌdʌ baamu, dai maitipʌliditadai
isvaquiagi taidʌ ʌoogadʌ vuusai dai goguama oí sai vaacʌna.
29 Tai ʌgai potʌtʌdai gʌooga: “Aapi cʌʌga maatʌ iscamui
uumigi vaa gʌsoi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ gʌʌʌgidiña pai tomali ʌmo
imidagai maiquiaa giñoidi tomali ʌmo sivatu isʌʌmadu iduñia
aanʌ vagimi giñaaduñi.
30 Dʌmos sivi diviacai gʌmara ismaacʌdʌ soimaasiʌrʌ siaa
doodai gʌtumiñsiga ooqui taatacaligami ʌʌmadu pʌtai muí
ʌvaaca mara giʌcʌdioma”, astʌtʌdai ʌmaradʌ gʌducʌdioma
gʌooga.
31 Amaasi ʌoogadʌ potʌtʌdai: “Giñmara aapi vʌʌscʌrʌ
giñʌʌmadu daacana dai vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ vʌʌsi
ʌraapi gʌvʌʌtarʌ.
32 Dʌmos sivi sʌʌlicʌdʌ gʌaagaitadai isiduñia aatʌmʌ
vagimi dai baigʌrʌliadagi, gʌsucuuli ismaacʌdʌ

casi ʌrmuuquiadʌcatadai ʌpamu duaaca casi ʌrsibʌ imiadʌcatadai tʌtai ʌpamu tʌʌ”, astʌtʌdai ʌoogadʌ gʌmara —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

16

———

1 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ gʌmamaatʌrdamiga:

—Oidacatadai ʌmoco gaaamu gʌviidacami dai viaacatadai mui pipiooñi dai ʌmoco ʌrpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ. Dai amaasi maí ʌaamudʌ siʌpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ siaa vuiididi vustuidadʌ.

2 Amaasi ʌaamudʌ vaí dai potʌtʌdai: “¿Tumaasi idi mʌsmaacʌdʌ giñaagidi pʌsaidʌ ivueeyi? Giñaagidañi pʌstumaasi idui aapi vaa giñvustuidagacʌdʌ casiapʌ maitʌrgiñtʌaañicaruca agai”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.

3 Amaasi ʌpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ aduucai gʌtʌgito: “¿Istuma duuñimu aanʌ giñvuusaidacai giñaamu idi aa duiñdagiaiñdʌrʌ? Maiguvuca aanʌ isaata vuaadagi dʌjiana, dai siaa ʌrai aanʌ isgataanʌdagi oidicami.

4 Casian maatʌ istuma duñiagi dai viaacagi sioorʌ giñmiaadʌgidagi iñsiʌʌscadʌ maiviaaca aanʌ aa duiñdagai”, asʌʌlidi.

5 Amaasi vaí mosʌʌmadutai ismaacʌdʌ vupuaatulditadai ʌaamudʌ. Dai tʌcacai ʌpʌgadadʌ dai potʌtʌdai: “¿Pʌʌsi vuaatuldi aapi giñaamu?” astʌtʌdai.

6 Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai: “Ʌmo siento vopoti giigi”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai: “Tanai daja siaaco oojisi pʌsiʌʌsi vuaatuldi. Bʌiñi dai siaa duaada dai ʌpamu ooja dai poduucai ooja pʌsai altaajucami siento vuaatuldi”, astʌtʌdai.

7 Amaasi vaí ʌgai ʌmai dai potʌtʌdai: “¿Aapio pʌʌsi vuaatuldi?” astʌtʌdai. Tai ʌgai potʌtʌdai: “Ʌmo baimocoroi tʌligi”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai: “Tami daja siaaco oojisi pʌsiʌʌsi vuaatuldi. Bʌiñi dai siaa duada dai ʌpamu ooja dai poduucai ooja pʌsai ali maaco coobai vuaatuldi”, astʌtʌdai.

8 Taidʌ ʌaamudʌ maatʌ tʌʌ isaliʌ saituduacatadai ʌtʌaanʌdami ʌʌsivuaacʌdʌ. Ʌoodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi siooma sastuduga isgaagadagi istumaasi ipʌlidi isʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

9 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomamʌs saagida daraaja ʌgai ismaacʌdʌ gamaitʌcʌi gʌnvustuidaga vupuiirumadaitai aa dʌmos aapimʌ gʌaagai mʌssoicʌdagi aa gʌnvustuidagacʌdʌ isducatai Diuusi ipʌlidi siʌʌscadʌ coiyagi aapimʌ gʌnvustuidaga camaitʌnsoiñamu dai Diuusi

gʌnmiaadʌgidamu tʌvaagiʌrʌ dai gʌnmaaquimu baabaqui ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi.
10 Sioorʌ ivueeyi laachi istumaasi isducatai aagai poduucai iduñian tada ʌgai gʌpi ʌʌpʌ, dai isʌʌsivuaca ʌgai laachicʌdʌ poduucai ʌʌsivuacan tada ʌgai ʌʌpʌ gʌpicʌdʌ.
11 Mʌsmaitivueeyi mʌstumaasi aagai gʌnvustuidagacʌdʌ tami oidi daama Diuusi maitʌnmaaquimu istumaasi vʌʌscʌrʌ namʌacana.
12 Mʌsmaitivueeyi mʌstumaasi aagai gavustuidagacʌdʌ voorʌ gʌnmaquia agai istumaasi aapimʌ ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ.
13 Tomali ʌmo pioońi maitistutuidi isgoocaducagi aamudʌ, cʌʌdadan tada ʌgai ʌmoco dai oigʌadagi ʌgʌmai, ʌʌgiadan tada ʌgai ʌmoco dai maiʌʌgiadagi ʌgʌmai. Sioorʌ oigʌadagi gʌvustuidaga maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
14 Ʌfariseo ismaacʌdʌ aliʌ oojoidi isʌmpaidiada mui tumiñsi caʌcai vʌʌsi imaasi ʌgai mosparunai ʌSuusi.
15 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aapimʌ cʌʌ tuutiacami gʌnaagai oodami vuitapi, dʌmos Diuusi cʌʌ maatʌ gʌniibʌdaga. Ʌʌmo istumaasi istumaasi ʌoodami cʌʌgadu ʌlidi Diuusi aliʌ cʌʌdai.

———

16 Aidʌsi maiquiaa divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapacoi ʌoodami oidacatadai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi dai oidacatadai ʌʌpʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ mamaatʌtuldaragadʌ. Dai aidʌsi divia ʌVuaana aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagai sai Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana, dai vʌʌscatai gʌnaajagʌi vaavoituda ʌliditai sai Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
17 Siooma maisijaiga isugitiagi tʌvaagi ʌʌmadu dʌvʌʌrai siugitiagi ʌmo ñiooqui sʌʌlicamigadʌ Diuusi.

———

18 Tomastuma cʌʌli isdagituagi gʌooñiga dai vʌʌnagi ʌmai ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi, dai ʌgai ismaacʌdʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui dagitobarui ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi ʌʌpʌ.

———

19 Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli gʌviidacami dai cʌʌga dadapacami gʌaadaiña yuucusi dai cʌʌga titiodicami, dai vʌʌs tasai ivuaadana vagimi gʌgʌrducami.
20 Dai oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo soitigami Lázaru tʌʌgiducami, ismaacʌdʌ iivosicatadai vʌʌsi tuucugadʌ dai mosdʌvʌʌrapi dadaʌjʌiña ʌgʌviidacʌdʌ quitaagiñagadʌrʌ.
21 Vaidʌ ʌsoitigami tascoñia ʌliditadai ʌcuaadagai vi-igiadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ gʌʌsʌi ʌgʌviidacʌdʌ meesagadʌaiñdʌrʌ, vai asta ʌgoogosi viñiumiditadai iivoidadʌ.

22 Tai ʌmo imidagai muu ʌsoitigami, tai dada Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ dai bʌʌcai sai ʌʌmadu daacana Avraañicaru
siaaco ajioopai ʌcoidadʌ. Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ muu
ʌgʌviidacʌdʌ ʌʌpʌ mʌtai yaasa.
23 Dai aidʌsidʌ ʌgʌviidacʌdʌ soimaa taatacatadai mʌʌca
siaaco ajioopai maicʌʌga tuutiacʌdʌ, dai taí nʌnʌaava dai
mʌʌcasdʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌAvraañi, daidʌ ʌLázaru ʌʌmadu daja.
24 Dai amaasi iiña dai potʌi: “Avraañi soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ
dai baigovai ootosa goLázaru vai vadʌidana gʌmasaiga cu-
ugadʌ suudarʌ dai diviana dai ʌvogidana giñnʌʌnʌ alianʌ
soimaa taataca aanʌ tami taiyʌrʌ”, astʌtʌdai ʌgʌviidacʌdʌ.
25 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Giñmara, gʌtʌgitoñi pʌsiaapi
cʌʌgacʌrʌ oidacatadai maiquiaa muucucai, dai goLázaru aliʌ
soimaa taata. Dai sivi goovai baigʌʌlidi tami pai aapi soimaa
taataca.
26 Dai tomasducatai maibaiga isducatai oidagava ʌmo gʌʌ
dʌʌcagi tuucavacami dai poduucai sioorʌ imia ʌliada tabi-
aadʌrʌ gaamucu maitistutuidi tomali mʌʌcadʌrʌ baigovaco
maibaiga”, astʌtʌdai ʌAvraañi.
27 Amaasi ʌgʌviidacʌdʌ potʌtʌdai: “Gʌdaanʌi aanʌ tuduidʌ
aapi, cʌliodami Avraañi, pai ootosa goLázaru giñooca quiidi-
amu,
28 ami siaaco daraaja taama giñsusuuculi dai giñsiisiʌgi vai
aagidana goovai isducatai maidadiagi ʌgai ʌʌpʌ tami siaaco
mosʌʌ soimaasi gʌtaatamai”, astʌtʌdai.
29 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Ʌgai viaa ʌgai ismaacʌdʌ
ooja Moseesacaru ʌʌmadu Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, vai
ʌʌgiditai caʌcana”, astʌtʌdai Avraañi.
30 Taidʌ ʌgʌviidacʌdʌ aa noragi dai potʌtʌdai: “Dañi aapi
Avraañi, siaadʌrʌ ʌʌgidana ʌgai Avraañi dʌmos isimiagi
ʌmaadutai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ mʌʌca siaaco daraaja ʌgai
poduucai gia ʌma duucai gʌntʌtʌgituan tada ʌgai dai ca-
maisoimaasi ivuaadagi”, astʌtʌdai.
31 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Ismaiʌʌgida ʌliada ʌgai
ʌMoseesacaru ʌʌmadu Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ poduu-
cai ʌʌpʌ siaadʌrʌ ʌʌgidana ʌgai tomasi ʌmaadutai duaacagi
coidadʌ saagidaiñdʌrʌ”, astʌtʌdai ʌAvraañi —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌfariseo.

17

———

1 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:

—Vʌʌscʌrʌ oidacamu istumaasi isducatai soimaasi
ivuaadagi oodami dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ
soimaasi iduiñtulda ʌliada oodami.

2 Sioom∧ ∧rc∧∧gai ∧gai v∧∧tar∧ m∧scusivuana vulidagi ∧mo
mauturui dai g∧∧ suudar∧ daitudagi baiyoma issoimaasi
iduiñtuldada ∧gai ∧maadutai idi ismaac∧d∧ utudama vaavoitu.
3 C∧∧gav∧r g∧nt∧t∧gitoca aapim∧ is∧maadutai soimaasi
iduñia g∧vui aagidavurai aapim∧ ∧gai issoimaasi idui ∧gai
g∧vui. Dai is∧ma duucai g∧t∧gituagi ∧gai dai camaisoimaasi
ivuaada agadagi oig∧ldavurai.
4 Tomasi muiyoco soimaasi g∧vuiidiada ∧gai dai v∧∧si
vuidag∧r∧ didivadagi dai povai g∧nt∧t∧adagi: “Casian
maipovuaadagi”, v∧∧sc∧r∧ g∧aagai m∧soig∧n∧ldiadagi
—ast∧t∧dai ∧Suusi.

———

5 Λojootosicami pot∧t∧dai ∧Suusi:
—G∧rsoiñañi t∧tai vaamioma vaavoituda aat∧m∧
—ast∧t∧dai.
6 Amaasi ∧Suusi pot∧t∧dai:
—Isviaacamudai aapim∧ tomasi l∧∧chi vaavoidaragai
tomasi ∧pan ∧∧si isuiduru ∧mo caid∧ coravi istutiadamudai
aapim∧ ispot∧∧dagi idi iigosi: “G∧vaiñcumañi dai g∧∧ suudar∧
c∧quiva”, idi iigosi gia g∧n∧∧gidamudai —ast∧t∧dai ∧Suusi.

———

7 Is∧maadutai aapim∧ viaacagi ∧mo piooñi vai ∧gai ga-
sicuandagi d∧jiana si∧∧p∧ nuucadacagi vustaqui, dai siuu
duucu divia ∧gai ¿bais pot∧∧dana aapim∧ giimi dai gauga?
8 Maipot∧∧dan tada aapim∧ baiyoma pot∧∧dan tada
aapim∧: “Baigi tua gocuaagi nai aan∧ gaugiagi quiaa pai
gooqui∧r∧ gauga aapi”.
9 ¿Bais Diuusiat∧nam∧quidana t∧∧dana aapim∧ ∧piooñi idu-
ucai ∧gai m∧stumaasi t∧jai? Cho lien∧.
10 Poduucai aapim∧ ∧∧p∧ m∧si∧∧scad∧ naatuagi
v∧∧si istumaasi ismaac∧d∧ g∧nt∧aan∧i Diuusi, g∧aagai
m∧spot∧∧dagi: “Aat∧m∧ ∧pan ducami tomastuma pipiooñi
idui aat∧m∧ mos∧caasi istumaasi viaacatadai isiduñiagi
casc∧d∧” —ast∧t∧dai ∧Suusi.

———

11 Dai apiaim∧itadai ∧Suusi Jerusaleenamu ∧mapiad∧r∧
∧rSamaalia dai ajad∧r∧ ∧rGalilea tai ∧gai ∧rana s∧∧li daivusai.
12 Dai a∧cai ∧gai ∧mo ∧map∧c∧r∧ vai vuid∧r∧ iim∧itadai
baivustaama c∧c∧∧li ismaac∧d∧ viaacatadai ∧coocodagai is-
maac∧d∧ duvaldi gatuucuga d∧mos bai m∧∧casd∧r∧ guuquiva
∧gai
13 dai ijiña daid∧ icaiti:
—Suusi mamaat∧tuldiadami soigi g∧∧lda aat∧m∧c∧d∧ —as-
caiti ∧c∧c∧∧li.
14 Dai aid∧si t∧∧ ∧Suusi pot∧t∧dai:

—Iimivurai dai mʌʌ vuidʌrʌ guuquiva ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu —astʌtʌdai ʌSuusi.

Dai aidʌsi iimʌitadai ʌgai todian duucai duduaadicami vii.

15 Amaasi ʌmaadutai ʌgai mostʌʌ iscadueeyi aa gʌi dai iiñaquitadai siaa duutudaimi Diuusi.

16 Dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai dʌvʌʌrapi cuiqui dai potʌtʌdai: “Diuusiatʌnamʌquidana”, astʌtʌdai. Dai idi cʌʌli ʌrSamaaliʌrʌ oidacamicatadai.

17 Amaasi ʌSuusi pocaiti:

—¿Bais maivʌʌ baivustaama dudueeyi? ¿Siaaco daraaja ʌgaa tuustaama?

18 Mosʌca idi ismaacʌdʌ maitʌrjudíu aa gʌi dai siaa duutuda agai Diuusi —ascaiti ʌSuusi.

19 Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli:

—Cʌquivañi dai imʌda. Giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Taidʌ ʌfariseo tʌcacai ʌSuusi sʌʌscadʌ ʌgai sigatʌaanʌda agai Diuusi tami oidigi daama, taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Siʌʌscadʌ gatʌaanʌdagi Diuusi tami maitʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maasi.

21 Maita povʌcaitiada agai: “Tamia daja”, siʌʌpʌ “Mʌʌca daja”; Diuusi catanai gʌnsaagida gatʌaanʌi —astʌtʌdai ʌSuusi.

22 Dai amaasi potʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga:

—Aimu istuigaco aapimʌ ipʌliadamu isgatʌaanʌda aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tami tomasi ʌmo tasai dʌmos maiaimu amaasi.

23 Dai aa povʌntʌtʌadamu: “Tamia daja”, siʌʌpʌ “Mʌʌca daja”. Dʌmos maitavʌr ajioopada, tomali maioidatucuda.

24 Poduucai ismaascana siʌʌscadʌ vʌpʌdocʌdagi oidigi pomaascamu siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

25 Dʌmos ʌʌpʌga viaa aanʌ issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi, daidʌ ʌoodami sivi oidacami gajiaadʌrʌ giñviaamu.

26 Poduucai isducatai ʌpʌdui aidʌsi oidacatadai ʌNoee, poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ cadivia iñaagada aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

27 Ʌoodami gacuaadana dai gayʌʌdana, dai cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gʌnmaamara ooqui mʌsai ooñtaiña, asta aidʌ uucami sivaa ʌNoee gʌvaarcugʌrʌ tai sʌʌlicʌdʌ tʌvʌpi duudu tai vʌʌsi ʌoodami coi.

28 Dai poduucai ʌpʌdui ʌʌpʌ aidʌsi oidacatadai ʌLota ʌoodami gacuaadana, dai gayʌʌdana, dai gasaapʌdaiña dai gaagaraiña, dai gaʌsaiña, daidʌ ivuaadana baabaqui.

29 Dʌmos aidʌsi ii ʌLota Sodoomaiñdʌrʌ taí duudu tai
ʌʌmadu asufre tʌvaagiaiñdʌrʌ, tai vʌʌsi oodami coi.
30 Poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ diviagi aanʌ is-
maacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
31 Amaasi isʌmaadutai vaaqui daama daacagi dai tuucavi
viaacagi gʌvustuidaga maitʌaagai istʌvañiagi ʌgai dai vu-
vaidagi, dai isʌmaadutai dʌjiana aimʌrdagi maitʌaagai isimi-
agi ʌgai gʌquiiyamu.
32 Gʌntʌgitovurai Lota ooñigadʌ isducatai muu vaamioma
oigʌdatai gʌvustuidaga tami oidi daama siDiuusi.
33 Sioorʌ mostʌtʌgitodagi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi
tami oidigi daama ʌgai tomali ʌmo istumaasi maiviaacamu
gooquiʌrʌ, dai sioorʌ maitʌtʌgitodagi mosʌcaasi isducatai
cʌʌgacʌrʌ oidacagi tami oidigi daama ʌgai sʌʌlicʌdʌ
baigʌʌliadamu.
34 Gʌnaagidiana sai amaasi tucarʌ goocatai abaana
vʌʌtʌcamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
35 Dai gooca ooqui ʌmapai gatuaadamu siDiuusi bʌʌcaimu
ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
36 Dai gooca cʌcʌʌli dʌjiana daraajamu siDiuusi bʌʌcaimu
ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
37 Moscaʌcai ʌgaa imaasi tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Vaaco ʌpʌduñia agai imaasi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasiaaco siaaco caatʌcagi baabaidi duvaligadʌ ami
gʌnʌmpaidiña nunui poduucai ʌrvaavoi ʌʌpʌ saidʌ ʌpʌduuñia
agai istumaasi aagai aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

18

———

1 ΛSuusi aagidi ʌoodami ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai aagidi
sai gʌaagai ismaiugutai daanʌdagi Diuusi dai maiiibio-
corʌitai.
2 Dai potʌtʌdai:
—Λmapʌcʌrʌ oidacatadai ʌmo dunucami ismaacʌdʌ
maisiaa duutudaitadai Diuusi dai tomali maivuamʌ
ʌliditadai tomaliʌ ʌmaadutaicʌdʌ.
3 Dai amaasi ʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo
ooqui viuudu, ismaacʌdʌ cocodacatadai ʌmai dai aliʌ duu-
datai aimʌraiña ʌgai ʌdunucami quiidiamu dai potʌtʌdaiña
sabai baiduiñdana ñiooqui ʌsaayudʌ ʌʌmadu.
4 Tʌvʌpi mospovuaadana ʌgai vaidʌ ʌdunucami
moscaʌcana. Dʌmos gooquiʌrʌ povʌʌli: “Tomasi maisiaa
duutudai aanʌ Diuusi dai maivuamʌ iñʌlidi tomali
ʌmaadutaicʌdʌ,

5 dʌmos idi ooqui viuudu apiagiñoojotuldi soiñamu aanʌ
vai camaididivaitai giñoojotuldiña vaamioma”, ascaiti
ʌdunucami —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Poduucai aagai ʌdunucami maicʌʌ tuigacʌdʌ.
7 ¿Isbai maisoiñana Diuusi ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu
ʌgai ismaacʌdʌ maiugutai taanʌdagi soiñi? ¿Isbai tʌvʌpicʌdʌ
soiñana ʌgai?
8 Aanʌ angʌnaagidi sai ʌgai gia otoma soiñamu. Dʌmos
siʌʌscadʌ diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami, ¿is-
bai quiaa tʌʌgimu aanʌ oodami vaavoitudadami tami oidigi
daama?

———

9 Daidʌ ʌSuusi aagidi ʌmai cuento chiʌʌquiatai vʌʌtarʌ is-
maacʌdʌ siooma cʌʌga tuutiacami gʌnʌlidi siaa dai soiduucai
nʌidi ʌgaa. Dai potʌtʌdai:
10 —Gooca cʌcʌʌli iji ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu
dai gamamada agai. Ʌmoco ʌrfariseocatadai dai ʌgʌmai
ʌrvuudamicatadai tumiñsi.
11 Ʌfariseo cʌacatai gamamadai dai aduucai gamamadai:
“GiñDiuusiga, aliʌ baigiñʌlidi aanʌ maitʌrʌpan ducamicatai
aa ismaacʌdʌ ʌrʌʌsivogami dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi
ivuaadami, dai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami aanʌ tomali
maitʌrʌpan ducami idi vuudami tumiñsi.
12 Dai aanʌ maitacueeyi gocuaja ʌmo ʌcaldiʌrʌ, dai aa
gʌoidi aanʌ iñsmaacʌdʌ gamaitʌcʌi”.
13 Dʌmos ʌvuudami tumiñsi baimʌʌcasdʌrʌ vii dai tomali
maitʌpʌʌli tomali istaí nʌnʌaavagi tʌvaagiamu, mosgʌvai
gʌmoo dai pocaiti: “GiñDiuusiga soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ aliʌsi
ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ”, ascaiti ʌvuudami tumiñsi.
14 Aanʌ angʌnaagidi sai idi vuudami tumiñsi nora
gʌquiiyamu caoigʌldicami soimaascamigadʌ dai ʌgʌmai
gia chio. Tomasioorʌ ismaacʌdʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai
maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai sioorʌ maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi
ʌgai ʌrgʌducʌdʌcamicamu.

———

15 Dai aa oodami vuapaimi ʌʌpʌ aali siaaco
daacatadai ʌSuusi, sai ʌgai taatana. Dʌmos aidʌsidʌ
ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌʌ imaasi, bagaidimi ʌgai
ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.
16 Dʌmos ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Dagitovurai vai dadana goaali siaaco daja aanʌ, dai
maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ ʌpan ducami idi aaliducʌdʌ
ʌgai ʌgai ismaacʌdʌ ajioopai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
17 Aanʌan sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi sioorʌ iimia ʌliada siaaco
gatʌaanʌi Diuusi ʌgai gʌaagai siʌpan ducamica ʌmo ali dai

ismaipoducamica ʌgai siaadʌrʌ vaacʌna —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

18 Ʌmaadutai ʌtʌtʌaanʌdami tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami cʌʌ tuigacʌdʌ, ¿tumaasi istutuidi aanʌ siduñiagi dai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu? —astʌtʌdai.

19 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Mosʌca Diuusi cʌʌ tuiga dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aapi maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrDiuusi. Mosʌʌgi pocaiti aapi ansai aanʌ ʌrcʌʌ tuigacami dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

20 Aapi cʌʌga maatʌ istumaasi gatʌaanʌi Diuusi: “Maitavʌr googosi gʌnducamica, maitavʌr gacoodada, maitavʌr gaʌʌsiada, maitavʌr yaatagʌda aa, dai siaavʌr duutuada gʌnooga ʌʌmadu gʌndʌʌ”, podu gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.

21 Taidʌ ʌcʌʌli potʌtʌdai:

—Vʌʌsi gomaasi aan aliducatai abiaadʌrʌ ʌʌgidi —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

22 Amaasi caʌcai ʌSuusi imaasi potʌtʌdai:

—Dʌmos quiaa viʌʌga ʌmo istumaasi pʌsiduñiagi, gagarañi vʌʌsi pʌstumaasi viaa dai oida ʌsoituutuigami ʌtumiñsi, dai poduucai viaacamu aapi vaamioma tʌvaagiʌrʌ. Imiñi dai poduuñi dai diviacai giñoidatucuda —astʌtʌdai ʌSuusi.

23 Dai aidʌsi caʌ ʌcʌʌli imaasi, aliʌ soigʌʌli, aliʌsi ʌrgʌviidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.

24 Dai tʌʌgacai ʌSuusi isaliʌ soigʌʌli ʌgai potʌtʌdai:

—Gia sijaiga isgʌnviipidacami iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.

25 Siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isdaivuñiagi ʌmo oi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo gʌviidacami imiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai.

26 Dai ʌgai ismaacʌdʌ caʌ imaasi potʌtʌdai:

—¿Vooriatai istutuidido iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —ascaiti.

27 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Istumaasi oodami maitistutuidi isiduñiagi Diuusi gia istutuidi —astʌtʌdai ʌSuusi.

28 Taidʌ ʌPiiduru potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstumaasi viaacatadai, gʌoidatucuda ʌrʌliditai —astʌtʌdai.

29 Amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi tomasioorʌ ismaacʌdʌ viaagi gʌquii, siʌʌpʌ gʌdʌʌdʌ, siʌʌpʌ gʌsusuuculi, siʌʌpʌ gʌooñiga, siʌʌpʌ gʌmaamara iduñia ʌliditai Diuusi aa duiñdadʌ,

30 ʌgai sioon mui viaacamu idi oidi daama dai gooquiʌrʌ
ʌgʌmai oidigʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu —astʌtʌdai.

———

31 ΛSuusi ʌcovai vaí ʌbaivustaama dan gooca
gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Siviatʌ iimiagi Jerusaleenamu, siaaco
gʌaagai isʌpʌduñiagi vʌʌsi istumaasi ooja ʌDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ giñaagaitai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami.
32 Giñtʌʌgida magai aa sibʌadʌrʌ oidacami, dai giñparunada
magai, dai soimaasi ñiooqui giñsuuligiada agai, dai giñsisiviada
agai.
33 Dai giñgʌicarsa magai, dai gooquiʌrʌ giñmuaamu,
dʌmos bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
34 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌ tomali ʌmo
istumaasi idi maasi, tomali maimaatʌcatadai ʌgai istumaasi
aagidi ʌSuusi, goovai ʌrʌmo istumaasicatadai istumaasi
maitistutuiditadai ʌgai ismaatʌ caʌcagi cascʌdʌ.

———

35 Aidʌsidʌ ʌSuusi caaijimitadai Jericooʌrʌ vai voi ugidiana
daacatadai ʌmo maiñʌaadami daidʌ gataanʌitadai oidicami.
36 Dai aidʌsi caʌ ʌgai ismui iimʌdan caitimi oodami,
ʌmaiñʌaadami gatʌcacai astumaasi ʌpʌduitadai.
37 Mʌtai potʌtʌdai sai amui imʌitadai ʌSuusi Nasareetʌrʌ
oidacʌdʌ.
38 Tai ʌgai iiña dai pocaitimi:
—Suusi Davi maradʌ soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti ʌcʌʌli.
39 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai bagaimi sai
camaiiiñacaiña vaamioma. Dʌmos ʌgai apiaiiñacai dai pocaiti:
—Davi maradʌ soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti.
40 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai ootoi sioorʌ vuaapagi ami
siaaco daacatadai ʌgai. Dai aidʌmʌsi caami vuaa taidʌ ʌSuusi
tʌcacai dai potʌtʌdai:
41 —¿Tumaasi ipʌlidi aapi iñsiʌduiñda aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai aa noragi dai
potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, nʌada iñʌlidi aanʌ —astʌtʌdai.
42 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Nʌaadañi, vaavoitu aapi cascʌdʌ nʌnʌaava —astʌtʌdai
ʌSuusi.
43 Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌismaacʌdʌ maiñʌaadatadai istui
isnʌnʌaavagi, dai oí ʌSuusi dai siaa duutudaimi Diuusi. Dai
vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ tʌʌ imaasi siaa duutuli Diuusi.

19

———

1 Taidʌ ʌSuusi aayi ami Jericooʌrʌ dai amui daivusquimi
ʌgai.
2 Vai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli gʌviidacami Zaqueo
tʌʌgiducami, dai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcatadai tumiñsi
vuudami.
3 Daidʌ ʌZaqueo matia ʌliditadai ʌSuusi, dʌmos maitistutu-
iditadai istʌgiagi aliʌ maitʌcavacatadai ʌZaqueo cascʌdʌ dai
oodami aliʌ muiducatadai.
4 Vai ʌgai maitʌtʌgaitadai isducatai matiagi dai amaasi
baitʌqui mʌʌ dai tʌsai ʌmo uusi tʌcavacamiʌrʌ voiyʌrʌ siaaco
viaacatadai ʌSuusi isdaivuñiagi.
5 Dai aidʌsi amui daivusquimi ʌSuusi tʌcavi nʌnʌaava dai
potʌtʌdai:
—Zaqueo otoma itʌvañi boodʌrʌ sivi anviaa aanʌ
isgʌquiiyʌrʌ giñuuliñagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Taidʌ ʌZaqueo otoma tʌvai, dai baigʌʌliaracʌdʌ miaadʌgi
ʌgai ʌSuusi.
7 Amaasi tʌʌgacai ʌoodami imaasi vʌʌscatai ñiooquidimi
ʌSuusi dai pocaitimi saidʌ ʌSuusi ʌmo soimaasi ivuaadami
quiidiʌrʌ gʌuuli.
8 Amaasi ʌZaqueo cʌquiva dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Dañi, mamaatʌtuldiadami oidamu aanʌ ʌsoituutuigami
taajucami vʌʌsi giñvustuidaga iñsmaacʌdʌ viaa dai
iñsiʌmaadutai ʌʌsi aanʌ vuiirumadacai aa noragidamu aanʌ
asta macovaco vaamioma ismaacʌdʌ ʌʌsi aanʌ —astʌtʌdai
ʌZaqueo.
9 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Idi cʌʌli cavaavoitu Diuusi isduucai vaavoitu aduñdʌ
Avraañicaru cascʌdʌ siviat aayi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai idi
quiiyʌrʌ.
10 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami divia dai gaaga
iñagai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami ʌgai
ʌrsibʌiimiadʌ Diuusi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Dai camiaanai daacatadai ʌgai Jerusaleena daidʌ
ʌoodami povʌnʌliditadai iscaotoma gatʌaanʌda agai Diuusi
oidi daama cascʌdʌ aidʌsi quiaa tʌtʌgitoitadai ʌoodami
ismaacʌdʌ aagidi ʌSuusi, ʌgai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ,
12 dai potʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli dai vʌʌsi ʌaaduñdʌ
ʌrtʌtʌaanʌdamicatadai daidʌ ʌrgʌnviipidacamicatadai. Dai
mʌʌcasi ii ʌgai ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ mʌsiaaco daasa agaitadai raí
dai gooquiʌrʌ ʌpamu divia agaitadai.

13 Dai maiquiaa imʌcai vaí baivustaama gʌpipiooñiga
dai vʌʌscatai ʌʌmadutai maa tumiñsi dai potʌtʌdai: “Aa
duiñtuldavurai idi tumiñsi asta siʌʌscadʌ divia aanʌ”, astʌtʌdai.
14 Dʌmos ʌgʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami aliʌ cʌʌdaitadai
dai imʌcai ʌgai tai ʌgaa gooquiamu ootoi chiʌʌqui
cʌcʌʌli sai potʌʌdana: “Maitatʌta ipʌlidi aatʌmʌ isaapi
ʌrgʌrtʌaanʌdamicagi”, astʌtʌdai.
15 Mʌtai vʌʌscʌrʌ daí ʌgai gatʌaanʌdami duucai tai ʌpamu
nora. Amaasi aʌcai gʌquiiyʌrʌ vaí ʌgai gʌpipiooñiga is-
maacʌdʌ vii ʌgai tumiñsi dai maatʌca agai sʌʌjʌqui gamaitʌ
ʌʌmadutai.
16 Ʌʌʌpʌgadadʌ divia dai potʌtʌdai: “Giñaamu, gʌtumiñsiga
gamaitʌ baivustaamaojo vaamioma”, astʌtʌdai.
17 Taidʌ ʌraí aa noragi dai potʌtʌdai: “Cʌʌgaduava aapiapʌ
ʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga idui aapi laachicʌdʌ sivi gia
gʌdaasamu aanʌ caigi pai tʌaanʌda baivustaama quiiqui”,
astʌtʌdai.
18 Tai gooquiʌrʌ divia ʌmai dai potʌtʌdai: “Giñaamu,
gʌtumiñsiga gamaitʌ taamojo vaamioma”, astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi dai potʌtʌdai: “Aapi
ʌrcaigicamu ʌʌpʌ dai tʌaanʌdamu taama quiiqui”, astʌtʌdai.
20 Tai gooquiʌrʌ divia ʌmai dai potʌtʌdai: “Giñaamu, tanai
daja gʌtumiñsiga giñpañiitugʌrʌ vuraca aanʌ dai baidasaca.
21 Gʌʌʌbʌñi aanʌ. Maatʌ aanʌ isaliʌ oomaliga aapi cascʌdʌ.
Dai maita aata vueeyi dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi, dai aa
gʌʌsituldi pai aapi mosvuuyi yoovisicami”, astʌtʌdai.
22 Amaasi ʌraí potʌtʌdai: “Aapiapʌ ʌrʌmo piooñi maicʌʌ
tuigacami. Gʌñiooquicʌdʌ maatʌ aanʌ isaapi ʌrgʌduñi dai
maicʌʌ dui. Iscamaatʌcatadai aapi siaanʌ ʌroomaligami dai
ismaitaaata vueeyi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi dai isaa
giñʌsituldi dai isaanʌ mosvuuyi yoovisicami.
23 Camaatʌcatadai aapi ¿tuipʌsi maitamaa gotumiñsi
sibʌacoga mʌsiaaco gamaitʌmudai vaamioma ʌtumiñsicʌdʌ
simuiyoma vuimudai aanʌ diviacai?” astʌtʌdai aamudʌ.
24 Amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ ami daraajatadai:
“Bʌivurai gotumiñsi dai maaca ʌgai ismaacʌdʌ viaa baivus-
taama”, astʌtʌdai ʌraí.
25 Tai ʌgai potʌtʌdai: “Gʌraamu, ʌgai caviaa baivustaama”,
astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌraí aa noragi dai potʌtʌdai: “Aanʌ angʌnaagidi sai
ismaacʌdʌ viaa vaamioma gʌmaacai dai ismaacʌdʌ maiviaa
gʌvoopoidi tomasi ʌlaachi ismaacʌdʌ viaaca ʌgai.
27 Dai ʌoodami ismaacʌdʌ giñvui vʌʌtʌ dai maitipʌliditadai
isiʌrtʌaanʌdamica aanʌ, vuaapavurai dai giñvuitapi cooda”,
astʌtʌdai ʌraí gʌpipiooñiga.

———

28 Dai amaasi caaagacai ʌSuusi imaasi ʌpamu
apiaimʌitadai Jerusaleenamu.
29 Dai aidʌsi caaijimitadai ʌSuusi Betapagiʌrʌ dai Be-
taaniʌrʌ miaanai ʌgiidi siaaco Oliivosi tʌʌgidu, ʌSuusi ootoi
gooca gʌmamaatʌrdamiga,
30 dai potʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌ aali quiiquiʌrʌ ismaacʌdʌ miaaga tabi-
aadʌrʌ dai aʌcai tʌʌgimu aapimʌ ʌmo asñiitu vulicami is-
maacʌdʌ tomali ʌmaadutai maiquiaa dadaʌjʌi vʌrai uupana
dai vuaapa.
31 Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi mʌstuisi uupasai
vʌrai potʌʌda ansai aanʌ tʌgito —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga.
32 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai tʌʌ vʌʌsi isducatai
aagidi ʌSuusi.
33 Dai aidʌsi uupasaitadai ʌgai ʌasñiitu taidʌ ʌsoigacami
tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi uupasai goasñiitu? —astʌtʌdai.
34 Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Ʌmamaatʌtuldiadami tʌgito cascʌdʌ —astʌtʌdai.
35 Amaasi bʌidacai ʌgai ʌasñiitu ʌSuusi, dai asñiitu daama
darai gʌnsosua dai daama daí ʌSuusi.
36 Dai aidʌsi asñiitu daama imʌitadai ʌSuusi ʌoodami
voiyʌrʌ ʌʌligaimi gʌnsosua.
37 Dai aidʌsi camiaadimi ʌgai coidama gʌʌsʌcʌrʌ ʌOliivosi
giidiaiñdʌrʌ, vai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ oidi-
tadai iiñaquimi baigʌnʌliatugaitai dai siaa duutudaimi Diuusi
vʌʌsi ʌismaacʌdʌ gʌgʌrducamicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌʌtadai ʌgai.
38 Dai pocaitimi:
—Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai ismaacʌdʌ divia
Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Vʌʌscatai gʌniibʌstacan tada
tʌvaagiʌrʌ aatʌmʌ aliʌ siaa duutudai Diuusi —ascaitimi
ʌvaavoitudadami.
39 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ ʌoodami saagida
daraajatadai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami bagaidañi gʌmamaatʌrdamiga
—astʌtʌdai.
40 Dʌmos ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ angʌnaagidi sai isidi maiiiñacadagi sʌʌlicʌdʌ goo-
joodai iiñacadamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
41 Dai aidʌsi caaijimitadai ʌgai Jerusaleenʌrʌ dai tʌʌgacai
Jerusaleena ʌSuusi sosua ʌoidacamicʌdʌ
42 dai pocaiti:
—Gia ipʌlidi aanʌ issivi maatʌ caʌcagi gooidacami isdu-
catai istutuidi isgʌniibʌstacan tadacagi dʌmos maitistutuidi
goovai ismaatʌ caʌcagi.

43 Aimu istuigaco sicolimagi sasaayudʌ dai sicoli curar-
tamu, dai vʌʌsi aipadʌrʌ cocodamu,
44 vʌʌsi dʌvʌʌrapi suuligamu dai coodamu dai vʌʌsi
Jerusaleenʌrʌ maiviimu tomali ʌmo odai ʌmai daama. Aidʌsi
diviji aanʌ ismaacʌdʌ ʌrDiuusi tai maitiñmiaadʌgi gooidacami
cascʌdʌ —ascaiti ʌSuusi.

———

45 Amaasi ʌSuusi vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai
vuvaitu ismaacʌdʌ ami gagaagaraitadai dai ismaacʌdʌ
gasaapʌdaitadai,
46 dai potʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Giñquiiavʌr mamadaragai
vʌʌtarʌ”. Mai aapimʌ tʌjogadʌ ʌʌsivogami duucai nʌidi
—astʌtʌdai ʌSuusi.
47 ʌSuusi vʌʌs tasai gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ
ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu, dʌmos ʌbaitʌguucacamigadʌ
ʌpapaaligadʌ judidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ, dai ʌʌmadu ʌdudunucamigadʌ ʌoodami gaa-
gaitadai isducatai muaagi ʌSuusi.
48 Dʌmos vʌʌsi ʌoodami cʌʌga gʌntʌgito caʌcatadai iscaiti
ʌSuusi cascʌdʌ maitʌtʌgaitadai ʌgai isducatai muaagi.

20

———

1 ʌmo imidagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu
daacatadai ʌSuusi dai mamaatʌtulditadai ʌoodami Diuusi
ñiooquidʌ ʌʌmadu cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai, tai ami dada
ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, ʌʌmadu aa
baitʌguucacami,
2 dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Gʌraagidañi, ¿tuma sʌʌlicamicʌdʌ pomaasi ivueeyi aapi?
¿Toorʌ gʌmaa gosʌʌlicami? —astʌtʌdai.
3 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi vʌrai giñaagida:
4 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai gavapaconana? ¿Diuusi oodami
sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Dʌmos vʌʌsi ʌbaitʌguucacami ʌʌgi aipaco gʌnaatagidimi
dai pocaiti:
—¿Istʌʌdamu aatʌmʌ? Ispotʌʌda aatʌmʌ sai Diuusi ootoi
goovai otoma gʌraa noragidamu dai povʌrtʌʌdamu: “¿Tu-
imʌsi maivaavoitu?”
6 Dai ispotʌʌda aatʌmʌ sai oodami ootoi, vʌʌscatai
gooodami gʌrcoodian tada ojoodaicʌdʌ, vʌʌscatai
goovai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti ʌbaitʌguucacami.

7 Dai amaasi aa noragi ʌgai ʌSuusi dai potʌtʌdai sai
maimaatʌ sioorʌ ootoi ʌVuaana sai gavapaconana.
8 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Tomali aanʌan maitʌnaagidagi istuma sʌʌlicamicʌdʌ
ivueeyi aanʌ imaasi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

9 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami, dai aagidi ʌmo
ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Oidacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ʌi uuvasi
gʌdʌvʌʌragana, dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa ʌgai aa
oodami gʌʌʌsi dai ii abiaadʌrʌ sibʌaco dai tʌvʌpi daja.
10 Dai aidʌsi aayi yoovaragai ʌgai ootoi ʌmoco gʌpiooñiga
sai taanʌna ʌgai ʌoodami ʌyoovi siʌʌsi aʌʌcatadai, dʌmos
ʌoodami gʌicacarai dai soi doodai dai ootoi maimaacacai
istumaasi.
11 Amaasi ʌtuidacami ootoi ʌmai piooñi, mʌtai ʌgai ʌʌpʌ aliʌ
soimaasi ñiooqui aagidi dai gʌicacarai dai ootoi maimaacacai
istumaasi aagaimi ʌgai.
12 Daidʌ ʌtuidacami ootoi ʌmai, dʌmos ʌoodami aliʌ soi
doodai ʌgai ʌʌpʌ dai aadaji.
13 Dai cagooquiʌrʌ pocaiti ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai: “¿Isducatai
iduuñimu aanʌ? Ootosamu aanʌ giñmara tomasi aliʌ oigʌdai
aanʌ, siaadʌrʌ maisiaa duutudadan tadacana ʌgai siuu duucu
tʌgiagi”, ascaiti ʌcʌʌli.
14 Dʌmos aidʌsidʌ ʌaata vuaadami tʌʌ gʌamo maradʌ
aipaco gʌnaatagidimi dai pocaiti: “Idi ʌgai ismaacʌdʌ
ʌrtuidacamica agai oogadʌ vustuidadʌ gʌaagai tʌsmuaagi
dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti ʌaata
vuaadami.
15 Dai amaasi vuusaitu ami dʌjiaiñdʌrʌ dai muaa. Amaasi
ʌSuusi tʌcacai ʌoodami dai potʌtʌdai:
—¿Isduuñimu ʌdʌvʌʌrai tuidacami ʌaata vuaadami?
16 Divimu ʌgai dai coodimu dai maaquimu ʌdʌvʌʌrai aa
oodami —astʌtʌdai ʌSuusi.
Moscaʌcai ʌgai imaasi maí isʌgai aagadamʌ ʌlidi ʌSuusi
cascʌdʌ pocaiti ʌgai:
—Diuusi maidagitona ispovʌ duñiagi —ascaiti.
17 Dʌmos ʌSuusi vui nʌnʌava dai potʌtʌdai:
—¿Tʌiya ʌlidi idʌ goovio ismaacʌdʌ oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ
siaaco pocaiti?:
Ʌodai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌbaabaquitadami sivi ʌgai
ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gʌaagai ʌvaaqui vʌʌtarʌ.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
18 Tomasioorʌ ismaacʌdʌ utuvagi ʌodiʌrʌ moslalachi
daivamu, dai isʌodai daama gʌsiagi ʌmai ʌgai mosʌtuisamu
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Λbaitλguucacamigadλ λpapaaligadλ judidíu λλmadu λmamaatλtuldiadami Diuusi sλλlicamigadλ ipλliditadai isaidλ otoma bλjiagi λSuusi, cλλga maatλcatadai λgai isλgai vλλtarλ aagaitadai λSuusi λcuento cascλdλ, dλmos λλbλiditadai λgai λoodami.

20 Dai amaasi ootoi sioorλ soobidacagi vai λgai cλλ tuutiacami gλnvueeyi, dai gaagai isducatai aagagi λSuusi λmo istumaasi istumaasi vui caatλcagi λdudunucami vai poduucai tλλgida λgai λdudunucami.

21 Cascλdλ tλcacai λgai dai potλtλdai:

—Mamaatλtuldiadami, cλλ maatλ aatλmλ sai ismaacλdλ gaaagidi aapi dai gamamaatλtuldi λrvaavoi. Dai maivuaamλ λlidi aapi oodamicλdλ siλrgλnviipidacami siλrsoitutuigami λλpλ, mosgamamaatλtuldi aapi istumaasi Diuusi ipλlidi.

22 Gλraagidañi, ¿cλλgaisi tλsaa namλλquiadagi λgλλ baitλcλaacami romano cho sio? —astλtλdai.

23 Dλmos λSuusi maatλ tλλ isλgai vuiirumada λliditadai dai potλtλdai:

—¿Tuimλsi giñvuiirumada λlidi aapimλ?

24 Giñtλλgidavurai aapimλ λmo tumiñsi. ¿Voorλ moodλ dai voorλ tλλtλaradλ tumiñsiλrλ daja? —astλtλdai λSuusi.

Tai λgaa aa noragi daidλ itλtλdai:

—Λgλλ baitλcλaacami moodλ dai tλλtλaragadλava —astλtλdai.

25 Taidλ λSuusi potλtλdai:

—Maacavurai λgλλ baitλcλaacami istumaasi λrtuidadλ dai maacavurai Diuusi istumaasi λrDiuusi tuidadλ —astλtλdai λSuusi.

26 Tai λgai maitistui issoimaasi ñiooquitudagi oodami vuitapi baiyoma maitλλ λgai isducatai gλntλtλgituagi caλcatai isducatai ñioocai λSuusi dai cascλdλ maiñioocacai vii.

———

27 Dai gooquiλrλ iji λλmoco λsaduseo siaaco daacatadai λSuusi. Λsaduseo pocaiti sai maioidaga coidadλ duaacaradλ cascλdλ potλtλdai λgai λSuusi:

28 —Mamaatλtuldiadami, λMoseesacaru oojisicami gλrvii vai pocaiti sai ismuquiagi λmo cλλli dai viaagi gλooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saidλ λsucuulidλ λcλλli gλaagai isvλλnagi λviuudu dai maamatagi abaana λsiλλgidλ vλλtarλ ismaacλdλ muu.

29 Dai λmo imidagai oidacatadai cuvaracami λmo siλλgλmλ, λλpλgadadλ ooñigai dλmos muu maiquiaa maamatacai.

30 Amaasi λgooquiλrdadλ vλλna λviuudu, dai muu λλpλ maiquiaa maamatacai.

31 Tai gooquiırʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌgai vaa ooqui, dai muu ʌʌpʌ
maiquiaa maamatacai, vʌʌ cuvaracami podui dai vʌʌsi coi
maimaamatacai tomali ʌmaadutai.
32 Dai amaasi muu ʌooqui ʌʌpʌ.
33 Dai duduaacacai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, ¿ismaacʌdʌ
ʌrcunadʌcamu ʌooqui vʌʌsi ʌrcuucunadʌcatadai ʌgai di?
—astʌtʌdai ʌsaduseo.
34 Amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Tami oidigi daama cʌcʌʌli dai ooqui cuucuntai dai ooñtai.
35 Dʌmosʌgaiismaacʌdʌ Diuusi maaquiagi oigaragai isiimi-
agi tʌvaagiamu caduduaacacai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ mʌʌca
maitʌcuucuntai tomali maitʌmamacai gʌnmaamara cuucun-
taragai vʌʌtarʌ,
36 mʌʌca camaitʌcooyi cascʌdʌ. Moscaduduaacacai ʌgai
ʌpan ducamica agai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ʌgai ʌrDiuusi maa-
maradʌ.
37 Moseesa ʌʌpʌ gʌrmamaatʌtuldi sai duduaacarʌi coidadʌ
siaaco gʌaagai ʌali uusi ismaacʌdʌrʌ mʌi taí daidʌ ʌuusi
maimʌi ami gʌaagai ʌʌpʌ sai Diuusi ʌrAvraañicaru dai
Isaacaru dai Jacocaru Diuusigadʌ.
38 DʌmosDiuusi maitʌrDiuusigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ
ʌDiaavora ʌʌmadu ajioopai coocai, baiyoma ʌrDiuusigadʌ
ʌgai ismaacʌdʌ ʌgai ʌʌmadu ajioopai —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Amaasi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ
potʌtʌdai:
—Cʌʌgaaagaiaapimamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
40 Dai camaitʌpʌnʌʌli isvaamioma tʌcacagi.

———

41 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Ducatai pocaiti aapimʌ saidʌ ʌCristo ʌrDavi maradʌ?
42 Vaidʌ ʌDavi aduucai ooja Salmosi liivrugadʌrʌ:
ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai giñtʌaanʌdamiga:
“Gʌmaaquimuaanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma
namʌga.
43 Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌ”.
44 ¿DʌmosducataiistutuidiʌCristo siʌrmaradʌcagi ʌDavi vai
ʌʌgi ʌDavi giñtʌaanʌdamiga aagai? —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Vʌʌsiʌoodamicaʌcatadaiaidʌsi ʌSuusi potʌtʌdai
gʌmamaatʌrdamiga:
46 —Cʌʌgavʌrgʌntʌtʌgitocaaapimʌ. Maitavʌr ʌpan
duucai ivuaada gomamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
Goovai oojoidi iscʌcʌʌgaducami yuucustadagi, dai ipʌlidiña
mʌscocoanadagi gʌnvapaanamu dai viaatuldiadagi
cacaayana, dai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariıʌrʌ oojoidi
isdadarʌdagi judidíu quiquiuupaigadʌrʌ, dai siaaco

gacuaada goovai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ oojoidi isdadarʌdagi ʌʌpʌ.

47 Dai ʌʌsidiña goovai ʌʌpʌ ʌvipiuudu baabaquidʌ dai tʌvʌpi gamamadaiña sai nʌidiña ʌoodami. Goovai ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

21

———

1 Dai ʌSuusi tʌʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu ʌgʌnviipidacʌdʌ ismaacʌdʌ tueeyi tumiñsi cajojooñiʌrʌ ismaacʌdʌrʌ gʌʌmpaidi tumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ.

2 Dai tʌʌ ʌʌpʌ ʌmo viuudu soitigami ismaacʌdʌ ami cajooñiʌrʌ darai goo sintaavu,

3 tai potʌi ʌSuusi:

—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai idi viuudu soitigami vaamioma daí isvʌʌscatai.

4 Vʌʌscatai gogaa darai ismaacʌdʌ cababaivitocʌi, dʌmos goooqui soitigamicatai modaí vʌʌsi ismaacʌdʌ viaacatadai istuucʌdʌ oidacagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

5 Dai ʌʌmadutai aagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌ judidíu dai pocaiti sai aliʌ sigia maasi ʌquiuupai ʌojoodaicʌdʌ sigia maascamicʌdʌ dai aa ʌmamaasicʌdʌ ismaacʌdʌ aa ami darai sai sigia maascana ʌquiuupaigadʌ judidíu. Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:

6 —Aimu siʌʌscadʌ vʌʌsi idi mʌsmaacʌdʌ nʌidi aapimʌ vʌʌsi siaa gʌduuñimu, dai maiviimu tomali ojoodai goocua daama —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

7 Tai ʌgai tʌcacai dai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, ¿vʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai imaasi? ¿Ducatai maatʌmu aatʌmʌ isimaasi casiʌpʌduñia agai? —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.

8 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Gʌntʌgitovʌr nʌijada, dai maitavʌr gʌndagito mʌsgʌnvupuiirumadadagi, dadiava agai muidutai giñtʌʌtʌaaragacʌdʌ dai pocaitiadamu ʌgai: “Aanʌ anʌrʌCristo”, dai “Casiat aayi istuigaco ugitia agai oidigi”. Dʌmos maitavʌr oidatucuda.

9 Dai mʌsiʌʌscadʌ cajiomacagi muiyapʌrʌ cocoodi, maitavʌr duduaadicuda gomaasi daivuñia agai ʌʌpʌga, dʌmos maiquiaa aayi cugatʌrʌ tasʌrʌ.

10 Dai bodʌrʌ apiaaatagidimi vaamioma dai potʌtʌdai:

—Ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocoaadamu ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami.

11 Dai aliʌ cavami gigivucudamu ʌʌmapʌcʌrʌ gooidigi, dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga, dai tʌvaagiʌrʌ duaadimudaca maascamu istumaasi dai naana maasi gʌgʌrducami maascamu ʌʌpʌ.

12 Dʌmos ʌʌpʌga gʌnsasaayu gʌnvuimu dai soimaasi gʌntaatatuldamu, dai vaama gʌntuutusada agai ʌgai ʌtʌtʌaanʌdami vuidʌrʌ ʌgai vaa ismaacʌdʌ gatʌaanʌi quiquiuupaigadʌrʌ judidíu, dai gʌnmaamaisapada agai dai vaama gʌntutusada agai ʌraraí vuidʌrʌ dai moomoyi vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ.

13 Amaasi tuigaco istutiaadamu aapimʌ isaagadagi ʌgai vuitapi isvaavoitudai aapimʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ.

14 Dai maibai vuaada ʌʌquiasdʌrʌ isducatai aa noragidagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌnsusuuligadagi.

15 Aanʌ gʌnmaaquimu maatʌdagai dai ñiooqui isducatai gʌnsoiña aapimʌ dai poduucai gʌnsasaayu maiviaacamu isducatai gʌnaa noragidagi tomali maitʌnvui ñioocadamu.

16 Dai asta gʌndʌʌdʌ dai gʌnsusuuculi dai gʌnsiisiʌgi dai gʌnaaduñi aagiada agai gʌnsasaayu mʌsiaaco daraaja aapimʌ. Dai gʌncooditudamu aapimʌ ʌʌmadutai.

17 Dai vʌʌsi oidacami gʌncʌʌdadamu giñvaavoitudaitai aapimʌ,

18 dʌmos maisibʌ imimu tomali ʌmo cuupai gʌnmooaiñdʌrʌ.

19 Dʌmos aapimʌ apiavaavoitudadamu dai mʌsiʌʌscadʌ dʌgavuñiagi vʌʌsi gosoimaa taataragai gooquiʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.

20 Mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasicoolimadi sandaaru Jerusaleenʌrʌ, maatʌcamu aapimʌ iscaotoma vʌʌsi siaa gʌduuñimu.

21 Amaasi ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidiamu, dai sioorʌ Jerusaleenʌrʌ daraajagi gʌaagai isvuvaaquiagi abiaadʌrʌ, dai sioorʌ dʌjiaadana ajioopadagi maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiquiamu.

22 Amaasi ʌgai istuigaco soimaasi taatatulda agai Diuusi ʌjudidíu ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcagi Diuusi. Poduucai ʌpʌduñia agai ismaacʌdʌ oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.

23 Siʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ amaasi noonoacagi siʌʌpʌ viaacagi aali siisiʌdami aliʌ oidacamu soimaa taataragai oidi daama, dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi gʌʌgʌvituldaragai idi oodami Jerusaleenʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ.

24 Ʌʌmoco coimu cocodiʌrʌ, dai aa sibʌadʌrʌ oidacami maamaisapicami vuimu aa dai vuucaimu. Dai ismaacʌdʌ

maitʌrjudidíu gatʌaanʌda agai Jerusaleenʌrʌ asta siʌʌscadʌ uucami Diuusi maquiagi oigaragai.

———

25 Dai amaasi oidacamu maasidaragai tasiʌrʌ dai masaadiʌrʌ dai sisiaavugiʌrʌ, dai tami oidigi daama vʌʌsi oidacami maitʌtʌgadamu isducatai gʌntʌtʌgitodagi aliʌ duduaadicudamu ʌgai aliʌ sigal caititai ʌgʌʌ suudagi.

26 Ʌoodami susuiiquitʌrdamu duduaadicuitai dai tʌtʌgitoitai istumaasiʌrʌ istumaasi daivuñia agai oidigi daama, asta tʌvaagi gigivucudamu.

27 Dai amaasi giñtʌʌgimu aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami iñsiboodʌrʌ imʌdamu ʌmo icomai saagida guvucadagaicʌdʌ dai sʌʌlicʌdʌ dadadaquidatai.

28 Siʌʌscadʌ casi ʌpʌvuiidagi imaasi vʌrai taí nʌnʌnda moscamiaadʌidatai mʌstuigadʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.

29 Dai aagidi ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:

—Nʌidavurai goiigosi siʌpʌ tomastuma ʌmai uusi.

30 Mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscaiipoidagi aagadʌ, aapimʌ camaatʌcana iscamiaadimi toiñdagai.

31 Dai poduuquiavʌr maatʌca ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi gomaasi vʌrai maatʌca iscamiaadimi istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi tami oidi daama.

32 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi imaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai idi oodami.

33 Tʌvaagi ʌʌmadu oidigi ugitimu, dʌmos ismaacʌdʌ aagai aanʌ goovai gia ʌpʌduñia agai.

34-35 Todian duucai aimu Diuusi ʌpan duucai isduucai gʌcucuupai ʌmo trampa dai vʌʌsi oidi daama oidacami maatʌmu imaasi, cascʌdʌ gʌntʌgitovʌr nʌijada dai maigajiaadʌrʌ vipiaada Diuusi mosgayʌʌdatai dai tʌtʌgitoitai istumaasi oidaga oidi daama.

36 Baigavʌr ʌnduca aapimʌ tudu, dai tomastuigaco avʌr gamamadada dai poduucai istuidimi aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi vʌʌsi gomaasiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ ʌpʌduñia agai, dai poduucai istuidimu isgiñvuidʌrʌ guuquivagi aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

37 ʌSuusi gamamaatʌtuldiña tasʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai tucarʌ aimʌraiña dai giidiana cocosʌiña siaaco Oliivosi tʌʌgidu.

38 Dai vʌʌsi ʌoodami ʌʌqui quiamoco ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daivʌiña caʌca ʌliditai istumaasi aagidiña ʌSuusi.

22

———

1 Aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu.

2 Vaidʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ gaagaitadai isducatai muaagi ʌSuusi, dʌmos aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami.

3 Tai amaasi ʌDiaavora vaa ʌUudasiʌrʌ, mʌsmaacʌdʌ Iscaliote aagaiña ʌʌpʌ, ʌgai ʌrʌmoco ʌbaivustaama dan gooca ismaacʌdʌ ʌrʌSuusi ojootosadʌ.

4 Daidʌ ʌUudasi nʌidamu ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu sandaaru ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru dai ʌʌmadu gaaataga dai aagidi isducatai istutuiditadai ʌgai istʌʌgidagi ʌSuusi.

5 Tai ʌgai aliʌ baigʌnʌʌli dai aagidi ʌgai ʌUudasi sai maquia agai tumiñsi,

6 taidʌ ʌUudasi bai aa dai gʌaagacai gaa isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi siʌʌscadʌ maitiipucagi aa oodami.

———

7 Tai amaasi aayi ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ dai aidʌ coodaiña ʌjudidíu cañiiru dai dadasdiña Diuusi.

8 Taidʌ ʌSuusi ootoi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana, dai potʌtʌdai:

—Iimivurai dai bai duuñi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

9 Tai ʌgai tʌcacai dai potʌtʌdai:

—¿Vaaco ipʌlidi aapi tʌsbai duñiagi? —astʌtʌdai.

10 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Mʌsiuu duucu ajiagi ʌquiiquiʌrʌ, tʌʌgimu aapimʌ ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ vaigʌtica agai ʌmo aayi suudagi vʌrai oida siaaco vaquia ʌgai.

11 Dai tʌcacavurai ʌquiʌʌcami saaco cʌʌca ʌtuucavi siaaco gaugia iñagai aanʌ idi siaa duudagʌrʌ ʌʌmadu aapimʌ.

12 Siʌgai gʌntʌʌgidamu ʌmo tuucavi gʌducami goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviacoga cabai duñisicami vʌrai ami bai duuñi cuaadagai —astʌtʌdai ʌSuusi.

13 Tai ʌgai iji dai tʌʌ vʌʌsiaʌcatai isducatai aagidi ʌSuusi, dai bai dui ʌcuaadagai siaa duudagai vʌʌtarʌ.

14 Dai caaʌcai ugidagai, taidʌ ʌSuusi meesa vuidʌrʌ daiva ʌʌmadu gʌojootosa.

15 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai gʌojootosa:

—Gia ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌʌmadu gaugiagi idi siaa duudagʌrʌ maiquiaa muucucai.

16 Aanʌ angʌnaagidi ansai sivi gaugia iñagai idi siaa du-
udagʌrʌ cuaadagai dai camaitacuaada iñagai idi siaa du-
udagʌrʌ cuaadagai asta siʌʌscadʌ idui Diuusi vʌʌsi istumaasi
iduñia agai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi oidi daama oidacami
diviacai ʌgai dai gatʌaanʌda tami oidigi daama.
17 Amaasi bʌi ʌmo tucayu uuvasi varaagadʌ dai gamamagi
dai gooquiʌrʌ maa gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Vʌʌscatai avʌr ii idi tucayuaiñdʌrʌ.
18 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi ansai camaitayʌʌda iñagai uuvasi
varaagadʌ asta siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco diviagi Diuusi dai
nʌidagi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami —astʌtʌdai ʌSuusi.
19 Dai gooquiʌrʌ bʌi ʌpaana dai gamamagi dai gooquiʌrʌ
saasarai dai maa gʌmamaatʌrdamiga, daidʌ itʌtʌdai:
—Idiav ʌrʌpan ducami giñtuucuga mʌsmaacʌdʌ gatʌʌgida
agai mʌsai muaana mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Podu-
uquiavʌr ivuaada daidʌ giñtʌtʌgitoda —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Dai cauugitocai ʌSuusi bʌi ʌtucayu dai potʌtʌdai
gʌmamaatʌrdamiga:
—Idi uuvasi varaagadʌ ismaacʌdʌ idi tucayuana daja
ʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai mʌsai aapimʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Iñsiʌʌscadʌ muquiaagi vai aastia
giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagadamu goñiooqui utudui is-
maacʌdʌ Diuusi ootosda agai ʌoodami.
21 Dʌmos sivi gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai
ʌdudunucami tami meesa daama caatʌ novidʌ giñʌpan
duucai.
22 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami cabʌʌcaiti govoi is-
maacʌdʌ gʌaa ʌʌqui abiaadʌrʌ dʌmos siʌʌ soimaa taatamu
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
23 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco gʌntʌcacaimi soorʌ
ʌgai dai gatʌʌgida agai.

———

24 Amaasi ʌmamaatʌrdami ʌʌgi gʌnvupui ñiñio aagaitai sai
ismaacʌdʌ vaamioma ʌrtʌaanʌdamica agai siʌʌscadʌ iimiagi
siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
25 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacamigadʌ
gʌpipiooñiga duucai nʌidiña ʌoodami, dai ʌgai aadʌrʌ ipʌlidi
mʌscʌʌga tuutiacami duucai nʌijadagi.
26 Dʌmos aapimʌ maitʌaagai mʌspoduucai ivuaadagi, baiy-
oma ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai isvaamioma
gʌʌli gʌvuaadagi dai pioooñi duucai.
27 ¿Maacʌdʌ ʌrvaamioma tʌaanʌdami ismaacʌdʌ meesa
vuidʌrʌ daja ismaacʌdʌ gabiaajai sio? ¿Maitasi ʌrvaavoio sai

ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ daja? Dʌmos aanʌ gʌnsaagida daja ʌmo pioоñi duucai.

28 Aapimʌ vʌʌscʌrʌ giñʌʌmadu daraajana aidʌsi soimaa taatamaiña aanʌ.

29 Cascʌdʌ aanʌ gʌnmaaquia iñagai ʌmo sʌʌlicami poduucai isduucai giñooca giñmaa aanʌ.

30 Dai aapimʌ giñʌʌmadu gacuaadamu mʌʌca siaaco gatʌaanʌda iñagai aanʌ dai giñsoiña tʌaanʌdamu aapimʌ Diuusi maamaradʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

31 Amaasi potʌi ʌʌpʌ ʌSuusi:

—Simuñi, Simuñi, ʌDiaavora taí oigaragai Diuusi isgʌduiñdagi mui naana maasi soimaascami mʌsai camaitiñvaavoitudaiña.

32 Dʌmos aanʌ daanʌi Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vai maivʌʌsi ugitʌna gʌnvaavoidaraga, dai siʌʌscadʌ ʌpamu cʌʌga giñvaavoituda aapi pai soiña gʌaaduñi vai vaamioma cʌʌga giñvaavoitudana —astʌtʌdai.

33 Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, baigan giñduu isgʌoidagi maisacaruamu dai asta muquiaagi gʌʌʌmadu —astʌtʌdai Simuñi.

34 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Piiduru, sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi sai sivi maiquiaa cuujuicai tacucu pʌaapi vaicojo potʌiya agai pʌsai maitiñmaatʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

35 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Aidʌsidʌ gʌnootoi aanʌ maimoraraaliacami dai tomali tumiñsi daraasacarucami, dai tomali aa sususacaicʌdʌ ¿isbai viʌʌgacatadai aapimʌ istumaasi? —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:

—Tomali ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.

36 Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:

—Sivi angʌnaagidi sai sioorʌ viaacagi moraali gʌaagai isbʌʌ aimʌrdagi, dai tumiñsi darasacarui ʌʌpʌ, dai sioorʌ maiviaacagi maastai vai gagarana ʌmoco gʌvaasaraga dai savʌdana.

37 Aanʌ angʌnaagidi sai gʌaagai siʌpʌduñiagi isducatai ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco icaiti: “Soi duucai mʌnʌijada agai tomastuma soimaasi iducami duucai”. Istumaasi oojisi giñaagaitai gʌaagai siʌpʌduñiagi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

38 Tai ʌgai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, tami vʌʌtʌ gooca mamaastai —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Cascʌdʌ —astʌtʌdai.

———

39 Amaasi ʌSuusi vuusai dai ii Oliivosi giidiamu poduucai isduucai ivuaadana ʌgai taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ oí.
40 Amaasi aʌcai ami giidiʌrʌ, taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi ʌcovai ii maisi mʌʌcasi ʌpan ʌʌ mʌʌcasi siʌʌsi vuupai ʌmoco ʌmo odai, dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gamamada agai.
42 Dai aduucai gamamagi:
—Giñooca isbaigacamudai ismaisoimaa taata aanʌ poduucai isducatai ʌpʌduñia agai dʌmos vaidʌ ʌpʌduuna pʌsducatai aapi ipʌliadagi. Dai maisiu istumaasi aanʌ ipʌliadagi —asduucai gamamagi ʌSuusi.
43 Tai amaasi vuitapi gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vaamioma maquia agai guvucadagai.
44 Dai aliʌ soimaa taatacatai vaamioma daanʌi Diuusi dai vaajurdadʌ ʌpan duucai ootai ʌʌrai dai dʌvʌʌrapi gʌʌsʌi.
45 Dai aidʌsi canaato mamagi ʌgai cʌquiva dai ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ dai coocosʌcami tʌʌ, gamaitʌ soiʌliaragai cascʌdʌ.
46 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi coocosʌ? Vaapaigivurai, dai daanʌda Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌtʌdai.

———

47 Dai quiaa ñiooquiditadai ʌSuusi, tai ami aayi mui oodami. Dai ismaacʌdʌ Uudasi tʌʌgiducatadai ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamiaiñdʌrʌ, ʌgai baitʌqui imʌitadai ʌoodami, dai miaadʌrʌ cʌquiva dai usupiga agai ʌSuusi.
48 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Uudasi, ʌmo ¿usupigaicʌdʌ pʌsgiñtʌʌgida agai aapi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? —astʌtʌdai.
49 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai ʌSuusi dai nʌiditai istumaasi iduñia agaitadai ʌgai tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿vuidʌrʌ tʌssuuligʌna mamaastaicʌdʌ? —astʌtʌdai.
50 Dai ʌmaadutai ʌgai iquitʌ sʌʌlisia padʌrʌ naacadʌ ʌpiooñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu.
51 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:

—Dagitovurai casia cʌʌgadu —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi mostaata ʌpiooñi naacadʌ tai dueeyi.
52 Dai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu, ʌʌmadu ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru, ʌʌmadu ʌsonʌrʌ guucacami judidíu ʌgai ismaacʌdʌ dada dai bʌʌquia agai:
—¿Ducatai dada aapimʌ mamaastaicʌdʌ dai uusicʌdʌ ducami iñsaanʌr ʌmo ʌʌsivogamicagi?
53 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ vʌʌs tasai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu tomali maitiñtaata aapimʌ, dʌmos sivi casigʌnajʌga aapimʌ tucagi ʌrDiaavora aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

54 Tai amaasi ʌgai maisapicami bʌi ʌSuusi, dai bʌʌcai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali quiidiamu, vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oidi.
55 Tai aa ami tuisiqui ʌraana ganai, dai taicovai daraiva, taidʌ ʌPiiduru saagida daiva ʌʌpʌ.
56 Tai amaasi ʌmo cusñiiru tʌʌgacai istaicovai daacatadai ʌgai, gʌtʌgito nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña gomaisapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌcusñiiru.
57 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto, daidʌ itʌtʌdai:
—Maitanmaatʌ aanʌ gocʌʌli di —astʌtʌdai ʌPiiduru.
58 Tai gooquiʌrioma, ʌmai cʌʌli tʌʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrʌmoco gomaisapicʌdʌ aduñdʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Cho, maitanmaatʌ aanʌ gocʌʌli di —astʌtʌdai.
59 Tai bo laascʌdʌ ʌmai itʌi:
—Sʌʌlicʌdʌ idi cʌʌli ʌʌmadu aimʌraiña gomaisapicʌdʌ ʌʌpʌ daidʌ ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
60 Taidʌ ʌPiiduru itʌi:
—Cho, aanʌ tomali maimaatʌ mʌsioorʌ aagai aapimʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
Dai quiaa ñioocaitadai ʌgai tai cuujui tacucu.
61 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌPiiduru, taidʌ ʌPiiduru tʌgito istumaasi aagidi ʌmamaatʌtuldiadami, sai maiquiaa cuujuicai tacucu ʌgai vaicojo ʌstua agaitadai ismaatʌ ʌSuusi.
62 Taidʌ ʌPiiduru vuusai abiaadʌrʌ dai soigʌʌldacai sosua.

———

63 Daidʌ ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌSuusi parunai dai saasarai tuucugadʌ.
64 Dai iiña vuupuidʌ dai vuivasana gʌvai, daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌñi toorʌ gʌgʌʌgʌ? —astʌtʌdai.
65 Dai aagidi mui naana maasi ñiooqui sigalnascami.

———

66 Dai aidʌsi casi ʌrtasʌrʌcatadai, gʌnʌmpagi ʌjudidíu
sonʌrʌ guucacamigadʌ, ʌʌmadu ʌbaitʌguucacamigadʌ
ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu, ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ, mʌtai vaan cʌi ʌSuusi dudunucami vuidʌrʌ
mʌtai ami tʌcacai, daidʌ itʌtʌdai:
67 —¿Gʌraagidañi povai pʌscaiti aapi pʌsaidʌ ʌrʌCristo
ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuusaitu pʌsai cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuvaidana? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ispovʌntʌʌda aanʌ sai ʌjʌ, siaadʌrʌ giñvaavoitudana
aapimʌ.
68 Dai isgʌntʌcaca aanʌ ʌmo istumaasi siaadʌrʌ giñaa nor-
agidana aapimʌ tomali maitiñdagituan taada aapimʌ.
69 Dai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami caotoma imimu
Diuusi ʌʌmadu dai ʌʌmadu gatʌaanʌda iñagai, ismaacʌdʌ
vaamioma viaa guvucadagai istomali ʌmo ʌmai —astʌtʌdai
ʌSuusi.
70 Tai amaasi vʌʌscatai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aidʌ gia aapi ʌrDiuusi maradʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ Diuusi maradʌana poduucai mʌsduucai aagai aapimʌ
—astʌtʌdai.
71 Tai ʌgai itʌi:
—¿Tuisidʌ nʌnʌracana aatʌmʌ vaamioma nʌijadami
cacaʌcatai isʌʌgi gʌtʌñicʌdʌ gʌraagidi goovai? —ascaiti
ʌbaitʌguucacami.

23

———

1 Amaasi vʌʌscatai ʌbaitʌguucacami bʌʌcai ʌSuusi dai Pi-
laato vuidʌrʌ cʌi.
2 Dai ami gʌpiʌrʌ vuupaimi daidʌ icaiti:
—Tʌʌ aatʌmʌ idi cʌʌli vai sisioquitudai gʌraaduñi daidʌ
icaiti sai maitʌaagai tʌsaa namʌquiadagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami
romano, daidʌ icaiti ʌʌpʌ sai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo goovai is-
maacʌdʌ ʌrraí ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
3 Amaasi ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌjudidíu raígadʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ poduuquiava pʌsducatai aagai aapi —astʌtʌdai.
4 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali
ʌʌmadu ʌoodami:
—Maitantʌtʌgai tomali ʌmo istumaasi soimaascami idi
cʌʌliʌrʌ —astʌtʌdai.
5 Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌrʌ aagidi daidʌ itʌtʌdai:

—Goovai sisioquitudai vʌʌsi Judeeʌrʌ oidacami gʌmamaatʌtuldaragacʌdʌ, Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌaaga goovai dai asta tami —astʌtʌdai.

———

6 Dai aidʌsi caʌ ʌPilaato imaasi gatʌcacai sabaigʌ ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌcʌʌli.
7 Dai aidʌmʌsi aagidi sai ʌjʌ, tai ʌgai ootosi ʌEroodʌsi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdamicatadai Galileeʌrʌ dʌmos aidʌ Jerusaleenʌrʌ daacatadai ʌgai.
8 Taidʌ ʌEroodʌsi aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai ʌSuusi ʌʌquioma abiaadʌrʌ nʌida ʌliditadai ʌgai cajioomacatadai ʌgai dai nʌida ʌlidiña isivuaada ʌgai ʌmo istumaasi gʌgʌrducami.
9 Daidʌ ʌEroodʌsi naana maasi tʌcacai, dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo istumaasi.
10 Dai ami daraajatadai ʌʌpʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, ʌgai aliʌ goguama gʌpiʌrʌ vuupai.
11 Amaasi ʌEroodʌsi ʌʌmadu ʌsandaarugadʌ soi duucai nʌidi ʌSuusi, dai mosparunda ʌlidi ʌgai dai cʌʌga dadapacami aadi yuucusi ʌmo raí duucai. Amaasi ʌEroodʌsi ootosi ʌpamu ʌPilaato.
12 Dai aidʌ tasʌrʌ gʌnaaduñta ʌPilaato ʌʌmadu ʌEroodʌsi ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcatadai ʌgai.

———

13 Amaasi ʌPilaato ʌmpagi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu ʌoodami,
14 daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ mʌtaiñvuaapi idi cʌʌli pocaititai sai goovai sisioquitudai oodami, nai aanʌ catʌcacai aapimʌ gʌnvuitapi dai canʌidi aapimʌ iñsmaitʌtʌgai istumaasicʌdʌ gʌpiʌrʌ caatʌcagi goovai tomali ʌmo istumaasicʌdʌ mʌstuucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai aapimʌ.
15 Tomali ʌEroodʌsi baiyoma ʌpamu gʌrootosi ʌgai canʌidi aapimʌ ismaitʌristuma ducami goovai tomali maiviaa aatʌmʌ istuisidʌ muaagi.
16 Mossoimaa taatatuldamu aanʌ dai gooquiʌrʌ dagitomu —astʌtʌdai ʌPilaato.
17 Pilaato aidʌ siaa duudagʌrʌ viaacatadai isdagitoldagi ʌoodami ʌmaadutai ʌmaamaisapicʌdʌ poduucai ivuaadana ʌgai vʌʌsi uumigi cascʌdʌ.
18 Tai vʌʌsi ʌoodami ʌmapai ijiña dai pocaiti:
—Vaidacaivurai goovai dai muaa dai dagito Baraavási —ascaiti ʌoodami.
19 Baraavási ʌmpagi oodami dai cocotuli ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu daidʌ ʌrgamuaacamicatadai ʌʌpʌ mai cascʌdʌ maisacatadai.

20 Vaidʌ Pilaato dagitua ʌliditadai ʌSuusi, dai aagidi
ʌoodami ʌpamu.
21 Dʌmos ʌgai vaamioma ijiña daidʌ icaiti:
—Siisañi curusiaba. Siisañi curusiaba —ascaiti ʌoodami.
22 Dai amaasi cavaicʌrʌ itʌtʌdai ʌPilaato:
—¿Tuma soimaasi iducami goovio? Aanʌ maitʌtʌgai istuisi
muaagi, soimaa taatatuldamu aanʌ dai dagitomu —astʌtʌdai
ʌPilaato.
23 Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌr ñiooquimi daidʌ icaiti
mʌsai curusiaba siisana, dai mosʌʌ gʌgʌr ñiooquimi ʌgai mʌsai
siisana curusiaba mʌtai poduucai idui isducatai aagai ʌgai.
24 Taidʌ ʌPilaato ipʌli isiduñiagi mʌsducatai aagidi,
25 dai dagito ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌoodami ipʌli, ʌgai ismaacʌdʌ
maisapicatadai gamuaacamicatai dai cocotuldacai ʌoodami.
Taidʌ ʌPilaato tʌʌgi ʌSuusi ʌoodami saidʌ iduuna ʌgaicʌdʌ
istumaasi ipʌliadagi.

———

26 Dai aidʌsi vaidaticatadai ʌgai ʌSuusi dai curusiaba si-
isa agai, dai caayana aayi ʌmo cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami is-
maacʌdʌ dʌjiaiñdʌrʌ imʌitadai Simuñi tʌʌgiducami, mʌtai bʌi
dai tʌjai sai gooquiʌrʌ imʌiña ʌSuusi dai bʌʌcaticana ʌcurusi.
27 Dai oiditadai mui oodami dai mui ooqui ʌʌpʌ oidi-
tadai dai gʌgʌrʌ suaañimi dai iiñaquimi soigʌnʌliditai nʌiditai
ʌSuusi.
28 Dʌmos ʌSuusi vui nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai:
—Ooqui Jerusaleenʌrʌ oidacami maitavʌr suaanʌda
soimaa taatacatai aanʌ baiyomavʌr suaanʌda mʌsiʌʌscadʌ
soimaa taatacagi aapimʌ ʌʌmadu gʌnmaamara
giñvaavoitudaitai.
29 Aimu istuigaco aliʌ soimaasi gʌtaatamu dai povʌcaitiada
agai: “Siʌʌ baigʌnʌlidi ʌooqui ismaacʌdʌ maitistutuidi ismaa-
matadagi dai ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maimaa-
matai”.
30 Dai amaasi ʌoodami ipʌliadamu isdaama suuligiagi
ʌgigiidi dai sai iiñana.
31 Canʌidi aapimʌ siʌ soimaasi giñtaatamituldi gooodami
maitʌristuma ducamicatai aanʌ, dʌmos nʌidamu aapimʌ
siʌ soimaa taatamu goovai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi iducami
—astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
32 Dai vaidaticatadai ʌʌpʌ gooca ʌʌsivogami dai ʌʌmadu
coodia agai ʌSuusi.
33 Dai amaasi aʌcai mʌʌca siaaco Calavera tʌʌgidu ami
curusiaba siisa ʌSuusi, ʌʌmadu ʌvʌgoocai gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcami.
Ʌmoco ʌmo curusiaba sʌʌlisia padʌrʌ ʌSuusi dai ʌgʌmai ʌmai
curusiaba oogisia padʌrʌ.
34 Dai aidʌmʌsi curusiaba siisapaitadai ʌSuusi tai ʌgai itʌi:

—Giñooca oigʌldañi idi oodami maitamaatʌ goovai istuma vueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

Daidʌ ʌsandaaru tʌcavi dadaitudai tumiñsi dai nʌida agai sooriatai gʌntaacoida agai ʌSuusi yuucusdʌ.

35 Vaidʌ ʌoodami nʌiditadai ami daraajatai, dai asta ʌtʌtʌaanʌdami parunaitadai ʌSuusi daidʌ icaiti:

—Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai sivi ¿tuisidʌ maicʌʌgacʌrʌ gʌvuusaida ʌlidi goovai ʌʌgi? Issʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo goovai di daidʌ ʌrDiuusi ʌcovai vuusaidadʌ —ascaiti ʌtʌtʌaanʌdami.

36 Daidʌ ʌsandaaru ʌʌpʌ parunai dai miaadʌrʌ gugucai dai iituda agaitadai valienti maisi cʌʌgaducami

37 daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Pʌsaapiʌrraígadʌ judidíu di cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi —astʌtʌdai ʌsandaaru.

38 Dai moodʌ daanioma oojisicatadai gilieegocʌdʌ dai latiiñicʌdʌ dai evreocʌdʌ, siaacoga icaiti: “Idiavʌrʌrraígadʌ judidíu”, ascaiti ʌoojai.

39 ʌmaadutai ʌgʌpiʌrʌ vʌʌtʌcʌdʌ ismaacʌdʌ ami saigiʌcatadai parunai ʌgai cascʌdʌ itʌtʌdai:

—PʌsaapiʌrCristo cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida aatʌmʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

40 Dʌmosʌgʌmaibagaimigʌaduñi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Maitapʌsʌʌbʌidi Diuusi? Aapi ʌʌpʌ soimaasi taataca ʌpan duucai goovai.

41 Dʌmosaatʌmʌ gia viaa istucʌdʌ soimaasi taatacagi, soimaasi idui aatʌmʌ cascʌdʌ. Dʌmosidicʌʌlimaitidui tomali ʌmo soimaasi —astʌtʌdai.

42 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Pʌsiʌʌscadʌ aiyagi pʌsiaaco gatʌaanʌda agai pai giñtʌgito —astʌtʌdai.

43 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi pʌsai sivi giñʌʌmadu daaca agai tʌvaagiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

44 Aidʌsicasiʌrdaanduucucatadaivʌʌsioidigitucapivii uruno taadaco uucami.

45 Tasai mostucapi vii, taidʌ ʌgʌʌ icuusi vaamioma cov-oocami siʌmo sueeyi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu sagiʌcatadai ʌran sʌʌli sarai sʌʌliacoga tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ.

46 Amaasi ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña daidʌ itʌi:

—Giñooca gʌviituldagena giñibʌdaga —astʌtʌdai. Dai mospotʌi ʌgai dai muu.

47 Dai aidʌsidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ ismaacʌdʌ ʌrromano nʌiditai istumaasi ʌpʌduitadai, siaa duutuli Diuusi daidʌ icaiti:

—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducami-catadai —ascaiti.

48 Dai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ ami daraajatadai dai nʌidi
istumaasi ʌpʌdui, iji abiaadʌrʌ dai gʌvimi gʌnmoomo.
49 Dʌmos vʌʌscatai ismaacʌdʌ maatʌcatadai ʌSuusi
mʌʌcasdʌrʌ guucacatai nʌidi imaasi ʌʌmadu ʌooqui
ismaacʌdʌ oiditadai Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ.

———

50 Dai oidacatadai ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai
maitʌrsoimaasi ivuaadami, Osee tʌʌgiducami, Arimateeʌrʌ
oidacami Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ʌgai ʌrʌmo tʌaanʌdami
ismaacʌdʌ tʌcacaiña mʌsmaacʌdʌ vaan tutusaiña.
51 Ʌgai nʌnʌracatadai istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi,
cascʌdʌ maibai aagaitadai ʌgai isducatai idui ʌgaa
baitʌguucacami.
52 Dai amaasi ʌgai nʌidamu ʌPilaato dai taí ʌSuusi tuucu-
gadʌ.
53 Dai tʌvaañdacai curusiaiñdʌrʌ ʌmo icuusi tuaacamiʌrʌ bi-
isa dai ʌmo tʌjoovai tʌʌ mʌsiaaco tomali ʌmaadutai maiquiaa
yaasa ʌmai muuquiadʌ.
54 Aidʌ ʌrʌtasaicatadai istuigaco bai vuaadana ʌgai vʌʌsi
dai siaadiqui ʌribʌstaragaicatadai istuigaco maitistuma
vuaadana ʌgai.
55 Daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi Galileeaiñdʌrʌ
abiaadʌrʌ iji dai nʌnʌidi ʌtʌjoi dai gʌntʌgito nʌnʌidi
mʌsducatai tʌʌ ʌmuuquiadʌ.
56 Dai aidʌsi quiiyana dada ʌgai bai dui asaiti sigian uu-
vadami dai siaadiqui ibʌstaragʌrʌ gʌniibʌsi poduucai isdu-
catai gʌnviidacatadai ʌgai.

24

———

1 Dai siaadiqui tuucamidʌrʌ tasʌrʌ ʌʌcaldiʌrʌ, ʌooqui ʌʌqui
quiaamoco iji siaaco caatʌcatadai ʌSuusi tuucugadʌ dai vuu-
caticatadai ʌsigian uuvaicʌdʌ ismaacʌdʌ bai duitadai ʌgai dai
tʌida agaitadai ʌmuuquiadʌ dai aa ooqui ʌʌpʌ oiditadai.
2 Dai aidʌsi aayi ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ
cuupicatadai ʌtʌjoi iscamaianaasi daacatadai,
3 tai ʌgai vaapa dʌmos maitʌʌ ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ.
4 Dai ʌgai aliʌ duduaadimucatadai dai tomali
maimaatʌcatadai istuma duñiagi, dai tʌʌ gooca cʌcʌʌli vai
sonuana guucacatadai dai dadadacʌi yuucusidʌ.
5 Daidʌ ʌooqui cuicʌsacatadai duduaadimucai taidʌ
ʌcʌcʌʌli itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi gaagai coidadʌ saagida ʌgai ismaacʌdʌ duaaca?
6 Maita tami daja ʌgai duaacata. Gʌntʌgitovurai isducatai
gʌnaagidi ʌgai aidʌmʌsi quiaa Galileeʌrʌ daraajatadai.

7 Aidʌsi povʌntʌtʌdai ʌgai sai ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami gʌaagaitadai mʌstʌʌgidagi soimaasi ivuaadami, dai
sai bo vaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
8 Tai ʌgai gʌntʌgito ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌSuusi.
9 Dai iimʌcai abiaadʌrʌ ʌooqui iji dai mʌʌ aagidi vʌʌsi
imaasi ʌbaivustaama dan ʌmoco ʌSuusi ojootosadʌ ʌʌmadu
vʌʌscatai ʌgaa.
10 Ʌooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌojootosicami ʌrMaría Madaliña,
ʌʌmadu Vuañiita, ʌʌmadu María Jacovo dʌʌdʌ, dai aa ooqui.
11 Dʌmos ʌojootosicami mosvuiirugami duucai caʌ ʌñiooqui
ismaacʌdʌ aagidi ʌooqui dai maivaavoitu.
12 Dʌmos ʌPiiduru mʌraitai vuusai dai mʌʌ nʌnʌidi siaaco
caatʌcatadai ʌSuusi, dai aʌcai tuucavi nʌnʌaava dai tʌʌ
ʌicuusi tuaacʌdʌ ismaacʌdʌrʌ biisapicatadai ʌmuuquiadʌ vai
mosgajiaadʌrʌ daacatadai, tai ʌgai ʌpamu aa gʌi dai du-
aadimutugaitai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌpʌduitadai.

———

13 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ goocatai ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ
Emausamaco iimʌitadai, Emausa maisi mʌʌcoraga
Jerusaleenaiñdʌrʌ parʌ goo oora imidagai.
14 Dai iimʌitai aatagaimi dai aagaimi ʌgai vʌʌsi istumaasi
daivusai Jerusaleenʌrʌ.
15 Dai aidʌsi aipaco gʌnaatagidimi ʌgai, tai ʌʌgi ʌSuusi
miaadʌrʌ cʌquiva dai oí.
16 Daidʌ ʌcʌcʌʌli nʌiditadai dʌmos Diuusi maimaa oigaragai
ismatiagi sioorʌ ʌgai.
17 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi aatagaimi aapimʌ iimʌitai? ¿Tuimʌsi
soigʌnʌlidi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Tai ʌmaadutai ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cleoofasi tʌʌgidu aa
noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oidacami maatʌ istumaasi ʌpʌdui Jerusaleenʌrʌ,
¿mosʌca aapipʌs maimaí, ami gʌuuliñacatai ʌʌpʌ? —astʌtʌdai.
19 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌpʌduio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌdui ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacamicʌdʌ,
ismaacʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai daidʌ
ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami asta gʌñiooquicʌdʌ
Diuusi vuitapi dai ʌoodami vuitapi.
20 Dai isduucai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ
ʌjudidíu ʌʌmadu gʌrtʌtʌaanʌdamiga gatʌʌgi mʌsai
gatʌaanʌna muaaragai dai curusiaba siisana.
21 Aatʌmʌ poʌliditadai isʌgai ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida
agaitadai judidíu. Dʌmos sivi casiʌpʌdui vaica tasai siʌpʌdui
gomaasi.

22 Dʌmos ʌʌmoco ooqui aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ
gʌrʌʌbʌcatai. Aliʌ ʌʌqui iji ʌgai siaaco caatʌcatadai ʌSuusi,
23 dai maitʌʌ ʌgai ʌtuucugadʌ, dai dadacai pocaitimi sai
vuitapi gʌnmaasitu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai potʌtʌdai sai
ʌSuusi duaaca.
24 Tai ʌʌmadutai gʌraaduñi iji siaaco caatʌcatadai ʌgai dai
tʌʌ vʌʌsi isducatai aagai ʌooqui dʌmos ʌSuusi gia maitʌʌ ʌgai
ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
25 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gia maimaatʌ caʌ aapimʌ dai mosʌʌ tʌvʌpicʌdʌ maiquiaa
vaavoitudai ismaacʌdʌ aagai ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
26 ¿Maitasi viaacatadai ʌCristo issoimaa taatagi vʌʌsi go-
maasi vai gooquiʌrʌ siaa duutuadagi vʌʌscatai tʌvaagiʌrʌ?
—astʌtʌdai ʌSuusi.
27 Amaasi ʌSuusi aagidi istʌiya ʌlidi vʌʌsi ʌoojai
ismaacʌdʌ oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aagaitai ʌSuusi. Ʌʌpʌga aagai ʌgai
ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai gooquiʌrʌ aagai ismaacʌdʌ
ooja ʌgaa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
28 Dai aidʌsi aayi ʌcʌcʌʌli siaacoga iimia agaitadai vaidʌ
ʌSuusi mosdaivuñia agaitadai abiaadʌrʌ.
29 Dʌmos ʌcʌcʌʌli goguama oí sai viʌʌna daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrʌʌmadu ivii casia uruñimi oidigi dai catucaimi vʌʌsi
—astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi ami aayi ʌʌpʌ dai ʌʌmadu viiya agai.
30 Dai aidʌsi gaugia agaitadai ʌgai ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu meesa
vuidʌrʌ taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai saasarai
dai maa ʌcʌcʌʌli.
31 Mospodui ʌgai tai Diuusi maa oigaragai ʌcʌcʌʌli
sai maatʌna isʌgai ʌrʌSuusi. Dʌmos aidʌ otoma ʌSuusi
maitʌmaasitu abiaadʌrʌ.
32 Vaidʌ ʌcʌcʌʌli povai gʌntʌtʌdai aipacoga:
—¿Maitasi ʌrvaavoi tʌsaliʌ baigʌrʌliditadai aatʌmʌ aidʌsi
gʌroiditadai ʌgai voiyaiñdʌrʌ dai gʌraagidimi isducatai icaiti
Diuusi ñiooquidʌ? —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
33 Dai amaasi ʌgai mainʌnʌra vaamioma mosotoma
ʌpamu aa suuli Jerusaleenamu, vai ami gʌnʌmpaidacatadai
ʌbaivustaama dan ʌmoco ojootosicami ʌʌmadu ʌaaduñdʌ.
34 Daidʌ ʌojootosicami potʌtʌdai ʌgaa gooca cʌcʌʌli:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isduaaca ʌmamaatʌtuldiadami
goSimuñi catʌʌ —astʌtʌdai.
35 Amaasi ʌvʌgoocai cʌcʌʌli aagidi isducatai ʌpʌdui voiyʌrʌ,
dai isducatai maí ʌgai ʌSuusi aidʌsi saasarai ʌgai ʌpaana.

———

36 Amaasi quiaa aagaitadai ʌgai imaasi, taidʌ ʌSuusi
saagida cʌquiva dai aduucai viaatuli:

—¿Baigamʌsi ʌnʌlidi? —astʌtʌdai.

37 Tai ʌgai aliʌ duduaadimu dai povʌnʌliditadai siʌrʌmo suiñali ismaacʌdʌ nʌidi ʌgai.

38 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Tuimʌsi duduaadimucu? ¿Tuimʌsi maicʌʌga vaavoitu aapimʌ?

39 Nʌidavurai giñnoonovi ʌʌmadu giñʌʌcaso ʌgai vaa Suusiana. Giñtaatavurai dai nʌida. Ʌmo suiñali maioo tomali maituucuga poduucai mʌsducatai giñnʌidi aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

40 Dai potʌʌcai tʌtʌgidi gʌnoonovi ʌʌmadu gʌʌʌcaso.

41 Dʌmos ʌgai maiquiaa vaavoitudaitai baigʌnʌldacai dai maitʌtʌgaitai istumaasi gʌntʌtʌgituagi. Cascʌdʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—¿Viaamʌsi istumaa ugia aanʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.

42 Tai ʌgai maa laachi vatopa gaicami dai ʌmo mʌʌmʌvai.

43 Taidʌ ʌSuusi bʌi dai uu ʌgai vuitapi.

44 Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌSuusi:

—Vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ soimaa taata aanʌ ʌrʌgai isducatai gʌnaagidi aanʌ aidʌsi quiaa gʌnʌʌmadu daacatadai, sai viaacatadai siʌpʌduñiagi vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ gʌaagai ʌliivroʌrʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai ismaacʌdʌ ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai ismaacʌdʌ oojisi Salmosi liivrugadʌrʌ giñaagaitai —astʌtʌdai ʌSuusi.

45 Dai soi ʌSuusi ʌgai sai maatʌ caʌcana.

46 Daidʌ itʌtʌdai:

—Poduucai oojisi saidʌ ʌCristo viaacatadai ismuquiaagi dai bo vaica tasaicʌdʌ viaacatadai isduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.

47 Dai gomaasi ismaacʌdʌ soimaa taata aanʌ gʌaagai mʌsaagidagi vʌʌsi oidigi daama oidacami Jerusaleenaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌnaagacai dai sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vai poduucai oigʌldica ʌgai vʌʌsi soimaascamigadʌ.

48 Dai aapimʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi imaasi.

49 Dai aanʌ gʌnootosdamu vʌʌsi istumaasi aagai giñooca, dʌmos tanasi Jerusaleenʌrʌ avʌr daraaja asta siʌʌscadʌ diviagi Diuusi guvucadadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

50 Daidʌ ʌSuusi vaidacai gʌojootosa abiaadʌrʌ Betaaniamu, dai vañigidacai gʌnoonovi siaa duutuli.

51 Dai siaa duutuldacai ʌcovai ii dai tʌvaagiamu tʌsai.

52 Daidʌ ʌojootosicami casiaa duutudacai aa suuli Jerusaleenamu dai aliʌ baigʌnʌliatugai,

53 dai v∧∧sc∧r∧ ∧g∧∧ quiuupaigad∧r∧ ∧judidíu daraajatai siaa
duutudaiña Diuusi.
Mos∧caasi.

Λ Vuaana ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi quiaa aimʌraitadai tami oidi daama

1-2 Diuusi maradʌ ʌgai dai tomastuigaco tʌvaagiʌrʌ daacana Diuusi ʌʌmadu. Aidʌsi maiquiaa cʌquiva oidigi vʌʌscʌrʌ oidaga Diuusi maradʌ Diuusi ʌʌmadu. Diuusi maradʌ ʌgai daidʌ gʌrmaatʌtuli istuiga Diuusi. Diuusi maradʌ ʌrDiuusi ʌʌpʌ cascʌdʌ.

3 Diuusi maradʌ ʌʌmadu Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai.

4 Diuusi maradʌ gʌrmaacai ibʌdagai utuducami dai soicʌi oodami ismaatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.

5 Diuusi maradʌ divia oidigi daama dai oidacatadai oodami saagida. Λoodami maimaatʌ caʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ baiyoma apiasoimaasi ivuaadana. Diuusi maradʌ soi mui oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ tomasi vaamioma muidu ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ. Siaaco oidaga cuudagi maitutucagʌi. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi maradʌ ʌgai gia gajiaadʌrʌ vipieeyi gosoimaascami.

6-7 Diuusi ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami sai gaagidana isDiuusi maradʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ maatʌtuldia agai oodami Diuusi ñiooquidʌ, sai oodami vaavoitudana ʌCristo.

8 ΛVuaana maitʌrʌCristocatadai baiyoma Diuusi ootoi ʌVuaana sai gaaagidiana sioorʌ ʌrʌCristo.

9 ΛCristo divia agaitadai gooquiʌrioma dai soiña agai oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ.

10 ΛCristo oidacatadai oidi daama dʌmos ʌoodami maimaatʌcatadai sioorʌ ʌgai. Λgai ʌgai daidʌ idui oidigi.

11 Daidʌ ʌCristo ʌrjudíucatadai dʌmos chiʌʌqui judidíu vaavoitudaitadai ʌgai.

12 Dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌʌmoco cʌʌga gʌntʌgito caʌ dai vaavoitu ʌSuusi Cristo tai Diuusi maa ʌgai sʌʌlicami saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌcana.

13 Mospoduucai ʌrDiuusi maamaradʌcana oodami maisiu mosvuvaacʌcai oodamiaiñdʌrʌ. Λvaavoitudadami ʌrDiuusi maamaradʌ maisiu mosipʌliditai dʌʌdʌdʌ tomali maisiu mosipʌliditai ʌmo oodami baiyoma ʌrDiuusi maamaradʌ ipʌliditai Diuusi.

14 Daidʌ ʌCristo Diuusi maradʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌgaicʌdʌ gʌmaí istuiga Diuusi. Diuusi maradʌ vuusai oodami duucai dai oodami saagida oidacana. Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidiña oodami dai vʌʌsi istumaasi aagaiña ʌgai ʌrvaavoi. Dai aatʌmʌ maí siʌgai viaa ʌmo sʌʌlicami dai aliʌ

viaa guvucadagai. Diuusi ʌgai dai maa gʌmara sʌʌlicami dai guvucadagai. Diuusi mosaliʌʌmaduga maradʌ.
15 Dai poduu aagai ʌVuaana aagaitai ʌgai:
—Idiava ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai divia agaitadai, dai vaamioma namʌga iñsaanʌ dai aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi idi. Maiquiaa vuusaicai aanʌ abiaadʌrʌ caoidacatadai idi —ascaiti ʌVuaana.
16 Daidʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌi naana maasi istumaasicʌdʌ aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai.
17 Moseesacaru ʌgai daidʌ gʌrmaa Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai sioorʌ maiʌʌgidiña ʌsʌʌlicami ʌdudunucami gʌvaiña ʌgai iscoodaiña ʌʌpʌ. Dʌmos ʌSuusi Cristo ʌgai dai oigʌdai oodami dai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi.
18 Tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi tomali ʌmo imidagai. Dʌmos Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco tʌvaagiʌrʌ daja Diuusi gʌrooga ʌʌmadu dai cascʌdʌ cʌʌ maatʌ istuiga Diuusi. Ʌgai ʌgai dai gʌrmaatʌtuldi istuiga Diuusi. Diuusi mosaliʌʌmaduga maradʌ.

———

19 Ʌfariseo Jerusaleenʌrʌ oidacami ootoi papaali ʌʌmadu pipiooñigadʌ sai tʌcacana ʌVuaana soor ʌgai.
20 Taidʌ ʌVuaana sʌʌli aagidi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ anmaitʌrʌCristo —astʌtʌdai ʌVuaana.
21 Amaasi potʌtʌdai ʌpapaali ʌʌmadu pipiooñigadʌ ʌgai:
—¿Poor aapi? ¿Aapipʌsi ʌrEliiasi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Chuu —astʌtʌdai.
Tai ʌgaa potʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ sai divia agaitadai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Chuu —astʌtʌdai.
22 Amaasi ʌgaa potʌtʌdai:
—¿Poor aapi? Gʌraagidañi aapi tʌtai aagida aatʌmʌ ʌmo istumaasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrootoi. ¿Tumaasi gʌraagidamu aapi? ¿Poor aapi? —astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru sai oidigana gamamaatʌtuldi agai Diuusi ñiooquidʌ dai aduucai ooja ʌgai: “Aagidamu ʌgai oodami sai otoma divia agai gabaitʌcʌaacamiga, cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada ʌgai”, asduucai ooja Isaíacaru —astʌtʌdai ʌVuaana.

24 Amaasi ʌfariseo ojootosadʌ ismaacʌdʌ dada
Jerusaleenaiñdʌrʌ
25 potʌtʌdai:
—Isaapi maitʌrʌCristo, tomali maitʌrEliiasi, tomali
maitʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ divia agaitadai,
aidʌ gia ¿tuipʌsi vapaconai aapi oodami? —astʌtʌdai ʌgai.
26 Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Aanʌ gia suudagicʌdʌ vapaconai oodami dʌmos aapimʌ
gʌnsaagida aimʌrai ʌmai dai maimaatʌ aapimʌ sioorʌ ʌgai.
27 Aanʌ ʌpʌga divia isʌgai dʌmos ʌgai vaamioma viaa guvu-
cadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Ʌgai
sʌʌlicʌdʌ vaamioma namʌga iñsaanʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.
28 VʌʌSi gomaasi ʌpʌdui Betaabarʌrʌ vaasmocoradʌrʌ ʌgʌʌ
aqui Jordán. Ʌaqui Jordánʌrʌ ʌgai siaaco vapaconai ʌVuaana
ʌoodami.

———

29 Siaadico ʌVuaana nʌidi isvuidʌrʌ imʌi ʌSuusi. Daidʌ
ʌVuaana itʌtʌdai ʌoodami:
—Dañi gooviava ʌgai ismaacʌdʌ ootoi Diuusi
sai gʌmuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi
istuidʌna isoigʌldiagi oodami soimaascamigadʌ.
Poduucai goSuusi ʌrʌpan ducami ʌali cañiiru ismaacʌdʌ
ʌʌquioma gʌraaduñicaru coodaiña sai Diuusi oigʌldiña
soimaascamigadʌ.
30 Goovai aagai aanʌ aidʌñsi pocaiti: “Aanʌ ʌpʌga divia
isʌgai dʌmos ʌgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ
maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Maiquiaa vuusaicai aanʌ
abiaadʌrʌ caoidacatadai ʌgai”, tʌtʌdai aanʌ.
31 Aanʌ ʌʌpʌ maimaatʌcatadai sioorʌ ʌgai. Dʌmos aanʌ
vapaconai ʌjudidíu suudagicʌdʌ vai poduucai ʌgai maatʌna
sioorʌ ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.
32 Daidʌ ʌVuaana pocaiti ʌʌpʌ:
—Aanʌ tʌʌ aidʌsi Diuusi Ibʌadʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌSuusi
daama ʌmo tugu maasi.
33 Aanʌ maiquiaa maatʌcatadai sioorʌ ʌgai dʌmos Diuusi
ʌgai dai giñootoi sai vapaconana aanʌ oodami suudagicʌdʌ
dai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “Siʌʌscadʌ nʌijadagi giñibʌdaga
istʌvañiagi dai dan daiva ʌmo cʌʌli ʌgai vaa ʌrʌgai dai maaqui
agai oodami guvucadadʌ giñibʌdaga”, iñtʌtʌdai Diuusi.
34 Dai nʌidi aanʌ istumaasi ʌpʌdui ʌcʌʌlicʌdʌ dai aanʌ
ʌrnʌijadami isʌgai ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai
tʌvaagiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.

———

35 Siaadico ʌVuaana movaasi daacatadai ʌʌmadu gooca
gʌmamaatʌrdamiga.

36 Dai nʌiditai isdaivusai ʌSuusi, ʌVuaana itʌtʌdai
gʌmamaatʌrdamiga:
—Dañi bodʌrʌ imʌi goovai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi
sai gʌmuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi
istuidana isoigʌldiagi oodami soimaascamigadʌ.
Poduucai Suusi ʌrʌpan duucami ʌali cañiiru ismaacʌdʌ
ʌʌquioma gʌraaduñicaru coodaiña vai Diuusi oigʌldiña
soimaascamigadʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.
37 VʌgoocatAi mamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana cai iscaiti
ʌVuaana dai oí ʌgai ʌSuusi.
38 Amaasi ʌSuusi aa nʌnʌava dai tʌʌ isoidi ʌgai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Tuma gaagai aapimʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿paaco oidaga aapi? —astʌtʌdai.
39 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai dai nʌida —astʌtʌdai.
Amaasi oí ʌgai dai tʌʌ siaaco gʌuliñacatadai ʌgai. Dai casi
ʌrurunucocatadai dai movaasi daraaja ʌgai ʌSuusi ʌʌmadu
asta duupicoi tasai.
40 Ʌmaadutai ʌgai Aandʌrʌsi tʌʌgidu. Ʌgai ʌrsuculidʌ Simuñi
Piiduru.
41 Otoma ii ʌgai dai tʌʌ gʌsiʌʌgi daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ tʌʌ ʌCristo ismaacʌdʌ Diuusi ootoi tʌvaagiaiñdʌrʌ
—astʌtʌdai.
42 Dai Aandʌrʌsi vaidacai Simuñi mʌʌca siaaco daacatadai
ʌSuusi. Dai mostʌʌgacai ʌSuusi ʌSimuñi potʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrSimuñi Joonási maradʌ dʌmos sivi Sefasi
gʌaagadamu aanʌ. Sefasi ʌrPiiduru —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

43 Dai siaadico ʌSuusi imia agaitadai Galilea dʌvʌʌriamu.
Dʌmos ʌpʌga tʌʌ ʌgai ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoidáñi —astʌtʌdai.
44 ʌPiili ʌrBetasaidʌrʌ oidacami. Dai ami oidacatadai ʌʌpʌ
Aandʌrʌsi ʌʌmadu Piiduru.
45 Amaasi ii ʌPiili dai gaagamu Natanieli daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ tʌʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru daidʌ
ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌsi ooja ʌgai Diuusi
ñiooquidʌ. Ʌgai ʌrSuusi, Osee maradʌ Nasareetʌrʌ oidacami
—astʌtʌdai ʌPiili.
46 Taidʌ ʌNatanieli itʌtʌdai:
—Siaadʌrʌ diviana ʌmo oodami cʌʌ tuigajami Nasaree-
taiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Timuda pai nʌida —astʌtʌdai.
47 Aidʌsi ʌSuusi tʌʌ isvuidʌrʌ imʌi ʌNatanieli, potʌtʌdai ʌgai
ʌoodami:

—Bodʌr imʌi Natanieli. Goovai ʌrʌmo judíu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi dai cʌʌga ʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai maitʌryaatavogami —astʌtʌdai ʌSuusi.

48 Amaasi Natanieli itʌtʌdai:

—¿Ducatai giñmaatʌ aapi? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ gʌnʌidi aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa gʌvaí goPiili pai ʌmo iigosi uta daacatadai aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.

49 Amaasi Natanieli itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, aapi apʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Aapi apʌrraígadʌ ʌjudidíu —astʌtʌdai Natanieli.

50 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Mosgʌaagidacai aanʌ sai gʌnʌidi ʌiigosi uta giñvaavoitu aapi? Nʌidamu aapi naana maasi istumaasi vaamioma gʌgʌrducami sigomaasi —astʌtʌdai ʌSuusi.

51 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Sʌʌlicʌdʌ tʌʌgimu aapimʌ iscupioquiñi ʌtavaagi dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌʌsadʌdamu dai tʌapanʌdamu siaaco aimʌrda aanʌ. Aanʌanʌ ʌgai dai viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi.

2

———

1 Bovaica tasaicʌdʌ Suusi ii ʌmo cunatarag ʌrʌ Canaaʌrʌ Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Vai ami daacatadai ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌpʌ.

2 Daidʌ ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ vapaidarsicatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ iji aatʌmʌ.

3 Tai ugidagai uuvasi varagadʌ. Taidʌ ʌSuusi dʌʌdʌ itʌtʌdai ʌSuusi:

—Camaitiipu uuvasi varagadʌ —tʌtʌdai.

4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:

—Giñdaada, ¿tuipʌsi giñaagidi gomaasi? Maiquiaa aayi siuu duucu iduñia iñagai aanʌ ʌmo istumaasi gʌducami —tʌtʌdai.

5 Dʌmos ʌSuusi dʌʌdʌ potʌtʌdai ʌvasibadami:

—Iduuñivurai tomastumaasi istumaasi gʌnaagidagi goSuusi —tʌtʌdai ʌSuusi dʌʌdʌ.

6 Vai ami daraajatadai naadami ojoodai ajaayi, ismaacʌdʌrʌ toadana ʌjudidíu suudagi sai ʌcʌdʌ gʌniicomana vʌʌsi ʌvapaidarsicami poduucai isduucai viituli ʌjudidíu ʌʌqui aaduñdʌcardu. Ʌʌmo ajaayi aajʌi parʌ maaco coobai litro suudagi.

7 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌvasibadami:

—Suusudadavurai idi ajaayi suudagicʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

Tai ʌgai cʌʌ suusudagi ʌajaayi suudagicʌdʌ.

8 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Siviavʌr gia vaasiba lʌʌchi dai bʌidacai ʌtʌaanʌdami idi cunataragiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

Tai podui ʌgai.

9 Taidʌ ʌtʌaanʌdami dʌʌ gosuudagi ismaacʌdʌ uuvusi varagadʌ gʌnaato. Dʌmos ʌgai maimaí siaadʌrʌ vuaa ʌvasibadami gouuvasi varagadʌ. Mosʌʌgi ʌvasibadami maatʌcatadai. Ʌʌgi ʌgai vaigi ʌsuudagi cascʌdʌ. Taidʌ ʌtʌaanʌdami vaí ʌnovio

10 daidʌ itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ vʌʌñiga idi uuvasi varagadʌ. Vʌʌsi oodami ʌʌpʌga gavasidiña ʌuuvasi varagadʌ vʌʌñiacʌdioma dai gooquiʌrʌ maisi vʌʌñiacʌdʌ. Dʌmos aapi ʌʌpʌga gatʌjai vasibaragai gouuvasi varagadʌ maisi vʌʌñiacʌdʌ dai gooquiʌrʌ ʌvʌʌñiacʌdioma —tʌtʌdai.

11 Gomaasi ismaacʌdʌ idui ʌSuusi Canaaʌrʌ ʌrʌpʌgadadʌ istumaaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai ʌoodami vuitapi dai ʌgaicʌdʌ maí ʌoodami isviaa ʌgai guvucadagai. Dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vaavoitu isʌgai ʌrʌCristo.

12 Dai mosgʌcuugaidacai ʌvagimi ii ʌSuusi Capernauumamu. Dai Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu Suusi susuculidʌ ʌʌmadu Suusi mamaatʌrdamigadʌ oidi ʌgai dai anaasi daraaja chiʌʌqui tasai.

———

13 Dai aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagarʌ ʌjudidíu istuigaco ʌgai tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Daidʌ ʌSuusi ii Jerusaleenamu.

14 Dai anaasi ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ tuisicʌrʌ ʌSuusi tʌʌ isami ʌʌmadutai gagaagaraitaidai vopoisi dai cañiiru dai tutugu dai aa mo daraaja gagaagaraitadai ʌtumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ saapʌdaiña ʌoodami istumaasi gʌgaagaraiña quiuupiʌrʌ.

15 Mostʌʌgacai ʌSuusi gomaasi idui ʌmo iquisanai aali tʌtʌroviñdicʌdʌ dai vuvaitu quiidigamu vʌʌsi ʌoodami ʌʌmadu ʌvopoisi dai ʌcañiiru. Dai dʌvʌʌrapi suuli ʌtumiñsi ismaacʌdʌ gagaagaraitadai ʌcʌcʌʌli dai aipaco suuli meesagadʌ ʌgai ismaacʌdʌ gagaagaraitadai tutugu.

16 Daidʌ potʌtʌdai ʌSuusi ʌgaagardami tutugu:

—Vuvaidavurai vʌʌsi gomaasi. Maitavʌr ʌmo gagaaracarui duucai nʌijada giñooga quiidʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

17 Amaasi aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ gʌntʌgito ispodu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Giñooga, sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi gʌquii poduucai isduucai aapi ipʌlidi”, asduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.

18 Amaasi ʌjudidíu tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—¿Tumaa istumaasi gʌducami iduñia agai aapi vai ʌgaicʌdʌ maatiagi aatʌmʌ isaapi viaa sʌʌlicami isivuaadagi gomaasi? —tʌtʌdai ʌjudidíu.

19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Daitudavurai aapimʌ idi gʌʌ quiuupai dai vaic tasaicʌdʌ
ʌpamu iduuñimu aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:
—Goo coobai dan naadami uumigicʌdʌ ʌpʌdui idi gʌʌ quiu-
upai. ¿Siaadʌrʌ iduuna aapi vaic tasaicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌjudidíu.
21 DʌmosʌSuusi maiaagai ʌgʌʌ quiuupai ismaacʌdʌ idui
oodami. ΛSuusi aagai ʌʌgi gʌtuucuga.
22 Cascʌdʌ aidʌsi ʌSuusi ʌpamu duaaca ʌcoidadʌ saagidi-
aiñdʌrʌ gʌrtʌgito aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai iscaiti
ʌSuusi dai vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi istumaasi
ʌSuusi aagaiña.

———

23 Aidʌsi ʌSuusi modaacatadai Jerusaleenʌrʌʌsiaa
duudagʌrʌ ʌjudidíu istuigaco ʌgai tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ muidutai
vaavoitu isʌgai ʌrʌCristo, nʌiditai naana maasi istumaasi
gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌSuusi.
24 DʌmosʌSuusi ʌʌbiadan tada ʌgai maatʌcatai isʌgai
maiʌʌgiada agaitadai. ΛSuusi cʌʌga maatʌ iducatai tʌtʌgitoi
vʌʌsi oodami cascʌdʌ.
25 ΛSuusi maitʌgito isaagidiagi ʌmai isducatai tʌtʌgitoi
oodami mosʌʌgi ʌgai maatʌ cascʌdʌ.

3

———

1-2 Λmo imidagai tucarʌ ii Nicodemo dai mʌʌ diviji ʌSuusi.
Nicodemo ʌrfariseo daidʌ ʌrʌmo dunucamigadʌ ʌjudidíu.
Daidʌ itʌtʌdai Nicodemo ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌootoi
aapi pʌsai gʌrmamaatʌtuldana ñiooquidʌ. Mosmaitiipu aa
sioorʌ istutiadagi isivuaadagi naana maasi gʌgʌrducami is-
ducatai ivueeyi aapi isDiuusi maiʌʌmadu daacagi. Podu-
ucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aapi —astʌtʌdai
ʌNicodemo.
3 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌaagidi sai sʌʌlicʌdʌ ismaiʌpamu vuusiagi ʌmo
oodami maitistutiada agai ismatiagi isducatai tʌaanʌi Diuusi
—astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌNicodemo tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai istutuidi ʌmo cʌʌli isʌpamu vusiagi cacʌʌlitucai?
Siaadʌrʌʌpamuvaacʌna ʌmo oodami gʌdʌʌ ʌraana dai
ʌpamu vuusaiña —astʌtʌdai Nicodemo.
5 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌaagidi sai sioorʌ maivuusiagi suudagicʌdʌ dai
Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ ʌʌpʌ ʌgai gia maiimia agai tʌvaagiamu dai
Diuusi ʌʌmadu oidacagi.

6 Istumaasi vuusai oodamiaiñdʌrʌ ʌgai ʌroodami. Istumaasi vuusai Diuusi Ibʌadʌaiñdʌrʌ ʌgai viaa ʌmo ibʌdagai utudui:
7 ¿Tuipʌsi maitʌʌ aapi istumaa tʌgituagi gʌaagiditai aanʌ sai vʌʌscatai viaa isʌpamu vuvaquiagi?
8 ʌʌvʌʌli tomasiaaco vustai dai caʌcana aapi iscaiti dʌmos maimaatʌ siaadʌrʌ daivuscʌi tomali siaaco imia agai. Poduucai ʌʌpʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ vusacʌi Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ, tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi Ibʌadʌ mosʌcaasi nʌidi isducatai ʌma maasi tʌgito oodami aidʌsi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Taidʌ ʌNicodemo itʌtʌdai:
—¿Ducatʌ ʌpʌvueeyi imaasi? —astʌtʌdai.
10 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapi apʌrʌmo gʌʌ mamaatʌtuldiadamigadʌ ʌjudidíu. ¿Ducatai maimaatʌ caʌ aapi istumaasi gʌaagidi aanʌ?
11 Aanʌ gaaagidi istumaasi sʌʌlicʌdʌ maatʌ dai aanʌ ʌrnʌijadami istumaasi sʌʌlicʌdʌ nʌidi. Dʌmos aapimʌ maivaavoitudai istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
12 Isaapimʌ maitiñvaavoitudagi aagaitai aanʌ istumaasi ʌpʌvueeyi tami oidigi daama ¿ducatai iñvaavoituda agai isgʌnaagidiagi istumaasi ʌpʌvueeyi tʌvaagiʌrʌ?
13 Tomali ʌmo oodami maiii tʌvaagiamu dai ʌpamu divia tami oidi daami daidʌ istutuidi isaagidiagi aa ismaasi mʌʌca. Mosʌcaasi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌpamu imimu aanʌ tʌvaagiamu.
14 Dai poduucai isduucai Moseesacaru ʌmo uusiʌrʌ sagia ʌmo cooyi vaiñomicʌdʌ duñisicami dai oodami vuitapi cʌi ʌuusi oidigana, poduucai mʌgiñsiisa agai curusiaba dai ʌoodami vuitapi cʌʌsa agai ʌcurusi. Aanʌ ʌrʌgai dai divia tʌvaagiaiñdʌrʌ dai aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
15 Giñmuaamu ʌoodami curusiaba vai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi iñsaanʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌgai gia camaiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu baiyoma imia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco.

———

16 Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌoodami oidigi daama oidacami cascʌdʌ ootoi ʌgai gʌmara, mosaliʌʌmaduga ʌgai maradʌ, dai gʌmuaatu sai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami camaiimi agai ʌDiaavora ʌʌmadu baiyoma imia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco.
17 Diuusi ootoi gʌmara tami oidi daama sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami sioorʌ vaavoitudagi maisiu isootosa ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu.

18 Sioor∧ vaavoitudai Diuusi marad∧ ∧gai gia maiimia agai
∧Diaavora ∧∧madu d∧mos sioor∧ maivaavoitudagi ∧gai gia
imia agai ∧Diaavora ∧∧madu maivaavoitudacai ∧gai Diuusi
marad∧. Mosali∧∧maduga Diuusi marad∧.
19 Sioor∧ maivaavoitudagi s∧∧lic∧d∧ imia agai ∧Diaavora
∧∧madu. ∧Cristo divia tami oidigi daama dai soic∧da
agai oodami sai maat∧ ca∧cana Diuusi ñiooquid∧ d∧mos
∧oodami vaamioma oojoidi issoimaasi ivuaadagi dai maisiu
vaavoitudagi ∧Cristo. ∧oodami ∧rsoimaasi ivuaadamicatadai
casc∧d∧.
20 Sioor∧ soimaasi ivueeyi ∧gai gia c∧∧dai ∧Cristo
dai maivaavoitudai ∧Cristo maitip∧liditai isaa maatiagi
issoimaasi ivueeyi.
21 D∧mos sioor∧ ∧∧gidi Diuusi ∧gai gia dai vaavoitudai
∧Cristo vai poduucai g∧maat∧cana isivueeyi ∧gai istumaasi
Diuusi ip∧lidi —ast∧t∧dai ∧Suusi ∧∧gi g∧aagaitadai.

———

22 Dai casi ∧p∧duucai gomaasi ii ∧Suusi ∧∧madu aat∧m∧ ma-
maat∧rdamigad∧ Judeea d∧v∧∧riamu. Dai movaasi daraaja
aat∧m∧ chi∧∧qui tasai vapaconaitadai oodami.
23 Daid∧ ∧Vuaana vapaconaitadai oodami ∧∧p∧ Enoon∧r∧
dai abiaad∧r∧ Salim∧r∧ miaaga. Ami g∧piacatadai suudagi
casc∧d∧. Tai daada oodami sai vapaconana ∧Vuaana.
24 Aid∧ maiquiaa maisapicatadai ∧Vuaana ismaac∧d∧ vapa-
conaitadai oodami.
25 ∧judidíu muiyoco imidaga dai naana duucai
g∧niicomaiña siuu duucu gaugia agadagi. ∧gai
po∧lidiña sai poduucai Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idiña. D∧mos
∧mamaat∧rdamigad∧ ∧Vuaana maipoduucai ivuaadana
casc∧d∧ ∧mo imidagai ali∧si g∧nvupui ñiñio ∧gai ∧∧madu aa
judidíu aagaitai gomaasi.
26 Dai gooqui∧r∧ iji ∧mamaat∧rdamigad∧ ∧Vuaana daid∧
it∧t∧dai ∧gai ∧Vuaana:
—Mamaat∧tuldiadami ∧c∧∧li ismaac∧d∧ g∧∧∧madu daa-
catadai ∧g∧∧ aqui Jordán vaasad∧r∧ ismaac∧d∧ g∧raagidi aapi
said∧ ∧r∧Cristo sivi ∧gai vapaconai oodami dai muidutai oi-
datucui ∧gai —ast∧t∧dai ∧mamaat∧rdamigad∧ ∧Vuaana.
27 Amaasi ∧Vuaana it∧t∧dai:
—Tomasioor∧ sioor∧ viaacagi s∧∧licami Diuusi ∧gai dai
maacai gomaasi.
28 Aapim∧ cac∧ iscaiti aan∧ ansai mait∧r∧Cristo. Aan∧
∧p∧ga divia is∧gai.
29 Si∧∧sc∧d∧ cunaata agadagi ∧mo ali t∧ji v∧∧sc∧r∧ ip∧lidiña
is∧∧madu daacagi ∧novio. Daid∧ ∧novio vapaidad∧ ali∧si
baig∧n∧lidiña is∧mapai daraaja ∧gai. Dai sivi aan∧ ∧∧p∧
baigiñ∧lidi n∧iditai ismui oodami oidatucui ∧Cristo.

30 Aliʌsi gʌaagai isʌCristo vaamioma ʌrbaitʌcʌaacamicagi
iñsaanʌ vai poduucai otoma camaiñamʌacagi giñsʌʌlicamiga.

———

31 ΛCristo tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vaamioma namʌga
sʌʌlicamigadʌ ʌgai sitomasioorʌ sʌʌlicamigadʌ. Dʌmos
aanʌ ʌroidigi daama oidacami dai gaaagidi aanʌ istumaasi
ʌpʌvueeyi tami oidigi daama.
32 ΛCristo gaaagidi istumaasi nʌidi dai istumaasi caʌ
tʌvaagiʌrʌ vai chiʌʌquidu ismaacʌdʌ vaavoitudai.
33 Dʌmos sioorʌ vaavoitudai poduucai cʌʌga maatʌ isDiuusi
maiyaatagʌi tomali ʌmo imidagai.
34 Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi sai gaaagi-
dana Diuusi ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja
ʌgai cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai maitistutuidi
ismaatiagi siʌʌsi guvucadagai viaa ʌgai.
35 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai. Λgai ʌrmaradʌ
cascʌdʌ. Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami sai vaamioma
tʌaanʌiña sitomasioorʌ.
36 Sioorʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ ʌgai gia tomastu-
igaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ
maivaavoitudagi ʌgai maiimi agai tʌvaagiamu baiyoma Di-
uusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldia agai ʌgai —astʌtʌdai
ʌVuaana.

4

———

1 Λfariseo cajioma sai Suusi vaamioma mui vapaconaitadai
oodami siʌVuaana dai vaamioma mui oodami oidatucui
ʌSuusi siʌVuaana.
2 Dʌmos maitʌrvaavoi isʌSuusi vapaconaitadai oodami.
Aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai vapacoinaitadai
oodami.
3 Dai aidʌsi maí ʌSuusi ismaí ʌfariseo gomaasi ii ʌgai
Judeeaiñdʌrʌ dai nora Galileeamu.
4 Λgai viaacatadai isdaivuñiagi Samaaria dʌvʌʌriʌrʌ.
5 Dai aayi Sicaarʌrʌ Samaaria dʌvʌʌriʌrʌ ismaacʌdʌ miaan
daja Jacocaru dʌvʌʌragadʌ. Λgai vaa ʌrʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ
Jacocaru maa gʌmara Osee.
6 Ami ʌgai siaaco daja Jacocaru poosogadʌ. ΛSuusi caibimu-
catadai aimʌraitai dai modaiva pooso soonoana. Aidʌ cayoga
dan duitadai.
7 Tai ami divia ʌmo ooqui Samaariʌrʌ oidacami dai vaigi
agai suudagi. Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñvasidañi suudagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Aatʌmʌ caijitadai caayamu dai gasavʌda ragai cuaadagai.
9 Amaasi ʌooqui itʌtʌdai ʌSuusi:

—¿Tuipʌsi giñtaanʌi suudagi? Aapi ʌrjudíu nai aanʌ ʌrSamaariʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌooqui.

Ʌjudidíu ʌʌmadu ʌSamaariʌrʌ oidacami maicʌʌga gʌnñiñiooquidi aipacoga cascʌdʌ potʌtʌdai ʌooqui.

10 Amaasi ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Ismaatʌcamudai aapi istumaasi maacai Diuusi ʌoodami dai sioorʌ aanʌ aidʌ gia aapi giñtaañimudai suudagi, dai aanʌ gʌoidamudai suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

11 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:

—Aapi maiviaa istucudʌ vusaidagi suudagi dai aliʌ tu-ucavuga gopooso. ¿Vaadʌrʌ vusaida agai aapi suudagi is-maacʌdʌcʌdʌ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu daidʌ giñoidagi?

12 Gʌrʌʌqui aduñicaru Jaco idui idi pooso. Ʌgai ʌʌmadu maamaradʌ ʌʌmadu sosoigadʌ gayʌʌdana suudagi idi poosoaiñdʌrʌ. Siaadʌrʌ vaamioma gatʌaanʌiña aapi siʌgai —astʌtʌdai ʌooqui.

13 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Sioorʌ yʌʌdagi idi suudagi vʌʌscʌrʌ ʌpamu tonoocorʌiña.

14 DʌmOs sioorʌ iiyagi ʌsuudagi ismaacʌdʌ aanʌ gaoidi, camaitonoocorʌi ʌgai tomali ʌmo imidagai. Ʌsuudagi is-maacʌdʌ aanʌ gaoidi gaibʌdagʌrʌ daacana dai vʌʌscʌrʌ vu-sanʌiña gosuudagi poduucai isduucai vusanʌi suudagi ʌmo vagʌacañiaiñdʌrʌ dai gosuudagicʌdʌ tomastuigaco oidacana oodami tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

15 Amaasi ʌooqui itʌtʌdai:

—Giñoida aapi ʌsuudagi nai poduucai camaitonoomu-curʌda aanʌ tomali maiviaacagi isdidivaitai gavaigʌdagi su-udagi idi poosoaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌooqui.

16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Imʌdañi dai vuaapa gʌcuna —astʌtʌdai ʌSuusi.

17 Amaasi aa noragi ʌooqui daidʌ itʌtʌdai:

—Maicuna aanʌ —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Vaavuava ismaicuna aapi cascʌdʌ pocaiti.

18 Cataama ñiooquiditadai aapi cʌcʌʌli dai sivi ʌmoco ʌʌmadu oidaga aapi vai ʌgai maitʌrgʌcuna cascʌdʌ istumaasi aagai aapi ʌrvaavoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

19 Moscaʌ gomaasi ʌooqui daidʌ tʌtʌdai:

—Aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

20 GʌrʌʌqUi aaduñicaru tami Samaariʌrʌ oidacatadai dai siaa duutudaiña Diuusi tami idi giidiana dʌmos aapimʌ ju-didíu pocaiti sai Jerusaleenʌrʌ ʌgai siaaco gʌaagai issiaa du-utuadagi Diuusi —astʌtʌdai ʌooqui.

21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Giñvaavoitudañi aapi, aimu istuigaco aapimʌ siaa duutu-
adamu Diuusi maisiu tami idi giidiana tomali Jerusaleenana.
22 Aapimʌ Samaariʌrʌ oidacami maicʌʌ maatʌ Diuusi
tomasi siaa duutuadai. Aatʌmʌ judidíu cʌʌga maatʌ Diuusi.
Ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami ʌrjudíu.
23 Dʌmos aimu istuigaco sioorʌ sʌʌlicʌdʌ siaa duutuadagi
Diuusi siaa duutuada agai maisiu mosʌcaasi ñiooquicʌdʌ
baiyoma siaa duutuada agai Diuusi gʌniibʌdagacʌdʌ dai
gʌntʌtʌgitoidagacʌdʌ poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
24 Diuusi ʌribʌdagai cascʌdʌ sioorʌ siaa duutuada ʌliadagi
Diuusi gʌniibʌdagacʌdʌ viaa isiaa duutuadagi poduucai
isduucai Diuusi ipʌlidi dai maisiu mosʌcaasi ñiooquicʌdʌ
—astʌtʌdai ʌSuusi.
25 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:
—Aanʌ gia maatʌ isdivia agai ʌCristo dai siʌʌscadʌ diviagi
ʌgai cʌʌga gʌraagida agai vʌʌsi istumaasi —astʌtʌdai ʌooqui.
26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌrʌCristo —astʌtʌdai.
27 Dai quiaa aatagiditadai ʌgai tʌtai dada aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi. Dai maitʌʌ istumaasi
gʌrtʌtʌgituagi tʌʌgacai ʌSuusi isaatagidi ʌmo ooqui. Dʌmos
vʌʌscatai aatʌmʌ ʌʌbʌiditadai ʌSuusi cascʌdʌ tomali
ʌʌmadutai maitʌcacai istumaa agai tomali istumaasi aatagidi
ʌooqui.
28 Amaasi ʌooqui anaasi viaa gʌvaigacaru dai ii caayamu
dai potʌtʌdai ʌoodami:
29 —Mʌʌcavʌr nʌida ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ giñaagidi vʌʌsi
istumaasi ivuaadana aanʌ. Ʌcristo lienʌ ʌgai —astʌtʌdai
ʌooqui.
30 Amaasi iji ʌoodami caayaiñdʌrʌ dai aayi mʌʌca siaaco
daacatadai ʌSuusi.
31 Mosimʌcai ʌooqui poosoaiñdʌrʌ tʌtai aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi daañimi sai gaugana.
32 Dʌmos ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Viaa aananʌ ʌmo istumaasi istumaasi cueeyi istumaasi
maimaatʌ aapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
33 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aipaco
gʌrtʌcacaimi dai pocaiti:
—¿Sioorʌ vuaapi cuaadagai? —caiti aatʌmʌ.
34 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Siuu duucu ivuaada aanʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi giñooga
ismaacʌdʌ giñootoi ivuaadatai aa duiñdadʌ ʌgai, gomaasi
ʌrʌpan duucami cuaadagai aan imvʌʌtarʌ.
35 Aapimʌ pocaiti sai quiaa viʌʌga maaco masaadai isy-
oovagi oodami tʌligi. Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai caoidaga

mui oodami ismaacʌdʌ caʌca ʌlidi isgaaagiadagi aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.

36 Sioorʌ gaʌsai tʌligi gamaitʌcʌi tumiñsi dai sioorʌ gayoovai tʌligi gamaitʌcʌi tumiñsi ʌʌpʌ. Poduucai ʌʌpʌ Diuusi aa duiñdadʌrʌ. ΛʌmaduTai aagidiña Diuusi ñiooquidʌ oodami vai aa daivuiña gooquiʌrʌ dai ʌpamu aagidiña Diuusi ñiooquidʌ oodami vai ʌgai vaavoitudaiña Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi dai tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Daidʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ daidʌ ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ aliʌ baigʌnʌliadamu.

37 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi gʌaagai sai ʌʌmoco gaʌsai daidʌ aa gayoovai.

38 Aanʌ gʌnootoi mʌsai aagidana Diuusi ñiooquidʌ oodami vai ʌgai giñvaavoitudana. DʌmosTai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ caaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami dai aapimʌ aagidi ʌoodami sai ʌliʌsi gʌaagai isvaavoitudagi. Poduucai ʌgaa ʌrʌpan ducami ʌsadami tʌligi dai aapimʌ ʌrʌpan ducami yoovadami tʌligi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

39 Dai muiduitai Samaariʌrʌ oidacʌdʌ vaavoitu isʌSuusi ʌrʌCristo caʌcatai isʌooqui potʌtʌdai saidʌ ʌSuusi maatʌ vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌgai.

40 Cascʌdʌ aidʌsi aayi ʌSamaariʌrʌ oidacʌdʌ daañimi ʌgai ʌSuusi sai anaasi viʌʌna. Taidʌ ʌSuusi anaasi daja goo tasai.

41 Tai vaamioma muidutai vaavoitu caʌcatai istumaasi aagidi ʌSuusi.

42 Amaasi potʌtʌdai ʌoodami ʌooqui:

—Sivi vaavoitu aatʌmʌ maisiu mosʌcaasi istumaasicʌdʌ gʌraagidi aapi ʌʌgi aatʌmʌ cacaʌ ʌʌpʌ istumaasi gʌraagidi goovai dai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi goovai oodami —tʌtʌdai oodami.

———

43 Dai bogooca tasaicʌdʌ ʌSuusi ii Samaariaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriamu.

44 ΛSuusi pocaititadai sai isʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami maiʌʌgiditai caʌcana istumaasi aagiadagi ʌgai.

45 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ baigʌnʌliaracʌdʌ viaatuli dai miaadʌgʌ ʌGalileeʌrʌ oidacami. Λgai nʌiditadai vʌʌsi istumaasi idui ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ ʌgʌʌ siaa duudagʌrʌ cascʌdʌ.

46 Amaasi aa gʌi ʌSuusi Canaamu siaaco idui ʌgai uuvasi varagadʌ suudagicʌdʌ. Dai Capernauumʌrʌ oidacatai ʌmo gʌʌ dunucami. Dai maracatadai ʌgai ʌmo cʌʌli vai aliʌ cooco.

47 Aidʌsi maí ʌdunucami isʌSuusi caaayi Galileeʌrʌ ii ʌgai dai nʌida agai ʌSuusi. Dai daañimi ʌgai ʌSuusi sai imʌna quiidamu dai duaaidana maradʌ ismaacʌdʌ camuuquimi.
48 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—Aapimʌ maivaavoitudai ismainʌijadagi ʌmo istumaasi gʌducami ismaacʌdʌ ivuaadagi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
49 Dʌmos dunucami itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, timʌda otoma vai maimuucuna giñmara —tʌtʌdai.
50 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Noragiñi aapi gʌquiiamu gʌmara cadueeyi —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌcʌʌli vaavoitu ʌSuusi dai ii.
51 Dai voiyʌrʌ aayi pipiooñigadʌ tai ʌgai potʌtʌdai:
—Cadueeyi gʌmara —tʌtʌdai.
52 Amaasi ʌtʌaanʌdami tʌcacai suu duucu dueeyi. Taidʌ ʌpipiooñigadʌ itʌtʌdai:
—Tacavo moscoi gʌsʌco tasai dagito toiñdagai —tʌtʌdai ʌpipiooñigadʌ.
53 Amaasi ʌali gʌʌli oogadʌ tʌgitu isʌca duucu ʌSuusi aagidi sai cadueeyi maradʌ. Daidʌ ʌdunucami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidʌrʌ oidaga vaavoitu isSuusi ʌrʌCristo.
54 Ʌgaicʌdʌ casi ʌrgooca istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ idui ʌSuusi Galileeʌrʌ aidʌsi abiaadʌrʌ vuusai Judeeaiñdʌrʌ.

5

———

1 Dai gooquiʌrʌ ʌpamu ii ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami daivuñda agai ʌjudidíu siaa duudagadʌ.
2 Jerusaleenʌrʌ oidaga ʌmo gʌʌ piila. Ami cañiiru cuuparagadʌrʌ tʌʌgidu. Ʌgʌʌ piila Betesada tʌʌgidu ʌjudidíu ñiooquidʌcʌdʌ. Dai sicoli taamadu portatali.
3 Vai ami portataliana vʌʌtʌcatadai mui coococoidadʌ ʌʌmadu mui maiñʌaadami, ʌʌmadu mui chuchuecugami ʌʌmadu muidutai ismaacʌdʌ maitistutuidi isoiñʌdagi. Vʌʌscatai mosnʌnʌʌracatadai isoiñiagi ʌsuudagi.
4 Ʌʌmo iimidagai tʌapanaiña ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai oiñidiña ʌsuudagi. Vai tomasmaacʌdʌ cocoadʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga vaaquiagi ʌsuudarʌ caoiñicami ʌgai gia duduaadai.
5 Ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ami caatʌcatadai viaacatadai ʌmo coobai dan baivʌstaama dan mamaco uumigi iscoococatadai.
6 Daidʌ ʌSuusi tʌʌgacai dai maatʌcai isʌgai catʌvʌpi mocaatʌcatadai potʌtʌdai:
—¿Ipʌlidipʌsi isduaadiagi? —tʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌcocoadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, siuu duucu ʌDiuusi tʌaañicarudʌ tʌapanʌdagi dai oiñiadagi ʌsuudagi maitiipucana sioorʌ

giñvaasagi suudarʌ. Vʌʌscʌrʌ aanʌ vaaquia iñʌlidiña suudarʌ vai aa giñmamaitʌcʌi dai ʌʌpʌga vaapacʌiña ʌgai suudarʌ —tʌtʌdai ʌcocoadʌ.

8 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Vañiñi dai bʌi gʌvaacosi dai imʌda —tʌtʌdai ʌSuusi.

9 Tai otoma dueeyi ʌcʌʌli dai bʌi gʌvaacosi dai gʌaagacai aimʌrai. Dʌmos aidʌ tasʌrʌ ʌribʌstaragaicatadai.

10 Taidʌ ʌjudidíu potʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ dueeyi:

—Sivi ʌribʌstaragai tasʌrʌ dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ aagai sai maitiipu oigaragai isaata vuaadagi cascʌdʌ maitʌaagai pʌsbʌʌquiagi gʌvaacosi —astʌtʌdai.

11 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Ʌgai ismaacʌdʌ giñduaadi giñaagidi ansai bʌʌcaiña giñvaacosi dai imʌdana —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

12 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:

—¿Voor gʌaagidi pʌsai bʌʌcaiña gʌvaacosi dai imʌdana? —astʌtʌdai.

13 Dʌmos ʌcʌʌli maimaí sioorʌ duaadi, aliʌ muiducatadai oodami cascʌdʌ. Aidʌ ʌSuusi caiitadai.

14 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi tʌʌ ʌcʌʌli ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ itʌtʌdai:

—Dañi aapi cadueeyi dai casi maisoimaasi ivuaada tadu vaamioma soimaasi taata aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.

15 Taidʌ ʌcʌʌli ii abiaadʌrʌ dai aagidi ʌjudidíu saidʌ ʌSuusi ʌgai dai duaadi.

16 Cascʌdʌ ʌjudidíu gaagaitadai ʌSuusi dai muaa ʌliditadai. ʌSuusi ivuaadana naana maasi istumaasi ibʌstaragai tasʌrʌ cascʌdʌ.

17 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai ʌjudidíu:

—Diuusi giñooga apiaivueeyi naana maasi gʌgʌrducami vʌʌs tasai dai aanʌ ʌʌpʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami —tʌtʌdai ʌSuusi.

18 Mosaagidi ʌSuusi gomaasi vaidʌ ʌjudidíu vaamioma cʌʌga ipʌliditadai ismuaagi. ʌSuusi maiʌʌgidi ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ aata vuaadatai ibʌstaragai tasʌrʌ dai aagidacai ʌSuusi sai Diuusi ʌroogadʌ. Aagaitai ʌSuusi gomaasi potʌiya ʌlidi sai ʌpan tuiga Diuusi.

———

19 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ angʌnaagidi sai aanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ maitistutuidi isʌʌgi ivuaadagi ʌmo istumaasi. Aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ivueeyi Diuusi giñooga. Poduucai aanʌ ʌʌmadu giñooga mosʌmadugan duucai ivueeyi istumaasi.

20 Giñooga aliʌsi giñoigʌdai dai giñtʌtʌʌgidi vʌʌsi istumaasi ivueeyi ʌgai dai aanʌ iduuñimu naana maasi istumaasi

vaamioma gʌgʌrducami siʌgai ismaacʌdʌ casi idui aanʌ. Dai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ maitʌʌgi agai istumaasi gʌntʌtʌgitodagi.
21 Dai asta duduaacaldiadamu aanʌ ʌʌmo oodami coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ poduucai isduucai ivueeyi Diuusi giñooga.
22 Dai Diuusi giñooga giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ nʌidana vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana.
23 Vai poduucai vʌʌscatai siaa giñduutuadagi poduucai isduucai siaa duutudai Diuusi giñooga. Aanʌ anʌrDiuusi maradʌ dai tʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai sioorʌ maisiaa giñduutuadagi ʌgai gia maisiaa duutudai Diuusi giñooga. Ʌgai ʌgai dai giñootoi tami oidigi daama.
24 Sioorʌ gʌntʌgito caʌcagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai vaavoitudagi Diuusi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ tomastuigaco oidacamu tavaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu cacʌʌgacʌrʌ vuvacʌi ʌgai cascʌdʌ.
25 Aanʌ anʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai aanʌ angʌnaagidi sai caaayi istuigaco ʌsoimaasi ivuaadami caʌca agai giññiooqui. Dai sioorʌ giñʌʌgiditai caʌcagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu dai tomastuigaco oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.
26 Diuusi ʌgai dai viaa guvucadagai ismaaquiagi oodami ibʌdagai utudui. Dai aanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai Diuusi giñmaa guvucadagai sai aanʌ ʌʌpʌ maacaiña oodami ibʌdagai utudui.
27 Dai Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ nʌidana oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Diuusi giñootoi tʌvaagiaiñdʌrʌ saidʌ ivuaadana imaasi cascʌdʌ.
28 Tomasi aapimʌ maitʌtʌʌgiadagi istumaasi gʌntʌtʌgitodagi gomaasicʌdʌ vʌʌscʌrʌ aimu istuigaco vʌʌscatai ismaacʌdʌ cacoi caʌca agai iñsaanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ vapaida agai
29 dai gʌcuucupiocoa agai siaaco yaasapi siʌgai vuvaquimu. Dai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadamicatadai tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

———

30 Aanʌ ʌʌgi giñsʌʌlicamigacʌdʌ maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi. Aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Diuusi giñooga. Cascʌdʌ siʌʌscadʌ nʌidi aanʌ sabai cʌʌga ivuaadana siʌpʌ maicʌʌga ivuaadana ʌmo oodami aanʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami ʌgaicʌdʌ.
31 Iñsaanʌ ʌʌgi gʌnaagidagi iñsaanʌ ʌrʌCristo siaadʌrʌ giñvaavoitudana aapimʌ.
32 Dʌmos isDiuusi gʌnaagidagi iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami aidʌ gia vaavoitudan tada aapimʌ.

33 Aapimʌ ootoi ʌʌmoco sai tʌcacana ʌVuaana soor ʌgai
daidʌ ʌVuaana aa istumaasi ʌrvaavoi.
34 DʌmOs aanʌ maitʌgito ʌmo nʌijadami oodami
saagidaiñdʌrʌ isaagagi iñsioorʌ aanʌ. Aanʌ gʌnaagidi gomaasi
mʌsai poduucai vaavoitudana aapimʌ iñsaanʌ ʌrʌCristo dai
cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.
35 Siaaco daacagi ʌmo cuudagi cʌʌ maascana vʌʌsiaʌcatai.
Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ caʌ istumaasi aagai ʌVuaana cʌʌ maatʌ
caʌcana Diuusi ñiooquidʌ. Dai aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌna
ʌgai chiʌʌqui tasai.
36 Dai aanʌ ivueeyi naana maasi istumaasi gʌgʌrducami
istumaasi giñtʌjai Diuusi giñooga ansaidʌ ivuaadana dai
ʌgaicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi giñootoi ansai gʌnaagidana
ñiooquidʌ ʌgai dai cʌʌga gʌmaatʌ iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
Dai gomaasicʌdʌ vaamioma cʌʌga gʌmaatʌ iñsioorʌ aanʌ siʌ
ʌVuaana ñiooquidʌcʌdʌ.
37 Dai aanʌ ʌrootosadʌ Diuusi giñooga. Dai ʌgai ʌrcaʌcami
sai istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi, tomasi aapimʌ tomali ʌmo
imidagai maicaʌ isñioocai ʌgai tomali mainʌidi aapimʌ.
38 DʌmOs aapimʌ maisʌʌlicʌdʌ vaavoitudai Diuusi
ñiooquidʌ, aapimʌ maitiñvaavoitudai aanʌ Diuusi ootosadʌ
cascʌdʌ.
39 Aapimʌ cʌʌga nʌnʌidi oojai Diuusi ñiooquidʌrʌ poʌliditai
ispoduucai tomastuigaco oidaca agai aapimʌ Diuusi
ʌʌmadu. DʌmOs Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ giñaagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ dai pocaitiña ansai aanʌ ʌrʌCristo.
40 DʌmOs aapimʌ maitiñvaavoitudai poduucai siaadʌrʌ
tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu.
41 Aanʌ maigaagai sioorʌ cʌʌga ñioocadagi aanʌ gimvʌʌtarʌ.
42 Aanʌ cʌʌga gʌnmaatʌ aapimʌ. Maatʌ aanʌ ismaioigʌdai
aapimʌ Diuusi.
43 Aanʌ ʌrootosadʌ Diuusi giñooga dai aapimʌ
maitiñvaavoitudai. DʌmOs daivʌitai aa ismaacʌdʌ
maitʌrojootosadʌ Diuusi giñooga ʌgai gia vaavoitudadaiña
aapimʌ.
44 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi
baiyoma aapimʌ ipʌlidi isoodami cʌʌga ñioocadagi aapimʌ
gʌmvʌʌtarʌ cascʌdʌ maitistutuidi aapimʌ isgiñvaavoitudagi.
45 Aanʌ maigʌpiʌrʌ gʌnsuuliga iñagai Diuusi vuitapi,
Moseesacaru ʌgai dai gʌpiʌrʌ gʌnvuupai tomasi aapimʌ
pocaiti mʌsai vaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru.
46 Issʌʌlicʌdʌ vaavoitudadamudai aapimʌ istumaasi
gaaagidi Moseesacaru aidʌ gia aapimʌ giñvaavoitudadamudai
aanʌ ʌʌpʌ. Moseesacaru oojadʌrʌ giñaagai cascʌdʌ.
47 Aapimʌ maivaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru
cascʌdʌ maivaavoitudai aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ

—tʌtʌdai ʌSuusi.

6

———

1 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ
Galilea tʌʌgidu dai Tibeeriasi tʌʌgidu ʌʌpʌ.
2 Tai mui oodami oí ʌSuusi. Ʌoodami canʌidi isʌSuusi dudu-
aadi mui coococoidadʌ cascʌdʌ.
3 Aidʌ ʌSuusi tʌsai ʌmo giidiʌrʌ dai modaiva aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ ʌʌmadu.
4 Aidʌ camiaadimitadai ʌgʌʌ siaa duudagai istuigaco
ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ
Ejiipituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu.
5 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ismuidutugai oodami, ʌgai gooquiʌrʌ
potʌtʌdai ʌPiili:
—¿Siaaco savʌdamu aatʌmʌ cuaadagai mosʌʌqui oodami
vʌʌtarʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 Suusi aagidi gomaasi ʌPiili maatia ʌliditai istʌiya ʌgai.
ʌSuusi camaatʌcatadai istumaasi iduñia agai.
7 Amaasi ʌPiili itʌtʌdai:
—Issavʌda aatʌmʌ goo siento piisu aʌcami paana vʌʌscʌrʌ
moslaalachi ajian tada goovai —tʌtʌdai ʌPiili.
8-9 Amaasi Aandʌrʌsi potʌtʌdai ʌSuusi:
—Tami cʌʌca ʌmo ali gʌʌli dai viaa taama paana dai gooca
vatopa. ¿Dʌmos siaadʌrʌ aʌna goovai mosʌʌqui oodami
vʌʌtarʌ? —tʌtʌdai Aandʌrʌsi.
Aandʌrʌsi ʌrʌmoco ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ daidʌ
ʌrsuculidʌ ʌSimuñi Piiduru.
10 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aagidavurai gooodami vai daraivana —tʌtʌdai ʌSuusi.
Aliʌ vaasoacatadai ami oidigi tai ami daraiva ʌoodami. Ʌgai
ajʌacatadai parʌ taam mil cʌcʌʌli.
11 Amaasi ʌSuusi vui ʌpaana dai aagidi Diuusi sai aliʌsi
baigʌʌlidi oidacatai cuaadagai. Dai amaasi ʌSuusi gʌrmaa
ʌpaana tʌsai aatʌmʌ taacogidana ʌoodami daidʌ taacogi
ʌvatopa ʌʌpʌ tai ʌgai uu vʌʌsi siʌʌjʌsi ipʌli.
12 Dai catatascovai vʌʌscatai taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ʌmpaidavurai aapimʌ gosaasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito
vai maisuuligagi toma lʌʌchi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
13 Tʌtai aatʌmʌ ʌmpagi saasaquigadʌ ismaacʌdʌ vii tai su-
ususda baivustan dan goo aasarai ʌpaana saasaquigadʌcʌdʌ.
14 Amaasi ʌoodami tʌʌgacai isSuusi idui gomaasi gʌducami
pocaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli ʌrʌDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ divia agaitadai tami oidigi
daama —caiti ʌoodami.

15 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai isʌoodami poipʌliditadai
isʌgai ʌrraígadʌ cascʌdʌ goguama vaidaquia agaitadai saidʌ
ʌrraígadʌcana dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai, cascʌdʌ ʌʌgi ii
abiaadʌrʌ sibʌacoga ami giidʌrʌ.

———

16 Dai aidʌsi cadidiaimi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi
tʌaapai ʌgʌʌ suudagi ugidiana. Amaasi catuca taidʌ ʌSuusi
maiquiaa divia,
17 taidʌ aatʌmʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌʌtʌsai vaarcuʌrʌ dai
dʌgavusquimi ʌgʌʌ suudagi Capernauumamu.
18 Daidʌ ʌvaarcu vuidʌrʌ cavami vustai ʌʌvʌʌli dai taí va-
pañigʌi suudagi dai mʌʌ vaarcuaba aastʌcʌi.
19 Dai aidʌsi caiji aatʌmʌ parʌ taam mil metro ʌgʌʌ suudagi
daama todian duucai tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi issuudagi daama
imʌitadai dai aliʌ duduaadimu aatʌmʌ.
20 Dʌmos ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aanʌana. Maitavʌrduduaadicuda —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
21 Amaasi baigʌrʌliaracʌdʌ miaadʌgi aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi
tʌsai ʌvaarcuʌrʌ dai otoma aayi aatʌmʌ mʌʌca siaaco iimia
ragaitadai.

———

22 Dai siaadico ʌoodami ismaacʌdʌ vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi
viitadai maatʌ tʌʌ iscaiji aatʌmʌ abiaadʌrʌ ʌvaarcuʌrʌ dai
ami maitiipucatadai ʌmai vaarcu. Dai maí ʌgai isʌSuusi
maitʌroí.
23 Vʌʌscʌrʌ aa cʌcʌʌli aayi aa vaarcuʌrʌ Tibeeriasiaiñdʌrʌ
dai ami tuutui ʌgai ʌvaarcu miaanai siaaco ʌSuusi
baigʌʌliaracʌdʌ bibi ʌoodami gamamadacai.
24 Aidʌsi ʌoodami maí ismaitiipu ʌSuusi tomali aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ aidʌ gia tʌtʌsai ʌgai ʌvaarcuʌrʌ dai iji
Capernauumamu dai gaaga agai ʌSuusi.

———

25 Mosaayi ʌoodami vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai tʌʌ ʌSuusi
daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿pʌtʌquidʌ aayi aapi tami?
—tʌtʌdai ʌoodami.
26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ giñgaagaitadai aapimʌ tatasconʌcai
ʌcuaadagaicʌdʌ ismaacʌdʌ gʌmbii aanʌ dai maisiu maatʌ
nʌiditai istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ.
27 Maitʌaagai isvuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ cuaadagaicʌdʌ
otoma uugiatʌi cuaadagai cascʌdʌ. Baiyoma aliʌsi gʌaagai
mʌscʌʌga gʌntʌgito caʌcagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai
poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi
tʌvaagiʌrʌ. Giññiooqui ʌrʌpan ducami cuaadagai ismaacʌdʌ
tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi. Aanʌ ʌgai dai viaa ʌmo

sʌʌlicami ismaacʌdʌ giñmaa Diuusi giñooga. Cascʌdʌ aanʌ gʌnmaaquimu ibʌdagai utudui dai ʌgaicʌdʌ tomastuigaco oidacamu aapimʌ tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

28 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:

—¿Tumaasi gʌaagai isivuaada aatʌmʌ dai poduucai ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi? —tʌtʌdai ʌoodami.

29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Diuusi ipʌlidi isaapimʌ giñvaavoitudagi. Aanʌ giñootoi Diuusi ansaidʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami —tʌtʌdai ʌSuusi.

30 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:

—¿Tumaasi istumaasi gʌducami iduñia agai aapi tʌtai nʌijada aatʌmʌ dai gʌvaavoitudagi?

31 Gʌrʌʌqui aaduñicaru gau ʌmaná oidigana dai podu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Diuusi bibi ʌgai ʌpaana tʌvaagiaiñdʌrʌ” —tʌtʌdai ʌoodami.

32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Vaavuava, isgiñooga ʌgai dai maa ʌoodami ʌpaana tʌvaagiaiñdʌrʌ maisiuu Moseesacaru. Dai sivi Diuusi giñooga gʌnmaacai aapimʌ ʌpaana tʌvaagiaiñdʌrʌ.

33 Daidʌ ʌpaana ismaacʌdʌ Diuusi gamaacai sivi tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌgaicʌdʌ ʌoodami tomastuigaco oidacagi —tʌtʌdai ʌSuusi.

34 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:

—Gʌroidañi gopaana tʌvaagiaiñdʌrʌ —tʌtʌdai ʌoodami.

35 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ anʌrʌpan ducami paana ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maacai aanʌ ibʌdagai utudui giñvaavoitudacai ʌgai. Dai poduucai ʌgai camaibiuugicoñicamu tomali maitonocoñicamu.

36 Dʌmos casi gʌnaagidi aanʌ sai aapimʌ maitiñvaavoitudai tomasi casi giñnʌidi.

37 Tomasioorʌ sioorʌ Diuusi giñooga ipʌlidi sai giñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai dai aanʌ maigajiaadʌrʌ vipieeyi tomali ʌmaadutai.

38 Dai aanʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai maisiu ivuaada iñagai istumaasi ʌʌgi ipʌliadagi aanʌ baiyoma aanʌ ipʌlidi isivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi giñooga. Ʌgai ʌgai daidi giñootoi.

39 Daidʌ giñooga ipʌlidi ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidiña vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌgai ʌco vuvaitu dai ansai aanʌ duduaacaldana vʌʌsi ʌvaavoitudadami coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi.

40 Diuusi giñooga ipʌlidi isvʌʌscatai ismaacʌdʌ giñnʌidi dai giñvaavoitudai tomasguigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ dai aanʌ duduaacalda iñagai ʌgai siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi —tʌtʌdai ʌSuusi.

41 Vaidʌ ʌjudidíu vui ñiooquimi ʌSuusi. ʌSuusi pocaititadai saidʌ ʌrʌpan ducami ʌpaana dai sai ʌgai tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ cascʌdʌ.
42 Daidʌ ʌjudidíu pocaiti:
—¿Maitasi ʌrOsee maradʌ idi cʌʌli? Cʌʌgaaatʌ aatʌmʌ dʌʌdʌdʌ. ¿Tuisi pocaiti goovai saidʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ? —caiti ʌjudidíu.
43 Amasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casiavʌr maitiññiooquiada aapimʌ.
44 Mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi sai giñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai. Diuusi giñooga giñootoi tami oidigi daama ansaidʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidana sioorʌ giñvaavoitudagi dai aanʌ duduaacaldamu vʌʌsi vaavoitudadami siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi.
45 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduu ooja: “Diuusi maatʌtuldiamu oodami sioorʌ ʌrʌCristo”, ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Poduucai tomasioorʌ sioorʌ ʌʌgiditai caʌ Diuusi giñooga giñvaavoitudai ʌʌpʌ.
46 Tomali ʌmo oodami oidigi daama oidacami mainʌidi Diuusi. Mosʌcaasi aanʌ nʌidi Diuusi. Aanʌ divia tʌvaagiaiñdʌrʌ siaaco daja Diuusi. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ cascʌdʌ.
47 Vaavuava sai sioorʌ giñvaavoitudai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ.
48 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌpaana oodami vʌʌtarʌ. Aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami vai ʌgai tomastuigaco oidacagi tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ.
49 Gʌnʌʌqui aaduñicaru oidigana gau ʌpaana ismaacʌdʌ ʌmaná tʌʌgiducatadai dʌmos vʌʌscʌrʌ coi ʌgai.
50 Dʌmos tomasioorʌ sioorʌ cueeyi ʌpaana ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
51 Aanʌ antʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai aanʌ ʌrʌpan ducami ʌpaana dai tomasioorʌ sioorʌ giñugiagi tomastuigaco oidacamu tʌvaagiʌrʌ. Aanʌ muuquimu curusiaba vai poduucai mui oodami tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
52 Amaasi ʌjudidíu gʌnaatagidimi aipacoga daidi pocaiti:
—¿Ducatʌ istutuidi goovai isgʌrbiidagi gʌtuucuga tʌsai uugana? —caiti ʌjudidíu.
53-54 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌviaa ʌmo sʌʌlicami namʌacami. Daidʌ ʌoodami giñmuaamu ʌmo curusiaba siastimu giñʌʌra vai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi iñsaanʌr ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu dai aanʌ duduaacaldamu ʌgai siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi. Dʌmos sioorʌ maitiñvaavoitudagi ʌgai gia maiiimia agai tʌvaagiamu tomali maioidaca agai Diuusi ʌʌmadu.

55 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iñsaanʌ muuquiagi curusiaba vai astiagi giñʌʌra mosʌcaasi poduucai istutuidi ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

56 Sioorʌ giñvaavoitudagi giñʌma daacamu ʌgai dai soiñamu aanʌ ʌgai sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

57 Diuusi giñooga giñootoi dai ʌgai tomastuigaco oidaga dai cascʌdʌ aanʌ ʌʌpʌ tomastuigaco oidaga poduucai ʌʌpʌ sioorʌ giñvaavoitudagi tomastuigaco oidaca agai.

58 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌpaana dai tʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌpaana ismaacʌdʌ maná tʌʌgidu tai uu gʌnʌʌqui aaduñicaru maitʌrsoiñicatadai istomastuigaco oidacagi. Dʌmos sioorʌ giñvaavoitudagi dai giñʌʌgiadagi ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.

59 Gomaasi gamamaatʌtuli ʌSuusi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ Capernauumʌrʌ.

———

60 Dai muidutai ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi moscaʌ gomaasi daidʌ icaiti:

—Sʌʌlicʌdʌ sijaiga ismaatʌ caʌcagi aatʌmʌ idi ñiooqui. ¿Siaadʌrʌ istuidana oodami isʌʌgiadagi gomaasi? —caiti ʌoodami.

61 Amaasi ʌSuusi maí isʌoodami maibaigʌnʌʌli gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ aagiditadai ʌgai cascʌdʌ itʌtʌdai:

—¿Gʌnsobicʌisi aanʌ idi ñiooquicʌdʌ isvaavoituda aapimʌ?

62 ¿Isducatai gʌntʌtʌgitona aapimʌ mʌsgiñtʌʌgiagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami isnoragiagi aanʌ tʌvaagiamu?

63 Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai maacai oodami ibʌdagai utudui. Giñtuucuga maisoicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mosʌcaasi giñibʌdaga. Istumaasi aagai aanʌ ʌrgaibʌdaga vʌʌtarʌ maisiu gatuucuga. Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi goñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌgai gia viaaca agai ibʌdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.

64 Dʌmos quiaa oidaga ʌʌmoco aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ maivaavoitudai —tʌtʌdai ʌSuusi.

Ʌsuusi maí tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ ismaacʌdʌ mamaatʌrdamigadʌ maivaavoitudaitadai dai ismaacʌdʌ mamaatʌrdamigadʌaiñdʌrʌ gatʌʌgida agaitadai mʌsai muaana.

65 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:

—Cascʌdʌ casi gʌnaagidi aanʌ sai mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi giñooga ipʌlidi isgiñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai —tʌtʌdai ʌSuusi.

66 Aidʌ abiaadʌrʌ muidutai ismaacʌdʌ oidatucuitadai ʌSuusi ʌcovai iji dai camaioidatucui ʌgai ʌSuusi.

67 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ʌbaivustan dan gooca mamaatʌrdamigadʌ:
—¿Giñdagitoamʌsi ʌlidi aapimʌ ʌʌpʌ? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
68 Tai Simuñi Piiduru itʌtʌdai:
—¿Siaadʌrʌ gʌdagitona aatʌmʌ? Aapi ʌrgʌrbaitʌcʌaacami. Dai gʌmamaatʌtuldiaragacʌdʌ camaatʌ aatʌmʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami dai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
69 Dai aatʌmʌ cavaavoitu. Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ dai tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi tomastuigaco oidaga —tʌtʌdai Simuñi Piiduru.
70 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ʌcovai gʌnvuvaitu aanʌ baivustan dan gooca aapimʌ dai ʌmoco ʌrʌDiaavora piooñigadʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
71 ʌSuusi aagidi gomaasi aagaitai ʌUudasi Iscaliote ʌSimuñi maradʌ. Dai tomaasi ʌgai ʌrʌmoco ʌbaivustan dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi, vʌʌscʌrʌ Uudasi gatʌʌgida agaitadai mʌsai muaana ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti ʌSuusi.

7

———

1 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi aimʌraitadai ʌGalilea dʌvʌʌriʌrʌ. Ʌgai maitipʌli isaimʌrdagi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, ʌjudidíu ipʌliditadai ismuaagi ʌgai cascʌdʌ.
2 Dai camiaadimi ʌsiaa duudagadʌ ʌjudidíu istuigaco ivuaadana uucusai cascʌdʌ potʌʌgidi ʌsiaa duudagai uucusai.
3 Taidʌ ʌSuusi susuculidʌ itʌtʌdai:
—Maiviimu aapi tanai. Imʌdañi aapi Judeea dʌvʌʌriamu vai poduucai gʌoidatucʌdami ismaacʌdʌ mʌʌca daraaja nʌijadagi istumaasi ivueeyi aapi.
4 Tomasioorʌ sioorʌ ipʌliadagi ismaatʌcagi oodami istumaasi ivueeyi ʌgai gia maiʌstocai ivueeyi istumaasi. Issʌʌlicʌdʌ ivueeyi aapi naana maasi istumaasi aidʌ gia ivuaadañi gomaasi ʌoodami vuitapi vai nʌijada ʌgai vʌʌscatai —tʌtʌdai ʌSuusi susuculidʌ.
5 Dʌmos tomali ʌgai maivaavoitudaitadai ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti.
6 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maiquiaa aayi istuigaco imia aanʌ gaamucu. Dʌmos aapimʌ cʌʌga istutuidi isgaamucu iimiagi tomasiʌʌscʌdʌ.
7 Ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi maitʌncʌʌdai aapimʌ mosʌca aanʌ. Aanʌ aagidi saidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ʌgai cascʌdʌ.
8 Iimivurai aapimʌ gaamucu idi siaa duudagʌrʌ. Aanʌ gia maiimimu. Maiquiaa aayi istuigaco imiagi aanʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

9 Dai mospotʌtʌdai ʌSuusi dai anaasi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ vii.

———

10 Amaasi caiji ʌSuusi susuculidʌ tai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi
ʌʌpʌ ʌsiaa duudagamu. Ʌgai gʌʌsto ii sai mainʌidiña oodami.
11 Ʌjudidíu gaagai ʌSuusi ʌsiaa duudagʌrʌ daidʌ icaiti:
—¿Siaaco daja ʌcʌʌli? —caiti ʌgai.
12 Dai aliʌsi gʌnaatagidimi ʌoodami aipacoga aagaitai
ʌSuusi. Dai ʌʌmoco pocaiti sai cʌʌ tuiga ʌgai. Dai aa pocaiti
sai maicʌʌ tuiga sai mosyaatagidi ʌgai oodami.
13 Dʌmos ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi vʌʌtarʌ
maitipʌli ismaatʌcagi ʌjudidíu tʌtʌaanʌdami iscʌʌga ñioocai
ʌgai ʌSuusi vʌʌtarʌ ʌbʌidi ʌgai cascʌdʌ.
14 Aidʌsi catajucami viitugai isugitiagi ʌvagimi ii ʌSuusi
ʌjudidíu gʌʌ quiuupaigadʌamu dai ami gamamaatʌtuldi.
15 Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu maitʌʌ istumaasi
gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai ʌSuusi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai maatʌ idi cʌʌli mosʌʌ naana maasi istumaasi
maitʌvʌpi daivacai oojʌrʌ? —caiti ʌjudidíu.
16 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ mai-
siu aanʌ ʌʌgi. Ʌgai giñootoi.
17 Dai sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
ʌgai gia maatʌmu isgiñmamaatʌtuldaraga ʌrDiuusi ñiooquidʌ
siʌpʌ sabai aanʌ gamamaatʌtuldi istumaasi ʌʌgi aanʌ ipʌlidi.
18 Sioorʌ gaaagiadagi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai
tʌtʌgitodagi ʌgai povuaadana sai oodami cʌʌga ñioocaiña
ʌgai vʌʌtarʌ. Dʌmos sioorʌ ipʌliadagi isʌoodami cʌʌga
ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ootoi ʌgai gia gaaagidi
istumaasi ʌrvaavoi dai tomali ʌmo imidagai maiyaatagidiña
ʌgai ʌoodami.
19 Vaavuava isMoseesacaru gʌrmaa ʌsʌʌlicami dʌmos
tomali ʌmaadutai aapimʌ maiʌʌgidi vʌʌsi ʌsʌʌlicami.
¿Tuimʌsi giñmuaa ʌlidi aapimʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌoodami itʌtʌdai:
—Aapi viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. ¿Voorʌ gʌmuaa
ʌlidi? —tʌtʌdai ʌoodami.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ idui ʌmo istumaasi ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ dai
aapimʌ maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi.
22 Dʌmos aapimʌ iiquitʌcʌi aali tuutucugadʌ tomasi
ʌribʌstaragai tasʌrʌ. Moseesacaru gʌntʌjai mʌsai poduucai
ivuaadana cascʌdʌ poduucai ivueeyi aapimʌ. Vʌʌscʌrʌ ʌʌqui
abiaadʌrʌ capovuaadana gʌrʌʌqui aaduñicaru.
23 Isaapimʌ ivueeyi gomaasi tomasi ʌrʌmo ibʌstaragai
tasʌrʌ ʌʌgida ʌliditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, ¿tuimʌsi

bacocoi aapimʌ aanʌ giñvui duaaidacai aanʌ ʌmo cʌʌli ʌmo
ibʌstaragai tasʌrʌ?
24 Cʌʌgavʌrʌ gʌntʌtʌgito aapimʌ. Maisiu gʌpiʌr giñvuupada
maicʌʌga gʌntʌtʌgitoitai, baiyomavʌr cʌʌga gʌntʌtʌgitoda
aapimʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

25 Amaasi ʌʌmoco ʌJerusaleenʌrʌ oidacami aipacoga
gʌntʌcacaimi dai pocaitimi:
—¿Maitasi ʌridi cʌʌli ʌgai mʌsmaacʌdʌ gaagai dai muaa
agai?
26 Mosmocʌʌca goovai dai mamaatʌtuldi gooodami vai
tomali ʌmaadutai maivui ñioocai. ¿Maisiu cavaavoitu ʌjudidíu
tʌtʌaanʌdamigadʌ isgoovai ʌrʌCristo?
27 Siaadʌr ʌrʌCristocana goovai. Aatʌmʌ cʌʌ maatʌ siaaco
oidaga idi cʌʌli. Siʌʌscadʌ diviagi ʌCristo tomali ʌmaadutai
maimaatʌca agai siaadʌrʌ divia agai ʌgai —caiti ʌoodami.
28 Daidʌ ʌSuusi quiaa mamaatʌtulditadai ʌoodami ʌgʌʌ
quiuupiʌrʌ dai caʌcai istumaasi aagai ʌoodami cavami ñioo
ʌgai dai potʌtʌdai:
—Vaavuava ismaatʌ aapimʌ siaaco oidaga aanʌ. Dʌmos
maimaatʌ aapimʌ sioorʌ giñootoi. Aanʌ divia maisiu mosʌʌgi
ipʌliditai aanʌ baiyoma ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai
maiyaatagʌi atgiñootoi. Vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi.
Dai aapimʌ maimaatʌ ʌgai.
29 Aanʌ gia maatʌ ʌgai. Aanʌ ʌgai ʌʌmadu daacatadai tai
ʌgai giñootoi tami oidigi daama —tʌtʌdai ʌSuusi.
30 Amaasi ʌoodami bʌiya ʌliditadai ʌSuusi dai maisagi
dʌmos tomali ʌmaadutai maibʌi, maiquiaa aayi istuigaco
cascʌdʌ.
31 Dai vʌʌscʌrʌ muidutai vaavoitu ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Siʌʌscadʌ diviagi ʌCristo siaadʌrʌ iduuna ʌgai vaamioma
gʌgʌrducami istumaasi isidi cʌʌli —caiti ʌoodami.

———

32 Amaasi ʌfariseo caʌcai ispocaiti ʌoodami aagaitai ʌSuusi
ʌgai ʌʌmadu ʌbaitʌgucacamigadʌ ʌpapaali judidíu ootoi san-
daaru ismaacʌdʌ nuucada ʌquiuupai sai bʌʌna ʌSuusi dai
maisana.
33 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Chiʌʌqui tasai daacamu aanʌ aapimʌ gʌnsaagida dai
gooquiʌrʌ noragimu aanʌ dai ʌʌmadu daacamu ʌgai is-
maacʌdʌ giñootoi.
34 Aapimʌ giñgaagamu dai maitiñtʌʌgimu. Aapimʌ maitis-
tutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco daaca aanʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai
ʌSuusi.
35 Amaasi ʌjudidíu aipaco gʌtʌcacaimi daidʌ icaiti:

—¿Siaaco imia agai idi cʌʌli tʌsai maitʌʌgana aatʌmʌ? ¿Imia ʌlidi lienʌ goovai ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌgiliego saagida oidaga mamaatʌtulda ʌlidi lienʌ goovai ʌgiliego?

36 ¿Istʌiya ʌlidi goovai dai pocaiti tʌsai gaaga ragai dai maitʌʌgia ragai, dai sai aatʌmʌ maitistutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco daaca agai ʌgai? —caiti ʌjudidíu.

———

37 Ʌcuugatʌrʌ tasʌrʌ ʌsiaa duudagʌrʌ vaamioma namʌga isʌgaa tasai. Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai cavami ñioo dai potʌtʌdai ʌoodami:

—Sioorʌ ipʌliadagi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vai dadana dai giñcaʌcana.

38 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sai tomasioorʌ giñvaavoitudagi ʌgai gia viaacamu guvucadagai isaagidagi muidutai isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuuvaidi oodami —tʌtʌdai ʌSuusi.

39 Pocaiti ʌSuusi vai maatʌca ʌoodami isDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacana sioorʌ vaavoitudagi ʌgai. Aidʌ maiquiaa tʌvai Diuusi Ibʌadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. ʌSuusi maiquiaa ii tʌvaagiamu cascʌdʌ.

———

40 ʌʌmo oodami moscaʌ gomaasi daidʌ icaiti:

—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Moseesacaru aagai sai divia agai —caiti.

41 Dai aa icaiti:

—Idiava ʌrʌCristo —caiti.

Dʌmos aa icaiti:

—ʌCristo maidivia agai Galileeaiñdʌrʌ.

42 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ saidʌ ʌCristo ʌrDavicaru cajiudadʌca agai, dai Beleenʌrʌ vuusia agai ʌgai vaa ali quiiyʌrʌ siaaco vuusai Davicaru —caiti ʌgai.

43 Poduucai ʌoodami maiʌmadugan caiti aagaitai ʌSuusi.

44 ʌʌmoco bʌiya ʌlidi dai maisagi dʌmos tomali ʌmaadutai maibʌi.

———

45 ʌsandaarugadʌ ʌgʌʌ quiuupai ʌpamu dada siaaco daraacatadai ʌfariseo ʌʌmadu ʌbaitʌgucacamigadʌ ʌpapaali judidíu tai ʌgai itʌtʌdai:

—¿Tuimʌsi maivuaa aapimʌ ʌSuusi? —astʌtʌdai.

46 Taidʌ ʌsandaaru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Tomali ʌmo imidagai tomali ʌmaadutai maiʌpan duucai ñiocaña idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌsandaaru.

47 Amaasi ʌfariseo itʌtʌdai:

—¿Aapimʌ mʌscasi ʌndagitu ʌʌpʌ isgʌnyaataida ʌgai?

48 Tomali ʌmaadutai aatʌmʌ dudunucamigadʌ ʌjudidíu daidʌ ʌfariseo maivaavoitudai.

49 Dʌmos idi oodami maicʌʌ maatʌ Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ Diuusi soimaasi taatatuldiamu
ʌgai vaavoitudaitai ʌgai ʌcʌʌli —astʌtʌdai ʌfariseo.
50 Taidʌ ʌNicodemo, ʌgai vaa ismaacʌdʌ diviji ʌSuusi tu-
carʌ, ʌrʌmo fariseo daidʌ itʌtʌdai:
51 —Gʌrsʌʌlicamiʌrʌ pocaiti sai maitʌaagai ispocaitiadagi
sai ʌmo cʌʌli ʌrgʌpiʌr caatʌcami asta siʌʌscadʌ vuaa ʌcʌʌli
dai tʌcacagi dai maatʌcagi istumaasi idui ʌgai sabai gʌpiʌr
caatʌcami ischo ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌNicodemo.
52 Amaasi ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌʌpʌ? Gaagañi aapi Di-
uusi ñiooquidʌrʌ dai nʌidamu aapi sai tomali ʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ maivuusai Galileeaiñdʌrʌ —astʌtʌdai
ʌfariseo.
53 Amaasi vʌʌscatai noonora.

8

———

1 Daidʌ ʌSuusi ii ʌOliivosi giidiamu.
2 Dai siaadico mosmaasico ʌʌpamu ii ʌgai quiuupiamu.
Tai vʌʌscatai dada siaaco daacatadai ʌSuusi vai ʌgai ma-
maatʌtuldimi ʌoodami.
3 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai dada ʌfariseo ʌʌmadu
ʌdudunucamigadʌ ʌjudidíu dai vuaa ʌmo ooqui ismaacʌdʌ
gogoosi gʌducami dai aa tʌʌ isʌma voopoi ʌmo cʌʌli is-
maacʌdʌ maitʌrcunadʌ. Daidʌ ʌfariseo ʌoodami vuitapi van
cʌi ʌooqui,
4 daidi itʌtʌdai ʌfariseo ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ʌʌmoco tʌʌ idi ooqui isʌʌmadu
voopoi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrcunadʌ.
5 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai gʌaagai
iscoodadagi ismaacʌdʌ googosi gʌnducami ojoodaicʌdʌ.
¿Aapio pʌcaiti? —tʌtʌdai ʌfariseo ʌʌmadu ʌgaa.
6 Pocaiti ʌgai mosnʌijada ʌliditai astʌʌna ʌSuusi gaagaitadai
ʌgai isducatai gʌpiʌr vuaajagi ʌSuusi. Dʌmos ʌSuusi cuicʌʌsa
dai ooja dʌvʌʌrapi gʌmasavicʌdʌ.
7 Dai ʌgaa apiatʌcacaimi, taidʌ ʌSuusi cʌquiva daidʌ
itʌtʌdai:
—Tomasmaacʌdʌ aapimʌ mʌsmaacʌdʌ vuaa goooqui dai
ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadana vai
ʌpʌga maiñana goooqui —tʌtʌdai ʌSuusi.
8 Dai ʌpamu cuicʌʌsa dai gaooja dʌvʌʌrapi.
9 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ vuaa ʌooqui moscaʌ istumaasi
aagai ʌSuusi dai mosʌʌmadutai iimimi. Ʌʌpʌga
ʌcʌcʌʌliocoidadioma dai gooquiʌrʌ ʌuutuducʌdioma
maatʌcatai vʌʌscatai isʌrsoimaasi ivuaadami. Dai maivii
tomali ʌmoco mosʌʌgi vii ʌSuusi ʌʌmadu ʌooqui.

10 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai camaitʌʌ tomali ʌmaadutai ʌgaa, potʌtʌdai ʌgai ʌooqui:
—¿Siaaco duudui ʌoodami ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai? ¿Camaitiipu sioorʌ gʌmaicarsagi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
11 Tai ʌooqui potʌtʌdai:
—Chu. Camaitiipu, tomali ʌmaadutai —tʌtʌdai.
Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomali aanʌ maitʌmaicarsamu. Sivi gia imʌdañi dai camaisoimaasi ivuaada —tʌtʌdai.

———

12 Daidʌ ʌSuusi apiaaatagidimi ʌoodami ismaacʌdʌ ʌʌmadu aatagaitadai:
—Aanʌ anʌsoicʌi ʌoodami iscʌʌga maatʌ caʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Dai sioorʌ giñvaavoitudai ʌgai gia viaacamu ibʌdagai utudui dai camaioojiadamu issoimaasi ivuaadagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi ʌfariseo itʌtʌdai ʌSuusi:
—Aapi cʌʌga ñioocai ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ dʌmos gʌñiooqui maiñamʌga —tʌtʌdai ʌfariseo.
14 Daidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasi ʌʌgi aanʌ cʌʌga ñioocai giñvʌʌtarʌ vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai aanʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ iñsiaadʌrʌ divia dai iñsiaaco imia iñagai dʌmos aapimʌ gia maimaatʌ iñsiaadʌr divia tomali iñsiaaco imia iñagai.
15 Aapimʌ caʌ istumaasi aagai aanʌ dai pocaiti sai maiñamʌga giñiooqui maimaatʌcatai sioor aanʌ dʌmos aanʌ maigʌpiʌr vuupai tomali ʌmaadutai.
16 Dʌmos isgʌpiʌr gʌnvuupadamudai aanʌ istumaasi aagadamudai ʌrsʌʌlicamicamudai. Aanʌ maiʌʌgi gʌpiʌr gʌnvuupadamudai. Diuusi giñoogai ismaacʌdʌ giñootoi ʌgai gʌpiʌr gʌnvuupai aanʌ iñʌʌmadu.
17 Dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai siʌʌscadʌ gooca cʌcʌʌli nʌijadami ʌmadugan caitiadagi aliʌsi gʌaagai isvaavoitudagi.
18 Aanʌ anʌrʌmo nʌijadami daidʌ giñooga ismaacʌdʌ giñootoi ʌgai ʌrʌmai nʌijadami —tʌtʌdai ʌSuusi.
19 Amaasi ʌgaa itʌtʌdai:
—¿Vaa daja gʌooga? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ iñsioorʌ aanʌ, tomali maimaatʌ giñooga. Ismaatʌmudai aapimʌ iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia maatʌmudai ʌʌpʌ giñooga —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 ΛSuusi gaaagidi vʌʌsi gomaasi gamamaatʌtulditai daacatai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ anaasi siaaco daraaja ʌcajoñi siaaco gʌdaraasai ʌtumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Dʌmos

tomali ʌmaadutai maibʌi ʌSuusi. Maiquiaa aayi istuigaco cascʌdʌ.

———

21 Daidʌ ʌSuusi ʌpamu ñiooqui ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌ anʌimia iñagai dai aapimʌ giñgaagamu dʌmos aapimʌ iimia agai ʌDiaavorʌ ʌʌmadu aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ. Dai maitistutuidi isimiagi aapimʌ mʌʌca iñsiaaco imia iñagai aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

22 Amaasi ʌjudidíu pocaiti:

—¿ʌʌgi gʌmuaa agai lienʌ goovai dai cascʌdʌ povʌrtʌtʌdai tʌsai maitistutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco imia agai goovai? —caiti.

23 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aapimʌ ʌroidigi daama oidacami dʌmos aanʌ gia chu. Aanʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ.

24 Cascʌdʌ povʌntʌtʌdai aanʌ mʌsai aapimʌ imia agai ʌDiaavora ʌʌmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai. Ismaitiñvaavoitudai aapimʌ gʌnaagiditai iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia aapimʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai —tʌtʌdai ʌSuusi.

25 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:

—¿Poorʌ aapio? —tʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Casi gʌnaagidi aanʌ tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ.

26 Dai aanʌ quiaa gaaagidamu naana maasi istumaasi gʌnaagaitai aapimʌ dai aanʌ gʌpiʌrʌ gʌnvuaajamu ʌʌmo istumaasicʌdʌ. Dʌmos aanʌ gaaagidi mosʌcaasi istumaasi giñaagidi ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi dai ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ aagai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi —tʌtʌdai ʌSuusi.

27 Dʌmos ʌjudidíu maimaatʌ caʌ isʌSuusi aagai Diuusi gʌrooga.

28 Cascʌdʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Siʌʌscadʌ aapimʌ giñmuaagi aidʌ gia maatʌmu aapimʌ iñsaanʌ ʌrʌCristo ʌgai vaa ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai aanʌ gʌñaagidi mosʌcaasi istumaasi giñmamaatʌtuli giñooga maisiu istumaasi ʌʌgi aanʌ ipʌlidi.

29 Dai giñooga ʌgai daidʌ giñootoi dai vʌʌscʌrʌ giñʌʌmadu daja. Ʌgai maiʌʌgi giñdadagitu. Aanʌ vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌgai ipʌlidi —tʌtʌdai ʌSuusi.

30 Aidʌsi ʌSuusi aagidi gomaasi muidutai vaavoitu.

———

31 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitu:

—Isaapimʌ apiavaavoitudadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ, sʌʌlicʌdʌ aapimʌ ʌrgiñmamaatʌrdamicamu.

32 Dai maatʌmu istumaasi ʌrvaavoi. Dai siʌʌscadʌ camaatia aapimʌ istumaasi ʌrvaavoi aidʌ gia camaitʌrpipiooñicamu aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

33 Tai ʌgai itʌtʌdai:

—Aatʌmʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌ. Dai tomali ʌmo imidagai maitʌrpipiooñigadʌcatadai tomali ʌmaadutai. ¿Ducatʌ caiti aapi iscamaitʌrpipiooñicamu aatʌmʌ? —tʌtʌdai ʌgai.

34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai sioorʌ soimaasi ivuaadagi ʌgai gia ʌrpiooñigadʌ ʌDiaavora.

35 Ʌmo cʌʌli maiʌmadugan duucai nʌidi gʌpipiooñiga dai gʌmaamara.

36 Dai siʌʌscadʌ aanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ cʌʌgacʌrʌ vusaidiagi ʌmo cʌʌli ʌgai camaitʌrpiooñigadʌcamu ʌDiaavorʌ.

37 Camaatʌ aanʌ isaapimʌ ʌrcajiudadʌ Avraañicaru dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitudai cascʌdʌ giñmuaa ʌlidi.

38 Aanʌ anʌgʌnaagidi istumaasi giñooga giñmaatʌtuli dai aapimʌ ivueeyi istumaasi gʌnaagidi gʌnooga —tʌtʌdai ʌSuusi.

39 Taidʌ ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Avraañicaru ʌrgʌraduñicaru —tʌtʌdai ʌgai.

Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:

—Issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isaapimʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌcamudai aidʌ gia giñvaavoitudamudai aapimʌ ʌpan duucai Avraañicaru.

40 Dʌmos aapimʌ giñmuaa ʌlidi tomasi aanʌ gʌnaagidi mosʌcaasi itumaasi ʌrvaavoi istumaasi Diuusi giñmaatʌtuli. Avraañicaru maipoduucai iduuñimudai.

41 Aapimʌ ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi gʌnooga —tʌtʌdai ʌSuusi.

Amaasi ʌgai itʌtʌdai:

—Aatʌmʌ maitʌrmaamaradʌ ooqui taatacaligami. Mosʌmaduga gʌrooga ʌgai vaa ʌrDiuusi —tʌtʌdai ʌjudidíu.

42 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoicamudai isDiuusi ʌrgʌnoogacamudai aidʌ gia aapimʌ giñoigʌadamudai. Diuusi giñootoi maisiu mosʌʌgi divia aanʌ.

43 Aapimʌ maitipʌlidi isʌʌgiadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ cascʌdʌ maimaatʌ caʌ giñmamaatʌtuldiaraga.

44 Aapimʌ gʌnooga ʌrʌDiaavora cascʌdʌ aapimʌ ʌrmaamaradʌ ʌDiaavora daidʌ ivuaada ʌlidi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ ʌDiaavora ʌrgamuaacami daidʌ ʌryaatavogami. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maiaagai istumaasi ʌrvaavoi baiyoma vʌʌscʌrʌ mosyaatagʌi ʌgai. Vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi ʌgai maitʌrvaavoi potuiga ʌgai cascʌdʌ. Ʌgai ʌroogadʌ ducami vʌʌsi ʌyaatavogami.

45 Cascᴧdᴧ siᴧᴧscadᴧ aanᴧ gᴧnaagidi istumaasi ᴧrvaavoi aapimᴧ maitiñvaavoitudai.
46 Tomali ᴧmaadutai aapimᴧ gᴧnsaagida maitistutuidi isaagagi iñsaanᴧ idui ᴧmo istumaasi soimaasicami. Siᴧᴧscadᴧ gᴧnaagiada aanᴧ istumaasi ᴧrvaavoi, ¿tuimᴧsi maitiñvaavoitudai aapimᴧ?
47 Diuusi maamaradᴧ sᴧᴧlicᴧdᴧ oojoidi iscaᴧcagi Diuusi ñiooquidᴧ dᴧmos aapimᴧ maicaᴧca ᴧlidi Diuusi ñiooquidᴧ, aapimᴧ maitᴧrDiuusi maamaradᴧ cascᴧdᴧ —tᴧtᴧdai ᴧSuusi.

———

48 Amaasi ᴧjudidíu itᴧtᴧdai:
—Sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi istumaasi aagai aatᴧmᴧ sai aapi ᴧrsamaritano dai isviaa aapi ᴧmo Diaavora tᴧaañicarudᴧ —tᴧtᴧdai ᴧjudidíu.
49 Daidᴧ ᴧSuusi aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Aanᴧ gia maiviaa Diaavora tᴧaañicarudᴧ. Aanᴧ mossiaa duutudai giñooga dai aapimᴧ maisiaa giñduutudai mossoiduucai giñnᴧidi.
50 Aanᴧ maigagaagai sioorᴧ siaa giñduutuadagi dᴧmos vᴧᴧscᴧrᴧ oidaga ᴧmoco ismaacᴧdᴧ gagaagai sioorᴧ siaa giñduutuadagi, dai ᴧgai soimaasi taatatuldiami sioorᴧ maisiaa giñduutuadagi.
51 Vaavuava sai sioorᴧ ᴧᴧgiditai caᴧ istumaasi gaaagidi aanᴧ ᴧgai gia tomastuigaco oidaca agai —tᴧtᴧdai ᴧSuusi.
52 Amaasi ᴧjudidíu aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Sivi gia cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ issᴧᴧlicᴧdᴧ viaa aapi ᴧmo Diaavora tᴧaañicarudᴧ. Avraañicaru dai vᴧᴧsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ coi dai vᴧᴧscᴧrᴧ aapi gᴧraagidi sai sioorᴧ ᴧᴧgiditai caᴧ istumaasi gaaagidi aapi ᴧgai gia tomastuigaco oidaca agai.
53 ¿Povaipᴧsi ᴧlidi aapi pᴧsai vaamioma viaa guvucadagai isᴧAvraañicaru gᴧrᴧᴧqui aduñicaru ismaacᴧdᴧ camuu? ¿Dai povaipᴧsi ᴧlidi aapi pᴧsai vaamioma viaa guvucadagai siᴧDiuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧcaru ismaacᴧdᴧ cacoi? ¿Aapia poorᴧ gᴧᴧlidi? —tᴧtᴧdai ᴧjudidíu.
54 Amaasi ᴧSuusi itᴧtᴧdai:
—Iñsaanᴧ ᴧᴧgi cᴧᴧga ñiioocadagi ᴧᴧgi gimvᴧᴧtarᴧ aidᴧ gia maiñamᴧga giññiooqui. Dᴧmos Diuusi giñooga ᴧgai vaa ismaacᴧdᴧ aagai aapimᴧ saidᴧ ᴧrgᴧnDiuusiga ᴧgai gia cᴧᴧga ñioocai aanᴧ gimvᴧᴧtarᴧ.
55 Dᴧmos aapimᴧ maimaatᴧ ᴧgai. Aanᴧ gia maatᴧ ᴧgai. Daidᴧ isgᴧnaagiadagi aanᴧ ansai maimaatᴧ aanᴧ ᴧgai aidᴧ gia aanᴧ ᴧryaatavogamicagi gᴧnᴧpan duucai. Dᴧmos sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi iñsaanᴧ maatᴧ ᴧgai dai ᴧᴧgiditai caᴧ aanᴧ vᴧᴧsi istumaasi giñaagidi ᴧgai.

56 G∧n∧∧qui aduñicaru Avraañi ali∧si baig∧∧li maat∧cai
iñsaan∧ divia iñagaitadai oidigi daama dai vaamioma baig∧∧li
∧gai aid∧si divia aan∧ —t∧t∧dai ∧Suusi.
57 Amaasi ∧judidíu pot∧t∧dai ∧Suusi:
—Maiquiaa viaa aapi goo coobai dan baiv∧staama uumigi,
¿ducatai caiti aapi isn∧idi Avraañicaru? —t∧t∧dai ∧gai.
58 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Vaavuava ismaiquiaa vuusaicai Avraañicaru abiaad∧r∧
cat∧vaagi∧r∧ daacatadai aan∧ —t∧t∧dai ∧Suusi.
59 Amaasi vui ∧judidíu ojoodai dai maicarsa ∧liatugai ∧gai
∧Suusi. D∧mos ∧Suusi g∧∧∧sto ii dai vuusai ∧g∧∧ quiuupi-
aiñd∧r∧. Dai ∧oodami saagida daivusai dai ii.

9

———
1 Vaid∧ ∧Suusi daivusquimi ∧map∧c∧r∧ dai t∧∧ ∧mo
maiñ∧aadami. Podu vuusai ∧gai.
2 T∧tai aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi t∧cacai daid∧
it∧t∧dai:
—G∧rmamaat∧tuldiadamiga, ¿tuisi podu vuusai idi c∧∧li?
¿Voor∧ soimaasi idui goc∧∧li is∧d∧∧d∧d∧? —pov∧rt∧t∧dai
aat∧m∧.
3 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Idi c∧∧li maisoimaasi idui tomali ∧d∧∧d∧d∧. Baiyoma
goovai maiñ∧ai sai poduucai aa oodami maat∧na iss∧∧lic∧d∧
viaa guvucadagai Diuusi isduaaidagi.
4 Iñsi∧∧si uucami oidacagi tami oidigi daama ali∧si g∧aagai
iñsivuaadagi aa duiñdad∧ ∧gai ismaac∧d∧ giñootoi. Aimu is-
tuigaco iscamaitistutuidi isaata vuaadagi tomali ∧maadutai
tomali aan∧.
5 Quiaa oidacatai aan∧ tami oidigi daama aan∧ soic∧i
oodami isc∧∧ga maat∧ ca∧cagi istumaasi Diuusi ip∧lidi
isivuaadagi —t∧t∧dai ∧Suusi.
6 Caaagacai gomaasi ∧Suusi d∧v∧∧rapi sisiva dai vad∧itu
laachi d∧v∧∧rai dai ∧maiñ∧aadami vuupuid∧ daama daí
∧d∧v∧∧rai vaagiad∧.
7 Amaasi it∧t∧dai:
—Im∧dañi dai vacuana g∧vuupuji ∧piil∧r∧ ismaac∧d∧ Siloé
t∧∧gidu —t∧t∧dai ∧Suusi.
Siloé t∧iya ∧lidi ootosicami oodamic∧d∧. Taid∧
∧maiñ∧aadami ii dai vacoi g∧vuupuji dai ∧pamu divia dai
can∧eeyi.
8 Amaasi ∧aaduñd∧ ∧∧madu aa ismaac∧d∧ ∧∧quioma
n∧iditadai ∧maiñ∧aadami icaiti:
—¿Maitasi ∧ridi c∧∧li ∧gai vaa ismaac∧d∧ daacatai
gataan∧iña tumiñsi? —ascaiti ∧gai.
9 Vai aa icaiti:

—Λjʌ ʌgai vaa goovai —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—Chu, maitʌrʌgai dʌmos ʌpʌa maasi goovai —ascaiti.
Dʌmos ʌcʌʌli ʌʌgi pocaiti:
10 —Aanʌava —ascaiti.
Amaasi ʌgaa tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai nʌeeyi aapi sivi? —astʌtʌdai.
11 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Λcʌʌli ismaacʌdʌ Suusi tʌʌgidu vadʌitu dʌvʌʌrai dai giñvuupujiana dagivi daidʌ povaiñtʌtʌdai ansai imʌna dai vacuanana giñvuupuji ʌpiilʌrʌ ismaacʌdʌ Siloé tʌʌgidu. Antai aanʌ ii dai vacuanacai casistui aanʌ isnʌnʌavagi —astʌtʌdai ʌgai.
12 Amaasi tʌcacai ʌgaa daidi itʌtʌdai:
—¿Vaa daja ʌcʌʌli? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Maimaatʌ aanʌ —astʌtʌdai.

———

13 Amaasi ʌoodami vaidacai ʌgai ismaacʌdʌ mainʌaadatadai ʌfariseo vuitapi.
14 Aidʌsi ʌSuusi vadʌitu ʌdʌvʌʌrai gʌsisivaragacʌdʌ dai dagivi vuupuidʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai aidʌ ʌribʌstaragai tasʌrʌcatadai.
15 Cascʌdʌ ʌfariseo ʌʌpʌ tʌcacai ʌcʌʌli dai potʌtʌdai:
—¿Ducatai nʌnʌaava aapi? —astʌtʌdai ʌfariseo.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Giñdagiviamʌta dʌvʌʌrai vagiadʌ giñvuupuji daama antai vacoi aanʌ dai sivi canʌeeyi —astʌtʌdai.
16 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo icaiti:
—Λcʌʌli ismaacʌdʌ idui goomasi maitʌrootosadʌ Diuusi, ʌgai maisiaa duutudai ibʌstaragai tasai cascʌdʌ —ascaiti ʌgai.
Dʌmos aa icaiti:
—¿Ducatʌ ivueeyi ʌgai naana maasi gʌgʌrducami isiʌrsoimaasi ivuaadami? —ascaiti ʌgai.
Poduucai ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi dai aa aagai ʌmai istumaasi.
17 Dai ʌpamu tʌcacai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai aapi pʌtʌiya agai aagaitai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌduaadi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnaagidi saidʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai.
18 Dʌmos ʌjudidíu maitipʌliditadai isvaavoitudagi isʌʌquioma maiñʌaadatadai ʌgai dai sivi canʌeeyi cascʌdʌ vaí ʌgai dʌʌdʌdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai.
19 Dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Idisi ʌrgʌnmara aapimʌ ismaacʌdʌ pocaiti aapimʌ sai maiñʌaadami vuusai? ¿Ducatai canʌeeyi goovai sivi? —astʌtʌdai ʌjudidíu.

20 Taidʌ ʌcʌʌli dʌʌdʌdʌ itʌtʌdai:

—Maatʌ aatʌmʌ isidi ʌrgʌrmara dai ismaiñʌaadami vuusai.

21 Dʌmos maimaatʌ aatʌmʌ isducatai sivi canʌeeyi goovai tomali maimaatʌ aatʌmʌ sioorʌ nʌnʌaavatu. Ʌʌgiavʌr tʌcaca aapimʌ. Goovai casi ʌrgʌducami. Ʌʌgi goovai gʌnaagidiamu —astʌtʌdai ʌdʌʌdʌdʌ.

22 Potʌtʌdai ʌgai ʌbʌiditai ʌjudidíu. Ʌjudidíu casi gʌnaagi aipacoga sai isʌmoco vaavoitudagi saidʌ ʌSuusi ʌrʌCristo ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudagi camaiviaaca agai oigaragai isvapaacʌdagi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ.

23 Cascʌdʌ ʌcʌʌli dʌʌdʌdʌ itʌtʌdai sai tʌcacana maradʌ dai sai ʌgai casi ʌrgʌducami.

24 Amaasi ʌjudidíu ʌpamu vaí ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai daidʌ itʌtʌdai:

—Ʌʌgi Diuusi vʌʌtarʌ icʌʌga ñioocada aapi dai maisiu ʌSuusi. Cʌʌga maatʌ aatʌmʌ saidʌ ʌSuusi ʌrsoimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌjudidíu.

25 Amaasi ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌ maimaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami ischo ʌʌpʌ. Mosʌcaasi maatʌ aanʌ iñsaanʌ ʌrmaiñʌaadamicatadai dai sivi gia canʌnʌaava aanʌ —astʌtʌdai.

26 Tai ʌpamu tʌcaca ʌgai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tumaasi idui ʌgai? ¿Ducatai idui pʌsicanʌnʌaava? —astʌtʌdai ʌgai.

27 Tai aa noragi ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai:

—Casian gʌnaagidi, ¿maitamʌscaʌ aapimʌ? ¿Tuimʌsi ipʌlidi isʌpamu gʌnaagida aanʌ? ¿Aapimʌ mʌsiʌʌpʌ vaavoituda ʌlidi? —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

28 Amaasi ʌjudidíu vui ñiooquimi ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai:

—Aapiapa vaavoitudai ʌgai dʌmos aatʌmʌ ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

29 Aatʌmʌ maatʌ isDiuusi ñiooqui Moseesacaru dʌmos maimaatʌ aatʌmʌ tomali siaadʌrʌ divia ʌSuusi —astʌtʌdai.

30 Amaasi ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Calio maimaatʌ aanʌ istumaasi tʌtʌgitoi pocaititai aapimʌ. Ʌsuusi giñʌnʌaavatu dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ maimaatʌ siaadʌrʌ divia.

31 Cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maicaʌ ʌsoimaasi ivuaadami baiyoma Diuusi caʌ mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi daidʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

32 Tomali ʌmo imidagai maicajiomacatadai aatʌmʌ isʌmaadutai duaadi ʌmoco ismaacʌdʌ maiñʌaadami vuusai dai nʌnʌaavatu.

33 Is∧gai mait∧rDiuusi ootosad∧camudai maitistuti-
adamudai ispoduucai ivuaadagi —ast∧t∧dai ∧gai ismaac∧d∧
maiñ∧aadatadai.
34 Amaasi ∧gaa it∧t∧dai:
—G∧d∧∧d∧ ∧∧madu aapi ∧rsoimaasi ivuaadami dai v∧∧sc∧r∧
aapi g∧rmaat∧tulda ∧lidi —ast∧t∧dai ∧judidíu.
Daid∧ quiidamacoga vuusaitu.

———

35 Amaasi maí ∧Suusi m∧si∧g∧∧ quiuupai quiidigamu vuu-
saitu ∧c∧∧li ismaac∧d∧ maiñ∧aadatadai. Dai aid∧si ∧Suusi t∧∧
∧gai pot∧t∧dai:
—¿Vaavoitudaip∧si aapi ∧Cristo Diuusi marad∧ ismaac∧d∧
t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧? —t∧t∧dai ∧Suusi.
36 Taid∧ ∧c∧∧li it∧t∧dai:
—Iñaagidañi aapi sioor ∧gai nai vaavoitudagi aan∧ —t∧t∧dai.
37 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—N∧idapa. Aatagidapa. Aan∧ana —t∧t∧dai ∧Suusi.
38 Amaasi ∧c∧∧li g∧tootonac∧d∧ c∧quiva ∧Suusi vuid∧r∧
daid∧ it∧t∧dai:
—Giñt∧aan∧damiga aan∧ gia g∧vaavoitudai —t∧t∧dai.
39 Amaasi ∧Suusi it∧t∧dai:
—Aan∧ divia tami oidigi daama dai n∧n∧aavatuda iñagai
∧gai ismaac∧d∧ maiñ∧n∧ai, dai ∧gai ismaac∧d∧ pocaiti sai
c∧∧ga maat∧ ca∧ Diuusi ñiooquid∧ maat∧na ismait∧rvaavoi
baiyoma ∧r∧pan ducami maiñ∧aadami maimaat∧catai
—ast∧t∧dai ∧Suusi.
40 Amaasi ∧∧moco ∧fariseo ismaac∧d∧ ami daraajatadai
it∧t∧dai:
—¿Povaip∧s caiti aapi t∧sai aat∧m∧ maiñ∧n∧ai ∧∧p∧?
—t∧t∧dai.
41 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Iss∧∧lic∧d∧ maiñ∧n∧aadamudai aapim∧ dai maimaat∧
ca∧camudai Diuusi ñiooquid∧ aid∧ gia mait∧rg∧nduñicamudai
aapim∧ d∧mos aapim∧ pocaiti m∧sai c∧∧ga maat∧ ca∧ Diu-
usi ñiooquid∧ casc∧d∧ ∧rsoimaasi ivuaadami aapim∧ —t∧t∧dai
∧Suusi.

10

———

1 Vaavuava sai sioor∧ vapac∧dagi ∧mo curar∧r∧ daama s∧∧li
maisiu quitaagiña s∧∧li ∧gai gia ∧r∧∧sivogami.
2 Λpastuuru ∧gai dai nuucada ∧cañiiru dai ∧gai gia quitaagiña
s∧∧li vapac∧i.
3 Λc∧∧li ismaac∧d∧ quitaagiña c∧aacana dai nuucadacana
∧cañiiru tucar∧ siuu duucu ami diviagi ∧pastuuru ∧gai otoma
cupiosc∧iña. Λcañiiru c∧∧ maat∧ ca∧cana ∧pastuuru ñiooquid∧.

Λpastuuru vapaidiña ʌcañiiru poduucai istʌʌtʌgida ʌgai dai vuvaidi ʌgai curaraiñdʌrʌ.

4 Dai cavuvaidacai vʌʌsi ʌcañiiru ʌpastuuru baitʌqui imʌiña vaidʌ ʌcañiiru oidíña. Λcañiiru cʌʌ maatʌ ñiooquidʌ ʌpastuuru cascʌdʌ.

5 Dʌmos ʌcañiiru maioidátucui ʌmoco ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai baiyoma vopooyiña ʌgai maimaatʌcatai ñiooquidʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

6 ΛSuusi aagidi gomaasi ipʌliditai ismamaatʌtuldagi ʌoodami naana maasi istumaasi dʌmos ʌgai maimaatʌ caʌ.

———

7 Amaasi ʌSuusi ʌpaamu aagidi ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:

—Vaavuava iñsaanʌ ʌrʌpan ducami ʌcurarai quitaagiñagadʌ siaa sʌʌli vapacʌi ʌcañiiru.

8 Vʌʌsi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ dada maiquiaa diviacai aanʌ ʌgai ʌrʌʌsivogami ducami dʌmos Diuusi maamaradʌ maioidátucui ʌgai.

9 Vaavuava iñsaanʌ ʌrʌpan ducami ʌmo quitaagiña. Sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi giñvaavoitudaitai ʌgai gia poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Daidʌ ʌvaavoitudadami ʌrʌpan ducami cañiiru ismaacʌdʌ ʌpastuuru vʌʌs tucagi vaapasai ʌcurarʌrʌ dai vʌʌs tasai nunucadai.

10 ΛʌʌsivogamI dada dai mosʌcaasi mosgaʌʌsidiña dai coodaiña dai siaa vuaadana naana maasi istumaasi dʌmos aanʌ divia vaidʌ ʌoodami tomastuigaco oidaca agai cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌitai dai vai sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ oidacana.

11 Λmo pastuuru cʌʌ tuigacami cʌʌga nunucada gʌsosoiga cañiiru tomasi gʌmuaatu sai maicuucuna ʌsʌʌyi. Dai aanʌ ʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami.

12 Dʌmos ʌmo pastuuru ismaacʌdʌ maitʌrsosiacami ʌgai gia mosmʌmʌraiña siuu duucu tʌʌgiagi ʌmo sʌʌyi dai dadagitoi ʌcañiiru. Vaidʌ ʌsʌʌyi bʌbʌʌyiña ʌmo ʌcañiiru vaidʌ ʌgaa aipaco vopooyiña.

13 Λpastuuru maitʌrsosiacamicana cascʌdʌ mʌmʌraiña dai maivuaamʌ ʌlidiña ʌcañiirucʌdʌ.

14 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ gʌsosoiga cañiiru dai ʌcañiiru cʌʌ maatʌ gʌpastuuruga.

15 Poduucai isduucai Diuusi giñooga cʌʌga giñmaatʌ dai aanʌ cʌʌga maatʌ giñooca. Dai aanʌ sʌʌlicʌdʌ soiñamu sioorʌ giñvaavoitudagi dai aanʌ muuquimu vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

16 Dai oidaga aa oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ giñvaavoituda agai ʌʌpʌ. Dai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu. Quiaa ʌrsibʌa oidacami ʌgai dʌmos aimu istuigaco

isʌgai ʌʌmadu aa giñvaavoitudadami ʌrʌmo aadunumʌca agai dai viaaca agai ʌmo baitʌcʌaacami.

17 Aanʌ muuquimu dai ʌpamu duaacamu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi oodami. Cascʌdʌ giñoigʌdai giñooca.

18 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgiñmuuagi ismaitiñdagitu aanʌ. Vʌʌscʌrʌ iñdagitamu aanʌ mʌsgiñmuaagi mosaanʌ ipʌlidi cascʌdʌ. Aanʌ viaa sʌʌlicami isdagituagi isgiñmuaagi dai aanʌ viaa guvucadagai isʌpamu duaacagi. Diuusi giñooca giñmaa sʌʌlicami dai guvucadagai cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

19 Aidʌsi ʌjudidíu tʌtʌaañʌdamigadʌ caʌ gomaasi ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi dai aa aagai ʌmai istumaasi.

20 Dai muidutai pocaiti:

—¡Goovai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ di! Sʌʌlicʌdʌ ʌrvuiirugami goovai. Maitʌaagai tʌscaʌcagi istumaasi aagai goovai —caiti ʌjudidíu.

21 Dʌmos aa icaiti:

—Isviaacamudai goovai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ maitistutiadamudai iscʌʌga ñiooquiagi poduucai isduucai ñioocai goovai. Tomali maitistutiadamudai isduaaidagi ʌmo maiñʌaadami —caiti ʌʌmoco.

———

22 Aidʌsi ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ daacatadai, aidʌ ʌrtoomococatadai. Dai aidʌ casi ʌrʌvagimicatadai ismaacʌdʌ ivuaadana ʌjudidíu tʌʌtʌgitoitai istuigaco idui ʌgʌʌ quiuupai.

23 Daidʌ ʌSuusi moimʌitadai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ siaaco Solomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.

24 Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu sicoli guuquiva ʌSuusi abaana daidi itʌtʌdai:

—¿Pʌʌscadʌ gʌraagida agai isbai aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ischo ʌʌpʌ? —tʌtʌdai ʌgai.

25 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Casiant gʌnaagidi aanʌ dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitu. Diuusi giñooga giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ivuaadana aanʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌcʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ iñsioorʌ aanʌ.

26 Dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitudai. Aapimʌ maitʌrgiñaaduñi vaavoitudadami cascʌdʌ, poduucai isduucai casigʌnaagidi aanʌ.

27 Giñaaduñi vaavoitudadami cʌʌ maatʌ giñmamaatʌtuldaraga daidʌ giñʌʌmadu ajioopai. Dai aanʌ cʌʌga maatʌ giñaaduñi vaavoitudadami.

28 Aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai vai tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ. Maitiipu sioorʌ istutuidi isgiñvoopoidagi giñaaduñi vaavoitudadami.

29 Diuusi giñooga ʌgai daidʌ ʌʌcovai vuvaitu ʌgai saidʌ giñvaavoitudana. Diuusi giñooga sʌʌlicamigadʌ vaamioma namʌga istomasioorai dai cascʌdʌ maitiipu sioorʌ istutuidi isvoopoidagi giñooga giñaaduñi vaavoitudadami.
30 Aanʌ ʌʌmadu giñooga viaa ʌgai vaa sʌʌlicami daidʌ ʌgai vaa tʌgitoidagai dai ʌgai vaa guvucadagai —tʌtʌdai ʌSuusi.
31 Amaasi ʌjudidíu ʌpamu vui ojoodai dai maicarsa agaitadai ʌSuusi.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casivuaadana aanʌ mui naana maasi gʌgʌrducami guvucadadʌcʌdʌ giñooga aapimʌ gʌnsaagida. ¿Maascʌdʌ ʌgaicʌdʌ giñmaicarsa agai aapimʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Taidʌ ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maisiu ivuaadatai aapi ʌmo istumaasi gʌducami aatʌmʌ gʌmaicarsa agai vui ñioocaitai aapi Diuusi aagaitai sai aapi ʌrDiuusi dʌmos aapi ʌrcʌʌli —tʌtʌdai ʌjudidíu.
34 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti saidʌ ʌdudunucami ʌjudidíu ʌrdidiuusi ducami. Diuusi maacai sʌʌlicami cascʌdʌ.
35 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai Diuusi pocaiti sai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami ʌrdiuusi ducami.
36 Dai Diuusi ʌcovai giñvusaitu daidʌ giñootoi tami oidagi daama. ¿Ducatai povaiñtʌtʌdai aapimʌ sai aanʌ vui ñioocai Diuusi aagaitai ansaidʌ ʌraanʌ Diuusi maradʌ?
37 Aanʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami. Diuusi giñooga giñmaa ʌmo sʌʌlicami cascʌdʌ. Dai cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isaapimʌ giñvaavoitudagi.
38 Tomasi maivaavoitudai aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ vʌʌscʌrʌ cʌʌga maatʌ aapimʌ isivuaadana aanʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami dai gomaasicʌdʌ aliʌsi gʌaagai isvaavoitudagi iñsaanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai istʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai poduucai vaavoitudagi sai Diuusi giñooga aanʌ giñʌʌmadu daja dai sai aanʌ Diuusi giñooga ʌʌmadu daja —tʌtʌdai ʌSuusi.
39 Taidʌ ʌpamu ʌjudidíu ipʌlitadai isbʌiyagi ʌSuusi dai maisagi dʌmos ʌSuusi mosdaivunu ii.
40 Amaasi ʌSuusi ʌpamu ii ʌgʌʌ aqui Jordán mʌʌmojoradʌrʌ siaaco ʌʌquioma gavapaconaitadai ʌVuaana dai ami daaca agai.
41 Taidʌ mui oodami iji dai mʌʌ nʌidamu ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Tomasi ʌVuaana maitidui tomali ʌmo istumaasi gʌducami vʌʌscʌrʌ vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai aagaitai idi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi —caiti ʌoodami.
42 Tai ami mui oodami vaavoitu ʌSuusi.

11

———

1 Λmo cΛΛli Betaaniʌrʌ oidacami aliʌ coococatadai. Lázaru
tΛΛgidu ʌgai. Daidʌ ʌLázaru susuculidʌ ʌrMaría dai Maaruta.
2 María ʌgai dai ΛΛquioma tʌi asaiti sigian uuvaicʌdʌ ʌSuusi
ΛΛcasodʌ daama dai gʌcuupacʌdʌ gaqui.
3 Daidʌ María ΛΛmadu Maaruta ootoi ʌmo pioo̱ñi sai aagi-
dana ʌSuusi sai aliʌ cooco ʌLázaru dai potʌtʌdai ʌpioo̱ñi
ʌSuusi:
—GʌrbaitʌcΛaacamiga, aliʌ cooco gʌaamiiguga Lázaru
—tʌtʌdai ʌpioo̱ñi.
4 Tai mosmaí ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Λgai oí coocodagai dai tomasi muuquiagi vΛΛscΛrʌ mai-
siu cascʌdʌ oí coocodagai. Λgai oí coocodagai sai poduucai
gooquiʌrʌ mui oodami maatʌna issΛΛlicʌdʌ viaa guvucadagai
Diuusi, dai sai ʌoodami maatʌna ΛΛpʌ isaliʌ cΛΛ tuiga aanʌ
Diuusi maradʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
5 Tomasi ʌSuusi sΛΛlicʌdʌ oigʌdai Maaruta ΛΛmadʌ suculidʌ
ΛΛmadu Lázaru
6 vΛΛscΛrʌ anaasi vii ΛΛpʌ goo tasai.
7 Dai gooquiʌrʌ povʌrtʌtʌdai ʌgai aatʌmʌ:
—Timʌda ʌpamu Judeeamu —gʌrtʌtʌdai.
8 Tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, maiquiaa daivusai mui tasai daidʌ
ʌjudidíu mΛΛca Judeeʌrʌ ipʌliditadai isgʌmaicarsagi. ¿Ducatai
ʌpamu mΛΛca imia ʌlidi aapi? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
9-10 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgiñmuaagi maiquiaa
naatocai aanʌ giñaa duiñdaga.
11 GʌramiiguGa Lázaru cooso dai aanʌ imia iñagai dai
nʌñiituda iñagai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
12 Amaasi aatʌmʌ itʌtʌdai:
—GʌrtΛaanΛdamiga, iscooso ʌgai aidʌ gia casi
gʌtaumadaimi ʌgai —tʌtʌdai aatʌmʌ.
13 PovΛrtΛtΛdai ʌSuusi potʌiya ʌliditai saidʌ Lázaru camuu.
Dʌmos aatʌmʌ poʌliditadai isʌrvaavoi iscooso ʌgai.
14 Amaasi ʌSuusi sΛΛli gʌraagidi dai povΛrtΛtΛdai:
—Camuu Lázaru.
15 Dai cΛΛgadu ismaiΛΛmadu daacatadai aanʌ. Poduucai
vaamioma cΛΛgaduca agai aapimʌ gʌnvΛΛtarʌ, vaamioma
giñvaavoituda agai cascʌdʌ. Tiñda —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
16 Amaasi ʌTomás mʌsmaacʌdʌ cuate aagaiña povʌrtʌtʌdai:
—TΛoidá cascʌdʌ ʌmapai cooyi aatʌmʌ —gʌrtʌtʌdai ʌTomás.

———

17 Tai mosaayi ʌSuusi Betaaniʌrʌ dai maí iscasi ʌpʌduitadai
maaco tasai isyaasapi ʌLázaru.

18 Betaaniaiñdʌrʌ miaaga Jerusaleenamu parʌ goo mil dan
taan siento metro ʌʌsi.
19 Dai mui judidíu caaayi dai daadiji Maaruta ʌʌmadu María
camuucucai Lázaru.
20 Aidʌsi ʌMaaruta maí isʌSuusi camiaadimi, ii ʌgai dai mʌʌ
vuidʌrʌ ajia agai. Dʌmos ʌMaría anaasi quiiyʌrʌ vii.
21 Daidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai ʌSuusi:
—Giñtʌaanʌdamiga, istami daacamudai aapi
maimuuquimudai giñsiʌʌgi.
22 Dʌmos cʌʌ maatʌ aanʌ sai Diuusi iduñia agai tomastu-
maasi istumaasi aagida aapi —tʌtʌdai ʌMaaruta.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌsiʌʌgi ʌpamu duaacamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Taidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, cʌʌga maatʌ aanʌ sai ʌpamu duaaca agai ʌgai
siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco duduaacagi vʌʌsi coidadʌ —tʌtʌdai
ʌMaaruta.
25 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌgai dai ʌpamu duduaacalda iñagai coidadʌ
sitomastuigaco oidacamu ʌgai. Sioorʌ giñvaavoitudai tomasi
muuquiagi vʌʌscʌrʌ tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ.
26 Dai sioorʌ oidaga giñvaavoitudaitai ʌgai gia maiimia agai
ʌDiaavora ʌʌmadu. ¿Vaavoitudaipʌsi aapi imaasi? —tʌtʌdai
ʌSuusi.
27 Taidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, vaavoitudiana isaapi ʌrʌCristo, Diuusi maradʌ is-
maacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌgai vaa ismaacʌdʌ tʌvʌpi
nʌnʌracatadai aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.

———

28 Caaagidi ʌMaaruta gomaasi dai ii dai duudusali aagidi
gʌsuculi María dai potʌtʌdai:
—Gʌrmamaatʌtuldiadami cadivia dai gʌvaidi —astʌtʌdai
ʌMaaruta.
29 Amaasi mosmaí ʌgai gomaasi dai cʌquiva dai ii dai mʌʌ
viaatuli ʌSuusi.
30 Maiquiaa vaatadai ʌSuusi caayʌrʌ. Quiaa momʌʌca
cʌaacatadai ʌgai siaaco aayi ʌMaaruta.
31 Aidʌsi ʌjudidíu ismaacʌdʌ quiiyʌrʌ daraacatadai ʌʌmadu
ʌMaría tʌʌ isʌgai todian duucai cʌquiva dai otoma vuusai
oidi ʌgai ʌMaría. Ʌgai povʌnʌliditadai isimia agai ʌgai mʌʌca
siaaco yaasapi ʌsiʌʌgidʌ dai ami suaacada agai.
32 Amaasi aʌcai ʌMaría mʌʌca siaaco cʌaacatadai ʌSuusi
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga istami daacamudai aapi
maimuuquimudai giñsiisi —tʌtʌdai ʌMaría.
33 Mostʌʌgacai ʌSuusi issuanʌi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌMaría
sʌʌlicʌdʌ soigʌʌli ʌgai.

34 Daid∧ it∧t∧dai:
—¿Vaaco yaasa aapim∧ ∧gai? —t∧t∧dai ∧Suusi.
Tai ∧gai it∧t∧dai:
—G∧rt∧aan∧damiga tiñda pai n∧ida —t∧t∧dai ∧gai.
35 Taid∧ ∧Suusi sosoa.
36 Amaasi ∧judidíu icaiti:
—Dañi s∧∧lic∧d∧ oig∧daitadai goovai —caiti ∧judidíu.
37 D∧mos ∧∧moco icaiti:
—Idi c∧∧li n∧n∧aavatu ∧maiñ∧aadami. C∧∧ga istuidimudai goovai issoiñagi ∧Lázaru simaimuuquimudai ∧gai —caiti ∧gai.

———

38 Taid∧ ∧Suusi ∧pamu soig∧∧li aid∧si caaijimi ∧t∧jovai siaaco yaasapi ∧Lázaru. Dai ∧t∧jovai vaac∧aac∧r∧ daja ∧mo odai g∧ducami.
39 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Maigovaiav∧r daasa goodai —t∧t∧dai ∧Suusi.
Taid∧ ∧Maaruta suculid∧ ∧muuquiad∧ it∧t∧dai:
—Giñt∧aan∧damiga, casi ∧p∧dui maaco tasai ismuu goovai dai galiuvai goovai nai iñ∧lidi aan∧ —t∧t∧dai ∧Maaruta.
40 D∧mos ∧Suusi it∧t∧dai:
—¿Maitasi ∧rvaavoi said∧ g∧aagidi aan∧ isvaavoitudagi aapi n∧idagi isDiuusi s∧∧lic∧d∧ viaa guvucadagai? —t∧t∧dai ∧Suusi.
41 Amaasi maigovai daí ∧gai ∧oodai. Taid∧ ∧Suusi taí n∧n∧aava daid∧ it∧t∧dai Diuusi g∧ooga:
—Giñooga, baigiñ∧lidi aan∧ aapic∧d∧ isgiñca∧cana aapi siuu duucu g∧ñiooquiada aan∧.
42 C∧∧ga maat∧ aan∧ isv∧∧sc∧r∧ giñca∧cana aapi d∧mos sivi poduucai g∧aagidi aan∧ sai v∧∧si idi oodami ismaac∧d∧ tanasi guuca vaavoitudagi isaapi giñootoi —t∧t∧dai ∧Suusi.
43 Dai capot∧∧cai ∧Suusi cavami iña daid∧ it∧i:
—¡Lázaru vuusaiñi! —t∧t∧dai.
44 Tai vuusai ∧muuquiad∧ dai quiaa biisapicatadai noonovid∧ dai ∧∧casod∧ ∧mo icusi t∧v∧∧ducamic∧d∧. Daid∧ vuivasad∧ ∧∧p∧ quiaa biisapi ∧mo icusic∧d∧. Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Uupanavurai vaid∧ istuid∧ aim∧raiña —t∧t∧dai ∧Suusi.

———

45 Dai muidutai ∧judidíu ismaac∧d∧ oidatucuitadai ∧María vaavoitu ∧Suusi n∧iditai is∧pan duaacali ∧Suusi Lázaru.
46 D∧mos ∧∧moco ∧judidíu ismaac∧ vuid∧r∧ v∧∧t∧ ∧Suusi iji dai n∧ida agai ∧fariseo dai aagidi istumaasi idui ∧Suusi.
47 Amaasi ∧fariseo ∧∧madu ∧t∧t∧aan∧damigad∧ ∧papaali g∧n∧mapagi ∧judidíu dudunucami daid∧ it∧t∧dai:
—¿Tuma duuna aat∧m∧? Idi c∧∧li ivueeyi mui naana maasi g∧g∧rducami.

48 Ismosdagitu aatʌmʌ dai maitiduñiagi tomali
ʌmo istumaasi muidutai vaavoituda agai ʌgai daidʌ
ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌromamanu dadimu dai daitudamu
gʌrquiuupaiga gʌducʌdʌ dai gʌrcoodamu —tʌtʌdai ʌjudidíu.
49 Dʌmosʌmocoʌvaamiomatʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu
saagida ismaacʌdʌ Caifási tʌʌgidu dai aidʌ uumiʌrʌ ʌgai
ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vupuiirugami aapimʌ, maimaatʌ tomali ʌmo istumaasi.
50 Maimaatʌ aapimʌ isvaamioma ʌrcʌʌgai aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ ismuuquiagi ʌmo cʌʌli vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ dai
poduucai maiugitimu vʌʌsi ʌoodami —astʌtʌdai Caifási.
51 DʌmosCaifási pocaiti maisiu poduucai tʌgitoitai ʌʌgi ʌgai
baiyoma ʌgai ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali cascʌdʌ Diuusi
poduucai tʌgitoli ʌgai ismuuquiagi ʌSuusi ʌjudidíu vʌʌtarʌ.
52 Dai maisiu mosʌcaasi ʌjudidíu vʌʌtarʌ muuquia
agaitadai ʌSuusi baiyoma vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ aipa
oidaga vʌʌsi oidigʌrʌ.
53 Aidʌ tasʌrʌ abiaadʌrʌ tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gagaa-
gaimi isducatai muaagi ʌSuusi.
54 CascʌdʌʌSuusi camaiaimʌrai caayana ʌjudidíu saagida.
Baiyoma ii ʌgai Judeeaiñdʌrʌ mʌʌ Efraiinamu ʌmo ali
quiiyʌrʌ oidigana ugidana. Dai movaasi daraaja aatʌmʌ
ʌʌmadu ʌSuusi.
55 Aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu
tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiip-
ituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu. Dai mui oodami
ʌaali quiiquiaiñdʌrʌ iji Jerusaleenamu dai ami iduñi agai
istumaasi gʌaagaitadai siduñiagi maiquiaa aʌcai ʌgʌʌ siaa
duudagai.
56 Gagaagaimi ʌoodami ʌSuusi dai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ guuca-
catadai dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Tumaasi tʌtʌgitoi aapimʌ? ¿Bais divimu ʌSuusi sivi siaa
duudagʌrʌ? —ascaiti.
57 Ʌfariseo ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali gaaagidi sai
sioorʌ matiagi siaaco daja ʌSuusi sai aagidaña vaidʌ ʌjudidíu
bʌʌjiagi ʌSuusi.

12

———

1 Quiaa viʌʌgacatadai naadami tasai isaayagi ʌsiaa
duudagai taidʌ ʌSuusi ii Betaaniamu. Ami oidacatadai
ʌLázaru ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌSuusi ʌpamu duaacali ʌcoidadʌ
saagidaiñdʌrʌ.
2 Tai ami ʌoodami vaí ʌSuusi sai gauugana. Taidʌ ʌMaaruta
gabibi dai ʌLázaru meesa vuidʌrʌ daiva ʌSuusi ʌʌmadu.

3 Amaasi ʌMaría vuaa parʌ taucami litro asaiti sigian
uvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Dai tʌi ʌgai ʌasaiti ʌSuusi
ʌʌcasodʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui. Tai sʌʌlicʌdʌ sigian uvaitu
vʌʌsi ʌquiiʌrʌ.
4 Amaasi ʌUudasi Iscaliote ʌmo maatʌrdamigadʌ ʌSuusi
ñiooqui ʌSuusi. Ʌgai vaa Uudasi ʌrSimuñi maradʌ daidʌ
gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi daidʌ potʌtʌdai:
5 —¿Tuisi maitʌgagaara idi asaiti sigian uvadami? Cʌʌga
gʌvuiimudai parʌ vaic siento piisu dai ʌgaicʌdʌ soiñamudai
aatʌmʌ ʌsoitutuigami —tʌtʌdai ʌUudasi.
6 Dʌmos ʌUudasi potʌtʌdai maisiu soigʌʌliditai ʌgai
ʌsoitutuigamicʌdʌ baiyoma ʌrʌʌsivogami ʌgai cascʌdʌ
pocaiti. Ʌgai ʌrgʌrtumiñsiga nuucadacamicatadai dai
gʌrʌʌsidiña.
7 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Daigitoñi goooqui. Dagitoñi vai bai daasana goovai gogaa
asaiti ismaacʌdʌ vii asta mʌsiʌʌscadʌ giñyaasagi.
8 Vʌʌscʌrʌ oidaca agai soitutuigami gʌnsaagida vʌrai
soicʌda dʌmos aanʌ maivʌʌscʌrʌ oidacamu aapimʌ
gʌnsaagida —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

9 Muidutai ʌjudidíu maí isʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai.
Dai mʌʌca iji maisiu mosʌcaasi nʌidi ʌliditai ʌSuusi dʌmos
nʌidi ʌliditadai ʌLázaru ʌʌpʌ. Ʌgai vaa Lázaru ismaacʌdʌ
ʌSuusi duaacali coidʌ saagidiaiñdʌrʌ.
10-11 Dai muidutai judidíu maí isʌSuusi duaacali ʌLázaru dai
cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu vaavoidaragadʌ dai vaavoi-
tudaimi ʌSuusi. Cascʌdʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali bai idui
ismuaagi ʌLázaru ʌʌpʌ.

———

12 Mui oodami Jerusaleenʌrʌ dada gosiaa duudagʌrʌ.
Dai cajioma ʌoodami sai siaadico divia agaitadai ʌSuusi
Jerusaleenʌrʌ.
13 Amaasi ʌoodami guicuma souvali maamaradʌ dai iji dai
mʌʌ vuidʌrʌ aayi ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ icaiti:
—Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Aatʌmʌ ipʌlidi sai
Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌraígadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ
divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ —caiti ʌoodami.
14 Taidʌ ʌSuusi tʌʌ ʌmo asñiitu dai dan daiva poduucai isdu-
ucai gaaagidi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ
dai podu ooja:
15 Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami.
Dañi bʌrimʌi gʌraíga ʌmo asñiitu dan daitugai.
Asduu ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ.

16 Aidʌ ʌpʌdui gomaasi maimaí aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ ʌSuusi istuisi podui. DʌmOs gooquiʌrʌ
aidʌsi ʌSuusi ʌpamu nora tʌvaagiamu aidʌ gia tʌgitu aatʌmʌ
isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ
aagaitai ʌCristo dai sai poduucai ʌpʌduñia agaitadai.
17 Ʌoodami ismaacʌdʌ moguucacatadai ʌSuusi ʌʌmadu
aidʌsi ʌgai vaí ʌLázaru quiaa yaasapicatai ʌgai dai nʌidi ʌgai
isʌSuusi duaacali ʌLázaru coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ aagidi aa
oodami istumaasi nʌidi.
18 CascʌdʌIji ʌoodami dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi ʌSuusi. Cʌʌ
maatʌ ʌoodami isʌSuusi idui ʌmo istumaasi gʌducami.
19 Amaasi ʌfariseo aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Dañi. Maitistutuidi aatʌmʌ isbʌiyagi ʌSuusi sivi.
VʌʌscataiOidátucui ʌgai cascʌdʌ —ascaiti ʌfariseo.

———

20 Ʌoodami saagida ajioopaitadai ʌʌmo giliego. Ʌgai dada
Jerusaleenʌrʌ sai siaa duutuda agai Diuusi ʌsiaa duudagʌrʌ.
21 Dai ʌgai miaadʌrʌ guuquiva ʌPiili ismaacʌdʌ
ʌrBetasaidʌrʌ oidacami. Betasaida ʌrʌmo ali quii Galilea
dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ ʌoodami giliego itʌtʌdai ʌPiili:
—Aapi cʌʌli, aatʌmʌ nʌida ʌrʌlidi ʌSuusi —astʌtʌdai
ʌgiliego.
22 Taidʌ ʌPiili ii dai aagidi ʌAandʌrʌsi. Taidʌ vʌgoocatai iji
dai aagidi ʌSuusi.
23 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai caaayi is-
tuigaco matiagi oodami isvaamioma namʌga giñsʌʌlicamiga
sitomasmaascʌdʌ sʌʌlicami.
24 Vaavuava isʌmo caidʌ tʌligi vʌʌscʌrʌ mosaliʌmaduacana
asta mʌsiʌʌscadʌ ʌsiagi vai vusacʌi vupusiadʌ dai gʌʌrai vai
uugiatʌi ʌʌstucai dai muuratai vai muidarʌi tʌligi.
25 SioorʌIvuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi, ʌgai gia iimimu
ʌDiaavora ʌʌmadu, dʌmos sioorʌ maiivuaadagi ʌʌgi istu-
maasi ipʌlidi tami oidigi daama ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu
dai tomastuigaco oidacamu tʌvaagiʌrʌ.
26 IsʌmaadutaiGiñsoicʌda ʌliadagi gʌaagai isgiñoidátucudagi
dai tomasiaaco aimʌrda aanʌ movaasi aimʌradagi ʌgai ʌʌpʌ.
Dai sioorʌ giñsoicʌi, giñooga cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai, ʌgai.

———

27 Camuquiadan tada aanʌ soigiñʌliditai. DʌmOs vʌʌscʌrʌ
maiaagidamu aanʌ giñooga sai giñsoiñana ismaisii soimaasi
taatagi aanʌ. Aanʌ divia tami oidi daama dai soimaasi taata
iñagai dai muuquia iñagai oodami vʌʌtarʌ, cascʌdʌ maiaagi-
damu aanʌ giñooga sai giñsoiñana nai maisoimaasi taata aanʌ.
28 Baiyoma aagidamu aanʌ giñooga sai vʌʌsi oodami
maatʌna sai Diuusi ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi oidigi dama

oidacami dai sai vʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi —tʌtʌdai ʌSuusi.

Amaasi ñioo Diuusi tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Ʌoodami gia maatʌ isaapi siaa giñduutudai soimaasi taatamai aapi cascʌdʌ —tʌtʌdai Diuusi.

29 Taidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ novaasi guucacatadai daidʌ cai isDiuusi ñioo icaiti sai covoi oidigi dai aa oodami icaiti:

—Ʌmo tʌaañicarudʌ Diuusi ñiooqui —caiti.

30 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌoodami:

—Pocaiti giñooga sai aapimʌ maatʌna isʌgai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi.

31 Camiaadimi istuigaco camainamʌaca agai ʌDiaavora sʌʌlicamigadʌ tami oidigi daama baiyoma aanʌ iñsʌʌlicamiga namʌaca agai.

32 Dai mʌsiʌʌscadʌ giñsiisagi curusiaba Diuusi soiña agai muidutai vʌʌsi oidigi daama sai giñvaavoitudana —tʌtʌdai ʌSuusi.

33 Potʌtʌdai ʌSuusi sai maatʌna ʌoodami isducatai muuquia agai ʌgai.

34 Taidʌ ʌoodami aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti saidʌ ʌCristo tomastuigaco oidaca agai. ¿Ducatʌ caiti aapi saidʌ ʌoodami siisapa agai ʌmo curusiaba ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? ¿Sioorʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? —tʌtʌdai ʌoodami.

35 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ quiaa daacamu aapimʌ ʌʌmadu ʌʌpʌ chiʌʌqui tasai dai gʌnmamaatulda iñagai aanʌ. Cʌʌgavʌr giñcaʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ vai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Sioorʌ maicʌʌgacʌrʌ oidaga maimaata siaaco iimia agai coocai.

36 Aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi aapimʌ istumaasi gʌnmamaatʌtuldi aanʌ quiaa daacatai aanʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

Caaagidacai ʌSuusi imaasi ii abiaadʌrʌ dai gʌʌʌsto taidʌ ʌoodami camaitʌʌ.

———

37 ʌSuusi idui mui naana maasi istumaasi gʌrgʌrducami ʌoodami vuitapi dʌmos vʌʌscʌrʌ maivaavoitu ʌgai.

38 Poduucai ʌpʌdui istumaasi gaaagidiña Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru potʌtʌdai ʌgai Diuusi:

GiñDiuusiga baitoma tomali ʌmaadutai maivaavoitu aidʌsi aagidi aatʌmʌ gʌñiñiooquituldiadamiga gʌñiooqui ʌoodami.

Tomasi ʌoodami nʌidi issʌʌlicʌdʌ viaa aapi giñDiuusi guvucadagai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi istumaasi ʌpʌdui.

Astʌtʌdai Isaíacaru.
39 Dai Isaíacaru ooja ʌʌpʌ istuisi maitistutuidi ʌoodami is-
vaavoitudagi dai podu ooja:
40 Nʌijadamu ʌgai istumaasi ivueeyi Diuusi dʌmos Diuusi
maidagito ismaatʌ nʌijadagi.
Ducami iscuupicagi vuupuidʌ.
Caʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ dʌmos Diuusi maidagito ismaatʌ
caʌcagi.
Dai Diuusi pocaiti: “Ʌgai maiʌma duucai gʌntʌtʌgito ʌlidi dai
maitʌnvaavoitu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidan
aanʌ”, ascaiti Diuusi.
Asduucai ooja Isaíacaru.
41 Pocaiti Isaíacaru aagaitai ʌCristo. Isaía nʌidi ʌCristo
gʌcoosigʌrʌ dai poduucai maí issʌʌlicʌdʌ vaamioma viaa
guvucadagai ʌCristo sitomasioorʌ dai isvaamioma tʌaanʌi
sitomasioorʌ.
42 Dʌmos vʌʌscʌrʌ muidutai ʌjudidíu tʌaanʌdamigadʌ
vaavoitu ʌSuusi dʌmos maiaagidi vʌʌsi oodami. Ʌgai ʌʌbʌidi
ismaatʌmudai ʌfariseo. Ʌgai camaidagitu isvaapaquiagi
ʌquiuupaigadʌrʌ.
43 Vaamioma oojoidi ʌgai isʌoodami cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi
siʌDiuusi.

———

44 Ʌsuusi cavami iiña daidʌ icaiti:
—Tomasioorʌ sioorʌ iñvaavoitudagi ʌgai vaavoitudai ʌʌpʌ
Diuusi giñooga. Ʌgai ʌgai daidʌ giñootoi.
45 Dai tomasioorʌ sioorʌ maatʌ istuiga aanʌ cʌʌga maatʌ
istuiga ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi.
46 Aanʌ andivia tami oidigi daama vai ʌoodami maatʌna
istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi dai divia aanʌ sai sioorʌ
giñvaavoitudagi camaisoimaasi ivuaadagi.
47 Tomasioorʌ sioorʌ caʌcagi istumaasi gaaagiada aanʌ dai
maitiñʌʌgiadagi aanʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gaaagida iñagai
isducatai soimaasi taata agai ʌgai. Aanʌ divia tami oidigi
daama sai cʌʌgacʌrʌ vuuvacʌna oodami, dai maisiu aagida
iñagai oodami isducatai soimaasi taata agai ʌgai.
48 Tomasioorʌ sioorʌ gajiaadʌrʌ giñviaa aanʌ dai
maivaavoitudai giññiooqui ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata
agai siʌʌscadʌ caugitiʌgi oidigi. Giñmamaatʌtuldiaragacʌdʌ
cʌʌga gʌmaatʌmu isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami.
49 Istumaasi aagai aanʌ maitʌraan ʌʌgi giññiooqui baiy-
oma aanʌ aagai mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi giñooga. Ʌgai
giñootoi daidʌ giñaagidi istumaasi gʌnaagida aanʌ dai istu-
maasi gʌnmaatʌtuldiagi aanʌ.
50 Dai cʌʌ maatʌ aanʌ sai istumaasi giñaagidi giñooga ansai
gaaagidana gomaasicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami. Cascʌdʌ

aanʌ angaaagidi mosʌcaasi istumaasi giñtʌjai giñooga ansai gaaagidana —caiti ʌSuusi ʌoodami.

13

———

1 Dai cayoga aayitadai ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ, mosʌmo tasai viʌʌga. Camaatʌcatadai ʌSuusi iscaaayi istuigaco daivunu imia agai ʌgai idi oidigiaiñdʌrʌ dai ʌpamu noragia agai mʌʌca siaaco daja oogadʌ. ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai vʌʌsi ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai tami oidi daama, vʌʌsi gʌibʌdagacʌdʌ oigʌdai ʌgai.

2 Dai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ gacueeyitadai tucara. Taidʌ ʌʌquioma abiaadʌrʌ ʌDiaavora divia Simuñi maradʌ ʌUudasi Iscaliote ʌʌmadu dai ipʌlitu isgatʌʌgida ʌgai ʌSuusi sai bʌʌna ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai.

3 ʌSuusi maatʌcatadai isDiuusi oogadʌ ʌgai ootoi tami oidi daama tʌvaagiaiñdʌrʌ dai isʌpamu gaamu aa gʌsiagi Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai maatʌcatadai ʌʌpʌ isʌoogadʌ camaa guvucadagai sai tʌaanʌiña vʌʌsiaʌcatai.

4 Daidʌ quiaa acueeyitadai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ dai cʌquiva ʌgai dai maigo daí gʌdaamanaga yuucusi dai bʌi ʌmo gaquidacarui dai gʌpuraan vuu.

5 Amaasi toa suudagi ʌmo vaateejʌrʌ dai gʌaagacai gʌrvacuañimi gʌrʌʌcaso aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ. Dai gaquigi gaquidacarucʌdʌ ismaacʌdʌ gʌpuraana vuutadai.

6 Dai aidʌsi vacuaañda agaitadai ʌgai ʌSimuñi Piiduru ʌʌcasodʌ ʌgai potʌtʌdai:

—¿Aanʌ iñʌʌcaso pʌsvacuaana agai ʌʌpʌ? —tʌtʌdai.

7 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Sivi maimaatʌ nʌidi aapi istuma vueeyi aanʌ dʌmos gooquiʌrʌ gia maatʌ nʌidamu aapi —tʌtʌdai.

8 Dʌmos ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Aanʌ giñʌʌcaso gia tomali ʌmo imidagai maitiñvacuaañdamu aapi —tʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Ismaivacuaana aanʌ gʌʌʌcaso aidʌ gia aapia maitʌrgiñaduñi —tʌtʌdai.

9 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:

—Giñbaitʌcʌaacamiga aidʌ gia maisiu mosʌcaasi giñʌʌcaso vacuaanamu aapi, gʌaagai pʌsvacuaanagi aapi giñnoonovi daidʌ giñmoo ʌʌpʌ —tʌtʌdai.

10 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:

—Sioorʌ utudami gʌnvapaʌtʌviagi maitʌaagai isvʌʌsi tuucugadʌ vacuaanagi mosʌcaasi ʌʌcasodʌ gʌaagai isvacuaanagi. Dai aapimʌ cavuaañicam vii dʌmos maisiu vʌʌscatai —tʌtʌdai ʌSuusi.

11 Cʌʌ maí ʌSuusi sioorʌ tʌʌgida agaitadai, cascʌdʌ pocaiti sai maivʌʌscatai vuaañicam vii, poduucai tʌiya ʌlidi ʌSuusi isʌrsoimaasi ivuaadami ʌgai ismaacʌdʌ tʌʌgida agaitadai.

12 Dai canaato vacuaañdacai ʌSuusi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌcasodʌ ʌpamu gʌai gʌdaamanaga yuucusi dai ʌpamu daiva meesa vuidʌrʌ. Daidʌ itʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ:

—¿Maatʌmʌsi nʌidi aapimʌ istumaasi idui aanʌ aapimʌcʌdʌ?

13 Aapimʌ mamaatʌtuldiadami dai baitʌcʌaacami giñaagai didʌ ʌrvaavoi iñsaanʌ ʌrmamaatʌtuldiadami didʌ ʌrbaitʌcʌaacami cascʌdʌ poduucai cʌʌga aagai aapimʌ.

14 Dai aanʌ iñsmaacʌdʌ ʌrgamamaatʌtuldiadamiga didʌ ʌrgabaitʌcʌaacamiga cavacoi aanʌ aapimʌ gʌnʌʌcaso cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai mʌsiaipacoga gʌnvacuaañdiadagi aapimʌ gʌnʌʌcaso.

15 Aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌsivuaadagi ʌʌpʌ isducatai ivueeyi aanʌ.

16 Vaavuava istumaasi gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌmo piooñi maivaamioma nʌmʌga isgaaamu dai tomali ʌmo ootosicami maivaamioma namʌga siʌ ʌgai ismaacʌ ootoi.

17 Mʌsimaatʌ caʌ aapimʌ vʌʌsi imaasi dai ʌʌgiditai caʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ.

18 Dai aanʌ maivʌʌscatai gʌnaagai aagaitai mʌsaidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami. Cʌʌ maatʌ ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu aanʌ. Dai vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isʌpʌduñiagai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduucai aagai: “Ʌgai vaa ismaacʌdʌ giñʌʌmadu acueeyi casi giñvuidʌrʌ gʌi”, caiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

19 Gʌnaagidi aanʌ imaasi maiquiaa ʌpʌduucai vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi aapimʌ vaavoitudana iñsaanʌ ʌrʌgai iñsmaacʌdʌ aagai aanʌ.

20 Vaavuava istumaasi gʌnaagidi aanʌ sai sioorʌ miaadʌgidagi giñootosa ʌgai gia giñmiaadʌgi aanʌ ʌʌpʌ dai sioorʌ giñmiaadʌgidagi aanʌ ʌgai gia miaadʌgi ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Caaagidacai ʌSuusi imaasi sʌʌlicʌdʌ soigʌʌʌli ʌgai dai sʌʌli aagidi dai potʌtʌdai:

—Vaavuava isʌmaadutai aapimʌ giñtʌʌgida agai saidʌ giñbʌʌna giñvuidʌrʌ vʌʌtʌcami —tʌtʌdai ʌSuusi.

22 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai aipaco
gʌrnʌnʌidimi vʌʌscatai maimaatʌcatai ismaacʌdʌ aagai
ʌSuusi.
23 Aanʌ ʌSuusi abaana daivacai gauu. Aanʌ aliʌsi
giñoigʌdaiña ʌSuusi.
24 Vaidʌ ʌSimuñi Piiduru gʌnoovicʌdʌ giñsisigidi ansai
tʌcacana sioorʌ aagai ʌgai.
25 Amaasi aanʌ aabanion daiva ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga. ¿Voorʌ aagai aapi? —tʌtʌdai aanʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi giñaa noragi daidʌ povaiñtʌtʌdai:
—Vadʌidamu aanʌ laachi paana dai sioor maaquia aanʌ
ʌgiava ʌgai —iñtʌtʌdai.
Amaasi vadʌitu laachi paana dai maa ʌUudasi. Ʌgai
ʌrmaradʌ Simuñi Iscaliote.
27 Dai mosbʌi ʌUudasi ʌpaana daidʌ ʌDiaavora vaa
ibʌdagʌrʌ ʌgai. Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌUudasi:
—Istumaasi iduñia agai aapi, otoma iduuñi tuduidi
—tʌtʌdai.
28 Dʌmos tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ mees vuidʌrʌ
daraaja maimaatʌ caʌ istuisi potʌtʌdai ʌSuusi.
29 ʌUudasi ʌgai dai bai darasacana vʌʌscatai tumiñsigadʌ
cascʌdʌ ʌʌmadutai poduucai gʌntʌtʌgito sai Suusi tʌaanʌi
issavʌda ʌgai ʌmo istumaasi ʌtumiñsicʌdʌ ʌsiaa duudagʌrʌ
vʌʌtarʌ siʌpʌ maaquiagi ʌmo istumaasi ʌsoituutuigami.
30 Dai mosgau ʌpaana ʌUudasi dai vuusai quiidigamu. Dai
casi ʌrtucarʌcatadai.

———

31 Dai mosvuusai ʌUudasi taidʌ ʌSuusi potʌi:
—Sivi gia maatʌmu oodami issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucada-
gai aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai maatʌmu ʌʌpʌ
issʌʌlicʌdʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi giñooga muucucai aanʌ
curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami poduucai isduucai
ʌgai ipʌlidi.
32 Siʌʌscadʌ aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌʌgidagi
ʌoodami isDiuusi giñooga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aidʌ
gia Diuusi giñooga tʌʌgidamu oodami issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ
guvucadagai ʌʌpʌ. Dai otoma iduñimu ʌgai gomaasi.
33 Giñaaduñi camaitʌvʌpi daacamu aanʌ aapimʌ
gʌnʌʌmadu. Aapimʌ giñgaagamu dai maitiñtʌʌgimu. Dai
aanʌ angʌnaagidi aapimʌ ʌpan duucai aagidi aanʌ ʌjudidíu
sai mʌʌca siaaco imiagi aanʌ, aapimʌ maitistutuidi isiimiagi.
34 Dai aanʌ gʌnaagidi idi ñiooqui utudui sai aapimʌ aipacoga
gʌnoigʌadaiña. Poduucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ poduucai
ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai mʌsiaapimʌ aipacoga gʌnoigʌadagi.
35 Vai poduucai vʌʌsi oodami oidi daama cʌʌga maatʌmu
mʌsiaapimʌ ʌrgiñmamaatʌrdamiga —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

36 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿pa imia agai aapi? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mʌʌca siaaco imia iñagai aanʌ aapi maitistutuidi isiñoidági sivi, dʌmos gooquiʌrioma giñoidámu aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
37 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿tuisi maitistutuidi aanʌ isʌoidá sivi? Aanʌ baigiñduu iñsmuuquiagi aapi gʌvʌʌtarʌ —tʌtʌdai.
38 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mospocaiti aapi isbaigʌduu pʌsmuuquiagi aanʌ giñvʌʌtarʌ. Baiyoma sivi tucarʌ maiquiaa cucuicai ʌtacucu potʌimu aapi vaicojo ismaitʌgiñmaatʌ.

14

———

1 Maitavʌrvuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ. Cʌʌgavʌr vaavoitudada Diuusi dai cʌʌgavʌr giñvaavoitudada aanʌ ʌʌpʌ.
2 Mʌʌca siaaco daja giñooga muidu baabaqui. Dai mʌʌca imia iñagai aanʌ dai movai duuñimu aanʌ siaaco oidaca aapimʌ. Ismaitʌrvaavoicamudai imaasi aanʌ gia maitʌnaagidamudai.
3 Dai caimʌcai aanʌ bai duuñimu siaaco oidaca aapimʌ aidʌ gia ʌpan divimu aanʌ daidʌ gʌnvaidacamu aanʌ vai aapimʌ oidacagi aan iñʌʌmadu.
4 Aapimʌ gia cʌʌ maatʌ siaaco imia iñagai aanʌ dai maatʌ ʌʌpʌ voi —tʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ ʌTomás itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga aatʌmʌ maimaatʌ siaaco imia agai aapi. ¿Duucatʌ maatʌna aatʌmʌ voi? —tʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ voi iñducami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ cascʌdʌ aanʌcʌdʌ aimu aapimʌ mʌʌca siaaco daja Diuusi. Dai aanʌcʌdʌ maatʌmu istumaasi ʌrvaavoi. Dai aanʌ gʌnmaacai ibʌdagai utudui. Mosʌcaasi sioorʌ giñvaavoitudagi aimu mʌʌca siaaco daja giñooga.
7 Iscʌʌga maatʌmudai aapimʌ iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia maatʌmudai aapimʌ giñooga ʌʌpʌ. Dʌmos sivi maatʌ aapimʌ ʌgai canʌidi ʌgai cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
8 Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, gʌrdagitoñi tʌsnʌida aatʌmʌ Diuusi gʌrooga. Mosʌcaasi gomaasi ipʌlidi aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌPiili.
9 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Piili, mosʌʌ tʌvʌpi daja aanʌ gʌnʌʌmadu. ¿Ducatai maitiñmaatʌ aapimʌ quiaa? Sioorʌ giñnʌidi ʌgai nʌidi giñooga

ʌʌpʌ. ¿Tuipʌsi giñaagidi iñsaanʌ gʌndagituagi mʌsnʌidagi aapimʌ Diuusi gʌrooga?

10 ¿Maitapʌsvaavoitudai aapi ismosʌmadugan tuutuiga aanʌ ʌʌmadu gʌrooga? Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ maisiu ʌʌgi giñtʌgitoidacʌdʌ aagi aanʌ. Gʌrooga ʌgai daidʌ giñʌʌmadu daja daidʌ giñmaa guvucadagai isiduuna aanʌ aa duiñdagadʌ ʌgai.

11 Giñvaavoitudavurai aapimʌ isʌmadugan tuutuiga aanʌ ʌʌmadu gʌrooga. Ismaitiñvaavoitudai mosʌcaasi giññiooquicʌdʌ aidʌ gia giñvaavoitudavurai aapimʌ ʌnaana maasi gʌgʌrducamicʌdʌ iñsmaacʌdʌ ivuaadana aanʌ.

12 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai iduuñimu ʌʌpʌ naana maasi gʌgʌrducami poduucai isduucai ivueeyi aanʌ dai asta istumaasi gʌgʌrducʌdioma iduñia agai ʌgai. Aanʌ noragimu mʌʌca siaaco daja gʌrooga cascʌdʌ.

13 Dai siuu duucu daanʌda aapimʌ Diuusi giñvaavoitudacai taanʌdavurai istumaasi ipʌlidi naidʌ gʌnmaaquimu aanʌ vai poduucai gʌmaatiagi isviaa guvucadagai giñooga.

14 Sʌʌlicʌdʌ iduuñimu aanʌ tomastumaasi istumaasi ismaacʌdʌ taanʌdagi aapimʌ giñvaavoitudacai.

———

15 Mʌsiaapimʌ iñoigʌdai ʌʌgiditai avʌrcaʌca ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.

16 Siaanʌ daanʌdamu gʌrooga siʌgai gʌnootosdamu gʌibʌdaga vai ʌgai gʌnsoicʌdagi mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña daidʌ baigʌnʌliatudagi ʌpan duucai aanʌ gʌnsoicʌi daidʌ baigʌnʌliatudai sivi. Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gamaatʌtuldiamu mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu daaca agai.

17 Ʌoodami maivaavoitudadami maimaatʌ Diuusi Ibʌadʌ tomali maimaatʌ istan daja ʌgai cascʌdʌ maitistutuidi isdagituagi isʌʌmadu daacagi. Dʌmos ʌgai cadaja aapimʌ gʌnʌʌmadu daidʌ gʌnʌʌmadu daaca ʌgai tomastuigaco cascʌdʌ aapimʌ maatʌ Diuusi Ibʌadʌ.

18 Aanʌ gia maitʌndagitomu siʌʌgi daraaca aapimʌ. Ʌpan divimu aanʌ daidʌ gʌnʌʌmadu daacamu.

19 Otoma ʌoodami tami oidi daama oidacami camaitiñnʌijadamu, dʌmos aapimʌ gia giñtʌʌgimu ʌpamu. Aanʌ gia ʌpamu duaacamu cascʌdʌ aapimʌ oidaca agai tomastuigaco.

20 Aidʌ gia aapimʌ maatʌmu iñsaanʌ vʌʌscʌrʌ daja Diuusi giñooga ʌʌmadu. Dai aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu daja.

21 Isʌmaadutai maatʌcagi istumaasi gatʌaanʌi aanʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi poduucai cʌʌ maatʌ aanʌ issʌʌlicʌdʌ iñoigʌdai ʌgai. Dai Diuusi giñooga oigʌadamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñoigʌdai. Dai aanʌ ʌʌpʌ oigʌadamu ʌgai. Dai

aanʌ maatʌtuldamu ʌgai iñsaanʌ daja ʌgai ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Aidʌ gia ñioo ʌUudasi (idi ʌrʌmai Uudasi maisiu Uudasi Iscaliote) dai potʌtʌdai:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga, ¿ducatai aapi gʌrmaatʌtuldamu mosʌcaasi aatʌmʌ pʌsgʌrʌʌmadu daja dai maimaatʌtulda agai ʌoodami maivaavoitudadami? —tʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ giñoigʌdai ʌgai gia ʌʌgiditai caʌcamu giññiooqui. Daidʌ gʌrooga oigʌadamu ʌgai. Dai giñooga ʌʌmadu aanʌ daraajamu ʌgai ʌʌmadu.
24 Sioorʌ maitiñoigʌdai ʌgai gia maiʌʌgiditai caʌ giññiooqui. Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ maisiu mosʌʌgi gʌnaagidi aanʌ baiyoma gomaasi ʌrñiooquidʌ Diuusi giñooga dai ʌgai giñootoi.
25 Aanʌ gʌnaagidi vʌʌsi imaasi quiaa aimʌraitai tami oidi daama aapimʌ gʌnʌʌmadu.
26 Dai daañidamu aanʌ Diuusi giñooga sai ʌgai ootosana gʌIbʌdaga sai ʌgai gʌnnuucadacana daidʌ baigʌnʌliatudana. Ʌgai ʌgai daidʌ gʌnmaatʌtuldiamu vʌʌsiaʌcatai dai ʌgai gʌntʌgitotulda vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
27 Canoragimu aanʌ dʌmos aapimʌ daraajamu dai gʌniibʌstacan tadacamu gʌniibʌdaga. Vʌʌscʌrʌ aanʌ gʌniibʌstudan tadatudamu gʌniibʌdaga maisiu ʌpan duucai oodami caiti isiibʌstudan tadacana. Maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ tomali maiʌʌbiada tomali ʌmo istumaasi.
28 Aapimʌ casi giñcai iscaiti aanʌ isimia iñagai mʌʌca siaaco daja gʌrooga dai iñsʌpamu divimu aanʌ dai ʌmapai daraajamu aatʌmʌ. Issʌʌlicʌdʌ giñoigʌadamudai aapimʌ aidʌ gia baigʌnʌliadamudai caʌcai iñsimia iñagai aanʌ. Giñooga vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ cascʌdʌ.
29 Aanʌ gʌnaagidi imaasi sivi maiquiaa ʌpʌdui vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi aapimʌ cʌʌga vaavoitudamu istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
30 Camaitʌvʌpi gʌnaatagidamu aanʌ aapimʌ. Casi bʌrimui ʌDiaavora. Ʌgai ʌgai dai tʌaanʌi ʌoodami ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudai. Dʌmosʌgaimaitistutuidiaanʌcʌdʌ.
31 Dʌmosvʌʌscʌrʌgʌaagaiispoduucaiʌpʌduñiagivaiʌoodami maatiagi iñsaanʌ oigʌdai gʌrooga daidʌ iñsaanʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi giñtʌaanʌi ʌgai. Guuquivavurai aapimʌ. Timʌda tabʌrʌ.

15

———

1 Uuvasi dʌʌdʌ iñducami aanʌ. Dai uuvasi dʌʌdʌ nuucadacami ducami Diuusi gʌrooga.

2 Λmaamaradʌ ismaacʌdʌ maiiibiatai guicumai
ʌnuucadacami daidʌ ʌgaquiadʌ maamaradʌ guicumai ʌʌpʌ
vai poduucai vaamioma cʌʌga iibiatai ʌuuvasi dʌʌdʌ.
3 Daidʌ ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ cʌʌga iibiatai gʌnducami
aapimʌ cʌʌga giñvaavoitudaitai.
4 Maitavʌr gajiaadʌrʌ giñviaa aapimʌ dai aanʌ maigaji-
aadʌrʌ gʌnviaa ʌʌpʌ. Λuuvasi maamaradʌ maisiu ʌʌgi iib-
iatai. Mosʌcaasi ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ quiaa arasaca
ʌuuvasi dʌʌdʌ istutuidi isiibiatagi. Dai poduucai aapimʌcʌdʌ
ʌʌpʌ. Mosʌcaasi sioorʌ apiavaavoitudada giññiooqui istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
5 Uuvasi dʌʌdʌ iñducami aanʌ dai aapimʌ maamaradʌ
gʌnducami. Sioorʌ maigajiaadʌrʌ giñviaagi ʌgai vaamioma
cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi. Aatʌmʌ ʌmapai daraaja
cascʌdʌ. Aapimʌ ʌʌgi maitistutuidi isiduñiagi tomali ʌmo
istumaasi cʌʌgaducami.
6 Sioorʌ gajiaadʌrʌ viaa giññiooqui gajiaadʌrʌ viaamu aanʌ
ʌʌpʌ, poduucai isduucai gʌguicomai ʌuuvasi maamaradʌ is-
maacʌdʌ maiiibiatai dai gaquisarʌi. Dai gooquiʌrʌ gʌʌmpaidi
ʌmaamaradʌ gaquiadʌ daidʌ mʌmʌidi.
7 Isaapimʌ maitiñdagitu dʌmos baiyoma apiavaavoitudada
giñmamaatʌtuldaraga aidʌ gia giñtaañimu istumaasi ipʌliadagi
dai aidʌ gia aanʌ gʌnmaaquimu.
8 Siʌʌscadʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai siaa duu-
tuda aapimʌ Diuusi, dai poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaapimʌ
ʌrgiñmamaatʌrdamiga.
9 Poduucai isduucai giñoigʌdai giñooga poduucai aanʌ ʌʌpʌ
gʌnoigʌdai aapimʌ. Apiavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ iñsgʌnoigʌdai
aanʌ.
10 Isʌʌgiadagi aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga poduucai
tʌtʌgitodamu aapimʌ iñsgʌnoigʌdai aanʌ. Dai aanʌ ʌʌpʌ
ʌʌgidi vʌʌsi istumaasi giñaagidi giñooga dai baigiñʌlidi aanʌ
giñoigʌdaitai ʌgai.
11 Gʌnaagidi aanʌ idi ñiooqui vai poduucai aapimʌ
baigʌnʌliadagi aanʌ iññʌʌmadu dai isvʌʌsi gʌniibʌdacʌdʌ
baigʌnʌliada aapimʌ.
12 Dai aanʌ gʌntʌjai mʌsiaipacoga gʌnoigʌada aapimʌ podu-
ucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ.
13 Sioorʌ aliʌsi oigʌadagi ʌmoco gʌaduñi ʌgai gia bai gʌduu
ismuuquiagi ʌgai vʌʌtarʌ.
14 Dai aapimʌ ʌrgiñaaduñicamu mʌsivuaadagi istumaasi
gʌnaagidi aanʌ.
15 Aanʌ camaigiñpipiooñiga gʌnaagai. Λpiooñi maimaatʌ
istuma vueeyi aamudʌ cascʌdʌ. Baiyoma aanʌ giñaaduñi
gʌnaagai. Aanʌ casi gʌnaagidi vʌʌsi istumaasi giñaagidi
giñooga cascʌdʌ.

16 Aapimʌ maiʌcovai giñvusaitu baiyoma aanʌ ʌcovai
gʌnvuvaitu aapimʌ. Dai aanʌ gʌnootoi aapimʌ sai aagidana
giññiooqui aa oodami vʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai aapimʌ.
Daidʌ giñooga gʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi taañʌdagi
aapimʌ giñvaavoitudaitai.
17 Dai aanʌ gʌntʌaanʌi siaipacoga gʌnoigʌada aapimʌ.

———

18 Isʌoodami gʌncʌʌdadagi aapimʌ gʌntʌgitovurai isaanʌ
giñcʌʌdaina ʌgai ʌpʌga.
19 Isaapimʌ uurapʌcʌdamudai ʌoodami maivaavoitu-
dadami aidʌ gia ʌgai gʌnoigʌadamudai poduucai isduucai
gʌnoigʌdai ʌgai aipacoga. Dʌmos aanʌ ʌcovai gʌnvuvaitu
ʌoodami maivaavoitudadami saagidiaiñdʌrʌ dai sivi
camaiuurapʌcʌi aapimʌ ʌgai. Cascʌdʌ ʌgai gʌncʌʌdai.
20 Gʌntʌtʌgitovurai aapimʌ isgʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌmo
piooñi maivaamioma namʌga siʌaamudʌ. Ʌoodami soimaasi
giñtaatatuli aanʌ ismaacʌdʌ gaaamu cascʌdʌ soimaasi
gʌntaatatuldamu ismaacʌdʌ giñpipiooñiga gʌnducami. Ʌʌmo
oodami ʌʌgiditai caʌ giññiooqui poduucai ʌʌpʌ ʌʌmo oodami
ʌʌgiditai caʌcamu gʌnñiooqui.
21 Vʌʌsi gomaasi iduuñimu ʌgai giñvaavoitudacai aapimʌ.
Ʌgai maimaatʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi cascʌdʌ.

22 Iñsaanʌ maidivimudai dai maiñiooquidamudai ʌgai aidʌ gia
ʌgai maigajiaadʌrʌ giñviaamudai. Dʌmos aliʌsi soimaasi idui
ʌgai gajiaadʌrʌ giñviaacai maitiipucatai istui.
23 Sioorʌ giñcʌʌdada ʌgai gia cʌʌdai Diuusi gʌrooga ʌʌpʌ.
24 Iñsaanʌ maitiduuñimudai ʌgai saagida naana maasi
gʌgʌrducami ismaacʌdʌ maitidui tomali ʌmo ʌmai ʌgai
maisoimaasi iduuñimudai gajiaadʌrʌ giñviaacai. Dʌmos
tomasi ʌgai nʌidi vʌʌsi gomaasi vʌʌscʌrʌ giñcʌʌdai daidʌ
ʌgai cʌʌdai giñooga ʌʌpʌ.
25 Aidʌsi ʌpʌdui imaasi aidʌ ʌpʌdui istumaasi caoojisi
ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌrʌ dai pocaiti: “Giñcʌʌdai ʌgai maiti-
ipucatai istucudʌ”, ascaiti.

26 Dʌmos daañimu aanʌ giñooga vai ʌgai ootosana
gʌIbʌdaga. Dai siʌʌscadʌ diviagi ʌgai gʌnsoicʌdamu mʌsai
cʌʌga vaavoitudaiña daidʌ baigʌnʌliatudamu ʌgai. Dai ʌgai
gia gʌnaagidamu mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai
gʌnaagidamu naana maasi istumaasi giñaagaitai aanʌ.
27 Dai aapimʌ ʌʌpʌ aagidamu aa oodami naana maasi
istumaasi cʌcʌʌgaducami giñaagaitai aanʌ. Aapimʌ aanʌ
iññʌʌmadu ajioopaitadai tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ cascʌdʌ.

16

1 Vʌʌsi imaasi gʌnaagidi aanʌ mʌsai apiacʌʌga vaavoitudaiña.
2-3 Daidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ maisʌʌlicʌdʌ maatʌ Diuusi gʌrooga tomali maisʌʌlicʌdʌ giñmaatʌ maitʌndagitamu isaapimʌ vapaaquiagi quiquiuupaigʌdʌrʌ. Dai aimu istuigaco ʌgai vaa gʌncoodamu poʌliditai ispoduucai ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
4 Poduucai gʌnaagidi aanʌ vai siʌʌscadʌ ʌpʌduuñiagi gomaasi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia tʌgitomu aapimʌ iscasi gʌnaagidi aanʌ.

———

Aanʌ gʌnʌʌmadu aimʌraitadai cascʌdʌ maitʌnaagidi aanʌ imaasi ʌʌquioma.
5 Dʌmos sivi caʌpamu imimu aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga. Ʌgai ʌgai dai giñootoi tami oidi daama. Dai tomali ʌmaadutai maitiñtʌcacai aapimʌ iñsiaaco imia iñaagai.
6 Baiyoma soigʌnʌʌli aapimʌ gʌnaagidacai aanʌ imaasi.
7 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isvaamiomʌ ʌrcʌʌgai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ iñsimi aanʌ. Iñsmaiimia aanʌ aidʌ gia maidivimu ʌgai ismaacʌdʌ gʌnsoicʌda agai mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña dai baigʌnʌliatudagi. Dʌmos iñsimia aanʌ aidʌ gia baigovai ootosamu aanʌ ʌgai.
8-11 Siʌʌscadʌ divia ʌgai maatʌtuldiadamu oodami isʌrsoimaasi ivuaadami maitiñvaavoitudacai ʌgai. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ maatʌtuldiadamu ʌoodami ʌʌpʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga giñtʌgito dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui aanʌ. Vʌʌsi imaasi cʌʌga maatʌmu ʌgai imʌcai aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga dai aapimʌ camaitiñʌijadamu. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ maatʌtuldiadamu ʌoodami isʌmo imidagai Diuusi soimaasi taatamituldiamu ʌoodami maivaavoitudadami. Dai aidʌ gia Diuusi soimaasi taatamituldiamu ʌDiaavora ʌʌpʌ.
12 Quiaa oidaga naana maasi istumaasi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos aapimʌ maitistutuidi ismaatʌ caʌcagi sivi.
13 Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. Vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu maisiu istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi, baiyoma ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu mosʌcaasi istumaasi aagidi aanʌ. Dai ʌgai gʌnaagidamu istumaasi ʌpʌduñia agai.
14 Dai ʌgai soicʌda agai oodami sai siaa giñduutudaiña mamaatʌtulditai ʌgai istumaasi aanʌ aagidi.
15 Vʌʌsi istumaasi aagai giñooga ʌgai vaa ñiooqui aagai aanʌ ʌʌpʌ cascʌdʌ pocaiti aanʌ sai Diuusi Ibʌadʌ gʌnmaatʌtuldiamu istumaasi aagai aanʌ.

———

16 Caotoma maitiñnʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌrʌ
maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. Aanʌ imimu tʌvaagiamu
siaaco daja giñooga cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
17 Amaasi ʌʌmoco aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi
aipaco gʌrtʌcacaimi dai pocaitimi:
—Istʌiya ʌlidi goovai dai pocaiti tʌsai caotoma mainʌijada
ragai aatʌmʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu tʌʌgia ra-
gai. Dai sai imia agai tʌvaagiamu siaaco daja oogadʌ.
18 Istuisi pocaiti goovai tʌsai otoma camaitʌʌgia ragai.
Aatʌmʌ maimaatʌ caʌ istʌiya ʌlidi goovai —caiti aatʌmʌ.
19 ʌSuusi maatʌcatadai isaatʌmʌ tʌcaca ipʌliditadai ʌmo
istumaasi cascʌdʌ povʌrtʌtʌdai:
—Casi gʌnaagidi aanʌ sai caotoma maitiñnʌijadamu
aapimʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu.
¿Gomaasi mʌsaagai aapimʌ?
20 Sʌʌlicʌdʌ aapimʌ soigʌnʌliadamu dai suaanʌdamu
dʌmos ʌoodami maivaavoitudadami baigʌnʌliadamu.
Dʌmos gʌnsoiʌliaraga ugitimu sibaigʌnʌliadamu aapimʌ.
21 Siʌʌscadʌ ʌmo ooqui cacoocoagi duaaidia agaitai ali
oodami aliʌ soimaasi taatacana ʌgai dʌmos siʌʌscadʌ cavuu-
sai ʌali oodami camaitʌgito iscavami cooco baigʌʌliatugaitai
iscavuusai ʌmo ali oodami.
22 Poduucai aapimʌ soigʌnʌlidi sivi dʌmos ʌpan divimu
aanʌ dai gʌnnʌidamu dai aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu
aapimʌ dai maitiipucamu sioorʌ soigʌnʌʌliatudagi.
23 Aidʌ tasʌrʌ camaitiñtʌcacamu aapimʌ tomali ʌmo istu-
maasi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi mʌsiaapimʌ tañiagi Diuusi gʌrooga
tomastumaasi giñvaavoitudacai ʌgai gia gʌnmaaquimu istu-
maasi tañiagi aapimʌ.
24 ʌʌquioma daanʌiña aapimʌ Diuusi maisiu
giñsʌʌlicamigacʌdʌ. Sivi gia taanʌdavurai aapimʌ
Diuusi istumaasi tʌgitocagi giñsʌʌlicamigacʌdʌ dai Diuusi
gʌnmaaquimu vai poduucai sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu
aapimʌ.

———

25 Aanʌ gʌnaagidi ʌʌmo istumaasi gʌnmaatʌtulda iñʌliditai
ʌma maasi. Dʌmos aimu istuigaco aanʌ camaipoduucai
gʌnmamaatʌtuldiadamu baiyoma sʌʌli gʌnaagiadamu aanʌ
naana maasi istumaasi aagaitai Diuusi gʌrooga.
26 Dai aidʌ tasʌrʌ daañidamu aapimʌ Diuusi gʌrooga
giñsʌʌlicamigacʌdʌ. Dai camaitʌgitocamu aapimʌ iñsaanʌ
daanʌdagi gʌrooga aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
27 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai giñoigʌdaitai aapimʌ
dai vaavoitudaitai iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco oidaga Di-
uusi gʌrooga.

28 Vaavuava iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco oidaga Diuusi giñooga dai divia aanʌ tami oidi daama. Dai sivi caimʌdamu aanʌ ʌpamu gaamucu siaaco daja gʌrooga —tʌtʌdai ʌSuusi.

29 Taidʌ aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ potʌtʌdai:

—Sivi gia casʌʌli gʌraagidi dai maisiu gʌraagidi ʌmo istumaasi gʌrmaatʌtulda ʌliditai ʌma maasi.

30 Sivi gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Aapi maitʌgito isʌmo oodami gʌtʌcaca ʌmo istumaasi. Aapi camaatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi oodami cascʌdʌ. Imaasicʌdʌ cavaavoitu aatʌmʌ isaapi divia mʌʌcadʌrʌ siaaco daja Diuusi —tʌtʌdai aatʌmʌ.

31 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—¿Sʌʌlicʌdʌ mʌsgiñvaavoitudai aapimʌ?

32 Otoma aimu istuigaco aapimʌ aipacoga voopoimu dai ʌʌgi ginviaamu. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiʌʌgi daacamu aanʌ. Diuusi giñooga giñʌʌmadu daacamu cascʌdʌ.

33 Vʌʌsi imaasi gʌnaagidi aanʌ vai aapimʌ gʌniibʌstacan tadaca giñvaavoitudacai. Tami oidigi daama sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamu aapimʌ. Dʌmos maitavʌrvuaam ʌnʌliada aapimʌ aanʌ gia vaamioma istutuidi siʌgai ismaacʌdʌ viaa guvucadagai tami oidi daama —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

17

———

1 Caaagidacai ʌSuusi imaasi dai tai nʌnʌaava tʌvaagi amacoga daidʌ itʌtʌdai:

—Giñooga caaayi siuu duucu aapi tʌʌgidagi oodami iñsaanʌ gʌmara viaa guvucadagi dai tʌʌgidamu aanʌ oodami issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aapi.

2 Aapiapa ʌgai daidʌ giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidi daama oidacami. Dai ansai aanʌ maacana ibʌdagai utudui vʌʌsi ismaacʌdʌ aapi ʌco vuvaitu vai ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ gʌrʌʌmadu.

3 Dai sioorʌ viaacamu idi ibʌdagai utudui poduucai ʌgai gʌmaatʌ aapi daidʌ giñmaatʌ aanʌ ʌʌpʌ. Daidʌ maatʌ ʌgai isʌʌgi aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi, dai isaapi giñootoi tami oidigi daama.

4 Camamaatʌtuli aanʌ ʌoidacami tami oidi daama isaapi vaamioma viaa guvucadagai sitomasioorʌ. Canaato aanʌ aa duiñdagai ismaacʌdʌ giñtʌjai aapi.

5 Sivi gia giñooga ʌpamu igiñmaaca ʌgai vaa guvucadagai ismaacʌdʌ viaacatadai aanʌ aapi ʌʌmadu maiquiaa tiipucatai oidigi abiaadʌrʌ.

6 Camaatʌtuli aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi oidigi daama oidajami saagidiaiñdʌrʌ istuiga aapi. Aapi ʌco vuvaitu

ʌgai vaidʌ giñoidátucuiña dai ʌʌgiditai caʌcana gʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi aanʌ.

7 Dai sivi ʌgai cʌʌ maatʌ ismosʌcaasi istumaasi giñaagidi aapi ʌgai vaa ñiooqui aagidi aanʌ ʌgai.

8 Poduucai aanʌ aagidi ʌgai gʌñiooqui ismaacʌdʌ giñmaa aapi dai ʌgai vaavoitu giñiooqui. Dai ʌgai vaavoitudai ʌʌpʌ iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco daja aapi daidʌ isaapi giñootoi tami oidi daama.

9 Gʌdaañʌi aanʌ pʌsai nuucadacana ʌgai ismaacʌdʌ giñoidatucui ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi dai maisiu gʌdaanʌi pʌsai nuucadacana aapi ʌmaivaavoitudadami.

10 Vʌʌsi istumaasi viaa aapi ʌraanʌ iñtuidaga ʌʌpʌ dai vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ ʌraapi gʌtuidaga ʌʌpʌ. Dai vʌʌsi aapi gʌmaamara ʌraanʌ giñmaamara ʌʌpʌ. Sʌʌlicʌdʌ siaa giñduutuadamu oodami nʌiditai isducatai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.

11 Aanʌ gia camaiviimu tami oidi daama baiyoma imimu aanʌ mʌʌca siaaco daja aapi. Dʌmos ʌgai gia viimu tami oidi daama. Giñooga aapi tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tʌgito aapi. Nuucadañi aapi gʌguvucadacʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi vai ʌgai viaacagi ʌmo tʌgitoidagai ʌpan duucai aatʌmʌ viaa ʌmo tʌgitoidagai.

12 Aidʌsi quiaa aimʌraitadai aanʌ ʌgai ʌʌmadu tami oidi daama cʌʌga nuucadatadai aanʌ gʌguvucadacʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi dai soicʌitadai aanʌ sai apiavaavoitudaiña. Tomali ʌmoco maigajiaadʌrʌ giñviaa mosʌca ʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja ʌDiaavora dai poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ casi ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ.

13 Dai sivi caimia iñagai aanʌ mʌʌca siaaco daja aapi. Dʌmos quiaa daacatai aanʌ tami oidi daama aagidi aanʌ vʌʌsi imaasi giñmamaatʌrdamiga vai ʌgai baigʌnʌliada poduucai isduucai baigiñʌlidi aanʌ.

14 Camaa aanʌ gʌñiooqui ʌgai. Daidʌ ʌmaivaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ cʌʌdai ʌvaavoitudadami. Ʌvaavoitudadami camaisoiduucai oidaga cascʌdʌ. Ʌvaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ oidaga giñʌʌpan duucai.

15 Aanʌ maitʌdaanʌi pʌsai vuvaidana ʌvaavoitudadami oidigi daamaiñdʌrʌ mosʌcaasi gʌdaanʌi aanʌ pʌsai sobicʌdana ʌDiaavora vai ʌgai maisoimaasi duiñtuldana.

16 Aanʌ gia maisoiduu oidaga daidʌ giñmamaatʌrdamiga maisoiduu oidaga poduucai isduucai soiduu oidaga ʌmaivaavoitudadami.

17 Soicʌdañi aapi giñmamaatʌrdamiga vai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgitocana dai cʌʌga oidacagi vaavoitudacai ʌgai gʌñiooqui. Gʌñiooqui sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi cascʌdʌ.

18 Poduucai isduucai aapi giñootoi tami oidi daama aanʌ
ʌʌpʌ ootosa giñmamaatʌrdamiga vai aagidiana ʌgai gʌñiooqui
ʌoodami tami oidi daama oidacami.
19 Dai aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌʌʌgidi vʌʌsi istumaasi giñtʌaanʌi
aapi vai poduucai ʌgai ʌʌpʌ sʌʌlicʌdʌ gʌʌʌgiadagi dai
cʌʌgacʌrʌ oidacagi.
20 Maisiu mosʌcaasi gʌdaanʌi aanʌ pʌsai soicʌiña
giñmamaatʌrdamiga baiyoma gʌdaanʌi aanʌ pʌsai
soicʌiña ʌgaa ismaacʌdʌ vaavoituda agai aagidacai
giñmamaatʌrdamiga gʌñiooqui.
21 Dai gʌdaanʌi aanʌ giñooga isʌgai vʌʌscatai mosʌmadugan
duucai tʌtʌgitoiña ʌpan duucai aatʌmʌ mosʌmadugan duucai
tʌtʌgitoi. Mosʌmadugan duucai tʌtʌgitodacai ʌgai poduucai
ʌoodami oidi daama oidacami vaavoituda agai pʌsigiñootoi
aapi tami oidi daama.
22 Poduucai isduucai aapi giñooga giñsiaa duutudai
iñʌʌmadu aimʌraitai poduucai ʌʌpʌ aanʌ siaa duutudai
giñmamaatʌrdamiga ʌʌmadu aimʌraitai aanʌ.
23 Ʌgai ʌʌmadu daja aanʌ. Dai aapi giñʌʌmadu daja. Dai
poduucai ʌmadugan duucai tʌtʌgitoi ʌgai daidʌ poduucai
ʌmaivaavoitudadami maatʌmu isaapi giñootoi daidʌ isaapi
oigʌdai giñmamaatʌrdamiga poduucai isduucai giñoigʌdai
aapi.
24 Giñooga, aapi ʌco vuvaitu ʌgai aanʌ iñvʌʌtarʌ. Dai
aanʌ ipʌlidi isʌgai giñʌʌma daraajagi dai nʌidagi iñsaanʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ giñmaa aapi dai iñsaanʌ ʌrʌmo gʌʌ
tʌaanʌdami mʌʌca siaaco daja aapi. Maiquiaa cʌquivacai
oidigi abiaadʌrʌ giñoigʌdai aapi cascʌdʌ giñmaa ʌsʌʌlicami.
25 Giñooga aapi ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
Ʌoodami maivaavoitudadami maitʌmaatʌ dʌmos aanʌ gia
gʌmaatʌ. Daidʌ giñmamaatʌrdamiga cʌʌ maatʌ isaapi giñootoi
ansai diviana tami.
26 Aanʌ casi aagidi ʌgai istuiga aapi. Dai quiaa aagidimi
aanʌ ʌgai istuiga aapi, vai poduucai ʌgai giñoigʌadagi po-
duucai isduucai aapi giñoigʌdai, ʌʌmadu daacatai aanʌ ʌgai
—tʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.

18

———

1 Dai casi aagidacai ʌSuusi imaasi ii ʌgai aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ ʌʌmadu mʌʌmocoradʌrʌ ʌaqui Sedʌróñi
mʌʌca siaaco muidu oliivosi dʌʌdʌdʌ. Dai movaapa ʌgai uusi
saagida.
2 Daidʌ ʌUudasi cʌʌga maatʌcatadai ami, ʌSuusi ʌʌmadu
aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai duudatai ami gʌrʌmpaidiña

cascʌdʌ. ΛUudasi ʌgai dai ami gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi mʌsai bʌʌcaiña dai muaana.

3 Taidʌ ʌUudasi ami divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai vaidati mui sandaaru. SiʌʌSi guviernu sandaarugadʌ icaasi ʌjudidíu quiuupaigadʌ sandaarugadʌ ismaacʌdʌ ootoi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali daidʌ ʌfariseo. Λsandaaru vucati mamaastai dai cuudagi.

4 DʌmosʌSuusi camaatʌcatai vʌʌSi istumaasi ʌpʌduñia agaitai vuidʌrʌ cʌquiva ʌsandaaru dai tʌcacai dai potʌtʌdai:

—¿Moor gaagai aapimʌ? —tʌtʌdai.

5 Taidʌ ʌsandaaru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Gaagai aatʌmʌ ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacami —tʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌava —tʌtʌdai.

Taidʌ ʌsandaaru saagida cʌʌca ʌUudasi. Λgai vaa ʌgai daidʌ gatʌʌgi ʌSuusi.

6 AidʌSi ʌSuusi itʌtʌdai: “AanʌanʌAn”, taidʌ ʌsandaaru taí suuli dʌvʌʌrapi.

7 Taidʌ ʌSuusi mostʌcacai ʌʌpʌpʌ ʌsandaaru daidʌ itʌtʌdai:

—¿Moor gaagai aapimʌ? —tʌtʌdai.

Taidʌ ʌsandaaru itʌtʌdai:

—Gaagai aatʌmʌ ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidajami —tʌtʌdai.

8 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Casi gʌnaagidi aanʌava. Isgiñgaagaimi aapimʌ, dagitavurai vai iimʌna idi ismaacʌdʌ giñʌʌmadu guuca —tʌtʌdai.

9 Dai mopovʌdui dai ʌpʌdui istumaasi caaagaitaidai ʌSuusi: “Ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu giñooga tomali ʌmaadutai maitiñvoopoji”, caititadai ʌSuusi.

10 Amaasi Simuñi Piiduru vusaitu gʌcusiru dai ʌgaicʌdʌ iquitʌ naacadʌ sʌʌlisa padʌrʌ Malico. Λgai ʌrpioonigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.

11 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai Piiduru:

—Λpamu igʌcubiertagʌrʌ cʌʌsa gʌcusiru. AliʌSi gʌaagai iñsaanʌ soimaasi taatagi poduucai isduucai aagai giñooga issoimaasi taata iñagai aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

12 Amaasi ʌguviernu sandaarugadʌ ʌʌmadu ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ʌʌmadu ʌjudidíu sandaarugadʌ bʌi ʌSuusi dai vuu.

13 Dai otoma vaidacai ʌAanási quiidiamu Aanási ʌrtuubadʌ Caifási. Aidʌ uumirʌ Caifási ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.

14 Λgai vaa Caifási caaagiditadai ʌjudidíu isvaamioma ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ ismuuquiagi ʌmo cʌʌli vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ.

———

15 Simuñi Piiduru ʌʌmadu aanʌ oí ʌSuusi.
Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali giñmaatʌcatadai cascʌdʌ vaa
aanʌ Suusi ʌʌmadu tuisicana quiidʌrʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ.
16 Dʌmos Piiduru quiidigana vii cuuparagai abaana.
Cascʌdʌ aagidi aanʌ ʌali ooqui ismaacʌdʌ nuucada quitaagiña
sai maacana oigaragai isvaaquiagi Piiduru. Dai mosai
vaaquimi ʌPiiduru
17 taidʌ ʌali ooqui tʌcacai ʌPiiduru daidi itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomais-
apicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌali ooqui.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Chuava. Angia chu —tʌtʌdai.
18 Ʌpidicatadai aidʌpʌrʌ cascʌdʌ ʌpipiooñi ʌʌmadu
ʌsandaaru ganai daidʌ gʌuucadaca taí. Vaidʌ ʌPiiduru ami
gasaagida cʌʌcʌ ʌʌpʌ daidʌ uucadacai ʌʌpʌ.

———

19 Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali tʌcacaimi ʌSuusi soorʌ
ʌrmamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai astumaasi mamaatʌtuli ʌgai.
20 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gaaagidi giññiooqui ʌoodami vuitapi dai vʌʌscʌrʌ
gamamaatʌtulitadai ʌaali quiquiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ
ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco gʌnʌmpaidi ʌgai. Dai
aanʌ maisiu ʌʌstocai gaaagidi tomali ʌmo istumaasi.
21 ¿Tuipʌsi giñtʌcacai? Tʌcacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñcaʌ
vai ʌgai gʌaagidana istumaasi gaaagidi aanʌ. Cʌʌ maatʌ ʌgai
istumaasi gaaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Potʌʌdacai ʌSuusi tai ʌmo sandaaru ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ
mocʌaacatadai dai gʌʌgʌ ʌgai ʌSuusi vuivasadʌrʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Maitiñiooquiada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali —tʌtʌdai
ʌsandaaru.
23 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Isaagai aanʌ ʌmo istumaasi maicʌʌgaducami iñaagidañi
aapi istumaasi maicʌʌgaducami aagai aanʌ. Dʌmos
iscʌʌgadu istumaasi aagidi aanʌ, ¿tuipʌsi giñgʌʌgʌ? —tʌtʌdai
ʌSuusi.
24 Amaasi ʌsandaaru vuu ʌSuusi tai Aanási ootoi ʌSuusi
Caifási quiidiamu. Caifási ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.

———

25 Vaidʌ Piiduru quiaa taíco cʌaacatadai dai gʌuucada.
Daidʌ ʌgaa ismaacʌdʌ moguucacatadai itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomais-
apicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Chu, angia chu —tʌtʌdai.

26 Vai ami cʌaacatadai ʌmo pioo̱ñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali. Ʌpioo̱ñi ʌraduñdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Piiduru iquitʌ naacadʌ. Daidʌ ʌpioo̱ñi itʌtʌdai ʌPiiduru:

—¿Maitasi ʌrvaavoi isgʌnʌidi aanʌ mʌʌca siaaco muidu oli-ivosi dʌʌdʌdʌ ʌmaisapicʌdʌ ʌʌmadu? —tʌtʌdai.

27 Dai Piiduru ʌʌpʌpʌ itʌtʌdai ismaitʌrvaavoi. Pocaitimi Piiduru tai cuujui ʌmo tacu cʌliadʌ.

———

28 Dai camaasidatai oidigi ʌsandaaru vaidacai ʌSuusi ʌgʌʌ quiiyamu siaaco daacatadai ʌcaigi. Dʌmos ami siaaco daa-catadai ʌcaigi maivaapa ʌjudidíu. Camiaadimitadai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipitu-aiñdʌrʌ cascʌdʌ. Ʌjudidíu daidarsi isvaapaquiagi quiidʌrʌ ʌmoco ismaacʌdʌ ʌmaitʌrjudidíu siaa duutudaitai ʌsiaa du-udagai.

29 Cascʌdʌ ʌcaigi ismaacʌdʌ Pilaato tʌʌgidu vuusai dai ñiooquida agai ʌjudidíu dai potʌtʌdai:

—¿Tumaasicʌdʌ gʌpiʌr vuupai aapimʌ idi cʌʌli? —tʌtʌdai ʌcaigi.

30 Tai ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Isgoovai maitʌrsoimaasi ivuaadamicamudai maivuaa-pamudai aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌjudidíu.

31 Amaasi ʌPilaato tʌtʌdai:

—Bʌcavurai aapimʌ gocʌʌli dai ʌʌgi aapimʌ nʌida issʌʌlicʌdʌ gʌpiʌr caatʌcami ischu ʌʌpʌ aapimʌ gʌnsʌʌlicamigacʌdʌ —tʌtʌdai ʌPilaato.

Tai aa noragi ʌjudidíu dai potʌtʌdai:

—Dʌmos aatʌmʌ ʌjudidíu maiviaa oigaragai ismuaagi tomali ʌmaadutai —tʌtʌdai.

32 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi aagaitai isducatai muuqui agai.

33 Taidʌ ʌPilaato aa gʌi dai vaa ʌgʌʌ quiiyʌrʌ. Dai vaí ʌgai ʌSuusi daidʌ tʌcacai dai potʌtʌdai:

—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ ʌjudidíu chu sio? —astʌtʌdai ʌPilaato.

34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Aapi ʌʌgipʌsi giñtʌcacai gomaasi aa isgʌaagidio? —astʌtʌdai ʌSuusi.

35 Taidʌ ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Povaipʌs ʌlidi aapi iñsaanʌ ʌrjudíu? Gʌaaduñi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali gʌvuaa tami. ¿Tuma dui aapi? —astʌtʌdai ʌPilaato.

36 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Giñsʌʌlicamiga maisiu ʌpan ducami sʌʌlicamigadʌ baitʌguucacami tami oidi daama. Isʌrraícamudai aanʌ ʌpan duucai ʌmo raí tami oidi daama aidʌ gia giñoidatucudamiga cocodamudai ʌjudidíu sai maitimbʌʌna dai tomali ʌUudasi

maitiñtʌʌgidamudai ʌjudidíu. Dʌmos aanʌ ʌrraí maisiu ʌpan duucai ʌmo raí tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.
37 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Aidʌ gia ʌrvaavoi isaapi ʌrraígadʌ ʌjudidíu? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrraí poduucai isduucai iñaagidi aapi. Aanʌ divia tami oidi daama dai oodami duucai vuusai daidʌ gaaagida iñagai istumaasi ʌrvaavoi. Tomasioorʌ sioorʌ caʌca ʌlidi istumaasi ʌrvaavoi ʌgai gia ʌʌgiditai caʌcana istumaasi aagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
38 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌrvaavoi? —astʌtʌdai.

———

Dai mospotʌʌdacai ʌʌpʌpʌ vuusai ʌgai quiidigamu dai ñiooquida agai ʌjudidíu daidʌ potʌtʌdai:
—Aanʌ maitʌtʌʌgai istumaasicʌdʌ gʌpiʌr vuupai aapimʌ idi cʌʌli.
39 Dʌmos aapimʌ poduucai gʌnviida vʌʌsi uumigi idi siaa duudagʌrʌ isdagituagi isimiagi ʌmo maisapicami. ¿Ipʌlidimʌsi aapimʌ iñsdagituagi isimiagi ʌraígadʌ ʌjudidíu? —tʌtʌdai ʌPilaato.
40 Amaasi vʌʌscatai cavami ijiña daidi itʌtʌdai:
—Googia chu. Daigitoñi vai imʌna Baraavási —tʌtʌdai ʌjudidíu.
ΛBaraavási ʌrʌʌsivogamicana.

19

1 Amaasi ʌPilaato gatʌjai mʌsai gʌgʌʌna ʌSuusi iquisanaicʌdʌ.
2 Daidʌ ʌsandaaru idui ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ dai ʌSuusi moodʌ daama daí. Dai aadi yuucusi moraducami sai ʌpʌa maascana raí.
3 Dai sicoli guuquiva daidʌ icaiti:
—Tan cʌʌca ʌraígadʌ ʌjudidíu —ascaiti ʌsandaaru parunaitai ʌSuusi.
Daidʌ ʌsandaaru capiji ʌSuusi.
4 Amaasi ʌPilaato ʌpamu vuusai quiidigamu daidi itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Vuaapamu aanʌ gomaisapicʌdʌ baigovai vai nʌida aapimʌ ismaitʌʌ aanʌ isducatai ʌrsoimaasi ivuaadami goovai —tʌtʌdai ʌPilaato.
5 Tai vuusai ʌSuusi dai quiaa gʌmoo dan daasa ʌuuparai cooronai dai apiaquiaa gʌaada ʌyuucusi moraduacʌdʌ. Aidʌ ʌPilaato itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Tan cʌʌca gocʌʌli —tʌtʌdai.
6 Mostʌʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu sandaaruga ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ icaiti:

—Siisañi curusiaba, siisañi curusiaba vai poduu muucuna —caiti ʌoodami.

Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:

—Vaidacaivurai aapimʌ idi cʌʌli dai siisa curusiaba. Aanʌ gia maitʌtʌʌgai isducatai ʌrsoimaasi ivuaadami idi —tʌtʌdai ʌPilaato.

7 Daidʌ ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Gʌrsʌʌlicamigadʌcʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismuuquiagi gocʌʌli. Goovai gaagidi saidʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ divia tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ isʌpan tuiga Diuusi. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismuquiagi —tʌtʌdai ʌjudidíu.

8 Moscaʌcai imaasi ʌPilaato dai vaamioma duaadimu ʌgai.

9 Dai ʌpa aa gʌi dai vaa ʌgʌʌ quiiʌrʌ dai tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—¿Paaco oidacami aapi? —astʌtʌdai.

Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui.

10 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai:

—¿Maitiñaa noragi aapi? ¿Maitapʌsmaatʌ aapi iñsaanʌ viaa sʌʌlicami isgʌsiisagi curusiaba? Dai aanʌ viaa sʌʌlicami ʌʌpʌ isgʌdagituagi pʌsai imʌna —tʌtʌdai ʌPilaato.

11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aapi gia maiviaacamudai toma lʌʌchi sʌʌlicami pʌsigiñmuaagi isgiñooga maitʌmaaquimudai sʌʌlicami. Cascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñtʌʌgi aapi vuitapi vaamioma ʌrsoimaasi ivuaadami isaapi —astʌtʌdai ʌSuusi.

12 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌPilaato gaagaimi isducatai dagituagi isimiagi ʌSuusi. Dʌmos ʌjudidíu iiñaquimi dai potʌtʌdai:

—Isaapi dagituagi isimiagi goovai aidʌ gia aapi maitʌramiigugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌRoomʌrʌ oidacami. Tomasioorʌ sioorʌ raíca ʌʌliadagi ʌgai ʌrsaayudʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano —tʌtʌdai ʌjudidíu.

13 Moscaʌcai ʌPilaato imaasi gatʌjai sai vusaidana ʌSuusi. Daidʌ ʌPilaato daiva ami siaaco gatʌcacai ismaacʌdʌ gʌpiʌr vuupai sabai isgʌpiʌr caatʌcami ischu ʌʌpʌ. Ami Gabatʌrʌ tʌʌgidu ismaacʌdʌ evreo ñiooquidʌcʌdʌ itʌiya ʌlidi odai daapacami.

14 Aidʌ ʌrʌmo tasai ʌbʌidʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ daidʌ cayoga dan duitadai. Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai ʌjudidíu:

—Tan cʌʌca gʌnraíga —tʌtʌdai.

15 Dʌmos cavami ijiiña ʌjudidíu:

—Muucuna, muucuuna, siisañi curusiaba —tʌtʌdai ʌjudidíu.

Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:

—¿Ipʌlidimʌsi aapimʌ iñsaanʌ siisana curusiaba gʌnraíga? —tʌtʌdai ʌPilaato.

Dʌmos ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Mosaliʌʌmaduga aatʌmʌ gʌrraíga. Mosʌʌgi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano —tʌtʌdai.

16 Gomaasicʌdʌ ʌPilaato tʌʌgi ʌSuusi ʌjudidíu sai gatʌaanʌna siisaragai curusiaba. Tai ʌgai vaidacai ʌSuusi.

———

17 Tai vuusai ʌSuusi dai bʌcati gʌcurusiga. Dai imʌi mʌʌ oodami moodʌamu ismaacʌdʌ tʌʌgidu Gólgotʌrʌ evreo ñiooquidʌcʌdʌ.

18 Dai ami siisa ʌsandaaru ʌSuusi curusiaba. Dai abaana ʌSuusi siisisa ʌpʌ gooca. Ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai ogisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌSuusi ʌraana.

19 Dai curusiaba moo daama daí ʌmo oojai ismaacʌdʌ gatʌjai ʌPilaato daidʌ icaiti: “Idiavʌr ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacami raígadʌ ʌjudidíu”, caiti ʌoojai.

20 Dai ooja ʌñiooqui evreo ñiooquicʌdʌ dai giliego ñiooquicʌdʌ dai latiñi ñiooquicʌdʌ. Dai mʌʌca siaaco siisa ʌgai ʌSuusi miaaga ʌbaabaqui cascʌdʌ muidutai ʌjudidíu nʌidi gooojai.

21 Cascʌdʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu, itʌtʌdai ʌPilaato.

—Maitiooja aapi “Raígadʌ ʌjudidíu”, baiyoma poduu ooja. “Ʌʌgi pocaiti idi cʌʌli saidʌ ʌrraígadʌ ʌjudidíu” —astʌtʌdai.

22 Dʌmos ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Isduu ooja aanʌ poduu viimu goo —astʌtʌdai ʌPilaato.

23 Dai casiisacai ʌsandaaru ʌSuusi curusiaba dai ʌmpagi yuucusidʌ ʌSuusi dai gʌntaacogi ʌʌgi vʌʌtarʌ ʌmaacova sandaaru. Daidʌ bʌi ʌSuusi vaasaragadʌ tʌvʌʌducʌdʌ. Maisoomi ʌgai mosʌran dʌga.

24 Daidʌ ʌsandaaru aipacoga gʌaagidi dai pocaiti:

—Maisaranamu aatʌmʌ govaasaragai. Baiyoma nʌʌnʌituda aatʌmʌ volao dai poduucai nʌida agai isioorʌ ajiagi govaasaragai —caiti ʌsandaaru.

Aidʌsi ʌpʌdui imaasi aidʌ ʌpʌdui istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ daidʌ poduu ooja: “Gʌntaacogi ʌgai giñyuucusi ʌʌgi ʌgai gʌnvʌʌtarʌ nʌʌnʌitudacai volao giñyuucusi vʌʌtarʌ”, asduu oojisi. Poduucai idui ʌsandaaru.

25 Suusi curusigadʌ abaana guucacatadai Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu Suusi duusulidʌ ʌʌmadu María Cʌliopasi ooñigadʌ, ʌʌmadu María Madaliña.

26 Daidʌ ʌSuusi tʌʌ gʌdʌʌ dai aanʌ abaana cʌaacatadai. Dai aliʌsi giñoigʌdaiña. Daidi itʌtʌdai ʌSuusi gʌdʌʌ.

—Giñdaada, mocʌʌca gʌmaara —tʌtʌdai ʌSuusi giñaagaitai.

27 Amaasi povaiñtʌtʌdai ʌSuusi.

—Mocᴧᴧca gᴧdaada, iñtᴧtᴧdai.
Dai aidᴧ abiaadᴧrᴧ ᴧSuusi ᴧdᴧᴧdᴧ giñquiiyᴧrᴧ oidatu.

———

28 Daidᴧ maí ᴧSuusi iscaᴧpᴧdui vᴧᴧsi istumaasi gᴧaagaitadai isᴧpᴧduñiagi vai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi oodami. Daidᴧ ᴧSuusi icaiti.
—Tonomo aanᴧ —caiti.
Daidᴧ gomaasicᴧdᴧ ᴧpᴧdui istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidᴧrᴧ isᴧpᴧduuñi agaitadai.
29 Dai ami daacatadai ᴧmo aayi suudacami uuvasi varagadᴧ ᴧᴧcocami. Daidᴧ ᴧsandaaru bᴧi ᴧmo visiocoli dai vadᴧitu ᴧuuvasi varagadᴧcᴧdᴧ dai ᴧmo tootoicami cuugᴧrᴧ daí ᴧvisiocoli dai miaadᴧrᴧ dadasdi ᴧSuusi sai visiusuna.
30 Taidᴧ ᴧSuusi visiusu ᴧuuvasi varagadᴧ ᴧᴧcocᴧdᴧ daidᴧ icaiti:
—Caᴧpᴧdui vᴧᴧsi istumaasi ᴧpᴧduñia agaitadai —caiti ᴧSuusi.
Amaasi coidamacoga cuiqui ᴧSuusi dai muu.

———

31 Aidᴧ ᴧrᴧmo tasai ᴧbᴧidᴧrᴧ ᴧsiaa duudagai istuigaco ᴧjudidíu tᴧtᴧgitoiña aidᴧsi Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaitu Ejiipituaiñdᴧrᴧ. Daidᴧ ᴧjudidíu maitipᴧliditadai iscurusiaba viiagi ᴧcoidadᴧ ibᴧstaragai tasᴧrᴧ. Vaamioma siaa gᴧduu aidᴧ tasᴧrᴧ cascᴧdᴧ. Dai cascᴧdᴧ daanᴧitadai ᴧgai ᴧPilaato sai gatᴧaanᴧna omisaragai nonoosacadᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ cucurusiaba siisisapi dai istᴧaapaiñdagi tuutucugadᴧ cucurusiaiñdᴧrᴧ.
32 Amaasi ᴧsandaaru iji dai oomi nonoosacadᴧ ᴧpᴧgadadᴧ daidᴧ ᴧgᴧmai ᴧᴧpᴧ ismaacᴧdᴧ ᴧSuusi abaana siisapi ᴧmai curusiaba.
33 Dᴧmos aidᴧsi miaadᴧrᴧ nᴧnᴧidi ᴧgai ᴧSuusi tᴧᴧ ᴧgai iscasi ᴧrmuuquiadᴧ dai cascᴧdᴧ maioomi nonoosacadᴧ ᴧSuusi.
34 Vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧmo sandaaru bᴧi ᴧmo uusi tᴧvᴧᴧducami muucacami cuugadᴧ dai ᴧgaicᴧdᴧ sᴧi oonomadᴧ uuta tai vuusai ᴧᴧradᴧ ᴧᴧmadu suudagi abaidᴧrᴧ.
35 Idi ismaacᴧdᴧ ooja aanᴧ, aanᴧ gia ñᴧidi dai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi. Dai cᴧᴧ maatᴧ aanᴧ vaidᴧ ᴧrvaavoi daidᴧ poduu ooja aanᴧ mᴧsai vaavoitudana aapimᴧ ᴧᴧpᴧ.
36 Aidᴧsi ᴧpᴧdui vᴧᴧsi gomaasi aidᴧ ᴧpᴧdui istumaa ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧ dai poduu ooja: “Maimuuliña agai tomali ᴧmo odᴧ ᴧgai”.
37 Dai ooja ᴧᴧpᴧ Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧ dai poduu ooja: “Dai nᴧidamu ᴧoodami mᴧssᴧi tuucugadᴧ ᴧgai”, asduu ooja.

———

38 Amaasi ᴧmo cᴧᴧli Osee tᴧᴧgiducami Arimateeᴧrᴧ oidacami ii dai taí oigaragai ᴧPilaato sai dagitona isbᴧᴧquia ᴧgai ᴧSuusi tuucugadᴧ. Daidᴧ ᴧOse ᴧrvaavoitudadamicatadai,

tomasi ʌsto vaavoitudai ʌgai. ΛʌbʌIdi ʌgai ʌjudidíu cascʌdʌ. Taidʌ ʌPilaato maa oigaragai isbʌʌquiagi ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Taidʌ ʌOsee ii dai bʌcai tuucugadʌ ʌSuusi.

39 ΛOsee ʌʌmadu ii Nicodemo. ΛNicodemo ʌgai dai tucarʌ diviji ʌSuusi. Dai bʌcati ʌgai ʌmo coobai dan baivustaama kilo chigian uuvadami. Λchigian uuvadami mirracʌdʌ ʌʌmadu áloesicʌdʌ duñisicatadai. Mirra ʌrʌsabai daidʌ áloesi ʌrʌmo uusi.

40 Daidʌ ʌOsee ʌʌmadu ʌNicodemo bʌʌcai ʌtuucugadʌ ʌSuusi dai biisa yuucusicʌdʌ ismaacʌdʌ sarabi ʌgai ʌchigian uuvadami poduucai isduucai gʌnviidacana ʌjudidíu yaasapaitai ʌcoidadʌ.

41 MʌʌCa siaaco siisa ʌoodami ʌSuusi curusiaba ami oidacatadai mui uusi ismaacʌdʌ iibiatai. Dai ami oidacatadai ʌmo tʌjoi ismaacʌdʌ idui ʌoodami aitʌrʌ dai ami yaasa agai ʌmo muuquiadʌ. DʌmOs maiquiaa yaasa tomali ʌmaadutai tʌjoviʌrʌ.

42 Dai ami ʌsto ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Aliʌ miaaga ʌtʌjoi cascʌdʌ dai cayoga aayi siuu duucu abiaadʌrʌ siaa duutudaiña ʌjudidíu ʌibʌstaragai tasai.

20

———

1 Dai tumiñoco maiquiaa maasicai María Madaliña ii mʌʌca siaaco caatʌcatadai ʌSuusi tuucugadʌ. Dai aidʌsi aayi ʌgai tʌʌ isʌodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cuupicatadai ʌtʌjoi camaianaasi daacatadai.

2 Amaasi mʌʌ ʌMaría mʌʌca siaaco daraacatadai ʌSimuñi Piiduru ʌʌmadu aanʌ. ΛSuusi aliʌsi giñoigʌdaiña aanʌ. Daidʌ ʌMaría povʌrtʌtʌdai:

—Casi mʌtibʌcai gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌtʌjooviaiñdʌrʌ dai maimaatʌ aatʌmʌ mʌsiaaco ʌsto —gʌrtʌtʌdai ʌMaría.

3 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu aanʌ vuvaja dai iji.

4 Λmapai voopoigi aatʌmʌ vʌgoocatai. DʌmOs vaamioma mʌldaga aanʌ siʌPiiduru dai ʌpʌga aayi mʌʌ tʌjoovai.

5 Dai gai nʌnʌaava aanʌ tuucavi. Dai tʌʌ ʌyuucusi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ biisapicatadai ʌSuusi tuucugadʌ ismodaraaja dʌmOs maivaa aanʌ.

6 GooquiʌrʌaayiʌPiiduru dai tuucavi vaa. Dai Piiduru tʌʌ ʌʌpʌ ʌyuucusi ismodaraaja.

7 Dai tʌʌ ʌʌpʌ ʌicuusi isaacʌdʌ ʌcʌdʌ biisapicatadai ʌSuusi moodʌ ismaiabaana daja ʌgaa yuucusi baiyoma ʌcovai daacatadai dai biisapica daja.

8 Amaasi vaa aanʌ ʌʌpʌ dai tʌʌ istumaasi ʌpʌduitadai dai vaavoitu.

9 Aatʌmʌ maiquiaa maatʌ caʌcatadai istumaasi ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai pocaiti sai aliʌsi
gʌaagai isʌSuusi ʌpamu duaacagi coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
10 Amaasi aa suuli aatʌmʌ quiiyamu.

———

11 DʌmosʌMaría anaasi quiidigana vii ʌtʌjoi abaana dai
suaacai soigʌʌʌldacai maitʌʌgacai ʌSuusi tuucugadʌ. Daidʌ
quiaa suaacaitai gai nʌnʌaava tucavi tʌjovai.
12 Dai tʌʌ gooca Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tooto yuucuscami
vai daraaja ami siaaco caatʌcatadai ʌtuucugadʌ ʌSuusi. Ʌmo
Diuusi tʌaañicarudʌ moovasa amadʌrʌ daacatadai dai ʌgʌmai
taatapʌsi amadʌrʌ.
13 Taidʌ ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌMaría:
—¿Tuipʌsi suaacai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌMaría itʌtʌdai:
—Bʌʌquiamʌtaʌ giñbaitʌcʌaacamiga dai maimaatʌ aanʌ
mʌsiaaco imitu —astʌtʌdai ʌMaría.
14 Mospotʌtʌdai ʌMaría dai aa nʌnʌaava dai tʌʌ ʌSuusi vai
ami cʌʌca dʌmos maimaí ʌgai siʌrSuusi.
15 Amaasi ʌSuusi tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi suaacai? ¿Poorʌ gaagai aapi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌMaría povʌlidi siʌgai ʌrʌʌsicami nuucadacami
daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi cʌʌli, pʌsbʌʌcai ʌmuuquiadʌ iñaagidañi pʌsiaaco daí
nai aanʌ bʌʌquiagi —astʌtʌdai.
16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—María —astʌtʌdai.
Taida ʌMaría aa nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai evreocʌdʌ:
—Raboñi —astʌtʌdai.
Ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi mamaatʌtuldiadami.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi maitiñtaatamada. Maiquiaa tʌsai aanʌ mʌʌca siaaco
daja giñooga. Baiyoma imʌdañi dai aagidañi giñaaduñi
iñscaimia iñagai aanʌ mʌʌca siaaco daja Diuusi gʌrooga
—astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Amaasi ii ʌMaría Madaliña dai gʌraagida agai iscatʌʌ
ʌSuusi dai istumaasi aagidi ʌgai.

———

19 Ʌgai vaa tasʌrʌ tucarʌ gʌrʌʌmapagi aatʌmʌ ʌmo quiiyʌrʌ.
Dai cucuupacatadai cucuuparagai. Ʌbʌiditadai aatʌmʌ
ʌjudidíu cascʌdʌ. Tai todian duucai vaa ʌSuusi dai ʌran
cʌquiva ʌgai. Dai gʌrviaatuli dai povʌrtʌtʌdai:
—Gʌniibʌstacanʌtadacavurai gʌniibʌdaga —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.
20 GʌraagidacaiʌgomaasiʌSuusi gʌrtʌʌgi gʌnoovovi daidʌ
gʌoonomaba gʌrtʌʌgi ʌʌpʌ siaaco sʌʌsiñi. Tʌtai aatʌmʌ
sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌʌli tʌʌgacai ʌSuusi.

21 Amaasi ʌSuusi ʌpamu povʌrtʌtʌdai:
—GʌniibʌstacanTadacavurai gʌniibʌdaga. Poduucai isduucai giñootoi giñooga tami oidi daama saidʌ iduuna aanʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi poduucai gʌnootoi aanʌ aapimʌ saidʌ iduuna aapimʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
22 Amaasi ʌSuusi gʌrvuijago vusiji dai povʌrtʌtʌdai:
—Diuusi Ibʌadʌgʌnʌʌmadu daacana.
23 Isaapimʌoigʌldiʌsoimaascamigadʌʌoodami casiatgʌoigʌldiʌsoimaascamigadʌʌgai. Dai isaapimʌ maioigʌldiʌsoimaascamigadʌʌoodami casiatamaigʌoigʌldiʌsoimaascamigadʌʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 DʌmosTomásʌmoco aatʌmʌ gʌraduñi ʌbaivʌstaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi maitʌrʌma daacatadai aidʌsi divia ʌSuusi. Cuatai aagaiña oodami ʌTomás.
25 Dai gooquiʌrʌ aatʌmʌ potʌtʌdai ʌTomás:
—Tʌʌaatʌmʌ gʌrbaitʌcʌaacamiga —tʌtʌdai aatʌmʌ.
DʌmosʌTomás povʌrtʌtʌdai:
—Ismaitʌʌgi aanʌ mʌsiaaco dʌʌdʌgarai ʌclaavocʌdʌ noonovidʌrʌ dai ismaivaasa aanʌ giñmaasaviga siaaco dʌʌdʌga noonoviʌrʌ ʌclaavocʌdʌ dai ismaivaasa aanʌ giñoovi siaaco sʌʌsiñi oonomaba maitistuidi antada aanʌ isvaavoitudagi —gʌrtʌtʌdai ʌTomás.
26 Bomamaco tasaicʌdʌ ʌpamu gʌrʌʌmapagi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ. Dai aidʌ ʌTomás modaacatadai aatʌmʌ gʌrʌʌmadu. Vai cucuupicatadai cucuuparagai tai vʌʌscʌrʌ vaa ʌSuusi dai ʌran cʌquiva. Dai gʌrviaatuli ʌgai dai povʌrtʌtʌdai:
—GʌnibʌstacanTadacavurai gʌniibʌdaga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 DaidʌʌSuusi itʌtʌdai ʌTomás:
—Vaasañi tami gʌmasaviga dai nʌida giñmaataca. Dai vaasañi gʌnoovi dʌgacʌrʌ giñoonoma. Cascʌdʌ camaipoʌliada aapi ismaitʌrvaavoi, baiyoma vaavoitudañi —tʌtʌdai ʌSuusi.
28 AidʌgiaaaNoragiTomás daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, giñDiuusiga —tʌtʌdai ʌTomás.
29 TaidʌʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomás sivi gia vaavoitudai aapi giñtʌʌgacai. Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai tomasi maitiñnʌidi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 DaidʌʌSuusi idui mui naana maasi gʌgʌrducami aatʌmʌ gʌrvuitapi ismaacʌdʌ maioojisi idi liivruʌrʌ.
31 Dʌmosvʌʌsiistumaasioojisi idi liivruʌrʌ casi gʌooja vai poduucai vaavoitudana aapimʌ isSuusi ʌrʌCristo daidʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Daidʌ

isvᴧᴧscᴧrᴧ oidaca agai aapimᴧ Diuusi ᴧᴧmadu vaavoitudacai Suusi Cristo.

21

———

1 Dai ᴧᴧpᴧ ᴧmo imidagai ᴧSuusi ᴧpamu gᴧmaasitu aatᴧmᴧ gᴧrvuitapi mᴧᴧca ugidana ᴧgᴧᴧ suudagi Tiveriiasi. Dai poduucai idui ᴧgai:

2 ᴧmapai daraaja ᴧSimuñi Piiduru ᴧᴧmadu ᴧTomás ismaacᴧdᴧ Cuatai aagaiña oodami ᴧᴧmadu Nataniel Canaaᴧrᴧ oidacami. Canaa ᴧrᴧmo ali quii Galilea dᴧvᴧᴧriᴧrᴧ. Daidᴧ modaraaja ᴧᴧpᴧ Sevideo maamaradᴧ dai ᴧᴧpᴧ gooca gᴧraaduñi ᴧSuusi mamaatᴧrdamigadᴧ.

3 Taidᴧ ᴧSimuñi Piiduru povᴧrtᴧtᴧdai:

—Mᴧᴧca vuvaida iñagai aanᴧ vatopa —tᴧtᴧdai.

Tᴧtai aatᴧmᴧ aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:

—Aatᴧmᴧ ᴧᴧpᴧ imia ragai aapi gᴧᴧᴧmadu —tᴧtᴧdai.

Amaasi iji aatᴧmᴧ dai tᴧᴧtᴧsai ᴧmo vaarcuᴧrᴧ. Dai ᴧmo tucagi gaagai aatᴧmᴧ vatopa dai tomali ᴧmoco maivuusaitu.

4 Dai camaasidatai gᴧmaasitu ᴧSuusi ᴧgᴧᴧ suudagi ugidana dᴧmos maimaí aatᴧmᴧ isᴧrSuusi ᴧgai.

5 Amaasi ᴧSuusi povᴧrtᴧtᴧdai:

—Giñaaduñi, ¿maitamᴧsi vuusaitu tomali ᴧmoco? —gᴧrtᴧtᴧdai ᴧgai.

Tᴧtai aatᴧmᴧ aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:

—Tomali ᴧmoco —tᴧtᴧdai aatᴧmᴧ.

6 Taidᴧ ᴧSuusi tᴧtᴧdai:

—Daitudavurai ᴧvatop vuicaru sᴧᴧlisa apadᴧrᴧ govaarcu dai poduucai vuvaidamu aapimᴧ vatopa —gᴧrtᴧtᴧdai ᴧSuusi.

Dai podui aatᴧmᴧ dai camaitistui isvusaidagi ᴧvatop vuicarui mui vatopa vuucaticatai.

7 Amaasi aanᴧ itᴧtᴧdai ᴧPiiduru:

—Goovai ᴧrgᴧrbaitᴧcᴧaacamiga —tᴧtᴧdai aanᴧ.

Moscaᴧ ᴧSimuñi Piiduru isᴧrgᴧrbaitᴧcᴧaacamiga ᴧgai dai otoma gᴧai gᴧyuucusi dai suudarᴧ gᴧi. ᴧᴧquiapioma Piiduru uupai gᴧyuucusi vuvaidacai vatopa.

8 ᴧvaarcu maisi mᴧᴧcasi daja ᴧgᴧᴧ suudagi ugidiaiñdᴧrᴧ ᴧmo sien metro ᴧᴧsi. Dai aatᴧmᴧ ismaacᴧdᴧ vaarcuᴧrᴧ vii vaiñstugai aatᴧmᴧ ᴧvatopa vuicarui suudacami vatopa dai uugidiᴧrᴧ vuusaitu.

9 Amaasi mostᴧapai aatᴧmᴧ dᴧvᴧᴧrapi dai tᴧᴧ tutupali mᴧᴧcami dai dan caatᴧ ᴧmo vatopa dai an vᴧᴧtᴧ paana ᴧᴧpᴧ.

10 Taidᴧ ᴧSuusi povᴧrtᴧtᴧdai:

—Baigovai avᴧrgimvuida chiᴧᴧqui vatopa ismaacᴧdᴧ utudami vuvaitu aapimᴧ —gᴧrtᴧtᴧdai ᴧSuusi.

11 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru tʌsai ʌvaarcuʌrʌ dai tʌvaimʌ
ʌvatopa vuicarui ʌgʌʌ suudagi ugidana. CʌʌSuudacami
vatopa gʌgʌrducami ʌvatop vuicarui asta ʌmo siento dan goo
coobai dan baivʌstaama dai vaica ajʌga vatopa. Dai tomasi
muidu ʌvatopa vʌʌscʌrʌ maiʌʌcai ʌvatop vuicarui.
12 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Baigovʌr iimi tʌtaida uuga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai tomali ʌmaadutai aatʌmʌ maitʌpʌrʌʌli istʌcacagi
ʌSuusi sioorʌ ʌgai cʌʌga maatʌcatai isʌgai ʌrSuusi.
13 Amaasi ʌSuusi taicovai cʌquiva dai vui ʌpaana dai
ʌvatopa gaicami dai gʌrtaacogi ʌgai.
14 Aidʌcʌdʌ casi ʌrvaicojo isʌSuusi gʌmaasitu gʌrvuitapi
duaacai abiaadʌrʌ.

———

15 Cauugitocai aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌSimuñi Piiduru
dai potʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿vaamiomapʌsi giñoigʌdai aapi
isgogaa? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigadai
—tʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌoodami ismaacʌdʌ
giñvaavoitudai. Aapi ʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru.
16 Dai ʌʌpʌpʌ tʌcacai ʌSuusi ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿giñoigʌdaipʌsi aapi? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigʌdai
—tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌoodami ismaacʌdʌ
giñvaavoitudai —tʌtʌdai ʌgai.
17 Tai ʌpamu tʌcacai ʌSuusi ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿giñoigʌdaipʌsi aapi? —tʌtʌdai
ʌSuusi.
Taidʌ soigʌʌli ʌPiiduru catʌcacaitai ʌSuusi vaicojo isbai
oigʌdai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi. Cʌʌmaatʌ
aapi iñsaanʌ gʌoigʌdai —tʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.
18 Aanʌ gʌaagidi sai sʌʌlicʌdʌ aidʌsi vaamioma ʌrgʌʌli
aapi ʌʌgi gʌaada gʌyuucusi dai aimʌrai tomasiaaco imia
ʌliadagi. Dʌmosisʌʌscadʌcacʌʌlimu aapi sʌʌliñamu gʌʌʌca
vai ʌmai gʌaadidamu gʌyuucusi dai gʌvaidacamu mʌʌca
siaaco maitipʌlidi aapi siimiagi —tʌtʌdai ʌSuusi.

19 Potʌtʌdai ʌSuusi ʌPiiduru vai poduucai maatʌna isducatai muuquia agai ʌgai vaidʌ poduucai oodami cʌʌga siaa duutuadagi Diuusi. Daidʌ gooquiʌrʌ potʌtʌdai:
—Iñoidáñi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Tai aa nʌnʌaava ʌPiiduru dai giñtʌʌ isgooquiʌrʌ imʌitadai aanʌ. ΛSuusi aliʌsi giñoigʌdaiña aanʌ. Dai aanʌ abaana daivacai gauu ʌSuusi aidʌ tucarʌ mʌsigatʌʌgida agaitadai. Dai aanʌ tʌcacai asmaacʌdʌ ʌgai dai tʌʌgida agai.
21 Aidʌsi ʌPiiduru giñtʌʌ tʌcaca ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿tumaasi ʌpʌduñi agai idi cʌʌlicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌPiiduru.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Iñsaanʌ ipʌliadagi isgoovai oidacagi asta siʌʌsca ʌpamu divia aanʌ, ¿tumaasi ʌrgʌvʌʌtarʌ aapi? Mosai apiacʌʌga giñvaavoitudada aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
23 Amaasi ʌvaavoitudadami aipaco aagaiña ansai aanʌ maimuuquiaa iñagai. Dʌmos ʌSuusi maiaagai ismaimuuquia iñagai aanʌ baiyoma potʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru: “Iñsaanʌ ipʌliadagi isgoovai oidacagi astʌ siʌʌsca ʌpamu divia aanʌ, ¿tumaasi ʌrgʌvʌʌtarʌ aapi?” —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Dai aanʌ ooja vʌʌsi gomaasi idi liivruʌrʌ. Dai vʌʌsi istumaasi ooja aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
25 Dai oidaga mui vaamioma istumaasi ismaacʌdʌ idui ʌSuusi. Daidʌ isgʌoojamudai vʌʌsi gomaasi liliivruʌrʌ aanʌ piñʌlidi ismaiaajiacamudai vʌʌsi oidigʌrʌ ʌliliivru ismaacʌdʌ ʌpʌduuñimudai.
Mosʌcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo ojootosadʌ caimʌcai Suusi Cristo tʌvaagiamu

1 Giñaduñi Teoopilo aanʌ ʌrRuucasi dai casiant gʌooji aanʌ
dai gʌaagidi vʌʌsi istumaasi idui ʌʌmadu istumaasi ma-
maatʌtuldiña ʌSuusi oodami. Dai gʌaagidi aanʌ isducatai
gʌaaga ʌSuusi gʌaa duiñdaga dai isducatai ivuaadana
2 asta aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu. Aidʌsi maiquiaa ii
ʌSuusi tʌvaagiamu aagidi ʌgai guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ
gʌojootosa istumaasi gʌaagai isiduñiagi. Ʌgai ʌrʌgai vaa is-
maacʌdʌ ʌco vuvaitu ʌSuusi ʌʌquioma abiaadʌrʌ.
3 Aidʌsi muu ʌSuusi ʌpamu duaaca dai ʌgai vaa divia dai
vuidʌrʌ cʌquiva gʌojootosa dai goo coobai tasai aitu didivid-
itai. Poduucai maasitu ʌSuusi isduaaca. Dai aagadi ʌSuusi
gʌojootosa ismaasi siaaco tʌaanʌi Diuusi.
4 Aidʌsi quiaa daacatadai ʌSuusi gʌojootosa ʌʌmadu aagidi
sai maiiimʌna Jerusaleenaiñdʌrʌ, dai potʌtʌdai:
—Nʌnʌracavuraiaapimʌ asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ
gʌnaagidi Diuusi giñooga isiʌpʌduñiagi, ʌgai vaa ismaacʌdʌ
gʌnaagidi aanʌ.
5 Sʌʌlicʌdʌ ʌVuaana gʌnvapacoi suudagicʌdʌ mosʌʌpʌ
chiʌʌqui tasaicʌdʌ vapacoñicamu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ
sai ʌgai gʌnʌʌmadu daaca agai. Poduucai divimu Diuusi
Ibʌadʌ dai vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu aimʌrdamu —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

6 Dai aidʌsi gʌnʌmpaidacatadai ʌgai Oliivosi giidiʌrʌ taidʌ
ʌojootosicami itʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿sivisi ʌrsiʌʌscadʌ vuvaida agai
aapi ʌromamano vai camaitatʌaanʌiña ʌgai tanai Isireli
dʌvʌʌriʌrʌ dai baiyoma aapi tʌaanʌdagi? —astʌtʌdai
ʌojootosicami.
7 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ maitʌrʌnvʌʌtarʌ mʌsmaatʌcagi siʌʌscadʌ tomali
istuigaco iduñiagi giñooca istumaasi ʌʌgi ʌgai viaa sʌʌlicami
siduñiagi.
8 Siʌʌscadʌ tʌvañiagi Diuusi Ibʌadʌaapimʌ gʌnʌʌmadu
viaacamu aapimʌ guvucadadʌ dai ñiooquimu giñvʌʌtarʌ
siʌʌsi tami Jerusaleenʌrʌ ʌcaasi aipacoga sicooli Jerusaleena,
siaaco Judeea tʌʌgidu, dai gʌmai dʌvʌʌriʌrʌ vʌʌsi siaaco
Samaalia tʌʌgidu dai asta mʌʌcasi oidigi ugidʌrioma
—astʌtʌdai ʌSuusi.

9 Aid∧si caaagidi ∧Suusi imaasi t∧sai t∧vaagiamu. Dai quiaa t∧∧gigi ∧ojootosicami tai divia ∧mo icomai dai iiña ∧Suusi tai camaivaamioma t∧∧ ∧gai.
10 Dai quiaa t∧∧gigi ∧gai t∧vaagiamu dai todian duucai t∧∧ gooca c∧c∧∧li tooto yuucuscami vai abaana guuca. ∧gai dada aid∧si quiaa t∧sadimi ∧Suusi t∧vaagiamu.
11 Dai pot∧t∧dai:
—C∧c∧∧li Galilee∧r∧ oidacami, ¿tuim∧si mosguucacatai t∧vaagiamu n∧eeyi? ∧gai vaa Suusi ismaac∧d∧ t∧sai t∧vaagiamu aapim∧ g∧nsaagidaiñd∧r∧ ∧pamu divimu poduucai isducatai t∧∧gigi aapim∧ aid∧si t∧sai ∧gai t∧vaagiamu —ast∧t∧dai ∧c∧c∧∧li.

———

12 Tai iji ∧ojootosicami ami giidiaiñd∧r∧ Jerusaleenamu. ∧giidi miaanai c∧∧ca Jerusaleena par∧ goo miil vaan c∧isapi ∧∧si.
13 Aid∧si caaayi ∧gai Jerusaleen∧r∧ goocua daama vaaqui∧r∧ t∧caviaco t∧∧t∧sai. Ami g∧nuuliñacatadai ∧Piiduru, Jacovo, Vuaana, Aand∧r∧si, Piili, Tomás, Bartolomé, Mataivo, ∧∧madu Jacovo Alfeo marad∧, ∧∧madu Simuñi ismaac∧d∧ vuvaida ∧liditadai ∧romamano, ∧∧madu Uudasi Jacovo suculid∧.
14 V∧∧scatai ∧gai g∧n∧mpaidiña mamaadaragai v∧∧tar∧, Susi susuuculid∧ ∧∧madu dai María Suusi d∧∧d∧ ∧∧madu dai aa ooqui ∧∧p∧.
15 ∧mo imidagai aid∧si g∧n∧mpagi ∧vaavoitudadami tai saagida c∧quiva ∧Piiduru, ami daraajatadai ∧mo siento dan ∧mo coobai oodami. Taid∧ ∧Piiduru pot∧t∧dai:
16 —Giñaaduñi, poduucai g∧aagaitadai si∧p∧duñiagi ismaac∧d∧ ∧∧quioma aagai Davicaru guvucadad∧c∧d∧ Diuusi Ib∧ad∧. Davicaru aagai Uudasicaru. Uudasicaru ∧r∧gai ismaac∧d∧ vuaa ∧gai ismaac∧d∧ maisapicami b∧∧cai ∧Suusi.
17 Daid∧ ∧r∧moco g∧raduñicatadai dai viaacatadai s∧∧licami g∧raa duiñdag∧r∧.
18 Dai gasav∧∧li ∧mo d∧v∧∧rai ∧tumiñsic∧d∧ ismaac∧d∧ aa nam∧qui ∧bait∧guucacami ∧Uudasicaru soimaasi iduucai ∧gai. Tai Uudasicaru g∧sagia dai vaiguugu dai taapai voocad∧ tai vuvaaja ijid∧.
19 Aid∧si maí Jerusaleen∧r∧ oidacami Aselidama t∧∧t∧i ∧d∧v∧∧rai ismaac∧d∧ it∧iya ∧lidi oodamic∧d∧ D∧v∧∧rai ∧∧rac∧r∧.
20 Poduucai ooja Davicaru liivru∧r∧ Salmosi t∧∧giduc∧r∧ aagaitai Uudasicaru:
∧∧gi vi∧∧na vaaquid∧. Maitiipucana sioor∧ ami oidacagi.
Dai si∧mai b∧imu s∧∧licamigad∧.
Asduucai ooja Davicaru.

21 Tanai aatʌmʌ gʌrsaagida oidaga ʌʌmoco cʌcʌʌli is-
maacʌdʌ gʌrʌʌmadu ajioopaiña vʌʌs tasai aidʌsi daacatadai
ʌSuusi aatʌmʌ gʌrʌʌmadu.
22 Aidʌsi abiaadʌrʌ ʌVuaana vacoi ʌSuusi gʌrʌʌmadu
ajioopaiña goovai asta aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu aatʌmʌ
gʌrsaagidaiñdʌrʌ. Aliʌsi gʌaagai isgaaga aatʌmʌ ʌmoco
goovai saagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ nʌidi isduaaca Suusi vaidʌ
ʌraagiadamicana Suusi duaacaradʌ aatʌmʌ gʌrʌʌmadu
—astʌtʌdai Piiduru.
23 Amaasi ʌco vuvaitu gooca. Ʌmoco Osee Barsavasi tʌʌgidu
mai Justo aagaiña ʌʌpʌ. Dai ʌgʌmai Matiia tʌʌgidu.
24 Dai aduucai gamamagi:
—Aapi cʌliodami Diuusi gʌrooga, cʌʌ maatʌ vʌʌscatai
iibʌadʌ. GʌrtʌʌgidañI ismaacʌdʌ idi vʌgoocai ʌco vuusaitu
aapi
25 sai bʌʌna sʌʌlicamigadʌ Uudasicaru dai gʌrsoicʌiña
idi aa duiñdagiʌrʌ ismaacʌdʌ gʌrmaa aapi. Ʌgai ʌrDiuusi
ootosadʌcatadai dai dagito gʌsʌʌlicamiga dai ii ami siaaco
aʌcatadai aliʌ soimaasi iduucai —asduucai gamamagi.
26 Dai tʌcavi daitu ʌmo tumiñsi tai gamaitʌ Matiia. Dai
otoma vʌʌna ʌbaivustaama dan ʌmoco ojootosicami.

2

———

1 Aidʌsi aayi ʌgʌʌ siaa duudagai Pentecostési tʌʌgiducʌdʌ
mosʌmapʌcʌrʌ daraajatadai ʌvaavoitudadami vʌʌscatai
ʌmapai.
2 Tai todian duucai gʌʌ caidatu tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan caiti
siʌʌscadʌ cavami ʌvʌʌrdagi dai vʌʌsiaʌcatai gigiduli ami
quiiyʌrʌ siaaco daraajatadai ʌgai.
3 Amaasi gʌmaasitu ʌmo istumaasi taí maascami dai aipaco
daama daraiva ismaacʌdʌ ami daraajatadai.
4 Tai divia Diuusi Ibʌadʌ dai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami
ʌʌmadu daaca agai tai ʌgai gʌnaagacai ñiñio ʌma maa ñiooqui.
Vʌʌscatai ñiñio ʌʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai is-
maacʌdʌ maa Diuusi Ibʌadʌ.
5 Aidʌ JerusaleenʌrʌI oidacatadai judidíu vʌʌsi aipadʌrʌ dai
maiʌmo ñiooqui ñioocaitadai dai aliʌ siaa duutudai Diuusi.
6 Aidʌsi caʌ ʌgai isgʌʌ caidatu gʌnʌmpagi ami siaaco daraa-
jatadai ʌvaavoitudadami dai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi
caʌcatai isʌʌmadutai ñioocai ñiooquidʌcʌdʌ.
7 Dai vʌʌscatai vupuiirutuan tada dai aipaco gʌnaagidi:
—Goovai ismaacʌdʌ pomaa ñioocai ʌrGalileeʌrʌ oidacami.
8 ¿Dai ducatai aatʌmʌ ʌʌmadutai caʌ ʌʌgi gʌrñiooqui?

9 Tami daraaja oodami Partiaiñdʌrʌ, dai Meediaiñdʌrʌ, dai
Elamaiñdʌrʌ, dai Mesapotaamiaiñdʌrʌ, dai Judeeaiñdʌrʌ, dai
Capadusiaiñdʌrʌ, dai Poontoaiñdʌrʌ, dai Aasiaiñdʌrʌ,
10 dai Filijiaiñdʌrʌ, dai Panfiiliaiñdʌrʌ, dai Ejiipituaiñdʌrʌ,
dai ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ Apilica vaasoñiomaiñdʌrʌ Sireñi.
Tami daraaja ʌʌmoco Romaiñdʌrʌ ʌʌpʌ dai ʌʌmoco ʌrjudidíu
vaavoitudaitai vaavoidaragadʌ ʌjudidíu dai aa gia ʌrjudidíu
dʌʌdʌdʌ cascʌdʌ ʌrjudidíu goovai.
11 Tami daraaja ʌʌpʌ oodami Cʌrʌtʌaiñdʌrʌ, dai
Araaviaiñdʌrʌ dai vʌʌscatai aatʌmʌ caʌ isgʌrñiooquicʌdʌ
aagai gocʌcʌʌli istumaasi gʌgʌrducami istumaasi ʌʌgi Diuusi
ivueeyi —ascaiti ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami dada.
12 Dai vupuiirutuan tada dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Istuisi ʌpʌdui gomaasi? —ascaiti.
13 Dai aa mosparunai daidʌ icaiti:
—Aliʌ navaacoñi goovai cascʌdʌ pomaa ñioocai —ascaiti
ʌoodami.

———

14 Amaasi guuquiva ʌbaivustaama dan gooca ojootosicami
taidʌ ʌPiiduru gʌgʌrʌ ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Judeeʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ
Jerusaleenʌrʌ oidaga maatʌvurai aapimʌ idi dai cʌʌgavʌr
caʌca ismaacʌdʌ gʌnaagida iñaagai aanʌ.
15 Aatʌmʌ maitʌrnavaacoidadʌ mʌsducatai gʌntʌtʌʌgitoi
aapimʌ. Tami oidacami mainavaacorʌi ʌʌqui quiaamoco
tuustaamʌrʌ.
16 Idi ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagidi Joeelicaru gʌrʌʌqui
aaduñicaru. Ʌgai ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai dai
pocaiti:
17 Pocaiti Diuusi: “Cayoga ugitʌcai oidigi divimu giñIbʌdaga
dai ʌʌmadu daacamu vʌʌsi oodami aipaco oidacami.
Vʌʌsi gʌnmaamara ñiooquimu aanʌ giñvʌʌtarʌ.
Dai gʌnmaamara cʌcʌʌli tʌʌgimu mui naana maasi istumaasi
mainʌidi aa oodami.
Dai ñiooquida iñagai aanʌ ʌcʌcʌʌliocoidadʌ coosigadʌrʌ.
18 Amaasi ootosamu aanʌ giñIbʌdaga vai ʌʌmadu daacana
giñpipiooñiga.
Siʌgai ñiooquimu aanʌ giñvʌʌtarʌ.
19 Tʌcavi tʌvaagiana gʌntʌʌgidamu aanʌ mui naana maasi
istumaasi.
Dai oidigi daama gʌntʌʌgidamu aanʌ mui naana maasi
ʌʌrai ʌʌmadu taí, ʌʌmadu gʌpi cuubusi dai poduucai
maatʌmu aapimʌ iscaugitia agai oidigi.
20 Tucaagamucamu gotasai. Dai masaadai moʌʌrai
gʌduuñimu dai gooquiʌrʌ aimu istuigaco divia agai
ʌtʌaanʌdami.

Dai vʌʌscatai siaa duutuada agai.

21 Amaasi vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñdaanʌdagi cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidamu aanʌ”, ascaiti Diuusi.

Ascaiti Joeelicaru.

22 Caʌcavurai aapimʌ judidíu ismaacʌdʌ gʌnaagida iñagai
aanʌ. Suusi ʌrNasareetʌrʌ oidacamicatadai dai ʌgai ʌrʌmo
cʌʌli ismaacʌdʌ maa Diuusi gʌʌ guvucadagai saidʌ iduuna
mui naana maasi gʌgʌrducami aapimʌ gʌnvuitapi dai idi
maasicʌdʌ Diuusi gʌntʌʌgi isootoi ʌSuusi. Vʌʌsi imaasi cʌʌ
maatʌ aapimʌ.

23 Vʌʌscʌrʌ aidʌmʌsi gʌntʌʌgi ʌSuusi maisatugai aapimʌ dai
tʌʌgi ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ maisiaa duutudai Diuusi sai curusi-
aba siisana dai poduucai gatʌjai aapimʌ muaaragai. Vʌʌsi
imaasi camaatʌcatadai Diuusi. Ʌʌgi ʌgai capomaasi gʌtʌgito
ʌʌqui abiaadʌrʌ sai poduucai ʌpʌduuna.

24 Ʌgai vaa Diuusi ʌpamu duaacali ʌSuusi. Tomali ʌmo
istumaasi maitistui issoobidagi ʌSuusi isduaacagi, tomali
muuquigami.

25 Dai aagai Davicaru ʌSuusi dai poduucai ooja:

Vʌʌscʌrʌ nʌidi aanʌ ʌcʌliodami Diuusi aanʌ giñʌʌmadu daja
giñsʌʌlisa padʌrʌ.

Giñnuucada ʌgai vai tomali ʌmaadutai maisoimaasi giñvuiididi.

26 Cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ dai aagai ansai baigiñʌlidi.

Cascʌdʌ maiduaadicui aanʌ istuma daivuñiagi giñtuucugacʌdʌ
siʌʌscadʌ muuquia aanʌ.

27 Dʌmos aapi giñDiuusiga maiviaamu giñibʌdaga aa coidadʌ
ibʌadʌ saagida.

Dai maitidagito issiaa tuidiagi giñtuucuga.

Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ oigʌdai aapi.

28 Giñduaacaldamu aapi.

Aanʌ giñʌʌmadu aimʌrai aapi cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ.

Asduucai ooja Davicaru.

29 Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aapimʌ siʌʌqui muu gʌraduñi
Davicaru dai quiaa maasi mʌsiaaco yaasa.

30 Davicaru ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai dai
cʌʌga maatʌcatadai isDiuusi aagidi vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ sai
ʌmaadutai cajiudadʌ ʌrCristoca agai dai bʌjia agai Davicaru
sʌʌlicamigadʌ.

31 Idi vaa cʌʌga maatʌcatadai Davicaru nʌijadacan caitiña
ʌʌquioma abiaadʌrʌ cascʌdʌ aagaitadai ʌgai ʌSuusi du-
aacaradʌ daidʌ icaiti maiviimu Cristo Ibʌadʌ coidadʌ saagida
tomali maisiaa tuidimu tuucugadʌ.

32 Diuusi duaacali ʌgai vaa Suusi dai vʌʌscatai aatʌmʌ
ʌrnʌijadami vʌʌsi imaasi.

33 Diuusi vaidacai ʌSuusi tʌvaagiamu sai sonuana daacana
dai poduucai maa ʌmo gʌʌ sʌʌlicami. Dai sivi ootoi ʌSuusi
Diuusi Ibʌadʌ, poduucai isducatai gʌnaagidi ʌSuusi oogadʌ.
Vʌʌsi idi ismaacʌdʌ nʌidi aapimʌ dai caʌ Diuusi Ibʌadʌ idui.
34 Davicaru maitʌrʌgai ismaacʌdʌ tʌsai tʌvaagiamu. Ʌʌgi
Davicaru icaiti:
ʌcʌliodami Diuusi itʌtʌdai giñtʌaanʌdamiga:
“Daacañi giñsʌʌlisa padʌrʌ
35 asta siʌʌscadʌ cabaidui aanʌ vai camaitistuidiagi
vaamioma gʌsasaayu”.
Ascaiti Davicaru.
36 Vʌʌsi judidíu sʌʌlicʌdʌ gʌaagai ismaatʌcamudai isʌgai
vaa Suusi ismaacʌdʌ siisa aapimʌ curusiaba cadaí Diuusi ʌgai
saidʌ ʌrCristocana ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌda agai oidigi
daama —astʌtʌdai Piiduru.
37 Aidʌsi caʌ ʌgaa gomaasi aayi soiʌliaragai dai tʌcacai ʌgai
ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgaa ojootosicami:
—¿Tʌtumaa duuna? —ascaiti ʌoodami.
38 Amaasi ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌma duucaiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi
ivuaada vai Diuusi gʌnoigʌldana vʌʌsi gʌnsoimaascamiga.
Gʌnvapaconavurai aapimʌ vʌʌscatai Suusi
sʌʌlicamigadʌcʌdʌ siDiuusi ootosamu gʌIbʌdaga vai
gʌnʌʌmadu daacana.
39 Idi ñiooqui ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ʌʌmadu gʌnmaamara
dai ʌgai ismaacʌdʌ mʌʌcasi daraaja dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ
ʌcʌliodami gʌrDiuusiga vapaida ʌlidio —astʌtʌdai ʌPiiduru.
40 Idi ñiooquicʌdʌ ʌʌmadu vaamioma aa ñiooquicʌdʌ ñioo
ʌPiiduru dai cʌʌga maa ñiooqui dai potʌtʌdai:
—Cʌʌgacʌrʌavʌr vuvaaqui gʌʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ
ʌoodami soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌPiiduru.
41 Poduucai tudo vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌgi ñiooquidʌ
gʌnvapacoi. Aidʌ tasʌrʌ urava parʌ vaica miil oodami ʌgaa
ismaacʌdʌ vaavoitudai.
42 Dai vʌʌscatai apiavaavoitudai istumaasi ma-
maatʌtuldiña ʌojootosicami. Dai ʌmo tʌgitoidagai viaacana
dai gamamadaiña gʌnʌʌmpaiditai siuu duucu gaugia
agadagi.

———

43 Daidʌ ivuaadana ʌojootosicami mui naana maasi
gʌgʌrducami vai vʌʌscatai duduaadicuiña.
44 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudaitadai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga
gʌnuraavacatadai dai ʌmapai viaacatadai gʌnvustuidaga.
45 Dai gaagaraiña gʌnvustuidaga dai ʌtumiñsi ʌrvʌʌscatai
vʌʌtarʌcana. Isʌmaadutai vaamioma tʌgitocagi vaamioma
maacaiña ʌgai.

46 Dai vʌʌs tasai gʌnʌmpaidiña ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ju-
didíu. Dai ʌmapai gacuaadana quiiquiʌrʌ baigʌnʌliaracʌdʌ
dai tomali ʌmoco maivaamioma gʌducʌdʌ gʌʌlidiña.
47 Dai vʌʌscatai siaa duutudaiña Diuusi dai vʌʌsi oodami
cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai vʌʌs tasai ʌmpaidimi Diuusi ismaacʌdʌ
cacʌʌgacʌrʌ vuvaidimi ʌʌmadu ʌgaa ismaacʌdʌ cavaavoitu-
dai.

3

———

1 Ʌmo imidagai coi gʌʌsʌco tasai tʌʌtʌidimitadai Piiduru
ʌʌmadu Vuaana ʌmapai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu. Caaayi
siuu duucu gamamadaiña ʌgai.
2 Vʌʌs tasai ami dadaʌjʌiña ʌmo cʌʌli. Ʌgai maitistutuidiña
isaimʌrdagi poduucai vuusai ʌgai. Ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu
judidíu bʌʌ ajioopaiña aa, dai dadaasaiña quitaagiña cʌʌ
tioodicʌrʌ tʌʌgiducana sai gataanʌiña tumiñsi oidicami is-
maacʌdʌ vaapaquidagi ami.
3 Aidʌsi tʌʌ ʌcʌʌli soimaascʌdʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana
aidʌsi vaapaquia agaitadai ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu
taí ʌmo oidicami.
4 Amaasi vui nʌnʌaava ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌcʌʌli
taidʌ ʌPiidiru potʌtʌdai:
—Gʌrvuidʌrʌ iñʌnʌaava —astʌtʌdai.
5 Amaasi vui nʌnʌaava ʌcʌʌli poʌliditai isoida agai istu-
maasi.
6 Dʌmos ʌPiiduru potʌtʌdai:
—Maitan viaa tumiñsi vʌʌscʌrʌ gʌoidamu aanʌ istuma
viaa. Suusi Cristo ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai guvu-
cadadʌcʌdʌ cʌquivañi dai aimʌrda —astʌtʌdai ʌPiiduru.
7 Amaasi bʌi ʌPiiduru ʌcoocoadʌ novidʌ sʌʌlisa padʌrʌ
dai vañigi. Tai bovasdʌrʌ guupucatu ʌʌcasodʌ ʌʌmadu
tʌtʌaanasigadʌ.
8 Amaasi tʌca tual daa ʌgai dai cʌquiva. Dai gʌaagacai
aimʌrai dai vaa ʌgaa ʌʌmadu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu.
Dai tuali dadaimi. Dai aliʌ cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui.
9 Dai canʌliditai vʌʌscatai iscaaimʌrai dai cʌʌga ñioocai Diu-
usi vui aliʌ duduaadimu,
10 dai camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi tomali istʌiyagi
nʌiditai iscadueeyi ʌcoocoadʌ. Cʌʌga maatʌcatadai ʌgai
isʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ dadaʌjʌiña daida taanʌiña
oidicami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu quitaagiña tioodicʌrʌ.

———

11 Caduaadʌcai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai
isaimʌrdagi mosʌʌmadu aimʌraiña ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu
ʌVuaana. Dai vʌʌsi ʌoodami camaitʌʌ istumaasi

gʌntʌtʌʌgituagi dai voopoi ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu
judidíu siaaco Solomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.
12 Dai tʌʌgacai ʌPiiduru isgʌnʌmpagi vʌʌscatai potʌtʌdai:

—Aapimʌ judidíu, ¿tuimʌsi gʌrnʌnʌidi ducami isaatʌmʌ ʌʌgi
duaaidamudai idi cʌʌli dai imitu gʌrguvucadagacʌdʌ siʌpʌ
cʌʌ tuutiacatai?
13 Baiyoma Suusi guvucadadʌcʌdʌ atdueeyi idi cʌʌli. Di-
uusi maa gʌmara Suusi ʌdaasicami ismaacʌdʌ vaamioma
viaa guvucadagai. Dai ʌgai vaa Diuusi ʌrDiuusigadʌcatadai
ʌʌpʌ gʌraduñi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru. Dai
Suusi ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ tʌʌgi aapimʌ dudunucami. Dai
aidʌsi dagitua agaitadai Pilaato ʌSuusi mosgajiaadʌrʌ vip-
ieeyi aapimʌ.
14 Maiaagidi aapimʌ isdagitomudai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ tu-
iga dai maitʌrgʌpiʌr caatʌcami baiyoma aagidi aapimʌ isdag-
itua ʌgai ʌmo gamuaacami.
15 Poduucai muaa aapimʌ ismaacʌdʌ gamaacai ibʌdagai
utudui. Taidʌ Diuusi duaacali ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ,
vʌʌsiaʌcatai idi aatʌmʌ daraaja nʌijadami.
16 Ʌgai vaa Suusi guvucadadʌcʌdʌ bʌi guvucadagai idi cʌʌli
ismaacʌdʌ nʌidi dai maatʌ aapimʌ. Vaavoitudai aatʌmʌ dai
idi cʌʌli Suusi guvucadadʌrʌ cascʌdʌ cacʌʌga dueeyi goovai.
Canʌidi aapimʌ iscadueeyi.

17 Giñaaduñi judidíu cʌʌga maatʌ aanʌ isaapimʌ ʌʌmadu
gʌnbaitʌguucacamiga muaa ʌSuusi maicʌʌga maatʌcatai
mʌstuma vueeyi.
18 Poduucai baidui Diuusi ismaacʌdʌ ʌʌquiacoga aagai
ñiñiooquituldiadamigadʌ. Ʌgai vaa aagaitadai isaliʌ soimaa
taata agaitadai ʌCristo.
19 Cascʌdʌ ʌma duucaiavʌr gʌntʌtʌʌgito aapimʌ dai
aagoavʌr suuligi gosoimaa voiyaiñdʌrʌ. Vaavoitudavurai
Diuusi vai ʌgai gʌnoigʌldana vʌʌsi gʌnsoimaascamiga amaasi
ʌcʌliodami Diuusi baigʌnʌʌliatudamu.
20 Dai gʌnootosdamu Diuusi Suusi ʌpamu. Ʌgai vaa
ʌrCristo ismaacʌdʌ ʌʌquiacoga ʌco vuusaitu Diuusi aapimʌ
gʌnvʌʌtarʌ.
21 Vʌʌscʌrʌ tʌvaagiʌrʌ viimu Suusi Cristo asta siʌʌscadʌ
baidui Diuusi vʌʌsiaʌcatai istumaasi isducatai aagaitadai
ʌʌquiacoga ʌñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ʌco
vuvaitu.
22 Poduucai tudu ʌʌquiacoga potʌtʌdai Moseesacaru
gʌraaduñicaru: “Ootosamu Diuusi ʌmo ñiooquituldiadami
aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vʌʌscatai aapimʌ gʌnaadunumʌ
saagidaiñdʌrʌ poduucai isducatai giñootoi ʌgai aanʌ.
Ʌʌgiadavurai vʌʌsiaʌcatai istumaasi ʌgai gʌnaagiadagi.

23 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ ugititudamu Diuusi dai ʌco vuvaidamu
judidíu saagidaiñdʌrʌ”, astʌtʌdai Moseesacaru.
24 Poduucai tudu vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
Samueli baigovacoga aagai istumaasi daivuñia agaitadai
sivi.
25 Aapimʌ ʌrcajiudadʌ vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
Dai vʌʌsi ʌñiooqui ismaacʌdʌ ootoi Diuusi
gʌñiñiooquituldiadamigacʌdʌ ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai vʌʌsi
istumaasi ismaacʌdʌ Diuusi baidui gʌnaaduñicaru ʌʌmadu
ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai asta ismaacʌdʌ aagidi Diuusi
gʌraduñi Avraañicaru aidʌsi potʌtʌdai: “Aanʌ baiʌʌliatudamu
vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami aapi gʌcajiudagacʌdʌ”.
26 Aidʌsi duaacali Diuusi gʌmara ʌʌpʌga gʌnootosi
aapimʌ sai baigʌnʌʌliatudana mʌsai aapimʌ camaisoimaasi
ivuaadana —astʌtʌdai Piiduru.

4

———

1 Quiaa ñiooquiditadai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌoodami
tai dada ʌpapaali judidíu ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ
quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu ʌsaduseo. Ʌsaduseo ʌrʌgai is-
maacʌdʌ maivaavoitudai duaacaragai.
2 Dai aliʌ baacoi vʌʌscatai mamaatʌtulditai ʌPiiduru
ʌʌmadu ʌVuaana ʌoodami isduaacaradʌcʌdʌ ʌSuusi camaatʌ
vʌʌscatai isoidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ.
3 Amaasi vui ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai casi
ʌrurunococatadai dai camaiaʌcatadai uruñi isbai duñiagi
dudunucamiʌrʌ cascʌdʌ cuu ʌgai asta siaadiqui.
4 Muidutai ʌgai ismaacʌdʌ gʌntʌgito caʌ ʌñiooqui vaavoitu.
Vʌʌsi ismaacʌdʌ vaavoitu baitoma aayi taan miil, gocaaqui
aayi goʌʌ cʌcʌʌli.
5 Dai siaadiqui gʌnʌmpagi Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi
ʌdudunucamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌpipiscali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
6 Dai ami daacatadai ʌʌpʌ Aanasi baitʌcʌaacamigadʌ
papaali, judidíu ʌʌmadu Caifási, ʌʌmadu Vuaana,
ʌʌmadu Alijandʌro, ʌʌmadu vʌʌsi ismaacʌdʌ ʌraaduñdʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali.
7 Dai vaí ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai ʌraana tuutui dai
tʌcacai:
—¿Tuma guvucadagaicʌdʌ dai voorʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ
ivueeyi aapimʌ gomaasi? —astʌtʌdai ʌgai.
8 Amaasi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌPiiduru taidʌ
ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Dudunucamigadʌ dai pipiscaligadʌ judidíu

9 sivi casi gʌrtʌcacai aapimʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuusai idi
cʌʌli coocoadʌ dai isducatai dueeyi goovai.
10 Aapimʌ gʌnvuitapi aagamu aatʌmʌ vai maatʌna
vʌʌscatai Isireliʌrʌ oidacami. Idi cʌʌli vʌʌscatai
aapimʌ gʌnvuitapi cʌʌca caduaadʌcatai Suusi Cristo
guvucadadʌcʌdʌ. Ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ
oidacatadai dai aapimʌ siisa curusiaba tai Diuusi duaacali
coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
11 ʌSuusi ʌpan ducami ʌodai ismaacʌdʌ siooma gʌaagai ʌmo
vaaqui vʌʌtarʌ dai aapimʌ ʌpan ducami ʌbaabaquitadami
ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌodai.
12 Diuusi ootoi ʌSuusi Cristo oidi daama sai ʌʌgi ʌgai viaa-
cana guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi vʌʌsi oodami oidi
daama oidacami. Maitiipu ʌmai vʌʌsi oidigʌrʌ ismaacʌdʌ
viaa guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi oodami —astʌtʌdai
ʌPiiduru.
13 Amaasi tʌʌ ʌdudunucami ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana
dai maatʌ tʌʌ isʌcʌcʌʌli maitʌvʌpi daraiva oojiʌrʌ dai
maitʌrmamaatʌtuldiadami dai vʌʌscʌrʌ maiduduaadimu
ñiñio. Daidʌ ʌdudunucami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi.
Dai amaasi maatʌ tʌʌ sidi ʌrʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu
ajioopaiña ʌSuusi.
14 Dai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ cadueeitadai ami ʌʌmadu
cʌaacatadai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana cascʌdʌ
maitistutuiditadai ʌdudunucami isvuidʌrʌ ñioocada tomali
ʌmo ñiooqui.
15 Daidʌ ʌdudunucami ʌʌgi gaaataga ʌliditadai cascʌdʌ
ootoi ʌojootosicami sai vuvaacʌna ʌmpaidaragiaiñdʌrʌ,
16 daidʌ icaiti:
—¿Tʌduuna gocʌcʌʌli? Cʌʌ maatʌ vʌʌscatai Jerusaleenʌrʌ
oidacami sidʌ idui gocʌcʌʌli idi istumaasi gʌducami dai
maitistutuidi aatʌmʌ ispotʌiyagi ismaitʌrvaavoi.
17 Ʌbʌʌcatamu aatʌmʌ vai sivi abiaadʌrʌ camaiaagidiña
goovai tomali ʌmaadutai istumaasi ivuaadana ʌSuusi dai is-
tumaasi gamamaatʌtuldiña ʌgai vai camaivaamioma aipaco
imʌna idi maasi —ascaiti ʌdudunucami.
18 Amaasi vaí ʌdudunucami ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai
aagidi sai camaiaagaiña istumaasi ivuaadana ʌSuusi dai ma-
maatʌtuldiña.
19 Dʌmos aa noragi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Tuma tʌtʌgitoi aapimʌ baisi ʌrcʌʌgai Diuusi vʌʌtarʌ
isgʌnʌʌgida aatʌmʌ aapimʌ dai maiʌʌgidagi Diuusi?
20 Mosmaibaiga ismaiaaga aatʌmʌ tʌstuma nʌidi aatʌmʌ
dai caʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana.
21 Baitoma vʌʌsi ʌoodami cʌʌga ñiñio Diuusi vʌʌtarʌ
duaadʌcai ʌcoocoadʌ cascʌdʌ ʌdudunucami aliʌ ʌʌbʌiditadai

ʌoodami cascʌdʌ maitʌpʌnʌʌlidi isgʌviaarsagi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai mosʌbʌqui dai dagito sai iimʌna.
22 ΛcʌʌΛli ismaacʌdʌ cadueeyi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ viaacatadai vaamioma isgoo coobai uumigi.

———

23 Amaasi cadagitocai ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌgai mosiji mʌʌca siaaco daraajatadai ʌaaduñdʌ dai vʌʌsi aagidi istʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu judidíu pipiscali.
24 Aidʌsi caʌ ʌgai imaasi vʌʌscatai ʌmapai daanʌi Diuusi daidʌ icaiti:
—Gʌrcʌliodamiga Diuusi, aapiapʌ ʌrDiuusi ismaacʌdʌ idui tʌvaagi dai dʌvʌʌrai dai gʌʌ suudagi dai vʌʌsi istumaasi.
25 GʌpiooñIga Davicaru aagai istumaasi aagidi aapi sai aagana dai pocaiti:
¿Tuisidʌ bacocoi vʌʌsi oodami naana maasi ñIoocadami Diuusi vui?
¿Dai tuisi tʌtʌgitoi ʌoodami mui naana maasi maicʌcʌʌgaducami?
26 ʌraraí oidigi daama oidacami ʌʌmadu aa baitʌguucacami gʌnʌmpagi dai ñIooquiada agai Diuusi ʌʌmadu Cristogadʌ.
27 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istanai Jerusaeenʌrʌ gʌnʌmpagi Eroodʌsi ʌʌmadu Ponsio Pilaato ʌʌmadu judidíu dai aa ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai vuidʌrʌ suuli gʌmara Suusi ismaacʌdʌ maisoimaasi idui dai ʌco vuusaitu aapi gʌrDiuusiga.
28 Gomaasicʌdʌ idui ʌgai vʌʌsiaʌcatai ismaacʌdʌ ipʌli aapi gʌrDiuusiga siʌpʌduñIagi.
29 Sivi gʌrgʌviarsa agaitadai ʌdudunucami cascʌdʌ gʌrmaacañi aatʌmʌ gʌpipiooñIga guvucadagai tʌtai ñIoocadagi gʌñIooqui maisiu duaadimudacʌdʌ.
30 Dai duduaaididagi ʌcoococoidadʌ gʌguvucadagacʌdʌ daidʌ ivuaadagi istumaasi gʌgʌrducami gʌmara Suusi guvucadadʌcʌdʌ. Ʌgai vaa Suusi ʌrgʌʌco vuusaida aapi —ascaiti ʌaaduñdʌ vaavoitudadami.
31 Aidʌsi canaato mamagi ʌgai gigivuli ʌquii siaaco daraajatadai ʌgai tai divia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌʌmadu dai poduucai maiduduaadicuitai aagaiña ʌgai Diuusi ñIooquidʌ.

———

32 Dai camuiducatadai vaavoitudadami dai vʌʌscatai viaacatadai ʌmo tʌgitoidagai. Dai vʌʌscatai ʌmapai viaacatadai gʌnvustuidaga cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maiaagaiña siʌgai ʌrtuidadʌ ʌmo istumaasi.

33 Vʌʌscatai ʌojootosicami apiaaagaiña siooma guvucada-
gaicʌdʌ Suusi duaacaragadʌ vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña
vʌʌscatai.
34-35 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ viaacatadai dʌdʌʌvʌrai
isbaabaqui ʌʌpʌ gaagaraiña ʌgai dai vuaapaiña ʌtumiñsi. Dai
maacaiña ʌgai ʌojootosicami ʌtumiñsi. Ʌtumiñsi ʌrvʌʌscatai
vʌʌtarʌcana. Isʌmaadutai vaamioma tʌgitocagi vaamioma
maacaiña ʌgai cascʌdʌ vʌʌscatai viaacana istumaasi tʌgito.
36 Dai ami ʌgai ʌʌmadu daacatadai ʌmo cʌʌli Levícaru caji-
udadʌ ʌgai Osee tʌʌgiducatadai. Ʌgai ʌrSipiliʌrʌ vuusaicami.
Taidʌ ʌojootosicami Bernabé tʌʌtʌi ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi ʌmo
baiʌliatudadami.
37 Ʌgai gagaara ʌmo dʌvʌʌrai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌgai
dai vuaapi ʌtumiñsi ʌojootosicami.

5

———

1 Dai ami daacatadai ʌʌpʌ ʌmai cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami
dai Safira tʌʌgiducatadai ooñigadʌ. Dai vʌgoocatai viaa-
catadai ʌgai ʌmo dʌvʌʌrai dai gagaara.
2 Ʌcʌʌli aa maa ʌtumiñsi ʌojootosicami ducami iscavʌʌsi
tʌʌgidamudai dai viidadʌ viaa ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ. Dai ʌooñigadʌ
maatʌcatadai ʌʌpʌ.
3 Amaasi itʌi ʌPiiduru:
—¿Ananiiasi tuipʌsi dagito isvaquiagi ʌDiaavora
gʌibʌdagʌrʌ dai gʌyaatagitu Diuusi Ibʌadʌ vui? Aapi aa
viaa tumiñsi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ mʌsmaacʌdʌ gʌaa namʌqui
gʌdʌvʌʌragacʌdʌ.
4 ¿Maitisi ʌrvaavoi isaapi ʌrgʌtuidacatadai ʌdʌvʌʌrai?
Dai aidʌpʌsi gagaara ʌdʌvʌʌrai ¿maitisi ʌrvaavoi isaapi
ʌrgʌtuidacatadai ʌtumiñsi? ¿Tuipʌsi podui? Yaatagi aapi
Diuusi maisiu oodami —astʌtʌdai ʌPiiduru.
5 Moscaʌ ʌAnaniiasi gomaasi dai muucucatai gʌi. Dai
vʌʌscatai ismaacʌdʌ maí gomaasi sʌʌlicʌdʌ duduaadimu.
6 Amaasi dada ʌʌmoco gʌgʌʌli dai cʌʌga biisa ʌmuuquiadʌ
dai bʌʌcai dai yaasa.
7 Vaica ooracʌdʌ vaa Ananiiasi ooñigadʌ maimaatʌcatai ʌgai
istumaasi ʌpʌdui cunaadʌcʌdʌ.
8 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Giñaagidañi, ¿ʌcaaquicʌdʌ mʌsgagaara ʌdʌvʌʌrai?
—astʌtʌdai ʌPiiduru.
—Ʌjʌ, ʌcaaquicʌdʌ —astʌtʌdai ʌooqui.
9 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pomaasi gʌntʌtʌgito aapimʌ isyaatagidagi Di-
uusi Ibʌadʌ? Quiidigaiñdʌrʌ iimʌi ismaacʌdʌ bʌʌcai dai
yaasa gʌcuna. Dai sivi aapi gʌbʌʌquia agai ʌʌpʌ —astʌtʌdai
ʌPiiduru.

10 Tai ʌgai otoma muu dai ʌʌcasodʌ abaana gʌi ʌgai
ʌPiiduru. Amaasi vaapa ʌgʌgʌʌli dai tʌʌ ʌooqui muuquiadʌ
dai vuusaitu dai mʌʌ yaasa cunadʌ abaana.
11 Tai aliʌ duduaadimu ʌvaavoitudadami ʌʌmadu vʌʌscatai
ismaacʌdʌ maí gomaasi.

———

12 Mui istumaasi gʌgʌrducami ivuaadana ʌojootosicami
ʌoodami saagida dai vʌʌscatai gʌnʌmpagi ami ʌgʌʌ quiu-
upiʌrʌ siaaco Salomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.
13 Tomasi tomali ʌmaadutai maitipʌliditadai
isgʌnʌmpaidagi ʌvaavoitudadami ʌʌmadu vʌʌscʌrʌ cʌʌga
ñioocaitadai ʌgai vʌʌtarʌ.
14 Muidutai cʌcʌʌli ʌʌmadu ooqui vaavoitu isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
15 Amaasi vuvaitu ʌoodami coococoidadʌ caayana dai
vopoicariʌrʌ tuaa dai vapaacosiʌrʌ sai siuu duucu daivuñiagi
ʌPiiduru sai tomasi mosʌcaasi ʌʌcagidʌ aʌna tomasi
ʌmaadutai daama.
16 Vʌʌsi miimianai aali quiiquiaiñdʌrʌ daivimi muidutai
Jerusaleenʌrʌ vuucati coococoidadʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ
aliʌ soimaa taatamituldi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai
vʌʌscatai dudueeyi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.

———

17 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu
ʌʌmadu vʌʌsi ʌsaduseo ismaacʌdʌ uraavacatadai
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali vui baacoi ʌojootosicami.
18 Dai vui ʌgai dai maamaisa.
19 Dʌmos tucarʌ divia ʌmo Diuusi tʌaañiçarudʌ dai cuucu-
pioco cuucuparagadʌ ʌmaisacarui dai vuvaitu ʌojootosicami
daidʌ itʌtʌdai:
20 —Iimivurai dai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guuquiva
dai ami aagida ʌoodami isducatai istutuidi ʌgai isoidacagi
vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai.
21 Amaasi caʌcai ʌojootosicami imaasi, siaadiqui ʌʌqui
vaapa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai aagidi ʌoodami Diuusi
ñiooquidʌ.

———

Vaidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌʌmadu ismaacʌdʌ
uraavacatadai poʌliditadai isquiaa maisacariʌrʌ
daraajatadai ʌojootosicami cascʌdʌ ʌmpagi ʌgai ʌvaamioma
tʌtʌaanʌdami. Ʌgai ʌrpipiscali judidíu. Dai gooquiʌrʌ ootoi
sandaaru sai vuaapana maisacaruiñdʌrʌ ʌojootosicami.
22 Aidʌsi aayi ʌsandaaru maisacariʌrʌ maitʌʌ
ʌojootosicami,
23 dai ʌpamu aa suuli dai mʌʌ potʌtʌdai:

—Cʌʌga cuucupi vʌʌsi cuucuparagadʌ ʌmaisacarui dai vuidʌrʌ guuca ʌsandaaru dai nuucada. Amaasi cupioco ʌgai tʌtai tomali ʌmoco maitʌʌ tuucavi —astʌtʌdai ʌsandaaru.

24 Amaasi caʌcai imaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu aa papaali tʌtʌaanʌdami aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:

—¿Istumaasi daivuñia agai vʌʌsi gomaasicʌdʌ? —ascaiti.

25 Tai amaasi divia ʌmo cʌʌli dai potʌtʌdai:

—Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ maamaisa aapimʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guucacatai mamaatʌtuldi ʌoodami —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

26 Amaasi ii ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu sandaaru dai vuaa. Dʌmos aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌsandaaru ʌoodami ismaicarsagi ʌgai cascʌdʌ maisoi vuimi ʌojootosicami.

27 Amaasi vuaa dai vuitapi tuutui ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu potʌtʌdai:

28 —Sʌʌlicʌdʌ gʌndaí aatʌmʌ mʌsai camaitaaagidiña Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. ¿Mostuma dui aapimʌ? Camaatʌtuli aapimʌ vʌʌsi Jerusaleenʌrʌ oidacami gʌnmamaatʌtuldaraga. Dai aatʌmʌ gʌpiʌrʌ gʌrsusuuligai gʌmuaatudacai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Suusi aagai aapimʌ —astʌtʌdai ʌbaitʌcʌaacami.

29 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu aa ojootosicami ismaacʌdʌ oi ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ ñíñio daidʌ itʌtʌdai:

—Aliʌsi gʌaagai isʌʌgida aatʌmʌ Diuusi ʌʌpʌga sioodami.

30 Aatʌmʌ quiaa vaavoitudai gʌraaduñicaru Diuusigadʌ. Ʌgai ʌpamu duaacali ʌSuusi. ʌSuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gatʌjai aapimʌ curusiaba siisaragai dai muaaragai.

31 Tai tʌvaagiamu vañigi Diuusi ʌSuusi dai sʌʌlisa padʌrʌ daí saidʌ ʌrtʌaanʌdamicana daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana vaidʌ istuidʌna aatʌmʌ judidíu isʌma duucai gʌrtʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai poduucai gʌroigʌldamu Diuusi gʌrsoimaascamiga.

32 Dai vʌʌsi imaasi ʌrnʌijadami aatʌmʌ ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ ootoi Diuusi sai vʌʌscatai ʌʌmadu daacana ismaacʌdʌ ʌʌgiditai caʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.

33 Amaasi caʌcai ʌgaa gomaasi aliʌ baacoi dai cooda ʌliditadai.

34 Amaasi cʌquiva ʌmo sonʌrʌ cʌaacami Gamalieli tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrʌmo fariseo daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai vʌʌsi ʌoodami aliʌ siaa duutudaiña. Dai ʌgai gatʌjai mʌsai vuvaidana laachi ʌojootosicami.

35 Dai otoma potʌtʌdai ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami:

—Giñaaduñi, aatʌmʌ ʌrjudidíu, gʌntʌgitovʌr nʌida mʌsduñiagi gocʌcʌʌli.
36 GʌntʌgitovurAi aapimʌ catʌvʌpi ʌpʌdui isoidacatadai ʌmo cʌʌli Teudasi tʌʌgiducami. Dai pocaititadai saidʌ ʌrʌmo cʌʌli gʌʌ guvucadagai viaacami tai oí maaco siento cʌcʌʌli. MʌtAi muaa. Tai vʌʌscatai ismaacʌdʌ oidatucuitadai vʌʌsi aipaco iji. Dai vʌʌsi ugidagai.
37 Dai gooquiʌrʌ aidʌsi gatʌjai ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌcaldaragai oodami oidacatadai ʌmai cʌʌli Uudasi tʌʌgiducami ʌgai ʌrGalileeʌrʌ oidacamicatadai. Tai muidutai oí. MʌtAi muaa ʌʌpʌ. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ oidatucuitadai aipaco iji.
38 CascʌdʌAan ʌ angʌnaagidi mʌsai dagitona idi cʌcʌʌli. MaitavʌAr oiñiada. SiʌduñiAda gomaasi ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi oodami vʌʌsi ugitimu goovai.
39 SiʌduñiAada gomaasi ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi siaadʌrʌ istuidʌcai ugititudana aapimʌ. GʌntʌgitovʌAr nʌida maisiu soimaasi ivuaada Diuusi vui —ascaiti Gamalieli.
40 Tai vʌʌscatai bai aa isducatai aagidi ʌGamalieli. Amaasi vaí ʌgai ʌojootosicami. Dai gʌviaacarai sai camaivaamioma ñioocaiña Suusi vʌʌtarʌ. Dai gooquiʌrʌ dagito sai iimʌna.
41 Ʌojootosicami vuvaacʌcai vuitapiaiñdʌrʌ ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami baigʌnʌliatugai dagitocai Diuusi issoimaa taatagi ʌgai gaaagiditai ʌSuusi mamaatʌtuldaragadʌ.
42 Dai vʌʌs tasai gamamaatʌtuldiña ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai quiiquiʌrʌ dai gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuusaitu saidʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana.

6

———
1 Amaasi tuigaco vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami dai ʌgai ismaacʌdʌ ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ aagidi ʌojootosicami sai ʌgai ismaacʌdʌ ñioocaitadai judidíu ñiooquidʌ maicʌʌga oidi cuaadagai ʌvipiuudu giliego gataacogiditai cuaadagai vʌʌs tasai.
2 Taidʌ ʌbaivustaama dan gooca ojootosicami aagidi ʌvaavoitudadami sai gʌnʌmpaidana dai potʌtʌdai:
—MaitʌAagai isdagitocai gaaagiada aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ, cascʌdʌ maitistutuidi aatʌmʌ isgʌntaacogiadagi cuaadagai.
3 CascʌdʌAgʌraaduñi, gaagavurai aapimʌ cuvaracami cʌcʌʌli gʌnsaagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ sastuduga dai ʌʌgiadagi Diuusi IbʌadʌAdai vʌʌscatai siaa duutuadagi dai nuucatulda idi aa duiñdagai.
4 AatʌmʌAapiagamamadada ragai dai apiagamamaatʌtuldiada ragai Diuusi ñiooquidʌ —astʌtʌdai ʌgai.

5 Tai vʌʌscatai bai aa dai nʌidacai ʌco vuusaitu Tiivañi
ʌgai aliʌ cʌʌga vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu
Piili, ʌʌmadu Porocoro, ʌʌmadu Nicanoro, ʌʌmadu Tiimoñi,
ʌʌmadu Parameenasi, ʌʌmadu Micuraasi ʌmo cʌʌli Antio-
quiiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ ʌʌquioma vaavoitudaiña judidíu
vaavoidaragadʌ dai sivi cavaavoitudai Suusi Cristo.

6 Mʌtai vʌʌscatai vaidacai siaaco daraajatadai
ʌojootosicami tai ʌgai gamamaagi dai daama darai
gʌnnoonovi.

7 Dai vʌʌsi aipaco ii Diuusi ñiooquidʌ. Jerusaleenʌrʌ
vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami dai muidutai
ʌpapaali judidíu vaavoitu ʌʌpʌ.

———

8 Tiivañi ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai.
Dai ʌgai viaacatadai guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ. Cascʌdʌ
ivuaadana ʌgai mui naana maasi gʌgʌrducami ʌoodami
saagida.

9 Amaasi dada ʌʌmoco cʌcʌʌli ʌmo judidíu quiuu-
paigadʌaiñdʌrʌ. Ʌquiuupai ʌrcʌcʌʌli vʌʌtarʌcatadai ismaacʌdʌ
ʌʌquioma aa oodami gʌnsosoiga duucai viaacana dai
sivi camosajioopaitadai ʌgai, dai aa Sireñiaiñdʌrʌ, dai
Alijandʌriaiñdʌrʌ dai Silisiaiñdʌrʌ, dai Aasiaiñdʌrʌ dai aliʌ
ñiñio ʌTiivañi vui.

10 Tiivañi ñioocaitadai maatʌdagaicʌdʌ ismaacʌdʌ maa Di-
uusi Ibʌadʌ, cascʌdʌ camaitistutuiditadai ʌgaa isvaamioma
vuidʌrʌ suuligiagi.

11 Amaasi ʌgaa aa namʌqui aa sai potʌʌna sai caʌ ʌgai
isTiivañi soimaa ñioocai Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ
vui dai Diuusi vui.

12 Dai poduucai sisiolitu ʌgai ʌoodami ʌʌmadu ʌpipiscali,
ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai
vʌʌscatai vuidʌrʌ suuli ʌTiivañi. Dai bʌi. Dai bʌʌcai
ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu vuidʌrʌ.

13 Amaasi ʌʌpʌpʌ gaa ʌgai aa yaatavogami saidʌ itʌʌna:

—Idi cʌʌli vʌʌscʌrʌ vui ñioocaiña ʌgʌʌ quiuupai siaaco siaa
duutudai aatʌmʌ Diuusi. Dai vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ caatʌcana
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

14 Caʌatʌta aatʌmʌ iscaiti Tiivañi sai ʌSuusi ismaacʌdʌ
Nasareetʌrʌ oidacatadai daituda agaitadai ʌgʌʌ quiuupai.
Dai gʌrmaatʌtulda ʌlidi ʌmamaasi vaavoidaragai ismaacʌdʌ
maiʌpa maasi ismaacʌdʌ gʌrvii Moseesacaru —ascaiti
ʌyaatavogami.

15 Amaasi ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami
daraajatadai tʌʌgacai ʌTiivañi gʌntʌgito tʌʌ isʌpa maasi vuiv-
asadʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ.

7

———

1 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu itʌtʌdai
ʌTiivañi:
—¿Baisi ʌrvaavoi vʌʌsiʌcatai imaasi? —astʌtʌdai.
2 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—CʌʌgA baigiñʌliaracʌdʌ gʌnnʌidi aanʌ aapimʌ giñaaduñi
ʌʌmadu tʌtʌaanʌdami. Giñcaʌcavurai. Diuusi gʌrooga ʌrʌgai
ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai istomali ʌmo ʌmai.
Dai gʌmaasitu gʌraduñi Avraañicaru vuitapi aidʌsi quiaa
oidacatadai ʌgai Mesopotaamiʌrʌ aidʌsi maiquiaa ii ʌgai
Araanamu dai mʌʌca oidaca agai.
3 Dai potʌtʌdai: “Dagitoñi gʌdʌvʌʌraga ʌʌmadu vʌʌsi
gʌaaduñi dai imi nai aanʌ gʌtʌʌgidana oidigi pʌsiaaco
oidacagi”, astʌtʌdai Diuusi ʌAvraañicaru.
4 Taidʌ ʌAvraañi vuusaidʌ Calideeaiñdʌrʌ dai ii Araanamu
dai ami oidaca agai. Tai gooquiʌrʌ muuidʌ oogadʌ. Tai vuaa
Diuusi ʌAvraañi tami idi dʌvʌʌriʌrʌ siaaco oidaga aapimʌ sivi.
5 Dai maioi tomalaachi dʌvʌʌrai tami tomali siaaco cʌisa
ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ caaagiditadai Diuusi isoida agai. Sai
siʌʌscadʌ muquiaa ʌgai saidʌ ʌrcajiudadʌ vʌʌtarʌca agai.
Aidʌ ʌAvraañi maiquiaa maamaracatadai.
6 Dai aagidi ʌʌpʌ Diuusi ʌAvraañi sai cajiudadʌ oidaca agai
mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai gadʌvʌʌragana dai sai soiduu-
cai oidaca agai dai mʌsai soiduucai nʌijada agai ʌgai maaco
siento uumigi.
7 Dai potʌtʌdai Diuusi ʌʌpʌ: “Soimaa taatatuldamu aanʌ
ʌgai ismaacʌdʌ tʌaañia agai aa duiñdagai gʌnsosoiga duucai
dai gooquiʌrʌ vuvaaquimu gʌcajiudaga abiaadʌrʌ dai giñsiaa
duutuadamu ʌgai idi dʌvʌʌriʌrʌ”, astʌtʌdai Diuusi.
8 Diuusi baidui ʌmo ñiooqui Avraañicaru ʌʌmadu. Dai tʌjai
sai iquiitʌna gʌtuucuga dai poduucai tʌgitocana ismaacʌdʌ
aagidi Diuusi. Cascʌdʌ aidʌsi vuusai Isaacaru Avraañicaru
maradʌ bo mamacova tasaicʌdʌ poduucai iquiitʌ Avraañicaru
Isaa ʌʌpʌ, dai poduucai idui ʌʌpʌ Isaacaru gʌmara Jacocaru
dai Jacocaru podui ʌʌpʌ ʌbaivustaama dan gooca gʌmaamara
ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaaja vʌʌsi judidíu.
9 GʌraduñiJacocaru maamaradʌ aliʌ cʌʌdai gʌnsuculi Osee
cascʌdʌ gagaali ʌgai ʌOsee aa cʌcʌʌli sibʌaadʌrʌ oidacami tai
ʌgai bʌʌcai ʌOsee Ejiipitu dʌvʌʌriamu dai gagaali Potifara.
10 Dai ʌgai aliʌ soimaa taatamituldiña ʌOsee dai maisa. Dai
vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌʌmadu daacatadai ʌOsee dai cʌʌgacʌrʌ vu-
usaitu maisacaruaiñdʌrʌ, dai maa saituducami tʌgitoidagai.
Paraoñi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai ʌOsee, Diuusi poduucai ipʌli
cascʌdʌ. Paraoñi ʌrraí Ejiipitʌrʌ dai daí ʌgai ʌOsee ali mooyi
sai soiña tʌaanʌiña ami dʌvʌʌriʌrʌ dai Paraoñi quiidiʌrʌ ʌʌpʌ.

11 Amaasi divia gʌʌ biuugigai tai aliʌ soimaa taata
Ejiipitʌrʌ oidacami ʌʌmadu Canaanʌrʌ oidacami. Dai
gʌraaduñicaru ʌʌqui oidacami ismaacʌdʌ Canaanʌrʌ
oidacatadai camaitʌtʌgaitadai istumaa ugiagi.
12 Aidʌsi maí Jacocaru isoidacatadai tʌligi Ejiipitʌrʌ gaa-
mucu ootoi gʌmaamara. Ʌgai ʌrgʌrʌʌqui aaduñicaru. Dai ʌgai
tomali ʌmo imidagai maiquiaa ajioopaiña Ejiipituamu. Dai
aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌOsee Ejiipitʌrʌ maimaí sidʌ ʌrsuculidʌcatadai.
13 Dai gooquiʌrʌ ʌpaamu iji ʌgai taida aagidi ʌOsee sioorʌ
ʌgai. Dai poduucai maí ʌParaoñi istuma oodamicatadai
ʌOsee.
14 Amaasi ʌOsee ootosi ñiooqui gʌooga Jaco sai dividana
vʌʌsi maamaradʌ ʌʌmadu, vʌʌsicʌdʌ ʌrvai coobai dan baivus-
taama dan taamacatadai ʌgai.
15 Poduucai ii Jaco Ejiipitʌrʌ oidatu. Dai gooquiʌrʌ movaasi
muu. Dai movaasi coi ʌʌpʌ aa gʌraaduñicaru.
16 Tai gooquiʌrʌ ʌcajiudadʌ vuucai gʌnaaduñicaru
oodʌ Siqueemamu dai yaasa ʌtʌjoovai ismaacʌdʌ savʌʌli
ʌAvraañicaru ʌAmori maamaradʌ Siqueemʌrʌ.
17 Aidʌ tuigaco cayooga aayitadai istumaasi ismaacʌdʌ bai
duitadai Diuusi Avraañicaru ʌʌmadu vʌʌsi gʌtʌgitoidacʌdʌ.
Dai ʌjudidíu ismaacʌdʌ Ejiipitʌrʌ oidacatadai aliʌ muidaimi
dai sʌʌlicʌdʌ muida.
18 Aidʌ utuudama daiva Ejiipitʌrʌ ʌmo baitʌcʌaacami dai
ʌgai maimaatʌcatadai ʌOsee.
19 Dai idi baitʌcʌaacami naana duucai vupuiirumada
ʌliditadai gʌraaduñicaru dai aliʌ soimaasi ivuiididitadai dai
dadaagitoldi cʌcʌʌli maamaradʌ dʌʌdʌdʌaiñdʌrʌ utu vu-
vaaquiadʌ sai coona.
20 Aidʌsi gatʌaanʌitadai ʌbaitʌcʌaacami maicʌʌ tuigacʌdʌ
aidʌ vuusai Moseesa. Aliducatai abiaadʌrʌ baigʌʌldacai tʌʌ
Diuusi. Taidʌ ʌdʌʌdʌdʌ nuucagi gʌnquiiyʌrʌ vaica masaadai.
21 Aidʌsi caviaacatadai ʌdʌʌdʌdʌ isvuusaidagi ʌMoseesa
quiidiaiñdʌrʌ camaitistutuiditai isʌstuagi taidʌ ʌooqui
Paraoñi maradʌ bʌi dai gʌʌli gʌmara duucai.
22 Cascʌdʌ mamaatʌtuldiña Ejiipitʌrʌ mamaatʌtuldiadami
ʌMoseesa vʌʌsi istumaasi mamaatʌcatadai Ejiipitʌrʌ oida-
cami. Dai cʌʌga maatʌ ñiioocai ʌMoseesa dai aliʌ saituduga
ʌʌpʌ.
23 Aidʌsi caviaacatadai ʌMoseesa goo coobai uumigi diviji
ʌgai ʌjudidíu Goosiena, ʌgai ʌrjudíucatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ.
24 Dai ami tʌʌ ʌMoseesa ʌmo cʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacami is-
maacʌdʌ soi vuaadatadai ʌmo judíu. Dai soiña ʌliditadai
ʌMoseesa ʌjudíu cascʌdʌ muaa ʌgai ʌcʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacami
tai aduucai aa noragi ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadatadai ʌgai.

25 Moseesa poʌliditadai isʌjudidíu camaatʌcatadai isDiuusi
ootosa agai ʌgai sai vuvaidana ʌoodami Ejiipituaiñdʌrʌ dai
vʌʌscʌrʌ maimaatʌcatadai ʌgai.
26 Dai siaadiqui tʌʌ ʌMoseesa gooca judidíu vai aliʌsi
gʌncocoodaitadai dai ʌgai baiʌʌliatuda ʌlidi cascʌdʌ itʌtʌdai:
“Aapimʌ ʌrʌmo oodami ¿tuimʌsi soi gʌnvueeyi?” astʌtʌdai.
27 Amaasi ʌgai ismaacʌdʌ soi vueeyi ʌgʌmai nuituca
Moseesa daidʌ itʌtʌdai: “¿Toorʌ gʌdaí aapi tʌaanʌdami duucai
dai dunucami duucai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ?
28 ¿Giñmuaa pʌsiʌlidi aanʌ ʌʌpʌ poduucai pʌsduucai muaa
aapi tacavo ʌEjiipitʌrʌ oidacʌdʌ?” astʌtʌdai.
29 Tai mʌʌidʌ ʌMoseesa caʌcai iscaiti ʌcʌʌli. Dai vuusai
Ejiipituaiñdʌrʌ dai mʌʌcasi ii Madianamu. Dai ami oidacatu
mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai. Dai maamarai gooca.
30 Dai cadaivunucai goo coobai uumigi, ami oidigana
miaanai ʌgiidi siaaco Siñaí tʌʌgidu, gʌmaasitu ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ ʌMoseesa vuitapi taiyʌrʌ ismaacʌdʌ mʌʌcatadai
ʌmo uusi iipuadʌrʌ.
31 Taidʌ ʌMoseesa maitʌʌ isducatai gʌtʌgituagi tʌʌgacai go-
maasi. Dai aidʌsi miaadʌrʌ cʌquiva ʌgai dai cʌʌgioma nʌida
agai, caʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
32 “Aanʌanʌ ʌrDiuusigadʌ gʌʌʌqui aaduñicaru Avraañicaru
ʌʌmadu ʌIsaacaru ʌʌmadu Jacocaru”, ascaiti ʌñiooqui.
Amaasi ʌMoseesa gigivuquimi duaadimucai dai camaitʌpʌʌli
isvui nʌnʌavagi vaamioma.
33 Taidʌ Diuusi itʌtʌdai ʌMoseesa: “Movai pʌsiaaco cʌʌca
aapi godʌvʌʌrai ʌrʌcovai giñvuusaida cascʌdʌ uupasañi
gʌsusuusaca dai poduucai siaa giñduutuda.
34 Aanʌ cʌʌ maatʌ siʌʌ soimaa taataca vʌʌsi giñmaamara
Ejiipitʌrʌ oidacami, aanʌ caʌ isaijigʌi ʌgai cascʌdʌ tʌvai aanʌ
dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai. Imiñi tudu gʌootosamu aanʌ
Ejiipituamu”, astʌtʌdai Diuusi ñiooquidʌ ʌMoseesa.
35 Tomasi ʌMoseesa aaduñdʌ maicʌʌgacʌrʌ nʌiditadai
ʌMoseesa dai potʌtʌdai: “¿Toorʌ dunucami dai tʌaanʌdami
duucai gʌdaí?” astʌtʌdai. Vʌʌscʌrʌ Diuusi ootoi ʌMoseesa
tʌaanʌdami duucai dai cʌʌgacʌrʌ vuviadami, poduucai
ootosi ʌgai ñiooqui gʌtʌaañicarucʌdʌ ismaacʌdʌ gʌmaasitu
ʌtaiyʌrʌ.
36 Dai Moseesa ʌrʌgai ismaacʌdʌ vuvaitu gʌraaduñicaru
Ejiipituaiñdʌrʌ dai idui mui naana maasi gʌgʌrducami Diu-
usi guvucadadʌcʌdʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ dai siaaco Gʌʌ Suudagi
Vʌgicʌrʌ tʌʌgidu ʌʌpʌ dai oidigana ʌʌpʌ goo coobai uumigi
pomaasi ivueeyi ʌgai.
37 Dai ʌMoseesa ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌjudidíu: “Diuusi
gʌnootosda agai ʌmoco ismaacʌdʌ ñioocada agai ʌgai vʌʌtarʌ

ʌʌgi aapimʌ gʌnaadunumʌ saagidaiñdʌrʌ, poduucai isduucai giñootoi ʌgai aanʌ. Dai ʌʌgiadavurai ʌgai", astʌtʌdai Moseesa.
38 Dai ʌMoseesa ʌgai ismaacʌdʌ oidigana aimʌraitadai ʌʌmadu ʌoodami, dai ʌgai ñiooqui Diuusi tʌaañicarudʌ ʌgiidi Siñaíʌrʌ dai ʌʌmadu daacatadai gʌraaduñicaru ʌʌpʌ dai Diuusi aagidi Moseesa ñiooqui sai gʌraagidana isducatai gʌaagai isoidaca aatʌmʌ.
39 Dʌmos gʌraaduñicaru maitipʌli isʌʌgidagi, baiyoma mosgajiaadʌrʌ vipieeyi ʌgai ismaacʌdʌ mamaatʌtuldi Moseesa dai ʌpamu noonoigia ʌliditadai Ejiipituamu.
40 Amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌAaróñi: "Aatʌmʌ ipʌlidi pʌsgʌrduiñdagi didiuusi vai gʌrnuucadacana aatʌmʌ maimaatʌ siaaco dui ʌMoseesa ismaacʌdʌ gʌrvuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ", ascaiti ʌoodami.
41 Amaasi idui ʌgai ʌmo ali cʌisi vaaca mara maasi, dai coi vustaaqui dai dadasdiña ʌvaaca mara ismaacʌdʌ idui ʌgai dai diuusi aagaiña. Dai aliʌ baigʌnʌliditadai ʌgai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ.
42 Amaasi Diuusi ʌcovai ii ʌgai saagidaiñdʌrʌ, dai dagito sai siaa duutudaiña ʌgai sisiaavugai gʌndiuusiga duucai, dai ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ooja iscaiti Diuusi sai pocaiti:

¿Coimʌsi aapimʌ judidíu vustaaqui dai giñdadasdiña aidʌsi goo coobai uumigi oidigana ajioopaitadai aapimʌ?

43 Baiyoma bʌʌ ajioopaiña aapimʌ gʌndiuusiga Moloqui ʌmo icuusi vaaquiʌrʌ daidʌ idui aapimʌ ʌmo istumaasi ʌmo siaavugai maasi dai Rempañi tʌʌtʌi, ʌgai ʌrdidiuusi ismaacʌdʌ aapimʌ ʌʌgi idui dai siaa duutudaiña.

Cascʌdʌ gʌnvuvaidamu aanʌ gʌndʌvʌʌragaiñdʌrʌ dai gʌnootosamu mʌʌcasi Bavilonia baitʌqui.

Ascaiti Diuusi.
44 Gʌraaduñicaru viaacatadai oidigana ʌmo icuusi vaaqui siaaco bai daraasacana ʌgai ʌojoodai caacaparacʌdʌ ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi ismaacʌdʌ ʌrsʌʌlicami. Diuusi tʌjai ʌMoseesa ʌicuusi vaaqui sai poduucai iduuna isducatai nʌiditadai ʌgai ʌmai sibʌacoga siaaco tʌʌgi Diuusi.
45 Dai gʌraaduñicaru vii ʌicuusi vaaqui ismaacʌdʌ idui Moseesacaru aa gooquiʌrdadioma gʌraaduñicaru, dai ʌgai ismaacʌdʌ oiditadai ʌJosue bʌʌcaticatadai ʌicuusi vaaqui aidʌsi voopoji ʌgai dʌvʌʌragadʌ aa ʌma maa ñioocadami. Diuusi vuvaitu ʌgai ismaacʌdʌ ami oidacatadai sai ami oidacana ʌJosue ʌʌmadu ʌgaa oodami. Daidʌ ʌicuusi vaaqui movaasi viaacatadai ʌoodami dai ami siaa duutudaiña Diuusi asta aidʌsi gatʌjai ʌbaitʌcʌaacami Davicaru.
46 Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai Davicaru vaidʌ ʌDavicaru iduñia ʌliditadai ʌmo vaaqui Diuusi vʌʌtarʌ. Gʌraduñi Jacocaru vaavoitu Diuusi gʌrooga ʌʌpʌ.

47 Dʌmos ʌSalomoñi ʌgai daidʌ idui Diuusi vaaquidʌ.
48 Tomasi Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌbaitʌcʌaacami maioidaga
quiquiuupiʌrʌ ismaacʌdʌ ivueeyi oodami. Poduucai isdu-
catai aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ sai pocaiti Diuusi:
49 Aanʌana ʌgai ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagi dai vʌʌsi oidigi
ʌʌpʌ.
¿Maasca agai ʌvaaqui ismaacʌdʌ giñduiñda agai aapimʌ?
Aanʌ anmaitʌgito siaaco giñibʌstagi.
50 ¿Maitansi ʌʌgi idui aanʌ vʌʌsi gomaasio?
Ascaiti Diuusi.
51 Daidʌ ʌTiivañi apiañiooquidi ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aasñiñitu gʌnducami maitʌtʌʌcaidaga ʌpan
ducami aapimʌ ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi. Dai
vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ vʌʌtacana aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌpan
tuutuiga aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru.
52 Gʌnaaduñicaru soimaa taatatuli dai asta coi vʌʌsi Di-
uusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌquioma dada dai
aagidi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa ñiñiooquituldiadami aagai
isdivia agai ʌcʌʌ tuigacʌdʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivueeyi. Dai aidʌsi divia ʌgai aapimʌ gatʌʌgi
mʌsai muaana.
53 Diuusi gʌnaagidi gʌtʌtʌaañicarucʌdʌ isducatai gʌaagai
mʌsoidacagi mai aapimʌ maiʌʌgidi —astʌtʌdai Tiivañi.

———

54 Dai aidʌsi caʌ ʌoodami imaasi sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌTiivañi
vui dai cʌcʌrʌñdimi gʌntaatamu.
55 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌTiivañi tai ʌgai
tʌvaagiamu nʌnʌava dai tʌʌ Diuusi isvaamioma dadadacʌi
sitasai dai ʌSuusi sʌʌlisa padʌrʌ cʌʌca Diuusi.
56 Amaasi itʌtʌdai ʌTiivañi ʌoodami:
—Dañi nʌidi aanʌ tʌvaagi vai cupioquiñi dai ʌgai ismaacʌdʌ
viaa ʌmo sʌʌlicami sʌʌlisa padʌrʌ cʌʌca Diuusi —astʌtʌdai
Tiivañi.
57 Amaasi ʌoodami cuu gʌnnaanaca maicaʌca ʌliditai, dai
vʌʌscatai gʌgʌrʌ iiñaquimi dai vui voopoi ʌTiivañi
58 dai bʌi dai vuusaitu ami Jerusaleenaiñdʌrʌ dai
maicacarai. Dai ʌgai ismaacʌdʌ maisai nuucatuli gʌnsosoa
ʌmo gʌʌli Saulo tʌʌgiducami.
59 Dai aidʌsi quiaa maisaitadai ʌoodami taidʌ ʌTiivañi adu-
ucai daanʌgi ʌSuusi:
—Suusi bʌʌcaiñi giñiibʌdaga —ascaiti.
60 Dai gooquiʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gʌgʌrʌ iiña
daidʌ icaiti:
—Tʌaanʌdami maiti gʌpiʌrʌ vuupada gooodami idi
soimaascamicʌdʌ —ascaiti.
Dai mospotʌi dai muu.

8

———

1 Daidʌ ʌSaulo baiaa ʌʌpʌ mʌsmuaagi ʌTiivañi. Dai aidʌ ʌcʌrʌ sigʌmuaatu ʌTiivañi ʌJerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ vui suuli ʌvaavoitudadami dai soimaa taatatuli. Tai vʌʌsi ʌvaavoitudadami aipaco iji Judeeamu dai Samaaliamu mosʌcaasi ʌojootosicami maiiji abiaadʌrʌ.

2 Dai ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ siaa duutudaitadai Diuusi yaasa ʌTiivañi dai sʌʌlicʌdʌ sosuaañi ʌgaicʌdʌ.

3 Vaidʌ ʌSaulo apiasoi vuaadatadai ʌvaavoitudadami, dai vʌʌsi quiiquiʌrʌ vapaacʌiña dai tʌvaimʌticatai vuvaidiña cʌcʌʌli dai ooqui gatʌaañia ʌliditai maamaisaragai.

———

4 Dʌmos ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ iji Jerusaleenaiñdʌrʌ tomasiaaco siaaco ajioopaitadai ʌgai gaaagidimi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.

5 Ʌmaadutai ʌvaavoitudadami Piili tʌʌgiducatadai dai ii ʌmapʌcʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami gaaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.

6 Vaidʌ ʌoodami gʌnʌmpaidiña dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana istumaasi aagidiña ʌPiili. Dai nʌidi ʌgai ʌʌpʌ istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadatadai ʌPiili Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.

7 Muidutai ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ duduaadi ʌPiili vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvacʌiña oodamiaiñdʌrʌ iiñaquidatai, dai muidutai ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiadagi ʌʌmoco gʌnʌʌca siʌʌpʌ ʌʌmoco gʌncaacaji vʌʌsi duduaadi ʌgai. Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isajioopadagi vʌʌsi duduaadi ʌgai.

8 Dai poduucai vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌʌli.

9 Dai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami, ismaacʌdʌ ʌʌquioma ʌrcʌʌdaracamicatadai dai mosyaatagidiña ʌgai ʌoodami potʌtʌdaitadai saidʌ ʌrmaatʌcami.

10 Vai vʌʌsi ʌoodami ʌmaduga mʌʌsi aaliducami dai gʌgʌrducami vʌʌsi gʌntʌgito caʌcana istumaasi aagaiña ʌgai daidʌ icaitiña:

—Goovai gia viaa Diuusi guvucadadʌ —ascaitiña ʌoodami.

11 Tʌvʌpi yaatagidiña ʌSimuñi gʌcʌʌdaragacʌdʌ cascʌdʌ gʌntʌgito caʌcana ʌoodami dai ʌʌgidiña.

12 Dai aidʌsi vaavoitu ʌoodami aagiditai ʌPiili isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami, muidutai ooqui dai cʌcʌʌli gʌnvapacoi.

13 Dai asta ʌSimuñi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌdaracamicatadai
vaavoitu dai gʌvacoi, dai ʌʌmadu aimʌraiña ʌPiili dai
maitʌtʌgaiña isducatai gʌtʌgituagi nʌiditai ʌPiili isivuaadana
naana maasi gʌgʌrducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
14 Aidʌsi maí ʌojootosicami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ daraa-
jatadai isSamaaliʌrʌ oidacami vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ, gaa-
mucu ootoi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana.
15 Dai aidʌsi aayi ʌgai Samaaliʌrʌ gamamagi
ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ, sai Diuusi Ibʌadʌ diviana
ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
16 Tomali ʌmaadutai ʌgai maiquiaa ʌʌmadu daacatadai
Diuusi Ibʌadʌ. Mosvapacoñicatadai ʌgai Suusi
sʌʌlicamigadʌcʌdʌ.
17 Cascʌdʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana daama
darai gʌnnoonovi tai poduucai divia Diuusi Ibʌadʌ
ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
18 Dai aidʌsidʌ ʌSimuñi tʌʌ isdivia Diuusi Ibʌadʌ
ʌvaavoitudadami ʌʌmadu aidʌsi daama darai ʌojootosicami
gʌnnoonovi,
19 amaasi ʌSimuñi itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnmaquiaagi tumiñsi vʌrai aapimʌ giñmaaca gu-
vucadagai nai siʌʌscadʌ aanʌ daama darasadagi giñnoonovi
tomastuma oodami vai didivadagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai ʌʌmadu
—astʌtʌdai ʌSimuñi.
20 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Poʌlidi aapi sai istumaasi gaoidi Diuusi gʌsaapʌdai tu-
miñsicʌdʌ cascʌdʌ ugitʌna gʌtumiñsiga aapi gʌʌmadu.
21 Aapi maiviaa tomalaachi sʌʌlicami idi guvucadagiʌrʌ
maitacʌʌgadu gʌibʌdaga Diuusi vuitapi.
22 Dagitoñi vʌʌsi gʌsoimaascamiga dai daañi Diuusi sabai
gʌoigʌldana ʌgai gʌsoimaascamiga ismaacʌdʌ viaa aapi
gʌibʌdagʌrʌ.
23 Giñtʌgito nʌidi aanʌ isaliʌsi ʌrsoimaasi iducami aapi dai
gʌsoimaascamiga gʌmaisacan duu —astʌtʌdai ʌPiiduru.
24 Amaasi ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aanʌcʌdʌ nai maipovai
iñduñia aanʌ mʌsducatai aagai aapimʌ —astʌtʌdai ʌSimuñi.
25 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana aatagi ʌoodami
dai aagidi ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌ, dai gooquiʌrʌ iji
muiyapʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ dai gaaagidimi isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami dai gooquiʌrʌ noonora
Jerusaleenamu.

———

26 Amaasi cadaivunucai imaasi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ
ñiooqui ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai imi govoiyamu ismaacʌdʌ
Jerusaleenaiñdʌrʌ caatʌ Gaasamaco dai idi vaa voi ʌgai

dai oidigana daivunuga siaaco maitiipu oidacami —astʌtʌdai
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
27 Taidʌ ʌPiili cʌquiva dai ii dai voiyʌrʌ aayi ʌmo cʌʌli
Etiopiiʌrʌ oidacami. Ʌgai ʌrtʌaanʌdamicatadai daidʌ
ʌrnuucadacamicatadai ʌCandaasi tumiñsigadʌ. ʌCandaasi
ʌrʌmo ooqui daidʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai Etiopiiʌrʌ dai
vʌʌsi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ aata vuaadana Candaasi vʌʌtarʌ
cacaapuñicatadai cascʌdʌ ʌcʌʌli capuuñicatadai ʌʌpʌ. Daidʌ
ʌcʌʌli cagʌquiiyamaco imʌitadai Jerusaleenaiñdʌrʌ siaaco
siaa duutudaitadai ʌgai Diuusi.
28 Vaidʌ ʌcʌʌli ʌmo careeta ʌraana daitugaitadai
dai aagaimi oojai ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ.
29 Amaasi Diuusi Ibʌadʌ itʌtʌdai ʌPiili:
—Imiñi dai abaan cʌquiva gocareeta —astʌtʌdai.
30 Dai aidʌsi miaadʌrʌ cʌquiva ʌPiili caʌ ʌgai ʌcʌʌli isaa-
gaimi oojai ismaacʌdʌ ooja Isaía tai ʌgai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌpʌs caʌ gooojai pʌsmaacʌdʌ aagai? —astʌtʌdai
ʌPiili.
31 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai maatʌ caʌcana aanʌ maitiipucatai sioorʌ
giñaagidagi istʌiya ʌlidi goovai? —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
Dai vaí ʌPiili sai abaana daivana.
32 Vaidʌ ʌcʌʌli aagaitadai ʌoojai Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco
icaiti:
Aidʌmʌsi bʌʌcai dai muaa agai maiaijigʌi ʌpan duucai ʌmo
cañiiru ismaacʌdʌ maisuaacai mʌsiuu duu muaagi.
Dai ʌpan duucai cañiiru mara ismaacʌdʌ maisuaacaiña
mʌsiuu duuca iicadagi,
Poduucai ʌgai maisosua dai muu.
33 Soi dui ʌgai maiviaacatai ʌgai istuisi soimaa taatagi. ¿Sioorʌ
istuidʌcai ʌcaldana siʌʌquiatai vaavoituda agai?
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
34 Taidʌ ʌtʌaanʌdami tʌcacai ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoigʌdacai giñaagida, ¿voorʌ aagai goDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ ʌʌgi ʌgai ʌmai sio? —astʌtʌdai.
35 Amaasi ʌPiili gʌaagacai aagidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagai
ʌcʌʌli oojiʌrʌ dai aagidi ʌma maasi ʌʌpʌ aagaitai ʌSuusi.
36 Dai aidʌsi aayi ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco daacatadai su-
udagi, taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌi:
—Tami daja suudagi. ¿Baisi ʌrcʌʌgai isvacuañica aanʌ?
—astʌtʌdai ʌgai ʌPiili.
37 Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Pʌssʌʌlicʌdʌ vaavoitudadagi aidʌ gia istutuidi aapi
—astʌtʌdai ʌPiili.
Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌ angia vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ
—ascaiti ʌcʌʌli.
38 Amaasi ʌcʌʌli gatʌjai cʌʌsaragai ʌcareeta, dai vʌgoocatai
tʌaapai siaaco daacatadai ʌsuudagi, taidʌ ʌPiili vacoi ʌcʌʌli.
39 Dai aidʌsi ʌpaamu tʌʌtʌsai ʌgai abiaadʌrʌ taidʌ
Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌPiili, taidʌ ʌtʌaanʌdami
camaitʌʌ vaamioma, dʌmos apiaimʌi ʌgai gʌvoogʌamu
baigʌʌliatugaitai.
40 Amaasi ʌPiili aayi Asootʌrʌ dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ aijimi
dai gaaagidimi ʌcʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai mospovuimi dai aayi
Sesareeʌrʌ.

9

———

1 ʌSaulo maidagitocai soi vueeyi ʌvaavoitudadami.
Dai pocaitiña sai coodia agai cascʌdʌ nʌidamu ʌgai
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu
2 dai taí oojai ismaacʌdʌrʌ maa ʌgai oigaragai sai
imʌna ʌgai judidíu quiquiuupaigadʌamu Damascʌrʌ
dai gaagana ismaacʌdʌ apiavaavoitudai Suusi Cristo
mamaatʌtuldaragadʌ dai sai maamaisapicamu vuaapana
Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi ooqui dai cʌcʌʌli.
3 Dʌmos aidʌsi voiyamu imʌitadai ʌgai camiaadʌrʌ Dam-
asco, tai todian duucai vʌpʌdoli sicoli ʌgai ʌmo cuudagi
tʌvaagiaiñdʌrʌ.
4 Taidʌ ʌSaulo dʌvʌʌrapi gʌi, dai caʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ
itʌtʌdai:
—Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi? —astʌtʌdai.
5 Amaasi ʌSaulo itʌtʌdai:
—¿Poorʌ aapi tʌaanʌdami? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌñiooqui aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌrSuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi.
Ʌʌgi gʌtomitʌscʌi aapi ʌpan duucai ʌmo vooyisi ismaacʌdʌ
cuituscʌi tootoicami cuugadʌ —astʌtʌdai ʌñiooqui.
6 Amaasi ʌSaulo gigivuquimi duaadimucai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, ¿tumaasi ipʌlidi aapi isiduñia aanʌ?
—astʌtʌdai.
Taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai ai Damascʌrʌ mʌsimʌʌca gʌaagidamu istu-
maasi gʌaagai pʌsiduñiagi —astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami.
7 Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌʌmadu iimʌitadai ʌSaulo aliʌ dudu-
aadimu caʌcacai ʌñiooqui dai maitʌʌgacai tomali ʌmaadutai.
8 Amaasi ʌSaulo cʌquiva dʌvʌʌrapidʌrʌ, dʌmos maitistui
isnʌnʌavagi tomalaachi. Taidʌ ʌaaduñdʌ vaidacai Damas-
coamu.
9 Daidʌ ʌSaulo vaica tasai maitistui isnʌnʌavagi dai
maitauu dai maitaii tomalaachi istumaasi.

10 Dai ami Damascʌrʌ oidacatadai ʌmo vaavoitudadami
Ananiiasi tʌʌgiducami tai ʌgai vuitapi gʌmaasitu ʌSuusi daidʌ
itʌtʌdai:
—Ananiiasi —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami tami andaja —astʌtʌdai Ananiiasi.
11 Amaasi ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai imi siaaco caayi Sʌʌliñicʌrʌ tʌʌgidu
dai Uudasi quiidiʌrʌ nʌida ʌmo cʌʌli Tarsuaiñdʌrʌ Saulo
tʌʌgiducami gamamadiava.
12 Gʌtʌʌtʌquiʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌmo cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami sai
vaa dai daama darai gʌnoonovi saidʌ istui ʌgai isnʌnʌavagi
ʌpamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Taidʌ ʌAnaniiasi moscaʌ imaasi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami muidutai giñaagidiña gocʌʌli dai vʌʌsi
soimaascami ismaacʌdʌ ivuiididiña goovai ismaacʌdʌ
gʌvaavoitudai Jerusaleenʌrʌ.
14 Dai sivi divia goovai tami ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ
sʌʌlicamigadʌcʌdʌ, dai maamaisapicami vuuquia agai
vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai aapi —astʌtʌdai
Ananiiasi.
15 Amaasi ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Imiñi casiant ʌco vuusaitu aanʌ ʌSaulo vai aagidana ʌgai
aa ʌma maasi ñioocadami dai raraí dai judidíu ʌʌpʌ iñsaanʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
16 Aanʌ tʌʌgidamu isaliʌ viaa ʌgai issoima taatagi
giñvaavoitudaitai —ascaiti ʌSuusi.
17 Amaasi ii Ananiiasi ʌquiiyamu siaaco daacatadai ʌSaulo
dai ami vaacʌcai daama darai gʌnoonovi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaduñi Saulo, ʌSuusi ismaacʌdʌ gʌmaasitu aapi
gʌvuitapi voiyaiñdʌrʌ ʌgai atgiñootoi pʌsai ʌpamu nʌnʌavana
dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌʌmadu daaca agai —astʌtʌdai
Ananiiasi.
18 Tai otoma suuli vatopa coocomidʌ maasi vuupujiaiñdʌrʌ
dai casi istui ʌgai isnʌnʌavagi. Dai otoma cʌquiva dai gʌvacoi
sai nʌidiña ʌoodami iscaʌma duucai gʌtʌgito ʌgai dai ca-
maisoimaasi ivuaada agai.
19 Dai gooquiʌrʌ gauu dai bʌi gʌguvucadaga ʌpamu dai
anaasi daja chiʌʌqui tasai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu Dam-
ascʌrʌ.

———

20 Otoma gʌaagacai gamamaatʌtuldimi ʌSaulo judidíu
quiquiuupaigadʌrʌ Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagidi sai Suusi
ʌrDiuusi maradʌ.
21 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ maitʌtʌgaitadai isducatai
gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:

—¿Maitasi ʌrʌcʌʌli goovai ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ aimʌraiña dai gaagaiña ʌvaavoitudadami dai soi vuaadana? ¿Dai maitasi ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ tami divia dai maamaisapicami vuuquia agaitadai vaavoitudadami ʌʌpʌ dai tʌʌgida agai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali Jerusaleenʌrʌ? —ascaiti ʌoodami.

22 DʌmosʌSaulo vaamioma maiduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagidiña ʌʌpʌ saidʌ ʌSuusi ʌrʌCristo, taidʌ ʌjudidíu Damascʌrʌoidacʌdʌ camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi.

———

23 Dai bai tʌvʌpicʌdʌ ʌjudidíu gʌnaagi dai muaa agai ʌSaulo.

24 DʌmosʌSaulo maí. Dai Damasco sicoli cuupicatadai gʌʌ bidaaviquicʌdʌ vaidʌ ʌjudidíu ʌbidaaviqui cuucuparagadʌrʌ soobidacana tasʌrʌ dai tucarʌ siaaco vuusiagi sai muaa agaitadai.

25 Dʌmosʌvaavoitudadamigʌʌ asaarai ʌraana daí ʌSaulo dai bidaaviquiamu sʌʌli tʌvaañi ʌmo imidagai tucarʌ tai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai ʌSaulo.

———

26 AidʌsiaayiʌSaulo Jerusaleenʌrʌʌgaiurava ʌliditadai ʌvaavoitudadami dʌmosʌvaavoitudadami ʌʌbʌidiña vʌʌscʌrʌ maivaavoitudaiña ʌgai siʌSaulo casi ʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ cascʌdʌ.

27 DʌmosʌBernabé gia vaidacai dai vaan cʌʌsi ʌojootosicami dai aagidi isducatai tʌʌ ʌSaulo ʌSuusi Cristo voiyʌrʌ, dai isducatai ñiooqui ʌSuusi, dai isducatai ʌSaulo maiduaadimudacʌdʌ aagidi Diuusi ñiooquidʌ DamascʌrʌoidacamiDamascʌrʌ.

28 TaidʌʌSaulo anaasi JerusaleenʌrʌʌʌmadU aimʌraiña ʌvaavoitudadami.

29 Dai maiduaadicuitai gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ, dai ʌʌmadu gaaatagaiña ʌgai ʌjudidíu ismaacʌdʌ ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ, dʌmos ʌjudidíu gaagaitadai isducatai muaagi ʌSaulo.

30 Dai aidʌsidʌ ʌvaavoitudadami maí gomaasi otoma vaidacai ʌgai ʌSaulo Sesareeamu dai abiaadʌrʌ ootoi Tarsuamu.

31 Aidʌʌcamaitiipucatadaisioorʌ soi duucai nʌijadagi ʌvaavoitudadami JudeeʌrʌʌdaiGalileeʌrʌʌdaiSamaaliʌrʌ oidacami cascʌdʌ baigʌnʌliditai oidaga ʌgai dai vaamioma cʌʌga vaavoitudaimi dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai Diuusi IbʌadʌʌʌmadU daacatadai vai vaamioma muidaimi vaavoitudadami.

———

32 AidʌsidʌʌPiiduru didividitadai ʌvaavoitudadami diviji ʌgai ʌʌpʌ ʌvaavoitudadami Liidiʌrʌ oidacʌdʌ.

33 Vai ami oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo cʌʌli Eneeasi tʌʌgiducami
ismaacʌdʌ caparʌ mamacova uumigi moscaatʌcatadai
maitistutuidiña ʌgai isaimʌrdagi cascʌdʌ.
34 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Eneeasi casiapʌtdueeyi Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ,
vañigiñi dai bai duuñi gʌvaacosi —astʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ Eneeasi otoma vañi.
35 Dai vʌʌscatai Liidiʌrʌ oidacʌdʌ dai Saroñiʌrʌ oidacʌdʌ
tʌʌgacai imaasi dagito ʌʌquidʌ gʌnvaavoidaraga dai vaavoitu
Diuusi.

———

36 Aidʌ Jopʌrʌ oidacatadai ʌmo ooqui vaavoitudadami
Tavita tʌʌgiducami dai giliego ñiooquicʌdʌ ʌrDoorcasi. Idi
ooqui vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuaadana dai soicʌiña ʌsoituutuigami.
37 Dai ʌmo imidagai aliʌ cooco ʌooqui dai muu, mʌtai
vaʌtʌsi dai gooquiʌrʌ goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviaco tʌʌ.
38 Dai Jopaiñdʌrʌ miaaga Liidiamu siaaco daacatadai
ʌPiiduru, taidʌ ʌvaavoitudadami maí isami daacatadai
ʌPiiduru dai ootoi gooca cʌcʌʌli sai mʌʌ aagidana ʌPiiduru
sai otoma diviana.
39 Taidʌ ʌPiiduru otoma oí ʌcʌcʌʌli. Aidʌsi aayi ʌgai mʌtai
otoma vaidacai siaaco caatʌcatadai ʌmuuquiadʌ, tai vʌʌsi
ʌvipiuudu sicoli guuquiva dai suaañimi dai vuvaitu yuupurui
dai vaapasaragai ismaacʌdʌ idui ʌDoorcasi maiquiaa muucu-
cai dai tʌtʌgidi ʌPiiduru.
40 Amaasi ʌPiiduru quiidigamu ootoi vʌʌscatai ismaacʌdʌ
ami daraajatadai dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gamamagi,
dai vui nʌnʌava ʌgai ʌooqui muuquiadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Tavita vañigiñi —astʌtʌdai ʌPiiduru ʌooqui.
Tai ʌgai cupioco gʌvuupuji dai tʌʌ ʌPiiduru dai sʌʌli daiva.
41 Taidʌ ʌPiiduru noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi, dai otoma vaí
ʌaaduñdʌ ʌʌmadu ʌvipiuudu dai vaan cʌʌsi duaacami.
42 Vʌʌsi gomaasi maí vʌʌscatai Jopʌrʌ oidacami dai muidu-
tai vaavoitu Suusi Cristo.
43 Taidʌ ʌPiiduru anaasi Jopʌrʌ vii bai tʌvʌpi ʌmo vaquee-
tatadami quiidiʌrʌ Simuñi tʌʌgiducami.

10

———

1 Sesareeʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Cornelio tʌʌgiducami
ismaacʌdʌ tʌaanʌitadai ʌmo siento sandaaru mʌsmaacʌdʌ
Italianu aagaiña.
2 Dai Cornelio ʌʌmadu vʌʌsi aaduñdʌ aliʌ siaa duutu-
daiña Diuusi, dai ʌgai soicʌiña mui tumiñsicʌdʌ ʌjudidíu dai
vʌʌscʌrʌ gamamadaiña.

3 Dai ʌmo imidagai coi gʌʌsʌco tasai cʌʌga tʌʌ ʌCornelio
ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vaa siaaco daacatadai
ʌgai daidʌ itʌtʌdai:

—Cornelio —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

4 Vaidʌ ʌCornelio mosnʌidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ duaadimu-
cai. Dai amaasi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tumaasi tʌgito aapi? —astʌtʌdai Cornelio.

Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:

—Diuusi aliʌ baigʌʌlidi gʌmamadaragacʌdʌ dai vʌʌsicʌdʌ
ismaacʌdʌ ivueeyi aapi soicʌitai soituutuigami.

5 Ootosañi cʌcʌʌli Jopamu vai vaidana Simuñi Piiduru,

6 ismaacʌdʌ ʌmai Simuñi quiidiʌrʌ gʌuuliñaca. Ʌgai
ʌrvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi ugidiana oidaga. ʌPiiduru
gʌaagidamu istumaasi gʌaagai pʌsiduñiagi —astʌtʌdai
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

7 Aidʌsi ii ʌDiuusi tʌaañicarudʌ taidʌ ʌCornelio vaí gooca
gʌpipiooñiga dai ʌmo sandaaru ismaacʌdʌ siaa duutudai Di-
uusi vaidʌ ʌCornelio baigʌʌliditai nʌidiña.

8 Dai aagidi vʌʌsi istumaasi tʌʌ ʌgai. Dai gooquiʌrʌ ootoi
Jopamu.

9 Dai siaadiqui aidʌsi camiaadimitadai ʌgai JopʌrʌdanDai
duucu ʌʌsi tʌsai ʌPiiduru vaaqui daama daida mamada agai.

10 Dai ʌgai aliʌ biuugimucatadai dʌmos quiaa bai vuiididi-
tadai cuaadagai, tai gʌmaasitu ʌgai vuitapi ʌmo istumaasi.

11 Tʌʌ ʌgai isgʌcupioco tʌvaagi dai dʌvʌʌrapi uucami
tʌaapanʌi ʌmo istumaasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ tua icuusi
vʌmaacova siisisodʌ vuupuli.

12 Dai ami tua icuusiʌrʌ daraitugai naana maasi cʌcʌisi
maaco taataracami dai gʌgʌr coocoyi dai ujuurugi ʌʌpʌ.

13 Dai amaasi caʌ ʌgai ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ itʌtʌdai:

—Cʌquivañi Piiduru dai cooda dai uga —astʌtʌdai ʌñiooqui.

14 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Chio tʌaanʌdami, tomali ʌmo imidagai maitʌrugacami
aanʌ istumaasi judidíu maiviaa oigaragai iscuaadagi
—astʌtʌdai ʌPiiduru.

15 Taidʌ ʌñiooqui ʌpamu ñioo daidʌ itʌtʌdai:

—Istumaasi Diuusi aagai saidʌ ʌrcuaadagai maitʌaagai
pʌspocaitiadagi sai maicʌʌgadu —astʌtʌdai ʌñiooqui.

16 Ʌtua icuusi vaicojo tʌvai daida tʌsai tʌvaagiamu ʌpamu.

17 Aidʌsidʌ ʌPiiduru tʌtʌgitoitadai istʌiya ʌlidi ʌgai is-
maacʌdʌ gʌmaasitu vuitapi, tai quitaagiña aayi ʌcʌcʌʌli Cor-
nelio ojootosadʌ gatʌcacaimi ʌgai siaaco oidaga Simuñi daida
aayi.

18 Dai aʌcai gʌgʌrʌ gatʌcacai sabai ami gʌuuliñacatadai ʌmo
cʌʌli Simuñi Piiduru tʌʌgiducami.

19 Dai quiaa tʌtʌgitoitadai ʌPiiduru ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ
vuitapi gʌmaasitu, taidʌ Diuusi Ibʌadʌ itʌtʌdai:
—Dañi gʌgaagiava vaica cʌcʌʌli.
20 Tʌvañiñi dai oida dai maivuaamʌ ʌliatugada aanʌanta
ootoi —astʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ.
21 Taidʌ ʌPiiduru tʌvai dai ii siaaco guucacatadai ʌcʌcʌʌli
Cornelio ojootosadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌana ʌgai mʌsmaacʌdʌ gaagai aapimʌ. ¿Mʌtumaasi
aagaimi? —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌcʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga Cornelio atgʌrootoi. Ʌgai ʌrʌmo
cʌʌli cʌʌ tuigacami dai siaa duutudai Diuusi. Dai vʌʌsi
ʌjudidíu cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai oigʌdai. Tai ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ aagidi ʌCornelio sai gʌvaidana pʌsai aapi imʌna
quiidiamu sai ʌgai caʌcana pʌstumaasi viaaca isaagidagi
—astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
23 Taidʌ ʌPiiduru miaadʌgi, tai ʌgai anaasi vii aidʌ tucarʌ
ʌPiiduru ʌʌmadu. Dai siaadiqui iji tai oí ʌPiiduru dai oí ʌʌpʌ
ʌʌmoco ʌvaavoitudadami Jopʌrʌ oidacami.
24 Dai siaadiqui aayi ʌgai Sesareeʌrʌ siaaco nʌnʌracatadai
ʌCornelio ʌʌmadu muidutai aaduñdʌ dai aa ismaacʌdʌ cʌʌga
ʌʌmaducatadai ʌgai vʌʌsi vapai.
25 Aidʌsi aayi ʌPiiduru quiiyʌrʌ tai vuusai ʌCornelio dai
miaadʌgida agai dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai siaa
duutuda agaitadai.
26 Dʌmos ʌPiiduru cʌquivatu daidʌ itʌtʌdai:
—CʌquivañI. Aanʌ anʌʌpʌ ʌrcʌʌli gʌʌpan duucai
—astʌtʌdai.
27 Dai apiaaatagaimi ʌgai ʌCornelio ʌʌmadu dai vaa tuucavi
dai ami tʌʌ mui oodami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidacatadai.
28 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌoodami:
—Aapimʌ cʌʌga maatʌ isjudidíu vaavoidaragadʌ maita-
maacai oigaragai isuurapʌcʌdagi ʌma maa ñioocadami tomali
isvapacʌdagi quiidiʌrʌ. Dʌmos Diuusi giñmaatʌtuli ansai
dagitona aanʌ govaavoidaragai. Dai sioorʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidi aanʌ maiviaa istuisi gajiaadʌrʌ vipiaadagi.
29 Cascʌdʌ mosgiñvaí antai maiñioocacai mʌʌcadʌrʌ ii. Dai
maatʌca iñʌlidi aanʌ tʌimʌsidʌ giñvaí —astʌtʌdai ʌPiiduru.
30 Taidʌ ʌCornelio aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Casi ʌpʌdui maacova tasai icaduucu lienʌ coi gʌʌsʌco
tasai tanasi giñquiiyʌrʌ daacatadai aanʌ dai gamamadaitadai
maitaugacai, dai tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli vai dadadacʌi yuucusidʌ.
31 Vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cornelio, Diuusi caʌ gʌmamadaraga
dai maatʌ ʌʌpʌ istumaasi ivueeyi aapi soicʌital soituutu-
igami.

32 Ootosañi tudu Jopamu sioor∧ vaidagi ∧Simuñi Piiduru
∧mai Simuñi quiidi∧r∧ av∧uuliñaca. ∧gai ∧rvaqueetatadami
dai g∧∧ suudagi ugidiana oidaga. Dai si∧∧scad∧ divia
∧gai g∧aagidamu ∧mo istumaasi iñt∧t∧dai ∧c∧∧li”, ascaiti
∧Cornelio.
33 Casc∧d∧ otoma ootoi aan∧ m∧sai g∧gaagana, dai aapi
c∧∧ga dui diviacai. Dai sivi tami daraaja aat∧m∧ dai siaa du-
utudai Diuusi dai ca∧ca ∧r∧lidi ∧ñiooqui ismaac∧d∧ g∧rootosi
Diuusi aapic∧d∧ —ast∧t∧dai ∧Cornelio.

———

34 Amaasi g∧aagacai ñioo ∧Piiduru daid∧ it∧t∧dai:
—Sivi camaat∧ n∧idi aan∧ isDiuusi maivaamioma
c∧∧gac∧r∧ n∧idi ∧∧moco, ∧gai v∧∧scatai ∧madugan duucai
n∧idi.
35 Diuusi ali∧ c∧∧gac∧r∧ n∧idi tomastuma oodami ismaac∧d∧
siaa duutudai dai maisoimaasi ivuaadagi.
36 Diuusi ootosi ∧mo ñiooqui ∧judidíu Suusi Cristoc∧d∧ sai
c∧∧gac∧r∧ oidacana Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi daid∧
Suusi Cristo ∧rbait∧c∧aacamigad∧ v∧∧si oidi daama oidacami.
37 Aapim∧ c∧∧ga maat∧ istumaasi ∧p∧dui judidíu
d∧v∧∧ragad∧r∧, aid∧si casi gaaagidi ∧Vuaana Diuusi ñiooquid∧
dai casi gavapaconacai v∧∧si gomaasi Galileeaiñd∧r∧ g∧aaga.
38 Dai c∧∧ga maat∧ aapim∧ ∧∧p∧ isducatai maa Diuusi
∧Suusi ismaac∧d∧ Nasareet∧r∧ oidacatadai guvucadad∧ Diu-
usi Ib∧ad∧, dai isducatai aim∧raitai c∧∧ga ivuaadana ∧gai dai
duduaaidiña v∧∧scatai ismaac∧d∧ soimaa taatacana Diaavora
t∧t∧aañicarud∧c∧d∧. Diuusi Ib∧ad∧ ∧∧madu daacatadai ∧Suusi
casc∧d∧ pomaasi ivuaadana ∧gai.
39 Dai aat∧m∧ ∧rn∧ijadami v∧∧si istumaasi ivuaadana
∧Suusi si∧∧si Judeea d∧v∧∧ri∧r∧ ∧caasi Jerusaleen∧r∧ ∧∧p∧
m∧tai gooqui∧r∧ curusiaba siisa dai muaa.
40 D∧mos Diuusi bo vaica tasaic∧d∧ duaacali ∧pamu, dai
g∧rmaa oigaragai t∧st∧giagi.
41 D∧mos maisiu v∧∧si oodami maa ∧gai oigaragai ist∧giagi
mos∧ca aat∧m∧ ismaac∧d∧ Diuusi ∧covai vuvaitu ∧∧quioma
abiaad∧r∧ t∧said∧ ∧rn∧ijadamicana dai aat∧m∧ ∧∧madu gauu
dai gaii caduaacacai ∧gai coidad∧ saagidaiñd∧r∧.
42 Dai ∧gai g∧rt∧jai t∧sai aagidana oidigi daama oidacami
Diuusi ñiooquid∧ dai aagidana ∧∧p∧ t∧stumaasi n∧idiña dai
t∧stumaa ca∧cana sai Diuusi aagidi ∧Suusi sai ∧gai n∧idana
∧coidad∧ dai ∧duduaac∧d∧ ismaac∧d∧ ∧rc∧∧ga ivuaadami dai
ismaac∧d∧ ∧rmaic∧∧ga ivuaadami.
43 ∧∧quioma abiaad∧r∧ aagai v∧∧si ∧Diuusi
ñiñiooquituldiadamigad∧ ∧Suusi dai pocaiti sai sioor∧
vaavoitudagi is∧Suusi ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami Diuusi oig∧lda
agai v∧∧si soimaascamigad∧.

———

44 Quiaa ñioocaitadai ʌPiiduru, tai divia Diuusi Ibʌadʌ dai
ʌʌmadu daaca agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ istumaasi aa-
gaitadai ʌPiiduru.
45 Taidʌ ʌjudidíu vaavoitudadami ismaacʌdʌ oiditadai
ʌPiiduru camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi nʌiditai isDiuusi
Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daaca agai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu.
46 Dai caʌ ʌgai isnaana maasi ñiooqui ñioocai ʌgai dai siaa
duutudai Diuusi.
47 Amaasi ʌPiiduru itʌi:
—¿Baigas potʌʌna aapimʌ isidi oodami maitistutuidi isva-
pacoñicagi canʌidi aapimʌ isdivia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai
ʌʌmadu poduucai isduucai divia aatʌmʌ gʌrʌʌmadu? —as-
caiti ʌPiiduru.
48 Amaasi tʌjai ʌPiiduru ʌoodami sai gʌnvapaconana isdu-
ucai gatʌjai Suusi Cristo. Dai gooquiʌrʌ ʌgai goguaama oi
ʌPiiduru sai anaasi viʌʌna chiʌʌqui tasai.

11

———

1 Amaasi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌvaavoitudadami
ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ daraajatadai maí isʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ.
2 Dai aidʌsi ʌpamu ii ʌPiiduru Jerusaleenamu vaidʌ
ʌjudidíu ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami ñiooquidi,
3 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi diviji ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai ʌʌmadu gauu?
—astʌtʌdai ʌjudidíu vaavoitudadami ʌPiiduru.
4 Taidʌ ʌPiiduru aagidi vʌʌsi isducatai ʌpʌdui daidʌ itʌtʌdai:
5 —Aanʌ Jopʌrʌ daacatadai, dai aidʌsi gamamadaitadai
aanʌ tʌʌ aanʌ ʌmo istumaasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ tua icuusi, vai
tʌvaagiaiñdʌrʌ tʌaapanʌi dai aajʌi mʌʌca siaaco daacatadai
aanʌ dai vʌʌ maacova siisisodʌ vuupuli ʌtua icuusi.
6 Dai aidʌsi cʌʌga nʌnʌidi aanʌ astumaasi oidaga ʌraana,
vai ami daraajatadai cʌcʌisi maaco taataracami, dai coocoyi
dai ujuurugi ʌʌpʌ.
7 Dai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cʌquivañi
Piiduru dai cooda dai uga”.
8 Dʌmos aanʌ itʌtʌdai: “Chio tʌaanʌdami tomali ʌmo imida-
gai anmaivapasai aanʌ giñtʌñiʌrʌ istumaasi judidíu maiviaa
oigaragai iscuaadagi”, antʌtʌdai aanʌ.
9 Tai amaasi ʌñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpamu giññiooqui
daidʌ ipiñtʌtʌdai: “Istumaasi Diuusi aagai saidʌ ʌrcuaadagai
maitʌaagai pʌspocaitiadagi sai maicʌʌgadu”, caiti ʌñiooqui.

10 Taidʌ ʌtua icuusi vaicoojo tʌvai dai ʌpamu tʌsai
tʌvaagiamu.
11 Dai quiaa vaaqui daama daacatadai aanʌ tai ami dada
vaica cʌcʌʌli daidʌ giñgaagaimi ʌgai ʌrojootosicami Sesa-
reeaiñdʌrʌ.
12 Taidʌ Diuusi Ibʌadʌ giñaagidi ansai oidana maivuaam
iñʌliatugaitai, tai idi naadami vaavoitudadami giñoí ʌʌpʌ dai
vʌʌscatai aatʌmʌ vaapa ʌmo cʌʌli quiidiʌrʌ,
13 ismaacʌdʌ gʌraagidi isducatai tʌʌ ʌgai ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ sai cʌʌca daidʌ itʌtʌdai: “Ootosañi cʌcʌʌli
Jopamu vai mʌʌ vaidana Simuñi Piiduru.
14 Siʌgai gʌaagidamu isducatai cʌʌgacʌrʌ vuusia aapi
ʌʌmadu vʌʌsi gʌaaduñi”, astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
15 Dai aidʌsi giñaagacai ñiooqui aanʌ divia Diuusi Ibʌadʌ
vʌʌscatai ʌgai ʌʌmadu poduucai isducatai divia aatʌmʌ
gʌrʌʌmadu tuucamidʌrʌ.
16 Amaasi antai tʌgito aanʌ iscaiti gʌrtʌaanʌdami:
“Vaavuava sidʌ ʌVuaana suudagicʌdʌ gavapacoi dʌmos
vapacoñicamu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai ʌgai gʌnʌʌmadu
daaca agai”.
17 IsDiuusi maa ʌgai ʌʌpʌ istumaasi gʌrmaa aatʌmʌ
ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo ¿noorʌ aanʌ sivuidʌrʌ
ñioocaiña Diuusi? —astʌtʌdai ʌPiiduru.
18 Aidʌsi caʌ imaasi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
Jerusaleenʌrʌ daraajatadai camaiñiñio ʌPiiduru vui. Mossiaa
duutudaimi Diuusi daidʌ icaiti:
—Iscapovʌdui di isDiuusi maa oigaragai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌʌpʌ isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai
poduucai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu —ascaiti ʌjudidíu.

———

19 Aidʌsi muaa ʌoodami ʌTiivañi, gʌnaagacai soi vuimi
ʌʌpʌ ʌgaa vaavoitudadami, tai ʌʌmoco dʌgavunu voopoi asta
Penisiʌrʌ uucami dai aa Sipiliamu dai aa Antioquiiʌrʌ uu-
cami dai ami aagidi Diuusi ñiooquidʌ mosʌca ʌjudidíu dai aa
oodami gia chio.
20 Dʌmos ami Antioquiiʌrʌ dada aa vaavoitudadami Sipil-
iaiñdʌrʌ dai Sireñiaiñdʌrʌ dai aagidi ʌoodami dai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
21 Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌvaavoitudadami dai
poduucai muidutai ʌgaa dagito gʌnʌʌqui vaavoidaraga dai
vaavoitu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
22 Dai aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ imaasi
ootoi ʌBernabé asta Antioquiiʌrʌ uucami.
23 Dai aʌcai Bernabé tʌʌ isducatai Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ
nʌiditadai ʌvaavoitudadami dai aliʌ baigʌʌli, dai maa ñiooqui

daidʌ itʌtʌdai sai vʌʌsi gʌnibʌdacʌdʌ apiavaavoitudaiña Diuusi.
24 Bernabé ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ vaavoitudaiña ʌgai vai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai dai poduucai muidutai vaavoituli ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
25 Dai gooquiʌrʌ ii Bernabé Tarsuamu dai gaaga agai ʌSaulo, dai tʌʌgacai vaidacai Antioquiiamu.
26 Dai anaasi daraaja ʌgai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu ʌmo uumigi suudacami dai gamamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Antioquiiʌrʌ ʌgai siaaco ʌʌpʌga gʌaaga goñiooqui iscristianu aagadagi vaavoitudadami.
27 Aidʌ tuigaco iji ʌʌmoco Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ Antioquiiamu.
28 Tai ʌmoco Agavo tʌʌgiducami cʌquiva ʌvaavoitudadami saagida daidʌ itʌtʌdai sai imia agai ʌmo gʌʌ biuugigai vʌʌsi oidigi daama. Gomaasi maatʌcatadai ʌgai aagiditai Diuusi Ibʌadʌ, tai sʌʌlicʌdʌ povʌdui aidʌsidʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai ʌClaudio.
29 Taidʌ ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ gʌnaagi dai ootosda agai soiñi ʌgaa vaavoitudadami Judeeʌrʌ, dai ʌmpagi vʌʌscatai siʌʌjʌsi istui.
30 Dai ootosi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami Judeeʌrʌ Bernabécʌdʌ dai Saulocʌdʌ.

12

———

1 Aidʌ tuigaco ʌraí Eroodʌsi gʌaagacai soi vuaadatadai ʌvaavoitudadami.
2 Dai gatʌjai muaaragai ʌJacovo Vuaana siʌʌgidʌ ʌmo mastaicʌdʌ.
3 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai isaliʌ baigʌnʌʌli ʌjudidíu pomaasi iduucai ʌgai maisapicami bʌi ʌʌpʌ ʌPiiduru. Gomaasi ʌpʌdui siaa duudagʌrʌ istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ.
4 Aidʌsi cabʌi ʌgai ʌPiiduru maisacariʌrʌ cuu siaacoga sʌʌlicʌdʌ cʌʌga nuucadicatadai maamacova ʌmapai ajioopaitadai ʌsandaaru maacovapʌrʌ dai nuucada ʌmaamaisapicʌdʌ. Cadaivunucai ʌsiaa duudagai ʌEroodʌsi vuusaida ʌliditadai ʌPiiduru maisacaruaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ʌoodami vuitapi gatʌaañia agaitadai muaaragai.
5 Vaidʌ ʌPiiduru maisapicatadai dai cʌʌga nuucadicatadai. Vaidʌ ʌvaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ gamamadaitadai ʌgai vʌʌtarʌ.

———

6 Aidʌsi vuusaida agaitadai ʌEroodʌsi ʌPiiduru ʌoodami vuitapi aidʌ tacavioma tucarʌ coosocatadai ʌPiiduru vai

aipadʌrʌ guucacatadai gooca sandaaru nuucadacami vaidʌ
ʌPiiduru vulicatadai gooca cadeenacʌdʌ ʌvʌgoocai sandaaru-
aiñdʌrʌ, dai aa sandaaru quiidigamadʌrʌ guucacatadai dai
nuucadacatadai ʌmaamaisapicʌdʌ.

7 Tai todian duucai gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ
ʌPiiduru vuitapi dai vʌʌsi maasiuli ʌmaisacarui daidʌ ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ taata ʌPiiduru ʌmaapiadʌrʌ dai nʌnʌitu daidʌ
itʌtʌdai:

—Otoma ivañigi —astʌtʌdai.

Tai otoma uupai ʌcadeena ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vulicatadai
ʌPiiduru noonovidʌ.

8 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:

—Gʌisatudañi gʌgivuura dai gʌaada gʌsususaca
—astʌtʌdai.

Dai aidʌsi capodui ʌPiiduru taidʌ itʌtʌdai ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ:

—Gʌtuiñi gʌsuaa daidʌ iñoida —astʌtʌdai.

9 Amaasi vuusai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vaidʌ ʌPiiduru oidi
maimaatʌcatai siʌrvaavoi ischio ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ ivui-
ididi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ. Baiyoma tʌʌtʌqui ʌliditadai ʌgai.

10 Dʌmos dʌgavusai ʌgai siaaco guucacatadai ʌtuucamidʌrʌ
nuucadacami dai gooquiʌrʌ siaaco guucacatadai ʌgaa nuu-
cadacami dai aidʌsi aayi ʌgai siaaco cʌʌca ʌmo gʌʌ vaiñomi cu-
uparagai caayamacoga cʌacʌdʌ ʌcuuparagai ʌʌgi gʌcupioco,
tai vuvaja ʌgai dai ʌmapai iji laachi dai amaasi ʌʌgi viaa
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌPiiduru.

11 Amaasi ʌPiiduru maí siʌrvaavoi daidʌ itʌi:

—Sivi gia camaí aanʌ siʌrvaavoi isootoi Diuusi gʌtʌaañicaru
sai cʌʌgacʌrʌ giñvuusaidana ʌEroodʌsi maisacarduaiñdʌrʌ
dai vʌʌsi ʌsoimaascamiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ iduñia agaitadai
ʌjudidíu aanʌcʌdʌ —ascaiti ʌPiiduru.

12 Amaasi quiaa povʌʌliditadai ʌgai dai ii ʌMaría quiidiamu
dʌʌdʌ ʌVuaana Marcusi. Vai ami mui gʌnʌmpaidacatadai
oodami dai gamamadaitadai ʌPiiduru vʌʌtarʌ.

13 Dai aidʌsi aayi ʌPiiduru soosoi ʌcuuparagai caayamadʌrʌ
cʌacʌdʌ tai vuusai ʌmo ali tʌji Rooda tʌʌgiducami dai nʌida
agai soorʌ ʌgai.

14 Dai maatʌcai ʌPiiduru ñiooquidʌ maicupioqui
baigʌʌldacai baiyoma ʌpamu tuucavi mʌʌ dai aagida agai
ʌgaa sai quitaagiña cʌʌca ʌPiiduru.

15 Amaasi ʌgai itʌtʌdai:

—Vuiirutupʌtiqui aapi —astʌtʌdai.

Dʌmos ʌali tʌji apiaaagidi saidʌ ʌrvaavoi. Amaasi ʌgai
icaiti:

—Siaadʌrʌ ʌrPiidurucana goovai, ibʌadʌ lienʌ goovai —as-
caiti.

16 Vaidʌ ʌPiiduru apiasooñiditadai amaasi cupioco ʌgai dai
tʌʌgacai sidʌ ʌrPiiduru aliʌ duduaadimu.
17 DʌmosʌPiiduru gʌnovicʌdʌ aagidi sai dodoligicana dai
aagidi isducatai vuusaitu Diuusi maisacaruaiñdʌrʌ daidʌ
itʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Aagidavurai imaasi ʌJacovo dai ʌgaa vaavoitudadami
ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
Dai amaasi ii abiaadʌrʌ sibʌacoga.
18 Dai camaasicai ʌsandaaru camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi maimaatʌcai siʌdui ʌPiiduru.
19 Amaasi ʌEroodʌsi tʌjai ʌsandaaru sai gaagana ʌPiiduru
dai aidʌsi camaitʌʌ ʌgai taidʌ ʌEroodʌsi vapai ʌsandaaru
ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌmaamaisapicʌdʌ dai tʌcacai is-
tuma dui dai gooquiʌrʌ gatʌjai coodaragai. Dai gooquiʌrʌ ii
ʌEroodʌsi Judeeaiñdʌrʌ dai Sesareeʌrʌ oidaca agai.

———

20 ΛEroodʌsi vui baamucatadai ʌTiiroʌrʌ oidacami, amaasi
ʌgai gʌnaagi dai vaan guuquiva agai ʌEroodʌsi vuidʌrʌ,
dʌmos ʌʌpʌga aa namʌqui ʌgai tumiñsicʌdʌ ʌmo sonʌrʌ
cʌaacamigadʌ ʌEroodʌsi sai aagidana ʌgai ʌEroodʌsi sai ca-
maibaamucana vui, ʌgai cucuuspʌiña cuaadagai ʌEroodʌsi
dʌvʌʌragadʌaiñdʌrʌ cascʌdʌ ipʌliditadai isbai duñiagi ñiooqui.
21 Taidʌ ʌEroodʌsi ootosi ñiooqui dai aagidi ismaa
tasʌrʌ iimia ʌgai. Daidʌ ʌEroodʌsi aidʌ tasʌrʌ gʌai
cʌcʌʌgaducʌdioma gʌyuucusi dai raí daicarduʌrʌ daiva.
Dai sidʌ tʌvʌpi aatagi.
22 Taidʌ ʌoodami gʌnaagacai ijiña daidʌ icaiti:
—Idi ismaacʌdʌ ñioocai maitavʌrʌmo cʌʌli, ʌmo diuusiava
—ascaiti ʌoodami.
23 Dʌmosaidʌsiquiaaiiñacaitadai ʌgai tai divia ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ dai coocotuli ʌEroodʌsi maisiaa duutudacai ʌgai
Diuusi cascʌdʌ vatopadagai ʌgai dai muu.
24 Muiyapʌrʌgaaagidiʌvaavoitudadami Diuusi ñiooquidʌ
dai muidutai vaavoitudaimi.
25 AidʌsidʌʌBernabéʌʌmadu ʌSaulo canaato gʌnaa
duiñdaga iji Jerusaleenaiñdʌrʌ Antioquiiamu dai
vaidaticatadai ʌʌpʌ ʌVuaana Marcusi.

13

———

1 Antioquiiʌrʌ ʌvaavoitudadami saagida oida-
catadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai aa
ʌrmamaatʌtuldiadamicatadai. Λgai ʌrBernabé dai Simuñi
tucucʌdʌ, dai Luusio Sireeñiʌrʌ oidacami, dai Manameena
ismaacʌdʌ ʌʌmadu gʌʌ ʌEroodʌsi ismaacʌdʌ ʌrcaigi
Galileeʌrʌ, dai Saulo.

2 Dai ʌmo imidagai siaa duutudaitadai ʌgai Diuusi maitaugacai taidʌ Diuusi Ibʌadʌ itʌtʌdai:

—Ʌcovai avʌr giñvuusaitulda Bernabé ʌʌmadu Saulo vaidʌ iduuna goovai ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ viaa aanʌ goovai vʌʌtarʌ —ascaiti ʌDiuusi Ibʌadʌ.

3 Amaasi ʌgai gamamagi maitaugacai dai daama darai gʌnnoonovi dai diosagi dai ootoi.

———

4 Dai gooquiʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ ootoi ʌBernabé ʌʌmadu ʌSaulo Seliisiamu tai ʌgai iji. Dai ami tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iji Sipiliamu ʌgai ʌrʌmo ʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami gʌʌ suudagi.

5 Amaasi aʌcai ʌdʌvʌʌrai ugidiana siaaco Salamiña tʌʌgidu, ʌgai gʌnaagacai mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ judidíu quiquiuupaigadʌana, vaidʌ ʌVuaana ʌʌpʌ oiditadai ʌmo pioo̱ñi duucai.

6 Dai vʌʌsi aipacoga iji ʌgai ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco sicolimadi ʌsuudagi dai aayi ʌmapʌcʌrʌ siaaco Pafosi tʌʌgidu dai ami tʌʌ ʌmo judidíu Barsuusi tʌʌgiducami dai ʌgai ʌrʌmo cʌʌdaracami. Dai ʌgai mosyaatagidiña ʌoodami dai pocaitiña saidʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

7 Daidʌ ʌcʌʌdaracʌdʌ ʌʌmadu daacatadai ʌcaigi Serjio Paulo, ismaacʌdʌ ʌrʌmo cʌʌli saitudugami gʌtʌgitoidagʌrʌ. Daidʌ ʌcaigi ootosi ñiooqui ʌBernabé ʌʌmadu ʌSaulo sai iimʌna quiidiamu caʌca ʌliditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ.

8 Amaasi ʌcʌʌdaracʌdʌ Barsuusi Elimasi vui ñiooquimi Bernabé ʌʌmadu Saulo daida ʌliditai ʌcaigi isvaavoituda ʌgai.

9 Amaasi ʌSaulo mʌsmaacʌdʌ Paavora aagaiña ʌʌpʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌgai, vai ʌgai gʌtʌgito nʌnʌidi ʌcʌʌdaracʌdʌ

10 daidʌ itʌtʌdai:

—Yaatagidaracami maicʌʌga ivuaadami, Diaavora aduñdʌ dai vuidʌrʌ caatʌcami vʌʌsi gocʌʌgaducʌdʌ. ¿Dai tuipʌsi sobicʌi oodami sai maivaavoitudana Diuusi?

11 Sivi Diuusi gʌgʌʌgʌmu simainʌijadamu aapi tomali tasai cuudagidʌ —astʌtʌdai ʌSaulo.

Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌcʌʌdaracʌdʌ mainʌnʌava mostuca oidigi ʌgai vʌʌtarʌ, dai gaagaiña ʌgai sioorʌ bʌʌ aimʌrdagi noviaiñdʌrʌ mainʌaadana ʌgai cascʌdʌ.

12 Aidʌsi tʌʌ ʌcaigi imaasi vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ maitʌtʌgaitadai ʌgai siʌʌldagi caʌcatai istumaasi gamamaatʌtuldi ʌcʌcʌʌli.

———

13 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu ʌaaduñdʌ tʌʌtʌsai ʌmo
vaarcuʌrʌ Pafosiʌrʌ dai iji Perjiamu, Panfilia dʌvʌʌriʌrʌ, taidʌ
ʌVuaana anaasi viaa gʌaaduñi dai aagʌi Jerusaleenamu.
14 Tai gooquiʌrʌ ʌgai iji Perjiaiñdʌrʌ Antioquiiamu Pisidia
dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ vaapa
ʌgai judidíu quiuupaigadʌrʌ dai ami daraiva.
15 Amaasi casi gʌaagacai oojai siaaco ooja
Moseesacaru gʌsʌʌlicamiga dai ismaacʌdʌ ooja
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ taidʌ ʌbaitʌguucacami
quiuupaigadʌrʌ judidíu ootosi ñiooqui ʌdadidacami ami
quiuupiʌrʌ mʌsaidʌ itʌʌdana:

—Gʌraaduñiʌmʌsmaquia ʌliada aapimʌ gooidacami ñiooqui
istutuidiana ismaquiagi —astʌtʌdai.

16 Tai otoma cʌquiva ʌPaavora dai gʌnovicʌdʌ aagidi sai
dodoligicana daidʌ itʌtʌdai:

—Giñcaʌcavurai aapimʌ judidíu dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ
siaa duutudai Diuusi.
17 Diuusigadʌ ʌjudidíu ʌcovai vuvaitu gʌrʌʌqui aaduñicaru
dai muidali aidʌsi quiaa Ejiipitʌrʌ oidacatadai ʌgai
mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai dai gooquiʌrʌ vuvaitu ʌgai
ami dʌvʌʌriaiñdʌrʌ gʌguvucadacʌdʌ.
18 Dai goo coobai uumigi oidigana oidacatadai ʌgai tomasi
soimaasi ivuaadana ʌgai Diuusi vʌʌscʌrʌ maioojogi.
19 Dai Diuusi ugititu cuvaracami naana maasi ñiioocadami is-
maacʌdʌ Canaanʌrʌ oidacatadai dai maa ʌdʌvʌʌrai gʌrʌʌqui
aaduñicaru.
20 Dai gooquiʌrʌ maaco siento uumigi dan taajucami Diu-
usi darasdiña dudunucami gʌraaduñicaru asta aidʌ uucami
sioidacatadai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Samueli.
21 Tai aidʌ uumiʌrʌ gʌraaduñicaru gataí sai Diuusi
daasagi ʌmoco saidʌ ʌrraícana dai tʌaanʌiña ʌgai, dai sai
camaitʌaanʌiña ʌdudunucami. Tai Diuusi daí ʌSaul saidʌ
ʌrraícana dai gatʌaanʌiña goo coobai uumigi ʌgai ʌrSisi
maradʌ Benjamín cajiudadʌ.
22 Dai gooquiʌrʌ Diuusi vuusaitu Saúl sai camaitatʌaanʌiña
dai maa ʌsʌʌlicami ʌDavi dai ʌgai gatʌaanʌiña daidʌ icaiti
Diuusi: “Baigiñʌliditai nʌidi aanʌ goDavi Isaí maradʌ dai
goovai ivuaadamu istumaasi ipʌlidi aanʌ”, ascaiti Diuusi.
23 Dai Suusi ʌrcajiudadʌ ʌgai vaa Davicaru, ʌSuusi is-
maacʌdʌ ʌcovai vuusaitu Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana
ʌjudidíu poduucai isducatai bai dui ʌgai ñiooqui gʌraaduñicaru
ʌʌmadu.
24 Dai aidʌsi maiquiaa divia ʌSuusi, ʌVuaana aagidi vʌʌsi ju-
didíu dai potʌtʌdai sai gʌaagai isvapacoñicagi dai ʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.

25 Aidʌsi cayoga aayi istuigaco muquia agai ʌVuaana ʌgai
itʌtʌdai ʌoodami: “Aanʌan maitʌrʌgai mʌsmaacʌdʌ aapimʌ
tʌtʌgitoi, giñgooquiʌrʌ divia agai ʌmai ismaacʌdʌ aanʌ tomali
maiviaa sʌʌlicami isuupasdagi susuusacadʌ gigiaragadʌ”,
astʌtʌdai ʌVuaana.
26 Aapimʌ giñaaduñi Avraañicaru cajiudadʌ ʌʌmadu aapimʌ
mʌsmaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi, aapimʌ gʌnvʌʌtarʌava idi
ñiooqui cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.
27 Ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌʌmadu
dudunucamigadʌ maimaatʌcatadai sioorʌ ʌrSuusi. Dai
tomali maimaatʌ caʌcana ʌñiooqui ismaacʌdʌ gʌaagaiña
quiquiuupiana vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ oojai ismaacʌdʌ
ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai poduucai aidʌsi
gatʌjai ʌdudunucamigadʌ ʌJerusaleenʌrʌ oidacami
muaaragai ʌSuusi poduucai ʌpʌdui isducatai aagaitadai
ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
28 Tomasi maitʌʌ ʌgai tomali ʌmo istumaasi soimaascami
ʌSuusi vui, vʌʌscʌrʌ aagidi ʌgai ʌPilaato sai gatʌaanʌna
muaaragai.
29 Dai aidʌsi casi idui ʌgai vʌʌsi isducatai ooja ʌDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aagaitai ʌSuusi, tʌvañi ʌgai curusi-
aiñdʌrʌ dai yaasa.
30 Dʌmos Diuusi duaacali coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
31 Daidʌ ʌSuusi caduaacacai mui tasai gʌmamasdiña
vuitapi ʌgai ismaacʌdʌ oidatucuiña Galileeaiñdʌrʌ
Jerusaleenamu, dai sivi ʌgai vaa mamaatʌrdamigadʌ aagidi
ʌoodami istumaasi ivuaadana dai mamaatʌtuldiña ʌSuusi.
32 Dai poduucai ʌʌpʌ aatʌmʌ gʌnaagidi ʌcʌʌgaducʌdʌ
ñiooqui ismaacʌdʌ aagidi Diuusi gʌrʌʌqui aaduñicaru.
33 Dai aatʌmʌ ʌrcajiudadʌ ʌgai. Dai aidʌsi Diuusi duaacali
ʌSuusi aidʌ casi idui ʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ismaacʌdʌ aagidi
ʌgai gʌrʌʌqui aaduñicaru poduucai isducatai oojisi Salmosi
goocʌrʌ siaaco icaiti: “Aapiapʌ ʌrgiñmara dai sivi vaamʌ cʌi
aanʌ vʌʌsi oodami vuitapi vai maatʌcana isaapi ʌrgiñmara”,
ascaiti Diuusi.
34 Diuusi aagidi ʌSuusi sai duaacalda agai coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ sai maiduvana tuucugadʌ, daidʌ icaiti Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ: “Gʌnmaaquimu aanʌ ʌistumaasi
cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi aanʌ Davicaru”, ascaiti.
35 Cascʌdʌ poduucai aagai Cristo ʌmai Salmosiʌrʌ: “Maid-
agitomu aapi isduvagi tuucugadʌ gʌpiooñiga ismaacʌdʌ aliʌ
oigʌdai aapi”.
36 ΛDavicaru gia soi ismaacʌdʌ oidacatadai aidʌsi oida-
catadai ʌgai, poduucai isducatai tʌjai Diuusi, dai gooquiʌrʌ
muucucai ʌgai taidʌ ʌibʌadʌ ii mʌʌca siaaco daraajatadai
ʌaaduñdʌcardu dʌmos tuucugadʌ gia duva.

37 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ duaacali Diuusi ʌgai gia maiduva
tuucugadʌ.
38 Giñaaduñi aapimʌ gʌaagai ismaatʌcagi isSuusi Cristocʌdʌ
ismaacʌdʌ muu curusiaba ʌgaicʌdʌ Diuusi oigʌldi vʌʌsi oidigi
daama oidacami soimaascamigadʌ.
39 Ʌgaicʌdʌ ʌgai vai Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ
sioorʌ vaavoitudagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ maitiipucatadai oigʌldaragai.
40 Gʌnnuucadacavurai aapimʌ, vai maipoduucai ʌpʌduuna
aapimʌcʌdʌ isducatai ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
aidʌsidʌ icaiti:
41 Dañi aapimʌ parunadami, gʌntʌgitovʌr nʌijada ugitivurai.
Aanʌanʌ ʌrDiuusi daidʌ iduuñimu aanʌ mui naana maasi
gʌgʌrducami quiaa oidacatai aapimʌ.
Dai maitʌʌgimu aapimʌ istʌiyagi dai vʌʌscʌrʌ maivaavoitu-
damu tomamʌsi gʌnaagidi.
Ascaiti ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai ʌPaavora
ʌoodami quiuupiʌrʌ.
42 Dai aidʌsi vuvaja ʌPaavora ʌʌmadu ʌaaduñdʌ judidíu
quiuupaigadʌaiñdʌrʌ, tai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
aagidi sai ʌgʌmai ibʌstaragai tasʌrʌ aagidana Paavora ʌpamu
gomaasi ñiooqui.
43 Aidʌsi caugidagai ʌmpaidaragai quiuupiʌrʌ tai muidutai
judidíu ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dʌmos vaavoitu
judidíu vaavoidaragadʌ oí ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé, vai
ʌgai mamaacaiña ñiooqui dai aagidiña sai gʌaagai isapi-
avaavoitudadagi isDiuusi aliʌ oigʌdai.
44 Dai ʌgʌmai ʌcaldiʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ baitoma vʌʌsi
Antioquiiʌrʌ oidacami gʌnʌmpagi dai caʌca agai Diuusi
ñiooquidʌ.
45 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌjudidíu isgʌnʌmpagi mosʌʌqui oodami
aliʌ ʌʌgacoi dai vui ñiooquimi ʌgai ʌPaavora dai sigalnaasi
ñiooqui suuligidimi.
46 Tai amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé maiduduaadicuitai ñiñio daidʌ itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagaitadai isgʌnaagida aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ
ʌʌpʌga aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrjudidíu, dʌmos aapimʌ sivi
caʌmapiadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ camaiviaa
aapimʌ sʌʌlicami isvʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu, sivi
iimimu aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
47 Ʌʌgi poduucai gʌrtʌjai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
daidʌ ʌpʌrtʌtʌdai:
Aanʌant gʌnootoi ʌmo cuudagi duucai ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu
Mai mamaatʌtulda isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai
vʌʌscatai

Asta oidigi ugidiʌrioma oidacami vʌʌsi.
Astʌtʌdai gʌrtʌaanʌdamiga —astʌtʌdai ʌPaavora.
48 Dai aidʌsi caʌ imaasi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aliʌ
baigʌnʌʌli daidʌ icaitimi sai Diuusi ñiooquidʌ aliʌ cʌʌgadu,
dai vʌʌscatai vaavoitu ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai
vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu.
49 Dai poduucai vʌʌsi ʌgai dʌvʌʌriʌrʌ gʌaa Diuusi ñiooquidʌ.
50 Dʌmosʌjudidíuaatagaʌʌmaduʌmo ooqui ismaacʌdʌ
cʌʌga vaavoitudai ʌjudidíu vaavoidaragadʌ dai vʌʌsi
ʌoodami siaa duutudaiña ʌgai dai aataga ʌʌpʌ ʌcʌcʌʌli
ʌʌmadu ismaacʌdʌ tʌaanʌi ami Antioquiiʌrʌ. ʌjudidíu
aapʌnaquidi sai soimaasi taatatuldana ʌgai ʌPaavora
ʌʌmadu Bernabé dai sai adaiña abiaadʌrʌ.
51 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé gigigi dʌvʌʌrai
gʌnʌʌcasoaiñdʌrʌ sai maatʌcana ʌoodami ismaacʌdʌ adaji
ismaicʌʌga idui ʌʌgi poduucai gʌnviidacatadai ʌgai. Dai iji
Iconiamu.
52 DʌmosʌvaavoitudadamiAntioquiiʌrʌ aliʌ baigʌnʌliditai
vii ʌʌmadu daacatai Diuusi Ibʌadʌ.

14

———

1 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé vaapa judidíu quiu-
upaigadʌrʌ Iconiʌrʌ, dai aliʌ cʌʌga ñiñio ʌgai tai muidutai
vaavoitu vʌʌsi mosʌmaduga mʌʌsi judidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu.
2 Dʌmosʌjudidíuismaacʌdʌ maivaavoitu soimaasi
aapʌnaquidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai soimaasi
tʌtʌgitoituldiña vui ʌvaavoitudadami.
3 CascʌdʌʌPaavora ʌʌmadu Bernabé anaasi vii bai tʌvʌpi.
Dai maiduduaadicuitai ñioocaiña ʌgai vaavoitudaitai Diuusi.
Dai Diuusi apiamaacaiña guvucadagai saidʌ ivuaadana mui
naana maasi gʌgʌrducami. Dai poduucai Diuusi tʌtʌgidi
ʌoodami siʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidi ʌPaavora ʌʌmadu
Bernabé isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi.
4 DʌmosIconiʌrʌ oidacami aipaco gʌnvupui vʌʌtʌcatadai.
ʌʌmoco vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai ʌjudidíu dai cʌʌga ñiooca iña
ʌojootosicami vʌʌtarʌ vai aa vuidʌrʌ vʌʌtʌcana ʌojootosicami
dai cʌʌga ñiooca iña ʌjudidíu vʌʌtarʌ.
5 Amaasi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai ʌojootosicami
gʌnaagi ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami dai soimaasi ñiooqui aagida
agai dai maicarsa agai ojoodaicʌdʌ.
6 DʌmosaidʌsimaíʌPaavora ʌʌmadu Bernabé voopoi abi-
aadʌrʌ Listiramu dai Derviamu, Licaonia dʌvʌʌriʌrʌ, dai
vʌʌsi sicolo

7 siaaco gʌaagaiña ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

———

8 Listʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isaimʌrdagi. Ʌʌgi poduucai vuusai ʌgai dai mosdaacana. Dai tomali ʌmo imidagai maitʌrimʌcami ʌgai.

9 Dai ʌgai daacatai caʌcatadai istumaasi aagai ʌPaavora. Amaasi ʌPaavora gʌtʌgito tʌʌ isvaavoitudai ʌgai isDiuusi istutuidi isduaaidagi.

10 Dai amaasi gʌgʌrʌ itʌtʌdai:

—Sʌʌli cʌquiva —astʌtʌdai ʌPaavora.

Taidʌ ʌcʌʌli tʌcavi tuali tuudai dai cʌquiva dai gʌaagacai aimʌrai.

11 Dai aidʌsi tʌʌ ʌoodami ismaacʌdʌ idui ʌPaavora iiñaquimi gʌnñiooquicʌdʌ daidʌ icaitimi:

—Didiuusi ʌpa maasi cʌcʌʌli titʌaapai aatʌmʌ gʌrsaagida —ascaiti ʌoodami.

12 Daidʌ icaiti saidʌ ʌBernabé ʌrdiuusi ismaacʌdʌ Upiteli aagaiña ʌgai, daidʌ ʌPaavora ʌrʌdiuusi ismaacʌdʌ Mercurio aagaiña ʌgai. ʌPaavora ñiooquiditadai ʌoodami cascʌdʌ Mercurio tʌʌtʌi ʌgai.

13 Taidʌ ʌUpiteli paaligadʌ ismaacʌdʌ mosvaacʌcʌrʌ Listirʌrʌ cʌacatadai quiuupaigadʌ, ʌgai vuaa tuturu ʌʌmadu yoosigai dai ʌgai ʌʌmadu ʌoodami cooda agaitadai ʌtuturu ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé vʌʌtarʌ dai poduucai siaa duutuda agaitadai.

14 Dʌmos aidʌsidʌ ʌojootosicami ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé maí gomaasi, saasasaimi gʌnyuucusi ʌʌgi poduucai ivuaadana ʌgai sai nʌidiña ʌoodami ismaitʌrcʌʌgai issiaa duutuadagi oodami didiuusi duucai, dai vaapa ʌgai ʌoodami saagida dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:

15 —¿Cʌcʌʌli, tuimʌsi povueeyi? Aatʌmʌ ʌrcʌcʌʌli ʌʌpʌ gʌnʌpan duucai, dai cascʌdʌ dada aatʌmʌ dai gʌnaagida ragai sai gʌaagai mʌsdagituagi gomaasi ismaacʌdʌ maitʌrsoiñi, dai gʌaagai mʌsvaavoitudagi ʌDiuusi ismaacʌdʌ duaaca ʌgai ismaacʌdʌ idui tʌvaagi ʌʌmadu dʌvʌʌrai ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi dai vʌʌsi istumaasi oidaga.

16 Ʌʌquioma Diuusi dagito ʌoodami saidʌ ivuaadana istumaasi ipʌlidi.

17 Tomasi vʌʌscʌrʌ tʌtʌgidiña ʌgai sioorʌ ʌistumaasi cʌcʌʌgaducamicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌoidacami vʌʌtarʌ, ʌgai gʌrootosdi duuqui dai cʌʌga gʌrmaacai cuaadagai dai tʌstuucʌdʌ vagiam ʌrʌliadagi —ascaitimi.

18 Dʌmos tomasi aagidi ʌgai vʌʌsi imaasi maitistui isdaidagi ʌoodami iscoodagi ʌgai ʌtuturu ismaacʌdʌcʌdʌ siaa duutuda agaitadai ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé.

19 Tai amaasi ami dada ʌʌmoco judidíu Antioquiiaiñdʌrʌ dai
Iconiaindʌrʌ dai avʌnaqui ʌoodami dai maicacarai ʌPaavora.
Dai aidʌsi poʌliditadai ʌgai iscamuaa tʌvaimʌcai mʌʌcasi dai
Listira ugidiana viaa.
20 Dai aidʌsidʌ ʌvaavoitudadami gʌnʌmpagi ʌPaavora
sicoli tai ʌgai vañi dai ii ʌpamu Listiramu dai siaadiqui iji
abiaadʌrʌ ʌgai ʌʌmadu Bernabé Derviamu.
21 Dai ami gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai sioorʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviaadami tai muidutai vaavoitu, tai ʌgai ʌpamu iji Listi-
ramu dai Iconiamu dai Antioquiiamu.
22 Dai vʌʌsi amui vaamioma baiʌʌliatudaimi ʌgai
ʌvaavoitudadami dai maacaimi ñiooqui daidʌ itʌtʌdaimi sai
gʌaagai isapiavaavoitudadagi dai sai viaacatadai issoimaa
taatagi mui naana maasi dai poduucai istuidʌcai iimiagi
siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
23 Dai vʌʌsi aipacoga siaaco ajioopaitadai ʌgai
ʌvaavoitudadami saagida daraasaimi ʌʌmoco tʌtʌaanʌdami
ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ dai aidʌsi darasaiña ʌgai
maitaugacai gadaanʌiña Diuusi dai potʌtʌdaiña saidʌ
ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

24 Dai gooquiʌrʌ iji dai Pisidia dʌvʌʌriamu sʌʌli dʌgavusai
dai aayi Panfilia dʌvʌʌriʌrʌ.
25 Dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ Pelijiʌrʌ, dai amaasi iji
Ataliamu.
26 Dai ami tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iji Antioquiiamu
Siria dʌvʌʌriʌrʌ, siaadʌrʌ vuvaaja ʌgai aidʌsi iji taidʌ
ʌvaavoitudadami gadaanʌdagi Diuusi sai nuucaticana aa
duiñdadʌrʌ vai sivi canaatoli.
27 Dai aidʌsi aayi ʌgai Antioquiiʌrʌ ʌmpagi vʌʌsi vaavoitu-
dadami dai aagidi vʌʌsi istumaa dui Diuusi ʌgaicʌdʌ aidʌsi
gamamaatʌtulditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ, dai isducatai
Diuusi soi isaagida ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu dai isducatai ʌgai vaavoitu ʌʌpʌ.
28 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé anaasi vii
ʌvaavoitudadami ʌʌmadu tʌvʌpi.

15

———

1 Aidʌ tuigaco ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ iji Judeeaiñdʌrʌ
Antioquiiamu aagidimi ʌvaavoitudadami sai sioorʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaaquia ʌliada sai gʌaagaitadai isiquitʌagi
gʌntuucuga poduucai isducatai viituli Moseesacaru.
2 Taidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aliʌ ñiñio ʌcʌcʌʌli
ʌʌmadu aagaitai gomaasi, dai aagidi sai camaipoduucai
gʌntʌtʌgitoiña, mʌtaita ʌcovai vuvaitu Paavora ʌʌmadu

Bernabé dai aa sai iimʌna Jerusaleenamu dai mʌʌ bai duuna idi ñiooqui ʌojootosicami dai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.

3 Ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ ʌgai dai ootoi, dai voiyamu iimʌitai Penisia sai Samaalia dʌdʌʌvʌriamu sʌʌli dʌgavusai ʌgai dai aagidimi ʌvaavoitudadami isducatai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dagito gʌnʌʌqui vaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi, tai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami aliʌ baigʌnʌʌli caʌcai gomaasi.

4 Aidʌsi aayi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé Jerusaleenʌrʌ taidʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi, daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aagidi vʌʌsi istumaasi idui Diuusi aipaco siaaco ajioopaitadai ʌgai.

5 Dʌmos ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ vaavoitu guuquiva daidʌ itʌi:

—Gʌaagiava isiquitʌagi tuutucugadʌ vʌʌscatai vaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai gʌaagai istʌaañiagi vai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi viituli Moseesacaru —ascaiti ʌfariseo.

6 Tai gʌnʌmpagi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami dai bai duñia agai ʌñiooqui.

7 Dai catʌvʌpi gaaataga ʌgai tai cʌquiva ʌPiiduru daidʌ itʌi:

—Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aapimʌ sai bai ʌʌqui Diuusi ʌcovai giñvuusaitu aanʌ aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ ansai aagidana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu Diuusi ñiooquidʌ sai ʌgai vaavoitudana ʌʌpʌ.

8 Dai Diuusi maatʌ vʌʌscatai iibʌadʌ dai ootoi gʌIbʌdaga sai ʌʌmadu daacana ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ poduucai isduucai gʌrootosi ʌgai aatʌmʌ vʌʌscatai dai poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isoigʌdai ʌgai ʌʌpʌ.

9 Diuusi mosʌmadugan duucai gʌrnʌidi aatʌmʌ ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ ʌʌpʌ vaavoitudacai ʌgai.

10 Sivi tuimʌsi maivaavoitudai aapimʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi, dai tuimʌsi poduucai tʌaanʌi aapimʌ ʌgai istumaasi tomali aatʌmʌ maitistutuidi isgʌnʌʌgidagi tomali gʌrʌʌqui aaduñicaru maitistui.

11 Maitavʌr poduucai. Aatʌmʌ vaavoitudai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai Suusi gʌroigʌdai ʌpan duucai ʌgai —astʌtʌdai ʌPiiduru.

12 Tai vʌʌscatai ʌgaa mosdodoli vii, vaidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aagidi vʌʌsi istumaasi idui ʌgai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.

13 Dai aidʌsi canaato ñioo ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé taidʌ ʌJacovo itʌi:

—Giñaaduñi, giñcaʌcavurai.
14 Casi gʌraagidi goSimuñi Piiduru siʌʌquidʌ abiaadʌrʌ
cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai
ʌcovai vuvaitu ʌʌmoco ʌgai saagidaiñdʌrʌ sai siaa duutu-
daiña Diuusi daidʌ ʌrmaamaradʌcana.
15 Bai ʌʌqui poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
cascʌdʌ gʌaagaitadai siʌpʌduñiagi caʌcavurai aapimʌ isdu-
catai ooja ʌmaadutai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ:
16 Pocaiti Diuusi:
Ʌʌpʌga naana maasi dʌgavuñia agai dai gooquiʌrʌ ʌpamu
divimu aanʌ judidíu saagida.
Ʌgai ʌrismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai vuvaitu aanʌ.
Dai gooquiʌrʌ mui uumigicʌdʌ camaitiñsiaa duutudaiña ʌgai
cascʌdʌ aagidamu aanʌ sai ʌpamu giñsiaa duutudaiña
poduucai isducatai giñsiaa duutudaiña ʌgai aidʌsi oida-
catadai Davicaru.
17 Ʌpamu divimu aanʌ dai aagidamu sai giñʌʌgidiña.
Poduucai iduñimu aanʌ vai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu giñtʌtʌgitoiña daidʌ ʌrgiñmaamaracana
dai giñʌʌgidiña.
18 Pocaiti Diuusi ismaacʌdʌ gʌrmaatʌtuli vʌʌsi idi istumaasi
ʌʌqui abiaadʌrʌ.
Ascaiti Diuusi.
19 Cascʌdʌ aanʌ pocaiti maitʌaagai issoi vuaadagi
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Ʌgai cadagito ʌʌquidʌ
gʌnvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.
20 Mosʌcaasi gʌaagai tʌsoojidagi sai camaicuaadana
baabaidi ismaacʌdʌ dadasdi ʌmoono ismaacʌdʌ siaa
duutudai oodami Diuusi duucai, dai sai maigoogosi
gʌnducamicana, dai camaicuaadana baabiadʌ vustaaqui
baicuadʌ ismaacʌdʌ maivuusanʌi ʌʌradʌ siʌʌscadʌ coiyagi,
dai tomali maicuaadana ʌʌradʌ.
21 Ʌʌqui abiaadʌrʌ aipacoga oidaga sioorʌ gamamaatʌtuldi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ ju-
didíu quiquiuupaigadʌrʌ gʌaagaiña gomaasi —astʌtʌdai Ja-
covo.
22 Amaasi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu
vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌpʌnʌʌli isʌcovai vuvaidagi
ʌʌmoco ʌʌgi gʌnsaagidaiñdʌrʌ dai ootosagi Antioquiiamu
ʌʌmadu Paavora dai Bernabé. Dai ʌco vuusaitu Uudasi
mʌsmaacʌdʌ Barsavasi aagaiña ʌʌpʌ, dai ʌco vuusaitu Siilasi
ʌʌpʌ ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌvaavoitudadami.
23 Dai ʌgaicʌdʌ ootoi ʌmo oojai ismaacʌdʌ icaiti:
“Aatʌmʌ ojootosicami ʌʌmadu baitʌguucacami ʌʌmadu
gogaa vaavoitudadami gʌnviaatuldi aapimʌ gʌraaduñi is-
maacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ Antioquiiʌrʌ oidaga dai
Siria dai Silisia dʌdʌʌvʌriʌrʌ oidaga.

24 Maí aatʌmʌ sai ʌʌmo oodami iji tabiaadʌrʌ ismaacʌdʌ
aatʌmʌ maiootoi. Dai ʌgai gʌnsoobi gʌnñiooquicʌdʌ mʌsi
aapimʌ maimaatʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi. Ʌgai povai
gʌntʌtʌdai sai gʌaagai mʌsiquitʌagi gʌntuutucuga dai
ʌʌgidagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
25 Cascʌdʌ cʌʌgadu ʌʌli aatʌmʌ isʌco vuvaidagi ʌʌmoco
aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ sai mʌʌca gʌnnʌidana aapimʌ
ʌʌmadu gʌraaduñi Paavora dai Bernabé ismaacʌdʌ aliʌ
oigʌdai aatʌmʌ.
26 Paavora dai Bernabé muiyapʌrʌ ajioopaiña mʌsiaaco
cooda agaiña gamamaatʌtulditai goovai isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
27 Cascʌdʌ gʌnootosi aatʌmʌ Uudasi ʌʌmadu Siilasi vai ʌʌgi
goovai gʌnaagidana vʌʌsi idi ismaacʌdʌ gʌnooji aatʌmʌ.
28 Gʌraagidi Diuusi Ibʌadʌ tʌstuma duñiagi. Aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ ʌʌpʌ cʌʌgadu cascʌdʌ maitʌntʌaanʌi aatʌmʌ
mui naana maasi, mosʌcaasi chiʌʌqui istumaasi ismaacʌdʌ
gʌaagai.
29 Mʌsai maicuaadana baabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi
ʌmoono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai,
tomali maicuaadagi ʌʌradʌ, tomali baabiadʌ vustaaqui
baicuadʌ ismaacʌdʌ maivuusanʌi ʌʌradʌ siʌʌscadʌ coiyagi,
dai tomali maigoogosi gʌnducamicagi. Mʌsʌʌgiadagi vʌʌsi idi
istumaasi aidʌ gia cacʌʌga ivueeyi aapimʌ. Gʌrtʌʌgadamu”,
ascaiti ʌbaitʌcʌaacamigadʌ.
30 Mʌtai ootoidʌ tai iji vʌmaacova Antioquiiamu. Dai ami
ʌmpagi vʌʌsi ʌvaavoitudadami dai maa ʌoojai.
31 Taidʌ ʌvaavoitudadami aliʌ baigʌnʌʌli nʌidacai ʌoojai.
32 Uudasi ʌʌmadu Siilasi ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
dai baiʌʌliatu ʌvaavoitudadami gʌnñiooquicʌdʌ tai ʌgai
vaamioma vaavoitu.
33 Bai tʌvʌpi anaasi daraaja vʌmaacova dai aidʌsi caiimia
agaitadai ʌgai taidʌ ʌvaavoitudadami diosagi dai potʌtʌdai:
“Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Jerusaleenʌrʌ oidacami ʌgai is-
maacʌdʌ gʌnootoi”, astʌtʌdai.
34 Dʌmos ʌSiilasi ipʌli isviiagi.
35 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé ʌʌpʌ anaasi vii Antio-
quiiʌrʌ. Dai muidutai aa ʌʌmadu anaasi gaaagidiña Diuusi
ñiooquidʌ.

———

36 Cabai tʌvʌpicʌdʌ Paavora potʌtʌdai ʌBernabé:

—Tinda ʌpamu mʌʌ dadida gʌraaduñi aipacoga tʌsiaaco
casi gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ. Dai nʌida asducatai daraaja
—astʌtʌdai.
37 Bernabé vaidaquia ʌliditadai ʌVuaana Marcusi

38 ʌgai ismaacʌdʌ oí aidʌsi tuucamidʌrʌ iji ʌgai aipacoga dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai Panfiliaiñdʌrʌ aa gʌi dai camaisoicʌiña cascʌdʌ ʌPaavora maitipʌliditadai isvaidaquiagi.
39 Dai aliʌ cavaami ñiñio dai maibai dui dai ʌjʌcovai iji. Bernabé vaidacai Marcusi dai tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iji Sipiliamu.
40 Taidʌ ʌPaavora vaidacai Siilasi. Taidʌ ʌvaavoitudadami gadaanʌi Diuusi sai nuucaticana taida iji.
41 Dai Siiliana dai Silisiana dʌgavusai dai vaamioma baiʌʌliatudaimi ʌvaavoitudadami.

16

———

1 Paavora ʌʌmadu Siilasi Dervi ʌrʌ aayi dai Listirʌrʌ. Dai ami tʌʌ ʌmo vaavoitudadami Timoteo tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrmaradʌcatadai ʌmo ooqui judíu daidʌ ʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ daidʌ ʌoogadʌ ʌrgiliego.
2 Ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Listirʌrʌ dai Iconiʌrʌ oidacatadai cʌʌga ñioocaitadai Timoteo vʌʌtarʌ.
3 ʌPaavora ipʌli isvaidaquiagi ʌTimoteo dʌmos tʌjai sai iquitʌna gʌtuucuga maibaacoituda ʌliditai ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami oidacatadai tomasi vʌʌscatai maatʌcatadai siʌrgiliego oogadʌ.
4 Tomasiaaco siaaco dʌgavusquimi ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi aagidimi ʌgai ʌvaavoitudadami isducatai ooji ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami Jerusaleenaiñdʌrʌ ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ vʌʌtarʌ sai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌʌgidiña.
5 Dai poduucai ʌvaavoitudadami siooma cʌʌga vaavoitu, dai vʌʌs tasai vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami.

———

6 Dai Diuusi Ibʌadʌ maidagito isgaaagida ʌgai Diuusi ñiooquidʌ Aasia dʌvʌʌriʌrʌ. Cascʌdʌ mosdʌgavusai ʌgai Pilijia dai Galasia dʌdʌʌvʌriamu.
7 Dai ugidiana Misia aayi dai abiaadʌrʌ Bitiñiamaco iimia ʌliditadai dʌmos Diuusi Ibʌadʌ maidagito isgaamu iimia ʌgai.
8 Dai Misia ugidiana sʌʌli dʌgavusai, dai tʌaapai siaaco Troasi tʌʌgidu gʌʌ suudagi ugidiana siaaco aajʌi vaarcu.
9 Dai ami ʌmo imidagai tucarʌ tʌʌtʌquimi ʌPaavora ʌmo cʌʌli Masedoniaiñdʌrʌ sai vuidʌrʌ cʌʌca dai daanʌi daidʌ itʌtʌdai: “Diimi Masedoniamu dai gʌrsoiña”, astʌtʌdai.
10 Cascʌdʌ otoma bai gʌrdui aatʌmʌ dai iimia ragai Masedoniamu, cacʌʌga vaavoitu aatʌmʌ isgʌrvaidi Diuusi tʌsai gaaagidana ami dʌvʌʌriʌrʌ ñiooquidʌ.

———

11 Anaasi Troasi∧r∧ ∧mo vaarcu∧r∧ t∧∧t∧sai aat∧m∧ dai s∧∧li
iji Samotrasia d∧v∧∧riamu siaaco sicolimadi suudagi. Dai
g∧n siaadiqui Neápolisi∧r∧ aayi aat∧m∧ dai ami t∧aapai vaar-
cuaiñd∧r∧.
12 Dai abiaad∧r∧ iji aat∧m∧ Pilipoosiamu ami ∧rromamanu
d∧v∧∧ragad∧, ∧gai ∧r∧map∧c∧r∧ Masedoni∧r∧ siaaco oidaga
mui quiiqui. Dai ami daraaja aat∧m∧ chi∧∧qui tasai.
13 Λmo imidagai ib∧staragai tas∧r∧ vuvaaja aat∧m∧
Pilipoosiaiñd∧r∧ maisi m∧∧casi g∧∧ aqui ugidiana, siaaco
duudatai gamamadaiña ∧oodami anaasi daraiva aat∧m∧ dai
aagidi aat∧m∧ Diuusi ñiooquid∧ ∧ooqui ismaac∧d∧ g∧n∧mpagi
ami.
14 Λmoco Lidia t∧∧giducatadai. Λgai ∧rTiatiir∧r∧ oidacami
daid∧ ∧rgaagardami yuucusi moraduacami. Dai idi ooqui ali∧
siaa duutudai Diuusi. Dai ca∧catadai ∧gai ∧ñiooqui tai Diuusi
soi sai ∧∧gidana ∧gai ismaac∧d∧ aagidi Paavora.
15 Dai g∧vacoi ∧gai ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ quiidi∧r∧
oidacatadai dai gooqui∧r∧ g∧rdaañimi ∧gai dai pov∧rt∧t∧dai:
—M∧si aapim∧ s∧∧lic∧d∧ vaavoitudadagi isvaavoitudai
aan∧ Diuusi, v∧rai iimi dai giñquiiyana daraaja asta
m∧si∧∧scad∧ iji tabiaad∧r∧ —ast∧t∧dai ∧gai.
Dai mait∧rdagito t∧scho t∧iyagi.
16 Λmo imidagai caiim∧itadai aat∧m∧ siaaco gamamadaiña
dai vuid∧r∧ aayi aat∧m∧ ∧mo ali ooqui ismaac∧d∧ viaacatadai
∧mo Diaavora t∧aañicarud∧ dai ∧gai ∧∧quiasd∧r∧ maat∧cana
istumaasi daivuñia agai. Dai viaacatadai ∧gai g∧tutuidacami
dai ∧ali ooqui mui gamait∧c∧iña tumiñsi g∧tutuidacami
v∧∧tar∧.
17 Idi ali ooqui g∧roidatucuiña Paavora ∧∧madu aat∧m∧ dai
iiñaquidana daid∧ icaitidana:
—Idi c∧c∧∧li ∧rpipiooñigad∧ Diuusi ismaac∧d∧
∧r∧bait∧c∧aacami, dai goovai g∧naagidi aapim∧ isducatai
c∧∧gac∧r∧ vuvaquiagi —caitidana ∧ali ooqui.
18 Mui tasai povueeyi ∧gai tai ∧mo imidagai oojogi Paavora
dai ajaco c∧quiva daid∧ it∧t∧dai ∧Diaavora t∧aañicarud∧ is-
maac∧d∧ viaacatadai ∧ali ooqui:
—Suusi Cristo guvucadad∧c∧d∧ ang∧aagidi vuusaiñi
goooquiaiñd∧r∧ —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Diaavora t∧aañicarud∧ otoma vuusai.
19 Dai aid∧si ∧ali ooqui tutuidacami maat∧ t∧∧ iscamaitis-
tutuidi isgamait∧c∧dagi tumiñsi ∧gaic∧d∧ vui ∧gai ∧Paavora
∧∧madu Siilasi dai vuucai dai vaan tuutui dudunucami∧r∧
plaasana.
20-21 Daid∧ it∧t∧dai ∧gai ∧dudunucami:
—Idi c∧c∧∧li ismaac∧d∧ ∧rjudidíu g∧rd∧v∧∧ragana dada dai
g∧raagidi t∧sviaa siduñiagi istumaasi aat∧m∧ maitistutuidi.
Aat∧m∧ ∧rromamanu dai g∧rdaidi g∧rt∧t∧aan∧damiga

gomaasi. Dai poduucai baacoitudai goovai oodami
gʌnñiooquicʌdʌ —astʌtʌdai.
22 Tai vʌʌsi ʌoodami vui baacoi, taidʌ ʌdudunucami gatʌjai
sai uupasdana yuucusidʌ dai gʌviaarsana uusicʌdʌ.
23 Dai catʌvʌpi gʌviacarai dai maamaisa. Dai tʌjai
ʌmaisacarui nuucadacami sai cʌʌga nuucadacana.
24 Aidʌmʌsi potʌtʌdai ʌmaisacarui nuucadacami ʌgai tu-
ucavi vavaisanana uucami vaapai maisacariʌrʌ. Dai uusi
maisacariʌrʌ vaapai ʌʌcasodʌ dai anaasi viaa.
25 Ʌran tucarʌ aidʌsi ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi gamamadai
dai siaa duutudai Diuusi gʌnnʌidagacʌdʌ vaidʌ ʌgaa maa-
maisapicʌdʌ moscaʌcatadai.
26 Tai todian duucai cavami gigiduli dʌvʌʌrai dai oiñitu
bibidaviqui ojoodagadʌ utioma daraajʌdʌ. Tai gocʌdʌ
gʌcucupioco vʌʌsi cucuparagadʌ ʌmaisacarui, dai uupai
vʌʌsi ʌmaamaisapicʌdʌ cadeenagadʌ ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ
vuupulicatadai ʌgai.
27 Dai aidʌsi nʌnʌa ʌmaisacarui nuucadacami tʌʌ
iscucupioquiñi ʌmaisacarui cucuparagadʌ vuusaitu
gʌmastaga dai ʌcʌdʌ ʌʌgi gʌmuaa agaitadai poʌliditai
isvuvaja ʌmaamaisapicʌdʌ.
28 Dʌmos ʌPaavora iiñoqui daidʌ itʌtʌdai:
—Maitigʌmuaa tamiatʌ daraaja vʌʌscatai —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌmaisacarui nuucadacami gatai ʌmo cuudagi dai
mʌraitai vaa duaadimutugaitai dai gigivuquimi dai vuidʌrʌ
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.
30 Dai otoma vuvaitu dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Cʌcʌʌli tuma duuna aanʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuusaiña?
—astʌtʌdai.
31 Taidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudañi aapi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusaimu aapi ʌʌmadu vʌʌscatai
ismaacʌdʌ gʌquiiyʌrʌ oidaga —astʌtʌdai.
32 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi aagidi Diuusi ñiooquidʌ
vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌmaisacarui nuucadacami quiidiʌrʌ
oidacatadai.
33 Dai quiaa ʌrtucarʌcatadai vaidʌ ʌmaisacarui nuucada-
cami vacuañdi tuutucugadʌ mʌsiaaco saasarai uusicʌdʌ.
Dai otoma ʌgai ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oida-
catadai gʌnvapacoi.
34 Dai gooquiʌrʌ vaidacai gʌquiiyamu dai bibi. Dai
ʌgai ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai aliʌ
baigʌnʌliditadai vaavoitudacai.
35 Siaadiqui quiaamoco ʌdudunucami ootosi ñiooqui
sandaarucʌdʌ ʌmaisacarui nuucadacami sai dagitona ʌgai
ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.

36 Taidʌ ʌmaisacarui nuucadacami potʌtʌdai ʌPaavora:

—Ʌdudunucami casi giñootosi ñiooqui ansaidʌ gʌndagitona. Diuusi gʌnnuucaticana —astʌtʌdai.

37 Dʌmos ʌPaavora itʌtʌdai ʌsandaaru:

—Aatʌmʌ ʌrromamanu ʌʌpʌ mʌtai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi oodami vuitapi gʌrgʌviaacarai maitʌrdagitocai tʌsñiooquia aatʌmʌ, dai gʌrmaamaisa. Dai sivi ʌstocai gʌrdagitua ʌlidi ʌgai poduucai gia cho. Vai ʌʌgi dadana ʌgai dai gʌrvuvaidana —astʌtʌdai ʌPaavora ʌsandaaru.

38 Taidʌ ʌsandaaru mʌʌ aagidi idi ñiooqui ʌdudunucami tai ʌgai aliʌ duduaadimu maatʌcai isʌgai ʌrromamanu ʌʌpʌ.

39 Dai cascʌdʌ iji ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌcʌcʌʌli dai daañimi sai oigʌldana. Dai vuvaitu dai daañimi sai vuvacʌna Piliposiaiñdʌrʌ.

40 Tai ʌgai vuvaja maisacaruaiñdʌrʌ dai iji Lidia quiidiamu dai aagidi ʌvaavoitudadami isducatai vuvaitu ʌdudunucami maisacaruaiñdʌrʌ sai camaiduduaadicuiña ʌvaavoitudadami, dai gooquiʌrʌ iji ʌgai abiaadʌrʌ.

17

———

1 Dai iimʌcai ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi Ampipoliisiana dai Apolooniana sʌʌli dʌgavusai dai boodʌrʌ aayi Tesalonicʌrʌ ami cʌaacatadai ʌmo judidíu quiuupaigadʌ.

2 Taidʌ ʌPaavora ii ʌjudidíu quiuupaigadʌamu poduucai isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌscʌrʌ. Dai vaica ʌcaldi anaasi daraaja ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌmadu gaaatagaiña ʌgai ʌjudidíu isducatai icaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ

3 isʌCristo viaacatadai issoimaa taatagi, dai muquiaagi dai ʌpamu duaacagi. Dai potʌtʌdaiña ʌgai:

—Ʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrʌCristo, ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ nʌnʌra aapimʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.

Vai ʌʌmoco judidíu pocaitiña sai maitʌrvaavoi.

4 Tai ʌʌmoco vaavoitu dai uraava ʌPaavora dai Siilasi. Dai mui giliego ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi vaavoitu ʌʌpʌ, dai mui ooqui ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌoodami aliʌ siaa duutudaiña.

5 Cascʌdʌ aliʌ baacoi ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitu. Dai ʌmpagi cʌcʌʌli soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ mosajioopaiña caayana dai aliʌ siaa caitimi ʌgai gʌnʌmpaidacai vaidʌ ʌoidacami maisiooma daraajatadai caʌcacai. Taidʌ ʌcʌcʌʌli soimaasi ivuaadami ʌʌmadu ʌjudidíu Jasoñi quiidiʌrʌ dada dai daitu cuuparagai dai vaapa dai gaagaimi ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi dai vuvaida agaitadai abiaadʌrʌ dai tʌʌgida agaitadai ʌgai ʌoodami.

6 Dai maitʌʌ ʌgai ami dai cascʌdʌ tʌvaimʌcai Jasoñi ʌʌmadu
aa vaavoitudadami dai vuucai dudunucamiʌrʌ, dai ami ijiña
daidʌ icaiti:
—Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ naana dui vʌʌsi oidigi gʌnñiooquicʌdʌ
caaayi tami Tesalonicʌrʌ ʌʌpʌ.
7 Tai goJasoñi miaadʌgi gʌquiiyʌrʌ. Dai vʌʌsi ʌgai ivueeyi
mui naana maasi istumaasi ʌgʌʌ tʌaanʌdami romanu
maitamaacai oigaragai. Ʌgai pocaiti sai oidaga ʌmai gʌʌ
baitʌcʌaacami Suusi tʌʌgiducami —ascaiti.
8 Taidʌ ʌoodami ʌʌmadu ʌdudunucami moscaʌ goñiooqui
dai sisioli.
9 Dai taí ʌdudunucami Jasoñi ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami
tumiñsigadʌ dai potʌtʌdai sai ʌpamu maquia agaitadai
siʌʌscadʌ vuvaaquiagi abiaadʌrʌ ʌPaavora dai Siilasi, tai
ʌgai gamaa mʌtaida dagito isiimiagi.

———

10 Taidʌ ʌvaavoitudadami otoma vuvaitu ʌPaavora ʌʌmadu
Siilasi tucarʌ dai ootoi Bereamaco. Tai ʌgai mosaayi Bereʌrʌ
dai iji judidíu quiuupaigadʌamu.
11 Ʌjudidíu ami oidacʌdʌ vaamioma cʌʌga tuutuiga siʌgaa
Tesalonicʌrʌ oidacʌdʌ ʌgai mosbaigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana is-
tumaasi aagidiña ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi. Dai vʌʌs tasai
gaagaiña Diuusi ñiooquidʌrʌ dai nʌida agaiña sabaigʌ ʌrvaavoi
ismaacʌdʌ aagidiña ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.
12 Dai poduucai muidutai judidíu ʌʌmadu giliego vaavoitu,
vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi cʌcʌʌli ʌʌmadu ooqui ismaacʌdʌ
ʌoodami aliʌ siaa duutudaiña.
13 Dai aidʌsi maí ʌjudidíu Tesalonicʌrʌ oidacami siʌPaavora
gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ Bereʌrʌ ʌʌpʌ, gaamu iji dai sisiolitu
ʌoidacami.
14 Dʌmos ʌvaavoitudadami otoma ootoi ʌPaavora coost-
amu, taidʌ ʌSiilasi ʌʌmadu Timoteo anaasi vii.
15 Ʌgai ismaacʌdʌ oí ʌPaavora Ateenasiʌrʌ uucami dagito
dai aa suuli. Taidʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌgaicʌdʌ ʌSiilasi
ʌʌmadu Timoteo sai gaamu iimʌna siʌotoma istutiadagi.

———

16 Dai aidʌsi Ateenasiʌrʌ daacatadai ʌPaavora dai
nʌnʌracatadai ʌSiilasi ʌʌmadu Timoteo ami nʌidi ʌgai mui
ʌmoono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai
cascʌdʌ aliʌ soigʌʌliditadai ʌgai dai baamucan tada.
17 Cascʌdʌ ʌPaavora aagidiña Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu is-
maacʌdʌ gʌnʌmpaidiña quiuupiʌrʌ dai aa ʌʌpʌ ismaacʌdʌ
ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai vʌʌs tasai aagidiña ʌgai
Diuusi ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ plaasana daraajagi.
18 Dai ʌʌmoco ʌgai ʌrepicureo mamaatʌrdamigadʌ
dai aa ʌrʌgai ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi estotoico

mamaatʌtuldaragadʌ. Dai gʌnaagacai ñiñio ʌgai ʌʌmadu ʌPaavora dai ʌʌmoco icaiti:

—¿Istumaasi goovai ismaacʌdʌ aagai goaatagaracʌdʌ? —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—GʌraagiadΛn caiti goovai sibʌaadʌrʌ didiuusi —ascaiti.

ΛPaavora aagaiña ʌSuusi dai duaacaradʌ cascʌdʌ pocaiti ʌgai.

19 Dai bʌi ʌgai ʌPaavora dai bʌʌcai mʌʌca siaaco Aliopago tʌʌgidu, ami siaaco bai vuaadana ñiooqui ʌdudunucami daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPaavora:

—Maatʌca ʌrʌlidi aatʌmʌ istumaasi utuducami gʌrmaatʌtulda ʌlidi aapi.

20 GʌraagidañΛi istumaasi maimaatʌ aatʌmʌ dai cascʌdʌ maatʌca ʌrʌlidi aatʌmʌ istʌiya ʌlidi aapi goocʌdʌ —astʌtʌdai.

21 VʌʌscatΛi Ateenasiʌrʌ oidacami dai sibʌadʌrʌ vuvacʌcami ismaacʌdʌ anaasi oidacatadai, maitivuaadana ʌma maasi moscaʌcana istumaasi utuducami dai gaaagidiña ʌʌpʌ.

22 Amaasi ʌPaavora cʌquiva vʌʌscatai saagida ami AliopagʌrΛ daidʌ itʌi:

—CʌcʌʌΛi Ateenasiʌrʌ oidacami vʌʌsiaʌcatai nʌidi aanʌ mʌsaliʌ siaa duutudai aapimʌ gʌndidiuusiga.

23 AidʌΛsi aimʌraiña aanʌ dai nʌnʌidiña vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco oidaga moomono, tʌʌ aanʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco aduucai oojisi: “Tami ʌrʌDiuusi vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aatʌmʌ”. Idi vaa ismaacʌdʌ siaa duutudai aapimʌ maimaatʌcatai gooviava ʌrʌDiuusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.

24 ΛΛgai ʌrʌDiuusi ismaacʌdʌ idui oidigi dai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga ʌgai ʌrbaitʌcʌaacami ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagi dai vʌʌsi oidigi. ΛΛgai maiquiquiuupiana oidaga ismaacʌdʌ ivueeyi oodami.

25 ΛΛgai maitʌgito isivuaadagi oodami tomali ʌmo istumaasi ʌgai vʌʌtarʌ. ΛΛgai vaa ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrmaacai ibʌdagai dai ʌvʌʌli dai vʌʌsi istumaasi.

26 VʌʌΛsi naana maasi oodami vuvaaja ʌoodamiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ʌʌpʌga. Dai Diuusi tʌjai sai vʌʌsi oidigi daama oidacana, dai vʌʌscʌrʌ aagaiña siaacoga dai siʌʌscadʌ.

27 DaidΛ icaiti Diuusi: “AanΛ andarai ʌoodami oidigi daama sai matia ʌlidiña sabai oidaga Diuusi”, ascaiti Diuusi. VʌʌscʌrΛ maimʌʌcasi daja Diuusi mosaliʌ miaanai daja ʌgai vʌʌscatai.

28 DiuusicʌdΛ duduaaca aatʌmʌ dai ajioopai dai oidaga. GʌnʌʌΛqui aaduñicaru sastuduacʌdʌ pocaiti: “AatʌmΛ ʌrmaamaradʌ Diuusi”, ascaiti.

29 Vaavoava siʌrDiuusi maamaradʌ aatʌmʌ cascʌdʌ maitʌaagai tʌspoduucai tʌtʌgitoda aatʌmʌ isʌmo moono

istutuidi siʌrDiuusicagi ismaacʌdʌ ivueeyi oodami isducatai gʌntʌtʌgitoi ʌgai oorocʌdʌ, isplaatacʌdʌ isodaicʌdʌ.

30 ΛʌquIoma pocaiti Diuusi: “Oidacatadai oodami ismaacʌdʌ maitiñmaatʌ cascʌdʌ maitiñʌʌgidiña antai aanʌ vʌʌscʌrʌ maioojogi dai sivi tʌaanʌi aanʌ vʌʌscatai aipaco oidacami sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana”, ascaiti Diuusi.

31 Λmo imidagai ʌmo dunucami nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami gomaasi iduñia agai ʌgai Diuusi vʌʌtarʌ dai cʌʌga iduñia agai. Diuusi aagai siʌʌscadʌ. Λgai ʌrSuusi ismaacʌdʌ ʌcovai vuusaitu Diuusi. Diuusi duaacali ʌSuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai poduucai cʌʌga maatʌ vʌʌscatai siʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagai Diuusi —astʌtʌdai ʌPaavora.

32 Aidʌsi caʌ ʌgai coidadʌ duaacaradʌ ʌʌmoco mosparunai dai aa icaiti:

—Baiyoma isʌpʌdaamʌrʌ gʌraagida gomaasi —ascaiti ʌoodami.

33 Amaasi ʌPaavora anaasi viaa dai ii.

34 Tai ʌʌmoco cʌcʌʌli oí ʌPaavora dai vaavoitu. Dai ʌgai saagida imʌitadai Dionisio ismaacʌdʌ ʌrʌmo dunucami Aliopagʌrʌ, dai ʌmo ooqui Dámalisi tʌʌgiducami, dai aa ʌʌpʌ.

18

———

1 Dai gooquiʌrʌ ii ʌPaavora Ateenasiaiñdʌrʌ Coriintoamu.

2 Dai ami tʌʌ ʌgai ʌmo judidíu Aquilasi tʌʌgiducami. Λgai ʌrPonto dʌvʌʌriʌrʌ oidacamicatadai. Aidʌ vaasʌquioma ami divia ʌAquilasi ʌʌmadu ooñigadʌ Prisiilasi Italiaiñdʌrʌ. Λgʌʌ baitʌcʌaacami Claudio tʌjai sai vuvacʌna vʌʌsi ʌjudidíu Roomaiñdʌrʌ cascʌdʌ ʌgai viaacatadai isvuvaquiagi ʌʌpʌ. Taidʌ ʌPaavora ii dai diviji.

3 Dai tʌʌ ʌPaavora isʌgai viaacatadai ʌgai vaa aa duiñdagai ismaa viaacatadai ʌPaavora isivuaadagi icuusi baabaqui cascʌdʌ anaasi ʌʌmadu vii ʌgai dai ʌʌmadu gaaata vuaada agai.

4 Daidʌ ʌPaavora vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ aimʌraiña ʌjudidíu quiuupaigadʌamu. Dai ami gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ tai muidutai vaavoitu siʌʌsi judidíu ʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ.

5 Aidʌsi Siilasi ʌʌmadu Timoteo aayi Masedoniʌrʌ aidʌ abiaadʌrʌ ʌPaavora maiti vuaadana ʌma maasi mosgaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Dai sʌʌli aagidiña ʌPaavora ʌjudidíu daidʌ itʌtʌdaiña:

—ΛSuusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra aapimʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.

6 Tai ʌgai vui baacoi dai sigalnaasi ñiooqui aagidi taidʌ
ʌPaavora itʌtʌdai:
—ΛʌΛgi aapimʌ ʌrgʌnduñi mʌsiʌʌscadʌ coiya aapimʌ maii-
imimu Diuusi ʌʌmadu. Aanʌ gia camaitʌrgiñduñi —astʌtʌdai
ʌPaavora.
Cascʌdʌ ʌPaavora gigigi gʌyuucusi ʌʌgi poduucai
gaaagidiña ʌgai ismaitʌrduñidʌ. Dai ʌpamu ñioo ʌPaavora
daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi baitʌqui imimu aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
ʌʌmadu —astʌtʌdai.
7 Daidʌ ʌPaavora vuusai ʌjudidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ dai
ii ʌmo cʌʌli quiidiamu Justo tʌʌgiducami ismaacʌdʌ aliʌ siaa
duutudai Diuusi. Λgai quiuupai abaana oidacatadai.
8 Dai ʌmo cʌʌli Cʌlisipotʌʌgiducamiismaacʌdʌ
ʌrbaitʌcʌaacami quiuupiʌrʌ, vaavoitu isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ
oidacatadai vaavoitu ʌʌpʌ. Dai muidutai Coriintoʌrʌ
oidacami moscaʌ dai vaavoitu dai gʌnvapacoi.
9 Dai ʌmo imidagai tucarʌ ʌPaavora gʌcoosigʌrʌ nʌidi Diu-
usi saidʌ itʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda apiaigaaagidida giññiooqui maitidagi-
tocai aagada.
10 Aanʌ angʌʌmadu daja dai tomali ʌmaadutai maisoimaasi
gʌtaatatuldamu, aanʌ viaa mui oodami tami Coriintoʌrʌ
—astʌtʌdai Diuusi.
11 Tai cascʌdʌ ʌPaavora Coriintoʌrʌ vii ʌmo uumigi dan
taajucami dai gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami saagida.
12 Aidʌsi Galioñi ʌrtʌaanʌdamicatadai Acaayʌrʌ ʌjudidíu
vui baacoi ʌPaavora dai bʌʌcai ami siaaco daacatadai
ʌtʌaanʌdami
13 daidʌ itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli gaaagidiña sai gʌaagai issiaa duutuadagi Diu-
usi dʌmos daidarsi isducatai ivueeyi goovai —astʌtʌdai ʌgai
ʌtʌaanʌdami.
14 Paavora cañiooquia agaitadai taidʌ ʌGalioñi itʌtʌdai
ʌjudidíu:
—Dañi siʌrsoimaasi iducamicamudai goovai aidʌ gia bai
gʌnduiñdamudai aanʌ.
15 Dʌmosaapimʌaagaiistumaasiaapimʌ ʌʌgi gʌndaidi,
ʌʌgiavʌr bai duuñi aapimʌ. Aanʌ anmaivapacʌi gomaasiʌrʌ
—astʌtʌdai.
16 Dai vuvaitu abiaadʌrʌ.
17 Tai vʌʌscatai ʌgiliego bʌi Sostiña ismaacʌdʌ
baitʌcʌaacami judidíu quiuupaigadʌrʌ dai anaasi vuitapi
ʌtʌaanʌdami gʌicacarai vaidʌ ʌtʌaanʌdami mosnʌidi dai
maivuamʌ ʌlidi.

———

18 ΛPaavora quiaa anaasi vii mui tasai. Dai gooquiʌrʌ diosagi
ʌgai ʌvaavoitudadami dai iji Paavora ʌʌmadu Prisiilasi dai
Aquiilasi Sincʌʌliamu. Dai ami ivisu ʌPaavora gʌmoo sai
nʌidiña ʌoodami isʌʌgidi ʌgai istumaasi bai dui vaasʌquioma
Diuusi ʌʌmadu. Dai abiaadʌrʌ tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai
iimia agai Siilia dʌvʌʌriamu.
19 Dai aidʌsi aayi ʌgai Efeesiʌrʌ taidʌ ʌPaavora anaasi viaa
Prisiilasi ʌʌmadu Aquiilasi dai ii judidíu quiuupaigadʌamu
dai aagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami
gʌnʌmpaidiña dai ʌgai aliʌ ñiñio ʌPaavora ʌʌmadu aagaitai
imaasi.
20 Daidʌ ʌjudidíu daañimi ʌPaavora sai viʌʌna tʌvʌpioma
dʌmos ʌgai maivii.
21 Dai diosagi daidʌ itʌtʌdai:

—Viaa aanʌ isJerusaleenʌrʌ daacagi siaa duudagʌrʌ is-
maacʌdʌ camiaadimi, vʌʌscʌrʌ ʌpamu divimu aanʌ dai
gʌnnʌidamu isDiuusi ipʌliadagi —astʌtʌdai.

Dai tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai Efeesiaiñdʌrʌ ii.
22 Dai aidʌsi aayi ʌgai Sesareeʌrʌ taidʌ ʌPaavora ii
Jerusaleenamu dai viaatulda agai ʌvaavoitudadami, dai
otoma tʌvai Antioquiiamu.
23 Dai anaasi vii ʌPaavora bai tʌvʌpi. Amaasi ʌpamu
ii dai divida agai vʌʌsi ʌvaavoitudadami vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ
Galaasiʌrʌ dai Pilijiʌrʌ. Dai aagidimi ʌpamu Diuusi ñiooquidʌ
dai poduucai soiquimi sai vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi.

———

24 Aidʌ aayi Efeesiʌrʌ ʌmo judíu Apoolosi tʌʌgiducami. Λgai
ʌrAlejandʌʌliʌrʌ oidacami dai ʌgai cʌʌga maatʌ ñiioocai dai
cʌʌga maatʌ Diuusi ñiooquidʌ.
25 Aliʌ cʌʌga maatʌtuldicatadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
Dai baiʌliaracʌdʌ ñiioocaiña. Dai sʌʌli aagaiña istumaasi
idui ʌSuusi. Dai maimaatʌcatadai ʌgai ʌmai vacuanaragai
mosʌcaasi ʌVuaana vacuanaragadʌ maatʌcatadai ʌgai.
26 Daidʌ ʌApoolosi maiduaadicuitai ñiioocaiña judidíu quiu-
upaigadʌrʌ. Aidʌsi caʌ Prisiilasi ʌʌmadu Aquiilasi ʌcovai
vuusaitu dai siooma cʌʌga maatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ.
27 Aidʌsi imia agaitadai Apoolosi Acaaya dʌvʌʌriamu taidʌ
ʌvaavoitudadami soi dai ootosi ʌmo oojai ʌgaa vaavoitu-
dadami dai potʌtʌdai sai baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgidana
ʌApoolosi. Dai aidʌsi ʌApoolosi aayi Acaayʌrʌ cʌʌga soi ʌgai
ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Diuusi aliʌ oigʌdai dai vaavoit-
uli.
28 Daidʌ ʌApoolosi aagidi vʌʌscatai vuitapi isducatai
maicʌʌga ivueeyi ʌjudidíu gʌnvaavoidaragʌrʌ. Dai aliʌ
ñioo dai mamaatʌtuldi iscaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ isSuusi

Cristo ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai ʌgai. Cascʌdʌ ʌgai maitistutuiditadai isvui ñioocadagi.

19

———

1 Apoolosi quiaa Coriintoʌrʌ daacatadai taidʌ ʌPaavora ʌʌmapʌcʌrʌ ucoidigana daivusai dai Efeesiʌrʌ aayi dai ami tʌʌ chiʌʌqui vaavoitudadami.

2 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌvaavoitudadami:

—¿Aidʌsi vaavoitu aapimʌ diviasi Diuusi Ibʌadʌ dai gʌnʌʌmadu daaca agai? —astʌtʌdai.

Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Tomali maicajiomacatadai aatʌmʌ isoidaga Diuusi Ibʌadʌ —astʌtʌdai.

3 Taidʌ ʌPaavorai itʌtʌdai:

—¿Maacʌdʌ vacuanaragaicʌdʌ gʌnvapacoi aapimʌ? —astʌtʌdai.

Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—ΛVuaana vacuanaragadʌcʌdʌ —astʌtʌdai.

4 Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:

—ΛVuaana vapaconaiña oodami sai nʌidiña aa isʌgai caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai ʌgai potʌtʌdaiña ʌʌpʌ sai gʌaagai isvaavoitudagi ismaacʌdʌ gooquiʌrioma divia agaitadai. Λgai ʌrSuusi Cristo —astʌtʌdai ʌPaavora.

5 Aidʌsi caʌ ʌgai gʌnvapacoi sai nʌidiña aa isʌgai vaavoitu Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ.

6 Aidʌsidʌ ʌPaavora daama darai gʌnoonovi divia Diuusi Ibʌadʌ ʌgai ʌʌmadu. Tai ʌgai gʌnaagacai ñiñio ʌma maasi ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai ʌgai dai aagai istumaasi aagidi Diuusi.

7 Vʌʌsicʌdʌ ʌrparʌ baivustaama dan gooca ʌgai.

8 Daidʌ ʌPaavora vaica masaadai aitu aimʌraitai judidíu quiquiuupaigadʌamu dai maiduaadicuitai gaaagidiña isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Tai ʌʌmoco gia vaavoitu.

9 Dʌmos aa maivaavoitu maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua ʌliditai. Dai sigalnaasi ñioocai idi mamaatʌtuldaragai vui ʌoodami vuitapi. Amaasi ʌPaavora ʌcovai ii dai vaidacai ʌvaavoitudadami ʌmo escueelamu siaaco gamamaatʌtuldiña Tirano. Dai vʌʌs tasai mosvusacʌiña Tirano vai amaasi ʌPaavora ʌʌmadu ʌgaa anaasi aatagaiña dai aagaiña Diuusi ñiooquidʌ.

10 Poduucai idui ʌgai goo uumigi dai poduucai vʌʌsi Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami caʌ Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.

11 Dai Diuusi maa guvucadagai ʌPaavora saidʌ iduuna mui
naana maasi gʌgʌrducami.
12 Taidʌ ʌoodami vuidacai ʌcoococoidadʌ gʌnpañiñituga
dai gʌntaagiñagiacaru ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ taata ʌgai ʌPaavora
tuucugadʌ tai mosʌgaicʌdʌ dudueeyi ʌcoococoidadʌ dai asta
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvacʌiña oodamiaiñdʌrʌ.
13 Dai ʌʌmoco judidíu ismaacʌdʌ mosaipaco ajioopaiña
vuvaidimi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ vuvaida
ʌliditadai ʌgai Suusi guvucadadʌcʌdʌ dai potʌtʌdai ʌjudidíu
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ:
—Gʌntʌaanʌi aatʌmʌ Suusi guvucadadʌcʌdʌ ʌgai vaa is-
maacʌdʌ aagaiña ʌPaavora mʌsai vuvacʌna —astʌtʌdai.
14 Poduucai ivuaadana cuvaracami cʌcʌʌli ʌgai
ʌrmaamaradʌ ʌmo cʌʌli Isiiquiva tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrʌmo
baitʌcʌaacamigadʌ tʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ.
15 Aidʌsi potʌtʌdai ʌcʌcʌʌli ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai ʌgai
aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ aanʌ ʌSuusi dai maatʌ sioorʌ ʌrPaavora. ¿Dʌmos
aapimo moorʌ? —astʌtʌdai.
16 Cascʌdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ vuidʌrʌ gʌi ʌcʌcʌʌli dai vaamioma
istui isvʌʌscatai dai cavami capiacarai ʌgai taidʌ
ʌcʌcʌʌli maiyuucustugaitai voopoi ami quiiyaiñdʌrʌ dai
saasaquitugai tuutucugadʌ.
17 Dai vʌʌsi Efeesiʌrʌ oidacami maí gomaasi judidíu dai
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ cascʌdʌ vʌʌscatai aliʌ dudu-
aadimu, dai aliʌ siaa duutudaimi Suusi Cristo.
18 Dai muidutai ismaacʌdʌ vaavoitu dada dai gaaagidimi
istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌʌquioma.
19 Dai muidutai ismaacʌdʌ ʌrcʌcʌʌdaracamicana vuaa
gʌnlilivruga dai vʌʌscatai vuitapi mʌmʌʌji. Dai gooquiʌrʌ
ʌʌsitu ʌlilivru namʌgadʌ sai aayi parʌ taajucami siento miil
piisu.
20 Dai poduucai muidutai tʌʌ gomaasi dai muiyapʌrʌ maí
oodami Diuusi ñiooquidʌ.
21 Cadaivunucai vʌʌsi gomaasi taidʌ ʌPaavora ʌpʌʌli
isimiagi Masedoniamu dai Acaayamu dai abiaadʌrʌ
Jerusaleenamu. Daidʌ icaiti:
—Cadaivunucai amui gʌaagai isimia aanʌ Roomamu ʌʌpʌ
—ascaiti.
22 Dai caootosacai gooca gʌaaduñi ismaacʌdʌ soicʌiña aa
duiñdadʌrʌ Masedoniamu ʌgai ʌrTimoteo ʌʌmadu Erastusi,
dai ʌgai anaasi vii Aasiʌrʌ bai tʌvʌpi.

———

23 Aidʌ aliʌ sisioli Efeesiʌrʌ oidacami Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ.

24 Λmo cλλli Demetrio tλλgiducami sisiolitu λoodami. Λgai
ivuaadana plaata quiquiuupai aaliducami λpa maasi ismaasi
Diana quiuupaigadλ dai λraana daasaca Diana. Diana λrλmo
odai uvisi ismaacλdλ siaa duutudai Efeesiλrλ oidacami Diuusi
duucai. Dai vλλscatai ismaacλdλ λλmadu gaaata vuaadana
λcλλli aliλ mui gamaitλcλiña tumiñsi.
25 Dai λgai λmpagi vλλsi gλpipiooñiga λλmadu aa ismaacλdλ
viaacatadai pomaasi aa duiñdagai λλpλ, daidλ itλtλdai:
—Giñaaduñi, cλλga maatλ aapimλ isaliλ cλλgacλrλ oidaga
aatλmλ idi aa duiñdagaicλdλ.
26 Dai cλλga nλidi aapimλ dai caλ siλPaavora gaaagidiña sai
idi moono ismaacλdλ ivueeyi oodami maitλrdidiuusi. Dai
poduucai vaavoituldi λgai muidutai, maisiuu mosλca tami
Efeesiλrλ oidacami vλλsi Aasia dλvλλriλrλ oidacami λλpλ.
27 Vλλsi idi aliλsi λrduaadimudagai maisiuu mosλca
gλraa duiñdaga siaa gλduuñian tada dai vλλsi oodami
camaitλgitomu goquiuupaigadλ gλducλdλ gλrdiuusiga Diana.
Vλλsi Aasiλrλ oidacami λλmadu vλλscatai vλλsi oidigi daama
oidacami siaa duutudai idi gλducλdλ gλrdiuusiga Diana. Dai
sivi siaa gλduñian tada gogλducamigadλ goovai —astλtλdai
Demetrio gλaaduñi.
28 Dai moscaλcacai λoodami gomaasi aliλ baacoi dai
iiñaquimi daidλ icaitimi:
—Gλducλdλ gλrdiuusiga Diana, gλducλdλ —ascaiti.
29 Dai vλλsi Efeesiλrλ oidacami aliλ siaa caitimi. Dai vui
Gaayo λλmadu Aristarco λgai λrgooca cλcλλli ismaacλdλ
Masedoniλrλ oidaga dai oiditadai λPaavora. Taidλ λoodami
cavami gλnaagacai tλvaimλcai mλλca uucami siaaco
gλnλmpaidiña λoodami.
30 Daidλ λPaavora vaquia λliditadai dai ñiooquida agaitadai
λoodami dλmos λvaavoitudadami maidagito.
31 Λλmoco ismaacλdλ λrdudunucami Aasiλrλ ismaacλdλ
amiigugadλ λPaavora λgai λλpλ ootosi ñiooqui dai daañimi sai
maivaacλna ami.
32 Dai ami siaaco gλnλmpagi λoodami λλmoco iiñacai λmo
istumaasi vai aa λma maasi dai aliλ siaa caiti vλλsi oodami dai
baitoma vλλscatai maimaatλcatadai istuisidλ gλnλmpagi.
33 Dλmos λλmoco ismaacλdλ λoodami saagida guucacatadai
aagidi λAlejandro astuisidλ ami gλnλmpagi. Taidλ λjudidíu
baitλqui cλi λAlejandro. Vai λgai ñiooquia agaitadai cascλdλ
vañigi gλnovi sai dodoligicana vλλscatai.
34 Dai aidλsi maí λgai isAlejandro λrjudíu vλλscatai ijiña
parλ goo oora daidλ icaiti:
—Gλducλdλ gλrdiuusiga Diana, gλducλdλ —ascaiti.
35 Amaasi λmo dunucami anaasi Efeesiλrλ oidacami
cadodoligitudacai vλλscatai itλtλdai:

—Giñaaduñi Efeesi∧r∧ oidacami, c∧∧ga maat∧ v∧∧si oidi daama oidacami isaat∧m∧ nuucada goodai moono ismaac∧d∧ t∧vaagiaiñd∧r∧ g∧i. Λgai ismaac∧d∧ Diana t∧∧gidu. Λgai ∧rg∧rdiuusiga. Dai nuucada aat∧m∧ quiuupaigad∧ ∧∧p∧.

36 C∧∧ga maat∧ aapim∧ istomali ∧maadutai maitistutuidi ispot∧iyagi ismait∧rvaavoi v∧∧si gomaasi, casc∧d∧ dodoligivurai. Maitav∧r istuma vuaada m∧smaic∧∧ga g∧nt∧t∧gitodagi ∧∧p∧ga.

37 Idi c∧c∧∧li m∧smaac∧d∧ vuaa aapim∧ maitaga∧∧sidi goovai tomali ∧mo istumaasi goquiuupiaiñd∧r∧ dai tomali maisigalnaasi ñioocai g∧rdiuusiga vui.

38 Si∧Demetrio ∧∧madu ∧gaa aata vuaadami viaacagi ∧mo istumaasi ∧mo oodami vui casc∧d∧ oidaga dudunucami sioor∧ bai duñiagi gomaasi. Dai c∧∧ga istutuidi isvan c∧∧sagi. Dai ami dudunucami∧r∧ istutuidi isaipaco g∧pi∧r∧ g∧nvuupadagi.

39 Dai si∧r∧ma maasicagi ismaac∧d∧ t∧gito aapim∧ ∧∧p∧daam∧r∧ av∧r bai duuñi ∧oodami ∧mpaidaragad∧r∧.

40 M∧sg∧rt∧cacagi istuisid∧ siaa caitimi aat∧m∧ sivi maitiipu istumaasi gaaagida aat∧m∧ casc∧d∧ ali∧si ∧rduaadimudagai. Daid∧ ∧dudunucami c∧∧ga istutuidi isvaama g∧rtuutusagi dai pot∧iyagi t∧sai aat∧m∧ vui baacoi —ast∧t∧dai ∧dunucami.

41 Dai capot∧∧cai ootoi v∧∧scatai sai noonoig∧na.

20

———

1 Mosugit∧cai ∧sisioligai taid∧ ∧Paavora ootosi ñiooqui ∧vaavoitudadami sai g∧n∧mpaidana sai ∧gai maquia agai ñiooqui. Dai gooqui∧r∧ coocomitu dai dioosagi dai ii ∧∧map∧c∧r∧ Masedoni∧r∧.

2 Dai gadiviji muiyap∧r∧ Masedonia d∧v∧∧ri∧r∧ dai aagidimi ∧vaavoitudadami ∧pamu Diuusi ñiooquid∧ dai poduucai soiquimi sai vaamioma c∧∧ga ∧∧gidiña Diuusi. Dai abiaad∧r∧ Gilisia d∧v∧∧ri∧r∧ aayi.

3 Dai anaasi daja vaica masaadai dai gooqui∧r∧ cat∧sadia agaitadai ∧mo vaarcu∧r∧ dai imia agaitadai Siriamu, d∧mos maí is∧judidíu cabai duitadai ñiooqui dai soobida agai casc∧d∧ ∧p∧∧li ∧gai isaa g∧siagi d∧v∧∧rapi s∧∧li ∧pamu Masedoniamu s∧∧li.

4-5 D∧mos ∧∧moco ismaac∧d∧ oiditadai Paavora bait∧qui iji dai Trooasi∧r∧ g∧rn∧n∧racatadai. Λgai ∧rSópatera Bere∧r∧ oidacami, ∧∧madu Aristarco, dai Segundo, Tesalonic∧r∧ oidacami, ∧∧madu Gaayo Deliv∧r∧ oidacami, ∧∧madu Timoteo, ∧∧madu Tíquico, dai Trófimo ∧∧p∧ ∧gai ∧rAasia d∧v∧∧ri∧r∧ oidacami.

6 Cadaivunucai ʌsiaa duudagai istuigaco gʌcuaadana
ʌpaana maicopodatudicami tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ dai
Pilipoosiaiñdʌrʌ iji. Dai bo taama tasaicʌdʌ aayi aatʌmʌ ʌgaa
Trooasiʌrʌ dai anaasi daraaja aatʌmʌ cuvaracami tasai.

———

7 Dai tumiñoco gʌnʌmpagi ʌvaavoitudadami dai gaugia
agai. Aidʌ ʌristuigaco tʌtʌgitoiña ʌgai isducatai muu Su-
usi Cristo curusiaba. Vaidʌ ʌPaavora mamaatʌtuldi Diuusi
ñiooquidʌ. Aliʌsi gʌaagaitadai isimiagi ʌgai siaadiqui cascʌdʌ
apiañiioocai ʌgai ʌran tucarʌ uucami.
8 Dai ʌmo vaaqui vaico daama tuutucaviacamiʌrʌ tʌcaviaco
gʌnʌmpaidacatadai ʌvaavoitudadami dai muiducatadai cuu-
cudagi.
9 Dai ʌmo gʌʌli Eutico tʌʌgiducami ʌmo ali quitaagiña daa-
catadai dai aliʌ tʌvʌpi gañiooqui ʌPaavora vaidʌ ʌgʌʌli aliʌ
coosimucatadai dai coi dai abiaadʌrʌ mʌtan gʌi. Dai aidʌmʌsi
vañigi ʌgai camuucucatadai.
10 Tai otoma tʌvai ʌPaavora dai cuiqui ʌgʌʌli daama dai
coomitu dai potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Maitavʌr duduaadicuda duaacava —astʌtʌdai ʌPaavora.
11 Dai ʌpamu tʌsai tʌcavi dai gasaasasi paana dai gauu dai
apiañiioocai maasico uucami daida ii.
12 Mʌtai bʌʌcai ʌgʌʌli duaacami dai aliʌ baigʌnʌldacai vii
ʌoodami.
13 Tʌtai aatʌmʌ baitʌqui iji ʌmo vaarcuʌrʌ Asoonʌrʌ
uucami. Dai ami vʌʌna ragai aatʌmʌ ʌpamu ʌPaavora.
Ʌgai ʌpʌʌli isdʌvʌʌrapi sʌʌli imiagi cascʌdʌ ʌʌgi poduucai
gʌraagidi ʌgai.
14 Dai aidʌsi aayi aatʌmʌ Asoonʌrʌ ami daacatadai
ʌPaavora dai gʌrʌʌmadu tʌsai vaarcuʌrʌ tʌtai iji Mitiliiñiamu.
15 Dai iji aatʌmʌ abiaadʌrʌ dai siaadiqui miaanai dʌgavusai
aatʌmʌ Quiiyosi. Dai gʌn siaadiqui aayi aatʌmʌ Samoosiʌrʌ
dai Trojiiliʌrʌ gʌriibʌsi. Dai gʌn siaadiqui Mileetʌrʌ aayi
aatʌmʌ.
16 Aliʌ otoma aiya ʌliditadai ʌPaavora Jerusaleenʌrʌ dai
ami daaca ʌliditadai Pentecosteesico sistuidiagi. Amaasi
ʌrʌmo siaa duudagadʌ judidíu. Cascʌdʌ maitipʌliditadai
ʌPaavora istʌvʌpi daacagi Aasiʌrʌ dai maiaayi Efeesiʌrʌ.

———

17 Aidʌsi quiaa Mileetʌrʌ daacatadai ʌPaavora ootosi ʌgai
ñiooqui Efeesiʌrʌ vaavoitudadami baitʌguucacamigadʌ sai
dadana.
18 Dai aidʌsi dada ʌgai taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai daacatadai aanʌ vʌʌscatai
oidacami ʌʌmadu, aidʌsi tuucamidʌrʌ abiaadʌrʌ divia aanʌ
Aasiʌrʌ.

19 VΛΛscΛrΛ aidΛsi gΛnsaagida daacatadai aanΛ
ΛrpiooñigadΛcatadai Diuusi. Dai maigΛducΛdΛ giñΛlidiña
aanΛ. Dai aliΛ suaacaiña aanΛ nΛiditai oodami
ismaivaavoitudai. Dai tomasiaacoga siaaco aimΛraiña aanΛ
giñsobicΛiña ΛjudidÍu cascΛdΛ aliΛ soimaa taatacana aanΛ.
20 Dai maidagitocai aagaiña aanΛ vΛΛsi istumaasi ismaacΛdΛ
ΛrcΛΛgaducami aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ. Dai gamamaatΛtuldiña
aanΛ vΛΛsi oodami vuitapi dai gΛnquiiquiana vΛΛsi Λmaduga
mΛΛsi judidÍu dai ismaacΛdΛ maitΛrjudidÍu.
21 Dai aanΛ gΛnaagidiña sai gΛaagai isΛma duucai
gΛntΛtΛgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai vaavoitudagi
isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami.
22 Sivi imimu aanΛ Jerusaleenamu. Giñootosai Diuusi
IbΛadΛ. Dai maimaatΛ aanΛ istumaasi iñduñiagi.
23 MosΛcaasi maatΛ aanΛ istomasiaaco iñsiaaco aimΛrdagi
giñaagidiña Diuusi IbΛadΛ mΛsai giñmaisa agai Jerusaleen Λ rΛ
dai sai aliΛ soimaa taata iñagai aanΛ.
24 DΛmos aanΛ gia maivuam iñΛlidi gomaasicΛdΛ. AanΛ
gia maisoigiñΛlidi giñtuucugacΛdΛ. MosΛcaasi istumaasi
ΛrgiñvΛΛtarΛ Λrnaatuagi Λaa duiñdagai ismaacΛdΛ giñmaa
gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo daidΛ iduñiagi vΛΛsi istumaasi
giñvii Λgai ansaidΛ iduuna. Λaa duiñdagai ismaacΛdΛ giñvii Λgai
ΛrgaaagidagI cΛΛgaducΛdΛ ñiooqui isDiuusi oigΛdai vΛΛscatai.
25 Casi gaaagidi aanΛ aapimΛ gΛnsaagida idi ñiooqui isDiuusi
soicΛi oodami sai cΛΛgacΛrΛ oidacana dai sivi cΛΛga maatΛ
aanΛ sai tomali Λmaadutai aapimΛ camaitiñtΛgia agai Λpamu.
26 CascΛdΛ angΛnaagida iñΛlidi aanΛ sivi sai
camaitΛrgiñduñi mΛsmaiiimiagi Diuusi ΛΛmadu mΛsiΛΛscadΛ
coiyagi.
27 Casi gΛnaagidi aanΛ maiΛstocai tomali Λmo istumaasi
mosvΛΛsi gΛnaagidi aanΛ istumaasi ipΛlidi Diuusi
tΛsmaatΛcagi daidΛ ivuaadagi.
28 CascΛdΛ gΛnnuucadacavurai aapimΛ ΛΛgi dai
nuucadacavurai vΛΛscatai Λvaavoitudadami ΛΛpΛ Λpan
duucai cañiiru pastuurugadΛ cΛΛga nuucadacana gΛsosoiga.
CΛΛga maatΛ aapimΛ isDiuusi IbΛadΛ gΛndarai mΛsai
nuucadacana Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ Λcovai vuvaitu
Diuusi cascΛdΛ cΛΛgavΛr mamaatΛtulda. Suusi Cristo Diuusi
maradΛ muu dai aasi ΛΛradΛ Λgai vΛΛtarΛ dai poduucai
cΛΛgacΛrΛ vuvaitu saidΛ ΛrΛmo siΛΛgΛmΛ ducamicana.
29 CΛΛga maatΛ aanΛ sai iñsiΛΛscadΛ imiagi dadimu aa dai
siaa duñia agadamu Λgai vaavoidaragadΛ Λpan duucai sΛΛsΛyi
omaligami daivΛi dai maivieeyi cañiiru.
30 Todian duucai aapimΛ gΛnsaagidaiñdΛrΛ baitΛqui gu-
uquivamu ΛΛmoco dai gamamaatΛtuldiadamu yaatagi baiy-

oma siismaacʌdʌ ʌrvaavoi. Dai poduucai iduuñimu ʌgai sai oidatucuiña aa daidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana.

31 GʌnnuucadacavuraI tudu. GʌntʌgitovuraI aapimʌ iñsaanʌ aitu vaica uumigi gʌnmaacaitai ñiooqui tasʌrʌ dai tucarʌ. Maidagitocai gʌnmaacaiña aanʌ ñiooqui vʌʌscatai ʌʌmadutai dai suaacaiña aanʌ aapimʌcʌdʌ.

32 Sivi giñaaduñi gʌnviaamu aanʌ Diuusi ʌʌmadu vai ʌgai gʌnnuucadacana dai Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gʌraagidi isgʌroigʌdai Diuusi. Idi vaa ñiooqui guvucadaliga dai ʌgaicʌdʌ siooma cʌʌga ʌʌgidi aapimʌ Diuusi. Dai ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ viaa aatʌmʌ mui naana maasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ maacai Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaidi ʌgai.

33 Aidʌsi gʌnʌʌmadu aimʌraiña aanʌ maitataanʌiña aanʌ tumiñsi tomali yuucusi.

34 Baiyoma cʌʌga maatʌ aapimʌ iñsaanʌ ʌʌgi gaaata vuaadana dai gaagaiña istumaasi tʌgito aanʌ giñvʌʌtarʌ dai ismaacʌdʌ giñʌʌmadu ajioopaiña ʌʌpʌ.

35 Vʌʌscʌrʌ gʌnmamaatʌtuldiña aanʌ ispoduucai gʌaagai isgaaata vuaadagi dai soicʌdagi soituutuigami. Vʌʌscʌrʌ avʌr tʌtʌgitoda istumaasi caiti Suusi Cristo: “Siooma baigʌʌlidiña ismaacʌdʌ gamaacai siismaacʌdʌ bʌʌjʌi mʌstumaasi oidi”, ascaiti Suusi Cristo —astʌtʌdai Paavora.

36 Mosaagacai ʌPaavora gomaasi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva vʌʌscatai ʌʌmadu dai gamamagi.

37 Dai vʌʌscatai suaañimi dai cocomituquimi dai uusupigaimi diosaidacai.

38 Dai aliʌ soigʌnʌʌli potʌʌdacai ʌPaavora sai camainʌijada agai vaamioma. Dai oí asta siaaco cʌʌca ʌvaarcu.

21

———

1 Dai anaasi viaacai ʌvaavoitudadami tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ dai sʌʌli iji Coosiamu. Dai siaadiqui iji aatʌmʌ Roodasiamu dai abiaadʌrʌ Paataramu.

2 Paatarʌrʌtʌʌaatʌmʌ ʌmai vaarcu Penisiamaco imʌdami tʌtai ʌgiʌrʌ tʌʌtʌsai aatʌmʌ dai iji.

3 Dai dʌgavusai aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ siaadʌrʌ maasi Sipiliamu, Sipili ʌrʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi. Dai dʌgavusai aatʌmʌ tai Sipili oogisa padʌrʌ vii. Dai apiaiimʌi aatʌmʌ Siiliʌrʌ uucami. Tiiroana viaa agaitadai istumaasi cusuvuti ʌvaarcu cascʌdʌ ami aayi ʌgai.

4 Tʌtaiaanaasitʌaapaiaatʌmʌ dai tʌʌ ʌʌmoco vaavoitudadami. Dai anaasi vii aatʌmʌ cuvaracami tasai. Tai Diuusi Ibʌadʌ ñiooqui ʌvaavoitudadami tai ʌgai potʌtʌdai ʌPaavora sai maitʌaagai isimia ʌgai Jerusaleenamu.

5 Dai mosaʌcai cuvaracami tasai iji aatʌmʌ. Tai vʌʌsi
ʌvaavoitudadami dai ooñigadʌ dai maamaradʌ gʌroi gʌʌ su-
udagi ugidiʌrʌ uucami dai anaasi ooratana gʌrtootonacʌdʌ
guuquiva aatʌmʌ dai gamamagi.
6 Amaasi coocomitu aatʌmʌ ʌvaavoitudadami dai dioosagi
dai tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ tai ʌgai iji gʌnquiiquiamu.
7 Dai Tiiroaiñdʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ vaarcuʌrʌ Tolemaidʌrʌ
uucami dai ami tʌapai aatʌmʌ dai viaatuli gʌraaduñi dai
anaasi daraaja ʌmo tasai ʌgai ʌʌmadu.
8 Dai siaadiqui Paavora ʌʌmadu aatʌmʌ ismaacʌdʌ oidi-
tadai iji abiaadʌrʌ dai aayi Sesareeʌrʌ. Dai ami iji Piili qui-
idiamu ʌgai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ.
Dai ʌgai ʌrʌmoco tatacogiadami ʌcuvaracamiaiñdʌrʌ ʌʌpʌ.
Tʌtai anaasi vii aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu.
9 Daidʌ ʌPiili maamaracatadi maacova ooqui. Dai ʌgai
maiquiaa ʌrcuucunacami. Daidʌ ʌooqui aagaiña istumaasi
aagidiña Diuusi.
10 Cadaraajatadai aatʌmʌ chiʌʌqui tasai tai ami divia ʌmo
cʌʌli Agavo tʌʌgiducami. Ʌgai Judeeaiñdʌrʌ divia dai ʌgai
aagai istumaasi aagidiña Diuusi.
11 Dai ʌgai bʌi Paavora givuradʌ dai ʌcʌdʌ vuupu gʌʌʌcaso
dai gʌnoonovi daidʌ itʌi:
—Pocaiti Diuusi Ibʌadʌ sai Jerusaleenʌrʌ ʌjudidíu aduucai
vulia agai idi givurai tuidacami dai tʌʌgida agai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu —ascaiti ʌAgavo.
12 Dai moscaʌcai aatʌmʌ ʌʌmadu Sesareeʌrʌ oidacami
gomaasi vʌʌscatai daañimi aatʌmʌ ʌPaavora sai maiimʌna
Jerusaleenamu.
13 Dʌmos ʌPaavora gʌraa noragi dai povai gʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi suaanʌi dai soigʌñʌʌliatudai? ¿Ducatai ipʌlidi
aapimʌ isʌma duucai giñtʌgitoituldagi? Mʌsiñvuliagi is-
giñmuaagi ʌʌpʌ Jerusaleenʌrʌ gaaagiditai aanʌ isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Aanʌ gia maivuam iñʌlidi —ascaiti
ʌPaavora.
14 Aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ismaitistui isʌma duucai tʌgitoituldagi
dagito aatʌmʌ daidʌ icaiti:
—Ʌpʌduuna istumaasi ipʌliadagi Diuusi —caiti aatʌmʌ.
15 Cadaivunucai chiʌʌqui tasai bai gʌrdui aatʌmʌ dai iji
Jerusaleenamu.
16 Tai gʌroí ʌʌmoco vaavoitudadami Sesareeaiñdʌrʌ. Dai
ʌmaadutai ʌgai ʌrʌmo cʌʌli Nasooñi tʌʌgiducami. Ʌgai
ʌrSipiliʌrʌ oidacami dai ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌrvaavoitudadami.
Dai ʌgai quiidiʌrʌ viiya ragaitadai aatʌmʌ.

———

17 Aidʌsi aayi aatʌmʌ Jerusaleenʌrʌ gʌraaduñi
baigʌnʌliaracʌdʌ gʌrviaatuli.

18 Siaadiqui Paavora gʌroí aidʌsi dividamu aatʌmʌ
Jacovo. Ami daraajatadai vʌʌsi baitʌguucacamigadʌ
ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ.
19 Taidʌ ʌPaavora viaatuli dai aagidi vʌʌsi istumaasi
idui ʌgai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
saagida.
20 Dai aidʌsi caʌ ʌgai gomaasi cʌʌga ñioocai Diuusi vʌʌtarʌ.
Tai amaasi ʌbaitʌguucacami potʌtʌdai ʌPaavora:
—Gʌraduñi, dʌmos cʌʌga maatʌ aapi siʌʌquidu vaavoitu-
dadami judidíu saagida dai vʌʌscatai pocaiti sai aliʌsi gʌaagai
isvʌʌsi vaavoitudadami apiaʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ.
21 Dai ʌʌmo oodami aspocaitiña pʌsai aapi mamaatʌtuldi
vʌʌsi judidíu ismaacʌdʌ sibʌaco oidaga sai maiʌʌgidiña
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, dai poviapʌs caitiña ʌʌpʌ sai
maitʌaagai isiquiacadagi gʌnmaamara cʌcʌʌli tuutucugadʌ,
tomali maiʌʌgidiña gʌrviituldaraga.
22 ¿Istumaasi ʌpʌduuñimu? Mosmaatʌmʌ ʌoodami iscadivia
aapi dai gʌnʌmpaidamu ʌgai dai maatʌca ʌliadamu isducatai
gamamaatʌtuldiña aapi.
23 Sivi mosgʌaagidamu aatʌmʌ istumaasi gʌaagai
pʌsiduñiagi. Tanai daraaja gʌraaduñi saagida maacova
cʌcʌʌli ismaacʌdʌ bai dui ʌmo ñiooqui Diuusi ʌʌmadu dai
maiquiaa naatocai idui.
24 Vaidacaiñi aapi judidíu quiuupaigadʌamu daidʌ iduuñi
istumaasi gʌaagai isiduñiagi siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo is-
tumaasi Diuusi ʌʌmadu poduucai isduucai gʌrmaatʌtuli
Moseesacaru dai gaaata iñamʌquida aapi ʌgai vʌʌtarʌ quiu-
upiʌrʌ. Dai gooquiʌrʌ casi iduucai gomaasi casi istutu-
idi ʌgai isiicagi gʌncuucupa poduucai tʌsduucai ivueeyi
aatʌmʌ. Dai casi iduucai aapi gomaasi maatʌmu vʌʌscatai is-
maitʌrvaavoi mʌscaiti gʌnʌidi, baiyoma mosaapi ʌʌpʌ ʌʌgida
mamaatʌtuldaragadʌ Moseesacaru.
25 Moscaooji aatʌmʌ ʌmo oojai ʌvaavoitudadami
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai poduucai ooji aatʌmʌ
sai camaivuam ʌnʌlidiña mamaatʌtuldaragadʌcʌdʌ
Moseesacaru tomali judidíu viituldaragadʌcʌdʌ, dai sai
maicuaadana ʌʌpʌ baabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi uuvisi
ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai, tomali
ʌʌradʌ, dai tomali ʌmo cʌisi baabiadʌ baimuadʌ ismaacʌdʌ
gʌcueeyi dai sai maigoogosi gʌnducamicana —astʌtʌdai
ʌbaitʌguucacami ʌPaavora.

———

26 Taidʌ ʌPaavora vaidacai ʌmaacova cʌcʌʌli judidíu quiu-
upaigadʌamu dai siaadiqui Paavora ʌʌmadu ʌgaa maacova

idui istumaasi gʌaagaitadai siduñiagi siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ vaa Paavora ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai aagida agai ʌtʌaanʌdami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu istuigaco naatocai iduñia agai ismaacʌdʌ bai dui ʌgai Diuusi ʌʌmadu, dai amaasi vuaapa agai ʌgai ʌʌpʌ ʌʌmadutai istumaasi daasda agai Diuusi.

27 Dai cayoga aʌcai cuvaracami tasai tai ʌʌmoco judidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami tʌʌ ʌPaavora ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai sisiolitu vʌʌsi oodami dai bʌi ʌPaavora.

28 Dai ijiña daidʌ icaitimi:

—Aapimʌ judidíu, gʌrsoiñavurai. Idi ʌrʌcʌʌli ismaacʌdʌ aipaco aimʌraiña dai vui ñioocaiña judidíu dai mamaatʌtuldaragadʌ Moseesacaru dai idi judidíu quiuupaigadʌ vui ʌʌpʌ dai sivi asta vaapai goovai aa oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli idi quiuupai siaaco siaa duutudai judidíu Diuusi —ascaiti ʌjudidíu.

29 Ʌjudidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami Jerusaleenʌrʌ nʌiditadai ʌPaavora vaasʌquioma Trófimo ʌʌmadu. Trófimo ʌrEfeesiʌrʌ oidacami. Ʌjudidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami poʌliditadai isʌPaavora vaidacai cascʌdʌ pocaiti.

30 Tai vʌʌsi oidacami sisioli dai voopoigitai dada ami dai bʌi ʌPaavora dai tʌvaimʌcai quiidigamu dai otoma cuu cuucu-paragadʌ quiuupai.

31 Dai camuaa agaitadai sai ʌmaadutai aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru sai vʌʌsi Jerusaleenʌrʌ oidacami siaa caiti.

32 Tai ʌgai otoma vaidacai gʌsandaaruga ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdami dai voopoigitai tʌapai ami siaaco daraajatadai ʌoodami. Dai aidʌsidʌ ʌoodami tʌʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌʌmadu sandaarugadʌ camaigʌʌgʌ vaamioma ʌPaavora.

33 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami mʌʌ dai maisapicami bʌi ʌPaavora dai gatʌjai mʌsai vurana gooca cadeenacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gatʌcacai sioorʌ ʌgai dai astuma dui.

34 Vaidʌ ʌoodami aliʌ sisiocai dai ʌʌmoco aagai ʌmo is-tumaasi vai aa ʌma maasi dai poduucai maitistutuidi ʌgʌʌ tʌaanʌdami iscaʌcagi dai matiagi astuma siʌdui cascʌdʌ tʌjai ʌgai gʌsandaaruga sai bʌʌcaiña ʌPaavora mʌdana siaaco oidaga ʌgai.

35-36 Dai mosaʌcai tʌsadicarudʌ sandaaru quiidʌ, aliʌ muidutugaitai oodami dai bʌiya agai Paavora dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:

—Muaavurai, muaavurai —ascaitimi vʌʌscatai.

Cascʌdʌ ʌsandaaru viaacatadai ismootiadagi ʌPaavora sai maibʌʌna ʌgaa.

———

37 Dai aidʌmʌsi cavaasa agaitadai ʌPaavora tuucavi ʌgai
itʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ ʌsandaaru:
—¿Giñmaquiagipʌsi oigaragai isñiooquia aanʌ? —astʌtʌdai
ʌPaavora.
Taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—¿Ñioocaipʌsi aapi giliego?
38 ¿Aidʌ gia aapi maitʌrʌcʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacʌdʌ ismaacʌdʌ
ʌʌquioma gʌaagacai cocoda dudunucami dai gooquiʌrʌ
vaidacai maaco miil gacoodacami oidigamu? —astʌtʌdai
ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
39 Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrjudíu. Tarsʌrʌ vuusaicami aanʌ dai anaasi
ʌroidacami. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ gʌducami Silisia dʌvʌʌriʌrʌ.
Dʌmos giñmaacañi oigaragai nai ñiooquida aanʌ gooodami
—astʌtʌdai ʌPaavora.
40 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami maa oigaragai. Taidʌ ʌPaavora
cʌquiva tʌsadicariʌrʌ. Dai vañigi gʌnovi sai dodoligicana
vʌʌscatai. Dai aidʌsi cadodoli vii ʌgai taidʌ ʌPaavora ñioo
evreocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

22

1 —Giñaaduñi, caʌcavurai aapimʌ istumaasi gʌnaagida
iñagai aanʌ dai poduucai giñsoiña iñagai —astʌtʌdai Paavora.
2 Dai moscaʌcai ʌoodami isñiooquidi ʌgai evreocʌdʌ
vaamioma dodoli vii taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
3 —Aanʌ ʌrjudíu. Tarsʌrʌ vuusaicami aanʌ. Ʌgai
ʌrʌmapʌcʌrʌ Silisia. Dʌmos tanai Jerusaleenʌrʌ gʌʌ aanʌ.
Gamalieli ʌrgiñmamaatʌtuldiadamicatadai. Ʌgai cʌʌ sʌʌli
giñmaatʌtuli sʌʌlicamigadʌ gʌrʌʌqui aaduñicaru. Dai aanʌ
vʌʌscʌrʌ giñaajagʌi isiduñiagi vʌʌsi giñguvucadacʌdʌ istumaasi
ipʌlidi Diuusi, poduucai isducatai gʌnaajagʌi aapimʌ
siduñiagi sivi.
4 Aanʌ ʌʌquioma aliʌ soi vuaadana vʌʌscatai ismaacʌdʌ
vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai
coodaiña aanʌ ʌʌmoco dai aa vuuyiña aanʌ dai vupuraiña
cadeenacʌdʌ dai maamaisapaiña vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi ooqui
dai cʌcʌʌli.
5 Dai cʌʌga maatʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu dai
vʌʌsi ʌdudunucami quiuupiʌrʌ dai ʌgai ʌrnʌijadami isʌgai
vaa giñmaa oojai gʌraaduñi judidíu Damascʌrʌ oidacami
vʌʌtarʌ. Ʌoojiʌrʌ giñmaa ʌgai oigaragai ansai imʌna Dam-
ascamu dai gaagana vaavoitudadami dai vuaapa iñagaitadai
aanʌ tanai Jerusaleenʌrʌ mʌsai soimaa taatatuldana.

———

6 Mosimʌitadai aanʌ dai camiaadimi Damascʌrʌ dai cayoga
danduucu tai todian duucai giñsicoli vʌpʌdolian dui ʌmo gʌʌ
cuudagi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
7 Antai aanʌ dʌvʌʌrapi gʌi dai cai aanʌ ʌmo ñiooqui vai
povaiñtʌtʌdai: “Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi?” iñtʌtʌdai
ʌñiooqui.
8 Antai tʌcacai aanʌ daidʌ itʌtʌdai: “¿Poorʌ aapi?” Tai ʌgai
povaiñtʌtʌdai: “Aanʌ anʌrSuusi Nasareetʌrʌ oidacami ʌgai
vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi”, iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami.
9 Ʌgai ismaacʌdʌ giñʌʌmadu iimʌitadai tʌʌ ʌcuudagi dai aliʌ
duduaadimu dʌmos maimaatʌ cai ʌgai ʌñiooqui ismaacʌdʌ
giñaagidi ʌgai.
10 Antai aanʌ potʌi: “¿Tumaa duuna aanʌ?” Taidʌ
ʌtʌaanʌdami ipiñtʌtʌdai: “Vañigiñi dai apiaimʌda
Damascamu siami gʌaagidamu aa vʌʌsi pʌstumaasi viaa
siduñiagi”, iñtʌtʌdai.
11 Daidʌ ʌgʌʌ cuudagicʌdʌ mainʌaadatai vii aanʌ cascʌdʌ
giñaaduñi viaacatadai isgiñnoviana bʌʌcaticagi Damascʌrʌ uu-
cami.
12 Dai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami.
Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru ma-
maatʌtuldaragadʌ. Dai vʌʌsi ʌjudidíu ismaacʌdʌ Damascʌrʌ
oidacatadai aliʌ cʌʌga ñioocaiña ʌgai vʌʌtarʌ.
13 Ananiiasi divia dai giñnʌida agai. Dai mosaayi dai po-
vaiñtʌtʌdai: “Giñaduñi Saulo casi istutuidi aapi isnʌaadagi
ʌpamu”, mospotʌi ʌgai antai otoma nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ giñaagiditadai.
14 Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “Ʌgai vaa Diuusi ismaacʌdʌ
siaa duutuli gʌrʌʌqui aaduñicaru ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai
gʌvuusaitu aapi pʌsai maatʌcana istumaasi ʌgai iduñia ʌlidi
tanai oidigi daama, dai pʌsai nʌidana ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ
tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui, dai pʌsai caʌcana
ʌʌpʌ isʌgai vaa gʌñiooqui.
15 Dai sivi catʌʌ aapi dai cacaʌ dai sivi cʌʌga ñiooquimu aapi
ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi oodami vuitapi dai aagidamu aapi pʌstuma
tʌʌ dai pʌstuma caí.
16 ¿Dai sivi tʌtumaa nʌnʌra aatʌmʌ? Cʌquivañi dai vaavoi-
tuda Suusi Cristo vai ʌgai gʌoigʌldana gʌsoimaascamiga nai
gʌvacuanana”, iñtʌtʌdai ʌcʌʌli.

———

17 Dai aidʌsi divia aanʌ tami Jerusaleenʌrʌ ii aanʌ quiuupi-
amu dai gamamagi tai ami Diuusi giñtʌʌgi ʌmo istumaasi.
18 Tʌʌ aanʌ ʌtʌaanʌdami Suusi vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Siʌʌscadʌ
cʌʌga ñiooquia aapi aanʌ giñvʌʌtarʌ tanai Jerusaleenʌrʌ
maivaavoituda agai ʌoodami cascʌdʌ otoma cavami

gʌaagacai vuusai tanai Jerusaleenaiñdʌrʌ”, iñtʌtʌdai
ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo.
19 Antai aanʌ potʌtʌdai: “Dañi tʌaanʌdami cʌʌga maatʌ ʌgai
iñsaanʌ vʌʌsi quiquiuupaigadʌana judidíu aimʌraiña dai maa-
maisapicami vuudana ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai dai gʌvaiña
aanʌ.
20 Dai aidʌmʌsi mumueeyi gʌñiooquituldiadamiga Tiivañi
ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocaiña aapi gʌvʌʌtarʌ aanʌ ʌʌpʌ
ami daacatadai dai bai aagaitadai aanʌ mʌsmuaagi dai
asta nuucada aanʌ sosoadʌ ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyitadai”,
antʌtʌdai aanʌ.
21 Dʌmos ʌtʌaanʌdami povaiñtʌtʌdai: “Imiñi aapi
gʌootosana iñagai aanʌ mʌʌcasi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
saagida”, iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami —astʌtʌdai ʌPaavora.

———

22 Cʌʌga caʌcatadai ʌoodami asta aagacai ʌgai isDiuusi
ootosa agai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida taida
gʌnaagacai ijiiña daidʌ icaitimi:
—Muaavurai gocʌʌli. Sioomʌ ʌrcʌʌgai ismaioidaca goovai
—ascaiti ʌoodami.
23 Dai aliʌ baacoicatadai ʌgai cascʌdʌ apiaiiñacai dai tʌcavi
susuligai gʌnvaapasaraga dai tʌcavi daitudai dʌvʌʌrai.
24 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru gatʌjai mʌsai tuu-
cavi vaasana ʌPaavora dai gʌicarsana sai ñioocana dai aagana
istuisidʌ vui baacoi ʌoodami.
25 Dʌmos aidʌsi cavuracatadai ʌgai dai gʌicarsa agaitadai
taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai ʌmai tʌaanʌdamigadʌ ʌsandaaru is-
maacʌdʌ ami cʌaacatadai:
—Viaamʌsi aapimʌ sʌʌlicami isgʌicarsagi ʌmo romano dai
tomali maitʌcacacai dudunucamiʌrʌ istuma dui —astʌtʌdai
ʌPaavora.
26 Dai moscaʌcacai ʌtʌaanʌdami gomaasi ii dai mʌʌ aagidi
ʌgʌʌ tʌaanʌdami daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌnuucadacañi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ iduñia agai. Idi
cʌʌliava ʌrromano —astʌtʌdai.
27 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami divia siaaco daacatadai ʌPaavora
daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vaavoisi siʌrromano aapi? —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
28 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami potʌtʌdai:
—Gaaa namʌqui aanʌ mui tumiñsi dai romanutu
—astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
Taidʌ ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia ʌrromamano giñdʌʌdʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
29 Gomaasicʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌicarsa agaitadai ʌPaavora
dagito dai maigovioma iji. Dai camaatʌcai ʌgʌʌ tʌaanʌdami
isvuu ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ʌrromano aliʌ duaadimu.

———

30 Siaadiqui ʌgʌʌ tʌaanʌdami cʌʌga maatʌca ʌliditadai istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai ʌjudidíu ʌPaavora cascʌdʌ uupai cadeena ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vuracatadai dai tʌjai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu vʌʌsi ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi sai gʌnʌmpaidana dai vuusaitu ʌPaavora dai vʌʌscatai vuitapi cʌi.

23

1 Taidʌ ʌPaavora vui nʌnʌava vʌʌsi ʌbaitʌguucacami ismaacʌdʌ gʌnʌmpagi daidʌ itʌtʌdai:

—Giñaaduñi, ʌʌqui abiaadʌrʌ oidaga aanʌ dai cʌʌga ivueeyi Diuusi vuitapi asta sivi uucami cascʌdʌ cʌʌga bai tadaga giñibʌdaga —astʌtʌdai ʌPaavora.

2 Taidʌ ʌAnaniiasi ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu tʌjai ʌgai ismaacʌdʌ miaadʌrioma guucacatadai ʌPaavora sai tʌñiana gʌʌgʌna.

3 Dʌmos ʌPaavora itʌtʌdai:

—Diuusi soimaasi gʌtaatatuldamu aapi. Aapi aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Mosdaja aapi dai nʌida agai isbai maicʌʌga idui aanʌ isducatai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ dai vʌʌscʌrʌ gatʌaanʌi aapi mʌsaidʌ giñgʌʌgʌna dai gomaasi daidarsi sʌʌlicamiʌrʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.

4 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ami guucacatadai potʌtʌdai:

—¿Ducatai vui ñioocai aapi baitʌcʌaacamigadʌ papaali ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ? —astʌtʌdai.

5 Taidʌ ʌPaavora potʌtʌdai:

—Giñaaduñi, maimaatʌcatadai aanʌ isgoovai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu mospocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Maitavʌr vui ñioocada gʌndudunucamiga”, caiti Diuusi —astʌtʌdai ʌPaavora.

6 Daidʌ ʌPaavora maatʌ tʌʌ isʌʌmoco ʌdudunucami ʌrsaduseo dai aa ʌrfariseo, dai gʌgʌrʌ ñioo daidʌ itʌi:

—Giñaaduñi, aanʌ ʌrfariseo aanʌ vaavoitudai fariseo vaavoidaragadʌ cascʌdʌ. Dai giñdʌʌdʌ ʌrfariseo. Dai aanʌ vaavoitudai coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ giñvuaa aapimʌ tanai dai vaama giñcʌi —astʌtʌdai ʌPaavora.

7 Aidʌsi potʌi ʌgai ʌfariseo ʌʌmadu ʌsaduseo ʌʌgi gʌnvupui ñiooquimi.

8 Ʌsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai, dai maitiipu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai ismaiiibʌdaga oodami. Dʌmos ʌfariseo vaavoitudai vʌʌsi gomaasi cascʌdʌ ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi vai aa ʌma maasi.

9 Dai vʌʌscatai iiñacai. Tai guuquiva ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ

vaavoitudai ʌgai vaa vaavoidaragai ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌfariseo, daidʌ icaiti.

—Idi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducami siʌrvaavoi isñiooqui ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ isʌmo ibʌadʌ ʌʌpʌ maitʌrcʌʌgai tʌsvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi Diuusi —ascaiti ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.

10 Dai idi aatagiʌrʌ aliʌ baacoicatadai ʌoodami cascʌdʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru aliʌ duaadicuitadai mʌssoi duñiagi ʌPaavora, cascʌdʌ ootosi ʌgai ñiooqui sandaaru sai dadana dai vuusaidana ʌPaavora ʌoodami saagidaiñdʌrʌ dai bʌʌcaiñi ʌpamu sandaaru quiidiamu.

11 Siaadiqui tucarʌ divia Diuusi dai sonuana cʌquiva ʌPaavora dai potʌtʌdai:

—Maitiduaadicuda Paavora poduucai pʌsduucai cʌʌga ñioo aapi aanʌ giñvʌʌtarʌ tanai Jerusaleenʌrʌ poduucai ʌʌpʌ pʌñiooquia agai Roomʌrʌ —astʌtʌdai Diuusi.

———

12 Siaadiqui ʌʌmoco judidíu bai dui ñiooqui dai muaa agai ʌPaavora. Dai poduucai bai dui sai maidʌʌca agai cuaadagai tomali suudagi asta siʌʌscadʌ muaa ʌPaavora sai Diuusi gʌʌgʌvia agai ismaipoduñia ʌgai.

13 Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ poduucai bai dui ʌrvaamioma isgoo coobai.

14 Dai ʌgai iji siaaco daraajatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu aa tʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu daidʌ itʌtʌdai:

—Cabai dui aatʌmʌ tʌsai maidʌʌca ragai cuaadagai asta tʌsiʌʌscadʌ muaa ʌPaavora sai Diuusi gʌrgʌʌgʌna tʌsmaipoduñiagi.

15 Daidi sivi aapimʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ ʌrvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu aagidavurai ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ romamano sai baigovai vuaapana Paavora dai poviavʌr tʌʌda mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌca agai istuma dui ʌgai. Tʌtai aatʌmʌ soobidaca ragai maiquiaa aʌna tʌtai muaa ragai —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.

16 Dʌmos ʌmaradʌ Paavora siʌʌgidʌ maí gomaasi dai ii sandaaru quiidiamu dai aagida agai ʌPaavora.

17 Taidʌ ʌPaavora vai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Vaidacaiñi idi ali gʌʌli mʌʌca siaaco daja ʌgʌʌ tʌaanʌdami aagidasa agai goovai ʌmo ñiooqui —astʌtʌdai ʌPaavora.

18 Taidʌ ʌtʌaanʌdami vaidacai siaaco daacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami daidʌ itʌtʌdai:

—Paavora maisapicʌdʌ giñaagidi ansai gʌvuapidana idi ali gʌʌli gʌaagidasa ʌlidi goovai ʌmo ñiooqui —astʌtʌdai.

19 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami noviaiñdʌrʌ bʌi ʌali gʌʌli dai ʌcovai vaidacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tumaasi giñaagida ʌlidi aapi? —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
20 Taidʌ ali gʌʌli itʌtʌdai:
—Ʌjudidíu cabai dui sai gʌaagida agai pʌsai sioroco bʌʌcaiña goPaavora mʌʌca siaaco daraaja ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu sai siooma cʌʌga maatʌca agai istuma dui ʌgai.
21 Dʌmos maitivaavoituda. Vaamioma isgoo coobai cʌcʌʌli assoobidaca agai voiyʌrʌ dai maiquiaa aʌna sai muaa agai dai poduucai bai dui sai maidʌʌca agai cuaadagai tomali suudagi asta siʌʌscadʌ muaa sai Diuusi gʌʌgʌvia agai ismaipoduñia ʌgai. Dai sivi cabai gʌnduuduna dai mosnʌnʌra istʌiya aapi —astʌtʌdai ʌali gʌʌli.
22 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami dioosagi ʌali gʌʌli dai potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai iscaaagidi gomaasi.

———

23 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami vaí gooca sandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ dai tʌjai sai bai duuna gooca siento sandaaru gʌntaataracʌdʌ ajioopadami, dai vaicoobai dan baivustaama sandaaru caapayu daama ajioopadami, dai goo siento sandaaru ismaacʌdʌ vuu ajioopai lalansa sai iimʌna ʌʌmadu ʌPaavora Sesareeamu aidʌ tucarʌ tustaamʌrʌ.
24 Dai gatʌjai ʌʌpʌ sai bai duuna caapayu sai daitugaiña ʌPaavora dai tʌjai ʌʌpʌ sai cʌʌgaducami tʌʌgidana ʌgʌʌ dunucami Pailisi.
25 Dai ʌgaicʌdʌ ootoi ʌmo oojai dai oojiʌrʌ itʌtʌdai:
26 “Gʌʌ dunucami Pailisi, aanʌ ʌrCʌlaudio Liisiasi dai aanʌ aliʌsi siaa gʌduutudai dai gʌviaatuldi.
27 Ʌjudidíu camaisapicami bʌi idi cʌʌli dai muaa agaitadai antai maí aanʌ isgoovai ʌrromano cascʌdʌ otoma ii aanʌ ʌʌmadu giñsandaaruga dai mʌʌ soi.
28 Dʌmos aanʌ maatʌca iñʌliditadai mʌstuucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai cascʌdʌ vaidacai aanʌ dudunucamigadʌ judidíu ʌmpaidaragadʌamu,
29 dai mosotoma maí aanʌ mʌsai gʌpiʌrʌ vuupai maivaavoitudaitai goovai viituldaragadʌ, dai mosmaitiipucatadai istuisi muaagi tomali istuisi maisagi.
30 Dʌmos maí aanʌ isʌjudidíu cabai dui dai muaa agai cascʌdʌ antotoma gʌootosi, dai caaagidi aanʌ ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai sai gaamu iimʌna dai gʌaagidana istuma viaaca ʌgai goPaavora vui. Mosʌcaasi”, astʌtʌdai oojiʌrʌ.
31 Taidʌ ʌsandaaru bʌi ʌPaavora tucarʌ poduucai mʌsduucai aagidi dai bʌʌcai Antipatrisiʌrʌ uucami.
32 Siaadiqui ʌsandaaru gʌntaataracʌdʌ ajioopadami ʌpamu dada gʌnquiiʌrʌ daidʌ ʌcaapayu daama iimʌicʌdʌ apiavaidaticatadai ʌPaavora.

33 Dai aʌcai Sesareeʌrʌ maa ʌoojai ʌdunucami dai bo tʌʌgi
ʌPaavora ʌʌpʌ.
34 Taidʌ ʌdunucami ʌʌpʌga nʌnʌidi ʌoojai dai gooquiʌrʌ
tʌcacai ʌPaavora saaco oidacami, dai camaatʌcai
isiʌrSiliisiʌrʌ oidacami
35 potʌtʌdai:
—GʌcaʌcamU aanʌ siʌʌscadʌ dadiagi ʌgai ismaacʌdʌ
gʌpiʌrʌ gʌvuupai —astʌtʌdai ʌdunucami.
Dai gatʌjai mʌsai nuucadacana ʌgʌʌ raí Eroodʌsi quiidiʌrʌ.

24

———

1 Bo taama tasaicʌdʌ ami divia Ananiiasi ʌgai
ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu. Dai ʌʌmadu iimʌitadai
ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ dai ʌmai
ismaacʌdʌ ʌrñiooquituldiadami ʌgai Tértulo tʌʌgidu. Dai
vʌʌscatai vuidʌrʌ guuquiva ʌgʌʌ tʌaanʌdami dai gʌpiʌrʌ
vuaaja agai ʌPaavora.
2 Mʌtai mosvuaa ʌPaavora vaidʌ ʌTértulo gʌpiʌrʌ vuupaimi
dai potʌtʌdai Tértulo ʌPailisi:
—Aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapi gʌrbaitʌcʌaacamigacʌdʌ
aliʌ saituduga aapi cascʌdʌ cʌʌgaʌcʌrʌ oidaga aatʌmʌ,
dai vʌʌsiaʌcatai siooma cʌʌgadu vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ
tʌaanʌdamicatai aapi,
3 cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ vʌʌscatai aipaco
oidacami.
4 Maisi tʌvʌpi gʌsoobida ʌrʌlidi aatʌmʌ, cascʌdʌ gʌdaanʌi
aanʌ pʌsai gʌroigʌdana dai gʌrcaʌcana laachi.
5 Moscamaí aatʌmʌ isidi cʌʌli ʌrcʌisi imisʌliacami
gʌducami dai vʌʌsi aipaco sisioquitudai judidíu. Dai goovai
ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ vaavoitudai
mamaatʌtuldaragadʌ ʌSuusi Cristo Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ
cascʌdʌ nasareno aagai ʌgai.
6 Dai gocʌʌli vaapasa ʌliditadai ʌʌmoco ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai poduucai
maisiaa duutuli goovai gʌrquiuupaiga, tʌtai aatʌmʌ bʌi dai
van cʌʌsa ragaitadai gʌrdudunucamiga vuidʌrʌ.
7 DʌmOs ʌLiisiasi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru anai divia
dai guvucadagaicʌdʌ gʌrvoopoji.
8 Daidʌ icaiti sai sioorʌ gʌpiʌrʌ vuupadagi sai dadana
aapi gʌʌmadu. MostʌcacañI aapi ʌʌgi dai poduucai cʌʌga
maatʌcamu aapi isiʌrvaavoi vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌaagidi aatʌmʌ
—astʌtʌdai Tértulo.
9 Taidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami guucacatadai potʌtʌdai ʌʌpʌ
sai vʌʌsi gomaasi ʌrvaavoi.

10 Amaasi ʌgʌʌ tʌaanʌdami sisigi ʌPaavora sai ñioocana taidʌ
ʌPaavora potʌi:
—Cʌʌga maatʌ aanʌ isaapi ʌrdunucamigadʌ idi oodami
ʌʌqui abiaadʌrʌ cascʌdʌ baigiñʌliaracʌdʌ ʌʌgi giñsoiñamu
aanʌ aapi gʌvuitapi.
11 Cʌʌga istutuidi aapi ismatiagi ismaiquiaa baivito baivus-
taama dan gooca tasai isaayi aanʌ Jerusaleen ʌrʌ dai siaa
duutuda iñagai Diuusi.
12 Dai aanʌ maivui ñioocai tomali ʌmaadutai tomali maisisi-
olitudai aanʌ oodami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu tomali aali
quiquiuupiʌrʌ tomali ʌmapʌcʌrʌ Jerusaleen ʌrʌ.
13 Idi oodami maitistutuidi isvuusaidagi tomali ʌmo
nʌijadami ispotʌiyagi sidʌ ʌrvaavoi gomaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ
giñvuupai goovai.
14 Dʌmos ʌmo istumaasi sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi aanʌ. Aanʌ
anʌʌgidi Diuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌgidiña giñʌʌqui
aaduñicaru. Ʌʌgidi aanʌ Diuusi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ
vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Ʌjudidíu
pocaiti sai maitʌrvaavoi idi vaavoidaragai. Aanʌ vaavoitudai
ʌʌpʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai ismaacʌdʌ ooja
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
15 Aanʌ ʌʌpʌ vaavoitudai ʌpan duucai ʌjudidíu isduduaaca
agai vʌʌsi coidadʌ cʌʌga tuutiacʌdʌ dai maicʌʌga tuutiacʌdʌ
ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ gaagai aanʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai
maisiaa ʌradagi Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi.
17 Chiʌʌqui uumigi sibʌaco aimʌraiña aanʌ dai ʌpamu
divia giñdʌvʌʌragana dai vuaapida iñagai ʌoidacami tu-
miñsi ismaacʌdʌ ootosi aa sibʌadʌrʌ oidacami dai aanʌ ʌʌpʌ
gamaquia iñagai soiñi.
18 Gomaasi ivuaadatadai aanʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu
aidʌsidʌ giñtʌʌ ʌʌmoco judidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami.
Dai casi iduitadai aanʌ istumaasi gʌaagai siduñiagi siʌʌscadʌ
bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu poduucai isduucai
gʌrviituli Moseesacaru. Dai maitiipucatadai mui oodami
giñʌʌmadu dai tomali maisisiocaitadai oodami.
19 Ʌgai vaa Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ pocaiti
ansai aanʌ maisiaa duutuli ʌgʌʌ quiuupai tudu gʌaagai is-
dadimudai dai gʌpiʌrʌ giñvuajamudai tami isviaacagi ʌgai ʌmo
istumaasi giñvui.
20 Mʌʌca Jerusaleen ʌrʌ vaama giñcʌi ʌjudidíu
gʌnbaitʌguucacamiga vuidʌrʌ. Dai sivi vai aagana idi
ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dada sabai tʌʌ nʌijadami
issoimaasi idui aanʌ.
21 Maatʌs pocaiti ʌgai ʌʌpʌ issoimaasi idui aanʌ aidʌsi
gʌgʌrʌ ñioo aanʌ dai potʌi: “Aanʌ anvaavoitudai coidadʌ

duaacaradʌ cascʌdʌ vaama giñcʌcʌsai aapimʌ sivi”, antʌtʌdai aanʌ —caiti Paavora.

22 ΛPailisi cacʌʌga maatʌcatadai vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ aidʌsi moscaʌ istumaasi aagai ʌPaavora camaivaamioma tʌcacai dai potʌtʌdai:

—Siʌʌscadʌ diviagi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru Liisiasi bai gʌnduiñdamu aanʌ idi ñiooqui —astʌtʌdai.

23 Daidʌ ʌPailisi tʌjai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ sai apianuucadacana ʌPaavora dai vʌʌscʌrʌ dagitona saidʌ ivuaadana istumaasi ipʌliada ʌgai dai dagitona ʌʌpʌ sai daividiña aaduñdʌ dai soicʌiña istumaasicʌdʌ tʌgitocagi ʌPaavora.

24 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌpamu divia ʌPailisi dai vaidati gʌooñiga Durusila. Λgai ʌrjudíu. Daidʌ ʌPailisi ootosi ñiooqui ʌPaavora sai diviana dai aagidana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.

25 Aidʌsi Paavora aagidi isducatai gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi sai gʌnnuucadacana dai maisoimaasi ivuaadana, dai aagidi ʌʌpʌ sai ʌmo imidagai Diuusi nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Taidʌ ʌPailisi aidʌsi caʌ ʌgai gomaasi aliʌ duaadimu daidʌ itʌtʌdai:

—Imʌdañi, ʌʌpʌ daamʌrʌ iñsiʌʌscadʌ istutiadagi nai gʌootosdagi ñiooqui —astʌtʌdai ʌPailisi.

26 Daidʌ ʌPailisi povʌʌliditadai ʌʌpʌ siʌPaavora maquia agai tumiñsi sai dagitona isimiagi cascʌdʌ duudatai vapaidiña ʌgai dai aatagidiña.

27 Dai poduucai aitu goo uumigi. Taida aayi istuigaco gatʌʌgi ʌPailisi gʌsʌʌlicamiga mʌtai daí Poolisio Festo. Daidʌ ʌPailisi ipʌliditadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌjudidíu cascʌdʌ maisapicami viaa ʌgai ʌPaavora.

25

———

1 Taidʌ ʌFesto aayi Judeeʌrʌ dai bʌiya agai gʌsʌʌlicamiga. Dai bo vaica tasaicʌdʌ Sesareeaiñdʌrʌ tʌsai Jerusaleenamu.

2 Dai ami ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu aagidi Festo sai Paavora ʌrgʌpiʌrʌ caatʌcami.

3 Dai daañimi dai potʌtʌdai sai oigʌdana dai ootosana sioorʌ vuaapagi ʌPaavora ami Jerusaleenʌrʌ. Λgai cabai duitadai dai soobida agai ʌPaavora voiyʌrʌ dai muaa agai cascʌdʌ potʌtʌdai ʌgai ʌFesto.

4 Taidʌ ʌFesto aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Paavora maisapi Sesareeʌrʌ dai aanʌ gaamucu imia iñʌlidi chiʌʌqui tasaicʌdʌ,
5 cascʌdʌ aapimʌ mʌsmaacʌdʌ viaa sʌʌlicami gʌaagai mʌsgiñoidagi Sesareeamu. Dai siʌ Paavora ʌrsoimaasi id-
ucami ami istutuidi aapimʌ isgʌpiʌrʌ vuaajagi —astʌtʌdai
Festo.
6 Daidʌ ʌFesto anaasi Jerusaleenʌrʌ vii parʌ mamacova
tasai dai ʌpamu ii Sesareeamu dai siaadiqui vaa dudunucami
quiidiʌrʌ siaaco gatʌaanʌda agai ʌgai dai gatʌjai mʌsai vuaa-
pana ʌPaavora.
7 Aidʌsi ʌPaavora vaa ami taidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ dada
Jerusaleenaiñdʌrʌ miaadʌrʌ guuquiva dai gʌpiʌrʌ vuupaimi
sai naana maasi idui aliʌ soimaascami. Dʌmos maitiipu-
catadai tomali ʌmo nʌijadami.
8 Taidʌ ʌPaavora cʌquiva dai ʌʌgi gʌsoiña agai dai pocaiti:
—Aanʌ gia maisoimaasi ivueeyi sʌʌlicamigadʌ judidíu
vui tomali ʌgʌʌ quiuupaigadʌ judidíu vui, tomali
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ romamano vui —astʌtʌdai ʌPaavora.
9 Vaidʌ ʌFesto ipʌliditadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌjudidíu
cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPaavora:
—¿Imiapʌsi ʌlidi Jerusaleenamu nai mʌʌca gʌtʌcaca naana
maasi istumaasi dai nʌidamu aanʌ isgʌpiʌr gʌduñi ischo
ʌʌpʌ? —astʌtʌdai ʌFesto.
10 Taidʌ ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tamian cʌʌca siaaco gatʌaanʌi dudunucami ismaacʌdʌ
daraasai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ romamano dai tami ʌgai
mʌsiaaco istutuidi isgiñtʌcacagi. Cʌʌga maatʌ aapi iñsaanʌ
maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi soimaascami ʌjudidíu vui.
11 Siʌduñiada ʌrvaavoica issoimaasi idui aanʌ mʌscascʌdʌ
giñmuaa ʌliada tomamʌs giñmuaa. Dai ismaitʌrvaavoicagi
gomaasi istumaasi gʌpiʌrʌ giñvuupai tomali ʌmaadutai
maiviaa sʌʌlicami isgiñtʌʌgidagi ʌjudidíu. Aanʌ ipʌlidi
mʌsvaama giñcʌʌsagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ romamano
vuidʌrʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
12 Taidʌ ʌFesto gaaataga ʌʌmadu gʌmaacadamiga ñiooqui
daida aa noragi ʌPaavora daidʌ itʌtʌdai:
—Capocaiti aapi pʌsaidʌ ipʌlidi isgʌtʌcacagi ʌgʌʌ
baitʌcʌaacami ʌgai ʌʌmadu tudu imimu aapi —astʌtʌdai.

———

13 Cadaivunucai chiʌʌqui tasai tai ii ʌmai raí ʌʌmadu
ooñigadʌ Berenisa Sesareeamu dai viaatulda agai Festo.
14 Dai anaasi daraaja bai tʌvʌpi taidʌ ʌraí Festo aagidi
Agilipo sai maisaca ʌmo cʌʌli Paavora tʌʌgiducami dai
potʌtʌdai:
—Govaa cʌʌli ʌrʌgai ismaacʌdʌ maisapicami viaa ʌPailisi.

15 Aidʌsi Jerusaleenʌrʌ daacatadai aanʌ taidʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ
judidíu giñaagidi sai Paavora ʌrgʌpiʌrʌ caatʌcami dai giñaagidi
ansai gatʌaanʌna muaaragai.
16 Antai aanʌ aa noragi dai potʌtʌdai sai ʌdudunucamigadʌ
romamano maita maacai oigaragai ismuaagi ʌmo gʌpiʌrʌ
caatʌcami asta siʌʌscadʌ vupuidʌrʌ guuquiva ʌgʌpiʌrʌ
caatʌcʌdʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai, dai poduucai
ʌgʌpiʌrʌ caatʌcʌdʌ ʌʌgi istutuidi isgʌsoiñagi.
17 Cascʌdʌ aidʌsi dada ʌgai mainʌnʌra aanʌ vaamioma
mossiaadiqui vaa aanʌ dudunucami quiidiʌrʌ dai gatʌjai
aanʌ mʌsai vuaapana ʌcʌʌli.
18 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ dada dai gʌpiʌrʌ vuaaja agai
maigʌpiʌrʌ vuaa tomali ʌmo istumaasi poduucai isduucai
tʌtʌgitoitadai aanʌ.
19 Mosʌcaasi ismaacʌdʌ aagaitadai ʌgai mosʌʌgi
gʌnvaavoidaraga sai Paavora maisiaa duutuli vaavoidara-
gadʌ judidíu. Dai mosaagaitadai ʌʌpʌ ʌcʌʌ Suusi ismaacʌdʌ
camuu sai Paavora pocaiti sai duaaca.
20 Dai camaimaí aanʌ isducatai iduñiagi ʌmo istumaasi
pomaasi, dai tʌcacai aanʌ ʌPaavora sabai imia ʌlidi
Jerusaleenamu ansai mʌʌca tʌcacana aanʌ gomaasi.
21 Dʌmos ʌgai ipʌlidi mʌsvan cʌʌsagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami
Augusto vuidʌrʌ, cascʌdʌ gatʌjai aanʌ mʌsai apiamaisacana
asta siʌʌscadʌ istui aanʌ isootosdagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami
—astʌtʌdai Festo.
22 Taidʌ ʌAgilipo potʌtʌdai Festo:

—Aanʌ ʌʌpʌ caʌca iñʌlidi ʌcʌʌli —astʌtʌdai ʌAgilipo.

Taidʌ ʌFesto aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Sioroco caʌcamu aapi —astʌtʌdai Festo.

23 Dai siaadiqui aidʌsi aayi Agilipo ʌʌmadu Berenisa dai
dudunucami quiidiʌrʌ vaapa dai gʌgʌr raí gʌntuidigi. Dai
ʌgai ʌʌmadu iimʌitadai ʌʌpʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ sandaaru
dai ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami Sesareeʌrʌ. Taidʌ ʌFesto gatʌjai
mʌsai vuaapana ʌPaavora
24 dai potʌi:

—Aapi gʌʌ raí Agilipo dai vʌʌsi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ tanai
gʌrʌʌmadu gʌnʌmpagi, tami nʌidi aapimʌ idi cʌʌli. Idi
ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai muidutai ʌjudidíu vʌʌsi
ʌpanʌʌsi Jerusaleenʌrʌ siʌʌsi tanai Sesareeʌrʌ dai maidagito-
cai giñaagidi sai idi cʌʌli casi gʌaagai ismuquiagi.
25 Dʌmos aanʌ poʌlidi istiipu istuisi muaagi. Dai ʌʌgi goovai
ipʌli mʌsvan cʌʌsagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Augusto vuidʌrʌ,
cascʌdʌ capoduucai tʌgito aanʌ iñsiootosdagi.

26 Dai aanʌ maimaatʌ istumaasi oojidagi ʌbaitʌcʌaacami
cascʌdʌ gatʌjai aanʌ mʌsai vuaapana tami aapimʌ
gʌnvuitapi. Siooma cʌʌga aapicʌdʌ raí Agilipo pai aapi tʌcaca
istuma dui goovai dai poduucai viaacamu aanʌ istumaasi
oojidagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami.
27 Aliʌ vuiirugami ʌlidi aanʌ ismosapiaduucai ootosagi
ʌmo maisapicami dai maiaagidagi mʌstuisi gʌpiʌrʌ vuupai
—astʌtʌdai Festo.

26

———
1 Taidʌ Agilipo potʌtʌdai Paavora:
—Casi istutuidi aapi isñiooquiagi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ —astʌtʌdai
Agilipo.
Taidʌ ʌPaavora vañigi gʌnovi dai gʌaagacai ñioo dai pocaiti:
2 —Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ istutuiditai isgʌʌmadu gaaata-
gagi aapi raí. Dai giñsoiñagi vʌʌsiaʌcatai istumaasi gʌpiʌrʌ
giñvuupai ʌjudidíu.
3 Dai cʌʌga maatʌ aapi ʌʌpʌ vʌʌsi viituldaragadʌ judidíu dai
vʌʌsi tʌstuucʌdʌ gʌrvupui ñioocaiña, cascʌdʌ gʌdaanʌi aanʌ
pʌsai maioojodaitai giñcaʌcana.

———
4 Vʌʌsi ʌjudidíu maatʌ isducatai oidacatadai aanʌ
aliducatai abiaadʌrʌ ʌʌgi ʌgai saagida giñdʌvʌʌragana dai
Jerusaleenʌrʌ.
5 Dai maatʌ vʌʌsi isgʌʌlicatai abiaadʌrʌ ʌrfariseo aanʌ.
Gomaa fariseo vaamioma cʌʌga ʌʌgidi judidíu vaavoidara-
gadʌ. Dai vʌʌsi ʌjudidíu cʌʌga istutuidi isaagagi vʌʌsi gomaasi
isipʌliadagi.
6 Dai Diuusi bai ʌʌqui aagidi gʌrʌʌqui aaduñicaru sai dudu-
aacalda agai coidadʌ nai aanʌ vaavoitudai gomaasi cascʌdʌ
gʌpiʌrʌ giñvuupai sivi.
7 Dai vʌʌsi ʌcajiudadʌ ʌbaivustaama dan gooca cʌcʌʌli
maamaradʌ Isirelicaru ʌgai vaa ʌrgʌrʌʌqui aaduñicaru dai
ʌgai quiaa nʌnʌra ispoduucai iduñiagi Diuusi cascʌdʌ siaa
duutudai ʌgai dai ʌʌgidi Diuusi tasʌrʌ dai tucarʌ. Dañi tudu
aapi raí Agilipo gomaasi vaavoidaragaicʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai
ʌgai vaa judidíu.
8 Tuimʌsi poduucai tʌtʌgitoi aapimʌ ismaibaiga isvaavoi-
tudagi isDiuusi istutuidi isduduaacaldagi coidadʌ.

———
9 Ʌʌquioma aanʌ ʌʌpʌ poduucai tʌtʌgitoiña isgʌaagai
isiduñiagi mui naana maasi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami
vui.
10 Dai poduucai idui aanʌ Jerusaleenʌrʌ.
Sʌʌlicamigadʌcʌdʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali maamaisa

aanʌ mui vaavoitudadami. Dai aidʌmʌsi coodaiña aanʌ cʌʌga bai aagaiña.

11 Dai muiyoco imidagai aanʌ soi vuaadana ʌvaavoitudadami sai potʌʌna sai camaivaavoitudai. Gomaasi ivuaadana aanʌ judidíu quiquiuupaigadʌrʌ. Dai aliʌ oomaliacana aanʌ ʌgai vui dai asta aimʌraiña aanʌ aa dʌdʌʌvʌriamu dai soi vuaadana.

———

12 Gomaasiʌrʌ imʌitadai aanʌ Damascamu. Ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali giñmaa oojai asta ʌʌgi ʌgai giñootoi.

13 Dañi aapi raí, voiyʌrʌ imʌitadai aanʌ dan duucu tʌʌ aanʌ ʌmo gʌʌ cuudagi vaamioma dadadacʌdami sitasai vai gʌrsicoli dadadacʌi aanʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ giñʌʌmadu iimʌitadai.

14 Tʌtai vʌʌscatai dʌvʌʌrapi suuli aatʌmʌ antai aanʌ caʌ ʌmo ñiooqui evreocʌdʌ vai povaiñtʌtʌdai: “Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi? gʌtomitʌscʌi aapi ʌʌgi ʌpan duucai ʌmo vooyisi ismaacʌdʌ cuituscʌi tootoicami cuugadʌ”, iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

15 Antai aanʌ potʌi: “¿Poorʌ aapi?” antʌtʌdai aanʌ. Tai ʌgai poviñtʌtʌdai: “Aanʌ anʌrSuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi.

16 Vañiñi tudu. Divia aanʌ aapi gʌʌmadu pai giñsoiña dai aagada pʌstumaasi tʌʌ sivi dai pʌstuma tʌgiagi siʌʌscadʌ divia aanʌ ʌpamu gʌʌmadu.

17 Sivi angʌootosai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida dai mʌsiʌʌscadʌ gʌmuaa agadagi aanʌ gʌsoiñamu dai siʌʌscadʌ judidíu saagida aimʌrda aapi gʌnuucadacamu aanʌ ʌʌpʌ.

18 Gʌootosai aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida pai maatʌtulda sai camaisoi duucai oidacana vai baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidacana, vai camaitivuaadana isducatai gatʌaanʌi Diaavora vai baiyoma ivuaadana isducatai gatʌaanʌi Diuusi. Vai ʌgai vaavoitudana iñsaanʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai Diuusi oigʌldamu soimaascamigadʌ dai maaquimu sʌʌlicami vai ʌʌmadu daraajana ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu”, iñtʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Dañi aapi raí Agilipo, poduucai ʌʌgi aanʌ istuma caʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ aidʌsi divia Suusi aanʌ giñʌʌmadu.

20 Dai ʌpʌga aagidi aanʌ gomaasi Damascʌrʌ oidacami dai gooquiʌrʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami, dai vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ. Aagidiña aanʌ sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai ʌʌgidagi Diuusi, dai sai cʌʌgacʌrʌ oidacana sai nʌidiña aa iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito ʌgai dai camaisoimaasi ivuaada agai.

21 Mosgomaasicᴧdᴧ giñbᴧi ᴧjudidíu ᴧgᴧᴧ quiuupaigadᴧrᴧ
judidíu dai giñmuaa agaitadai.
22 Diuusi giñsoicᴧi nai apiaquiaa aagidi aanᴧ vᴧᴧscatai istu-
maasi Diuusi giñmaatᴧtuli vᴧᴧsi ᴧtᴧtᴧaanᴧdami dai ismaacᴧdᴧ
maitᴧrtᴧtᴧaanᴧdami. Aanᴧ mosᴧcaasi aagai ismaacᴧdᴧ ooja
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ ᴧᴧmadu Moseesacaru istuma
daivuñia agai.
23 ᴧgai poduucai ooja sai gᴧaagaitadai issoimaa taatagi
Suusi, dai muquiagi dai saidᴧ ᴧrᴧpᴧgadadᴧca agai ismaacᴧdᴧ
duaaca agai coidadᴧ saagidaiñdᴧrᴧ, dai gaaagida agai sai
cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaidaragai ᴧrvᴧᴧscatai vᴧᴧtarᴧ vᴧᴧsi ᴧmaduga
mᴧᴧsi gᴧraaduñi ᴧᴧmadu aa oodami —astᴧtᴧdai ᴧPaavora.

———

24 Mospotᴧi Paavora ᴧᴧgi gᴧsoicᴧitai, taidᴧ ᴧFesto gᴧgᴧrᴧ
ñioo daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Vuiirutupᴧtiqui aapi Paavora. Mosᴧᴧsi mamaatᴧrᴧi aapi
cascᴧdᴧ cavuiirutu —astᴧtᴧdai Festo.
25 Dᴧmos ᴧPaavora aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Maitant vuiirutu aanᴧ baiyoma goovai ismaacᴧdᴧ aagai
aanᴧ sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi.
26 Tami daja goraí Agilipo dai goovai cᴧᴧga maatᴧ vᴧᴧsi
gomaasi cascᴧdᴧ maiduaadicuitai aagai aanᴧ goovai vuitapi.
Aanᴧ sᴧᴧlicᴧdᴧ vaavoitudai isgoovai cᴧᴧga maatᴧ vᴧᴧsi go-
maasi. Goovai maitᴧrᴧmo istumaasi ᴧstoquicami.
27 Raí Agilipo, ¿vaavoitudaipᴧsi aapi ismaacᴧdᴧ aagai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadᴧ? Cᴧᴧga maatᴧ aanᴧ isvaavoitudai aapi
—astᴧtᴧdai Paavora.
28 Taidᴧ ᴧAgilipo potᴧtᴧdai:
—Moschiᴧᴧqui ñiooquicᴧdᴧ baitoma giñvaavoituli aapi isSu-
usi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami —astᴧtᴧdai Agilipo.
29 Taidᴧ ᴧPaavora potᴧtᴧdai:
—Chiᴧᴧqui ismuicᴧdᴧ daanᴧda iñᴧlidi aanᴧ Diuusi sai mai-
siu mosᴧca aapi vaavoitudadana isducatai vaavoitudai aanᴧ
mosvᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ giñcaᴧ sivi poduucai vaavoitudana
ᴧᴧpᴧ, dᴧmos maivuupulicagi cadeenacᴧdᴧ giñᴧpan duucai
—ascaiti ᴧPaavora.
30 Aidᴧsi potᴧi ᴧPaavora cᴧquiva ᴧraí ᴧᴧmadu Festo ᴧᴧmadu
Berenisa ᴧᴧmadu vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ ami daraajatadai.
31 Dai ᴧcovai iji dai ᴧᴧgi gaaataga agai dai pocaiti:
—Idi cᴧᴧli maitᴧrsoimaasi iducami maitiipu mᴧstuisi
muaagi, tomali maitᴧaagai ismaisapica goovai —ascaiti.
32 Taidᴧ ᴧAgilipo potᴧtᴧdai Festo:
—Idi cᴧᴧli cᴧᴧga baigacamudai mᴧsdagituagi
ismaipotᴧimudai goovai saidᴧ ipᴧlidi mᴧsvan cᴧᴧsagi ᴧgᴧᴧ
baitᴧcᴧaacami vuidᴧrᴧ —astᴧtᴧdai.

27

———

1 Aidʌsi povʌnʌʌli ʌgai isgʌrootosagi Italiamu mʌtai tʌʌgi ʌPaavora ʌʌmadu ʌgaa maamaisapicʌdʌ ʌmo tʌaanʌdamigadʌ sandaaru Julio tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrtʌaanʌdamigadʌ sandaarugadʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Augusto.

2 Dai tʌʌtʌsai aatʌmʌ ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrAdaramitʌrʌ oidacami dai casi ʌrimʌdamicatadai muiyapʌrʌ Aasia. Dai Aristarco gʌroiditadai ʌʌpʌ, ʌgai Tesalonicʌrʌ oidaga.

3 Siaadico Sidooniʌrʌ gʌruuli aatʌmʌ. Dai Julio cʌʌgacʌrʌ nʌidi Paavora dai dagito sai mʌʌ nʌidana gʌaaduñi. Daidʌ ʌaaduñdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi tai ami gʌibʌʌsi ʌgai.

4 ʌVaarcu ʌvʌʌlicʌdʌ aimʌrai. Dai abiaadʌrʌ iimʌcai gʌrvuidʌrʌ vustaimi ʌvʌʌli cascʌdʌ Sipili ʌʌbʌgi dʌgavusai aatʌmʌ. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami suudagi.

5 Dai dʌgavunucai aatʌmʌ ʌgʌʌ suudagi Silisia abaana dai Panfilia abaana sʌʌli dai Miriʌrʌ aayi Lisia dʌvʌʌriʌrʌ.

6 Tai ami ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌ ʌmai vaarcu Alijandʌliaiñdʌrʌ imʌdami dai Italia amaco imʌitadai. Dai ami gʌrtʌʌtʌitu tʌsai apiaiimʌiña.

7 Bai mui tasai moscʌʌ duucai iimʌi aatʌmʌ dai aliʌ sijaitai aayi Gʌnido abaana. Vai quiaa gʌrvuidʌrʌ vustai ʌvʌʌli cascʌdʌ dʌgavusai aatʌmʌ Salomoñi dai Cʌlieta ʌʌbʌgi sʌʌli iji. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami suudagi.

8 Dai apiaquiaa sijaitai iimʌi Cʌlieta abaana aayi aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco Cʌʌga Uuliñacarui tʌʌgidu Lasea abaana.

9 Camui tasai ʌpʌdui tʌsi mosiimʌitadai dai camiaadimi toomoco cascʌdʌ aliʌsi ʌrduaadimudagai isapiaiimʌdagi, cascʌdʌ Paavora maa ñiooqui,

10 dai potʌtʌdai:

—Cʌcʌʌli aanʌ poʌlidi isgʌrimidaga aliʌsi ʌrduaadimudagaica agai dai siaa gʌduuñimu siʌʌsi govaarcu moduucai cusuuvidʌ, dai asta aatʌmʌ istutuidi iscoiyagi —astʌtʌdai Paavora.

11 Dʌmos ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ vaamioma ʌʌgi ʌvaarcu soigacami dai ʌvaarcu tʌaanʌdamigadʌ siʌPaavora.

12 Dai ami maicʌʌgaducatadai isdaivuñdagi toomoco dai baitoma vʌʌscatai povʌnʌliditadai issiooma ʌrcʌʌgai isiimiagi abiaadʌrʌ dai nʌida agai sabaig istuidʌcai aʌna Peiñisiʌrʌ dai ami daivuñdagi toomoco. Ami ʌrʌmai ʌmapʌcʌrʌ siaaco gugucai vaarcu Cʌlieta dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami maisi aajʌi ʌvʌʌli.

———

13 Caʌvʌ ʌpamu maisi cavami sur amacoaiñdʌrʌ vai cascʌdʌ
povʌnʌliditadai ʌgai issistutuidi isapiaiimʌdagi. Tʌtai iji dai
Cʌlieta dʌvʌʌrai abaana sʌʌli iimʌi.
14 Dʌmos otoma aliʌ cavami ʌvʌ dʌvʌʌri amadʌrʌ.
15 Dai gʌʌ suudagi amaco gʌrnuituscʌi. Dai camaitʌrdagito
tʌsbaitʌaco iimiagi cascʌdʌ mosdagito ʌgai sai gʌrbʌʌcaiña.
16 Dai ʌmapʌcʌrʌ sicolimadi suudagi Cʌlauda tʌʌgidu tʌtai
ʌʌbʌgi dʌgavusai aatʌmʌ. Dai aliʌ sijaita tʌsagi aatʌmʌ ʌali
vaarcu ismaacʌdʌ tʌvaimʌticatadai ʌvaarcu gʌducʌdʌ.
17 Aidʌtʌsi cacʌʌga vuu ʌali vaarcu gooquiʌrʌ gʌgʌr
tʌʌtʌropiñdicʌdʌ vuu ʌgʌʌ vaarcu sai maisiaa gʌduuna.
Dai duduaadicuitadai aatʌmʌ isgʌrbʌʌquiagi ʌvʌʌli Silite
amacoga siaaco oidaga oorai duupiacami cascʌdʌ tʌvañi
aatʌmʌ ʌicuusi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ nuituscʌi ʌvʌʌli ʌvaarcu. Dai
mosapiaduucai dagito aatʌmʌ sai gʌrbʌʌcaiña ʌʌvʌʌli.
18 Dai siaadico apiaquiaa aliʌ cavami vustai ʌʌvʌʌli cascʌdʌ
gʌʌ suudagi ʌrana suuligaimi ʌgai cuaadagai sai maisi
vʌʌtʌtugaiña ʌvaarcu dai camaidupiquidana suudarʌ.
19 Dai gʌnsiaadico vʌʌscatai aatʌmʌ suudarʌ suuli vʌʌsi
istumaasi oidacatadai vaarcu ʌrana.
20 Dai catʌvʌpi ʌpʌdui tʌsi mainʌidi tasai tomali sisiaavu-
gai. Dai aliʌ cavami ʌvʌrai quiaa cascʌdʌ camaitʌgitocatadai
aatʌmʌ isvuvaquiagi.

21 Dai catʌvʌpi ʌpʌdui tʌsi maitacueeyi aatʌmʌ taidʌ
ʌPaavora cʌquiva vʌʌscatai saagida daidʌ itʌi:

—Cʌcʌʌli siooma ʌrcʌʌgaicamudai isgiñʌʌgidamudai
aapimʌ dai maivuvaquimudai Cʌlietaiñdʌrʌ simaisoi
gʌduuñimudai govaarcu dai tomali aatʌmʌ maisoimaa
taatamudai dai maisiaa gʌduuñimudai mosʌʌqui istumaasi.
22 Dai sivi aanʌ gʌnaagidi mʌsai maisoigʌnʌlidiña. Tomali
ʌmaadutai aapimʌ maimuquiaa agai. Tomasi govaarcu siaa
gʌdui.
23 Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai ʌʌgidi aanʌ, dai tucarʌ tʌʌ aanʌ
ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ
24 vai povaiñtʌtʌdai: “Paavora maitiduaadicuda viaapa
isvuidʌrʌ cʌquivagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ romamano.
Cascʌdʌ aapi ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌʌʌmadu iimʌi
cʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai”, iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
25 Cascʌdʌ baigavʌr gʌnʌliada aapimʌ vʌʌscatai. Aanʌ gia
vaavoitudai Diuusi dai cʌʌga maatʌ aanʌ ispovai gʌduñia agai
isducatai giñaagidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
26 Siaa gʌduuñimu govaarcu dai aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ sicoli-
madicamiʌrʌ suudagi viimu —astʌtʌdai Paavora.

27 Dai cagooca ʌcaldi gʌʌ suudarʌ iimʌitadai aatʌmʌ dai
Adʌliana iimʌitadai aatʌmʌ gʌʌ tucarʌ vai aipaco gʌrbʌʌ

ajioopai ʌvʌʌli. Dai ʌran tucarʌ maatʌ tʌʌ ʌgai ismaacʌdʌ
nuucati ʌvaarcu iscayoga aayi dʌvʌʌrai.
28 Dai ʌpavi ʌgai suudagi sʌʌ tuucavaga saidʌ ʌrʌmo coobai
dan baivustaama dan naadami metro dai baitʌquioma
ʌpamu ʌpavi sai casi ʌrʌmo coobai dan cuvaracami metro.
29 Dai ʌgai duduaadicuitadai isʌvaarcu gʌʌgʌviagi ojoodai
gʌʌ suudagi ugidiana cascʌdʌ gooquiamadʌrʌ ʌvaarcu
tʌaapañi maacova gʌgʌr vapaiñomi vʌpʌtʌcami suudarʌ
sai cʌquivana. Dai aliʌsi ipʌliditadai isotoma masiagi.
30 Dai ʌʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ nuucati ʌvaarcu vuvaquia
ʌliditadai ʌvaarcuaiñdʌrʌ cascʌdʌ catʌvañdimi ʌali vaarcu
suudarʌ, duucami istuvañda agadagi ʌgʌgʌr vapaiñomi
vʌpʌtʌcʌdʌ baitʌadʌrʌ.
31 Dʌmos ʌPaavora aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru
ʌʌmadu ʌsandaaru dai potʌtʌdai:
—Ismaiviiyagi idi cʌcʌʌli vaarcuʌrʌ aapimʌ maitistuidimu
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi —astʌtʌdai Paavora.
32 Taidʌ ʌsandaaru iquiaca ʌali vaarcu tʌʌtʌropiñdadʌ dai
dagito sai suudarʌ gʌʌsʌna.
33 Dai sialimadʌ ʌPaavora daañimi vʌʌscatai saida ugaana
dai potʌtʌdai:
—Caaayi gooca ʌcaldi ismaicʌʌga gacueeyi aapimʌ nuucat-
icatai govaarcu.
34 Gʌndaanʌi aanʌ mʌsai ugaana tomasi laachi. Aliʌsi
gʌaagai isgaugiagi dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Maitavʌr vuam
ʌnʌliada tomali ʌmaadutai maitʌsiʌduuñimu —astʌtʌdai Paa-
vora.
35 Dai mospotʌi dai bʌi ʌmo paana dai gamamagi vʌʌscatai
vuitapi dai saasarai dai gauu.
36 Dai vʌʌscatai bai gʌnʌʌli dai gauu ʌʌpʌ.
37 Vʌʌscatai aatʌmʌ ʌrgoo siento dan vaicoobai dan baivus-
taama dan naadamicatadai vaarcuʌrʌ.
38 Dai aidʌsi gauu vʌʌscatai gʌʌ suudarʌ suuli ʌtʌligi is-
maacʌdʌ baivito sai vaamioma maivʌʌtʌtuna ʌvaarcu.

———

39 Dai aidʌsi camaasi ʌnuucadacami vaarcu camaimaí
tʌsiaaco daraajatadai. Dʌmos nʌidi ʌgai ʌmo aqui maasi dai
ooraga ugidiana dai ami imituda agaitadai ʌvaarcu isistuidi-
agi.
40 Dai iquiaca ʌgʌgʌr tʌʌtʌropiñdadʌ ʌgʌgʌr vapaiñomi
vʌpʌtʌcʌdʌ ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cʌʌcai ʌvaarcu dai anaasi suu-
darʌ viaa. Dai uupai ʌtʌʌtʌropiñdi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vupu-
rai ʌtavla ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ imitudai ʌgai ʌvaarcu siajacoga
ipʌliadagi. Dai vañigi ʌgʌʌ icuusi baitʌadʌrʌ saidʌ ʌʌvʌʌli
imitudana dʌvʌʌri amacoga. Daidʌ ʌvaarcu dʌvʌʌri amacoga
imimi.

41 Dai todian duucai aayi ʌmapʌcʌrʌ siaacoga goocapadʌrʌ imʌi suudagi dai ooratana saí baitʌadʌrʌ dai anaasi vii dai camaitistui isoiñiagi dai gooquiamadʌrʌ cataataquimi guvua-catai ʌsuudagi.
42 Vaidʌ ʌsandaaru cooda agaitadai ʌmaamaisapicʌdʌ sai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌna susuligidatai suudarʌ dai noonoigʌna.
43 Dʌmos ʌgʌʌ tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ vuusaida ʌliditadai ʌPaavora cascʌdʌ maidagito mʌscoodagi. Dai tʌjai vʌʌscatai ismaacʌdʌ susuligicui sai ʌʌpʌga suudarʌ suuligʌna dai aʌna dʌvʌʌrai.
44 Sai ʌgaa tavla daama iimʌna siʌpʌ laalachi vaarcu oomiquigadʌ daama. Dai poduucai vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ aayi dʌvʌʌrai.

28

———

1 Dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌcai maí aatʌmʌ isami sicolimadicʌrʌ suudagi Malta tʌʌgidu.
2 Dai ami oidacami cʌʌga tuutuiga. Dai aliʌ ʌʌpidicatadai dai duucui cascʌdʌ gʌʌpi ganai ʌgai dai gʌrmiaadʌgi tʌsai gʌruucadana.
3 Taidʌ ʌPaavora vui chiʌʌqui cuaagi gaquiadʌ dai taiyʌrʌ tuaajaimi tai vuusai ʌmo cooyi cuaagiaiñdʌrʌ toñdacai dai noviana bʌi ʌPaavora.
4 Aidʌsi tʌʌ ʌoodami isnoviaiñdʌrʌ sagigi ʌcooyi aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:

—Idi cʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ ʌrgamuaacami. Tomasi cʌʌgacʌrʌ vuusai goovai suudagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi maidagitomu isoidaca goovai —ascaiti ʌoidacami.

5 Taidʌ ʌPaavora taiyʌrʌ gigigi gʌnovi sai gʌʌsʌna ʌcooyi dai maitʌsiʌdui.
6 Vʌʌscatai nʌnʌracatadai isvaiguuguagi siʌpʌ todian duu-cai muquiaagi. Dai catʌvʌpi nʌnʌracadatai tai maitʌsiʌdui tai cascʌdʌ vʌʌscatai ʌma duucai gʌntʌtʌgito dai pocaiti sai Paavora ʌrʌmo diuusi.
7 Dai maisi mʌʌcasi abiaadʌrʌ oidacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami Maltʌrʌ. Ʌgai Puvulio tʌʌgidu. Ʌgai cʌʌga gʌrmiaadʌgi tʌtai siooma daraaja aatʌmʌ vaica tasai anaasi.
8 Vaidʌ Puvulio oogadʌ coococatadai dai caatʌcatadai oidi-tai toñdagai dai ʌʌrai bitavigai. Taidʌ ʌPaavora dividamu dai ʌʌpʌga gamamagi dai daama darai gʌnoonovi tai ʌgai dueeyi.
9 Dai aidʌsi capovʌdui tai ʌgaa coococoidadʌ ismaacʌdʌ anaasi Maltʌrʌ oidacatadai dada dai vʌʌsi dudueeyi.

10 Dai aliʌsi gʌrsiaa duutuli dai gooquiʌrʌ aidʌtʌsi cai-
imia ragaitadai gʌrmaa ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi gʌaagai
voiyʌrʌ.

———

11 Dai cavaica masaadai daraaja aatʌmʌ Maltʌrʌ daida
tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ anaasi daivuñtu toomoco.
Ʌvaarcu Alejandʌliaiñdʌrʌ divia dai Cocoatai tʌʌgidu.
12 Dai aayi aatʌmʌ Siracuusiana dai ami daraaja vaica tasai.
13 Dai abiaadʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ dʌvʌʌrai sonuana daida
aayi Rejiʌrʌ. Dai siaadico cacʌʌga ʌvʌ dai gʌrgooquiamadʌrʌ
vustai ʌʌvʌʌli, dai gʌn siaadiqui aayi aatʌmʌ Puteoliʌrʌ.
14 Dai ami tʌʌ aatʌmʌ chiʌʌqui vaavoitudadami tai ʌgai
gʌrvaí tʌsai ʌʌmadu daraajana ʌmo ʌcaldi. Dai gooquiʌrʌ
abiaadʌrʌ iji aatʌmʌ Roomamu.
15 Aidʌsi maí gʌraaduñi Roomʌrʌ tʌsaajimi, vuvaja dai
voiyʌrʌ gʌraayi. Dai Apiporʌrʌ tʌʌgidu ʌmapʌcʌrʌ tai ami
gʌraayi ʌʌmoco dai aa gʌraayi siaaco Vaica Tavernasi tʌʌgidu.
Taidʌ ʌPaavora aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai dai siaa duutuli Diuusi.
16 Dai aidʌtʌsi aayi Roomʌrʌ taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ
sandaaru tʌʌgi ʌmaamaisapicʌdʌ ʌmai sandaaru
tʌaanʌdamigadʌ. Dai Paavora gia dagito sai ʌcovai oidacana
ʌʌmadu ʌmo sandaaru ismaacʌdʌ nuucada.

———

17 Dai bo vaica tasaicʌdʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui
ʌbaitʌguucacamigadʌ judidíu sai gʌnʌmpaidana. Dai aidʌsi
casi gʌnʌmpagi ʌgai taidʌ ʌPaavora ñiooqui dai potʌtʌdai:
—Giñaaduñi, tomasi maitistuma dui aanʌ ʌjudidíu vui
tomali gʌrʌʌqui aaduñicaru viituldaragadʌ vui taidʌ ʌjudidíu
vʌʌscʌrʌ giñtʌʌgi romamano Jerusaleenʌrʌ, dai vaama giñcʌi.
18 Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdami maitʌʌ tomali ʌmo soimaascami
istuisidʌ giñmuaagi cascʌdʌ giñdagitua ʌliditadai.
19 Dʌmos ʌjudidíu vui baacoi dai viaacatadai aanʌ
ispotʌʌdagi sai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ romamano
giñtʌcacana, tomasi maiviaa aanʌ istuisidʌ gʌpiʌrʌ
vuupadagi giñaaduñi.
20 Cascʌdʌ gʌnvaí aanʌ sivi dai gʌnnʌida iñagai dai
gʌnaatagida iñagai. Aanʌ anvaavoitudai gʌnʌpan duucai
ʌʌmadu vʌʌsi gʌraaduñi judidíu isʌʌqui abiaadʌrʌ Diuusi
pocaiti sai ootosa agai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami dai
vaavoitudai aanʌ vʌʌsi isDiuusi duduaacalda agai coidadʌ
cascʌdʌ vuli aanʌ idi cadeenacʌdʌ —astʌtʌdai Paavora.
21 Tai ʌgai potʌtʌdai:
—Tami maididivai tomali ʌmo oojai Judeeaiñdʌrʌ
isgʌaagadagi aapi, tomali ʌmaadutai gʌraaduñi judidíu
ismaacʌdʌ daivʌi mʌʌcadʌrʌ maitʌraagidiña tomali ʌmo
istumaasi soimaasi aapi gʌvui.

22 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ istomasiaacoga ñiooquidiña oodami
idi utuducʌdʌ vaavoidaragai cascʌdʌ ʌmo imidagai gʌcaʌca
ʌrʌlidi aatʌmʌ pʌsiʌʌlidi aapi —astʌtʌdai ʌjudidíu.
23 Dai poduucai tudu bai dui istuigaco gʌnʌmpaidagi.
Dai aidʌsi aayi istuigaco bai dui ʌgai tai gʌnʌmpagi mui
oodami ami siaaco gʌuuliñacatadai ʌPaavora. Tai ʌgai
ñiooqui quiamoco abiaadʌrʌ urunoco uucami. Dai aagidi
isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana Paa-
vora aagidi ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru ʌʌmadu aa Diu-
usi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai gomaasicʌdʌ ipʌliditadai is-
vaavoituldagi isSuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
24 Dai ʌʌmoco vaavoitu ismaacʌdʌ aagidi ʌPaavora dai aa
gia maivaavoitu.
25 Dai maiʌmo tʌgitoidagai viaacatadai dai iimimi. Taidʌ
ʌPaavora potʌtʌdai:
—Aliʌsi ʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidi Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ Isaía gʌrʌʌqui aaduñicaru. Ʌgai aagidiña
istumaasi Diuusi Ibʌadʌ aagidiña ismaacʌdʌ pocaiti:
26 Imʌdañi aapi dai potʌʌda ʌoodami:
Caʌcamu aapimʌ dai maimaatʌ caʌcamu.
Nʌijadamu aapimʌ dai maimaatʌ nʌijadamu ducami iscu-
upicagi gʌnvuupuji.
27 Maitʌntʌgito caʌ aapimʌ.
Mainʌijada ʌlidi aapimʌ tomali maicaʌca ʌlidi,
Tomali maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua ʌlidi iñsaanʌ cʌʌgacʌrʌ
gʌnvuvaidana.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ Isaía sai potʌʌna.
28 Ipʌlidi aanʌ mʌsmaatʌcagi —ascaiti Paavora—, sai sivi
baitʌqui ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu viaacamu isducatai maa-
tiagi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi ʌgai ʌʌpʌ dai ʌgai gia
cʌʌga gʌntʌgito caʌcamu —ascaiti Paavora.
29 Aidʌsi potʌi ʌPaavora taidʌ ʌjudidíu iji dai aipaco
gʌnaatagidimi.
30 Taidʌ ʌPaavora anaasi vii gooca uumigi ʌmo quii
rentagidicamiʌrʌ. Dai ami miaadʌgidiña vʌʌscatai sioorʌ
daividiña.
31 Tomali ʌmaadutai maidaidiña isgaaagiada ʌgai isDiu-
usi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maiduaadicuitai gaaagidiña
ʌgai gomaasi.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Roomʌrʌʌoidacamiʌ

1 AanʌʌrPaavora Suusi Cristo piooñigadʌ. Dai gʌnoojidi
aanʌ aapimʌ vaavoitudadami Roomʌrʌʌoidacamiʌ. Diuusi
giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosicamicana aanʌ dai ʌcovai
giñvusaitu ansaidʌ gaaagidiña aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌʌ gavu-
vaidi.
2 ΛʌquiomaΛʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi
ñiooquidʌrʌʌ sai Diuusi aagai sai poduucai ʌpʌduñia agaitadai.
3 Λgai aagai sai divia agai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
Diuusi maradʌ ismacʌdʌ tʌvai tʌvaagiañdʌrʌʌ. Λgai oodami
duucai vuusai daidʌ ʌrʌraí Davicaru cajiudadʌ.
4 Suusi Cristo muu dai ʌpamu duaaca coidadʌ
saagidaiñdʌrʌʌ. Gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaí issʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi
maradʌ dai viaa guvucadagai dai tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi idui.
5 Cristo cʌʌgacʌrʌʌ giññʌidi cascʌdʌ giñaagidi ansaidʌ
ʌrootosicamicana aanʌ, Diuusi ipʌli cascʌdʌ. Dai giñootoi ʌgai
ansaidʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ sai poduucai vʌʌsi naana
maasi oodami saagida oidacana sioorʌ vaavoitudadagi dai
ʌʌgiadagi.
6 Dai aapimʌ ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vu-
vaitu mʌsaidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana Suusi Cristo.
7 Diuusi gʌnoigʌdai daidʌ ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsaidʌ
ʌrmaamaradʌcana. AanʌʌipʌlidiisDiuusi gʌrooga ʌʌmadu
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌʌ gʌnnʌijadagi dai
gʌniibʌstudacan taadacagi.

———

8 Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌʌ giñvusaitu cascʌdʌ viaa aanʌ
sʌʌlicami isñioocadagi Diuusi ʌʌmadu. Dai aagidi aanʌ Diuusi
isaliʌ baigiñʌlidi aanʌ vʌʌsi aapimʌcʌdʌ. Tomasiaaco siaaco
aimʌrai aanʌ gʌaagai gʌnvaavoidaraga cascʌdʌ.
9 AanʌʌivueeyiDiuusi aa duiñdadʌ vʌʌsi giñguvucadagacʌdʌ
maioojodaitai gaaagidi aanʌ isSuusi Cristo Diuusi maradʌ
ʌrcʌʌgacʌrʌʌ vuviadami. Diuusi cʌʌ maatʌ iñsaanʌ aliʌsi
gʌntʌtʌgitoi vʌʌscʌrʌʌ siuu duucu gamamadadagi.
10 ΛʌquiΛʌ abiaadʌrʌʌ daanʌi aanʌ Diuusi sai giñmaacana
oigaragai isʌgai ipʌliadagi sai aanʌ istuidʌna ismʌʌca
gʌndividagi.
11 Gʌnnʌidaʌʌiñʌlidi aanʌ, dai vaamioma gʌnsoiña iñʌlidi
mai vaamioma cʌʌga oidaca isducatai Diuusi ipʌlidi mai
vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ.

12 Siʌʌscadʌ nʌida aanʌ mʌsʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ
dai aapimʌ nʌida siʌʌ cʌʌga vaavoitudai aanʌ aipaco
baigʌrʌʌliatudamu aatʌmʌ.
13 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ismuiyoco im-
idagai gʌnnʌidamua iñʌlidiña aanʌ dʌmos maiquia istui.
Aanʌ ipʌlidi ismuidutai aapimʌ Roomʌrʌ oidacami vaavoi-
tudagi Suusi Cristo dai ʌʌgiadagi ʌpan duucai sibʌacoga oida-
cami siaaco gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ, cascʌdʌ
imia iñʌlidi aanʌ dai gʌnnʌida iñʌlidi.
14 Aanʌ viaa isaagidagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgiliego dai aa ʌma
maasi ñioocadami, dai sastuduacami dai maisastuduacami.
15 Poduucai ʌʌpʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isgʌnaagidagi
aapimʌ Roomʌrʌ oidacami isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami.

———

16 Aanʌ maisiaa ʌrai isgaaagiadagi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Siʌʌscadʌ gaaagiadagi aanʌ
gomaasi vʌʌscatai sioorʌ vaavoitudai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi
Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Ʌpʌga Diuusi ñiooquidʌ ʌrjudidíu
vʌʌtarʌcatadai dʌmos sivi ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ.
17 Diuusi ñiooquidʌrʌ aagai sai sioorʌ vaavoitudagi isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña
ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
Ʌʌquioma poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
dai pocaiti: “Sioorʌ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai, dai ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu”.

———

18 Cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi aliʌ soimaa taatamituldi vʌʌsi
soimaasi ivuaadami. Ʌgai soimaasi ivueeyi dai poduucai
maidadagitoi aa isvaavoitudagi istumaasi ʌrvaavoi.
19-20 Ʌsoimaasi ivuaadami cʌʌga maatʌ isoidaga Diuusi.
Tomasioorʌ nʌidi vʌʌsi istumaasi oidaga oidi daama dai po-
duucai cʌʌ maatʌ isoidaga Diuusi tomasi mainʌidi oodami
Diuusi. Aidʌsi abiaadʌrʌ Diuusi idui oidigi cʌʌga gʌmaatʌ
isoidaga Diuusi, dai isʌgai tomastuigaco viaa guvucadagai,
cascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai ʌʌgi ʌrduñidʌ
isDiuusi soimaasi taatatuldagi.
21 Tomasi cʌʌga maatʌ ʌsoimaasi ivuaadami isoidaga Di-
uusi vʌʌscʌrʌ maisiaa duutudaiña isducatai gʌaagai, tomali
maipocaitiña ʌgai sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ. Baiyoma
ʌgai tʌtʌgitoi istumaasi maicʌcʌʌgaducami dai vaamioma
maimaatʌ caʌcana istumaasi cʌcʌʌgaducami.
22 Tomasi poʌlidi ʌgai isaliʌ sastuduga dʌmos vaamioma
vupuiirutu.

23 Dai ʌgai gʌaagai isiaa duutuadagi Diuusi ismaacʌdʌ
tomastuigaco oidaga dai vʌʌscʌrʌ maisiaa duutudai baiyoma
idui ʌgai momoono uusicʌdʌ dai ojoodaicʌdʌ ʌʌpa maasi
oodami, dai ʌʌpa maasi ujuurugi, dai ʌʌpa maasi cʌcʌisi,
dai ʌʌpa maasi coocoyi, dai siaa duutudaiña poʌliditai isʌgai
ʌrdidiuusi.
24 Cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌgai dai dagito saidʌ
ivuaadana ʌgai istumaasi sigal nanaascami istumaasi ʌʌgi
ʌgai ipʌli isivuaadagi, dai sai googosi gʌnducamicana.
25 Ʌgai maivaavoitudai istumaasi aagai Diuusi tomasi cʌʌ
maatʌcatadai isiʌrvaavoi. Baiyoma vaavoitudai istumaasi
maitʌrvaavoi. Diuusi idui oodami, dai ujuurugi, dai coocoyi,
dʌmos ʌoodami idui moono ismaacʌdʌ ʌʌpa maasi oodami
dai ujuurugi dai coocoyi dai siaa duutudaiña. Dai maisiaa
duutudaiña Diuusi sioorʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi
vʌʌscʌrʌ.
26 Cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌgai dai dagito sai googosi
gʌnducamicana. Asta ooqui dagito cʌcʌʌli dai ʌʌgi googosi
gʌnducamicana.
27 Dai cʌcʌʌli ʌʌgi poduucai ivueeyi ʌʌpʌ dai Diuusi aliʌ
soimaasi taatamituldi cascʌdʌ coocorʌi poduucai ivuaadatai.
28 Aidʌsidʌ ʌsoimaasi ivuaadami camaitipʌli isvaavoi-
tudagi Diuusi tai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa dai dagito sai
tʌtʌgitoiña naana maasi maicʌcʌʌgaducami daidʌ ivuaadana
mui naana maasi istumaasi maitʌaagai isivuaadagi.
29 Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami dai googosi gʌnducami dai
maicʌʌ tuutuiga dai viaaca ʌlidiña mui naana maasi istu-
maasi viaa aa dai coimudadʌ tuutuiga, daidʌ ʌrgacoodacami,
dai oomaliga, dai yaatavoga, dai naana caiti nʌidiña aa
30 dai aagatʌraga istumaasi maitʌrvʌʌtarʌ, dai cʌʌdai ʌgai
Diuusi, dai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña, dai maisiaa duutudaiña
aa, dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoiña isducatai soimaasi ivuaadagi, dai
maisiaa duutudaiña gʌndʌʌdʌ,
31 dai maimaatʌ caʌ istumaasi cʌcʌʌgaducami, dai
maitivueeyi istumaasi aagai, dai maioigʌdai oodami, dai
maioigʌldi aa, dai maisoigʌnʌlidi aacʌdʌ.
32 Tomasi cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi Diuusi tʌjai oodami
saidʌ ivuaadana dai maatʌ ʌgai sai sioorʌ soimaasi ivuaadagi
maitistutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu dai vʌʌscʌrʌ apia-
soimaasi ivueeyi dai baigʌnʌlidiña ʌgai siʌʌscadʌ aa pomaasi
ivuaadagi ʌʌpʌ.

2

———

1 Cascᴧdᴧ isᴧmaadutai pocaitiadagi sai aliᴧsi ᴧrsoimaasi
ivuaadami ᴧoodami ismaacᴧdᴧ gᴧaagai tami sai gᴧaagai is-
soimaasi taatagi ducami ispocaitiadagi sai ᴧgai ᴧᴧpᴧ gᴧaagai
issoimaasi taatagi. ᴧgai ᴧrsoimaasi ivuaadami ᴧᴧpᴧ ᴧpan
duucai ᴧgai cascᴧdᴧ.
2 Dai cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ iscᴧᴧga ivueeyi Diuusi siᴧᴧscadᴧ
soimaasi taatamituldiadagi ismaacᴧdᴧ soimaasi ivueeyi.
3 Sioorᴧ pocaitiadagi sai aliᴧsi ᴧrsoimaasi ivuaadami aa dai
vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧpan duucai ivueeyi maitᴧaagai ispoᴧliadagi sai Di-
uusi maisoimaasi taatatulda agai ᴧgai ᴧpan duucai soimaasi
taatatulda agai ᴧgaa soimaasi ivuaadami.
4 Oodami maitᴧaagai istᴧtᴧgitodagi ismaicᴧᴧga ivueeyi Di-
uusi baiyoma aliᴧsi gᴧaagai istᴧtᴧgitodagi isDiuusi maiquia
soimaasi taatatuli dai aliᴧ cᴧᴧ tuiga vui sai ᴧma duucai
tᴧtᴧgitona.
5 Dᴧmos iscatᴧvᴧpi daivuñiagi vai ᴧgai vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧma duucai
gᴧntᴧtᴧgitua Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu,
siᴧᴧscadᴧ diviagi ᴧgai dai nᴧidagi ismaacᴧdᴧ ᴧrcᴧᴧga
ivuaadami dai ismaacᴧdᴧ ᴧrmaicᴧᴧga ivuaadami.
6 Siᴧᴧscadᴧ diviagi Diuusi ᴧgai baiduñia agai vᴧᴧscatai
ᴧᴧmadu.
7 Sioorᴧ apiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipᴧlidi ipᴧliditai
isDiuusi baigᴧᴧliadagi ᴧgai vui dai isvᴧᴧscᴧrᴧ oidaca agai
Diuusi ᴧᴧmadu, Diuusi maaquia agai oigaragai sai vᴧᴧscᴧrᴧ
oidacana ᴧgai ᴧᴧmadu.
8 Dᴧmos Diuusi aliᴧsi soimaasi taatatuldamu ᴧgai is-
maacᴧdᴧ vuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧ Diuusi dai maivaavoitudai Diuusi
ñiooquidᴧ baiyoma soimaasi ivueeyi ᴧgai.
9 Sᴧᴧlicᴧdᴧ soimaasi taatamu vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ soimaasi
ivueeyi, ᴧpᴧga ᴧjudidíu dai gooquiᴧrᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ
maitᴧrjudidíu.
10 Dᴧmos ᴧgai ismacᴧdᴧ ivueeyi istumaasi Diuusi ipᴧlidi,
Diuusi baigᴧᴧliadamu ᴧgaicᴧdᴧ dai iibᴧstudacan tadacamu,
ᴧpᴧga ᴧjudidíu dai gooquiᴧrᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ maitᴧrjudidíu.
11 Diuusi nᴧida agai vᴧᴧsi oodami ismaacᴧdᴧ ᴧrcᴧᴧga
ivuaadami dai ismaacᴧdᴧ ᴧrmaicᴧᴧga ivuaadami. Dai Diuusi
soimaasi taatamitulda agai vᴧᴧsi ᴧsoimaasi ivuaadami.
12-15 Diuusi soimaasi taatatuldamu ᴧgai ismaacᴧdᴧ
maitᴧrjudidíu soimaasi ivuaadamicatai ᴧgai tomasi maimaí
ᴧgai Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ ismaacᴧdᴧ maa Diuusi.
Cᴧᴧ maatᴧ ᴧgai istumaasi ᴧrcᴧᴧgaducami dai istumaasi
ᴧrmaicᴧᴧgaducami, vᴧᴧsi oodami cᴧᴧga maatᴧcana siᴧᴧscadᴧ
soimaasi ivuaadagi. Dai Diuusi soimaasi taatatuldamu
ᴧjudidíu soimaasi ivuaadamicatai ᴧgai. ᴧgai maatᴧ
Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ ismaacᴧdᴧ maa Diuusi dai
vᴧᴧscᴧrᴧ maiᴧᴧgidi cascᴧdᴧ. Cᴧᴧga maatᴧ ᴧgai istumaasi

ʌrcʌʌgaducami dai vʌʌscʌrʌ maitivueeyi. Ismaacʌdʌ ʌʌgidi
Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Diuusi. Dai ʌgai
ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ tomasi maatʌ ʌgai gia
maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamu Diuusi.
16 Ʌmo imidagai Diuusi otosa agai Suusi Cristo sai nʌidana
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami. Ʌgai maatʌ asta istumaasi tʌtʌgitoiña oodami.
Vʌʌsi gomaasi ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi aanʌ.

———

17 Diuusi maa Moseesacaru judidíu aduñdʌ gʌsʌʌlicamiga
cascʌdʌ ʌjudidíu povʌnʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai
cascʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
18 Ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru cʌʌ maatʌ ʌgai
istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi oodami dai cʌʌ maatʌ
istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami.
19-20 Ʌgai maatʌ vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌrʌ cascʌdʌ poʌlidi ʌgai saidʌ istutuidi
ismamaatʌtuldagi ʌgai ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ.
21 Dai ismaacʌdʌ poʌlidi saidʌ istutuidi ismamaatʌtuldiagi
aa ʌgai gʌaagai isivuaadagi poduucai isducatai
gamamaatʌtulda ʌliadagi. Ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi sai
maitʌaagai isgaʌʌsiadagi ʌgai maitʌaagai isgaʌʌsiadagi ʌʌpʌ.
22 Dai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi sai maitʌaagai isgoogosi
gʌnducamicagi ʌgai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi
ʌʌpʌ. Dai ismaacʌdʌ cʌʌdai momoono ismaacʌdʌ siaa duu-
tuadagi oodami maitʌaagai isgaʌʌsiadagi istumaasi oidaga
quiquiuupiʌrʌ siaaco oidaga ʌmomoono.
23 Dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi pocaititai sai
Diuusi aagidi aduñdʌ Moseesacaru istumaasi ooja ʌgai dai
cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ dai vʌʌscʌrʌ
maiʌʌgidi poduucai aliʌ soiduucai nʌidi Diuusi.
24 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrjudidíu
soimaasi ivueeyi cascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vui
ñioocai Diuusi”.
25 Vaavoava saidʌ ʌrcʌʌgai isiʌrjudidíucagi isʌʌgiadagi ʌgai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dʌmos ismaiʌʌgiada ʌgai aidʌ gia
ducami ismaitʌrjudidíucagi ʌgai.
26 Dʌmos isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu
ʌgai ducami isiʌrjudidíucagi.
27 Siʌʌscadʌ ʌjudidíu maiʌʌgiadagi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ tomasi caoojisicami viaa ʌgai dai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ
poduucai gʌmaatʌ isʌjudidíu maicʌʌga ivueeyi.

28 Maisiu vʌʌsi ʌjudidíu ʌrDiuusi maamaradʌ tomasi
iquitʌqui ʌgai tuutucugadʌ poduucai isduucai aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.
29 Baiyoma Diuusi maamaradʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi
maacai ibʌdagai utudui dai poduucai ʌgai camaitivuaada
ʌlidi istumaasi soimaasi dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja
ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi. Dai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai tomasi oodami maicʌʌgacʌrʌ nʌidi.

3

1 Vʌʌscʌrʌ aliʌsi ʌrsoiñi isʌrjudidíucagi oodami daidʌ ʌrsoiñi
isʌjudidíu iquitʌquicagi tuutucugadʌ.
2 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu sai ʌgai oojana ñiooquidʌ
dai nuucadacana ʌoojai.
3 Vaavoava sai ʌʌmadutai ʌjudidíu maivaavoitu Diuusi,
dʌmos Diuusi gia vʌʌscʌrʌ iduuñimu istumaasi aagai.
4 Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai, tomasi vʌʌsi
oodami yaatavoga. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tomasi oodami poʌlidi ismaitʌrvaavoi istumaasi aagai Diu-
usi,
Vʌʌscʌrʌ nʌidamu ʌgai isiʌrvaavoi istumaasi aagai Diuusi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
5-6 Dʌmos isʌmaadutai pocaitiadagi sai siʌʌscadʌ soimaasi
ivuaadagi oodami sai poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌ tu-
iga dai cascʌdʌ maitʌaagai issoimaasi gʌrtaatamituldiada
ʌgai, tomasi pocaiti ʌʌmoco vʌʌscʌrʌ maitʌrvaavoi. Diuusi
vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivueeyi siʌʌscadʌ soimaasi taatatuldi oodami.
7-8 Ʌʌmo oodami giñiooquidi dai pocaiti ansai
gamamaatʌtuldi aanʌ sai gʌaagai issoimaasi ivuaada oodami
sai poduucai siooma cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maitʌrsoimaasi
ivuaadami. Ʌgai pocaiti ansai gamamaatʌtuldi aanʌ sai
isyaatagʌda ʌmoco poduucai siooma cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi
maitʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi maiyaatagʌi cascʌdʌ.
Sai cascʌdʌ Diuusi maitʌaagai issoimaasi taatamituldiagi
ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi. Dʌmos Diuusi cʌʌga iduuñimu
siʌʌscadʌ soimaasi taatatuldiagi ʌgai ismaacʌdʌ pocaitiadagi.

———

9 Aatʌmʌ judidíu maivaamioma cʌʌga tuutuiga siaa
oodami. Camaatʌ aatʌmʌ isvʌʌsi oodami oidigi daama
oidacami ʌrsoimaasi ivuaadami.
10 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tiipu tomali ʌmaadutai maisoimaasi ivuaadami.
11 Tiipu tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ maatʌ caʌcagi Diuusi
ñiooquidʌ.
Dai tomali ʌmaadutai maimaatʌca ʌlidi iscaiti Diuusi
ñiooquidʌrʌ.

12 Vʌʌscatai gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi,
Dai vʌʌscatai ʌrsoimaasi ivuaadami.
Tomali ʌmaadutai maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
13-14 Vʌʌscatai ʌryaatavogami daidʌ ʌroomaligami.
Dai mosʌʌgi soimaasi ñiooqui aagaiña ʌgai.
15 Tomastucʌdʌ gʌncoodaiña oodami.
16 Gomaasicʌdʌ soiduucai gʌnnʌidiña oodami aipacoga.
17 Dai mosgʌncocoda ʌlidiña ʌgai.
18 Maiʌʌbʌidi ʌgai Diuusi.
Ascati Diuusi ñiooquidʌrʌ.

19 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi maa Moseesacaru ʌsʌʌlicami sai oodami ʌʌgiditai caʌcana. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatulda agai sioorʌ maiʌʌgiadagi dai ʌgai maiviaacamu isducatai gʌnsoiñagi. Dai poduucai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami ʌrsoimaasi ivuaadami Diuusi vuitapi.

20 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ maatʌ aatʌmʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo maisiu ʌʌgiditai caʌcatai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

———

21 Aidʌsi maiquiaa divia ʌCristo tami oidigi daama ʌjudidíu gʌnaajagʌiña iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai ʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, ʌgai poʌlidiña sai poduucai istutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ Diuusi ootoi ʌCristo tami oidigi daama sai ʌgai maatʌtuldana ʌoodami isducatai istutuidi Diuusi iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ casi gaaagiditadai isDiuusi poduucai iduñia agaitadai.

22 Tomasioorʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

23 Tomali ʌmo oodami maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi vʌʌscatai soimaasi ivueeyi cascʌdʌ.

24 Diuusi oigʌldi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi poduucai ivueeyi oigʌdaitai ʌgai. Diuusi maitataanʌi namʌgadʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.

25 Vʌʌsi oodami aliʌsi soimaasi ivueeyi cascʌdʌ gʌaagaitadai isDiuusi soimaasi taatatuldagi dʌmos Diuusi ootoi ʌSuusi Cristo tami oidigi daama sai muucuna curusiaba dai soimaasi taatatuli dai poduucai ʌoodami camaitʌaagai issoimaasi taatagi soimaasi ivuaadatai. Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai gomaasi. Vʌʌsi gomaasi

idui Diuusi sai poduucai maatʌna ʌoodami isDiuusi cʌʌga idui oigʌldacai ʌʌquidʌ soimaasi ivuaadami.

26-28 Dai isDiuusi apiacʌʌga ivueeyi sivi oigʌlditai dai cʌʌgacʌrʌ nʌiditai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami maisiu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti sai cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ maitiipu istuisidʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi tomali ʌmaadutai.

29 Diuusi ʌrDiuusigadʌ ʌjudidíu dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ.

30 Mosali ʌmo Diuusi oidaga dai ʌgai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami tomasi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ iquitʌa gʌtuucuga ischo ʌʌpʌ.

31 Tomasi ʌrvaavoi iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami vaavoitudaitai isʌSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ.

4

———

1 Avraañicaru ʌrgʌrʌʌqui aduñicaru. Sivi nʌidamu aatʌmʌ isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

2-3 IsAvraañi iduuñimudai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami sicascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamudai Diuusi aidʌ gia viaacamudai Avraañi istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi. Dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai”. Cascʌdʌ Avraañi maiviaa istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi.

4 Isʌmoco iduuñiagi ʌmo aa duiñdagai aamudʌ gʌaagai isaa namʌquidagi, mʌstumaasi aa namʌquidagi maitʌroidicami.

5 Diuusi ipʌlidi isʌoodami cʌʌgacʌrʌ oidacagi dʌmos maisiu poduucai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌoodami baiyoma Diuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌmo soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitudagi Diuusi.

6 Davicaru aagai sai aliʌ baigʌʌlidiña ʌmo oodami siʌʌscadʌ Diuusi oigʌldagi dai cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi vaavoitudacai ʌgai Diuusi. Dai pocaiti Davicaru:

7 Baigʌnʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ.

8 Baigʌnʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi camaisoimaasi taatatulda agai.

Ascaiti Davicaru.

9-10 Avraañi sʌʌlicʌdʌ baigʌʌli aidʌsi Diuusi oigʌli ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai ʌgai Diuusi maiquiaa iquitʌcai ʌgai gʌtuucuga. Pouduucai cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai

cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌtuucuga siʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ maiiquitʌcʌi gʌntuucuga.

11 Avraañicaru cavaavoitu Diuusi dai gooquiʌrʌ iquitʌ gʌtuucuga sai poduucai nʌidiña aa isDiuusi cacʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai, vaavoitu ʌgai Diuusi cascʌdʌ. Dai poduucai Avraañicaru ʌraduñdʌcatadai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi maiiquitʌcai gʌtuucuga dai poduucai ʌʌpʌ gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.

12 Avraañicaru ʌraduñdʌcatadai ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌntuucuga vaavoitudacai Diuusi ʌpan duucai Avraañicaru vaavoitudaitadai.

———

13 Diuusi aagidi ʌAvraañicaru sai vʌʌsi oidigi ʌrtuidadʌca agaitadai, ʌgai ʌʌmadu cajiudadʌ, Diuusi poduucai aagidi Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai dai maisiu ʌʌgidacai Diuusi sʌʌlicamigadʌ.

14 Λʌmoco pocaiti sai vʌʌsi oidigi ʌrtuidadʌca agai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai maisiu ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi dʌmos gomaasi maitʌrvaavoi. Isiʌrpoduucaicamudai aidʌ gia maitʌrsoiñicamudai vaavoidaragai, tomali maitʌrsoiñicamudai ismaacʌdʌ aagai Diuusi.

15 Siʌʌscadʌ aatʌmʌ gʌraajagʌdagi isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña dai sai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana ʌgai viaa issoimaasi gʌrtaatamituldiadagi maicʌʌga ʌʌgiditai aatʌmʌ. Ismaitiipucamudai sʌʌlicami aidʌ gia maitiipucamudai oodami maiʌʌgidaracami.

16 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami vaavoitudacai ʌgai daidʌ ʌoodami maigamaitʌcʌi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai. Cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi tomasi ivueeyi aatʌmʌ judidíu viituldaragadʌ ischo ʌʌpʌ, isvaavoitudada aatʌmʌ Diuusi ʌpan duucai Avraañicaru. Poduucai ʌgai ʌrgʌraduñicaru,

17 cascʌdʌ pocaiti Diuusi sai Avraañicaru ʌroogadʌ ducami mui oodami naana maasi ñioocadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi tomastuma oodami isvaavoitudagi Diuusi ʌpan duucai Avraañicaru. Diuusi aliʌ viaa guvucadagai dai ʌgai duduaacaldi coidadʌ dai siʌʌscadʌ Diuusi aagadagi saidʌ ʌpʌdunia agai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maiquiaa ʌpʌdui ducami iscaasi ʌʌpʌ duuñimudai.

18 Cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru sai ooñigadʌ marata agaitadai saidʌ ʌmaradʌ cajiudadʌ sʌʌlicʌdʌ muiduca agaitadai taidʌ Avraañicaru cʌʌga vaavoitu tomasi maibaigaca maascatadai gomaasi.

19 Tomasi Avraañicaru viaacatadai ʌmo siento uumigi daidʌ
Saara ʌrooñigadʌ dai viaacatadai maaco coobai dan baivus-
taama uumigi aliʌsi ʌrcʌcʌʌliocoidadʌcatadai ʌgai dai ca-
maibaigaca maascatadai ismaamaracagi.
20 DʌmoS Avraañicaru apiacʌʌga vaavoitudaitadai Diuusi
dai asta vaamioma vaavoitu. Dai tomasi maiquiaa viaa-
catadai ʌgai istumaasi aagidi Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioo ʌgai
Diuusi vʌʌtarʌ.
21 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai ʌgai isDiuusi istutuidi
isiduñiagi istumaasi aagai.
22 CascʌdʌDiuusi oigʌldi Avraañicaru soimaascamigadʌ dai
Diuusi pocaiti sai camaitʌrsoimaasi iducami Avraañicaru.
23 AidʌsiDiuusi aagidi Avraañicaru sai oigʌli ʌgai dai
cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
iduuñimudai mosvaavoitudacai ʌgai Diuusi, maisiu
mosʌcaasi Avraañicaru aagidi ʌgai gomaasi.
24 Diuusi gʌraagidi aatʌmʌ ʌʌpʌ. Diuusi gʌroigʌldi dai
cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai
Diuusi ismaacʌdʌ duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
25 Ʌgai muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga dai
duaaca dai poduucai Diuusi pocaiti sai camaitʌrsoimaasi
iducami aatʌmʌ.

5

———

1 Poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai
aatʌmʌ dai poduucai gʌniibʌstacan tadacagi gʌriibʌdaga. Su-
usi Cristo muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga
cascʌdʌ.
2 Dai poduucai istutuidi aatʌmʌ ismamadadagi dai poduu-
cai apiacʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi Diuusi. Dai aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ
nʌnʌracatai siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu
tʌsai ʌʌmadu daraajana.
3 Dai gʌaagai isbaigʌrʌliadagi aatʌmʌ siʌʌscadʌ
soimaa taatamadagi, gomaasi gʌrsoicʌi aatʌmʌ issoimaa
taatamadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi dai tʌsai vaamioma
ivuaada ʌrʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi.
4 Dai siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi dai maivui ñioocadagi
poduucai baigʌʌlidi Diuusi aatʌmʌcʌdʌ. Dai siʌʌscadʌ Diuusi
baigʌliadagi aatʌmʌcʌdʌ gomaasi gʌrsoicʌi tʌsai nʌnʌracana
aatʌmʌ siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu dai
sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai
istumaasi aagai ñiooquidʌrʌ.

5 Dai siᴧᴧscadᴧ vaavoitudai aatᴧmᴧ Diuusi tomali ᴧmo
imidagai maisiaa gᴧrᴧᴧratudadamu ᴧgai, ᴧgai vᴧᴧscᴧrᴧ
ivueeyi istumaasi aagai cascᴧdᴧ. Diuusi ootoi gᴧIbᴧdaga
sai gᴧrᴧᴧmadu daacana dai Diuusi Ibᴧadᴧ gᴧrmamaatᴧtuldi
sai Diuusi aliᴧsi gᴧroigᴧdai.
6 Aatᴧmᴧ maitistutuiditadai isᴧᴧgi cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrvuvaidagi.
Tai Suusi Cristo divia aidᴧsi Diuusi ipᴧli dai muu sai cᴧᴧgacᴧrᴧ
vuvacᴧna soimaasi ivuaadami.
7 Baitoma maitiipu tomali ᴧmaadutai oidigi daama sioorᴧ
muquia ᴧliadagi sai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuusaiña ᴧmai tomasi cᴧᴧ tuiga
ismaacᴧdᴧ gᴧmuaatuda agadagi. Dᴧmos isaliᴧ cᴧᴧ tuigacagi
ᴧmo oodami ismaacᴧdᴧ gᴧmuaatuda agadagi aidᴧ gia oidacan
tada ᴧmaadutai sioorᴧ muquia ᴧliadagi ᴧgai vᴧᴧtarᴧ.
8 Dᴧmos Cristo muu tᴧsai aatᴧmᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧna
tomasi quiaa ᴧrsoimaasi ivuaadamicatadai aatᴧmᴧ
9 dai poduucai Diuusi gᴧrtᴧᴧgi isaliᴧsi gᴧroigᴧdai
dai cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrnᴧidi ducami istomali ᴧmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai cascᴧdᴧ aatᴧmᴧ camaiviaa
issoimaa taatagi Diaavora ᴧᴧmadu.
10 Aidᴧsi maiquiaa vaavoitu aatᴧmᴧ Diuusi, ᴧgai gᴧrvuidᴧrᴧ
caatᴧcatadai soimaasi ivuaadatai aatᴧmᴧ dᴧmos Suusi Cristo
muu tᴧsai aatᴧmᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧna dai poduucai Diu-
usi camaitᴧrvuidᴧrᴧ caatᴧ. Sivi siooma cᴧᴧga istutuidi Diu-
usi iscᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrvuvaidagi duaacacai Suusi Cristo dai ca-
maivuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧ aatᴧmᴧ Diuusi.
11 Cascᴧdᴧ aliᴧ baigᴧrᴧlidi aatᴧmᴧ Diuusi vui.

———

12 Adánacaru ᴧrᴧpᴧgadadᴧ oodami ismaacᴧdᴧ oidacatadai
oidigi daama dai soimaasi idui ᴧgai dai cascᴧdᴧ muu cascᴧdᴧ
vᴧᴧsi oodami soimaasi ivueeyi dai cooyi.
13 Ismaitiipucamudai sᴧᴧlicami tomali ᴧmaadutai maitis-
tutiadamudai ispocaitiadagi ismaiᴧᴧgidi sᴧᴧlicami vᴧᴧscᴧrᴧ
aidᴧsi maiquiaa maa Diuusi gᴧsᴧᴧlicamiga Moseesacaru
ᴧoodami casoimaasi ivuaadatadai.
14 Dᴧmos ᴧoodami vᴧᴧscᴧrᴧ coodana ᴧᴧpᴧ aidᴧsi abi-
aadᴧrᴧ oidacatadai Adánacaru asta aidᴧ uucami sioidacatadai
Moseesacaru poduucai isduucai cooyi Moseesacaru abi-
aadᴧrᴧ dai sivi quiaa cooyi cascᴧdᴧ gᴧmaatᴧ issoimaasi
ivuaadana ᴧgai tomasi maiᴧpan duucai soimaasi ivuaadana
ᴧgai Adánacaru. Maiᴧᴧpan tuutuiga Adánacaru ᴧᴧmadu Cristo
ismaacᴧdᴧ divia agaitadai.
15 Adánacaru soimaasi idui dai cascᴧdᴧ muu ᴧgai dai vᴧᴧsi
cajiudadᴧ coi ᴧᴧpᴧ dᴧmos Suusi Cristo muu dai poduucai Di-
uusi oigᴧldi dai cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi muidutai. Poduucai maiᴧpan
dui Suusi Adán.
16 ᴧsoimaascami ismaacᴧdᴧ idui Adán maiᴧpa maasi
cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaidaragai ismaacᴧdᴧ gᴧrmaacai Diuusi.

Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ soimaasi ivueeyi vʌʌsi oodami vai Diuusi soimaasi taatamituldi dʌmos Cristo muu vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasi ʌoodami aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami.
17 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ vʌʌsi oodami viaa iscoiyagi, Suusi Cristo muu dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai ʌgai oidacamu Suusi Cristo ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ tomastuigaco.
18 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ soimaasi ivueeyi vʌʌscatai vai Diuusi soimaasi taatamituldi. Dʌmos Suusi Cristo idui ʌmo istumaasi cʌʌgaducami vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai dai poduucai tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
19 Adánacaru maiʌʌgi Diuusi vai cascʌdʌ vʌʌscatai soimaasi ivueeyi dʌmos Suusi Cristo ʌʌgi Diuusi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
20 Diuusi maa oodami gʌsʌʌlicamiga sai poduucai maatʌna oodami isaliʌ maiʌʌgidi Diuusi. Dʌmos aidʌsi ʌoodami vaamioma soimaasi ivuaadatadai vaamioma oigʌldi Diuusi ʌgai dai oigʌdai.
21 Ʌoodami apiasoimaasi ivuaadatadai dai cascʌdʌ viaacatadai iscoiyagi. Dʌmos Suusi Cristo muu sai poduucai ʌoodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu dai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai dai poduucai tʌʌgi ʌgai oodami isaliʌ oigʌdai.

6

———

1-3 Dʌmos maitʌaagai isapiasoimaasi ivuaadagi vai poduucai Diuusi oigʌldiadagi dai poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai oodami. Gʌntʌgitovurai isvʌʌscatai aatʌmʌ ismaacʌdʌ casi gʌrvapacoi Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ poduucai ʌrʌpan ducami iscoimudai aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu dai viaa aatʌmʌ guvucadadʌ ʌgai dai istutuidi aatʌmʌ iscamaisoimaasi ivuaadagi. Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isʌDiaavora, cascʌdʌ maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi.
4-5 Aatʌmʌ quiaa ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai dai aidʌsi gʌrvapacoi aatʌmʌ ducami isyaasapicamudai ʌʌmadu Cristo dai ducami isduduaacamudai aatʌmʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌʌmadu Cristo Diuusi guvucadadʌcʌdʌ dai poduucai viaa aatʌmʌ ibʌdagai utudui.

6 Dai ducami iscoi aatʌmʌ curusiaba Suusi Cristo ʌʌmadu
dai poduucai camaitivueeyi aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi
ipʌlidi aatʌmʌ poduucai isduucai ivuaadana ʌʌquioma,
7 ʌmo muuquiadʌ camaisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
8 Ducami iscacoi aatʌmʌ Cristo ʌʌmadu sʌʌlicʌdʌ ducami
iscaduduaaca Cristo ʌʌmadu dai caviaa ibʌdagai utudui.
9 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ
dai camaimuquia agai tomali ʌmo imidagai cascʌdʌ.
10 Oodami soimaasi ivueeyi cascʌdʌ Cristo curusiaba muu
poduucai Diuusi soimaasi taatatuli Suusi Cristo dai ca-
maiviaa isʌpamu muquiagi. Dʌmos sivi Suusi Cristo tomas-
tuigaco oidaga Diuusi ʌʌmadu ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.
11 Siʌʌscadʌ soimaasi iduñia ʌliada aapimʌ gʌaagai
mʌspoʌliada aapimʌ mʌsaidʌ ʌrcoidadʌ ducami dʌmos
isiduñia ʌliada aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ Suusi Cristo
ʌʌmadu gʌaagai mʌspoʌliadagi mʌsai maitʌrcoidadʌ.
12 Casiavʌr maitʌndadagitoda isʌDiaavora soimaasi
gʌnduiñtuldagi dai poduucai camaisoimaasi ivuaadamu
aapimʌ.
13 Maitavʌr ivuaada istumaasi ʌDiaavora ipʌliadagi baiy-
omavʌr ivuaada istumaasi Diuusi ipʌliadagi ducami isca-
coimudai aapimʌ dai ʌpamu duduaaca.
14 ʌDiaavora camaitʌntʌaanʌdamu. Aapimʌ camaiviaa
isʌʌgiadagi vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌrʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi, mosgʌaagai
isvaavoitudagi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi gʌnoigʌldi
dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi.

———

15 Vʌʌscʌrʌ maitʌaagai isapiasoimaasi ivuaadagi tomasi
maiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌrʌ.
16 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai isʌmaadutai baiduñiagi dai gaaata
duñia agadagi ʌmo pioоñi duucai ʌgai gia viaa isʌʌgiadagi
gʌaamu. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ ʌʌgiadagi ʌDiaavora gʌaamu
duucai tomali ʌmo imidagai maiimia agai Diuusi ʌʌmadu.
Dʌmos sioorʌ ʌʌgiadagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ oidacamu dai imi
agai Diuusi ʌʌmadu.
17 Dʌmos baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isaapimʌ ismaacʌdʌ
ʌʌquioma ʌʌgidiña ʌDiaavora gooquiʌrʌ cavaavoitu Diuusi
dai sivi ʌʌgiditai caʌ Diuusi ñiooquidʌ.
18 Dai sivi camaitʌrpipiooñigadʌ aapimʌ ʌDiaavora baiy-
oma ʌrpipiooñigadʌ aapimʌ Diuusi dai cʌʌgacʌrʌ oidaga.
19 Aagai aanʌ gapipiooñiga dai gaaamu mai poduucai
siooma cʌʌga maatʌ caʌca aapimʌ. ʌʌquioma ʌʌgidiña
aapimʌ ʌDiaavora daidʌ ivuaadana mui naana maasi

soimaascami dʌmos sivi gʌaagai isʌʌgiada aapimʌ Diuusi daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.

20 Aidʌsi quiaa ʌʌgidiña aapimʌ ʌDiaavora maiviaacana aapimʌ isivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.

21 Istumaasi ivuaadana aapimʌ maitʌrsoiñi poduucai baiyoma mosmaitistutuiditadai aapimʌ isiimiagi Diuusi ʌʌmadu mossiaa ʌʌrai aapimʌ sivi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadana.

22 Dʌmos sivi camaiʌʌgidi aapimʌ ʌDiaavora baiyoma ʌʌgidi aapimʌ Diuusi gomaasi gia ʌrsoiñi dai poduucai aapimʌ ʌrʌcovai vuvaidadʌ Diuusi dai tomastuigaco oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.

23 Ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi ʌDiaavora maiimia agai Diuusi ʌʌmadu dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi, Diuusi maaquimu ʌgai oigaragai istomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo.

7

———

1 Giñaaduñi aapimʌ cʌʌga maatʌ isʌmo oodami istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ siʌʌsi uucami oidacagi siʌʌscadʌ coiyagi amaasi gia cho.

2 Ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna siʌʌsi uucami oidacagi cunadʌ, poduucai aagai sʌʌlicamiʌrʌ cascʌdʌ. Dʌmos siʌʌscadʌ muquiagi cunadʌ ʌooqui camaiviaa isʌʌgiadagi gosʌʌlicami ismaacʌdʌ poduucai aagai sai ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna.

3 Dʌmos isʌooqui vʌʌnagi ʌmai cʌʌli quiaa oidacatai cunadʌ ʌgai soimaasi ivueeyi. Dai ismuquiagi cunadʌ ʌgai istutuidi isvʌʌnagi ʌmai cʌʌli dai maisoimaasi ivueeyi.

4 Giñaaduñi poduucai ʌʌpʌ aidʌsi muu Suusi Cristo camaiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai aidʌsi vaavoitudai Suusi Cristo poduucai ʌrducami iscoimudai aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu curusiaba dai cascʌdʌ maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi, dai ducami isduduaacamudai aapimʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌʌmadu Cristo Diuusi guvucadadʌcʌdʌ dai poduucai viaa ibʌdagai utudui dai Cristo ʌʌmadu oidaga daidʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.

5 Aidʌsi quiaa ivuaadatadai aapimʌ istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi aidʌsi maí aapimʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vaamioma soimaasi ivuaada ʌliditadai dai poduucai camaiiimia agaitadai aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.

6 Dʌmos sivi ducami iscacoimudai Cristo ʌʌmadu cascʌdʌ maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌʌquioma ivuaadatadai aapimʌ Diuusi

aa duiñdadʌ ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrcʌʌlimudadʌ sʌʌlicami. DʌmOs sivi ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ viaacatai ibʌdagai utudui Diuusi IbʌadʌOs guvucadadʌcʌdʌ.

———

7 CʌʌOs maatʌ aapimʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ maitʌrsoimaascami. VʌʌscʌrʌOs ismaioidacamudai sʌʌlicami maimaatʌcamudai aanʌ istumaasi ʌrsoimaascami. IssʌʌlicamiʌrʌOs maiaagadamudai sai maitʌaagai isviaaca ʌliadagi gavustuidaga aidʌ gia maimaatʌcamudai aanʌ gomaasi.

8 AidʌOs maiquiaa maatʌcatadai aanʌ ʌsʌʌlicami maimaatʌcatadai aanʌ istumaasi ʌrsoimaascami dʌmOs aidʌsi maí aanʌ ʌsʌʌlicami aidʌ gia aanʌ viaaca iñʌliditadai gavustuidaga aanʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai cascʌdʌ. Ismaioidacamudai sʌʌlicami maimaatʌcamudai oodami istumaasi ʌrsoimaascami.

9 AidʌOs maiquiaa maatʌ caʌcatadai aanʌ ʌsʌʌlicamigadʌ Moseesacaru aanʌ aliʌ baigiñʌlidiña dʌmOs aidʌsi camaí aanʌ istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ aidʌ gia maí aanʌ ismaiʌʌgiditadai ʌsʌʌlicami daidʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai, dai poduucai maiimia iñagaitadai aanʌ Diuusi ʌʌmadu.

10 Dai poduucai ʌsʌʌlicamiʌrʌ gʌaagaitadai ismaatʌmudai aanʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi baiyoma maí aanʌ ismaiimia iñagaitadai Diuusi ʌʌmadu.

11 Poduucai ʌDiaavora giñyaatagi giñtʌgitoli ansaidʌ istutuidi aanʌ isʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuusiagi dʌmOs maitistui aanʌ isʌʌgidagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cascʌdʌ maiimia iñagaitadai Diuusi ʌʌmadu.

12 Sʌʌlicamiʌrʌ maiaagai tomali ʌmo istumaasi soimaascami vʌʌsi istumaasi gʌaagai ami ʌrcʌʌgaducami.

13 ʌsʌʌlicami maitʌrduñidʌ ismaiimi iñagaitadai aanʌ Diuusi ʌʌmadu, ʌDiaavora ʌrduñidʌ, ʌgai soimaasi iduiñtuldi oodami cascʌdʌ. Ʌoodami maiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai poduucai soimaasi ivueeyi dai maiiimia agai Diuusi ʌʌmadu dai poduucai gʌmaatʌ ismaicʌʌgadu issoimaasi ivuaadagi.

14 Diuusi maa ʌsʌʌlicami Moseesacaru dai ʌsʌʌlicami aliʌ cʌʌgadu. DʌmOs aanʌ piooñigadʌ giñducami ʌDiaavora dai cascʌdʌ soimaasi ivuaada iñʌlidi aanʌ.

15 AanʌOs sʌʌlicʌdʌ ivuaada iñʌlidi istumaasi cʌʌgaducami, dʌmOs maitistutuidi, baiyoma ivueeyi aanʌ istumaasi maiioojoidi.

16 CʌʌOs maatʌ aanʌ ismaicʌʌga ivueeyi dai maatʌ aanʌ isʌsʌʌlicami aliʌ cʌʌgadu tomasi maiʌʌgidi aanʌ.

17 Poduucai aanʌ maisoimaasi ivuaada iñʌlidi dʌmos
ʌDiaavora soimaasi giñduiñtuldi cascʌdʌ maitʌrgiñduñi aanʌ.
18 Dai cʌʌ maatʌ aanʌ iñsaanʌ ʌrsoimaasi ivuaadami
maitiñʌʌmadu daacatai Diuusi. Aanʌ cʌʌga ivuaada iñʌlidi
dʌmos maitistutuidi.
19 Aanʌ maitivueeyi istumaasi cʌʌgaducami tomasi cʌʌga
ivuaada iñʌlidi baiyoma apiasoimaasi ivueeyi aanʌ tomasi
maisoimaasi ivuaada iñʌlidi.
20 Poduucai isivuaada aanʌ istumaasi maitipʌlidi,
ʌDiaavora ʌgai dai soimaasi giñduiñtuldi.
21 Gomaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ siʌʌscadʌ cʌʌga ivuaada
iñʌliada aanʌ baiyoma soimaasi ivueeyi.
22 Aanʌ oojoidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ
23 dʌmos oidaga ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ giñsobicʌi
isʌʌgiada aanʌ Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrʌDiaavora
ismaacʌdʌ soimaasi giñduiñtuldi dai giñmaisacan duu.
24 Sʌʌlicʌdʌ soigiñʌlidi aanʌ. Sioorʌ ʌrpipiooñigadʌ Diaa-
vora maiajioopai Diuusi ʌʌmadu cascʌdʌ aliʌsi tʌgito aanʌ
sioorʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaidagi vai giñdagituagi ʌDiaavora nai
camaisoimaasi ivuaada aanʌ.
25 Baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isSuusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ giñvuusaidagi. Aanʌ
ʌʌgiada iñʌlidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dʌmos ʌDiaavora
soimaasi giñduiñtuldi.

8

———

1 Sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaisoimaasi
ivueeyi isduucai ivuaadana maiquiaa vaavoitudacai Suusi
Cristo baiyoma ivueeyi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi, ʌgai
gia Diuusi caoigʌli dai maisoimaasi taatatuldamu.
2 Sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai viaa guvucadadʌ
Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌrmaacai ibʌdagai utudui. Diu-
usi Ibʌadʌ guvucadadʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu taidʌ ʌDiaavora
giñdagito nai imia iñagai aanʌ Diuusi ʌʌmadu cascʌdʌ ca-
maitʌaagai issoimaasi ivuaada aanʌ.
3 Ʌoodami maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ, maiʌʌgidi ʌgai sʌʌlicami
cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi ootoi gʌmara sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ
vuvaidana ʌoodami. Suusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ
dai oodami duucai vuusai dʌmos tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi idui ʌgai. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami
cascʌdʌ Suusi Cristo curusiaba gʌmuaatu ducami isʌgai
ʌrsoimaasi ivuaadamicamudai dai oodami camaisoimaasi
ivuaadami duucai vii.
4 Diuusi idui gomaasi tʌsai poduucai istutuidiña aatʌmʌ
isʌʌgiadagi istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ camaitivueeyi

aatʌmʌ istumaasi aatʌmʌ ʌʌgi ipʌlidi baiyoma ivueeyi aatʌmʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ.

5-6 Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌgai mostʌtʌgitoiña istumaasi iduñia ʌlidi. Ʌgai maiviaa ibʌdagai utudui. Dʌmos sioorʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai mostʌtʌgitoiña istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi isivuaada ʌgai. Dai ʌgai gia viaa ibʌdagai utudui dai gʌniibʌstacan taadacana.

7-8 Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi vui vʌʌtʌ Diuusi. Ʌgai maitipʌlidi tomali maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ Diuusi maitistutuidi isbaigʌliadagi ʌgaicʌdʌ.

9 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ maitivueeyi aapimʌ istumaasi ʌʌgi ipʌlidi baiyoma ivueeyi aapimʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ. IsDiuusi Ibʌadʌ maiʌʌmadu daacagi oodami ʌgai maivaavoitudai Suusi Cristo.

10 Dʌmos isʌCristo ʌʌmadu daacagi oodami Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ tomastuigaco oidacamu ibʌadʌ.

11 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daacagi aidʌ gia siʌʌscadʌ coiya aapimʌ Diuusi gʌnduduaacaldamu. Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

12 Giñaaduñi aatʌmʌ viaa isivuaadagi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi dai maisiu istumaasi aatʌmʌ ʌʌgi ipʌliadagi.

13 Dʌmos isaapimʌ ivuaadagi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi aidʌ gia maiiimimu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu. Baiyoma isDiuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi aidʌ gia camaisoimaasi ivuaadamu aapimʌ.

14 Sioorʌ vaavoitudadagi isDiuusi Ibʌadʌ soicʌi sai cʌʌga tʌtʌgitoiña, ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ.

15 Diuusi Ibʌadʌ divia dai gʌnʌʌmadu daaca agai cascʌdʌ maitʌaagai isʌʌbiada aapimʌ Diuusi ʌpan duucai ʌmo pioońi ʌʌbʌidiña gʌaamu. Aapimʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi, Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi cascʌdʌ. Cascʌdʌ gʌaagai isgʌrooga aagada aatʌmʌ Diuusi.

16 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaatʌtuli sai aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.

17 Aatʌmʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ gʌrmaaquimu ʌgai istumaasi viaa poduucai isduucai maacai ʌgai Suusi Cristo. Aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ oidaca ragai Suusi Cristo ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taata ʌgai.

18 V^^sc^r^ si^^scad^ t^t^gitoda aat^m^ isDiuusi g^rmaquia
agai mui naana maasi c^c^^gaducami dai istumaasi soimaa
taatamai aat^m^ sivi mait^ristumaasi.
19-21 Aid^si Adánacaru soimaasi idui Edeen^r^ aid^
abiaad^r^ divia ^Diaavora oidig^r^ dai Diuusi soimaa
taatatuli Adánacaru dai ootoi oidig^r^ muuquigami dai darai
uuparai dai mui naana maasi istumaasi maic^c^^gaducami.
Si^^scad^ Suusi Cristo diviagi ^pamu tami oidigi daama
dai v^^si vaavoitudadami ^^madu daraajamu poduucai
g^maat^mu is^vaavoitudadami s^^lic^d^ ^rDiuusi
maamarad^ amaasi ugitimu uuparai, dai v^^si soimaascami,
dai muuquigami dai v^^si istumaasi maic^^gadu oidigi
daama, ^Diaavora camait^aan^da agai casc^d^. Daid^
^vaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadamu tomali ^mo
imidagai.
22 C^^ maat^ aat^m^ iscoocodagai, dai soimaa taataragai,
dai muuquigami dai v^^si istumaasi soimaascami oidaga
oidigi daama.
23 Dai aat^m^ ismaac^d^ vaavoitudai Suusi Cristo soimaa
taatamai ^^p^ tomasi Diuusi Ib^ad^ g^r^^madu daja dai
apiasoimaasi taatamai dai n^n^ra si^^scad^ g^maat^mu
isv^^si vaavoitudadami s^^lic^d^ ^rmaamarad^ t^vaagi^r^
dai aat^m^ casi ip^lidi isajiagi si^^scad^ Diuusi g^rmaaquiagi
ib^dagai utudui dai camaicoocorda ragai dai camaicoodamu
aat^m^.
24 Sioor^ c^^gac^r^ vuvaquia ^liadagi g^aagai isvaavoi-
tudadagi dai n^n^racagi si^^scad^ Diuusi c^^gac^r^ vu-
vaidagi soimaasi ivuaadami saagidaiñd^r^ d^mos istumaasi
can^ijada oodami mait^aagai isapian^n^racagi.
25 Baiyoma istumaasi main^ijada ^gai gia g^aagai
isn^n^racagi dai isn^n^racagi vaavoitudaitai ^mo istumaasi
gomaasi g^rsoic^i isn^n^racagi maivui ñioocaitai Diuusi.
26 Dai Diuusi Ib^ad^ g^rsoic^i ^^p^ ismamadadagi aat^m^
maimaat^ isducatai dai maimaat^ istumaasi aagidagi
Diuusi. Diuusi Ib^ad^ daan^i Diuusi aat^m^ g^rv^^tar^
maiñiooquic^d^ mosaijig^i ^gai.
27 Diuusi c^^ maat^ istumaasi t^t^gitoi oodami dai c^^
maat^ ist^iya ^lidi Diuusi Ib^ad^ siuu duucu ^gai daan^i
Diuusi ^vaavoitudadami v^^tar^ istumaasi Diuusi ip^lidi.

———

28 C^^ maat^ aat^m^ sai isoig^ada aat^m^ Diuusi dai
isivuaada istumaasi Diuusi ip^lidi aid^ gia v^^si istumaasi
^p^vuaadagi aat^m^c^d^ ^rsoiñi aat^m^ ^^gi g^rv^^tar^. Di-
uusi poduucai ip^lidi said^ ^rsoiñicana aat^m^ g^rv^^tar^
casc^d^.

29 Tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ Diuusi maatʌ sioorʌ ʌcovai vuvaituda agai saidʌ ʌrʌmaamaradʌcana. Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ aagai sai sioorʌ vaavoitudagi ʌpan tuutiaca agai Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai poduucai Diuusi maradʌ ʌrsiʌʌgidʌ ducamica agai.

30 Dai ʌcovai vuvaidacai aagidi sai ʌʌgiditai caʌcana istumaasi aagiadagi ʌgai dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌca istumaasi aagai Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dai Diuusi aagai sai ʌmo imidagai oidacamu ʌgai ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ tomastuigaco.

31 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrsoicʌi dai tomali ʌmaadutai maivaamioma istutuidi isDiuusi.

32 Diuusi ootoi gʌmara tami oidigi daama dai dagito sai soimaa taatana muucucai curusiaba tʌsai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aatʌmʌ dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrmaquia agai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ poduucai isduucai ootoi ʌgai gʌmara sai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana.

33 Diuusi casi ʌcovai gʌrvuvaitu dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ cascʌdʌ maitiipu sioorʌ istutiadagi isgʌpiʌrʌ gʌrvuupiadagi Diuusi vuitapi tʌssoimaasi ivueeyi.

34 Cascʌdʌ maitiipu sioorʌ gatʌaañiagi mʌsai soimaasi gʌrtaatatuldana. Suusi Cristo muu dai gooquiʌrʌ ʌpamu duaaca dai sivi sʌʌlisa padʌrʌ daja Diuusi dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ.

35 Aliʌsi gʌroigʌdai Suusi Cristo dai tomastuigaco gʌroigʌada agai, tomasi soigʌrʌlidi aatʌmʌ, siʌpʌ coococoñicagi, siʌpʌ soimaa taatamadagi, siʌpʌ ʌrsoituutuigamicagi siʌpʌ gʌrgʌgʌvia agadagi aa, siʌpʌ gʌrcooda agadagi aa,

36 poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Sioorʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi aa ʌoodami cooda agaiña.

Ʌgai poʌlidiña saidʌ ʌrcʌʌgai iscoodadagi ʌpan duucai vustaqui.

Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.

37 Dʌmos vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gomaasi maitʌrsobicʌi isvaavoitudadagi aatʌmʌ baiyoma gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga vaavoituda aatʌmʌ dai Suusi Cristo gʌroigʌdai daidʌ gʌrsoicʌi ʌʌpʌ.

38 Tomali ʌmo istumaasi maisobicʌi Diuusi isgʌroigʌadagi tomali Diuusi tʌtʌaañicarudʌ, tomali ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ, tomali istumaasi ʌpʌvueeyi sivi tomali istumaasi ʌpʌduñia agai gooquiʌrʌ, tomali ʌDiaavora

39 tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ oidaga tʌvaagiʌrʌ tomali
ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama, tomasi coi
aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌroigʌdai cascʌdʌ ootoi gʌmara Su-
usi Cristo tami oidigi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana.

9

———

1-3 Giñaaduñi judidíu aliʌsi ipʌlidi aanʌ isvaavoitudagi
aapimʌ Suusi Cristo. Tucarʌ dai tasʌrʌ aliʌ soigiñʌlidiña aanʌ
aapimʌcʌdʌ. Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ cʌʌga maatʌ
issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi ansai aanʌ ipʌlidi isDiuusi gajiaadʌrʌ
giñviaagi isgomaasi ʌrsoiñicagi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquia aapimʌ.
4 Aapimʌ ʌrjudidíu dai Diuusi gʌmaamara duucai gʌnnʌidi
dai gʌnaaduñicaru nʌidiña isducatai Diuusi dadadacʌi
gʌnsaagida. Diuusi aagidi gʌnaduñi Avraañicaru dai Davicaru
saidʌ iduñia agai mui naana maasi cʌcʌʌgaducami cajiudadʌ
vʌʌtarʌ, dai Diuusi maa sʌʌlicami Moseesacaru, dai Diuusi
aagidi isducatai gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi, dai Diuusi
aagidi isʌmo imidagai ootosa agaitadai ʌmo cʌʌgacʌrʌ
vuviadami.
5 Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru ʌrgʌnaaduñicaru.
Ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi saidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami-
cana ʌgai ʌrjudíu ʌʌpʌ daidʌ ʌrDiuusi dai ʌgai tʌaanʌi vʌʌsi is-
tumaasi oidaga oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ. Dai aanʌ ipʌlidi
isoodami cʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco.
6 Tomasi maivaavoitudai muidutai judidíu dai
maitʌrDiuusi maamaradʌ, vʌʌscʌrʌ vʌʌsi istumaasi aagadagi
Diuusi vʌʌsi ʌpʌvueeyi.
7 Maisiu vʌʌsi Avraañicaru cajiudadʌ vaavoitudai ʌpan du-
ucai ʌgai dai maisiu vʌʌscatai viaaca agai istumaasi Diuusi
aagidi Avraañicaru sai maquia agai, mosʌca Avraañicaru caji-
udadʌ ismaacʌdʌ vuvaja Isaaiñdʌrʌ.
8 Poduucai gʌmaatʌ sai maisiu vʌʌsi Avraañicaru cajiudadʌ
ʌrDiuusi maamaradʌ mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai
ismaacʌdʌ Diuusi aagidi Avraañicaru, ʌgai ʌrDiuusi maama-
radʌ.
9 Diuusi aagidi Avraañicaru sai ʌmo uumigicʌdʌ divia
agaitadai ʌpamu sai amaasi Saara marata agaitadai.
10-13 Aidʌsi Reveca nonoacatadai Diuusi aagidi sai cucuatai
maamaraca agai sai ʌmoco Esaú tʌʌgiduca agai dai ʌgʌmai
Jaco daidʌ ʌgʌducʌdioma ʌrpiooñigadʌca agaitadai aliducʌdʌ
tomasi maiquiaa vuvaja dai maiquiaa ivuaadana tomali ʌmo
istumaasi cʌʌgaducami tomali soimaascami. Daidʌ Isaa
ʌroogadʌ ʌaali. Dai Diuusi aagidi sai oigʌdai Jaco dai cʌʌdai
Esaú. Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi istutuidi isʌcovai vuvaidagi
sioorʌ ipʌliadagi.

14 Vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gomaasicʌdʌ maitʌaagai isaatʌmʌ pocaiti-
adagi sai Diuusi maicʌʌga ivueeyi.
15 Diuusi potʌtʌdai Moseesacaru: “Aanʌ soigiñʌliadamu dai
cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu sioorʌ ipʌliada aanʌ”.
16 Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami
maisiu mosipʌliditai oodami sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña tomali
cʌʌgacʌrʌ oidacatai baiyoma Diuusi soigʌʌlidi oodamicʌdʌ
cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
17 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai Diuusi potʌtʌdai ʌraígadʌ
Ejiipitʌrʌ oidacami: “Aanʌ gʌdagito isiʌrraíca aapi vai podu-
ucai gʌmaatʌna iñsaanʌ aliʌ viaa guvucadagai dai poduucai
gʌmaatʌna vʌʌsi oidigi daama sioorʌ aanʌ”.
18 Dai Diuusi soigʌʌlidi sioorʌcʌdʌ ipʌlidi ʌgai dai Diuusi
maidadagitoi isʌʌgiadagi sioorʌ ipʌliada ʌgai.
19 Isʌmaadutai giñtʌcacagi: “IsDiuusi maidadagitoi
isʌʌgiadagi oodami tuisi gʌpiʌrʌ vuupai Diuusi oodami
ismaiʌʌgiadagi”.
20-21 Ducami isajaayi ñiioocadamudai vʌʌscʌrʌ maitʌaagai is-
potʌtʌada ʌgai ʌajaatadami: “¿Tuipʌsi poduucai idui giñuusu?”
Dʌmos oodami maitʌaagai isñiooquiadagi Diuusi. Diuusi idui
oodami cascʌdʌ viaa sʌʌlicami isivuaadagi oodamicʌdʌ isd-
ucatai ipʌliadagi. Cʌʌ maatʌ vʌʌscatai isDiuusi idui oodami
cascʌdʌ oodami maiviaa sʌʌlicami ispotʌtʌadagi Diuusi: “¿Tu-
ipʌsi poduucai giñdui?”
22 Tucamidʌrʌ cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi maivui
baamucui ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi dai maisoimaasi
taatamituldi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai soimaa taatatuldamu
poduucai gʌmaatʌ isDiuusi aliʌ viaa guvucadagai.
23 Vai poduucai gʌmaatʌ isaliʌsi gʌroigʌdai Diuusi aatʌmʌ
ismaacʌdʌ ʌcovai gʌrvuvaitu ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi
daidʌ gʌrvuuquia agai tʌvaagiamu.
24 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌmoco ʌjudidíu saagidaiñdʌrʌ dai
aa ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagidaiñdʌrʌ.
25 Osea ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ istumaasi aagai Diuusi sai
pocaiti:

Ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida gaagamu aanʌ aa vaidʌ
ʌrgiñmaamaracana.
Dai oigʌadamu aanʌ ʌgai tomasi ʌʌquioma tomali ʌmaadutai
maioigʌdaiña.
26 Dai ismaacʌdʌ ʌʌquioma potʌtʌdai aapimʌ
maitʌrgiñmaamara.
Sivi povʌntʌʌdamu aanʌ aapimʌ ʌrgiñmaamara. Aanʌ ʌrʌgai
dai tomastuigaco oidaga.
Ascaiti Diuusi.

27 Isaía pocaiti aagaitai ʌjudidíu: “Tomasi judidíu aliʌ muidu
vʌʌscʌrʌ chiʌʌqui cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu. Poduucai isduucai
maibaiga isʌcaldi ʌorai poduucai ʌʌpʌ maitistutuidi isʌcaldi
ʌjudidíu ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama sʌʌlicʌdʌ muidu ʌgai
cascʌdʌ.
28 Siʌʌscadʌ Diuusi gʌaagacai soimaa taatatulda agadagi
oodami oidigi daama ʌgai otoma naatomu”.
29 Dai ʌʌquioma pocaiti ʌʌpʌ Isaía:
Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai.
Isʌgai maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamudai chiʌʌqui aidʌ gia aatʌmʌ
ʌpan duuñimudai Sodoomʌrʌ oidacami dai Gomorʌrʌ
oidacami.
Ascaiti Isaía.

———

30 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ gʌmaatʌ sai tomasi ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu maivuam ʌnʌlidiña isvaavoitudagi Diuusi
sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai todian duucai vaavoitu vai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
31 Vaidʌ ʌjudidíu gʌnaajagʌiña isʌʌgiadagi vʌʌsi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidiña ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai vʌʌscʌrʌ ʌgai maitistui iscʌʌga ʌʌgiadagi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
32 Ʌgai maitʌtʌgitoiña ismosvaavoitudacai Suusi Cristo
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai, baiyoma poʌlidiña ʌgai sai
ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai cascʌdʌ vui baacoi ʌgai Suusi Cristo.
33 Dai Isaía ooja isduucai aagidi Diuusi:
Ootosdamu aanʌ ʌCristo ʌjudidíu dai muidutai ʌgai vui baa-
coimu ʌCristo.
Dʌmos sioorʌ vaavoitudagi maiviaacamu istuisi siaa ʌradagi.
Poduu ooja Isaía isduucai aagidi Diuusi.

10

1 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
ʌjudidíu cascʌdʌ mamadai aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidana.
2 Cʌʌ maatʌ aanʌ isʌgai sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi
dai gʌnaajagʌi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi dʌmos
maimaatʌ.
3 Ʌgai maimaatʌ caʌ isCristo muu curusiaba sai Diuusi
oigʌldana soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami
istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ
maivaavoitudai Suusi Cristo. Baiyoma gʌnaajagʌi isʌʌgiadagi

vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ poʌliditai sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

4 Maiquiaa diviacai Cristo ʌjudidíu gʌnaajagʌitadai isʌʌgiadagi vʌʌsi Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌgai poʌlidiña isʌʌgiditai sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dʌmos Diuusi ootoi Cristo tami oidigi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai sivi gʌaagai isvaavoitudagi Cristo maisiu sʌʌlicami.

5 Moseesacaru poduucai ooja sai isʌmaadutai istutiadagi isʌʌgiadagi vʌʌsi sʌʌlicami dai maisoimaasi ivuaadagi tomali ʌmo imidagai sai poduucai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

6 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo. Gʌntʌgitovurai isSuusi Cristo cadivia tʌvaagiaiñdʌrʌ,

7 daidʌ ismuu ʌgai dai ʌpan duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.

8 Dai aanʌ gaaagidi aipacoga sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo dai tomasioorʌ istutuidi isvaavoitudagi siuu duucu ipʌliadagi.

9 Sioorʌ pocaitiadagi sai Suusi Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ daidʌ isvaavoitudadagi sai Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi.

10 Mosvaavoitudacai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai sioorʌ aagiadagi aa sai vaavoitudai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi.

11 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo maiviaacamu istuisi siaa ʌradagi. Cristo ivueeyi istumaasi aagai cascʌdʌ.

12 Diuusi ʌmadugan duucai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Diuusi ʌmadugan duucai tʌaanʌi dai nuucada ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai soigʌʌlidi vʌʌsicʌdʌ sioorʌ aagiadagi sai oigʌldana soimaascamigadʌ.

13 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai sioorʌ vaavoitudagi dai daanʌdagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu”.

14 Dʌmos ismaacʌdʌ maiquia vaavoitudai Diuusi siaadʌrʌ aagidiña sai oigʌldana soimaascamigadʌ. Dai ismaacʌdʌ maiquia caʌ Diuusi ñiooquidʌ siaadʌrʌ vaavoitudana. Dai ismaitiipucagi sioorʌ aagiadagi Diuusi ñiooquidʌ, ¿ducatai caʌcana ʌgai?

15 Dai ismaitiipucagi sioorʌ ootosagi oodami saidʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ poduucai tiipu sioorʌ gaaagiadagi. Dʌmos Diuusi gia caootoi gʌñiñiooquituldiadamiga.

Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Baigʌnʌlidiña oodami siʌʌscadʌ tʌʌgiagi ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gaaagiadagi sai Diuusi iibʌstudacan tadatuda ʌlidi oodami iibʌadʌ”.

16 Dʌmos maisiu vʌʌscatai vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ. Isaíacaru potʌtʌdai Diuusi: “GiñDiuusiga baitoma tomali ʌmaadutai maivaavoitu aidʌsi aagidi aatʌmʌ gʌñiñiooquituldiadamiga gʌñiooqui ʌoodami”, astʌtʌdai Isaíacaru.

17 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi Suusi Cristo asta siʌʌscadʌ caʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagiadagi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gavuvaidi.

18 Dʌmos ʌjudidíu gia caʌ Diuusi ñiooquidʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Tomasiaacoga gʌaagai Diuusi ñiooquidʌ.

19 Daidʌ ʌjudidíu sʌʌlicʌdʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ pocaiti Moseesacaru:

Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai maimaatʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ vai poduucai baacoiña ʌjudidíu.

20 Dai Isaía maiduaadicuitai ñioo dai aagai istumaasi aagidi Diuusi:

Tomasi maitatʌcacai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isducatai istutuidi isgiñmatiagi vʌʌscʌrʌ ootoi aanʌ giññiooquituldiadamiga sai aagidana isducatai istutuidi isgiñmatiagi tai ʌgai giñmaí.

Ascaiti Diuusi.

21 Dai aagai Isaía istumaasi aagidi Diuusi aagaitai ʌjudidíu:

Vʌʌscʌrʌ oigʌdai aanʌ giñmaamara dai daanʌi sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona sai camaisoimaasi ivuaada agai dai siaa giñduutudana.

Dʌmos ʌgai gajiaadʌrʌ giñviaa dai maitiñʌʌgi.

Ascaiti Diuusi.

11

———

1 Aanʌ maipocaiti sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu. Siaadʌrʌ pocaitiña aanʌ. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrjudíu di. Dai aanʌ ʌrcajiudadʌ giñaaduñicaru Avraañi dai Benjamín.

2 Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu cascʌdʌ maigajiaadʌrʌ vipieeyi. Tʌgitovurai isducatai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ. Eliiasi gamamadai dai pocaiti:

3 “GiñDiuusiga ʌjudidíu aliʌ soimaasi ivueeyi. Ʌgai coi gʌñiñiooquituldiadamiga dai suuli ʌaltar siaaco siaa gʌduutudaiña ʌgai dai mosʌca aanʌ vii dai giñmuaa ʌlidi ʌgai aanʌ ʌʌpʌ”, ascaiti Eliiasi.

4 Dʌmos Diuusi potʌtʌdai: “Quiaa oidaga cuvaracami mil
oodami ismaacʌdʌ giñsiaa duutudai. Aanʌ nuucada ʌgai
dai ʌgai maisiaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ Baal tʌʌgidu”,
ascaiti Diuusi.
5 Dai sivi ʌʌpʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ siaa duutudai
Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai cascʌdʌ ʌcovai vuvaitu.
6 Ʌgai maitivueeyi tomali istumaasi cʌʌgaducami istucʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi Diuusi. Baiyoma Diuusi ipʌli cascʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
7 Gʌnaagidamu aanʌ istumaasi ʌpʌdui. Ʌjudidíu matia
ʌliditadai isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dʌmos chiʌʌquiatai
maí, mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu. Dai Diu-
usi dagito isʌgaa maimaatʌ caʌcana dai cascʌdʌ maimaí ʌgai.
8 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Diuusi dagito sai ʌgai
maimaatʌ caʌcana istumaasi aagai ñiñiooquituldiadamigadʌ
cascʌdʌ maimaí ʌgai dai sivi maiquiaa maatʌ caʌ ʌgai”,
ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-10 Pocaiti Davicaru ʌʌpʌ:
Ʌgai cueeyi cʌʌgaducami cuaadagai cascʌdʌ poʌlidi sai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi, dʌmos maitʌrvaavoi.
Dai ʌgai maimaatʌ isDiuusi soimaa taatatulda agai. Ʌgai
soimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
Dai tomastuigaco soimaa taatacamu ʌgai.
Ascaiti Davicaru.

———

11 Dai vʌʌscʌrʌ Diuusi maigajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu, tomasi
soimaa taatamai. Dʌmos ʌjudidíu gia gajiaadʌrʌ viaa Su-
usi Cristo aidʌsi divia ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agaitadai
dai cascʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida gʌaagai isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai muidutai vaavoitudai saidʌ
ʌjudidíu nʌiditai gomaasi vaavoituda ʌlidiña ʌʌpʌ.
12 Aidʌsi ʌjudidíu soimaasi ivuaadatadai dai gajiaadʌrʌ viaa
Suusi Cristo poduucai aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌsi oidigʌrʌ oidacami dai
siʌʌscadʌ ʌpamu vaavoitudagi ʌjudidíu Diuusi sʌʌlicʌdʌ aliʌsi
cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami.
13 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui aapimʌ ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi giñootoi ansai
aanʌ aagidana ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Istumaasi gʌnaagidi sʌʌlicʌdʌ
gʌaagai mʌsmaatʌcagi.
14 Dai sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isgiñaaduñi judidíu
vaavoitudagi Suusi Cristo dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
nʌiditai isaapimʌ vaavoitudai.

15 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitudai dai aidʌ abiaadʌrʌ ootoi gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida cascʌdʌ ʌgai casi istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Dai siʌʌscadʌ ʌjudidíu ʌpamu vaavoitudagi Diuusi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ducami isduduaacamudai ʌgai.

16 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu aaduñdʌcardu cascʌdʌ vʌʌsi ʌjudidíu ʌrʌcovai vuvaidadʌ Diuusi ʌʌpʌ.

17 Diuusi cagajiaadʌrʌ viaa ʌʌmoco judidíu cajiudadʌ ismaacʌdʌ maivaavoitu dai ʌʌmoco aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ cavaavoitudai casi ʌrDiuusi maamaradʌ vai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi poduucai isduucai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitudai.

18 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌrjudidíu daidʌ ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌrjudíu ʌʌpʌ cascʌdʌ aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu maitʌaagai issoiduucai nʌijadagi ʌjudidíu.

19 Dʌmos isaapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu pocaitiadagi sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu sai poduucai aapimʌ ʌrmaamaradʌcana Diuusi

20 gʌaagai istʌtʌgitodagi aapimʌ sai ʌjudidíu maivaavoitudai sai cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌgai. Dʌmos aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai. Cascʌdʌ aapimʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Baiyoma gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi vai ʌgai maigajiaadʌrʌ gʌnviaagi aapimʌ.

21 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu daidʌ istutuidi isgajiaadʌrʌ gʌnviaagi aapimʌ ʌʌpʌ.

22 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga Diuusi dʌmos vʌʌscʌrʌ soimaa taatamituldi oodami. Diuusi soimaa taatamituldi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai dʌmos Diuusi cʌʌ tuiga aapimʌ gʌnvui. Dʌmos aapimʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Diuusi vai poduucai ʌgai maigajiaadʌrʌ gʌnviaagi.

23 Dai isaa judidíu vaavoitudagi Diuusi aidʌ gia ʌrmaamaradʌcamu Diuusi ʌʌpʌ. Diuusi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi.

24 Isaapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cʌʌga istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi tomasi ʌʌquioma maitʌrmaamaradʌcatadai Diuusi, vaamioma cʌʌga istutuidi ʌjudidíu Diuusi ʌco vuvaidadʌ siʌrmaamaradʌcagi Diuusi.

———

25 Giñaaduñi, aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ʌmo istumaasi istumaasi maiquiaa maatʌ tomali ʌmaadutai vai poduucai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada aapimʌ poʌliditai sai vaamioma

sastuduga aapimʌ siʌjudidíu. Λʌmoco ʌjudidíu saagida vupui-
irutu dai momaascamu ʌgai asta siʌʌscadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ
vuvaitu vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
vuvaida agai Diuusi.

26 Siʌʌscadʌ poduucai ʌʌpʌ duñiagi amaasi Diuusi cʌʌgacʌrʌ
vuvaida agai vʌʌsi ʌjudidíu. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ:
Λcʌʌgacʌrʌ vuviadami vuusia agai ʌjudidíu saagidaiñdʌrʌ.
Dai ʌgai ʌma duucai tʌtʌgitoitulda agai ʌjudidíu sai ca-
maisoimaasi ivuaadana.

27 Dai oigʌldamu ʌgai vʌʌsi soimaascamigadʌ poduucai isdu-
ucai aagidi Diuusi ʌjudidíu.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

28 Muidutai ʌjudidíu maioojoidi iscaʌcagi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai ʌgai vui vʌʌtʌ Diuusi dai podu-
ucai aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu istutuidi iscʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi. Dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi quiaa oigʌdai ʌjudidíu,
Diuusi ʌco vuvaitu aaduñdʌcardu cascʌdʌ.

29 Λʌquioma Diuusi ʌco vuvaitu ʌjudidíu sai ʌgai
ʌrmaamaradʌcana. Dai aagai sai cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai vʌʌsi
ʌjudidíu tomastuigaco dai Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi
aagai.

30 Λʌquioma aapimʌ maiʌʌgidiña Diuusi dʌmos sivi
ʌjudidíu maiʌʌgidi Diuusi dai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌidi vaavoitudaitai aapimʌ.

31 Dai Diuusi soigʌliadamu ʌjudidíucʌdʌ dai oigʌldamu
soimaascamigadʌ ʌgai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌgai ʌma duucai
gʌntʌtʌgitoi.

32 Dai Diuusi ñiooquidʌ pocaiti isvʌʌsi oodami ʌrsoimaasi
ivuaadami dai ʌʌgi oodami cʌʌ maatʌ isʌrsoimaasi
ivuaadami dai poduucai cʌʌ maatʌ oodami isaliʌsi tʌgito
isDiuusi oigʌli soimaascamigadʌ.

33 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga Diuusi. Aliʌsi saituduga ʌgai dai maatʌ
vʌʌsiaʌcatai. Oodami maimaatʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi Diu-
usi dai istumaasi tʌtʌgitoi.

34 “Tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatiagi istumaasi
tʌtʌgitoi Diuusi. Tomali ʌmaadutai maimaatʌtuli Diuusi
tomali ʌmo istumaasi.

35 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isoidagi Diuusi ʌmo istu-
maasi sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña”.

36 Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai dai Diuusi guvucadʌcʌdʌ quiaa
cʌʌca oidigi. Vʌʌsi oodami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi
Diuusi vui tomastuigaco.

12

———

1 Giñaaduñi Diuusi casoigʌʌli aapimʌcʌdʌ dai oigʌli
gʌnsoimaascamiga cascʌdʌ aanʌ gʌndaanʌi mʌsai
potʌtʌdaiña Diuusi mʌsaidʌ ivuaada ʌlidi istumaasi ʌgai
ipʌlidi. Dai cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca dai camaisoimaasi ivuaada.
Cʌʌgadu ispoduucai tʌtʌgitodagi aapimʌ dai poduucai
ivuaadagi. Poduucai gʌaagai issiaa duutuada aapimʌ Diuusi.
2 Maitavʌr ʌpan duucai oidaca ʌsoimaasi ivuaadami baiy-
omavʌr ʌma duucai gʌntʌtʌgito dai poduucai ʌma duucai
oidacamu aapimʌ. Dai poduucai maatʌcamu aapimʌ istu-
maasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Diuusi baigʌʌlidi is-
poduucai ivuaada aapimʌ daidʌ ʌrcʌʌgai aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ
poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudamu aapimʌ. Go-
maasi ʌrvaamioma cʌʌga ducami siʌ tomastumaasi istu-
maasi isivuaadagi aapimʌ.
3 Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi dai giñmaa sʌʌlicami ansai
gamamaatʌtuldiña istumaasi ʌgai ipʌlidi cascʌdʌ gʌnaagidi
aanʌ sai maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Cʌʌgavʌr
gʌntʌtʌgitoda. Tʌtʌgitodavurai istumaasi ʌrvaavoi istu-
maasi istutuidi aapimʌ isivuaadagi dai tʌtʌgitodavurai siʌʌsi
vaavoitudai aapimʌ Diuusi.
4 Ʌmo oodami moo dai noonovʌ dai ʌʌcaso dai mai-
siu mosʌcaasi gomaasi. Gʌmoocʌdʌ maitivueeyi istumaasi
ivueeyi gʌnoonovicʌdʌ dai gʌnoonovicʌdʌ maitivueeyi istu-
maasi ivueeyi gʌʌʌcasocʌdʌ.
5 Poduucai ʌʌpʌ aatʌmʌ vaavoitudadami tomas muidu
vʌʌscʌrʌ aatʌmʌ ʌrʌmo adunumʌ ducami vaavoitudaitai Su-
usi Cristo dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga.
6 Vʌʌscatai istutuidi isivuaadagi ʌmo istumaasi Diuusi
gʌrmaacai guvucadagai isducatai ʌgai ipʌlidi. Istumaasi is-
tutiada aatʌmʌ isivuaadagi gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi. IsDi-
uusi maaquiagi guvucadagai ʌʌmadutai aapimʌ sai aagiña
istumaasi ʌgai gʌnaagiadagi, gʌaagai mʌsaagadagi poduucai
isduucai gʌnmamaatʌtuli aatʌmʌ.
7 IsDiuusi maaquiagi guvucadagai aa sai soicʌiña oodami,
gʌaagai iscʌʌga soicʌdagi. Isʌmaadutai maatʌtai gama-
maatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ, gʌaagai iscʌʌga gama-
maatʌtuldiadagi.
8 Sioorʌ maatʌ soicʌdagi aa sai vaamioma vaavoitudana
ʌgai, gʌaagai ispovuaadagi. Sioorʌ mui gamaacadagi tu-
miñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ maitʌaagai isgʌducʌdʌ
ʌliadagi mui gamaacaitai. Sioorʌ gatʌaanʌdagi gʌaagai
iscʌʌga gatʌaanʌdagi isduucatai baigʌliadagi Diuusi sioorʌ
daiviadagi ʌcococoidadʌ daidʌ ʌsoituutuigami gʌaagai is-
baigʌnʌliadagi.

———

9 Sʌʌlicʌdʌ avʌr gʌnoigʌada aipacoga. Dai gajiaadʌrʌ avʌr
viaa vʌʌsi istumaasi soimaascami dai mosʌcaasi istumaasi
cʌʌgaducami ivuaada.
10 Gʌnoigʌadavurai aapimʌ gʌnsiʌʌgʌmʌ duucai. Gʌaagai
issiooma gʌgʌrducʌdʌ duucai nʌijada aapimʌ aa isaapimʌ
ʌʌgi.
11 Maitavʌr paparʌaca. Ivuaadavurai istumaasi Diuusi
ipʌlidi baigʌnʌliaragacʌdʌ.
12 Baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ nʌnʌracatai mʌsiʌʌscadʌ iimi
agai tʌvaagiamu dai ʌʌmadu oidaca agai Diuusi. Maitavʌr vui
ñioocada Diuusi mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Vʌʌscʌrʌ
avʌr daanʌda Diuusi.
13 Oidadavurai aa vaavoitudadami soituutuigami
mʌstumaasi viaacagi. Dai cʌʌgavʌr miaadʌgiada iimʌdami
ismaacʌdʌ gʌndaiviadagi.
14 Siʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi aa,
daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai oigʌldiana
soimascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana. Dai maigalnaasi
ñioocada aapimʌ ʌgai vui.
15 Siʌʌscadʌ gʌnaaduñi baigʌnʌliadagi aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai
mʌsbaigʌnʌliadagi, dai siʌʌscadʌ gʌnaaduñi soigʌnʌliadagi
aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai mʌssoigʌnʌliadagi.
16 Cʌʌgacʌrʌ avʌr gʌnnʌijada aipacoga. Maitavʌr
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada. Cʌʌgacʌrʌ avʌr nʌijada
soituutuigami. Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ mʌsialiʌ
sastudaga.
17 Maitavʌr soimaasi ivuiidiada sioorʌ soimaasi
gʌnvuiidiada aapimʌ. Mosgoʌʌgi istumaasi cʌʌgaducami
avʌr ivuaada aapimʌ vʌʌscatai vuitapi.
18 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami tomasi ʌgai
gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ.
19 Giñaaduñi isʌmaadutai soimaasi gʌnduiñdagi aapimʌ
maitʌaagai issoimaasi taatatuldiagi. Diuusi soimaasi taatat-
uldiamu. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Aanʌ ʌgai dai soimaasi
taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi.
20 Dai pocaiti ʌʌpʌ: “Isgʌnsasaayu biuugicoñicagi, bibia-
davurai aapimʌ, dai istonocoñicagi, oidavurai suudagi. Is-
poduucai ivuaada aapimʌ siaa ʌratudamu aapimʌ”, ascaiti
Diuusi ñiooquidʌrʌ.
21 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami baiyoma cʌʌgacʌrʌ
oidaca aapimʌ dai poduucai ʌDiaavora camaitistuidimu is-
soimaasi gʌnduiñtuldiagi.

13

1 Vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi ʌtʌtʌaanʌdami. Di-
uusi darai vʌʌsi tʌtʌaanʌdami, tomali ʌmaadutai maiviaa

sʌʌlicami ʌʌgi, Diuusi ʌgai dai maacai.
2 Poduucai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami ʌgai
vuidʌrʌ vʌʌtʌ istumaasi gatʌaanʌi Diuusi, dai Diuusi soimaasi
taatatuldiamu.
3 Tʌtʌaanʌdami maiʌʌbʌcatai sioorʌ maisoimaasi ivueeyi
mosʌcaasi ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi. Sioorʌ maiʌʌbiada
ʌliadagi ʌtʌtʌaanʌdami maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi, sidʌ
ʌtʌtʌaanʌdami cʌʌga ñioocadamu gʌvui.
4 Ʌgai ʌrpipiooñigadʌ Diuusi daidʌ ivueeyi istumaasi
cʌʌgaducami aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ. Dʌmos sioorʌ soimaasi
ivuaadagi gʌaagai isʌʌbiada ʌtʌtʌaanʌdami. Ʌgai viaa
sʌʌlicami issoimaasi taatatuldiagi ʌsoimaasi ivuaadami.
5 Cascʌdʌ gʌaagai isʌʌgiadagi ʌtʌtʌaanʌdami maisiu mos-
maisoimaasi taatamada ʌliditai gomaasi gʌaagai isipʌliadagi
isivuaadagi cascʌdʌ.
6 Ʌtumiñsi vuudami ʌrpipiooñigadʌ ʌtʌtʌaanʌdami cascʌdʌ
maacai aapimʌ tumiñsi, vʌʌsi uumigi istuigaco gataanʌi ʌgai.
7 Anamʌquidavurai istumaasi vuaatuldi. Siaavʌr duutuada
ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌpʌ.
8 Maitʌaagai isapiagʌvuaatuliadagi. Gʌnoigʌadavurai
aipacoga. Sioorʌ oigʌada aa ʌgai ivueeyi istumaasi gatʌaanʌi
Diuusi.
9 Diuusi aagidi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru dai potʌtʌdai:
“Maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr gacoodada, dai
maitavʌr ʌʌsivuaca, maitavʌr yaatagʌda tomali ʌmaadutai,
maitavʌr viaaca ʌliada gavustuidaga”. Sioorʌ aliʌsi oigʌada
aa oodami dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi sai Diuusi soicʌiña
isoigʌada aa oodami ʌpan duucai ʌʌgi ʌgai gʌoigʌada,
poduucai ʌgai gia ʌʌgidi vʌʌsi istumaasi gatʌaanʌi Diuusi.
10 Sioorʌ oigʌadagi aa oodami ʌgai maisoimaasi ivueeyi
baiyoma ivueeyi vʌʌsi istumaasi Diuusi gatʌaanʌi.
11 Dai vʌʌsi gomaasi ivuaada aapimʌ tʌtʌgitoitai isotoma
dʌgavuscʌi gotasai dai sivi cavaamioma miaadimi istuigaco
iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma
cʌʌga ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ.
12 Cayoga ugidagai siʌʌsi oidaca ragai aatʌmʌ tami oidigi
daama siaaco aliʌsi soimaasi ivueeyi oodami. Dai miaadimi
istuigaco oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu siaaco tomali
ʌmaadutai maisoimaasi ivueeyi. Cascʌdʌ gʌaagai isgaji-
aadʌrʌ viaagi vʌʌsi soimaascami. Daidʌ ivuaadagi istumaasi
cʌʌgaducami.
13 Maitavʌr navacorʌda, dai maitavʌr googosi
gʌnduucamica dai maitavʌr oomaliaca, maitavʌr
ʌʌgacoitʌraca, baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ duucami
iscaʌʌmadu oidacamudai Diuusi.

14 Λpan duucai avʌr oidaca aapimʌ Suusi Cristo maitavʌr
ivuaada ʌliada istumaasi soimaascami tomali maitʌtʌgitoda
gomaasi.

14

———

1 Isʌmo vaavoitudadami maicʌʌ maatʌ caʌcagi vʌʌsi is-
tumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ ʌʌmadu aa ojootosadʌ Su-
usi Cristo vʌʌscʌrʌ cʌʌgavʌr miaadʌgiada. Dʌmos maitavʌr
gʌnvupui ñioocada aagaitai ismaicʌʌga maatʌ caʌ ʌgai ʌʌmo
istumaasi.
2 Λʌmoco vaavoitudai saidʌ istutuidi iscuaadagi tomas-
tuma cuaadagai vai aa ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ istu-
maasi gamamaatʌtuldi aatʌmʌ maicueeyi baabaidi.
3 Ismaacʌdʌ cueeyi baabaidi maitʌaagai issoiduucai
nʌijadagi ʌgai ismaacʌdʌ maicueeyi. Dai ismaacʌdʌ
maicueeyi baabaidi maitʌaagai ispotʌtʌadagi ʌgai ismaacʌ
cueeyi sai maicʌʌga ivueeyi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai
cascʌdʌ.
4 Tomali ʌmaadutai maiviaa sʌʌlicami ispotʌtʌadagi
gapipiooñiga sai maicʌʌga ivueeyi. Λʌgi aamudʌ viaa
sʌʌlicami isaagiadagi iscʌʌga ivueeyi ismaicʌʌga ʌʌpʌ. Vʌʌsi
ʌvaavoitudadami ʌrDiuusi pipiooñigadʌ dai Diuusi istutuidi
iscʌʌga iduiñtuldiagi.
5 Λʌmoco vaamioma siaa duutudai ʌmo tasai siaa tasai
dai aa poʌlidi sai vʌʌs tasai ʌrʌgai vaa. Vʌʌscatai gʌaagai
iscʌʌga maatʌcagi istumaasi ipʌlidi isivuaadagi sai gʌaagai
isivuaadagi.
6 Sioorʌ siaa duutudai ʌmo tasai ʌgai povueeyi siaa duutu-
ada ʌliditai Diuusi. Dai sioorʌ maisiaa duutudai tomali ʌmo
tasai ʌgai povueeyi siaa duutudai ʌliditai Diuusi. Dai sioorʌ
cueeyi baabaidi ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi
dai baigʌlidi ʌgai Diuusi vui. Dai sioorʌ maicueeyi baabaidi
ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi dai baigʌlidi ʌgai
Diuusi vui.
7 Λvaavoitudadami maitivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi
ipʌlidi tomali maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali isduucatai coi agai.
8 Vʌʌsi vaavoitudadami ʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo quiaa
oidacatai tami oidi daama dai coocai ʌʌpʌ.
9 Suusi Cristo muu tai Diuusi duaacali saidʌ
ʌrtʌaanʌdamigadʌcana vaavoitudadami ismaacʌdʌ quiaa
oidaga dai ismaacʌdʌ cacoi.
10 Dʌmos aapimʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami cascʌdʌ maitʌaagai
ispotʌtʌdagi aa ismaicʌʌga ivueeyi, tomali maitʌaagai
issoiduucai nʌijadagi. Vʌʌscatai viaa aatʌmʌ isvuidʌrʌ
quiquivagi Suusi Cristo siʌgai aagamu istumaasi cʌʌga

ivuaadana aatʌmʌ dai istumaasi maicʌʌga ivuaadana aatʌmʌ.
11 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti:
Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌmo imidagai vʌʌscatai maatʌmu iñsaanʌ
ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi daidi giñsiaa duu-
tuadamu.
Dai vʌʌscatai cʌʌga ñioocadamu aanʌ gimvʌʌtarʌ.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
12 Poduucai vʌʌscatai aatʌmʌ aagidamu Diuusi istumaasi ivuaadana.

———

13 Amaasi camaitʌrñiooquiadamu aatʌmʌ aipacoga baiyoma maitʌaagai isivuaadagi aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ soimaasi duiñtuldiagi aa.
14 Cʌʌmaatʌaanʌ istomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi vaavoitudacai Suusi Cristo. Dʌmossioorʌpoʌliadagi sai daidarsi ʌmo cuaadagai ʌgai gia maitʌaagai iscuaadagi.
15 Isʌmaadutaicuaadagiʌmo istumaasi vuitapi ʌgai ismaacʌdʌpoʌlidi sai daidarsi dai vʌʌscʌrʌ uugiagi ʌʌpʌ, ismaacʌdʌʌpʌga uugiagi ducami ismaioigʌadagi ʌgaa. Maitʌaagaimʌssoimaasiiduiñtuldiadagi aa mosugia ʌliditai ʌmo istumaasi. Suusi Cristo muu ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi.
16 Maitavʌr dagitu aa ispocaitiadagi mʌsai maicʌʌga ivueeyi tomasi aapimʌ gimvʌʌtarʌ maitʌrsoimaascami.
17 Diuusi ʌrʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitudadami. Diuusi maisi vuaamʌ ʌlidi istumaasi cuaadagi oodami tomali istumaasi yʌʌdagi vaamioma ipʌlidi ʌgai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi oodami, dai maitʌncoocoadagi dai sai baigʌnʌlidiña. Diuusi Ibʌadʌgʌrsoicʌisai poduucai ivuaadana.
18 Ismaacʌdʌpoduucaioidagaʌʌgiditai Suusi Cristo, ʌgai ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌli vaidʌʌoodami cʌʌga ñioocada ʌgai vʌʌtarʌ.
19 Cascʌdʌgʌraajagʌiaatʌmʌisivuaadagi ʌʌgi istumaasi gʌrsoicʌi ismaitʌrcoocoadagi dai vaamioma cʌʌga maatʌcagi dai ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
20 Sʌʌlicʌdʌmaitʌaagai iscuaadagi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldi aapimʌ aa vaavoitudadami vai ʌgai vaamioma maicʌʌga maatʌ caʌcagi dai vaamioma maicʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Vaavuava sai tomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi. Dʌmosvʌʌscʌrʌmaicʌʌgadu isʌmaadutai cueeyi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldiadagi aa.
21 Aliʌsiʌrcʌʌgaiismaicuaadagi baabaidi, tomali maitayʌʌdagi, tomali maitivuaadagi tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌsoimaasiiduiñtuldiagi aa vai ʌgai vaamioma maicʌʌga maatʌ caʌcagi dai vaamioma maicʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.

22 Ismaacʌdʌ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali ʌmo
cuaadagai maitʌaagai isaagiadagi oodami mosʌcaasi Diu-
usi. Aliʌsi baigʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ ivuaadatai istumaasi
ʌlidi ʌgai isʌrcʌʌgaducami maivuaamʌ ʌlidi tomasi aa ʌlidi
ismaitʌrcʌʌgaducami.
23 Dʌmos sioorʌ cuaadagi baabaidi maicʌʌga vaavoitu-
daitai ismaidaidarsi baabaidi soimaasi ivueeyi. Vʌʌsi istu-
maasi ivuaadagi gʌaagai isivuaadagi isduucatai vaavoitu-
dadagi. Ismaacʌdʌ maipovueeyi ʌgai soimaasi ivueeyi.

15

———

1 Aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali
ʌmo cuaadagai aliʌsi gʌaagai ismaivui ñioocada ʌgaa is-
maacʌ vaavoitudai sai daidarsi ʌʌmo cuaadagai, dai maisiu
ivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi aatʌmʌ maitʌtʌgitoitai
istumaasi vaavoitudai ʌgaa.
2 Vʌʌscatai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isivuaadagi istumaasi
oojoidi gʌraaduñi vaavoitudadami vai poduucai soicʌida
aatʌmʌ ʌgaa sai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcana Diuusi
ñiooquidʌ dai vaamioma cʌʌga oidacagi.
3 Poduucai idui ʌCristo. Ʌgai maitidui mosʌcaasi istumaasi
oojoidi cascʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Vʌʌscatai ismaacʌ
gʌcʌʌdai aapi giñcʌʌdai aanʌ ʌʌpʌ”, astʌtʌdai ʌCristo Diuusi.
4 Vʌʌsi istumaasi gʌooja ʌʌquioma Diuusi ñiooquidʌrʌ
ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, tʌsai poduucai maatʌna istumaasi Di-
uusi ipʌlidi isivuaada aatʌmʌ. Siʌʌscadʌ nʌʌniada aatʌmʌ
oojai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ maamatʌrʌi aatʌmʌ
isducatai nuucada Diuusi ʌoodami ʌʌquidʌ dai isducatai
soimaa taatamaiña ʌgai dai maiñioocaiña Diuusi vui. Gomaasi
gʌrsoicʌi isapiavaavoitudada isDiuusi gʌrsoicʌi.
5 Diuusi ʌrʌgai dai gʌrsoicʌi sai maiñioocaiña ʌgai vui tomasi
soimaasi taatamai daidʌ gʌrsoicʌi isapiavaavoitudadagi
isʌgai gʌrnuucada. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai gʌnsoicʌda
mai maitʌncoocoada aapimʌ aipacoga baiyoma siaa
gʌnduutuada aapimʌ aipacoga. Suusi Cristo ipʌlidi
ispovuaada aapimʌ cascʌdʌ.
6 Vai poduucai aapimʌ ʌmo tʌgitoidagai viaacagi dai cʌʌga
ñioocada Diuusi vui. Diuusi ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi
Cristo.

———

7 Cʌʌgacʌrʌ avʌr gʌnnʌijada aapimʌ aipacoga poduucai
isduucai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ vai poduucai
cʌʌga ñioocadagi aa Diuusi vui.
8 Ʌ Cristo divia dai ʌjudidíu saagida oidaga cʌʌgacʌrʌ
vuvaida ʌliditai ʌjudidíu. Poduucai ʌpʌdui istumaasi aagidi

Diuusi ʌjudidíu ʌʌqui aaduñdʌcardu sai ʌmo imidagai divi agaitadai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai poduucai maatʌtuldi Diuusi ʌgai sai istumaasi aagai Diuusi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.

9 Daidʌ ʌCristo divia vaidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cʌʌga ñioocaiña Diuusi vui. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai cascʌdʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Cascʌdʌ cʌʌga ñioocadamu aanʌ aapi gʌvʌʌtarʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.

Dai ganʌʌdamu aanʌ siaa gʌduutudaitai.

Potʌtʌdai Davicaru Diuusi.

10 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌpan duucai aa ismaacʌdʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.

Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

11 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Cʌʌgavʌr ñioocada Diuusi vui vʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.

Dai vʌʌsi oodami gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui.

Dai gʌaagai ispocaitiadagi sai Diuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

12 Dai pocaiti Isaía ʌʌpʌ aagaitai ʌCristo:

Dai ʌmoco ʌcajiudadʌaiñdʌrʌ Isaía divimu dai tʌaanʌdamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.

Daidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoitudamu isʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu.

Ascaiti Isaía.

13 Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi isvaavoitudadagi istumaasi ʌrvaavoi. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai baigʌnʌliatuda dai gʌnibʌstudacan tadacatuda vaavoitudacai aapimʌ Diuusi vai Diuusi Ibʌadʌ guvucadʌcʌdʌ aapimʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudada isDiuusi gʌnnucada.

14 Giñaaduni cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ cʌʌ tuutuiga dai sastuduga dai cʌʌga istutuidi isgʌnmamaatʌtuldiadagi aipacoga istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi.

15-16 Dʌmos idi oojai maiduadicuitai gʌnoojidi aanʌ dai ʌpamu gʌnaagidi aanʌ naana maasi. Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo cascʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giññʌidi dai giñootoi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ansai aagidana sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi. Ʌpapaali judidíu vuaapai naana maasi dai dadasdi Diuusi dai aanʌ ipʌlidi isDiuusi nʌijadagi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌpan duucai istumaasi dadasdi aanʌ Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ ʌco vuvaitu ʌgai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.

17 Suusi Cristo giñsoicʌi idi aa duiñdaga ismaacʌdʌ ivueeyi
aanʌ Diuusi vʌʌtarʌ cascʌdʌ istutuidi aanʌ ispocaitiadagi sai
cʌʌgadu.
18 Dai maisiaa ʌrai aanʌ isgaaagiadagi vʌʌsi istumaasi
giñsoicʌi Suusi Cristo isivuaada aanʌ. VʌʌSi istumaasi
gaaagidi aanʌ ʌgai giñaagidi dai ʌgai giñmaa guvucadagai
ansaidʌ ivuaadana naana maasi istumaasi sai ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌʌgidiña Diuusi.
19 Siʌʌscadʌ ʌoodami nʌijadagi vʌʌsi istumaasi
gʌgʌrducami ismaacʌ ivueeyi aanʌ cʌʌga maatʌ ʌgai isDiuusi
Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi. Poduucai
caaagidi aanʌ ʌoodami Jerusaleenaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ asta
Iliricooʌrʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
20 Aanʌ giñaajagʌi isgaaagiadagi gomaasi siaaco maiquiaa
caʌ oodami isoidaga Suusi Cristo. Maitaaagiada iñʌlidi aanʌ
siaaco casi gaaagidi aa.
21 Vai poduucai ʌpʌduuna istumaasi aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ siaaco pocaiti Isaía:

Maatʌmu ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiquiaa caʌ
isoidaga ʌCristo.
Dai maatʌ caʌcamu isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Ascaiti Isaía.

———

22 ʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnnʌida iñʌlidiña aanʌ dʌmos maitis-
tutuidiña. Viaacatadai aanʌ isaagiadagi ismaacʌdʌ maiquiaa
maatʌcatadai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
23 DʌmosSivi caaagidi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ
maimaatʌcatadai siaaco gaaata vuaadana aanʌ cascʌdʌ
casistutuidi aanʌ ismʌʌca gʌnnʌidagi.
24 Modaivana iñʌlidi aanʌ siʌʌscadʌ imiagi Espaañiamu. Dai
siʌʌscadʌ gʌndivida aanʌ baigiñʌliadamu aanʌ gʌntʌʌgacai.
Aanʌ ipʌlidi isgiñsoiña aapimʌ istucʌdʌ imi aanʌ baitʌquioma.
25 DʌmosSquiaa imia iñagai Jerusaleenamu dai vuidaquia
iñagai tumiñsi ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami.
26 ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami dai Acaayʌrʌ
oidacami baigʌnʌlidi ʌmpaidacai tumiñsi dai ootosda agai
ʌvaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenʌrʌ oidacami.
27 ʌgai soi ʌMasedooniʌrʌ oidacami dai ʌAcaayʌrʌ oida-
cami sai maatʌna isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami
cascʌdʌ ʌMasedooniʌrʌ oidacami dai ʌAcaayʌrʌ oidacami
gʌaagaitadai issoiñiagi tumiñsicʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ baigʌnʌlidi
caʌmpaidacai.
28 CascʌdʌSsiʌʌscadʌ vuidaquia aanʌ gotumiñsi
ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami casistutuidi aanʌ
isimiagi Espaañiamu dai modaivunucai gʌndividagi.

29 Siʌʌscadʌ ai aanʌ mʌsiaaco daraaja aapimʌ cʌʌ
maatʌ aanʌ isSuusi Cristo giñbaiʌliatuda agai. Aanʌ
gʌnmamaatʌtulda iñagai vaamioma Suusi Cristo
mamaatʌtuldiaragadʌ.
30 Aapimʌ siaa duutudai Suusi Cristo daidʌ Diuusi Ibʌadʌ
gʌrsoicʌi isgʌroigʌada aatʌmʌ cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai
mamadaiña aanʌ imvʌʌtarʌ.
31 Vai Diuusi maidagitona Judeeʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ
maivaavoitudai issoimaasi giñtaatatuldiagi. Dai daanʌdavurai
Diuusi ʌʌpʌ vaidʌ ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami
baigʌrʌliaracʌdʌ vuuna ʌtumiñsi ismaacʌdʌ vuidiaquia iñagai
aanʌ.
32 Vai poduucai isDiuusi ipʌlidagi baigiñʌliatugada aanʌ
siʌʌscadʌ gʌndividagi dai giñibʌstagi gʌdividacai.
33 Diuusi gʌriibʌstudacan tadatudai dai aanʌ ipʌlidi isʌgai
gʌnʌʌmadu daacagi.

16

———

1 Gaamucu imi agai Peve. Goovʌ ʌrgʌraduñi vaavoitu-
dadami. Dai goovai soicʌi ʌooqui vaavoitudadami cooco-
coidadʌ dai soituutuigami Sencreeʌrʌ oidacami.
2 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ cʌʌga miaadʌgiadagi siʌʌscadʌ ajia
goovai, poduucai isduucai gʌaagai mʌsmiaadʌgiadagi vʌʌsi
ʌvaavoitudadami. Dai maacadavurai istumaasi tʌgitoca
goovai. Goovai soicʌiña muidutai dai aanʌ ʌʌpʌ giñsoicʌiña
goovai cascʌdʌ.
3 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Prisila ʌʌmadu Aquila. Goovai
ʌrgiñaaduñi ismaacʌ giñsoiñacai gaaagidi isSuusi Cristo
ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
4 Goovai baitoma gʌncooditu dai cʌʌgacʌrʌ gimvusaitu
aidʌmʌsi giñmuaa aagaitadai cascʌdʌ aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ
goovaicʌdʌ. Dai maisiu mosʌcaasi aanʌ baigiñʌlidi vʌʌscatai
vaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu baigʌnʌlidi ʌʌpʌ.
5 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda ʌʌpʌ vʌʌscatai ʌvaavoitudadami
ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Prisila ʌʌmadu Aquila quiidʌrʌ. Di-
uuscʌdʌ avʌr viaatulda Epeneto goovai ʌrʌpʌgadadʌ is-
maacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo Acaayʌrʌ.
6 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda María. Goovai aliʌsi aata vueeyi
aapimʌ gʌnsaagida.
7 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda giñaaduñi Andrónico ʌʌmadu
Juniiasi. Goovai giñʌʌmadu maisapicatadai. Daidʌ
ʌojootosicami cʌʌga maatʌ goovai, dai aliʌ siaa duutudai.
Dai goovai ʌpʌga vaavoitu Suusi Cristo iñsaanʌ.
8 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Ampliiasi ʌgai ʌrʌmai vaavoitu-
dadami dai aliʌ oigʌdai aanʌ.

9 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Urvano goovai gʌrʌʌmadu aata vuaadana Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Dai Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Estaaquisi. Goovai aliʌ oigʌdai aanʌ.

10 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Apeelesi. Goovai aliʌ soimaa taatamai dai apiavaavoitudai Suusi Cristo. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Aristóbulo aaduiñdʌ.

11 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda giñaduñi Erodiono ʌʌmadu Narsiso aaduiñdʌ ʌgai vaavoitudai Suusi Cristo.

12 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Tripena ʌʌmadu Triposa. Goovai aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda gʌraduñi Pérsida. Goovai aliʌ oigʌdai aanʌ dai aliʌsi aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ.

13 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Rupo. Goovai gia cʌʌga vaavoitudai dai cʌʌgacʌrʌ oidaga. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Rupo dʌʌdʌ. Goovai ʌrgiñdaada ducami.

14 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Asíncrito ʌʌmadu Flegonte ʌʌmadu Ermasi ʌʌmadu Patroovasi ʌʌmadu Ermesi ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraaja.

15 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Filólogo ʌʌmadu Julia ʌʌmadu Nereo ʌʌmadu suculidʌ ʌʌmadu Oliimpasi ʌʌmadu vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraaja.

16 Cocomitucudavurai dai viaatuldiada gʌnaaduñi vaavoitudadami. Vʌʌsi aipacoga siaaco aimʌrai aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi.

17 Gʌnnuucadacavurai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ daivui dai gamamaatʌtuldiña istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai cocotuldi ʌvaavoitudadami dai soimaasi iduiñtuldi. Maitavʌr urapʌcʌda ʌgai.

18 Ʌgai maitivueeyi istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo. Ʌgai baiyoma ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Ʌgai vuaamunaiña oodami ismaacʌdʌ poʌlidi ismaitiipu yaatavogami dai poduucai vupuiirumadaiña.

19 Vʌʌscatai cʌʌ maatʌ isduucatai ʌʌgidiña aapimʌ istumaasi gʌnmaatʌtuldi aanʌ cascʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ. Dai aanʌ ipʌlidi issastuduaca aapimʌ daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami dai maisiu istumaasi maicʌʌgaducami.

20 Diuusi gʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi maitʌrcocodaitai aipacoga dai ʌgai ootoma aadaimu ʌDiaavora vai camaisoimaasi gʌrtaatamituldiña. Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.

21 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Timoteo. Goovai giñsoiñacai ivueeyi iñaa duiñdaga. Dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Jasoñi ʌʌmadu Sosípater. Goovai ʌrgiñaaduñi.

22 Aanʌ Tersio ivuiididi idi oojai Paavora dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Aanʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.

23 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Gaayo. Goovai quiidʌrʌ giñuuliñaca aanʌ. Dai taañiupidiña goovai gʌquii ʌvaavoitudadami sai ami gʌnʌmpaidiña. Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Erasto ʌʌpʌ. Goovai ʌrtumiñsi vuudami tanai. Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Cuarto ʌʌpʌ.

24 Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi aapimʌ vʌʌscatai.

———

25 Diuusi istutuidi isgʌnsoiñagi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ istumaasi gʌnmaatʌtuldi aanʌ. Aanʌ gʌnmaatʌtuldi isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai naana maasi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ. Gomaasi maitʌmaatʌcatadai ʌʌquioma

26 dʌmos sivi Diuusi gʌrmaatʌtuldi vʌʌsi gomaasi vai aatʌmʌ istutuidi isgʌnmaatʌtulda aapimʌ. Tomasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma ooja isdivia agaitadai ʌCristo dʌmos ʌoodami maicʌʌga maatʌ caʌcatadai. Dai sivi cadivia Suusi Cristo dai gʌrmaatʌtuldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrojootosadʌ vʌʌsi gomaasi. Dai aatʌmʌ gʌnmaatʌtuldi istuiya ʌlidi ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Diuusi poduucai gatʌjai vai poduucai ʌoodami vʌʌsi oidigi daama oidacami vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai ʌʌgidiña. Diuusi tomastuigaco oidagai.

27 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ dai vʌʌsi oodami siaa duutuadagi Diuusi dai cʌʌga ñioocadagi giñʌpan duucai. Diuusi ʌgai dai maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Poduucai ivueeyi aatʌmʌ vaavoitudaitai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coriintoʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai Suusi Cristo ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ
ʌrootosadʌcana poduucai ipʌli Diuusi cascʌdʌ. Aanʌ ʌʌmadu
gʌraduñi Sóstenes
2 Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi aatʌmʌ aapimʌ vaavoitudadami
mʌsmaacʌdʌ gʌnʌmpaidiña Coriintoʌrʌ dai siaa duutudaiña
Diuusi. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai Suusi
Cristo. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ mʌsai gajiaadʌrʌ
vipiaadana vʌʌsi soimaascami dai maisiu mosʌca aapimʌ
ʌgai ismaacʌdʌ vʌʌsi oidigʌrʌ siaa duutudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.
Suusi Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai dai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
3 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga apiacʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai
apiagʌniibʌstudacan tadacagi.

———

4 Vʌʌscʌrʌ baigiñʌlidiña aanʌ Diuusicʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌidi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo.
5 Sʌʌlicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ vai poduucai
aapimʌ cʌʌ maatʌ caʌ ñiooquidʌ dai cʌʌga aagidi aapimʌ aa
istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
6 Poduucai isduucai gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo istutu-
idi iscʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidagi dai gʌnsoiñagi mʌsai cʌʌgacʌrʌ
oidacana, tai poduucai idui.
7 Dai poduucai aapimʌ maiviʌʌga tomali ʌmo istumaasi
istumaasi Diuusi maacai vaavoitudadami. Vʌʌsi
gomaasi Diuusi gʌnmaacai nʌnʌracatai aapimʌ isdiviagi
gʌrtʌaanadamiga Suusi Cristo.
8 Dai Suusi Cristo gʌnsoiñamu isapiavaavoitudada aapimʌ
dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi asta mʌsiʌʌscadʌ coiyagi vai poduucai
tomali ʌmaadutai maigʌʌpiʌrʌ gʌnvuupadagi siʌʌscadʌ divi-
agi Suusi Cristo.
9 Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai. Dai ʌgai
gʌraagidi isapiamamadaiña aatʌmʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi
Cristo vuitapi ʌgai gʌroigʌdai cascʌdʌ.

———

10 Giñaaduñi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo giñmaa sʌʌlicami
ansai gʌnaagidana mʌsai ʌmo tʌgitoidagai viaacana dai
maitʌnvupui vʌʌtʌcana. Baiyoma avʌr cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada
aipacoga.

11 Cloe aaduñdʌ giñaagidi mʌsai aapimʌ gʌncocodaiña
cascʌdʌ poduucai gʌnaagidi aanʌ.
12 Ʌgai giñaagidi mʌsai aapimʌ gʌnvupui vʌʌtʌcana pocaiti-
tai: “Aatʌmʌ ʌrPaavora mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa
pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrApoolosi mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai
aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrSeefasi mamaatʌrdamigadʌ”. Dai
sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrCristo mamaatʌrdamigadʌ, dai
aapimʌ gia cho”.
13 ʌʌmoco viaaca ʌlidi ʌmo tʌaanʌdami dai aa viaaca ʌlidi
ʌmai tʌaanʌdami poduucai gia maitʌrcʌʌgai. Mosʌca Suusi
Cristo tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitudadami. Aanʌ maimuu curusi-
aba mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aapimʌ. Aanʌ maitʌnvapacoi
mʌsaidʌ ʌrgiñmamaatʌrdamicana.
14 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusi vui ismaitʌnvapacoi aanʌ
tomali ʌmaadutai aapimʌ mosʌca Crispo dai Gaayo vapacoi
aanʌ.
15 Cascʌdʌ tomali ʌmaadutai aapimʌ maitis-
tutuidi ispotʌiyagi sai aanʌ gʌnvapacoi mʌsaidʌ
ʌrgiñmamaatʌrdamicana.
16 Utudami tʌgito aanʌ isEstéfana aaduñdʌ vapacoi aanʌ
ʌʌpʌ, dʌmos maitʌgito aanʌ isvapaconai aa.
17 Suusi Cristo maitiñootoi ansai gavapaconana. Ʌgai
giñootoi ansai gaaagidana isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Dai aanʌ maiñioocai ʌmo saitudugami duucai. Siʌʌscadʌ
gʌaagadagi sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vu-
vacʌna oodami, ʌoodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi Diuusi guvucada-
gacʌdʌ dai maisiu cʌʌ maatʌ ñioocaitai ʌgai ismaacʌdʌ aagidi
Diuusi ñiooquidʌ.

———

18 Siʌʌscadʌ gaaagiada aatʌmʌ isSuusi Cristo muu curusi-
aba dai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi, ʌgai ismaacʌdʌ iimia
agai ʌDiaavora ʌʌmadu mosvuiirugami duucai caʌcana go-
maasi, dʌmos aatʌmʌ ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi
vaavoitudai isgomaasi ʌrDiuusi guvucadadʌ.
19 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌ:
Aanʌ maatʌtuldamu oodami sai istumaasi aagai
mamaatʌcami maitʌrsoiñi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai
vʌʌtarʌ.
Tomali istumaasi ivueeyi ʌsastuduacʌdʌ maitʌrsoiñi ʌʌpʌ.
Ascaiti Diuusi.
20 Tomali mamaatʌcami, tomali mamaatʌtuldiadami
tomali ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ ñioocai maitistutuidi
iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi. Diuusi gʌrmaatʌtuldi sai siʌʌscadʌ
ʌmamaatʌcami gamamaatʌtuldiada ʌliadagi isducatai
gatʌaanʌi Diuusi sai ʌgai vupuiirugami duucai ñioocai.
21 Diuusi cʌʌ maatʌ istumaasi ʌʌgi ʌgai ivueeyi. Diu-
usi maidagito tomali ʌmo oodami isʌʌgi maatiagi isducatai

gatʌaanʌi Diuusi tomali ʌvaamioma sastuduacʌdʌ, Diuusi baiyoma ipʌli iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi sioorʌ vaavoitudagi, nʌiditai ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi tomasi aa vuiirugami duucai nʌijadagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.

22 Ʌjudidíu ipʌlidi istʌʌgiagi mui naana maasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi dai poduucai maatiagi isbaigʌ ʌrvaavoi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai, daidʌ ʌgiliego ismaacʌdʌ poʌlidi isaliʌ sastuduga vaavoitudai mosʌcaasi istumaasi maivuidʌrʌ caatʌ mamaatʌtuldaragadʌ.

23 Dʌmos aatʌmʌ gamamaatʌtuldi isʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra ʌjudidíu cadivia dai gʌmuaatu curusiaba dʌmos gomaasi aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitudai vʌʌtarʌ, daidʌ ʌgiliego vuiirugami ʌlidi gomaasi.

24 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna tomasi ʌrʌjudidíu dai giliego ʌgai maatʌ isDiuusi aliʌ viaa guvucadagai dai isDiuusi aliʌ cʌʌ tʌtʌgitoi dai isDiuusi ootoi ʌCristo sai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana.

25 Tomasi oodami vuiirugami ʌlidi gomaasi ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi dʌmos Diuusi vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sioodami. Tomasi oodami poʌlidi isDiuusi maiviaa guvucadagai dai dagito mʌsmuaagi ʌCristo curusiaba, dʌmos Diuusi vaamioma viaa guvucadagai sioodami.

26 Giñaaduñi gʌaagai mʌsmaatʌcagi isDiuusi maiʌcovai vuvaitu mui sastudugami tomali mui tʌtʌaanʌdami, tomali mui riricu.

27 Baiyoma Diuusi ʌco vuvaitu mui ismaacʌdʌ ʌoodami poʌlidi isiʌrvupuiirugami vai poduucai siaa ʌʌrana sastuduacʌdʌ, dai Diuusi ʌco vuvaitu mui ismaacʌdʌ ʌoodami poʌlidi ismaitistutuidi isgatʌaanʌdagi vai poduucai siaa ʌʌrana ʌtʌtʌaanʌdami.

28 Diuusi maidagitua agai ʌtʌtʌaanʌdami isgatʌaanʌdagi tʌvaagiʌrʌ baiyoma ʌco vuvaitu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami dai ismaacʌdʌ ʌoodami soi duucai nʌidi sai ʌgai gatʌaanʌiña tʌvaagiʌrʌ.

29 Dai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌducʌdʌ gʌʌliadamu Diuusi vuitapi.

30 Diuusi gʌrmaa iibʌdagai utudui vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo dai Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama sai poduucai maatʌna aatʌmʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai oodami, dai Suusi Cristo muu curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ, Suusi Cristo gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana maisoimaasi ivuaadatai, Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ

cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
31 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Tomali ʌmaadutai
maitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi
baiyoma gʌaagai isbaigʌnʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ
ivueeyi Diuusi”.

2

———

1 Dʌmos giñaaduñi aidʌsʌ ii aanʌ dai gʌnaagidi Diuusi
ñiooquidʌ aanʌ maiʌmo cʌʌ maatʌ ñioocadami duucai
gʌnaagidi.
2 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ, aanʌ ipʌliditadai
isgʌnaagidagi sioorʌ ʌrSuusi Cristo dai istumaasi ivuaadana
dai vaamioma ipʌlidianʌ ismaatʌca aapimʌ isSuusi Cristo
muu curusiaba cascʌdʌ muiyoco gʌnaagidiña aanʌ gomaasi.
3 Aidʌsi tucamʌrʌ aayi aanʌ gigivuquimi aanʌ duaadimu-
tugaitai poʌliditadai aanʌ ismaicʌʌga iduñia iñagai giñaa
duiñdaga.
4 Dai aidʌsi gʌnaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aanʌ maiʌmo
cʌʌ maatʌ ñioocadami duucai gʌnaagidi baiyoma Diuusi
Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ
5 vai poduucai aidʌsi vaavoitu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ
gʌnvaavoituli dai maisiu oodami cʌʌ maatʌ ñioocadami.

———

6 Vʌʌscʌrʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidi
Diuusi ñiooquidʌ mamaatʌtuldi aanʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi
giñmamaatʌtuli vai poduucai ʌgai vaamioma cʌʌga maatʌna
Diuusi ñiooquidʌ. Gomaasi maimaatʌ ʌoodami ismaacʌdʌ
pocaiti sai ʌgai ʌrsastudugami tomali ismaacʌdʌ vaamioma
tʌaanʌi. Ʌgai maivʌʌscʌrʌ tʌaanʌda agai.
7 Baiyoma aagidiña aatʌmʌ istumaasi gʌrmamaatʌtulidi
Diuusi istumaasi ʌʌgi ʌgai maatʌcatadai. Gomaasi
gʌtʌtʌgitoitadai ʌgai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ
tʌtʌgitoitadai ʌgai isducatai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi, tʌsai
tomastuigaco oidacana aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu.
8 Tomali ʌmaadutai tʌtʌaanʌdami oidigi daama maimaatʌ
caʌ gomaasi. Maatʌ caʌcamudai ʌgai maicurusiaba siisamu-
dai ʌSuusi Cristo ismaacʌdʌ vʌʌscatai gʌaagai issiaa duutu-
adamudai.
9 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti daidʌ ʌrvaavoi:

Diuusi bai duu mui naana maasi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ
oigʌdai.
Ʌgai ʌristumaasi istumaasi tomali ʌmaadutai mainʌidiña
tomali maicajiomacana tomali maitʌtʌgitoiña.

10 Gomaasi ʌgai istumaasi Diuusi Ibʌadʌgʌrmamaatʌtuldi
dai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌcana. Diuusi Ibʌadʌcʌʌ maatʌ vʌʌsi
istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.
11 Tomali ʌmo oodami maimaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi ʌmai
oodami mosʌjʌʌgi maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi. Poduucai ʌʌpʌ
tomali ʌmo oodami maimaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi
dʌmos Diuusi Ibʌadʌmaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.
12 Diuusi gʌrootosi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana, tʌsai
poduucai maatʌ caʌcana vʌʌsi istumaasi cʌcʌʌgaducami is-
tumaasi Diuusi ivueeyi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Maisiu oodami
sastudugami gʌrmamaatʌtulidi gomaasi.
13 Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ Diuusi Ibʌadʌ
giñmaatʌtuli maisiu oodami. Dai poduucai mamaatʌtuldiña
aanʌ oodami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ.
14-15 Dʌmosʌgaiismaacʌdʌ maiʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ
maitistutuidi ismaatʌ caʌcagi tomali isvaavoitudagi istu-
maasi gamamaatʌtuldi Diuusi Ibʌadʌgomaasiʌrvuiirudagai
ʌgai vʌʌtarʌ. Mosʌcaasiʌgaiismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi
Ibʌadʌʌgai gia istutuidi ismaatʌ caʌcagi vʌʌsi. Dʌmosʌgaiismaacʌdʌ maiʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌmaitistutuidiismaatiagiistuisipoduucaivaavoitudai aa.
16 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Tomali ʌmaadutai maimaatʌ
istumaasi gʌtʌtʌgitoi Diuusi. Dai tomali ʌmaadutai
maitistutuidi ismaatʌtuldagi Diuusi”. DʌmosDiuusi Ibʌadʌgʌrʌʌmadu daaca aatʌmʌ vaavoitudadami dai gʌrsoicʌi tʌsai
maatʌna tomasi palʌpi istumaasi tʌtʌgitoi Suusi Cristo.

3

———

1 Aidʌsigʌnʌmadaacatadaiaanʌ, aanʌ maitistui iscʌʌga
gʌnmaatʌtuldagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja
Diuusi IbʌadʌAapimʌ ivuaadana istumaasi ipʌlidiña mai-
siu istumaasi ipʌlidiña Suusi Cristo. Baiyoma gʌnmaatʌtuli
aanʌ poduucai isduucai mamaatʌtuldiña aanʌ ismaacʌdʌ
utudama vaavoitudai.
2 Aapimʌ maitistutuiditadai ismaatʌ caʌcagi istumaasi
sijiacami ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ cascʌdʌ
gʌnmaatʌtuli aanʌ istumaasi maisijiacami. Dai vʌʌscʌrʌ
tomali sivi maiquiaa istutuidi aapimʌ ismaatʌ caʌcagi.
3 Aapimʌ quiaa ivueeyi istumaasi ipʌlidi. Aapimʌ coimu-
dadʌ tuutuiga dai oomaliga ʌpan duucai vʌʌsi oodami is-
maacʌdʌ maivaavoitudai. Poduucai ivueeyi aapimʌ istu-
maasi ipʌlidi maisiu istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo.
4 Siʌʌscadʌpocaitiadaapimʌ: “AanʌʌrPaavora
mamaatʌrdamigadʌ”. Dai aa pocaitiada: “AanʌʌrApoolosi

mamaatʌrdamigadʌ”. Aapimʌ ʌpan vueeyi ismaacʌdʌ maivaavoitudai.

5 Apoolosi dai aanʌ ʌroodami. ¿Dai tuma guvucadagai viaa aatʌmʌ? Aatʌmʌmosʌrpipiooñigadʌ Diuusi. Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai gaaagidiña ñiooquidʌ dai aatʌmʌ gʌnaagidi aapimʌ mʌtai aapimʌ vaavoitu.

6 Aanʌ ʌpʌga gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai gooquiʌrʌ Apoolosi vaamioma gʌnmaatʌtuli dʌmos Diuusi ʌgai dai vaamioma gʌnvaavoituldi.

7 Aanʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaagidi tomali Apoolosi ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaagidi aatʌmʌ maiviaa guvucadagai mosʌʌgi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gʌnvaavoituldi.

8 Dai vʌʌsi Diuusi pipiooñigadʌ ʌpan ducami dai Diuusi aa namʌquida agai gʌpipiooñiga tʌvaagiʌrʌ isʌmaadutai vaamioma cʌʌga iduñiagi aa duiñdadʌ tami oidigi daama vaamioma aa namʌquidamu ʌgai mʌʌca.

9 AatʌmʌrDiuusi pipiooñigadʌ dai gʌnaagidi ñiooquidʌ dai Diuusi vaamioma gʌnvaavoituldi.

Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja.

10 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ gaaagidiña aanʌ ñiooquidʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Aidʌsiʌʌpʌgagʌnaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aanʌ gʌnaagidi isSuusi Cristo muu curusiaba. Gomaasi gʌaagai isʌʌpʌga vaavoitudagi. Vai sivi ʌmai vaamioma gʌnmamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Tomasioorʌ sioorʌ gamamaatʌtuldiadagi gʌaagai isgamamaatʌtuldiadagi istumaasi ʌrvaavoi.

11 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌaagacai gamamaatʌtuldiada ʌliadagi Diuusi ñiooquidʌ gʌaagai isʌpʌga gamamaatʌtuldiadagi isSuusi Cristo muu curusiaba.

12 Dai gooquiʌrʌ vaamioma gamamaatʌtuldiadagi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi dai maisiu istumaasi maitʌrvaavoi.

13 Siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo dai nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi cʌʌga gʌmaatʌmu ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌga idui gʌaa duiñdaga.

14 Ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi ʌgai gia Diuusi aa namʌquidamu tʌvaagiʌrʌ.

15 Dʌmosʌgaiismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi istumaasi maitʌrvaavoi ʌgai gia maiaa namʌquidamu Diuusi, tomasi ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuusai.

16 AapimʌʌrDiuusi maamaradʌ dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja.

17 Dai Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsai camaisoimaasi
ivuaadama. Cascʌdʌ isʌmaadutai gʌnmamaatʌtuldiadagi is-
tumaasi maitʌrvaavoi, Diuusi aliʌ soimaa taatatuldamu ʌgai.
18-19 Tomali ʌmaadutai maitʌaagai isʌʌgi
gʌnvupuiirumadadagi. Isʌmaadutai poʌliadagi isaliʌ
saituduga aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi sai Diuusi
vupuiirugami duucai nʌidi ʌoodami sastuduacʌdʌ. Sioomʌ
ʌrcʌʌgai siaa oodami pocaitiadagi saidʌ ʌrvupuiirugami dai
Diuusi vʌʌtarʌ gia sastuduga ʌgai. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti:
“Ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi issastuduga, Diuusi dadagitoi sai
ʌjʌʌgi gʌnvupuiirumadaiña”.
20 Dai pocaiti ʌpʌ: “Cʌʌ maatʌ Diuusi sai tʌtʌgitoidadʌ
ismaacʌdʌ poʌlidi issastuduga maitʌrsoiñi iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi”.
21 Cascʌdʌ maitʌaagai mʌsgʌncocoadagi sastuduacatai
gʌnmamaatʌtuldiadamiga. Diuusi casi gʌnmaa vʌʌsi
istumaasi tʌgito aapimʌ.
22-23 Aapimʌ ʌrCristo aaduñdʌ dai Cristo ʌrDiuusi maradʌ.
Dai aanʌ dai Apoolosi dai Piiduru ʌrgʌnpipiooñiga aapimʌ.
Dai oidigi ʌraapimʌ gʌntuidaga. Dai oidaga aapimʌ dai
coiya agai aapimʌ, dai nʌidi aapimʌ mui naana maasi istu-
maasi ʌpʌvueeyi sivi, dai tʌʌgimu aapimʌ mui naana maasi
istumaasi dʌgavuñia agai, vʌʌsi gomaasi ʌrsoiñi aapimʌ
gʌnvʌʌtarʌ.

4

———

1 Poduucai aapimʌ aliʌsi gʌaagai isCristo pipiooñigadʌ du-
ucai gʌrnʌijadagi. Diuusi gʌrootoi tʌsai gʌnmamaatʌtuldana
istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.
2 Dai vʌʌscʌrʌ isʌmaadutai viaacagi ʌmo aa duiñdagai
gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi.
3 Dʌmos aanʌ maivuam iñʌlidi tomamʌs caiti giñnʌidi
aapimʌ dai tomali maivuam iñʌlidi tomasi caiti giñnʌidi
dudunucami. Dʌmos aanʌ maimaatʌ isbaig ʌrsoimaasi idu-
cami aanʌ.
4 Vʌʌscʌrʌ poʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dai maisoimaasi
ivueeyi, maisiu gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌtʌgitoi aanʌ
potʌimu Diuusi ismaitʌrsoimaasi iducami. Mosʌʌgi ʌgai
maatʌ isbaigʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ ischo ʌʌpʌ.
5 Dai cascʌdʌ aapimʌ maitʌaagai isapiapocaitiadagi ansai
aanʌ ʌrsoimaasi ivuaadami asta siʌʌscadʌ divia Suusi Cristo
amaasi ʌgai maasiuldamu istumaasi maitʌmaatʌ sivi, asta
istumaasi tʌtʌgitoiña oodami, dai sioorʌ cʌʌga ivuaadana
Diuusi potʌʌdamu sai cʌʌga idui.

6 Dai casi gʌnaagidi aanʌ sai gʌaagai mʌsʌmaadugan
duucai gʌrnʌijadagi Apoolo ʌʌmadu aanʌ vai poduucai
cʌʌga maatʌca aapimʌ sai maitʌaagai ispocaitiadagi sai
vaamioma cʌʌgadu gʌnmamaatʌtuldiadamiga siaa. Dai po-
duucai ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi. Siʌʌscadʌ
pocaitiada aapimʌ gʌmaatʌ isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ.
7 Aapimʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Vʌʌsi
istumaasi istutuidi aapimʌ isivuaadagi Diuusi gʌnmaa gu-
vucadagai cascʌdʌ istutuidi aapimʌ isivuaadagi. ¿Tuimʌsi
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ ducami isʌʌgi aapimʌ viaacagi
guvucadagai isivuaadagi?

8 Aapimʌ poʌlidi iscamaatʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi aagai
Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dai aapimʌ tʌtʌaanʌdami duucai oidaga.
Dai gajiaadʌrʌ gʌrviaa aapimʌ. Siʌʌsi ʌrcʌʌgaicamudai
issʌʌlicʌdʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicamudai aapimʌ siaatʌmʌ ojooto-
sicami ʌʌpʌ gʌnsoiñacai gatʌaanʌdamudai.

9 Ʌʌmo imidaga poʌlidi aanʌ sai Diuusi pipiooñi duu-
cai gʌrnʌijada cascʌdʌ. Ducami istomali ʌmo imidagai
maitʌaanʌi aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Dai ducami is-
casi gʌrcoodia agadamudai oodami dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ
dai oodami mosnʌijadamudai.

10 Dai ducami isoodami vupuiirugami ducai
gʌrnʌijadamudai gaaagiditai aatʌmʌ isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Mai aapimʌ povʌnʌlidi mʌsi aliʌ
sastuduga vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ducami isaatʌmʌ
maicʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ mai aapimʌ
poʌlidi mʌsai cʌʌga vaavoitudai. Ducami isvʌʌsi oodami
soi duucai gʌrnʌijadagi dai ducami mʌsaapimʌ siaa
gʌnduutuadagi.

11 Aatʌmʌ bibiuuguiña, dai tonocoñicana, dai maiyuucusu-
cana, dai oodami soi duucai gʌrnʌidiña, dai maivaacʌ aatʌmʌ.

12 Dai iibiocorʌi aatʌmʌ gaaata vuaadatai. Oodami
soimaasi ñiooqui gʌraagidiña dʌmos aatʌmʌ daanʌiña Diuusi
sai ʌgai soicʌiña. Oodami soimaasi gʌrtaatamituldiña tʌtai
aatʌmʌ maivui ñioocaiña.

13 Dai oodami gʌrñiooquidiña dʌmos aatʌmʌ maacaiña
ñiooqui ducami siʌrgʌraaduñica ʌgai. Dai oodami voisiqui
duucai gʌrnʌidi.

14 Aapimʌ giñmaamara gʌnducami nai aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai
cascʌdʌ poduucai gʌnoojidi aanʌ gʌnmaquia iñʌliditai ñiooqui
maisiu gʌnsiaa ʌʌrratuda iñʌliditai.

15 Tomamʌsi aapimʌ viaacagi baivustaama miil
mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldi istumaasi
aagai Suusi Cristo dʌmos maimuidu ismaacʌdʌ ʌpan ducami
gʌnooga mosʌca aanʌ. Aanʌ gʌnaagidi isSuusi Cristo

ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami mʌtai aapimʌ vaavoitu cascʌdʌ gʌnooga giñducami aanʌ.
16 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai giñʌpan duucai oidacana.
17 Cascʌdʌ gʌnotosda iñagai aanʌ goTimoteo dai goovai gʌaagidamu isduucatai gʌaagai isoidaca aapimʌ. Goovai giñmara gʌducami nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai goovai cʌʌga ivueeyi gʌaa duiñdaga. Dai goovai gʌnaagidamu isducatai ivueeyi aanʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai istumaasi mamaatʌtuldi aanʌ vʌʌsi aipacoga quiquiuupiʌrʌ.
18 Ʌʌmadutai aapimʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi poʌliditai iñsaanʌ gʌnʌbʌidi dai cascʌdʌ maitʌndididividi aanʌ.
19 Dʌmos aanʌ otoma mʌʌca gʌnnʌida iñʌlidi isDiuusi ipʌldagi. Dai amaasi nʌidamu aanʌ sʌʌ cʌʌga vaavoitudai dai sʌʌ cʌʌga oidaga ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dai maisiu mosʌca istumaasi aagai ʌgai.
20 Dai ʌgai saagida ismaacʌdʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi Diuusi guvucadadʌ vaamioma gʌaagai sioodami ñiooquidʌ.
21 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca aapimʌ dai poduucai aanʌ maitʌnbagaidamu siʌʌscadʌ gaamu imiagi dai poduucai baigiñʌliadamu aanʌ aapimʌcʌdʌ.

5

———

1 Sivi cajioma aatʌmʌ isʌmaadutai aapimʌ vʌʌna gʌooga ooñigadʌ. Gomaasi ʌrʌmo istumaasi aliʌ soimaascami. Dai maitiipu oigaragai isivuaadagi tomali ʌgai saagida ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi.
2 Dai vʌʌscʌrʌ quiaa gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ. Baiyoma gʌaagai mʌssiaa ʌʌradamudai dai soigʌnʌliadamudai. Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ pomaasi idui maitʌaagai mʌsdadagitodagi isvapacʌda ʌgai gʌnʌmpaidaragʌrʌ.
3-4 Tomasi maigʌnʌʌmadu daja aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌtʌgitoiña aanʌ. Ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo giñmaa sʌʌlicami cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ istumaasi idui gocʌʌli aliʌsi ʌrsoimaascami. Aanʌ gʌnaagidamu istumaasi gʌaagai isiduñiagi aapimʌ ducami isgʌnʌʌmadu daacamudai aanʌ. Ʌmpaidavurai aapimʌ vʌʌsi vaavoitudadami dai Suusi Cristo guvucadadʌ gʌnʌʌmadu daacamu.
5 Dai aagidavurai gocʌʌli sai camaivapacʌiña gʌnʌmpaidaragarʌ vai poduucai ʌʌmadu aimʌraiña oodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. ʌDiaavora aliʌ viaa guvucadagai. Poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatamu ʌgai. Dai ʌgai soimaasi taatacai istutuidi siʌma duucai gʌtʌgituagi

dai camaisoimaasi ivuaadagi poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusaiña siʌʌscadʌ diviagi ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo.

6 Maitʌaagai mʌsgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi poʌliditai mʌscʌʌga ivueeyi. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ʌmo oodami soimaasi ivuaadami istutuidi issoimaasi iduiñtuldagi mui oodami.

7 Cascʌdʌ gʌaaagai isaagidagi gocʌʌli sai camaivapacʌiña gʌnʌmpaidaragʌrʌ. Ʌgai istutuidi issoimaasi iduiñtuldagi aa vaavoitudadami tomasi maiquiaa soimaasi iduiñtuli aa. Suusi Cristo ʌrʌpan ducami ʌaali cañiiru ismaacʌdʌ coodaiña gʌnaaduñicaru ʌgʌʌ siaa duudagʌrʌ ismaacʌdʌ pascua tʌʌgidu vai poduucai Diuusi oigʌldiña soimaascamigadʌ.

8 Dai poduucai aatʌmʌ gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidaca.

9 Casi gʌnaagidi aanʌ ʌmai oojiʌrʌ dai maitʌaagai mʌsuurapʌcʌdagi ʌgai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami.

10 Dʌmos aanʌ maitʌnaagida iñʌliditadai mʌsai gajiaadʌrʌ vipiadana vʌʌscatai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami, dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, dai ismaacʌdʌ ʌʌsivoga, dai ismaacʌdʌ siaa duutudai momoono. Ismaiñiooquiada agadamudai aapimʌ gooodami avʌnacai isiimia aapimʌ idi oidigi daamadʌrʌ.

11 Baiyoma gʌnagida iñʌliditadai aanʌ mʌsai maiuurapʌcʌiña ʌgai ismaacʌdʌ pocaitiada saidʌ ʌrvaavoitudadami dai vʌʌscʌrʌ googosi gʌnducamicagi, dai coimudadʌ tuutiacagi, dai ñiooquiadagi aa oodami, dai navacoitʌracagi, dai ʌʌsivoacagi, tomali maitʌaagai mʌsgacuaadagi ʌgai ʌʌmadu.

12-13 Aanʌ maiviaa sʌʌlicami isaagadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami mosʌʌgi Diuusi viaa sʌʌlicami. Dʌmos aapimʌ vaavoitudadami ʌʌgi gʌnsaagida gʌaagai isaagadagi ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadagi. Maitavʌr dadagitoda gocʌʌli soimaasi ivuaadami isgʌnsaagida vapacʌdagi siuu duucu siaa duutuadagi aapimʌ Diuusi.

6

———

1 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmo istumaasi gʌaduñi vaavoitudadami vui maitʌaagai isvan cʌcʌsadagi dudunucamiʌrʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.

2 Maitamʌs maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi nʌida agai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsʌʌgi baivuaadagi istumaasi tʌgitocagi gʌnaaduñi.

3 Maitamʌsmaatʌ aapimʌ tʌsai asta Diuusi tʌtʌaañicarudʌ
nʌida ragai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Vaamioma cʌʌga istutuidi aatʌmʌ
isnʌidagi gʌaaduñi vaavoitudadami saagida ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami
tami oidigi daama.
4 Siʌʌscadʌ gʌncocoda aapimʌ, ¿tuimʌsi ajioopaiña
aapimʌ sai baigʌnduiñdana dudunucami ismaacʌdʌ
maitʌrvaavoitudadami?
5 Gomaasi gia gʌnaagidi aanʌ mʌsai siaa ʌʌrana. Siaadʌrʌ
maioidacana ʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ istu-
tiadagi isbaigʌnvuiidiadagi ñiooqui aapimʌ vaavoitudadami
gʌnsaagida.
6 Ʌmo vaavoitudadami maitʌaagai isvan cʌʌsagi gʌaduñi
dudunucami vuidʌrʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
7 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai isgʌncocoada aapimʌ poduucai
aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ. Baiyoma maitʌaagai mʌsvui
ñioocadagi sioorʌ gʌncocoada ʌliadagi. Dai baiyoma
maitʌaagai mʌsvui ñioocadagi sioorʌ gʌnʌʌsiadagi.
8 Dʌmos aapimʌ maicʌʌga ivueeyi dai ʌʌsidiña asta
gʌnaaduñi vaavoitudadami.
9-10 ¿Maitamʌs maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi
ivuaadami maiiimia agai siaaco gatʌaanʌi Diuusi? Maitavʌr
gʌndadagitoda mʌsgʌnvupuiirumadadagi. Sʌʌlicʌdʌ
ʌrvaavoi isʌgai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami, dai ismaacʌdʌ
siaa duutudai ʌmomoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai
diuusi aagai dai cʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiaaban voopoi ooqui
baiyoma cʌcʌʌli ʌʌgi aipacoga gʌnvuudana, dai ismaacʌdʌ
ʌʌsivoga, dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, dai ismaacʌdʌ
navacoitʌraga, dai ismaacʌdʌ oojoidi isñiooquiadagi aa
oodami, maitatʌaanʌda agai mʌʌ tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
11 Poduucai oidacatadai ʌʌmadutai aapimʌ dʌmos sivi
Diuusi casi gʌnoigʌli gʌnsoimaascamiga dai casi ʌcovai
gʌnvuvaitu dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aapimʌ Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja
cascʌdʌ.

———

12 Ʌʌmo oodami pocaiti: “Oodami istutuidi isivuaadagi
vʌʌsiaʌcatai istumaasi ipʌlidi”. Dʌmos aanʌ pocaiti: sai mai-
siu vʌʌsi istumaasi ivueeyi oodami ʌrsoiñi. Dai maitʌaagai
isivuaadagi tomali ʌmo istumaasi soimaascami tomasi iduñia
ʌlidi.
13 Aliʌsi ʌrvaavoi istumaasi aagai oodami: “Cuaada-
gai ʌrugidagai vʌʌtarʌ dai gavoocʌrʌ vaacʌi cascʌdʌ vooca
oodami”. Dʌmos Diuusi ugitituda agai vʌʌsi gomaasi. Dʌmos

tuucuga oodami maisiu isgaʌma voopoda tomasmaascʌdʌ, baiyoma tuucuga oodami vai poduucai ivuaadana Diuusi aa duiñdagadʌ dai Diuusi nuucada oodami tuucugadʌ.

14 Poduucai isduucai Diuusi duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo poduucai gʌrduduaacalda agai aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌguvucadagacʌdʌ.

15 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌrʌpan ducami ʌgai daidʌ ʌraduñdʌ? Aatʌmʌ ʌrSuusi Cristo aaduñdʌ cascʌdʌ maitʌaagai tʌsvʌpʌnagʌdagi ooqui taatacaligami.

16 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai siʌʌscadʌ ʌmo cʌʌli vʌʌnagi ʌmo ooqui tatacaligami vʌgoocatai ʌrʌmo oodamicana? Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌgoocatai ʌrʌmo oodamicana ʌgai”.

17 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌmo oodami vaavoitudagi Suusi Cristo ʌgai ʌmo tʌgitoidagai viaacana Suusi Cristo ʌʌmadu.

18 Aapimʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi goomaasi. Diuusi idui oodami sai siaa duutudaiña ʌgai dai maisiu isivuaadana mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi. Mui naana maasi soimaascami ivueeyi oodami dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami ʌgai soimaasi ivueeyi gʌtuucuga vui.

19 ¿Maitamʌs tʌgito aapimʌ sai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌnʌʌmadu daacana? Poduucai aapimʌ camaiʌʌgi gʌntʌaanʌi.

20 Diuusi aliʌ cʌʌga idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ootosacai gʌmara Suusi Cristo mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuada aapimʌ Diuusi siʌʌsi gʌntuucugacʌdʌ ʌcaasi gʌnibʌdagacʌdʌ Diuusi tʌaanʌi gʌntuucuga dai gʌnibʌdaga cascʌdʌ.

7

———

1 Sivi gia gʌnaa noragidamu aanʌ istumaasi giñtʌcacai aapimʌ giñoojidacai. Cʌʌgaduava ismaiooñtadagi cʌcʌʌli.

2 Dʌmos aliʌ muidu ismaacʌdʌ googosi gʌnducami cascʌdʌ aliʌsi gʌaagi iscʌcʌʌli viaacagi gʌnooñiga dai ooqui viaacagi gʌncuucuna dai poduucai maisoimaasi ivuaadagi googosi gʌnduucamicatai.

3 Ʌcʌʌli gʌaagai isʌma voopodagi gʌooñiga siuu duucu ʌooñigadʌ ipʌliadagi dai ooqui gʌaagai isʌma voopodagi gʌcuna siuu duucu ʌcunadʌ ipʌliadagi.

4 Siʌʌscadʌ cunatagi ʌmo ooqui camaiʌʌgi tʌaanʌi gʌtuucuga ʌcʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi. Dai siʌʌscadʌ ooñtagi ʌmo cʌʌli camiʌʌgi tʌaanʌi gʌtuucuga ʌʌpʌ ʌooqui ʌgai dai tʌaanʌi.

5 Cascᴧdᴧ maitᴧaagai ischo gᴧntᴧtᴧadagi aipacoga. Siᴧgis
gia gᴧnaagida ᴧgai dai maiᴧmapai voopodagi chiᴧᴧqui tasai
gamamadada ᴧliditai. Dai vᴧᴧscᴧrᴧ gooquiᴧrᴧ gᴧaagai
isᴧmapai voopodagi ᴧgai vai ᴧDiaavora maisoimaasi
iduiñtuldagi ᴧooqui ᴧmai cᴧᴧli ᴧᴧmadu tomali ᴧcᴧᴧli ᴧmai
ooqui ᴧᴧmadu.
6 Aanᴧ maitᴧntᴧaanᴧi mᴧsooñtadagi mᴧsmaiooñtadagi ᴧᴧpᴧ
baiyoma istutuidi aapimᴧ isiduñiagi istumaasi ipᴧliadagi.
7 Aanᴧ ᴧᴧgi ipᴧlidi isvᴧᴧscatai maiooñtagi giñᴧpan duucai,
dᴧmos ᴧᴧmoco istutuidi isivuaadagi ᴧmo istumaasi dai aa
ᴧma maasi. Diuusi maacai guvucadagai cascᴧdᴧ.
8 Ismaacᴧdᴧ maiquiaa ooñiga dai ismaacᴧdᴧ maiquiaa cuu-
cuna dai vipiuudu cᴧᴧgaicamudai isᴧᴧgi viiyagi ᴧgai giñᴧpan
duucai.
9 Dᴧmos ismaitistutiada ᴧgai isᴧᴧgi oidacagi vai ooñtana.
Vaamioma ᴧrcᴧᴧgai isooñiacagi dai maisoimaa taatamadagi
ᴧma voopoda ᴧliditai ooqui.
10 Dᴧmos ismaacᴧdᴧ caooñigai dai ismaacᴧdᴧ cacuucuna
aanᴧ gᴧntᴧaanᴧi sai ooqui maidadagitoiña gᴧncuucuna. Idi
ñiooqui aagaiña gᴧrtᴧaanᴧdamiga Suusi Cristo ᴧᴧpᴧ.
11 Dᴧmos isᴧmo ooqui dagituagi gᴧcuna ᴧgai maitᴧaagai
iscunatagi ᴧpamu baiyoma gᴧaagai isbaiduñia ᴧgai ñiooqui
gᴧcuna ᴧᴧmadu. Poduucai ᴧᴧpᴧ ᴧcᴧᴧli maitᴧaagai isdagituagi
gᴧooñiga.
12 Dai ᴧma maasi aagida iñᴧlidi aanᴧ ismaacᴧdᴧ ooñiga
maivaavoitudadami ᴧᴧmadu dai ismaacᴧdᴧ cuucuna
maivaavoitudadami ᴧᴧmadu. Oidaga ᴧmo ñiooqui
ismaacᴧdᴧ maiaagaiña gᴧrtᴧaanᴧdamiga Suusi Cristo
dᴧmos aanᴧ gia gᴧnaagidamu sivi. Isᴧmaadutai ooñigadᴧ
maitᴧrvaavoitudadamicagi dai vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧᴧmadu oidaca
ᴧliadagi gᴧcuna, cunadᴧ maitᴧaagai isdagituagi saibai
poduucai vaavoitudana ooñigadᴧ.
13 Dai isᴧmaadutai cunadᴧ maitᴧrvaavoitudadamicagi
dai vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧᴧmadu oidaca ᴧliadagi gᴧooñiga, ooñigadᴧ
maitᴧaagai isdagituagi sabai poduucai vaavoitudana cunada.
14 ᴧcᴧᴧli ismaacᴧdᴧ maitᴧrvaavoitudadamicagi Diuusi
cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi ᴧgai vᴧᴧnacai ᴧgai ᴧmo ooqui vaavoitudadami
daidᴧ ᴧooqui ismaacᴧdᴧ maitᴧrvaavoitudadamicagi
Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi ᴧgai vᴧᴧnacai ᴧgai ᴧmo cᴧᴧli
vaavoitudadami. Dai ismaitᴧrpoduucaicamudai maamaradᴧ
ᴧrᴧpan ducamicamudai maamaradᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ
maivaavoitudai, dᴧmos Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi maamaradᴧ
ᴧᴧpᴧ.
15 Dᴧmos isᴧcᴧᴧli maivaavoitudadamicagi dagitua ᴧliadagi
gᴧooñiga vai dagitona daidᴧ ᴧooqui camaiviaa isᴧᴧmadu
oidacagi dai isᴧooqui maivaavoitudadamicagi dagitua

ʌliadagi gʌcuna vai dagitona daidʌ ʌcunadʌ camaiviaa isʌʌmadu oidacagi. Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maitʌrcocodaiña.
16 Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ ʌmo cʌʌli siʌ ʌmo ooqui iscʌʌgacʌrʌ vusaidagi gʌaduñi siʌ ismaicʌʌgacʌrʌ vusaidagi ʌʌpʌ quiaa ʌʌmadu oidacatai ʌgai.

17 Dai gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Dai aliʌsi ʌrcʌʌga ismaidagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vusaitu sai vaavoitudana. Gomaasi ʌgai istumaasi tʌaanʌi aanʌ vʌʌsi vaavoitudadami aipaco oidacami.
18 IsDiuusi ʌʌcovai vuusaidagi ʌmaadutai ismaacʌdʌ iquitʌquicagi tuucugadʌ isducatai gʌmviidacatadai ʌjudidíu ʌgai gʌaagai ismoduucai viiyagi dai isDiuusi ʌcovai vuusaidagi ʌmaadutai ismaacʌdʌ maiiquitʌquicagi tuucugadʌ ʌgai maitʌaagai isiquitʌagi.
19 Tomasmaasi oodami isiquitʌquicagi tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ mosgʌaagai isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
20 Aliʌsi ʌrcʌʌga isvʌʌsi oodami maidagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vuusaitu sai vaavoitudana.
21 Isʌmaadutai ʌrpiooñicatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vusaitu maitʌaagai isvuamʌ ʌliada ʌgai. Dʌmos isviaacagi ʌgai isducatai vuusiagi dai camaitʌrpiooñicagi gʌaagai isvuusiagi.
22 Pipiooñi ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaavoitudadana gʌaagai istʌtʌgitodagi isʌraaduñdʌ Cristo dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrgapipiooñiga ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaavoitudana gʌaagai istʌtʌgitodagi isʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo.
23 Diuusi aliʌ cʌʌga idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ootosacai gʌmara dai sivi gʌaagai mʌsʌʌgiadagi Diuusi maisiu oodami.
24 Poduucai tudo giñaaduñi tomali ʌmaadutai maitʌaagai isdagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu sai vaavoitudana, Diuusi gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

25 Dai sivi maaquimu aanʌ ñiooqui ismaacʌdʌ maitʌrooñiacami dai ismaacʌdʌ maitʌrcuucunacami. Suusi Cristo maipoduu aagai dʌmos aanʌ angʌnaagida iñagai. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñvaavoitudai cascʌdʌ aapimʌ gʌaagai isgiñvaavoitudagi ʌʌpʌ cascʌdʌ gʌnaagidamu aanʌ istumaasi tʌtʌgitoi aanʌ.
26 Otoma aliʌsi soimaasi taatamituldi agai ʌdudunucami vʌʌsi ʌvaavoitudadami cascʌdʌ poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrooñiacami dai ismaacʌdʌ maitʌrcuucunacami gʌaagai isapiaduu viiyagi.

27 Vʌʌscʌrʌ ismaacʌdʌ caooñiga maitʌaagai isdadagitodagi
gʌnooñiga dai ismaacʌdʌ maiquiaa ooñiga maitʌaagai
isooñtagi.
28 Dʌmos isʌmo cʌʌli ooñtagi maisoimaasi ivueeyi dai
isʌmo ooqui cunatagi maisoimaasi ivueeyi. Dʌmos sioorʌ
gavʌʌnacami vaamioma soimaasi taata agai dai aanʌ ipʌlidi
isotolioma soimaasi taata agai aapimʌ.
29-31 Giñaaduñi aanʌ gʌnaagidi sai chiʌʌqui tasai viʌʌga
mʌsicamaioidacamu tami oidi daama cascʌdʌ gʌaagai
tʌsvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ siʌma maasi sivi
quiaa istutuiditai. Sioorʌ ooñiacagi, dai sioorʌ soigʌnʌliadagi,
dai sioorʌ baigʌnʌliadagi, dai sioorʌ viaacagi tumiñsi dai
tomasioorʌ ismaacʌdʌ tami oidigi daama oidaga gʌaagai
isvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ siʌma maasi. Idi
oidigi caugitimi cascʌdʌ.
32 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ maivuam ʌnʌliadagi tomali ʌmo
istumaasicʌdʌ. Ʌmo cʌʌli maiooñiacami vaamioma tʌtʌgitoi
Diuusi aa duiñdadʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi Diuusi
ipʌlidi.
33 Dʌmos siʌʌscadʌ caooñta ʌgai vaamioma tʌtʌgitoiña ʌgai
istumaasi gʌaagai quiiyʌrʌ, daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi
ipʌlidi ooñigadʌ.
34 Poduucai ʌʌpʌ ʌmo ooqui maicunacami vaamioma
tʌtʌgitoi Diuusi aa duiñdadʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi
Diuusi ipʌlidi vai poduucai vaamioma cʌʌga ivuaadagi istu-
maasi Diuusi ipʌlidi siʌʌsi tuucugadʌ ʌcaasi ibʌadʌ. Dʌmos
siʌʌscadʌ cacunata ʌgai vaamioma tʌtʌgitoiña istumaasi
gʌaagai quiiyʌrʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi ipʌlidi cu-
nadʌ.
35 Aanʌ gʌnaagidi gomaasi gʌnsoiña iñʌliditai maisiu
gʌndaida iñʌliditai mui naana maasi, vʌrai poduucai
cʌʌgacʌrʌ oidaca daidʌ ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ oigʌdaitai
Diuusi.
36 Dʌmos isʌmaadutai poʌliadagi iscaooquimuimi maradʌ
dai poʌliadagi issiooma ʌrcʌʌgai iscunata ʌgai, dai isʌooqui
poʌliada ʌʌpʌ vai cunatana gomaasi maitʌrsoimaascami.
37 Dʌmos isʌmai sʌʌlicʌdʌ poʌliadagi ismaitʌaagai iscu-
natagi maradʌ dai ismaitiipu istuisi cunata ʌgai, oogadʌ viaa
sʌʌlicami isiduñia istumaasi ipʌliadagi, ʌgai cʌʌga ivueeyi.
38 Dʌmos sioorʌ dagituagi gʌmara sai cunatana cʌʌga
ivueeyi dai sioorʌ maidagituagi gʌmara sai cunatana
vaamioma cʌʌga ivueeyi.
39 Ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna
asta siʌʌscadʌ muu ʌgai. Dʌmos siʌʌscadʌ muquiagi cu-
nadʌ ʌooqui viaa sʌʌlicami iscunatagi ʌpamu sioorʌ ʌʌmadu
ipʌliadagi, dʌmos ʌrvaavoitudamicagi ʌgai.

40 Dʌmos ʌooqui vaamioma baigʌʌliadan tada ismaicunata
ʌpamu. Gomaasi ʌgai istumaasi tʌtʌgitoi aanʌ. Dai Diuusi
Ibʌadʌ giñʌma daja aanʌ ʌʌpʌ dai gomaasi ismaacʌdʌ aagai
aanʌ poʌlidi aanʌ isDiuusi IbʌadʌgiñaagidI.

8

———

1 Aapimʌ giñtʌcacai isbai oidaga oigaragai iscuaadagi
cuaadagi ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmomoono ismaacʌdʌ
ivueeyi oodami ischo ʌʌpʌ. Baiyomavʌr maicuaada.
Vʌʌscataiaatʌmʌ maatʌ isDiuusi maigʌpiʌr gʌrvuupai
iscuaada aatʌmʌ istumaasi gʌdadasdi ʌmomoono. Dʌmos
sioorʌ pocaitiadagi sai vaamioma maatʌ siaa ʌgai
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi. Dʌmos sioorʌ oigʌadagi vʌʌsi oodami
ʌgai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudai Diuusi.
2 Sioorʌ poʌliadagi iscamaatʌ mui naana maasi ʌgai
maicʌʌga maí isducatai gʌaagaitadai ismamaatʌmudai ʌgai.
3 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi sioorʌ oigʌdai Diuusi. Ʌgai
ʌrmaamaradʌ cascʌdʌ.
4 Ʌmomoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai diuusi aagai
maitʌrdidiuusi mosaliʌmadugava Diuusi.
5 Oodami poʌlidi ismuidu didiuusi tʌvaagiʌrʌ dai oidi
daama, ʌgai vʌʌtarʌ gia oidaga mui didiuusi.
6 Dʌmos cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai mosaliʌmaduga Diuusi,
gʌrooga. Ʌgai idui vʌʌsiaʌcatai. Aatʌmʌ oidaga dai siaa
duutuda ragai Diuusi daidʌ ivuaadaragai aa duiñdadʌ. Dai
aliʌmaduga gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai ʌrSuusi Cristo, dai ʌgai
idui vʌʌsiaʌcatai. Dai ʌgai gʌrmaa ibʌdagai utudui.
7 Gomaasi maisiu vʌʌsi oodami maatʌ. Ʌʌmadutai is-
maacʌdʌ ʌʌquioma siaa duutudaiña ʌmoono quiaa vaavoi-
tudai sai cuaadatai cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono
sai ʌgai siaa duutudai ʌmoono cascʌdʌ poʌlidi ʌgai sai
maitʌrcʌʌgai iscuaadagi.
8 Vaavoava siDiuusi maivaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi
tomali maivaamioma cʌʌgacʌrʌ oidacana aatʌmʌ cuaadatai
cuaadagai.
9 Vʌʌscʌrʌ avʌrmaicuaada cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi
ʌmoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai diuusi aagai. Is-
cuaada aapimʌ ʌcuaadagai aidʌ gia ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga
maatʌ caʌ isducatai ipʌlidi Diuusi isoidacana ugian tada ʌʌpʌ
dai gomaasi ʌrsoimaascami ʌgai vʌʌtarʌ.
10 Dʌmos isʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ vʌʌsi
gomaasi vʌʌscʌrʌ imiagi ʌmoono quiuupaigadʌamu dai
gacuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono vai
gʌntʌgiagi ʌmai ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ isducatai
ipʌlidi Diuusi isoidacana, ʌgai ugian tada ʌʌpʌ.

11 Dai poduucai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ iduñia aapimʌ ʌgai
soimaasi iduñian tada, dai Suusi Cristo muu ʌgai vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
12 Poduucai isaapimʌ soimaasi iduiñtuldagi gʌnaduñi is-
maacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ isducatai ipʌlidi Diuusi isoida-
cana, aapimʌ soimaasi ivueeyi Suusi Cristo vui.
13 Poduucai iñsaanʌ cuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ
dadasdi ʌmoono dai poduucai soimaasi iduiñtuldagi giñaduñi
vaavoitudadami baiyoma maicuaadan tada aanʌ cuaadagai
ismaacʌdʌ dadaasdi momoono tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi iduiñtulda iñʌliditai.

9

———

1-3 Sivi aagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui ʌgai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Sʌʌlicʌdʌ
ʌrvaavoi iñsaanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Aanʌtʌʌ
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai aapimʌ vaavoitudai
Suusi Cristo, aanʌ gʌnaagidi isʌgai ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
cascʌdʌ. Tomasi aa maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrSuusi Cristo
ootosadʌ, dʌmos aapimʌ gia gʌaagai isvaavoitudagi dai
aapimʌ ʌrvaavoitudadami cascʌdʌ gʌmaatʌ iñsaanʌ ʌrSuusi
Cristo ootosadʌ.
4 Aanʌviaasʌʌlicamiisgamaitʌcʌdagi cuaadagai gaaagidi-
tai Diuusi ñiooquidʌ.
5 Dai viaa aanʌ sʌʌlicami isooñtagi ʌmo ooqui vaavoitu-
dadami poduucai isduucai ivueeyi ʌgaa Suusi Cristo ojooto-
sadʌ, dai Suusi Cristo susuuculidʌ dai Piiduru.
6 ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ ismosʌca aanʌ dai Bernabé
maviaa sʌʌlicami isdagituagi aa duiñdagai dai gaaagiadagi
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami?
7 Sandaaru maiʌʌgi gaaa namʌquidi istumaasi siaa vueeyi.
Dai sioorʌ ʌsadagi uuvasi viaa sʌʌlicami iscuaadagi iibiadʌ.
Dai sioorʌ nuucadacagi sisivatu viaa sʌʌlicami isyʌʌdagi vi-
ibadʌ.
8 Aanʌmaitʌnaagidiistumaasiaagaioodamiaanʌ
gʌnaagidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-11 AatʌmʌgʌnaagidiDiuusiñiooquidʌdaipoduucai
gʌnsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ
sʌʌlicami isgʌntaanʌdagi cuaadagai aapimʌ poduucai
soicʌi aa oodami cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma gʌrsoicʌda
aapimʌ aatʌmʌ. Poduucai ooja Moseesacaru: “Maitavʌr
dacamidacartudada ʌtuturu mʌsiʌʌscadʌ cʌlivadagi
tʌligi ʌgaicʌdʌ vai poduucai cuaajida ʌgai tʌligi”, asduu
ooja. Poduucai gʌmaatʌ isaata vuaadami viaa sʌʌlicami
isgamaitʌcʌdagi cuaadagai. Ʌgai ismaacʌdʌ gasicuaanai
dai ismaacʌdʌ gayoovai ʌgai gʌaagai istʌgitocagi isajiagi aa
yoovi.

12 Isaa viaacagi sʌʌlicami iscuaadagi gʌncuaadagaiga
siooma cʌʌga aatʌmʌ.
Vʌʌscʌrʌ maiuu aatʌmʌ tomasi viaacatadai sʌʌlicami. Baiy-
oma ʌʌgi gaaata namʌquidiña aatʌmʌ vʌʌsi tʌstumaasi siaa
vuaadana. Aanʌ ipʌliditadai iscʌʌga gʌntʌgito caʌca aapimʌ
istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai maisiu tʌtʌgitodagi iñsaanʌ
gamaitʌcʌi gʌnaagiditai Diuusi ñiooquidʌ.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ gaaata vueeyi ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco gʌcoodai vustaqui poduucai
isduucai gatʌjai Diuusi ʌgai istutuidi isaa cuaadagi ʌbaabaidi.
14 Dai poduucai Diuusi aagai sai sioorʌ gaaagiadagi isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami sai ismaacʌdʌ vaavoitudadagi
gʌaagai ismaacadagi vʌʌsi istumaasi tʌgito.
15 Dʌmosaanʌtomaliʌmo imidagai maitataanʌi tomali
ʌmo istumaasi tomasi viaa aanʌ sʌʌlicami isgataanʌdagi.
Aanʌ gʌnoojidi maisiu gʌntaanʌdami iñʌliditai istumaasi.
ʌʌpʌga muquian tada aanʌ biuugimucai isgʌntaanʌdagi ʌmo
istumaasi.
16 Aanʌ maitʌaagai isgʌducʌdʌ giñʌliadagi gaaagiditai is-
Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, gomaasi viaa aanʌ
isivuaadagi cascʌdʌ. Siʌʌ soimaa taatamu aanʌ ismaitaaa-
giadagi gomaasi.
17-18 Ismosʌcaasi baigiñʌliaracʌdʌ gʌnaagidamudai
aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami aidʌ gia
baigiñʌlidi viiagi aanʌ ducami isaa namʌquidamudai
aapimʌ tumiñsicʌdʌ tomasi matiñmaa tomali ʌmo sintavo.
Dʌmosmaisiumosʌcaasibaigiñʌliaracʌdʌgʌnaagidi aanʌ
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami baiyoma aliʌsi viaa
aanʌ isgaaagidagi gomaasi. Diuusi giñtʌjai ansaidʌ iduuna
cascʌdʌ.
19 Aanʌ maitʌrpiooñigadʌ tomali ʌmaadutai dai vʌʌscʌrʌ
vʌʌscatai piooñigadʌ duucai oidaga aanʌ vai poduucai
vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami.
20 Siʌʌscadʌ giñaaduni judidíu saagida daaca aanʌ
ismaacʌdʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi ooja Moseesacaru aanʌ
ʌʌpʌ ʌpan duucai ivuaadana vai poduucai vaamioma
muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
tomasi maiviaa aanʌ isivuaadagi vʌʌsi istumaasi ooja
Moseesacaru.
21 Dai siʌʌscadʌ saagida daaca aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maiʌʌgidi istumaasi ooja Moseesacaru aanʌ ʌpan duucai
ivuaadana ʌgai mosʌcaasi istumaasi gʌrdaidi Diuusi gomaasi
maitivuaadana aanʌ. Aanʌ viaa isivuuadagi istumaasi aagai
Diuusi dai istumaasi aagai Suusi Cristo cascʌdʌ, vai poduucai
vaavoitudana ʌgai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

22 Dai siʌʌscʌdʌ saagida daaca aanʌ ismaacʌdʌ maicʌʌga
maatʌ caʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi aidʌ gia
ivueeyi aanʌ istumaasi ivueeyi ʌgai vai poduucai istutuidi
aanʌ issoiñagi ʌgai isvaamioma cʌʌga maatʌ istumaasi Diuusi
ipʌlidi isivuaadagi. Tomasiaacoga daaca aanʌ ʌpan duucai
ivuaadana aanʌ ʌoodami vai poduucai ʌʌmadutai vaavoitu-
dana.
23 Poduucai ivuaadana aanʌ sai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana
ʌgai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai aliʌ
baigiñʌlidiña aanʌ siʌʌscadʌ vaavoitudagi ʌʌmadutai.
24-27 Sioorʌ vopooyi aliʌsi gʌnaajagʌi gamaitʌa ʌliditai. Istu-
maasi gamaitʌcʌi ʌgai vʌʌsi uugiatʌi. Dʌmos aapimʌ gʌaagai
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vaavoitudaitai dai ʌʌgiditai Diuusi dai
Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi tʌvaagiʌrʌ ismaacʌdʌ
tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi. Utuisdami ʌʌquiasdʌrʌ
vopooyiña vaida aajʌi utuiñaragai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌgai
vʌʌsi istumaasi galvueeyi tuucugadʌ. Poduucai aanʌ ʌʌpʌ
cʌʌgacʌrʌ oidaga vaavoitudaitai Suusi Cristo cʌʌ maatʌ aanʌ
iñsiimia iñagai tʌvaagiamu. Aanʌ aliʌsi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi poduucai isduucai aagaiña aanʌ ʌoodami tomasi po-
duucai oidacatai vʌʌscʌrʌ soimaa taatamai aanʌ. Maitipʌlidi
aanʌ isDiuusi giñaagidagi sai maicʌʌgadu idui aanʌ cascʌdʌ.

10

———

1 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi isaapimʌ tʌtʌgitodagi siʌdui ʌʌqui
gʌrʌʌqui aaduñicarucʌdʌ oidigana. Diuusi ootosi ʌmo icomai
sai baitʌqui imʌiña sai poduucai maatʌcana ʌgai siaa sʌʌli
iimʌdagi. Diuusi soi tai cʌʌga dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi
siaaco Gʌʌ Suudagi Vʌʌgicʌrʌ tʌʌgidu.
2 Dai poduucai casi ipʌli ʌgai isoidagi Moseesacaru.
3-4 Cristo maacaiña cuaadagai dai suudagi mʌʌ oidigana.
Ʌoodami yʌʌdana suudagi ismaacʌdʌ vuusanʌiña ʌmo odi-
aiñdʌrʌ. Dai Cristo ʌʌmadu daacana dai nuucadacana.
5 Dai baitoma vʌʌscatai soimaasi ivueeyi oidigana cascʌdʌ
Diuusi maibaigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ dai coi ʌgai oidigana.
6 Cascʌdʌ maatʌ aatʌmʌ ismaitʌaagai issoimaasi ivuaadagi
ʌpan duucai ʌgai.
7 Cascʌdʌ maitʌaagai isaa duutuadagi ʌmoono poduucai
isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ
ispovuaadana ʌgai oidigana dai pocaiti: “Ʌoodami dadaarʌi
dai gacueeyi dai gayʌʌyi dai gooquirʌ gatuutudacʌi”, siaa
duutudaitai ʌmo moono gʌndiuusiga duucai.
8 Maitʌaagai tʌsgoogosi gʌrducamicagi poduucai isduucai
idui ʌʌmadutai ʌgai dai coi ʌmo coobai dan vaica miil ʌmo
tasʌrʌ.

9 Dai aatʌmʌ maitʌaagai isoojotuldiadagi Diuusi poduucai
isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai tai cʌquiacarai coocoyi dai coi.
10 Dai maitavʌr vui ñioocada Diuusi ʌpan duucai ʌʌmadutai
ʌgai vui ñioocai Diuusi tai Diuusi ootoi gʌtʌaañicaru sai
coodana.
11 Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui gʌraaduñicarucʌdʌ tʌsai poduucai
maatʌna aatʌmʌ sai maitʌrcʌʌgai ispoduucai ivuaadagi. Dai
cascʌdʌ vʌʌsi gomaasi gʌooja Diuusi ñiooquidʌrʌ tʌsai aatʌmʌ
maatʌcana sivi cayoga ugitʌcai oidigi.
12 Sioorʌ poʌliadagi iscʌʌga vaavoitudai ʌgai gʌaagai
isgʌnuucadacagi dai maisoimaasi ivuaadai.
13 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliadagi
gʌaagai istʌtʌgitodagi isvʌʌscatai poduucai tʌtʌgitoiña.
Diuusi apiagʌnsoicʌdamu iscʌʌga ivuaada aapimʌ dai
maitʌndadagitodamu istʌtʌgitoda istumaasi maitistutuidi
aapimʌ isgajiaadʌrʌ vipiadagi baiyoma gʌnsoiñamu mai
gajiaadʌrʌ vipiada aapimʌ istumaasi soimaascami istumaasi
iduñia ʌliadagi.
14 Cascʌdʌ giñaaduñi casiavʌr maisiaa duutuada aapimʌ
momoono.
15 Aapimʌ cʌʌga maatʌ caʌ istumaasi. Dai cʌʌgavʌr
tʌgitoca istumaasi gʌnaagidi aanʌ sabaigʌ ʌrʌmo istumaasi
cʌʌgaducami ischo ʌʌpʌ.
16-17 Siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ dai gacuaadagi
paana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ dai poduucai
tʌtʌgitoiña aatʌmʌ isducatai muu Suusi Cristo aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ dai poduucai Diuusi baigʌrʌliatudai. Dai
poduucai gatʌtʌgidiña aatʌmʌ tʌsvʌʌscatai ʌrgʌraadunumu
vaavoitudadami.
18 Gʌntʌgitovʌr nʌida isducatai ivueeyi ʌjudidíu siʌʌscadʌ
cuaada ʌgai baabiadʌ cañiiru ismaacʌdʌ coodai ʌgai
dai dadasdi Diuusi. Poduucai gʌmaatʌ isvʌʌscatai ʌgai
ʌrgʌnaadunumu siaa duutuadami Diuusi.
19 Aanʌ maitipʌlidi isaapimʌ poliadagi isʌmoono
ismaacʌdʌ ivueeyi oodami viaa guvucadagai tomali
ispoʌliadagi aapimʌ isʌbaabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi
ʌmoono maitʌrʌpan ducami tomastuma baabaidi.
20 Poduucai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dadasdi
cuaadagai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ maisiu Diuusi. Aanʌ
maitipʌlidi ispoduucai ivuaada aapimʌ dai maitipʌlidi aanʌ
ʌʌpʌ isgacuaada aapimʌ ʌgaa ʌʌmadu siʌʌscadʌ gavaagi-
matada ʌgai dai poduucai ʌraaduñdʌcagi oodami ismaacʌdʌ
vaavoitudai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
21 Aapimʌ maitistutuidi isʌraaduñdʌcagi Suusi Cristo daidʌ
ʌraaduñdʌcagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ.

22 Maitʌaagai tʌsbaamutudagi Diuusi gʌnvui daraacatai
ʌgai ʌʌmadu siu duucu siaa duutuadagi ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi vaamioma guvuca
isaatʌmʌ.

———

23 Mui naana maasi istutuidi aatʌmʌ isivuaadagi dʌmos
maisiu vʌʌsi istumaasi gʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aatʌmʌ
Diuusi vuitapi.
24 Isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi gʌaagai
isʌpʌga tʌtʌgitodagi sabaigʌ ʌristumaasi soimaascami
aaduñdʌ vʌʌtarʌ.
25 Sapʌadavurai tomastuma baabaidi ismaacʌdʌ oidacagi
dai maitavʌr gatʌcacada mʌsbai daasi ʌmo moono ischo
ʌʌpʌ. Baiyoma maimaatʌca aapimʌ dai maipoʌliadagi
mʌssoimaasi ivueeyi cuaadatai.
26 Vʌʌsi oidigi dai vʌʌsi istumaasi oidaga ʌrDiuusi tuidadʌ
cascʌdʌ gʌaagai mʌscuaadagi vʌʌsi istumaasi oidacagi.

27 Isʌmaadutai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi
gʌnvaidagi mʌsai quiidiʌrʌ gauugana dai mʌsiimia
ʌliadagi, iimivurai dai ugavurai mʌstumaasi gʌnbiidagi
dai maitʌcacada isbai daasi ʌmo moono ischo ʌʌpʌ. Baiyoma
maimaatʌca aapimʌ dai maipovʌnʌliadagi mʌssoimaasi
ivueeyi cuaadatai.
28 Dʌmos isʌmaadutai povʌntʌʌdagi mʌsai gocuaadagai is-
maacʌdʌ modaja daasi ʌmo moono ismaacʌdʌ siaa duutu-
dai oodami, vʌrai maiuga vai ʌgai maipoʌldagi mʌsaapimʌ
vaavoitudai ʌʌpʌ ʌmoono,
29 tomamʌs aapimʌ maatʌ mʌsmaivaavoitudai.

Dʌmos aanʌ ipʌlidi sai ʌmaadutai giñaagidamu: “¿Istu-
isi maitistutuidi iscuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ dadasdi
moono mospocaititai aa saidʌ ʌrʌmo istumaasi soimaascami,
30 dai sai iscuaadagi baigʌʌliditai Diuusi vui, tuisi potʌʌna
ʌmai issoimaasi ivueeyi?”
31 Dʌmos aanʌ gʌnaagidamu sai mʌsiuu duucu cuaadagi
tomastuma cuaadagai siʌʌpʌ tomastumaasi mʌstumaasi
ivuaadagi gʌaagai mʌsivuaadagi siaa duutudaitai Diuusi.
32 Maitʌaagai isivuaadagi istumaasi sobicʌdagi oodami
isʌʌgiada Suusi Cristo tomasi ʌrjudidíu ismaitʌʌrjudidíu ʌʌpʌ
dai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.
33 Aanʌ vʌʌscʌrʌ giñaajagʌi isivuaadagi istumaasi istucʌdʌ
baigʌnʌliadagi aa. Dai aanʌ maitivueeyi mosʌcaasi istumaasi
ʌrcʌʌgai aanʌ giñvʌʌtarʌ baiyoma ivueeyi aanʌ istumaasi
ʌrsoiñi aa vʌʌtarʌ, vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai.

11

1 Giñʌpan duucai vʌrivuaada aapimʌ poduucai isduucai ʌpan duucai ivueeyi aanʌ Suusi Cristo.

———

2 Giñaaduñi aliʌ cʌʌga ivueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai daidʌ ivuaadatai istumaasi gʌnmaatʌtuli aanʌ.

3 Aanʌ ipʌlidi mʌsmaatʌcagi sai Cristo ʌgai dai tʌaanʌi cʌcʌʌli, dai cʌcʌʌli tʌaanʌi gʌnooñiga, dai Diuusi tʌaanʌi Cristo.

4 Dai aapimʌ Coriintʌrʌ oidacami pocaiti sai isʌmo cʌʌli gʌcʌcʌsadʌ gʌvanamu siuu duucu gamamadadagi siʌpʌ siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ gomaasi ʌrsiaa ʌʌraragai ʌgai vʌʌtarʌ.

5 Dʌmos isʌmo ooqui maivuracagi gʌmoo siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ gomaasi ʌrsiaa ʌʌraragai ʌgai vʌʌtarʌ gomaasi ʌrʌpan ducami isivisumicamudai ʌgai moodʌ.

6 Isʌmo ooqui maivuraca ʌliadagi gʌmoo siooma ʌrcʌʌgai isbovasdʌrʌ ivisua ʌgai gʌmoo. Dʌmos isgomaasi ʌrsiaa ʌʌraragaicagi ooqui vʌʌtarʌ baiyoma gʌaagai isvuraca gʌmoo.

7-9 Diuusi idui ʌcʌʌli sai ʌpan tuigacana naana maasiʌrʌ. Dai cʌcʌʌli viaa sʌʌlicami isgatʌaanʌdagi oidigi daama poduucai isduucai Diuusi tʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ, cascʌdʌ aapimʌ Coriintoʌrʌ oidacami pocaiti sai siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ cʌcʌʌli maitʌaagai isgʌcʌcʌsada gʌvanamu dai poduucai cʌcʌʌli gatʌtʌʌgidi isʌgai vaamioma viaa guvucadagai dai vaamioma tʌaanʌi isooqui, cascʌdʌ cʌcʌʌli maitʌaagai istutusadagi gʌnvapanamu siuu duucu gamamadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Dʌmos Diuusi idui ʌooqui cʌʌliaiñdʌrʌ maisiu ʌcʌʌli ooquiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi idui ʌooqui dai soicʌiña ʌcʌʌli maisiu ʌcʌʌli sai soicʌiña ʌooqui.

10 Poduucai Diuusi gatʌtʌgidi isvaamioma gatʌaanʌi ʌcʌʌli siooqui cascʌdʌ ooqui gʌaagai isvuracagi gʌmoo. Asta Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iiñapai gʌnvupuivasa siuu duucu vuidʌrʌ gugucadagi Diuusi.

11 Vʌʌscʌrʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo aliʌsi tʌgito cʌʌli dai aliʌsi tʌgito ooqui vai gʌnsoicʌdagi aipacoga ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ.

12 Vaavoava sicʌʌliaiñdʌrʌ ʌpʌdui ʌooqui daidʌ ʌrvaavoi sicʌcʌʌli ooquiaiñdʌrʌ vuvacʌi dai vʌʌsi gomaasi idui Diuusi.

13 Giñaagidavurai aapimʌ sabaigʌ ʌrcʌʌgai isʌmo ooqui gamamadadagi maitʌvuracatai ʌmo pañitu.

14-15 Maitasi ʌrvaavoi sai vʌʌscatai povʌnʌlidi sai ooqui
gʌaagai isvuracagi gʌmoo dai oojoidi istʌtʌvʌducagi cuupadʌ
dai cʌcʌʌli vʌʌtarʌ ʌrsiaa ʌʌraragai istʌtʌvʌducagi cuupadʌ.
16 Isʌmaadutai giñvui ñiooqui ʌliada aagaitai gomaasi, ʌgai
gʌaagai ismaatʌcagi tʌsai aatʌmʌ tomali aa vaavoitadadami
maiviaa ʌmai viituldaragai.

———

17 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌma maasi dai goocʌdʌ
maitistutuidi aanʌ ispotʌiyagi ansai baigiñʌlidi. Siʌʌscadʌ
gʌnʌmpaidiada aapimʌ dai cuaada cuaadagai ismaacʌdʌ
cueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai isducatai muu Suusi Cristo
curusiaba vaamioma soimaasi ivueeyi aapimʌ isbai cʌʌga
ivuaadagi.
18 Cajioma aanʌ mʌsai aapimʌ gʌnvupui ñioocaiña dai bait-
oma vaavoitudai aanʌ.
19 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai aagadagi isducatai vaavoitudai
poduucai gʌmaatʌmu ismaacʌdʌ ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitu-
dai Suusi Cristo.
20-21 Mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpadiada aapimʌ dai cuaadagi
cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai isducatai
muu Suusi Cristo curusiaba ʌʌmoco ʌʌpʌga cuaadana
cuaadagai ismaacʌdʌ vuaa dai asta navacorʌiña gayʌʌdatai
vai aa maitatasconʌrʌiña, dai chichiʌʌqui aipaco dadarʌiña
poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ maisiaa
duutudai aapimʌ Suusi Cristo.
22 Maitamʌsviaa aapimʌ gʌnquiiqui mʌsiaaco gacuaadagi
dai maigʌpi gacuaadagi mʌsiaaco gʌnʌmpaidiadagi. Aapimʌ
soiduucai nʌidi ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu dai siaa
ʌʌratudai aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiviaa cuaadagai. ¿Po-
vai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ iñsaanʌ baigiñʌlda iñagai? Siaadʌrʌ
baigiñʌldana aanʌ.

———

23 Suusi Cristo ʌʌgi giñmaatʌtuli istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
Aidʌ ʌcʌrʌ tucarʌ mʌsigatʌʌgida agaitadai Suusi Cristo ʌgai
bʌi ʌmo paana
24 dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai daidʌ itʌi: “Ugavu-
rai, idi ʌrʌpan ducami giñtuucuga iñsmaacʌdʌ tʌʌgida agai aanʌ
mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Mʌsiʌʌscadʌ poduucai
ivuaadagi vʌrai giñtʌtʌgitoda”, astʌi ʌSuusi Cristo.
25 Poduucai ʌʌpʌ caugitocai bʌi ʌgai ʌmo tucayu uuvasi
varagadʌ daidʌ itʌtʌdai gʌojootosa: “Idi uuvasi varagadʌ
ismaacʌdʌ idi tucayuana daja ʌrʌpan ducami giñʌʌra
ismaacʌdʌ astia agai vʌrai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaqui.
Iñsiʌʌscadʌ muquiagi vai astia giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ
gʌaagamu goñiooqui utudui ismaacʌdʌ Diuusi ootosca agai

ʌoodami. Vʌʌscʌrʌ mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai yʌʌdagi uuvasi varagadʌ vʌrai giñtʌtʌgitoda”, astʌtʌdai Suusi Cristo.

26 Poduucai vʌʌscʌrʌ mʌsiʌʌscadʌ gacuaadagi dai yʌʌdagi uuvasi varagadʌ poduucai aapimʌ tʌtʌgidi aa mʌsvaavoitudai isSuusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami dai aapimʌ gʌaagai ispovuaadagi asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.

———

27 Poduucai tomasioorʌ sioorʌ cuaadagi ʌpaana dai yʌʌdagi ʌuuvasi varagadʌ poduucai isduucai giñmaatʌtuli Suusi Cristo dai maicʌʌga vueeyi navacorʌitai dai aliʌ soimaasi ivuaadagi maitʌtʌgitoitai isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami, poduucai ʌgai soi duucai nʌidi Suusi Cristo.

28 Cascʌdʌ vʌʌscatai maiquiaa gaugacai dai maiquiaa yʌʌcai uuvasi varagadʌ aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami.

29 IsʌmaadutaI cuaadagi ʌpaana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ dai maitʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami Diuusi soimaasi taatatuldamu.

30 ΛʌmadutaI aapimʌ poduucai ivuaadana cascʌdʌ coococoñi dai maiguupuca dai ʌʌmoco asta cooyi.

31 DʌmosI isaatʌmʌ istʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba aidʌ gia Diuusi maiviaacamudai issoimaasi gʌrtaatamituldiadagi.

32 DʌmosI siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaasi taatatuldamu ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vai poduucai maiiimia ʌgai Diaavora ʌʌmadu.

33 Poduucai tudo giñaaduñi mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai gaugia aagadagi ʌpaana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ vʌrai nʌnʌraca asta siuu duucu gʌnʌmpagi vʌʌscatai vʌrai ʌmapai gauga.

34 IsʌmaadutaI biuugimucagi gʌaagai isʌʌpʌga gaugiagi gʌquiiyʌrʌ vai poduucai Diuusi maiviaacagi issoimaasi gʌntaatatuldagi gomaasicʌdʌ istumaasi ivueeyi aapimʌ gʌnʌmpaiditai. Gogaa istumaasi ismaacʌdʌ giñtʌcaca aapimʌ oojiʌrʌ bai duuñimu aanʌ iñsiʌʌscadʌ mʌʌca gʌnnʌidagi.

12

———

1 Giñaaduñi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi vʌrai maatʌca. Sai Diuusi IbʌadʌI maacai guvucadagai vaavoitudadami sai naana maasi ivuaadana.

2 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai aidʌmʌsi maiquiaa vaavoitudaiña
Suusi Cristo aapimʌ siaa duutudaiña mui moono ismaacʌdʌ
maiñioocai.
3 Aapimʌ gʌnsaagida daivʌi ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti sai
aagai istumaasi aagidi Diuusi. Dʌmos isʌgai ñiooquiadagi
Suusi Cristo poduucai gʌmaatʌ isʌgai maiaagai gomaasi Di-
uusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ. Dai isʌmaadutai cʌʌga vaavoi-
tudadagi isSuusi Cristo ʌrDiuusi dai ʌʌgiadagi poduucai
gʌmaatʌ sai istumaasi aagai ʌgai, ʌgai aagai Diuusi Ibʌadʌ
guvucadadʌcʌdʌ.

4 Vaavoitudadami viaa guvucadagai isivuaadagi ʌʌmo istu-
maasi. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai maacai guvucadagai.
5 Vʌʌscatai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ isducatai is-
tutuidi dʌmos vʌʌscatai ivueeyi ʌgai vaa Suusi Cristo aa
duiñdadʌ.
6 Vʌʌscatai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dʌmos
maiʌmadugan duucai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgai vaa Diuusi ʌgai
dai soicʌi vʌʌscatai.
7 Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai vʌʌsi vaavoitudadami
saidʌ ivuaadana ʌʌmo istumaasi vai poduucai gʌmaatʌ siD-
iuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja vʌʌscatai, dai istumaasi ivueeyi
ʌʌmadutai ʌrsoiñi vʌʌscatai vʌʌtarʌ.
8 Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai ʌʌmadutai sai cʌʌga
maatʌ aagaiña ismaacʌdʌ aagai Diuusi, dai Diuusi Ibʌadʌ
maacai guvucadagai aa sai cʌʌga maatʌ caʌcana Diuusi
ñiooquidʌ,
9 dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai vaamioma
cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi dai poduucai ivuaadana naana
maasi, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai dudu-
aaidiña coococoidadʌ,
10 dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa saidʌ
ivuaadana naana maasi gʌgʌrducami, dai Diuusi Ibʌadʌ
maacai guvucadagai aa sai cʌʌga maatʌ gaaagidiña Diuusi
ñiooquidʌ, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai maatʌ
nʌidiña asmaacʌdʌ ñioocai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ dai
ismaacʌdʌ ñioocai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ guvucadadʌcʌdʌ,
dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa
ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai, dai Diuusi Ibʌadʌ
maacai guvucadagai aa sai aagaiña istumaasi aagai ʌgai
ismaacʌdʌ aa ñiooquicʌdʌ ñioocai.
11 Vʌʌsi gomaasi ivueeyi ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ. Ʌgai
ʌgai dai maacai guvucadagai vʌʌscatai saidʌ ivuaadana
ʌʌmadutai istumaasi ʌʌgi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi.

———

12 Oodami ʌʌcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju
dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuucugadʌaiñdʌrʌ. Poduucai is-
duucai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo saagida oidaga
ojootosicami dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai maa-
matʌtuldiadami dai vʌʌscʌrʌ ʌgai ʌrgʌnaadunumu.
13 Tomasi aatʌmʌ ʌrjudidíu isgiliego ʌʌpʌ, tomatʌsi
ʌrpipiooñi ischo ʌʌpʌ vʌʌscʌrʌ vʌʌscatai casi gʌrvapacoñica
Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ tʌsaidʌ ʌrgʌraadunumucana
aatʌmʌ, dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌma daja vʌʌscatai.
14 Poduucai isduucai caaagai aanʌ oodami ʌʌcaso dai
noonovʌ dai naanaca dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa
tuucugadʌiñdʌrʌ.
15 Isʌmo oodami potʌiyagi: “Giñʌcaso maitʌrgiñnovi
cascʌdʌ maitʌrgiñtuucuga”. Vʌʌscʌrʌ siaadʌrʌ maigovai
gʌʌsʌna ʌcasodʌ.
16 Dai isʌmo oodami potʌiyagi: “Giñnaaca maitʌrgiñvuji
cascʌdʌ maitʌrgiñtuucuga”. Vʌʌscʌrʌ siaadʌrʌ maigovai
gʌʌsʌna ʌnaacadʌ.
17 Isvʌʌsi gʌrtuucuga ʌrvujicamudai isducatai caʌcamudai
aatʌmʌ. Siʌʌpʌ isvʌʌsi gʌrtuucuga ʌrnaacaicamudai isdu-
catai istutiadamudai aatʌmʌ isuuvapiadagi.
18 Diuusi darai oodami vuupuidʌ siaaco ʌgai ipʌli dai daa-
cadʌ, naanacadʌ dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami.
19 Siʌmo oodami ʌrvujicamudai siaaco daacamudai
ʌtuucugadʌ.
20 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌmo oodami ʌʌcaso dai
noonovʌ dai naanaca dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa
tuucugadʌaiñdʌrʌ.
21 Vʌʌsi gʌrtuucuga aliʌsi gʌaagai. Aliʌ tʌgito aatʌmʌ
gʌrvuupuji dai gʌrnoonovi dai gʌrmoo dai gʌrʌʌcaso.
22 Dai ismaacʌdʌ maiguupuca ʌgai dai siooma gʌaagai.
23 Dai istuidaba siooma maitʌaagada maasi ʌgai tʌtai
vaamioma nunucadai aatʌmʌ dai ismaacʌdʌ siaa ʌraragai
isnʌidi aa oodami ʌgai gia iiñapai aatʌmʌ.
24 Poduucai gʌrdui Diuusi cascʌdʌ.
25 Oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca dai vuupuju.
Dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami abaana saasaʌ ʌgai. Dai vʌʌsi
aliʌsi gʌaagai.
26 Isʌmo oodami coococagi ʌmapʌcʌrʌ tuucugadʌ maibai
tadacana vʌʌsi tuucugadʌ. Isʌmo cʌʌli maatʌ ñioocadagi dai aa
oodami aagidi sai cʌʌgadu moodʌ aliʌ baigʌʌlidiña ʌcʌʌli.
27 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ muidu daidʌ ʌrʌmo aadunumu.
28 Dai vaavoitudadami saagida darai Diu-
usi ʌʌmoco saidʌ ʌrojootosicamicana dai aa
saidʌ ʌrñiñiooquituldiadamigadʌcana dai aa saidʌ

ʌrmamaatʌtuldiadamicana, dai aa saidʌ ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami, dai aa saidʌ duduaaidiña coococoidadʌ, dai aa sai soicʌiña gʌnaaduñi, dai aa saidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicana, dai Diuusi maacai guvucadagai aa sai ñiioocaiña aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌʌgi ʌgai.

29 Maisiu vʌʌsi vaavoitudadami ʌrojootosicami, dai maisiu vʌʌsi ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai maisiu vʌʌsi ʌrmaatʌtuldiadami, dai maisiu vʌʌsi ivueeyi istumaasi gʌgʌrducami,

30 dai maisiu vʌʌsi duduaaidi coococoidadʌ dai maisiu vʌʌsi ñiioocai aa ñiooquicʌdʌ, dai maisiu vʌʌscatai maatʌ aagai istʌiya ʌlidi ʌoodami aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai.

31 Aagiadavurai Diuusi sai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ istumaasi vaamioma gʌaagai. Dʌmos aanʌ gʌnaagidi iñʌlidi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ vaamioma ʌrsoiñi isvʌʌsi gomaasi.

13

———

1 Isistutiadamudai aanʌ isñiioocadagi aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ tomasi ʌroodami ñiooquidʌ siʌʌpʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ñiooquidʌ dai ismaioigʌadʌ aanʌ oodami mosʌrʌpan ducami aanʌ ʌmo istumaasi imaacʌdʌ moscaiti dai maitʌrsoiñi.

2 Dai isistutiadamudai aanʌ isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ dai ismaatʌcamudai aanʌ istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai dai ismaatʌcamudai aanʌ mui naana maasi, iscʌʌga viaacamudai aanʌ vaavoidaragai dai poduucai istutiadamudai issibʌaco tutusadagi gigidi, mospocaititai aanʌ ismaigovai imʌdagi dai ismaioigʌada aanʌ oodami ducami ismaitistutiadamudai aanʌ isistuma vuaadagi.

3 Isaanʌ gaoidagi vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ, dai mʌsgiñmʌidagi gaaagiditai aanʌ Diuusi ñiooquidʌ, dai ismaioigʌada aanʌ oodami gomaasi maitʌrsoiñi giñvʌʌtarʌ.

4 Oodami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa ʌgai maioomaliga, dai cʌʌ tuutuiga, dai maicoimudadʌ tuutuiga, dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña,

5 dai maisoiduucai nʌidiña aa, dai maivupuiiruga oodami vui, daidʌ ivuaadana istumaasi ipʌliadagi aa maisiu mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi ʌgai, siʌʌscadʌ aa ñiooquiadagi ʌgai maita ñiooquidiña, dai maivuaamʌ ʌlidiña tomasi soimaasi ivuiididi aa.

6 Dai maibaigʌnʌlidiña siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aa baiyoma baigʌnʌlidiña siʌʌscʌdʌ cʌʌga ivuaadagi aa.

7 Oodami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa maivui ñioocai aa
ismaacʌdʌ soimaasi nʌidi, dai vʌʌscʌrʌ vaavoituda ʌlidi istu-
maasi aagidi aa, dai vʌʌscʌrʌ vaavoitudai isaa ipʌlidi iscʌʌga
ivuaadagi, dai vʌʌscʌrʌ apiaoigʌadai aa ismaacʌdʌ soimaasi
taatamitulda.
8 Tomastuigaco oidacamu ʌʌmadutai ismaacʌdʌ
oigʌadagi aa, dʌmos aimu istuigaco tiipuca agai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai tomali maitʌñioocada agai aa
ñiooquicʌdʌ, dai tomali maitʌaagada agai isDiuusi Ibʌadʌ
maacai guvucadagai oodami sai cʌʌga maatʌ caʌcagi Diuusi
ñiooquidʌ.
9 Dʌmos sivi palʌpi maatʌ aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ dai
maicʌʌga maatʌ aagai aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ.
10 Aimu istuigaco vʌʌscatai maatʌ caʌca agai vʌʌsi Diuusi
ñiooquidʌ cascʌdʌ maitʌaagada agai isDiuusi Ibʌadʌ maa-
cadagi guvucadagai oodami isivuaadagi tomali ʌmo istu-
maasi.
11-12 Tami oidigi daama maimaatʌ aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi
Diuusi maatʌ ʌpan duucai ʌmo ali maimaatʌ vʌʌsi istumaasi
maatʌ ʌmo oodami gʌducami. Poduucai ʌʌpʌ maimaatʌ
caʌ aatʌmʌ vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ ducami isnʌijadagi ʌmo
nʌidacarui ismaacʌdʌ maicʌʌga maasi dʌmos aimu istuigaco
cʌʌga maatʌ caʌcamu aatʌmʌ vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ podu-
ucai isduucai Diuusi gʌrmaatʌ. Dai ʌmo oodami gʌducami
camaitivueeyi istumaasi ivuaadana aliducatai poduucai ʌʌpʌ
siʌʌscadʌ iimia aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu camaitivuaadamu is-
tumaasi ivuaadana tami.
13 Vʌʌscʌrʌ oidacamu sioorʌ vaavoitudadagi Diuusi
dai sioorʌ nʌnʌracagi istumaasi Diuusi iduñia aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ, dai sioorʌ oigʌadagi aa. Dʌmos vaamioma
ʌrcʌʌgai isoigʌadagi aa.

14

———

1 Aliʌsi gʌaagai mʌsaipaco gʌnoigʌadagi. Daanʌdavurai
aapimʌ Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ
ivuaada aapimʌ tomasi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi aa
vaavoitudadami, dʌmos siooma ʌrcʌʌgai isaagada aapimʌ
Diuusi ñiooquidʌ.
2 Ʌgai ismaacʌdʌ ñioocai aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ
maimaatʌ, ʌgai Diuusi ʌʌmadu ñioocai maisiu oodami.
Oodami maimaatʌ caʌ istumaasi aagai ʌgai cascʌdʌ. Diuusi
Ibʌadʌ maacai guvucadagai sai aagaiña istumaasi ʌʌgi Diuusi
maatʌ.

3 Baiyoma ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia
oodami ʌʌmadu ñioocai, dai poduucai soicʌi ʌgai vaavoitu-
dadami sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana, maacatai ñiooqui
dai baiʌʌliatudaitai.
4 Ʌgai ismaacʌdʌ ñioocai aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ
ʌʌgi ʌgai vaamioma vaavoitudai, dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ aagai
Diuusi ñiooquidʌ ʌgai soicʌi aa vaavoitudadami sai vaamioma
cʌʌga vaavoitudana.

5 Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai aapimʌ istutiadamudai
isñioocadagi ʌma maasi ñiooqui dʌmos vaamioma ipʌlidi
aanʌ isaapimʌ aagadagi Diuusi ñiooquidʌ. Isñioocada aapimʌ
ʌma maasi ñiooqui dai maiaagadagi istʌiya ʌlidi maitʌrsoiñi
vaavoitudadami vʌʌtarʌ cascʌdʌ siooma ʌrcʌʌgai isaagiadagi
Diuusi ñiooquidʌ siisñioocadagi ʌma maasi ñiooqui. Dʌmos
isñioocada aapimʌ ʌma maasi ñiooqui dai aagadagi istʌiya ʌlidi
goovai gia ʌrsoiñi ʌpʌan duucai isduucai ʌrsoiñi isaagadagi
Diuusi ñiooquidʌ.
6 Cascʌdʌ giñaaduñi iñsaanʌ gʌndividagi dai ʌma maasi
ñiooqui gʌnñiooquiadagi poduucai maitʌnsoiñan tada
aanʌ isvaamioma vaavoituda aapimʌ. Dʌmos iñsaanʌ
gʌnaagiadagi istumaasi Diuusi giñaagiadagi, dai istumaasi
maatʌ caʌca aanʌ, siʌʌpʌ isgʌnaagiada aanʌ istumaasi Diuusi
iduñia, siʌʌpʌ gʌnaagiada aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai gia
gʌnsoiñan tada aanʌ.

7 Sioorʌ iivadagi uusi gitarui gʌaagai iscʌʌga iivada ʌgai vai
poduucai maatʌ caʌcagi aa istuma iivaragai iivai ʌgai.
8 Sandaaru saagida oidaga ʌmoco ismaacʌdʌ iivai piito
dai iivaiña ʌgai ʌmo iivaragai dai poduucai aagidiña san-
daaru sai vaapaigʌna dai iivaiña ʌmai iivargai sai gacoco-
dana goʌʌ iivaragaicʌdʌ aagidiña ʌgai sandaaru istumaasi
gʌaagai isiduñiagi cascʌdʌ gʌaagai iscʌʌga iivada ʌgai vai
maatʌ caʌcagi sandaaru daidʌ ivuaadagi istumaasi tʌgitocagi
ʌgai.
9 Poduucai ʌpʌvueeyi aapimʌcʌdʌ. Isʌmaadutai ñioocadagi
ʌma maasi ñiooqui siaadʌrʌ maatʌ caʌcana aa iscaiti ʌgai.
Ducami isʌʌgi ñioocadamudai ʌgai.
10 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isoidaga mui naana maasi ñiooqui
oidigi daama dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ñioocai maatʌ caʌ.
11 Dai isʌmaadutai giññiooquiadagi ʌma maa ñiooquicʌdʌ is-
maacʌdʌ maimaatʌ aanʌ poduucai maitʌrcaʌcan tada aatʌmʌ
aipacoga.
12 Cascʌdʌ aapimʌ ismaacʌdʌ ipʌlidi isDiuusi Ibʌadʌ
gʌnmaaquiagi guvucadagai isiduñiagi ʌmo istumaasi
ismaacadʌ ivueeyi aa vaavoitudadami, aagiadavurai Diuusi
sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ

istumaasi ʌrsoiñi vaavoitudami vʌʌtarʌ.

13 Poduucai sioorʌ ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai, gʌaagai isaagiada ʌgai Diuusi sai maacana guvucadagai vai gaaagiada istʌiya ʌlidi ʌgai ʌñiooquicʌdʌ.

14 Isgamamadada aanʌ ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ, maatʌ aanʌ issiaa duutudai Diuusi dʌmos maimaatʌ aanʌ iscaiti.

15 Gʌaagai isgamamadada aanʌ siaa duutudaitai Diuusi dai maatʌcagi iscaiti aanʌ. Gʌaagai isganʌʌda aanʌ siaa duutudaitai Diuusi dai maatʌcagi iscaiti aanʌ.

16 Dʌmos isʌmaadutai gamamadadagi ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai tomali aaduñdʌ, ʌaaduñdʌ siaadʌrʌ potʌʌna ʌgai vaavoava.

17 Tomasi aliʌ cʌʌga gamamadai ʌgai maitʌrsoiñi aaduñdʌ vʌʌtarʌ.

18 Aanʌ baigiñʌlidi Diuusicʌdʌ isvaamioma ñioocai aanʌ ʌma maasi ñiooqui isvʌʌscatai aapimʌ.

19 Dʌmos siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ vaavoitudadami aanʌ baiyoma ipʌlidiña isaagadagi altaama ñiooqui dʌmos vʌʌscatai maatʌ caʌcagi maisiu baivustan miil ñiooqui ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ caʌcagi tomali ʌmaadutai.

20 Giñaaduñi maitavʌr tʌtʌgitoda ʌpan ducai ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌʌga maatʌ istumaasi gʌaagai isivuaadagi baiyoma gʌaagai mʌscʌʌga tʌtʌgitodagi. Siʌʌscadʌ iduñia ʌliada aapimʌ ʌmo istumaasi soimaascami amaasi gia gʌaagai istʌtʌgitodagi aapimʌ ʌpan duucai ʌgai ismaacʌda maiquiaa maatʌ ivueeyi istumaasi soimaascami.

21 Pocaiti liivruʌrʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru sai pocaiti Diuusi: “Aa oodami ʌma maasi ñioocadami giññiooquituldiadamu ʌjudidíu saagida dʌmos vʌʌscʌrʌ maitiññʌʌgidamu ʌjudidíu”, caiti Diuusi, asduucai ooja Moseesacaru.

22 Poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi caʌcagi ʌvaavoitudadami isñiooquiagi ʌmai ñiooquicʌdʌ poduucai gʌaagai ismaatiagi isDiuusi guvucadadʌcʌdʌ ñioocai oodami, dai siʌʌscadʌ ʌmaadutai gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai maatʌ ʌvaavoitudadami isDiuusi guvucadadʌcʌdʌ ñioocai ʌgai.

23 Dai isgʌnʌmpaidagi ʌvaavoitudadami dai vʌʌscatai ʌma maasi ñiooqui ñioocadagi vai vaapaquiagi aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai potʌiyan tada ʌgai sai vupuiirutu ʌvaavoitudadami.

24 Dʌmos isvʌʌscatai aagadagi Diuusi ñiooqidʌ vai vaapaquiagi ʌʌmadutai ismaacʌdʌ maivaavoitudai, ʌgai maatʌmu isiʌrsoimaasi ivuaadami dai cascʌdʌ ʌma duucai gʌtʌgitomu

25 dai siaa duutuadamu Diuusi dai potʌimu isDiuusi
sʌʌlicʌdʌ ʌʌmadu daja ʌvaavoitudadami.

———

26 Giñaaduñi siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ vʌʌscatai
ivueeyi istumaasi istutuidi. Ʌʌmoco ganʌʌdana dai aa gama-
maatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ dai aa aagaiña istumaasi aagidi
Diuusi, dai aa ñioocaiña ʌma maasi ñiooqui, dai aa aagadamu
istʌiya ʌlidi ʌgai ʌñiooquicʌdʌ, vʌʌscʌrʌ mʌstumaasi ivuaadagi
gʌaagai isiʌrsoiñicagi ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ.
27 Siʌʌscadʌ ʌʌmadutai ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui ali
googocatai gʌaagai isñioocadagi siʌʌpʌ vaavaicatai dʌmos
vaamioma gia cho. Dʌmos ʌʌmadutai gʌaagai isñioocadagi
maisiu vʌʌscatai ʌʌpana. Dʌmos gʌaagai isoidacagi sioorʌ
aagadagi istʌiya ʌlidi ʌoodami ʌñiooquicʌdʌ.
28 Dʌmos ismaitiipucagi sioorʌ aagadagi istʌiya ʌlidi
oodami ʌʌma maa ñiooqui, siooma ʌrcʌʌgai ismaitʌñioocadagi
ʌma maasi ñiooqui mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi siooma
ʌrcʌʌgai isʌjʌgi ñiooquiada ʌgai Diuusi mostʌgitoidadʌrʌ,
gomaasi ʌrsoiñi ʌjʌʌgi ʌgai vʌʌtarʌ.
29 Poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌʌmadutai aagadagi Diuusi
ñiooquidʌ ali googocatai gʌaagai isaagadagi siʌʌpʌ
vaavaicatai, dai aa gʌaagai isaagadagi sabaig ʌrDiuusi
ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai ʌgai.
30-32 Dʌmos isDiuusi aagidagi ʌmo istumaasi ʌmaadutai is-
maacʌdʌ daacagi ʌgʌmai ismaacʌdʌ cañioocaitadai gʌaagai is-
camaiñioocadagi vai ñiooquiagi ʌgʌmai. Cʌʌga istutuidi oodami
iscamaiñioocadagi ismaiñiooquia ʌliadagi. Poduucai isDiuusi
aagiadagi ʌmo istumaasi ʌmaadutai gʌaagai isaagadagi ʌpʌga
ʌmoco dai gooquiʌrʌ ʌmai vai poduucai vʌʌscatai maatiagi
dai baigʌnʌliadagi.
33 Diuusi maisisiolitudai oodami baiyoma soicʌi sai maisi-
siocaiña dai ibʌstudacan tadatudai. Vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ
caaagai aanʌ ivueeyi gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi tomasiaacoga.
34 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami dai siaa
duutuadagi Diuusi, ooqui maitʌaagai isñioocadagi, gomaasi
daidarsi. Ooqui aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi gʌncuucuna podu-
ucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
35 Dai isooqui maatʌca ʌliadagi ʌmo istumaasi gʌaagai
isquiiyʌrʌ tʌcaca ʌgai gʌncuucuna. Aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai
isʌmo ooqui ñioocadagi siaaco gʌnʌmpaidacagi oodami dai
siaa duutuadagi Diuusi.
36 Gʌntʌgitovurai mʌsai aapimʌ maitʌrʌpʌgadadʌ
ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ, dai maisiu mosʌca
aapimʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.

37 Isʌmaadutai poʌliadagi isʌgai istutuidi isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ siʌʌpʌ poʌliadagi isDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja gʌaagai istʌtʌgitodagi sai istumaasi gʌnooji aanʌ Diuusi poduucai gʌnootosdi ñiooqui.

38 Dʌmos isʌmaadutai maiʌʌgiadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia maitʌaagai mʌscaʌcagi istumaasi gʌnaagiada ʌgai.

39 Poduucai giñaaduñi gʌaagai mʌsdaanʌdagi Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai mai aapimʌ aagadagi Diuusi ñiooquidʌ dai maitavʌr daidiada aa isñioocada ʌgai ʌma maasi ñiooqui.

40 Dai vʌʌsi istumaasi ivuaadagi gʌaagai mʌscʌʌga ivuaadagi isducatai gʌaagai isivuaadagi dai maitavʌr sisiocada.

15

———

1 Sivi giñaaduñi aanʌ ipʌlidi mʌstʌtʌgitodagi isducatai gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Mʌtai aapimʌ vaavoitu gomaasi dai apiavaavoitudai.

2 Isiʌrvaavoi iscʌʌga vaavoitu aapimʌ tucamidʌrʌ dai apivaavoitudai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi aapimʌ.

3 Aanʌ gʌnmamaatʌtuli aapimʌ istumaasi giñmaatʌtuli Suusi Cristo. Aanʌ gʌnmaatʌtuli istumaasi vaamioma gʌaagai ismaatʌcagi. Aanʌ gʌnaagidi sai Suusi Cristo muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga, poduucai isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.

4 Dai aanʌ gʌnaagidi ʌʌpʌ mʌsai yaasa Suusi Cristo tai ʌgai bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaaca, poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ,

5 dai sai gʌmaasitu ʌgai Piiduru vuitapi, dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai ʌgaa ojootosicami vuitapi.

6 Dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai vaamioma istaama siento vaavoitudadami vuitapi bo vasdʌrʌ, dai muidutai ʌgai quiaa oidaga dai ʌʌmoco cacoi.

7 Dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai Jacobo vuitapi dai gooquiʌrʌ vʌʌsi ojootosicami.

8 Dai cuugatʌrʌ gʌmaasitu ʌgai aanʌ giñvuitapi, dai cʌʌgacʌrʌ giñvuusaitu aidʌsi tomali ʌmaadutai maitʌgitocatadai

9 ʌgaa ojootosicami vaamioma gatʌaanʌi iñsaanʌ dai aanʌ maitʌaagai mʌsootosicami giñaagadagi. Aanʌ soimaa taatatuli ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.

10 DΛmos Diuusi cΛΛgacΛrΛ giñnΛidi cascΛdΛ ΛrootosadΛ
aanΛ. Dai aanΛ ivuaadana mui naana maasi Diuusi guvu-
cadadΛcΛdΛ. Dai vaamioma aata vuaadana aanΛ sivΛΛscatai
Λgaa Diuusi vΛΛscΛrΛ giñsoicΛi cascΛdΛ.
11 DΛmos iñsaanΛ gΛnaagidiña Diuusi ñiooquidΛ siΛΛpΛ Λgaa
ojootosicami vΛΛscΛrΛ ΛrΛgai vaa Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ
vaavoitudai aapimΛ.

———

12 AanΛ gΛnaagidi sai Suusi Cristo duaaca coidadΛ
saagidaiñdΛrΛ, mai ΛΛmadutai aapimΛ pocaiti sai maioidaga
duaacaragai coidadΛ vΛΛtarΛ.
13 IsiΛrvaavoicamudai ismaacΛ aagai aapimΛ sai maioidaga
duaacaragai coidadΛ vΛΛtarΛ aidΛ gia tomali Suusi Cristo
maiduaacamudai.
14 DΛmos isiΛrvaavoicamudai isSuusi Cristo maiduaaca
aidΛ gia vΛΛsi istumaasi aagai aatΛmΛ maitΛrsoiñicamudai.
15-17 DΛmos isiΛrvaavoicamudai ismaioidaga duaacaragai
aidΛ gia aatΛmΛ Λryaatavogami. AatΛmΛ Λgai dai
aagai sai Diuusi duaacali Suusi Cristo cascΛdΛ. DΛmos
ismaitΛrvaavoicamudai isoidaga duaacaragai aidΛ gia
maitΛrvaavoicamudai ΛΛpΛ isDiuusi duaacali Suusi Cristo,
dai poduucai gΛnvaavoidaraga maitΛrsoiñicamudai, quiaa
ΛrsoimaasiivuaadamicamudaiaapimΛ.
18 DaidΛ ΛvaavoitudadamiismaacΛdΛ cacoi maiiimimudai
Diuusi ΛΛmadu.
19 IsmaitΛrvaavoicamudai isiimia ragai aatΛmΛ Suusi
Cristo ΛΛmadu siΛΛscadΛ coiyagi aidΛ gia vaamioma
soigΛrΛliadamudai aatΛmΛ siaa oodami oidigi daama.
20 DΛmos ΛrvaavoiisSuusi Cristo duaaca coidadΛ
saagidaiñdΛrΛ. Poduucai cΛΛ maatΛ aatΛmΛ isDiuusi
gΛrduduaacalda agai aatΛmΛ ΛΛpΛ.
21-22 Diuusi idui Λmo cΛΛli dai Adán tΛΛtΛ. Λgai maiΛΛgi Diu-
usi cascΛdΛ muu dai cascΛdΛ vΛΛsi oodami oidigi daama cooyi.
GooquiΛrΛ Diuusi ootoi gΛmara oidigi daama. Λgai ΛΛgi Diuusi
dai aidΛsi muu Λgai Diuusi duaacali coidadΛ saagidaiñdΛrΛ
cascΛdΛ vΛΛscatai ismaacΛdΛ vaavoitudai Diuusi, Diuusi dud-
uaacalda agai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ.
23 Suusi Cristo ΛΛpΛga duaaca aidΛsi Diuusi ipΛli dai Λgai
ismaacΛdΛ vaavoitudai Suusi Cristo duduaacamu siΛΛscadΛ
diviagi Suusi Cristo Λpamu, siΛΛscadΛ Diuusi ipΛldagi.
24 Dai siΛΛscadΛ ugitiagi oidigi tiipuca agai tomali Λmo
tΛaanΛdami dai Suusi maidagitua agai isgatΛaanΛdagi
ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ tomali ΛDiaavora amaasi Suusi
tΛΛgida agai gΛsΛΛlicamiga Diuusi gΛrooga.
25 Cristo gΛaagai isapiaviaacagi gΛsΛΛlicamiga asta
siΛΛscadΛ ugititu Diuusi vΛΛsi ismaacΛdΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛca.

26 Dai cuugatʌrʌ Diuusi duduaacalda agai vʌʌsi coidadʌ
vai poduucai gʌmaatʌna isvaamioma guvuca ʌgai
ismuuquigami.
27 Diuusi maa sʌʌlicami gʌmara Suusi Cristo sai ʌgai
tʌaanʌiña vʌʌsi istumaasi oidaga. Mosʌca Diuusi maitʌaanʌi
ʌgai.
28 Dai siʌʌscadʌ vʌʌscatai ʌʌgiadagi Cristo amaasi Cristo
tʌʌgida agai gʌsʌʌlicamiga Diuusi dai Diuusi tʌaanʌdamu
vʌʌsi.
29 Ʌʌmoco vaavoitudadami vaavoitudai saidʌ ʌrsoiñi
isgʌnvapaconadagi coidadʌ vʌʌtarʌ. ¿Dʌmos ismaitʌrvaavoi
isoidaga duaacaragai duucatai ʌrsoiñi gomaasi?
30-31 Aatʌmʌ ojootosicami vʌʌs tasai gʌrcooda agaiña
oodami. ¿Dai ismaiduduaaca ragai aatʌmʌ coocai tumaasi
ʌrsoiñi gomaasi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ? Gomaasi gia ʌrvaavoi
mʌsvʌʌs tasai gimuaa agaiña. Isaapimʌ vaavoitudai
isgʌnoigʌdai aanʌ poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsvaavoitudadagi
istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
32 Efeesiʌrʌ giñcocoda oodami oomaliacami. ¿Tumaasi
ʌrsoiñi gomaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ ismaiduaaca iñaagai aanʌ
camuucucai? Isiʌrvaavoi ismaitiipu duaacaragai gʌaagai
tʌsgaiiyagi sivi dai vagiam ʌrʌliadagi, sioroco siʌʌpʌ
vaasʌmacʌdʌ coiya ragai aatʌmʌ.
33 Maitavʌr gʌndadagitoda isaa gʌnvupuiirumadadagi
gʌnmamaatʌtulditai ʌma maasi. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai sioorʌ
uurapʌcʌi oodami maicʌʌga ivuaadami ʌgai ʌpan duucai
mamaatʌrʌi dai soimaasi ivuaadana ʌʌpʌ.
34 Gʌaagai mʌscʌʌgai gʌntʌtʌgituagi ʌpamu dai
camaisoimaasi ivuaada. Ʌʌmadutai aapimʌ maivaavoitudai
iscʌʌ tuiga Diuusi dai siʌʌsi viaa guvucadagai, cascʌdʌ gʌaagai
mʌssiaa ʌʌradagi.

———

35 Ʌmaadutai aapimʌ giñtʌcacamu lienʌ. “¿Asducatai dudu-
aacarʌi coidadʌ? ¿Dai asmaascana tuucugadʌ?”
36 Sioorʌ giñtʌcacagi gomaasi aliʌsi ʌrvuiirugami. Ʌstucai
ismaacʌdʌ gʌʌsai vuvacai dai gʌʌrai dai gooquiʌrʌ ʌcaidʌ
ismaacʌdʌ gʌʌi camaitiipucana.
37 Gʌʌsai uunui caidʌ vai vuvacʌi dai gʌʌrai dai camaiʌpa
maascana ʌcaidʌ ismaacʌdʌ gʌʌi. Poduucai ʌpʌvueeyi tomas-
tuma ʌstucaicʌdʌ.
38 Diuusi poduucai idui cascʌdʌ. Poduucai ʌʌpʌ oodami
ismaacʌdʌ cooyi dai gʌyaasapai uugiatʌi tuucugadʌ dai
siʌʌscadʌ duduaaca Diuusi gʌmaaquimu ʌtuucugadʌ
imaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.
39 Oodami tuutucugadʌ maiʌpa maasi cʌcʌisi tuutucugadʌ,
tomali ujuurugi, tomali vatopadagai.

40 Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga dai oodami oidigi
daama oidaga cascʌdʌ maiʌʌpa mamaasi tuutucugadʌ.
41 Tasai dai masaadai dai sisiaavugai maiʌʌpanʌʌsi
dadadacʌi, vʌʌscʌrʌ ʌʌmo sisiaavugai vaamioma dadadacʌi
siaa.
42 Poduucai idui Diuusi vʌʌsi gomaasi dai poduucai iduñia
agai siʌʌscadʌ duduaacaldagi coidadʌ. Oodami tuutucugadʌ
ismaacʌdʌ gʌyaasapai duvarʌi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi dudu-
aacaldagi camaicoodamu ʌgai.
43 Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai
camaitʌrsoiñi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi
dadadacʌdamu ʌgai. Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ
gʌyaasapai camaiguupuacana dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi
duduaacaldagi amaasi gia guupuacamu ʌgai.
44 Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai oo dai tuu-
cuga dai ʌʌra dai uugiatʌi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaa-
caldagi camaiugitimu ʌgai.
45 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Adán ʌrtuucamidʌrʌ
oodami ismaacʌdʌ idui Diuusi sai tami oidigi daama
oidacana. Dʌmos ʌSuusi Cristo gooquiʌrioma divia. Ʌgai
ʌrDiuusi dai maacai ibʌdagai utudui oodami.
46-49 Diuusi idui Adán dʌvʌʌraicʌdʌ dʌmos ʌSuusi Cristo
tʌvaagiaiñdʌrʌ divia. Vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ oidigi daama
oidaga dʌvʌʌraicʌdʌ duñisi ʌpan duucai Adán. Dai vʌʌscatai
ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌpa mamaascamu Suusi
Cristo siʌʌscadʌ duduaacagi dai tʌvaagiʌrʌ oidacamu. Suusi
Cristo maidʌvʌʌraicʌdʌ duñisi.
50 Giñaaduñi aanʌ angʌnaagidi sai oodami tuutucugadʌ ma-
iajioopai tʌvaagiamu istumaasi ismaacʌdʌ uugiatʌi maitistu-
idi isʌʌmadu daacagi istumaasi maiuugiatʌi.
51-52 Dʌmos gʌnaagidi aanʌ ʌmo istumaasi istumaasi
Diuusi giñaagidi istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.
Maisiu vʌʌscatai aatʌmʌ coiya ragai dʌmos todian duucai
gʌrnanatudamu dai ʌma maasi tuucuga viaacamu dai
tomastuigaco oidacamu vʌʌsi coidadʌ dai duduaacʌdʌ. Siuu
duucu cacuugatʌrʌ iivagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ piitocʌdʌ,
duduaacamu coidadʌ dai tomali ʌmo imidagai camaicoimu.
53 Poduucai isduucai oidaga aatʌmʌ sivi maitistutuidi is-
tomastuigaco oidacagi cascʌdʌ gʌaagai isʌpa mamaastua
aatʌmʌ Diuusi dai amaasi camaicoodamu aatʌmʌ dʌmos is-
maacʌdʌ cooyi gia duvarʌi tuutucugadʌ cascʌdʌ gʌaagai isʌpa
mamaastua aatʌmʌ Diuusi dai amaasi camaicoodagi.
54 Siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi gomaasi amaasi casi ʌpʌduuñimu
istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dai aidʌ abiaadʌrʌ ca-
maicoodamu oodami.
55 Cascʌdʌ maitʌaagai isʌʌbiadagi muuquigami.

56 Λoodami ismaacʌdʌ caoigʌli Diuusi soimaascamaigadʌ
camaisoimaa taatamai siʌʌscadʌ coiyagi. Diuusi ñiooquidʌrʌ
maatʌ aatʌmʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami vʌʌscatai.
57 Dʌmos baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ. Λgai gʌroigʌldi
gʌrsoimaascamiga vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo
cascʌdʌ camaisoimaasi taatamu aatʌmʌ siʌʌscadʌ coiyagi.
58 Cascʌdʌ giñaaduñi apiavʌr cʌʌga vaavoitudada dai
apiacʌʌga ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ. Aapimʌ cʌʌga
maatʌ sai aa duiñdagai mʌsmaacʌdʌ ivueeyi Diuusi vʌʌtarʌ
maitʌrmosʌʌgicʌdʌ.

16

———

1 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui. Aanʌ
caaagidi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Galaasiʌrʌ oidaga
isduucatai gʌaagai isʌmpaidiada ʌgai tumiñsi gʌraaduñi
vaavoitudadami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidaga vʌʌtarʌ.
Dai aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai ispoduucai ivuaadagi.
2 Vʌʌsi tumiñoco gʌaagai mʌsʌcovai darasadagi chichiʌʌqui
tumiñsi mʌsmaacʌdʌ gamaitʌcʌi, dai bai darasaca poduucai
maiviaaca aapimʌ isʌmpaidagi tumiñsi siʌʌscadʌ mʌʌ divia
aanʌ.
3 Dai siʌʌscadʌ mʌʌ divia aanʌ ootosamu aanʌ sioorʌ
ipʌliada aapimʌ sai vuidacaiña tumiñsi dai oojai gʌraaduñi
Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ.
4 Dai iñsaanʌ istutiadagi isimia ʌʌpʌ aidʌ gia giñoidamu
goovai.

———

5 Siʌʌscadʌ imia aanʌ gamucu viaa aanʌ isMasedoniamu
sʌʌli daivuñiagai, dai gooquiʌrʌ aimu aanʌ Coriintoʌrʌ.
6 Gʌnʌʌmadu daaca iñʌlidi aanʌ chiʌʌqui tasai isʌmo
toomoco ʌʌpʌ. Dai siʌʌscadʌ imia iñagada aanʌ boodʌrʌ
sibʌacoga aapimʌ istutuidi isgiñmaaquiagi istumaasi tʌgitoca
aanʌ voiyʌrʌ vʌʌtarʌ.
7 Aanʌ maisiu mosdaivunucai gʌnnʌida iñʌlidi baiyoma
ipʌlidi aanʌ isbai tʌvʌpi daacagi gʌnʌʌmadu, isDiuusi
ipʌldagi.
8 Dʌmos tanasi Efeesiʌrʌ daaca iñagai aanʌ quiaa, siaa du-
udagʌrʌ uucami ismaacʌdʌ Pentecostési tʌʌgidu.
9 Sivi tami cʌʌga istutuidi aanʌ isgaaagiadagi Diuusi
ñiooquidʌ dai vʌʌsi tasai muidutai vaavoitudai, dai muidutai
gʌrvuidʌrʌ vʌʌtʌ.
10 Ismʌʌ diviagi Timoteo vʌrai cʌʌgacʌrʌ nʌida vai maid-
uaadicuda ʌgai. Λgai ʌʌpʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ ʌpan
duucai aanʌ.

11 Cascʌdʌ vʌʌscatai aapimʌ gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ
nʌijadagi. Dai siʌʌscadʌ baigovai imia ʌgai boodʌrʌ vʌrai
maaca istumaasi tʌgitoca ʌgai voiyʌrʌ vʌʌtarʌ. Tami nʌnʌra
aanʌ Timoteo ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami ismaacʌdʌ oidi.
12 Aanʌ goguama oi gʌraduñi Apoolosi sai oidana gogaa
vaavoitudadami dai mʌʌca gʌnnʌidana, dʌmos sivi maitipʌli
ʌgai isimiagi. Ʌgai imimu siʌʌscadʌ istutiadagi.

———

13 Gʌnnuucadacavurai vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana
ʌDiaavora, dai apiavʌr cʌʌga vaavoitudada. Maitavʌr
ʌʌbiada ismaacʌdʌ gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ. Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca
Diuusi gʌnmaacai guvucadagai cascʌdʌ.
14 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr oigʌada vʌʌsi oodami.
15 Cʌʌga maatʌ aapimʌ giñaaduñi sai Acayʌrʌ ʌpʌga vaavoitu
Tiivañi ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai.
Dai aidʌsi cavaavoitudaimi aa ʌgai soicʌiña vʌʌsiʌrʌ istu-
maasi tʌgitocana ʌgai.
16 Aanʌ gʌnaagidi mʌsai siaa duutudaiña dai ʌʌgidiña ʌgai
ismaacʌdʌ ʌpan tuutuiga Tiivañi dai aaduñdʌ dai vʌʌscatai is-
maacʌdʌ gʌnsoicʌi dai ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.
17 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ giñdividacai Tiivañi dai Fortunato
dai Acayo ʌgai aliʌ baigiñʌliatu poduucai aapimʌ ʌʌpʌ aliʌ
baigiñʌliatudamudai isdadimudai.
18 Dai casi giñiibʌstan tada aanʌ go ʌʌmadu gaaatagacai dai
poʌlidi aanʌ isaapimʌ ʌʌpʌ gʌniibʌstacan tada. Gʌaagai issiaa
duutuadagi Tiivañi ʌʌmadu Fortunato ʌʌmadu Acayo. Goovai
gʌrsoicʌi cascʌdʌ.
19 Ʌvavoitudadami Asiʌrʌ oidacami dai Aquila ʌʌmadu Prisila
dai ʌgaa vaavoitudadami ismaacʌdʌ Aquila dai Prisila qui-
idiʌrʌ gʌnʌmpaidi Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
20 Dai vʌʌsi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ tanai daraaja Di-
uuscʌdʌ gʌnviaatuldi. Dai casiavʌr maitʌncocoada baiy-
omavʌr gʌnviaatuldiada aipaco.
21 Tami cuugatʌrʌ gia ʌʌgi ooja aanʌ dai Diuuscʌdʌ
gʌnviaatuldi.
22 Sioorʌ maioigʌdai Suusi Cristo Diuusi gajiaadʌrʌ vip-
ieeyi. Aanʌ ipʌlidi isotoma diviagi gʌrtaanʌdamiga Suusi
Cristo.
23 Aanʌ ipʌlidi isgʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadagi.
24 Aanʌ dai aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ aliʌsi
gʌnoigʌdai aanʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coriintoʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai Suusi Cristo ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana. Poduucai ipʌli Diuusi cascʌdʌ. Aanʌ ʌʌmadu gʌraduñi Timoteo gʌmviaatuldi. Dai aanʌ gʌnoojidi idi oojai aapimʌ gʌraaduñi vaavoitudadami mʌsmaacʌdʌ Coriintoʌrʌ oidaga dai gʌnʌmpaidiña dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai idi oojai ʌrgʌraaduñi vaavoitudadami Acaayʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.

2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga apiacʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai apiagʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Diuusi ʌgai dai vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ dai gʌrbaiʌʌliatudai cascʌdʌ cʌʌga ñioocai aatʌmʌ Diuusi vui. Ʌgai ʌgai daidʌ ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

4 Siuu duucu soimaa taatamadagi aatʌmʌ Diuusi baigʌrʌʌliatudai dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isbaiʌʌliatudadagi aa ismaacʌdʌ soimaasi taatamai.

5 Aatʌmʌ aliʌ soimaa taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai soimaasi taata Suusi Cristo. Dai ʌgai vaa Suusi Cristo sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌʌliatudai.

6 Aatʌmʌ soimaasi taatamai gʌnaagiditai sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isbaigʌnʌʌliatudadagi. Dai Diuusi baigʌrʌʌliatudai aatʌmʌ dai poduucai aapimʌ baigʌnʌʌlidiña ʌʌpʌ. Dai poduucai cʌʌga istutuidi aapimʌ issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taatamai aatʌmʌ maivui ñioocaitai Diuusi.

7 Dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ isapiavaavoitudadamu aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ issoimaasi taatamu aapimʌ poduucai isduucai soimaasi taatamai aanʌ. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ isDiuusi baigʌnʌʌliatudamu aapimʌ poduucai isduucai baigiñʌʌliatudai ʌgai aanʌ.

8 Gʌraaduñi ipʌlidi aatʌmʌ ismaatia aapimʌ siʌʌsi soimaa taatamaiña aatʌmʌ Aasia dʌvʌʌriʌrʌ. Aliʌsi cavami soimaasi taatamaiña aatʌmʌ dai camaitistui isvaamioma soimaasi taatagi. Dai asta poʌliditadai aatʌmʌ mʌsgʌrcooda agai.

9 Sʌʌlicʌdʌ poʌliditadai aatʌmʌ iscacoiya ʌragai aatʌmʌ. Diuusi dagito ispoduucai ʌpʌduuñiagi tʌsai aatʌmʌ maatʌna isducatai vaamioma cʌʌga vaavoitudagi Diuusi dai maisiu poʌliada aatʌmʌ isʌʌgi istutuidi isgʌrsoicʌdagi. Diuusi ʌgai dai ʌpan duduaacaldi ʌcoidadʌ.

10 Dai Diuusi gʌrsoi tʌtai camaitʌrcooditu aatʌmʌ dai Di-
uusi quiaa gʌrsoicʌi. Daidʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isvʌʌscʌrʌ
gʌrsoicʌdamu ʌgai.
11 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌda aapimʌ Diuusi sai gʌrsoicʌiña.
Dai siʌʌscadʌ muidutai daanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña
muidutai pocaitiada agai ʌʌpʌ sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ
maatʌcatai isDiuusi gʌrsoicʌi.

———

12 Aliʌsi baigʌrʌlidi aatʌmʌ maatʌcatai gʌrtʌgitoidagʌrʌ
iscʌʌ tuutuiga aatʌmʌ tomasiaacoga sioon cʌʌga aapimʌ
gʌnsaagida vʌʌscʌrʌ ipʌlidiña aatʌmʌ iscʌʌga ivuaadagi
tomastumaasi. Aatʌmʌ ʌʌgi maitistutuidi isivuaadagi
gomaasi baiyoma Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi cascʌdʌ cʌʌga
ivueeyi aatʌmʌ.
13-14 Dai gʌnoojidi aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi cʌʌga
istutuidi ismaatʌ nʌijadagi dai maatʌ caʌcagi aapimʌ.
Dai aanʌ ipʌlidi sai siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco Suusi Cristo
gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu baigʌnʌliadamu aapimʌ
aatʌmʌcʌdʌ poduucai isduucai aatʌmʌ baigʌrʌliadamu
aapimʌcʌdʌ ismaacʌdʌ vaavoitu ʌSuusi Cristo gʌnaagiditai
aatʌmʌ isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

15-16 Dai vaavoitudai aanʌ isaliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ
aanʌcʌdʌ, aanʌ gʌndivida iñʌliditadai aidʌsi Masedooñia
maacoga daivusai aanʌ dai ʌpan baigo vacoga daivunucai
dai poduucai goocoaja gʌndividamudai aanʌ dai
aapimʌ baigʌnʌliadamudai giñnʌiditai, dai aapimʌ cʌʌga
istutiadamudai isgiñsoiñiagi naana maasicʌdʌ istumaasi
tʌgitocatadai aanʌ voiyʌrʌ Judeea maacoga imʌitai. Dʌmos
maí aanʌ isquiaa soimaasi ivuaadatadai aapimʌ dai aanʌ
maisoigʌnʌʌliatuda iñʌliditadai gʌnbagaidacai cascʌdʌ maiii.
17 Aidʌsi aagai aanʌ sai gʌndivida iñagaitadai aanʌ sʌʌlicʌdʌ
gʌndivida iñʌliditadai. Aanʌ maitʌrʌpan ducami ʌʌmoco
ismaacʌdʌ pocaitiña sai duuñiagi ʌmo istumaasi tomasi maatʌ
ʌgai ismaitistutuidi.
18 Diuusi cʌʌ maatʌ iñsaanʌ gʌndivida iñʌliditadai cascʌdʌ
aagaitadai aanʌ.
19 Aanʌ ʌʌmadu Timoteo ʌʌmadu Silvanu casi gʌnaagidi
isSuusi Cristo Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Ʌgai maiaagai ʌmo istumaasi dai ʌma
maasi ivueeyi. Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai.
20 Dai Suusi Cristo ʌgai daidʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai
Diuusi saidʌ iduñia agaitadai oodami vʌʌtarʌ. Dai Suusi Cristo
gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga ñioocaiña aatʌmʌ Diuusi vui.

21 Dai Diuusi ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isapiacʌʌga vaavoitudada aatʌmʌ Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana,
22 sai poduucai maatʌna aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai vʌʌsi istumaasi aagai saidʌ iduñia agai. Diuusi Ibʌadʌʌgai dai gʌrmaacai gʌguvucadagai tʌsai cʌʌga ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ.
23 DʌmosmaatʌDiuusi ismaiquiaa ii aanʌ Coriintoamu maitʌnbagaida iñʌliditai soimaasi ivuaadatai aapimʌ.
24 Siʌʌscadʌ gʌndadida aatʌmʌ, aatʌmʌ maitipʌlidi isgʌnaagidiagi mʌsai ʌma maasi vaavoitudana. Aapimʌcacʌʌga vaavoitudai istumaasi ʌrvaavoi cascʌdʌ. Baiyoma gʌnsoiña ʌrʌlidi aatʌmʌ mʌsai vaamioma baigʌnʌlidiña.

2

1 Dai povai iñʌlidi aanʌ iscamaiʌpamu soigʌnʌliatuda iñagai gʌndividacai.
2 Siuu duucu baigʌnʌliadagi aapimʌ baigiñʌlidiña aanʌʌʌpʌ dai siuu duucu soigʌnʌliadagi aapimʌ soigiñʌlidiña aanʌʌʌpʌ. Poduucai iñssoigʌnʌliatudagi aanʌ camaitiipucamu isducatai baigiñʌliatuda aapimʌ.
3 Cascʌdʌcasigʌnooiiaanʌʌʌquioma vai poduucai sioorʌ soimaasi ivuaadatadai isʌma duuca tʌgitocagi sai camaisoimaasi ivuaadana naida gʌndivida aanʌ. Vai poduucai siʌʌscadʌ aaji aanʌ maisoigiñʌliatudagi aapimʌ. Aapimʌʌrʌgaidaidʌ gʌaagai isbaigiñʌliatudagi. Aanʌpoʌlidiissiuu duucu baigiñʌliadagi aanʌ poduucai aapimʌʌʌpʌ baigʌnʌlidiña.
4 Aidʌsigʌnoojiditadaiaanʌsʌʌlicʌdʌ soigiñʌliditadai aanʌ gʌntʌtʌgitoitai dai asta suaacaitadai aanʌ. Dʌmosaanʌgiamaitipʌlidi issoigʌnʌliatudagi baiyoma ipʌlidi aanʌ ismaatiagi aapimʌ siʌʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.

———

5 Gocʌʌliismaacʌdʌ soigʌrʌliatu soimaasi ivuaadatai vaamioma soigʌnʌliatu goovai aapimʌ tomasi aanʌ soigiñʌʌli ʌʌpʌ. DʌmosmaivaamioMa bagai aanʌ ʌgai vai maivaamioma soigʌʌlidiña.
6 Casi aliʌ soimaa taatatuldi aapimʌ ʌgai casiavʌr maiñiooquiada vaamioma.
7 Dai sivi gʌndaanʌi aanʌ mʌsai oigʌldana aapimʌ ʌgai dai baigavʌr ʌliatuda vai poduucai maipovʌ ʌlidiña ʌgai iscamaitiipu oigʌldaragai ʌgai vʌʌtarʌ.
8 Vai poduucai maatiagi ʌgai issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ.
9 ʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnooji aanʌ mʌsai soimaasi taatatuldiana gocʌʌli dai poduucai maatʌca iñagai sabai giñʌʌgidi aapimʌ ischo ʌpʌ.

10 Dai siʌʌscadʌ oigʌldadagi aapimʌ ʌmaadutai aanʌ
oigʌldadamu ʌgai ʌʌpʌ. Dai cʌʌ maatʌ Suusi Cristo iscaoigʌli
aanʌ gocʌʌli dai poduucai vʌʌscatai baigʌnʌliadamu aapimʌ.
11 Vai poduucai ʌDiaavora maitʌrmaitiagi moscʌʌ maatʌ
aatʌmʌ isaliʌ yaatavoga ʌgai.

———

12 Aidʌsi ii aanʌ Troaasiamu dai aagida iñagai ʌoidacami
isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami, ʌgai vaa Suusi Cristo
giñsoi sai maatʌ caʌcana dai vaavoitudana mui oodami.
13 Dʌmos aidʌsi ai aanʌ maitʌʌ gʌraduñi Tito cascʌdʌ
maitʌibʌstan tada giñibʌdaga. Cascʌdʌ otoma ii aanʌ
mʌcadʌrʌ Masedonio dʌvʌʌriamu.

———

14 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. Ʌgai
vaa ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isapiagaaagiadagi aatʌmʌ ñiooquidʌ
dai gʌrsoicʌi sai maitʌrsobicʌiña ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ
Suusi Cristo. Diuusi gʌrsoicʌi ismamaatʌtuldi aatʌmʌ aa
istumaasi idui ʌSuusi Cristo oodami vʌʌtarʌ. Dai siʌʌscadʌ
caʌca ʌoodami isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana idi ñiooqui poduucai isduucai
baiʌliaracʌdʌ uvaida oodami ʌmo chigian uvadami.
15 Dai baigʌlidi Diuusi gaaagiditai aatʌmʌ Suusi Cristo
ñiooquidʌ. Siʌʌscadʌ mʌmiadagi ʌjudidíu papaaligadʌ cubim-
idali quiuupiʌrʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajagi uvagi-
dacana. Dai siʌʌscadʌ gaaagiadagi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ
vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidiadagi caʌcana dai ʌʌmoco
cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu dai iimimu Diuusi ʌʌmadu dai aa
maivaavoitudamu dai ʌDiaavora ʌʌmadu iimimu.
16 Ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Dai ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai gia,
ʌrsibʌiimiadʌ ducami Diuusi vʌʌtarʌ. Tomali ʌmaadutai
maitistutiudi isʌʌgi gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ avʌnacai
Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
17 Dʌmos aatʌmʌ maitʌrʌpan ducami muidutai ismaacʌdʌ
gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ gamaitʌa ʌliditai tumiñsi dai
istumaasi gamamaatʌtuldiña ʌgai maisiu vʌʌsi ʌrDiuusi
ñiooquidʌ. Dʌmos aatʌmʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ sʌʌlicʌdʌ
maatʌcatai isʌrvaavoi dai maisiu gamaitʌa ʌliditai tumiñsi.
Diuusi gʌrootoi tʌsai gaaagidana ñiooquidʌ dai maatʌ ʌgai
iscʌʌga igaaagidi aatʌmʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Aatʌmʌ
ʌrCristo ojootosadʌ cascʌdʌ.

3

———

1 Gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ caaagai aatʌmʌ sioor maatʌ is-
bai poʌlidi aapimʌ isaatʌmʌ moscʌʌga ñioocai aatʌmʌ ʌʌgi

gʌrvʌʌtarʌ. Tomasiaaco siaaco ajioopadagi aatʌmʌ maitʌgito isbʌʌcaticagi ʌmo oojai siaaco aagadagi iscʌʌ tuutuiga aatʌmʌ poduucai isduucai ivueeyi aa.

2 Sʌʌlicʌdʌ vaamioma ʌrsoiñi aapimʌ aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ siʌmo oojai. Mosnʌiditai oodami isducatai cʌʌga vaavoitudai aapimʌ poduucai maatʌmu iscʌʌga idui aatʌmʌ gʌraa duiñdaga aapimʌ gʌnsaagida. Vʌʌsi imaasi cʌʌ maatʌ aatʌmʌ gʌribʌdagʌrʌ.

3 Suusi Cristo ʌgai daidʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu aapimʌ vaavoitudacai isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai ʌgai gʌnsoicʌi mʌsai camaisoimaasi ivuaadana ootosacai Diuusi Ibʌadʌ isgʌnʌʌmadu daacana. Ʌgai ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Dai aatʌmʌ ʌgai daidʌ gʌnaagidi Suusi Cristo ñiooquidʌ. Poduucai tomasioorʌ sioorʌ nʌidi isducatai cʌʌga oidaga aapimʌ ʌgai gia cʌʌga maatʌ isaatʌmʌ ʌrojootosadʌ Suusi Cristo. Poduucai ducami isSuusi Cristo oojamudai ʌmo oojai dai ʌoojiʌrʌ aagidamudai vʌʌsi oodami tʌsi aatʌmʌ ʌrojootosadʌ ʌgai. Ʌgai baiyoma ducami isgʌniibʌdagʌrʌ ooja maisiu oodiʌrʌ isducatai idui Diuusi aidʌsi maa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

4 Sʌʌlicʌdʌ maatʌ aatʌmʌ isʌrDiuusi ojootosadʌ vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.

5 Aatʌmʌ ʌʌgi maitistutuidi isivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ baiyoma Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaacai guvucadagai tʌsaidʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi.

6 Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isaagiadagi aatʌmʌ oodami sai oidaga sʌʌlicami utudui. Aatʌmʌ maiaagidi oodami sai coiya agai ismaiʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi gatʌjai Diuusi baiyoma gaaagidi aatʌmʌ sai Diuusi Ibʌadʌ maacai ibʌdagai utudui tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo.

7 Dʌmos cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌʌquioma gia coodana oodami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ooji odai daama. Aidʌsi maa Diuusi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru aliʌsi dadadacʌitadai Moseesacaru vuivasadʌ dai cascʌdʌ ʌjudidíu maitistutuiditadai isvui nʌnʌavagi Moseesacaru tomasi camaisi dadadacʌitadai ʌgai.

8-9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai Moseesacaru aidʌsi maa ʌgai gʌsʌʌlicamiga. Ʌsʌʌlicamicʌdʌ coodana ismaacʌdʌ maiʌʌgidi.

Dai sivi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi Diuusi aatʌmʌ ismaacʌdʌ gaaagidi goutu sʌʌlicami ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi Ibʌadʌ. Goutu sʌʌlicamicʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaacai ibʌdagai utudui.

10-11 Goʌʌqui sʌʌlicami aliʌsi cʌʌgaducatadai tomasi maitʌvʌpi cavaca agaitadai ʌgai dʌmos sivi camaiñamʌga ʌgai toma laachi casi gʌrmaacacai Diuusi goutu sʌʌlicami

ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌgadu. Goovai tomastuigaco namʌaca agai.

12 Cascʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagai. Dai aagidi aatʌmʌ ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maisijaiga maatʌ caidagai. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ istomastuigaco namʌaca agai idi ñiooqui cascʌdʌ.

13-16 Aatʌmʌ maiʌpan duucai ivueeyi Moseesacaru. Istumaasi aagaiña ʌgai maicʌʌ maatʌ caʌcana ʌoodami. Dai asta sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌjudidíu goʌʌqui sʌʌlicami. Mosʌcaasi Suusi Cristo ʌgai dai soicʌi oodami ismaatʌ caʌcagi goʌʌqui sʌʌlicami vaavoitudacai Suusi Cristo.

17 Suusi Cristo ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui. Tomasioorʌ sioorʌ caviaacagi ibʌdagai utudui camaiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.

18 Dai sivi aatʌmʌ vʌʌscatai cʌʌga maatʌ isSuusi Cristo sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga. Dai vʌʌscʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isʌgai vaa Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌrDiuusi maradʌ, dai tʌvaagiaiñdʌrʌ tʌvai ʌgai tami oidigi daama, dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai. Dai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vʌʌs tasai vaamioma cʌʌga oidacana aatʌmʌ poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.

4

1 Cascʌdʌ baigʌrʌliaracʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi gʌrmaa idi aa duiñdaga ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi cascʌdʌ.

2 Oidaga ʌʌmo oodami ismaacʌdʌ ʌstocai ivueeyi istumaasi siaa ʌraracami, dai vupuiirumadaiña oodami, dai maicʌʌga gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ baiyoma aagai ʌgai istumaasi maitʌrvaavoi. Dʌmos aatʌmʌ maitivueeyi gomaasi baiyoma aatʌmʌ gamamaatʌtuldi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi, vai poduucai oodami cʌʌga istutuidi ismaatiagi iscʌʌga ivueeyi aatʌmʌ.

3 Ʌʌmoco maicʌʌ maatʌ caʌ istumaasi gamamaatʌutuldi aatʌmʌ. Ʌgai ʌgai dai maivaavoitudai Suusi Cristo dai cascʌdʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

4 ʌDiaavora ʌgai daidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo, dai maidadagitoi ismaatʌ caʌcagi ʌgai siʌʌ cʌʌ tuiga Suusi Cristo dai maidadagitoi ismaatiagi isSuusi Cristo ʌrDiuusi.

5 Aanʌ gia gaaagidi sai Suusi Cristo ʌrʌbaitʌcʌaacami vai poduucai siaa duutuadagi oodami Suusi Cristo dai maisiu aanʌ Suusi Cristo ʌgai daidʌ ʌrtʌaanʌdami dai aanʌ mosʌrpiooñigadʌ. Ʌgai giñootoi ansai gʌnsoicʌiña isvaavoituda aapimʌ ʌgai ñiooquidʌ.

6 Diuusi ʌgai daidʌ idui ʌcuudagi tuucamidʌrʌ. Dai Diuusi
gʌrsoi iscʌʌga maatiagi aatʌmʌ iscʌʌ tuiga ʌgai maatʌcatai
aatʌmʌ istuiga Suusi Cristo.

———

7 Sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi. Ʌgai giñaagidi is-
tumaasi gaaagida aanʌ. Aanʌ ʌʌgi maiviaa guvucadagai
baiyoma Diuusi ʌgai daidʌ giñmaacai guvucadagai ansaidʌ
gaaagidiña ñiooquidʌ.
8 Tomasiaaco siaaco ajioopai aatʌmʌ aliʌsi soimaasi taata-
mai dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌi Diuusi. Tomasi ʌʌmo imidagai
maitʌtʌʌgaiña aatʌmʌ istumaasi gʌrtʌtʌgituagi vʌʌscʌrʌ api-
avaavoitudai aatʌmʌ Diuusi.
9 Tomasi soi duucai gʌrnʌidiña oodami vʌʌscʌrʌ Diuusi
gʌrʌʌmadu daacana. Dai gʌrcooda agaiña oodami dʌmos
maitistutuidiña.
10-11 Tomasiaaco siaaco ajioopai aatʌmʌ gʌrcooda aagaiña
oodami poduucai isduucai muaa aagaiña ʌgai ʌSuusi quiaa
aimʌraitai ʌgai tami oidigi daama dai bai tʌvʌpicʌdʌ muaa
dʌmos aatʌmʌ gia maiquiaa coi, Suusi Cristo gʌrsoicʌi
gʌguvucadacʌdʌ cascʌdʌ. Dai poduucai gʌmaatʌ isDiuusi
duaacali ʌgai.
12 Poduucai gʌrcooda aagaiña oodami gaaagiditai aatʌmʌ
Diuusi ñiooquidʌ dʌmos aapimʌ caviaa ibʌdaga utudui vaavoi-
tudacai Diuusi ñiooquidʌ.
13 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vaavoitu aanʌ Diuusi
ñiooquidʌ dai cascʌdʌ aagidi aanʌ oodami Diuusi ñiooquidʌ”,
ascaiti. Poduucai aatʌmʌ ʌʌpʌ vaavoituda Diuusi ñiooquidʌ
dai cascʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ.
14 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi duaacali gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ dai poduucai ʌʌpʌ
gʌrduduaacalia agai ʌgai aatʌmʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
Dai amaasi gʌrvaidaquia agai vʌʌscatai ʌmapai tʌvaagiamu
Suusi Cristo ʌʌmadu.
15 Dai aatʌmʌ soimaasi taatamai naana maasi istumaasi dai
gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ maatʌcatai ispoduucai vaamioma
gʌnsoicʌi aatʌmʌ aapimʌ. Dai poduucai vaamioma muidutai
vaavoituda agai Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada
agai dai ʌgai pocaitiada agai sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ dai
cʌʌga ñioocada agai ʌgai Diuusi vui.
16 Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ. Tomasi cʌʌlimuimi
gʌrtuucuga vʌʌscʌrʌ tiodian tada gʌribʌdaga.
17 Tami oidi daama maisi cavami soimaasi gʌtaatamai dai
aliʌ otoma daivuscʌi. Dai gomaasicʌdʌ Diuusi gʌrmaaquia
agai naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ
tomastuigaco maiuugiatʌi.

18 Dai vaamioma tʌtʌgitoi aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ sai oidaga tʌvaagiʌrʌ siistumaasi oidaga tami
oidigi daama. VʌʌSi istumaasi oidaga oidi daama aliʌ otoma
uugiatʌi dʌmos istumaasi oidaga tʌvaagiʌrʌ go gia tomastu-
igaco maiuugiatʌi.

5

1 Gʌrtuucugaʌrʌpanducamiʌmo vaaqui daidʌ gʌribʌdaga
gʌrtuucugaʌrana oidaga. SiʌʌscadʌUgitiagi gʌrtuucuga
cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌrmaaquia agai ʌmai utudui
tʌvaagiʌrʌ siaaco tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ dai tomali
ʌmo imidagai maiuugiatʌi ʌgai.
2 AliʌSi aijigʌi aatʌmʌ ipʌliditai iscaiimiagi tʌvaagiamu dai
viaacagi gʌrtuucuga ismaacʌdʌ gʌrmaaquia agai Diuusi
3 poduucai gʌmaatʌ istuucuaca ragai tʌvaagiʌrʌ.
4 Quiaa oidacatai gʌribʌdaga tami oidi daama idi tuu-
cugʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami ʌmo quii aliʌ aijigʌi aatʌmʌ
soimaasi taatamatai. Dai tomasi maicoiya ʌrʌlidi aatʌmʌ
vʌʌscʌrʌ siooma ipʌlidi aatʌmʌ istʌvaagiʌrʌ oidacagi dai vi-
aacagi gʌrtuucuga ismaacʌdʌ maiuugiatʌi tomali ʌmo imida-
gai.
5 Diuusi ʌgai dai poduucai idui. Dai Diuusi caootoi
gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana sai poduucai maatʌcana
aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ gʌrmaaquia agai tuutucuga uutudui.
6 CascʌdʌBaigʌrʌlidi aatʌmʌ DiuusicʌdʌTomasi cʌʌ maatʌ
aatʌmʌ isquiaa oidacatai aatʌmʌ tami oidi daama maitistutu-
idi aatʌmʌ isoidaga tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
7 Dʌmosvʌʌscʌrʌgʌrʌʌmadu daja Suusi Cristo vaavoitu-
daitai aatʌmʌ ñiooquidʌ ʌgai tomasi maitiquiaa nʌidi aatʌmʌ
ʌgai.
8 Vʌʌscʌrʌbaigʌrʌlidi aatʌmʌ. Dʌmosvʌʌscʌrʌvaamioma
ipʌlidi aatʌmʌ isiimiagi tʌvaagiamu siaaco nʌidia ʌragai Su-
usi Cristo siapiaoidacagi tami oidi daama idi tuucugiʌrʌ.
9 Cascʌdʌipʌlidiaatʌmʌ isivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diu-
usi quiaa oidacatai tami oidi daama dai siʌʌscadʌ tʌvaagiʌrʌ
daraaja ʌʌpʌ.
10 Dai aimu istuigaco Suusi Cristo gʌrnʌida agai aatʌmʌ
vaavoitudadami ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana aa duiñdadʌ
dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana quiaa oidacatai
tami oidi daama. SioorʌcʌʌgaIvuaadana Suusi Cristo
aa duiñdadʌ Suusi Cristo maaquimu ʌgai naana maasi
istumaasi cʌcʌʌgaducami dai sioorʌ maicʌʌga ivuaadana
maimaaquimu ʌgai gomaasi.

———

11 AliʌSi siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi, cascʌdʌ duudatai
aagidi aanʌ ʌoodami sai vaavoitudana Diuusi ñiooquidʌ.

Cʌʌ maatʌ Diuusi istuutuiga aatʌmʌ daidʌ isaatʌmʌ aagai
mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ isaapimʌ
ʌʌpʌ cʌʌ maatʌcagi gomaasi.
12 Maitipʌlidi aatʌmʌ isʌʌgi gʌnaagiadagi iscʌʌ tuutuiga
aatʌmʌ, dʌmos vʌʌscʌrʌ ipʌlidi isbaigʌnʌliada aapimʌ
aatʌmʌcʌdʌ. Vai poduucai viaacamu aapimʌ isducatai
gʌrsoicʌdagi siʌʌscadʌ gʌpiʌr gʌrvuupadagi ʌoodami
ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi ivuaadatai gʌnviituldaraga,
maitʌtʌgitoitai istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi.
13 Tomasi poʌlidi ʌoodami ismaisi cʌʌgadu tʌtʌgitoi ischo
ʌʌpʌ vʌʌscʌrʌ ivuaadamu aanʌ mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi
Diuusi ipʌliditai isgʌnsoicʌdagi aapimʌ.
14 Aliʌsi giñoigʌdai Suusi Cristo cascʌdʌ povueeyi aanʌ.
Suusi Cristo muu vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. Diuusi soimaasi
taatatuldi Suusi Cristo soimaasi ivuaadatai oodami. Poduu-
cai Diuusi oigʌldi oodami ducami isDiuusi casoimaasi taatat-
uldiamudai oodami, cascʌdʌ ʌpan ducami isvʌʌsi oodami
cacoimudai.
15 Suusi Cristo muu dai ʌpan duaaca vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ
vai ismaacʌdʌ viaa ibʌdaga utudui vaavoitudacai Suusi Cristo
camaitivuaadaiña istumaasi ʌʌgi ipʌlidi isivuaadagi baiyoma
ivuaadagi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi isivuaadagi.
16 Oodami maivaavoitudadami soi duucai nʌidi ʌʌmo
oodami dai cʌʌga nʌidi aa oodami. Aanʌ ʌʌpʌ poduucai
nʌidiña oodami maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo dai asta
Suusi Cristo soi duucai nʌidiña aanʌ. Dʌmos sivi cavaavoitu
aanʌ Suusi Cristo dai ʌmadugan duucai nʌidi aanʌ oodami.
Maiquiaa vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo ʌpan duucai nʌidi
aanʌ oodami poduucai isduucai ʌmaivaavoitudadami nʌidi
oodami. Ʌʌquioma poduu nʌidi aanʌ ʌSuusi Cristo dʌmos sivi
camaipoduu nʌidi aanʌ ʌgai.
17 Cascʌdʌ tomasioorʌ sioorʌ cavaavoitudagi Suusi Cristo
camaiʌpan duucai tʌtʌgitoi tomali maiʌpan duucai ivueeyi
maiquiaa vaavoitudacai. Ʌgai viaa ʌmo ibʌdagai utudui
cascʌdʌ.
18 Diuusi ʌgai dai soicʌi ʌvaavoitudadami sai povuaadana
vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo. Dai camaivui vʌʌtʌcana
aatʌmʌ Diuusi cavaavoitudacai ismuu Suusi Cristo aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ. Dai Diuusi gʌrtʌjai
tʌsai aagidana oodami sai ʌma duucai tʌtʌgitona sai poduucai
camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana ʌgai Diuusi.
19 Diuusi ʌgai dai ootoi Suusi Cristo sai soiñana oodami
sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidiña. Dai poduucai Diuusi oigʌldi oodami soimaascami-
gadʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai Diuusi gʌrtʌjai
tʌsai aagidana oodami sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ oigʌlda ʌlidi soimaas-
camigadʌ.

20 Cascʌdʌ Diuusi gʌrmaa sʌʌlicami tʌsaidʌ
ʌrojootosadʌcana Suusi Cristo. Dai aagidi aatʌmʌ oodami
istumaasi Diuusi ipʌlidi isaagidiagi. Gʌndaanʌi aatʌmʌ mʌsai
ʌma duucai gʌntʌtʌgitona mʌsai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana
aapimʌ Diuusi. ʌSuusi Cristo ipʌlidi ispovuaada aapimʌ.
21 Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌSuusi Cristo.
Dʌmos aatʌmʌ gia soimaasi ivuaadatai Diuusi soimaasi
taatatuli ʌSuusi Cristo ducami issoimaasi iducamicamudai
ʌgai dai sivi camaisoimaasi gʌrtaatatulda agai Diuusi aatʌmʌ
vaavoitudacai aatʌmʌ Suusi Cristo. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌrnʌidi ducami ismaisoimaasi ivuaadamudai aatʌmʌ.

6

1 Aatʌmʌ ʌʌmadu aapimʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ
cascʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsai apiavaavoitudaiña isDiuusi
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi.
2 Pocaiti Diuusi gʌñiooquiʌrʌ:
Aidʌsi abiaadʌrʌ casi ipʌli aanʌ iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami
giñdaanʌitadai aapimʌ dai aanʌ gia caʌ.
Dai aanʌ gia gʌnsoí mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
Ascaiti Diuusi. Sivi ʌrsiʌʌscadʌ caʌ Diuusi oodami ismaacʌdʌ
daanʌi. Sivi ʌrsiʌʌscadʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Diuusi oodami.
3 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aatʌmʌ ismaisoimaasi ivuaadagi vai
tomali ʌmaadutai maipocaitiadagi sai maicʌʌga ivueeyi
aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌ.
4 Baiyoma ipʌlidi aatʌmʌ iscʌʌga oidacagi ivuaadatai Diu-
usi aa duiñdadʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudagi
oodami Diuusi ñiooquidʌ. Cascʌdʌ soimaasi taatamai aatʌmʌ
dai maivui ñioocai Diuusi, tomasi ʌʌmo imidagai maitʌtʌʌgai
aatʌmʌ istumaasi gʌrtʌtʌgitoagi tomali siaaco iimiagi.
5 Daidʌ cavami gʌrgʌvaiña oodami, dai gʌrmamaisapaiña.
Daidʌ ʌʌmapʌcʌrʌ gʌrcʌʌdaiña oodami dai siaa caitiña
iiñaquidatai. Dai ʌʌmo imidagai aliʌsi gaaata vuaadana
aatʌmʌ dai ʌʌmo imidagai maicocoosʌiña dai bibiuugʌiña
aatʌmʌ.
6 Dai maigoogosi gʌrducamica aatʌmʌ. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ
Diuusi ñiooquidʌ. Dai maibaacocoi aatʌmʌ tomasi aa oodami
naana caiti gʌrnʌidi gʌrñiooquidi. Dai cʌʌ tuutuiga aatʌmʌ.
Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja. Dai sʌʌlicʌdʌ oigʌadai
aatʌmʌ vʌʌsi ʌvaavoitudadami.
7 Dai gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Dai Diuusi
gʌrmaacai guvucadagai tʌsaidʌ ivuaadana vʌʌsi istumaasi
ʌgai ipʌlidi. Dai Diuusi gʌrsoicʌi tʌsaidʌ ivuaadana
mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai poduucai istutuidi
aatʌmʌ isʌʌgi gʌrsoicʌdagi siuu duucu ʌDiaavora soimaasi
gʌrduiñtulda ʌliadagi.

8 Λʌmo imidagai siaa gʌrduutudai oodami dai ʌʌmo imidagai maisiaa gʌrduutudai. Λʌmo oodami gʌrñiooquidiña dai aa gia cho. Λʌmo oodami yaatavogamu gʌraagaiña dai aa pocaitiña tʌsai aatʌmʌ aagai istumaasi ʌrvaavoi.

9 Λʌmo oodami maicʌʌ tuutuiga gʌrvui ducami ismaitʌrmaatʌcamudai tomasi cʌʌga gʌrmaatʌ dai ʌʌmoco cʌʌ tuutuiga gʌrvui tomasi maitʌrmaatʌ. Λʌmo imidagai baitoma gʌrcoodaiña ʌʌmo oodami dʌmos apiaquiaa oidaga aatʌmʌ. Λʌmoco aliʌsi soimaasi gʌrtaatamituldiña dʌmos maiquiaa gʌrcoi.

10 Tomasi ʌʌmo imidagai soimaasi taatamai aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidiña. Tomasi ʌrsoituutuigami aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ soicʌi aatʌmʌ mui oodami idi ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi aatʌmʌ. Maiviaa aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi dʌmos Diuusi gʌrmaacai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ tʌsiaatʌmʌ ʌrDiuusi ojootosadʌ.

11 Aapimʌ gʌraaduñi Coriintoʌrʌ oidajami casi gʌnaagidi aatʌmʌ mui naana maasi istumaasi aatʌmʌ maitʌnʌstoquidi tomali ʌmo istumaasi. Aatʌmʌ gʌnoigʌdai cascʌdʌ.

12 Aatʌmʌ ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dʌmos aapimʌ maitipʌlidi.

13 Aanʌ gʌndaanʌi giñmaamara duucai mʌsai cʌʌga tuutiacana giñvui poduucai isduucai cʌʌ tuiga aanʌ gʌnvui.

———

14 Maitavʌr ʌpa maasi ivuaada urapʌcʌda aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Aapimʌ maiʌpan duucai oidaga ʌgai cascʌdʌ. Λgai oojoidi isivuaadagi naana maasi istumaasi soimaascami dai aapimʌ gia cho.

15 Suusi Cristo maiʌpan duucai ivueeyi ʌDiaavora daidʌ ʌvaavoitudadami maiʌpan duucai ivueeyi ʌmaivaavoitudadami.

16 Gogʌʌ quii vaaco siaa duutudai oodami Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga maiʌpan ducami gogʌʌ quii siaaco siaa duutudai oodami momoono ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai. Dai aapimʌ ʌpan ducami ʌquii siaaco siaa duutudai oodami Diuusi. Potʌtʌdai Diuusi gʌrʌʌqui aaduñicaru:

Aanʌ vaavoitudadami saagida oidaga.
Aanʌ ʌrDiuusigadʌ.
Dai ʌgai ʌrgiñmaamara.
Ascaiti Diuusi.

17 Cascʌdʌ pocaiti ʌʌpʌ:

Aapimʌ vaavoitudadami camaitʌaagai mʌsiʌpan duucai oidacagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai,
Casiavʌr maitivuaada istumaasi soimaascami.

18 Dai aanʌ ʌrgʌnoogacamu,
Dai aapimʌ ʌrgiñmaamaracamu.

Dai aanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu.
Pocaiti gʌrbaitʌcʌaacami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

7

1 Aapimʌ giñaaduñi aanʌ gʌnoigʌdai. Gomaasi aagai Diuusi maisiu mosʌcaasi gʌrʌʌqui aaduñicaru vʌʌtarʌ, vʌʌsi gomaasi ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌʌpʌ. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai tʌsigajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami dai camaisoimaasi ivuaadagi. Dai siaa duutudaitai Diuusi aliʌsi gʌaagai isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

2 Cʌʌgavʌr tuutiaca aapimʌ gʌrvui. Aatʌmʌ maitʌnmamaatʌtuli mʌsisoimaasi ivuaadagi aapimʌ tomali maiyaataidi aatʌmʌ.

3 Aagai aanʌ gomaasi maisiu soimaasi ivuaadatai aapimʌ. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai cascʌdʌ. Dai gʌnoigʌadamu aanʌ asta siʌʌscadʌ muu.

4 Vaavoitudai aanʌ mʌsiaapimʌ iduñia agai vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ aapimʌcʌdʌ. Dai tomasi soimaasi taatamai aanʌ vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baigiñʌlidi.

5 Aidʌsi abiaadʌrʌ aayi aatʌmʌ tami Masedooniʌrʌ maiquiaa gʌniibʌstacan tada gʌriibʌdaga aliʌ soimaa taatamai aatʌmʌ cascʌdʌ. Tomasiaaco siaaco ajioopada aatʌmʌ gʌrcocoodai oodami dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoi aanʌ giñaaduñi vaavoitudadami. Aanʌ maitipʌlidi isʌgai dagituagi gʌnvaavoidaraga.

6 Dʌmos Diuusi ʌgai dai baiʌliatudai vaavoitudadami ismaacʌdʌ soigʌnʌliadagi, cascʌdʌ baigʌrʌli aatʌmʌ diviacai Tito.

7 Maisiu mosʌcaasi diviacai ʌgai. Ʌgai aliʌ baigʌʌliatugai aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ. Ʌgai gʌraagidi sai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ gʌrnʌida ʌlidi. Daidʌ gʌraagidi ʌʌpʌ sai aapimʌ aliʌsi giñtʌtʌgitoi dai soigʌnʌlidi aanʌcʌdʌ. Gomaasicʌdʌ vaamioma baigiñʌʌli aanʌ.

8 Tomasi soigʌnʌʌli aapimʌ nʌidacai ʌoojai ismaacʌdʌ gʌnootosi aanʌ vʌʌscʌrʌ maivuaam iñʌlidi aanʌ sivi. Tomastuucamidʌrʌ soigiñʌʌli aanʌ maatʌcai issoigʌnʌʌli aapimʌ chʌʌqui tasai nʌidacai gooojai

9 vʌʌscʌrʌ sivi baigiñʌlidi, maisiu soigʌnʌliacai aapimʌ, aapimʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi aidʌsi soigʌnʌʌli cascʌdʌ. Diuusi aliʌ baigʌʌli nʌiditai isducatai ivuaadana aapimʌ aidʌmʌsi soigʌnʌlidi. Cascʌdʌ maatʌ aanʌ ismaisoimaasi gʌnduñi gʌnoojidacai.

10 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soigʌʌliadagi dai maivui ñioocadagi
Diuusi, poduucai Diuusi aliʌ baigʌʌlidiña dai poduucai ʌma
duucai gʌtʌtʌgitoiña oodami dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Cascʌdʌ
ʌrsoiñi issoigʌliadagi oodami siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi
dai ʌma duucai gʌtʌtʌgitoiña. Dʌmos siʌʌscadʌ soigʌʌliadagi
ʌmo maivaavoitudadami dai maiʌma duucai gʌtʌtʌgitoi aidʌ
gia imi agai ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu.
11 Dʌmos aapimʌ aliʌ cʌʌga idui cascʌdʌ aliʌ baigʌʌli Diuusi
dai canʌidi aapimʌ istumaasi ʌpʌdui gooquiʌrʌ. Aliʌ baa-
coi aapimʌ ʌʌgi poʌliditai sai Diuusi soimaasi gʌntaatatuldi
agai dai giñʌʌbʌiditai iñsaanʌ gʌnbagaidagi. Cascʌdʌ ipʌlidi
aapimʌ iñsaanʌ gʌnoigʌldagi, dai otoma bagaimi aapimʌ
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ soimaasi idui. Dai ipʌliditadai iñsaanʌ
gʌndividiagi. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ mʌsiaapimʌ
maibaigʌnʌlidi ʌcʌʌli vui soimaasi ivuaadatai ʌgai.
12 Aidʌsi gʌnooji aanʌ maisiu mosʌcaasi gocʌʌli
tʌgitocatadai aanʌ ismaacʌdʌ soimaasi idui tomali gʌmai
ismaacʌdʌ soimaasi iduñi goovai. Baiyoma maatʌ Diuusi
ispoduucai gʌnooji aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdaitai.
13 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ.

Dai vaamioma baigʌrʌlidi aatʌmʌ nʌiditai isbaigʌʌlidi
Tito aapimʌcʌdʌ. Tito aliʌsi baigʌʌlidi nʌiditai isducatai
ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi dai gajiaadʌrʌ vipiaada aapimʌ
ʌsoimaascami.
14 Aidʌsi maiquiaa ii Tito Coriintoamu aanʌ aagidi mʌsai
aapimʌ ʌʌgidia agai istumaasi gʌnoojida iñaagaitadai aanʌ dai
aapimʌ podui. Vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aatʌmʌ ʌrvaavoi dai
istumaasi aagidi aatʌmʌ Tito vʌʌsi ʌpʌdui.
15 Dai sivi vaamioma gʌnoigʌdai Tito tʌtʌgitoitai isaapimʌ
cʌʌga ʌʌgi vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi ʌgai dai cʌʌga mi-
aadʌgidacai aapimʌ dai cʌʌga siaa duutudai aapimʌ ʌgai.
16 Cʌʌga vaavoitudai aanʌ mʌsiaapimʌ apiaʌʌgiada agai
istumaasi gʌnaagidi aanʌ cascʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ.

8

———

1 Sivi giñaaduñi ipʌlidi aanʌ isgʌnaagidagi isduucatai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami dai
ʌgai cʌʌga soicʌi aa vaavoitudadami.
2-4 Tomasi aliʌsi soimaa taatamai ʌgai vʌʌscʌrʌ aliʌ
baigʌnʌlidi. Tomasi sʌʌlicʌdʌ ʌrsoituutuigami ʌgai vʌʌscʌrʌ
mui ʌmpagi tumiñsi ducami isriricuacamudai ʌgai daidʌ
gʌrdaañimi tʌsai dagitona aatʌmʌ isootosda ʌtumiñsi
ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidajami.

5 Aatʌmʌ maivaavoitudaitadai ismosʌʌ mui ʌmpaida ʌgai tumiñsi. Ʌʌpʌga idui ʌgai vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌli dai gooquiʌrʌ duuñia ʌliditadai istumaasi aagidi aatʌmʌ.
6 Mosnʌiditai aanʌ isaliʌ mui ʌmpagi tumiñsi ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami aagidi aanʌ ʌTito sai ʌgai ʌpamu imʌna mʌʌca siaaco daraaja aapimʌ dai gʌnaagidana mʌsai ʌpamu ʌmpaidiña tumiñsi ʌvaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenʌrʌ oidajami vʌʌtarʌ poduucai isduucai ivuaadatadai aapimʌ ʌʌquioma.
7 Aapimʌ vʌʌsiaʌcatai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga ivueeyi, dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ. Dai aliʌsi cʌʌga gamamaatʌtuldiña. Dai istumaasi ivueeyi aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ ivueeyi. Dai aliʌsi gʌroigʌdai. Dai sivi aliʌsi gʌaagai iscʌʌga soiña aapimʌ gʌraaduñi soituutuigami.
8 Aanʌ gʌnaagidi gomaasi maisiu gʌntʌaañia iñʌliditai baiyoma gʌnaagidi aanʌ gomaasi mʌsai maatʌcana isducatai aa vaavoitudadami baigʌnʌliaracʌdʌ ʌmpaidi tumiñsi gʌraaduñi vʌʌtarʌ. Dai siʌʌscadʌ aapimʌ gaoidagi ʌʌpʌ vʌʌscatai maatʌmu isaapimʌ aliʌ oigʌdai gʌraaduñi.
9 Aapimʌ camaatʌ isSuusi Cristo aliʌ cʌʌ tuiga. Aidʌsi maiquiaa divia ʌgai tami oidigi daama maiviʌʌgacatadai tomali ʌmo istumaasi tʌvaagiʌrʌ daacatai. Dʌmos diviacai tami oidigi daama soitigami gʌnaato ʌgai. Suusi aliʌsi gʌnoigʌdai cascʌdʌ poduucai idui, vai poduucai istuidana aapimʌ isiimiagi tʌvaagiamu dai ami viaacagi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami.
10 Aanʌ gʌnaagidi saidʌ ʌrcʌʌga isotoma aitudagi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ baiʌliaracʌdʌ ʌmpaidi aapimʌ vasumirʌ abiaadʌrʌ.
11 Sivi istutuidi aapimʌ mʌsiaitudagi tumiñsi mʌssiʌʌqui aagai isaituda agai. Vʌʌscatai gʌaagai isgamaacadagi siʌʌsi istutuidi.
12 Sioorʌ baigʌliaracʌdʌ gamaacadagi siʌʌsi istutuidi Diuusi baigʌlidiña ʌgai vui ʌʌpʌ.
13 Aanʌ maitipʌlidi mʌsvʌʌsi gamaacadagi mʌsiʌʌjʌsi viaacagi
14 baiyoma ipʌlidi aanʌ mʌsiʌpan ʌʌjʌsi viaacagi. Sivi aapimʌ gʌnbaivitocami viaa cascʌdʌ gʌaagai mʌsiaa oidagi gʌraaduñi soituutuigami. Ʌn tasʌrʌ ʌgai gʌnbaivitocami viaacamu dai aapimʌ maiviaacamu siʌgai gʌnoidamu ʌʌpʌ. Dai poduucai vʌʌscatai viaacamu aapimʌ istumaasi tʌgito.
15 Poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Sioorʌ naana maasi viaacatadai maibaivito, dai sioorʌ baitoma maiviaacatadai vʌʌscʌrʌ maiviʌʌgacatadai”, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

———

16 Dai pocaiti aanʌ sai baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isʌgai
soí Tito isʌgai gʌnoigʌadagi aapimʌ poduucai isduucai
gʌnoigʌdai aanʌ.
17 Tito aliʌsi ipʌlidiña isvʌʌscʌrʌ baigʌnʌliada aapimʌ
cascʌdʌ imi agai goovai maisiu mosʌcaasi ootosaitai aanʌ
baiyoma goovai ʌʌgi ipʌlidi isimiagi cascʌdʌ.
18 Dai ootosa ragai aatʌmʌ ʌmai gʌraduñi Tito ʌʌmadu.
Vʌʌsi ʌvaavoitudadami cʌʌga ñioocai gocʌʌli vui, aliʌ cʌʌga
gamamaatʌtulditai goovai Diuusi ñiooquidʌ.
19 Ʌʌgi ʌvaavoitudadami ʌcovai vusaitu gocʌʌli sai
gʌroidana dai gʌrsoiña ʌmpaidana ʌtumiñsi ismaacʌdʌ
ʌmpagi gʌraaduñi vaavoitudadami aipacoga oidacami.
Aatʌmʌ ʌmpaidi gotumiñsi ʌvaavoitudadami soituutuigami
vʌʌtarʌ dai poduucai maatʌmu aa oodami sialiʌ cʌʌ tuiga
Diuusi, dai poduucai ʌʌpʌ gʌmaatʌmu isbaigʌrʌliaracʌdʌ
ivueeyi aatʌmʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.
20 Aatʌmʌ ootosa ʌragai idi cʌcʌʌli cʌʌga tuutiacʌdʌ sai
ʌmpaidana ʌtumiñsi vai poduucai maitʌrñiooquidiña oodami.
21 Aatʌmʌ cʌʌga iduuñia ʌrʌlidi goaa duiñdagai Diuusi
vuitapi dai oodami vuitapi ʌʌpʌ.
22 Dai ʌmai cʌʌli oida agai ʌʌpʌ Tito ʌʌmadu aduñdʌ dai
idi cʌʌli camaatʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ iscʌʌga ivueeyi Diuusi aa
duiñdadʌ dai baigʌʌliaracʌdʌ oida agai gogaa vaavoitudaitai
mʌsiaapimʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga soiña agai gʌraaduñi soituutu-
igami tumiñsicʌdʌ.
23 Isʌmaadutai gʌntʌcacagi istuisi ootoi aanʌ goTito
aagidavurai sai goovai ʌrgiñaduñi dai giñsoicʌi giñaa
duiñdagʌrʌ gʌnmamaatʌtulditai Diuusi ñiooquidʌ. Dai
isʌmaadutai gʌntʌcacagi istuisi ootoi aanʌ gogaa vʌgoocai,
aagidavurai sai govaavoitudadami tami oidacami ootoi. Dai
aa oodami nʌiditai iscʌʌ tuutuiga goovai aliʌ cʌʌ ñioocaiña
Suusi Cristo vʌʌtarʌ.
24 Siʌʌscadʌ mʌʌ dadia gocʌcʌʌli cʌʌgavʌr miaadʌgida
dai cʌʌga ʌʌgiada dai poduucai maatʌmu ʌvaavoitudadami
aipaco oidacami mʌsiaapimʌ aliʌ oigʌdai gʌnaaduñi vaavoi-
tudadami. Aanʌ caaagidi gʌraaduñi vaavoitudadami aipaco
oidacami mʌsai aapimʌ aliʌ oigʌdai gʌnaaduñi vaavoitu-
dadami.

9

———

1 Aanʌ maiviaa isgʌnaagidagi idi oojiʌrʌ mʌsai ʌmpaidana
tumiñsi gʌraaduñi soituutuigami vʌʌtarʌ.
2 Camaatʌ aanʌ mʌsiaapimʌ baiʌliaracʌdʌ soicʌi gʌnaaduñi
soituutuigami. Aanʌ vʌʌscʌrʌ baigiñʌliaracʌdʌ aagidiña
gʌraaduñi vaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami

mʌsai aapimʌ Acaayʌrʌ oidacami vasumirʌ abiaadʌrʌ
ʌmpaidi tumiñsi dai ootosda agai gʌraaduñi soituutuigami.
Aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami
mʌsduucatai ivueeyi aapimʌ baitoma vʌʌscatai vaamioma
baigʌnʌliaracʌdʌ ʌmpaidi tumiñsi ʌsoituutuigami vʌʌtarʌ.
3 Vʌʌscʌrʌ ootosa iñagai aanʌ idi gʌraaduñi vai sʌʌlicʌdʌ
vaavoi vuusaiña istumaasi aagai aanʌ gʌnaagaitai. Dai aanʌ
ipʌlidi issʌʌlicʌdʌ bai duuca aapimʌ ʌtumiñsi poduucai isdu-
ucai caaagidi aanʌ gʌraaduñi Masedooñiʌrʌ oidacami.
4 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isbai duuca aapimʌ ʌtumiñsi
siduuñiadagi giñoidagi ʌʌmoco gʌraaduñi tami Masedooniʌrʌ
oidacami siʌʌscadʌ imiagi aanʌ. Siaa ʌʌran tada aanʌ
ismaibai duuca aapimʌ. Aanʌ vʌʌscʌrʌ vaavoitudai istumaasi
aagada aapimʌ. Aapimʌ ʌʌpʌ siaa ʌʌran tada maibai
duucacatai.
5 Cascʌdʌ aanʌ poʌlidi sai aliʌsi gʌaagai isʌpʌga iimi-
agi idi cʌcʌʌli dai gʌnsoiña naato ʌmpaidagi ʌtumiñsi is-
maacʌdʌ viʌʌga isaituda aapimʌ siʌʌqui aagai. Poduucai ʌʌgi
ʌmpaidamu aapimʌ mosʌcaasi siʌʌqui ipʌlidi maisiu siʌʌqui
aatʌmʌ ipʌliadagi.
6 Tʌgitovurai aapimʌ sioorʌ chʌʌqui gaoidadagi Diuusi
maisicʌʌga soicʌiña, dai sioorʌ mui gaoidadagi Diuusi cʌʌga
soicʌi ʌʌpʌ.
7 Vʌʌscatai gʌaagai isgaoidadagi siʌʌjʌqui cʌʌgadu
ʌliadagi. Mosgʌaagai isbaigʌnʌliaracʌdʌ gaoidadagi maisiu
guvucadacʌdʌ. Diuusi oigʌdai sioorʌ baigʌʌliaracʌdʌ gaoidi.
8 Diuusi cʌʌga istutuidi isgʌnmaacadagi naana maasi is-
tumaasi dai poduucai viaacamu aapimʌ vʌʌsi istumaasi
tʌgitocagi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai poduucai viaacamu
aapimʌ istucudʌ soicʌdagi aa.
9 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Sioorʌ cʌʌ tuutuiga aliʌ cʌʌga soicʌi ʌsoituutuigami.

Dai Diuusi vʌʌscʌrʌ soicʌdamu sioorʌ cʌʌga soicʌi aa.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
10 Diuusi ʌgai dai maacai oodami ʌstocai ismaacʌdʌ ʌsai.
Dai ʌgai vaa Diuusi gʌnmaaquimu aapimʌ vʌʌsi mʌstumaasi
tʌgitucagi. Dai aapimʌ gʌnbaivitocami viaacamu dai poduu-
cai cʌʌga soicʌdamu aa.
11-12 Siʌʌscadʌ vuidaquia aatʌmʌ ʌsoituutuigami gotumiñsi is-
maacʌdʌ ʌmpagi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌldiamu ʌgai Diuusi
vui viaacatai istumaasi tʌgito.
13 Dai cʌʌga ñioocadamu ʌgai Diuusi vui maatʌcatai isaapimʌ
cʌʌga ʌʌgidi istumaasi aagai Suusi Cristo cascʌdʌ ootosdi
aapimʌ gotumiñsi. Dai cʌʌga ñioocadamu ʌgai Diuusi vui mui
ootosdacai aapimʌ tumiñsi ʌgai vʌʌtarʌ dai aa vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.

14 Dai ʌgai vaamioma gʌnoigʌadamu cascʌdʌ daanʌdamu
Diuusi sai ʌgai vaamioma gʌnsoicʌiña. Ʌgai maatʌ isDiuusi
gʌnsoicʌi iscʌʌ tuutiaca aapimʌ cascʌdʌ mosʌʌ cʌʌga soicʌi
aapimʌ dai cascʌdʌ aliʌsi gʌnoigʌdai ʌgai.
15 Sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌisʌgaimosʌʌsi
gʌnsoicʌi. Maitistutuidi aatʌmʌ iscʌʌga aagagi isʌʌsi
gʌnsoicʌi Diuusi.

10

———

1 Aanʌ Paavora gʌnaagidamu ʌmo istumaasi. Cʌʌ maatʌ
aapimʌ isSuusi Cristo aliʌsi cʌʌ tuiga dai maioomaliga dai
aanʌ ʌʌpʌ ipʌlidi ispotuigacagi. Ʌʌmo oodami pocaiti sai
siʌʌscadʌ gʌnʌʌmadu daaca aanʌ maioomaliga aanʌ gʌnvui
dʌmos siʌʌscadʌ gʌnoojiada aanʌ aliʌsi gʌnbagaiña.
2 Aanʌ gʌndaanʌi giñaaduñi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana vʌʌsi
gosoimaascami poduucai siʌʌscadʌ gaamo imia aanʌ maivi-
aacamu isgʌnbagaidagi. Dʌmosisʌʌmoco quiaa pocaitaidagi
sai aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi aanʌ ʌʌgi ipʌlidi, ʌgai
gia bagaidamu aanʌ.
3 Vaavuava isaatʌmʌ ʌʌpʌ ʌroodami dai quiaa oidi daama
oidaga dʌmos maiʌpan duucai ivueeyi aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi.
4 Diuusi ʌgai dai giñsoicʌi iscʌʌga ivuaada aanʌ aa duiñdadʌ
maisiu aanʌ ʌʌgi. Ʌmo oodami ʌʌgi maitistutuidi isgajiaadʌrʌ
viaagi gosoimaascami avʌnacai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
CascʌdʌDiuusi giñmaacai guvucadagai ansai cʌʌga ivuaadana
aa duiñdadʌ.
5 Idi guvucadagaicʌdʌ ismaacʌdʌ Diuusi giñmaacai
vaamioma maatʌ ñioocai aanʌ isʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidi vui ñioocaitai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ
gamamaatʌtuldi aanʌ. Ʌgai maitipʌlidi isoodami maatiagi
istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Dai ʌgai vaa
guvucadagaicʌdʌ vaamioma istutuidi aanʌ isʌgai dai
avʌnacai poduucai ʌgai ʌʌpʌ ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ.
6 Siʌʌscadʌcacʌʌga ʌʌgiada aapimʌ vʌʌsiʌcatai istumaasi
aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aidʌ gia casi istutiadamu aanʌ isba-
gaidagi ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ.
7 Gʌaagaimʌscʌʌga gʌntʌgito nʌijadagi istumaasi
ʌpʌvueeyi aapimʌ gʌnsaagida. Dai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti
saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ dai giñvui ñioocai gʌaagai
ismaatʌcagi iñsaanʌ ʌʌpʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ.
8 Tomasi aliʌ aagai aanʌ sai Suusi Cristo giñmaa ʌmo
sʌʌlicami vʌʌscʌrʌ maisiaa ʌʌrai aanʌ. Suusi Cristo giñmaa

gos∧∧licami ansai g∧nsoic∧iña m∧sai vaamioma c∧∧ga vaavoitudaiña Diuusi ñiooquid∧, maisiu ansai g∧nsobic∧iña isvaavoitudadagi aapim∧.

9 Maitip∧lidi aan∧ isg∧n∧∧b∧catadagi gomaasic∧d∧ ismaac∧d∧ g∧naagidiña aan∧ g∧noojiditai.

10 Λ∧mo oodami pocaitiña sai si∧∧scad∧ g∧noojiada aan∧ g∧nbagadan caitiña aan∧ dai sai si∧∧scad∧ g∧n∧∧madu daaca aan∧ sai aid∧ gia doadicudan duucai ñioocaiña aan∧.

11 D∧mos ∧gai ismaac∧d∧ pocaitiña g∧aagai ismaat∧cagi sai poduucai isduucai g∧noojidiña aan∧ istutuidi ismotuigacagi si∧∧scad∧ g∧ndividagi.

12 D∧mos maitip∧lidi aan∧ is∧pan tuigacagi ∧gai ismaac∧d∧ g∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧lidi giñvui ñioocaitai. Λgai po∧lidi sai vaamioma sastuduga siaa oodami. Λgai ali∧ vupuiiruga casc∧d∧ po∧lidiña sai vaamioma c∧∧ga gamamaat∧tuldiña siaa aaduñd∧ mamaat∧tuldiadami.

13 Si∧∧scad∧ g∧naagiada aan∧ ansai c∧∧ga ivueeyi giñaa duiñdaga aan∧ g∧naagidiña mos∧caasi istumaasi ivueeyi aan∧. Aan∧ ivueeyi istumaasi Diuusi giñt∧jai ansaid∧ ivuaadana, casc∧d∧ mos∧caasi gomaasi g∧naagidiña aan∧. Dai ∧gai giñt∧jai ansaid∧ g∧nmaat∧tuldana ñiooquid∧ aapim∧ Coriiñto∧r∧ oidacami.

14 Aan∧ ivueeyi mos∧caasi istumaasi Diuusi giñaagidi. Aan∧ ∧gai dai ∧p∧ga g∧naagidi Suusi Cristo ñiooquid∧.

15 Aan∧ maiaagai istumaasi gamamaat∧tuldi aa mos∧caasi istumaasi aan∧ ∧∧gi gamamaat∧tuldi. Ali∧si ip∧lidi aan∧ m∧sai vaamioma c∧∧ga vaavoitudana aapim∧ nai poduucai istutiada aan∧ isvaamioma naana maasi istumaasi g∧nmaat∧tuldiagi.

16 Dai poduucai casi istutuidi aan∧ isgamaat∧tuldiagi Diuusi ñiooquid∧ sib∧acoga siaaco maiquiaa gamaat∧tuldi aa oodami.

17 Ali∧si ∧rc∧∧gai isc∧∧ga ñioocadagi oodami Diuusi vui dai maisiu ∧∧gi g∧v∧∧tar∧.

18 Diuusi maibaig∧∧lidi ∧gaic∧d∧ ismaac∧d∧ c∧∧ga ñioocadagi ∧∧gi g∧v∧∧tar∧ baiyoma ∧∧gi Diuusi maat∧ sioor∧ bai∧liadagi.

11

———

1 Maitav∧r oojodacai ca∧ca istumaasi g∧naagida iñagai aan∧ tomasi po∧lidi aapim∧ ismaic∧∧gadu giñt∧gitoidaga.

2 Diuusi ip∧lidi sai baamucan tadacana aan∧ gomamaat∧tuldiadami yaatavogami vui, goovai g∧nvupuiirumada ∧lidi casc∧d∧. Aan∧ ∧gai dai g∧naagidi sai Suusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami m∧tai aapim∧ vaavoitu. Dai sivi

aliʌsi ipʌlidi aanʌ isaapimʌ apiavaavoitudadagi dai cʌʌga ʌʌgiadagi Suusi Cristo.

3 Aanʌ maitipʌlidi mʌsgʌnyaatagiadagi tomali maitipʌlidi aanʌ mʌsgʌnvupuiirumadadagi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana Suusi Cristo poduucai isduucai ʌDiaavora yaatagi dai vuiirumagi Eva Edeenʌrʌ.

4 Aanʌ maatʌ mʌsiaapimʌ cʌʌga miaadʌgidiña tomastuma mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ gʌndaividi dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana istumaasi gʌnmamaatʌtuldiadagi aagaitai ʌCristo ʌgai, tomasi maitʌrʌgai vaa mamaatʌtuldiaragai ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli aanʌ. Aanʌ gʌnmaatʌtuli sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai sai sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Dʌmos aa ʌma maasi gʌnmamaatʌtuldi dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ cʌʌga gʌntʌgito caʌcana.

5 Ʌgai poʌlidi sai vaamioma sastuduga siaa dʌmos aanʌ poʌlidi sai maivaamioma sastuduga ʌgai iñsaanʌ.

6 Tomasi aanʌ maicʌʌga maatʌ ñioocai vʌʌscʌrʌ cʌʌ maatʌ aanʌ istumaasi gʌnmamaatʌtuldi ʌgai cascʌdʌ maatʌ aanʌ isgʌnyaatagidi ʌgai. Dai aapimʌ cʌʌga giñmaatʌ dai cʌʌ maatʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ.

7 Ʌʌmo oodami pocaitiña sai isʌmaadutai gamamaatʌtuldiadagi dai maitamaitʌcʌdagi sai maitʌrsoiñi mamaatʌtuldiaragadʌ. Sioor maatʌ issiooma ʌrcʌʌgaicamudai isgiñaa namʌquidamudai aapimʌ dai poduucai vaamioma cʌʌga ʌʌgiadamudai istumaasi gʌnmamaatʌtuldiña aanʌ. Baiyoma gaaata vuaadana aanʌ dai gaagaiña istumaasi tʌgito aidʌsi gʌndiviji aanʌ dai gʌnmaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ poduucai ivuaadana aanʌ gʌnsoiña iñʌliditai.

8 Dai aa vaavoitudadami sibʌa oidacami giñoidiña tumiñsi ʌʌpʌ ansai ʌʌcʌdʌ giñsoicʌiña gʌnʌʌmadu daacatai.

9 Aidʌsi mʌʌ dada ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami ʌgai ʌgai dai giñoi tumiñsi dai poduucai aapimʌ maisiaa doodai tomali ʌmo istumaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ dai tomali ʌmo imidagai maiviaacamu aapimʌ issiaa vuaadagi tomali ʌmo istumaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ.

10 Aanʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi. Cascʌdʌ aagidi aanʌ vʌʌsi Acaaya dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ansai maitʌntaanʌda iñagai aapimʌ tomali ʌmo tumiñsi.

11 Maitavʌr povʌnʌliada ismaitʌnoigʌdai aanʌ dai cascʌdʌ pocaiti. Ʌʌgi Diuusi maatʌ isaliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.

12 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌntaanʌi tumiñsi gʌnmamaatʌtulditai cascʌdʌ aanʌ maitipʌlidi mʌsiaapimʌ giñoidadagi tumiñsi vai maipocaitiadagi ʌmamaatʌtuldiadami sai giñʌpan duucai ivueeyi.

13 Λgai pocaitiña saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ dʌmos
maitʌrvaavoi. Λgai mosʌryaatavogami.
14-15 Dai ʌgai cʌʌ tuutiacami gʌnvuaadana dʌmos ivueeyi
istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi isivuaadagi. ΛDiaavora aliʌ
yaatavoga ʌʌpʌ cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi
taatatuldamu soimaasi ivuaadatai ʌgai.

———

16 Aanʌ maitipʌlidi ispoʌliada aapimʌ ismaicʌʌgadu
giñtʌgitoidaga. Dʌmos ispoʌliada aapimʌ ismaicʌʌgadu
giñtʌgitoidaga vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌscaʌcagi istumaasi
gʌnaagidi aanʌ giñaagaitai aanʌ ʌʌgi isaliʌ cʌʌ tuiga aanʌ
ducami isgʌducʌdʌ giñʌliadamudai aanʌ.
17 Dʌmos Suusi Cristo maipoduucai gʌrmaatʌtuli ʌgai
maigʌducʌdʌ gʌʌlidiña, cascʌdʌ vuiirugan tada aanʌ poduu-
cai ñioocaitai.
18 Muidutai mamaatʌtuldiadami aagaiña sai aliʌ cʌʌga
ivueeyi gʌnaa duiñdaga cascʌdʌ aanʌ ʌʌpʌ aagai ansai aliʌ
cʌʌga ivueeyi giñaa duiñdaga.
19 Aapimʌ poʌlidi mʌsai aliʌ sastuduga cascʌdʌ cʌʌga istu-
tuidi aapimʌ mʌsmaitiñoojoadagi vuiirugami duucai ñioocaitai
aanʌ
20 poduucai isduucai maioojodai aapimʌ
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami tomasi ʌgai
gʌntʌtʌaañicaru duucai gʌnnʌidi, dai maiñamʌquidacai vuuyi
gʌnvustuidaga, dai soi duucai gʌnnʌidi, dai gʌngʌvaiña.
21 Dʌmos aanʌ maioojoidi ispoduucai ivuaadagi. Dai aliʌsi
baigiñʌlidi aanʌ ismaisoimaasi gʌnvuiididi.

Λmamaatʌtuldiadami yaatavogami aagaiña sai cʌʌga
ivueeyi gʌnaa duiñdaga dai aanʌ aagadamu ʌʌpʌ tomasi
vuiirugan tada aanʌ aagaitai.
22 Λgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi judidíucatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrjudíu.
Dai ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi Isireliʌrʌ oidacamicatai. Aanʌ
ʌʌpʌ ʌrIsireliʌrʌ oidacami. Dai ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi
Avraañicaru cajiudadʌcatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrAvraañicaru cajiu-
dadʌ.
23 Λgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi pocaititai saidʌ ʌrSuusi Cristo
ojootosadʌ. Aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ,
tomasi vuiirugami duucai ñioocai aanʌ. Aanʌ vaamioma
gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ isʌgai. Dai aanʌ vaamioma giñgʌvai
oodami isʌgai. Dai aanʌ vaamioma muiyoco vaa giñmaisatu
isʌgai. Dai muiyoco giñmuaa aagaiña oodami.
24 Taama imidagai giñgʌʌgʌ ʌjudidíu iquisanaicʌdʌ dai vʌʌ
taama imidagai aitu ʌmo coobai dan baivʌstaama dan tuvus-
taamaojo.

25 Dai ʌʌpʌ vaica imidagai uusicʌdʌ giñgʌʌgʌ. Dai ʌʌpʌ ʌmo
imidagai giñmaicacarai. Vaica imidagai duupi ʌvaarcu suu-
darʌ ismaacʌdʌrʌ imʌiña aanʌ. Dai ʌmo imidagai suudarʌ vii
aanʌ ʌmo tasai dai ʌmo tucagi ʌmo uusiaiñdʌrʌ iñdaagʌcatai
mʌʌcasi dʌvʌʌrai uugidiaiñdʌrʌ.
26 Aanʌ aipaco aimʌraiña. Dai baitoma giñbʌʌ aimʌraiña
suudagi. Dai ʌʌsivogami giñsobicʌiña voiyʌrʌ. Dai giñaaduñi
giñvui vʌʌtʌcana dai sibʌacoga aa oodami giñvui vʌʌtʌcana
ʌʌpʌ. Dai gʌʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami giñvui vʌʌtʌcana
ʌʌpʌ. Dai siʌʌscadʌ oidagana aimʌrda aanʌ giñaajʌiña
ʌʌsivogami. Dai siʌʌscadʌ vaarcuʌrʌ aimʌrda aanʌ ʌʌmo
iimidagai duupicʌiña ʌvaarcu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ yaatagʌi
saidʌ ʌrvaavoitudadami giñvui vʌʌtʌcana ʌʌpʌ.
27 Aliʌ soimaa taatamai aanʌ aata vuaadatai. Muiy-
oco maicocosʌiña aanʌ. Dai muiyoco aliʌ bibiuugʌiña dai
tonomocʌrʌiña. Dai aliʌsi gaaata vuaadana aanʌ cascʌdʌ
ʌʌmo imidagai maitiñaajʌi tasai ugidagai. Dai muiyoco im-
idagai ʌvamucʌrʌiña aanʌ. Dai muiyoco imidagai baitoma
maiyuucusucana aanʌ.
28 Dai vʌʌs tasai aanʌ ʌʌpʌ tʌtʌgitoi vʌʌsi vaavoitudadami
vʌʌsi aipacoga oidacami.
29 Isʌmaadutai maicʌʌga vaavoitudadagi ducami iñsaanʌ
ʌʌpʌ maicʌʌga vaavoitudadagi. Isaa oodami soimaasi
duiñtuldagi ʌmo vaavoitudadami aanʌ siaa ʌʌraiña dai
baamucuiña aanʌ ʌDiaavora vui.
30 Aanʌ caaagai naana maasi istumaasi aagaitai isducatai
soimaa taatamaiña vai poduucai gʌmaatʌna iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ
tʌgito isDiuusi giñsoicʌdagi.
31 Cʌʌ maatʌ Diuusi sai istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi. Diu-
usi ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dai aliʌsi gʌaagai
isvʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ tomastuigaco.
32 Damasco ʌrʌmo ʌmapʌcʌrʌ ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco tʌaanʌi
ʌraí Aretas. Dai ʌmo imidagai Damascʌrʌ daacatadai aanʌ.
Damasco sicoli cuupi gʌʌgʌr bibiidaviquicʌdʌ. Taidʌ ʌsonʌr
cʌaacami daarai nuucadacamio vʌʌs cuucuparagiʌrʌ sai
giñsobidacana siuu duu vuusia aanʌ sai giñbʌji aagaitadai.
33 Dʌmos giñaaduñi ʌmo asarʌrʌ giñdaí dai bidaviqui an sʌʌli
giñtʌvañi. Dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai aanʌ.

12

———

1 Aanʌ poʌlidi sai maitʌrcʌʌgai isgʌducʌdʌ giñʌliada aanʌ
gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ baiyoma aagamu aanʌ
istumaasi giñtʌʌgi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dai istu-
maasi ʌgai giñmaatʌtuli.

2-3 Camui uumigi vaa ʌpʌdui isvaavoitu aanʌ Suusi Cristo. Casiʌpʌdui baivustaama dan maacova uumigi isgʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo giñvaidacai tʌvaagiamu siaaco daja ʌgai. Dʌmos maimaatʌ aanʌ isbai ʌʌgi ii giñibʌdaga ismoduucai giñtuucuga ʌʌpʌ. Ʌʌgi Diuusi maatʌ isducatai ʌpʌdui.

4 Dʌmos cʌʌga maatʌ aanʌ isii tʌvaagiamu dai mʌʌca caʌ aanʌ istumaasi giñaagidi Diuusi. Dai Diuusi maitiñmaa oigaragai isaagida aanʌ tomali ʌmaadutai istumaasi caʌ.

5 Cʌʌga istutuidi aanʌ isgʌducʌdʌ giñʌliadagi aanʌ imʌcai tʌvaagiamu, dʌmos baiyoma aliʌ tʌgito aanʌ isDiuusi giñsoicʌdagi vʌʌs tasai.

6 Cʌʌga istutuidi aanʌ isgʌnaagidagi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadana aanʌ. Aanʌ gʌnaagiadamudai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi dai gomaasi maitʌrvuiirudagaicamudai. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiaagaiña. Dʌmos casi giñmaatʌ aapimʌ nʌiditai isducatai ivuaadana aanʌ dai isducatai oidacana dai mosʌcaasi poduucai ipʌlidi aanʌ isgiñmaatʌcagi aapimʌ cascʌdʌ maiaagaiña naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadana aanʌ.

7 Naana maasi istumaasi gʌgʌrducami tʌʌ aanʌ tʌvaagiana. Dʌmos Diuusi maitipʌli isgʌducʌdʌ giñʌliada aanʌ tʌʌgacai gomaasi cascʌdʌ Diuusi dagito ʌDiaavora sai soimaasi giñtaatatuldana coocodagaicʌdʌ. Sʌʌlicʌdʌ cooco giñtuucuga ducami isgiñsʌʌsimudai ʌmo uusi muucacami.

8 Vaicojo daí aanʌ giñtʌaanʌdamiga sai maigovai imitudana ʌcoocodagai

9 dʌmos ʌgai poviñtʌtʌdai: “Aapi mosviaa ismaatiagi iñsaanʌ gʌoigʌdai. Dʌmos maitan ʌduaaidagi vai poduucai gʌmaatʌna sai aapi ʌʌgi maiviaa guvucadagai isivuaadagi giñaa duiñdaga. Aanʌ ʌgai daidʌ gʌmaacai guvucadagai”, iñtʌtʌdai Cristo. Baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai vai poduucai gʌmaatʌna isSuusi Cristo giñmaacai guvucadagai ansaidʌ ivuaadana aa duiñdadʌ.

10 Baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌ aanʌ isCristo ʌgai dai giñmaacai guvucadagai. Dai baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai isivuaadagi Cristo aa duiñdadʌ, ʌgai giñmaacai guvucadagai isivuaadagi aa duiñdadʌ cascʌdʌ, daidʌ oodami giññiooquidiña vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo, dai aliʌ soimaa taatamai aanʌ biuugigai, dai soi duucai giñnʌidi oodami, dai aliʌ soimaa taatamai naana maasi istumaasi.

———

11 Aanʌ ʌpan duucai ñioocai ʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌgadu tʌgitoidadʌ aliʌsi giñaagaitai aanʌ ʌʌgi dʌmos aapimʌ ʌrgʌnduñi ispoduucai ñioocai aanʌ, aapimʌ maicʌʌga ñioocai

aan imvᴧᴧtarᴧ cascᴧdᴧ. ᴧmamaatᴧtuldiadami yaatavogami pocaiti saidᴧ ᴧrojootosadᴧ Suusi Cristo dai sai vaamioma namᴧga ᴧgai istomasioorᴧ. Dᴧmos tomasi aanᴧ ᴧᴧpᴧ maiñamᴧga vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧpan ᴧᴧsi namᴧga aanᴧ ᴧgai.

12 Aanᴧ maioojodacai gᴧnaagidiña Diuusi ñiooquidᴧ dai Diuusi giñmaa guvucadagai ansaidᴧ iduuna aapimᴧ gᴧnsaagida naana maasi gᴧgᴧrducami dai gomaasicᴧdᴧ cᴧᴧga gᴧmaatᴧ iñsaanᴧ sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrootosadᴧ Suusi Cristo.

13 Aanᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnnᴧidi aapimᴧ ᴧpan duucai tomastuma vaavoitudadami ismaacᴧdᴧ vaavoitudai Suusi Cristo. Mosᴧca soiñi maitᴧntaí aanᴧ poduucai isduucai taanᴧi aanᴧ aa. Dᴧmos sioor maata isbai poᴧlidi aapimᴧ sai gᴧaagai isgᴧnaagida aanᴧ mᴧsai giñoigᴧldana gocascᴧdᴧ.

14 Sivi cabai giñduu aanᴧ ᴧpamu dai gᴧndivida iñagai sivicᴧdᴧ casi ᴧrvaicojoca agai. Dai ᴧpamu maitᴧntaañimu aanᴧ soiñi. Aanᴧ maitᴧgito gᴧnvustuidaga, mosai ipᴧlidi aanᴧ isgiñoigᴧada aapimᴧ. Aanᴧ gᴧnooga giñducami cascᴧdᴧ maitᴧntaanᴧi aanᴧ soiñi.

15 Baiyoma baigiñᴧliaracᴧdᴧ siaa doadamu aanᴧ istumaasi viaa. Aanᴧ bai giñduu isapiagᴧnsoicᴧdagi vai vaamioma cᴧᴧga oidacana aapimᴧ. Aanᴧ gᴧnsoicᴧdamu asta siᴧᴧscadᴧ ugitiagi giñguvucadaga, tomasi aanᴧ aliᴧsi gᴧnoigᴧdai poᴧlidi aanᴧ mᴧsiaapimᴧ maitiñoigᴧdai.

16 Dᴧmos ᴧᴧmoco aapimᴧ gᴧnsaagidaiñdᴧrᴧ tomasi cᴧᴧ maatᴧ ᴧgai ismaitᴧntaí aanᴧ soiñi gᴧnᴧᴧmadu daacatai, vᴧᴧscᴧrᴧ pocaiti ansai aa vuuyi aanᴧ tumiñsi ismaacᴧdᴧ ᴧmpagi aapimᴧ gᴧraaduñi soituutuigami vᴧᴧtarᴧ.

17 Dai pocaiti ᴧᴧpᴧ ansai aanᴧ ootoi Tito sai gᴧnvupuiirumadana.

18 Vaavuava isootoi aanᴧ Tito ᴧᴧmadu ᴧmai gᴧraduñi. Dᴧmos ᴧgai maitᴧnvupuiirumagi iimᴧcai. Cᴧᴧ maatᴧ aapimᴧ iñsaanᴧ ᴧᴧmadu Tito ᴧᴧpan duucai oidacana aapimᴧ gᴧnsaagida.

19 Aanᴧ maisiu mosᴧcaasi aapimᴧ gᴧnaagidi gomaasi Diuusi giñcaᴧ ᴧᴧpᴧ. Aanᴧ gᴧnaagidi istumaasi Cristo ipᴧlidi. Dai aanᴧ ipᴧlidi mᴧsiaapimᴧ vaamioma cᴧᴧga vaavoitudagi Diuusi ñiooquidᴧ. Sᴧᴧlicᴧdᴧ gᴧnoigᴧdai aanᴧ cascᴧdᴧ.

20 Maimaatᴧ aanᴧ isducatai daraajamu aapimᴧ siᴧᴧscadᴧ mᴧᴧ divi aanᴧ. Aanᴧ maitipᴧlidi isᴧncocoada aapimᴧ, dai maitipᴧlidi iscoimudadᴧ tuutiaca, dai maitavᴧr baacoica, dai tᴧtᴧgitodavurai istumaasi viᴧᴧgacagi aa, maitavᴧr yaatagᴧda aa, maitavᴧr gᴧnñiooquiada aipacoga, maitavᴧr gᴧgᴧrducᴧdᴧ gᴧnᴧliada, dai maitavᴧr gᴧnvupui ñioocada. Nai poduucai maiviaaca aanᴧ isgᴧnbagaidagi. Maitipᴧlidi aanᴧ issoigᴧnᴧᴧliatudagi.

21 Maitipʌlidi aanʌ issiaa ʌragi Diuusi vui aapimʌcʌdʌ
tomali maitipʌlidi aanʌ issusuaquiagi soimaasi ivuaadatai
ʌʌmadutai aapimʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ. Ʌgai quiaa googosi
gʌnducami.

13

———

1 Cagoocoaja gʌndiviji aanʌ sivicʌdʌ casi ʌrvaicojoca agai.
Isʌmaadutai gʌpiʌr vuaaja ʌliada gʌaduñi sai soimaasi idui
gʌaagai isoidacagi gooca isʌʌpʌ vaica nʌijadami.
2 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ gʌnaagidi vʌʌscatai
aapimʌ ʌmo ñiooqui dai tomasi mʌʌcasi daja aanʌ ʌpamu
gʌnaagidamu aanʌ ʌgai vaa ñiooqui. Sivi gia soimaasi
gʌntaatatuldamu aanʌ isquiaa soimaasi ivuaada aapimʌ po-
duucai isduucai gʌnaagidi aanʌ.
3 Poduucai maatʌmu aapimʌ isSuusi Cristo guvu-
cadadʌcʌdʌ ñiocai aanʌ. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai istumaasi
aagai Suusi Cristo sʌʌlicʌdʌ ivueeyi ʌgai.
4 Vaavuava sai aidʌsi sisapicatadai Suusi Cristo curusiaba
maiviaaca maascatadai guvucadagai dʌmos ʌpan duaaca
ʌgai dai tʌvaagiʌrʌ daja Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Aatʌmʌ
gia maiviaa guvucadagai dʌmos Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaacai
guvucadagai tʌsai gʌnaagidiña mʌsai soimaasi ivueeyi.
5 Cʌʌgavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ istumaasi ivueeyi mʌsabai
cʌʌga vaavoitudai. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo ʌʌmadu
daja ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai.
6 Ipʌlidi aanʌ istʌtʌgitoda aapimʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai
aanʌ Suusi Cristo. Aanʌ gia maitʌnyaatagidi.
7 Daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai maisoimaasi ivuaadana
aapimʌ, mʌsai baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidacana. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ
ipʌlidi ispoduucai oidaca aapimʌ dʌmos maisiu cascʌdʌ
ipʌlidi aanʌ isʌoodami siaa giñduutuadagi.
8 Mosai ipʌlidi aanʌ isoodami vaavoitudadagi Diuusi
ñiooquidʌ aatʌmʌ tomali ʌmo imidagai maivuidʌrʌ vʌʌtʌcana
Diuusi ñiooquidʌ.
9 Cascʌdʌ baigiñʌlidiña aanʌ siʌʌscadʌ cʌʌga ʌʌgiadagi
aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ vai poduucai maiviaaca aatʌmʌ
isgʌnbagadagi tomasi aa poʌliadagi ismaiviaa aanʌ guvu-
cadagai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai vaamioma cʌʌga
ʌʌgidiña dai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi.
10 Aanʌ gʌnoojidi idi oojoi maiquiaa gʌndividacai vai po-
duucai siʌʌscadʌ mʌʌca divia aanʌ maiviaaca isgʌnbagaidagi
tomasi viaa aanʌ sʌʌlicami. Gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai daidʌ
giñmaa idi sʌʌlicami ansai gʌnsoicʌiña isvaamioma cʌʌga
vaavoituda dai vaamioma cʌʌga ʌʌgiadagi aapimʌ Diuusi.
Diuusi maitipʌlidi issobicʌda aanʌ gʌnvaavoidaraga.

11 Otoma gʌrtʌʌgadamu aatʌmʌ giñaaduñi. Ivuaadavurai
mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami, dai baigavʌr ʌnʌliada,
dai ʌmo tʌgitoidagai avʌr viaaca aapimʌ, dai casiavʌr
maitʌncocoada. Daidʌ gʌrDiuusiga ismaacʌdʌ gʌriibʌstudan
tadatudai dai gʌroigʌdai gʌnʌʌmadu daacamu.
12 Cʌʌgavʌr gʌnmiaadʌgiada aipacoga.
13 VʌʌSi gʌraaduñi vaavoitudadami tami oidacami Diu-
uscʌdʌ gʌmviaatuldi.
14 Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi, dai sai
Diuusi apiagʌnoigʌdaiña, dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu
daacana.
MosʌcaaSi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora Suusi Cristo ootosadʌ. Ʌgai giñootoi sai
gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ. Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi
gʌrooga giñootoi maisiu oodami. Diuusi ʌgai dai duaacali
Suusi Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
2 Aanʌ gʌnoojidi idi oojai dai aanʌ ʌʌmadu vʌʌsi govaavoi-
tudadami ismaacʌdʌ giñʌma daraaja gʌmviaatuldi aapimʌ
vaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami.
3 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai
gʌniibʌstudacan tadacagi.
4 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagitu mʌsmuaagi dai poduucai
gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu sai
camaiʌʌgidiña ʌDiaavora dai camaisoimaasi ivuaadana po-
duucai isduucai ivueeyi oodami sivi tanai oidigi daama. Vʌʌsi
gomaasi ʌpʌdui poduucai isduucai Diuusi ipʌli.
5 Aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocada Diuusi vui
tomastuigaco.

———

6 Maitʌtʌgai aanʌ isducatai giñtʌgituagi mosʌʌ otoma
gajiaadʌrʌ viaacai aapimʌ Diuusi. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi
aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ ootoi Cristo sai muucuna curusiaba sai
poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami. Diuusi ñiooquidʌrʌ
pocaiti sai sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo ʌgai imia
agai tʌvaagiamu dai ami oidaca agai tomastuigaco Diuusi
ʌʌmadu. Dʌmos aapimʌ cavaavoitudai ʌma maasi.
7 Dʌmos maitiipu ʌmai vaavoidaragai ismaacʌdʌcʌdʌ
istutuidi oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi mosʌca Cristo
mamaatʌtuliaragadʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌʌmadutai ipʌlidi
isgʌnmaatʌtuldiagi ʌma maasi dai maisiu mosʌcaasi Suusi
Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.
8 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi ʌma maasi
ismaacʌdʌ maiʌpʌa maasi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ
gʌaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi ʌgai tomasi ʌraanʌ
isʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ diviagi tʌvaagiaiñdʌrʌ
ʌʌpʌ.
9 Dai ʌpamu gʌnaagidi aanʌ sai ismaacʌdʌ
gʌnmamaatʌtuldiadagi ʌma maasi ismaacʌdʌ maiʌpʌa
maasi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ ʌgai gʌaagai isDiuusi
soimaasi taatatuldagi ʌgai.

10 Aanʌ aagai gomaasi dʌmos maitipʌlidi aanʌ sioodami
pocaitiadagi sai cʌʌga ivueeyi aanʌ baiyoma ipʌlidi aanʌ
isDiuusi aagagi iscʌʌga ivueeyi aanʌ. Iñsaanʌ ivuaadamudai
istumaasi oodami ipʌlidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipʌlidi
aidʌ gia maitʌrSuusi Cristo piooñigadʌcamudai aanʌ.

———

11-12 Dʌmosmaatʌcavuraiaapimʌ giñaaduñi sai istumaasi
gamamaatʌtuldi aanʌ Suusi Cristo giñmaatʌtuli maisiu
oodami.
13 Aapimʌ camaatʌ isducatai ivuaadana aanʌ ʌʌquioma
aidʌsi ʌʌgidiña aanʌ ʌjudidíu vaavoidaragadʌ. Camaatʌ
aapimʌ isaliʌ soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ
vaavoitudaiña Suusi Cristo. Aanʌ vʌʌsi coodai iñʌliditadai.
14 Aanʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña ʌjudidíu vaavoidara-
gadʌ siaa giñaaduñi ismaacʌdʌ ʌrgiñʌpanacami dai aanʌ
vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña giñaaduñicaru viituldiaragadʌ.
15 DʌmosDiuusi ʌcovai giñvuusaitu aidʌsi abiaadʌrʌ
maiquiaa vuusai aanʌ. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ giñoigʌdai cascʌdʌ.
16 Dai aanʌ maí Suusi aidʌsi Diuusi ipʌli. Cascʌdʌ is-
tutuidi aanʌ isaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu sai ʌgai ʌʌpʌ maatʌna isducatai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaquiagi. Aidʌsi tʌʌ aanʌ Suusi Cristo aidʌ otoma maiaagidi
aanʌ tomali ʌmaadutai,
17 tomali maiotoma ii aanʌ Jerusaleenamu dai nʌidamu
ʌgai ismaacʌdʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ ʌpʌga isaanʌ. Baiy-
oma otoma ii aanʌ Araaviamu. Dai gooquiʌrʌ ʌpamu divia
aanʌ Damaascʌrʌ.
18 Dai asta vaica uumigicʌdʌ ii aanʌ Jerusaleenamu. Aidʌ
maí aanʌ Piiduru dai ʌʌmadu daja aanʌ goo ʌcaldi.
19 Dai tʌʌ aanʌ Jacovo ʌʌpʌ Suusi suculidʌ dai ʌgaa Suusi
ojootosadʌ gia maitʌʌ aanʌ.
20 Maatʌ Diuusi sai istumaasi gʌnoojidi aanʌ ʌrvaavoi.
21 Dai gooquiʌrʌ ii aanʌ Siiriamu dai Siliisiamu.
22 GʌraaduñiVaavoitudadami ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ oida-
catadai maitiñmaatʌcatadai.
23 Moscajiomacana ʌgai sai aanʌ ʌʌquioma soimaasi
taatamituldiña ʌvaavoitudadami dai cʌʌdaiña Suusi Cristo
gooquiʌrʌ casi gaaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
24 Dai cʌʌga ñiioocaiña Diuusi vʌʌtarʌ cajiomacatai gomaasi.

2

———

1 Dai cadaivunucai baivʌstan dan maacova uumigi ʌpamu
ii aanʌ Jerusaleenamu ʌʌmadu Bernabé. Dai vaidacai aanʌ
Tito.

2 Diuusi giñaagidi sai gaamu iimʌna cascʌdʌ ii aanʌ.
Dai Jerusaleenʌrʌ gʌnʌmpagi vʌʌsi ʌvaavoitudadami
tʌaanʌdamigadʌ antai aanʌ aagidi istumaasi mamaatʌtuldi
aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aagaitai Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadamiga, dai tʌcacai aanʌ sabai cʌʌgadu
giñmamaatʌtuldaraga.
3 Vai ʌgai pocaiti sai cʌʌgadu cascʌdʌ maitʌjai ʌgai isʌTito
iquitʌagi gʌtuucuga tomaasi ʌgai maitʌrjudíucatadai.
4 Ami vaapa ʌʌmoco yaatavogami. Ʌgai pocaiti saidʌ
ʌrvaavoitudadami dʌmos maitʌrvaavoi. Ʌgai vaapa dai
nʌida agai sabai gʌrvaavoi isaatʌmʌ ismaacʌdʌ cavaavoitu
Suusi Cristo camaiʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai
ʌgai ipʌliditadai isvʌʌscatai ʌʌgiada aatʌmʌ Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai gia ipʌliditadai isTito iquitiagi gʌtuucuga.
5 Dʌmos aatʌmʌ maiʌʌgi, ipʌliditai isaapimʌ apiavaavoi-
tudadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai maisiu
tʌtʌgitodagi isistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌcʌdʌ.
6 Dʌmos ʌvaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌ maitiñaagidi
ansai ʌma maasi gamamaatʌtuldiña aanʌ. Aanʌ maivuaama
iñʌlidi tʌtʌaanʌdamicatai ʌgai. Diuusi ʌmadugan duucai
nʌidi vʌʌscatai cascʌdʌ.
7 Ʌgai maitiñaagidi isducatai gamamaatʌtuldiada aanʌ.
Ʌgai maatʌ tʌʌ isDiuusi giñmaa ʌaa duiñdagai ansai ma-
maatʌtuldiana aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami poduucai isduucai maa ʌgai Pi-
iduru ʌaa duiñdagai dai aagidiña ʌgai ʌjudidíu isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
8 Diuusi maa sʌʌlicami Piiduru saidʌ ʌrootosadʌcana Suusi
Cristo dai aagidiña ʌjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami, dai Diuusi giñmaa aanʌ ʌʌpʌ sʌʌlicami ansaidʌ
ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
9 Cascʌdʌ Jacovo ʌʌmadu Piiduru ʌʌmadu Vuaana,
ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami baitʌguucacamigadʌcana,
maatʌ tʌʌgacai isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ,
aanʌ ʌʌmadu Bernabé, ʌgai aliʌ baigʌnʌʌli aatʌmʌcʌdʌ.
Dai gʌraagidi tʌsai apiaaagidiña aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai apiaaagida agai Diuusi
ñiooquidʌ ʌjudidíu.
10 Dai gʌraagidi ʌgai ʌʌpʌ tʌsai vʌʌscʌrʌ soicʌiña aatʌmʌ
ʌsoitutuigami, tomaasi aanʌ vʌʌscʌrʌ ivuaadana gomaasi.

———

11-12 Aidʌsi ii Piiduru Antioquiiamu siaaco daraajatadai
aatʌmʌ, ʌgai tucamidʌrʌ gacuaadana ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Dʌmos aidʌsi ami dada ʌʌmʌco Jacovo

aaduñdʌ, Piiduru camaitauu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
ʌʌmadu. Ʌgai maitipʌliditadai isñiooquiadagi ʌjudidíu
vaavoitudadami ismaacʌdʌ apiaʌʌgiditadai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ. Cascʌdʌ aanʌ bagaimi povuaadatai ʌgai.
13 Amaasi ʌvaavoitudadami judidíu uraava Piiduru tomasi
ʌgai aagaitadai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi idui. Dai
asta Bernabé uraava ʌgai tomasi Bernabé pocaititadai
sai gʌaagaitadai isdagituagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ,
gooquiʌrʌ vʌʌscʌrʌ ʌpamu ʌʌgida ʌliditadai.
14 Dʌmos aidʌsi tʌʌ aanʌ ismaicʌʌga ivuaadatadai ʌgai
isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ, amaasi aanʌ potʌtʌdai
Piiduru vʌʌsi vaavoitudadami vuitapi: “Maicʌʌga ivueeyi
aapi. Tomasi aapi ʌrjudíu vʌʌscʌrʌ ʌʌquioma gajiaadʌrʌ viaa
aapi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. ¿Dai ducatai sivi ipʌlidi
aapi isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ”? antʌtʌdai aanʌ.

———

15 Aatʌmʌ ʌrjudidíu, gʌrdʌʌdʌ dai gʌraaduñicaru ʌrjudidíu
cascʌdʌ.
16 Dʌmos vʌʌscʌrʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudatai Suusi Cristo
maisiu mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Aatʌmʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌrʌlidi cascʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo dai
camaivaavoitudai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
17 Aidʌsi aatʌmʌ mamaatʌrʌitadai sai Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai, amaasi maí aatʌmʌ isaatʌmʌ
ʌʌpʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Dʌmos maitistutuidi aatʌmʌ ispotʌiyagi sai
Suusi Cristo soimaasi gʌrduiñtuldi.
18 Dai iñsaanʌ ʌpamu gʌmamaatʌtuldiadagi sai gʌaagai
isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai poduucai
cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia gamamaatʌtuldiadamudai
aanʌ istumaasi cagajiaadʌrʌ viaa aanʌ dai poduucai sʌʌlicʌdʌ
soimaasi ivuaadamudai aanʌ.
19 Aanʌ ʌʌgida iñʌliditadai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ
dʌmos maitistui aanʌ cascʌdʌ maí aanʌ sai tomali
ʌmaadutai maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuusiagi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌcʌdʌ. Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa aanʌ
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai vaavoitu Suusi Cristo dai
poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaga isducatai Diuusi ipʌlidi.
20 Aidʌsi Suusi Cristo muu curusiaba aidʌ abiaadarʌ
camainamʌga Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ aidʌsi
vaavoitu aanʌ Suusi Cristo aanʌ gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ. Dai sivi Suusi Cristo giñʌʌmadu daja daidʌ
aanʌ ivueeyi istumaasi ʌgai ipʌlidi maisiu istumaasi aanʌ

ipʌlidi. Suusi Cristo giñoigʌdai dai ʌgai muu curusiaba ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuusaiña.

21 Dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ ismosʌcaasi sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi dai Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dʌmos sioorʌ pocaitiadagi sai gʌaagai isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌgai gia gajiaadʌrʌ vipieeyi vʌʌsi istumaasi idui Suusi Cristo aidʌsi muu curusiaba. Aanʌ gia maitipʌlidi ispoduucai ivuaadagi.

3

———

1 Aliʌ vupuiiruga aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami gʌndagitocai isgʌnvupuiirumadagi aa oodami gʌnyaatagi gʌnmamaatʌtulditai ʌma maasi ñiooqui mʌsai maiʌʌgidiña Diuusi ñiooquidʌ. Aanʌ cʌʌga gʌnmaatʌtuli isSuusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami.

2 Tʌtʌgitodavurai aapimʌ sai Diuusi Ibʌadʌ divia dai gʌnʌʌmadu daaca agai vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu ʌʌgidacai aapimʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

3 Sʌʌlicʌdʌ vupuiiruga aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai aidʌsi gʌnaaga aapimʌ isoidacagi isducatai Diuusi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoi. Cascʌdʌ gʌaagai ismaatʌca aapimʌ sai maitistutuidi aapimʌ isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

4 Aapimʌ aliʌsi soimaa taata vaavoitudacai Suusi Cristo cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi isgomaasi gʌnsoiñagi mai apiavaavoitudada aapimʌ.

5 Diuusi ootoi gʌibʌdaga dai gʌnʌʌmadu daacana dai Diuusi ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami aapimʌ gʌnsaagida vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo maisiu ʌʌgidacai aapimʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

6 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isducatai Avraañicaru vaavoitu Diuusi dai poduucai istui isimiagi tʌvaagiamu.

7 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ sai sioorʌ vaavoitudai Diuusi ʌgai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ ducami.

8 Diuusi camaatʌcatadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai mui oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo, cascʌdʌ Diuusi potʌtʌdai Avraañicaru: “Aanʌ baiʌʌliatudamu vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami aapi gʌcajiudagacʌdʌ”, astʌtʌdai Diuusi.

9 Poduucai Diuusi baiʌʌliatudai sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi baiʌʌliatu Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai Diuusi.

10 Sioor^ vaavoitudai isistutuidi isc^^gac^r^ vuvaquiagi
^^gidacai Moseesacaru s^^licamigad^, Diuusi gajiaad^r^ viaa
agai ^gai. Pocaiti Diuusi ñiooquid^r^: “V^^scatai ismaac^d^
maiv^^sc^r^ ^^giada v^^si Moseesacaru s^^licamigad^ Diuusi
s^^lic^d^ gajiaad^r^ viaa agai”.
11 Pocaiti Diuusi ñiooquid^r^ ^^p^: “Mos^caasi sioor^
vaavoitudagi Diuusi, Diuusi c^^gac^r^ n^idiña ducami
istomali ^mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai ^gai
v^^sc^r^ oidacamu Diuusi ^^madu”. Poduucai c^^ga g^maat^
isDiuusi c^^gac^r^ n^idi oodami ducami istomali ^mo
imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai Suusi
Cristo maisiu c^^gac^r^ vuvac^i mos^^giditai Moseesacaru
s^^licamigad^.
12 Sioor^ vaavoitudai isistutuidi isc^^gac^r^ vuvaquiagi
^^gidacai Moseesacaru s^^licamigad^ mai^pan duucai
t^t^gitoi ^gai ismaac^d^ vaavoitudai isSuusi Cristo
^rc^^gac^r^ vuviadami.
13 Diuusi gajiaad^r^ viaa Suusi Cristo curusiaba maisiu
soimaasi ivuaadatai Suusi d^mos soimaasi ivuaadatai
aat^m^. Poduucai Suusi Cristo c^^gac^r^ g^rvuvaitu
aat^m^ ismaac^d^ vaavoitudai ^gai dai Diuusi g^roig^li dai
camaigajiaad^r^ g^rviaa agai tomasi ^^quioma mai^^gidiña
aat^m^ Diuusi s^^licamigad^. Suusi Cristo casoimaasi taata
aat^m^ g^rv^^tar^ casc^d^. Ajudidíu coodaiña ismaac^d^
ali^ soimaasi ivuaadana dai saigiaraiña sai maat^na aa
issoimaasi idui ^gai. Casc^d^ pocaiti Diuusi ñiooquid^r^
sai s^^lic^d^ gajiaad^r^ vipieeyi Diuusi ^gai ismaac^d^
g^saigiatudai soimaasi ivuaadatai.
14 Dai poduucai Diuusi c^^gac^r^ vuvaida agai ^gai is-
maac^d^ mait^rjudidíu vaavoitudaitai ^gai Suusi Cristo po-
duucai isduucai Diuusi c^^gac^r^ vusaitu Avraañicaru vaavoi-
tudacai ^gai Diuusi. Dai Diuusi Ib^ad^ ^^madu daacamu v^^si
vaavoitudadami. Poduucai isduucai aagai Diuusi.

———

15 Giñaaduñi, si^^sc^d^ ^mo oodami iduñiagi ^mo oojai
siaaco aagai sioor^ v^^tar^ca agai vustuidad^ si^^scad^
muuquiagi ^gai dai daasagi g^t^t^aaraga tomali ^maadutai
maitistutuidi is^ma duucai iduñiagi.
16 Poduucai ^^p^ Diuusi v^^sc^r^ ivueeyi v^^si
istumaasi aagai said^ iduñia agai. A^quioma Diuusi
pot^t^dai Avraañicaru: “Avraañi, aapi ^^madu ^maadutai
g^cajiudad^aiñd^r^ bai^^liatuda agai mui oodami aipacoga
oidacami”, ast^t^dai Diuusi. Avraañicaru cajiudad^
ismaac^d^ aagai Diuusi sai bai^^liatuda agai mui oodami
^r^Cristo. Dai maisiu mos^caasi ^gai bai^^liatuda agai mui
oodami d^mos Avraañi ^^p^ bai^^liatuda agai mui oodami.

17 Cadaivunucai maaco siento dan ʌmo coobai dan
baivʌstama uumigi aidʌsi abiaadʌrʌ aagidi Diuusi gomaasi
Avraañicaru Diuusi maa gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru.
Dʌmos vʌʌscʌrʌ maigajiaadʌrʌ viaa ʌgai istumaasi aagidi
Avraañicaru caaagidacai issʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi
aagidi.
18 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
ivuaadatai istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
Sioorʌ vaavoitudagi Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi
poduucai isduucai vaavoitu Avraañicaru istumaasi aagidi
Diuusi.
19 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ soí ʌoodami
sai maatʌna isiʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi ootoi
gʌtʌtʌaañicarudʌ sai maacana sʌʌlicamigadʌ Moseesacaru
taidʌ Moseesacaru aagidi oodami. Dai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ namʌacatadai asta aidʌ uucami sidivia ʌCristo.
ΛCristo ʌrAvraañicaru cajiudadʌcatadai.
20 Diuusi ootosi ʌjudidíu gʌsʌʌlicamiga aacʌdʌ dʌmos
Avraañicaru gia ʌʌgi aagidi ʌgai.

———

21 Dʌmos maacacai Diuusi gʌsʌʌlicamiga ʌjudidíu
vʌʌscʌrʌ maigajiaadʌrʌ viaa istumaasi aagidi ʌAvraañicaru.
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ maimaa guvucadagai tomali
ʌmaadutai saidʌ ivuaadana istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ.
Isʌsʌʌlicami gamaacadamudai guvucadagai istutiadamudai
oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌdagi ʌsʌʌlicamicʌdʌ.
22 Dʌmos ʌsʌʌlicamicʌdʌ cʌʌga maatʌ vʌʌsi oodami
isʌrsoimaasi ivuaadami dai istʌgito ʌgai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ
vuvaidagi poduucai siʌʌscadʌ matiagi oodami sai Suusi
Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi sioorʌ vaavoitudai aidʌ gia
vaavoitudamu ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.
23-24 Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ maatʌcatadai
oodami istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai istumaasi
maitʌaagai isivuaadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ namʌacatadai asta aidʌ uucami
sidivia Suusi Cristo. Diuusi ootoi Suusi Cristo sai cʌʌgacʌrʌ
gʌrnʌidiña ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai vaavoitudaitai aatʌmʌ.
25 Aidʌsi abiaadʌrʌ divia Suusi Cristo casistutuidi oodami
iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌdagi vaavoitudatai ʌgai, dai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ cagajiaadʌrʌ vii.
26 Vʌʌscatai aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai
Suusi Cristo.
27 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ cavapacoñi vaavoitudacai Suusi
Cristo ʌgai cadivia dai gʌnʌʌmadu daaca agai dai poduucai

istutuidi aapimʌ iscʌʌ tutiacagi ʌpan duucai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ oidacatadai tami oidi daama.
28 VʌʌScatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai aaduñdʌ gʌnducami Suusi Cristo tomasi ʌrjudidíucagi ismaitʌrjudidíucagi ʌʌpʌ, isʌrpiooñicagi ischo ʌʌpʌ, tomasi ʌrcʌcʌʌli isooqui ʌʌpʌ.
29 Dai vʌʌsi vaavoitudadami ʌrAvraañicaru cajiudadʌ gʌnducami cascʌdʌ vʌʌsi vaavoitudadami viaaca agai ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi aagidi Diuusi Avraañicaru sai maaquia agai cajiudadʌ.

4

1-2 Siʌʌscadʌ muuquiagi ʌmo oodami dai viida gʌvustuidaga gʌmara ali gʌʌli, aa oodami nuucadacana vustuidadʌ asta siʌʌscadʌ gʌʌ ʌgai. Oodami tomastuma pioo̜ñi duucai nʌidiña tomasi ʌrgʌviidacami ʌgai. Ʌali gʌʌli viaaca isʌʌgiadagi ʌoodami ismaacʌdʌ nuucada vustuidadʌ ʌgai.
3 Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vʌʌsi oodami viaacatadai gʌnsʌʌlicamiga dai poʌlidiña ʌgai sai ʌʌgiditai gʌnsʌʌlicamiga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
4 Aidʌsi caaayi istuigaco Diuusi ipʌlidi sai diviana Suusi Cristo tami oidigi daama ʌgai oodami duucai vuusai dai dʌʌdʌ ʌrjudíu cascʌdʌ Suusi ʌʌpʌ ʌʌgidiña judidíu sʌʌlicamigadʌ.
5 Aatʌmʌ maicʌʌga ʌʌgidiña Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ viaacatadai issoimaasi taatagi dʌmos Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu vai poduucai aatʌmʌ istutuidi isiʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
6 Dai cascʌdʌ Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana cascʌdʌ aatʌmʌ gʌrooga aagaiña.
7 Dai sivi Diuusi camaigʌpipioo̜ñiga duucai gʌrnʌidi baiyoma gʌmaamara duucai gʌrnʌidi dai aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌrmaaquimu ʌgai istumaasi maacai ʌgai gʌmaamara.

———

8 Ʌʌquioma aidʌsi maiquiaa maatʌcatadai aapimʌ Diuusi siaa duutudaiña aapimʌ naana maasi istumaasi didiuusi ʌliditai.
9-10 Dʌmos sivi camaatʌ aapimʌ Diuusi dai Diuusi gʌmaamara duucai gʌnnʌidi. Dʌmos aapimʌ poʌlidi mʌsaidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi mosʌcaasi ivuaadatai naana maasi vagimi daidʌ maitaaata vuaadatai vʌʌsi saapatoco poduucai isduucai gʌnviida ʌjudidíu. Aanʌ maimaatʌ istuisidʌ ʌpamu vaavoituda ʌlidi aapimʌ ʌpan duucai ʌʌquioma.
11 Aanʌ poʌlidi sai giñaa duiñdaga maitʌnsoi.

12 Giñaaduñi aanʌ gʌndaanʌi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana
ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ poduucai isduucai idui aanʌ. Dai
aanʌ ʌpan duucai oidaga ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Aidʌsi
gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ iscoococatadai aanʌ aidʌsi tucamidʌrʌ
gʌndiviji aanʌ dai gʌnaagidi sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vu-
viaadami.
14 Tomasi uuvadaraca maasi giñcoocodaga vʌʌscʌrʌ aapimʌ
cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña dai cʌʌga giñmiaadʌgi aapimʌ duu-
cami iñsaanʌ ʌrʌmo Diuusi tʌaañicarudʌcamudai dai ducami
iñsaanʌ ʌrSuusi Cristocamudai.
15 ¿Tuimʌsi camaibaigʌnʌlidi aanʌ giñvui? Tucamidʌrʌ
aliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ aanʌ giñvui dai asta gʌnvuupuji
giñmaaquimudai lienʌ aapimʌ isbaigacamudai.
16 Dʌmos sivi gʌnsaayu duucai giñnʌidi aapimʌ
gʌnaagidacai aanʌ istumaasi ʌrvaavoi.
17 Aa oodami yaatavogami gʌnmamaatʌtuldi naana maasi
istumaasi. Ʌgai cʌʌ tuutiacami gʌnvueeyi mʌsai cʌʌgacʌrʌ
nʌidiña dai gajiaadʌrʌ giñviaana aanʌ.
18 Aliʌsi ʌrcʌʌgai isaipacoga gʌnoigʌada oodami dai mai-
siu gʌnvupuiirumadadagi aipacoga. Cʌʌga tʌgito aanʌ
issʌʌlicʌdʌ giñoigʌdaiña aapimʌ aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai
aanʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isquiaa giñoigʌada aapimʌ tomasi
maitʌnʌʌmadu daja.
19 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ soigiñʌliatudai aapimʌ dai apia-
soigiñʌliadamu aanʌ asta siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitu
aapimʌ Suusi Cristo dai cʌʌga oidacagi poduucai isduucai
oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.
20 Aanʌ ipʌlidi isgʌnʌʌmadu daacagi sivi dai poduucai
maatʌcagi aanʌ isducatai gʌaagai isgʌnñiooquiada aanʌ.
Dai aanʌ maitʌtʌgai istumaasi giñtʌtʌgituagi maicʌʌga
gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ.

———

21 Aapimʌ ismaacʌdʌ ivuaada ʌlidi istumaasi aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ poʌliditai sai poduucai
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi
aapimʌ istumaasi gʌaagai sʌʌlicamirʌ.
22 Moseesacaru oojai ʌmo istumaasi aagaitai Avraañicaru
dai pocaiti sai Avraañicaru maamaracatadai gooca cʌcʌʌli.
Ʌmoco ʌrmaradʌ Agaaracaru. Agaar ʌrcusñirugadʌcatadai
Avraañi. Dai ʌgʌmai ʌrmaradʌ Saracaru. Sara ʌrAvraañi
ooñigadʌ.
23 Diuusi aagidi Avraañi saidʌ Sara marata agaitadai
cascʌdʌ marai ʌgai tomasi casi ʌroquimudadʌcatadai ʌgai.
Dʌmos ʌcusñiirugadʌ maitʌroquimudadʌcatadai cascʌdʌ
marai.

24-25 Vʌʌsi gomaasi gʌnaagidi aanʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcagi aapimʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi Moseesacaru ʌgiidi Siñaiiʌrʌ aidʌsi maa ʌgai gʌsʌʌlicamiga, dai maatʌ caʌca aapimʌ ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru aidʌsi aagidi saidʌ iduñi agaitadai mui naana maasi cʌcʌʌgaducami ʌgai vʌʌtarʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ʌtʌtʌaanʌdami soimaasi taatatuldi dai asta cooda sioorʌ maicʌʌga ʌʌgiadagi ʌsʌʌlicami. Poduucai isduucai Avraañicaru istutuiditadai issoimaasi taatatuldiagi Agaaracaru ismaicʌʌga ʌʌgiadagi. Ʌjudidíu ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrIsireliʌrʌ oidacami dai Jerusaleenʌrʌ oidaga ʌjudidíu tʌtʌaanʌdamigadʌ.

26 Dʌmos aatʌmʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai cascʌdʌ aatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi. Dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga. Dai ʌgai oidaga tʌvaagiʌrʌ siaaco vʌʌscatai cagajiaadʌrʌ vii Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, dai mʌʌca iimimu aatʌmʌ tʌsai oidacamu tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu.

27 Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi potʌtʌdai Sara aidʌsi Avraañicaru ʌʌmadu daacatadai gʌcusñiiruga:

Baigi gʌʌliada aapi Sara tomasi maiquiaa marai aapi, tomasi maitistutuidi aapi ismaamatagi.

Iiñacadañi baigʌʌliaracʌdʌ tomasi maiquiaa cooco duduaaiditai.

Vaamioma maamata agai aapi siʌ gʌcusñiiruga.
Ascaiti Diuusi.

28 Diuusi aagidi Avraañicaru ʌʌmadu Saracaru sai maarata agaitadai cascʌdʌ mara ʌgai dai Isaa tʌʌtʌi. Aatʌmʌ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Avraañicaru vaavoitu Diuusi cascʌdʌ aatʌmʌ Avraañicaru cajiudadʌ gʌrducami.

29 Agaar maradʌ Ismael tʌʌgiducatadai. Ismael soi duucai nʌidiña Isaa. Isaa ʌgai dai vuusai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ. Poduucai ʌʌpʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ soimaasi gʌrtaatamituldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo.

30 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai Sara potʌtʌdai Avraañi: “Ootosañi gocusñiiru vai imʌna tabiaadʌrʌ ʌʌmadu gʌmara. Maradʌ maitistutuidi istʌaanʌdagi gʌvʌstuidaga ʌʌmadu giñmara”, astʌtʌdai Sara.

31 Giñaaduñi aatʌmʌ maiviaa isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ baiyoma aatʌmʌ mosvaavoitudai Suusi

Cristo vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi, dai aatʌmʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.

5

———

1 Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu tʌsai camaitivuaadana vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Aliʌsʌ gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu ʌpamu ʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigʌdʌ. Aliʌ si-jaiga iscʌʌga ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

2 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca istumaasi gʌnoojidi aanʌ. Aanʌ ʌrPaavora daidʌ gʌnaagidi sai isaapimʌ vaavoitudai sai iiq-uititai gʌntuucuga poduucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia Suusi Cristo maitʌnsoicʌi.

3 Ʌpamu gʌnaagidi aanʌ sai sioorʌ iiquitiagi gʌtuucuga ʌgai gia viaa isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

4 Aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cagajiaadʌrʌ viaa aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai.

5 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi isapiavaavoitudada aatʌmʌ Suusi Cristo. Ʌgai muu curusiaba sai Diuusi gʌroigʌldiña gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña duucami istom-ali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ. Cascʌdʌ iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu siaaco daja Suusi Cristo.

6 Dai camaiviaa aatʌmʌ isiquitiagi gʌrtuucuga isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ʌgai camainamʌga cascʌdʌ. Baiyoma gʌaagai tʌsvaavoitudada Suusi Cristo dai gʌroigʌadagi aipacoga.

7 Aidʌsi maiquiaa gʌnsaagida dada ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aapimʌ cʌʌga vaavoitudaiña. ¿Tuimʌsi ca-maiʌʌgidi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ?

8 Diuusi ipʌli isaapimʌ vaavoitudagi Suusi Cristo dʌmos aapimʌ camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

9 Maatʌcavurai sai tomasi ʌmaduga mamaatʌtuldiadami yaatavogami vʌʌscʌrʌ istutuidi isvupuiirumada mui oodami.

10 Aanʌ cʌʌga vaavoitudai sai Suusi Cristo gʌnsoiña agai mai aagiada aapimʌ istumaasi gʌnmamaatʌtuldi aanʌ. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu tomasioorʌ sioorʌ gʌnvupuiirumadadagi.

11 Giñaaduñi iñsaanʌ quiaa aagiadamudai ʌoodami sai iq-uitʌcʌiña gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia ʌjudidíu maisoimaasi giñtaatamituldiadamudai tomali

maibacocodamudai giñvui. Dʌmos aanʌ aagidi sai viaa ʌgai isvaavoitudadagi isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi cascʌdʌ soimaasi giñtaatamituldi ʌgai.

12 Aanʌ ipʌlidi sai iimʌna bodʌrʌ ʌyaatavogami ismaacʌdʌ gʌnvupuiirumadai.

13 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai camaiviaacana isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dʌmos maitʌaagai mʌsivuaadagi mosʌcaasi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi. Baiyoma gʌaagai mʌsigʌnsoicʌdagi aipacoga gʌnoigʌdaitai.

14 Poduucai isduucai aagai Suusi Cristo. Ʌgai pocaiti: “Oigʌadavurai aa oodami poduucai isduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi”, ascaiti Suusi Cristo. Ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌada aa oodami ʌgai gia ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ.

15 Dʌmos isaapimʌ gʌnñiooquiada aipacoga dai gʌncʌʌdadagi poduucai camaicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadan tada aapimʌ aipacoga.

———

16 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi mʌsai ivuaadana vʌʌsi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi dai maisiu mosʌcaasi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi.

17 Oodami ivuaada ʌlidi istumaasi maioojoidi Diuusi Ibʌadʌ. Ʌʌgi potuutuiga oodami cascʌdʌ. Dai poduucai maitivueeyi istumaasi maatʌ sai gʌaagai isivuaadagi.

18 Ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ camaiviaa isʌʌgiadagi ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ.

19 Cʌʌga gʌmaatʌ siʌʌscadʌ oodami ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Ʌgai googosi gʌnducami.

20 Dai siaa duutudai naana maasi istumaasi Diuusi duucai. Dai ʌʌmoco cʌcʌʌdaraga. Dai aipacoga gʌncocodaiña dai gʌncʌʌdaiña. Dai ʌʌgacoitaraga. Dai oomaliga. Daidʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Dai gʌnvupui bacocoiña.

21 Dai coimudadʌ tuutuiga. Dai gʌncoodaiña aipacoga. Dai navacoitʌraga. Dai aa naana maasi soimaascami. Aanʌ casi gʌnaagidi dai ʌpamu gʌnaagidi sai sioorʌ ivuaadagi gomaasi ʌgai gia maiiimi agai mʌʌca siaaco Diuusi gatʌaanʌi.

22 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌmo vaavoitudadami ʌʌgiadagi Diuusi Ibʌadʌ aidʌ gia Diuusi Ibʌadʌ soicʌi ʌgai sai oigʌdaiña aa oodami, dai soicʌi sai baigʌʌlidiña dai soicʌi sai gʌibʌstacan tadacana, dai soicʌi sai maivui ñioocaiña Diuusi siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi, dai soicʌi sai cʌʌ tuigacana, dai soicʌi sai soicʌiña aa oodami, dai soicʌi sai ivuaadana istumaasi aagada,

23 dai soicʌi sai maioomaliacana, dai soicʌi sai
maibaamucuiña tomali maigogoosi gʌducamicana. Vʌʌsi
gomaasi maitʌrsoimaascami cascʌdʌ maidaidi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ gomaasi.
24 Dai ʌgai ismaacʌdʌ cavaavoitudai Suusi Cristo caga-
jiaadʌrʌ viaa vʌʌsi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi
cascʌdʌ camaigogoosi gʌducamica tomali maiomalica tomali
maitivueeyi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai
ipʌlidi isivuaadagi.
25 Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui vaavoitudaitai
Suusi Cristo, cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isivuaadagi aatʌmʌ vʌʌsi
istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ.
26 Dai aatʌmʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌrʌliadagi poduu-
cai gʌnvupuidʌrʌ vʌʌtʌcana oodami. Dai maitʌaagai iscoimu-
dadʌ tuutiacagi.

6

———

1 Isʌmo vaavoitudadami todian duucai soimaasi iduñiagi,
aapimʌ ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ gʌaagai
mʌsaagidiagi sai daanʌna Diuusi sai oigʌldiana dai
gʌaagai mʌsaagidiagi sai camaisoimaasi ivuaadana sai
baiyoma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi Ibʌadʌ. Dʌmos maitʌaagai
mʌsbagadagi. Gʌaagai mʌstʌtʌgitodagi isʌDiaavora istutuidi
issoimaasi gʌnduiñtuldiagi aapimʌ ʌʌpʌ.
2 Poduucaiavʌr gʌnsoicʌda aapimʌ aipacoga siʌʌscadʌ
soimaasi taatamada aapimʌ dai poduucai ivuaadamu
aapimʌ istumaasi aagai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌrʌ.
3 Isʌmaadutai gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia ʌʌgi
gʌvuiirumadai dai maitistutuidi issoicʌdagi aa.
4 Vʌʌscatai gʌaagai istʌtʌgitodagi sabai cʌʌga ivueeyi is-
tumaasi Diuusi ipʌlidi. Iscʌʌga ivuaada ʌgai poduucai
baigʌʌlidiña. Maitavʌr gʌntʌgitu nʌijada isducatai ivueeyi
aa cascʌdʌ maipocaitiada aapimʌ mʌsai vaamioma cʌʌga
ivueeyi isʌgai.
5 Vʌʌscatai viaa isʌjʌʌgi ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
dai sioorʌ maitivuaada istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌʌgi ʌgai
ʌrduñidʌ.
6 Sioorʌ ʌrmamaatʌrdami ʌgai viaa issoicʌdagi istucʌdʌ
istuutiadagi sioorʌ mamaatʌtuldiadagi.
7-8 Maitavʌr gʌnvupuiirumadada aapimʌ poʌliditai sai
oodami istutuidi isyaatagiadagi Diuusi. Diuusi maatʌ
vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maitistutuidi
isyaatagiadagi. Sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi
dai maisiu istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai gia maitistutuidi
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maiiimimu Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos

sioorʌ ivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia iimi
agai tʌvaagiamu dai tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
9 Cascʌdʌ maitʌaagai isoojoadagi ivuaadatai istumaasi
ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ. Poduucai Diuusi ʌmo imidagai
gʌrmaaquimu mui naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami
tʌvaagiʌrʌ isapiaivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi.
10 Cascʌdʌ siʌʌscadʌ istutiada aatʌmʌ gʌaagai tʌssoicʌdagi
sioorʌ tʌgitu ʌmo istumaasi siooma cʌʌga gʌaagai
tʌssoicʌdagi gʌraaduñi vaavoitudadami.

———

11 Sivi aanʌ ʌʌgi gʌnoojidi cascʌdʌ gʌgʌrdu idi oojai.
12 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌgai dai gʌnaagidi
mʌsai viaa isiiquitiagi gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi. Ʌgai poduucai ivueeyi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña
ʌjudidíu dai maisiu soimaasi taatamituldiña vaavoitudaitai
ʌgai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌiña
oodami.
13 Tomali ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌntuucuga maitivueeyi
vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dʌmos
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ipʌlidi isaapimʌ iquitiagi
gʌntuucuga vai poduucai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada ʌgai ivuaa-
datai aapimʌ istumaasi ʌgai gʌntʌaanʌi.
14 Aanʌ gʌducʌdʌ giñʌlidi muucucai gʌrtʌaanʌdamiga Su-
usi Cristo curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌiña oodami maisiu
ʌma maasicʌdʌ. Dai cascʌdʌ aanʌ camaioojoidi isivuaadagi
istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi.
15 Ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo maitʌrsoiñi isiq-
uitʌquicagi tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ. Baiyoma ʌrsoiñi isviaacagi
ʌmo ibʌdagai utudui.
16 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi iibʌstudacan tadacana vʌʌsi
ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaivaavoitudai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai aanʌ ipʌlidi ʌʌpʌ sai Diuusi
soigʌʌlidiña ʌgaicʌdʌ.
17 Sivi baitʌqui camaitʌaagai mʌsvui ñioocadagi
istumaasi aanʌ gʌnmamaatʌtuli. Aanʌ gaaagidi sai Suusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ oodami soimaasi
giñtaatamituldiña dai quiaa maasi siaaco saasarai ʌgai
giñtuucuga.
18 Giñaaduñi, aanʌ ipʌlidi sai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Efeesiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ Efeesiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Aapimʌ ʌrDiuusi ʌcovai vuvaidadʌ. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Diuusi ipʌli cascʌdʌ.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Diuusi ivueeyi naana maasi cʌcʌʌgaducami aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Ootoi ʌgai Suusi Cristo sai ʌgai gʌrʌʌmadu daacana dai sai ʌgai gʌroigʌldiña gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidiña dai gʌrmaacana gʌguvucadaga vai poduucai ʌgai bai gʌrvueeyi tʌsai iimʌna tʌvaagiamu. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi vaavoitudadami aliʌsi baigʌnʌliadagi Diuusicʌdʌ dai cʌʌga ñioocadagi Diuusi vui. Agai ʌroogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
4 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu maiquiaa iduucai oidigi abiaadʌrʌ. Daidʌ gʌrnʌidi ducami siCristo gʌrʌʌmadu daacagi. Suusi Cristo muuquia aagaitadai curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai vuidʌrʌ guuquivana Diuusi maigʌpiʌr vʌʌtʌcatai gʌroigʌldacai Suusi Cristo gʌrsoimaascamiga. Dai poduucai casi ʌrducamicana istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
5 Aliʌsi gʌroigʌdai Diuusi cascʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ ipʌli tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidacai Suusi Cristo. Diuusi poduucai ipʌli cascʌdʌ.
6 Dai cascʌdʌ aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi dai cʌʌga ñioocai ʌgai vui. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌiditai ʌgai siʌʌscadʌ ʌma duucai gʌrtʌtʌgitua aatʌmʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi vaavoitudacai Diuusi maradʌ Suusi Cristo. Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai.
7 Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌiditai cascʌdʌ ootoi gʌmara sai ʌgai muucuna curusiaba sai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidiana dai gʌroigʌldana gʌrsoimaascamiga.
8 Diuusi sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai cascʌdʌ gʌrsoicʌi iscʌʌga maatʌ caʌcagi aatʌmʌ vʌʌsi ñiooquidʌ dai cʌʌga maatʌcagi isducatai gʌaagai isoidacagi.
9 Dai Diuusi gʌrmaatʌtuli istumaasi iduñia ʌlidi ʌgai istumaasi maimaatʌcatadai oodami ʌʌquiomʌ.

10 Vʌʌsi povʌduuñimu isducatai ʌgai ipʌlidi. Cascʌdʌ ootoi
Diuusi gʌmara oidi daama sai ʌgai ʌrCristocana daidʌ
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana. Dai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi
vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi siʌpʌduñiagi amaasi Cristo
gatʌaanʌdamu tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama.
11-12 Aatʌmʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai ʌʌquioma Diu-
usi ʌcovai gʌrvuvaitu daidʌ ʌroida agai istumaasi oidi ʌgai
ʌvaavoitudadami. Vʌʌsi gomaasi ʌpʌduñia agai poduucai
isduucai ipʌlidi Diuusi. Diuusi ivueeyi istumaasi ʌgai poʌlidi
iscʌʌgadu. Poduucai idui Diuusi vaidʌ aatʌmʌ ʌjudidíu is-
maacʌdʌ ʌpʌga vaavoitu Cristo cʌʌgacʌrʌ oidacana vai podu-
ucai cʌʌga ñioocadagi oodami Diuusi vui.
13 Dai aapimʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu caʌ ʌñiooqui is-
maacʌdʌ ʌrvaavoi daidʌ ʌrcʌʌgaducami sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
vuvaidi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo. Dai
aapimʌ vaavoitu Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga
sai gʌnʌʌmadu daacana poduucai isduucai aagai ʌgai. Dai
poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi.
14 Poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ ʌʌmadu aapimʌ isDiuusi
gʌrmaaqui agai vʌʌscatai vʌʌsi istumaasi agai. Vai vʌʌsi
gomaasicʌdʌ siaa duutuadagi dai cʌʌga ñioocadagi oodami
Diuusi vui. Ʌgai aliʌ cʌʌ tuiga cascʌdʌ.

———

15 Aanʌ cajioma sai cʌʌga vaavoitudai aapimʌ Suusi Cristo
dai sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ aa vaavoitudadami.
16 Cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusi vui aapimʌcʌdʌ
gʌntʌtʌgitoitai siuu duucu daanʌdagi aanʌ Diuusi sai
gʌnsoicʌiña.
17-18 Siaa duutuada aanʌ Diuusi Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga oogadʌ. Ʌgai ʌgai dai aliʌsi gʌaagai
isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi. Dai daanʌi aanʌ Diuusi
sai ʌgai gʌnsoiñana iscʌʌga maatʌ caʌca aapimʌ Diuusi
ñiooquidʌ daidʌ vaamioma maatʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
ismaatʌca aapimʌ. Vai poduucai maatʌcagi aapimʌ vʌʌsi
istumaasi Diuusi maatʌtuldia ʌlidi sioorʌ vaavoitudai Suusi
Cristo ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu. Dai ismaatʌcagi
aapimʌ ʌpʌ siʌʌ cʌcʌʌgaducami istumaasi Diuusi maacai
vaavoitudadami,
19 dai isDiuusi aliʌ viaa guvucadagai dai isʌgai
gʌrsoicʌi aatʌmʌ vaavoitudadami gʌguvucadagacʌdʌ. Dai
gʌguvucadagacʌdʌ
20 Diuusi duaacali Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ dai
gʌabaana sʌʌlisa padʌrʌ daí tʌvaagiʌrʌ.
21 Dai maa guvucadagai sai vaamioma gatʌaanʌiña sitomas
tuma sʌʌlicami viaacami vʌʌsi oidigi daama sivi dai tomastu-
igaco.

22 Vʌʌscatai gʌaagai isʌʌgiadagi Cristo. Dai Diuusi maa
sʌʌlicami saidʌ ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcana vʌʌsi vaavoitu-
dadami.
23 Daidʌ vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu Cristo ʌrʌmo
adunumʌ gʌnducami. Dai Cristo ʌʌmadu daacana vʌʌsi
vaavoitudadami poduucai istutuidi vaavoitudadami
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

2

———

1 Ʌʌquioma Diuusi maitʌnʌʌmadu daacatadai aliʌ soimaasi
ivuaadana aapimʌ cascʌdʌ. Dʌmos sivi Diuusi casi gʌnmaa
ibʌdagai utudui mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana aapimʌ poduucai
isduucai ʌgai ipʌlidi.
2 Ʌʌquioma ʌpan duucai oidacatadai aapimʌ aa oodami,
daidʌ ivuaadana istumaasi ʌDiaavora ipʌlidiña. ʌDiaavora
ʌgai dai gatʌaanʌi oidigi daama, dai soimaasi iduiñtuldi is-
maacʌdʌ maiʌʌgiadagi Diuusi.
3 Vʌʌscatai aatʌmʌ poduucai oidacatadai ʌʌquioma
ivuaadana istumaasi ipʌlidiña dai istumaasi oojoidiña
aatʌmʌ dai istumaasi tʌtʌgitoiña aatʌmʌ. Cascʌdʌ
gʌaagaitadai isDiuusi soimaasi gʌrtaatatuldiagi ʌpan duucai
aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo.
4 Dʌmos Diuusi aliʌsi gʌroigʌdai dai soigʌʌli aatʌmʌcʌdʌ.
5 Cascʌdʌ aidʌsi Diuusi maigʌrʌʌmadu daacatadai, quiaa
soimaasi ivuaadana aatʌmʌ, amaasi Diuusi gʌrmaa ibʌdaga
utudui vaavoitudacai aatʌmʌ Suusi Cristo. Diuusi duaacali
Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ sai ʌpamu oidacana dai Diuusi
gʌrmaa ibʌdaga utudui Suusi Cristo diviacai sai gʌrʌʌmadu
daacana. Diuusi soigʌʌli aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
gʌmvuvaitu.
6 Diuusi duaacali Suusi dai gʌabaana daí sʌʌlisa padʌrʌ
tʌvaagiʌrʌ. Dai ʌʌquioma Diuusi maigʌrʌʌmadu daacatadai
dʌmos sivi gʌrmaa ibʌdagai utudui dai gʌrmaa sʌʌlicami tʌsai
abaana daraajana tʌvaagiʌrʌ siʌʌscadʌ coiyagi Suusi Cristo
gʌrʌʌmadu daaca cascʌdʌ.
7 Dai poduucai Diuusi gatʌtʌgidi vʌʌscʌrʌ isaliʌ cʌʌ tuiga
ʌgai gʌrvui dai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi vaavoitudacai
aatʌmʌ Suusi Cristo.
8 Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami maisiu cʌʌga oidacatai
ʌgai. Baiyoma Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami vaavoitudacai
ʌgai Suusi Cristo. Gomaasi maiʌʌgi ivueeyi oodami Diuusi
ʌgai daidʌ ivueeyi.
9 Cascʌdʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi oodami.

10 Dai Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui ismaacʌdʌ
vaavoitudai Suusi Cristo sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Poduucai
isduucai Diuusi ipʌli ʌʌquioma abiaadʌrʌ.

———

11 Aapimʌ maitʌrjudidíu, gʌndʌʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ.
Ʌjudidíu iquitʌcʌi gʌnmaamara cʌcʌʌli tuucugadʌ cascʌdʌ iq-
uitʌquicʌdʌ gʌnaagaiña ʌgai aipacoga. Dai aapimʌ ismaacʌdʌ
maiiiquitʌquicʌdʌ gʌnaagaiña ʌgai.
12 Gʌntʌgitovurai aapimʌ isʌʌquioma maivaavoitudaiña
Cristo dai aapimʌ maitʌraaduñicatadai ʌjudidíu dai
maimaatʌcatadai aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi saidʌ
iduñi agaitadai ʌgai vʌʌtarʌ. Aapimʌ maiñʌnʌracatadai
isiimiagi Diuusi ʌʌmadu siʌʌscadʌ coiyagi tomali Diuusi
maitʌnʌʌmadu daacatadai.
13 Ʌʌquioma maivaavoitudaiña aapimʌ Diuusi tomali
maidaanʌiña aapimʌ ʌgai sai gʌnsoicʌiña dʌmos sivi
vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai daanʌi sai gʌnsoicʌiña vai
ʌgai gʌnsoicʌi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai muu
curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai poduucai tomasioorʌ istutuidi
isʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
14 Judidíu viaacatadai gʌnsʌʌlicamiga sai ʌʌgi ʌgai istutuidi
isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Cascʌdʌ judidíu dai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcana dai aidʌsi di-
via Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana sai baiy-
oma ʌrʌmo adunumʌ ducamicana.
15 Aidʌsi abiaadʌrʌ muu Suusi Cristo curusiaba
camaiñamʌga sʌʌlicamigadʌ ʌjudidíu cascʌdʌ casi istutuidi
ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isgʌnaadunumʌ
gʌnducamicagi Suusi Cristo gʌrʌʌmadu daacatai. Poduucai
Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana.
16 Aidʌsi abiaadʌrʌ muu Suusi Cristo curusiaba toma-
sioorai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudacai ʌgai.
Poduucai Suusi Cristo bai dui ʌjudidíu ʌʌmadʌ ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu sai camaivui vʌʌtʌcana Diuusi dai sai ca-
maitʌncocodaiña ʌgai aipacoga.

17 Suusi Cristo divia dai aipacoga gaaagidi naana maasi
cʌcʌʌgaducami siʌʌsi aapimʌ ismaacʌdʌ maivaavoitudaiña
Diuusi ʌcaasi ʌjudidíu ismaacʌdʌ cavaavoitudaiña Diuusi
mʌsai camaivui vʌʌtʌcana Diuusi
18 vaavoitudacai Suusi Cristo. Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi tʌsai
vaavoitudana aatʌmʌ Suusi Cristo dai poduucai casi istutu-
idi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmaitʌrjudidíu isdaanʌdagi Diuusi sai
soicʌiña.
19 Poduucai aapimʌ camaitʌrsibʌadʌrʌ oidacami
gʌnducami baiyoma aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami

ʌrʌmo adunumʌ gʌnducami. Vʌʌscatai ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
20 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai Cristo dai oojotosadʌ Cristo aagai Diuusi ñiooquidʌ poduucai maí aapimʌ. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuli Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ.
21-22 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌrʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami. Poduucai idui Diuusi vai Diuusi Ibʌadʌ diviagi dai gʌrʌʌmadu daacagi. Dai Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga oidacagi dai vaamioma maatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.

3

———

1 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aanʌ Paavora gʌndaanʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Aanʌ gʌnaagidiña aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ.
2 Aapimʌ camaatʌ lienʌ isDiuusi giñaagidi sai gʌnaagidana aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌʌpʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Gomaasi ʌrʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ Diuusi giñmaa. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ cascʌdʌ.
3 Aanʌ gʌnoojidi chiʌʌqui ñiooquicʌdʌ daidʌ gʌnaagidi isducatai Diuusi giñaagidi ʌmo istumaasi istumaasi ʌʌquioma ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.
4 Siʌʌscadʌ nʌida aapimʌ idi oojai maatʌmu aapimʌ iscamaatʌ aanʌ istumaasi ʌʌquioma ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai sai Cristo iduuñia agai ʌmo istumaasi.
5 Ʌʌquioma Diuusi maiaagidi gomaasi tomali ʌmaadutai dʌmos sivi Diuusi Ibʌadʌ aagidi ojootosadʌ Suusi Cristo ismaacʌdʌrʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu.
6 Dai pocaiti sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu viaaca agai ʌpan duucai judidíu istumaasi Diuusi maaqui agai vaavoitudadami vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo. Ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrʌjudidíu ʌmo adunumʌ gʌnducami dai vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi judidíu sai iduuñi agai vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo sivi ʌrismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
7 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ gʌnaagidiña idi ñiooqui sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Aanʌ maicʌʌ tuigacana dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñmaa gʌguvucadaga sai gʌnaagidiña aanʌ ñiooquidʌ.
8 Aanʌ poʌlidi issiooma maiñamʌga aanʌ isvʌʌsi vaavoitudadami dʌmos Diuusi giñmaa sʌʌlicami sai aagidiña aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi

oodami daidʌ ivueeyi mui naana maasi vaavoitudadami vʌʌtarʌ. Tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatiagi vʌʌsi istumaasi ivueeyi Cristo vaavoitudadami vʌʌtarʌ.

9 Dai Diuusi giñaagidi ansai aagidana aanʌ vʌʌsi oodami istumaasi Diuusi iduuñia ʌlidi ʌʌquioma abiaadʌrʌ istumaasi tomali ʌmaadutai maimaatʌcatadai. Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai.

10 Poduucai ʌpʌdui vai nʌijadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ istumaasi ivueeyi Diuusi vaavoitudadami vʌʌtarʌ sai poduucai maatʌna Diuusi tʌtʌaañicarudʌ siʌʌ saituduga Diuusi.

11 Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui poduucai isduucai ʌgai tʌtʌgitoiña tomastuigaco daidʌ idui ʌgai isducatai aagai ootosacai Suusi Cristo oidigi daama.

12 Dai vaavoitudai aatʌmʌ Suusi Cristo cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isdaanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña vaavoitudaitai isʌgai gʌrcaʌ.

13 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maivuaam ʌnʌlidiña soimaa taatacatai aanʌ. Aanʌ aagidi Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ soimaa taataca aanʌ. Dai aapimʌ gʌaagai istʌtʌgitodagi siʌʌsi gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi soimaa taatacatai aanʌ aapimʌcʌdʌ.

———

14 Cascʌdʌ siaa duutudai aanʌ oogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.

15 Diuusi idui vʌʌscatai. Idui ʌgai oodami oidigi daama daidʌ idui ʌgai gʌtʌtʌaañicaru tʌvaagiʌrʌ. Vʌʌsi ʌrʌmo oodami gʌrducami aatʌmʌ cascʌdʌ gʌrooga aagaiña aatʌmʌ.

16 Diuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai gʌniibʌdagʌrʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga tutiacana aapimʌ, Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

17 Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai Cristo gʌnʌʌmadu daacana vaavoitudaitai aapimʌ ʌgai vai poduucai vaamioma cʌʌga oigʌada aapimʌ aa oodami.

18-19 Dai daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami maatʌna siʌʌsi gʌroigʌdai Suusi Cristo tomasi maitistutuidi aatʌmʌ ismaatiagi vʌʌsi siʌʌsi gʌroigʌdai ʌgai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnʌʌmadu daacana dai sai aapimʌ oidacana isducatai Diuusi ipʌlidi.

20 Sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi dai ʌgai gʌrʌʌmadu daja. Daidʌ gʌrsoicʌi isivuaada aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi. Dai ʌgai cʌʌga istutuidi isivuaadagi vʌʌsi istumaasi aagiada aatʌmʌ dai istumaasi tʌtʌgitodagi aatʌmʌ dai asta vaamioma istutuidi ʌgai isivuaadagi.

21 Aan∧ ip∧lidi sai v∧∧si oodami c∧∧ga maat∧ isc∧∧ tuiga Di-
uusi n∧iditai istumaasi ivueeyi ∧gai vaavoitudadami v∧∧tar∧
dai maat∧catai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo.

4

———

1 Casc∧d∧ g∧ndaan∧i aan∧ aapim∧ m∧sai c∧∧gac∧r∧ oida-
cana aapim∧ tomasi maisapi aan∧ vaavoitudaitai Suusi Cristo
g∧rt∧aan∧damiga. Dai g∧ndaan∧i aan∧ m∧sai c∧∧gac∧r∧
oidacana isducatai g∧aagai isoidacagi Diuusi ∧co vuvaidad∧.
Aapim∧ ∧rDiuusi ∧co vuvaidad∧ casc∧d∧.
2 Maitav∧r g∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧liada dai c∧∧gav∧r tuutiaca dai
maitav∧r bacocoda dai mosn∧ijada istumaasi g∧nvuidadagi
aa dai g∧noig∧adavurai aipacoga.
3 ∧mo t∧gitoidagai av∧r viaaca c∧∧gac∧r∧ g∧nn∧iditai
aipacoga, Diuusi Ib∧ad∧ g∧nsoic∧i casc∧d∧.
4 Dai v∧∧si vaavoitudadami ∧r∧mo adunum∧ ducami dai
v∧∧scatai viaa ∧gai vaa Diuusi Ib∧ad∧. Dai Diuusi ∧co vuvaitu
v∧∧si vaavoitudadami dai maat∧ aat∧m∧ is∧mo imidagai iimia
ragai Diuusi ∧∧madu dai tomastuigaco ∧∧madu daraaja ragai.
5 Mosali∧ ∧maduga g∧rt∧aan∧damiga, v∧∧scatai aat∧m∧
vaavoitudadami ∧madugan duucai vaavoitudai, dai
mos∧madugan duucai g∧rvapaconai aat∧m∧,
6 mos∧maduga Diuusi g∧rooga dai ∧gai
∧rbait∧c∧aacamigad∧ v∧∧scatai dai g∧r∧∧madu daja dai
g∧rn∧iditai ismaac∧d∧ maivaavoitudai istutuidi ismaatiagi
isDiuusi ali∧ viaa guvucadagai.
7 Cristo g∧rmaacai guvucadagai v∧∧scatai ∧∧madutai said∧
ivuaadana ∧mo istumaasi poduucai isduucai ∧gai ip∧lidi.
8 Casc∧d∧ pocaiti Diuusi ñiooquid∧r∧:
T∧sad∧cai Cristo t∧vaagiamu g∧maat∧ isvaamioma istui ∧gai
is∧Diaavora.
Casc∧d∧ ∧Diaavora camaitistutuidi iscucupadagi vaavoitu-
dadami iib∧ad∧.
Dai gotor∧ Cristo maa guvucadagai vaavoitudadami.
Pocaiti Diuusi ñiooquid∧r∧.
9-10 Capocaititai Diuusi ñiooquid∧r∧ isSuusi Cristo
t∧sai t∧vaagiamu poduucai c∧∧ga g∧maat∧ is∧p∧ga t∧vai
t∧vaagiaiñd∧r∧ dai divia tami oidigi daama. T∧sai Cristo
siaaco vaamioma t∧cavaga t∧vaagi∧r∧, dai sivi tomasiaacoga
daja ∧gai.
11 Dai Cristo maa guvucadagai v∧∧scatai ∧∧madutai
vaavoitudadami said∧ ivuaadana ∧mo istumaasi. ∧∧moco
maa ∧gai guvucadagai said∧ ∧roojotosad∧cana, dai aa said∧
∧rDiuusi ñiñiooquituldiadamigad∧cana, dai aa sai aagidiña
oodami ismaac∧d∧ maiquiaa ca∧ isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧

vuviadami sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, dai aa saidʌ ʌrvaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌcana, dai aa saidʌ ʌrvaavoitudadami mamaatʌtuldiadamigadʌcana.

12 Poduucai bai dui Suusi Cristo ʌgai saidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ vai poduucai vaavoitudadami vaamioma cʌʌga oidacana dai vaamioma cʌʌga vaavoitudana Diuusi ñiooquidʌ.

13 Vai poduucai vʌʌscatai aatʌmʌ ʌmaduga mʌʌsi vaavoitudaiña dai ʌmaduga mʌʌsi maatʌna aatʌmʌ mamaatʌtuldiaragadʌ Suusi Cristo. Dai poduucai aatʌmʌ vaavoitudadami bʌiyagi tʌgitoidagai daidʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi, asta siʌʌsca cʌʌga oidaca aatʌmʌ isducatai oidacatadai Suusi Cristo.

14 Dai poduucai camaiʌpan ducamicamu aatʌmʌ aali ismaacʌdʌ tomasioorʌ vupuiirumadai aagiditai ʌma maasi vaavoidaragai. Dai camaitistutiadamu oodami sastuduacami isgʌrvupuiirumadadagi gʌmamaatʌtuldiaragacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi.

15 Baiyoma aatʌmʌ aagadagi mosʌʌgi istumaasi ʌrvaavoi poduucai gʌaagai isbʌiyagi tʌgitoidagai daidʌ ivuaadagi istumaasi Cristo ipʌlidi gʌroigʌdaitai aatʌmʌ aipacoga. Aatʌmʌ ʌmo adunumʌ gʌrducami dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga.

16 Dai ʌgai gʌrsoicʌi gʌguvucadagacʌdʌ iscʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadagi aatʌmʌ aipacoga daidʌ iscʌʌga ivuaada aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi dai poduucai vaamioma cʌʌga oidacamu aatʌmʌ gʌroigʌdaitai aipacoga.

———

17 Aanʌ gʌnaagidi istumaasi giñaagidi Suusi Cristo. Ʌgai pocaiti mʌsai camaioidacana aapimʌ isducatai oidaca ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi. Ʌgai tʌtʌgitoidadʌ maisoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

18 Ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi cascʌdʌ maitistutuidi iscʌʌga tʌtʌgitodagi. Dai ʌgai gajiaadʌrʌ viaa Diuusi maitipʌliditai istʌtʌgitodagi Diuusi cascʌdʌ camaitistutuidi ʌgai istʌtʌgitodagi Diuusi cascʌdʌ maiviaa ʌgai ibʌdagai utudui ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi.

19 Dai camaisiaa ʌʌrai isgoogosi gʌnducamicagi baiyoma baigʌnʌlidiña pomaasi ivuaadatai.

20-21 Aidʌsi cajioma aapimʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai maí aapimʌ isducatai oidacatadai ʌgai dai isducatai gamamaatʌtuldiña ʌgai poduucai maí aapimʌ istumaasi ʌrvaavoi. Poduucai maí aapimʌ sai maitʌaagai isʌpan duucai oidacagi ʌmaivaavoitudadami.

22 Casiavʌr maioidaca isducatai oidacatadai aapimʌ maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo. Ʌʌquioma ʌDiaavora

gʌnvupuiirumadaiña cascʌdʌ aapimʌ poʌlidiña sai vaamioma siooma oidacana soimaasi ivuaadatai.
23 Baiyoma gʌndagitovurai vai Diuusi ʌma duucai gʌntʌtʌgitoituldiña vai camaitʌtʌgitoda aapimʌ isducatai tʌtʌgitoiña ʌʌquioma baiyoma tʌtʌgitoda aapimʌ isducatai Diuusi ipʌlidi.
24 Dai viaacamu aapimʌ ibʌdaga utudai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ aipacoga poduucai isduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai ʌʌgiadamu aapimʌ Diuusi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
25 Cascʌdʌ casiavʌr maiyaatavoaca, aatʌmʌ ʌmo adunumʌ gʌrducami cascʌdʌ.
26 Isbaamuagi ʌmaadutai aapimʌ maitavʌr soimaasi ivuaada dai maitʌaagai isʌmo tasai baamuca ʌgai
27 poduucai istutuidi ʌDiaavora issoimaasi iduiñtuldiagi cascʌdʌ.
28 Ismaacʌdʌ ʌʌsivuacatadai camaitʌaagai isʌʌsivuacagi baiyoma gʌaagai isgaaata vuaadagi dai poduucai viaacagi istumaasi oidadagi soituutuigami.
29 Maitavʌr sigalnaasi ñiooqui aagada baiyomavʌr cʌʌga ñioocada vai poduucai sioorʌ gʌncaʌcagi cʌʌgacʌrʌ oidacana dai baigʌnʌlidiña.
30 Dai poduucai maisoiʌliatudai aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ. Ducami isdaasamudai Diuusi Ibʌadʌ gʌtʌpacaru vai poduucai gʌmaatʌ isʌmo imidagai iimi agai aapimʌ tʌvaagiamu dai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu daraajamu.
31 Maitavʌr oomaliaca, maitavʌr bacocoda, maitavʌr gʌncocoada, maitavʌr sigalnaasi ñiooqui aagada, maitavʌr vui ñioocada aa, dai gajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi soimaascami.
32 Baiyomavʌr cʌʌ tuutiaca dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada aipacoga dai gʌnoigʌldadavurai aipacoga poduucai isduucai Diuusi gʌnoigʌli aapimʌ vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo.

5

———

1 Aapimʌ ʌrDiuusi gʌrooga maamaradʌ dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌada. Cascʌdʌ avʌr ʌpan duucai ivuaada aapimʌ ʌgai.
2 Gʌnoigʌadavurai aipacoga poduucai isduucai Cristo gʌroigʌdai cascʌdʌ gʌmuaatu curusiaba sai poduucai Diuusi gaoigʌldiña gasoimaascamiga. Dai Diuusi baigʌlidi Suusi Cristocʌdʌ poduucai iduucai ʌgai. Ʌjudidíu coodaiña cañiru maamaradʌ ʌmo altar daama dai dadaasdiña Diuusi sai ʌgai oigʌldiana soimaascamigadʌ. Istumaasi idui Cristo ʌrʌpan ducami isducatai ivuaadana ʌjudidíu.

3 Aapimʌ casi ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ maitʌaagai
mʌsgoogosi gʌnducamicagi tomali maiaagadagi gomaasi
tomali maitʌaagai mʌscoimudadʌ tuutiacagi.
4 Dai maitʌaagai isaagadagi gosoimaascami dai maitʌaagai
isvupuiiruga maasi ñioocada gomaasi maitʌrcʌʌgai
isaagadagi. Baiyoma gʌaagai isbaigʌrʌliadagi Diuusicʌdʌ.
5 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami
maiiimia agai siaaco gatʌaanʌi Cristo ʌʌmadu Diuusi. Dai
ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, ʌgʌ ʌrʌpan duucami is-
maacʌdʌ siaa duutudai ʌmoomono, ʌgai maiiimia agai siaaco
gatʌaanʌi Cristo ʌʌmadu Diuusi.
6 Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaa taatatuldiamu ismaacʌdʌ
pomaasi ivueeyi. Ʌgai maiʌʌgidi Diuusi cascʌdʌ. Di-
uusi maitavʌr gʌndadagitoda isgʌnvupuiirumadadagi aa
gʌnaagiditai sai maitʌrvaavoi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
7 Maitavʌr urapʌcʌda sioorʌ pocaitadagi.
8 Ʌʌquioma aapimʌ maimaatʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ dai
aliʌ soimaasi ivuaadana. Dʌmos sivi cavaavoitudai aapimʌ
Suusi Cristo dai maatʌ Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ gʌaagai
mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
9 Ismaacʌdʌ maatʌ dai ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌ
tuutuiga dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi aa oodami dai ʌgai vaavoitu-
dai sai vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌrvaavoi dai
ʌʌgidi.
10 Gʌnajagʌdavurai ismaatiagi vʌʌsi istumaasi baiʌlidi Diu-
usi.
11 Maitavʌr urapʌcʌda ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi ʌgai
ivueeyi istumaasi maitʌrsoiñi dai aapimʌ maitʌaagai ispo-
maasi ivuaadagi. Baiyomavʌr aagiada aapimʌ ʌgai sai
soimaasi ivueeyi.
12 Aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai isaagadagi istumaasi ivueeyi ʌgai
ʌstocai.
13 Dai siʌʌscadʌ aagiadagi aapimʌ ʌsoimaasi ivuaadami
sai aliʌ soimaasi ivueeyi, dai siʌʌscadʌ nʌijadagi ʌgai
vaavoitudadami iscʌʌgacʌrʌ oidaga, aidʌ gia maatʌmu ʌgai
issʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi dai cʌʌga istutuidi isʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi.
14 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai ismaacʌdʌ
soimaasi ivueeyi,
ʌʌgiditai avʌr caʌca Diuusi ñiooquidʌ
dai vaavoituda siCristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

15 Cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca. Maitavʌr ʌpan duucai
oidaca ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ baiyomavʌr

oidaca ʌpan duucai sastuducami ismaacʌdʌ maatʌ Diuusi
ñiooquidʌ.
16 GʌnaagavuraiAi dai cʌʌgacʌrʌ oidaca sʌʌlicʌdʌ soimaasi
ivueeyi aa oodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi
cascʌdʌ.
17 Maitavʌr vupuiiruaca. GʌnaajagʌdavuraiAi ismaatiagi is-
tumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ.
18 Maitavʌr navacorʌda. Ismaacʌdʌ navacorʌi aliʌsi
soimaasi ivueeyi. Baiyomavʌr dagito Diuusi Ibʌadʌ vai
ʌgai gʌnsoiñana iscʌʌga tʌtʌgitoda aapimʌ.
19 Siʌʌscadʌ gʌndaiviada aapimʌ aipacoga gʌaagai is-
ganʌdagi Diuusi nʌidadʌ sʌʌlicʌdʌ siaa duutudaitai Diuusi.
20 Vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada Diuusi gʌroogacʌdʌ vʌʌsi is-
tumaasicʌdʌ. Daidavʌr tʌgituda isDiuusi gʌrooga gʌrcaʌca
vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo.

———

21 GʌnsoicʌdavuraiAi aipacoga, dai vuudavurai ñiooqui is-
maacʌdʌ gʌnmaacadagi aa vaavoitudadami, dai cʌʌgavʌr
gʌntʌgito caʌca isducatai gʌnmamaatʌtuldiadagi aa vaavoi-
tudadami. Aapimʌ siaa duutudai Cristo cascʌdʌ.
22 Ooqui gʌaagai isʌʌgiadagi gʌncuucuna poduucai isduu-
cai ʌʌgidi ʌgai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
23 Ʌcʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi gʌooñiga poduucai isduucai Suusi
Cristo tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitudadami. Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
vuvaitu ʌvaavoitudadami daidʌ ʌvaavoitudadami aaduñdʌ
gʌnducami Suusi Cristo.
24 Poduucai isduucai ʌvaavoitudadami ʌʌgidi Suusi Cristo
ooqui gʌaagai isʌʌgiadagi gʌncuucuna vʌʌsi istumaasi
tʌaanʌdagi cuucunadʌ.
25 Ʌcʌcʌʌli gʌaagai isoigʌadagi gʌnooñiga poduucai isduucai
Cristo oigʌdai ʌvaavoitudadami dai muu curusiaba sai ʌgai
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna
26 saidʌ ʌvaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadana baiy-
oma ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ. Cristo oigʌli soimaas-
camigadʌ vaavoitudacai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ sai poduucai
camaigʌpiʌr vʌʌtʌcana.
27 Poduucai Cristo bai ivueeyi ʌvaavoitudadami sai ʌʌmadu
oidacana camaitʌrsoimaasi ducamicatai. Cristo caʌco vu-
vaitu ʌgai, siʌʌscadʌ iimia vaavoitudadami tʌvaagiamu ca-
maitiipucamu sioorʌ gʌpiʌr vuupadagi.
28 Poduucai isduucai oigʌdai Suusi Cristo ʌvaavoitudadami
poduucai gʌaagai isoigʌadagi cʌcʌʌli gʌnooñiga dai nuu-
cadacagi poduucai isduucai gʌnnuucada ʌgai ʌʌgi. Ismaacʌdʌ
nuucada gʌooñiga ducami isʌʌgi gʌnuucadacamudai ʌgai.
29 Tiipu sioorʌ ʌʌgi gʌcʌʌdadagi baiyoma gʌnuucada
siʌʌscadʌ biuugimuca ʌgai gacuaadana dai siʌʌscadʌ

ʌvamuca ʌgai gʌuucadaiña poduucai isduucai Cristo nuucada
ʌvaavoitudadami.
30 Ʌgai ʌraaduñdʌ ducami cascʌdʌ. Dai aatʌmʌ ʌʌpʌ
ʌrvaavoitudadami cascʌdʌ aaduñdʌ gʌrducami Cristo.
31 “Cascʌdʌcʌcʌʌli dadagitoi gʌndʌʌdʌ dai vʌpʌnagi ooqui,
dai vʌʌ goocatai ʌrʌmo oodami gʌnducamicana ʌgai”.
32 Dai poduucai isduucai ʌmo cʌʌli ʌʌmadu ʌmo ooqui
ʌrʌmo oodami gʌnducami poduucai Cristo ʌʌmado
ʌvaavoitudadami ʌrʌmo oodami gʌnducami. Gomaasi
ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami dʌmos sivi gʌnaagidi
aanʌ dai gomaasi aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi vʌʌsi
vaavoitudadami.
33 Dai aapimʌ aliʌsi gʌaagai istʌgituagi iscasi gʌnaagidi
aanʌ sai vʌʌscatai gʌaagai isoigʌada gʌnooñiga dai nuu-
cadacagi poduucai isduucai gʌnnuucada ʌgai ʌʌgi. Daidʌ
ooqui gʌaagai issiaa duutuadagi gʌncuucuna.

6

1 Aapimʌ aali ʌʌgiadavurai gʌndʌʌdʌ vaavoitudaitai Suusi
Cristo, poduucai ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgai.
2-3 Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti ʌmo ñiooqui: “Sioorʌ siaa
duutuadagi gʌndʌʌdʌ ʌgai gia baigʌliadamu dai mui uumigi
oidacamu ʌgai tami oidigi daama”. Idiavʌr ʌʌpʌgadadʌ
sʌʌlicamigadʌ Diuusi ismaacʌdʌcʌdʌ Diuusi aagidi isiduuñia
agaitadai ʌmo istumaasi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi
ʌñiooqui.
4 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ maamara maitavʌr bacoquitu-
dada gʌnmaamara baiyomavʌr cʌʌga nuucadaca dai maa-
cada ñiooqui dai cʌʌgavʌr maamatʌtuldiada vai vaavoitudana
Suusi Cristo.
5 Aapimʌ pipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu siaa duutudaitai,
dai cʌʌga soicʌda ducami isivuaada Cristo aa duiñdadʌ.
6 Cʌʌgavʌr gaaata vuaada maisiu mosʌcaasi siuu duucu
gʌnnʌijada gʌnaamu ipʌliditai ispotʌiya ʌgai mʌsai aliʌ sas-
tudaga baiyoma Cristo pipiooñigadʌ duucai sʌʌlicʌdʌ ivuaa-
datai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
7 Baigʌnʌliaracʌdʌ vʌrai ivuaada gʌnaa duiñdaga ducami
isivuaadamudai aapimʌ Suusi Cristo aa duiñdadʌ maisiu
oodami.
8 Cʌʌmaatʌ aapimʌ isvʌʌscatai tomasi ʌrpipiooñi tomasi
ʌrgaaamu Diuusi maaquimu istumaasi maacai ʌgai vaavoi-
tudadami cʌʌga ivuaadatai ʌgai.
9 Dai aapimʌ gaaamu cʌʌgavʌr nuucadaca gʌnpipiooñiga
dai maisoimaasi taatamituldiada. Gʌntʌtʌgitovurai sai Suusi
Cristo tʌvaagiana daja dai ʌgai gʌntʌaanʌi vʌʌscatai. Dai ʌgai
ʌʌmadugan duucai nʌidi vʌʌscatai.

———

10 Dadagitovurai aapimʌ sai Suusi Cristo gʌnmaacana
gʌguvucadaga.
11 ΛDiaavora gʌrvuidʌrʌ caatʌ aatʌmʌ vaavoitudadami
dai soimaasi gʌrduiñtuldiada ʌlidi ʌgai. Λgai aliʌ yaatavoga
cascʌdʌ gʌaagai isgʌrnuucadacagi vʌʌsi istumaasicʌdʌ
ismaascʌdʌ Diuusi gʌrmaacai, vaavoitudaitai Suusi Cristo
vai poduucai ʌgai maidagituagi isʌDiaavora soimaasi
gʌrduiñtuldadagi.
12 Ismaacʌdʌ gʌrvuidʌrʌ vʌʌtʌ maitʌroodami. Λgai
ʌrDiaavora ʌʌmadu tʌtʌaañicarudʌ. Λgai aliʌ soimaasi ivueeyi
dai oidi daami ajioopai siaaco gatʌaanʌi ʌgai moomoyi dai
dudunucami duucai. Λgai tʌaanʌi ismaacʌdʌ maivaavoitudai
Diuusi.
13 Cascʌdʌ gʌaagai isgʌrnuucadacagi vaavoitudacai Su-
usi Cristo, vai poduucai maitʌrmaita ʌDiaavora siuu duucu
soimaasi gʌrduiñtuldada ʌliada ʌgai. Dai ismaidadagituda
aatʌmʌ issoimaasi gʌrduiñtuldada ʌDiaavora vʌʌscʌrʌ aliʌsi
gʌaagai isapiagʌrnuucadacagi.
14 Aliʌsi gʌaagai isgʌrnuucadacagi vaavoitudaitai Diuusi
ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi dai gʌrsoicʌi
ismaiʌʌgiadagi ʌDiaavora. Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌ tuutiacagi
aatʌmʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi.
15 Aliʌsi gʌaagai isbai gʌrduuca aatʌmʌ tomastuigaco is-
gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ soicʌi oodami sai
gʌniibʌstacan tadacana.
16 Dai gʌaagai iscʌʌga vaavoitudada Suusi Cristo vai podu-
ucai maisoimaasi gʌrduiñtuldiada Diaavora.
17 Dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidacai Suusi Cristo poduucai so-
bicʌi ʌgai Diaavora vai maisoimaasi gʌrduiñtuldiña. Dai aliʌsi
gʌaagai iscʌʌga maatʌca aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi
ñiooquidʌcʌdʌ vaamioma istutuidi aatʌmʌ isʌDiaavora.
18 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai isdaanʌda aatʌmʌ Diuusi isduucatai
ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ. Gʌaagai ismaioojoada aatʌmʌ is-
daanʌdagi Diuusi sai soicʌiña vʌʌsi vaavoitudadami.
19 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aanʌ giñvʌʌtarʌ ʌʌpʌ
vai Diuusi giñsoicʌdagi sai cʌʌga gaaagidiña aanʌ maidu-
aadicuitai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidaragai ismaacʌdʌ ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami.
20 Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Λgai giñootoi sai gaaagidiña
aanʌ isʌgai ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ.
Vʌʌscʌrʌ daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai maiduaadicuitai
gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai gʌaagai
isivuaada aanʌ.

———

21-22 Tiiquico ʌrgʌraduñi vaavoitudadami dai aanʌ aliʌ
oigʌdai. Goovai cʌʌga gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ.
Cascʌdʌ gʌnootosda iñagai aanʌ dai goovai gʌnaagidamu is-
duucatai daraaja aatʌmʌ dai istuma vueeyi aanʌ ʌʌmadu aa
vaavoitudadami ismaacʌdʌ giñʌma daraaja. Dai poduucai
baigʌnʌliadamu aapimʌ.
23 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga iibʌstudacan tadacana ʌvaavoitudadami
dai sai ʌgai soicʌiña ʌvaavoitudadami iscʌʌga gʌnoigʌadagi
aipacoga vaavoitudaitai Suusi Cristo.
24 Dai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña aapimʌ
ismaacʌdʌ cʌʌga siaa duutudai tomastuigaco Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Filipoosiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ Paavora ʌʌmadu Timoteo ʌrpipiooñigadʌ Suusi
Cristo dai gʌnoojidi idi oojai vʌʌsi aapimʌ gʌraaduñi
Filipoosiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo
ʌʌmadu tʌtʌaanʌdamigadʌ dai sonʌrguucacamigadʌ
tʌtʌaanʌdami.
2 Aatʌmʌ ipʌlidi siDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan
tadacagi.

———

3 Aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ giñDiuusigacʌdʌ siʌʌscadʌ
gʌntʌtʌgitodagi.
4 Dai siuu duucu gamamadada aanʌ aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ
vʌʌscʌrʌ aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ.
5 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ aipaco gʌrsoicʌi aatʌmʌ
Diuusi aa duiñdadʌrʌ.
6-8 Aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌidi poduucai isduucai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi aanʌ ʌʌpʌ dai
Diuusi gʌnsoicʌi aapimʌ poduucai isduucai giñsoicʌi aanʌ
ʌʌpʌ tʌsai maivuí ñioocaiña aatʌmʌ ʌgai siʌʌscadʌ soimaa
taatamadagi. Maisapi aanʌ cascʌdʌ aliʌ soimaa taataca aanʌ
ʌʌmadu aapimʌ ʌʌpʌ. Diuusi gʌrsoicʌi ʌʌpʌ tʌtai maiduduaadicuda aatʌmʌ siʌʌscadʌ vaan guuquivagi dudunucamiʌrʌ
gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Diuusi
ʌrnʌijadami isaliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ aapimʌ vʌʌscatai. Suusi Cristo aanʌ giñʌʌmadu daja cascʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ
poduucai isduucai gʌnoigʌdai. Vʌʌsi imaasicʌdʌ sʌʌlicʌdʌ
vaavoitudai aanʌ isDiuusi ismaacʌdʌ gʌnsoi mʌscʌʌgacʌrʌ
oidacagi aidʌmʌsi utudama vaavoitu ʌgai apiagʌnsoicʌdamu
asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. Dai cʌʌgadu ispoduucai
vaavoitudai aanʌ.
9 Daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai vaamioma cʌʌga oigʌdaiña
aapimʌ gʌnaaduñi vaavoitudadami dai sai Diuusi
gʌnmaacana vaamioma maatʌdagai vai vaamioma maatʌ
caʌca aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
10 Vai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌca aapimʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami. Dai
poduucai istutiadamu aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maitiipucamu istucʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌnvupadagi tomali ʌmo oodami
siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.

11 Dai Suusi Cristo gʌnsoiñamu mai cʌʌgacʌrʌ oidaca
aapimʌ. Dai poduucai aa nʌijadamu mʌsduucai oidaga
aapimʌ dai ʌgai pocaitiada isDiuusi aliʌ cʌʌ tuiga dai podu-
ucai siaa duutuadamu ʌgai ʌʌpʌ.

———

12 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi iscʌʌga maatʌca aapimʌ isvʌʌsi
istumaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ sai gomaasi ʌpʌvueeyi
aanʌcʌdʌ sai vaamioma mui oodami maatʌna isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
13 Dai poduucai vʌʌsi idi sandaarugadʌ ʌgʌʌ raí ʌʌmadu
vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌraí quiidiʌrʌ oidaga maatʌna iñsaanʌ
maisapi gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
14 Dai cayoga vʌʌsi gʌraaduñi vaamioma cʌʌga vaavoitudai
isgʌrDiuusiga gʌrnuucada dai maiduduaadicuitai gaaagidi
Diuusi ñiooquidʌ nʌidi ʌgai iñsaanʌ maiduaadicui tomasi mais-
api cascʌdʌ ʌgai maiduduaadicui ʌʌpʌ.

15-17 Λʌmoco sʌʌlicʌdʌ giñʌʌgacoi aliʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña
ʌoodami gamamaatʌtulditai aanʌ Diuusi ñiooquidʌ. Λgai
vaa oodami ismaacʌdʌ giñʌʌgacoi soigiñʌliatuda ʌlidi
cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Povuaadana ʌgai mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌʌpʌ dai ʌʌmoco
sʌʌlicʌdʌ iduñia ʌlidi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gaaagidiña
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dʌmos ʌgaa gia choo,
mospovuaadana ʌgai mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌʌpʌ. Dʌmos
aa vaavoitudadami cʌʌga tutuiga dai cascʌdʌ gaaagidiña
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Λgai aliʌsi giñoigʌdai
dai cʌʌga maatʌ iñsaanʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami dai cascʌdʌ maisapi aanʌ.
18 Tuido, tomasioorʌ aagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami dʌmos aagada istumaasi Diuusi ipʌlidi. Λmoco
sʌʌlicʌdʌ iduñia ʌlidi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gaaagidiña
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dʌmos aa gia
povuaadana mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dʌmos aagada ʌgai
Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ cabaigiñʌlidi aanʌ.

Dai apiabaigiñʌliadamu aanʌ.
19 Moscʌʌga maatʌ aanʌ isdaanʌi aapimʌ Diuusi aanʌ
giñvʌʌtarʌ dai cʌʌga maatʌ aanʌ isgiñsoicʌi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai
vaa ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Suusi Cristo cascʌdʌ vʌʌsi istu-
maasicʌdʌ ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaida
agai.
20 Aanʌ maatʌ ismaitivuaada iñagai istucʌdʌ siaa ʌradagi
aanʌ dai maatʌ aanʌ ismaiduaadicuitai aagada iñaagai Diuusi
ñiooquidʌ vai sivi ʌpan duucai ʌʌquioma vaamioma nʌijadagi

dai tʌtʌgitodagi ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ oidaga aanʌ dai imaasicʌdʌ siaa duutuadagi ʌoodami Suusi Cristo ʌʌpʌ tomasi camuu aanʌ isquiaa oidacagi ʌʌpʌ.

21 Tami oidigi daama ipʌlidi aanʌ isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo dai siʌʌscadʌ muquia aanʌ vʌʌscʌrʌ ʌgai ʌʌmadu daacamu aanʌ dai goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

22 Dʌmos isquiaa oidaca aanʌ tami oidigi daama istutuidi aanʌ isapiaivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ. Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ aanʌ istumaasi ipʌlidi ismuquiagi isoidacagi.

23 Aliʌ sijaiga ismatia aanʌ ismaacʌdʌ ipʌlidi. Aanʌ baiyoma ipʌlidi ismuquiagi dai Suusi Cristo ʌʌmadu daacagi poduucai siooma ʌrcʌʌgai aanʌ giñvʌʌtarʌ.

24 Dʌmos aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ siooma ʌrcʌʌgai isapiaoidaca aanʌ tami oidigi daama.

25 Aanʌ cʌʌga maatʌ isgiñtʌgito aapimʌ cascʌdʌ poʌlidi aanʌ isquiaa oidaca iñagai aanʌ gʌnʌʌmadu, dai gʌnsoiñagi mai vaamioma vaavoituda aapimʌ Suusi Cristo dai vaamioma baigʌnʌliada.

26 Poduucai gʌnʌʌmadu daacamu aanʌ ʌpamu vai poduucai aagida aapimʌ aa siʌʌ cʌʌga ivueeyi Suusi Cristo aapimʌcʌdʌ.

27 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ mʌsducatai maí Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Aanʌ ipʌlidi iscajiomacagi mʌsmoʌʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga tomasi gʌnʌʌmadu daja aanʌ ismʌʌcasi ʌʌpʌ, dai cajiomaca iñʌlidi aanʌ ʌʌpʌ mʌsai ʌmadugan duucai tʌtʌgitoi dai mʌsai vʌʌscatai apiaaagidiña aa oodami Suusi Cristo mamaatʌtuldargadʌ,

28 dai maitʌndadagitoda isgʌnʌʌbʌcatada ismaacʌdʌ gʌnvuidʌru vʌʌtʌ. Imaasicʌdʌ cʌʌga maatʌcamu ʌgai ismaiiimia agai Diuusi ʌʌmadu dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu aapimʌ. Ʌʌgi Diuusi maatʌtuldamu gomaasi.

29 Diuusi gʌnmaa oigaragai mʌsvaavoitudagi Suusi Cristo dai mʌssoimaa taatagi ʌgaicʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatai vʌʌsi soimaascami ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ dai poduucai gia ʌrcʌʌgai.

30 Aapimʌ nʌidi isducatai soimaa taatamaiña aanʌ. Dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai soimaa taataca aanʌ sivi. Dai aapimʌ giñʌpan duucai soimaa taatamai ʌʌpʌ.

2

———

1 Camaatʌ aapimʌ isSuusi Cristo gʌnsoicʌi, dai isʌgai baigʌnʌliatudai gʌnoigʌdaitai, dai maatʌ aapimʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja dai soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ.

2 Mos∧mo t∧gitoidagai av∧r viaaca aapim∧ dai
g∧noig∧adavurai ∧mo si∧∧g∧m∧ duucai, dai maic∧∧da
t∧nn∧ijada dai mainaana caiti ∧nn∧ijada aipaco dai poduucai
vaamioma baigiñ∧liatudadamu aapim∧.
3 Soic∧davurai aa maisiu ∧∧gi g∧nt∧gitoca dai maitav∧r
g∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧liada v∧∧scatai g∧aagai ispov∧n∧liadagi sai
aaduñd∧ vaamioma ∧rg∧g∧rduc∧d∧ si∧∧gi ∧gai.
4 V∧∧scatai ali∧si g∧aagai ist∧t∧gitodagi isducatai istutuidi
issoic∧dagi aa dai maisiu ∧∧gi g∧nsoic∧dagi.
5 Aapim∧ g∧aagai is∧pan duucai t∧t∧gitodagi Suusi Cristo.
6-7 Tomasi ∧gai ∧rDiuusi v∧∧sc∧r∧ dagito g∧s∧∧licamiga
chi∧∧qui uumigi dai oodami duucai vuusai dai gooqui∧r∧
∧rpioo̅ñigad∧catadai v∧∧si oodami.
8 Dai caoodamitucai maig∧duc∧d∧ g∧∧lidiña dai g∧dagito
m∧smuaagi curusiaba iduñia ∧liditai istumaasi oogad∧ ip∧lidi
tomasi ali∧si ∧rsiaa ∧raragaicana m∧smuaagi ∧maadutai cu-
rusiaba.
9 Casc∧d∧ Diuusi maa Suusi Cristo vaamioma g∧duc∧d∧
daasicami istomali ∧mo ∧mai,
10 sai vaamioma siaa duutudaiña v∧∧scatai t∧vaagi∧r∧ dai
oidigi daama dai d∧v∧∧rai uta istomali ∧mo ∧mai.
11 Vai poduucai v∧∧si naana maasi oodami matiagi dai
pocaitiadagi isSuusi Cristo ∧rt∧aan∧dami dai siaa duutuada
∧gai Diuusi g∧rooga.

———

12-13 Casc∧d∧ giñaaduñi g∧aagai isapiagiñ∧∧giditai ca∧ca
aapim∧ tomasi mait∧n∧∧madu daja aan∧ poduucai
isduucai giñ∧∧gidiña aapim∧ aid∧si g∧n∧∧madu daja aan∧.
Diuusi g∧n∧∧madu daja aapim∧ ∧∧madutai dai g∧nsoic∧i
maic∧∧gac∧r∧ oidaca aapim∧ poduucai isduucai ip∧lidi
∧gai casc∧d∧ g∧naagavurai isc∧∧gac∧r∧ oidacagi s∧∧lic∧d∧
∧∧b∧iditai Diuusi c∧∧gac∧r∧ g∧nvuvaididatai ∧gai.
14 Maitav∧r vui ñioocada Diuusi tomali mait∧nvupui
ñioocada g∧naaduñi ∧∧madu.
15-16 Vai tomali ∧maadutai mait∧t∧gaiña tomali ∧mo
istumaasi istuc∧d∧ g∧pi∧r∧ g∧nvupadagi baiyomav∧r
c∧∧gac∧r∧ oidaca. Aapim∧ ∧rDiuusi maamarad∧ dai mui
oodami soimaasi ivuaadami saagida oidaga aapim∧.
Dai c∧∧ga gamamaat∧tuldiadagi ismaac∧d∧ aagai Suusi
Cristo isducatai g∧aagai isoidacagi dai isducatai v∧∧sc∧r∧
oidaca aat∧m∧ ∧gai ∧∧madu, vai si∧∧scad∧ ∧oodami
ismaac∧d∧ oidigi daama oidaga n∧ijadagi isducatai
oidaga aapim∧ poduucai matia ∧gai ispoduucai g∧aagai
isoidacagi. Dai poduucai si∧∧scad∧ diviagi Suusi Cristo aan∧
baigiñ∧liadamu aapim∧c∧d∧ maat∧catai ismaimos∧∧gic∧d∧

aapimʌ gʌnsaagida aimʌraitadai gʌnaagidiña aanʌ Diuusi
ñiooquidʌ.
17 Isaapimʌ vaamioma vaavoitudagi dai vaamioma siaa du-
utuadagi Diuusi muucucai aanʌ, aanʌ gia ipʌlidi ismuquiagi.
Dai vʌʌscʌrʌ baigiñʌlidi aanʌ tomasi muu aanʌ aapimʌcʌdʌ.
18 Dai aapimʌ avʌr baigʌnʌliada ʌʌpʌ giñʌpan duucai.

———

19 Aanʌ poʌlidi isʌtʌaanʌdami Suusi Cristo ipʌlidi iso-
toma gaamucu gʌnootosda aanʌ goTimoteo, dai aanʌ gia
gʌnootosda iñʌlidi vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi
goovai vaamioma baigiñʌliada aanʌ maatʌcai mʌsduucai
daraaja aapimʌ.
20 Maitiipu ʌmai tami ismaacʌdʌ giñʌpan duucai tʌtʌgitoi
dai sʌʌlicʌdʌ gʌnsoiña ʌlidiña.
21 Vʌʌscatai gogaa mosʌʌgi gʌntʌtʌgitoiña dai maivuamʌn
ʌlidiña isivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdadʌ.
22 Camaatʌ aapimʌ isTimoteo cʌʌga tuiga goovai ivueeyi
istumaasi aagai. Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai giñsoicʌi
goovai gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Goovai giñsoicʌi ʌpan duucai isduucai soicʌi ʌmo ali gʌʌli
gʌooga.
23 Cascʌdʌ gʌnootosda iñʌlidi aanʌ mosmaatʌcai
mʌstumaasi iduñia agai tami maisacarʌrʌ aanʌcʌdʌ.
24 Aanʌ poʌlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isʌʌgi
mʌʌca gʌnnʌida aanʌ otoma.
25 Aanʌ poʌlidi isgʌaagai isgʌnootosda aanʌ gʌraduñi Epa-
farodito ismaacʌdʌ giñsoicʌi dai giñʌpan duucai soimaa taata-
mai gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ. Aapimʌ giñootosi aidʌsi
tʌgitocatadai aanʌ.
26 Goovai poʌlidi mʌsaapimʌ maibaigʌnʌlidi maatʌcai is-
cococatadai goovai cascʌdʌ gʌnnʌida ʌlidi goovai aapimʌ
vʌʌscatai.
27 Vaavoava issʌʌlicʌdʌ cococatadai goovai baitoma muu
dʌmos Diuusi soigʌʌli goovaicʌdʌ dai aanʌcʌdʌ ʌʌpʌ ansai
poduucai maivaamioma soigiñʌlidiña.
28 Cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnootosda iñʌlidi aanʌ vai poduucai
baigʌnʌlda aapimʌ tʌʌgacai ʌpamu. Dai poduucai camaisii
soigiñʌliadamu aanʌ.
29-30 Cascʌdʌ baigʌnʌliaragacʌdʌ avʌr miaadʌgida. Goovai
ʌrgʌraduñi vaavoitudadami. Gʌntʌgitovurai aapimʌ is-
goovai baitoma muu gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ. Baitoma
muu goovai giñsoicʌitai istumaasiʌrʌ maitistutuidi aapimʌ
isgiñsoiñagi mʌʌcasi daraajatai. Gʌaagai mʌsgʌgʌrducʌdʌ du-
ucai nʌijadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌpan tuutuiga goEpafaro-
dito.

3

———

1 Dai sivi giñaaduñi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi.
Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ. Aanʌ maioojodai
isgʌnoojiadagi ʌgai vaa ñiooqui ismaacʌdʌ casi gʌnooji aanʌ
dai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ gia ʌrsoiñi goovai.
2 Gʌnnuucadacavurai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Di-
uusi ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitu-
dai sai gʌaagai isiquitʌagi gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi dai camaitʌrsoimaasi iducamicagi.
3 Dʌmos aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu. Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja
dai gʌrsoicʌi issiaa duutuada aatʌmʌ Diuusi. Dʌmos
aatʌmʌ maivaavoitudai sai ivuaadatai ʌmo istumaasi
gʌrtuucugacʌdʌ ispoduucai istutuidi aatʌmʌ iscʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi.
4 Isiʌrvaavoicamudai isivuaadatai aatʌmʌ ʌmo istumaasi
gʌrtuucugacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌdamudai, aanʌ gia ca-
siooma cʌʌga cʌʌgacʌrʌ vusaimudai siaa.
5 Aidʌsi vuusai aanʌ bomamacova tasaicʌdʌ giñdʌʌdʌ iquitʌ
giñtuucuga. Aanʌ ʌrjudíu daidʌ ʌrcajiudadʌ Benjamín. Dai
ebreo tʌʌgidu gʌrñiooqui antai aanʌ cʌʌga maí ʌpan duucai
giñdʌʌdʌ. Aanʌ ʌrfariseo aduñdʌcatadai, ʌgai ʌrjudidíu ʌʌpʌ
dʌmos cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
6 Dai baigiñʌliaragacʌdʌ soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai
ismaacʌdʌ vaavoitudaiña Suusi Cristo, dai cʌʌga ʌʌgidiña
aanʌ vʌʌsi isducatai gʌrviituli Moseesacaru dai maitiipucana
sioorʌ gʌpiʌrʌ giñvuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
7 Dʌmos ʌʌquioma poʌlidiña aanʌ sai gomaasicʌdʌ Diuusi
cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña dai sivi camaatʌ aanʌ ismaitʌrvaavoi,
cavaavoitudai aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ.
8-9 Dʌmos vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadatadai aanʌ
maisoiñi ʌlidi. Sʌʌlicʌdʌ vaamioma cʌʌgadu isvaavoitudai
aanʌ giñtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ ʌrsoiñi.
Aidʌsi vaavoitu aanʌ Suusi Cristo viaa aanʌ vʌʌsiaʌcatai is-
tumaasi viaacatadai baiyoma ipʌliditadai aanʌ isSuusi Cristo
giñʌʌmadu daacagi dai iñsaanʌ imiagi ʌgai ʌʌmadu siʌʌscadʌ
muuquiagi. Dai sivi maivuam iñʌlidi aanʌ ʌgaicʌdʌ is-
maacʌdʌ viaa. Camaivaavoitudai aanʌ iñsistutuidi isʌʌgi
cʌʌgacʌrʌ vuusiagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai tomali ʌʌgiditai
vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌrviituli Moseesacaru, vaavoitu aanʌ Suusi
Cristo cascʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi iduñimudai aanʌ mosvaavoitudai
aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ.
10-11 Mosdagito aanʌ vʌʌsi istumaasi ivuaadana vaavoituda
iñʌliditai Suusi Cristo dai soimaa taata iñʌlidi aanʌ podu-
ucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo. Ʌgai muu ansai

aanʌ cʌʌgacʌrʌ vusaiña giñsoimaascamigaiñdʌrʌ cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi iscamaisoimaasi ivuaadagi dai viaaca iñʌlidi aanʌ ʌgai vaa guvucadagai ismaacʌdʌ viaacatadai Suusi Cristo dai duaacagi ʌpan duucai ʌgai.

———

12 Aanʌ gʌnaagidi sai maiquia vʌʌsi imaasi ʌpʌdui aanʌcʌdʌ. Aanʌ maatʌ iñsquiaa ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ. Dʌmos aanʌ giñaajagʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi isduucai ipʌlidi Suusi Cristo ʌgai cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu cascʌdʌ.

13 Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aanʌ ismaiquiaa cʌʌga ivueeyi aanʌ vʌʌsi camaitʌtʌgitoi aanʌ istumaasi ivuaadana mostʌtʌgitoi aanʌ istumaasi iduñia iñagai.

14 Dai poduucai vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidacamu aanʌ dai muucucai aanʌ Diuusi giñvaidacamu tʌvaagiamu vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo.

15 Vʌʌscatai aatʌmʌ ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ dai cʌʌga ʌʌgidi Suusi Cristo gʌaagai isapiatʌtʌgitodagi isaliʌsi gʌaagai isapiagʌrajagʌdagi iscʌʌgacʌrioma oidacagi. Dai isaapimʌ maipoduucai tʌtʌgitodagi Diuusi gʌnmaatʌtuldamu.

16 Gʌaagai tʌsapiavaavoitudadagi tʌstumaasi camaatʌ dai oidacagi tʌsducatai camaí.

17 Giñaaduñi giñʌpan duuquiavʌr oidaca. Dai gʌntʌgitovʌr nʌijada aa vaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌpan duucai oidaga Timoteo dai Epafarodito dai aanʌ dai poduucai oidaca aapimʌ.

18 Camuiyoco gʌnaagidi aanʌ dʌmos ʌpamu gʌnaagida iñʌlidi asta suaacaitai sai oidaga mui oodami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ dai maiooojoidi mʌsaagiadagi isSuusi Cristo curusiaba muu.

19 Dai siʌʌscadʌ coiya ʌgai, ʌgai gia Diaavora ʌʌmadu iimimu. Ʌgai gia maivaavoitudai Diuusi tomali maitʌtʌgitoi. Ʌgai mosʌca cuaadagai tʌtʌgitoi dai googosi gʌnducami dai oojoidi isaagadagi vʌʌsi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai baiyoma gʌaagai issiaa ʌʌradamudai ʌgai. Ʌgai maitʌtʌgitoi Diuusi mosʌcaasi istumaasi oidaga tami oidigi daama.

20 Dʌmos aatʌmʌ maitʌroidacami tanai ʌmo imidagai noonoigimu aatʌmʌ tʌvaagiamu. Dai tanai nʌnʌra aatʌmʌ isdiviagi gʌtʌaanʌdamiga Suusi Cristo tʌvaagiañdʌrʌ.

21 Ʌgai bʌʌquia agai gʌrtuucuga ismaacʌdʌ otoma ugiatʌi dai dadadaquituda agai ʌpan duucai ismaasi ʌgai tuucugadʌ. Poduucai iduñia agai ʌgai ʌgai vaa guvucadagaicʌdʌ ismaacʌdʌcʌdʌ tʌaanʌi ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga.

4

———

1 Cascʌdʌ giñaaduñi apiavʌr vaavoitudada dai apiaʌʌgiada
aapimʌ Suusi Cristo. Aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌnnʌida iñʌlidi aliʌsi
gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ. Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapimʌcʌdʌ
vai tomasioorʌ sioorʌ nʌijadagi isducatai oidaga aapimʌ
cʌʌga matiagi ismaisiu mosʌʌgicʌdʌ gaaagidi aanʌ Diuusi
ñiooquidʌ aapimʌ gʌnsaagida.
2 Daanʌi aanʌ Evodia ʌʌmadu Síntique sai baiduuna ñiooqui
ʌgai ʌrvaavoitudadami cascʌdʌ.
3 Dai aapi giñaduñi ismaacʌdʌ giñsoicʌiña giñaa duiñdagʌrʌ
gʌdaanʌi aanʌ issoicʌda aapi goooqui goovai giñsoiñacai
gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌʌmadu
Quimiñtu dai aa ismaacʌdʌ giñsoicʌiña. Diuusi caooja
vʌʌscatai goovai tʌʌtʌaradʌ gʌliivrugʌrʌ ismaacʌdʌrʌ oojai
ʌgai vʌʌscatai tʌʌtʌaradʌ ismaacʌdʌ vʌʌscʌrʌ oidaca agai ʌgai
ʌʌmadu.
4 Vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada aapimʌ vaavoitudaitai
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Ʌpamu gʌnaagidi baigavʌr
ʌnʌliada.
5 Cʌʌgavʌr tuutiaca vʌʌsi oodami vui. Ʌtʌaanʌdami Suusi
Cristo caotoma divia agai.
6 Maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
Baiyoma gʌaagai mʌsvʌʌscʌrʌ apiamamadadagi dai
taanʌdagi Diuusi vʌʌsi mʌstumaasi tʌgito. Baigavʌrʌnʌliada
Diuusicʌdʌ.
7 Ispoduucai ivuaada aapimʌ Diuusi gʌniibʌstudacan
tadacamu dai poduucai siooma cʌʌga istutuidi aapimʌ
ismaivuamʌ ʌnʌliadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Aatʌmʌ
gʌrtʌtʌgitoidacʌdʌ ʌʌgi maitistutuidi isgʌriibʌstudacan
tadacagi. Suusi Cristo ivueeyi gomaasi tomasi maimaatʌ
aatʌmʌ isducatai.

———

8 Tʌtʌgitodavurai ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai ʌgiʌrʌ is-
maacʌdʌ ʌrcʌʌgaducami, dai cʌʌgaducʌdʌ voiyʌrʌ ismaacʌdʌ
Diuusi gʌnmamaacai.
9 Ivuaadavurai aapimʌ vʌʌsi istumaasi gʌnmaatʌtuli aanʌ
dai istumaasi gʌntʌjai aanʌ dai istumaasi aagaiña aanʌ dai
istumaasi ivuaadana aanʌ poduuquiavʌr ivuaada aapimʌ vai
Diuusi gʌniibʌstudacan tadacana.

———

10 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ ʌpamu giñsoiñacai
aapimʌ. Aanʌ maipotʌiya iñʌlidi mʌsai maitiñtʌtʌgitoitadai
dʌmos maitiipucatadai isducatai giñsoiña aapimʌ.
11 Poduucai gʌnaagidi aanʌ maisiu gʌntaanʌdami iñʌliditai
ʌpua. Aanʌ maatʌ isbaigiñʌliadagi istumaasicʌdʌ viaacagi.

12 Aan∧ ∧∧mo iimidagai maiviaacana istumaasi dai ∧∧mo
iimidagai c∧∧ga viaacana aan∧. Aan∧ istutuidi istomasduucai
oidacagi, istascon∧catai isbiuugimucatai ∧∧p∧.
13 Aan∧ tomasduucai istutuidi isbaigiñ∧liadagi, Suusi Cristo
giñsoic∧i casc∧d∧.
14 Dai aapim∧ ali∧ c∧∧ga idui giñootosdacai soiñi aid∧si
soimaa taatacatadai aan∧.
15 Dai c∧∧ga maat∧ aapim∧ aid∧si ii aan∧ Masedoniamu
dai giñaagacai gaaagidi aan∧ isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧
vuviadami. Dai gooqui∧r∧ ∧∧map∧c∧r∧ g∧n∧mpaidiña
∧vaavoitudadami. Dai aid∧si ii aan∧ Masedoniañd∧r∧
mos∧caasi aapim∧ Filipoosi∧r∧ oidacami giñootosdiña
istuc∧d∧ giñsoic∧da aan∧.
16 Aid∧si quiaa daacatadai aan∧ Tesalonic∧r∧ aapim∧ ∧∧mo
iimidagai giñootosdiña soiñi.
17 Aan∧ mait∧ntaan∧dami iñ∧lidi vaamioma mosaip∧lidi
aan∧ isDiuusi c∧∧gac∧r∧ g∧nn∧ijadagi.
18 Aapim∧ casi giñootosi mui naana maasi Epafaroditoc∧d∧
dai sivi camait∧gito aan∧ vaamioma. Ali∧ baigiñ∧lidi aan∧
goovaic∧d∧ ismaac∧d∧ giñootosi dai Diuusi baig∧∧lidi ∧∧p∧.
19 Dai g∧rDiuusiga g∧nmaaquimu v∧∧si istumaasi t∧gito
aapim∧. ∧gai naana maasi viaa t∧vaagi∧r∧ aapim∧ vaavoitu-
dai Suusi Cristo casc∧d∧.
20 G∧aagai isv∧∧scatai siaa duutuadagi Diuusi g∧rooga
v∧∧sc∧r∧.

———

21 Diuusc∧d∧ viaatuldi aan∧ v∧∧scatai ismaac∧d∧ vaavoitu-
dai Suusi Cristo. G∧raaduñi ismaac∧d∧ tanai daraaja aan∧
giñ∧∧madu Diuusc∧d∧ g∧nviaatuldi ∧∧p∧.
22 Dai v∧∧si gogaa vaavoitudadami Diuusc∧d∧ g∧nviaatuldi
∧∧p∧, siooma c∧∧ga ∧gai ismaac∧d∧ ∧g∧∧ raí quiidi∧r∧ oidaga
Diuusc∧d∧ g∧nviaatuldi.
23 Vai g∧rt∧aan∧damiga Suusi Cristo c∧∧gac∧r∧ g∧nn∧idiña
dai g∧n∧∧madu daacana.
Mos∧caasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coloosasiʌrʌ oidacami

1-2 Aanʌ ʌrPaavora. Dai aanʌ ʌʌmadu Timoteo gʌmviaatuldi aapimʌ gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai aanʌ gʌnoojidi aapimʌ Coloosasiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaida. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo, Diuusi ipʌlidi cascʌdʌ. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadana dai gʌniibʌstudacan tadacana. Diuusi ʌroogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.

———

3 Vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ daanʌitai sai gʌnsoicʌiña aapimʌ mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

4 Baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ maatʌcatai isaapimʌ cʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo dai issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ aa vaavoitudadami,

5 nʌnʌracatai aapimʌ istuigaco iimi agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco. Aidʌsi tucamidʌrʌ maí aapimʌ isʌrvaavoi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, aapimʌ vaavoitu isʌmo imidagai iimi agai Diuusi ʌʌmadu.

6 Dai idi vaa ñiooqui cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ maí aapimʌ gaaagidi Suusi Cristo ojootosadʌ vʌʌsi oidigʌrʌ dai muidutai vaavoitu dai aa quiaa vaavoitudaimi dai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoimi vai camaisoimaasi ivueeyi poduucai isduucai ʌpʌdui aapimʌcʌdʌ. Aapimʌ maí isDiuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai oodami.

7 Vʌʌsi gomaasi gʌnmamaatʌtuli gʌraduñi Epaafarasi. Ʌgai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ ʌpan duucai aatʌmʌ dai aliʌ oigʌdai aatʌmʌ ʌgai. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnsoicʌiña mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ.

8 Ʌgai vaa Epaafarasi gʌraagidi mʌsai aapimʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aipacoga gʌnʌʌmadu daacatai Diuusi Ibʌadʌ.

9 Cascʌdʌ aidʌ abiaadʌrʌ simaí aatʌmʌ gomaasi apiadaanʌiña Diuusi sai ʌgai gʌnsoicʌiña mʌsai cʌʌga maatʌna istumaasi ʌgai ipʌlidi isivuaada aapimʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌ caʌcana vʌʌsi ñiooquidʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌna isducatai gʌaagai isoidacagi.

10 Mai poduucai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi poduucai isduucai gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi vaavoitudadami. Poduucai iduñia agai aapimʌ naana maasi cʌcʌʌgaducami dai vaamioma cʌʌga maatʌmu Diuusi.

11 Dai daanᴎi aatᴎmᴎ Diuusi, ᴎgai sᴎᴎlicᴎdᴎ viaa guvu-
cadagai, sai ᴎgai gᴎnmaacana guvucadagadᴎ vai poduucai
siᴎᴎscadᴎ oodami soimaasi gᴎntaatamituldadagi istutiada
aapimᴎ issoimaasi taatamadagi dai apiacᴎᴎgacᴎrᴎ oidacagi.
12 Diuusi gᴎroigᴎli gᴎrsoimaascamiga cascᴎdᴎ viaa aatᴎmᴎ
sᴎᴎlicami ᴎᴎmadu vᴎᴎsi aa vaavoitudadami isiimiagi
tᴎvaagiamu dai isDiuusi cᴎᴎgacᴎrᴎ gᴎrnᴎijadagi. Cascᴎdᴎ
baigᴎrᴎlidi aatᴎmᴎ Diuusi gᴎroogacᴎdᴎ.
13 ᴎgai cᴎᴎgacᴎrᴎ gᴎrvuvaitu saidᴎ ᴎDiaavora
camaitᴎaanᴎiña gᴎriibᴎdaga vai poduucai camaiᴎᴎgidi
aatᴎmᴎ ᴎDiaavora baiyoma ᴎᴎgidi aatᴎmᴎ Suusi Cristo. ᴎgai
ᴎrDiuusi maradᴎ dai Diuusi sᴎᴎlicᴎdᴎ oigᴎdai ᴎgai.
14 Suusi Cristo ᴎgai daidᴎ cᴎᴎgacᴎrᴎ gᴎrvuvaitu muucucai
curusiaba vai Diuusi oigᴎldi gᴎrsoimaascamiga.

———

15 Tomali ᴎmaadutai mainᴎidi Diuusi. Dᴎmos Diuusi
ootoi gᴎmara tᴎvaagiaiñdᴎrᴎ tami oidigi daama vai poduucai
oodami maatᴎna istuiga Diuusi. ᴎgai ᴎrSuusi Cristo dai ᴎpan
tuiga Diuusi gᴎooga. Suusi Cristo ᴎgai dai vaamioma viaa
guvucadagai sitomasioorᴎ.
16 Suusi Cristo idui vᴎᴎsiaᴎcatai tᴎvaagiᴎrᴎ dai oidi daama
siᴎᴎsi istumaasi maasi, ᴎcaasi istumaasi maimaasi poduucai
isduucai Diuusi ipᴎli. Dai Diuusi maradᴎ idui vᴎᴎsi Diuusi
tᴎtᴎaañicarudᴎ sai ᴎgai siaa duutudaiña.
17 Diuusi maradᴎ tomastuigaco oidaga Diuusi ᴎᴎmadu. Dai
ᴎgai cᴎᴎga nuucada vᴎᴎsiaᴎcatai sai maiugitᴎna tomali oidigi,
tomali tasai, tomali sisiaavugai, tomali ᴎmo istumaasi.
18 Dai Cristo ᴎrtᴎaanᴎdamigadᴎ vᴎᴎsi vaavoitudadami.
ᴎgai maa ibᴎdagai utudui ᴎvaavoitudadami. Dai ᴎgai
ᴎrᴎbaitᴎcᴎaacamigadᴎ vᴎᴎscatai ismaacᴎdᴎ ᴎpamu duduaaca
agai coidadᴎ saagidaiñdᴎrᴎ dai ᴎgai vaamioma tᴎaanᴎda agai
istomasioorᴎ.
19 ᴎgai poduucai ivueeyi. ᴎgai ᴎrDiuusi cascᴎdᴎ. Diuusi ipᴎli
isᴎCristo ᴎpan tuigacagi ᴎgai.
20 Diuusi ootoi gᴎmara tami oidi daama tᴎvaagiaiñdᴎrᴎ sai
ᴎgai muucuna curusiaba sai poduucai cᴎᴎgacᴎrᴎ vuvacᴎna
oodami dai Diuusi oigᴎldi soimaascamigadᴎ. Dai muucucai
Suusi Cristo poduucai vᴎᴎscatai oidigi daama oidacami is-
tutuidi iscamaivui vᴎᴎtᴎcagi Diuusi. Dai vᴎᴎsiaᴎcatai oidigi
daama dai tᴎvaagiᴎrᴎ Diuusi utulda agai sai ᴎpa maascana
aidᴎsi tucamidᴎrᴎ idui ᴎgai.
21 Dᴎmos aapimᴎ ᴎᴎquioma maitᴎrmamaaradᴎcatadai Di-
uusi baiyoma vuidᴎrᴎ vᴎᴎtᴎcatadai aapimᴎ Diuusi soimaasi
ivuaadatai.
22 Dᴎmos sivi camaivuidᴎrᴎ vᴎᴎtᴎ aapimᴎ Diuusi
muucucai Suusi Cristo curusiaba dai poduucai Suusi

Cristo gʌnvaidacaimu Diuusi vuitapi caoigʌldacai gʌnsoimaascamiga dai camaisoimaasi duucamicamu dai ʌcovai vuvaidadʌcamu mʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ.
23 Suusi Cristo iduñia agai gomaasi isaapimʌ apiavaavoitudadagi ʌgai dai cʌʌga vaavoitudadagi ismaitiipu ʌmai vʌʌsi oidigʌrʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi oodami dai apiavaavoitudadagi vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa ñiooqui cʌʌgaducʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi ʌvaavoitudadami vʌʌsi oidigi daama dai ismaacʌdʌ camaí aapimʌ dai ismaacʌdʌ aanʌ Paavora gaaagidi tomasiaacoga.

———

24 Baigiñʌlidi aanʌ soimaasi taatamaitai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Suusi Cristo soimaa taata vaavoitudadami vʌʌtarʌ. Dai poduucai isduucai ʌgai soimaasi taata aanʌ ʌʌpʌ soimaasi taatamai soicʌitai vaavoitudadami.
25 Diuusi giñmaa ʌmo sʌʌlicami ansai aanʌ gʌnsoicʌiña aapimʌ ʌʌmadu aa vaavoitudadami mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ
26 ismaacʌdʌ ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai. Dʌmos sivi Diuusi gʌrmaatʌtuli vʌʌsi gomaasi. Aatʌmʌ ʌrʌcovai vuvaidadʌ ʌgai.
27 Diuusi ipʌli isvʌʌsi vaavoitudadami maatʌcana isSuusi Cristo gʌrʌʌmadu daja aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai, dai cascʌdʌ cʌʌ maatʌ isiimia ragai Diuusi ʌʌmadu. Goñiooqui sʌʌlicʌdʌ cʌʌgadu daidʌ ʌrʌgai vʌʌtarʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami goñiooqui dʌmos sivi casi gʌmaatʌ.
28 Tomasiaaco siaaco ajioopada aatʌmʌ aagidiña aatʌmʌ vʌʌsi oodami sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami. Aagidiña aatʌmʌ oodami sai gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi soimaascami dai cʌʌga mamaatʌtuldi aatʌmʌ vʌʌscatai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. Aatʌmʌ ipʌlidi issoicʌdagi oodami sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana dai sai vaamioma maatʌna Diuusi ñiooquidʌ dai sai vaamioma cʌʌga ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi vaavoitudaitai Suusi Cristo.
29 Gomaasi ʌrgiñaa duiñdaga naidʌ povueeyi aanʌ vʌʌsi giñguvucadagacʌdʌ ismaacʌdʌ giñmaacai Suusi Cristo.

2

1 Aanʌ ipʌlidi mʌsai maatʌna aapimʌ sai aanʌ duudatai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa ismaacʌdʌ maiquiaa giñmaatʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai

gʌnsoicʌiña aapimʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ caaagai aanʌ mʌsai apiavaavoitudaiña ñiooquidʌ.
2 Dai aanʌ ipʌlidi mʌsai aapimʌ baigʌnʌʌliatudaiña aipaco
gʌnoigʌadaitai, dai mʌsai cʌʌga maatʌ nʌidiña Diuusi
ñiooquidʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌna vʌʌsi istumaasi aagai
Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai Suusi Cristo. Vʌʌsi gomaasi
ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami.
3 Suusi Cristo ʌgai dai vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sitoma-
sioorʌ dai ʌgai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga maatʌna naana maasi
istumaasi istumaasi maatʌ Diuusi dai poduucai aliʌ sastudu-
acamu aatʌmʌ.
4 Gomaasi gʌnaagidi aanʌ vai tomali ʌmaadutai
maitʌnvupuiirumadaiña cʌʌ baimaasi ñiooqui gʌnaagidi
mʌsai ʌʌgidi caʌcana.
5 Tomasi maigʌnʌʌmadu daja aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌtʌgitoi
aanʌ aapimʌ dai baigiñʌlidi aanʌ maatʌcatai isaapimʌ
vʌʌscatai viaa ʌmo tʌgitoidagai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudaitai
Suusi Cristo.
6 Poduucai isduucai cavaavoitu aapimʌ Suusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidacai ʌgai
poduucai gʌaagai isapiavaavoitudadagi aapimʌ sai ʌgai
apiagʌnnuucada.
7 Dai gʌaagai isdaanʌdagi aapimʌ Suusi Cristo sai
gʌnsoicʌiña mʌsai cʌʌga oidacana poduucai isduucai ʌgai
ipʌlidi poduucai isduucai gʌnmamaatʌtuli aanʌ dai vʌʌscʌrʌ
baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ istumaasi
ʌgai idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

———

8 Maitavʌr dagitu aapimʌ isaa oodami
gʌnvupuiirumadadagi vai poduucai maigajiaadʌrʌ
vipiaa aapimʌ mamaatʌtuldiaragadʌ Suusi Cristo,
gʌnmamaatʌtulditai ʌgai ʌmai mamaatʌtuldaragai
ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi. Istumaasi gʌnmamaatʌtuli ʌgai
ʌroodami mamaatʌtuldaragadʌ dai oodami viituldaradʌ,
gomaasi maitʌrSuusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ.
9 Suusi Cristo ʌrDiuusi daidʌ ʌroodami ʌʌpʌ ʌgai tami oidigi
daama oidacatadai.
10 Dai Suusi Cristo gʌnʌʌmadu daja dai poduucai Diuusi
gʌnʌʌmadu daja ʌʌpʌ. Poduucai aapimʌ viaa vʌʌsi istumaasi
tʌgitu dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Suusi Cristo ʌgai dai tʌaanʌi
vʌʌsiaʌcatai. Ʌgai vaamioma tʌaanʌi isDiuusi tʌtʌaañicarudʌ
dai vaamioma tʌaanʌi siʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
11 Aidʌsi vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo dai gʌnmaacacai
ʌgai guvucadagai mʌsai camaisoimaasi ivuaadana gʌmaí
isaapimʌ ʌrSuusi Cristo mamaatʌrdamigadʌ maisiu

iquitʌcʌitai gʌntuucuga poduucai isduucai gʌmviituli ʌjudidíu.
12 Aidʌsi gʌnvapacoñi aapimʌ vaavoitudacai Suusi Cristo ʌpʌga vaapa aapimʌ suudarʌ. Gomaasi ʌrʌpan ducami isyaasapicamudai aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ vuvaja suudagiaiñdʌrʌ. Gomaasi ʌrʌpan ducami isʌpan duduaaca vaavoitudaitai isDiuusi viaa guvucadagai dai ʌgai ʌgai dai duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ gʌguvucadagacʌdʌ.
13 Ʌʌquioma maiviaacatadai aapimʌ ibʌdagai utudui soimaasi ivuaadatai dai vui vʌʌtʌcana Diuusi dʌmos sivi Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui dai oigʌli ʌgai gʌnsoimaascamiga vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.
14 Dai tomasi aapimʌ gʌpiʌr vʌʌtʌcatadai maiʌʌgiditai Diuusi sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi oigʌli gʌnsoimaascamiga, Suusi Cristo muu curusiaba cascʌdʌ.
15 Aidʌsi Cristo muu curusiaba vaamioma istui isʌDiaavora ʌʌmadu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai vʌʌsi oodami istutuidi ismaatiagi isvaamioma viaa guvucadagai Suusi Cristo siʌDiaavora.

———

16 Isʌmaadutai gʌnaagiadagi sai maitʌaagai mʌscuaadagi ʌʌmo cuaadagai dai sai maitʌaagai isgayʌʌdagi ʌʌmo istumaasi dai sai aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi ʌmo tasai siaa duudagaicatai ʌgai siʌpʌ ʌmo ibʌstaraga tasʌrʌ siʌpʌ tomastuma tasai maitavʌr ʌʌgiada aapimʌ ʌgai.
17 Vʌʌsi gomaasi ʌroodami ʌʌquidadʌ sʌʌlicamigadʌcatadai dai camaiñamʌga aidʌsi abiaadʌrʌ divia Suusi Cristo. Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ ʌgai dai namʌga sivi.
18 Maitavʌr vaavoitudada aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagiadagi sai maicʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai aapimʌ ismaisiaa duutuadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tomasi ʌgai gʌnaagiadagi sai nʌidi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ mainʌidi aa oodami. Ʌgai gaaagidi sai sioorʌ maisiaa duutuadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai aliʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ pocaitiadagi gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi tomasi maiviaa istuisidʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi dai ʌgai ivuaada ʌlidi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.
19 Ʌgai maicʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo. Suusi Cristo ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga daidʌ ʌgai soicʌi vʌʌsi ʌvaavoitudadami sai vaamioma cʌʌga maatʌna istumaasi ipʌlidi Diuusi isivuaadagi dai sai ʌmo tʌgitoidagai viaacana vʌʌscatai poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
20 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ cagajiaadʌrʌ viaa aapimʌ oodami mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi sai sioorʌ ʌʌgiadagi

oodami sʌʌlicamigadʌ dai oodami viituldaragadʌ sai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai. Cascʌdʌ maitʌaagai isapiaʌʌgiadagi ʌoodami viituldaragadʌ ismaacʌdʌ maitʌrsoiñi.

21 Ʌoodami pocaiti sai maitʌaagai iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai sai tomali maitʌaagai isdʌʌcadagi, tomali istaatamadagi.

22 Vʌʌsi gomaasi ʌroodami mamaatʌtuldaragadʌ maisiu Diuusi. Ʌcuaadagai otoma uugiatʌi.

23 Ʌoodami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi gomaasi poʌlidi isʌrsastudugami. Ʌgai pocaiti sai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi vaamioma cʌʌga siaa duutuadagi oodami Diuusi. Dai sai maicuaadatai ʌʌmo cuaadagai ʌrsoiñi oodami vʌʌtarʌ sai vaamioma cʌʌga oidacana dai sai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña dʌmos maitʌrvaavoi. Gomaasi maitʌrsoiñi oodami vʌʌtarʌ isgajiaadʌrʌ viaagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.

3

1 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo, Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui ducami iscaduduaacamudai aapimʌ poduucai isduucai Suusi Cristo duaaca, cascʌdʌ gʌaagai isvʌʌscʌrʌ tʌtʌgitodagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai ʌtʌvaagi siaaco daja Suusi Cristo Diuusi ʌʌmadu dai tʌaanʌi.

2 Tʌtʌgitodavurai istumaasi ʌrcʌʌgaducami maisiu istumaasi ʌrsoimaascami.

3 Dʌmos sivi gajiaadʌrʌ viaa aapimʌ soimaascami dai Diuusi gʌnnuucada vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.

4 Dai ʌgai gʌrʌʌmadu daja cascʌdʌ tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ. Dai siʌʌscadʌ Suusi Cristo ʌpamu diviagi dai tʌaanʌdagi aatʌmʌ ʌʌpʌ tʌaanʌda agai ʌgai ʌʌmadu.

———

5 Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ avʌr vipiaada aapimʌ vʌʌsi istumaasi soimaascami. Maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr coimudadʌ tuutiaca, dai maitavʌr ipʌliada gavustuidaga. Sioorʌ ipʌliadagi gavustuidaga ʌgai gia maisʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi baiyoma siaa duutudai tumiñsi dai naana maasi istumaasi.

6 Cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ baamucui Diuusi ʌgai vui ismaacadʌ maiʌʌgidi dai soimaasi taatatuldia agai ʌgai.

7 Dai ʌʌquioma aapimʌ povuaadana,

8 dʌmos sivi gajiaadʌrʌ avʌr vipiaada vʌʌsi gomaasi. Maitavʌr baacocoda, maitavʌr soimaasi taatamituldiada ʌliada aa, dai maitavʌr vui ñioocada aa, dai maitavʌr sigal naasi ñioocada aa vui.

9 Dai maitavʌr gʌnyaatagiada aipacoga. Aapimʌ ca-
gajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi gosoimaascami ismaacʌdʌ ʌʌquioma
ivuaadana cascʌdʌ.
10 Sivi caviaa aapimʌ ibʌdagai utudui. Diuusi ʌgai daidʌ
idui oodami dai sivi Diuusi gʌnsoicʌi mʌsai vaamioma ʌpan
tuutiacana aapimʌ ʌgai. Diuusi ipʌlidi isaapimʌ cʌʌga maatʌ
ʌgai cascʌdʌ.
11 Ʌvaavoitudadami ʌmadugan duucai gʌnnʌidi vʌʌscatai
tomasi ʌrjudidíu ismaitʌrjudidíu ʌʌpʌ, tomasi iquitʌquicagai
tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ, tomasi ʌrtami oidacami siʌrsibʌacoga
oidacami ʌʌpʌ, tomasi ʌrpipiooñi siʌrtʌtʌaanʌdami ʌʌpʌ.
Casiavʌr maitʌtʌgitoda gomaasi, baiyomavʌr tʌtʌgitoda is-
Suusi Cristo ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga dai ʌgai vʌʌsi vaavoitu-
dadami ʌʌmadu daja.
12 Diuusi gʌroigʌdai daidʌ ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsaidʌ
ʌrmaamaradʌcana. Soigavʌr gʌnʌliada aacʌdʌ, dai cʌʌ
tuutiaca, dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada, dai soicʌdavurai
aa oodami, dai maioomaliaca.
13 Dai maitavʌr vui ñioocada aapimʌ aa ismaacʌdʌ soimaasi
gʌntaatamituldadagi baiyomavʌr oigʌldada ʌgai poduucai
isduucai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga gʌroigʌldi.
14 Dai vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌnoigʌada aipacoga poduucai viaa-
camu aapimʌ ʌmo tʌgitoidagai.
15 Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi vaavoitudadami dai
ʌgai ipʌlidi isvʌʌscatai viaacagi ʌmo tʌgitoidagai.
Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai poduucai
camaitʌncocoadamu. Dai baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ.
16 Aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitoda Suusi Cristo ma-
maatʌtuldaragadʌ. Poduucai vaamioma sastuduacamu
aapimʌ gʌnmamaatʌtulditai aipacoga dai gʌnmaacaitai
ñiooqui aipacoga. Ganʌʌdavurai aapimʌ Diuusi nʌidadʌ dai
baigʌnʌʌliada Diuusicʌdʌ.
17 Vʌʌsi mʌstumaasi ivuaadagi siʌpʌ aagadagi vʌʌscʌrʌ avʌr
ivuaada istumaasi oojoidi Suusi Cristo. Dai baigavʌr ʌnʌliada
Diuusicʌdʌ Suusi Cristo gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

———

18 Aapimʌ ooqui ʌʌgiadavurai gʌncuucuna, Diuusi ipʌlidi
ispovuaadagi vʌʌsi ooqui vaavoitudadami cascʌdʌ.
19 Aapimʌ cʌcʌʌli oigʌadavurai gʌnooñiga dai maioomali-
aca ʌgai vui.
20 Aapimʌ aali ʌʌgiadavurai gʌndʌʌdʌ vʌʌscʌrʌ poduucai
aliʌ baigʌʌlidiña Diuusi.
21 Aapimʌ ismaacʌdʌ maamara maitavʌr oomaliaca ʌgai
vui vai ʌgai cʌʌga gʌnʌʌgidiña.
22 Aapimʌ pipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu maisiu
mosʌcaasi siuu duucu gʌnnʌijadagi gʌnaamu ipʌliditai

ispotʌiya ʌgai mʌsai aliʌ sastuduga baiyomavʌr vʌʌscʌrʌ cʌʌga aata vuaada siaa duutudaitai Suusi Cristo.
23 Tomastuma aa duiñdagai ismaacʌdʌ ivuaadagi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ avʌr cʌʌga ivuaada ducami issoicʌdamudai aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu oodami,
24 maatʌcatai sai iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco, aapimʌ ivueeyi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aa duiñdadʌ cascʌdʌ.
25 Dʌmos sioorʌ soimaasi ivuaadagi, Diuusi soimaasi taatamituldia agai ʌgai. Diuusi ʌgai dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami vʌʌsi oodamicʌdʌ.

4

1 Aapimʌ gaaamu aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi gʌnpipiooñiga daidʌ tʌaanʌdagi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Tʌtʌgitodavurai isgʌntʌaanʌdamiga tʌvaagiʌrʌ daja.
2 Duudatai avʌr daanʌda Diuusi baigʌnʌliaracʌdʌ sai gʌnsoicʌiña mai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ, cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi. Dai baigavʌr gʌnʌliada aapimʌ Diuusicʌdʌ.
3 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ʌʌpʌ sai ʌgai giñsoicʌiña nai gaaagiada isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami gomaasi ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami. Sivi maisapi aanʌ gaaagiditai gomaasi.
4 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai giñsoicʌiña nai cʌʌga gamamaatʌtuldadagi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai gʌaagai isivuaadagi.
5 Cʌʌgavʌr tuutiaca aapimʌ ʌgai vui ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo apiavʌr gaagada isducatai aagidagi aapimʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
6 Dai cʌʌgavʌr ñiooquiada ʌgai vʌʌscʌrʌ dai aagiada istumaasi ʌrsoiñi dai cʌʌgavʌr aa nonoragiada tomastumaasi istumaasi gʌnaagiada ʌgai.

———

7-8 Tiiquico ʌrgʌraduñi vaavoitudadami dai aanʌ aliʌ oigʌdai goovai. Goovai cʌʌga gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Cascʌdʌ gʌnootosda iñagai aanʌ dai goovai gʌnaagidamu isducatai daraaja aatʌmʌ aanʌ ʌʌmadu aa vaavoitudadami ismaacʌdʌ giñʌma daraaja. Dai poduucai baigʌnʌliadamu aapimʌ.
9 Onesimo oida agai goTiiquico. Onesimo ʌrgʌraduñi ʌʌpʌ dai aliʌ oigʌdai aatʌmʌ. Goovai ʌʌmadu aapimʌ ʌrʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai cʌʌga gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Goovai vʌgoocatai gʌnaagidamu istuma ʌpʌvueeyi aatʌmʌ gʌrsaagida.

10 Aristarco giñʌʌmadu maisapi dai goovai Diuuscʌdʌ
gʌmviaatuldi. Dai Marcusi, Bernabé suculidʌ, Diuusicʌdʌ
gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Dai ismʌʌca aiyagi Marcusi cʌʌgavʌr
miaadʌgida.
11 Dai Suusi Justo Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ.
Ʌvaavoitudadami judidíu saagidiaiñdʌrʌ mosʌcaasi Aristarcu
ʌʌmadu Marcusi ʌʌmadu Justo giñsoicʌi Diuusi aa duiñdadʌrʌ.
Goovai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌʌliatudai.
12 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Epaafarasi. Goovai
ʌrColoosasiʌrʌ oidacami daidʌ goovai ivueeyi Suusi Cristo aa
duiñdadʌ. Epaafarasi duudatai daanʌi Diuusi sai gʌnsoicʌiña
mai vaamioma cʌʌga vaavoituda Diuusi ñiooquidʌ dai mʌsai
vaamioma cʌʌga ivuaadana vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
13 Dai aanʌ gʌnaagidi sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi isaapimʌ
ʌʌmadu ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ dai Yerapoliisiʌrʌ
oidacami cʌʌga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
14 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Ruucasi ismaacʌdʌ
ʌrdoaadigami. Dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Deemasi ʌʌpʌ.
15 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda gʌraaduñi vaavoitudadami
Laodiseeʌrʌ oidacami. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Niinafas
ʌʌpʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi quiidʌrʌ dai
siaa duutudai Diuusi.
16 Siʌʌscadʌ canʌidagi aapimʌ idi oojai vʌrai ootosda
ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami vai ʌgai nʌidana
ʌʌpʌ. Dai ʌgai ʌʌpʌ gʌnootosdamu ʌoojai ismaacʌdʌ ooji aanʌ
vʌrai nʌida aapimʌ ʌʌpʌ.
17 Dai aagidavurai aapimʌ Arquipo ansai aanʌ ootosdi
ñiooqui sai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi ʌaa duiñdagai is-
maacʌdʌ maa Diuusi vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo.
18 Sivi aanʌ, Paavora ʌʌgi giñnoovicʌdʌ gʌnoojidi cacuu-
gatʌrʌ dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi. Dai tʌtʌgitodavurai is-
maisapi aanʌ. Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌidiña aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Tesaloniicʌrʌ oidacami

1 GʌraaduñI vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tesaloniicʌrʌ siaa duutudaragai vʌʌtarʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga, gʌmviaatuldi aanʌ ʌʌmadu Silvaano dai Timoteo. Aanʌ anʌrPaavora. Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

2 Aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌrʌlidiña Diuusicʌdʌ gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ. Dai siʌʌscadʌ gamamadada aatʌmʌ daanʌi aatʌmʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña.

3 Dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoiña aatʌmʌ isducatai ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai isducatai aipaco gʌnsoicʌi aapimʌ gʌnoigʌdaitai, dai isducatai apianʌnʌra aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌpamu.

4 Giñaaduñi Diuusi aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai maatʌ aatʌmʌ isʌgai ʌʌcovai gʌnvuvaitu.

5 Aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuuviadami, aatʌmʌ maisiu tomasduucai gʌnaagidi, aatʌmʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ gʌnaagidi. GʌrʌʌmadU daacatai Diuusi Ibʌadʌ dai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ sai vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ cʌʌga maatʌ isducatai daraajatadai aatʌmʌ gʌnsaagida aidʌtʌsi gʌndadiji mʌsai poduucai oidacana aapimʌ ʌʌpʌ.

6 Daidʌ ʌrvaavoi mʌspoduucai idui aapimʌ dai ʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌpʌ. Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌiña mai aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ tomasi aa soimaasi gʌntaatamituldiña.

7 Aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ dai Acaiyʌrʌ mʌsducatai oidacatadai aapimʌ poduucai maí ʌgai isducatai gʌaagai isoidacagi.

8 Dai poduucai aapimʌcʌdʌ maí Masedooniʌrʌ oidacami dai Acaiyʌrʌ oidacami ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo ñiooquidʌ, Dai maisiu mosʌca ami vʌʌsi aipaco gʌaagai gʌnvaavoidaraga. Cascʌdʌ aatʌmʌ camaiviaa isgaaagiadagi siaaco casi gʌmaatʌ gomaasi.

9 Baiyoma ʌgai vaa ismaacʌdʌ maí gomaasi aagaiña aidʌtʌsi gʌndadiji mʌsai aliʌ cʌʌga gʌrmiaadʌgi, dai mʌsducatai dagito ʌmoomono dai vaavoitu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi dai duaaca daidʌ ivuaada agai istumaasi Diuusi ipʌlidi.

10 Dai isducatai nʌnʌra aapimʌ isdiviagi Suusi Diuusi
maradʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ
duaacali Diuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Dai ʌgai ʌgai
dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai soimaasi ivuaadami
gʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ.

2

———

1 Aapimʌ giñaaduñi ʌʌgi maatʌ isaatʌmʌ maimosʌʌgicʌdʌ
gʌndadiji.
2 Tomasi ʌʌquioma Filipoosiʌrʌ aa soimaasi ñiooqui
gʌraagidi dai soimaasi gʌrtaatatuli poduucai mʌsduucai
camaatʌ aapimʌ. Dai vʌʌscʌrʌ aidʌtʌsi aayi aatʌmʌ
gʌndʌvʌʌragʌrʌ Diuusi gʌrsoí tʌsai gʌnaagidana ñiooquidʌ
maiduaadimudacʌdʌ tomasi ami oidacami ʌʌpʌ gʌrvui
vʌʌtʌcatadai.
3 Aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ aatʌmʌ
gʌnaagidi mosʌcaasi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai maisiu
soimaasi tʌgitoidacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ dai tomali
maitʌnyaatagida ʌrʌliditai.
4 Baiyoma Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai gʌrootoi tʌsai
gʌnaagidana Diuusi ñiooquidʌ dai gomaasi ʌgai ismaacʌdʌ
gʌnaagidi aatʌmʌ. Aatʌmʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi
dai maisiu istumaasi ʌoodami ipʌlidi. Diuusi ʌgai dai maatʌ
gʌriibʌdaga iscʌcʌʌgadu ischo ʌʌpʌ.
5 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isaatʌmʌ maitʌnvuiirumadai cʌʌ
baimaasi ñiooqui gʌnaagidi mʌsai gʌrcaʌcana, dai aatʌmʌ
gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ maisiu gamaitʌa ʌrʌliditai tumiñsi.
Diuusi cʌʌga maatʌ vʌʌsi gomaasi.
6 Tomali ʌmo imidagai maitʌnaagidi aatʌmʌ aapimʌ mʌsai
sʌʌlicʌdʌ siaa gʌrduutudaiña dai tomali aa, cʌʌga istuidimu-
dai aatʌmʌ isgʌntʌaanʌdagi tʌtʌaanʌdami duucai ojooto-
sadʌcatai Suusi Cristo.
7 Baiyoma cʌʌga gʌrtaatacai ivuaadana aatʌmʌ istumaasi
aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai poduucai isduucai cʌʌga
gʌtaatacai nunuucadaiña ʌmo ooqui gʌmaamara.
8 Aliʌsi gʌnoigʌdaitadai aatʌmʌ dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliditadai
isgʌnaagidagi Diuusi ñiooquidʌ. Baiyoma ipʌliditadai aatʌmʌ
mʌsgʌrcoodagi isdagitocai gʌnaagidagi Diuusi ñiooquidʌ.
Sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdaitadai aatʌmʌ cascʌdʌ.
9 Giñaaduñi cʌʌga tʌgito aapimʌ siʌʌsi gaaata vuaadana
aatʌmʌ dai gamaitʌcʌiña cuaadagai aidʌsi gʌnsaagida daraa-
jatadai aatʌmʌ dai gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Tasʌrʌ dai
tucarʌ gaaata vuaadana aatʌmʌ maisiaa gʌnduiñda ʌrʌliditai
gʌnvustuidaga.

10 Aapimʌ ʌʌmadu Diuusi cʌʌga maatʌ siʌʌ cʌʌga
daraajatadai aatʌmʌ aapimʌ vaavoitudadami gʌnsaagida
maisoimaasi ivuaadatai dai poduucai tomali ʌmaadutai
maitistui isgʌpiʌrʌ gʌrsuuligagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
11 Dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isduucai cʌʌga gʌrtaatacai
gʌnmamaatʌtuldiña aatʌmʌ aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ, dai
gʌnaapʌnaquidiña mʌsai apiavaavoitudaiña, dai gʌnaagidiña
ʌʌpʌ sai gʌaagai mʌsʌʌgiadagi Diuusi. Dai vʌʌsi gomaasi idui
aatʌmʌ ʌpan duucai ʌmo gaooga ivuuadana gʌmaamaracʌdʌ.
12 Dai gomaasi idui aatʌmʌ ʌʌpʌ mʌsai cʌʌga oidacana isd-
ucatai Diuusi ipʌlidi. Diuusi gʌnvaí mʌsai ʌʌmadu oidacana
mʌʌca siaaco gatʌaanʌi ʌgai siaaco vʌʌscatai siaa duutudai
Diuusi.
13 Aidʌsi aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ
vaavoitu maisiu ʌʌgi gʌrñiooqui duucai baiyoma Diuusi
ñiooquidʌ duucai dai poduuquiava ʌgai. Cascʌdʌ aliʌ
baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. Dai govaa Diuusi ñiooquidʌ
ʌgai dai gʌnsoicʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana aapimʌ
ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
14 Giñaaduñi aidʌmʌsi vaavoitu aapimʌ gʌnaaduñi soimaasi
gʌntaatatuli, ʌpan duucai ʌjudidíu ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ
oidaga ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi siaa duutudaragai Diuusi
vʌʌtarʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ʌgai ʌgai vaa aaduiñdʌ
soimaa taatamituldi ʌʌpʌ.
15 Dai ʌgai vaa judidíu ismaacʌdʌ soimaasi taatatuli
gʌnaaduñi ʌgai dai muaa ʌSuusi dai soimaasi gʌrtaatatuli
aatʌmʌ ʌʌpʌ. Poduucai idui ʌʌpʌ aaduiñdʌcardu coi
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ aagiditadai Diuusi
ñiooquidʌ. Ʌgai gia maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
Baiyoma mosvuidʌr vʌʌtʌcana ʌgai vʌʌscatai.
16 Siʌʌscadʌ aagida ʌrʌliada aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu sai ʌgai ʌʌpʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
vaidʌ ʌjudidíu gʌrsobicʌiña tʌsai maiaagidana. Dai poduucai
vaamioma soimaasi ivueeyi ʌgai. Dʌmos sivi gia casoimaasi
taatatuldamu Diuusi ʌgai.

———

17 Aidʌsi guvucadacʌdʌ gʌndagito aatʌmʌ chiʌʌqui tasai
aliʌsi gʌntʌtʌgitoiña aatʌmʌ. Otoma gʌraaga aatʌmʌ dai
gʌnnʌidaragai dai maiquiaa istui.
18 Aatʌmʌ gamu iimia ragaitadai dai gʌnnʌida ragaitadai,
dai aanʌ gia muiyoco gamu imia iñaagaiña dʌmos vʌʌscʌrʌ
ʌDiaavora gʌrsobicʌiña.
19 Siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
aliʌ baigʌrʌliadamu aatʌmʌ ʌmapai daraajatai, cʌʌga maatʌ
aatʌmʌ isami daraajamu aapimʌ ʌʌpʌ dai aliʌ baigʌrʌliadamu

aatʌmʌ tʌtʌgitoitai ismaimosʌʌgicʌdʌ ʌpʌdui gʌraa duiñdaga gʌnsaagida.

20 Muidutai cʌʌga ñiooсai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌgaicʌdʌ is-
maacʌdʌ idui aatʌmʌ aapimʌ gʌnsaagida dai aliʌ baigʌrʌlidi
aatʌmʌ aapimʌcʌdʌ.

3

1 Cascʌdʌ aidʌsi camaitistui aatʌmʌ isvaamioma
nʌnʌracagi maimaatʌcatai mʌsduucai daraajatadai aapimʌ,
ʌpʌrʌʌli aatʌmʌ isʌʌgi viiyagi tami Ateenasiʌrʌ

2 dai ootosagi gʌraduñi Timoteo sai gʌnnʌidana. Goovai
ʌrʌmoco ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi Diuusi aa duiñdadʌrʌ. Goovai
gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Tʌtai cascʌdʌ gaamucu ootoi sai
gʌnavʌnaquidana dai gʌnsoiñana mʌsai vaamioma vaavoitu-
dana aapimʌ.

3 Sai tomali ʌmaadutai maioojodaiña soimaa taatamaitai.
Aapimʌ cʌʌga maatʌ tʌsviaa issoimaa taatamadagi.

4 Dai aidʌsi quiaa gʌnʌʌmadu daraajatadai aatʌmʌ, aatʌmʌ
gʌnaagidiña tʌsai soimaa taata ragaitadai. Tai povʌdui
mʌsducatai camaatʌ aapimʌ.

5 Cascʌdʌ aidʌsi camaitistui aanʌ isnʌnʌracagi vaamioma
ipiñʌʌli aanʌ isootosagi Timoteo maatʌca iñʌliditai mʌsabai
moʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ. Poʌliditadai aanʌ
isʌDiaavora istutuidi issoimaasi gʌnduiñtuldagi isgʌraa
duiñdaga aapimʌ gʌnsaagida mosʌʌgi duuñimudai.

6 Dai goTimoteo cadivia ʌpamu mʌʌcadʌrʌ dai
cʌʌgaducami ñiooqui gʌrvuaapi mʌsai aapimʌ moʌʌ cʌʌga
vaavoitudai dai gʌnoigʌdai aipacoga. Dai povʌrtʌtʌdai mʌsai
aapimʌ gʌrtʌtʌgitoi dai quiaa gʌroigʌdai dai mʌsai gʌrnʌida
ʌlidi poduucai isduucai gʌnnʌida ʌrʌlidi aatʌmʌ.

7 Cascʌdʌ gʌraaduñi tomasi aliʌ soimaa taatama aatʌmʌ aliʌ
baigʌrʌlidi maatʌcai isaapimʌ quiaa cʌʌga vaavoitudai.

8 Cascʌdʌ vaamioma siooma daraaja aatʌmʌ maatʌcai
mʌsapiavaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

9 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ.

10 Tasʌrʌ dai tucarʌ daanʌi aatʌmʌ Diuusi sai gʌrmaacana
oigaragai tʌtai ʌpamu gʌnnʌida aatʌmʌ dai gʌnsoiñagi mai
vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ.

11 Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo otoma gʌrootosagi gaamucu
tʌtai gʌnnʌida aatʌmʌ.

12 Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ ʌʌpʌ isDiuusi gʌrsoiñagi mai
vaamioma gʌnoigʌada aapimʌ aipacoga dai aa ʌʌpʌ.
Poduucai isduucai gʌnoigʌdai aatʌmʌ.

13 Vai Diuusi gʌnsoiñana mai vaamioma vaavoituda
aapimʌ dai poduucai camaisoimaasi ivuaadagi Diuusi

vuitapi dai maitʌrsoimaasi iducamicagi siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanadamiga Suusi Cristo ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai.

4

———

1 Sivi gia gʌraaduñi ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaa sʌʌlicami isgʌnaagida aatʌmʌ ʌmo istumaasi. Casi gʌnaagidi aatʌmʌ isducatai gʌaagai mʌsoidacagi vai Diuusi baigʌʌliadagi aapimʌcʌdʌ dai aapimʌ poduucai oidaga dai sivi gʌndaanʌi aatʌmʌ dai gʌnaagidi mʌsai moduucai oidacana.

2 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsaidʌ ivuaadana ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaa sʌʌlicami cascʌdʌ.

3 Diuusi ipʌlidi mʌsaidʌ ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌgai ipʌlidi dai mʌsai maigoogosi gʌnducamicana.

4 Dai cʌcʌʌli gʌaagai issiaa duutuadagi gʌnooñiga dai maisoimaa taatamituldiadagi

5 dai maisiu ivuaadagi ʌgaicʌdʌ istumaasi ipʌlidi isducatai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi mosʌcaasi isducatai gʌaagai.

6 Dai tomali ʌmaadutai maitʌaagai isʌʌsiadagi gʌaaduñi ooñigadʌ, Diuusi aliʌ soimaa taatamituldi sioorʌ pomaasi ivuaadagi poduucai isducatai casi gʌnaagidi aatʌmʌ.

7 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu aatʌmʌ tʌsaidʌ ivuaadana istumaasi cʌʌgaducami dai maisiu soimaasi.

8 Poduucai sioorʌ gajiaadʌrʌ viaagi idi maatʌtuldaragai gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi maisiu oodami. Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrmaacai ʌʌgi gʌIbʌdaga.

9 Dʌmos aanʌ gia camaiviaa isgʌnaagidagi isgʌaagai mʌsoigʌadagi gʌnaaduñi, Diuusi casi gʌnmaatʌtuli isducatai gʌaagai mʌsgʌnoigʌadagi aipacoga.

10 Aapimʌ gia poduucai ivueeyi vʌʌsi vaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami ʌʌmadu. Dai gʌndaanʌi aatʌmʌ gʌraaduñi mʌsai vaamioma gʌnoigʌdaiña.

11 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca, dai tʌgitocavurai ʌʌgi gʌnaa duiñdagʌrʌ, cʌʌgavʌr gaaata vuaada tʌsduucai casi gʌnaagidi,

12 vai siaa gʌnduutudaiña ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami dai vai maiviʌʌgacana istumaasi gʌnquiiyʌrʌ.

———

13 Gʌraaduñi aatʌmʌ ipʌlidi mʌsmaatʌcagi isducatai ʌpʌvueeyi ʌcoidadʌcʌdʌ mai aapimʌ maisoigʌnʌʌliadagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌgito isiimiagi Diuusi ʌʌmadu.

14 Poduucai isducatai vaavoitudai aatʌmʌ isSuusi muu dai
ʌpamu duaaca poduucai ʌʌpʌ gʌaagai tʌsvaavoitudadagi sai
Diuusi duduaacalda agai ismaacʌdʌ coiyagi vaavoitudaitai
Suusi Cristo.
15 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo
gʌrmaatʌtuli sai aatʌmʌ ismaacʌdʌ maiquiaa coiyagi
siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo maibaitʌqui iimia ragai ʌgai
ismaacʌdʌ cacoiyagi.
16 Ʌgai ʌʌgi divia agai tʌvaagiañdʌrʌ dai tʌaañia agai
ʌmo tʌaanʌdamigadʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai iiñooquidana
ʌvaavoitudadami trompeetagadʌcʌdʌ Diuusi siotoma dudu-
aacamu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ coi
17 dai ʌmapai iimimu ismaacʌdʌ maiquiaa coiyagi ʌʌmadu
iicomai saagida dai vuidʌrʌ aimu ʌtʌaanʌdami siʌgai
gʌrvaidacaimu tʌvaagiamu sivʌʌscʌrʌ ʌʌmadu daraajamu
aatʌmʌ.
18 Cascʌdʌ idi ñiooquicʌdʌ avʌr gʌnaapʌnaquiada aipacoga.

5

1 Dʌmos giñaaduñi aapimʌ maitʌgito isgʌnaagida aanʌ
siʌʌscadʌ tomali istuigaco ʌpʌduñia agai gomaasi.
2 Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ʌtʌaanʌdami divia agai siʌʌscadʌ
siooma mainʌnʌracagi poduucai isduucai didivai ʌmo
ʌʌsivogami tucarʌ.
3-4 Siʌʌscadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi
dai tomali maiʌʌgidi istumaasi ipʌlidi pocaitiadagi: “Sivi
gia cʌʌga gʌriibʌstacan tada aatʌmʌ maitiipucatai istucʌdʌ
vuaama ʌrʌliada aatʌmʌ”. Amaasi ʌgai sitodian duu-
cai Diuusi ugititudamu ʌgai. Poduucai siʌtodian duucai
coocorʌi ʌmo ooqui siʌʌscadʌ duaadia agadagi. Poduu-
cai ismaacʌdʌ maivaavoitudai maiviaacamu oigʌldaragai.
Dʌmos aapimʌ giñaaduñi maitʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ
mosʌcaasi soimaascami tʌtʌgitoiña dai mainʌnʌra istuigaco
divia agai ʌtʌaanʌdami poduucai isduucai ʌmo oodami is-
maacʌdʌ mainʌnʌra ʌmo ʌʌsivogami.
5 Vʌʌscatai aapimʌ gia vaavoitudai Diuusi dai ʌʌgidi is-
tumaasi ʌgai ipʌlidi, cascʌdʌ aapimʌ ʌrʌpan ducami ʌmo
cʌʌli ismaacʌdʌ tasʌrʌ aimʌrai siʌʌscadʌ cʌʌga maasi oidigi.
Aatʌmʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai dai maiʌʌgidi
istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli is-
maacʌdʌ tucapi aimʌrai.
6 Cascʌdʌ aatʌmʌ maitʌaagai tʌsi ʌrʌpan ducamicagi ʌgai is-
maacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitoi Diuusi ʌgai ʌrʌpan
ducami ʌmo cʌʌli coosocami, aliʌsi gʌaagai isapiatʌtʌgitoda
aatʌmʌ Diuusi dai cʌʌga gʌrtʌtʌgitodagi maisiu ʌpan duucai
ʌmo navamudadʌ.

7 Ismaacʌdʌ maitʌtʌgitoi Diuusi dai ismaacʌdʌ aliʌsi
ʌrsoimaasi ivuaadami ducami istucapi ajioopadagi.
8 DʌmOs aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo aliʌsi
gʌaagai iscʌʌga gʌrtʌtʌgitodagi maisiu ʌpan duucai ʌmo
navamudadʌ. GʌaagaI tʌsvʌʌscʌrʌ apiavaavoitudadagi Suusi
Cristo dai oigʌadagi vʌʌscatai dai poduucai gʌrsoicʌdagi
vai maitʌrmaitʌagi ʌDiaavora ʌpan duucai ʌmo sandaaru
gʌaadai ʌmo tagiña giacarui covocami dai ʌgaicʌdʌ
gʌsoicʌiña sai maituucugadʌrʌ vaacʌna mastagadʌ ʌsaayudʌ.
Dai gʌaagai tʌsapiavaavoitudadagi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuvaida agai dai gʌrvaavoidaragacʌdʌ gʌrsoicʌdagi ʌpan
duucai ʌmo sandaaru gʌsoicʌi ʌmo vaiñomi vanamoicʌdʌ.
9 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai maisiu gʌrgʌgʌvitulda
agai baiyoma cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai tʌsvaavoitudagi
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
10 ʌgai ʌgai dai muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai poduucai
siʌʌscadʌ diviagi ʌgai gʌrvaidacaimu tʌsai ʌʌmadu daraajana
tomatʌscoiyagi siʌʌpʌ quiaa duduaacagi.
11 Cascʌdʌ apiagʌnaapʌnaquiadavurai aipacoga dai api-
aaipacoga gʌnsoicʌda poduucai mʌsducatai casi ivueeyi.

———

12 GʌraaduñI gʌndaanʌi aatʌmʌ mʌsai siaa duutudaiña
ismaacʌdʌ aata vueeyi aapimʌ gʌnsaagida dai vaamioma
tʌaanʌi dai gʌnmaacai ñiooqui isducatai gʌaagai mʌsoidacagi
vaavoitudaitai.
13 ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ siaavʌr duutuada
dai oigʌada. Maitavʌr gʌnvupui ñioocada.
14 GʌraaduñI, gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsai bagaiña ismaacʌdʌ
maita aata vueeyi, dai aapʌnaquiadavurai ismaacʌdʌ dud-
uaadicui mosʌʌ soimaa taatamitulditai ʌgai oodami dai
aapʌnaquiadavurai ismaacʌdʌ camaicʌʌga vaavoitudada dai
maitavʌr oojoada tomali ʌmaadutai.
15 GʌnnuucadacavurI dai maisoimaasi ivuiidiada
ismaacʌdʌ soimaasi gʌnvuiidiadagi baiyoma avʌr vʌʌscʌrʌ
cʌʌga ivuiidiada vʌʌscatai.
16 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada.
17 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr gamamadada.
18 Dai vʌʌsicʌdʌ istumaasi ʌpʌvuaadagi gʌnsaagida gʌaagai
mʌsbaigʌnʌliadagi DiuusicʌdʌOs. Poduucai ipʌlidi Diuusi
mʌsivuaadagi aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo.
19 Dagitovurai Diuusi IbʌadʌOs vai gʌnsoiñana mai cʌʌga
gʌnoigʌada aapimʌ.
20 Dai maitavʌr ʌmapiadʌrʌ vipiada ñiooquidʌ ʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ.

21 DΛmos cΛΛga avΛr gΛntΛgito caΛca sabaigΛ ΛrDiuusi
ñiooquidΛ mΛsmacΛdΛ gΛnaagiadagi. SiΛrDiuusi ñiooquidΛcagi
vΛrai vaavoituda.
22 Dai gajiaadΛrΛ avΛr viaa vΛΛsi soimaascΛdΛ.
23 Diuusi Λgai dai gΛriibΛstudacan taadatudai. Dai sai
Diuusi maitΛndadagitoiña mΛssoimaasi ivuaadagi dai sai
Diuusi nuucadacana gΛniibΛdaga ΛΛmadu gΛntΛtΛgitoidaga
ΛΛmadu gΛntuutucuga vai maitΛrsoimaasi iducamica aapimΛ
siΛΛscadΛ diviagi gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo.
24 ΛΛgai ismaacΛdΛ ΛcovaiΛ gΛnvuvaitu vΛΛscΛrΛ ivueeyi istu-
maasi Λgai aagai dai sΛΛlicΛdΛ gΛnnuucadacamu Λgai.

———

25 GΛraaduñi gamamadadavurai aatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ.
26 DiuuscΛdΛ avΛr viaatulda vΛΛscatai gΛraaduñi.
27 ΛtΛaanΛdami Suusi Cristo sΛΛlicamigadΛcΛdΛ gΛndaanΛi
aatΛmΛ mΛsai vΛΛscatai vaavoitudadami vuitapi aagana idi
oojai.
28 GΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛidiña.
MosΛcaasi.

Idi ʌrʌgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Tesaloniicʌrʌ oidacami

1 GʌraaduñI vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tesaloniicʌrʌ siaa duutudaragai vʌʌtarʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga. GʌnviaatuldI aanʌ ʌʌmadu Silvaano dai Timoteo. AanʌanʌrPaavora.
2 Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadatudacagi.

———

3 Tomasiuu duucu siuu duucu gamamadada aatʌmʌ viaa isvʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌrʌliadagi Diuusicʌdʌgʌntʌtʌgitoitai aapimʌ, dai poduucai gʌaagai tʌsivuaadagi, aapimʌ apiavaamioma vaavoitudai dai vaamioma gʌnoigʌdai aipacoga cascʌdʌ.
4 Cascʌdʌaatʌmʌ cʌʌga ñioocaiña aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu saagida. Dai potʌtʌdaiña aatʌmʌ mʌsai aapimʌ apiavaavoitudai dai maioojodai siʌʌscadʌ ʌoodami soimaasi gʌntaatamituldadagi.
5 Poduucai ivueeyi aapimʌ gʌnsoicʌitai Diuusi. Poduucai Diuusi gatʌtʌgidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai ʌgai gʌnvaidaquia agai mʌʌca siaaco tʌaanʌi ʌgai, cascʌdʌ soimaasi taatamai aapimʌ.
6 Diuusi maatʌ isgʌaagai issoimaa taatatuldagi ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldi aapimʌ goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
7 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ soimaa taatamai sivi Diuusi gʌniibʌstudamu aatʌmʌ gʌrʌʌmadu siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vʌʌsi gomaasi ʌrcʌʌgaducami. Ʌgai tʌvaagiaiñdʌrʌ divimu gʌtʌtʌaañicaru gupuacʌdʌ ʌʌmadu dai aliʌ dadadaquidamu.
8 Dai soimaa taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
9 Dai Suusi ugititudamu ʌgai dai tomali ʌmo imidagai maimaaquimu oigaragai isDiuusi ʌʌmadu iimia. Dai tomali maitʌʌgimu ʌgai Diuusi guvucadadʌ tomali isduucai dadadacʌi ʌgai.
10 Siʌʌscadʌdiviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌgai ʌcovai vuvaitu soimaasi ivuaadami

saagidaiñdʌrʌ siaa duutuadamu. Dai tomali maitʌʌgimu isducatai gʌntʌtʌgituagi nʌiditai ismaasi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ ami daraajamu vaavoitu aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ cascʌdʌ.

11 Apiadaanʌi aatʌmʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoiñana mai aapimʌ oidacagi isduucai ʌgai ipʌlidi. Ʌgai ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvai mʌsai iimʌna ʌgai ʌʌmadu. Dai daanʌi aatʌmʌ Diuusi ʌʌpʌ sai gʌnsoicʌiña gʌguvucadagacʌdʌ mai aapimʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ aapimʌ ipʌliadagi, dai sai gʌnsoicʌiña istumaasiʌrʌ ismaacʌdʌ ivuaada aapimʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo.

12 Vai poduucai aapimʌcʌdʌ mui oodami siaa duutudaiña gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo, dai Suusi Cristo cʌʌga ñioocadamu aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Gomaasi ʌpʌduñia agai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌiditai Diuusi ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

2

———

1 Sivi gʌraaduñi gʌnaagidamu aatʌmʌ ʌmo ñiooqui. Suusi Cristo divia agai dai gʌrʌmpaida agai tʌsai ʌʌmadu daraajana. Gʌndaanʌi aatʌmʌ gʌraaduñi

2 mʌsai maitʌndadagitoiña isgʌnʌʌbʌcatadagi mosʌʌ otoma ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti sai cadivia gʌrtʌaanʌdamiga. Tomasi ʌʌmoco pocaitiadagi isʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ tomasi ʌʌmadutai pocaitiadagi isaanʌ aagidi, tomasi ʌʌmadutai pocaitiadagi isaatʌmʌ poduucai gʌnooji.

3 Maitavʌr gʌndadagitoda mʌsgʌnvupuiirumadadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Maiquiaa diviacai gʌrtʌaanʌdamiga muidutai vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai Diuusi. Dai divimu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ mosʌca soimaasi ivueeyi, siDiuusi ootosamu Diaavora ʌʌmadu.

4 Ʌgai ʌʌgi tʌaanʌdami duucai gʌdaasa agai dai vuidʌrʌ caatʌca agai Diuusi ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi aagada ʌoodami siʌrDiuusi, ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi siaa duutuadagi ʌoodami. Dai ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daiva agai siaaco siaa duutudaiña ʌjudidíu Diuusi, dai pocaitiada agai sai ʌgai ʌrDiuusi.

5 ¿Casi mʌsmaitʌgito isvʌʌsi gomaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌsi gʌnsaagida daacatadai aanʌ?

6 Aapimʌ camaatʌ istumaasi ʌgai dai soobidaca sai maidiviana ʌgai maiquiaa aʌcai istuigaco divia agai ʌgai.

7 Dai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi aipacoga aliʌ soimaasi ivueeyi oodami ʌstocai mui naana maasi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. Mosviʌʌga iscʌquivagi taagiñaiñdʌrʌ sioorʌ soobidaca.

8 Vaida diviagi ʌsoimaasi ivuaadami vaida ʌtʌaanʌdami
muaa agai mosvustacai dai gʌdadadaquigacʌdʌ.
9 ΛDiaavora ʌgai dai ootosa agai ʌsoimaasi ivuaadami. Dai
ʌgai aliʌ viaaca agai guvucadagai. Daidʌ ivuaada agai mui
naana maasi gʌgʌrducami vupuiirumada ʌliditai oodami.
10 Mui naana maasi soimaascamicʌdʌ vupuiirumadada
agai ʌgai ismaacʌdʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu maioo-
joiditai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌcʌdʌ istuidimudai ʌgai
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
11 Cascʌdʌ Diuusi dagitua agai isʌcʌcʌʌli soimaasi
ivuaadami vupuiirumadadagi, dai Diuusi dagitua agai sai
vaavoitudana ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi.
12 Dai poduucai vʌʌscatai ismaacʌdʌ maivaavoitudai is-
maacʌdʌ ʌrvaavoi oojoiditai issoimaasi ivuaadagi ʌgai Diaa-
vora ʌʌmadu iimimu.

———

13 GʌraaduñI aliʌsi gʌnoigʌdai gʌrtʌaanʌdamiga. Diuusi
ʌcovai gʌnvuvaitu tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ dai cʌʌgacʌrʌ
gʌnvuvaida agai. Aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi Diuusi
Ibʌadʌcʌdʌ dai gʌnvaavoidaragacʌdʌ. Diuusi Ibʌadʌ
ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai gʌnvuvaidi soimaasi ivuaadami
saagidaiñdʌrʌ, cascʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ
vʌʌsi imaasicʌdʌ.
14 Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ Diuusi
gʌnvai mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai poduucai iimʌna ʌgai
ʌʌmadu dai ʌʌmadu daraajana ʌpan duucai gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo.
15 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ
Suusi Cristo. Mosavʌr tʌgitoca aapimʌ vʌʌsi istumaasi
gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ gʌrñiooquicʌdʌ dai oojaicʌdʌ.
16-17 Vai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi
gʌrooga baigʌnʌʌliatudaiña dai gʌnsoicʌiña mai aapimʌ
ivuaadagi dai aagadagi maiduduaadicuitai vʌʌsi istumaasi
ʌrcʌʌgaducami. Diuusi gʌrooga ʌgai ismaacʌdʌ gʌroigʌdai,
dai vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌiña tʌsai maisoigʌrʌlidiña dai
maiduduaadicuiña. Dai Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi
tʌsai cʌʌga vaavoitudaiña nʌnʌracatai siʌʌscadʌ diviagi Suusi
Cristo. Vʌʌsi gomaasi ivueeyi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ
maisiu maitʌcʌitai aatʌmʌ mospoduucai ipʌlidi ʌgai cascʌdʌ.

3

———

1 Dai sivi gʌraaduñI gʌnaagidamu aatʌmʌ ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui.
Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ vai ʌgai
gʌrsoicʌiña tʌtai otoma gaaagida aatʌmʌ ñiooquidʌ aipacoga

vai muidutai maatʌna isʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai ʌpʌdui aapimʌ gʌnsaagida,
2 dai gʌrnuucadacana vai maisoimaasi gʌrvuiidiadagi oodami soimaasi ivuaadami, maisiu vʌʌscatai vaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cascʌdʌ.
3 Diuusi gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ aagai isiduñia agai. Ʌgai gʌnsoiñamu maicʌʌga vaavoituda aapimʌ dai ʌgai gʌnnuucadacamu vai maisoimaasi gʌnvuiididiña ʌDiaavora.
4 Dai aatʌmʌ cʌʌga maatʌ isDiuusi gʌnsoicʌi maiapiaivuaada istumaasi gʌntʌjai aatʌmʌ.
5 Vaidʌ Diuusi gʌnsoiñana mai aliʌsi tʌtʌgitoda isDiuusi gʌnsoicʌi dai isʌCristo aliʌ soimaa taata aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioo Diuusi.

———

6 Sivi gʌraaduñi gʌntʌaanʌi aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo mʌsai maisi urapʌcʌiña sioorʌ maitaaata vuaada ʌliada dai maiʌʌgiada ʌliada ʌgai ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ.
7 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai gʌaagai isivuaadagi dai gʌrʌpan duucai oidacagi. Aatʌmʌ gaaata vuaadana aidʌtʌsi aapimʌ gʌnsaagida daraajatadai.
8 Dai vʌʌscʌrʌ aa namʌquidiña aatʌmʌ sioorʌ gʌrbibiadagi. Baiyoma aliʌsi gaaata vuaadana aatʌmʌ tasʌrʌ dai tucarʌ maisiaa gʌnvuiidiada ʌrʌliditai gʌnvustuidaga.
9 Tomasi aatʌmʌ viaacatadai sʌʌlicami isgʌnaagidamudai mʌsgʌrmaacadamudai istumaasi tʌgitocatadai aatʌmʌ, baiyoma gaaata vuaadana aatʌmʌ gʌnmaatʌtulda ʌrʌliditai isducatai gʌaagai isoidaca aapimʌ.
10 Aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai aatʌmʌ, aatʌmʌ gʌnaagidi sai isʌmaadutai maitaaata vuaada ʌliada sai maitacuaadana.
11 Cajioma aatʌmʌ sai ʌʌmadutai aapimʌ maitaaata vueeyi dai vʌʌscʌrʌ gacueeyi dai sai aliʌsi gʌnvapasaiña aa aa duiñdadʌrʌ dai maitivuaadana ʌʌgi gʌnaa duiñdaga.
12 Ʌgai ismaacʌdʌ poduucai ivueeyi tʌaanʌi aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo saidʌ ivuaadana ʌʌgi gʌnaa duiñdaga dai gaagaiña istumaasi tʌgito dai maitʌvapasaiña aa aa duiñdadʌrʌ.
13 Gʌraaduñi maitavʌr iibiocorʌda ivuaadatai istumaasi ʌrcʌʌgaducami.
14 Isʌmaadutai maiʌʌgidagi istumaasi gʌnaagidi aatʌmʌ idi oojiʌrʌ, cʌʌgavʌr gʌntʌgito nʌijada sioorʌ ʌgai dai maisi urapʌcʌda vai siaa ʌrana.
15 Dʌmos maitavʌr gʌnsaayu duucai nʌijada, baiyomavʌr mamaacada ñiooqui gʌnsuculi duucai.

———

16 G∧rt∧aan∧damiga Suusi Cristo ∧gai ismaac∧d∧
iib∧studacan taadatudai vaavoitudadami. Dai ∧gai v∧∧sc∧r∧
g∧niib∧studacan taadatudai aapim∧. V∧∧si∧r∧ istumaasi
∧p∧vuaadagi vaid∧ Diuusi g∧n∧∧madu daacana v∧∧scatai
aapim∧.
17 Aan∧ an∧rPaavora. Aan∧ ang∧nviaatuldi ∧∧gi giñnovic∧d∧
oojacai. Λ∧gi anpoduucai ivueeyi aan∧ v∧∧sc∧r∧ si∧∧scad∧
oojagi ∧mo oojai.
18 Vaid∧ g∧rt∧aan∧damiga Suusi Cristo c∧∧gac∧r∧
g∧nn∧idiña v∧∧scatai aapim∧.
Mos∧caasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora Timoteo

1 Aanʌ Paavora ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Diuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviaadami ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
giñtʌjai cascʌdʌ. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi Cristocʌdʌ viaaca
ragai naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami istumaasi
nʌnʌra aatʌmʌ isDiuusi gʌrmaquia agai.
2 Gʌoojidi aanʌ aapi Timoteo. Aapi giñmara gʌducami
vaavoitudaitai aapi Suusi Cristo. Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi
gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ
gʌnʌijadagi, dai soigʌnʌliadagi aapicʌdʌ, dai ibʌstudacan
tadacagi gʌibʌdaga.

———

3 Aidʌsi ii aanʌ Efeesoaiñdʌrʌ Masedonio dʌvʌʌriamu aanʌ
gʌaagidi pʌsai movaasi viʌʌna. Dai sivi ipʌlidi aanʌ isquiaa
movaasi daaca aapi dai aagiadagi ʌmamaatʌtuldiadami
yaatavogami
4 sai camaitamamaatʌtuldiña cuentogadʌ ʌjudidíu
ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ duucai.
Gamamaatʌtuldi ʌgai mui naana maasi istumaasi istumaasi
ivuaadana ʌʌqui aaduñdʌcardu. Vʌʌsi gomaasi maitʌrsoiñi
ismaatʌcagi oodami isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi
oodami baiyoma mosgʌnvupui ñioocaiña ʌgai.
5 Gomaasi gʌaagidi aanʌ ipʌliditai isʌgai aipacoga
gʌnoigʌadagi gajiaadʌrʌ viaacai vʌʌsi soimaascami,
ivuaadatai mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami poduucai
isduucai cʌʌga maatʌ isgʌaagai isivuaadagi, daidʌ sʌʌlicʌdʌ
cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi.
6 Dʌmos ʌʌmoco cagajiaadʌrʌ viaa istumaasi gʌnaagidi
aanʌ dai baiyoma mosaatagaiña istumaasi maitʌrsoiñi.
7 Ʌgai ipʌlidi isʌoodami poʌliadagi isʌgai cʌʌga gama-
maatʌtuldi Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ. Ʌgai guvu-
cadagai viaacami duucai ñioocai maimaatʌcatai tomali ʌgai
ʌʌgi istʌiya ʌlidi istumaasi gamamaatʌtuldi ʌgai.
8 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ aliʌ
cʌʌgadu dʌmos gʌaagai ismaatʌ caʌcagi istʌiya ʌlidi.
9 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai gomaa sʌʌlicami maitʌrʌcʌʌga
ivuaadami vʌʌtarʌ baiyoma ʌrʌmaicʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ
ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ dudunucami, dai maiʌʌgidi
dudunucami tomali maiʌʌgidi Diuusi, daidʌ ʌrsoimaasi
ivuaadami, dai maisiaa duutudai Diuusi tomali Diuusi
mamaatʌtuldaragadʌ, dai coodai gʌdʌʌdʌ siʌpʌ aa oodami,

10 daidʌ ʌrgoogosi gʌnducami, dai gaʌʌsidi oodami, daidʌ
ʌryaatavogami, dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi
ñiooquidʌ.
11 Diuusi ñiooquidʌ gʌraagidi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai is-
maacʌdʌ Diuusi giñtʌjai sai aagidana aanʌ oodami. Diuusi
ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga.

———

12 Baigiñʌlidi aanʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamigacʌdʌ.
Ʌgai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñmaacai guvucadagai ansai
gaaagidiña ñiooquidʌ. Ʌgai ʌgai dai ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ
ʌrootosadʌcana
13 tomasi ʌʌquioma cʌʌdaiña aanʌ, dai galñaasi ñioocaiña
aanʌ ʌgai vui, dai soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai is-
maacʌdʌ ʌʌgidiña ñiooquidʌ. Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌdʌ.
Aanʌ maiquiaa vaavoitudaiña, cascʌdʌ maimaatʌcana aanʌ
istuma vueeyi.
14 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ giññʌidi Diuusi dai giñsoi ansai cʌʌga
vaavoitudaiña aanʌ dai cʌʌga oigʌdaiña Diuusi dai giñaaduñi
vaavoitudadami vaavoitudacai aanʌ Suusi Cristo.
15 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai
vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi. Suusi Cristo
divia tami oidi daama dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai soimaasi
ivuaadami. Dai aanʌ vaamioma soimaasi ivuaadana
sivʌʌscatai.
16 Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌdʌ sai poduucai gʌmaatʌna
sai Suusi Cristo aliʌ cʌʌ tuiga dai maitiñoojogi tomasi aanʌ
aliʌsi soimaasi ivuaadana ʌgai vui. Dai poduucai gʌmaatʌ
ʌʌpʌ sai Diuusi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi tomasioorʌ
sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo dai ʌgai istutuidi isiimiagi
tʌvaagiamu.
17 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi dai cʌʌga
ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco. Ʌgai tomastuigaco
tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai dai tomastuigaco oidaga dai tomali
ʌmaadutai mainʌidi. Tiipu tomali ʌmaadutai sioorʌ ʌpan tu-
igacagi ʌgai. Dai ʌgai vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sitomasioorai.
18 Timoteo, aapi giñmara gʌducami dai aapi Diuusi san-
daarugadʌ gʌducami. Aliʌsi gʌaagai ismaiduaadicuitai
ivuaada aapi Diuusi aa duiñdadʌ. Aliʌsi gʌaagai isapiacʌʌga
vaavoitudadagi aapi Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌsi gʌaagai
iscʌʌga ivuaada aapi istumaasi cʌʌgadu ʌliada aapi podu-
ucai isduucai aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma
pʌsaidʌ ivuaadana aapi.
19 Ʌʌmoco maitivuaadana istumaasi maatʌ iscʌʌgadu
cascʌdʌ camaicʌʌga vaavoitudai.

20 Poduucai ʌpʌdui Imeneocʌdʌ dai Alejandrocʌdʌ. Dai aanʌ potʌtʌdai saidʌ ʌDiaavora soimaasi taatatuldana sai poduucai camaigalñaasi ñioocaiña Diuusi vui.

2

———

1 GʌAagida iñʌlidi aanʌ isducatai gʌaagai mʌsivuaadagi mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai siaa duutuadagi Diuusi. Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi aapimʌ Diuusi issoicʌdagi ʌgai oodami vʌʌsiaʌcataicʌdʌ, dai sai baigʌnʌlidiña aapimʌ Diuusi vui nuucadatai ʌgai oodami.

2 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña gʌrtʌtʌaanʌdamiga dai vʌʌsi tʌtʌaanʌdami vʌʌsi oidi daama oidacami vai maioidacana cocoodi dai vai tiipucana sioorʌ gʌrsoobicʌdagi siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ dai siaa duutuadagi Diuusi dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isvaamioma cʌʌga oidacagi dai aipacoga gʌrsoicʌdagi.

3 Aliʌsi ʌrcʌʌgai ispovuaada aatʌmʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga aliʌ baigʌʌlidiña gomaasicʌdʌ.

4 Dai ʌgai ipʌlidi sai vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai cʌʌga maatʌcana istumaasi ʌrvaavoi.

5 Mosaliʌ ʌmo Diuusi oidaga. Dai mosaliʌmaduga ismaacʌdʌ soicʌi oodami sai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi. Ʌgai ʌrSuusi Cristo ismaacʌdʌ oodami duucai vusai.

6 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagito mʌsmuaagi sai poduucai Diuusi oigʌldana vʌʌsi oodami soimaascamigadʌ. Vʌʌsi gomaasi gʌmaí aidʌsi Diuusi ipʌli.

7 Cascʌdʌ Diuusi ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo ansai mamaatʌtuldana aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ. Vʌʌsi istumaasi gʌaagidi aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aanʌ maiyaatavoga.

8 Tomasiaaco siaaco gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami ipʌlidi aanʌ isʌcʌcʌʌli daanʌdagi Diuusi sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dai sioorʌ daanʌdagi Diuusi maitʌaagai isbaacoicagi, tomali maitʌaagai issoimaasi tʌtʌgitodagi gʌnaaduñi vui, baiyoma gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaa gosoimaascami dai gamamadadagi tai vapañigitai gʌnoonovi.

9 Daidʌ ʌooqui maitʌaagai isvupuiiruacagi dai tomali maitʌaagai iscʌʌga bai gʌnvuaadagi oro nanacagicʌdʌ dai oro babaivucaicʌdʌ, dai yuucusi namʌacʌdʌ tomali maitʌaagai isnaana duucai gʌngagasiuvadagi mosai ipʌliditai siaa oodami cʌʌga gʌntʌgito nʌijadagi.

10 Baiyoma gʌaagai isivuaadagi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami. Gomaasi aliʌsi gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi ʌooqui ismaacʌdʌ siaa duutuadagi Diuusi.

11 Λooqui gʌaagai isdodoli daraajatai caʌcagi siʌʌscadʌ
gamamaatʌtuldiadagi ʌcʌcʌʌli Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai
caʌcagi.
12 Dai maitiipu oigaragai isooqui gamamaatʌtuldiadagi
siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami. Dai ʌooqui
maitʌaagai istʌaanʌdagi ʌcʌcʌʌli baiyoma gʌaagai isdodoli
daraajagi.
13 Diuusi ʌpʌga idui cʌʌli dai gooquiʌrʌ ooqui cascʌdʌ.
14 ΛDiaavora maivuiirumagi Adán, baiyoma vuiirumagi ʌgai
Eva cascʌdʌ soimaasi idui ʌgai.
15 Daidʌ ʌooqui ʌgai dai maamatai. Diuusi ipʌli cascʌdʌ.
Dai vʌʌscʌrʌ ooqui istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoi-
tudaitai Diuusi, dai oigʌdaitai aa oodami, dai cʌʌgacʌrʌ oida-
catai, dai maivupuiiruacatai.

3

———

1 Istumaasi gʌaagidamu aanʌ ʌrvaavoi. Isʌmaadutai
ipʌliadagi isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi vaavoitudadami ʌgai
gia iduuñia ʌlidi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
2 Λvaavoitudadami baitʌcʌaacamigadʌ aliʌsi gʌaagai
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai poduucai tomali ʌmaadutai
maigʌpiʌrʌ vuupadagi. Dai gʌaagai isʌmaaduacagi
ooñigadʌ, dai maitʌaagai isvuiiruacagi, dai maitʌaagai
ismosʌraimʌrdamicagi, dai gʌaagai isbaigʌʌliaracʌdʌ
miaadʌgiadagi gʌdaividacami, dai gʌaagai iscʌʌga
gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ,
3 dai maitʌaagai isnavamutʌracagi, dai maitʌaagai isooma-
liacagi, dai maitʌaagai isgamaitʌcʌdagi tumiñsi vupuiiru-
madaitai oodami. Baiyoma aliʌsi gʌaagai iscʌʌ tuigacagi, dai
maitʌaagai iscocodatʌracagi, dai maitʌaagai ismuuquimu-
dadʌ tuigacagi tumiñsiʌrʌ.
4 Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga gatʌaanʌdagi gʌquiiʌrʌ, dai gʌaagai
iscʌʌga mamaatʌtuldiada ʌgai gʌmaamara vai siaa duutuada
ʌgai dai ʌʌgiadagi.
5 Sioorʌ maitistutiadagi isgatʌaanʌdagi gʌquiiyʌrʌ poduu-
cai ʌʌpʌ maitistutiadamu ʌgai istʌaanʌdagi vaavoitudadami.
6 Sioorʌ utudama vaavoitudagi maitʌaagai
isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi vaavoitudadami ʌgai gʌducʌdʌ
gʌʌliadan tada tʌaanʌdamicatai, vai Diuusi soimaasi
taatatuldiagi poduucai isduucai soimaasi taatatuli ʌgai
ʌDiaavora gʌducʌdʌ gʌʌliditai ʌgai.
7 Dai aliʌsi gʌaagai isʌmaivaavoitudadami siaa duutuadagi
ʌʌpʌ vai maiviaacagi oodami istucʌdʌ gʌpiʌr vuupadagi dai
maitʌaagai isgʌdagitu ʌgai isʌDiaavora soimaasi iduiñtuldagi.

———

8 Daidʌ ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi, dai maitʌaagai isaagadagi ʌgai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadagi, dai maitʌaagai isnavacoitʌracagi ʌgai, dai maitʌaagai isgamaitʌcʌdagi ʌgai tumiñsi vupuiirumadaitai oodami.

9 Dai aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ gomaasi ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai dai sivi gia caasi gʌmaatʌ. Dai gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi gʌtʌgitoidagʌrʌ ismaisoimaasi ivueeyi.

10 Dai maitʌaagai mʌsmamaacadagi ʌmo cʌʌli ʌmo sʌʌlicami asta maatʌcai isʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana poduucai isduucai gʌaagidi aanʌ isoidacagi.

11 Dai ʌooqui ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gasoicʌdagi aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi, dai maitʌaagai isñiñiooquidaracagi, dai maitʌaagai isvupuiiruacagi, dai gʌaagai isvʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuaadagi gʌaa duiñdaga.

12 Ʌmo sonʌrcʌaacami gʌaagai isʌmaaduacagi ooñigadʌ, dai gʌaagai iscʌʌga tʌaanʌdagi gʌquiiyʌrʌ dai gʌaagai iscʌʌga mamaatʌtuldiada ʌgai gʌmaamara vai siaa duutuada ʌgai.

13 Vʌʌsi sonʌrguucacami ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi gʌnaa duiñdaga vaamioma siaa duutudaiña oodami dai poduucai vaamioma cʌʌga gaaagidiña ʌgai isducatai vaavoitudai.

———

14 Aanʌ ipʌlidi isotoma mʌʌca gʌnʌidagi. Dʌmos gʌoojidi aanʌ idi oojai,

15 siʌduñiada maiotoma imia aanʌ, camaatʌca aapi isducatai gʌaagai pʌsoidacagi maradʌcatai Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga. Aapi ʌʌmadu aa vaavoitudadami ʌgai dai cʌʌga ñioocai Diuusi ñiooquidʌ vʌʌtarʌ.

16 Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi aatʌmʌ ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai dai goñiooqui aliʌ cʌʌgadu dai pocaiti:

Diuusi divia tami oidigi daama oodami duucai;
Dai aidʌsi ʌpan duaaca Diuusi Ibʌadʌ, guvucadadʌcʌdʌ poduucai cʌʌga gʌmaí isʌgai ʌrDiuusi.
Dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ nʌidi caduaacacai ʌgai.
Dai mui naana maasi oodami saagida gʌaagai isducatai ʌpʌdui Suusi Cristocʌdʌ.
Dai vʌʌsi oidigi daama oidaga oodami ismaacʌdʌ cavaavoitudai.
Dai ʌpamu ii ʌgai tʌvaagiamu.
Ascaiti goñiooqui.

4

———

1 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ cʌʌga aagai sai cayoga ugitʌcai oidigi sai ʌʌmoco gajiaadʌrʌ viaa agai gʌnvaavoidaraga, dai baiyoma ʌʌgiada agai mamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi istumaasi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ipʌlidi.

2 Ʌʌgiada agai ʌgai ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Tomasi ʌmamaatʌtuldiadami cʌʌ maatʌ issoimaasi ivueeyi vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua agai.

3 Ʌgai daidi oodami iscuucuntadagi. Dai daidi ʌʌpʌ iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai tomasi Diuusi idui cuaadagai sai baigʌʌliaracʌdʌ cuaadana ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.

4 Vʌʌsi istumaasi idui Diuusi aliʌ cʌʌgadu dai maitʌaagai tʌsgajiaadʌrʌ vipiaadagi tomali ʌmo istumaasi baiyoma gʌaagai isbaigʌrʌliaracʌdʌ cuaadagi.

5 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ismaacʌdʌ povuaadagi. Diuusi pocaiti gʌñiooquiʌrʌ saidʌ idui cuaadagai sai oodami cuaadana cascʌdʌ. Daidʌ ʌoodami baigʌʌlidi Diuusi cascʌdʌ.

———

6 Isaapi Timoteo mamaatʌtuldiadagi gomaasi gʌraaduñi vaavoitudadami aidʌ gia cʌʌga ivueeyi aapi Suusi Cristo aa duiñdadʌ, dai Diuusi gʌsoicʌi isvaamioma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapi duudatai tʌtʌgitoitai gomamaatʌtuldaragai cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ cavaavoitu aapi.

7 Dʌmos maitʌaagai isʌʌgiditai caʌcagi aapi gocuentogadʌ ʌjudidíu. Goovai mosʌroodami cuentogadʌ maisiu Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ cascʌdʌ maitʌrsoiñi. Tʌtʌgitodañi duudatai Diuusi dai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudada.

8 Aaduiñdagai gia ʌrsoiñi gatuucuga vʌʌtarʌ poduucai vaamioma bʌbʌjʌi oodami guvucadagai. Dai tʌtʌgitoda duudatai Diuusi, dai apiacʌʌga vaavoitudai Diuusi dai oigʌadai Diuusi dai poduucai gia ʌrsoiñi gaibʌdaga vʌʌtʌrʌ tami oidigi daama dai sioorʌ povuaadagi imi agai tʌvaagiamu.

9 Gomaasi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi dai vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi.

10 Dai tomasi soi duucai gʌrnʌidi oodami vʌʌscʌrʌ ivueeyi aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌ vaavoitudaitai Diuusi. Ʌgai ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Dai ʌgai ʌgai dai cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi vʌʌsi oodami. Dai sioorʌ vaavoitudagi Diuusi ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai.

11 Vʌʌsi gomaasi mamaatʌtuldañi aapi ʌvaavoitudadami dai tʌaanʌdañi aapi ʌgai saidʌ ivuaadana vʌʌsi istumaasi aanʌ gʌaagidi.

12 Maitigʌdagito issoiduucai gʌnʌijadagi aa gʌʌlicatai aapi
quiaa. Baiyoma aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi dai cʌʌga
oidacagi, dai cʌʌga vaavoitudadagi Diuusi, dai gʌaagai
pʌssiaa duutuadagi vʌʌsi ooqui sipoduucai cʌʌga maatʌmu
ʌvaavoitudadami isducatai gʌaagai isoidacagi.
13 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami dai siaa
duutuadagi Diuusi aagiadañi aapi Timoteo iscaiti ʌoojai
Diuusi ñiooquidʌrʌ dai mamaatʌtuldiadañi gomaasi asta
siʌʌscadʌ mʌʌ diviagi aanʌ.
14 Gʌtʌtʌgitodañi aapi Timoteo aidʌsi ʌcʌcʌʌli
tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami gʌmoo dan darai
gʌnnoonovi dai gʌaagidi istumaasi Diuusi ipʌlidi
isivuaadagi aapi. Dai Diuusi gʌmaa gosʌʌlicami pʌsaidʌ
ʌrtʌaanʌdamigadʌcana ʌvaavoitudadami dai pʌsaidʌ
ʌrmamaatʌtuldiadamigadʌcana. Dai sivi maitʌaagai
pʌsgajiaadʌrʌ viaagi gʌsʌʌlicamiga.
15 Baiyoma cʌʌga ivuaada aapi vʌʌsi istumaasi gʌaagidi
aanʌ isivuaadagi vai poduucai nʌijadagi ʌvaavoitudadami
siʌʌ cʌʌga ivueeyi aapi Diuusi aa duiñdadʌ.
16 Ʌʌgi gʌnuucadaca dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacamu
aapi. Dai apiacʌʌga gamamaatʌtuldiada Diuusi ñiooquidʌ.
Ispoduucai ivuaadagi aapi aidʌ gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu
aapi dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌʌʌgiditai caʌ, ʌgai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaaquimu ʌʌpʌ.

5

———

1 Maitibaagada aapi ʌmo cʌliodami baiyoma cʌʌga
ñiooqui aagiada dai cʌʌgacʌrʌ nʌijada ducami isʌgai
ʌrgʌoogacagi. Dai cʌʌgacʌrʌ nʌijada aapi gʌgʌʌli ducami
siʌgai ʌrgʌsisiʌʌgicagi.
2 Dai cʌʌgacʌrʌ inʌijada aapi oocodami poduucai isduucai
nʌidi aapi gʌdaada. Dai cʌʌgacʌrʌ inʌijada aapi ʌaal tʌtʌji
ducami siʌgai ʌrgʌsusuculicagi.
3 Soicʌdañi aapi ʌvipiuudu ismaacʌdʌ maiviaa sioorʌ
soicʌdagi.
4 Dʌmos isʌmo viuudu viaacagi gʌmaamara siʌʌpʌ gʌujuuli
aidʌ gia ʌgai aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi ʌviuudu. Ʌgai nuucagi
tai gʌʌ ʌgai cascʌdʌ. Poduucai aliʌ cʌʌgadu dai Diuusi ipʌlidi
ispovuaadagi cascʌdʌ.
5 Ʌvipiuudu ismaacʌdʌ maitiipu sioorʌ soicʌdagi
daanʌiña Diuusi tasʌrʌ dai tucarʌ sai soicʌiña. Ʌgai gia
ʌvaavoitudadami aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi.
6 Dʌmos isʌmo viuudu gogoosi gʌducamicagi maitʌaagai
issoicʌdagi ʌgai. Ʌgai gia maiimimu Diuusi ʌʌmadu.

7 Aagidañi gomaasi vʌʌsi ʌvaavoitudadami vai cʌʌga
maatʌcagi ʌgai istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai poduucai
ivuaadagi.
8 Isʌmaadutai vaavoitudadami maigaagiadagi gʌaaduñi
ʌgai camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai poduucai
ʌgai vaamioma soimaasi ivueeyi siaa ismaacʌdʌ maiquiaa
vaavoitudai.
9 Ʌvipiuudu mʌsmaacʌdʌ ʌcovai vuvaidagi sai soicʌiña
vaavoitudadami gʌaagai isviaacagi vaamioma isvaic coobai
uumigi, daidʌ isʌmaaducatadai ʌgai cunadʌ.
10 Daidʌ oodami gʌaagai ismaatʌcagi ʌʌpʌ isʌgai
cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai gʌaagai ismaatʌ gʌʌliadagi aali,
dai iscʌʌga miaadʌgiadagi gʌndaividacami, dai gʌaagai
ismaigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada ʌgai soicʌitai vaavoitudadami,
dai gʌaagai isgʌmaatʌcagi isbai soicʌiña ʌgai cococoidadʌ dai
isbai givuaadana ʌgai ʌma maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami
gasoicʌitai.
11-12 Dai ʌvipiuudu ootʌlioma iimʌdami maitʌaagai
mʌsmaacadagi gomaasi aa duiñdagai. Ʌgai cucuuntan
tada ʌpamu dai dagituagi gʌnaa duiñdaga, dai poduucai
camaicʌʌga iduuñian tada ʌgai ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ aagai
isivuaadagi Suusi Cristo vʌʌtarʌ.
13 Aipaco quiiquiʌrʌ ajioopadan tada ʌgai dai papartuagi
dai ñiñiooquidaracagi, dai gʌnvapaasadan tada ʌgai siaaco
maitʌrvʌʌtarʌ.
14 Cascʌdʌ ipʌlidi aanʌ isʌvipiuudu ootʌlioma iimʌdami
cucuuntadagi ʌpamu dai maamaracagi dai nuucadacagi
gʌnquii, vai poduucai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo
mamaatʌtuldiaragadʌ maitʌrñiooquiadagi aatʌmʌ vaavoitu-
dadami.
15 Ʌʌmoco vipiuudu ootʌlioma iimʌdami cagajiaadʌrʌ viaa
gʌnvaavoidaraga daidʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi.
16 Isʌmo cʌʌli siʌpʌ ʌmo ooqui aduñdʌ ʌrviuuducagi aidʌ
gia ʌgai aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi dai poduucai ʌgaa vaavoi-
tudadami maiviaacagi issoicʌdagi ismaacʌdʌ aadunu dai po-
duucai vaamioma cʌʌga istutuidi ʌgai issoicʌdagi aa vipiuudu
ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tʌgitu soiñi.
17 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi ʌcʌcʌʌliodami
tʌtʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami dai gʌaagai mʌscʌʌga aa
namʌquidagi, vaamioma cʌʌga ismaacʌdʌ ʌrtʌtʌaanʌdami
daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami ʌʌpʌ.
18 Gʌaagai ispovuaadagi pocaititai Diuusi ñiooquidʌrʌ:
“Maitavʌr daacamidacartudada ʌvopoisi siuu duucu
cʌitapagʌda ʌgai tʌligi vai cuaajida ʌgai”. Dai pocaiti ʌʌpʌ
Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai sioorʌ gaaata vuaadagi
gʌaagai mʌsaa namʌquiadagi”. Gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ

pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ cʌʌga gʌmaatʌ isaliʌsi gʌaagai isaa namʌquiadagi sioorʌ gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
19 Isʌmaadutai gʌpiʌr vuupadagi ʌmo cʌliodami tʌaanʌdami maitiʌʌgiada asta siʌʌscadʌ oidacagi gooca siʌpʌ vaica nʌijadami.
20 Dʌmos isʌrvaavoicagi issoimaasi idui ʌgai aidʌ gia gʌaagai mʌsbagaidagi ʌgai vʌʌsi vaavoitudadami vuitapi vai poduucai duduaadimugi aa dai maisoimaasi ivuaadagi.
21 Vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai pʌspoduucai ivuaadagi vʌʌscataicʌdʌ ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadagi, tomasi ʌrgʌamiigugacagi siʌrgʌaduñicagi siʌrgʌsiʌʌgicagi tomasioorʌca ʌgai, Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌʌmadu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌnʌidi cascʌdʌ.
22 Pʌsiʌʌscadʌ daasa ʌliadagi ʌmo vaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ maitimostodian duucai daasa tomasioorʌ tadu dai aapi ʌmo soimaasi ivuaadami dai ʌoodami potʌian tada sai aapi baiʌlidi issoimaasi ivuaada ʌgai baiyoma gʌaagai pʌscʌʌga maatiagi ʌʌpʌga istuiga ʌgai.
23 Aapi Timoteo aliʌ duudatai coocorʌi gʌvooca cascʌdʌ maitʌaagai pʌsgoʌʌ suudagi yʌʌdagi baiyoma gʌaagai pʌsyʌʌdagi laachi uuvasi varagadʌ duaadigami vʌʌtarʌ.
24 Dai ʌʌmoco otoma gʌmaatʌ isʌrsoimaasi ivuaadami dai aa maitʌmaatʌ tomasi ʌrsoimaasi ivuaadami avʌnacai asta siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami.
25 Dai ʌʌmo oodami ivuaadana istumaasi cʌcʌʌgaducami soicʌitai aa vai otoma gʌmamaatʌi. Dʌmos ismaiotoma gʌmatiagi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai gʌmaatʌmu.

6

1 Dai pipiooñi vaavoitudadami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga siaa duutuadaga gʌaamu vai poduucai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi maiñiooquiadagi Diuusi tomali Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ.
2 Isʌmo pioooñi ʌʌmadu aamudʌ vaavoitudadamicagi vʌʌscʌrʌ ʌpiooñi aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi gʌaamu tomasi ʌrgʌnsiʌʌgʌmʌ ducami ʌgai vaavoitudaitai. Ʌpiooñi gʌaagai isvaamioma cʌʌga soicʌda ʌgai oigʌdaitai vaavoitudadamicatai ʌgai. Gomaasi gʌaagai pʌsgamamaatʌtuldiadagi.

———

3 Oidaga mamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ dai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ gia ʌrvaavoi.

4 Λmamaatʌtuldiadami yaatavogami aliʌ gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidiña dai maicʌʌ maatʌ istumaasi gamamaatʌtuldi. Dai
ʌgai oojoidi isaipacoga gʌnvupui ñioocadagi. Gomaasiaiñdʌrʌ
vusacʌi muuquimudagai, dai baamudagai dai ñiooquidaragai
dai maivaavoitudaiña ʌgai istumaasi caʌcagi,
5 dai gʌnsasaayutaiña ʌgai aipacoga mosʌcaasi soimaasi
aagaitai ʌgai maicʌcʌʌgadu tʌtʌgitoidadʌ cascʌdʌ, dai
maimaatʌ ʌgai istumaasi ʌrvaavoi. Λgai poʌlidiña saidʌ
ʌrcʌʌgai isgamaitʌcʌdagi ʌgai tumiñsi gamamaatʌtulditai
gʌnvaavoidaraga. Maitiuurapʌcʌda aapi ʌgai.
6 Vaavuava issioorʌ tʌtʌgitoda duudatai Diuusi, dai
apiacʌʌga vaavoitudai Diuusi, dai oigʌada Diuusi poduucai
gia ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai gomaasi ʌrsoiñi
gaibʌdaga vʌʌtarʌ. Dai sioorʌ povuaadagi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ
baigʌʌlidi.
7 Aidʌsi dada aatʌmʌ tami oidigi daama maiviaacatadai
aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi. Dai siʌʌscadʌ coiya aatʌmʌ
maivuuquia ragai tomali ʌmo istumaasi.
8 Cascʌdʌ gʌaagai tʌsbai gʌrʌliadagi viaacatai cuaadagai dai
yuucusi.
9 Λʌmo oodami ipʌliditai isriricutuagi soimaasi ivuaadana
dai poduucai vaamioma vuudana tumiñsi. Dʌmos ʌgai vupui-
irturʌiña ivuaadatai istumaasi maitʌrsoiñi baiyoma gomaa-
sicʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai.
10 Sioorʌ mosgamaitʌcʌdʌ ʌliada mui tumiñsi ʌgai
ivueeyi naana maasi istumaasi soimaasicami dai poduucai
gamaitʌcʌi. Dai ʌʌmoco mosgamaitʌa ʌlidiña mui tumiñsi dai
gajiaadʌrʌ vipieeyiña gʌnvaavoidaraga dai gooquiʌrʌ aliʌsi
soimaasi taatamaiña.

———

11 Dʌmos aapi Timoteo cʌʌga vaavoitudai Diuusi
cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai pʌsgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi gomaasi
soimaascami. Gʌaagai pʌsapiacʌʌgacʌrʌ oidacagi, dai
pʌsapiasiaa duutuadagi Diuusi, dai apiavaavoitudada
Diuusi, dai apiaoigʌada gʌaaduñi. Dai tomasi soimaasi
gʌtaatamituldiadagi ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi
maitivui baamucuda tomali maivui ñioocada Diuusi, dai
maitiomaliaca.
12 Aapi Diuusi sandaarugadʌ gʌducami cascʌdʌ aliʌsi
gʌaagai pʌsvuidʌrʌ caatʌcagi ʌDiaavora cʌʌga vaavoitu-
daitai Diuusi dai poduucai tomastuigaco oidacamu aapi Di-
uusi ʌʌmadu. Diuusi ʌcovai gʌvuusaitu pʌsai poduucai
ivuaadana. Dai aapi mui oodami vuitapi aagai pʌsai vaavoi-
tudai Suusi Cristo.

13 Diuusi ʌgai dai maacai ibʌdagai oodami. Dai Suusi Cristo
ʌgai dai sʌʌli aagidi Ponsio Pilaato istumaasi ʌrvaavoi. Dai
Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo maatʌ iñsaanʌ gʌaagidi
14 pʌsai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi gʌtʌaanʌi aanʌ poduu-
cai isduucai gʌaagidi aanʌ vai poduucai maitiipucagi sioorʌ
gʌbagaidagi asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
15 Suusi Cristo divia agai siʌʌscadʌ Diuusi ipʌldagi. Vʌʌsi
oodami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ. Dai
ʌgai ʌʌgi tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvu-
cadagai. Dai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami.
16 Diuusi tomastuigaco oidaga dai tomali ʌmo imidagai
maimuquia agai. Diuusi vaamioma dadadacʌi sitasai cascʌdʌ
tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvui nʌnʌavagi tomali is-
miaadʌrʌ cʌquivagi. Aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi oodami cʌʌga
ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco dai vaavoitudagi isDi-
uusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
17 Aagidañi ʌriricu vaavoitudadami sai maigʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidiña. Dai maitʌaagai ispoʌliada ʌgai isʌʌgi istutu-
idi iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi ʌtumiñsicʌdʌ. Ʌtumiñsi uu-
giatʌi cascʌdʌ. Baiyoma gʌaagai isvaavoitudadagi Diuusi
ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga. Ʌgai ʌgai dai gʌrmaacai
vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ dai baigʌrʌliadagi.
18 Aagidañi sai cʌʌgacʌrʌ oidacana soicʌitai aa mui naana
maasicʌdʌ. Ʌgai gʌaagai istaacogiadagi soituutuigami istu-
maasi viaa.
19 Sioorʌ poduucai ivuaadagi Diuusi maaquimu ʌgai mui
naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ dai ʌgai gia
tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.

———

20 Aapi Timoteo gʌaagai pʌscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi
Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ. Maitiʌʌgiada aapi
ʌgai ismaacʌdʌ oojoidi isaipacoga gʌvupui ñioocadagi
tomali ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ
gamamaatʌtuldi naana maasi istumaasi ducami
isʌrvaavoicagi.
21 Ʌʌmoco ismaacʌdʌ ʌʌgidi ʌgai cagajiaadʌrʌ viaa
gʌnvaavoidaraga.
Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidiña.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora Timoteo

1 Aanʌ ʌrPaavora ootosadʌ Suusi Cristo. Poduucai ipʌlidi
Diuusi cascʌdʌ. Diuusi aagai sai maaqui agai iibʌdagai
uutudui vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ vaavoitudagi Suusi Cristo
cascʌdʌ giñootoi ansai gaaagidana aanʌ gomaasi.
2 Gʌoojidi aanʌ aapi Timoteo. Aapi ʌrgiñmara gʌducami
dai aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga
ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnʌijadagi
dai soigʌnʌliadagi aapicʌdʌ dai gʌiibʌstudacan tadacagi.

———

3 Aanʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cʌʌga ʌʌgiditai Diuusi
ipʌliditai isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi poduucai isdu-
ucai ivuaadatadai giñʌʌqui aaduñicaru. Dai baigiñʌlidi aanʌ
Diuusicʌdʌ vʌʌscʌrʌ gʌtʌtʌgitoitai aapi iñsiuu duucu gama-
madadagi.
4 Vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoi aanʌ isducatai sosoa aapi aidʌsi
gʌdiosagi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ gʌnʌida iñʌlidiña aanʌ dai
poduucai baigiñʌliadagi.
5 Dai tʌtʌgitoiña aanʌ ʌʌpʌ siʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapi.
Ʌʌpʌga vaavoitu gʌuuli Loida dai gooquiʌrʌ gʌdaada Eunise.
Dai ʌgai cʌʌga vaavoitudaiña cascʌdʌ maatʌ aanʌ isaapi cʌʌga
vaavoitudai ʌʌpʌ.
6 Cʌscʌdʌ gʌtʌgitoñi isaidʌsi gʌdaama darai aanʌ giñoonovi
Diuusi gʌsoi iscʌʌga aagiada aapi oodami Diuusi ñiooquidʌ
cascʌdʌ gʌaagai pʌsapiacʌʌga aagiada Diuusi ñiooquidʌ.
7 Diuusi maitʌrmaacai duaadimudagai baiyoma gʌrmaacai
ʌgai guvucadagai dai gʌrsoicʌi tʌsai aipaco gʌroigʌdaiña dai
cʌʌga gʌrtʌtʌgitocana.
8 Maitisiaa ʌraitai gaaagiada istumaasi ivueeyi
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aapicʌdʌ dai maitisiaa
ʌrada maisapicatai aanʌ vaavoitudatai Suusi Cristo,
baiyoma baigʌduucai issoimaa taatamadagi giñʌpan duucai
vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌ aagai cʌʌgacʌrʌ
vuvaidaragai. Dai tomasi soimaa taatamai aapi vʌʌscʌrʌ
Diuusi gʌmaaquimu guvucadagai sipoduucai maidagitomu
aapi gʌvaavoidaraga.
9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu dai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai
camaisoimaasi ivuaadana dai baiyoma ivuaadana mosʌcaasi
istumaasi ʌgai ipʌlidi. Diuusi idui gomaasi poduucai ipʌlidi
ʌgai dai gʌroigʌdai cascʌdʌ, maisiu iduucai aatʌmʌ ʌmo

istumaasi cʌʌgaducami. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abi-
aadʌrʌ Diuusi gʌroigʌdai dai aagai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuvaida agaitadai.
10 Dai sivi cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isgʌroigʌdai Diuusi. Ʌgai
ootoi Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami cascʌdʌ. Suusi
Cristo vaamioma istui simuuquigami dai gʌrmaa ibʌdagai
utudui ismaacʌ tomali ʌmo imidagai maiugiatʌi. Suusi Cristo
gʌraagidi isʌgai vaa cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai poduucai
maatʌ aatʌmʌ isgʌroigʌdai Diuusi.
11 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana dai aagi-
dana ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vu-
viadami.
12 Cascʌdʌ aliʌ soimaa taatamai aanʌ dai vʌʌscʌrʌ maisiaa
ʌrai. Ʌanʌ cʌʌ maatʌ Suusi Cristo dai vaavoitudai aanʌ
iscʌʌga istutuidi ʌgai isnuucadacagi giñibʌdaga asta siʌʌscʌdʌ
Diuusi nʌidagi ʌoodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
13 Moduucai ioidaca aapi isducatai gʌmaatʌtuli aanʌ
dai apiagamamaatʌtuliada isducatai gʌmaatʌtuli aanʌ,
aliʌ cʌʌgadu gomaasi cascʌdʌ. Pomaasi ivuaada aapi
apiavaavoitudaitai Cristo dai apiaoigʌada Cristo dai vʌʌsi
oodami.
14 Gamamaatʌtuldañi aapi Diuusi ñiooquidʌ istumaasi
gʌmaatʌtuli aanʌ dai Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌrʌma daja
gʌsoicʌdamu.
15 Cʌʌ maatʌ aapi isbaitoma vʌʌsi ʌvaavoitudadami Aasiʌrʌ
oidajami giñdagito dai gooca ʌgai ʌrFigelo dai Ermogenes.
Aidʌsi Oniseforo divia Roomʌrʌ giñgaagaiña daida giñtʌʌ.
16-17 Dai aliʌ duudatai giñdidividiña nai aanʌ baigiñʌlidiña
dai maisiaa ʌraiña maisapicatai aanʌ. Cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi
isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌgai aaduñdʌ.
18 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isSuusi Cristo apiasoigʌʌliadagi
Onisefoorocʌdʌ siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. Cʌʌ maatʌ aapi
siʌʌsi gʌrsoi Oniseforo aidʌsi Efeesiʌrʌ daraacatadai aatʌmʌ.

2

———

1 Dai aapi giñmara gʌducami cʌʌga ivaavoitudada dai
ʌʌgiada aapi Suusi Cristo ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi cascʌdʌ.
2 Dai vʌʌsi ismaacʌ gʌmaatʌtuli aanʌ mui oodami vuitapi
maatʌtuldañi aapi aa ismaacʌ cʌʌ vaavoitudai dai sʌʌlicʌdʌ
ivueeyi istumaasi aagai dai istutuidi ismamaatʌtuliadagi go-
maasi aa.
3 Mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌtaatamituldadagi vaavoitudaitai
aapi Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ iapiacʌʌga ivuaadagi Suusi Cristo
aa duiñdadʌ. Aapi ʌrʌpan ducami sandaaru dai Suusi Cristo

ʌrgʌtʌaanʌdamiga. VʌʌSi sandaaru gʌaagai issoimaa taatamadagi.

4 Tomali ʌmo sandaaru maitivueeyi aa duiñdagai ismaacʌdʌ ivueeyi ismaacʌdʌ maitʌrsandaaru. Ʌsandaaru gʌaagai isbaigʌduucagi daidi ivuaadagi istuma tʌaanʌda tʌaanʌdamigadʌ cascʌdʌ.

5 Dai aapi Timoteo aliʌsi gʌaagai iscʌʌ ʌʌgiada vʌʌsi ismaacʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌpan duucai ʌmo utuisdami aliʌsi cʌʌga mʌrai siaa sʌʌli gʌvopooyi ipʌliditai isgamaitʌcʌdagi.

6 Dai aliʌsi gʌaagai iscavami aata vuaadagi aapi gʌaa duiñdagʌrʌ ʌpan duucai ʌmo ʌsadami cʌʌga aata vueeyi dai Diuusi gʌmaaquimu aapi vʌʌsi istumaasi maacai ʌgai gʌpiPiooñiga ismaacʌdʌ ivueeyi aa duiñdadʌ.

7 Tʌtʌgitodañi istumaasi gʌaagidi aanʌ daidʌ gʌrbaitʌcʌaacamiga gʌsoiñamu pai maatʌ caʌca vʌʌsiaʌcatai.

8 Tʌgitoñi isSuusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌrcajiudadʌcatadai ʌraí Davicaru. Gomaasi ʌgai istumaasi gaaagidiña aanʌ. Gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

9 Dai cascʌdʌ soimaasi taataca dai asta vuli aanʌ cadeenacʌdʌ ducami siʌrsoimaasi iduucamicamudai aanʌ. Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ gia maivuli.

10 Dai aanʌ soimaasi taatamai mui naana maasi vai ʌgai ismaacʌ Diuusi ʌco vuvaitu vaavoitudana Suusi Cristo dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudagi vʌʌscʌrʌ dadadacʌda agai tʌvaagiʌrʌ.

11 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti:

Isʌmo vaavoitudadami baiga duucagi ismuuquiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo,

sʌʌlicʌdʌ oidacamu ʌgai tʌvaagiʌrʌ Suusi Cristo ʌʌmadu.

12 Issoimaa taatamadagi vaavoitudadami dai maivui ñioocadagi Diuusi;

sʌʌlicʌdʌ tʌaanʌda agai Suusi Cristo ʌʌmadu siaaco tʌaanʌi ʌgai.

Isʌmaadutai gajiaadʌrʌ viaagi Suusi Cristo, Suusi Cristo gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌʌpʌ.

13 Isʌmaadutai camaivaavoitudada Suusi Cristo,

Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai.

Ʌgai vʌʌscʌrʌ aagai istumaasi ʌrvaavoi.

Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

———

14 Tʌtʌgitoldañi ʌvaavoitudadami vʌʌsi gomaasi dai aagidañi sai maitʌncocodaiña aagaitai goʌʌgi vuiirudagai. Gomaasi maitʌrsoiñi cascʌdʌ, baiyoma soimaasi ivueeyi ʌgai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi gʌnvaavoidaraga.

15 Gʌaagañi dai cʌʌga ivuaada gʌaa duiñdaga sipoduucai
Diuusi potʌimo isaapi ʌraata vuaadami cʌʌgaducami. Dai
poduucai maiviaacamu aapi istuisi siaa ʌradagi cʌʌga gama-
maatʌtulditai Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌ gia ʌrvaavoi.
16 Gajiaadʌrʌ ivipiaada govuiirudagai dai gocuentogadʌ
ʌjudidíu vʌʌsi gomaasi sobicʌi oodami sai maitʌtʌgitoiña dai
maiʌʌgidiña Diuusi.
17 Dai gomamaatʌtuldaragadʌ ʌmamaatʌtuliadami maicʌʌ
tutiacʌdʌ vʌʌsi aipacoga aimʌrai ʌvaavoitudadami saagida
dai gomaasicʌdʌ soimaasi ivueeyi ʌmamaatʌtuldadami.
Gooca ʌmamaatʌtuldiadami maicʌʌ tuutiacʌdʌ ʌrImeneo dai
Piletu
18 ismaacʌdʌ ʌʌquioma vaavoitudaiña dai sivi gajiaadʌrʌ
vipieeyi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi. Ʌgai pocaiti sai ʌcoidadʌ maid-
uduaacarʌi dai sai Diuusi maa oodami ibʌdagai utudui mai-
siuu tuucuga utudui.
19 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa. Dai Diu-
usi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Cʌʌ maatʌ Diuusi gʌmaamara”, dai
pocaiti ʌʌpʌ: “Vʌʌscatai ismaacʌ vaavoitudai Cristo gʌaagai
isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami”.

20-21 Isʌmaadutai cʌʌga iduñia ʌliadagi Diuusi aa duiñdadʌ
aliʌsi gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami
mosʌʌgi poduucai istutuidi Diuusi isaa duiñtuldagi ʌgai. Ʌgai
ismaacʌ poduucai ivueeyi ʌrʌpan ducami oro ajaasocoli dai
plaata ajaasocoli ismaacʌdʌ vaamioma namʌga isuusi ajaaso-
coli dai bidai ajaasocoli.

22 Gajiaadʌrʌ ivipiaada vʌʌsi soimaascami ismaacʌdʌ
ivueeyi gʌgʌʌli dai apiacʌʌgacʌrʌ oidaca dai apiacʌʌgʌ
vaavoitudada dai apiaoigʌada vʌʌscatai dai apiagʌibʌstacan
tadaca ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gamamadai
maisoimaasi ivuaadatai.
23 Dai gajiaadʌrʌ ivipiaada govuiirudagai cʌʌ maatʌ aapi
isgomaasicʌdʌ gʌncocodaiña oodami.
24 Dai sioorʌ ivuaadagi gʌrbaitʌcʌaacamiga aa duiñdadʌ
maitʌaagai isomaliacagi baiyoma gʌaagai iscʌʌ tuigacagi
vʌʌscatai vui, dai gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi, dai
maitʌaagai isoojoadagi tomali ʌmo istumaasi.
25 Dai gʌaagai pʌscʌʌga mamaatʌtuldiadagi ismaacʌdʌ
gʌvui ñioocadagi oigʌdaitai sabai poduucai soiñana Diuusi vai
ʌma duucai gʌntʌtʌgitona vai poduucai matia ʌgai istumaasi
ʌrvaavoi,
26 vai poduucai cʌʌga gʌntʌtʌgituagi ʌgai ʌpamu dai
cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai camaitivuaadagi istumaasi ipʌlidi
ʌDiaavora.

3

———

1 Dai gʌaagai pʌsmaatʌcagi ʌʌpʌ sai cayoga ugitʌcai oidigi aliʌ soimaasi taata agai vaavoitudadami.

2 Ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudadagi Diuusi ivuaada agai mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, vaamioma oojiada agai tumiñsi isoigʌada Diuusi, dai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada agai, dai mainʌijada dan vuaada agai aa oodami dai vui ñioocada agai Diuusi, dai maiʌʌgiada agai gʌndʌʌdʌ, dai maicʌʌ tuutiaca agai, dai maisiaa duutuda agai Diuusi.

3 Dai maisoigʌnʌliada agai aacʌdʌ tomali maioigʌada agai, dai aagatʌraca agai istumaasi maitʌrvʌʌtarʌ, dai googosi gʌnducamica agai, dai oomaliaca agai dai cʌʌdada agai vʌʌsi istumaasi ʌrcʌʌgaducami,

4 dai oodami tʌtʌʌgiada agai gʌnaaduñi sasaayudʌ, dai maiduduaadicuitai soimaasi ivuaada agai, mosʌca tʌtʌvigai dai iidagai dai vʌʌsi istumaasi ʌrvagimi ipʌliadamu ʌgai isivuaadagi baiyoma isʌʌgiadagi Diuusi.

5 Ʌgai ivuaada agai istumaasi ivueeyi ismaacʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ dʌmos vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai Diuusi.

Maitiuurapʌcʌda sioorʌ potuutuiga.

6 Ʌgai saagida oidaga ʌʌmoco ismaacʌ vapacʌi ooqui vupuiirugami quiiquidʌrʌ dai mamaatʌtuldiña ʌooqui gʌnmamaatʌtuldiaraga utuducʌdʌ, dai poduucai vupuiirumadaiña ʌgai. Ʌooqui aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami dai aliʌ oojoidi tomastuma mamaatʌtuldiaragai utuducami.

7 Dai aliʌ oojoidi ismamaatʌrdagi tomastuma mamaatʌtuldiaragai utuducami dʌmos tomali ʌmo imidagai maiquiaa vaavoitu ʌgai istumaasi ʌrvaavoi.

8 Dai ʌpan duucai ʌcʌcʌʌdaracami Janesicaru ʌʌmadu Jambresicaru vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai istumaasi aagai Moseesacaru poduucai ʌgai ismaacʌ mamaatʌtuldi ʌooqui ʌʌpʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ istumaasi ʌrvaavoi. Aliʌ soimaasi gʌntʌtʌgitoiña ʌgai. Ʌgai maicʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa.

9 Dʌmos maitistuidimu ʌgai ismamaatʌtuldagi mui oodami, vʌʌsi oodami maatʌmu isʌgai ʌrvupuiirugami cascʌdʌ maiʌʌgidamu, ʌpan duucai ʌvʌʌ goocai ismaacʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai Moseesacaru.

———

10 Dʌmos aapi apiavaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga, dai aapi giñʌʌpan duucai ivueeyi, dai giñʌpan duucai tʌtʌgitoi, dai giñʌpan duucai vaavoitudai dai giñʌpan duucai soimaa taatamai dai apiaivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ giñʌpan duucai, dai aapi oigʌdai vʌʌscatai giñʌpan duucai.

11 Cʌʌ maatʌ aapi isducatai ʌpʌdui aanʌcʌdʌ Antioquiiʌrʌ
dai Icooñiʌrʌ dai Liistirʌrʌ, isducatai soimaasi giñtaatatuli
ʌoodami. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu vʌʌsi gomaasi-
aiñdʌrʌ.
12 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isvʌʌscatai ismaaacʌdʌ ivuaada
ʌliadagi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi ʌgai aliʌ soimaa taata
agai.
13 Dʌmos ʌsoimaasi ivuaadami dai yaatavogami vaamioma
soimaasi ivuiida agai, ʌgai apiavupuiirumadada agai oodami
dai aa vupuiirumada agai ʌgai.
14 Dʌmos aapi maidagitu vʌʌsi pʌstumaasi camaí
mosgʌaagai pʌsiapiavaavoitudadagi. Aapi maatʌ sioorai
gʌmaatʌtuli.
15 Dai aapi aliducatai abiaadʌrʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ. Di-
uusi ñiooquidʌrʌ mamaatʌrai aapi isducatai cʌʌgacʌrʌ vusiagi
vaavoitudaitai Suusi Cristo.
16 Diuusi maa tʌgitoidagai oodami sai oojana ñiooquidʌ.
Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ gʌmamaatʌrʌi istumaasi gʌaagai
isivuaadagi dai istumaasi maitʌaagai isivuaadagi dai
gʌmamaatʌrʌi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagai dai aata vueeyi
Diuusi vʌʌtarʌ.
17 Poduucai tomastuma vaavoitudadami ismaacʌdʌ
camaatiagi gomaasi istutuidi isivuaadagi vʌʌsi istumaasi
cʌʌgaducami istumaasi Diuusi ipʌlidi.

4

1-2 Gʌtʌaanʌi aanʌ aapi Timoteo pʌsai apiagaaagidiña Diu-
usi ñiooquidʌ. Cʌʌ maatʌ Diuusi gʌrooga dai gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo istumaa vueeyi aatʌmʌ. Suusi Cristo divia
agai tʌaanʌdami duucai dai nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai nʌida
agai vʌʌsi oidadʌ dai duduaacʌdʌ. Vʌʌscʌrʌ ibaigʌduuca
dai gaaagiada Diuusi ñiooquidʌ siʌʌscadʌ oidacagi isducatai
tomasi maicaʌca ʌliadagi oodami. Dai mamaatʌtuldañi
oodami ismaacʌdʌ ʌrʌistumaasi soimaascami ismaacʌdʌ
ivueeyi ʌgai, dai aagiadañi sai camaisoimaasi ivuaadana.
Dai daanʌdañi oodami sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona, dai
maitioojoada ʌoodami dai apiamamaatʌtuldiada oodami Di-
uusi ñiooquidʌ.
3 Aimu istuigaco ʌoodami maicaʌca ʌliadamu
gomamaatʌtuldiaragai cʌʌgaducʌdʌ baiyoma ivuaada
ʌliadamu ʌgai istumaasi ipʌlidi dai gaagadamu ʌgai mui
mamaatʌtuldiadami sai mamaatʌtuldiña mosʌca istumaasi
caʌca ʌliada ʌgai.
4 Dai gajiaadʌrʌ vipiaadamu ʌgai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai
cʌʌga gʌntʌgito caʌcamu ʌgai judidíu cuentogadʌ.

5 Dʌmos aapi cʌʌga gʌtʌtʌgitoda dai pʌsiʌʌscadʌ soimaa
taatamadagi apiaivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ apiagaaagidi-
tai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai dai
cʌʌga ivuaada gʌaa duiñdaga.
6 Poʌlidi aanʌ iscayoga aayi istuigaco muuquia iñagai aanʌ.
Dai imimu aanʌ tʌvaagiamu.
7 Catʌvʌpi aata dui aanʌ Diuusi aa duiñdadʌrʌ dai cayoga
naato aanʌ giñaa duiñdaga dai apiaquia vaavoitudai aanʌ
Diuusi dai Suusi Cristo.
8 Gʌrbaitʌcʌaacami Suusi Cristo ʌrʌtʌaanʌdami cʌʌ tu-
igacʌdʌ dai siʌʌscadʌ divia agai ʌgai giñmaaquimu istumaasi
maacai ʌgai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ oidacana tami oidi daama. Dai
maisiu mosʌca aanʌ giñmaaquimu ʌgai. Ʌgai maaquimu ʌʌpʌ
vʌʌscatai ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ nʌnʌra istuigaco divia
agai ʌgai.

———

9 Gʌaagañi dai otoma diviacai giñnʌida.
10 Deemasi vaamioma oojoidi istumaasi oidaga tami oidigi
daama cascʌdʌ giñdagito dai ii Tesaloniicamu. Cresente ii
Galaasia dʌvʌʌriamu. Dai Tito ii Dalmasia dʌvʌʌriamu.
11 Mosʌca Ruucasi giñʌma daja. Gaagañi Marcusi dai
vuaapa pʌsiʌʌscadʌ diviagi. Ʌgai istuidi isgiñsoiñagi giñaa
duiñdagʌrʌ.
12 ʌTiiquico Efeesiamu ootoi aanʌ.
13 Pʌsiʌʌscadʌ diviagi pai giñvuaapida giñvaasaraga
ismaacʌdʌ Trooasiʌrʌ viaa aanʌ Carpo quiidʌrʌ. Dai
vuaapañi ʌʌpʌ giñliliivruga dai siooma cʌʌga giñpapepeliga.
14 Alejandro ismaacʌ ivueeyi vapaiñomi aliʌ soimaasi
giñvuiididiña. Gʌrbaitʌcʌaacamiga bai duuñimu gomaasi ʌgai
ʌʌmadu.
15 Ʌgai vui caatʌ gʌrmamaatʌtuldiaraga cascʌdʌ
gʌnuucadacana aapi ʌgaicʌdʌ.
16 Aidʌmʌsi tucamidʌrʌ vaama giñcʌi dudunucamiʌrʌ
vʌʌscatai giñdagito. Tomali ʌmaadutai maitiñsoi. Antai
anʌʌgi giñsoi. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi maigʌpiʌrʌ suuligagi
ʌgai ismaacʌ giñdagito.
17 Dʌmos Diuusi giñsoi dai giñmaa guvucadagai antai
aanʌ istui isnaatocai gaaagidagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami sai poduucai maatʌna vʌʌscatai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu mʌtai
maitiñmuaa.
18 Dai cʌʌgacʌrʌ giñvusaidamu ʌgai vʌʌsi istumaasi soimaas-
camiaiñdʌrʌ dai giñvaidacaimu ʌgai tʌvaagiamu siaaco tʌaanʌi
ʌgai. Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi tomastu-
igaco. Angia siaa duutudai Diuusi vʌʌscʌrʌ.

———

19 Diuuscʌdʌ iviaatulda Prisca dai Aquila dai vʌʌscatai is-
maacʌdʌ Oniseforo quiidʌrʌ oidaga.
20 Erasto Coriintoʌrʌ vii. Dai Trofimo coco antai Mileetʌrʌ
viaa.
21 Gʌaagañi dai divia maiquiaa aʌcai toomoco. Diuuscʌdʌ
gʌviaatuldi Euvulo, dai Pudente, dai Lino, dai Claudia, dai
vʌʌscatai gogaa gʌraaduñi vaavoitudadami.
22 Aanʌ ipʌlidi isgʌrbaitʌcʌaacamiga Suusi Cristo gʌʌʌmadu
daacagi dai gʌnnuucadacagi vʌʌscatai aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Tito

1 Aanʌ ʌrPaavora Diuusi pioo̧ñigadʌ dai Suusi Cristo ootosadʌ. Ʌgai giñootoi ansai soiñana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ gʌrmamaatʌtuldi isducatai ipʌlidi Diuusi isoidaca aatʌmʌ.

2 Dai Diuusi giñootoi ansai soiñana aanʌ ʌʌpʌ ʌoodami sai nʌnʌracana cʌʌga vaavoitudaitai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu. Ʌʌqui aagai Diuusi ispoduucai ʌpʌduñi agai dai Diuusi tomali ʌmo imidagai maiyaatagʌi.

3 Dai sivi caaayi istuigaco Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga ipʌli ismatiagi oodami ñiooquidʌ ismaacʌdʌrʌ aagai isʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami vʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Ʌgai giñtʌjai sai gaaagidana aanʌ ñiooquidʌ sai maatʌna ʌoodami istumaasi aagai ʌgai.

4 Aapi Tito angʌoojidi idi oojai. Aanʌ gʌaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami pʌtai vaavoitu aapi cascʌdʌ giñmara gʌducami aapi. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnʌijadagi dai gʌibʌstudacan tadacagi.

———

5 Aanʌ Cʌrʌtʌrʌ gʌviaa pʌsai bai duuna aapi istumaasi viʌʌgacatadai ʌvaavoitudadami saagida dai pʌsai darasana vaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi ʌmapʌcʌrʌ poduucai isducatai gʌaagidi aanʌ.

6 Ʌmo tʌaanʌdami aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ vuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Dai ʌgai gʌaagai isaliʌ ʌmaaduacagi oo̧ñigadʌ. Dai aliʌsi gʌaagai ismaamaradʌ ʌrvaavoitudadamicagi dai cʌʌga ʌʌgiadagi gʌndʌʌdʌ, dai maisoimaasiʌrʌ siaa vuaadagi gʌntumiñsiga vai tomali ʌmaadutai maiñiooquiadagi.

7 Ʌmo tʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi pioo̧ñigadʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña isgʌpiʌrʌ vuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Maitʌaagai isivuaada ʌliada mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, dai maitʌaagai isoomaliacagi, tomali mainavaamutʌracagi, dai maicocodatʌracagi, dai maitʌaagai isgavupuiirumadaitai gamaitʌcʌdagi tumiñsi.

8 Baiyoma gʌaagai isbaigʌʌliaragacʌdʌ miaadʌgiadagi ʌgai oodami gʌquiiyʌrʌ, dai oojiadagi isivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami, dai cʌʌga gʌtʌgitocagi, dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi

ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai istutiadagi isgajiaadʌrʌ vipiadagi ʌsoimaascami.

9 Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ maatʌtuli aanʌ dai poduucai ʌgai istutuidi iscʌʌga maatʌtuldagi aa, dai maatʌtuldagi ʌgai ismaacʌdʌ vui ñioocai Diuusi ñiooquidʌ isducatai maicʌʌgadu vaavoidaragadʌ.

10 Oidaga mui oodami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami vaamioma giñaaduñi judidíu saagida ismaacʌdʌ aagaiña istumaasi maitʌrsoiñi dai vupuiirumadaiña oodami.

11 Ʌgai gamamaatʌtuldi istumaasi maitʌaagai isgamamaatʌtuldiadagi mosgamaitʌcʌda ʌliditai tumiñsi. Dai mui gadʌʌdʌ moduucai maamaradʌ dadagitoi gʌnvaavoidaraga vaavoituda ʌliditai istumaasi mamaatʌtuldi ʌgai cascʌdʌ gʌaagai ismaidagituagi isgamamaatʌtuldiada ʌgai.

12 Cʌrʌtʌrʌ oidacami saagida oidacatadai ʌmo mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ aagai gʌaaduñi dai pocaiti: “Cʌrʌtʌrʌ oidacami yaatavoga dai oomaliga dai paparʌga mosgacuaada ʌlidiña”, ascaiti.

13 Daidʌ ʌrvaavoi ispotutuiga ʌgai cascʌdʌ aagidañi aapi ʌvaavoitudadami Cʌrʌtʌrʌ oidacami sai mamaatʌtuldaragadʌ judidíu ismaacʌdʌ maioidaga Diuusi ñiooquidʌrʌ maitʌrvaavoi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌgai mamaatʌtuldaragadʌ dai apiavaavoitudadagi mamaatʌtuldaragadʌ Suusi Cristo,

14 dai tomali maiʌʌgidiña isducatai gatʌaanʌi ʌgai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai pocaitiña sai ʌʌmoco cuaadagai maicʌʌgadu.

15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi caoigʌldi soimaascamigadʌ, ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi cuaadagai cʌʌgadu. Dʌmos ismaacʌdʌ maivaavoitudai Cristo aliʌ soimaasi tʌgitoidadʌ ʌgai maicʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami tomali maicʌʌgaducami cascʌdʌ ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi istumaasi maicʌʌgadu asta siuu duucu siaa duutuli ʌgai.

16 Ʌgai pocaiti sai vaavoitudai Diuusi dʌmos matʌgia maasi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai ismaitʌrvaavoi. Sʌʌlicʌdʌ maioojoidi Diuusi istumaasi ivueeyi ʌgai. Ʌgai maiʌʌgidaraga, dai cascʌdʌ maitistutuidi isiduñiagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

2

———

1 Dʌmos gamamaatʌtuldañi aapi isducatai gʌaagai isoidacagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

2 Dai aagidañi ʌcʌcʌʌliocoidadʌ vaavoitudadami
sai mainavacorʌiña, dai cʌʌgacʌrʌ oidacana vai siaa
duutuada oodami, dai cʌʌga gʌntʌtʌgitocagi, dai sai cʌʌga
vaavoitudaiña dai sai cʌʌga oigʌdaiña vʌʌscatai, dai sai
maivui bacococoiña ʌgai ismaacʌdʌ soimaa taatamituldiadagi.
3 Dai aagidañi ʌoocodami vaavoitudadami sai cʌʌgacʌrʌ
oidacana siaa duutudaitai Diuusi dai sai maiñiooquidiña aa,
dai sai mainavacorʌiña
4 dai sai mamaatʌtuldana istumaasi cʌʌgadu vai poduucai
matiagi ʌooqui utu iimʌdami vaavoitudadami isoigʌadagi
gʌncuucuna dai gʌnmaamara,
5 dai cʌʌga gʌntʌtʌgitocagi, dai maigoogosi gʌnducamicagi
dai tomali maitʌtʌgitodagi gomaasi, dai cʌʌga ivuaadagi
gʌnaa duiñdaga gʌnquiiyʌrʌ, dai soicʌiña aa, dai ʌʌgidiña
gʌncuucuna vai maipocaitiadagi ʌoodami sai Diuusi
ñiooquidʌ maitʌrsoiñi.
6 Dai poduucai aagida ʌʌpʌ ʌgʌgʌʌli vaavoitudadami sai
cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.
7 Dai cʌʌga ioidaca aapi vai poduucai oidacana ʌgai
ʌʌpʌ. Dai pʌsiʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ
maitʌaagai pʌsmui gamaitʌcʌda ʌliada tumiñsi. Dai cʌʌga
ivuaada vai siaa gʌduutudaiña oodami.
8 Dai vʌʌscʌrʌ igamamaatʌtuldiada mosʌcaasi istumaasi
gamamaatʌtuldiña Suusi Cristo ʌʌmadu mamaatʌrdamigadʌ
vai tomali ʌmaadutai pocaitiadagi ismaitʌrvaavoi. Vai
siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌvui ñioocadagi siaa ʌra ʌgai maiviaa-
catai istucʌdʌ gʌvui ñioocadagi.
9-10 Dai aagidañi ʌpipiooñi vaavoitudadami sai vʌʌscʌrʌ
cʌʌga ʌʌgidiña gʌnaamu, dai maivui ñiñiooquitʌracana, dai
maiʌʌsivuacana, dai gʌaagai isivuaadagi ʌgai vʌʌsi istu-
maasi aagadagi vai poduucai baigʌnʌliadagi aamudʌ vai
poduucai siʌʌscadʌ nʌijadagi aa matiagi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviadamiga ñiooquidʌ cʌʌgadu.
11 Diuusi ootoi gʌmara oidigi daama sai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidiña oodami poduucai gʌrtʌʌgi issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi
vʌʌscatai.
12 Dai poduucai Diuusi gʌrmamaatʌtuldi isgʌaagai
isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami dai sai maitʌaagai
isivuaadagi naana maasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi
ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi, dai sai gʌaagai
iscʌʌga tuutiacagi dai siaa duutuadagi Diuusi.
13 Dai gʌrmamaatʌtuldi ʌʌpʌ sai gʌaagai isbaigʌrʌliaracʌdʌ
nʌnʌracagi istuigaco divia agai gʌrDiuusiga Suusi
Cristo ismaacʌdʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga. Ʌgai
ʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama aliʌ
dadadaquidamu ʌgai siʌʌscadʌ diviagi.

14 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagito mʌsmuaagi sai poduucai
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aatʌmʌ gʌrsoimaascamigaiñdʌrʌ tʌsaidʌ
ʌrmaamaradʌcana caoigʌldicatai gʌrsoimaascamiga dai
baigʌrʌliaracʌdʌ ivuaadatai naana maasi cʌcʌʌgaducami.
15 Vʌʌsi gomaasi gʌaagai pʌsgamamaatʌtuldiadagi.
Aapi apʌrtʌaanʌdamigadʌ govaavoitudadami daidʌ
ʌrmamaatʌtuldiadami cascʌdʌ gʌaagai pʌsaapʌnaquiadagi
vai apiavaavoitudaiña ʌgai dai bagaidañi ʌgai ismaacʌdʌ
maiʌʌgidaracagi. Dai maiti gʌdagito mʌsgajiaadʌrʌ
vipiaadagi gʌmamaatʌtuldaraga.

3

———

1 Dai tʌgitoldañi ʌvaavoitudadami sai ʌʌbʌidiña
ʌtʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ viaa guvucadagai dai ʌʌgiditai
caʌcana dai sai gʌaagai isgasoicʌdagi aa duiñdagiʌrʌ
ismaacʌdʌ ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ.
2 Dai sai maisigalnaasi ñiooqui aagidiña tomali ʌmaadutai,
dai sai maioomaliacana dai sai oigʌdaitai nʌidiña vʌʌscatai,
dai sai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña tomali ʌmaadutai vui
tomasi maitʌrvaavoitudadami siʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ.
3 Ʌvaavoitudadami dai aatʌmʌ ʌʌpʌ aliʌ soimaasi
ivuaadatadai maiquiaa vaavoitudacai ʌpan duucai
ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Aatʌmʌ ʌʌquioma
ʌrvupuiirugamicatadai dai vaavoitudaiña istumaasi
maitʌrvaavoi, dai googosi gʌrducamicana, dai aliʌ
soimaascatadai gʌrtʌgitoidaga cascʌdʌ ivuaadana aatʌmʌ
istumaasi ipʌlidi naana maasi soimaascami. Dai coimudadʌ
tuutiacana aatʌmʌ dai gʌrcʌʌdaiña oodami tʌtai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
4 Dʌmos aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga divia
oidigi daama dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami poduucai
gatʌʌgi isaliʌ oigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai.
5 Cʌʌga maatʌ Diuusi isaatʌmʌ tomasi cʌʌga ivueeyi
maitamaitʌcʌi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai dʌmos cascʌdʌ Diuusi
soigʌʌli aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu. Diuusi
Ibʌadʌ maigovai daí vʌʌsi gʌrsoimaascamiga dai utuldan dui
gʌriibʌdaga.
6 Poduucai idui ʌgai aidʌsi Diuusi ootoi sai gʌrʌʌmadu daa-
cana. Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga aagidi gʌooga
sai ootosana gʌIbʌdaga cascʌdʌ ootoi ʌgai vai aliʌsi gʌrsoicʌi
tʌsai cʌʌga oidacana.
7 Vaidʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña ducami istomali ʌmo
imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ cascʌdʌ viaa
aatʌmʌ sʌʌlicami isʌrmaamaradʌcagi dai isvʌʌscʌrʌ oidacagi
ʌgai ʌʌmadu dai canʌnʌra aatʌmʌ istuigaco oidaca ragai ʌgai
ʌʌmadu.

8 Vᴧᴧsi imaasi sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi dai aanᴧ ipᴧlidi iscᴧᴧga
gamamaatᴧtulda aapi vᴧᴧsi gomaasi vai ᴧgai ismaacᴧdᴧ
vaavoitudai Diuusi gᴧnaagana dai cᴧᴧga ivuaadana istu-
maasi ᴧrsoiñi vᴧᴧscatai vᴧᴧtarᴧ aliᴧsi cᴧᴧgadu ispovuaada
ᴧgai daidᴧ ᴧrsoiñi ᴧgai vᴧᴧtarᴧ ᴧᴧpᴧ.
9 Dᴧmos maiti aatagada ᴧgai ᴧᴧmadu ismaacᴧdᴧ
aagaiña goᴧᴧgi vuiirudagai dai tomali ᴧgai ᴧᴧmadu
ismaacᴧdᴧ ᴧrmamaatᴧtuldiadami yaatavogami ismaacᴧdᴧ
mamaatᴧtuldi mui cuentogadᴧ judidíu Diuusi ñiooquidᴧ
duucai dai tomali ᴧgai ismaacᴧdᴧ cocotuldi oodami dai
tomali ᴧgai ᴧᴧmadu ismaacᴧdᴧ mosvupui ñioocada ᴧliadagi
tomasioorᴧ aagaitai Moseesacaru mamaatᴧtuldaragadᴧ,
vᴧᴧsi imaasi maicᴧᴧgadu dai maitᴧrsoiñi.
10 Isoidacagi ᴧmaadutai vaavoitudadami saagida
ismaacᴧdᴧ cocotuldiadagi oodami gᴧmamaatᴧtuldaragacᴧdᴧ
ismaacᴧdᴧ maitᴧrvaavoi bagaidañi ᴧmo imidagai
isgooca ᴧᴧpᴧ dai ismaitᴧᴧᴧgidagi ᴧgai pai camaidagito
ᴧvaavoitudadami isuurapᴧcᴧdagi ᴧgai.
11 Cᴧᴧga maatᴧ aapi isᴧmoco cocotuldiadagi oodami ᴧgai
maicᴧᴧga gᴧtᴧgito dai aliᴧ soimaasi ivueeyi dai ᴧgai ᴧᴧgi maatᴧ
ᴧᴧpᴧ ismaicᴧᴧga ivueeyi.

———

12 Siᴧᴧscadᴧ gᴧotosda aanᴧ Arteemasi siᴧpᴧ Tiiquico pai
gᴧaaga dai giñdivida Nicopoliisiᴧrᴧ ami daivuñda iñᴧlidi aanᴧ
toomoco.
13 Dai soiñañi Seenasi ismaacᴧdᴧ ñiooquituldi oodami
ᴧᴧmadu Apoolosi vᴧᴧsicᴧdᴧ pᴧstucᴧdᴧ istuidiagi, maacañi
istumaasi tᴧgito ᴧgai dai apiaiimᴧdagi vai maiviᴧᴧgacana
tomali ᴧmo istumaasi.
14 Vai govaavoitudadami maatᴧna iscᴧᴧga ivuaadagi dai
soicᴧdagi aa siᴧᴧscadᴧ tᴧgitocagi ᴧgai vai poduucai ᴧrsoiñicagi
govaavoitudadami.

———

15 Vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ aanᴧ giñᴧᴧmadu daraaja Diuuscᴧdᴧ
gᴧviaatuldi. Dai Diuuscᴧdᴧ viaatulda gᴧraaduñi vaavoitu-
dadami Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnnᴧidiña vᴧᴧscatai.
Mosᴧcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Filemón

1 Aanʌ ʌrPaavora, dai aagidiña aanʌ oodami sai Suusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami mai cascʌdʌ giñmaisaca. Aanʌ
ʌʌmadu Timoteo gʌoojidi idi oojai aapi gʌraduñi Filemón aapi
gʌrsoicʌi gʌraa duiñdagʌrʌ.
2 Dai idi oojai ʌrʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi gʌquiiyʌrʌ dai siaa duutudai Diuusi, dai gʌraduñi
Apia vʌʌtarʌ dai gʌraduñi Aquipo vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi
gʌraa duiñdagʌrʌ ʌʌpʌ.
3 Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu qʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan
tadacagi.

———

4-5 Maí aanʌ isaliʌ cʌʌga vaavoitudai aapi dai oigʌdai Suusi
Cristo dai oigʌdai aapi vʌʌsi ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ cascʌdʌ
aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ daanʌitai sai gʌsoicʌiña.
6 Daanʌi aanʌ Diuusi sai soicʌiña ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitu
Suusi Cristo aidʌsi aapi aagidi Diuusi ñiooquidʌ. Daanʌi
aanʌ Diuusi sai soicʌiña ʌgai iscʌʌga maatʌna vʌʌsi istumaasi
cʌʌgaducami ismaacʌdʌ Suusi Cristo ivueeyi vʌʌsi vaavoitu-
dadami vʌʌtarʌ.
7 Maí aanʌ isaapi Filemón aliʌ oigʌdai ʌvaavoitudadami
vai poduucai gʌniibʌstacan tada ʌgai dai poduucai
baigiñʌliatudai aapimʌ.

———

8-12 Vʌʌsi imaasicʌdʌ aanʌ ñiooquiagi gʌpiooñigabaru
Onésimo vʌʌtarʌ. Tomasi aliʌ oigʌdai aanʌ goovai vʌʌscʌrʌ
movi angʌootosdi pai cʌʌga miaadʌgida. Aanʌ ʌrootosadʌ
Suusi Cristo cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isgʌtʌaañiagi
aapi pʌsai cʌʌga miaadʌgidana Onésimo dai aapi sʌʌlicʌdʌ
gʌaagai pʌsivuaadagi istumaasi gʌaagida aanʌ. Dʌmos aliʌsi
gʌroigʌdai aatʌmʌ cascʌdʌ maitʌtʌaanʌi aanʌ dai baiyoma
gʌdaanʌi pʌsai cʌʌga miaadʌgidana Onésimo. Aanʌ Paavora
casi ʌrcʌʌlimudadʌ dai apiagaaagidiña sai Suusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ. Ʌʌquioma
Onésimo maicʌʌga gʌsoicʌiña dai sivi gia ʌrsoiñi goovai
aapi gʌvʌʌtarʌ dai aanʌ giñvʌʌtarʌ. Onésimo giñdiviji tami
maisacarʌrʌ dai aidʌsi aanʌ aagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami goovai vaavoitu dai cascʌdʌ giñmara gʌducami
goovai.
13 Aliʌ baigiñʌldamudai aanʌ istanasi viimudai goOnésimo
dai giñsoicʌdamudai tami maisacaruana poduucai isduucai
giñsoicʌdamudai aapi istanai daacamudai.

14 Dʌmos aanʌ maitipʌlidi isviiagi goovai maiquiaa giñmaacacai aapi oigaragai isviaa aanʌ cascʌdʌ baiyoma gʌootosdi aanʌ. Dʌmos sivi aapi istutuidi isgiñootosdagi pʌsipʌliadagi maisiu guvucadagaicʌdʌ.
15 GoOnésimo vaasʌqui ii gʌquiiyaiñdʌrʌ maitʌaagidacai. Dʌmos sivi ʌpamu gʌʌʌmadu daacamu goovai. Aanʌ poʌlidi sai Diuusi poduucai idui sai vaavoitudana goovai dai sivi tomastuigaco gʌʌʌmadu daacamu
16 maisiu ʌmo pioońi duucai baiyoma ʌmo gʌaduñi duucai dai aliʌ oigʌadamu aapi cavaavoitudacai ʌgai. Dai poduucai siooma ʌrcʌʌgai aapi gʌvʌʌtarʌ. Aanʌ gia aliʌ oigʌdai, dʌmos aapi gia gʌaagai isvaamioma oigʌadagi, maisiu tomastuma cʌʌli duucai sivi gia ʌrgʌaduñi vaavoitudadami goovai.
17 Pʌsaapi gʌaduñi duucai giñnʌijadagi pai miaadʌgida goOnésimo ducami iñsiʌraanʌcagi.
18 Issoimaasi gʌduñi goovai aidʌsidʌ ʌrgʌpiooñiacatadai siʌʌpʌ isgʌvuatuldiada goovai aanʌ angʌaa namʌquidagi.
19 Aanʌ Paavora angʌoojidi giñnoovicʌdʌ dai aanʌ gia gʌaa namʌquidamu. Aanʌ gʌmaatʌtuli isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami pʌtai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai aapi goovai ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maitistutuidi aapi isgiñaa namʌquidagi.
20 Sʌʌlicʌdʌ giñaduñi aanʌ ipʌlidi isgiñsoiña aapi giñootosdacai Onésimo. Aatʌmʌ ʌrgʌraadunumʌ vaavoitudadami cascʌdʌ. Iduuñiñi aapi istumaasi gʌaagidi aanʌ sipoduucai baigiñʌliadamu aanʌ.
21 Aanʌ maatʌ isgiñʌʌgida agai aapi cascʌdʌ gʌoojidi. Dai maatʌ aanʌ isvaamioma iduñia agai aapi maisiu mosʌcaasi istumaasi gʌaagidi aanʌ.
22 Dai baigi duuca siaaco giñuuliña aanʌ. Aapimʌ daanʌi Diuusi ansai vuusaiña aanʌ tabiaadʌrʌ dai aanʌ poʌlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isvusia aanʌ tabiaadʌrʌ.

———

23 Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi giñaduñi Epaafarasi ismaacʌdʌ giñʌʌmadu maisapi gaaagiditai ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami.
24 Dai Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi ʌʌpʌ Marcusi, dai Aristarco, dai Deemasi, dai Ruucasi ismaacʌdʌ giñsoicʌi aa duiñdagiʌrʌ.
25 Vai qʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ʌrJudidíu vaavoitudadami vʌʌtarʌ

1 ΛʌquiomaDiuusi ñiooquidiña gʌraaduñicaru naana du-
ucai dai muiyoco. Diuusi ootosi ñiooqui gʌraaduñicaru
gʌñiñiooquituldiadamigacʌdʌ.
2 DʌmosdiviacaiʌCristoDiuusimaradʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ
ʌgaigʌraagidivaamiomaistumaasiDiuusiipʌlidiismaatʌca
aatʌmʌ. Diuusi ʌʌmadu ʌCristoidui oidigi, dai Diuusi maa
Cristo vʌʌsi istumaasi oidaga.
3 Diuusi maradʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga. Λgai tomali ʌmo im-
idagai maisoimaasi ivueeyi daidʌ ʌgai ʌpan ducami gʌooga.
Aatʌmʌ cʌʌga istutuidi ismaatʌcagi istuiga Diuusi maatʌcatai
isducatai oidacatadai dai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo.
Λgai nuucada vʌʌsi istumaasi oidaga. Λgai vaamioma viaa
guvucadagai istomasioorʌ dai vaamioma tʌaanʌi. Aidʌsi
muu Suusi Cristo curusiaba oigʌli ʌgai gʌrsoimaascamiga sai
poduucai camaigʌpiʌr vʌʌtʌcana aatʌmʌ dai gotorʌ ii ʌgai
tʌvaagiamu dai daja Diuusi sʌʌlisia padʌrʌ.

———

4 Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami vaamioma namʌacami
isDiuusi tʌtʌaañicarudʌ sʌʌlicamigadʌ.
5 Diuusi tomali ʌmo imidagai maipotʌtʌdai tomali ʌmoco
gʌtʌaañicaru:
Aapi apʌrgiñmara. Sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami.
DʌmosDiuusi gia potʌtʌdai gʌmara.
Tomali ʌmo imidagai maiaagidi Diuusi tomali ʌmoco
gʌtʌaañicaru saidʌ ʌroogadʌ.
6 Dai siʌʌscadʌ Diuusi ʌpamu ootosagi gʌmara tami oidigi
daama saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana oodami dai potʌʌdamu
ʌgai vʌʌsi gʌtʌtʌaañicaru:
Sai siaa duutudaiña maradʌ.
7 Dai Diuusi aagai gʌtʌtʌaañicaru dai pocaiti:
Aanʌ idui giñtʌtʌaaʌñicaru dai ʌgai ʌvʌli gʌnducami dai otoma
ivueeyi ʌgai istumaasi tʌaanʌi aanʌ.
Ascaiti Diuusi.
8 Dai Diuusi potʌtʌdai gʌmara:
Aapi ʌrDiuusi dai tomastuigaco viaacamu aapi
gʌsʌʌlicamiga.
Dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
9 Aapi oojoidi istumaasi ʌrsʌʌlicami dai sʌʌlicʌdʌ maioojoidi
istumaasi maitʌrsʌʌlicami.
Cascʌdʌ vaamioma baigʌʌliatu aanʌ aapi siaa.
Astʌtʌdai Diuusi.

10 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ gʌmara:
Aapi apʌrgʌʌ tʌaanʌdami dai aapi idui oidigi dai tʌvaagi.
11 Oidigi dai tʌvaagi ugitimu dʌmos aapi tomastuigaco oidacamu.
Oidigi dai tʌvaagi cʌcʌʌliocoimu ʌpan duucai yuucusi.
12 Dai aapi gajiaadʌrʌ viaamu ʌcʌcʌʌliocoidadʌ dai aa uutudui iduuñimu.
Dʌmos aapi tomastuigaco momaascamu dai tomastuigaco oidacamu.
Astʌtʌdai Diuusi.
13 Diuusi potʌtʌdai gʌmara:
Daacañi giñsʌʌlisia padʌrʌ, asta siʌʌscadʌ aanʌ voopoidagi sʌʌlicamigadʌ vʌʌsi gʌntʌtʌaanʌdamiga ʌgai ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌca.
Dai ʌʌgi aapi gatʌaanʌda agai.
Astʌtʌdai Diuusi. Dai Diuusi tomali ʌmo imidagai maipodu aagidi tomali ʌmoco gʌtʌtʌaañicaru.
14 Vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iibʌdaga ʌgai daidʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi Diuusi tʌanʌi. Diuusi ootosai gʌtʌtʌaañicaru sai soicʌiña ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai.

2

———

1 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai maigajiaadʌrʌ viaagi Diuusi mamaatʌtuldiaragadʌ.
2 Ʌñiooqui ismaacʌdʌ ootoi Diuusi ʌʌquioma gʌtʌtʌaañicarucʌdʌ ʌrvaavoi dai ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadana dai maiʌʌgi ʌñiooqui Diuusi soimaasi taatatuli. Diuusi idui ʌgaicʌdʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami.
3 Ʌʌpʌga Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga aagai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami dai gooquiʌrʌ gʌraagidi ʌgai vaa ñiooqui aa ismaacʌdʌ caʌ. Ismaiʌʌgiditai caʌca aatʌmʌ ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagai ʌgai maitiipucamu isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
4 Dai Diuusi ʌʌpʌ gʌrtʌtʌʌgidi isʌrvaavoi istumaasi aagai Cristo ivuaadatai naana maasi gʌgʌrducami. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaacai guvucadagai saidʌ ivuaadana naana maasi istumaasi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.

———

5 Caaagai aatʌmʌ sai Diuusi iduuñia agai oidigi utudui dai tʌvaagi utudui dʌmos Diuusi maimaaquia agai sʌʌlicami gʌtʌtʌaañicaru sai gatʌaanʌiña oidigi utudiʌrʌ dai tʌvaagi utudiʌrʌ.
6 Davicaru ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:

GiñDiuusiga vʌʌsi oodami coiya agai dai maiviaa ʌgai istuisi
tʌtʌgitodagi sai aapi viaa iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi dai nu-
ucadacagi.
7 Bai tʌvʌpi aapi ipʌli sai oodami palʌpioma gatʌaanʌiña
sitʌtʌaañicaru.
Dʌmos gooquiʌrʌ maa aapi oodami ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ
vaamioma namʌga sitomasmaascʌdʌ.
Dai Diuusi maa oodami sʌʌlicami sai tʌaanʌiña vʌʌsiaʌcatai
istumaasi idui ʌgai.
8 Poduucai oodami vaamioma gatʌaanʌi tami oidi daama
sivʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ idui Diuusi.
Astʌtʌdai Davicaru. Aidʌsi Diuusi maa gosʌʌlicami oodami
poduucai oodami tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga
oidigi daama. Dʌmos vʌʌscʌrʌ cʌʌga gʌmaatʌ ismaisiu vʌʌsi
istumaasi oidaga ʌʌgidi oodami.
9 Dʌmos vʌʌsiaʌcatai ʌʌgidi ʌSuusi Cristo tomali cʌʌga
gʌmaatʌ isDiuusi ipʌli sai bai tʌvʌpi palʌpioma gatʌaanʌiña
Suusi Cristo istʌtʌaañicarudʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami
cascʌdʌ ipʌli ʌgai sai Suusi Cristo muucuna curusiaba sai
poduucai vʌʌscatai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuuvaquiagi. Dai
muucucai Suusi Cristo dai ʌpamu duuaca Diuusi maa ʌmo
sʌʌlicami vai cascʌdʌ vʌʌsi oodami dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ
gʌaagai issiaa duutuadagi ʌgai.
10 Diuusi ʌgai daidʌ idui vʌʌsiaʌcatai dai tʌaanʌda agai
ʌʌgi ʌgai. Dai aliʌsi ʌrcʌʌga isDiuusi ootoi gʌmara oidigi
daama sai ʌgai soimaasi taatana dai poduucai istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ vuvaidiagi sioorʌ vaavoitudagi. Dai poduucai
ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi ʌvaavoitudadami. Dai po-
duucai Diuusi vaidaqui agai muidutai oodami tʌvaagiamu
vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo.
11 Suusi Cristo ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaidi vaavoitudadami
daidʌ Suusi ʌʌmadu ʌco vuvaidadʌ ʌmo oogacami. Cascʌdʌ
Suusi Cristo maisiaa ʌrai isgʌaaduñi aagadagi vaavoitu-
dadami.
12 Cascʌdʌ pocaiti ʌgai Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Aagidamu aanʌ giñaaduñi sai aliʌ cʌʌ tuiga Diuusi gʌrooga,
dai ʌmapai nʌʌdamu aatʌmʌ Diuusi nʌidadʌ siaa duutudaitai
Diuusi.
Ascaiti Suusi Cristo.
13 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Aanʌ cʌʌ vaavoitudai sai Diuusi giñooga giñnuucada.
Ascaiti Suusi Cristo. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tan daja aanʌ daidʌ giñʌʌmadu daraaja mui aa Diuusi maa-
maradʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida aanʌ.
Ascaiti Suusi Cristo.
14 Oodami ʌʌra dai tuucuga poduucai ʌʌpʌ Suusi Cristo ʌʌra
dai tuucuga. Suusi muuquia agaitadai tami oidigi daama

cascʌdʌ oodami duucai vuusai. Avʌnacai poduucai istui Suusi isvoopoidagi ʌDiaavora guvucadadʌ. ΛDiaavora ʌrduñidʌ iscooyi oodami.

15 Oodami ʌʌbʌidiña muuquigami dʌmos muucucai ʌSuusi casi istutuidi issoicʌdagi oodami sai camaiʌʌbʌidiña muuquigami.

16 Λgai divia dai soiña agai Avraañicaru cajiudadʌ maisiu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.

17 Cascʌdʌ gʌaagaitadai isoodami duucai vuusia ʌgai dai poduucai istuidiagi isʌrpapaali baitʌcʌaacami ducamicagi dai poduucai ʌgai soigʌʌlidi oodamicʌdʌ dai cʌʌga ivueeyi gʌaa duiñdaga. Λgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ. Λgai muuquia agaitadai cascʌdʌ oodami duucai vuusai dai muucucai poduucai istutuidi ʌgai isoigʌldiadagi oodami soimascamigadʌ.

18 Dai ʌgai soimaa taata daidʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliditadai dʌmos maitistui, cascʌdʌ Suusi istutuidi isgʌrsoicʌdagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtulda ʌliadagi.

3

———

1 Cascʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapimʌ istuiga Suusi Cristo. Λgai ʌrDiuusi ootosadʌ daidʌ ʌgai ʌrgʌrpaaliga ducami ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi. Daidʌ aatʌmʌ vaavoitudai ʌgai. Giñaaduñi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ mʌsai iimʌna tʌvaagiamu.

2 Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama saidʌ iduuna aa duiñdadʌ tai Suusi cʌʌga idui poduucai isduucai Moseesacaru cʌʌga idui Diuusi aa duiñdadʌ ʌjudidíu saagida.

3 Dʌmos Suusi vaamioma namʌga isMoseesacaru poduucai isduucai ismaacʌdʌ idui oodami vaamioma namʌga sioodami. Diuusi ʌgai daidʌ idui oodami.

4 Oodami dai vʌʌsi istumaasi oidaga maiʌʌgi ʌpʌdui. Diuusi ʌgai daidʌ idui.

5 Moseesacaru cʌʌga idui Diuusi aa duiñdadʌ ʌjudidíu saagida. Dai ʌgai aagai naana maasi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai gooquiʌrʌ. Λgai mosʌrpiooñigadʌ Diuusi.

6 Dʌmos Suusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia dai ʌgai cʌʌga nuucada ʌvaavoitudadami. Dai vʌʌsi aatʌmʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi maamaradʌ ʌʌpʌ isapiacʌʌga vaavoitudadagi siʌʌsi ucami oidacagi tami oidigi daama dai baigʌrʌliditai nʌnʌracagi istuigaco iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu.

———

7 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga maatʌ caʌcagi aatʌmʌ istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi Ibʌadʌ:

Issivi caʌca aapimʌ isñioocadagi Diuusi
8 ʌʌgiadavurai dai maisiu vuidʌrʌ vʌʌtʌca poduucai isduucai idui ʌjudidíu oidagana siaaco soimaasi taatacatadai ʌgai.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.
9 Dai pocaiti Diuusi:
Ʌjudidíu idui naana maasi soimaascami nʌida ʌliditai sabai soimaasi taatatuldiana aanʌ.
Tomasi nʌidi naana maasi gʌgʌrducami istumaasi ivuaadana aanʌ goo coobai uumigi.
10 Cascʌdʌ baamu aanʌ ʌoodami vui daidʌ itʌtʌdai: "Aapimʌ ivueeyi ʌʌgi istumaasi ipʌlidiña dai maisiu istumaasi aanʌ ipʌlidi". Antʌtʌdai aanʌ.
11 Cascʌdʌ baamu aanʌ ʌgai vui daidʌ potʌtʌdai aanʌ ʌgai sai sʌʌlicʌdʌ maiiimi agai aan iñʌʌmadu siaaco istutuidi ʌgai isgʌniibʌstacan tadacagi.
Ascaiti Diuusi.
12 Giñaaduñi gʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi
gʌntʌtʌgitoda. Baiyoma gʌaagai isapiavaavoitudadagi
Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai maigajiaadʌrʌ
vipiaadagi.
13 Dai vʌʌs tasai avʌr gʌnmaacada ñiooqui aipacoga mʌsiʌʌsi
uucami oidacagi tami oidigi daama vai poduucai ʌDiaavora
maitʌnvupuiirumadadagi tomali ʌmaadutai aapimʌ mʌsai
vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi.
14 Isapiacʌʌga vaavoitudadagi aatʌmʌ Suusi Cristo
siʌʌsi uucami oidacagi poduucai isduucai vaavoitudaiña
tucamidʌrʌ aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌraaduñdʌ aatʌmʌ Suusi Cristo.
15 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Issivi caʌca aapimʌ isñioocadagi Diuusi ʌʌgiadavurai
dai maisiu vuidʌrʌ vʌʌtʌca poduucai isduucai idui ʌjudidíu oidigana siaaco soimaasi taatacatadai ʌgai.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
16 Vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ vaidacai Moseesacaru Ejiipituaiñdʌrʌ caí Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi.
17 Vai cascʌdʌ Diuusi goo coobai uumigi baamucatadai ʌgai vui. Ʌgai soimaasi ivuaadana cascʌdʌ coi oidigana.
18 Diuusi caaagiditadai ʌgai sai camaivaapaqui agaitadai Canaanʌrʌ. Ʌgai maiʌʌgidi Diuusi cascʌdʌ.
19 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌgai maivaavoitu cascʌdʌ maivaapa.

4

1 Dai sivi Diuusi gʌraagidi sai aatʌmʌ ʌʌpʌ istutuidi isiimiagi
mʌʌca siaaco daja ʌgai dai ʌʌmadu oidacana dai aatʌmʌ aliʌsi
gʌaagai isgʌrnuucadacagi iscʌʌga vaavoitudadagi Diuusi dai
poduucai sʌʌlicʌdʌ iimiagi Diuusi ʌʌmadu.

2 Aat∧m∧ ∧∧p∧ caí ∧mo ñiooqui c∧∧gaducami poduucai
isduucai caí ∧judidíu ∧mo ñiooqui c∧∧gaducami isDiuusi
c∧∧gac∧r∧ g∧rvuvaida ∧lidi d∧mos ∧gai moscа ∧ñiooqui dai
mai∧∧gi casc∧d∧ maiaayi Canaan∧r∧ siaaco istutuiditadai ∧gai
isoidacagi.
3 D∧mos aat∧m∧ ismaac∧d∧ cavaavoitu Diuusi iimia ragai
t∧vaagiamu siaaco g∧riib∧stacan tadacamu aat∧m∧ tomas-
tuigaco. D∧mos pocaiti Diuusi aagaitai ∧judidíu ismaac∧d∧
maiaayi Canaan∧r∧ mai∧∧gidacai Diuusi:

Ali∧ baamu aan∧ ∧gai vui maitiñ∧∧gidacai ∧gai.

Casc∧d∧ aagidi aan∧ sai tomali ∧mo imidagai
maig∧niib∧stacan tadaca agai ∧gai t∧vaagi∧r∧ aan∧
iñ∧∧madu.

Ascaiti Diuusi.
∧gai c∧∧ga istuidimudai isiimiagi t∧vaagiamu
is∧∧gidamudai ∧gai Diuusi. Diuusi t∧vaagi∧r∧ daacatai n∧n∧ra
vaavoitudadami sai iim∧na dai ∧∧madu daraajana. ∧gai
modaja ib∧stai aid∧si abiaad∧r∧ idui oidigi.
4 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ ist∧vaagi∧r∧ daja ib∧stai Diuusi. Diuusi
ñiooquid∧ pocaiti sai naadami tasaic∧d∧ naato Diuusi oidigi:

Dai cuvaracami tasaic∧d∧ camaitistuma dui, mosg∧ib∧si.

Ascaiti Diuusi ñiooquid∧.
5 Dai Diuusi ñiooquid∧r∧ pocaiti ∧∧p∧:

Ismaac∧d∧ maitiñ∧∧giada maiiimia agai t∧vaagiamu aan∧
iñ∧∧madu tomali maig∧niib∧stacan tadaca agai.

Ascaiti Diuusi.
6 Dai muidutai vaavoituda agai quiaa dai iimia agai
t∧vaagiamu siaaco g∧niib∧stacan tadacamu. D∧mos ∧gai
ismaac∧d∧ ∧p∧ga ca∧ sai Diuusi c∧∧gac∧r∧ vuvaidi oodami
mai∧∧gi, casc∧d∧ maiiji t∧vaagiamu.
7 Dai t∧v∧pic∧d∧ Diuusi aagidi Davicaru sai c∧∧gac∧r∧ vuvaidi
oodami poduucai isduucai aagidi ∧gai ∧judidíu ∧∧quioma, dai
pot∧t∧dai:

Issivi ca∧ca aapim∧ istumaasi g∧naagiadagi aan∧
∧∧giadavurai.

Ast∧t∧dai Diuusi.
8 Aid∧si Josué vaidacai ∧judidíu Canaañiamu ∧gai ami oidatu.
D∧mos Josué gia maitistui isvaidaquiagi ∧judidíu t∧vaagiamu
siaaco g∧niib∧stacan tadacamudai ∧gai casc∧d∧ t∧v∧pic∧d∧
Diuusi ∧pamu aagai sai c∧∧gac∧r∧ vuvaidi oodami sai iim∧na
t∧vaagiamu dai g∧niib∧stacan tadacana.
9 Poduucai c∧∧ga g∧maat∧ sai Diuusi maamarad∧ iimia agai
t∧vaagiamu dai g∧niib∧stacan tadaca agai.
10 Sioor∧ iimiagi t∧vaagiamu m∧∧ca camaitaaata vuaada agai
∧pan duucai tanai. ∧gai gia g∧niib∧stacan tadaca agai. ∧pan

duucai Diuusi aidʌsi iduí oidigi naadami tasaicʌdʌ dai gotorʌ
mosgʌibʌsi.
11 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌʌgiadagi aatʌmʌ Diuusi dai
poduucai iimiagi tʌvaagiamu dai mʌʌca gʌriibʌstacan tada-
camu aatʌmʌ. Dai ismaiʌʌgiada aatʌmʌ ʌpan duucai ʌjudidíu
ismaacʌdʌ maiʌʌgi Diuusi poduucai siaadʌrʌ iimʌna aatʌmʌ
tʌvaagiamu.
12 Diuusi tomastuigaco oidaga dai istumaasi aagada ʌgai
ʌpʌvueeyi, ʌgai aliʌ viaa guvucadagai cascʌdʌ. Diuusi
ñiooquidʌ soicʌi oodami sai maatʌna isiʌrsoimaasi ivuaadami
dai Diuusi ñiooquidʌ soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
Diuusi tʌʌgida oodami vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi ʌgai.
13 Diuusi maatʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi oodami dai ʌmo
imidagai Diuusi nʌidamu ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.

———

14 Suusi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ.
Aatʌmʌ vaavoitudadami viaa ʌmoco ismaacʌdʌ papaali
baitʌcʌaacamigadʌ gʌducami. Ʌgai ʌrSuusi. Ʌgai ii
tʌvaagiamu dai Diuusi vuidʌrʌ cʌquiva. Cascʌdʌ aliʌsi
gʌaagai isapiavaavoitudada aatʌmʌ Suusi.
15 Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ istutuidi issoigʌʌliada aatʌmʌcʌdʌ
siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtuldia ʌliadagi. Tomasi
soimaasi ivueeyi aatʌmʌ ʌgai vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ.
ʌDiaavora soimaasi iduiñtuldia ʌliditadai Suusi ʌʌpʌ cascʌdʌ.
Dai vʌʌscʌrʌ Suusi maisoimaasi iduí tomali ʌmo imidagai.
16 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi aatʌmʌ Diuusi
gʌrooga vaavoitudaitai isʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai gʌrsoicʌi
siuu duucu tʌgitoca aatʌmʌ. Ʌgai soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ
cascʌdʌ. Ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja.

5

1 Ʌmo papaali baitʌcʌaacamigadʌ maiʌʌgi gʌdadaasai.
Diuusi ʌgai dai dadaasai oodami saagidiaiñdʌrʌ vai ʌgai
daanʌdagi Diuusi sai oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ.
ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ coodai vustaqui dai dadaasdi Di-
uusi sai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ.
2 Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami ʌʌpʌ cascʌdʌ istutuidi ʌgai
issoigʌʌliada oodamicʌdʌ ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi.
3 Dai cascʌdʌ viaa ʌgai iscoodadagi vustaqui dai dadaas-
diadagi Diuusi sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ ʌpan
duucai ʌgaa oodami.
4 Tomali ʌmo papaali baitʌcʌaacamigadʌ maiʌʌgi
gʌdadaasai. Diuusi ʌgai dai dadaasai. Poduucai isduucai
daí ʌgai Aaróñicaru saidʌ ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌcana.

5 Poduucai ʌʌpʌ Suusi Cristo maiʌʌgi gʌdaí papaali
baitʌcʌaacamigadʌ duucai. Diuusi ʌgai dai daí. Dai Diuusi
potʌtʌdai Suusi Cristo:
Aapi apʌrgiñmara
sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami.
Astʌtʌdai Diuusi.
6 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai:
Aapi paali gʌducami tomastuigaco
Melquisadeecacaru duucai.
Ascaiti Diuusi.
7 Aidʌsi Suusi Cristo tami oidigi daama aimʌraiña, daanʌiña
ʌgai Diuusi sai soicʌiña. Dai ʌʌmo imidagai asta suaacaiña dai
iiñacaiña daanʌitai Diuusi. Dai Diuusi cʌʌga istutuiditadai is-
vaidaquiagi tʌvaagiamu maiquiaa muucucai ʌgai. Dai Diuusi
iduí istumaasi aagidiña Suusi daanʌitai. Suusi vʌʌscʌrʌ iduñia
ʌliditadai istumaasi Diuusi ipʌlidi cascʌdʌ.
8 Poduucai Suusi Cristo tomasi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ
tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ maí isʌʌgiadagi Diuusi,
soimaasi taatamaiña ʌgai cascʌdʌ.
9 Poduucai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi
sioorʌ ʌʌgiadagi vai poduucai oidacagi Diuusi ʌʌmadu tomas-
tuigaco.
10 Diuusi daí Suusi Cristo saidʌ ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ
ducamicana ʌpan duucai Melquisadeecacaru.

———

11 Aanʌ ipʌlidi isgʌnaagidiagi mui naana maasi aagaitai
gomaasi dʌmos aapimʌ maimaatʌ caʌ cascʌdʌ aliʌ sijaiga
isgʌnmaatʌtuldiagi.
12 Aapimʌ caʌʌqui abiaadʌrʌ vaavoitu cascʌdʌ casi gʌaagai
isgamamaatʌtuldiadamudai aapimʌ. Dʌmos aapimʌ quiaa
tʌgito sioorʌ gʌnmamaatʌtuldiagi ʌgai vaa ñiooqui ismaacʌdʌ
gʌnmaatʌtuli tucamidʌrʌ.
13 Aapimʌ ʌpan ducami aali ismaacʌdʌ maiquiaa
cʌʌga maatʌ caʌ dai maiquiaa cʌʌga maatʌ istumaasi
ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami.
14 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaamioma sijaiga
ismaatʌ caʌcagi ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ camaatʌ istu-
maasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami. Agai
cʌʌgacʌrʌ oidaga cascʌdʌ.

6

1 Aapimʌ casi gʌaagai mʌsgʌnmaatʌtuldiagi aa ñiooqui
vaamioma sijiacami isʌgai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuli
aatʌmʌ tucamidʌrʌ. Aatʌmʌ casi gʌnmaatʌtuli sai aliʌsi
gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgitua aapimʌ dai camaisoimaasi
ivuaadagi, dai sai gʌaagai mʌsvaavoitudagi Diuusi,

2 dai sai gʌaagai mʌsgʌnvapaconagi, dai sai gʌaagai
mʌsdaama daraasa vaavoitudadami gʌnnoonovi sai Diuusi
soicʌiña ʌgai, dai sai ʌmo imidagai duduaaca agai coidadʌ,
dai sai ʌmo imidagai Diuusi nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai
ʌgai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami iimia agai tʌvaagiamu
dai Diuusi ʌʌmadu daraaja agai tomastuigaco. Dai ʌgai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami iimia agai ʌDiaavora
ʌʌmadu dai ʌʌmadu daraaja agai tomastuigaco. VʌʌSi
gomaasi camaitʌaagai isgʌnmaatʌtuldia aatʌmʌ ʌpamu.
3 Dai isDiuusi ipʌliadagi gʌnmaatʌtuldiamu aatʌmʌ ʌma
maasi.
4 Ismaacʌdʌ camaatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maatʌ caʌ isdu-
catai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami dai Diuusi IbʌadʌSoicʌi sai
tʌtʌgitoiña vʌʌsi gomaasi,
5 dai cʌʌ maatʌ ʌgai isvʌʌsi gomaasi aliʌ cʌʌgadu, dai
nʌidi naana maasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi vaavoitu-
dadami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ,
6 isʌgai gajiaadʌrʌ viaagi gomaasi camaitistutiadamu
isʌpamu ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi. Sioorʌ gajiaadʌrʌ viaa
gomaasi ducami isʌpamu curusiaba sisapadamudai Suusi
Cristo dai parunadamudai ʌgai vʌʌsi oodami vuitapi.
7 Diuusi ñiooquidʌ ʌrvʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. DʌmosʌʌMoco
gʌntʌgito caʌcana dai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
8 Dai aa maitʌntʌgito caʌcana dai mosapiasoimaasi
ivuaadana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu ʌgai.

———

9 Tomaasi poduucai gʌnoojidi aanʌ vʌʌscʌrʌ aanʌ sʌʌlicʌdʌ
vaavoitudai isaapimʌ maigajiaadʌrʌ viaagi Diuusi ñiooquidʌ.
Aanʌ povai iñʌlidi siʌrvaavoi isaapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga po-
duucai isduucai gʌaagai isoidacagi vʌʌsi vaavoitudadami.
10 Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami cascʌdʌ
ʌgai mostʌgitoca istumaasi ivueeyi aapimʌ soicʌitai aa
vaavoitudadami poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaapimʌ oigʌdai
Diuusi.
11 Dai aatʌmʌ ipʌlidi isaapimʌ apiaoigʌada aa vaavoitu-
dadami siʌʌsi uucami oidacagi tami oidigi daama, dai isapi-
avaavoitudadagi isDiuusi gʌnvaidaquia agai tʌvaagiamu.
12 Poduucai maioojoadamu aapimʌ ivuaadatai istumaasi
Diuusi ipʌlidi. Dai gʌaagai isʌpan duucai ivuaada aapimʌ
ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudaiña istumaasi Diuusi aagidi
isiduñia agai. Ʌgai maioojodaitadai nʌnʌracatai istumaasi
Diuusi aagidi isiduñia agai. CascʌdʌCaviaa ʌgai istumaasi
Diuusi aagidi sai maquia agai.

13-16 Aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru saidʌ iduñia agai mui naana maasi istumaasi ʌgai vʌʌtarʌ, potʌtʌdai: “Sʌʌlicʌdʌ iduuñimu aanʌ naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami aapi gʌvʌʌtarʌ dai sʌʌlicʌdʌ muidamu gʌcajiudaga”. Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ: “Istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi”. Diuusi maitistutuidi ispotʌiyagi sai maatʌ Diuusi, ʌgai ʌʌgi ʌrDiuusi cascʌdʌ. Dai tiipu ʌmai vaamioma namʌacami isʌgai. DʌmosDiuusi vaamioma namʌga sioodami cascʌdʌ oodami pocaitiña sai maatʌ Diuusi. Siʌʌscadʌ pocaitiadagi ʌmo oodami sai maatʌ Diuusi camaitʌrsoiñi isapiaaagadagi ʌgai vaa ñiooqui. Avraañicaru tʌvʌpi nʌnʌra sai Diuusi iduuna istumaasi aagidi maivui ñioocaitai Diuusi. Dai poduucai Diuusi maa ʌgai istumaasi aagidi sai maquia agaitadai.

17 Diuusi pocaiti sai istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Diuusi ipʌliditadai sai cʌʌga maatʌna Avraañicaru ʌʌmadu cajiudadʌ sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagidi sai iduñia agaitadai cascʌdʌ.

18 Diuusi aagai sai iduñia agai ʌmo istumaasi Avraañicaru vʌʌtarʌ dai pocaiti ʌʌpʌ sai istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagai. Ʌgai maiyaatavoga cascʌdʌ. Dai poduucai aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi baigʌrʌlidi dai vaamioma cʌʌga vaavoitudai aatʌmʌ Diuusi.

19 Dai poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isiimia ragai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu daraaja ragai mʌʌca siaaco daja ʌSuusi.

20 Dai Suusi Cristo ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami tomastuigaco Melquisedeeca duucai. Suusi Cristo muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ dai gooquiʌrʌ ʌpan duaaca dai ii tʌvaagiamu dai Diuusi vuidʌrʌ cʌquiva sai poduucai Diuusi gʌroigʌldiana gʌrsoimaascamiga dai aatʌmʌ istutuidi isiimiagi tʌvaagiamu.

7

———

1 Melquisedeecacaru ʌrraicatadai Saleemʌrʌ. Daidʌ ʌgai ʌrpaalicatadai daidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi ʌgai dai vaamioma tʌaanʌi istomasioorʌ tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Avraañicaru sibʌaco cocoda aa tʌtʌaanʌdami dai vaamioma istui Avraañicaru dai aidʌsi nora ʌgai gʌdʌvʌʌragamu Saleemamu daivuñi agaitadai tai ii Melquisedeeca dai voiyʌrʌ aayi dai daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Avraañi.

2 Daidʌ Avraañi aa oí ʌgai istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami. Melquisedeeca itʌiya ʌlidi ʌmo raí ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Dai ʌgai ʌrraicatadai

Saleemʌrʌ. Dai Saleema itʌiya ʌlidi maiomaliga cascʌdʌ raí maiomaliacʌdʌ aagaiña oodami ʌMelquisedeeca.

3 Dai maitʌmaí sioorʌ ʌrdʌʌdʌdʌcatadai Melquisedeeca tomali sioorʌ ʌraaduñdʌcatadai tomali siʌʌquidʌ vuusai tomali siʌʌquidʌ muu. Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia ʌrpaali ducami tomastuigaco. Daidʌ tomali ʌmaadutai maiviaacatadai Melquisedeeca sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maitʌʌgi ʌgai gʌsʌʌlicamiga ʌʌpʌ. Daidʌ Melquisedeeca ʌrpaali tomastuigaco ʌpan duucai Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia.

4 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isvaamioma namʌaacatadai Melquisedeeca siAvraañi. GʌraduñiAvraañicaru aa oí Melquisedeecacaru istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ cocoda.

5 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti saidʌ papaali Levícaru cajiudadʌ viaacatadai sʌʌlicami istaanʌdagi aa ʌoodami maitʌquidʌ tomasi vʌʌscatai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ.

6 DʌmosMelquisedeecacaru maitʌraduuñdʌcatadai Levícaru tai vʌʌscʌrʌ Avraañicaru aa oí istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami. Dai Diuusi aagidi Avraañicaru sai cajiudadʌ muida agaitadai dai sai Diuusi iduñi agaitadai mui naana maasi ʌcajiudadʌ vʌʌtarʌ. Tai vʌʌscʌrʌ Melquisedeeca daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Avraañi.

7 Dai vʌʌscatai cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga ʌcovai vuvaidi ismaacʌdʌ maisi namʌga.

8 Tami aatʌmʌ judidíu saagida ʌpapaali ismaacʌdʌ taanʌi aa maitʌquidʌ oodami ʌgai ʌroodami ismaacʌdʌ uugiatʌi dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ aagai Melquisedeeca ducami istomastuigaco oidacamudai.

9-10 Aidʌsi Avraañicaru maa Melquisedeeca aa istumaasi vuucaticatadai, Leví ʌʌmadu vʌʌsi ʌcajiudadʌ ismaacʌdʌ vuvaqui agaitadai ducami isaa maaquimudai ʌʌpʌ gʌnvustuidaga. Ʌgai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ cascʌdʌ, tomasi aidʌ maiquiaa vuusai Levícaru. Dai sivi ʌLevícaru cajiudadʌ ʌrpapaali dai gataanʌi aa maitʌquidʌ oodami.

11-12 DʌmosʌgaiMaitistui iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi gʌnsʌʌlicamigacʌdʌ. CascʌdʌDiuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ dai ootoi Suusi Cristo saidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana dai paali ducamicana ʌpan duucai Melquisedeeca dai maisiu ʌpan duucai Aaróñi. Aaróñi ʌrʌmo paali Levícaru cajiudadʌ. Dai caootoscai Diuusi ʌmai paali cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismaaquiagi Diuusi ʌoodami ʌmai sʌʌlicamiga.

13 Suusi Cristo maitʌrLevícaru cajiudadʌ ʌgai ʌrJudácaru
cajiudadʌ dai tomali ʌmoco ʌmai Judácaru cajiudadʌ ʌrpaali
mosʌca Suusi Cristo.
14 Cʌʌgagʌmaatʌ isSuusi Cristo ʌrJudácaru cajiudadʌ dai
cʌʌgagʌmaatʌ ʌʌpʌ sai Moseesacaru maimaa sʌʌlicami
tomali ʌmoco Judácaru cajiudadʌ saidʌ ʌrpaalicana.

15 Dai vaamioma cʌʌgagʌmaatʌ sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa
ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ maatʌcatai isSuusi Cristo divia
dai paali gʌducamicatadai ʌpan duucai Melquisedeeca.
16 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ pocaiti sai mosʌca Levícaru
cajiudadʌ ʌrpapaalicana dʌmos Suusi Cristo maitʌrLevícaru
cajiudadʌ dai vʌʌscʌrʌ paali gʌducami. Ʌgai tomastuigaco
oidaga dai aliʌ viaa guvucadagai cascʌdʌ paali gʌducami.
17 CascʌdʌPocaiti Diuusi aagaitai Suusi Cristo:

Aapi paali gʌducami tomastuigaco,

maisiu Levícaru cajiudadʌ duucai baiyoma Melquisedeeca
duucai.
Ascaiti Diuusi.
18-19 Papaali Levícaru cajiudadʌ sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa
Moseesacaru maitʌrsoi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquia aatʌmʌ tomali
maitʌrsoi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ daidʌ gʌrmaa ʌmai sʌʌlicami
vaamioma cʌʌgaducami ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi issʌʌlicʌdʌ siaa
duutuada aatʌmʌ Diuusi.
20-21 Ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ viaacatadai sʌʌlicamigadʌ
gʌnaaduñicaru. Ʌoodami tʌʌgida sʌʌlicamigadʌ ʌgai. DʌmosDiuusi daí Suusi Cristo sai paali ducamicana dai pocaiti Di-
uusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi potʌtʌdai Suusi Cristo:

Cʌʌmaatʌaanʌisʌrvaavoi isaapi paali gʌducami tomastu-
igaco,

maisiu Levícaru cajiudadʌ duucai baiyoma Melquisedeeca
duucai.
AstʌtʌdaiDiuusi. Dai Diuusi maiyaatagʌi.
22 Cascʌdʌgʌmaatʌsaivaamioma cʌʌgadu utuducʌdʌ
sʌʌlicami. Suusi Cristo pocaiti saidʌ ʌsʌʌlicami utuducʌdʌ
sʌʌlicʌdʌ cʌʌgadu dai ʌgai ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
23 Ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ muiducatadai. Cooyiña ʌʌmoco
dai aa vuudana sʌʌlicamigadʌ.
24 DʌmosSuusi Cristo tomastuigaco oidaga cascʌdʌ maitʌʌgi
ʌgai ʌmai gʌsʌʌlicamiga.
25 Cascʌdʌistutuidiiscʌʌgacʌrʌ vuviadagi vʌʌscatai
ismaacʌdʌ vaavoitudai isiimia agai Diuusi ʌʌmadu dai
tomastuigaco oidacagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ʌgai
tomastuigaco oidaga cascʌdʌ, dai daanʌi Diuusi sai soicʌiña
vʌʌsi vaavoitudadami.

26 Poduucai tudu Suusi ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ismaacʌdʌ tʌgitocatadai aatʌmʌ. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi, vʌʌscʌrʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgadu, dai Diuusi vaidacai tʌvaagiamu vai ʌgai vaamioma tʌaanʌi sivʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
27 Ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ ʌgai viaa iscoodadagi vustaqui dai dadasdiadagi Diuusi. Ʌgai povueeyi sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ ʌgai ʌpʌga dai gotorʌ oodami soimaascamigadʌ. Dʌmos Suusi Cristo maiʌpan duucai ivueeyi ʌgai. Suusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ maiviaacatadai iscoodadagi vustaqui sai Diuusi oigʌldiana. Tomali maiviaa iscoodadagi vustaqui ʌoodami vʌʌtarʌ sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ baiyoma ʌgai gʌmuaatu curusiaba vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. Ʌgai Diuusi dasdiaradʌ ducami. Mosʌmo imidagai podui Suusi Cristo. Daidʌ ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ ivuaadatai gʌaa duiñdagai vʌʌs tasai.
28 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ aagai sioorʌ viaa isʌrpapaalicagi dʌmos vʌʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami. Dʌmos gotorʌ Diuusi daí gʌmara Suusi Cristo papaali baitʌcʌaacamigadʌ duucai dai potʌtʌdai: “Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapi ʌrpaali ducami tomastuigaco”, astʌtʌdai Diuusi. Dai Suusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

8

———

1 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ isSuusi Cristo vaamioma namʌga isʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ. Dai Suusi Cristo tavaagiʌrʌ daja sʌʌlisia padʌrʌ Diuusi.
2 Mʌʌca tʌvaagiʌrʌ siaaco daja Diuusi Suusi Cristo ʌgai daidʌ ʌrgʌrpaaliga. Ʌgai ivueeyi aa duiñdadʌ papaali baitʌguucacamigadʌ.
3 Ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ gʌdadaasai sai coodaiña vustaqui dai dadasdiña Diuusi. Dai dadasdiña ʌʌpʌ istumaasi vuaapaiña oodami. Cascʌdʌ gʌmaatʌ isSuusi Cristo viaacatadai isdasdagi ʌmo istumaasi Diuusi.
4 IsSuusi Cristo tami oidigi daama oidacamudai tomali maitʌrpaalicamudai ʌgai. Quiaa oidaga papaali tami oidi daama cascʌdʌ. Ʌpapaali coodai vustaqui dai dadasdi Diuusi poduucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi Moseesacaru.
5 Dai istumaasi ivueeyi ʌpapaali tami oidi daama ʌpʌa maasi istumaasi ivueeyi Suusi Cristo tʌvaagiʌrʌ. Gomaasi cʌʌga gʌmaatʌ. Aidʌsi Moseesacaru iduñia agaitadai ʌicuusi

vaaqui Diuusi potʌtʌdai: “CʌʌgaI giduuñi goicuus vaaqui ʌpa maasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌtʌʌgi aanʌ giidiana”, astʌtʌdai Diuusi.
6 DʌmOs vaamioma namʌga gʌrpaaliga. ʌgai tʌvaagiʌrʌ ivueeyi gʌaa duiñdaga cascʌdʌ. Vai ʌgaa papaali tami oidi daama ivueeyi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dai vaamioma cʌʌgadu Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Suusi Cristo ʌgai dai soicʌi oodami sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi cascʌdʌ vaamioma cʌʌgadu Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ.
7 ʌoodami maitistui iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ daidʌ maa oodami ʌmo ñiooqui utudui.
8 Daidʌ ʌjudidíu maiʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti aagaitai ʌjudidíu:
ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami utudui.
9 ʌsʌʌlicami maiʌpaa maascamu ʌgai ismaacʌdʌ ootosi aanʌ aaduñdʌcardu,
Aidʌsi cavuvaidia iñagaitadai aanʌ ʌgai Ejiipituaiñdʌrʌ.
DʌmOs ʌgai maiʌʌgi ʌsʌʌlicami.
Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa aanʌ ʌgai.
Ascaiti Diuusi.
10 Dai vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌsʌʌlicami utudui dai poduucai ʌpʌduuñimu:
AliʌSi cʌʌga mamaatʌtuldiamu aanʌ ʌgai giñsʌʌlicamiga siʌgai sʌʌlicʌdʌ maatʌ caʌcamu dai ʌʌgiadamu.
Poduucai aanʌ ʌrDiuusigadʌcamu dai ʌgai ʌrgiñmaamaracamu.
11 VʌʌscatAi giñmaatʌca agai aaliducami dai gʌgʌrducami cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maiviaacamu: isaagiadagi aa istuiga aanʌ.
12 Dai aanʌ oigʌldiadamu soimaascamigadʌ.
Dai tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitodamu aanʌ ʌsoimaascamigadʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai.
Ascaiti Diuusi.
13 Podu caiti Diuusi aagaitai goutudui sʌʌlicami dai poduucai maiñamʌacatu goʌʌquidʌ sʌʌlicami.

9

———

1 AidʌSi Diuusi maa Moseesacaru ʌʌpʌgadadʌ sʌʌlicami, Diuusi aagidi Moseesacaru saidʌ iduuna ʌmo icuusi vaaqui dai ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai aagidi isducatai siaa duutuada ʌgai.

2 Λicuusi vaaqui viaacatadai gooca tuutucavi dai maicu-
uparaga. Mosquitaagiña vλλ gooca tuutucavi saigiλcatadai
λmo icuusi λpλan λλsi covocami λmo sueeyi. Λtuucavi is-
maacλdλ quiidiganioma cλaacatadai mo λraana cλaacatadai
λmo vaiñomi siaaco gλtutusaiña cuvaracami vela, dai λmo
meesa vai daama darasaiña λpapaali λpaana Diuusi daas-
daradλ.
3-4 Dai tuucavioma λicuusi goquirdadλ λbλgi cλaacatadai
λgλmai tuucavi ismaacλdλ vaamioma namλga sigλn
tuucavi. Dai ami gia aliλ λmojoco vapacλiña papaali
baitλcλaacamigadλ vλλsi uumigi. Dai ami λraana cλaacatadai
λmo altar siaaco gλmλmλidiña λcubimidali, λaltar oorocλdλ
duñiisicatadai. Dai ami daacatadai λλpλ λcajoñi ismaacλdλ
viaacatadai λojoodai ismaacλdλrλ ooja Diuusi gλmasaigacλdλ
gλsλλlicamiga, dai λmo ali aayi oorocλdλ duuñsicami
ismaacλdλ viaacatadai λmaná, dai Aaróñi uuchadλ ismaacλ
iipoi. Λcajoñi λrgoλλ oorocatadai quiidigamadλrλ.
5 Daidλ λcajoñi daama guucacatadai gooca querubiiñisi
oorocλdλ duuñisicami dai sλλlicλdλ dadadacλitadai. Dai
taranacatadai gλnaana λcajoñi daama vai ami vausidiña
λpapaali baitλcλaacamigadλ cañiiru λλradλcλdλ sai Diuusi
oigλldiana oodami soimaascamigadλ. Dλmos maitistutuidi
aanλ isvaamioma gλnaagidiagi gomaasi.

6 Poduucai idui Moseesacaru isducatai Diuusi ipλli. Daidλ
λpapaali vλλs tasai vapaacλiña λtuucavi quiidiganioma
cλaacλdλ dai ami ivuaadana Diuusi aa duiñdadλ.
7 Dai tuucavioma mosλca λpapaali baitλcλaacamigadλ va-
paacλiña mosaliλ λmojoco vλλsi uumigi. Dai ami vausidiña
cañiiru λλradλcλdλ sai Diuusi oigλldiana λgai soimaascami-
gadλ λλmadu oodami sai maascamigadλ.
8 Gomaasicλdλ gλrmamaatλtuldi Diuusi Ibλadλ saidλ
λtuucavi quiidiganioma cλaacλdλrλ ivuaadana λpapaali
Diuusi aa duiñdadλ dλmos tuucavioma mosλca λpapaali
baitλcλaacamigadλ vapaacλiña quiaa namλacatai goλλquidλ
sλλlicami.
9 Vλλsi istumaasi ivuaadana λpapaali λλmadu
λbaitλcλaacamigadλ λpan ducami istumaasi iduí Suusi Cristo
diviacai tami oidi daama. Dλmos vλλsi λgaicλdλ ismaacλdλ
ivuaadana λpapaali icuusi vaaquiλrλ maitistui issoiñagi
oodami sai gλniibλstacan tadacana.
10 Λoodami maacaiñi λpapaali naana maasi cuaadagai sai
λgai dadasdiña Diuusi dai viaacana λgai sλλlicami istumaasi
cλλgadu iscuaadagi dai istumaasi cλλgadu isyλλdagi dai isd-
ucatai vapaconadagi gλnnoonovi dai gλnyuucusi. Dai vλλsi
gosλλlicami viaacatadai oodami isλλgiadagi asta aidλ uucami
sidivia Suusi Cristo dai maa Diuusi λsλλlicami utudui.

11 Dai sivi Suusi Cristo papaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami.
Dai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi. Dai aidʌsi camuu Suusi Cristo tai
aasi ʌʌradʌ gooquiʌrʌ ii ʌgai tʌvaagiamu dai vuidʌrʌ cʌquiiva
Diuusi sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascami-
gadʌ. Dai poduucai gʌmaatʌ sai siaaco ivueeyi Suusi Cristo
gʌaa duiñdaga vaamioma cʌʌgadu ismʌʌca siaaco ivuaadana
ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ gʌaa duiñdaga.
12 Suusi Cristo maibʌʌcai vustaaqui ʌʌradʌ ʌpan duucai
ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ. Ʌʌgi Suusi Cristo aasi gʌʌʌra
cascʌdʌ. Dai mosʌmo imidagai podui dai ii tʌvaagiamu.
Dai poduucai isduucai Suusi Cristo casistutuidi vʌʌsi oodami
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi Diuusi
ʌʌmadu.
13 Siʌʌscadʌ ʌjudidíu taatagi ʌmo muuquiedʌ siʌʌpʌ siaaco
yaasapi coidadʌ maiviaacana oigaragai ʌgai issiaa duutu-
adagi Diuusi asta siʌʌscadʌ gʌnvausi ʌgai sivatu dai tuuru
ʌʌradʌcʌdʌ dai vaacasi baabiedʌ maataigadʌcʌdʌ ʌʌgi poduu-
cai gʌnviidacatadai ʌgai. Capovuaadatai ʌgai cavuaañicam vii
duucami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai
dai casistutuidiña isʌpamu siaa duutuada Diuusi.
14 Suusi Cristo aasi ʌʌradʌ muucucai curusiaba Diuusi
Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ gomaasi gʌdaasdaraga Diuusi
vʌʌtarʌ. Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi
Suusi Cristo cascʌdʌ sioorʌ vaavoitudai ʌgai vaamioma
cʌʌga istutuidi isgʌniibʌstacan tadacagi oigʌldacai Diuusi
soimaascamigadʌ dai poduucai viaacana oigaragai issiaa
duutuadagi Diuusi daidʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
Diuusi tomastuigaco oidaga.
15 Poduucai Suusi Cristo ʌgai dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ ootoscai Diuusi sʌʌlicami utudui ʌgaicʌdʌ. Dai
poduucai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vapaidi Diuusi istutuidi isiimi-
agi Diuusi ʌʌmadu dai viaacamu vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ
aagai Diuusi sai maquia agai vaavoitudadami. Suusi Cristo
muu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna ʌvapaidadʌ ismaacʌdʌ soimaasi
ivuaadana maiquiaa diviacai Suusi Cristo tomasi cacoi ʌgai,
dai aidʌ quiaa namʌaacana Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
16-17 Siʌʌscadʌ ʌmo oodami iduñiagi ʌmo oojai siaaco aa-
gai sioorʌ vʌʌtarʌca agai vustuidadʌ siʌʌscadʌ muuquia ʌgai
dʌmos tomali ʌmaadutai maitistutuidi isbʌiyagi tomali ʌmo
istumaasi asta siʌʌscadʌ muuquiagi ismaacʌdʌ iduí ʌoojai.
18 Poduucai ʌʌpʌ aidʌsi Diuusi maa Moseesacaru
gʌsʌʌlicamiga maiñamʌaacana gosʌʌlicami asta siʌʌscadʌ
Moseesa coi vustaqui.
19 Aidʌsi Moseesacaru caaagidi ʌoodami vʌʌsi ʌsʌʌlicami
ismaacʌdʌ maa Diuusi amaasi bʌí ʌgai voopoi vʌʌgicami dai
ʌmo uusi isopo tʌʌgiducami maamaradʌ dai vadʌitu vustaqui

ʌʌradʌcʌdʌ ʌʌmadu suudagi dai vausi ʌliivru ismaacʌdʌrʌ oojisicatadai ʌsʌʌlicami dai vʌʌsi oodami vausi ʌgai ʌʌpʌ.
20 Amaasi potʌtʌdai: “Idi ʌʌraicʌdʌ canamʌaacamu idi sʌʌlicami ismaacʌdʌ giñmaa Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ”, astʌtʌdai Moseesacaru.
21 Daidʌ Moseesacaru vausi ʌʌpʌ ʌicuusi vaaqui ʌʌmadʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ siaa duutudaiña ʌgai Diuusi.
22 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai baitoma vʌʌsi istumaasi gʌaagi isvausidicagi vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ dai poduucai istutiadagi isʌcʌdʌ ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi maioigʌldiña tomali ʌmaadutai soimaascamigadʌ asta siʌʌscadʌ coodaiña vustaqui vai bʌʌjʌiña ʌʌradʌ. Dai sivi Suusi Cristo aasi ʌʌradʌ muucucai dai poduucai Diuusi oigʌldi oodami soimaascamigadʌ.

———

23 Poduucai gʌaagaitadai isbai vuaada ʌgai istucʌdʌ ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ poduucai isduucai Diuusi aagai Moseesacaru dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isiduñi agaitadai ʌmo istumaasi vaamioma namʌaacami sicoodai vustaqui vai poduucai oigʌldicagi oodami soimaascamigadʌ dai ʌgai iimiagi tʌvaagiamu dai siaa duutuada agai Diuusi tʌvaagiʌrʌ. Istumaasi iduí Suusi Cristo vaamioma namʌga sistumaasi ivuaadana ʌjudidíu coodaitai vustaqui.
24 Suusi Cristo maivapacʌiña ʌiicuusi vaaquiʌrʌ ismaacʌdʌ iduí oodami ʌgai tʌvaagiʌrʌ vaa dai vuidʌrʌ cʌquiva Diuusi dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Ʌjudidíu coodaiña vustaqui ʌicuusi vaaquiʌrʌ dai bʌʌjʌiña ʌʌradʌ dai ʌgaicʌdʌ vausidiña tucavi siaaco ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami poduucai isduucai Suusi Cristo gʌmuaatu dai ʌʌgi ʌgai ii tʌvaagiamu dai mʌʌca ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami.
25 Ʌjudidíu papaali baitʌcʌaacamigadʌ vapacʌiña ali ʌmojoco vʌʌsi uumigi ʌtuucavi tuucavioma cʌaacʌdʌrʌ dai bʌʌcaticana vustaqui ʌʌradʌ dʌmos ʌSuusi Cristo mosaliʌ ʌmo imidagai muu maisiu muiyoco.
26 Dʌmos aidʌsi divia Suusi Cristo ugidagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai Suusi Cristo muu tai aasi ʌʌradʌ mosʌmo imidagai sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ.
27 Oodami ali ʌmojoco cooyi dai gooquiʌrʌ Diuusi nʌidamu ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
28 Poduucai ʌʌgi Suusi Cristo ali ʌmo imidagai muu tai aasi ʌʌradʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai gooquiʌrʌ ʌpaamu divia agai Suusi Cristo dai vaidaquia agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ nʌnʌra vaavoitudaitai.

10

1 Vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌjudidíu ʌicuusi vaaquiʌrʌ
ʌgai povuaadana sai maatʌna oodami tomasi palʌʌpi istu-
maasi iduñia agaitadai Suusi Cristo diviacai tami oidi daama.
Ismaacʌdʌ vʌʌsi uumigi maacaiña vustaqui ʌpapaali sai
coodaiña dai poduucai siaa duutudai Diuusi maicʌʌgacʌrʌ
vuvacʌi gomaasicʌdʌ.
2 Isgomaasicʌdʌ istutiadamudai ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ vu-
vaquiagi aidʌ gia aliʌmo imidagai vuaapamudai ʌgai vus-
taqui dai cascʌdʌ caoigʌldicamudai ʌgai soimaascamigadʌ
dai camaisoigʌnʌliadamudai soimaasi ivuaadatai.
3 Dʌmos baiyoma coodaitai vustaqui vʌʌsi uumigi
gʌntʌtʌgitoiña issoimaasi ivuaadana.
4 Vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ maitomastuigaco oigʌldicana
oodami soimaascamigadʌ.
5-6 Cascʌdʌ aidʌsi Suusi Cristo divia tami oidi daama
potʌtʌdai ʌgai Diuusi gʌooga:
Aapi maitipʌlidi isoodami moscoodadagi vustaqui dai
gʌdadasdiagi naana maasi.
Baiyoma aapi ipʌlidi saidʌ oodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitona
dai camaisoimaasi ivuaadana dai gʌʌʌgidiña.
Cascʌdʌ giñootoi aapi tami oidi daama ansai oodami duucai
vuusaiña aanʌ dai muucuna dai poduucai aapi oigʌldi
oodami soimaascamigadʌ.
7 Tami daja aanʌ daidʌ iduñia iñagai aanʌ istumaasi aapi
ipʌlidi.
Aanʌ iduñia iñagai vʌʌsi istumaasi oojisi gʌñiooquiʌrʌ
giñaagaitai aanʌ.
Astʌtʌdai Suusi Cristo.
8 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai aliʌsi gʌaagai
iscoodada vustaqui dai dadasdiagi Diuusi naana maasi
dai vʌʌscʌrʌ potʌtʌdai Suusi Cristo gʌooga: “Aapi giñooga
maitipʌlidi gomaasi”, astʌtʌdai.
9 Dai Suusi Cristo pocaiti ʌʌpʌ saidʌ iduñia agai istumaasi
Diuusi ipʌlidi. Aidʌsi pocaiti ʌgai poduucai gajiaadʌrʌ viaa
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai pocaiti sai ʌgai sʌʌlicamigadʌ
ʌgai dai namʌga.
10 Suusi Cristo muu curusiaba ʌmo imidaga sai poduucai
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami. Suusi Cristo podui iduñia ʌliditai
istumaasi Diuusi ipʌlidi. Cascʌdʌ Diuusi gʌroigʌldi dai ʌcovai
gʌrvuvaitu tʌsai aatʌmʌ siaa duutudaiña.
11 Vʌʌsi ʌpapaali judidíu ivueeyi gʌnaa duiñdaga vʌʌs tasai
dai mui imidagai coodai vustaqui tomasi vustaquicʌdʌ mait-
omastuigaco oigʌldicana oodami soimaascamigadʌ.

12 Dʌmos Suusi Cristo camuucucai dai aasi ʌʌradʌ sai poduucai Diuusi tomastuigaco oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ ii tʌvaagiamu dai Diuusi vuitapi cʌquiva dai gooquiʌrʌ sʌʌlisia padʌrʌ Diuusi daiva.
13 Dai movasi nʌnʌraca agai Suusi asta siʌʌscadʌ Diuusi voopoidagi sʌʌlicamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌca ʌSuusi dai ʌʌgi ʌgai gatʌaanʌda agai.
14 Iduucai Suusi Cristo vʌʌsi gomaasi poduucai cʌʌ tutiatu ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dai Diuusi tomastuigaco cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
15 Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi istumaasi iduí Suusi Cristo daidʌ icaiti Diuusi Ibʌadʌ:
16 ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami utudui dai poduucai ʌpʌduuñimu.
Aliʌsi cʌʌga mamaatʌtuldiamu aanʌ ʌgai giñsʌʌlicamiga siʌgai sʌʌlicʌdʌ maatʌ caʌcamu dai ʌʌgiadamu.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.
17 Dai gooquiʌrʌ icaiti:
Tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitodamu aanʌ ʌsoimaascamigadʌ ismaacʌdʌ iduí ʌgai.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.
18 Caoigʌldicatai ʌsoimaascamigadʌ ʌjudidíu camaigʌaagai isapiacoodadagi vustaqui soimaasi ivuaadatai.

———

19 Cascʌdʌ giñaaduñi casistutuidi aatʌmʌ isdaanʌdagi Diuusi maisiaa ʌʌraitai, vaavoitudaitai isSuusi Cristo muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga daidʌ ʌgai gʌrmaa ʌsʌʌlicami utudui.
20 Dai duaaca Suusi Cristo dai tʌvaagiʌrʌ daja dai cascʌdʌ istutuidi aatʌmʌ isdaanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña.
21 Suusi Cristo ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami tʌvaagiʌrʌ. Dai ʌgai aliʌ viaa guvucadagai.
22 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi cʌʌga vaavoitudaitai. Diuusi casi gʌroigʌli gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ gʌriibʌstacan tada aatʌmʌ sivi. Dai cavapacoñi aatʌmʌ.
23 Dai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo. Diuusi ʌgai daidʌ gʌraagidi sai tomastuigaco oidaca agai vʌʌsi vaavoitudadami dai maiyaatavoga ʌgai cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi aatʌmʌ Suusi Cristo.
24 Dai aliʌsi gʌaagai aatʌmʌ isgʌrsoicʌda aipacoga dai poduucai vaamioma gʌroigʌada aipacoga dai vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidaca.
25 Maitʌaagai tʌsʌpan duucai ivuaadagi ʌgai ismaacʌdʌ maidaivʌi siaaco gʌrʌmpaidi aatʌmʌ dai siaa duutudai Diuusi. Baiyoma gʌaagai iscʌʌga gʌrmaacadagi ñiooqui aipacoga.

Vaamioma cʌʌga sivi camiaadimi istuigaco divi agai Suusi Cristo cascʌdʌ.

26 Isapiasoimaasi ivuaada aatʌmʌ ʌʌgi poʌrʌliaracʌdʌ camaatʌcatai aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuvaquiadami, camaitiipu isduucatai isgʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga. Maitiipu tomali ʌmo ʌmai ismaacʌdʌ muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ mosʌcaasi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga.

27 Sivi mosgʌaagai isnʌnʌʌracagi istuigaco Diuusi soimaasi gʌrtaatatuldi agai isducatai ʌrsʌʌlicami. Sʌʌlicʌdʌ ugitituda agai Diuusi vʌʌsi ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcagi.

28 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai maiʌʌgidagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai isoidacagi gooca siʌpʌ vaica nʌijadami aidʌ gia ʌdunucami gatʌaanʌiña muaaragai dai maisoigʌʌlidiña ʌgaicʌdʌ.

29 DʌmosgʌaagaiisDiuusi vaamioma soimaasi taatatuldiagi ʌgai ismaacʌdʌ mosparunai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dai maivaavoitudai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiana oodami tomaasi Suusi Cristo ʌrDiuusi ʌcovai vusaidadʌ. Dai mosparunai Diuusi Ibʌadʌismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi vaavoitudadami.

30 Cʌʌmaatʌaatʌmʌiscaiti Diuusi: “Aanʌ ʌgai dai soimaasi taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi: “Dai aanʌ nʌidamu oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami”, ascaiti Diuusi.

31 Siʌʌ duduaadimumu ʌsoimaasi ivuaadami siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.

32 Dʌmosgʌntʌgitovuraiaapimʌ issiʌʌquioma aidʌsi utudama maí aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitu, aa oodami aliʌ soimaasi gʌntaatatuli mai aapimʌ vʌʌscʌrʌ apiavaavoitudaiña.

33 Dai ʌʌmadutai aapimʌ gʌnparunai ʌgai dai aa soimaasi taatatuli vʌʌsi oodami vuitapi, dai aa soicʌiña ismaacʌdʌ soimaasi taatacatadai.

34 Dai soigʌnʌlidiña aapimʌ gʌnaaduñicʌdʌ ismaacʌdʌ maamaisapicatadai dai daividiña. Dai aidʌmʌsi gʌnʌʌsidiña gʌnvustuidaga maivui ñioocaiña aapimʌ Diuusi baiyoma baigʌnʌlidiña aapimʌ, maatʌcatai aapimʌ isviaaca agai ʌmo istumaasi cʌʌgaducamioma tʌvaagiʌrʌ ismaacʌdʌ maiugiatʌi tomali umo imidagai.

35 Gʌaagaimʌsapiavaavoitudadagi Diuusi, poduucai Diuusi gʌnmaaquimu naana maasi istumaasi tʌvaagiʌrʌ.

36 Dai gʌaagai mʌsapiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
maioojodaitai poduucai Diuusi gʌnmaaquimu istumaasi aa-
gai ʌgai sai maquia agai vaavoitudadami.
37 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Otoma divi agai ʌCristo.
38 Sioorʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai.
Dʌmos isʌmaadutai gajiaadʌrʌ viaagi gʌvaavoidaraga,
Diuusi maibaigʌʌlidiña ʌgai vui.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
39 Dʌmos aatʌmʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi
gʌnvaavoidaraga dai poduucai ajioopai Diaavora ʌʌmadu,
baiyoma aatʌmʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudai dai podu-
ucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.

11

———

1 Ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi cʌʌga maatʌ issʌʌlicʌdʌ
viaaca agai istumaasi nʌnʌra dai issʌʌlicʌdʌ ʌpʌduñia agai
istumaasi aagidi Diuusi isiduñia agaitadai tomasi maiquiaa
nʌidi gomaasi.
2 Gʌraaduñicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌgai.
3 Vaavoitudai aatʌmʌ isDiuusi iduí oidigi. Ʌgai mosaagai
saidʌ ʌpʌduuna oidigi taidʌ ʌpʌduí. Nʌidi aatʌmʌ istumaasi
Diuusi iduí tomasi mainʌidi aatʌmʌ istucʌdʌ Diuusi iduí
oidigi.
4 Abeelicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ istumaasi
daasi ʌgai Diuusi vaamioma cʌʌgadu siʌgai ismaacʌdʌ daasi
Caínacaru. Cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Abeelicaru dai
baigʌʌli Diuusi ʌgaicʌdʌ ismaacadʌ daasi ʌgai. Tomasi ca-
muu Abeelicaru vʌʌscʌrʌ istumaasi iduí ʌgai gʌrsoicʌi tʌsai
maatʌna aatʌmʌ isducatai gʌaagai isvaavoitudadagi Diuusi.
5 Enococaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi tai Diuusi du-
aacami bʌʌcai tʌvaagiamu, cascʌdʌ maitʌʌ oodami oidigi
daama. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi aliʌ
baigʌʌlidiña Enoco vui ʌʌqui abiaadʌrʌ.
6 Dʌmos Diuusi maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi sioorʌ
maivaavoitudadagi. Dai sioorʌ siaa duutuada ʌliada Diuusi
ʌpʌga gʌaagai isvaavoitudagi isoidaga Diuusi dai isDiuusi
sʌʌlicʌdʌ soicʌi sioorʌ siaa duutuada ʌliadagi.
7 Noécaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi Diu-
usi aagidi sai naana maasi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai dai
cascʌdʌ gʌaagaitadai isiduñia ʌgai ʌmo vaarcu gʌducami dai
ʌgaicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuusiagi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ, Noécaru

cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi. Tomasi ʌoodami nʌiditadai aidʌsi Noé ivuaadatadai ʌgʌʌ vaarcu dai poduucai maí isʌNoé vaavoitudaiña Diuusi vʌʌscʌrʌ ʌoodami maivaavoitu dai poduucai gʌmaatʌ isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami dai cascʌdʌ baicoi ʌgai aidʌsi tʌvʌpi duudu. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Noé.

8 Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi, cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi sai vuusaiña ʌgai gʌdʌvʌʌragaiñdʌrʌ, vuusai ʌgai dai ii sibʌacoga siaaco Diuusi maaquia agaitadai ʌmai dʌvʌʌrai tomasi Avraañi maimaatʌcatadai siaacoga.

9 Dai Avraañicaru aayi ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco Diuusi vaidacai. Dai apiacʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ami oidatu sibʌaadʌrʌ oidacami duucai. Dai icuusi vaaquiʌrʌ oidacatadai. Dai Isaacaru dai Jacocaru ʌʌpʌ poduucai oidacatadai. Dai Diuusi aagidi ʌgai ʌʌpʌ sai ʌdʌvʌʌrai ʌrʌgai vʌʌtarʌca agaitadai.

10 Avraañicaru ʌʌgidiña Diuusi vaavoitudaitai isʌmo imidagai iimi agaitadai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu daaca agai.

11 Saaracaru ooñigadʌ Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ marai tomasi casi ʌrooquimudadʌcatadai Diuusi aagidi Saara sai maraata agaitadai tai ʌgai vaavoitu cascʌdʌ marai.

12 Avraañicaru sʌʌlicʌdʌ ʌrcʌʌlimudadʌcatadai dai camaitistui ismaamatagi dʌmos vʌʌscʌrʌ maamarai dai sʌʌlicʌdʌ muidu cajiudadʌ ʌgai. Avraañicaru muidu cajiudadʌ ʌpan ʌʌquidu sisiaavugai. Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isʌcaldagi.

13 Vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña Diuusi coi maiquiaa maacacai Diuusi vʌʌsi istumaasi aagai sai maaquia agaitadai. Vʌʌscʌrʌ ʌgai cʌʌga vaavoitudai vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Diuusi cascʌdʌ maatʌcatadai isiduñia agai Diuusi vʌʌsi istumaasi aagai isiduñia agaitadai. Daidʌ ʌoodami baigʌnʌliaracʌdʌ tʌtʌgitoiña. Dai ʌgai maatʌcatadai isʌmo imidagai iimia agaitadai sibʌacoga dai maisiu vʌʌscʌrʌ anaasi oidaca agaitadai.

14 Cʌʌga gʌmaatʌ sai sioorʌ poduucai vaavoitudadagi nʌnʌra istuigaco iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco.

15 Istʌtʌgitodamudai ʌgai gʌndʌvʌʌraga siaadʌrʌ vuvaja cʌʌga istutiadamudai ʌgai isiimiagi ʌpamu mʌʌca.

16 Dʌmos ʌgai baiyoma ipʌliditadai isviaacagi ʌmo dʌvʌʌrai vaamioma cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ. Cascʌdʌ Diuusi baigʌʌlidiña giñooga aagaitai ʌgai. Diuusi cabai duu siaaco oidaca ʌgai tʌvaagiʌrʌ.

17-18 Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi sai muaana gʌmara dai daasdana, Avraañicaru gia muaa agaitadai gʌmara Isaa dai daasda agaitadai Diuusi

tomasi mosʌca ʌmoco viaacatadai ʌgai. Dai Diuusi caaagidi-
tadai Avraañi sai aliʌ muida agaitadai cajiudadʌ Isaaaiñdʌrʌ.
Dʌmos Diuusi mosnʌida ʌliditadai sabai cʌʌga ʌʌgidi Avraañi
dai maisiu issʌʌlicʌdʌ muaagi Avraañi gʌmara.
19 Avraañicaru vaavoitu isDiuusi istutuidi isduduaacaldiagi
coidadʌ. Cascʌdʌ siaduucai isDiuusi duaacaldiamudai Isaa
coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
20 Isaacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ maiquiaa
muucucai ʌgai aagidi gʌmaamara Jaco dai Esaú sai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai.
21 Jacocaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi
cayoga muu cʌʌlimucai aagidi gʌmara Osé maamaradʌ sai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai. Dai Jaco siaa duutuli
Diuusi daagʌcatai gʌgiica.
22 Osécaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi ca-
muuquia agaitadai pocaiti sai gʌaaduñi ʌjudidíu vuvaaquia
agaitadai gooquirioma Ejiipituaiñdʌrʌ. Dai aagai ʌʌpʌ
mʌsiaaco vuuquiagi oodʌ camuucucai ʌgai.
23 Moseesacaru dʌʌdʌdʌ cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi
cascʌdʌ aidʌsi vuusai Moseesa maatʌ tʌʌ ʌgai sidi ʌrDiuusi
ʌco vusaidadʌ. Cascʌdʌ vaica masaadai ʌstocatadai ʌgai,
tomasi ʌraí gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali utu vuvaquiadʌ
ismaacʌdʌ ʌrcʌcʌʌlicatadai judidíu maamaradʌ. Vʌʌscʌrʌ
Moseesa dʌʌdʌdʌ maiʌʌbʌñi ʌraí.
24 Moseesacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi
cagʌʌ ʌgai maitipʌli isʌoodami ʌraí baabadʌ duucai nʌijadagi.
25 Baiyoma ipʌli ʌgai isʌoodami maatʌcagi isʌgai ʌrjudíu.
Ʌjudidíu ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ. Tomasi vʌʌsi ʌjudidíu
ʌrpipiooñigadʌcatadai ʌraí Ejiipitʌrʌ oidacami dai soimaasi
taatamituldiña. Moseesa baiyoma ipʌli issoimaasi taatagi
dai maisiu baigʌʌliadagi chʌʌqui tasai ivuaadatai istumaasi
ipʌlidi ʌsoimaasi ivuaadami ʌʌmadu.
26 ʌMoseesa vaavoitudaiña isDiuusi maquia agai ʌmo
istumaasi vaamioma cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ
ipʌli isʌEjiipitʌrʌ oidacami soi duucai nʌijadagi poduucai
mʌsduucai soi duucai nʌijada agaitadai ʌCristo goquiʌrʌ
diviacai. Moseesa poʌliditadai sai poduucai vaamioma
baigʌʌlidi isviaacatai vʌʌsi ʌraí Ejiipituaiñdʌrʌ vustuidadʌ.
27 Moseesacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ii Eji-
ipituaiñdʌrʌ maiʌʌbʌñi ʌgai ʌraí tomasi ʌraí aliʌ baamu
ʌMoseesa vui. Vʌʌscʌrʌ Moseesa iduí vʌʌsi istumaasi Diuusi
tʌjai saidʌ iduuna ducami isnʌijadamudai ʌgai Diuusi tomasi
maitʌrtʌʌgacarui.
28 Moseesa cʌʌga vaavoitu isDiuusi iduñia agai istumaasi
aagi isiduñia agaitadai cascʌdʌ gatʌjai coodaragai cañiiru
maamaradʌ dai aagidi sai vʌʌsi oodami vausidana gʌnquii

quitaagiña sicoli cañiiru ʌʌradʌcʌdʌ sai poduucai maivaacʌna Diuusi tʌaañicarudʌ dai maicoodana judidíu maamaradʌ cʌcʌʌli ʌpʌgadadʌ.

29 Ʌjudidíu cʌʌga vaavoitu Diuusi cascʌdʌ dʌgavusai ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ vʌʌgicʌdʌ tʌʌgiducatadai ducami issiʌrdʌvʌʌrai gaquicamicamudai ʌgai. Dai aidʌsi ʌEjiipitʌrʌ oidacami dʌgavuñia ʌliditadai ʌʌpʌ baicoi.

30 Ʌjudidíu cʌʌga vaavoitu Diuusi cascʌdʌ gʌí ʌbidaviqui ismaacʌdʌ sicoli cuupicatadai Jericooʌrʌ. Cuvaracami tasai sicoli dʌgavuscʌiña ʌjudidíu Jericooʌrʌ bidaviqui ʌbʌgi, taida gʌí.

31 Raavacaru ʌrʌmo ooqui ismaacʌdʌ Jericooʌrʌ oidacatadai dai vaavoitu isDiuusi maaquia agaitadai ʌdʌvʌʌrai ʌjudidíu cascʌdʌ soí ʌgai ʌcʌcʌʌli judidíu ismaacʌdʌ vaapa Jericooʌrʌ dai nʌida agai ʌdʌvʌʌrai ismaasi cascʌdʌ maimuu ʌooqui aidʌsi coi ʌgaa ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi. Raavacaru ʌrʌmo ooqui tatacaligamicatadai.

32 Camitistutuidi aanʌ isaagagi vaamioma. Camaitiñaajʌi tasai isaagagi istumaasi ivuaadana gʌraaduñicaru Jedeoona dai Baraca dai Sansona dai Jefete dai Davi dai Samueeli dai aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

33 Ʌgai cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ivuaadana naana maasi. Ʌʌmoco vuvaidiña oidacami dai ʌʌgi ami dʌvʌʌragadʌrʌ oidacana. Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdami cʌʌga ivuaadana gʌnaa duiñdaga. Dai Diuusi soí vʌʌscatai isducatai aagidi. Dai Diuusi nuucagi aa sai maiugaana mamavidi,

34 dai aa sai maimʌʌna aidʌmʌsi gʌʌ taiyʌrʌ suuli dai Diuusi soí aa mʌsai maicoodana. Dai Diuusi soí ismaacʌdʌ maiguupuacatadai sai guupucatuna. Dai Diuusi soí aa sai cʌʌga maatʌ cocodaiña dai voopoitudaiña gʌnsasaayu.

35 Dai ʌʌmo ooqui aaduñdʌ duduaaca.

Dai ʌʌmoco gia soimaasi taatatuli sasaayudʌ dai coi. Dʌmos ʌgai baiyoma ipʌli mʌscoodagi dai maisiu gajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga. Ʌgai maatʌcatadai isʌmo imidagai duduaaca agai dai iimi agai Diuusi ʌʌmadu. Ʌgai maatʌcatadai isvaamioma siooma oidaca agai tʌvaagiʌrʌ istami oidi daama.

36 Dai ismaacʌdʌ maivaavoitudaiña Diuusi soi vuaadana ʌvaavoitudadami. Ʌʌmoco parunaiña ʌgai dai aa gʌvaiña dai aa mamaisapaiña dai vupuuraiña cadeenacʌdʌ.

37 Dai ʌʌmoco coodaiña ojoodaicʌdʌ dai aa seruuchucʌdʌ guicumaiña ʌgai dai aa aagidiña ʌgai sai gajiaadʌrʌ viaana gʌnvaavoidaraga sai poduucai camaisoimaasi taatamituldiada agai dai amaasi coodaiña mastaicʌdʌ. Dai aa mosaipaco ajioopaiña dai sisivatu oojogidʌcʌdʌ dai cañiiru oojogidʌcʌdʌ ivuaadana ʌgai gʌnyuucusi. Sʌʌlicʌdʌ

ʌrsoituutuigami ʌgai daidʌ ʌoodami soi duucai nʌidiña dai soimaasi taatamituldiña.
38 Ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi aliʌ soimaasi ivuaadana cascʌdʌ maitʌaagaitadai isʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidaca ʌgai ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ oidigana ajioopaiña dai tʌtʌjovai oidacana. Ʌvaavoitudadami vaamioma namʌga cascʌdʌ.
39 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maimaa ʌgai vʌʌsi istumaasi aagidi sai maquia agai.
40 Diuusi ipʌliditadai isʌgai nʌnʌracagi asta istuigaco ootosda agaitadai ʌgai ʌmo sʌʌlicami vaamioma cʌʌgaducami dai ʌgai ʌrʌsʌʌlicami ismaacʌdʌ gʌrootosi ʌgai aidʌsi divia Suusi Cristo. Dai poduucai Diuusi oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ dai aatʌmʌ ʌʌpʌ. Dai Diuusi vʌʌscatai ʌmapai gʌrmaquia agai vʌʌsi istumaasi aagai.

12

———

1 Maatʌcatai iscʌʌga vaavoitudaiña muidutai gʌraaduñicaru aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌaagai iscʌʌga vaavoitudadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai gajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami dai vʌʌsi istumaasi maitʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
2 Dai gʌaagai isapiatʌtʌgitoda aatʌmʌ isSuusi ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai ʌgai Diuusi. Suusi Cristo tʌvaagiʌrʌ daacatadai Diuusi ʌʌmadu dai aliʌ baigʌʌliditadai ʌgai mʌʌca. Dai vʌʌscʌrʌ divia tami oidigi daama ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai muu curusiaba tomasi gomaasi aliʌsi ʌrsiaa ʌʌraragaicatadai ʌjudidíu vʌʌtarʌ. Dai gooquiʌrʌ ʌpamu ii tʌvaagiamu dai Diuusi sʌʌlisia padʌrʌ daja. Dai aatʌmʌ gʌaagai isvaavoitudai Diuusi ʌpan duucai Suusi vaavoitudai Diuusi.
3 Tʌtʌgitodavurai aapimʌ isducatai Suusi Cristo apiaivuaada istumaasi Diuusi ipʌlidi tomasi ʌsoimaasi ivuaadami soimaasi taatatuli cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ tomamʌsi soimaasi taatamai. Dai maivui ñioocada Diuusi tomasi ʌoodami soi duucai gʌnnʌidi.
4 Aapimʌ maiquiaa gʌncooditu vuidʌrʌ vʌʌtʌcatai ʌDiaavora ʌʌmadu ʌsoimaasi ivuaadami.
5 Gʌaagai mʌsiapiatʌtʌgitodagi iscaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco pocaiti Diuusi maacaitai ñiooqui vaavoitudadami gʌmaamara duucai:

Giñmaamara maitʌaagai mʌsbacocodagi tomali maitʌaagai isdagituagi isivuaadagi istumaasi aanʌ ipʌlidi siʌʌscadʌ

soimaasi gʌntaatamituldiada aanʌ soimaasi ivuaadatai aapimʌ.

6 Dai soimaasi taatamituldi aanʌ vʌʌsi giñmaamara, aliʌ oigʌdai aanʌ cascʌdʌ.

Ascaiti Diuusi.

7 Siʌʌscadʌ Diuusi soimaasi gʌntaatamituldiada maamaradʌcatai aapimʌ maitʌaagai mʌsvui ñioocadagi. VʌʌSi oodami ismaacʌdʌ oigʌdai gʌnmaamara soimaasi taatamituldi siʌʌscadʌ maicʌʌga ivuaadagi.

8 IsDiuusi maisoimaasi gʌntaatamituldiadagi siʌʌscadʌ soimaasi ivuaada aapimʌ poduucai isduucai soimaasi taatamituldi ʌgai gʌmaamara aidʌ gia aapimʌ maitʌrmaamaradʌ ʌgai.

9 Aidʌsi aaliducatadai aatʌmʌ soimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrdʌʌdʌ soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ dai vʌʌscʌrʌ siaa duutudaiña aatʌmʌ. DʌmOs vaamioma cʌʌga gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi tomasi soimaasi gʌrtaatamituldiadagi ʌgai soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatʌmʌ dai tomastuigaco oidaca Diuusi ʌʌmadu.

10 Aidʌsi aaliducatadai aatʌmʌ soimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrdʌʌdʌ isducatai cʌʌgadu ʌlidiña ʌgai. DʌmOs Diuusi soimaasi gʌrtaatamituldi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatʌmʌ ʌpan duucai ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

11 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai tomali ʌmaadutai maioojoidi issoimaasi taatamituldiadagi dʌʌdʌdʌ dʌmOs ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi iscʌʌga tuutiacagi soimaasi taatamaitai ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacana.

———

12-13 AliʌSi gʌaagai isapiadaanʌda aapimʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi isducatai Diuusi ipʌlidi vai poduucai aa oodami maigajiaadʌrʌ vipiaadana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dʌmOs baiyoma vaavoitudana ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Dai aliʌSi gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiada aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ vai poduucai aa oodami cʌʌga maatʌ caʌcana dai ʌʌgiditai caʌcana dai maisoimaasi ivuaadana.

14 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami tomasi ʌgai gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ dai maitavʌr soimaasi ivuaada. IsmaacʌdʌApiasoimaasi ivueeyi maitistutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu.

15 GʌnnuucadacavuraiAapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maigajiaadʌrʌ viaana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ, isdagitua aapimʌ Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu. Dai gʌnnuucadacavurai aapimʌ aipacoga

vai tomali ʌmaadutai maitʌvʌpi bacocodagi poduucai baacoitudan tada aapimʌ muidutai ʌʌpʌ.

16 Dai gʌnnuucadacavurai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maigoogosi gʌducamicana dai maigajiaadʌrʌ vipiaadana istumaasi aagai Diuusi poduucai isduucai idui Esaúcaru. Esaúcaru gajiaadʌrʌ viaa gʌsʌʌlicamiga ismaacʌdʌ viaacatadai gʌooga vustuidadʌrʌ. VʌʌSi maa ʌgai gʌsuculi. Vaidʌ suculidʌ maaquiagi laachi cuaadagai.

17 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isgooquiʌrʌ aidʌsi Esaú ipʌliditadai isʌoogadʌ daañiagi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña maitistui oogadʌ. Esaú ʌpamu viaaca ʌliditadai gʌsʌʌlicamiga dai asta suaacaitadai dʌmos camaibaigacatadai.

18 ΛʌquioMa aidʌsi Diuusi maa ʌjudidíu gʌsʌʌlicamiga ʌgiidi Siñaíʌrʌ aliʌ copoñimi oidigi dai ʌvʌʌrai dai tucagamu dai gʌʌpi mʌí taí ʌgiidiʌrʌ.

19 Dai cavami caidatu ʌmo piito dai caidatu Diuusi ñiooquidʌ taidʌ ʌoodami sʌʌlicʌdʌ duduaadimu dai daañimi Diuusi sai camaiñiooquidiña ʌpamu.

20 Ʌgai poʌliditadai ismaitistutuidi isʌʌgiadagi istumaasi aagidi Diuusi. Ʌgai potʌtʌdai sai isʌmaadutai siʌpʌ ʌmo istumaasi taatagi ʌgiidi gʌaagaitadai mʌsmuaagi ojodaicʌdʌ siʌpʌ uusicʌdʌ cascʌdʌ duduaadimu ʌgai.

21 Sʌʌlicʌdʌ sigalnascatadai oidigi cascʌdʌ asta Moseesa ʌʌgi pocaiti sai gigivuli duaadimucai. VʌʌSi gomaasi tʌʌ dai caʌ ʌjudidíu, dʌmos aapimʌ gia cho.

22-24 DʌMos Diuusi gʌnmaa aapimʌ ʌmo sʌʌlicami utudui. Ʌgai ʌrSuusi Cristo sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ cavaavoitu. Suusi Cristo ʌgai dai muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai poduucai oigʌldicana oodami soimaascamigadʌ tomastuigaco. Vaamioma cʌʌgadu istumaasi iduí Suusi Cristo sistumaasi iduí Aveelicaru. Aveelicaru muaa ʌmo cañiiru mara dai ʌʌradʌ daasi Diuusi. Dai aapimʌ vaavoitudai isDiuusi gʌnvaidaquia agai tʌvaagiamu siaaco daja ʌgai. Ʌgai tomastuigaco oidaga dai nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami daidʌ ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai modaraaja ʌʌpʌ mui miil tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi siaa duutudai Diuusi. Dai mui miil Diuusi maamaradʌ ami daraaja ʌʌpʌ, ʌgai vaa ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu. Ʌgai gia tomali ʌmo imidagai camaisoimaasi ivuaada agai.

25-26 GʌnnuucadacavuraI aapimʌ dai maigajiaadʌrʌ vipiaada Diuusi baiyoma ʌʌgiadavurai. AidʌSi Diuusi ñiooqui ʌjudidíu Siñaíʌrʌ aidʌsi maa gʌsʌʌlicamiga gigivuli ʌdʌvʌʌrai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌjudidíu maiʌʌgi Diuusi tai cascʌdʌ Diuusi soimaasi taatatuli. Poduucai soimaasi gʌrtaatatuldia agai ʌgai ismaiʌʌgiadagi aatʌmʌ Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ.

Cascʌdʌ pocaiti Diuusi sivi: “Λʌpʌ ʌmo imidagai gigivuquitudamu aanʌ dʌvʌʌrai dai tʌvaagi ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi.

27 Aidʌsi Diuusi pocaiti sai ʌʌpʌ ʌmo imidaga ʌpʌduñia agai gomaasi ʌgai potʌiya ʌlidi sai ugitituda agai vʌʌsi istumaasi idui ʌgai tami oidigi daama, dai tasai, dai masaadai dai sisiaavugai ʌʌpʌ, dai viaa agai mosʌcaasi istumaasi maiugiatʌi.

28 Aliʌsi gʌaagai isbaigʌrʌliada aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. Λgai vʌʌscʌrʌ gʌroigʌdai dai gʌrnuucada dai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana cascʌdʌ. Dai vʌʌsi gomaasi maiugiatʌi. Cascʌdʌ gʌaagai tʌsbaigʌrʌliaracʌdʌ ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ dai siaa duutuadagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ oidacatai poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi dai tʌtʌgitoitai isDiuusi vʌʌscʌrʌ soimaasi taatamituldi sioorʌ maiʌʌgidi.

29 Maatʌcatai isDiuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamituldi vʌʌsi soimaasi ivuaadami.

13

———

1 Gʌaagai mʌsapiagʌnoigʌadagi aipacoga. Aapimʌ ʌrgʌnaadunumu vaavoitudadami cascʌdʌ.

2 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsmiaadʌgiadagi gʌndaividacami. Λʌmoco camiaadʌgidiña Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌcana isʌrDiuusi tʌtʌaañicarudʌ.

3 Soicʌdavurai aapimʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maamaisapi ducami isaapimʌ ʌʌmadu maamaisapicagi. Dai soicʌdavurai aapimʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ soimaasi taatamai, tʌtʌgitodavurai isaapimʌ ʌʌpʌ istutuidi issoimaasi taatagi.

4 Siaavʌr gʌnduutuada aapimʌ cuucunacami aipacoga dai cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca dai maisoimaasi ivuaada. Maitavʌr googosi gʌnducamica tomali cʌʌli tomali ooqui. Vʌʌscʌrʌ maisoimaasi ivueeyi sioorʌ mosʌcaasiga gʌooñiga ʌʌmadu voopodagi. Diuusi soimaasi taatatuldia agai vʌʌsi ismaacʌdʌ googosi gʌnducami.

5 Maitʌaagai mʌsmui ʌmpaidiada ʌliada tumiñsi. Baigavʌr gʌnʌliada aapimʌ ʌgaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ viaacagi, maatʌcatai sai Diuusi pocaiti: “Aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌnsoicʌdamu dai gʌnʌʌmadu daacamu”, ascaiti Diuusi.

6 Cascʌdʌ aatʌmʌ istutuidi ispocaitiadagi vaavoitudaitai Diuusi:

Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi
Cascʌdʌ maiʌʌbʌidi aatʌmʌ tomali ʌmaadutai.
Iscaitiadamu aatʌmʌ.

7 Daanʌdavurai Diuusi sai soicʌiña ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ tucamidʌrʌ. Λgai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai cʌʌga ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ. Dai aapimʌ gʌaagai

mʌsʌpan duucai ivuaada ʌgai dai ʌpan duucai vaavoitudada ʌgai.

8 Suusi Cristo ʌrʌgai vaa tomastuigaco.

9 Maitavʌr vaavoitudada aapimʌ itumaasi gʌmamaatʌtuldiadagi aa ismaacʌdʌ maiʌpa maasi ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuli tucamidʌrʌ. Diuusi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi poduucai istutuidi aatʌmʌ tʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi. Dʌmos ʌʌmoco vaavoitudai sai maitʌaagai iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai. Gomaasi maitʌrsoiñi. Cascʌdʌ aatʌmʌ maitʌaagai tʌsvaavoitudada gomaasi.

10-13 Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu coodaiña vustaqui ʌmo altar daama dai bʌʌ aimʌraiña ʌʌradʌ iicusi vaaqui ʌraana tucavi tucavioma cʌaacʌdʌ dai dadaasdiña Diuusi sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai vustaqui tuucugadʌ bʌʌ aimʌraiña siaaco maitiipu baabaqui dai mʌmʌidiña. Dai poduucai ʌʌpʌ ʌSuusi gʌmuaatu siaaco maitiipu baabaqui. Suusi muu sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ gomaasi ʌrʌsʌʌlicami utudui ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi ootosacai Suusi Cristo tami oidi daama. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ʌgai maioigʌldicamu soimaascamigadʌ. Cascʌdʌ aatʌmʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaada Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai apiavaavoitudadagi Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ tomasi soimaasi taatamai aatʌmʌ vaavoitudaitai.

14 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi oidaga tami oidigi daama ugitia agai cascʌdʌ nʌnʌra aatʌmʌ istuigaco iimia ragai tʌvaagiamu siaaco daja Diuusi dai ʌʌmadu oidaca ragai tomastuigaco.

15 Cascʌdʌ gʌaagai isvʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioocada aatʌmʌ Diuusi vʌʌtarʌ gʌrsoicʌitai Suusi Cristo. Ʌpapaali judidíu dadasdiña Diuusi naana maasi istumaasi dʌmos aatʌmʌ maitʌaagai isdadasdiagi tomali ʌmo istumaasi mosgʌaagai tʌscʌʌga ñioocada Diuusi vʌʌtarʌ.

16 Tʌtʌgitodavurai isgʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vʌʌscʌrʌ dai oidiadagi aa mʌstumaasi viaacagi. Poduucai baigʌʌlidiña Diuusi.

17 Ʌʌgiadavurai aapimʌ gʌntʌtʌaanʌdamiga. Ʌgai gʌnsoicʌda ʌlidi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana maatʌcatai isʌmo imidagai vuidʌrʌ guuquiva agai ʌgai Diuusi. Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca vai maisoigʌnʌlidiña gʌntʌtʌaanʌdamiga. Issoigʌnʌʌliada ʌgai aapimʌ ʌʌpʌ soigʌnʌliadamu.

18 Daanʌdavurai Diuusi sai apiacʌʌgacʌrʌ oidacana aanʌ tomasi aanʌ poʌlidi isivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

19 Dai vaamioma ipʌlidi aanʌ isdaanʌda aapimʌ Diuusi nai vaamioma otoma istuidia aanʌ ismʌʌca gʌndividiagi.

———

20 Diuusi ʌgai dai gʌriibʌstudacan tadatudai. Dai Suusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ dai
gotorʌ Diuusi duaacali coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ poduucai is-
duucai aagai Diuusi gʌsʌʌlicamiga utuducʌdʌrʌ ismaacʌdʌ
maiugitia agai tomali ʌmo imidaga. Suusi Cristo ʌgai dai aliʌsi
oigʌdai dai nuucada vʌʌsi ʌvaavoitudadami.
21 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌnmaacana guvucadagai mai
cʌʌga ivuaada aapimʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi vaavoitudaitai
aapimʌ Suusi Cristo. Dai aanʌ ipʌlidi ʌʌpʌ isaapimʌ dai vʌʌsi
oodami siaa duutuadagi Diuusi dai cʌʌga ñioocadagi tomastu-
igaco.
22 Giñaaduñi gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maitiñvui baacocoiña
gʌnmaacaitai aanʌ ñiooqui idi ooji cavulicamiʌrʌ.
23 GʌraduñiTimoteo cavuusai maisacaruaiñdʌrʌ. Iso-
toma divia ʌgai tami vaidacamu aanʌ siʌʌscadʌ mʌʌca
gʌnnʌidamuagi.
24 Diuuscʌdʌ viaatuldi aanʌ vʌʌsi gʌntʌtʌaanʌdamiga
ʌʌmadu aapimʌ vaavoitudadami. Govaavoitudadami
ismaacʌdʌ tanai Itaaliʌrʌ oidaca Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.
25 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai
aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Santiagu Jacocaru cajiudadʌ

1 Aanʌ Santiagu ʌrpiooñigadʌ Diuusi dai ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo. Viaatuldi aanʌ ʌbaivustaama dan gooca Jacocaru maamaradʌ cajiudadʌ ismaacʌdʌ aipaco oidaga vʌʌsi oidigʌrʌ.

———

2 Giñaaduñi aliʌsi gʌaagai isbaigʌnʌliada aapimʌ siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi naana maasi.
3 Moscʌʌga maatʌ aapimʌ issoimaasi taatamituldagi aapimʌ cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi aidʌ gia vaamioma cʌʌga vaavoitudadamu aapimʌ Diuusi soimaasi taatamaitai.
4 Gʌnaagavurai dai poduucai ivuaada. Aapimʌ ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi issoimaa taatamadagi dai vʌʌscʌrʌ maivuí ñioocadagi Diuusi cʌʌga vaavoitudai, dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ.
5 Isʌmaadutai aapimʌ viʌʌgacagi maatʌdagai taañivurai Diuusi siʌgai gʌnmaaquimu. Ʌgai maituu daayi dai maigʌducʌdʌ gʌʌlidiña.
6 Dʌmos cʌʌga vaavoitudaitai gʌaagai mʌstaanʌdagi. Ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai ʌmo imidagai cʌʌga vaavoitudaiña dai siaadiqui camaisi cʌʌga, ʌgai ʌrʌpan ducami uusi aagadʌ ismaacʌdʌ mosaipaco oiñidiña ʌvʌʌli.
7 Sioorʌ povuaadagi ʌgai maitʌaagai istʌtʌgitodagi isDiuusi maquia agai istumaasi.
8 Ʌgai ʌmo imidagai tʌtʌgitoiña ʌmo istumaasi dai siaadiqui ʌma maasi ʌgai maimoduucai oidacana vʌʌscʌrʌ.
9 Ʌvaavoitudadami soitigami gʌaagai isbaigʌʌliadagi cʌʌgacʌrʌ nʌiditai Diuusi ʌgai dai maisiu soiduucai nʌidi.
10 Ʌvaavoitudadami ricu ʌʌpʌ gʌaagai isbaigʌʌliadagi siʌʌscadʌ ʌoodami soiduucai nʌijadagi vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo. Vʌʌsi vustuidadʌ ʌricu ugiatʌi ʌpan duucai ʌyoosigadʌ vasoi maitʌvʌpi cavaca.
11 Mosvusacʌi tasai dai totoiñdarʌi dai gaquistudai yoosigai vai suuligʌi vai camaisigiamaascana. Poduucai ʌʌpʌ todian duucai ugiatʌi vustuidadʌ ʌricu quiaa aata vuaadatai ʌgai.

———

12 Sioorʌ soimaa taatamadagi dai maivuí ñioocadagi Diuusi ʌgai aliʌsi baigʌʌliadamu. Ʌgai ismaacʌdʌ istutuidi ispoduucai oidacagi Diuusi maaquimu oigaragai isvʌʌscʌrʌ oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu, poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.

13 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliada maitʌaagai
ispoʌliada ʌgai isDiuusi poduucai tʌtʌgitoituldi. Diuusi
tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitoi issoimaasi ivuaadagi, dai
tomali poduucai maitʌtʌgitoituldi ʌgai aa.
14 Baiyoma siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliada ʌgai
ʌʌgi poduucai tʌtʌgitoi cascʌdʌ.
15 Tʌgitoidagiañdʌrʌ vusacʌi soimaascami dai siʌʌscadʌ
caaliʌsi ʌrsoimaasi iducamicagi ʌoodami camaitistutuidi
isimiagi Diuusi ʌʌmadu.
16 Giñaaduñi maitavʌr ʌʌgi gʌnvupuiirumadada.
17 VʌʌSi istumaasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ viaa aatʌmʌ
oidigi daama Diuusi gʌrmaacai. Diuusi iduí tasai dai
masaadai dai sisiaavugai dai aliʌ cʌʌga dadadacʌi vʌʌsi ʌgai,
dʌmos Diuusi vaamioma dadadacʌi. Gocuudagi ismaacʌdʌ
viaa Diuusi tomali ʌmo imidagai maiugiatʌi tomali maitutu-
cui. Diuusi vʌʌscʌrʌ gʌrmaacai istumaasi cʌcʌʌgaducami.
18 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi tʌsvaavoitudagi dai muidu-
tai vaavoituda agai dʌmos aatʌmʌ ʌʌpʌga vaavoitu. Poduucai
ipʌli ʌgai cascʌdʌ poduucai ivueeyi.

———

19 Giñaaduñi siooma ʌrcʌʌgai iscaʌcagi isñioocadagi dai
maitʌaagai isbacocodagi.
20 Oodami ismaacʌdʌ bacocorʌi maitivueeyi istumaasi Diu-
usi ipʌlidi,
21 cascʌdʌ casiavʌr maisoimaasi ivuaada. Ʌʌgiadavurai
aapimʌ Diuusi. Caviaa aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ
gʌrootosi ʌgai. Diuusi viaa guvucadagai daidʌ istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidagi isvaavoitudagi aapimʌ ñiooquidʌ.
22 Ivuaadavurai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌ maisiu
moscaʌca. Sioorʌ caʌcagi dai maitivuaadagi poduucai ʌʌgi
gʌnvupuiirumadai ʌgai.
23 Sioorʌ moscaʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgiadagi ʌgai
ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ mʌʌ nʌnʌidi gʌʌʌsi
24 dai casi gʌaagadagi tuitaragai vai ʌgai mosimiagi abi-
aadʌrʌ dai camaitʌgituagi ismaasi ʌʌsidʌ.
25 Sioorʌ mostʌgitocagi istumaasi caʌ Diuusi ñiooquidʌ is-
maacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi dai cʌʌga tʌgito caʌcagi dai
apiacʌʌga vaavoitudadagi daidʌ ivuaadagi istumaasi aagai
Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌgai aliʌ baigʌʌliadamu.
26 Isʌmaadutai pocaitiadagi siʌrvaavoitudadami dai
vʌʌscʌrʌ vuí ñioocada aa ʌʌgi gʌnvupuiirumadai dai poduucai
vaavoidaragadʌ maisoicʌi.
27 Diuusi nʌidi sioorʌ soicʌi aali maidʌʌdʌcami ʌʌmadu
ʌvipiudu siʌʌscadʌ soimaa taatamada ʌgai dai mai soimaasi
ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi aa ismaacʌdʌ maiʌʌgidi

Diuusi. Diuusi pocaiti sai sioorʌ poduucai ivueeyi ʌgai giaa sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai.

2

———

1 Giñaaduñi aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai vaa ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aliʌsi gʌaagai aapimʌ isvʌʌscatai ʌmadugan duucai nʌijadagi. Maitʌaagai issiooma cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌʌmoco siaa.

2 Ducami isvaapaquiagi gooca cʌcʌʌli siaaco siaa duutuada aapimʌ Diuusi, ʌmoco ʌrgʌvidacamicagi daidʌ ʌroorocagi aaniyugadʌ dai cʌcʌʌgaducagi yuucusidʌ, daidʌ ʌgʌmai ʌrsoitigamicagi dai cʌcʌʌliocoidadʌ yuucusucagi.

3 Amaasi mai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ miaadʌgidagi ʌgai ismaacʌdʌ cʌcʌʌgadu yuucusidʌ dai potʌʌdagi: “Tami daiva cʌʌgaducʌdʌ daicariʌrʌ”. Daidʌ ʌsoitigami mospotʌʌda aapimʌ: “Mʌʌcai cʌaca siʌʌpʌ daivañi tami dʌvʌʌrapi”.

4 Poduucai aapimʌ maiʌmadugan duucai nʌidi vʌʌscatai, baiyoma maicʌʌga tʌtʌgitoi aapimʌ.

5 Giñaaduñi caʌcavurai idi ñiooqui Diuusi ʌcovai vuvaitu vaamioma mui soitutuigami dai chiʌʌquioma riricu oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ sai cʌʌga vaavoitudaiña ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ vaamioma ʌrsoiñi isvaavoitudagi oodami Diuusi siviaacagi mui tumiñsi. Diuusi maaquimu ʌvaavoitudadami oigaragai sai gatʌaanʌiña ʌgai ʌʌmadu. Poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.

6 Dʌmos aapimʌ soiduucai nʌidi soitutuigami. Tʌtʌgitodavurai aapimʌ isʌriricu ʌgai dai soimaasi gʌnvuiididi aliʌ duudatai dai ʌgai gʌntʌvaimʌticana aapimʌ dai vamʌn tutusaiña dudunucamiʌrʌ.

7 Dai ʌgai vaa ʌgai dai vuí ñioocai Suusi Cristo ismaacʌdʌ gʌaagai issiaa duutuadagi. Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ vapacoñi aapimʌ.

8 Aduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Oigʌadavurai gʌnaaduñi poduucai mʌsduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi”. Issʌʌlicʌdʌ povuaada aapimʌ aidʌ gia cʌʌga ivueeyi aapimʌ.

9 Dʌmos ismaiʌmadugan duucai nʌijada aapimʌ aidʌ gia soimaasi ivueeyi aapimʌ. Dai poduucai aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiʌʌgidacai Diuusi ñiooquidʌ.

10 Tomasioorʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai ʌmo imidagai maicʌʌga iduñiagi tomasi ʌmo istumaasiʌrʌ ʌgai ducami ismaiʌʌgiada tomali ʌmo istumaasi.

11 Diuusi pocaiti sai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi oodami dai ʌgai vaa pocaiti ʌʌpʌ sai maitacoodaiña.

Isʌmaadutai maigoogosi gʌducamicagi tomasi mosgamuaa vʌʌscʌrʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiʌʌgidacai Diuusi ñiooquidʌ.

12 Aapimʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maatʌ isʌmo imidagai Diuusi nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi soimaascamiaiñdʌrʌ cascʌdʌ istutuidi aatʌmʌ isʌʌgiadagi ñiooquidʌ.

13 Isʌmaadutai maisoigʌʌliadagi aacʌdʌ Diuusi maisoigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ dʌmos sioorʌ soigʌʌliadagi aacʌdʌ Diuusi soigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.

———

14 Giñaaduñi, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai ispocaitiadagi ʌmoco sai vaavoitudai dai maitivuaadagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami? ¿Baiscʌʌgacʌrʌ vuusaiña ʌgai poduucai?

15 Ducami isʌmoco gʌnaduñi maiviaacagi yuucusi tomali cuaadagai

16 mai ʌmaadutai aapimʌ potʌʌdagi: “Diosai, tʌʌganapʌs tudu cuaadagai dai yuucusi”. Mai aapimʌ maimaquiagi istumaasi viʌʌga ʌgʌmai. Tumaasi soiñana ʌñiooqui.

17 Poduucai sioorʌ pocaiti sai vaavoituda dai maisoicʌdagi gʌaaduñi tumaasi ʌrcʌʌgai vaavoidaragadʌ.

18 Aapi pocaiti sai cʌʌga vaavoitudai dai aanʌ pocaiti saidʌ ivueeyi istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi. Dʌmos issʌʌlicʌdʌ vaavoitudamudai aapi Diuusi aidʌ gia ivuaadamudai istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi. Siuu duucu ivuaada aanʌ istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi poduucai gʌmaatʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoituda Diuusi.

19 Aapi vaavoitudai isʌmaduga Diuusi, vaavuava. Dʌmos ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vaavoitudai ʌʌpʌ isoidaga Diuusi dai gigivucui duduaadicuitai.

20 ¿Maimaatʌ caʌ aapi? ¿Ipʌlidipʌsi iñsigʌmaatʌtuldagi? Sioorʌ vaavoitudadagi dai maitivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai isvaavoitudada ʌgai?

21 Cʌʌga maatʌ aapi isgʌraduñi Avraañicaru ʌʌgidiña Diuusi daidʌ idui gʌmaracʌdʌ isducatai tʌjai Diuusi vai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Diuusi Avraañi dai pocaiti sai ʌgai ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ caʌma duucai gʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai ʌʌgidiña Diuusi.

22 Poduucai gʌmaatʌ isAvraañi aliʌ cʌʌga vaavoitudai Diuusi dai aidʌsi podui ʌgai vaamioma vaavoitu.

23 Dai poduucai ʌpʌdui isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi vai cascʌdʌ Diuusi

cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai ʌgai”. Vai Diuusi gʌaduñi duucai nʌidi Avraañi.

24 Camaatʌ aapimʌ siDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌvaavoitudadami cʌʌga ivuaadami duucai maisiu mosʌca vaavoidaragadʌcʌdʌ dʌmos istumaasi cʌʌgaducamicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌgai ʌʌpʌ.

25 Poduucai ʌpʌdui Raavacʌdʌ ʌgai ʌrʌmo ooqui tatacaligami dai cʌʌga miaadʌgi ojootosadʌ ʌjudidíu dai aagidi siaa sʌʌli iimia ʌgai sai maivuuna tʌtʌaanʌdami. Dai vaavoitu Diuusi cascʌdʌ aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi ipʌli isʌma duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi Raava dai pocaiti sai ʌgai ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ caʌma duucai gʌtʌgito dai camaisoimaasi iuvaada agai dai ʌʌgidi Diuusi.

26 Sioorʌ vaavoitudagi dai maicʌʌga ivuaadagi ʌgai maitʌrcʌʌgai vaavoidaragadʌ, ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo oodami ismaacʌdʌ cavusacʌi ibʌadʌ muucucai ʌgai.

3

———

1 Giñaaduñi maitʌaagai issii muidutai ʌrmamaatʌtuldiadamicagi. Camaatʌ aapimʌ sai aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi gʌrtaatamituldagi ismaisʌʌli aagidi aatʌmʌ ñiooquidʌ ʌgai.

2 Vʌʌscatai aatʌmʌ muiyoco maicʌʌga ivuaadana. Isʌmaadutai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ñioocadagi ʌgai ʌrʌmo oodami cʌʌga gʌtʌgitocami dai cʌʌga istutuidi ismaisoimaasi ivuaadagi.

3 Siʌʌscadʌ dacamidacartuda aatʌmʌ cavayu poduucai istutuidi aatʌmʌ isiimitudadagi siajaacoga ipʌliadagi.

4 Gʌntʌgitovʌr nʌijada vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ gʌʌ suudagi daama ajioopai tomasiʌʌ gʌgʌrdu ʌgai dai ʌvʌʌli ismaacʌdʌ nuituscʌi aliʌ guvuca vaidʌ ʌiimitudadami iimitudai siajaacoga ipʌliadagi ʌmo ali taavlacʌdʌ ismaacʌdʌ vaarcu uta daja.

5 Poduucai ʌpʌvueeyi ʌʌpʌ ganʌʌnʌcʌdʌ tomasi alidu vʌʌscʌrʌ istutuidi isnaana maasi ivuaadagi.

6 Dai ganʌʌnʌ ʌrʌpan ducami taí ʌʌpʌ. Lʌʌchi taicʌdʌ mʌmʌjʌi gʌʌpi oidigi. Ganʌʌnʌ istutuidi isaliʌ soimaasi ivuaadagi poduucai soimaasi ivueeyi oodami. Siʌʌsi ucami oidacagi ʌmo oodami amaasi ucami soimaasi ivueeyi nʌʌnʌdʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ.

7 Oodami istutuidi isbai tuutiatudagi tomastuma cʌcʌisi, dai coocoyi, dai ujuurugi, dai cʌcʌisi gʌʌ suudarʌ oidacami, dai cabai tuutiatudaiña.

8 Dʌmos ganʌʌnʌ gia tomali ʌmaadutai maitistutuidi isbai
tuigatudagi. Ganʌʌnʌ ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maibaiga
isbai tuigatudagi. Ganʌʌnʌcʌdʌ oodami ñiooquidi aa oodami
dai soigʌliatu poduucai isduucai muuquigami.
9 Gʌrnʌʌnʌcʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi gʌrooga dai
ʌgai vaacʌdʌ ñiooquidi aatʌmʌ oodami ismaacʌdʌ Diuusi idui
pomaasi ismaasi Diuusi.
10 Gʌrtʌñicʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi dai ʌgai
vaacʌdʌ soimaasi ñioocai. Giñaaduñi poduucai gia maitʌaagai
isivuaadagi.
11 ¿Isbai vuusaiña ʌgai vaa vagʌacañiañdʌrʌ suudagi yoovi-
cami dai sivucami?
12 ¿Giñaaduñi isbai ʌmo iigosi dʌʌdʌ iibiatana uuvasi siʌʌpʌ
ʌmo uuvasi dʌʌdʌ bais iibiatana iigosi? Poduucai ʌʌpʌ ʌmo
vagʌacañiañdʌrʌ maivusacʌi suudagi yoovicami dai sivu-
cami.

———

13 Isoidacagi ʌʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ
cʌʌga gʌtʌgitocagi ʌgai gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai podu-
ucai nʌijadagi aa siʌrvaavoi iscʌʌga gʌtʌgito dai maitʌaagai
isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi. Ʌgai vaa maatʌdagadʌ mamaatʌtuldi
ismaitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi.
14 Dʌmos isaliʌ muuquimudadʌ tuigacagi ʌgai dai ʌʌgi
gʌvʌʌtarʌ tʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌtʌgitodagi aa maitʌaagai
isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi gʌmaatʌdagacʌdʌ vʌʌsi gomaasi ʌpan
ducami isyaatagʌdagi.
15 Googadʌ maatʌdagai maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gamaacai Di-
uusi goovai mosʌroodami oidigi daama oidacami tʌgitoidadʌ
dai goovai ʌgai ismaacʌdʌ gamaacai ʌDiaavora.
16 Siaaco coimudadʌ tuutiacagi oodami dai ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ
tʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌtʌgitodagi aa ami mosgʌnvupui
ñioocaiña oodami, daidʌ ivuaadana mui naana maasi
soimaascami.
17 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ viaa maatʌdagai ismaacʌdʌ
gamaacai Diuusi ʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maioomali-
acana, dai tʌtʌgitoiña aa, dai ʌʌgidiña gʌnbaitʌguucacamiga,
dai soigʌnʌlidiña aacʌdʌ dai soicʌiña dai ʌmadugan duucai
nʌidiña vʌʌscatai dai vʌʌsi isducatai aagai poduucai
ivuaadana.
18 Dai maicocodaiña aa dai poduucai cʌʌga ivueeyi, ʌgai
ipʌlidiña iscʌʌgacʌrʌ oidacagi oodami cascʌdʌ.

4

———

1 ¿Ducatai gʌncoodaiña aapimʌ? Soimaasi tʌgitoidagai
gʌnmaitʌcʌi dai poduucai maicʌʌga ivueeyi aapimʌ.

2 Aapimʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai mʌsmaitʌnmaquiagi
gacoodaiña aapimʌ. Aapimʌ viaaca ʌlidiña istumaasi vi-
aaca gʌnaduñi dai mʌsmaitʌnmaquiagi cocodaiña aapimʌ.
Aapimʌ maiviaacana istumaasi ipʌlidi maitaanʌi aapimʌ Di-
uusi cascʌdʌ.
3 Dai mʌstaanʌdagi, Diuusi maitʌnmaacai. Λʌgigʌnvʌʌtarʌ
taanʌiña aapimʌ cascʌdʌ. Maitavʌr cʌʌgai ispoduucai
taanʌdagi.
4 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi. ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai
sioorʌ ivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi
Diuusi ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi? Mospoduucai sioorʌ
ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ
maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi.
5 Maisiu mosʌʌgi pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “GʌIbʌdaga is-
maacʌdʌ ootoi Diuusi sai gʌrʌʌmadu daacana aliʌsi gʌrsoicʌi
dai aliʌ soigʌʌlidi ʌgai siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aatʌmʌ”.
6 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai aliʌsi gʌrsoicʌi cascʌdʌ
pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ. “Diuusi vuí caatʌ ismaacʌdʌ
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dʌmos Diuusi soicʌi ʌgai ismaacʌdʌ
maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi”.
7 Λʌgiadavurai aapimʌ Diuusi dai vuidʌrʌ avʌrvʌʌtʌca Di-
aavora siʌgai mʌlimu.
8 Duudatai avʌrgamamadada siDiuusi gʌnsoicʌdamu dai
vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu. Dañi aapimʌ soimaasi
ivuaadami, ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi
ivuaada. Dai aapimʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiada ʌliada Diuusi
dai soimaasi ivuaada ʌliada ʌʌpʌ, dagitovurai gosoimaa
tʌgitoidagai,
9 dai soigʌnʌliada soimaasi ivuaadatai. Sioorʌ asʌdagi
soimaasi ivuaadatai baiyoma gʌaagai issuaanʌdagi,
sioorʌ baigʌʌliadagi soimaasi ivuaadatai baiyoma gʌaagai
issoigʌʌliadagi.
10 Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada vuitapi Diuusi siDiuusi
gʌnoigʌldamu dai gʌnsoicʌdamu.

———

11 Giñaaduñi maitavʌr gʌnñiooquiada aipaco, sioorʌ
ñiooquiadagi ʌmoco gʌaduñi dai dunucami duucai gʌvuaadagi
tʌcaca ʌliditai gʌaduñi ʌgai vuí ñioocai Diuusi ñiooquidʌ
ismaacʌdʌ pocaiti sai gʌaagai isoigʌada gʌraaduñi. Λgai
ducami ispocaitiadagi sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi.
DʌmosisaapimʌpocaitiadagisaiDiuusiñiooquidʌmaitʌrsoiñi
dai aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ aidʌ gia aapimʌ ʌʌgi
gʌnaagidi isducatai gʌaagai mʌsoidacagi ducami isaapimʌ
ʌrdudunucamicagi.

12 Λʌgi Diuusi gamaa gʌñiooqui. Λgai vaa ʌgai daidʌ
ʌrdunucami. Λgai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami
siʌʌpʌ ugititudagi. ¿Dai aapimʌ giñaaduñi, ¿moorʌ dai
dudunucami duucai daraiva ʌlidi aa vʌʌtarʌ?

———

13 Aapimʌ gʌnsaagida oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti:
“Sivi siʌʌpʌ sioroco iimimu aatʌmʌ sibʌaaco dai mʌʌca oida-
camu ʌmo uumigi dai gaaata vuaadamu dai gamaitʌcʌdamu
tumiñsi”.
14 Dai tomali maimaatʌcatai istumaasi ʌpʌduñiagi siaadiqui
aapimʌ maimaatʌ siʌʌscadʌ coiya agai aliʌ maitʌvʌpi ca-
pacarʌi oodami.
15 Baiyoma gʌaagai mʌspocaitiadagi: “IsDiuusi ipʌliadagi
oidacamu aatʌmʌ daidʌ ivuaadamu imaasi siʌʌpʌ ʌma
maasi”.
16 DʌmOs aapimʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dai ʌʌgi
gʌntʌaanʌdan duucai ñioocai dai maitʌtʌgitoi isDiuusi ʌgai
dai gʌntʌaanʌi. Poduucai gia maicʌʌgadu.
17 Sioorʌ maatʌtai ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami dai
maitivuaadagi ʌgai maicʌʌga ivueeyi.

5

———

1 CaʌcavurAi aapimʌ riricu. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaa
gʌntaatamituldamu soimaasi ivuaadatai aapimʌ cascʌdʌ
aliʌsi gʌaagai iscavami aijigʌdagi.
2 VʌʌSi gʌnvustuidaga duva agai dai gʌnyuucusi
cʌcʌʌgaducʌdʌ maamata agai.
3 Dai gʌnooroga dai gʌnplaataga biitama agai dai
poduucai maatʌmu aa sialiʌ maicʌʌga tuutiacatadai aapimʌ
dai maisiaa doodai gʌnvustuidaga dai soiñamudai aa.
Diuusi soimaasi gʌntaatatuldamu. Aapimʌ mui ʌmpagi
gʌnvustuidaga sivi cayoga aayi istuigaco Diuusi nʌida agai
soorʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai soorʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
4 Aapimʌ maiaa namʌqui gʌnpipiooñiga sioorʌ yoovaiña
gʌnʌʌsi, vai ʌgai aagidi dudunucami vai Diuusi caʌ istumaasi
aagai ʌgai. Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai.
5 Aapimʌ mui viaacana tumiñsi dai yuucusi cʌcʌʌgaducami
tami oidigi daama, dai mosgavagimataiña vʌʌsi gomaasi
ivueeyi aapimʌ vai camiaadimi istuigaco Diuusi gʌnnʌida
agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami.
6 Aapimʌ van tutusaiña ismaacʌdʌ maitʌristuma ducami
dai gatʌaanʌiña coodaragai dai maidadagitoiña aapimʌ isʌʌgi
gʌnsoiñagi ʌgai.

———

7 Giñaaduñi maitavʌr vuí bacocoda ismaacʌdʌ soimaasi
gʌntaatamituldi poduuquiavʌr ivuaada asta siʌʌscadʌ diviagi
Suusi Cristo maioojodaitai. Ʌʌsadami gʌaagai isnʌnʌracagi
duuqui maivui ñioocaitai Diuusi vaida aiyagi yoovaragai.
8 Casia miaadimi istuigaco divia agai Suusi Cristo
cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ gʌaagai isnʌnʌracagi istuigaco diviagi
dai maitʌaagai mʌsvui bacocodagi ismaacʌdʌ soimaasi
gʌntaatamituldi.
9 Giñaaduñi maitavʌr gʌnvupui ñioocada vai Diuusi
maisoimaasi gʌntaatatuldana. Casia miaadimi istuigaco
Diuusi nʌida agai soorʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai soorʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
10 Giñaaduñi tʌgitovurai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌgai
aliʌ soimaa taata dai maivuí bacocoiña ismaacʌdʌ soimaasi
taatamituldiña poduuquiavʌr ivuaada aapimʌ ʌʌpʌ.
11 Aatʌmʌ poʌlidi sai ʌgai ismaacʌdʌ soimaa taata dai
maivuí ñiñio Diuusi ʌgai aliʌ baigʌnʌliditadai. Aapimʌ ca-
maatʌ isducatai Job aliʌ soimaasi taata dai vʌʌscʌrʌ maivuí
ñioo Diuusi dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidi gooquiʌrʌ. Diuusi aliʌ soigʌʌlidiña vʌʌscataicʌdʌ.
12 Sivi giñaaduñi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ
aliʌsi gʌaagai ismaatʌca aapimʌ. Maitavʌr aagada
Diuusi tomastumaasicʌdʌ. Maitʌaagai ispocaitiadagi sai
cʌʌ maatʌ Diuusi isʌrvaavoi istumaasi aagai aapi dai
ismaitʌrvaavoicagi vai Diuusi gʌmuaana.
13 Isʌmaadutai aapimʌ soimaa taatacagi gʌaagai isga-
mamadadagi. Dai isʌmaadutai baigʌʌliadagi gʌaagai is-
ganʌʌdagi siaa duutudai Diuusi.
14 Dai isʌmaadutai coococagi gʌaagai isvaidagi
ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami vai gamamadana
ʌcoocoadʌ vʌʌtarʌ dai tʌidana asaiti daañidatai Diuusi sai
duaaidana.
15 Dai mʌsiʌʌscadʌ vaavoitudaitai gamamadadagi siDiuusi
duaaidamu sivañigamu ʌgai. Dai Diuusi oigʌldamu soimaas-
camigadʌ ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ baigavʌr vuaada ñiooqui mʌsiʌʌscadʌ soimaasi
gʌnvuiidiadagi aipacoga, dai vʌʌscatai avʌr mamadada vai
Diuusi duduaaidiana vʌʌsi ʌcococoidadʌ aapimʌ gʌnsaagida.
Aliʌ guvuca ʌmamadaragadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ caʌma
ducai gʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai ʌʌgidi
Diuusi.
17 Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi ʌroodamicatadai
gʌrʌpan duucai, dai aidʌsi daanʌi ʌgai Diuusi sai
maiduuduna tai maiduudu vaica uumigi dan tajucami.
18 Dai gooquiʌrʌ aidʌsi daanʌi ʌgai ʌpamu sai duuduna tai
duudu tai baigʌdui ʌʌsicami.

19 Giñaaduñi isʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida dagituagi
gʌvaavoidaraga vai ʌmai ʌpamu vaavoituldagi
20 maatʌcavurai aapimʌ isʌgai ismaacʌdʌ vaavoituldagi
ʌgai ismaacʌdʌ dagituagi gʌvaavoidaraga sai ʌgai
cʌʌgacʌrʌ vusaitu ibʌadʌ ʌsoimaasi ivuaadami
gʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ dai poduucai oigʌldicamu
soimaascamigadʌ tomasi aliʌsi ʌrsoimaasi iducami.

Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Piiduru ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ

1 Aanʌ ʌrPiiduru ootosadʌ Suusi Cristo dai gʌnoojidi
aanʌ aapimʌ ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidacatadai dai aidʌsi
ʌjudidíu soimaasi gʌntaatatuli aapimʌ ʌʌmadu ʌgaa vaavoi-
tudadami, aapimʌ sibʌaco iji. Dai sivi aipacoga oidaga
aapimʌ Poontʌrʌ dai Galaasiʌrʌ dai Capadoosiʌrʌ dai Aasiʌrʌ
dai Batiiñiʌrʌ.
2 Diuusi gʌrooga caʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ poduucai
isduucai ipʌliditadai ʌgai ʌʌqui abiaadʌrʌ. Diuusi Ibʌadʌ
ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsaidʌ ivuaadana aa duiñadʌ dai ʌgai
apiagʌnsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ mʌsai ʌʌgidiña
aapimʌ Suusi Cristo. Suusi Cristo muu curusiaba tai aasi
ʌʌradʌ mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mʌsvaavoitudagi
cascʌdʌ Diuusi apiagʌnoigʌldi gʌnsoimaascamiga. Vai Di-
uusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan
tadacagi.

———

3 Cʌʌgavʌr ñioocada aapimʌ Diuusi vui ʌpan duucai aanʌ.
Ʌgai ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Ʌgai du-
uacali ʌSuusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ viaa
aatʌmʌ ibʌdagai utudui. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ
cascʌdʌ. Dai poduucai nʌnʌra aatʌmʌ vaavoitudaitai istu-
igaco vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu.
4 Diuusi gʌnmaa oigaragai isiimia aapimʌ tʌvaagiamu dai
ʌgai ʌʌmadu oidacagi vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ coiyagi. Mʌʌca
tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu camaisoimaasi ivuaadamu tomali
ʌmaadutai. Dai vʌʌscʌrʌ baigʌnʌliadamu vʌʌscatai aapimʌ.
Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
5 Aapimʌ vaavoitudai isDiuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌnvuviadami
cascʌdʌ ʌgai gʌnnuucada aapimʌ gʌguvucadagacʌdʌ.
Siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌnvuvaidamu aapimʌ soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ
dai maatʌmu aapimʌ istumaasi cʌʌgaducami istumaasi
Diuusi iduñia agai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
6 Vʌʌsi imaasicʌdʌ avʌr baigʌnʌliada aapimʌ tomasi sivi
chiʌʌqui uumigi gʌaagai issoimaa taatagi aapimʌ mui naana
maasi.
7 Siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi oodami poduucai gʌmaatʌ
issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai ischo ʌʌpʌ. Gʌnvaavoidaraga ʌrʌpan

ducami ooro gʌmʌmʌidi vai ʌcovai vusacʌi goʌʌ ooro. Poduucai aapimʌ siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi apiaʌʌgiditai Diuusi cʌʌ maatʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai. Dai poduucai gʌvaavoidaraga vaamioma cʌʌgadu siooro. Ooro gia uugiatʌi vai gʌnvaavoidaraga gia cho. Sioorʌ soimaasi taatamadagi dai apiaʌʌgiadagi Diuusi dai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌgai potʌʌdamu isaliʌ cʌʌga idui, dai aagidamu ʌgai aa ʌʌpʌ.

8-9 Aapimʌ mainʌiditai Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ siaa duutudai dai oigʌdai, tomasi maiquiaa nʌidi aapimʌ ʌgai vʌʌscʌrʌ vaavoitudai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana. Dai cascʌdʌ vaavoitudai aapimʌ sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana. Dai cascʌdʌ aliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ dai maitʌtʌgai ñiooqui isducatai aagidagi aa, mʌsaliʌ baigʌnʌlidi.

10 Ʌʌquioma Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai aapimʌ gʌnaajagʌitadai ismaatiagi isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agaitadai. Ʌgai ʌʌgi caaagaitadai gomaasi dʌmos maicʌʌga maatʌ caʌcatadai.

11 Diuusi Ibʌadʌ, ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Suusi Cristo, maatʌtuli gʌñiñiooquituldiadamiga isducatai ʌCristo soimaa taata agaitadai dai goquiʌrʌ Diuusi maquia agaitadai ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aliʌsi gʌnaajagʌitadai ismaatiaga sioorʌ ʌrCristoca agaitadai dai siʌʌscadʌ divia agaitadai.

12 Dai Diuusi Ibʌadʌ aagidi ʌgai sai ʌñiooqui vaamioma ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ siʌgai. Dai vʌʌsi imaasi ismaacʌdʌ gaaagidiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ casi gʌnaagidi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ sividadʌ. Ʌgai gʌnaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga tʌvaagiaiñdʌrʌ vai ʌgai guvucadadʌcʌdʌ aagaiña ñiñiooquituldiadamigadʌ. Dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ ipʌliditadai ismaatʌ caʌcagi vʌʌsi istumaasi aagai ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

———

13 Cascʌdʌ vʌʌsi imaasicʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapimʌ isdivia agai Suusi Cristo bai gʌnduuca dai nʌnʌraca vaavoitudaitai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada agai ʌgai siʌʌscadʌ diviagi. Maitavʌr tʌtʌgitoda istumaasi soimaascami dai cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca.

14 Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi dai camaitivuaada vʌʌsi istumaasi ivuaadana maiquiaa maatʌcai mamaatʌtuldaragadʌ Suusi Cristo.

15 Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ cascʌdʌ avʌr ʌpan duucai ivuaada Diuusi. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

16 Cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti: “Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca
aapimʌ dai maisoimaasi ivuaada, aanʌ tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ”, ascaiti Diuusi.

17 Diuusi ʌgai dai nʌidi vʌʌsi istumaasi ivueeyi vʌʌscatai
ʌʌmadutai isbai cʌʌga ivueeyi ischo ʌʌpʌ. Dai ismaacʌdʌ
maicʌʌga ivueeyi Diuusi soimaasi taatamituldi tomasi
ʌrriricu siʌrsoitutuigami, siʌraaliducami, siʌrgʌgʌrducami,
dai ooqui dai cʌcʌʌli vʌʌsi soimaasi taatamituldi Diuusi dai
ʌgai ʌrgʌrooga cascʌdʌ siaa duutuada aapimʌ Diuusi quiaa
oidacatai tami oidigi daama.

18 Ʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru
dai cʌʌga maatʌ aapimʌ sai istumaasi ivuaadana
maitʌnsoicʌiña iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aapimʌ. Dʌmos
Diuusi cacʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai camaipoduucai
oidacana. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo gaaa namʌqui
cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidaraga namʌgadʌ aidʌmʌsi muaa
curusiaba, dai maisiu oorocʌdʌ tomali plaatacʌdʌ istumaasi
uugiatʌi.

19 Suusi Cristo gʌmuaatu maitʌrsoimaasi iducamicatai po-
duucai isduucai coodaiña ʌjudidíu aali cañiiru ismaacʌdʌ
maitʌrcoococoidadʌ sai Diuusi oigʌldana soimaascamigadʌ.

20 Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi
camaatʌcatadai ispoduucai ʌpʌduñia agaitadai Suusi
Cristocʌdʌ dʌmos ʌgai cayoga ugitʌcai oidigi divia dai
cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai.

21 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai
maa ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ cʌʌga vaavoitudai
aapimʌ Diuusi dai nʌnʌra mʌsiʌʌscadʌ ʌʌmadu oidaca agai.

22 Diuusi caoigʌli gʌnsoimaascamiga ʌʌgiditai aapimʌ
ñiooquidʌ, Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌi cascʌdʌ, mai cascʌdʌ
aapimʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai gʌnaaduñi. Apiavʌr cʌʌga
gʌnoigʌada aapimʌ aipacoga.

23 Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui aidʌsi vaavoitu aapimʌ
ñiooquidʌ. Gʌndʌʌdʌ maitʌnmaa idi ibʌdagai utudui.

24 Mospoduucai ooja ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ:

Vʌʌsi oodami ʌrʌpan ducami vasoi. Ʌvasoi gaquisarʌi daidʌ
oodami cooyi.

Dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami ʌrʌpan ducami yoosigai.

Yoosigai gaquisarʌi dai uugiatʌi vai istumaasi viaa oodami
uugiatʌi.

25 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscʌrʌ ʌrvaavoi.
Asduu ooja ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ. Dai ʌgai vaa
ñiooqui ʌgai mʌsmaacʌdʌ gʌnaagidi aapimʌ.

2

1 Cascʌdʌ casiavʌr maisoimaasi ivuaada, tomali maivupui-
irumadada aa mʌstumaasi aagadagi vʌrai gomaasi ivuaada,
dai maitavʌr coimudadʌ tuutiaca, dai maiñiooquiada aa.
2-3 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi cascʌdʌ
aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai
ʌʌgaidagi mospoduucai vaamioma cʌʌga oidacana oodami
isducatai Diuusi ipʌlidi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi.

———

4-8 Dañi poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi
ñiooquidʌrʌ iscaiti Diuusi:
Aanʌ ootosdi ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami viaacami ismaascʌdʌ
ʌcovai vusaitu aanʌ.
Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga ʌgai.
Vʌʌsi sioorʌ vaavoitudagi ʌgai maiviaacamu istuisi siaa
ʌʌradagi vaavoitudacai, ascaiti Diuusi.
Asduu ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Cascʌdʌ aliʌ cʌʌ
tuiga ʌgai aapimʌ gʌnvui ismaacʌdʌ vaavoitudai dʌmos aa
vui ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai aliʌ soimaa taatamituldi.
Mospocaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ:
Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daí Diuusi muidutai gaji-
aadʌrʌ vipieeyi.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi.
Dai pocaiti ʌʌpʌ:
Sioorʌ gajiaadʌrʌ vipiaadagi gosʌʌlicami viaacami sʌʌlicʌdʌ
soimaa taatamu.
Dai iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
Ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Vʌʌsi imaasicʌdʌ
avʌrvaavoitudada dai ʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai
ʌrʌgʌʌ guvucadagai viaacami ismaacʌdʌ vʌʌscʌrʌ cʌʌ tuiga
dai tomastuigaco oidaga. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
Diuusi ʌco vusaitu sai tʌaanʌiña oodami dʌmos muidutai
gajiaadʌrʌ viaa tomasi cʌʌ maatʌcatadai. Aapimʌ ʌmo
siʌʌgʌmʌ gʌnducami vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai
Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ dai gʌnmaa ibʌdagai
utudui mʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ dai mʌsaidʌ
ʌrpipiooñigadʌcana dai mʌsaidʌ ivuaadana istumaasi ʌgai
ipʌlidi dai mʌsaidʌ siaa duutudaiña aapimʌ Diuusi. Aapimʌ
cʌʌga istutuidi isivuaadagi vʌʌsi gomaasi. Suusi Cristo Ibʌadʌ
gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ. Vʌʌsi gomaasi aliʌ oojoidi Diuusi.

———

9 Dʌmos aapimʌ ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai
vuvaitu daidʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi. Daidʌ ʌrʌpan ducami
aapimʌ ʌjudidíu papaaligadʌ ismaacʌdʌ ivuaadatadai Diuusi
aa duiñdadʌ, mai aapimʌ gaaagiada istumaasi gʌgʌrducami
ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu

aapimʌ gʌnsoimaascamigaiñdʌrʌ dai sivi maatʌ aapimʌ
ñiooquidʌ.
10 ΛʌquIoma aapimʌ maitʌrmaamaradʌcatadai Diuusi dai
sivi casi ʌrmaamaradʌ aapimʌ Diuusi. ΛʌquIoma tomali
ʌmaadutai maisoigʌʌlidiña aapimʌcʌdʌ dʌmos sivi Diuusi
soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ.

———

11 Giñaaduñi aapimʌ aliʌ tʌtʌgitoi mʌsiʌmo imidagai
tʌvaagiana oidaca agai dʌmos aapimʌ quiaa tami
oidigi daama oidaga, cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai
maigoogosi gʌnducamicana. Camaatʌ aapimʌ isgʌaagai
isapiagʌnaajagʌdagi dai maisoimaasi ivuaadagi.
12 Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca aapimʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi vai siʌʌscadʌ gʌnvui ñioocada
ʌgai ducami siʌrsoimaasi ivuaadamica aapimʌ vʌʌscʌrʌ
nʌijadamu ʌgai isaliʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ dai poduucai
siʌʌscadʌ diviagi Diuusi dai nʌida agadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai siaa
duutuadamu Diuusi.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi ipʌlidi isvʌʌscatai
ʌʌgiadagi dudunucami cascʌdʌ avʌrʌʌgiada aapimʌ
vʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ darasai ʌoodami tomasi
ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.
14 Siʌ sonʌrʌ guucacami ismaacʌdʌ tʌaanʌi
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano sai soimaa taatatuldana
ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi dai sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña
ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi.
15 Diuusi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ vai poduucai
ʌgai ismaacʌdʌ vupuiiruga dai maivaavoituda ʌlidi Diuusi
ñiooquidʌ maitʌnñiooquiadagi.
16 Dudunucami maivaamioma gatʌaanʌi siDiuusi dʌmos
vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsʌʌgiadagi dai maisoimaasi ivuaadagi.
Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi dai aapimʌ
ʌrpipiooñigadʌ Diuusi. ΛʌgIadavurai ʌgai.
17 Siaavʌr duutuada aapimʌ vʌʌsi oodami. OigʌadIavurai
vʌʌsi gʌnaaduñi vaavoitudadami. ΛʌbIadavurai Diuusi dai
siaavʌr duutuada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.

———

18 Aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrpipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu dai
siaavʌr duutuada maisiuu mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ tuu-
tuiga, ismaacʌdʌ tʌtʌaañicui dai oomaliga ʌʌpʌ.
19 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ iduñia ʌlidi
istumaasi ipʌlidi Diuusi dai maisoimaasi ivuaadatai vai
vʌʌscʌrʌ aa soimaasi taatamituldi dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocai
Diuusi.

20 DΛmos isaapimΛ soimaasi ivuaadagi mai cascΛdΛ
soimaasi gΛntaatatuldagi tomasi maivui ñioocai aapimΛ
Diuusi. ¿Tumaasi ΛrcΛΛgai gomaasi? DΛmos isaapimΛ cΛΛga
ivuaadagi mai vΛΛscΛrΛ soimaasi gΛntaatamituldiadagi
dai vΛΛscΛrΛ maivui ñioocada aapimΛ Diuusi Λgai sΛΛlicΛdΛ
cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadamu.
21-23 Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaitu mΛsai poduucai
ivuaadana aapimΛ. Cristo sΛΛlicΛdΛ soimaa taata mΛsai
cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna aapimΛ. Tomali Λmo imidagai
maisoimaasi idui Λgai dai tomali Λmo imidagai maiyaata
dai aidΛsi Λoodami sigalnaasi ñiooqui aagidi Λgai maiaagidi
tomali Λmo ñiooqui sigalnaascami. Dai aidΛsi Λoodami soimaa
taatamitulditadai Λgai maipotΛtΛdai issoimaasi taatatulda
agai ΛΛpΛ. Baiyoma Λgai dagito sai Diuusi bai duuna cΛΛ
maatΛcatai isDiuusi vΛΛscΛrΛ cΛΛga ivueeyi. Dai Diuusi ipΛlidi
mΛsi aapimΛ poduucai ivuaadagi ΛΛpΛ.
24 AatΛmΛ aliΛ soimaasi ivueeyi cascΛdΛ soimaa taatara-
gaitadai dΛmos Cristo soimaa taata curusiaba tΛsai aatΛmΛ
cΛΛgacΛrΛ vuvaacΛna dai poduucai camaitΛrsoimaasi idu-
camicana aatΛmΛ dai saidΛ ivuaadana aatΛmΛ istumaasi Diu-
usi ipΛlidi. AidΛsi gΛmuaatu Suusi Cristo curusiaba poduucai
cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaitu gΛrsoimaascamigaiñdΛrΛ.
25 MoscΛΛ maatΛ aatΛmΛ tΛsmaiquiaa cΛΛgacΛrΛ vuvacΛcai
aatΛmΛ maivaavoitudaiña tomali maiΛΛgidiña Suusi
Cristo dΛmos sivi caΛma duucai gΛrtΛtΛgito aatΛmΛ dai
camaisoimaasi ivuaadaragai dai cavaavoitudai dai ΛΛgidi
aatΛmΛ Suusi Cristo. Suusi Cristo gΛrnuucada aatΛmΛ Λpan
duucai isduucai nucada Λmo pastuuru gΛsosoiga cañiiru dai
cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaidi.

3

———

1-2 Poduucai ΛΛpΛ aapimΛ ooqui cuucunacami ΛΛgiadavurai
gΛncuucuna vai poduucai isΛmaadutai maivaavoitudadagi
Diuusi ñiooquidΛ vaavoitudagi nΛiditai mΛscΛΛgacΛrΛ oidaga
aapimΛ dai siaa duutudai tomasi aapimΛ maiaagidi Diuusi
ñiooquidΛ.
3 MaitavΛr mostΛtΛgitoda mΛsducatai gΛngagasiuva agai
dai mΛsmaasi gΛnaada agai yuucusi dai mΛsmaasi gΛnaada
agai babaivucai dai nanaacagi gomaasi maitΛrsoiñi.
4 Baiyoma gΛaagai mΛstΛtΛgitodagi mΛsducatai oidaga.
MaitavΛr gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛliada tomali maioomaliaca. Go-
maasi Λgai istumaasi aliΛ oojoidi Diuusi.
5 ΛΛquioma poduucai oidacana ooqui ismaacΛdΛ ΛΛgidiña
Diuusi. Λgai sΛΛlicΛdΛ vaavoitudaiña Diuusi dai ΛΛgidiña
gΛncuucuna.

6 Potuigacana Saara ᴧᴧpᴧ ᴧgai cᴧᴧga ᴧᴧgidiña Avraañi dai
siaa duutudaiña. Aapimᴧ potuutiacamu ᴧᴧpᴧ mᴧscᴧᴧgacᴧrᴧ
oidacagi dai maiᴧᴧbiadagi tomali ᴧmaadutai.
7 Dai aapimᴧ cᴧcᴧᴧli ooñiacami ᴧᴧpᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ avᴧr nᴧijada
gᴧnooñiga dai siaa duutuada maisiu mosᴧcaasi maisi gu-
upuacatai ᴧgai. Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaitu ᴧgai ᴧᴧpᴧ sai
vᴧᴧscᴧrᴧ oidacana ᴧgai ᴧᴧmadu gᴧnᴧpan duucai cascᴧdᴧ. Po-
duuquiavᴧr ivuaada vai tomali ᴧmo istumaasi maisobicᴧiña
gᴧnmamadaraga.

———

8 Maitavᴧr gᴧncocoada. Dai soigavᴧr gᴧnᴧliada
gᴧnaaduñicᴧdᴧ dai aipaco gᴧnoigᴧada ᴧmo siᴧᴧgᴧmᴧ
duucai. Cᴧᴧgavᴧr tuutiaca vᴧᴧscatai vui dai maigᴧgᴧrducᴧdᴧ
gᴧnᴧliada.
9 Isᴧmaadutai soimaasi gᴧnvuiidiadagi aapimᴧ
maitᴧaagai ispoducai ivuiidiadagi aadᴧrᴧ. Dai isᴧmaadutai
gᴧnñiooquiadagi aapimᴧ maitᴧaagai isñiooquiadagi. Diuusi
ᴧcovai gᴧnvuvaitu aapimᴧ dai gᴧnsoiña agai cascᴧdᴧ
daanᴧdavurai Diuusi sai soiñana ᴧgai ᴧᴧpᴧ.
10 Pocaiti Diuusi ñiooquidᴧrᴧ:
Sioorᴧ siooma oidaca ᴧliadagi maitᴧaagai issoimaasi
ñioocadagi dai maiyaatagᴧdagi.
11 Maitᴧaagai issoimaasi ivuaadagi mosᴧca istumaasi
cᴧᴧgaducami.
Gᴧaagai istomali ᴧmo imidagai maitacocoadagi.
12 Diuusi nuucada ismaacᴧdᴧ maitᴧrsoimaasi ivuaadami.
Dai caᴧcana siuu duucu gamamadada ᴧgai.
Dai ᴧgai vuidᴧrᴧ caatᴧ ismaacᴧdᴧ ᴧrsoimaasi ivuaadami.
Ascaiti Diuusi ñiooquidᴧrᴧ.
13 Isvᴧᴧscᴧrᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ oidaca aapimᴧ baitoma maitiipu-
camu sioorᴧ soimaasi gᴧntaatamituldiadagi,
14 dᴧmos isvᴧᴧscᴧrᴧ soimaasi gᴧntaatamituldiadagi ᴧᴧmoco
tomamᴧs cᴧᴧgacᴧrᴧ oidaga maitavᴧr ᴧᴧbiada dai maitavᴧr
vuamᴧn ᴧliada Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnnᴧijadamu cascᴧdᴧ
vᴧᴧscᴧrᴧ baigᴧnᴧliadamu aapimᴧ.
15 Dai siaavᴧr duutuada aapimᴧ gᴧntᴧaanᴧdamiga Su-
usi Cristo. Vᴧᴧscᴧrᴧ avᴧr bai gᴧnduuca dai aa noragida
sioorᴧ gᴧntᴧcacadagi mᴧstuisi tᴧgito isvᴧᴧscᴧrᴧ oidacagi Diu-
usi ᴧᴧmadu. Dai maitavᴧr gᴧgᴧrducᴧdᴧ gᴧnᴧliada dai siaavᴧr
duutuada ᴧgai ismaacᴧdᴧ gᴧntᴧcacadagi.
16 Cᴧᴧgacᴧrᴧ avᴧr oidaca mᴧsducatai maatᴧcagi
mᴧsmaisoimaasi ivueeyi, vai poduucai sioorᴧ gᴧññiooquiadagi
cᴧᴧgacᴧrᴧ oidacatai aapimᴧ vaavoitudaitai Suusi Cristo siaa
ᴧᴧrana Diuusi vui.

17 Sioomʌ ʌrcʌʌgai issoimaa taatamadagi cʌʌga ivuaadatai
isDiuusi poduucai ipʌliadagi issoimaa taatamadagi soimaasi
ivuaadatai.
18 Tomasi Suusi Cristo maitʌrsoimaasi ivuaadami vʌʌscʌrʌ
gʌmuaatu. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ. Su-
usi Cristo gʌmuaatu sai oodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌnʌ daidʌ
ʌrDiuusi maamaradʌcana.
19 Aidʌsi maiquiaa duaaca Suusi ibʌadʌ ii siaaco maa mais-
api coidadʌ iibʌadʌ dai aagidi ʌmo istumaasi istumaasi Diu-
usi ipʌlidi ismaatʌca ʌgai.
20 Ʌgai maiʌʌgi Diuusi aidʌsi oidacatadai Noécaru. Diuusi
maisoimaa taatatuli ʌoodami aidʌsi Noé ivuaadatadai ʌgʌʌ
vaarcu asta aidʌsi naato Noé ʌgʌʌ vaarcu ismaacʌdʌrʌ vaa
ʌgai ʌʌmadu cuvaracami aaduñdʌ aidʌsi tʌvʌpi duudu vaidʌ
ʌvaarcu suudagi daama aimʌraiña poduucai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaja ʌgai.
21 Dai poduucai sivi aatʌmʌ gʌrvapaconai suudagicʌdʌ
dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi vaavoitudaitai isSuusi Cristo duaaca
coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Vacuanaragaicʌdʌ maivuaanʌi gatu-
curaga baiyoma poduucai cʌʌ maatʌ oodami isaatʌmʌ daanʌi
sai gʌroigʌldana gʌrsoimaascamiga.
22 Suusi Cristo caii tʌvaagiamu dai mʌʌca daja sʌʌlisa
padʌrʌ Diuusi dai tʌaanʌi vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi
dudunucami ismaacʌdʌ ami daraaja.

4

———

1 Poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo aapimʌ ʌʌpʌ
gʌaagai isbai gʌnducagi dai soimaa taatagi. Ʌgai ismaacʌ
soimaa taatamai gajiaadʌrʌ vipieeyi vʌʌsi istumaasi soimaas-
cami.
2 Dai maitivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai
ipʌliadagi, baiyoma ivuaadana ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
3 Aapimʌ ʌʌquioma ivuaadana istumaasi ipʌlidiña ʌpan
duucai ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi camaitʌaagai
mʌspoduucai ivuaadagi. Aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadamicana
aapimʌ dai googosi gʌnducamicana dai navacoitʌracana
dai aapimʌ ivuaadana mui naana maasi ojoodaicʌdʌ dai
uusicʌdʌ dai siaa duutudaiña gʌndidiuusiga duucai, gomaasi
aliʌ daidi Diuusi vʌʌsi oidi daama oidacami.
4 Ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi maimaatʌ istuisidʌ
camaiʌpan duucai soimaasi ivueeyi aapimʌ ʌgai ʌʌmadu
cascʌdʌ gʌnñiooquidi ʌgai.
5 Dʌmos aimu istuigaco vuidʌrʌ guuquiva agai ʌgai Diu-
usi, dai Diuusi aagidamu ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai
ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana. Diuusi cabai gʌduu dai

aagida agai vʌʌsi duduaacʌdʌ dai coidadʌ ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana.

6 Muidutai ismaacʌdʌ cacoi aidʌsi maiquiaa coi ʌgai caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai ismaacʌdʌ vaavoitu vʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu ʌpan duucai Diuusi, Diuusi tomastuigaco oidaga. Vʌʌsi oodami viaa iscoiyagi poduucai soimaa taatatuldi Diuusi cascʌdʌ.

7 Casi miaadimi istuigaco ugitia agai vʌʌsi istumaasi cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca aapimʌ dai maitʌtʌgitoda istumaasi soimaascami gʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi ivuaada baiyoma avʌr gamamadada.

8 Dʌmos siooma gʌaagai mʌsoigʌadagi gʌnaaduñi. Sioorʌ oigʌdai gʌnaaduñi cʌʌga gaoigʌldi ʌʌpʌ mʌssoimaasi ivuiidiadagi.

9 Baigʌnʌliaracʌdʌ avʌr gʌnmiaadʌgiada aipaco gʌnquiiquiʌrʌ.

10 Vʌʌsi oodami maatʌ ʌmo istumaasi dai poduucai istutuidi issoicʌdagi aa. Diuusi poduucai idui cascʌdʌ. Vʌʌscatai gʌaagai isaipacoga gʌnsoicʌdagi isducatai istutiadagi. Poduucai vʌʌscatai ivueeyi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi saidʌ ivuaadana.

11 Sioorʌ ʌrñiooquituldiadamigadʌcagi Diuusi gʌaagai iscʌʌga agadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Sioorʌ soicʌdagi iscʌʌga aagadagi vai poduucai vʌʌsicʌdʌ istumaasicʌdʌ ivueeyi aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi iscʌʌga ivuaada aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi. Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai dai tomastuigaco tʌaanʌi oidi daama dai tʌvaagiʌrʌ.

———

12 Giñaaduñi maitavʌr vuaam ʌnʌliada tomali maiduduaadicuda mʌsiʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi. Diuusi ʌgai dai soimaasi gʌntaatamituldi nʌida ʌliditai mʌsabai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai. Gomaasi gʌaagai siʌpʌduñiagi vʌʌsi vaavoitudadamicʌdʌ.

13 Baiyoma avʌr baigʌnʌliada mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Aapimʌ soimaa taatamai ʌpan duucai Suusi Cristo cascʌdʌ. Dai poduucai baigʌnʌliadamu aapimʌ ʌʌpʌ siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo dai vʌʌscatai siaa duutuda agai.

14 Mʌssoimaasi ñiooqui gʌnaagiadagi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Diuusi Ibʌadʌ aliʌsi dadadacʌi dai gʌnʌma daja cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ñiooqui gʌnaagiadagi ʌgai ñiooquidi Diuusi Ibʌadʌ, dʌmos aapimʌ siaa duutudai Diuusi Ibʌadʌ.

15 Aapimʌ gʌaagai issoimaa taatamadagi dʌmos maisiu soimaasi ivuaadatai tomali gacoodacamicatai tomali ʌʌsivuacatai tomali gʌvapasaitai aa aa duiñdadʌrʌ.

16 Dʌmos sioorʌ soimaa taatamadagi vaavoitudaitai Suusi Cristo ʌgai maitʌaagai issiaa ʌradagi, baiyoma gʌaagai isiaa duutuadagi Diuusi, vaavoitudai ʌgai Suusi Cristo cascʌdʌ.

17 Caaayi istuigaco Diuusi nʌida agai ʌoodami sabai cʌʌga ivuaadana ismaicʌʌga ivuaadana ʌʌpʌ. Ʌpʌga nʌida agai ʌgai vaavoitudadami dai gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami dai soimaa taatatulda agai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana. Dʌmos isDiuusi soimaasi gʌrtaatamituldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami, vaamioma soimaa taatatuldamu agai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi.

18 Ʌcʌʌga ivuaadami avʌnacai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai ʌsoimaasi ivuaadami siaadʌrʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.

19 IsDiuusi ipʌliadagi isʌvaavoitudadami soimaasi taatamadagi vʌʌscʌrʌ gʌaagai isʌvaavoitudadami apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi, vaavoitudaitai isDuusi nuucada. Diuusi idui oodami dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi ismaacʌdʌ vaavoitudai.

5

———

1 Gʌnmaaquia iñʌlidi aanʌ ñiooqui aapimʌ vaavoitudadami gʌntʌtʌaanʌdamiga. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrtʌaanʌdami ʌpan duucai ʌgai. Daidʌ ʌrnʌijadami isducatai soimaa taata Suusi Cristo dai aanʌ ʌʌpʌ ʌʌmadu daacamu Suusi Cristo vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu.

2 Aapimʌ tʌtʌaanʌdami nuucadacavurai govaavoitudadami ismaacʌ tʌaanʌi. Aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliaragacʌdʌ ivuaadagi isducatai Diuusi ipʌlidi, dʌmos maisiu guvucadagaicʌdʌ, tomali maisiu mosgamaitʌa ʌliditai tumiñsi. Baigʌnʌliaragacʌdʌ avʌrivuaada gʌnaa duiñdaga,

3 maitavʌr soi duucai nʌijada dai maitavʌr soi vuaada baiyomavʌr cʌʌgacʌrʌ oidaca vai poduucai oidacana gogaa vaavoitudadami ʌʌpʌ.

4 Dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌgai gʌndadadaquituda agai ʌpan duucai ʌgai dai vʌʌscatai siaa gʌnduutuadamu aapimʌ ʌʌpʌ.

5 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ gʌgʌʌli ʌʌgiadavurai gʌntʌtʌaanʌdamiga aipacoga avʌr gʌnsoicʌda maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliditai.

Diuusi soicʌi ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.

Dai ʌgai vuidʌrʌ caatʌ ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.

6 Dai maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada Diuusi vui. Ʌgai aliʌ
viaa guvucadagai dai ʌmo imidagai siʌʌscadʌ ʌgai ipʌliadagi
gʌnmaaquimu ʌmo sʌʌlicami.
7 Maitavʌr vuaam ʌnʌliada tomali ʌmo istumaasicʌdʌ Diuusi
ʌgai dai gʌnsoicʌi dai gʌnnuucada.
8 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca. Gʌnsaayu ʌDiaavora tomasi-
aacoga aimʌrai dai gaagai sioorʌ soimaasi iduiñdagi cascʌdʌ
gʌnnuucadacavurai.
9 Dai maitʌndadagitoda issoimaasi gʌnduiñtuldagi ʌgai,
baiyomavʌr apiacʌʌga vaavoitudada maatʌcatai isvʌʌscatai
gʌnaaduñi vaavoitudadami vʌʌsi oidigʌrʌ soimaasi taatamai
gʌnʌpan duucai.
10 Dai mʌsiʌʌscadʌ casoimaasi taatagi bai tʌvʌpi Diuusi bai
duñia agai gʌniibʌdaga sipoducai cʌʌga ivuaadamu aapimʌ
gʌnaa duiñdaga dai Diuusi cʌʌga gʌnvaavoitulda agai dai
cʌʌga gʌnmaaquia agai tʌgitoidagai. Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌidi dai gʌnvai mʌsai iimʌna tʌvaagiamu dai ʌʌmadu
daraajana ʌgai dai Suusi Cristo tomastuigaco.
11 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutudagi Diuusi. Diuusi
ʌrʌgai dai tomastuigaco tʌaanʌi oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ.

———

12 Aanʌ gʌnooji idi ali oojai dai Silvaanocʌdʌ gʌnootosi.
Goovai ʌrgʌraduñi vaavoitudadami dai cʌʌga tuiga. Dai
idi oojiʌrʌ gʌnmaa aanʌ ñiooqui dai gʌnaagidi sai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai poduucai maatʌcamu aapimʌ isDiuusi
sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai. Dai apiavʌr cʌʌga vaavoitudada isDiu-
usi gʌnoigʌdai.
13 Idi vaavoitudami ismaacʌdʌ tami Baviloonilʌrʌ daraaja
Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi. Diuusi ʌcovai vuvaitu idi ʌpan duu-
cai aapimʌ. Marcusi ismaacʌdʌ giñmara gʌducami Diuuscʌdʌ
gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
14 Baigʌnʌliaragacʌdʌ gʌnviaatuldiada dai apiavʌr
gʌnoigʌada aipacoga.
Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Su-
usi Cristo baigʌnʌliadagi.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌoojai gotordadʌ ismaacʌdʌ ooja Piiduru

1 Aanʌ ʌrSimuñi Piiduru Suusi Cristo ootosadʌ
daidʌ ʌrpiooñigadʌ. Aanʌ gʌnoojidi idi oojai aapimʌ
vaavoitudadami ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai gʌrʌpan
duucai. Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviadamiga sʌʌlicʌdʌ ivueeyi ʌmo istumaasi
cʌʌgaducami aatʌmʌcʌdʌ gʌrsoiñacai tʌsai ʌʌpan duucai
vaavoitudana. Cascʌdʌ gʌmaatʌ isʌgai ʌmadugan duucai
gʌrnʌidi.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi
vai vaamioma gʌniibʌstacan tadacagi gʌniibʌdaga
maatʌcatai Diuusi ʌʌmadu Suusi gʌrtʌaanʌdamiga.

———

3 Diuusi aliʌ viaa guvucadagai. Dai ʌgai casi gʌrmaa vʌʌsi
istumaasi tʌgito aatʌmʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai siaa duu-
tuadagi ʌgai. Diuusi gʌrsoi tʌsai maatʌna Suusi Cristo. Ʌgai
ʌcovai gʌrvuvaitu. Dai ʌgai aliʌ viaa guvucadagai daidʌ idui
naana maasi istumaasi gʌgʌrducami.
4 Gomaasicʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi vaamioma mui
naana maasi istumaasi gʌgʌrducami iduñia agai aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ. Vai poduucai mosʌcaasi cʌʌga ivuaada aatʌmʌ
isduucai Diuusi mosʌcaasi cʌʌga ivueeyi. Dai poduucai istu-
tuidi aatʌmʌ isgajiaadʌrʌ viaagi ʌsoimaascami dai maiʌpan
duucai ivuaadagi ʌmaivaavoitudadami ismaacʌdʌ ivueeyi
mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.
5 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ
cavaavoitudacai Diuusi. Dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isvaamioma
cʌʌga matia ʌliadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi,
6 dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ ismaitivuaadagi istumaasi aapimʌ
ʌʌgi ipʌlidi, dai siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi aapimʌ aliʌsi
gʌaagai isapiacʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ, dai
aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isivuaadagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi,
7 dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ mʌsaipacoga gʌnoigʌadagi aapimʌ
vaavoitudadami dai isoigʌadai vʌʌsi oodami ʌʌpʌ.
8 Isivuaadagi aapimʌ vʌʌsi gomaasi aidʌ gia vaamioma
cʌʌgacʌrʌ oidacamu aapimʌ dai vaamioma cʌʌga ivuaadamu
Diuusi aa duiñdadʌ ʌʌgiditai maatʌcatai aapimʌ Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga.
9 Dʌmos ismaitivuaadagi aapimʌ gomaasi aidʌ gia
maiquiaa cʌʌ maatʌ aapimʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami
maitʌtʌgitoitai isDiuusi caoigʌli gʌnsoimaascamiga.

10 Cascʌdʌ giñaaduñi vaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ avʌr
oidaca vai poduucai cʌʌga gʌmaatʌcana isDiuusi ʌcovai
gʌnvuvaitu dai gʌmaamara duucai gʌnnʌidi. Iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi aapimʌ aidʌ gia maigajiaadʌrʌ viaamu aapimʌ
gʌnvaavoidaraga.
11 Poduucai viaacamu aapimʌ oigaragai isiimiagi
tʌvaagiamu siaaco gatʌaanʌi Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
tomastuigaco. Ʌgai ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami.

12 Cascʌdʌ apiagʌntʌtʌgitoldiadamu aanʌ gomaasi tomasi
camaatʌ aapimʌ dai cʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ is-
maacʌdʌ caviaa aapimʌ dai gomaasi gia ʌrvaavoi.
13 Dai aanʌ poʌlidi iscʌʌga ivueeyi aanʌ gʌnmaacaitai idi
ñiooqui sivi maiquiaa muucucai.
14 Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga casi giñaagidi sai caotoma
muquia iñagai aanʌ.
15 Cascʌdʌ gʌnoojidi aanʌ vai poduucai siʌʌscadʌ ca-
muuquiagi aanʌ vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoda aapimʌ gomaasi.

———

16 Casi gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga aliʌ
viaa guvucadagai dai sai ʌpamu divia agai tami oidigi daama.
Gomaasi gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Gomaasi maitʌrcueentogadʌ
oodami yaatavogami. Aatʌmʌ ʌʌgi gʌrvuupuquicʌdʌ nʌidi
gʌrtʌaanʌdamiga issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
17-18 Aatʌmʌ caʌ aidʌsi Diuusi gʌrooga tʌvaagiaiñdʌrʌ cʌʌga
ñioo ʌgai vʌʌtarʌ dai pocaiti; “Idi Suusiava ʌrgiñmara nai aanʌ
aliʌ oigʌdai dai baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ”, caiti Diuusi.
Dai aatʌmʌ ʌʌmadu daraajatadai gʌrtʌaanʌdamiga ʌgiidiʌrʌ
ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu vai ami dadadacʌi Suusi
sicoli. Cascʌdʌ nʌidi aatʌmʌ aidʌsi Suusi sicoli dadadacʌi.
19 Istumaasi nʌidi aatʌmʌ dai caʌ caaagaitadai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma cascʌdʌ aidʌsi nʌidi aatʌmʌ
dai caʌ, maí issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ aliʌsi
gʌaagai mʌsʌʌgiadagi goñiooqui. Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ maatʌ
oodami mui naana maasi istumaasi maimaatʌcatadai.
Aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌga ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi
ñiooquidʌ asta siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi Suusi Cristo dai
aapimʌ ʌʌmadu daraajamu.
20 Dʌmos siooma cʌʌga gʌaagai mʌsmaatʌcagi sai tomali
ʌmaadutai maiʌʌgi istutuidi isaagagi istʌiya ʌlidi istumaasi
aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ.
21 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ tomali ʌmo imidagai ma-
iaagai istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi baiyoma ʌgai ʌrcʌcʌʌli is-
maacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dai ʌgai ñiooquituldiña Diuusi.
Diuusi Ibʌadʌ mamaatʌtuldiña istumaasi aagadagi ʌgai.

2

———

1 Dʌmos ʌjudidíu saagida oidacatadai mamaatʌtuldiadami
yaatavogami ʌʌpʌ. Dai aapimʌ gʌnsaagida ʌʌpʌ oidaca
agai mamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gama-
maatʌtuldiadamu Diuusi ñiooquidʌ dai saagida agadamu
istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai vupuiirumadadamu
ʌgai oodami. Dai vui ñioocadamu ʌgai Suusi Cristo ismaacʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami. Dai todian duucai Diuusi soimaasi
taatatulda agai ʌgai.

2 Dai muidutai soimaasi ivuaada agai ʌpan duucai
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai googosi
gʌnducamicamu. Dai aa oodami parunadamu Suusi Cristo
mamaatʌtuldiaragadʌ pomaasi ivuaadatai ʌgai.

3 Ʌgai coimudadʌ tuutiacamu cascʌdʌ gʌntaanʌdamu tu-
miñsi gʌnvupuiirumadaitai gʌnmamaatʌtulditai yaatagi. Di-
uusi ʌʌqui abiaadʌrʌ aagai sai soimaasi taatatulda agai ʌgai
dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldamu ʌgai.

4 Diuusi maioigʌli gʌtʌtʌaañicaru ismaacʌdʌ soimaasi idui
baiyoma ootoi ʌgai mʌʌca siaaco tomastuigaco tucagamu-
cana dai cadeenacʌdʌ vuupu asta siʌʌscadʌ aagagi ʌgai isd-
ucatai soimaasi taatatulda agai tomastuigaco.

5 Dai Diuusi tomali ʌʌqui oodami maioigʌli baiyoma
ootosi ʌgai duuqui sai ʌgai baicoiña. Ʌgai ʌrsoimaasi
ivuaadami cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Noé
ʌʌmadu cuvaracami aaduñdʌ. Noé gaaagidiña isaliʌsi gʌaagai
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

6 Diuusi aagai sai soimaasi taatatulda agai ʌoodami
Sodoomʌrʌ dai Gomoorʌrʌ oidacami soimaasi ivuaadam-
icatai ʌgai cascʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ daitu ʌgai taí dai mʌji
vʌʌsi oodami dai vʌʌsiaʌcatai dai goʌʌ mataigadʌ vii. Diuusi
idui gomaasi sai aa oodami soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ
gooquiʌrioma oidaca agai nʌidiña dai duduaadimuna dai
camaisoimaasi ivuaadana.

7 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuusaitu Lot. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli
cʌʌ tuigajami. Lot aliʌ soigʌʌlidiña nʌiditai isaliʌ soimaasi
ivuaadana ʌgaa oidacami.

8 Vʌʌsi tasai Lot aliʌ soimaasi taatamaiña nʌiditai dai
caʌcatai naana maasi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ
ivuaadana ʌgai.

9 Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami
ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiadagi ʌgai soimaasi ivuaadami
saagidaiñdʌrʌ sai ʌgai maiʌpan duucai ivuaadana ʌgaa.
Dai Diuusi apiasoimaasi taatamituldiadamu ʌsoimaasi
ivuaadami asta siʌʌscadʌ aagagi ʌgai isducatai soimaasi
taatatulda agai vai soimaasi taataca ʌgai tomastuigaco.

10 Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu sioor∧
ivuaadagi istumaasi ∧∧gi ∧gai ip∧lidi. Λgai googosi g∧nducami
dai ∧gai soiduucai n∧idi tomasmaac∧ s∧∧licami viaacami. Λgai
ivueeyi mos∧caasi istumaasi ip∧lidi dai maiduduaadicuitai
parunai ∧gai tomasmaac∧ s∧∧licami viaacami.
11 D∧mos Diuusi t∧t∧aañicarud∧ tomasi vaamioma viaa gu-
vucadagai v∧∧sc∧r∧ maisoimaasi ñioocai ∧s∧∧licami viaacami
vui tomali maiaagidi Diuusi issoimaasi idui ∧gai.
12 D∧mos sioor∧ ivuaadagi mos∧caasi istumaasi ∧∧gi ∧gai
ip∧lidi ∧gai c∧c∧isi g∧nducami maic∧∧ga g∧nt∧t∧gitocatai. Λgai
ivueeyi mos∧caasi istumaasi ∧∧gi ∧gai ip∧lidi ∧pan duucai
c∧c∧isi. Oodami coodaiña c∧c∧isi ismaac∧d∧ c∧c∧idaga. Dai
sioor∧ vui ñioocadagi istumaasi maic∧∧ maat∧ ca∧ ∧gai maiiimi
agai Diuusi ∧∧madu.
13 Λgai soimaasi taatamituldiña oodami yaatagiditai dai
vupuiirumadaitai casc∧d∧ soimaasi taata agai. Dai ∧gai
baig∧n∧lidiña asta tas∧r∧ soimaasi ivuaadatai casc∧d∧ siaa
∧∧radamu aapim∧ is∧∧madu gacuaadagi. Λgai poduucai
ivueeyi g∧nvupuiirumada ∧liditai.
14 Dai ∧gai maisiaa duutudai tomali ∧mo ooqui. Λgai mai-
ibiocor∧i soimaasi ivuaadatai dai vupuiirumadaiña ∧∧moco
ismaac∧d∧ maic∧∧ga vaavoitudai Diuusi. Dai ∧gai ali∧ coimu-
dad∧ tuutuiga. Dai Diuusi s∧∧lic∧d∧ soimaasi taatatulda agai
∧gai.
15 Dai ∧gai iimi agai ∧Diaavora ∧∧madu mai∧∧giditai Diuusi
ñiooquid∧. Λgai ∧p∧an duucai ivueeyi Balaam Beor marad∧.
Λgai gamait∧c∧da ∧lidiña tumiñsi soimaasi ivuaadatai.
16 D∧mos ∧mo asñitu ñioo dai bagaimi ∧Balaam dai ∧gai
dagitu g∧vuiirudaga.
17 D∧mos ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami mait∧rsoiñi.
Λgai tomastuigaco oidacamu siaaco s∧∧lic∧d∧ tucagamucana
tomastuigaco.
18 Λgai ∧∧gi c∧∧ga ñioocai g∧nmamaat∧tuldiaraga vui
d∧mos mait∧rsoiñi istumaasi gamamaat∧tuldi ∧gai.
G∧nmamaat∧tuldiaraga maic∧∧gaducamic∧d∧ vupuiirumagi
∧gai ismaac∧d∧ cayoga maiuurap∧c∧itadai ∧soimaasi
ivuaadami.
19 Λmamaat∧tuldiadami yaatavogami gamamaat∧tuldiña sai
tomasioorai istutuidi isivuaadagi istumaasi ip∧liadagi dai
sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai tomasi soimaasi
ivueeyi. D∧mos ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami maitistu-
tuidi isdagitocai soimaasi ivuaadagi dai casc∧d∧ maitistutuidi
isivuaadagi mos∧caasi istumaasi ip∧liadagi.
20 D∧mos is∧maadutai camaiuuvap∧c∧dagi ∧soimaasi
ivuaadami dai cagajiaad∧r∧ viaagi naana maasi istumaasi
soimaasicami maat∧catai isSuusi Cristo g∧rt∧aan∧damiga

ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai gooquiʌrʌ ʌpamu uuravagi ʌsoimaasi ivuaadami dai ʌpamu soimaasi ivuaadagi aidʌ gia Diuusi vaamioma soimaasi taatatulda agai ʌgai.

21 Vaamioma ʌrcʌʌgaicamudai ʌgai vʌʌtarʌ is-maimaatʌmudai Diuusi ñiooquidʌ dai maisiu gajiaadʌrʌ viaamudai camaatʌcai.

22 Gomaasicʌdʌ casi ʌpʌdui istumaasi aagaiña oodami dai pocaitiña: “Googosi viootaiña dai ʌpamu cuaadana gʌvioosi dai tomasi sosiacami cʌʌga vapaʌtʌsdiña gʌnsosoiga tataisoli vʌʌscʌrʌ ʌtataisoli gʌntuculimadaiña dʌvʌʌrai vaagicamiʌrʌ”, ascaitiña oodami.

3

———

1 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Idi ʌrgootordadʌ oojai ismaacʌdʌ gʌnoojidi aanʌ. Dai vʌgooquiʌrʌ gʌnmaacai aanʌ ñiooqui ipʌliditai mʌscʌʌga gʌntʌtʌgitodagi

2 tʌtʌgitoitai istumaasi ʌʌquioma aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ aatʌmʌ Suusi Cristo ojootosadʌ gʌnaagidi.

3 Dʌmos ʌʌpʌga gʌaagai mʌsmaatʌcagi sai cayoga uugitʌcai oidigi oidaca agai oodami ismaacʌdʌ parunada agai Diuusi ñiooquidʌ dai ʌgai ivuaada agai istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌliadagi.

4 Dai ʌgai gatʌcacada agai dai pocaitidada agai: “¿Tadui ʌCristo dai camaidivia? ʌgai aagidi gʌraaduñicaru sai divia agaitadai. Dai gʌraaduñicaru cacʌcʌʌliocoi dai cacoi taidʌ ʌCristo camaidivia baiyoma momaasi oidigi aidʌsi abiaadʌrʌ cʌquiva”, ascaitiada agai.

5-6 Dʌmos gomaasi maitʌrvaavoi. Ʌgai mospoduucai tʌtʌgitoda agai cascʌdʌ pocaitiada agai. Oidigi camaimo-maasi. Ʌmo imidagai Diuusi caugititu vʌʌsi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicʌdʌ. Tucamidʌrʌ Diuusi gʌñiooquicʌdʌ idui tʌvaagi dai oidigi. Daidʌ idui suudagi dai ʌcovai dʌvʌʌrai gaquicami. Daidʌ idui iicomai sai duucuiña. Dai gooquiʌrʌ Diuusi ugititu vʌʌsi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicʌdʌ.

7 Dʌmos gotʌvaagi ʌʌmadu gooidigi ismaacʌdʌ oidaga sivi Diuusi caaagai sai ʌmo imidagai ugitituda agai taicʌdʌ. Amaasi ʌgai vai Diuusi ootosa agai ʌsoimaasi ivuaadami mʌʌca siaaco tomastuigaco soimaasi taataca agai.

8 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi mosavʌr tʌgitoca sai Diuusi vʌʌtarʌ ʌmo tasai ʌrʌpan ducami ʌmo mil uumigi dai ʌmo mil uumigi ʌrʌpan ducami ʌmo tasai.

9 Diuusi gia iduñia agai istumaasi aagai saidʌ iduñia agai, tomasi ʌʌmoco poʌlidi sai catʌvʌpi daivusai. Dʌmos Diuusi

maitʌroojodai baiyoma ipʌlidi ʌgai isvʌʌscatai aatʌmʌ ʌma duucai gʌrtʌtʌgituagi vai poduucai tomali ʌmaadutai maiimiagi ʌDiaavora ʌʌmadu.

10 DʌmOs ʌmo imidagai aimu istuigaco divia agai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai todian duucai divimu ʌgai siʌʌscadʌ oodami mainʌnʌracagi poduucai isduucai daivui ʌʌsivogami siʌʌscadʌ oodami mainʌnʌracagi. Amaasi ugitia agai gotʌvaagi taicʌdʌ dai cavami copoñdatai. Dai dʌvʌʌrai mʌia agai ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama.

11 Dai maatʌcatai aapimʌ isvʌʌsiaʌcatai ugitia agai aliʌsi gʌaagai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ dai cʌʌga siaa duutuadagi Diuusi.

12 Dai aapimʌ gʌaagai isnʌnʌracagi ipʌliditai sai otoma aʌna istuigaco Diuusi iduñia agai vʌʌsi gomaasi. Amaasi ugitia agai gotʌvaagi taicʌdʌ dai vʌʌsiaʌcatai mʌia agai.

13 DʌmOs aatʌmʌ nʌnʌra istuigaco Diuusi iduñia agai ʌmai tʌvaagi utudui dai oidigi utudui ismaacʌdʌ aagai ʌgai saidʌ iduñia agai. Dai amaasi ʌoodami ivuaadamu mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrsʌʌlicami.

14 CascʌdʌAapimʌ giñaaduñi nʌnʌracatai aapimʌ gomaasi gaagadavurai isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi Diuusi, dai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu ʌgai.

15 AliʌsI gʌaagai ismaatʌcagi aapimʌ ismaiquiaa divia gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ipʌliditai ʌgai ismuidutai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. GʌraduñI Paavora ismaacʌdʌ aliʌsi oigʌdai aatʌmʌ poduucai gʌnooji ʌʌpʌ. Diuusi maatʌtuli ʌgai istumaasi gʌnoojida ʌgai cascʌdʌ.

16 Vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ gaoojiada ʌgai gaaagidiña gomaasi tomasi ʌʌmapʌcʌrʌ aliʌ sijaiga ismaatʌ caʌcagi. Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌ maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maicʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ʌma duucai aagaiña poduucai isduucai ʌma duucai aagaiña ʌgai ʌmapʌcʌrʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduucai maiiimimu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.

17 CascʌdʌAapimʌ giñaaduñi camaatʌcatai gomaasi gʌaagai mʌsigʌnnuucadacagi vai maitʌnvupuiirumadadagi gomamaatʌtuldiadami yaatavogami aidʌ gia camaicʌʌga vaavoitudadan tada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.

18 DʌmOs aliʌsI gʌaagai isvaamioma cʌʌga maatia aapimʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi. Dai aliʌsI gʌaagai isdagitoagi ʌSuusi vai ʌgai gʌnsoiñana isvaamioma cʌʌga oidacana aapimʌ. AliʌsI gʌaagai isvʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi Suusi Cristo vʌʌtarʌ.

MosʌcaasI.

Idi ʌrʌoojai ʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ ooji Vuaana gʌaaduñi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrVuaana daidʌ gʌnoojidi aanʌ aagaitai Suusi Cristo.
Suusi Cristo ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui. Aidʌsi abi-
aadʌrʌ maiquiaa cʌquiva oidigi Suusi Cristo caoidacatadai
tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai aidʌsi divia ʌgai tami oidigi
daama nʌidi aanʌ ʌgai, dai caʌcana aanʌ ñiooquidʌ, dai taata
aanʌ tuucugadʌ. Dai sioorʌ maatʌ istuiga Suusi Cristo poduu-
cai maatʌ istuiga Diuusi.
2 Suusi Cristo divia ami siaaco daraajatadai aatʌmʌ cascʌdʌ
gʌnaagidi aatʌmʌ sai nʌidi. Dai sivi gʌraagidi aatʌmʌ sai Suusi
Cristo ʌgai dai gʌrmaacai ibʌdagai utudui dai ʌgai tomastu-
igaco oidaga. Ʌgai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu oidacatadai dai
gooquiʌrʌ divia tami oidi daama dai aatʌmʌ nʌidi ʌgai.
3 Dai aatʌmʌ gʌnaagidi istumaasi nʌidi dai caʌ vai poduucai
aapimʌ ʌʌpʌ gʌrʌpan duucai tʌtʌgitodagi dai vʌʌscatai ʌpan
duucai tʌtʌgitodagi aatʌmʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi
Cristo Diuusi maradʌ.
4 Gomaasi gʌnoojidi aanʌ mʌsai vaamioma baigʌnʌlidiña.

———

5 Sivi gʌnaagidamu aatʌmʌ istumaasi Suusi Cristo
gʌrmaatʌtuli sai Diuusi aliʌ cʌʌ tuiga dai tomali ʌmo imidagai
maitivueeyi istumaasi soimaascami.
6 Ispocaitiada aatʌmʌ tʌsai ʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi
dai maitivuaadagi istumaasi ʌrcʌʌgaducami aidʌ gia yaatagʌi
aatʌmʌ dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi.
7 Dʌmos iscʌʌgacʌrʌ oidaca aatʌmʌ dai cʌʌga ivuaadagi
poduucai isduucai ivueeyi Diuusi aidʌ gia ʌmo tʌgitoidagai
viaacamu aatʌmʌ. Dai Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga
muucucai Suusi Cristo Diuusi maradʌ curusiaba.
8 Ispocaitiadagi aatʌmʌ tʌsai maitʌrsoimaasi ivuaadami
aidʌ gia gʌrvupuiirumadai aatʌmʌ ʌʌgi daidʌ ʌryaatavogami
aatʌmʌ.
9 Dʌmos isaagiada aatʌmʌ Diuusi ʌsoimaascami ismaacʌdʌ
ivuaadagi aidʌ gia Diuusi iduuñimu aatʌmʌcʌdʌ istumaasi
ʌrsʌʌlicami. Ʌgai gʌroigʌldamu gʌrsoimaascamiga dai
cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadamu ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ.
10 Dʌmos ispocaitiadagi aatʌmʌ tʌsai maisoimaasi ivueeyi
aidʌ gia ducami ispocaitiada aatʌmʌ isDiuusi yaatavoga dai
poduucai maivaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.

2

———

1 Giñaaduñi vaavoitudadami gʌnaagidi aanʌ gomaasi mʌsai
maisoimaasi ivuaadana. Dʌmos isʌmaadutai soimaasi
ivuaadagi, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isoidaga ʌmoco ismaacʌdʌ
gʌrsoicʌi Diuusi gʌrooga vuitapi. Ʌgai ʌrSuusi Cristo. Dai ʌgai
ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
2 Dai ʌgai vaa ʌgai dai muu curusiaba vai poduucai Diuusi
gʌroigʌldi aatʌmʌ gʌrsoimaascamiga dai vʌʌsi oidigi daama
oidacami soimaascamigadʌ.
3 Isʌʌgiada aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aidʌ
gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌrmaamaradʌ Diuusi.
4 Dʌmos isʌmaadutai pocaitiadagi sai maatʌ Diuusi
dai saidʌ ʌrDiuusi maradʌ dai vʌʌscʌrʌ maiʌʌgiadagi
istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌgai gia ʌryaatavogami
dai maitʌrvaavoitudadami.
5 Baiyoma ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai
gia oigʌdai Diuusi dai poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌpan
duucai tʌtʌgitoi Diuusi.
6 Sioorʌ pocaitiadagi isʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi ʌgai gia
gʌaagai iscʌʌga oidacagi poduucai isduucai oidacatadai Suusi
Cristo tami oidigi daama.

———

7 Giñaaduñi istumaasi gʌnoojidi aanʌ maitʌrʌmo
mamaatʌtuldiaragai utuducami. Goovai ʌrʌgai vaa
ismaacʌdʌ caʌ aapimʌ aidʌsi abiaadʌrʌ gʌaagacai
gamamaatʌtuldi Suusi Cristo.
8 Dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ ʌmo ñiooqui ducami
isʌrʌmo mamaatʌtuldiaragai utuducʌdʌ dʌmos vʌʌscʌrʌ
ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ gʌnaagidi Suusi Cristo mʌsai aipacoga
gʌnoigʌdaiña. Suusi Cristo aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ
dai poduucai gʌnoigʌdai aapimʌ aipacoga. Siʌʌscadʌ
oodami aipacoga gʌnoigʌadagi aidʌ gia gajiaadʌrʌ viimu
gosoimaascami dai cʌʌgacʌrʌ oidacamu oodami.
9 Isʌmaadutai pocaitiadagi iscʌʌgacʌrʌ oidaca dai
cʌʌdadagi gʌaduñi vaavoitudadami ʌgai quiaa soimaasi
ivueeyi.
10 Dʌmos sioorʌ oigʌadagi gʌaduñi ʌgai gia cacʌʌgacʌrʌ
oidaga. Dai ʌgai maisoimaasi duiñtuldi aa.
11 Dʌmos sioorʌ cʌʌdadagi gʌaaduñi ʌgai quiaa soimaasi
ivueeyi dai maimaatʌ isducatai cʌʌga oidacagi maimaatʌ
caʌcatai Diuusi ñiooquidʌ.
12 Gʌnoojidi aanʌ vʌʌscatai aapimʌ giñaaduñi vaavoitu-
dadami caoigʌldacai Diuusi gʌnsoimaascamiga muucuca.
Suusi Cristo aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

13 GΛnoojidi aanΛ vΛΛscatai aapimΛ cΛcΛΛli oodami
maatΛcatai aapimΛ Suusi Cristo. Λgai caoidacatadai maiquiaa
cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ. GΛnoojidi aanΛ vΛΛscatai aapimΛ
gΛgΛΛli cavaamioma istui aapimΛ isΛDiaavora.
GΛnoojidi aanΛ aapimΛ aali vaavoitudaitai aapimΛ Diuusi
gΛrooga.
14 GΛnoojidi aanΛ aapimΛ cΛcΛΛliodami maatΛcatai aapimΛ
Suusi Cristo. Λgai caoidacatadai maiquiaa cΛquiva oidigi
abiaadΛrΛ. GΛnoojidi aanΛ aapimΛ gΛgΛΛli cΛΛga vaavoitu-
daitai aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ dai cavaamioma istui aapimΛ
isΛDiaavora.
15 MaitavΛr oojiada isivuaadagi gosoimaascami ismaacΛdΛ
oidaga tami oidi daama. Dai maitavΛr viaaca Λliada
naana maasi istumaasi istumaasi oidaga tami oidi daama.
IsΛmaadutai oojiada gomaasi aidΛ gia maioigΛdai Diuusi.
16 IsmaacΛdΛ maivaavoitudai Diuusi ivueeyi mui naana
maasi soimaascami. Λgai ivueeyi mosΛcaasi istumaasi ΛΛgi
Λgai ipΛlidi dai viaaca Λlidiña vΛΛsi istumaasi nΛijadagi, dai
gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidiña naana maasi viaacatai. VΛΛsi go-
maasi ivueeyi ismaacΛdΛ maivaavoitudai Diuusi dai Diuusi
maitipΛlidi ispomaasi ivuaadagi oodami.
17 Dai Λmo imidagai ugitimu vΛΛsi gomaasi dai oidigi
ugitimu ΛΛpΛ. DΛmos sioorΛ ivuaadagi istumaasi ipΛlidi Diu-
usi Λgai gia tomastuigaco oidacamu.

———

18 Giñaaduñi cayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi. Camaí
aapimΛ isdivia agai Λmo oodami ismaacΛdΛ vuidΛrΛ caatΛca
agai ΛCristo. Dai caoidaga mui oodami ismaacΛdΛ vuidΛrΛ
vΛΛtΛ ΛCristo cascΛdΛ cΛΛ maatΛ aatΛmΛ iscayoga aayi istu-
igaco ugitia agai oidigi.
19 IsmaacΛdΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛ ΛCristo Λgai gia maitΛrgΛraaduñi
vaavoitudadami cascΛdΛ iji gΛrsaagidaiñdΛrΛ. IssΛΛlicΛdΛ
ΛrgΛraaduñicamudai aidΛ gia gΛrΛΛmadu daraacamudai
Λgai. DΛmos Λgai iji sai vaamioma cΛΛga gΛmaatΛna isΛgai
maitΛrgΛraaduñi.
20 DΛmos ΛCristo ootoi Diuusi IbΛadΛ sai gΛnΛΛmadu daa-
cana. Dai Λgai gΛnsoicΛi mΛsai cΛΛga maatΛcana istumaasi
ΛrvaavoI dai istumaasi maitΛrvaavoi.
21 GΛnoojidi aanΛ maatΛcatai aapimΛ istumaasi ΛrvaavoI.
Dai istumaasi maitΛrvaavoi.
22 IsΛΛmadutai pocaitiadagi sai Diuusi maiootoi Suusi sai
cascΛdΛ maitΛrΛCristo Λgai gia yaatagΛi. Λgai gia vuidΛrΛ vΛΛtΛ
ΛCristo. Λgai pocaiti sai Diuusi maitΛrgΛrooga dai sai Suusi
maitΛrDiuusi maradΛ.
23 Ispocaitiadagi oodami sai Suusi maitΛrDiuusi maradΛ
Diuusi gΛrooga maiΛΛmadu daja Λgai. DΛmos ispocaitiadagi

oodami sai Suusi ʌrDiuusi maradʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu daja ʌgai.

24 Cascʌdʌ apiavʌr cʌʌga ʌʌgiada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ caʌ aapimʌ tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ. Mʌsiaapimʌ apiacʌʌga vaavoitudada aidʌ gia Diuusi gʌrooga ʌʌmadu maradʌ gʌnʌʌmadu daraajamu.

25 Dai Suusi Cristo gʌraagidi tʌsai tomastuigaco oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu.

26 Aanʌ gʌnoojidi gomaasi mʌsai maatʌcana isoidaga oodami ismaacʌdʌ gʌnvupuiirumadada ʌlidi.

27 Suusi Cristo ootoi Diuusi Ibʌadʌ sai gʌnʌʌmadu daacana, cascʌdʌ maitʌgito aapimʌ sioorʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi istumaasi ʌrcʌʌgaducami, ʌgai gʌnmamaatʌtuldi vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ. Istumaasi gamamaatʌtuldi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai poduucai apiacʌʌga ʌʌgidi aapimʌ Suusi Cristo poduucai isduucai gʌnmaatʌtuli Diuusi Ibʌadʌ.

28 Giñaaduñi apiavʌr cʌʌga ʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo dai poduucai maisiaa ʌradamu aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌgai tomali maiʌbiadamu aapimʌ Diuusi.

29 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ cʌʌ maatʌ aapimʌ sai sioorʌ apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi ʌgai gia ʌrDiuusi maamaradʌ.

3

———

1 Sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai Diuusi gʌrooga, cascʌdʌ gʌmaamara gʌraagai. Dai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌrmaamaradʌ aatʌmʌ. Dʌmos ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi maimaatʌ isʌrDiuusi maamaradʌ aatʌmʌ. Ʌgai maivaavoitudai Diuusi cascʌdʌ.

2 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ. Vaavuava iscasi ʌrmaamaradʌ aatʌmʌ Diuusi dʌmos maiquiaa cʌʌ maatʌ aatʌmʌ istuutiaca ragai gooquiʌrioma. Dʌmos cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo aatʌmʌ ʌpan tuutiaca ragai ʌgai maatʌcatai istuiga ʌgai.

3 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isʌpan tuutiacagai Suusi Cristo gajiaadʌrʌ vipieeyi soimaascami cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌliditai ʌpan duucai Suusi Cristo.

4 Tomasioorʌ sioorʌ soimaasi ivuaadagi maiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Ʌsoimaasi ivuaadami vuidʌrʌ vʌʌtʌ sʌʌlicami.

5 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo divia tami oidi daama dai muu curusiaba dai poduucai oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ oodami dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

6 Sioorʌ cʌʌga ʌʌgidi Suusi Cristo maisoimaasi ivueeyi. Dai sioorʌ apiasoimaasi ivueeyi ʌgai maimaatʌ istuiga Suusi tomali maivaavoitudai ʌgai.

7 Giñaaduñi maitavʌr gʌndagito mʌsgʌnvupuiirumadadagi.
Sioorʌ cʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga ivueeyi ʌpan
duucai Suusi Cristo.
8 Dai sioorʌ apiasoimaasi ivueeyi ʌgai ivueeyi istumaasi
ʌDiaavora ipʌlidi ducami isʌrmaamaradʌcamudai ʌgai.
ΛDiaavora soimaasi ivueeyi maiquiaa cʌquivacai oidigi
abiaadʌrʌ. Dai Diuusi maradʌ divia tami oidi daama dai
ugitituda agai ʌDiaavora guvucadadʌ.
9 Diuusi maacai gʌmaamara ibʌdagai utudui dai ʌgai
maisoimaasi ivueeyi. Sivi maitipʌlidi Diuusi maamaradʌ
issoimaasi ivuaadagi Diuusi maamaradʌcatai.
10 Cʌʌga gʌmaatʌ sioorʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai sioorʌ
ʌrmaamaradʌ ʌDiaavora. Tomasioorʌ sioorʌ maicʌʌga
ivuaadagi dai maioigʌadagi gʌaaduñi ʌgai gia maitʌrDiuusi
maamaradʌ.

———

11 Aidʌsi abiaadʌrʌ caʌ aapimʌ Suusi Cristo
mamaatʌtuldiaragadʌ aidʌ maí aapimʌ sai gʌaagai
isgʌroigʌadagi aipacoga.
12 Dai maitʌaagai isʌpan duucai ivuaada aatʌmʌ Caín. Ʌgai
idui istumaasi ipʌli ʌDiaavora cascʌdʌ muaa gʌsuculi. Caín
maicʌʌga idui dai suculidʌ cʌʌga idui cascʌdʌ vui baamu ʌgai
dai muaa.
13 Giñaaduñi maitavʌr vuaam ʌnʌliada isgʌncʌʌdada ʌgai
ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo.
14 Camaiiimia ragai aatʌmʌ ʌDiaavora ʌʌmadu baiyoma
iimia ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu. Maatʌ aatʌmʌ gomaasi
oigʌdaitai gʌraaduñi. Sioorʌ maioigʌadagi gʌaaduñi imia
agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
15 Tomasioorʌ sioorʌ cʌʌdadagi gʌaaduñi ducami
isʌrgamuaacami. Dai cʌʌ maatʌ aapimʌ isʌmo gamuaacami
maitistutuidi isimiagi Diuusi ʌʌmadu.
16 Suusi Cristo muu curusiaba aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai
poduucai maatʌ aatʌmʌ isducatai ivueeyi sioor sʌʌlicʌdʌ
oigʌdai aa. Poduucai aatʌmʌ ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai isoigʌadagi
gʌraaduñi dai asta coiyagi ʌgai vʌʌtarʌ isgʌaagadagi.
17 Isʌmaadutai viaacagi vʌʌsi istumaasi tʌgito dai
isnʌijadagi ʌgai isʌmo aduñdʌ maiviaacagi dai vʌʌscʌrʌ
maisoigʌʌldiagi ʌgaicʌdʌ ʌgai maitistutuidi ispotʌiyagi sai
Diuusi soicʌi sai oigʌdaiña aa.
18 Giñaaduñi ispocaitiadagi aatʌmʌ sai oigʌdai aa dai
vʌʌscʌrʌ maisoicʌdagi aidʌ gia maitʌrvaavoi isoigʌdai aa.
Baiyoma aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi aatʌmʌ aa poduucai
gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aatʌmʌ.

———

19-20 Dai poduucai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isʌrDiuusi
maamaradʌ. Dʌmosisʌʌmoiimidagaipoʌliadaaatʌmʌ
tʌsaimaitistutuidisʌrDiuusimaamaradʌcagiaidʌgiaaliʌsi
gʌaagaiistʌtʌgitodaaatʌmʌisDiuusimaatʌvʌʌsiaʌcatai. Ʌgai
vaamiomamaatʌisaatʌmʌcascʌdʌgʌaagaiisgʌriibʌstacan
tadacadaibaigʌrʌliadagiDiuusivui.
21 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Iscʌʌ maatʌca aatʌmʌ
ismaisoimaasi idui aidʌ gia maidodoadicudamu aatʌmʌ Diu-
usi vuitapi.
22 Dai ʌgai gʌrmaaquimu vʌʌsi istumaasi taañiagi aatʌmʌ
ʌʌgiditai aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌ ʌgai daidʌ ivuaadatai istu-
maasi ipʌlidi ʌgai.
23 Dai ʌgai gʌraagidi tʌsai vaavoitudaiña Suusi Cristo Diuusi
maradʌ dai tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña, poduucai isduucai
Suusi Cristo gʌraagidi.
24 Sioorʌ ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ poduucai cʌʌga
oidaca ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai Diuusi ʌʌmadu
daja ʌgai.
Dai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana cascʌdʌ
maata aatʌmʌ isDiuusi gʌrʌʌmadu daja.

4

———

1 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Maitavʌr tomasioorʌ
vaavoitudada ismaacʌdʌ pocaitiadagi saidʌ ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ. ʌʌpʌgavʌr cʌʌga gʌntʌgito caʌca
sabaiga ʌrDiuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai ʌgai. Oidaga mui
mamaatʌtuldiadami yaatavogami cascʌdʌ.
2 Tomasioorʌ sioorʌ gaaagiadagi sai Suusi Cristo Diuusi
maradʌ oodami duucai vuusai tami oidi daama ʌgai gia
gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi Ibʌadʌʌʌmadu daja ʌgai.
3 Dʌmosisioorʌmaigamamaatʌtuldiadagigomaasi
maigaaagidi istumaasi Diuusi ipʌlidi, baiyoma ʌgai vuidʌrʌ
vʌʌtʌ ʌCristo. Camaí aapimʌ isvaamiomamuidaimi
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami vʌʌsi oidi daama.
4 Giñaaduñi aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ. Dai aapimʌ
vaamiomaistuiisʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Di-
usi Ibʌadʌismaacʌdʌgʌnʌʌmadu daja vaamiomaviaa
guvucadagai siʌDiaavora ismaacʌdʌ ʌmamaatʌtuldiadami
yaatavogami ʌʌmadu daja cascʌdʌ.
5 Ʌgai ʌʌmadu ajioopai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai
Suusi Cristo dai gaaagidi naana maasi istumaasi
soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌmaivaavoitudadami dai
ʌgai baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana.
6 DʌmosaatʌmʌʌrDiuusi maamaradʌ. Sioorʌ maatʌ Di-
usi gʌntʌgito caʌcana istumaasi aagiadagi aatʌmʌ. Dʌmos

sioorʌ maimaatʌ Diuusi maitʌntʌgito caʌcana. Cascʌdʌ poduucai cʌʌga gʌmaatʌ sioorʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ dai sioorʌ mosyaatagʌi.

———

7 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ dai ipʌlidi aanʌ isaipacoga gʌnoigʌadagi aapimʌ ʌʌpʌ. Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña. Dai sioorʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌadagi gʌaaduñi ʌgai gia maatʌ Diuusi daidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.

8 Sioorʌ maioigʌadagi aa ʌgai gia maimaatʌ Diuusi. Diuusi ʌgai dai oigʌdai vʌʌsi oodami oidi daama oidacami.

9 Diuusi gʌrmaatʌtuli isgʌroigʌdai ootosacai gʌmara tami oidi daama tomasi aliʌ ʌmaduga, tʌsai poduucai viaacana aatʌmʌ ibʌdaga utudui muucucai ʌgai.

10 Diuusi oigʌdai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami tomasi maicʌʌga oigʌdai aatʌmʌ Diuusi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai ootosacai gʌmara sai muucuna curusiaba dai poduucai oigʌldiana gʌrsoimaascamiga.

11 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Dai maatʌcatai vʌʌscatai aatʌmʌ siʌʌsi gʌroigʌdai Diuusi aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌaagai isaipacoga gʌroigʌadagi.

12 Tomasi tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi vʌʌscʌrʌ issʌʌlicʌdʌ aipacoga gʌroigʌadagi aidʌ gia Diuusi gʌrʌʌmadu daja dai vaamioma cʌʌga oigʌdai aatʌmʌ Diuusi.

13 Dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana sai poduucai maatʌcana aatʌmʌ isDiuusi gʌrʌʌmadu daja.

14 Aatʌmʌ gia tʌʌ Diuusi maradʌ dai cascʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ isDiuusi gʌrooga ootoi gʌmara tami oidi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami.

15 Tomasioorʌ sioorʌ pocaitiadagi sai vaavoitudai isSuusi ʌrDiuusi maradʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu daja ʌgai.

16 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌroigʌdai dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai isDiuusi oigʌdai vʌʌsi oodami oidi daama oidacami. Isaipacoga gʌnoigʌadagi oodami aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu daja ʌgai.

17 Dai poduucai vaamioma cʌʌga oigʌdai aatʌmʌ Diuusi dai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami aatʌmʌ maiʌʌbiadamu Diuusi maamaradʌcatai ʌgai poduucai isduucai Suusi Cristo maiʌʌbiada Diuusi.

18 Tomasioorʌ sioorʌ cʌʌga oigʌadagi Diuusi ʌgai maiʌʌbʌidi isDiuusi soimaasi taatatuldiagi. Dai sioorʌ ʌʌbiadagi Diuusi cʌʌga gʌmaatʌ ismaiquiaa cʌʌga oigʌdai.

19 Ʌʌquioma abiaadʌrʌ gʌroigʌdai Diuusi cascʌdʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ oigʌdai.

20 Isʌmaadutai pocaitiadagi sai oigʌdai Diuusi dai cʌʌdadagi gʌaaduñi ʌgai gia yaatagʌi. Isʌmaadutai maitistutuidi isoigʌadagi gʌaaduñi ismaacʌdʌ nʌidi tomali maitistutuidi isoigʌadagi Diuusi ismaacʌdʌ mainʌidi.
21 Diuusi gʌraagidi sai sioorʌ oigʌadagi Diuusi sai gʌaagai isoigʌadagi gʌaaduñi ʌʌpʌ.

5

———

1 Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudai isSuusi ʌrʌCristo ismaacʌdʌ Diuusi ootoi tami oidigi daama ʌgai gia ʌrDiuusi maamaradʌ. Tomasioorʌ sioorʌ oigʌdai Diuusi gʌrooga ʌgai gia oigʌdai vʌʌsi vaavoitudadami ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
2 Tomasioorʌ sioorʌ oigʌadagi Diuusi dai ʌʌgiadagi poduucai gʌmaatʌ isʌgai oigʌdai Diuusi maamaradʌ ʌʌpʌ.
3 Sioorʌ oigʌdai Diuusi ʌgai gia ʌʌgidi Diuusi dai gomaasi gia maisijaiga
4 vaavoitudadami vʌʌtarʌ, ʌgai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌsoimaascami ismaacʌdʌ oidaga tami oidigi daama cascʌdʌ. Ʌvaavoitudadami cʌʌga istutuidi isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌsoimaascami vaavoitudaitai Suusi Cristo.
5 Mosʌcaasi sioorʌ vaavoitudai isSuusi ʌrDiuusi maradʌ istutuidi isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌsoimaascami.

———

6-8 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sioorʌ ʌrSuusi Cristo. Aidʌsi Suusi gʌvacoi Diuusi ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti saidʌ ʌrmaradʌ dai gooquiʌrʌ aidʌsi camuuqui agaitadai Suusi Cristo Diuusi ʌpamu ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaatʌtuldi ʌgai vaa ñiooqui dai ʌgai tomali ʌmo imidagai maiyaatagʌi. Dai poduucai vaica padʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi ʌrDiuusi maradʌ. Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja, dai Diuusi ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ aidʌsi Suusi gʌvacoi, dai ʌʌpʌpʌ aidʌsi camuuqui agaitadai Suusi. Dai vʌʌ vaica padʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ.
9 Siʌʌscadʌ ʌrnʌijadamicagi oodami ʌmo istumaasi vʌʌscʌrʌ vaavoitudaiña aatʌmʌ cascʌdʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudai aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi. Dai Diuusi pocaiti sai Suusi ʌrmaradʌ.
10 Sioorʌ vaavoitudai gomaasi cʌʌga maatʌ isʌrvaavoi. Sioorʌ maivaavoitudai gomaaasi ʌgai yaatavogami duucai nʌidi Diuusi maivaavoitudaitai istumaasi aagai Diuusi aagaitai gʌmarʌ.
11 Diuusi aagai ʌʌpʌ sai ʌgai gʌrmaacai ibʌdagai utudui dai poduucai tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu vaavoitudaitai aatʌmʌ maradʌ.

12 Sioor∧ vaavoitudai Diuusi marad∧ viaa ib∧dagai utudui
d∧mos sioor∧ maivaavoitudai Diuusi marad∧ maiviaa
ib∧dagai utudui.

———

13 Gomaasi g∧noojidi aan∧ aapim∧ ismaac∧d∧ vaavoitudai
Diuusi marad∧ m∧sai maat∧cana m∧sitomastuigaco oidaca
agai Diuusi ∧∧madu.
14 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ sai istaañia aat∧m∧ Diuusi ∧mo istu-
maasi istumaasi ∧gai ip∧liadagi ∧gai gia g∧r∧∧giditai ca∧.
15 Poduucai isduucai maat∧ aat∧m∧ isDiuusi g∧r∧∧giditai
ca∧ poduucai ∧∧p∧ maat∧ aat∧m∧ is∧gai g∧rmaaquimu istu-
maasi taañiagi aat∧m∧.
16 Is∧mo vaavoitudadami n∧ijadagi ∧maadutai g∧aaduñi
isivuaadagi ∧mo istumaasi soimaascami istumaasi Diuusi
gia istutuidi isoig∧ldiagi aid∧ gia g∧aagai isdaan∧dagi Diuusi
∧gai v∧∧tar∧ dai Diuusi oig∧ldamu ∧gai dai maaquimu guvu-
cadagai sai c∧∧ga ivuaadana isgomaasi istumaasi idui ∧gai
Diuusi istutuidi isoig∧ldagi. Oidaga ∧∧mo istumaasi soimaas-
cami istumaasi maitaoig∧ldi Diuusi maitaaagidi aan∧ sai
g∧aagai isdaan∧dagi Diuusi ∧gai v∧∧t∧r∧ ismaac∧d∧ ivuaadagi
∧soimaascami.
17 Sioor∧ maitivuaadagi istumaasi ∧rc∧∧gaducami ∧gai
soimaasi ivueeyi. D∧mos oidaga soimaascami istumaasi Di-
uusi gia gaoig∧ldi.
18 Maat∧ aat∧m∧ sai sioor∧ ∧rDiuusi marad∧ camaioijada
gosoimaasi. Diuusi marad∧ nuucadacana ∧gai casc∧d∧ daid∧
∧Diaavora camaitistutuidi issoimaasi iduiñtuldiadagi.
19 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ isaat∧m∧ ∧rmaamarad∧ Diuusi dai
v∧∧scatai ismaac∧d∧ maivaavoitudai Suusi Cristo, ∧Diaavora
∧rt∧aan∧damigad∧ ∧gai.
20 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ ∧∧p∧ iscadivia Diuusi marad∧ dai
g∧rsoic∧i t∧sai c∧∧ga maat∧cana sioor∧ s∧∧lic∧d∧ ∧rDiuusi.
Dai sivi Diuusi g∧r∧∧madu daja vaavoitudaitai aat∧m∧ Su-
usi Cristo Diuusi marad∧. ∧gai s∧∧lic∧d∧ ∧rDiuusi dai ∧gai
g∧rvaidacaimu t∧vaagiamu t∧sai tumastuigaco oidacana ∧gai
∧∧madu.
21 Giñaaduñi maitav∧r siaa duutuada aapim∧ ∧momoono
ismaac∧d∧ ivueeyi oodami dai pocaiti said∧ ∧rdidiuusi.
Mos∧caasi.

Idi oojai ooji Vuaana gʌaaduñi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrVuaana ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ daidʌ gʌnoojidi aanʌ aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi. Aapimʌ ʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami ʌcovai gʌvuvaidacai Diuusi dai aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi gʌnoigʌdai ʌʌpʌ maisiu mosʌcaasi aanʌ.

2 Gʌnoigʌdai aatʌmʌ vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ dai tomastuigaco vaavoitudadamu aatʌmʌ.

3 Cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo Diuusi maradʌ dai ʌgai soigʌnʌliadamu aapimʌcʌdʌ dai iibʌstudacan tadacamu gʌniibʌdaga. Gomaasicʌdʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudadamu aapimʌ dai aipacoga gʌnoigʌadamu.

4 Dai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌʌli aanʌ tʌʌgacai ʌʌmoco gʌnaaduñi ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai Diuusi gʌrooga gʌrtʌjai.

5 Dai sivi gʌndaanʌi aanʌ aapimʌ giñaaduñi tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña. Gomaasi maitʌrʌmo sʌʌlicami utuducami goovai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ viaa aatʌmʌ aidʌsi abiaadʌrʌ gʌaagacai gamamaatʌtuldi Suusi Cristo.

6 Isoigʌada aatʌmʌ Diuusi aidʌ gia ivuaadamu aatʌmʌ istumaasi Diuusi gatʌjai. Ʌgai gʌrtʌjai tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña poduucai isduucai maí aapimʌ aidʌsi vaavoitu.

———

7 Tami oidi daama oidaga mui mamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gaaagidi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai. Ʌgai gia ʌryaatavogami daidʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo.

8 Gʌnnuucadacavurai aapimʌ taduucai gʌnvupuiirumagi. Isvaavoituda aapimʌ ʌgai aidʌ gia Diuusi maitʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi gʌnmaaqui agai.

9 Tomasioorʌ sioorʌ ʌma maasi gamamaatʌtuldiadagi istumaasi maitʌrmaatʌtuli Suusi Cristo aidʌ gia Diuusi maiʌʌmadu daja ʌgai. Dʌmos sioorʌ cʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu maradʌ ʌʌmadu daraaja ʌgai.

10 Isʌmo mamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌndividagi ismaacʌdʌ pocaitiadagi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai maitavʌr dagito ismiaadʌrʌ cʌʌcada ʌgai siaaco

g∧n∧∧mpaidi aapim∧ tomali mait∧aagai m∧spocaitiadagi sai Diuusi soiñana.

11 Is∧maadutai pocaitiadagi aid∧ gia ducami ispomaasi ivuaadamudai ∧gai ∧∧p∧.

———

12 Naana maasi g∧naagida iñ∧lidi aan∧ d∧mos maisiu oojaic∧d∧ baiyoma ip∧lidi aan∧ ism∧∧ca g∧ndividagi dai g∧naatagidagi dai poduucai baig∧r∧liadamu aat∧m∧.

13 G∧raaduñi vaavoitudadami ismaac∧d∧ tami oidaga ismaac∧d∧ Diuusi ∧covai vuvaitu Diuusc∧d∧ g∧mviaatuldi.

Mos∧caasi.

Idi oojai ooji Vuaana gʌaduñi Gaayo

1 Aanʌ ʌrVuaana ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ daidʌ gʌoojidi aanʌ aapi giñaduñi Gaayo sʌʌlicʌdʌ gʌoigʌdai aanʌ.
2 Daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai cʌʌga gʌnuucadacana pʌsai maicocorʌiña maatʌcatai aanʌ isapiacʌʌga vaavoitudai aapi.
3 Aliʌ baigiñʌʌli aanʌ dadacai ʌʌmoco gʌraaduñi mʌʌcadʌrʌ. Ʌgai giñaagidi sai apiacʌʌga vaavoitudai aapi dai apiacʌʌgacʌrʌ oidaga.
4 Aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ maatʌcatai isʌgai ismaacʌdʌ ma-maatʌtuli aanʌ Diuusi ñiooquidʌ apiacʌʌga vaavoitudai dai apiacʌʌga oidaga.
5 Giñaduñi Gaayo aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Aapi aliʌ cʌʌga ivueeyi soicʌitai vʌʌsi gʌraaduñi vaavoitudadami tomasi ʌʌmoco maimaatʌ aapi.
6 Ʌʌmoco ismaacʌdʌ daivui mʌʌcadʌrʌ gʌraagidiña siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ pʌsai aapi aliʌsi oigʌdai. Sivi siʌʌscadʌ mʌʌ dadia goovai ʌpamu soiñañi istumaasicʌdʌ tʌgitoca goovai voiyʌrʌ, poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
7 Ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dai ʌgai maitipʌlidi isvuudagi istumaasi maacadagi ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
8 Cascʌdʌ aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai ismaacadagi istumaasi tʌgitoca ʌgai dai poduucai soicʌdagi aatʌmʌ isapiagaaagiada ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.

———

9 Aanʌ ooji ʌmo oojai gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi movai siaaco daja aapi. Dʌmos Diótrefesi maitiñʌʌgidi. Ʌgai aliʌsi ojoidi isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.
10 Cascʌdʌ isgaamo imi aanʌ aagidamu aanʌ vʌʌscatai vuitapi astuisidʌ giñyaatagʌi dai giññiooquidi. Dai goovai maimiaadʌgidi aagiadami Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ dʌgavuscʌi tomali maidadagitoi isaa miaadʌgidagi. Dai sioorʌ miaadʌgidagi maidadagitoiña goovai isʌʌmadu gʌnʌmpaidadagi.
11 Giñaduñi Gaayo aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Maitiʌpan duucai ivuaada ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivueeyi baiyoma ivuaada aapi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi. Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌrcʌʌgaducami ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ, dʌmos sioorʌ soimaasi ivueeyi ʌgai maimaatʌ Diuusi.

———

12 Vʌʌscatai cʌʌga ñioocai Demetrio vʌʌtarʌ daidʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai oodami. Aanʌ ʌʌpʌ pocaiti sai ʌgai cʌʌ tuiga dai aapimʌ cʌʌ maatʌ iñsaanʌ maitʌnyaatagidi.

———

13 Naana maasi gʌaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos maisiu oo-jaicʌdʌ

14 baiyoma otoma gʌdivida iñʌlidi aanʌ dai ʌʌgi gʌaatagidagi.

15 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi ibʌstudacan tadacana gʌibʌdaga. Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ tami daraaja Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi. Diuuscʌdʌ iviaatulda vʌʌscatai gʌraaduñi.

Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Uudasi vaavoitudadami

1 Aan∧ ∧rUudasi suculid∧ Jacovo daid∧ ∧rpiooñigad∧ Suusi
Cristo. G∧noojidi aan∧ idi oojai aapim∧ g∧nv∧∧tar∧ ismaac∧d∧
Diuusi g∧rooga oig∧dai dai ∧covai vuvaitu sai ∧∧gidiña vai
Suusi Cristo nuucada.
2 Aan∧ ip∧lidi isDiuusi soig∧∧liadagi aapim∧c∧d∧ dai
g∧niib∧studacan tadacagi, dai g∧noig∧adagi.

———

3-4 Giñaaduñi ali∧si ip∧liditadai aan∧ isg∧noojidagi
g∧naagida iñ∧lidi aan∧ isducatai c∧∧gac∧r∧ g∧rvuvaitu
Diuusi si∧∧si aapim∧ ∧caasi aan∧ ∧∧p∧. Dai sivi
ali∧si g∧aagai isg∧noojida aan∧ g∧ndaañ∧idatai m∧sai
maidagitona g∧nvaavoidaraga dai vuid∧r∧ av∧rv∧∧t∧ca
∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami ismaac∧d∧ g∧nsaagida
vapac∧dagi. Diuusi g∧rmaat∧tuli istumaasi vaavoitudai
aat∧m∧. Aat∧m∧ ∧rDiuusi maamarad∧ dai mait∧aagai
t∧sdagituagi g∧rvaavoidaraga ismaac∧d∧ g∧rmaa Diuusi dai
∧ma maasi vaavoitudagi. Λmamaat∧tuldiadami yaatavogami
g∧nsaagida vaapa mait∧naagidacai ismait∧n∧pan duucai
vaavoitudai ∧gai. Λgai maic∧∧ tuutuiga dai googosi
g∧nducami dai ∧ma duucai aagai Diuusi ñiooquid∧ dai
pocaiti sai Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi oodami dai sai soig∧∧lidi
oodamic∧d∧ dai sai oig∧ldi soimaascamigad∧ sai casc∧d∧
casistutuidi istomasduucai oidacagi. G∧rDiuusiga ismaac∧d∧
∧∧gidi aat∧m∧ dai g∧rt∧aan∧damiga Suusi Cristo ∧gai
gajiaad∧r∧ vipieeyi. Λ∧qui ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧
dai aagai isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai ∧gai
ismaac∧d∧ pomaasi ivueeyi.
5 Tomasi camaat∧ aapim∧ aan∧ v∧∧sc∧r∧ g∧nt∧gitolda iñ∧lidi
iducatai idui Diuusi ∧judidíuc∧d∧ ∧gai c∧∧gac∧r∧ vuvaitu Eji-
ipitu d∧v∧∧riañd∧r∧ dai gooqui∧r∧ dagito sai coona oidigana
∧gai ismaac∧d∧ maivaavoitu.
6 Dai g∧nt∧gitolda iñ∧lidi aan∧ ∧∧p∧ isducatai Diuusi
t∧t∧aañicarud∧ dagito g∧nguvucadaga dai vuvuaaja
t∧vaagiañd∧r∧. Vai Diuusi maamaisaca dai tomali ∧mo
imidagai maivuvaida agai. Diuusi n∧n∧ra isajiagi ∧g∧∧ tasai
si∧∧scad∧ soimaasi taatatuldia agai ∧gai v∧∧si gosoimaasi
ivuaadami vai aaga agai ∧gai isducatai soimaasi taatatulda
agai. Diuusi maamaisaca ∧gai siaaco tomastuigaco
tucagamucana.
7 Dai g∧nt∧gitolda iñ∧lidi aan∧ ∧∧p∧ isducatai soimaa taatat-
uli Diuusi Sodoom∧r∧ dai Gomoor∧r∧ oidacami dai sicoli
oidacami. Λgai googosi g∧nducamicana ∧pan duucai ∧Diuusi

tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ maiʌʌgi Diuusi. Cascʌdʌ ʌgai ootoi ʌoodami siaaco tomastuigaco taiyʌrʌ daraajagi ʌgai. Imaasicʌdʌ gʌrtʌtʌgidi Diuusi isducatai ivueeyi ʌgai soimaasi ivuaadamicʌdʌ.

8 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌpan duucai ivueeyi ʌjudidíu dai ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ dai ʌSoodomʌrʌ dai Gomoorʌrʌ oidacami tomasi camaatʌ ʌgai isducatai ʌpʌdui ʌgaicʌdʌ. Vʌʌscʌrʌ googosi gʌnducami dai maiʌʌgidi tomali ʌmo tʌaanʌdami, dai sigalnaasi ñioocai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vui ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi. Ʌgai pocaiti sai Diuusi mamaatʌtuldi coosigadʌrʌ sai cascʌdʌ poduucai ivueeyi ʌgai.

9 Dʌmos aidʌsi Migili Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌaanʌdamigadʌ ʌʌmadu ʌDiaavora gʌnvupui ñiñio aagaitai soorʌ bʌquia agai Moseesacaru tuucugadʌ aidʌsi muu ʌgai. ʌMigili siaa duutudai Diuusi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdami vʌʌscatai cascʌdʌ maisigalnaasi ñioo ʌgai ʌDiaavora vui, tomasi ʌDiaavora sigalnaasi ñiooqui aagidi. Dʌmos ʌMigili potʌtʌdai ʌDiaavora: “Diuusi gʌbagaidamu”.

10 Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami siigalnaasi ñiooqui aagai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vui, dai googosi gʌnducami dai aipaco gʌncocodaiña maitʌtʌgitoitai istumaasi ʌpʌduñia agai ʌgaicʌdʌ vai cascʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai.

11 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai. Ʌgai maiʌʌgidi Diuusi ʌpan duucai Caín maiʌʌgi Diuusi. Daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami mosgamamaatʌtuldi istumaasi maitʌrvaavoi. Goovai ʌraa duiñdadʌ ʌgai. Poduucai ivueeyi ʌgai gamaitʌcʌda ʌliditai tumiñsi ʌpan duucai Balaam gamamaatʌtuldiña istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai gamaitʌcʌiña tumiñsi. Daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami ʌpan duucai Coré ʌʌmadu aa duiñdʌ maiʌʌgi tʌtʌaanʌdami cascʌdʌ ugidagai ʌgai. Poduuñimu ʌʌpʌ ʌmamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami.

12 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ dai ʌmapai gacuaadagi gatʌʌgida ʌliditai mʌsgʌnoigʌdai aipacoga ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami mosʌrsiaa ʌraragai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Ʌgai mosnavaacorʌi aapimʌ gʌnsaagida dai maisiaa duutudai tomali ʌmaadutai. Dai ʌgai mosʌʌgi gacuaadana dai maitʌntʌgito nʌidiña isviʌʌgacagi aa. Ʌgai maitʌrsoiñi

13 dai naana maasi sigalnaascami ivueeyi siaa ʌraraca maasi cascʌdʌ ʌgai maicʌʌgadu isgamamaatʌtuldiadagi dai Diuusi ootosamu mʌʌca siaaco tomastuigaco tucagamucana.

14 Ʌʌqui ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Enoco tʌʌgiducami aagai isducatai ʌpʌduñia agai

ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogamicʌdʌ. Enoco ʌrcajiudadʌ Adán. Adán ʌrvisiolidʌ Enoco visiolidʌ. Daidʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ pocaiti: “Diuusi divia agai ʌʌmadu mui gʌtʌtʌaañicaru,

15 dai potʌiya agai sai vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami maiiimia agai Diuusi ʌʌmadu ʌgai ivueeyi mui naana maasi soimaascami dai aliʌsi vui ñioocaiña Diuusi cascʌdʌ soimaa taatatulda agai ʌgai.

16 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami pocaiti sai maibaigʌnʌlidi dudunucami vui, dai isʌmo istumaasi soimaascami ʌpʌduñiagi ʌgaicʌdʌ ʌgai gʌpiʌr vuupaiña aa, dai ʌgai ivueeyi vʌʌsi istumaasi soimaascami istumaasi iduñia ʌliada, dai gʌgʌrʌ ñioocai dai pocaiti sai vʌʌsi istumaasi ivueeyi ʌgai vaamioma cʌʌgadu siistumaasi ivueeyi aa, dai vuaamunaidana ʌgai oodami dai poduucai voopoidiña ʌmo istumaasi”, ascaiti Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

———

17 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi gʌntʌgitovurai isʌʌqui pocaiti Suusi Cristo ojootosadʌ:

18 “Siʌʌscadʌ cayoga ugitiagi oidigi ʌʌmoco gʌnparunadamu daidʌ ivuaadamu istumaasi soimaascami istumaasi ipʌliadagi dai maitivuaadamu istumaasi Diuusi ipʌlidi”, ascaiti ojootosadʌ.

19 Daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌrʌgai dai ʌgai gʌncocotuldi aipacoga, daidʌ ivueeyi istumaasi soimaascami istumaasi ipʌlidi, dai Diuusi Ibʌadʌ maiʌʌmadu daja ʌgai.

20 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi cʌʌgavʌr vaavoitudada Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai maatʌ oidaca isducatai Diuusi ipʌlidi, dai gamamadadavurai aapimʌ siDiuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌdamu.

21 Vʌʌscʌrʌ avʌrtʌgitoca isDiuusi gʌnoigʌdai dai baigavʌr ʌnʌliada gʌnoigʌdaitai Diuusi, dai tʌgitovurai ʌʌpʌ isʌmo imidagai ajia agai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu. Suusi Cristo soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ.

22 Soigavʌr ʌnʌliada ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami tomali soimaascami,

23 dai gʌnaagavurai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida vai poduucai maiiimia agai Diaavora ʌʌmadu. Dai soigavʌr ʌnʌliada ʌʌpʌ ʌsoimaasi ivuaadamicʌdʌ dai maitʌaagai mʌsbaigʌnʌliada ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌgai, gʌnnuucadacavurai dai maipomaasi ivuaada aapimʌ ʌʌpʌ.

———

24-25 Mosaliʌ ʌmaadugava Diuusi dai aliʌ saituduga ʌgai. Dai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ cascʌdʌ. Ʌgai istutuidi isgʌnsoiñagi vai camaisoimaasi ivuaadagi aapimʌ dai gʌnvaidaquiagi

siaaco daja ʌgai caoigʌldicami vʌʌsi gʌnsoimaascamiga dai baigʌnʌliadamu aapimʌ. Aanʌ ipʌlidi isʌoodami vaavoitudagi isʌʌqui abiaadʌrʌ dai sivi dai vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tami oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ, dai ʌgai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai, dai aliʌsi gʌaagai issiaa duutuada aatʌmʌ ʌgai.

Mosʌcaasi.

Istumaasi Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ootoi Suusi Cristo tʌʌgi ʌVuaana

1 Aanʌ ʌrVuaana dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami Asia dʌvʌʌriʌrʌ. Aanʌ gʌnoojidi dai gʌnaagidi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ giñtʌʌgi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ. Ʌgai giñtʌʌgi istumaasi otoma ʌpʌduñi agai tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Diuusi ʌgai dai tʌʌgi vʌʌsi gomaasi Suusi Cristo sai vʌʌsi vaavoitudadami maatʌna gomaasi. Cascʌdʌ Suusi Cristo ootoi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sai ʌgai giñtʌʌgidana vʌʌsi gomaasi.

2 Gʌnaagidamu aanʌ vʌʌsi istumaasi tʌʌ aanʌ dai caʌ. Istumaasi caʌ aanʌ ʌrñiooquidʌ Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo dai istumaasi tʌʌ aanʌ Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo idui.

3 Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu sioorʌ aagadagi idi oojai ismaacʌdʌ Diuusi giñmaa siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi vaavoitudadami dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌcagi ʌʌpʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu. Otoma ʌpʌduñia agai vʌʌsi istumaasi gʌaagai idi oojiʌrʌ.

———

4 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi ʌʌmadu Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi aapimʌ vaavoitudadami Asia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai gʌnnuucada aapimʌ vaavoitudadami cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja siaaco Diuusi daacatai gatʌaanʌi.

5 Suusi Cristo ʌgai dai gaaagidi vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai ʌrʌʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ duaaca dai camaimuuquia agai tomali ʌmo imidagai. Dai ʌgai vaamioma viaa guvucadagai istomasmaacʌdʌ tʌaanʌdami tami oidigi daama. Ʌgai gʌroigʌdai dai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga muucucai curusiaba.

6 Dai ʌgai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai soiña tʌaanʌiña Diuusi raraí duucai dai tʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ papaali duucai siaa duutudaitai Diuusi gʌrooga. Aliʌsi gʌaagai tʌscʌʌga ñioocadagi aatʌmʌ Suusi Cristo vʌʌtarʌ. Ʌgai viaa guvucadagai tomastuigaco.

7 Suusi Cristo iicomai saagida divia agai. Vʌʌscatai tʌʌgimu asta ʌgai ismaacʌdʌ curusiaba siisa. Dai vʌʌsi oodami aipaco

oidacami ismaacᴧdᴧ maivaavoitudagi suaañidamu tᴧᴧgacai ᴧgai. Sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi isdivia agai ᴧgai.

8 Dai Diuusi gᴧrtᴧaanᴧdamiga ᴧgai ismaacᴧdᴧ maiquiaa cᴧquivacai oidigi abiaadᴧrᴧ oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Dai ᴧgai aliᴧsi viaa guvucadagai cascᴧdᴧ istutuidi isiduñiagi tomastumaasi. Dai pocaiti ᴧgai: “Aanᴧ oidaga maiquiaa cᴧquivacai oidigi abiaadᴧrᴧ dai siᴧᴧscadᴧ ugitiagi oidigi aanᴧ apiaoidacamu”, ascaiti Diuusi.

———

9 Aanᴧ ᴧrVuaana dai aatᴧmᴧ ᴧrgᴧraadunumu vaavoitudadami. Aanᴧ ᴧᴧpᴧ soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai aapimᴧ soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai tomastuigaco oidacamu aatᴧmᴧ tᴧvaagiᴧrᴧ Diuusi ᴧᴧmadu. Dai Suusi Cristo giñsoicᴧi aanᴧ ᴧᴧpᴧ ansai soimaasi taatamaiña maivui ñioocaitai ᴧgai poduucai isduucai gᴧnsoicᴧi ᴧgai aapimᴧ mᴧsai soimaasi taatamaiña aapimᴧ maivui ñioocaitai ᴧgai. Aanᴧ giñmaisatu ᴧmapᴧcᴧrᴧ siaaco sicolimadi suudagi, ami Patmos tᴧᴧgidu. Aanᴧ giñmaisatu gamamaatᴧtulitai Diuusi ñiooquidᴧ dai gaaagiditai Suusi Cristo mamaatᴧtuldiaragadᴧ.

10 ᴧmo imidagai tumiñoco Diuusi Ibᴧadᴧ giñmaa guvucadagai antai aanᴧ caᴧ ᴧmo ñiooqui giñᴧᴧbᴧgi ismaacᴧdᴧ ᴧpan caiti ᴧmo trompeta

11 dai cavami ñioo dai povaiñtᴧtᴧdai:

—Aanᴧ ᴧrᴧgai dai maiquiaa cᴧquivacai oidigi abiaadᴧrᴧ oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai. Oojañi ᴧmo liivruᴧrᴧ vᴧᴧsi pᴧstumaasi tᴧgia aagai dai ootosda ᴧvaavoitudadami ismaacᴧdᴧ gᴧnᴧmpaidi dai siaa duutudai Diuusi Asia dᴧvᴧᴧriᴧrᴧ Efeesoᴧrᴧ, dai Esmirnᴧrᴧ, dai Pérgamoᴧrᴧ, dai Tiatiirᴧrᴧ, dai Sardisiᴧrᴧ, dai Filadelfiᴧrᴧ, dai Laodiseᴧrᴧ —iñtᴧtᴧdai ᴧñiooqui.

12 Amaasi aja cᴧquiva aanᴧ dai nᴧida iñagai soorᴧ ᴧgai dai giñiooquidi dai tᴧᴧ aanᴧ cuvaracami veela daraasacarui ᴧgai oorocᴧdᴧ duñisi.

13 Dai goveela daraasacarui saagida cᴧaacatadai Suusi Cristo. ᴧgai gᴧaadaca ᴧmo vaasaragi tᴧvᴧᴧducami. Dai taagiᴧrᴧ caatᴧ ᴧmo ooro givuurai.

14 Dai cuupadᴧ cᴧᴧ tootoaja ᴧpa maasi vopoi tuaacami dai cᴧvai. Dai vuupuidᴧ cavami dadadacᴧi ᴧpan duucai taí.

15 Dai ᴧᴧcasodᴧ dadadacᴧi ᴧpan duucai ᴧmo vaiñomi toñicami bronse tᴧᴧgiducami. Dai cavami ñioocai ᴧpan caiti siᴧᴧscadᴧ muiducagi ajaaqui cᴧᴧ daapacadicami.

16 Dai gᴧnovi sᴧᴧlisa padᴧrᴧcᴧdᴧ daagᴧ ᴧgai cuvaracami sisiaavugai. Dai tᴧñiaiñdᴧrᴧ vuusanᴧca ᴧmo mastai aipadᴧrᴧ muucacami. Dai vuivasadᴧ cavami dadadacᴧi ᴧpan duucai tasai cavami dadadacᴧi dan duucu.

17 Dai aidʌsi tʌʌ aanʌ ʌʌcasodʌ abaana gʌi muuquiadʌ
duucai. Dʌmos ʌgai giñdaama daí gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ dai
povaiñtʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai
oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai.
18 Aanʌ ʌrʌgai dai tomastuigaco oidaga. Aanʌ muu ʌmo
imidagai dʌmos sivi caduaaca aanʌ dai tomastuigaco
oidaca iñagai. Dai aanʌ viaa sʌʌlicami isvaidaquiagi
ʌvaavoitudadami iibʌadʌ tʌvaagiamu dai isootasagi ʌgai
ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌDiaavor ʌʌmadu.
19 Oojañi aapi pʌstumaasi catʌʌ dai vʌʌsi istumaasi
ʌpʌvuiida agai dai istumaasi ʌpʌduñia agai.
20 Ʌcuvaracami sisiaavugai ismaacʌdʌ tʌʌ aapi giñoviʌrʌ
ʌrʌpan ducami ʌcuvaracami giñtʌtʌaañicaru ismaacʌdʌ
ootoi aanʌ sai nuucadacana ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ Asia dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ
ʌcuvaracami veela daraasacarui ʌrʌpan ducami
ʌvaavoitudami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ Asia
dʌvʌʌriʌrʌ.

2

———

1 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami
ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Efeesoʌrʌ dai povaitʌʌda:
“Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ daagʌ
cuvaracami sisiaavugai dai ʌcuvaracami veela daraasacarui
saagida aimʌrai:
2 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ, dai
iscʌʌga ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga, dai issoimaasi
taatamai aapimʌ dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocai Diuusi.
Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ maiuurapʌcʌi ʌsoimaasi
ivuaadami. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ gʌnsaagida ajioopai
mamaatʌtuldiadami yaatavogami dai isaapimʌ cʌʌga tʌcacai
ʌgai istumaasi vaavoitudai ʌgai dai poduucai maatʌ aapimʌ
siʌgai ʌryaatavogami.
3 Dai aliʌsi soimaasi taatamai aapimʌ giñvaavoitudaitai
dʌmos vʌʌscʌrʌ maioojodaitai ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga.
4 Dʌmos aapimʌ ivueeyi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ
maioojoidi aanʌ, camaitiñoigʌdai aapimʌ poduucai isduucai
giñoigʌdaiña aidʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu aapimʌ.
5 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi
aapimʌ isducatai ivuaadana aapimʌ aidʌmʌsi tucamidʌrʌ
giñvaavoitu dai aliʌsi gʌaagai isʌpamu giñoigʌada aapimʌ
poduucai isduucai giñoigʌdaiña aidʌmʌsi tucamidʌrʌ
giñvaavoitu. Dai isaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi
aidʌ gia aanʌ imimu gaamucu siaaco daraaja aapimʌ dai

gʌnvoopoidamu aanʌ gʌnveelaga daasacarui bovasdʌrʌ siaaco daja ʌgai vai poduucai gʌmaatʌcana iscamaiviaa aapimʌ sʌʌlicami isgamamaatʌtuldiadagi giñiooqui.

6 Dʌmos vʌʌscʌrʌ aapimʌ ivueeyi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami aapimʌ maioojoidi istumaasi ivueeyi ʌNicolaítasiʌrʌ oidacami poduucai isduucai maioojoidi aanʌ istumaasi ivueeyi ʌNicolaítasiʌrʌ oidacami.

7 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami: Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, ʌgai gia viaacamu oigaragai iscuucumiagi ʌuusi ibiadʌ ismaacʌdʌ oidaga tʌvaagiʌrʌ dai ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami ibʌdagai utudui”.

———

8 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Esmirnʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca agai. Ʌgai vaa muu ʌmo imidagai dʌmos sivi caduaaca.

9 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaliʌsi soimaasi taatamai aapimʌ dai issʌʌlicʌdʌ ʌrsoituutuigami aapimʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ dai gʌnsoicʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai naana duucai gʌnsoicʌi. Cʌʌ maatʌ aanʌ isducatai gʌnvui ñiioocai ʌʌmoco ʌjudidíu ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai maitʌrvaavoi. Baiyoma ʌgai gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora.

10 Otoma aimu istuigaco aapimʌ soimaasi taata agai. Ʌʌmo oodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi ʌDiaavora gʌnmaamaisa agai dai poduucai nʌida agai sabai cʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ ismaitiñvaavoitudai ʌʌpʌ. Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai aapimʌ baivustaan tasai. Dʌmos vʌʌsi gomaasicʌdʌ maitavʌr duduaadimu aapimʌ baiyomavʌr apiacʌʌga vaavoitudada Diuusi asta mʌsiʌʌscadʌ coi dai aanʌ gʌnvaidacaimu tʌvaagiamu simʌʌca oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco.

11 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami. Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, ʌgai gia maisoimaasi taata agai coocai ʌgai maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu cascʌdʌ”.

———

12 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Pérgamoʌrʌ ʌʌpʌ

dai povait∧∧da: “Povaiñt∧t∧dai ∧c∧∧li ismaac∧d∧ viaa ∧mastai
aipad∧r∧ muucacami:
13 C∧∧ maat∧ aan∧ v∧∧si istumaasi ivueeyi aapim∧. Maat∧
aan∧ isaapim∧ ∧map∧c∧r∧ oidaga siaaco ∧oodami ivueeyi
istumaasi ∧Diaavora ip∧lidi dai v∧∧sc∧r∧ apiac∧∧ga siaa
giñduutudai aapim∧. Dai apiac∧∧ga giñvaavoitudai aapim∧
aid∧si ∧oodami Pérgamo∧r∧ oidacami muaa Antipasi ami
siaaco ivueeyi ∧oodami istumaasi ∧Diaavora ip∧lidi. Antipasi
∧gai dai c∧∧ga aagidi ∧oodami isgiñvaavoitudai.
14 D∧mos v∧∧sc∧r∧ ivueeyi aapim∧ ∧∧mo istumaasi is-
maac∧d∧ maioojoidi aan∧. Λ∧madutai g∧naaduñi quiaa
vaavoitudai Balaam mamaat∧tuldiaragad∧. Balaam ∧gai dai
av∧naqui ∧Balaac sai ∧gai soimaasi iduiñtuldana ∧judidíu.
Casc∧d∧ Balaac aagidi ∧judidíu sai ugana cuaadagai is-
maac∧d∧ aa oodami cadaasi ∧momoono dai sai googosi
g∧nducamicana.
15 Dai ∧∧madutai g∧naaduñi vaavoitudadami quiaa vaavoi-
tudai Nicolaítasi mamaat∧tuldiaragad∧ ismaac∧d∧ maioojoidi
aan∧.
16 Casc∧d∧ ali∧si g∧aagai isotoma ∧ma duucai g∧nt∧t∧gituagi
∧gai dai ismai∧ma duucai g∧nt∧t∧gituagi ∧gai aid∧ gia gaamu
imimu aan∧ dai cocodamu aan∧ ∧gai idi mastaic∧d∧ is-
maac∧d∧ vuusai giñt∧ñiaiñd∧r∧.
17 C∧∧gav∧r ∧∧giditai ca∧ca aapim∧ istumaasi aagidi
Diuusi Ib∧ad∧ ∧vaavoitudadami. Sioor∧ maisoimaasi
ivuaadagi si∧∧scad∧ ∧Diaavora soimaasi iduiñtulda ∧liadagi,
maaquimu aan∧ ∧gai gocuaadagai ismaac∧d∧ t∧vaagi∧r∧
oidaga ismaac∧d∧ maitiipu tami oidi daama. Dai maaquimu
aan∧ ∧gai ∧mo odai tojacami siaaco oojisi ∧mo t∧∧t∧aragai
ismaac∧d∧ maimaat∧ aa oodami mos∧ca ∧gai sioor∧
maaquiagi aan∧”.

———

18 Oojidañi aapi Vuaana ∧t∧aan∧damigad∧
∧vaavoitudadami ismaac∧d∧ g∧n∧mpaidi Tiatiir∧r∧ ∧∧p∧
dai povait∧∧da: “Povaiñt∧t∧dai Diuusi marad∧. Λgai vaa ∧gai
dai cavami dadadac∧i vuupuid∧ ∧pan duucai taí dai ∧∧casod∧
∧pan duucai dadadac∧i ∧mo vaiñomi bronse t∧∧giducami c∧∧
daapacadicami.
19 C∧∧ maat∧ aan∧ v∧∧si istumaasi ivueeyi aapim∧. Aapim∧
giñoig∧dai dai aipacoga g∧noig∧dai aapim∧ ∧∧p∧. Dai maat∧
aan∧ isc∧∧ga giñvaavoitudai aapim∧ dai isc∧∧ga ivueeyi aapim∧
giñaa duiñdaga dai issoimaasi taatamai dai v∧∧sc∧r∧ maivui
ñioocai Diuusi. Dai maat∧ aan∧ issivi vaamioma c∧∧ga ivueeyi
aapim∧ Diuusi aa duiñdad∧ situcamid∧r∧ giñvaavoitudacai.
20 D∧mos v∧∧sc∧r∧ ivueeyi aapim∧ ∧mo istumaasi
istumaasi maioojoidi aan∧. Aapim∧ g∧nsaagida oidaga

ʌmo ooqui Jesabela tʌʌgiducami. Ʌgai pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Baiyoma ʌgai vupuiirumadai ʌʌmoco ismaacʌdʌ giñvaavoitudai mamaatʌtulditai ʌgai isaliʌsi ʌrcʌʌgai isgoogosi gʌnducamicagi daidʌ iscuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ aa oodami cadaasi ʌmomoono. Dai aapimʌ dadagitoi sai apiaquiaa gamamaatʌtuldiña gomaasi.

21 CatʌvʌpI nʌnʌra aanʌ ʌooqui sai ʌma duucai gʌtʌgitona dai sai gajiaadʌrʌ viaana gʌsoimaasicamiga dʌmos ʌgai maitipʌlidi.

22 Sivi gia daituldamu aanʌ cocodagai ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldiamu aanʌ vʌʌsi vipioolimadʌ, ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai camaipomaasi ivuaadagi.

23 Dai coodamu aanʌ sioorʌ vaavoitudai ʌooqui mamaatʌtuldiaragadʌ dai poduucai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai cʌʌga maatʌmu iñsaanʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi oodami dai vʌʌsi istumaasi ipʌlidi isivuaadagi ʌgai. Dai sioorʌ cʌʌga ivuaadagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu dai sioorʌ soimaasi ivuaadagi aanʌ soimaasi taatatuldiamu.

24 DʌmosaapimʌTiatiirʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌooqui mamaatʌtuldiaragadʌ tomasi maimaatʌ vʌʌsi istumaasi mamaatʌtuldi ʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi aanʌ maiviaa isvaamioma gʌnmaacadagi ñiooqui aapimʌ.

25 Dʌmosgʌaagaimʌsiapiacʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ asta siʌʌscadʌ gaamu imiagi aanʌ.

26 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtuldi ʌliadagi dai sioorʌ apiacʌʌga ivuaadagi istumaasi ipʌlidi aanʌ isivuaadagi asta siʌʌscadʌ coiyagi, maaquimu aanʌ ʌgai sʌʌlicami sai giñʌʌmadu tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami,

27 poduucai isduucai giñooga giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami. Dai sʌʌlicʌdʌ viaacamu ʌgai guvucadagai dai vaamioma istutiadamu ʌgai siʌgaa oodami.

28 Dai vaidacamu aanʌ ʌgai tʌvaagiamu sai aanʌ giñʌʌmadu oidacana tomastuigaco. Aanʌ ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ siaavugai ismaacʌdʌ ʌʌquiamoco vusacʌi.

29 Cʌʌgavʌrʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌʌvaavoitudadami”.

3

———

1 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami
ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Sardisiʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Po-
vaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ootoi Diuusi Ibʌadʌ sai nuucada-
cana ʌvaavoitudadami cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ
oidacami dai gʌnoviʌrʌ daagʌ ʌgai cuvaracami sisiaavugai:
Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Maatʌ aanʌ
ismuidutai aapimʌ mospocaiti iscʌʌga vaavoitudai Diuusi
daidʌ isʌgai gʌnmaa iibʌdagai utudui dʌmos maiviaacan
vueeyi aapimʌ iibʌdaga utudui.

2 Cʌʌgavʌr gʌnnuucadaca aapimʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ
oidaca. Quiaa vaavoitudai aapimʌ palʌpi. Vaamiomavʌr
cʌʌga vaavoituda dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacamu aapimʌ.
Maitavʌr dagitu isugitia gʌnvaavoidaraga. Canʌidi aanʌ
isaapimʌ maicʌʌgacʌrʌ oidaga Diuusi vui cascʌdʌ pocaiti
aanʌ.

3 Cʌʌgavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ Suusi Cristo ma-
maatʌtuldiaragadʌ dai ʌʌgiadavurai gomaasi. Ʌma
duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaidagitu gʌnvaavoidaraga.
Ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ aidʌ gia todian
duucai imimu aanʌ maimaatʌcatai aapimʌ siʌʌscadʌ
poduucai isduucai maimaatʌcana aapimʌ siuu duucu divia
agadagi ʌmo ʌʌsivogami. Dai soimaasi gʌntaatatuldamu
aanʌ.

4 Dʌmos vʌʌscʌrʌ oidaga ami Sardisiʌrʌ ʌʌmo vaavoitu-
dadami ismaacʌdʌ maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ giñʌʌmadu
oidacamu ʌgai tʌvaagiʌrʌ dai viaacamu ʌgai yuucusi tootoa-
cami.

5 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora
soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌgai gia gʌnaadamu yuucusi
tootoacami tʌvaagiʌrʌ. Dai aanʌ maisiaa duaadamu
tʌʌtʌaragadʌ ʌgai ʌliivruaiñdʌrʌ siaaco oojisi. Ʌliivruʌrʌ
oojisi ʌtʌʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa iibʌdagai utudui.
Dai aagidamu aanʌ giñooga ʌʌmadʌ giñooga tʌtʌaañicarudʌ
isʌgai ʌrgiñaaduñi.

6 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi
Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”.

———

7 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami
ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Filadelfiʌrʌ dai povaitʌʌda:
“Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivueeyi dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi
dai ʌgai viaa ʌsʌʌlicamigadʌ ʌraí Davicaru, dai ʌʌgi ʌgai aagai
istumaasi ʌpʌduñia agai dai maitiipu sioorʌ ʌma duucai
aagidagi:

8 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Vʌʌscʌrʌ
cʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ daidʌ ʌʌgiditai caʌ giññiooqui dai

aagidi aa oodami isgiñvaavoitudai. Cascʌdʌ gʌnmaa aanʌ guvucadagai mʌsai cʌʌga gaaagidiña giññiooqui dai maitiipu tomali ʌmoco ismaacʌdʌ viaa guvucadagai isgʌnsobicʌdagi.

9 Ami Filadelfiʌrʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Ʌgai ʌryaatavogami daidʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora. Dai aanʌ tʌaañimu ʌyaatavogami sai gʌnuravana aapimʌ dai sai gʌnvuidʌrʌ gʌntootonacʌdʌ guuquivana. Dai cʌʌ maatʌmu ʌgai isgʌnoigʌdai aanʌ aapimʌ.

10 Aapimʌ cʌʌga giñʌʌgidi dai maitiñvui ñioocai siʌʌscadʌ taatamadagi cascʌdʌ gʌnnuucadacamu aanʌ aapimʌ siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatagi ʌoodami vʌʌsi oidigi daama oidacami, dai nʌidamu aanʌ sabai cʌʌga ivueeyi ʌgai ischo ʌʌpʌ. Dʌmos aanʌ gia cʌʌga gʌnnuucadacamu aapimʌ simaisoimaasi taatamu aapimʌ.

11 Otoma gaamu imimu aanʌ. Apiavʌr cʌʌga giñvaavoitudada aapimʌ dai apiavʌr cʌʌga oidaca vai poduucai maiviaacamu aa oodami istumaasi Diuusi gʌnmaaquiagai tʌvaagiʌrʌ.

12 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌgai gia viaacamu ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ siaaco oidaga Diuusi dai Diuusi ʌʌmadu oidacamu tomastuigaco. Dai ʌgai coocovadʌrʌ oojamu aanʌ giñDiuusiga tʌʌtʌaragadʌ, oojamu aanʌ ʌʌpʌ istʌʌgidu Diuusi quiidʌ. Ʌgai ʌrʌJerusalén utuducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi tʌvaagiʌrʌ dai tʌvaañdamu ʌgai tami oidigi daama. Dai oojamu aanʌ ʌʌpʌ giñtʌʌtʌaraga utuducʌdʌ.

13 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”.

———

14 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Laodiseʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ivueeyi istumaasi aagai saidʌ ivuaada agai. Dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Dai ʌgai vaamioma gatʌaanʌi istomasioorʌ dai tʌaanʌi ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi idui Diuusi:

15 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Aapimʌ maitipʌlidi isgajiaadʌrʌ giñviaagi tomali maitipʌlidi iscʌʌga giñvaavoitudagi. Siooma ʌrcʌʌga iscʌʌga giñvaavoitudada aapimʌ ismaitiñvaavoitudada tomalaachi ʌʌpʌ.

16 Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ gʌnviaa iñagai aanʌ.

17 Pocaiti aapimʌ mʌsai sʌʌlicʌdʌ riricuga dai sai cʌʌga ʌpʌvueeyi vʌʌsiaʌcatai dai sai maiviʌʌga tomali ʌmo istumaasi. Dʌmos maimaatʌ aapimʌ ismaiviaa naana maasi istumaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi isviaaca aapimʌ, maioojoidi Diuusi isduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ, dai Diuusi

maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi, dai maimaatʌ caʌ aapimʌ Diuusi mamaatʌtuldiaragadʌ, dai aliʌsi gʌaagai issiaa ʌʌradagi aapimʌ maicʌʌga ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi.

18 Cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ mʌsai giñdaanʌiña ansai gʌnsoicʌdagi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai aanʌ gia gʌnsoicʌdamu mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai gʌnaagidi aanʌ ʌʌpʌ mʌsai giñdaanʌiña ansai gʌnsoicʌdana mʌsai ivuaadana istumaasi aanʌ ipʌlidi vai poduucai maisiaa ʌʌradamu aapimʌ. Dai gʌnsoicʌdamu aanʌ iscʌʌga maatʌ caʌca aapimʌ giñmamaatʌtuldiaragadʌ.

19 Aanʌ gia bagai dai soimaasi taatamituldi sioorʌ oigʌdai aanʌ siʌʌscadʌ ʌgai soimaasi ivuaadagi cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldamu aanʌ aapimʌ mʌsmaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.

20 Aanʌ gia gʌnsoicʌda iñʌlidi. Isaapimʌ ipʌliadagi iñsaanʌ gʌnsoicʌdagi aidʌ gia gʌnsoicʌdamu aanʌ dai gʌnʌʌmadu daacamu aanʌ dai aapimʌ giñʌʌmadu oidacamu.

21 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi aanʌ gia maaquimu sʌʌlicami sai aanʌ giñʌʌmadu gatʌaanʌiña poduucai isduucai gatʌaanʌiña aanʌ giñooga ʌʌmadu. Aanʌ daja giñooga abaana gʌdaicarui gʌdocami daama maisoimaasi iduucai aanʌ aidʌsi ʌDiaavora soimaasi giñduiñtulda agaitadai.

22 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami” —iñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tʌʌ aanʌ dai caʌ.

4

———

1 Aidʌsi caʌpʌdui vʌʌsi gomaasi aidʌ nʌnʌava aanʌ tʌvaagiamu dai tʌʌ aanʌ ʌmo cuparagai cupioquicami dai caʌ aanʌ isgiññiooqui ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌpʌga giññiooqui ismaacʌdʌ ʌpʌan caiti ʌmo trompeta dai povaiñtʌtʌdai:

—Tʌsadiñi baigovai nai aanʌ gʌtʌʌgidana istumaasi ʌpʌduñia agai —iñtʌtʌdai ʌgai.

2 Dai todian duucai Diuusi Ibʌadʌ giñmaa guvucadagai antai tʌʌ aanʌ ʌmo daicarui gʌducami istʌvaagiʌrʌ cʌʌca. Dai godaicarui dan daja Diuusi.

3 Ʌgai sʌʌlicʌdʌ dadadacʌi poduucai isduucai dadadacʌi ojoodai namʌacami ismaacʌdʌ jaspe tʌʌgidu dai cornalina tʌʌgidu. Dai godaicarui sicoli cʌʌca ʌmo quijonali dai dadadacʌi poduucai isduucai dadadacʌi ʌmo odai namʌacami ismaacʌdʌ esmerelda tʌʌgidu.

4 Dai godaicarui gʌducʌdʌ sicoli tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmo coobai dai maacova daraicarui siaaco daraaja ʌmo coobai dan

maacova cʌcʌʌliodami tooto yuucuscami, dai vʌʌscatai gʌntuutusaca ʌmo cooronai oorocʌdʌ duuñisicami.
5 Daidʌ daicaruiaiñdʌrʌ vʌpʌdocʌi dai coponʌi, daidʌ ʌdaicarui vuidʌrʌ daraaja cuvaracami cucuudagi. Ʌcucuudagi ʌrʌpan ducami Diuusi Ibʌadʌ. Ʌgai ʌgai dai nuucada ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ quiiquiʌrʌ.
6 Daidʌ ʌdaicarui vuidʌrʌ cʌʌ tʌpalica dai gʌʌ suudagi maasi dai vidrio maasi ʌʌpʌ.
Daidʌ ʌdaicarui sicoli guuca maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vʌʌsi tuucugadarʌ daraaja vuupuidʌ.
7 Ʌʌpʌgadadʌ ʌpʌa maasi ʌmo mavidi, daidʌ ʌgʌmai ʌpʌa maasi ʌmo tuuru, daidʌ ʌgʌmai viaa oodami vuivasadʌ, daidʌ ʌgʌmai ʌpʌa maasi ʌmo baagai dai daigigi.
8 Vʌʌ maacova viaa naanadami aanai. Dai daamadʌrʌ dai utadʌrʌ aanadʌ muumujidu vuupuidʌ. Dai tasʌrʌ dai tucarʌ ʌgai mosñioocaiña dai pocaitiña:
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga aapi.
Dai quiaa oidaga aapi.
Dai tomastuigaco oidaca agai.
Pocaitimi ʌcʌcʌisi.
9 Dai siuu duucu ʌcʌcʌisi cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui dan daja, ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga, dai siuu duucu ʌcʌcʌisi siaa duutudaiña ʌgai, dai siuu duucu baigʌliaracʌdʌ ñioocadagi ʌgai,
10 aidʌ gia ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guguucaiña ʌgai vuidʌrʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudaiña ʌgai. Dai ʌgai vuidʌrʌ daraasaiña gʌncooronaiga dai pocaiti:
11 GʌrDiuusiga, gʌrbaitʌcʌaacamiga aapi gia viaa sʌʌlicami isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi aapi gʌvui,
daidʌ isvʌʌsi oodami gʌsiaa duutuadagi.
Aapi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai daidʌ idui vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ.
Aapi idui vʌʌsiaʌcatai dai nuucada aapi vʌʌsiaʌcatai poduucai ipʌlidi aapi cascʌdʌ.
Caiti ʌcʌcʌʌliodami.

5

———

1 Dai amaasi tʌʌ aanʌ Diuusi isdaja ʌgʌʌ daicarui daama daagʌ ʌmo liivru gʌnooviʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ. Ʌliivru ʌrʌmo

papeli tʌvʌducami biisapicami dai aipadʌrʌ oojisi dai cʌʌga cuupi arastudi cuvaracamipʌrʌ seeracʌdʌ.

2 Dai tʌʌ aanʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa gu-
vucadagai dai ʌgai cavami ñioocai dai tʌcacai:

—¿Voorʌ ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga dai cascʌdʌ viaa sʌʌlicami iscuupiocoagi idi liivru dai ʌʌligagi? —caiti Diuusi tʌaañicarudʌ.

3 Dʌmos maidada ami tomali ʌmaadutai tomali tʌvaagiaiñdʌrʌ tomali oidigi daamaiñdʌrʌ tomali oidigi utadʌrʌ ismaacʌdʌ isistutuidi iscuupiocoagi ʌliivru dai nʌidagi ʌoojai.

4 Aidʌ gia cavami sosua aanʌ maitiipucatai tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami iscuupiocoagi ʌliivru dai nʌidagi ʌoojai.

5 Amaasi ʌmaadutai ʌcʌcʌʌliodami povaiñtʌtʌdai:

—Casi maisuaacada aapi Vuaana. Cadivia ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami ismaacʌdʌ vaamioma istutuidi isʌDiaavora dai goovai gia viaa sʌʌlicami ismaigovai daasagi goseera vʌʌ cuvaracamipʌraiñdʌrʌ. Idi cʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi ʌJudeea dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai idi vaa ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru —iñtʌtʌdai ʌcʌliodami.

6 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aa-
gaiña. Dai ami cʌʌca ʌgʌʌ daicarui vai vaasoñioma guuca ʌmaacova cʌcʌisi dai ʌrana daraaja ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami vai ami saagida cʌʌca ʌcʌʌli. Dai cʌʌ maasi noonovidʌrʌ dai ʌʌcasodʌrʌ mʌsiaaco dʌʌdʌgarai claavocʌdʌ dai cʌʌ maasi oonomadʌrʌ mʌsiaaco sʌi mastaicʌdʌ dai muaa. Dai cuvaracamiga aagadʌ ʌgai dai cuvaracamiga vuupuidʌ. Ʌvuupuidʌ ʌrʌpan ducami Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ ootoi Diu-
usi vʌʌsi oidigi daama.

7 Ʌgai vaa cʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva siaa daja Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama dai daagʌ ʌliivru gʌnooviʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ. Taidʌ ʌcʌʌli bʌi ʌliivru.

8 Dai aidʌsi bʌi ʌgai ʌliivru ʌmaacova cʌcʌisi ʌʌmadu
ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ gu-
uquiva ʌcʌʌli vuidʌrʌ. Dai vʌʌscatai daadagʌ ʌʌmo arpa ʌgai ʌriivacarui. Dai daadagʌ ʌʌmo aali ooro aasocoli susuu-
dacami cubimidali. Ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmaamadaragadʌ ʌvaavoitudadami.

9 Daidʌ ʌgai ganʌi ʌmo nʌidaga utuducami aagaitai Suusi Cristo dai pocaiti:

Aapi viaa sʌʌlicami isbʌiyagi goliivru dai ismaigovai daraasagi ʌseera ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi goliivru.

Ʌoodami gʌmuaa aapi pʌsai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana aapi mui naana maasi oodamiaiñdʌrʌ naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami, dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ.

10 Dai aapi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai soiña tʌaanʌiña Diuusi raraí duucai,
dai tʌsai ivuaadana Diuusi aaduiñdadʌ papaali duucai siaa duutudai Diuusi gʌrooga.
Dai tʌaanadamu aatʌmʌ oidigi daama oidacami.
Caiti ʌgai.
11 Amaasi gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ mui mil Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui sicoli daraaja ʌʌmadu ʌmaacovai cʌcʌisi dai ʌcʌcʌʌliodami. Dai caʌ aanʌ isvʌʌscatai ʌgai gʌʌgʌrʌ ñioocai
12 dai pocaiti:
Muaa ʌoodami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
Ʌgai vaa ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami, dai maatʌ caʌ vʌʌsiaʌcatai. Daidʌ ʌrtuidacami vʌʌsiaʌcatai.
Dai aliʌsi viaa guvucadagai dai aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi ʌgai,
dai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui ʌʌpʌ.
13 Dai caʌ aanʌ isñioocai ʌʌpʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi Diuusi idui tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama dai dʌvʌʌrai uta dai ʌgʌʌ suudagiʌrʌ dai pocaiti ʌgai:
Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi ʌgai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui dan daja ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagai ʌvaavoitudadami.
Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui.
Ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai viaa sʌʌlicami ʌʌpʌ.
Dai aatʌmʌ ipʌlidi isvʌʌscʌrʌ viaaca ʌgai sʌʌlicami dai guvucadagai.
Dai isvʌʌscʌrʌ vʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ.
Daidʌ issiaa duutuadagi ʌgai tomastuigaco.
Poduucai ganʌi ʌgai.
14 Daidʌ ʌmaacova cʌcʌisi apiañiooquimi dai pocaiti:
—Poduucai ʌʌpʌ duuna —caiti.
Daidʌ ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌgai vuidʌrʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudai ʌgai.

6

———

1 Amaasi tʌʌ aanʌ isʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigovai daí ʌseera ʌmapʌcʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliiru. Dai caʌ aanʌ iscavami ñioo ʌmaadutai ʌmaacova cʌcʌisi. Dai ʌpan caiti copondami dai povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.

2 Antai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo tojacami
vai dan daitugai ʌmo cʌʌli dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo uus
gaatoi. Dai ʌgai gʌcʌʌsati ʌmo coronai mʌsmaacʌdʌ maa dai
maiduadicuitai imʌi dai ʌpamu gamaitʌquimi cocodiʌrʌ.

3 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiruu aagaiña ʌvaavoitudadami
maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ aras-
tudi ʌliivru caʌ aanʌ iscaiti ʌgooquirdadʌ cʌisi dai po-
vaiñtʌtʌdai:

—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.

4 Dai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo vʌgicami
dai dan daitugai ʌmo cʌʌli. Mʌtai ʌcʌʌli maa ʌmo gʌʌ mastai
dai maa sʌʌlicami sai cocotuldiña oodami tami oidigi daama
oidacami dai sai aipacoga gʌncoodaiña.

5 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami
maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ aras-
tudi ʌliivru, dai caʌ aanʌ iscaiti ʌmai cʌisi dai povaiñtʌtʌdai:

—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.

Dai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo tucu-
cami vai dan daitugai ʌmo cʌʌli dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo
vʌʌtʌtudacarui.

6 Dai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui ʌmaacova cʌcʌisi saagidaiñdʌrʌ
vai pocaiti:

—Mosʌcaasi ʌmo litro tʌligi gʌmaitʌcʌi ʌmo tasai aa
duiñdagaicʌdʌ. Dai vaica litro sevada gʌmaitʌcʌi ʌmo tasai
aa duiñdagaicʌdʌ. Dʌmos ʌasaiti ʌʌmadu ʌvino maitavʌr
vaamioma namʌquiada.

7 Dai ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña maigo daí ʌseera
ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru dai caʌ
aanʌ iscaiti ʌgʌmai cʌisi dai povaiñtʌtʌdai:

—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.

8 Antai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo vuaa-
macami dai dan daitugai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami
iscoodadagi oodami. Dai ʌgai gooquiʌrʌ imʌi ʌmai ismaacʌdʌ
viaa sʌʌlicami isvaidaquiagi oodami mʌʌca siaaco ajioopai
ʌcoidadʌ.

Dai ʌgai ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami iscoodagi mui oodami.
Ʌgai coodaiña oodami cocodiʌrʌ, dai biuugigaicʌdʌ, dai
cocodagaicʌdʌ, dai cʌcʌisicʌdʌ.

9 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami
maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ aras-
tudi ʌliivru tʌʌ aanʌ ʌaltar siaaco siaa duutudai oodami
Diuusi dai ʌaltar uta daraaja ʌiibʌadʌ ʌcoidadʌ ismaacʌdʌ
gʌcooditu vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagiditai Di-
uusi ñiooquidʌ.

10 Dai ʌgai cavami ñioocai dai pocaiti:

—Gʌrbaitʌcʌaacamiga aapi gia tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai aapi gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi pʌstumaasi aagai saidʌ ivuaada agai. ¿Asta siʌʌscadʌ nʌidamu aapi ʌoodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami dai soimaasi taatatuldamu aapi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrcoi? —caiti ʌgai.

11 Amaasi baitʌcʌaacamigadʌ ʌgai maa ʌvaavoitudadami iibʌadʌ yuucusi tootoacami dai potʌtʌdai sai gʌniibʌstana ʌʌpʌ chʌʌqui tasai. Dai sai quiaa oidaga oidigi daama ʌʌmoco aaduñdʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Dai sai ʌmaivaavoitudadami cooda agai ʌgai ʌʌpʌ poduucai isduucai gʌncooditu ʌgai sai cascʌdʌ gʌaagai isnʌnʌraca ʌgai ʌʌpʌ chʌʌqui tasai.

12 Dai nʌidi aanʌ aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru. Dai tʌʌ aanʌ iscavami gigivuli oidigi daidʌ isʌtasai tucutu ʌpan maasi icuusi tuucucami. Daidʌ ʌmasaadai ʌʌrai gʌdui vʌʌsi,

13 daidʌ ʌsisiaavugai suuli mʌtan dʌvʌʌrapi poduucai isduucai suuligʌi uusi iibiadʌ siʌʌscadʌ cavami ʌvʌrdagi.

14 Dai tʌvaagi gʌbiisa ʌpan duucai ʌmo papeli dai maitʌmaastu. Dai vʌʌsi gigiidi sibʌacoga guuquiva dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi sibʌacoga guuquiva.

15 Daidʌ ʌraraí oidigi daama oidacami gʌnʌsto tʌʌtʌjovai dai vaapavuli saagida ʌʌmadu aa tʌtʌaanʌdami, dai ʌriricu, dai ʌsandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ, dai ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami, dai ʌpipiooñi, dai ismaacʌdʌ maitʌrpipiooñi ʌʌpʌ.

16 Dai vʌʌscatai ʌgai potʌtʌdaiña ʌgigiidi dai ʌvaapavuli:

—Gʌrdaamavʌr suuligi dai gʌrʌsto vai maitʌrtʌʌgana Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama daja vai maisoimaasi gʌrtaatatuldana ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.

17 Caaayi istuigaco Diuusi soimaasi gʌrtaatatulda agai dai tomali ʌmaadutai aatʌmʌ maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi —tʌtʌdai ʌgai.

7

———

1 Dai tʌʌ aanʌ maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ isguuca maacovapʌrʌ oidigi soosonʌrʌ dai soobidaca ʌvʌʌli sai maivustaiña oidigi daama, tomali ʌgʌʌ suudagi daama, dai sai maioiñidiña tomali ʌmo uusi.

2 Dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ vai siaali amadʌrʌ imʌi dai bʌcati Diuusi seeyogadʌ. Diuusi ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ gʌgʌr iiña

dai potʌtʌdai ʌgaa maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issiaa duaadagi naana maasi istumaasi oidigi daama dai ʌgʌʌ suudagiʌrʌ:

3 —Maitavʌr siaa duaada tomali ʌmo istumaasi oidigi daama tomali ʌgʌʌ suudagiʌrʌ tomali uusi asta siʌʌscadʌ coocovʌrʌ daraasi aatʌmʌ ʌvaavoitudadami Diuusi seeyogadʌ —tʌtʌdai Diuusi tʌaañicarudʌ.

4 Dai caʌ aanʌ isgʌaagai siʌʌquiatai viaa Diuusi seeyogadʌ. Ʌgai ajʌga ʌmo siento dan goo coobai dan maacova mil ʌjudidíu cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ.

5 Judá cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga baivustaama dan goo mil ismaacʌdʌ viaa Diuusi seeyogadʌ, dai Rubén cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil ismaacʌdʌ viaa Diuusi seeyogadʌ, dai Gad cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,

6 dai Aser cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Nefatalí cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Manasés cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,

7 dai Simeón cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Leví cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Isacar cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,

8 Dai Sebulón cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Osee cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Benjamín cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil.

———

9 Dai gooquiʌrʌ gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ. Dai ʌgai moguuca ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami vuidʌrʌ. Ʌoodami sʌʌlicʌdʌ muidu tomali ʌmaadutai maitistutuidi isʌcaldagi. Dai gʌaadaca yuucusi tootoacami dai gʌnnoonoviʌrʌ daagʌ palma aagadʌ.

10 Dai vʌʌscatai gʌgʌr iiñacai dai pocaiti:

Diuusi ʌgai dai gogʌʌ daicarui daama daja.

Dai goovai ʌʌmadu gogʌmai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.

Caiti ʌgai.

11 Dai tʌʌ aanʌ isʌgʌʌ daicarui sicoli guuca ʌcʌcʌʌliodami ʌʌmadu ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi ʌgai sicoli guucai vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai ʌgai dʌvʌʌrapi cuiqui siaa duutudaitai Diuusi dai

12 pocaiti:

Poduuquiava. Aliʌsi ipʌlidi aatʌmʌ isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi
Diuusi vui baigʌnʌliaracʌdʌ tomastuigaco.
Ʌgiava ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ maatʌ caʌ vʌʌsiaʌcatai,
dai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami dai guvucadagai,
dai vʌʌsi oodami gʌaagai issiaa duutuadagi ʌgai tomastuigaco.
Poduuquiava.
Caiti Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.

13 Amaasi ʌmaadutai ʌcʌcʌʌliodami giñtʌcacai dai povaiñtʌtʌdai:

—¿Voorʌ idi dai gʌnaadaca yuucusi tootoacami dai vaadʌrʌ dada goovai? —iñtʌtʌdai.

14 Antai aanʌ aa noragi dai potʌtʌdai:

—Aapi gia maatʌ aanʌ gia cho —tʌtʌdai aanʌ.

Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:

—Idi ʌgai dai oidigi daamaiñdʌrʌ dada. Mʌʌca siaadʌrʌ dada goovai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamai oodami dʌmos cʌʌgacʌrʌ vuvaja idi vaavoitudacai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami. Goovai muu curusiaba tai aasi ʌʌradʌ dai poduucai oigʌli goovai soimaascamigadʌ ʌvaavoitudadami.

15 Cascʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ guuca goovai dai tasʌrʌ dai tucarʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ tami siaaco oidaga Diuusi. Dai Diuusi nuucada goovai ʌʌmadu daacatai.

16 Camaibiuugicoñicamu goovai tomali camaitonocoñicamu, tomali camaisoimaasi taatacamu goovai toiñdaligadʌ tasai.

17 Goovai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami mocʌʌca ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ siaaco Diuusi dajatai gatʌaanʌi. Goovai ʌrʌgai dai apianuucadacamu govaavoitudadami vai baigʌnʌliaracʌdʌ oidacana. Dai goovai tʌʌgidamu ʌgai siaadʌrʌ vusanʌi suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami ibʌdagai utudui. Dai tomastuigaco oidacamu goovai ʌʌmadu. Dai maitiipucamu istucʌdʌ soigʌnʌliadagi oodami —iñtʌtʌdai ʌgai.

8

———

1 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru aidʌ gia maitadatu tomali ʌmo istumaasi tajucami ora tʌvaagiʌrʌ.

2 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ guuca. Mʌtai maa ʌʌmoco trompepeta.

3 Dai gooquiᴧrᴧ divia ᴧᴧpᴧ ᴧmai Diuusi tᴧaañicarudᴧ dai ᴧmo
ooro aasocoliᴧrᴧ bᴧcati cubimidali dai ᴧaltar vuidᴧrᴧ cᴧquiva
ᴧgai. ᴧaltar ooroᴄᴧdᴧ duñisi dai mocᴧᴧca ᴧgᴧᴧ daicarudᴧ
Diuusi vuidᴧrᴧ. Mᴧtai maa Diuusi tᴧaañicarudᴧ gᴧᴧpi cubim-
idali sai mᴧidana ᴧaltar daama siuu duucu ᴧvaavoitudadami
daanᴧidagi Diuusi.
4 Aidᴧsi Diuusi caᴧ isdaanᴧi ᴧvaavoitudadami tᴧsai cubusi-
gadᴧ ᴧcubimidali ismaacᴧdᴧ maji ᴧDiuusi tᴧaañicarudᴧ dai
Diuusi vuivasadᴧrᴧ aayi.
5 Amaasi ᴧDiuusi tᴧaañicarudᴧ bᴧi ᴧasocoli ismaacᴧdᴧrᴧ
mᴧmᴧidi ᴧgai ᴧcubimidali dai suudagi tutupali ᴧaltar daa-
maiñdᴧrᴧ dai daitu ᴧgai ᴧasocoli oidigi daama dai oidigi
cavami copoñimi dai vᴧpᴧdoquimi, dai gigivuli ᴧdᴧvᴧᴧrai.

———

6 Amaasi ᴧcuvaracami Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ ismaacᴧdᴧ
gᴧnooviᴧrᴧ daadagᴧ ᴧᴧmo iivacarui baigᴧndui dai gaiiva agai.
7 Daidᴧ ᴧpᴧga iiva ᴧmaadutai Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ
gᴧtrompeta tai duudu tᴧaayi dai taí dai ᴧᴧrai oidigi daama.
Dai baitoma tajucami oidigi daama mᴧi vᴧᴧsi ᴧuusi ᴧᴧmadu
ᴧvasoi.
8 Tai gooquiᴧrᴧ ᴧmai Diuusi tᴧaañicarudᴧ iiva
gᴧiivacarucᴧdᴧ mᴧtai ᴧgᴧᴧ suudarᴧ daitu ᴧmo istumaasi
ᴧpᴧa maascami ᴧmo gᴧᴧ giidi ismaacᴧdᴧ mᴧjimi dai baitoma
tajucami ᴧgᴧᴧ suudagi ᴧᴧrai gᴧnaato.
9 Dai baitoma tajucami vᴧᴧsi ᴧvatopa ᴧᴧmadu vᴧᴧsi ᴧcᴧcᴧisi
ᴧgᴧᴧ suudarᴧ oidacami coi, dai baitoma tajucami ᴧvapaarcu
ugidagai.
10 Amaasi ᴧmai Diuusi tᴧaañicarudᴧ iiva gᴧiivacarucᴧdᴧ tai
gᴧi ᴧmo siaavugai gᴧducami tᴧvaagiaiñdᴧrᴧ dai mᴧjimi ᴧpan
duucai ᴧmo cuudagi dai baitoma tajucami ajaaquiᴧrᴧ dai
baitoma tajucami ᴧᴧmapᴧcᴧrᴧ siaaco vusanai suudagi gᴧi.
11 ᴧsiaavugai Ajenjo tᴧᴧgidu. ᴧgai ᴧrᴧmo muuquigami dai
sivu. Cascᴧdᴧ baitoma tajucami ᴧsuudagi oidigi daama sivutu
dai mui oodami coi yᴧᴧcai ᴧsuudagi sivucᴧdᴧ.
12 Tai gooquiᴧrᴧ ᴧmai Diuusi tᴧaañicarudᴧ iiva
gᴧiivacarucᴧdᴧ tai baitoma tajucami ᴧtasai tucagamutu
dai baitoma tajucami ᴧmasaadai tucagamutu dai baitoma
tajucami ᴧsisiaavugai tucagamutu ᴧᴧpᴧ dai poduucai
maisicᴧᴧga tonoraga tasᴧrᴧ dai vaamioma tucagamu tucarᴧ.
13 Amaasi gaamucu nᴧnᴧava aanᴧ dai tᴧᴧ aanᴧ istᴧvaagiᴧrᴧ
daigigi ᴧmo Diuusi tᴧaañicarudᴧ dai caᴧ aanᴧ iscavami
ñiooquimi dai pocaitimi:
—¡Sᴧᴧlicᴧdᴧ soimaasi taata agai vᴧᴧsi oodami oidigi daama
oidacami siuu duucu iivagi gᴧniivacarucᴧdᴧ gogaa vaica Diu-
usi tᴧtᴧaañicarudᴧ! —caiti ᴧgai.

9

1 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ antai tʌʌ
aanʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daja ismaacʌdʌ gʌi
tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan duucai ʌmo siaavugai. Mʌtai maa ʌgai
ʌmo yaave sai cupiocona ʌcuparagadʌ ʌgʌʌ dʌgai ismaacʌdʌ
sʌʌlicʌdʌ tuucavaga dai tucagamu.
2 Tai ʌgai cupioco ʌcuparagadʌ ʌgʌʌ dʌgai tai abiaadʌrʌ
vuusai cuubusi poduucai isduucai vusanʌi cuubusi ʌmo gʌʌ
ooroñiaiñdʌrʌ. Dai maimaastu ʌtasai sʌʌlicʌdʌ cubima oidigi
cascʌdʌ.
3 Dai cuubusiaiñdʌrʌ vuvaaja soosoyi dai oidigi daama
tuali nʌnʌʌyi. Mʌtai maa ʌsoosoyi guvucadagai sai cʌcʌʌyiña
oodami ʌpan duucai nanacasʌrʌi.
4 Mʌtai maimaa ʌsoosoyi oigaragai iscuaadagi vasoi tomali
uusi mosviaa ʌgai oigaragai iscʌcʌdagi ʌoodami ismaacʌdʌ
maiviaa Diuusi seeyogadʌ coocovadʌrʌ.
5 Dʌmos maiviaa ʌgai oigaragai iscoodadagi oodami
gʌncʌicʌdʌ moscoocotuldiña ʌgai taama masaadai. Dai cʌidʌ
ʌpan tadaga nacasʌrʌi cʌidʌ.
6 Amaasi coiya ʌliadamu ʌoodami taatacatai ʌsoosoyi cʌidʌ
dʌmos maitistutiadamu iscoiyagi.
7 Ʌsoosoyi ʌpa mamaasi caapayo ismaacʌdʌ vuu ajioopai
sandaaru siʌʌscadʌ gacocoda agadagi. Daidʌ ʌsoosoyi
gʌntuutusaca ʌmo istumaasi ooro cooronai maasi. Dai vuiv-
asadʌ ʌgai ʌpʌa maasi oodami vuivasadʌ.
8 Dai cuupadʌ ʌgai ʌpʌa maasi ooqui cuupadʌ. Dai taata-
mudʌ ʌgai ʌpʌa maasi mavidi taatamudʌ.
9 Dai ʌgai gʌnaadaca vapaiñomi vapasaragai. Dai siuu
duucu nʌnʌdagi ʌgai aanadʌ ʌpan caitiña mui carru
ismaacʌdʌ vapaiñsʌcʌi caapayu vaidʌ oodami dadarʌi
siʌʌscadʌ gacocoda agadagi.
10 Daidʌ ʌsoosoyi baabajidʌ ʌpa maasi nanacʌsʌrʌi baaba-
jidʌ dai gʌnbaabajicʌdʌ gacʌcʌʌyi ʌgai vai taama masaadai
cococana cʌidʌ.
11 Daidʌ ʌsoosoyi viaa gʌntʌaanʌdamiga. Dai ʌgai vaa viaa
sʌʌlicami isgatʌaanʌdagi ʌgʌʌ dʌgiʌrʌ siaaco sʌʌlicʌdʌ tuucav-
aga. Dai evreocʌdʌ Abadón aagaiña ʌoodami dai giliegocʌdʌ
Apolión aagaiña ʌoodami ismaacʌdʌ gamuaacami tʌiya ʌlidi.
12 Casi ʌpʌdui ʌmo istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ
ʌpʌduñi agaitadai dʌmos quiaa viʌʌga ʌʌpʌ gooca.
13 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌtrompeta. Daidʌ ʌgʌʌ
daicarui vuidʌrʌ cʌʌca ʌmo altar oorocʌdʌ duñisicami dai vʌʌ
maacova siisisodʌrʌ guuca uusi ʌpa maasi vaacasi aagadʌ.
Dai aidʌsi iiva ʌDiuusi tʌaañicarudʌ gʌtrompeta antai caʌ aanʌ
ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ ʌaltar aagadʌ saagidiaiñdʌrʌ caidatu.
Diuusi vuidʌrʌ daja ʌaltar.

14 Daidʌ ʌñiooqui potʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ
gaiivaitadai:
—Uupasañi ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vu-
upuli ʌgʌʌ aqui Eufratesi ugidana —tʌtʌdai ʌñiooqui.
15 Tai ʌgai uupai ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai
coodana baitoma tajucami oodami oidigi daama oidacami.
TʌvʌpI nʌnʌra ʌgai taida aayi istuigaco gacoodi agai ʌgai.
Diuusi maatʌcatadai ismaacʌdʌ uumiʌrʌ dai ismaacʌdʌ
masaadʌrʌ dai ismaacʌdʌ tasʌrʌ dai siuu duucu ʌpʌduñia
agaitadai gomaasi.
16 Dai maí aanʌ siʌʌqui sandaaru caapayu daama daraitu-
gai dai ʌʌmadu ajioopai ʌmaacova Diuusi tʌaañicarudʌ dai
ʌgai ajʌga goo siento mil mil.
17 Dai tʌʌ aanʌ ismaasi ʌcaapayu ʌʌmadu ʌsandaaru.
Ʌsandaaru gʌntaagiana daraasaca ʌʌmo gʌgʌr vapaiñomi ca-
caparacami ʌgai laalachi vʌpʌʌgi dai laalachi tʌtʌʌdogi dai
laalachi vuaama. Daidʌ ʌcaapayu moomodʌ ʌpa maasi ma-
maavidi moomodʌ. Daidʌ ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ vusanʌi
taí ʌʌmadu cubusi ʌʌmadu asufre.
18 Dai baitoma tajucami ʌoodami oidigi daama oidacami
coi gotaícʌdʌ dai gocubusicʌdʌ dai goasufrecʌdʌ ismaacʌdʌ
vusanʌi ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ.
19 Ʌcaapayu viaa guvucadagai gʌnuusʌrʌ dai gʌnbaabajiʌrʌ.
Baabajidʌ ʌgai ʌpa mamaasi cocooyi moomodʌ vai ʌgaicʌdʌ
cʌcʌʌyi ʌgai oodami.
20 DʌmOs gogaa oodami ismaacʌdʌ maicoi vʌʌsi
gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ vusanʌi ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ
dai baabajidʌ cʌidʌcʌdʌ, maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai
camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma apiasiaa duutudai ʌgai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌmadu ʌooro momoono daidʌ
ʌplata momoono daidʌ ʌbronse momoono daidʌ ʌojoodai
momoono daidʌ ʌuusi momoono ismaacʌdʌ maiñʌʌnʌai
tomali maitʌtʌʌcaidaga tomali maiajioopai.
21 Daidʌ ʌoodami apiagʌncoodaiña dai apiagataapʌidiña
dai apiagoogosi gʌnducamicana dai apiagaʌʌsidiña.

10

———

1 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ. Aliʌsi viaa
guvucadagai ʌgai dai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌmo icomai
saagida dai moodʌ daama cʌʌcʌ ʌmo quijonali. Vuivasadʌ
ʌgai dadadacʌi ʌpan duucai ʌtasai dai caacaidʌ ʌpa maasi
gooca gʌgʌr uusi mʌʌdami.
2 Dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌgai ʌmo liivru cupioquiñicami dai
amaasi suudarʌ cʌisa ʌgai gʌʌcaso sʌʌlisa padʌrʌcʌdʌ dai
ʌgʌmaicʌdʌ dʌvʌʌrapi cʌisa.

3 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ cavami iiña ʌpan duucai ʌmo mavidi. Dai aidʌsi iiña ʌgai aidʌ gia cavami copoi oidigi cuvaracamioco.
4 Tai ʌcovondami ñioo nai aanʌ ooja iñagaitadai istumaasi aagai ʌgai dʌmos caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai povaiñtʌtʌdai:
—Maitiaagada iscaiti ʌcovondami dai maitiooja —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
5 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudarʌ dai dʌvʌʌrapi cʌisaca taiyago vañigi gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ.
6-7 Dai aagai ʌgai sai maatʌ Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga daidʌ idui ʌtʌvaagi dai oidigi dai ʌgʌʌ suudagi dai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga dai pocaiti:
—Casi ʌpʌduñia agai istumaasi Diuusi aagidi gʌñiñiooquituldiadamiga saidʌ ʌpʌduñia agai. Siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco ʌcuugatʌrʌ ʌcuvaracamiaiñdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iivagi gʌiivacarucʌdʌ casi ʌpʌduuñimu istumaasi aagidi Diuusi gʌñiñiooquituldiadamiga.
8 Daidʌ ʌñiooqui ʌpamu giñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai povaiñtʌtʌdai:
—Mʌʌcai bʌi ʌliivru cupioquiñicʌdʌ ismaacʌdʌ daagʌ Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudarʌ dai dʌvʌʌrapi cʌisaca —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
9 Antai aanʌ ii siaaco cʌaacatadai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai aagidi aanʌ sai giñmaacana ʌliivru tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Bʌiñi dai uga. Gʌtʌñiʌrʌ yoovicamu goovai ʌpan duucai saivoli dʌmos gʌvoocʌrʌ sivucamu goovai —iñtʌtʌdai ʌgai.
10 Antai aanʌ bʌi ʌliivru dai uu, vai giñtʌñiʌrʌ cʌʌ yoovi ʌpan caaca saivoli dʌmos gooquiʌrʌ sivutu giñvoocʌrʌ.
11 Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Aapi viaa isʌpamu ñiooquituldiagi Diuusi oodami saagida, dai mui gʌgʌrʌ quiiquiʌrʌ dai oodami naana maasi ñioocadami saagida dai mui raraí vuitapi —iñtʌtʌdai ʌgai.

11

———

1 Mʌtai giñmaa ʌmo tootoicami ʌpavidacarui ʌmo metro ʌʌsi tʌvʌdocami daidʌ giñtʌjai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai povaiñtʌtʌdai:
—Cʌquivañi daidʌ gotootoicamicʌdʌ ʌpavida Diuusi quiidʌ. Dai ʌpavidañi ʌaltar. Dai ʌcaldañi vʌʌsi ismaacʌdʌ moguuca dai siaa duutudai Diuusi.
2 Dʌmos quiidigana gia maiʌpavida ʌtuisiqui ami ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dai vaic uumigi dan tajucami ʌgai siaa vuaada agai ʌgʌgʌr quiiqui ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu sai ami siaa duutudaiña oodami.

3 Dai Diuusi ootosa agai gooca gʌñiñiooquituldiadamiga
sai gaaagidiña vaic uumigi dan tajucami istumaasi iduñia
agai ʌgai. Dai ʌgai gʌnaadaca agai yuucusi tutuucucami
—iñtʌtʌdai ʌgai.

4 Idi gooca cʌcʌʌli Diuusi vuidʌrʌ guuca ʌpan duucai ʌgooca
oliivosi daidʌ ʌgooca veela daraasacarui. Diuusi ʌgai dai
tʌaanʌi vʌʌsi oidigiʌrʌ.

5 Isʌoodami soimaasi taatatuldia ʌliadagi ʌDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌ gia tʌñiaiñdʌrʌ vusaimu taí dai
coodamu ʌgai.

6 Idi gooca ñiñiooquituldiadami viaaca agai guvucadagai is-
cuupacagi ʌtʌvaagi vai maiduucudagi siʌʌ tʌvʌpi ajioopada
ʌgai tami oidigi daama dai gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
Dai viaaca agai guvucadagai ʌʌpʌ istʌaanʌda suudagi sai
ʌʌrai gʌnanaatoiña, dai issoimaasi taatamituldiadagi oodami
naana maasi istumaasicʌdʌ siʌʌscadʌ ipʌliadagi ʌgai.

7 Dʌmos siʌʌscadʌ naatuagi ʌgai gʌnaa duiñdaga aidʌ gia vu-
saimu ʌgʌʌ cʌisi omaligami ʌgʌʌ dʌʌgiaiñdʌrʌ dai cocodamu
ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai coodamu.

8 Daidʌ vaic tasai dan tajucami ʌcoidadʌ tuutucugadʌ
mosvʌʌtʌcamu caayʌrʌ ʌgʌʌ quiiyʌrʌ siaaco gʌsiisatu curusi-
aba gʌrtʌaanʌdamiga. Sodoma dai Ejiipitu aagaiña ʌoodami
ʌgʌʌ quii soimaasi ivuaadatai oidacami.

9 Dai vaic tasai dan tajucami oodami mui gʌgʌr qui-
iquiaiñdʌrʌ dai oodami naana maasi ñioocadami dai vʌʌsi
oidigiaiñdʌrʌ nʌijadamu tuutucugadʌ ʌgai dai maidagitamu
ʌgai isyaasagi tomali ʌmaadutai.

10 Dai oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami iduuñimu
vagimi coocai ʌgooca Diuusi ñiñiooquituldiadamiga. Dai
aipacoga gʌnoidamu naana maasi istumaasi baigʌnʌldiacai.
Idi gooca Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi
taatamituldiña ʌoodami cascʌdʌ baigʌnʌli ʌoodami coocai
ʌgai.

11 Dʌmos vaic tasai dan tajucamicʌdʌ Diuusi duduaacali
ʌgooca cʌcʌʌli tai ʌgai vaapañi. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌʌ
ʌgai sʌʌlicʌdʌ dodoaadimu nʌiditai.

12 Amaasi ʌgooca Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ cai ʌmo
ñiooqui iscavami ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai potʌtʌdai:

—Tʌʌtʌidivurai tan tʌcavi —tʌtʌdai ʌñiooqui.

Tai ʌgai tʌʌtʌsai motʌvaagiamu ʌmo icomai saagida vaidʌ
sasaayudʌ tʌʌgigi.

13 Tai otoma cavami gigivuli oidigi tai suuli mui baabaqui
tai cuvaracami mil coi oodami. Daidʌ ʌgaa oodami ismaacʌdʌ
vii sʌʌlicʌdʌ dodoaadimu dai pocaiti sai sʌʌlicʌdʌ viaa guvu-
cadagai Diuusi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

14 Casi ʌpʌdui ʌmo istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ
ʌpʌduñi agaitadai dʌmos otoma ʌpʌduñia agai ʌʌpʌ ʌmoco
istumaasi soimaascami.

———

15 Taidʌ ʌcuugatʌrʌ ʌcuvaracamiañdʌrʌ Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai caidatu ñioocadami
tʌvaagiʌrʌ. Ʌgai cavami ñioocai dai pocaiti:
Sivi gia caaayi istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi
gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌʌmadu
ʌCristo vʌʌsi oidigi daama siaaco tʌaanʌi oodami.
Dai tomastuigaco tʌaanʌda agai Diuusi ʌʌmadu ʌCristo.
Caiti ʌñiooqui.
16 Amaasi ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami
ismaacʌdʌ gʌndaraicaru daama daraaja Diuusi vuidʌrʌ
dʌvʌʌrapi cuiqui dai siaa duutudaimi Diuusi
17 dai pocaitimi:
Baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapicʌdʌ gʌrDiuusiga.
Sʌʌlicʌdʌ viaa aapi guvucadagai dai
aapi maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai quiaa
oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai.
Aapi cabʌi gʌsʌʌlicamiga gʌducami dai casi tʌaanʌda agai
oidigi daama.
18 Dai mui oodami muiyapʌcʌrʌ oidigi daama oidacami
cabaacoi aapi gʌvui.
Dʌmos caaayi istuigaco aapi baamu agai ʌgai vui.
Dai caaayi istuigaco nʌidamu aapi vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ
cacoi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
maitʌrcʌʌga ivuaadami.
Dai caaayi istuigaco maaquiagi aapi naana maasi istu-
maasi cʌcʌʌgaducami gʌñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu
ʌvaavoitudadami, ivuaadatai ʌgai gʌaa duiñdaga.
Ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌsiaa duutuadai tomasi
ʌrsoituutuigami siʌrriricugami.
Dai caaayi istuigaco ugititudamu aapi vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ
siaa doodai naana maasi istumaasi oidigi daama.
Caiti ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami.
19 Amaasi gʌcupioco Diuusi quiidʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ
cʌʌca vai ami ʌrana daja ʌcajoñi ismaacʌdʌ viaa ʌojoodai
ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi gʌmasaigacʌdʌ gʌsʌʌlicamiga. Vai
oidigi vʌpʌdoquimi dai covoñimi dai gigivuli oidigi dai gʌʌpi
gʌí tʌaayi.

12

———

1 Amaasi tʌvaagiʌrʌ gʌmaasitu ʌmo istumaasi. Ʌgaicʌdʌ
gʌmaatʌcatadai isʌpʌduñia agai ʌmo istumaasi soimaascami.

Λgai ismaacʌdʌ gʌmaasitu ʌrʌmo ooqui dai ʌgai gʌaadaca yuucusi dadadacʌdami ismaacʌdʌ dadadacʌi ʌpan duucai ʌtasai. Λgai masaadai daama cʌʌca dai gʌcʌʌsaca ʌmo cooronai ismaacʌdʌ viaa baivustaama dan gooca sisiaavugai.
2 Λooqui noonoacatadai dai camaraata agaitadai dai iiñacai cococatai.
3 Amaasi gʌmaasitu ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ gʌmaatʌcatadai isʌpʌduñia agai ʌʌpʌ ʌmo istumaasi soimaascami. Λgai ismaacʌdʌ gʌmasitu ʌrʌmo gʌʌ cʌisi omaligami vʌgicami. Daidʌ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ dai ʌʌmo cooronai vʌʌsi moomodʌrʌ.
4 Dai gʌbajicʌdʌ tʌvaimʌ ʌgai baitoma tajucami sisiaavugai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja dai oidigi daama suuli. Daidʌ ʌcʌisi vuidʌrʌ cʌquiva ʌooqui ismaacʌdʌ maraata agaitadai dai ugia agaitadai ʌali siʌʌñi mosaivusaicai ʌgai.
5 Daidʌ ʌooqui marai, vaidʌ ʌrcʌʌli maradʌ. Dai gʌʌracai ʌgai tʌaañia agai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami dai soimaasi taatamitulda agai ʌgai vʌʌsi soimaasi ivuaadami. Dai Diuusi bʌʌcai ʌali siʌʌñi mʌʌca tʌvaagiana ami siaaco daacatai gatʌaanʌi ʌgʌʌ daicarui daama.
6 Taidʌ ʌooqui daivunu mʌʌ oidigamu ʌmapʌcʌrʌ siaaco cabaiduitadai Diuusi sai ami daacana vai ami Diuusi nuucadaca agai vaic uumiga dan tajucami.
7 Tai gooquiʌrʌ aliʌsi gʌncocoda tʌvaagiʌrʌ Diuusi tʌaañicarudʌ Migili ʌʌmadu ʌcʌisi. ΛMigili viaacatadai gʌsandaaruga vaidʌ ʌcʌisi ʌʌpʌ.
8 Dʌmos ʌgʌʌ cʌisi ʌʌmadu sandaarugadʌ ʌgai maitistui ismaitʌagi ʌMigili ʌʌmadʌ sandaarugadʌ ʌgai cascʌdʌ maitistui isami tʌvaagiʌrʌ daraacagi.
9 Cascʌdʌ Diuusi mʌtan suuli tʌvaagiañdʌrʌ ʌgʌʌ cʌisi moduucai sandaarugadʌ. Λgai vaa ʌrʌmo cooyi ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ oidigi daama aimʌraiña, dai Diaavora tʌʌgidu dai Satanási vʌʌsi. Λgai vaa ʌgai dai vupuiirumadai mui oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami saagida.
10 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ cavami ñioo dai pocaiti:
—Caaayi istuigaco Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami. Casi gʌrtʌʌgi Diuusi issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai ʌgai dai isgatʌaanʌi ʌgai tomasiaacoga dai isSuusi Cristo viaa guvucadagai. Camʌtan daitu Diuusi ʌDiaavora tʌvaagiaiñdʌrʌ. ΛDiaavora ʌgai dai gʌpiʌr vuupai Diuusi vuitapi tasʌrʌ dai tucarʌ gʌraaduñi vaavoitudadami sai ʌgai soimaasi ivueeyi.
11 ΛDiaavora maitistui isvupuiirumadagi gʌraaduñi vaavoitudadami vaavoitudaitai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña oodami ismaacʌdʌ muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ aatʌmʌ

gʌrvʌʌtarʌ, dai aagidacai ʌvaavoitudadami sai vaavoitudai gomaasi. Dai maiduduaadimu ʌvaavoitudadami tomasi cooda ʌlidi aa oodami.

12 Aliʌsi gʌaagai isbaigʌnʌliadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja. Dʌmos sioorʌ oidaga oidigi daama sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai ʌʌmudu ʌcʌcʌisi gʌʌ suudarʌ oidacami. Catʌvanʌcai ʌDiaavora oidigi daama. Dai sʌʌlicʌdʌ baamucu ʌgai maatʌcatai ismaitʌvʌpi aimʌrda agai ʌgai oidigi daama.

13 Dai aidʌsi ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ maí isDiuusi daitu ʌgai oidigi daama aidʌ adaimʌiña dai muaa agai ʌooqui ismaacʌdʌ masaadai daama cʌaacatadai dai marai ʌmo cʌʌli.

14 Dʌmos Diuusi maa ʌooqui baagai aanadʌ sai ʌgaicʌdʌ daʌna oidigamu siaaco Diuusi baidui ʌmapʌcʌrʌ siaaco nu-ucadaca agaitadai vaic uumigi dan tajucami mʌʌcasi abi-aadʌrʌ siaaco daja ʌgʌʌ cooyi.

15 Amaasi ʌcooyi sisivai suudagi gʌtʌñiaiñdʌrʌ daidʌ idui ʌmo gʌʌ aqui dai ʌgaicʌdʌ tʌvaimʌ agai ʌooqui.

16 Dʌmos ʌdʌvʌʌrai gʌʌ dʌʌgacatadai tai ami vaa ʌsuudagi dai maiaayi ʌooqui.

17 Amaasi sʌʌlicʌdʌ baamu ʌcooyi ʌooqui vui. Dai ii dai cocoda agai ʌooqui cajiudadʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai apiacʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo ma-maatʌtuldiaragadʌ.

13

———

1 Antai aanʌ ʌgʌʌ suudagi ugidana cʌquiva. Dai tʌʌ aanʌ isvuusai suudagiaiñdʌrʌ ʌmo cʌisi gʌducami dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ. Dai ʌʌmo cooronai viaa vʌʌsi aagadʌrʌ. Dai vʌʌsi moomodʌ daama oojisi ʌʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ parunai Diuusi.

2 Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aanʌ ʌpa maasi ʌmo dʌdʌvʌli dai taatarad ʌgai ʌpa maasi voji taatarad ʌ dai usudʌ ʌgai ʌpa maasi mavidi usudʌ. Ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ maa gʌguvucadaga dai gʌsʌʌlicamiga ʌgʌmai cʌisi dai poduucai sʌʌlicʌdʌ viaa-catadai guvucadagai.

3-4 Ʌmo moodʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudaiñdʌrʌ vuusai dai dʌdʌvʌli maasi aliʌ saasaquicatadai dai muuquiada maascatadai dʌmos dueeyi dai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoi dai vaavoitudai issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai ʌgai dai siaa duutudai ʌgai. Dai siaa duutudai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ ʌʌpʌ maacacai ʌgai ʌgʌmai cʌisi mosʌʌsi guvucadagai. Dai pocaiti ʌoodami:

—Maitiipu ʌmai ʌpan duucai idi cʌisi tomali ʌmaadutai maitistutuidi ʌgai vui —caiti ʌoodami.

5 Dai Diuusi maa oigaragai ʌcʌisi iscʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gʌvui daidʌ issoimaasi ñioocadagi Diuusi vui dai viaa oigaragai isgatʌaanʌdagi vaic uumigi dan tajucami.

6 Tai povʌdui. Sʌʌlicʌdʌ ñiooquidi ʌgai Diuusi dai parunai Diuusi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌmadu oidaga. Dai maisiaa duutudai Diuusi quiidʌ.

7 Dai Diuusi maa oigaragai iscocoda ʌgai Diuusi maamaradʌ dai maa oigaragai isvaamioma istuidagi. Dai Diuusi maa ʌgai oigaragai istʌaanʌdagi vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami dai aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami.

8 Tai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaradʌ ʌliivrugadʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌCañiiru aagaiña oodami, ʌgai gia siaa duutuli ʌcʌisi ismaacʌdʌ vusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ. ʌCañiiru ʌgai dai gʌmuaatu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ tomastuigaco oidaca agai. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oojisi oodami tʌtʌaragadʌ ʌliivuʌrʌ.

9 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi gʌnoojidi aanʌ.

10 Isʌoodami gʌnvuiyagi daidʌ gʌnmamaisa agadagi vaavoitudaitai aapimʌ Diuusi mosavʌr dodoli iimʌda aapimʌ dai dodoli daraaja ʌʌpʌ maisacʌrʌrʌ. Tomasi ʌoodami gʌncooda ʌliadagi gʌnmamaastacʌdʌ vʌʌscʌrʌ apiacʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ Diuusi.

11 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco cʌisi ismaacʌdʌ vuusai dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ. ʌcʌisi gooca aaga ʌpa maasi cañiiru aagadʌ dʌmos ʌpan duucai ñioocai ʌgai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ.

12 MʌtaI maa ʌgai vʌʌsi guvucadadʌ ʌgʌmai cʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai dai dueeyi ʌmoodʌ. Taidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai vuidʌrʌ cʌquiva ʌcʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai. Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai goguaama tʌjai vʌʌsi oodami sai siaa duutudana ʌcʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai.

13 Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai ivuaadana naana maasi istumaasi gʌgʌrducami asta taí vʌʌsi tʌaapañdiña ʌgai tʌvaagiaiñdʌrʌ vai vʌʌsi oodami nʌidiña.

14 Dai gonaana maasi istumaasi gʌgʌrducamicʌdʌ ismaacʌdʌ viaa ʌgai oigaragai isivuaadagi ʌgʌmai cʌisi vuitapi vupuiirumagi ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami dai tʌjai saidʌ iduuna ʌmo moono ʌpa maasi ʌcʌisi ismaacʌdʌ iiquiaquicatadai moodʌ mastaicʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ dueeyi.

15 MʌtaI maa guvucadagai ʌgʌmai cʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai sai maacana ibʌdagai ʌmoono ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌgʌmai cʌisi sai ñioocana ʌmoono dai gatʌaanʌna coodaragai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maisiaa duutuadagi.

16 Dai gatʌjai ʌʌpʌ tʌtʌparagai ʌoodami noonoviʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ siʌʌpʌ coocovadʌrʌ. Vʌʌsi aali dai gʌgʌrducami, dai riricugami dai soituutuigami dai tʌtʌaanʌdami dai pipiooñi.
17 Dai tomali ʌmoco maitistutuidiña isgasapʌadagi tomali isgagagardagi ismaitʌʌpalicagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ siʌʌpʌ ʌnúmerogadʌcʌdʌ.
18 Ʌnúmerogadʌ ʌgai ʌrnaadan siento dan vaic coobai dan naadami. Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga tʌgituagi dai maatʌ caʌcagi istʌʌgidu ʌcʌisi mosmaatʌcai númerogadʌ ʌgai. Ʌgai vaa número ʌrnúmerogadʌ oodami.

14

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌvaagiamu nʌnaava aanʌ dai tʌʌ isʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami ʌgiidi ismaacʌdʌ Sión tʌʌgidu dan cʌaacatadai. Dai ʌgai ʌʌmadu guucacatadai ʌmo siento dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacʌdʌ oojisi coocovadʌrʌ ʌtʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami dai oojisi ʌʌpʌ ʌtʌtʌaradʌ oogadʌ ʌgai.
2 Amaasi cai aanʌ isiaa caiti istumaasi tʌvaagiʌrʌ ʌpan caiti mui ajaaqui dai ʌpan caiti siuu duucu covondagi oidigi dai ʌpan caiti siuu duucu gaiivadagi muidutai arpacʌdʌ, ʌgai ʌriivacaroi.
3 Dai ʌgai ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi vuidʌrʌ guucacatadai siaaco guuca ʌmaacova cʌcʌisi ʌʌmadu ʌcʌcʌʌliodami dai ganʌʌyi ʌgai ʌmo nʌidagai utudui. Dai mosʌcaasi ʌʌmo siento dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaja ʌoodami oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ istui ismaatiagi ʌnʌidagai utudui.
4 Ʌgai gia maigoogosi gʌnducamicana dai maisoimaasi ivuaadana. Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga ʌʌgidiña ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami. Dai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaja oodami oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌrʌpan ducami ʌmo oidaragai Diuusi vʌʌtarʌ daidʌ ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
5 Dai ʌgai maiyaatagʌiña dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai.

———

6 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌvaagi ʌraana daigigi. Ʌgai cabaigʌdui isimiagi dai aagidagi oodami oidigi daama oidacami istomastuigaco Diuusi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami mui naana maasi oodamiaiñdʌrʌ naana maasi ñioocadami aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ.
7 Dai cavami ñioo ʌgai dai pocaiti:

—ΛΛbiadavurai aapimΛ Diuusi dai cΛΛga ñioocada Λgai vui. Caaayi siuu duucu Λgai soimaasi taatatulda agai sioorΛ maiΛΛgiditai caΛ gΛñiooqui. SiaavΛr duutuada aapimΛ Λgai ismaacΛdΛ idui ΛtΛvaagi ΛΛmadu Λoidigi ΛΛmadu ΛgΛΛ suudagi ΛΛmadu vΛΛsi ΛΛmapΛcΛrΛ siaaco vusanai suudagi —caiti ΛDiuusi tΛaañicarudΛ.

8 Dai gooquiΛrΛ divia ΛΛpΛ Λmai Diuusi tΛaañicarudΛ dai pocaiti:

—Caugidagai ΛgΛΛ quii Babilonia tΛΛgiducΛrΛ. ΛBabiloniΛrΛ oidacami Λgai dai vupuiirumagi mui oodami aa gΛgΛr quiiquiΛrΛ oidacami sai Λgai soimaasi ivuaadana Λpan duucai ΛBabiloniΛrΛ oidacami. Poduucai isduucai Λmo iitΛracami oidi Λmai istumaasi navamudaga —caiti ΛgΛmai Diuusi tΛaañicarudΛ.

9 Dai gooquiΛrΛ divia ΛΛpΛ Λmai Diuusi tΛaañicarudΛ dai cavami ñioo dai pocaiti:

—SioorΛ siaa duutuadagi ΛgΛΛ cΛisi ismaacΛdΛ dΛvΛΛrai utaiñdΛrΛ vuusai dai sioorΛ siaa duutuadagi Λmoono ismaacΛdΛ idui Λoodami dai sioorΛ gΛdagituagi mΛsitΛΛpagi coovadΛrΛ siΛpΛ nooviΛrΛ,

10 Diuusi sΛΛlicΛdΛ baamucami Λgai vui dai aliΛsi soimaasi taatatulda agai Λgai mΛidacai Λgai ΛtaícΛdΛ ΛΛmadu asufrecΛdΛ Diuusi tΛtΛaañicarudΛ vuitapi dai Λgai vuitapi ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña ΛvaavoitudadamI.

11 Dai tomastuigaco vusanai cubusi ami siaaco mΛmΛidi Λgai. Tomastuigaco tasΛrΛ dai tucarΛ apiamΛmiadamu sioorΛ siaa duutuadagi ΛcΛisi ΛΛmadu Λmoono dai sioorΛ dagituagi mΛsitΛΛpagi coovadΛrΛ siΛΛpΛ nooviΛrΛ tΛΛpacarudΛcΛdΛ Λgai.

12 CascΛdΛ sioorΛ cavaavoitudai Suusi Cristo daidΛ ΛrmaamaradΛ Diuusi aliΛsi gΛaagai isapiacΛΛga ΛΛgiadagi Diuusi sΛΛlicamigadΛ dai isapiacΛΛga vaavoitudadagi Suusi Cristo ΛΛpΛ tomasi soimaasi taatamadagi vaavoitudacai Λgai —caiti Diuusi tΛaañicarudΛ.

13 Amaasi cai aanΛ Λmo ñiooqui tΛvaagiaiñdΛrΛ vai povaiñtΛtΛdai:

—Oojañi istumaasi gΛaagida iñagai aanΛ: “SΛΛlicΛdΛ baigΛnΛliadamu Λgai ismaacΛdΛ coiyagi vaavoitudacai Suusi Cristo”. Dai pocaiti Diuusi IbΛadΛ, Λgai sΛΛlicΛdΛ gΛnibΛstamu camaitaaata vuaadatai. Diuusi cΛΛga ñioocadamu Λgai vui tΛtΛgitocatai iscΛΛga idui Λgai Diuusi aa duiñdadΛ oidigi daama —iñtΛtΛdai ΛñiooquI.

———

14 Amaasi tΛvaagiamu nΛnΛaava aanΛ dai tΛΛ Λmo icomai tojacami. DaidΛ Λicomai daama daacatadai Suusi Cristo dai gΛmoo dan cΛΛsaca Λmo ooro cooronai dai gΛnooviΛrΛ daagΛ Λmo oos cΛΛ muucacami.

15 Amaasi Diuusi quiidʌaiñdʌrʌ vuusai ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi
tʌaañicarudʌ dai cavami iiña dai potʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ
ʌicomai daama daacatadai:
—Casiata baigʌdui ʌsicami. Yoovañi gʌoosigacʌdʌ.
16 Amaasi ʌgai ismaacʌdʌ ʌicomai dan daacatadai gayoova
gʌoosigacʌdʌ.
17 Amaasi ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ vuusai Diuusi quiidi-
aiñdʌrʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ cʌʌca dai daagʌ ʌmo oos muu-
cacami.
18 Dai ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ vuusai ʌaltaraiñdʌrʌ
ismaacʌdʌ viaa guvucadagai ismʌidagi ʌoidigi taícʌdʌ dai
cavami iiña ʌgai dai potʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ daagʌ ʌoos
muucacʌdʌ:
—Casiata bai ʌuuvasi. Yoovañi gʌoosigacʌdʌ —tʌtʌdai
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
19 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ yoova ʌuuvasi dai ʌmo gʌʌ
piilʌrʌ tua sai ami gʌvacʌana ʌuuvasi iibiadʌ. Gomaa-
sicʌdʌ gʌmaatʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatulda agai
ʌsoimaasi ivuaadami.
20 Ʌpiila siaaco gʌvacʌaayi ʌuuvasi ʌgʌʌ quii ugidana daa-
catadai daidʌ ʌpiilaiñdʌrʌ vuusai ʌʌrai dai sʌʌlicʌdʌ gʌʌpi
sicoli daiva naadan tasai imidagai ʌʌ mʌʌcasi uucami.

15

———

1 Antai tʌʌ aanʌ tʌvaagiʌrʌ ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi duadimu-
daca maasi. Tʌʌ aanʌ cuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ is-
maacʌdʌ viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldagi oodami. Dai
cuvaracamioco soimaasi taatatulda agai ʌgai oodami dai go-
maasicʌdʌ camaibaamucamu Diuusi oodami vui.
2 Antai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ʌpa maasi
ʌgʌʌ suudagi. Ʌgai ʌrnʌnʌidacarui tai vʌʌnacamicatadai.
Dai ʌgai ismaacʌdʌ maisiaa duutuli ʌcʌisi ismaacʌdʌ
dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai tomali maisiaa duutuli ʌmoono
ismaacʌdʌ idui ʌoodami, tomali maitʌndagito mʌstʌtʌʌpagi
ʌnúmerogadʌcʌdʌ ʌcʌisi moguucacatadai siaaco ʌpa maasi gʌʌ
suudagi abaana. Dai ʌgai viaacatadai ʌʌmo arpa ismaacʌdʌ
maa Diuusi.
3 Dai ganʌʌyi ʌgai ʌnʌidagadʌ Moseesa ʌʌmadu ʌCañiiru.
Moseesa ʌgai daidʌ ʌrpiooñigadʌ Diuusi. Dai pocaiti
ʌnʌidagai:
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Sʌʌlicʌdʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ivueeyi aapi.
Vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
Dai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi aagai aapi.
Aapi tomastuigaco ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga.
4 Vʌʌsi oodami siaa gʌduutuadamu aapi gʌrtʌaanʌdamiga.

Vʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadamu aapi gʌvui.
Mosʌcaasi aapi tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
Dai vʌʌsi oodami siaa gʌduutuadamu maatʌcatai iscʌʌ tuiga aapi.
Caiti ʌnʌidagi.

5 Antai gooquiʌrʌ tʌvaagiamu nʌnʌaava aanʌ dai tʌʌ isgʌcupioco ʌcuparagadʌ ʌquii siaaco caatʌ ʌodai ismaacʌdʌrʌ Diuusi ooja gʌsʌʌlicamiga.

6 Tai quiiyaiñdʌrʌ vuvaja ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldagi oodami cuvaracamioco. Dai ʌgai gʌnaadaca yuucusi tootojacami dadadacʌdami. Dai taatagiʌrʌ vʌʌtʌ ooro giigivurai.

7 Amaasi ʌmoco ʌmaaco Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ Diuusi daicarudʌ abaana guucacatadai maa ʌʌmoco ooro ajaasocoli aaliducami ʌvʌʌ cuvaracami. Daidʌ ʌajaasocoli ʌraana daacatadai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ soimaasi taata agai oodami. Diuusi baamucu oodami vui cascʌdʌ. Diuusi ʌgai dai tomastuigaco oidaga.

8 Tai Diuusi quiidʌrʌ suuda cubusi cavami dadadacʌitai Diuusi dai viaacatai guvucadagai. Dai tomali ʌmaadudatai maiviaa oigaragai isami vaaquiagi asta siʌʌscadʌ naatocai soimaasi taatatuldagi ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ʌoodami.

16

———

1 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui iscavami ñioo Diuusi quiidʌrʌ dai potʌtʌdai ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ:

—Iimʌdavurai aapimʌ dai oidigi daama asta istumaasi viaa gocuvaracami ajaasocoli. Goovai ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai oodami.

2 Amaasi ii ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai oidigi daama aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocolirʌ. Tai otoma vuvaja cacavusuli vʌʌsi ʌoodamiʌrʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcʌisi tʌʌpacarudʌ dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ gatʌjai ʌgai. Dai sʌʌlicʌdʌ coco ʌcacavusuli.

3 Dai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ suudarʌ taidʌ ʌsuudagi ʌʌrai gʌnaato ʌpa maasi coidadʌ ʌʌradʌ. Tai coi vʌʌsi cʌcʌisi ismaacʌdʌ oidaga ʌgʌʌ suudarʌ.

4 Dai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ajaaquiʌrʌ dai siaaco vusanʌi suudagi taidʌ ʌsuudagi ʌʌrai gʌnaato.

5 Amaasi cai aanʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami isivuaadagi istumaasi ipʌlidi suudagicʌdʌ dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:

—Aapi gʌrDiuusiga ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi, maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga aapi dai quiaa oidaga. Aapi idui istumaasi ʌrsʌʌlicami aidʌpʌsi poduucai soimaasi taatatuli ʌoodami.

6 Ʌgai coi gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi. Dai sivi aapi iitu ʌʌrai poduucai gʌaagaitadai pʌsiduñiagi ʌgaicʌdʌ —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

7 Dai cai aanʌ ʌmaadutai isñioo ʌaltaraiñdʌrʌ dai pocaiti:

—Aapi gʌrDiuusiga gʌrbaitʌcʌaacamiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Aapi gia cʌʌga idui istumaasi ʌrsʌʌlicami soimaasi taatatuldacai ʌsoimaasi ivuaadami —caiti ʌgai.

8 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌtasai daama dai poduucai viaa ʌtasai guvucadagai ismʌidagi oodami gʌtoiñdaligacʌdʌ.

9 Dai tomasi aliʌ mʌmʌi vʌʌsi ʌoodami vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito tomali maicʌʌga ñioocaiña Diuusi vʌʌtarʌ, baiyoma sigalnaasi ñiooquidi ʌgai Diuusi. Diuusi ʌgai dai viaa guvucadagai issoimaasi taatatuldiagi oodami.

10 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ cʌisi ismaacʌdʌ vuusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ daicarudʌ daama. Dai vʌʌsi siaaco tʌaanʌi ʌcʌisi tucapi vii. Daidʌ ʌoodami cʌcʌʌyiña gʌnnʌʌnʌ cococoñicatai

11 dʌmos vʌʌscʌrʌ tomali gomaasicʌdʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma sigalnaasi ñiooquidi ʌgai Diuusi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja cococoñicatai ʌgai viaacatai cacavusali.

12 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ aquiʌrʌ Eufratesi tʌʌgiducʌrʌ. Tai gaa ʌgʌʌ aqui sai ami dʌgavuscʌdagi ʌraraí ismaacʌdʌ dadia agaitadai siaalico padʌraiñdʌrʌ.

13 Amaasi tʌʌ aanʌ isvuvaja ʌʌmo vaica Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌmoco usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ dai ʌmai usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌcʌisi ismaacʌdʌ vuusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ dai ʌmai usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Daidʌ vʌʌ vaica Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌpa maasi baabadai.

14 Ʌgai viaa guvucadagai isivuaadagi naana maasi istumaasi gʌgʌrducami. Dai dʌgavunu iji ʌgai dai ʌmpaida agai vʌʌsi ʌraraí oidigi daama oidacami dai cocooda agai Diuusi siʌʌscadʌ divia ʌgai tami oidigi daama dai soimaasi taatatuldiagi ʌsoimaasi ivuaadami. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

15 Dai pocaiti gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo:

—Todian duucai divimu aanʌ siuu duucu maitiñnʌnʌraca aapimʌ. Poduucai isduucai didivai ʌmo ʌsivugami mainʌnʌracatai oodami. Dʌmosaliʌsibaigʌnʌliadamuʌgai ismaacʌdʌ giñnʌnʌracagi. Ʌgai gia maisiaa ʌʌradamu siʌʌscadʌ diviagi aanʌ maiviʌʌgacatai tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ tʌgitu ʌgai —caiti gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

16 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌmpagi vʌʌsi ʌraraí ʌmapʌcʌrʌ siaaco Armagedón tʌʌgidu ʌebreo ñiooquidʌcʌdʌ.

17 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌvʌʌltapai. Tai Diuusi cavami ñioo gʌquiiaiñdʌrʌ siaaco daja ʌgai gʌdaicaru daama, dai pocaiti:

—Casiʌpʌduñiaagaiistumaasiʌpʌduñiaagaitadai —caiti Diuusi.

18 Amaasi vʌpʌdoquimi, dai oidigi cavami covoñimi, dai cavamioma gigivuli oidigi sitomali ʌmo imidagai aidʌsi tucamidʌrʌ oidaga oodami oidiga daama abiaadʌrʌ.

19 Ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ Babilonia tʌʌgidu vaicapʌrʌ taatapai daidʌ suuli ʌvaabaqui vʌʌsi gʌgʌgʌr quiiquiʌrʌ oidigi daama. Poduucai Diuusi soimaasi taatatuli ʌoodami ismaacʌdʌ oidacatadai ʌgʌʌ quiiyʌrʌ ismaacʌdʌ Babilonia tʌʌgidu baamucatai ʌgai vui.

20 Dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi mosugititu dai vʌʌsi ʌgigiidi mostʌpalitu.

21 Dai tʌvaagiaiñdʌrʌ suuli tʌaayi gʌgʌrducami asta goo coobai kilo ʌʌsi vʌʌtʌ ʌmo tʌaayi. Dai oodami daama suuli vai cascʌdʌ ʌgai sigalnaasi ñiooquidi Diuusi aliʌsi soimaasi taatatuldacai.

17

———

1 Amaasi divia ʌmaadutai ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcuvaracami ajaasocoli dai povaiñtʌtʌdai:

—Dimi, gʌtʌʌgidamu aanʌ isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai ʌooqui tataacaligami ismaacʌdʌ ʌgʌgʌr suusudagi daama daja.

2 Ʌraraí oidigi daama oidacami ʌrvipiolimadʌ ʌooqui daidʌ ʌooqui vupuiirumagi mui oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌgai, poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi navamudaga.

3 Amaasi apiagiñtʌtʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ naana maasi istumaasi. Daidʌ Diuusi tʌaañicarudʌ oidigamu giñvaidacai dai ami tʌʌ aanʌ ʌmo ooqui ʌcʌisi vʌgicʌdʌ dan daitugai dai ʌcʌisi tuucugadʌrʌ oojisi mui ñiooqui ismaacʌdʌ parunai Diuusi dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ.

4 Λooqui gʌaadaca yuucusi moraaduacami dai vʌpʌgicami.
Dai gʌaadaca ooro nanaacagi dai ooro babaivucai dai ooro
mooan tuutusacarui dai ooro aniyo dai ojoodagadʌ ʌrojoodai
namʌacami. Dai gʌnooviʌrʌ daagʌ ʌmo ooro aasocoli vai
ʌgaicʌdʌ vapaidi ʌgai cʌcʌʌli sai soimaasi ivuaadana ʌgai
ʌʌmadu.
5 Dai covadʌrʌ oojisi oojaicʌdʌ ismaacʌdʌ oodami
maimaatʌcatadai. Dai pocaiti ʌoojai: “Babilonia gʌducami
tʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi ʌtaatacaligami dai vʌʌsi ʌsoimaasi
ivuaadami oidigi daama oidacami”, caiti ʌoojai.
6 Amaasi maatʌ tʌʌ aanʌ isnavamucu ʌooqui ʌʌradʌcʌdʌ
ʌmaamaradʌ Diuusi dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌncoodaditu
gaaagiditai isSuusi ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Amaasi maitʌʌ
aanʌ istumaasi giñtʌgituagi tʌgaacai ʌooqui mosduaadimuan
tada aanʌ.
7 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:

—¿Tuipʌsi duaadimuan tada aapi? Gʌaagidamu aanʌ ooqui
goovai dai istuma cʌisi goovai ismaacʌdʌ cuvaracami moomo
dai baivustaamadu aagadʌ.
8 Λcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌʌquioma oidacatadai
dai camaitiipu dʌmos ʌmo imidagai vuusia agai ʌgʌʌ
dʌgʌacaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tuucavaga dai tucagamu
dai gooquiʌrʌ imia agai ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu. Daidʌ
ʌoodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ maioojisi
tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ. Λliivruʌrʌ
oojisi vʌʌsi oodami tʌʌtʌaragadʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco
oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Λoodami ismaacʌdʌ maioojisi
tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ sʌʌlicʌdʌ duduaadimu agai tʌʌgacai
ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu dai
ʌpamu divia agai.
9 Aliʌsi gʌaagai pʌscʌʌga gʌtʌgitocagi dai poduucai
maatʌ caʌcagi istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ: Λcuvaracami
moomodʌ ʌcʌisi ʌrʌpan ducami cuvaracami gigiidi siaaco
daja ʌooqui.
10 Daidʌ ʌgai vaa moomodʌ ʌrʌpan ducami cuvaracami
raraí. Taamatai ʌraraí camaitatʌaanʌi. Aliʌ ʌmoco gatʌaanʌi
sivi dai ʌgʌmai maiquiaa divia. Daidʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌgai
maitʌvʌpi gatʌaanʌda agai.
11 Λcʌisi ismaacʌdʌ ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu
ʌrraí ʌʌpʌ dai vʌʌscʌrʌ ʌraduñdʌ ʌgaa cuvaracami. Dai
gooquiʌrʌ ʌgai imi agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
12 Λbaivustaama aagadʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌrʌpan
ducami baivustaamadu raraí ismaacʌdʌ maiquiaa gatʌaañʌi.
Dʌmos gatʌaañia agai ʌgai ʌcʌisi ʌʌmadu. Daidʌ ʌraraí
laalachi gatʌaanʌda agai.

13 Λbaivustaama raraí cabaiduu gʌnñiooqui dai tʌʌgida agai
ʌgai gʌnsʌʌlicamiga ʌʌmadu gʌnguvucadaga ʌcʌisi.
14 Dai vʌʌsi ʌgai ʌcʌisi ʌʌmadu cocooda agai ʌgai is-
maacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami. Dʌmos ʌCañiiru
vaamioma istuidimu isʌgai. ΛCañiiru ʌrtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi
tʌtʌaanʌdami daidʌ ʌrraígadʌ vʌʌsi raraí, dai ismaacʌdʌ ʌgai
ʌʌmadu daraaca caʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi
mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai Diuusi
ʌco vuvaitu ʌgai dai ʌgai apiacʌʌga vaavoitudai —iñtʌtʌdai
Diuusi tʌaañicarudʌ.
15 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:
—ΛgʌgʌR suusudagi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi siaaco dan daja
ʌooqui tataacaligami ʌgai ʌrʌpan ducami mui naana maasi
oodami naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌR quiiquiʌrʌ
oidacami dai vʌʌsi oidigi daama oidacami.
16 Daidʌ ʌbaivustaama aagadʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ casi
gʌaagidi aanʌ isʌrʌpan ducami baivustaama raraí. Daidʌ
ʌraraí cʌʌdada agai ʌooqui tataacaligami daidʌ cocooda
agai ʌgai dai vuimu vʌʌsi ʌooqui vustuidadʌ daidʌ ʌooqui
muaamu ʌgai dai mʌidamu.
17 Dai vʌʌsi ʌraraí tʌʌgida agai gʌnsʌʌlicamiga. ΛcʌIsi podu-
ucai ipilidi Diuusi cascʌdʌ, vai poduucai ʌpʌduñiagi istumaasi
Diuusi caaagai isiʌpʌduñia agai.
18 Λooqui ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ quii
siaaco daja ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sivʌʌsi
ʌtʌtʌaanʌdami oidigi daama oidacami —iñtʌtʌdai Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ.

18

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ vai
tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai
cʌʌ maasi oidigi daama cavami dadadacʌitai ʌgai.
2 Dai cavami iiña dai pocaiti:
—Caugiti agai ʌgʌʌ quii Babilonia siami oidacamu
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ ʌnunui coocosatamu ami.
3 ΛBabiloniʌrʌ oidacami ʌgai dai vupuiirumagi mui oodami
aa gʌgʌR quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana
ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Poduucai isduucai ʌmo
iitʌracami oidi ʌmai istumaasi navamudaga. Daidʌ ʌraraí
vʌʌsi oidigi daama oidacami googosi gʌnducami ʌpan du-
ucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Daidʌ ʌBabiloniʌrʌ oidacami
sapʌdaiña naana maasi istumaasi namʌacami dai poduu-
cai mui gaagardami vʌʌsi oidigi daama oidacami riricutu.
Cascʌdʌ ugitimu Babilonia —caiti ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
4 Amaasi cai aanʌ ʌmai ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai pocaiti:

—Iimʌdavurai aapimʌ giñmaamara Babiloniaiñdʌrʌ dai maisoimaasi ivuaada poduucai isduucai soimaasi ivueeyi ʌBabiloniʌrʌ oidacami dai poduucai maisoimaasi taatamu aapimʌ ʌpan duucai ʌgai.

5 Ʌgai sʌʌlicʌdʌ mui naana maasi istumaasi soimaascami ivueeyi dai Diuusi nʌidi vʌʌsi gomaasi dai soimaasi taatatulda agai Diuusi ʌgai.

6 Soimaasiavʌr taatatulda aapimʌ ʌgai ʌʌpʌ ʌcaasi vaamioma siʌʌ soimaasi taatatuli ʌgai aa.

7 Poduucai isduucai ʌgai mosivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌli dai tomasiaacoga gaaagidi sai sʌʌlicʌdʌ riricuga poduucai ʌʌpʌ soimaasiavʌr taatatulda. Ʌgai mospoʌlidi: “Aatʌmʌ mostʌtʌaanʌdami gʌrducami, maitʌrviʌʌga tomali ʌmo istumaasi. Tomali ʌmo imidagai maisoigʌrʌliadamu aatʌmʌ”, asʌlidi ʌgai.

8 Cascʌdʌ aliʌ ʌmo tasaicʌdʌ soimaasi taata agai ʌgai. Daivuñi agai coocodagai dai biuugigai dai coiya agai muidutai, dai mʌi agai ʌgʌʌ quii. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai ʌgai gia soimaasi taatatulda agai ʌgʌʌ quiiyʌrʌ oidacami.

9 Ʌraraí oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ googosi gʌnducami dai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami soigʌnʌliadamu dai suaañidamu tʌʌgacai ʌcubusi siʌʌscadʌ mʌʌjidagi ʌgʌʌ quii.

10 Ʌgai mʌʌcasdʌrʌ guucaca agai duduaadimucai tʌʌgacai isducatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌBabiloniʌrʌ oidacami, dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Aapimʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai Babilonia sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo gʌʌ quii. Dai todian duucai Diuusi soimaasi gʌntaatatuli aapimʌ —ascaitada agai ʌraraí.

11 Ʌgaagardami vʌʌsi oidigi daama oidacami soigʌnʌliadamu ʌʌpʌ dai suaañidamu ʌʌpʌ tʌʌgacai ismʌi Babilonia camaitiipucatai sioorʌ sapʌadagi istumaasi cucupʌticana ʌgai.

12 Ʌgai vuaapaiña ooro, dai plaata, dai ojoodai namʌacami, dai yuucusi namʌacami, seseda dai aa ʌma maasi yuucusi moraaduacami dai vʌpʌdacami, dai naana maasi uusi chigian uvadami, dai naana maasi istumaasi elefante taatamudʌcʌdʌ duñisicami, dai uusi namʌacami, dai bronse, dai vapaiñomi, dai marmol.

13 Dai vuaapaiña ʌʌpʌ canela, dai aa naana maasi uuvadami cuaadagai vʌʌtarʌ dai aa naana maasi uuvadami coidadʌ vʌʌtarʌ dai aa naana maasi sigian uuvadami istumaasi gʌtʌidiña oodami, dai cubimadali, dai mirra, dai valienti, dai asaiti, dai tʌligi tui, dai tʌligi. Dai vuaapaiña ʌʌpʌ

asñiñitu ʌʌmadu cameyu, dai cañiiru, dai caapayu, dai carros, dai vuaapaiña ʌgai oodami dai gaagaraiña.

14 Daidʌ ʌgaagardami pocaitiadamu:

—Camaitiipu vʌʌsi naana maasi istumaasi namʌacami ismaacʌdʌcʌdʌ baigʌnʌlidiña ʌBabiloniʌrʌ oidacami, caugidagai vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ viaacatadai ʌgai dai camaioidaca agai tomali ʌmo imidagai —caitiadamu ʌgaagardami.

15 Dai ʌgai vaa gaagardami ismaacʌdʌ riricutu gaagalditai naana maasi istumaasi ʌBabiloniʌrʌ oidacami mʌʌcascdʌrʌ daraacamu duduaadimucai tʌʌgacai isducatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌBabiloniʌrʌ oidacami soigʌnʌliadamu ʌgai dai suaañidamu

16 dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Sʌʌlicʌdʌ Babilonia ʌrʌmo gʌʌ quiicatadai. Dai aapimʌ gʌnaadaca yuucusi cʌcʌʌgaducami moraaduacami dai vʌpʌgicami dai gʌnaadacatadai aapimʌ ooro nanaacagi dai ooro baabaivucui dai ojoodagadʌ aliʌsi ʌrnamʌacami.

17 Dʌmos todian duucai ugidagai mosʌʌ naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ namʌacami —caitadamu ʌgai.

Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gaaata vuaadana ʌvaarcuʌrʌ dai tʌtʌaanʌdamigadʌ dai aa oodami ismaacʌdʌ ami iimʌiña mʌʌcasdʌrʌ guucaca agai

18 tʌʌgacai iscamʌʌjimi ʌgʌʌ quii Babilonia cavami ijiiña agai dai pocaitiada agai:

—Maitiipu ʌmai gʌʌ quii siaaco vaamioma gatʌaanʌi oodami —caitiada agai.

19 Dai gʌnmoomo daama daituada agai ʌgai dʌvʌʌrai suaañʌitai dai soigʌnʌliditai dai iiñacaitai dai pocaitiada agai:

—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Gʌntumiñsigacʌdʌ riricutu vʌʌsi govaarcu sosiacami. Dai todian duucai caugidagai gʌnvustuidaga —caitiada agai ʌoodami.

20 Dʌmos aapimʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ Suusi Cristo ojootosadʌ, dai aapimʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai aapimʌ Diuusi maamaradʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi ʌʌpʌ. Soimaasi taatatuldacai Diuusi ʌBabiloniʌrʌ oidacami idui Diuusi istumaasi ʌrsʌʌlicami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ, cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi.

21 Amaasi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sʌʌlicʌdʌ guvucami vañigi ʌmo gʌʌ odai daidʌ ʌgʌʌ suudarʌ daitu dai pocaiti:

—Poduucai ʌʌpʌ ugitimu ʌgʌʌ quii Babilonia dai tomali ʌmo imidagai camainʌijadamu oodami.

22 Tomali ʌmo imidagai maitʌiivadamu arpa tomali flauta
tomali trompeta Babilonia cacaayʌrʌ. Tomali maitiipucami
tomali ʌmo aata vuaadami. Tomali maitiipucami sioorʌ
gatuaadagi mataimadai.
23 Camaitiipucami tomali ʌmo cuudagi dai camaitiipucami
vagimi ismaacʌdʌ ivuaadana ʌoodami cuucuntaitai.
ΛʌquiomaʌgaagardamiBabiloniʌrʌ oidacami vaamioma
riricuacana siaa gaagardami oidigi daama oidacami dai
vaamioma viaacana guvucadagai dʌmos vupuiirumadaiña
oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidigi daama oidacami
taapʌiditai.
24 ΛBabiloniʌrʌ oidacami coodaiña Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ dai Diuusi maamaradʌ. Daidʌ
ʌBabiloniʌrʌ oidacami tʌaanʌdamigadʌ gatʌaanʌiña
coodaragai ʌvaavoitudadami vʌʌsi oidigi daama oidacami.

19

1 Antai gooquiʌrʌ cai aanʌ iscavami ñiioocai mui oodami
tʌvaagiʌrʌ dai pocaiti:
Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñiioocadagi Diuusi vui.
Ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
Ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami.
Ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
2 Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
Dai vʌʌscʌrʌ aagai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi.
Ʌgai soimaasi taatatuli ʌooqui tataacaligami.
Ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtuli mui oodami oidigi daama oida-
cami.
Diuusi soimaasi taatatuli ʌooqui coodaitai ʌgai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ.
Caiti ʌñiooqui.
3 Amaasi ʌpamu ñiñioo ʌgai dai pocaiti:
—Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñiioocadagi Diuusi vui. Tomastu-
igaco cuubusada agai ʌBabilonia mʌʌcai —caiti ʌñiooqui.
4 Taidʌ ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami ʌʌmadu
ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ cuiqui Diuusi vuidʌrʌ dai
siaa duutuli Diuusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui daama daja, dai
pocaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai ʌñiooqui. Aliʌsi
gʌaagai iscʌʌga ñiioocadagi Diuusi vui —caiti ʌgai.
5 Amaasi movasdʌrʌ siaaco daja Diuusi ñiioo ʌmo ñiooqui dai
pocaiti:
Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñiioocadagi Diuusi vui vʌʌscatai aapimʌ
ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi.
Ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.
Tomasi ʌraali siʌpʌ gʌgʌrducami.

———

6 Dai cai aanʌ ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui vai ʌpan caiti siʌʌscadʌ
ñioocadagi mui oodami dai ʌpan caiti mui ajaaqui dai ʌpan
caiti siʌʌscadʌ cavami copondagi dai pocaiti:
Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui.
Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Dai ʌgai tomasiaacoga gatʌaanʌi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai
iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui.
7 Dai aliʌsi gʌaagai isbaigʌrʌliadagi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ cʌʌga
ñioocaitai Diuusi vui.
Caaayi istuigaco dadia agai ʌvaavoitudadami tami
tʌvaagiʌrʌ.
Dai tomastuigaco ʌʌmadu daraajamu ʌgai ismaacʌdʌ ʌCañiiru
aagaiña oodami.
Ʌgai cabaigʌnduuduna.
8 Ʌgai gʌnaadaca yuucusi cʌcʌʌgaducami cʌʌ vuaañicami dai
dadadacʌdami.
Caiti ʌñiooqui.
Ʌyuucusi cʌcʌʌgaducami ʌrʌpan ducami isduucai oidacana
Diuusi maamaradʌ.
9 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—Poduucai ooja aapi: “Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu
ʌvapaidarsicami siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi vagimi tʌvaagiʌrʌ
aʌcai ʌvaavoitudadami” —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
Dai ʌgai povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ.
—Istumaasi gʌaagidi aanʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ
sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
10 Antai aanʌ giñtootonacʌdʌ cʌquiva ʌDiuusi tʌaañicarudʌ
vuidʌrʌ dai siaa duutudaiña agaitadai aanʌ. Dʌmos ʌgai
povaiñtʌtʌdai:
—Maiti pomaasi iñvuiidiada aapi. Aanʌ gia mosʌrDiuusi
pioоñigadʌ ʌpan duucai aapi ʌʌmadu gʌaaduñi ismaacʌdʌ
apiacʌʌga gaaagidi Suusi ñiooquidʌ. Siaa iduutuda aapi Diu-
usi.
Sioorʌ gaaagidi Suusi ñiooquidʌ ʌgai vaa ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

———

11 Amaasi tʌʌ aanʌ isgʌcuupiojo ʌtʌvaagi. Tai gʌmaasitu
ʌmo cavaayu tojacami. Dai ʌgai ismaacʌdʌ dan daitu-
gai tomali ʌmo imidagai maivuidʌrʌ caatʌcana Diuusi dai
vʌʌscʌrʌ aagaiña ʌgai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Dai
mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami ivueeyi ʌgai, dai cocoda ʌgai
mosʌcaasi ʌsoimaasi ivuaadami.
12 Dai vuupuidʌ ʌgai ʌpan duucai dadadacʌi taí. Dai
gʌmoo daama mui tuutustugai cooronai. Dai covadʌrʌ oojisi
tʌtʌaradʌ ʌgai dʌmos mosʌʌgi ʌgai maatʌ iscaiti ʌoojai.

13 Gʌadaca yuucusi ʌramadicami. Dai ʌgai ʌDiuusi
ñiooquidʌ tʌʌgidu.
14 Dai oidi ʌgai vʌʌsi ʌsandaaru tʌvaagiʌrʌ oidacami. Dai
gʌnaadaca ʌsandaaru yuucusi cʌcʌʌgaducami tootoacami dai
cʌʌ vuaañicami. Dai dan daraitugai ʌgai caapayu tootoacami.
15 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu tʌñiaiñdʌrʌ
vuusai ʌmo mastai muucacami vai ʌgaicʌdʌ cocoda agai ʌgai
ʌoodami oidigi daama oidacami. Dai cʌʌga tʌaanʌda agai
ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami gʌguvucadagacʌdʌ. Dai
cavami soimaasi taatatulda agai ʌgai ʌoodami sai poduucai
maatʌna ʌoodami issʌʌlicʌdʌ baamucu Diuusi ʌgai vui. Diu-
usi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
16 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu cajiʌrʌ
dai yuucusidʌ daama oojisi ʌmo ñiooqui vai pocaiti ʌoojai:
“Raígadʌ vʌʌsi raraí dai tʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami”,
caiti ʌoojai.

17 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ is-
maacʌdʌ tasapai cʌʌca dai cavami iiña dai potʌtʌdai ʌgai vʌʌsi
ʌujuurugi ismaacʌdʌ ʌvʌʌltapai nʌnʌʌyi:

—Dimivurai, vʌʌscataiavʌr gʌnʌmpaida Diuusi iduñia agai
ʌmo vagimi,
18 dai gʌnbibiida agai raraí baabiedʌ, dai sandaaru
tʌtʌaanʌdamigadʌ baabiedʌ, dai cʌcʌʌli maiduduadicudami
baabiedʌ, dai caapayu baabiedʌ, dai ʌgai ismaacʌdʌ dan
daraitugai ʌcaapayu baabiedʌ, dai vʌʌsi oodami baabiedʌ
tomasi ʌrtʌtʌaanʌdami tomasi ʌrpipiooñi tomasi ʌraali
tomasi ʌrgʌgʌrducami —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ
ʌujuurugi.

19 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ
vuusai dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌraraígadʌ oidigi daama oidacami
isʌmpaidaca ʌgai gʌnsandaaruga dai cocooda agai ʌgai is-
maacʌdʌ dan daitugai ʌcavaayu tojacʌdʌ ʌʌmadu sandaaru-
gadʌ ʌgai.
20 Daidʌ ʌsandaarugadʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ dan daitugai
ʌcavaayu bʌi ʌcʌisi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ
ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi ʌgai vaa is-
maacʌdʌ idui naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ʌcʌisi
vuitapi dai gomaasicʌdʌ vupuiirumagi ʌgai ʌoodami is-
maacʌdʌ gʌndagitu mʌstʌtʌʌpagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ dai
ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ ʌpa maasi
ʌcʌisi dai maamaisa. Amaasi mʌtai duduaacami taiyʌrʌ
suuli ʌcʌisi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Ʌtaí mʌsiaaco suuli
ʌgai vʌʌnagʌ asufre.

21 Daidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌcavaayu tojacʌdʌ dan daitugai coi ʌsandaarugadʌ ʌcʌisi ʌmastaicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌñiaiñdʌrʌ vuusai tai vʌʌsi ʌujuurugi cʌʌ tataascovai baabiedʌcʌdʌ ʌgai.

20

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ istʌvaagiaiñdʌrʌ tʌvañimi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai bʌcati ʌgai yavigadʌ ʌgʌʌ dʌgai tuucavacʌdʌ dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo cadena gʌducami.

2 Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ bʌi ʌcʌisi vʌgicʌdʌ. Ʌgai vaa ʌrʌmo cooyi ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ oidi daama aimʌraiña dai Diaavora tʌʌgidu dai Satanási vʌʌsi. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vuu ʌcʌisi vʌgicʌdʌ sai amaasi vuulicana ʌmo mil uumigi.

3 Daidʌ ʌgʌʌ dʌgai tuucavacʌrʌ daitu dai cʌʌ cuu sai camaivupuiirumadaiña ʌgai oodami oidigi daama oidacami asta siʌʌscadʌ aayi ʌʌmo mil uumigi. Amaasi aʌcai ʌcaaqui uumigi mʌsiuupanamu chiʌʌqui tasai.

4 Amaasi tʌʌ aanʌ gʌgʌr daraicarui vai daama daraaja ʌgai mʌsmaacʌdʌ darai saidʌ ʌrdudunucamicana. Dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ iibʌadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ guicuta moomodʌ gaaagiditai ʌgai Suusi mamaatʌtuldiaragadʌ dai vaavoitudaitai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai maisiaa duutuli ʌcʌisi vʌgicʌdʌ tomali moonogadʌ. Dai ʌgai maitʌndagitu mʌstʌtʌʌpagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ coocovadʌrʌ siʌpʌ noonoviʌrʌ. Dai tʌʌ aanʌ isduduaaca ʌgai dai gatʌjai Cristo ʌʌmadu ʌmo mil uumigi.

5 Ʌgai ʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ duduaaca. Dai ʌgaa coidadʌ gia maiduduaaca asta aʌcai ʌʌmo mil uumigi.

6 Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌga duduaaca Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌgai. Ʌgai ʌrpapaalicamu tʌvaagiʌrʌ Diuusi vuitapi dai gatʌaanʌdamu Cristo ʌʌmadu ʌmo mil uumigi. Dai ʌgai gia maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

7 Dai caaʌcai ʌʌmo mil uumigi mʌsivuusaidamu Satanási ʌgʌʌ dʌgacaiñdʌrʌ

8 siʌgai vʌʌsi oidigi daama aimʌrdamu dai vupuiirumadadamu oodami. Ʌgai vupuiirumadamu Gogʌrʌ oidacami dai Magogʌrʌ oidacami. Dai ʌmpaidamu ʌgai ʌsandaaru ami oidacami sai soiña cocoodana ʌDiuusi sandaarugadʌ. Ʌsandaaru ismaacʌdʌ Gogʌrʌ dai Magogʌrʌ oidaga ʌpan ʌʌquidu ʌoorai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudagi ugidana oidaga.

9 Dai iimi agai ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco gʌʌ tʌpalica. Dai sicolima agai ʌgai siaaco daraaja Diuusi sandaarugadʌ dai siaaco oidaga ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌdai. Dʌmos Diuusi ootosa agai taí tʌvaagiaiñdʌrʌ sai mʌʌna vʌʌsi ʌSatanási sandaarugadʌ.

10 Dai Diuusi taiyʌrʌ daituda agai ʌDiaavora
vupuiirumadacai ʌgai ʌgaa. Ʌtaí siaaco daituda agai Diuusi
ʌDiaavora vʌʌnagʌ asufre dai amiava mʌsiaaco daitu ʌcʌisi
vʌgicʌdʌ ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Ami soimaasi taataca
agai ʌgai vʌʌscʌrʌ tasʌrʌ dai tucarʌ.

———

11 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmo gʌʌ daicarui tojacami dai tʌʌ
aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ dan daja. Dai ugidagai ʌoidigi
ʌʌmadu ʌtʌvaagi siaaco daja ʌtasai daidʌ ʌmasaadai daidʌ
ʌsisiaavugai, dai camaitiiputu tomali ʌmo istumaasi.
12 Antai tʌʌ aanʌ ʌcoidadʌ gʌgʌrducami dai aaliducami vai
vuidʌrʌ guuca Diuusi. Mʌtai cupioojo ʌliliivru siaaco oojisi
istumaasi ivuaadana oodami dai Diuusi soimaasi taatatuli
vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaamioma soimaasi
ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli ʌgai. Dai cupioojo
ʌmai liivru siaaco oojisi ʌtʌtʌaragʌdʌ vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ
tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.
13 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ coi ʌgʌʌ suudarʌ duduaaca
daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ yaasapicatadai duduaaca dai vʌʌsi
ʌcoidadʌ duduaaca dai iji tʌvaagiamu tai Diuusi soimaasi
taatatuli ʌsoimaasi ivuaadami. Ismaacʌdʌ vaamioma
soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli ʌgai.
14 Dai camaicoodamu oodami baiyoma tomastuigaco
mʌʌdamu ʌtaiyʌrʌ. Daidʌ ʌDiaavora ʌʌmadu oidacamu
tomastuigaco.
15 Vʌʌscatai ʌgai ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ
siaaco oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca
agai Diuusi ʌʌmadu Diuusi suuli ʌgai ʌtaiyʌrʌ.

21

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌmo tʌvaagi utudui dai ʌmo
dʌvʌʌrai utudui. Ʌtʌvaagi ʌpʌgadadʌ daidʌ ʌdʌvʌʌrai
ʌpʌgadadʌ caugidagai cascʌdʌ dai camaitiipu ʌgʌʌ suudagi.
2 Antai aanʌ Vuaana tʌʌ ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ Diuusi
ʌcovai vusaitu Jerusaleena utudui tʌʌgidu vai tʌvañimi
tʌvaagiaiñdʌrʌ. Diuusi vuidʌrʌ cʌaacatadai ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ
chigia maasi ʌgʌʌ quii poduucai isduucai chigia maasi ʌmo
ali tʌji siuu duucu cunata agadagi.
3 Antai cai aanʌ ʌmo ñiooqui iscavami ñiioo tʌvaagiaiñdʌrʌ
dai pocaiti:
—Sivi gia Diuusi oodami saagida oidacamu daidʌ ʌoodami
ʌrmaamaradʌcamu Diuusi. Dai Diuusi ʌrDiuusigadʌcamu
ʌoodami.

4 Dai siaaco daja Diuusi maitiipucamu istucʌdʌ
soigʌnʌliadagi oodami. Dai camaicoodamu oodami,
tomali maisuaanʌdamu tomali maisoigʌnʌliadamu. Dai
camaicocordamu ʌgai. VʌʌSi ʌʌquidʌ istumaasi caugidagai
cascʌdʌ —caiti ʌñiooqui.

5 Amaasi Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama daja pocaiti:

—Sivi gia utuldamu aanʌ vʌʌSi istumaasi —caiti ʌgai.

Dai Diuusi povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Oojañi aapi. Idi ñiooqui sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi cascʌdʌ dai
cʌʌga baiga isvaavoitudagi —iñtʌtʌdai Diuusi.

6 Dai gooquiʌrʌ povaiñtʌtʌdai:

—CasiʌpʌduiVʌʌSi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai. Aanʌ
ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai
tomastuigaco oidacamu. Sioorʌviaacaʌliadagiibʌdagai
utudui vai tomastuigaco oidacagi aanʌ iñʌʌmadu aanʌ gia
maaquimu ʌsuudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana ʌgai ibʌdagai
utudui dai maitaanʌi aanʌ tomali ʌmo sintavu.

7 Gomaasi iduñimu aanʌ ʌgai vʌʌtarʌ sioorʌ maisoimaasi
ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi.
Dai aanʌ ʌrDiuusigadʌcamu ʌgai dai ʌgai ʌrgiñmaamaracamu.

8 Dʌmossioorʌduduaadicudagi, dai sioorʌ maivaavoitu-
dadagi Diuusi, dai sioorʌ cʌʌdadagi aa oodami, daidʌ sioorʌ
ʌrgacoodacami, dai sioorʌ googosi gʌnducami, daidʌ sioorʌ
ʌrcʌcʌʌdaracami, daidʌ sioorʌ siaa duutudai ʌmoomono, dai
vʌʌSi yaatavogami, iimia agai ʌtaiyamu ismaacʌdʌ vʌʌnagʌ
asufre. Gomaasi ʌrʌpan ducami isʌpamu coiyagi.

———

9 Amaasi aayi ʌmaadutai ʌcuvaracamiaiñʌdʌrʌ Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcuvaracami
ajaasocoli. Ʌajaasocoli ʌraana daacatadai ʌmo istumaasi
ismaacʌdʌcʌdʌ soimaasi taata agai oodami. DaidʌʌDiuusi
tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:

—Dimi gʌtʌʌgidamu aanʌ siaaco oidaca agai ʌgai is-
maacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ
Cañiiru aagaiña.

10 Dai Diuusi Ibʌadʌapiagiñtʌtʌʌgidimi naana maasi istu-
maasi cascʌdʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ giñvaidacai ʌmo gʌʌ giidi-
amu. Ʌgiidi aliʌ tʌcavaga. Dai abiaadʌrʌ giñtʌʌgi ʌgʌʌ quii
Jerusaleena tʌʌgiducʌdʌ ismaacʌdʌ tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ
ismaacʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ cʌaacatadai ismaacʌdʌ Diuusi
ʌcovai vusaitu.

11 ʌgʌʌ quii cavami dadadacʌi modaacatai Diuusi. Ʌpan ʌʌSi
dadadacʌi ʌmo odai namʌacami ismaacʌdʌ jaspe tʌʌgidu. CʌʌSi
maasi ʌraana ʌgai vidrio maasi cascʌdʌ.

12 Vʌʌsi sicoli curartudi ʌgʌʌ quii. Dai tʌcavaga ʌcurarai
dai baivustaama dan gooca cucuuparaga. Vai ʌʌmo Diu-
usi tʌtʌaañicarudʌ guuca vʌʌsi cucuuparagʌrʌ. Dai cucuu-
paragʌrʌ oojisi Jacovo maamaradʌ tʌtʌaragadʌ.
13 Dai siaali apacoga guuca vaica cucuuparagai dai norte
amacoga guuca ʌʌpʌ vaica cucuuparagai dai sur amacoga
guuca ʌʌpʌ vaica cucuuparagai dai uruñi utamacoga guuca
ʌʌpʌ vaica cucuuparagai.
14 Dai ʌcurarai uta daraaca baivustaama dan gooca ojoodai.
Daidʌ ʌojoodʌrʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru
aagaiña.
15 Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ giñaatagidi bʌcati
ʌmo ooro ʌpavidacarui ʌmo metro ʌʌsi tʌvʌducami dai
ʌgaicʌdʌ ʌpavida agai ʌgʌʌ quii ʌʌmadu cucuuparagadʌ
ʌʌmadu curaradʌ.
16 Ʌgʌʌ quii maacuadu siisisodʌ dai aipadʌrʌ mosʌmaduga
muiduru. Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌpavi ʌgʌʌ quii
gʌʌpavidacarucʌdʌ. Ʌgai ajʌga goo mil dan ʌʌpʌ goo siento
kilómetros. Dai ʌgai ʌmaduga muiduru aipadʌrʌ dai tai acoga
ʌʌpʌ.
17 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌpavi ʌcurarai siuiduru
gajiaacoga vai ajʌga vaic coobai dan maacova metros.
Ʌpavidacarui ismaacʌdʌcʌdʌ gaʌpavidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ
ʌroodami ʌpavidacarudʌ.
18 Ʌcurarai jaspecʌdʌ duñisi. Daidʌ ʌgʌʌ quii goʌʌ oorocʌdʌ
duñisi. Dai sʌʌlicʌdʌ dadadacʌi ʌpan duucai vidrio.
19 Daidʌ ʌbaivustaama dan gooca ojoodai ismaacʌdʌ
uta daraaja ʌcurarai daama arastudicatadai naana maasi
ojoodai namʌacami. Ʌmoco viaacatadai jaspe. Dai ʌmai
viaacatadai sifiro. Dai ʌmai viaacatadai ágata. Dai ʌmai
viaacatadai esmeralda.
20 Dai ʌmai viaacatadai ónise. Dai ʌmai viaacatadai cor-
nalina. Dai ʌmai viaacatadai crisólito. Dai ʌmai viaacatadai
berilo. Dai ʌmai viaacatadai topacio. Dai ʌmai viaacatadai
crisoprasa. Dai ʌmai viaacatadai jasinto. Dai ʌmai viaa-
catadai amatista.
21 Ʌbaivustaama dan gooca cucuuparagai perlacʌdʌ
duñisicatadai. Daidʌ ʌcaayi gʌducʌdioma goʌʌ oorocʌdʌ duñisi
dai ʌpan duucai dadadacʌi vidrio.
22 Dai ami ʌgʌʌ quiiyʌrʌ maitʌʌ aanʌ tomali ʌmo quiuupai.
Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucada-
gai. Dai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌrʌpan
ducami quiquiuupai cascʌdʌ maitiipu quiquiuupai.
23 Ʌgʌʌ quiiyʌrʌ maitʌaagai tasai cuudagidʌ tomali
masaadai Diuusi ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru agaiña
cavami dadadacʌi cascʌdʌ.

24 Dai naana maasi oodami saagidiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaja ajioopada agai ʌgʌʌ quii cuudagidʌcʌdʌ.
Daidʌ ʌraraígadʌ oodami oidigi daama oidacami ʌgʌʌ quiiyʌrʌ
oidaca agai ʌʌpʌ dai siaa duutuada agai Diuusi.
25 Ʌcuucuparagadʌ ʌgʌʌ quii vʌʌscʌrʌ moscuucupioquiñicana
ami maitiipuca tucagi cascʌdʌ.
26 Dai ami oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami saagidi-
aiñdʌrʌ siaa duutuadamu Diuusi.
27 Dai tomali ʌmo istumaasi soimaascami maiva-
paacʌdʌmu. Dai tomali ʌmo soimaasi ivuaadami tomali
ʌyaatavogami maivapaacʌdamu. Mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ
oojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivrugadʌrʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru
aagaiña. Ʌliivruʌrʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa
ibʌdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.

22

1 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌʌpʌpʌ giñtʌʌgi ami siaaco
daja Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ
Cañiiru aagaiña. Dai ʌgʌʌ daicaruiaiñdʌrʌ vusanʌi ʌmo is-
tumaasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ aqui cʌʌ vuaañicami suudagi
ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui. Ʌsuudagi
ʌpa maasi vidrio.
2 Daidʌ ʌgʌʌ quii caayigadʌrʌ gʌducʌdioma ʌʌrana mʌrai
ʌaqui. Daidʌ ʌaqui aipadʌrʌ guuca mui uusi. Daidʌ
ʌuusi ʌʌmo masaadaicʌdʌ iibiatai. Daidʌ iibiadʌcʌdʌ vi-
aacana oodami iibʌdagai utudui. Daidʌ ʌuusi aagadʌcʌdʌ
maicoocorʌi oodami.
3 Dai ami maitiipucamu tomali ʌmo istumaasi soimaas-
cami. Ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ
Cañiiru aagaiña ami gʌʌ quiiyʌrʌ daacamu. Dai ʌpipiooñigadʌ
ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña siaa duutuadamu ʌgai.
4 Dai vuidʌrʌ daraacana dai coocovadʌrʌ oojisicamu
ʌCañiiru tʌtʌaragadʌ.
5 Dai ami maitiipuca agai tucagi. Dai sioorʌ ami
oidaga maitʌgitoca agai cuucudagi tomali tasai. Diuusi
gʌrbaitʌcʌaacamiga dadadaquigadʌcʌdʌ maasca agai ami
cascʌdʌ. Dai tomastuigaco gatʌaanʌda agai ʌpipiooñigadʌ
ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña.

———

6 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—Istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ ʌrvaavoi dai baiga
isvaavoitudagi. Dai Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌrʌgai
ismaacʌdʌ aagidi gʌñiñiooquituldadamiga istumaasi aagada
ʌgai. Caootoi gʌtʌaañicaru sai ʌgai tʌʌgidana pipiooñigadʌ
istumaasi caotoma ʌpʌduñia agai —iñtʌtʌdai ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ.
7 Amaasi ʌSuusi Cristo povaiñtʌtʌdai:

—Otoma divimu aanʌ. Sioorʌ ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi idi liivruʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.

8 Aidʌsi aanʌ Vuaana caʌ gomaasi dai tʌʌ giñtootonacʌdʌ cʌquiva aanʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vuidʌrʌ ismaacʌdʌ giñtʌʌgi vʌʌsi gomaasi dai siaa duutudai iñagaitadai.

9 Dʌmos ʌgai povaiñtʌtʌdai:

—Maitipomaasi ivuaada. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrDiuusi piooñigadʌ ʌpan duucai aapi ʌʌmadu gʌaaduñi ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi oojisi idi liivruʌrʌ. Baiyoma isiaa duutuda Diuusi —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

10 Dai povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Gaaagidañi aapi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi idi liivruʌrʌ cayooga aayi istuigaco ʌpʌduñia agai istumaasi agai idi liivruʌrʌ.

11 Sioorʌ soimaasi ivueeyi dagitoñi vai apiasoimaasi ivuaadana. Dai sioorʌ googosi gʌnducamica dagitoñi vai apiagoogosi gʌnducamicana. Dai sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi dagitoñi vai apiacʌʌga ivuaadana. Dai sioorʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dagitoñi vai apiacʌʌga vaavoitudaiña Diuusi —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

12 Dai Suusi Cristo ʌpamu povaiñtʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ otoma divimu aanʌ. Dai vuaapidamu aanʌ ʌʌmo istumaasi namʌacami ʌgai ismaacʌdʌ ivuaadana giñaa duiñdaga. Sioorʌ vaamioma cʌʌga ivuaadagi maaquimu aanʌ ʌmo istumaasi vaamioma namʌacami.

13 Aanʌ ʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.

14 Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ vai poduucai viaacana ʌgai oigaragai iscuucumiagi ʌuusi ibiadʌ ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui dai poduucai viaaca ʌgai oigaragai mʌsvaapaquiagi ʌgʌʌ quiiyʌrʌ.

15 Dʌmos ʌgʌʌ quii quiidiga madʌrʌ viimu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo, ʌcʌcʌʌdaracami, daidʌ sioorʌ googosi gʌnducami, daidʌ gacoodacami, dai sioorʌ siaa duutuadagi moomono, daidʌ ʌyaatavogami.

16 —Aanʌ Suusi caootoi giñtʌaañicaru sai aagidana vʌʌsi gomaasi ʌvaavoitudadami muiyapʌrʌ oidacami. Aanʌ ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru. Aanʌ ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ siaavugai ismaacʌdʌ ʌquiaamoco vusacʌi —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.

17 Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu ʌoodami ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi Cristo.

—Dimi —tʌtʌdai.

Dai sioorʌ caʌcagi idi ñiooqui aliʌsi gʌaagai ispotʌtʌadagi ʌSuusi Cristo sai diviana.

Dai sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi isDiuusi maaquiagi ibʌdagai utudui ʌgai viaa isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ vai Diuusi gʌnmaaquiagi suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana ibʌdagai utudui dai maitataanʌi tomali ʌmo istumaasi.

18 Dai aagidi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi idi liivruʌrʌ sai maiʌma duucai oojaiña. Sioorʌ vaamioma oojagi Diuusi gia soimaasi taatatuldia agai ʌgai poduucai isduucai taatatuli ʌgai ʌsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ gʌaagai idi liivruʌrʌ.

19 Dai sioorʌ maigovai daraasagi aa ñiooqui idi liivruaiñdʌrʌ Diuusi maigovai daasamu tʌtʌaragadʌ ʌgai ʌliivruaiñdʌrʌ siaaco oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Dai maiviaacamu oigaragai isoidacagi ʌgʌʌ quiiyʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vusaitu.

20 Aanʌ ʌrSuusi Cristo dai pocaiti ansai sʌʌlicʌdʌ otoma divia iñagai aanʌ.

Dai aatʌmʌ vaavoitudadami ipʌlidi sai otoma diviana gʌrtʌaanʌdamiga Suusi.

21 Aanʌ ipʌlidi sai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.

Mosʌcaasi.